

કીમીનલ પ્રોસીજર કોડ

ટીકા સાથે

સને ૧૮૯૮ નો આક્ટ ૫ મો.

બનાવનાર,

છોટાલાલ લલુભાઈ પારેખ.

વકીલ

મહીકાંઠાં એજન્સી.

પ્રસિદ્ધ કર્તા.

વાડીલાલ લલુભાઈ પારેખ.

મહીકાંઠા પ્રાન્ટીંગ પ્રેસના મેનેજર.

પ્રથમ આવૃત્તિ.

અમદાવાદ “ધી ચંદ્રપ્રકાશ” પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં તથા
સાદરા મહીકાંઠા પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં છાપ્યો.

સને ૧૮૯૮

સવંત ૧૯૫૬.

સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા આક્ટ પ્રમાણે રજીસ્ટર કરાવ્યો છે.

સુચના.

કાયદા પ્રમાણે રજીસ્ટર કરાવેલ છે.

આ પુસ્તક અમારી સહી વિના મેળવ્યું હશે તો બીજી રીતે મેળવ્યું
છે. એમ સમજી કાયદેસર પગલા ભરવામાં આવશે.

વાડીલાલ લલુભાઈ પારેખ.

મે.

આ પુસ્તકની કીમત રૂ.
વેચાણુ આપેલ છે.

લઈ આપને

તા. માંડે

સને

પ્રતીધ કર્તા

પુસ્તક મળવાનાં ઠેકાણું.

સાદરા મહીકાંડા એજન્સી - વાડીલાલ લલુભાઈ પારેખ એ સરનામે
લખવાથી મળશે.

પ્રસ્તાવના.

આ નવો કીમીનલ પ્રોસીજર કોડ પસાર થયો ત્યાર પછી તેની ગુજરાતી ટીકાવાળી બેએક આવૃત્તિઓ બહાર પડી છે. અને આ આવૃત્તિઓ બહુધા ઇંગ્રેજી પુસ્તકના ભાષાંતર છે. મેં કેવળ નવીજ દબ ઉપર આ ટીકાવાળો પ્રોસીજર કોડ પ્રસીદ્ધ કર્યો છે. પ્રોસીજર કોડમાં આવતા કઠણ શબ્દના અર્થ તે પરના થએલા ફેસલાઓથી સમજાય તેવી રીતે આપેલા છે તેથી આ પુસ્તકનો હરેક રીતે સેહેલાઈથી અને સારી રીતે ઉપયોગ થાય તેવા ઇરાદાથી તેને પ્રસીદ્ધ કરવામાં આવ્યું છે.

• આ પુસ્તક તૈયાર કરવામાં કેટલાક ઇંગ્રેજી પુસ્તકોનો તેમજ લા રીપોર્ટસના આધાર લેવામાં આવ્યા છે. ધંધાના દબાણને લીધે કદાચ ખુફ વાંચવામાં દ્રષ્ટીદોષ થયો હોય તો વાંચકવર્ગ સુધારી લેશે એવી આશા છે.

આ બે કે મારો પ્રથમ પ્રયાસ છે ને ગુજરાતી વાંચકવર્ગને પસંદ પડશે તો મારા કાર્યમાં હું સફળ થયો એમ માનીશ.

સાદરા તા. ૧-૧૨-૬૬

}

છો. લ. પારેખ
કર્તા.

TO.
COLONEL W. B. FERRIS.
POLITICAL AGENT.

MAHIKANTHA.

Whose labours for the good of the Mahi-kantha province with the administration of which he has been long and honourably associated which is held in very very high esteem here and in recognition of his love for even handed justice this work is respectfully Dediceated wit his kind permission by

THE AUTHOR.

વાલાસાન મહેરબાન

કર્નલ ડબલ્યુ. બી. ફેરીસ

પોલીટીકલ એજન્ટ.

મહિકાંઠા.

આપ નામદારની મહિકાંઠાના શુભાર્થે કરેલી અઘાગ મહેનત—લોકો પરની મમતા અને નિષ્પક્ષી ન્યાય વગેરેના ઉંચા ગુણોથી લોભાઇ આપ નામદારની ખાસ પરવાનગીથી આ ગ્રંથ આપને અર્પણ કરું છું.

કર્તી

અનુક્રમણિકા.

કલમો.

પાનું.

કલમો.

પાનું.

ભાગ ૧ લો.

પ્રથમ ઠરાવ.

ખાખ ૧ લો.

૧. કુકુનામ..... ૧
- શરૂઆત..... ૧
- ક્યાં ક્યાં લાગુ છે..... ૨
૨. આકટો રદ કરવા બાબત.....
- રદ કરેલા આકટો પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરેલી જાહેર ખબરો વિગેરે... ૨
- ચાલુ મુકદ્દમા.....
૩. ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતના ૨-૩ કાયદા ઉપરના તથા બીજા ૨૬ કરેલા કાયદા ઉપરના હવાલા અગાઉના આકટો માંહેના શબ્દો.
૪. વ્યાખ્યા..... ૩-૪-૫.-૬-૭.
- કૃત્યોના સંબંધમાં વાપરેલા શબ્દો શબ્દોનો જે અર્થ ફોજદારી કાયદામાં હોય તેજ અર્થ સમજવો.
૫. ફોજદારી કાયદા મુજબના ગુન્હાઓનો ધનસાફ. બીજા કાયદાઓ વિરુદ્ધ ગુન્હાઓનો ધનસાફ..... ૮

ભાગ ૨ જો.

ફોજદારી કોર્ટોની તથા હોદ્દાઓની રચના તથા અધિકાર.

ખાખ ૨ જો.

ફોજદારી કોર્ટોની તથા હોદ્દાઓની રચના બાબત.

અ.—ફોજદારી કોર્ટોના દરજ્જા.

૬. ફોજદારી કોર્ટોના દરજ્જા..... ૮

બ.—મુલકની તુકડીઓ.

૭. સેશન તુકડીઓ, અને જિલ્લા તુકડીઓમાં તથા જિલ્લાઓમાં ફેરફાર કરવાનો અધિકાર.
- હાલની તુકડીઓમાં તથા જિલ્લાઓમાં જ્યાં સુધી ફેરફાર કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તે કાયમ રાખ્યા ધસાકાનાં મુખ્ય શહેરોને જિલ્લા ગણવા..... ૯
૮. જિલ્લાની પેટા તુકડીઓ કરવાનો અધિકાર..... ૯
- હાલની પેટા તુકડીઓ કાયમ રાખી

ક—ધસાકાનાં મુખ્ય શહેરોની બહાર કોર્ટો તથા હોદ્દા.

૯. સેશન કોર્ટ..... ૯
૧૦. જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટ..... ૧૦
૧૧. જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટનો હોદ્દો ખાલી પડવાથી તે ઉપર થોડી મુદતને માટે નિમાયતા અમલદારો..... ૧૧
૧૨. તાપ્ત માંહેના માજિસ્ટ્રેટો તેમની હકુમતની સ્થાનિક હદ..... ૧૧
૧૩. માજિસ્ટ્રેટના હવાલામાં પેટા તુકડી મુકવાનો અધિકાર.
- જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટને અધિકાર સોંપવા બાબત..... ૧૧
૧૪. સ્પેશિયલ માજિસ્ટ્રેટો..... ૧૧
૧૫. માજિસ્ટ્રેટોની બેન્ચો..... ૧૨
- વિશેષ હુકમ ન હોય તો બેન્ચ જે અધિકારો ચલાવી શકે તે.
૧૬. બેન્ચોની પોતાના કામની સમજુત થવાસર કાનુનો કરવાનો અધિકાર. ૧૩
૧૭. માજિસ્ટ્રેટોએ તથા બેન્ચોએ જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટના તાપ્તમાં રહેવું.

કલમો.

પાનું.

માજસ્ટ્રેટોએ તથા મેન્ચોએ પેટા
તુકડી માજસ્ટ્રેટના તાગામાં રહેવું.
આસિસ્ટન્ટ સેશન જડજેએ સેશન
જડજના તાગામાં રહેવું..... ૧૩

૩—પ્રેસિડેન્સી માજસ્ટ્રેટોની કોર્ટો.

૧૮. પ્રેસિડેન્સી માજસ્ટ્રેટોની નિમણૂક. ૧૪
૧૯. મેન્ચો..... ૧૫
૨૦. તેમની હકુમતની સ્થાનિક હદ. ૧૫
૨૧. ચીફ પ્રેસિડેન્સી માજસ્ટ્રેટ. ૧૫

૪—જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસ.

૨૨. જસ્ટિસોને માટે જસ્ટિસ ઓફ
ધી પીસ..... ૧૫
૨૩. ઇલાકાનાં મુખ્ય સેક્રેટરી માટે જ.
સ્ટિસ ઓફ ધી પીસ..... ૧૬
૨૪. હાલના જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસ. ૧૬
૨૫. હોદ્દાના સબજધી જસ્ટિસ ઓફ
ધી પીસ..... ૧૬

૬.—સરપેન્ડ કરવા બાબત તથા દુર કરવા બાબત.

૨૬. જડજેને તથા માજસ્ટ્રેટોને મન્ચે-
ન્ડ કરવા તથા દુર કરવા બાબત. ૧૬
૨૭. જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસને મન્ચેન્ડ
કરવા તથા દુર કરવા બાબત... ૧૭

બાબ ૩ જે.

કોર્ટોના અધિકાર.

અ.—દરએક કોર્ટ કયા કયા ગુન્હા
સાંભળી શકે તે ગુન્હાઓનું
વર્ણન.

૨૮. ફોજદારી કાયદા મુજબના ગુન્હા. ૧૭
૨૯. બીજા કાયદા મુજબના ગુન્હા... ૧૮
૩૦. મેનની શિક્ષા કરવા તાપક નહિ
હોય એવા ગુન્હા... ૧૯

કલમો.

પાનું.

બ.—જુદા જુદા દરજ્જાની કોર્ટો-
ટોને જે શિક્ષાના હુકમ ક-
રવાનો અધિકાર છે છે.

૩૧. જે શિક્ષાના હુકમ કરવાનો અ-
ધિકાર હાઇકોર્ટને તથા સેશન
જડજેને છે તે..... ૧૮-૧૯
૩૨. જે શિક્ષા દરમાવવાનો માજસ્ટ્રે-
ટોને અધિકાર છે તે..... ૧૯
૩૩. દડ ન આપે તો કેદની શિક્ષાનો
હુકમ કરવાનો માજસ્ટ્રેટોનો અધિકાર
કેટલાએક મુકદ્દમા બાબત વિશેષ
કરાવ..... ૨૦
૩૪. કેટલાએક છલ્લા માજસ્ટ્રેટોના વ
ના અધિકાર..... ૨૦
૩૫. જુદા જુદા ગુન્હા એકજ ઇનસા
ફના કામમાં સાબિત થયા હોય
તો શિક્ષાનો હુકમ.
શિક્ષાની ઘણામાં ઘણી મુદત.... ૨૨

ક.—સાધારણ અને જસ્ટિસ અધિકાર.

૩૬. માજસ્ટ્રેટોના સાધારણ અધિકાર. ૨૪
૩૭. માજસ્ટ્રેટોને જે જાતની અધિકાર
આપી શકાય તે..... ૨૪
૩૮. અધિકાર આપવા સબધી છલ્લા
માજસ્ટ્રેટોના અધિકાર બાબત નિબંધ. ૨૪

ડ.—અધિકાર આપવા, જારી રાખ વા તથા રદ કરવા બાબત.

૩૯. અધિકાર આપવાની રીત..... ૨૪
૪૦. જે અમલદારોની બદલી થઈ હોય
તેમના અધિકાર જારી રાખવા... ૨૫
૪૧. અધિકાર રદ કરવાનો અખત્યાર છે. ૨૫

કલમો.

પાનું.

કલમો.

પાનું.

ભાગ ૩ નો.

સામાન્ય ઠરાવો.

બાબ ૪ થી.

માજસ્ટ્રેટને તથા પોલીસને તથા
પકડનારા માણસોને મદદ તથા
ખબર આપવા બાબત.

૪૨ માજસ્ટ્રેટને તથા પોલીસને લો-
કોએ ક્યારે મદદ કરવી..... ૨૫

• ૪૩ પોલીસ અમલદાર શિવાય બીજો
• જે શખસ વારંટ બળવો હોય
તે શખસને મદદ આપવા બાબત. ૨૬

૪૪ લોકોએ અમુક ગુન્હાઓની ખબર
આપવી..... ૨૬

૪૫ ગામના મુખીઓએ, તખાલીઓએ, ૨૭
જમીનદારોએ તથા બીજાઓએ ૨૮
અમુક બાબતોની ખબર આપવી
નેહાયે..... ૨૯
આ કલમનાં કારણ સાર કેટ-
લીક બાબતોમાં જલ્લા માજસ્ટ્રેટ
ગામના મુખી નીમવા બાબત.

બાબ ૧૫ મો.

પકડવા, નાસી જવા, તથા ફરીથી
પકડવા બાબત.

અં.,—પકડવા બાબત સામાન્ય ઠરાવો.

૪૬. પકડવું તે કેવી રીતે..... ૨૯-૩૦
પકડવાની કોશિસની સામા ગુનું.

૪૭. જે શખસને પકડવો હોય તે જે
જગામાં પેડો હોય તે જગાનો
ઝાડો લેવા બાબત..... ૩૦

૪૮. અંદર ન જવાય તો શું કરવું. ૩૦
જનાનો ફાડવા બાબત.

• ૪૯. છુટકારાનાં કારણસારે દરવાજા તથા
બારીઓ ફાડવાનો અધિકાર..... ૩૧

• ૫૦. નકલ મો પ્રતિબંધ કરવો નહિ.... ૩૧

• ૫૧. પકડેલા શખસોનો ઝાડો લેવા બાબત. ૩૧

૫૨. બાયડીઓનો ઝાડો લેવાની રીત. ૩૨
૫૩. મારવાનાં હથિયાર લઈ લેવાનો
અધિકાર..... ૩૨

બ. —વગર વારંટ પકડવા બાબત.

૫૪. વગર વારંટ પકડવાને પોલીસ
ક્યારે મુખત્યાર છે..... ૩૨-૩૩-૩૪

૫૫. બટકનારાઓ, અપહરણ કરવાની
ટેવ હોય તેવા શખસો વિગેરેને
પકડવા બાબત..... ૩૪-૩૫

૫૬. પોલીસ અમલદાર વગર વારંટ
પકડવા સાર પોતાના તાબા માં હોના
અમલદારને મોકલે ત્યારે કેમ કરવું. ૩૫

૫૭. નામ તથા રહેવાનું ઠેકાણું આ-
પવાને ના પાડવા બાબત..... ૩૫

૫૮. બીજા હકુમતમાં ગુન્હેગારોની પા
છળ જવા બાબત..... ૩૬

૫૯. ખાનગી શખસોએ પકડવા બાબત ૩૬
સદરહુ પ્રમાણે પકડવા પછી શું કરવું

૬૦ પકડેલા શખસને માજસ્ટ્રેટની
આગળ અથવા જે અમલદારના
હવાલામાં પોલીસ થાણું હોય તેની
આગળ લઈ જવો..... ૩૭

૬૧ પકડેલા શખસને ચોવીસ કલાકથી
વધારે વાર અટકાવી રાખવો નહિ. ૩૭

૬૨. પકડ્યા વિશે પોલીસે રિપોર્ટ કરવો. ૩૮

૬૩. પકડેલા શખસને છોડી મુકવા બાબત. ૩૮

૬૪ માજસ્ટ્રેટની સમક્ષ કરેલો ગુન્હો. ૩૮

૬૫ માજસ્ટ્રેટ અથવા માજસ્ટ્રેટની સ-
મક્ષ પકડવા બાબત..... ૩૮

૬૬ નાસી જવા ઉપરથી પાછળ જ-
વાનો તથા ફરીથી પકડવાનો અ-
ધિકાર..... ૩૮

૬૭ ૪૭ મી તથા ૪૮ મી તથા ૪૯
મી કલમોના ઠરાવો ૬૬ મી કલમ
મુજબ પકડવાની બાબતોને કાચુ
પાડવા બાબત..... ૩૮

કલમો.

પાનું.

બાબ ૬ ઠો.

હાજર થવાની જરૂર પાડવા વિશે પ્રોસેસો બાબત.

અ.—સમન.

- ૬૮ સમનનો નમુનો.....૩૯-૪૦-૪૧
સમન કોણે બજાવવો.
- ૬૯ સમન શી રીતે બજાવવો..... ૪૨
સમન પોહોંચ્યાની સહી.
- ૭૦ સમન કરેલો શખસ જડે નહિતો
તે સમન શી રીતે બજાવવો.... ૪૨
- ૭૧ ઉપર ઠરાવ્યા પ્રમાણે (સમન)બ-
જાવી ન શકાય ત્યારે શું કરવું. ૪૨
- ૭૨ જે સરકારના અથવા રેલવે કંપ-
નીના નોકર ઉપર સમન બજાવવા
બાબત..... ૪૨
- ૭૩ રથાનિક હાની બહાર સમન શી
રીતે બજાવવો..... ૪૨
- ૭૪ સદરહુ બાબતોમાં તથા બ્યારે સ-
મન બજાવનારો અમલદાર હાજર
ન હોય ત્યારે બજાવણીની સાબિતી ૪૩
- બ.—પકડવાનું વારંટ.
- ૭૫ પકડવાના વારંટનો નમુનો... ૪૩
પકડવાનું વારંટ ક્યાં મુખી અમ-
લમાં રહેશે.
- ૭૬ કોરટ તારણ લેવાનું ફરમાવવાને
મુખત્યાર છે..... ૪૪
મુચરફો રવાના કરવા.
- ૭૭ વારંટ કોનાં નાનાં લખવાં... ૪૫
મળ્યા સખસોનાં નામનું એકવારંટ
- ૭૮ વારંટ જમીનદારો બિગેરેનાં ના-
મનાં લખવાનો અધિકાર છે..... ૪૫
- ૭૯ પોલીસ અમલદારના નામનું વારંટ. ૪૬
- ૮૦ વારંટનો સાર જાહેર કરવો..... ૪૬
- ૮૧ પકડેલા શખસને વગર હીલે કો-
રટની આગળ આણવો..... ૪૭
- ૮૨ વારંટ ક્યાં બજાવનાનો અધિકાર છે. ૪૭
- ૮૩ હકુમતની બહાર બજાવવા માટે મો-
કેલું વારંટ..... ૪૭

કલમો.

પાનું.

- ૮૪ હકુમતની બહાર બજાવવા સાર
પોલીસ અમલદારના નામનું કો-
હાડેલું વારંટ..... ૪૭
- ૮૫ જે શખસની ઉપર વારંટ કાઢા-
ડ્યું હોય તેને પકડવા પછી શું કરવું. ૪૮
- ૮૬ પકડેલા શખસને જે મજાલેટની
આગળ આણવો હોય તેણે શું કરવું. ૪૮

ક.—જાહેરનામું તથા જપ્તી.

- ૮૭ નાસી જનારા શખસની બાબતમાં
જાહેરનામું..... ૪૮
- ૮૮ નાસી જનારા શખસની મિલકત
જપ્ત કરવા બાબત..... ૫૦
- ૮૯ જપ્ત કરેલી મિલકત પાછી આ-
પવા બાબત..... ૫૧

ડ.—પ્રોસેસ સંબંધી બીજી કાનુનો.

- ૯૦ સમનને બદલે અથવા તે શિવાય
વળી વારંટ કાઢાડવા બાબત.... ૫૩
- ૯૧ હાજર થવા સાર ખત લેવાનો
અધિકાર..... ૫૩
- ૯૨ હાજર થવા બાબતના ખતનો ક-
સાર તોડેથી પકડવા બાબત..... ૫૪
- ૯૩ આ બાબ માંહેના ઠરાવો સમનને
તથા પકડવાનાં વારંટને સામાન્ય
રીતે લાગુ પાડવા બાબત..... ૫૪

બાબ ૭ મો.

દસ્તાવેજો તથા બીજી જંગમ મિલ-
કત રજુ કરવાની જરૂર પાડવા સાર
તથા ગેરવાજબી રીતે કેદ કરેલા શ-
ખસોને શોધી કાઢવા સાર પ્રોસેસો
બાબત.

અ.—રજુ કરવા વિષે સમન.

૯૪. દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ રજુ
કરવા વિષે સમન..... ૫૪
૯૫. કાગળો તથા તારો સંબંધી કેમ
કરવું. ૫૫

કલમો.

પાનું.

બ.—ઝાડો લેવાના વારંટ બાબત.

૯૬. ઝાડો લેવાનું વારંટ ક્યારે કહાડવાનો અધિકાર છે..... ૫૬

૯૭. વારંટની મર્યાદામાં બાંધવાનો અધિકાર..... ૫૭

૯૮. ફલાણા ધરમાં ચોરીની મિલકત, બનાવટના દસ્તાવેજ વિગેરે છે એવો શંક આપ્યો હોય તે ધરનો ઝાડો લેવા બાબત..... ૫૮

• ૯૯. હકુમતની બાહાર ઝાડો લેતાં જ-
• ડેલી વસ્તુઓની વ્યવસ્થા..... ૫૯

ક.—ગેરવાજબી રીતે કેદ કરેલા શખસોની શોધ કરવા બાબત.

૧૦૦. ગેરવાજબી રીતે કેદ કરેલા શખસો માટે ઝાડો લેવા બાબત..... ૫૯

ડ.—ઝાડો લેવા સંબંધી સામાન્ય ઠરાવો.

૧૦૧. ઝાડો લેવાનાં વારંટો કોના નામનાં કરવા વિગેરે..... ૬૦

૧૦૨. બંધ કરેલી જગા જે શખસોના હવાલામાં હોય તેઓએ ઝાડો લેવા દેવો..... ૬૦

૧૦૩ ઝાડો લેવો તે સાહેદોની સમક્ષલેવો. ૬૦
ઝાડો લેવાની જગાનો ભોગવટો કરનારને હાજર રેહવાનો અધિકાર છે

ધ.—પરચુરણ.

૧૦૪ રજુ કરેલો દસ્તાવેજ વિગેરે અટકાવી રાખવાનો અધિકાર..... ૬૧

૧૦૫ માજીસ્ટ્રેટ પોતાની સમક્ષ ઝાડો લેવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે. ૬૨

ભાગ ૪ થો.

ગુન્હા અટકાવવા બાબત.

બાબ ૮ મો.

મુલેહ રાખવા સાડ તથા સારી રીતે ચાલવા સાડ તારણ બાબત.

કલમો.

પાનું.

અ.—ગુન્હો ઠર્યા ઉપરથી મુલેહ રાખવાસાડ તારણ.

૧૦૬ ગુન્હો ઠર્યા ઉપરથી મુલેહ રાખવા સાડ તારણ..... ૬૨

બ.—બીજા કામોમાં મુલેહ રાખવા સાડ તથા સારી રીતે ચાલવા સાડ તારણ.

૧૦૭ બીજા કામોમાં મુલેહ રાખવાસાડ તારણ ૬૩
પેટા કલમ(૧) પ્રમાણે ચાલવાનો જે માજીસ્ટ્રેટને અધિકાર ન હોય તેણે કેમ કરવું.

૧૦૮ દંગાખોર મજકુર ફેલાવનારા શખસો પાસેથી સારી રીતે ચાલવા સાડ તારણ (લેવા બાબત)..... ૬૬

૧૦૯ બટકનારાઓ તથા ચકવાળા શખસો પાસેથી સારી રીતે ચાલવા સાડ તારણ (લેવા બાબત)..... ૬૬

૧૧૦ ગુન્હો કરવાની ટેવ હોય તેવા ગુન્હેગારો પાસેથી સારી રીતે ચાલવા સાડ તારણ (લેવા બાબત)... ૬૭

૧૧૧ યુરોપિયન બટકનારાઓ સંબંધી વિશેષ ઠરાવ..... ૬૮

૧૧૨ હુકમ કરવા બાબત..... ૬૯

૧૧૩ જે શખસ કોરટમાં હાજર હોય તેની બાબતમાં કેમ કરવું..... ૭૦

૧૧૪ જે શખસ સદરહુ પ્રમાણે હાજર ન હોય તેની બાબતમાં સમન અથવા વારંટ (કહાડવા બાબત). ૭૦

૧૧૫ ૧૧૨ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમની નકલ સમન અથવા વારંટની સાથે મોકલવી..... ૭૧

૧૧૬ જનને હાજર થવાનું માફ કરવાનો અધિકાર..... ૭૧

૧૧૭ ખખર ખરી છે કે નહિ તે વિશે ચોકસી..... ૭૧

કલમો.

પાનું.

- ૧૧૮ તારણ આપવાનો હુકમ..... ૭૩
૧૧૯ જે શખસની વિરૂદ્ધ ખબર આ-
પવામાં આવી હોય તેને છોડી
મુકવા બાબત..... ૭૪

ક.—તારણ આપવાનો હુકમ કર્યા
પછી સઘળી બાબતમાં કામ
ચલાવવા બાબત.

- ૧૨૦ જે મુદત સુધી તારણ જોઇતું હોય
તે મુદતની શરૂઆત..... ૭૪
૧૨૧ ખતમાં શું શું લખવું..... ૭૪
૧૨૨ જામીન નાકબુલ કરવાનો અધિકાર. ૭૫
૧૨૩ તારણ ન આપે તો કેદ..... ૭૫
હાઈકોર્ટની અથવા સેશનકોર્ટની
આગળ ક્યારે કામ રજુ કરવું.
કેદનો પ્રકાર.
૧૨૪ તારણ નહિ આપવા બાબત કેદ
કરેલા શખસોને છુટા કરવાનો અ-
ધિકાર..... ૭૮
૧૨૫ સુલેહ રાખવા બાબતનું અથવા
સારી રીતે ચાલવા સાર કોઈપણ
પાત રફ કરવાનો જુદા માજિસ્ટ્રે-
ટનો અધિકાર..... ૭૮
૧૨૬ જામીનોનો છુટકારો..... ૭૮

બાબ ૯ મો.

કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળીઓ.

- ૧૨૭ માજિસ્ટ્રેટના અથવા પોલીસ અ-
મલદારના હુકમ ઉપરથી મંડળીએ
વિખનાઈ જવું..... ૭૯
૧૨૮ વિખરી નાંખવા સાર બિન લસ્ક-
રી જનરી કરવા બાબત..... ૭૯
૧૨૯ લસ્કરી જનરી કરવા બાબત.... ૮૦
૧૩૦ લસ્કરના જે કમાન્ડિંગ ઓફિસરને
મંડળી વિખરી નાંખવાનું માજિ-
સ્ટ્રેટ ફરગાવ્યું હોય તે કમાન્ડિંગ
ઓફિસરનું કામ..... ૮૦
૧૩૧ મંડળી વિખરી નાંખવાનો કમી-
શનડ [સનદી] લસ્કરી અમલદાર-
નો અધિકાર..... ૮૦

કલમો.

પાનું.

- ૧૩૨ આ બાબતમાં જે કરેલાં કામ બા-
બત ફરિયાદમાંડવાની વિરૂદ્ધ બચાવ. ૮૧

બાબ ૧૦ મો.

લોકાપકારક કૃત્યો.

- ૧૩૩ અપકારક વસ્તુ ખસેડવા બાબત
શરતી હુકમ..... ૮૧
૧૩૪ હુકમ પોહોંચાડવા અથવા જાહેર
કરવા બાબત..... ૮૬
૧૩૫ જે શખસને હુકમ કર્યો હોય તેણે
તે હુકમ માનવો અથવા કારણ
બતાવવું અથવા જ્યુરી માંગવી.. ૮૬
૧૩૬ તેમ નહિ કરવાનું ફળ..... ૮૭
૧૩૭ તે કારણ બતાવવાને હાજર થાય
ત્યારે કેમ કરવું..... ૮૭
૧૩૮ તે શખસ જ્યુરી માંગે ત્યારે કેમ
કરવું..... ૮૮
૧૩૯ જે જ્યુરી માજિસ્ટ્રેટનો હુકમ વા-
જબી ઠરાવે તો કેમ કરવું..... ૯૦
૧૪૦ હુકમ નિઃસંકેત કરથી કેમ કરવું.
હુકમ નહીં માનવાનાં ફળ..... ૯૦
૧૪૧ જ્યુરી મુકરર નહિ કરેથી અથવા
જ્યુરી પોતાનો ઠરાવ નહિ કહી
સંભળાવેથી કેમ કરવું..... ૯૧
૧૪૨ ચોકસી થતાં સુધી તાકીદ આપવા
બાબત..... ૯૨
૧૪૩ લોકાપકારક કૃત્ય શરીયો કરવાની
અથવા જનરી રાખવાની રના કર-
વાને માજિસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે. ... ૯૨

બાબ ૧૧ મો.

અપકારક કૃત્ય સંબંધી અથવા થ-
વાની ધાસ્તી હોય એવા લાય-
સંબંધી તાકીદના મુકદ-
માઓમાં હુગામી
હુકમો.

- ૧૪૪ અપકારક કૃત્યસંબંધી અથવા થ-
વાની ધાસ્તી હોય એવા બચ સં-
બંધી તાકીદના મુકદમાઓમાં એ-
કદમ નિઃસંકેત હુકમમાંડવાનો
અધિકાર..... ૯૨

કલમો.

પાનું.

બાબ ૧૨ મો.

સ્થાવર મિલકત સંબંધી તકરારો
બાબત.

- ૧૪૫ જમીન વિગેરે બાબતની તકરારથી
મુલેહનો ભંગ થવાનાસંભવ હોય
ત્યારે કેમ કરવું..... ૯૭
કબજા બાબત ચોકસી.
જે શખસના કબજામાં તે વસ્તુ
હોય તે શખસના કબજામાંથી તે
વસ્તુ કાયદા પ્રમાણે લઈ લેવામાં
આવે ત્યાંસુધી તે તેની પાસેરાખવી.
૧૪૬ તકરારની વસ્તુ જમ કરવાનો અ-
ધિકાર.....૧૦૨
૧૪૭ ઇજમેન્ટ (સુખાધિકાર)ના હક વિ-
ગેરે સંબંધી તકરારો.....૧૦૩
૧૪૮ સ્થાનિક ચોકસી.....૧૦૪
ખરચ બાબત હુકમ.

બાબ ૧૩ મો.

અટકાવ કરવા બાબત પોલીસનું કામ.

- ૧૪૯ ક્રામિએબલ ગુન્હાનો અટકાવ પો-
લીસે કરવો.....૧૦૫
૧૫૦ સદરહુ ગુન્હા કરવાની ધારણા બા-
બત ખબર..... ૧૦૫
૧૫૧ સદરહુ ગુન્હા અટકાવવાસાર પ-
કડયા બાબત.....૧૦૫
૧૫૨ સાર્વજનિક મિલકતને નુકસાનથતું
અટકાવવા બાબત.....૧૦૫
૧૫૩ કાટલાં તથા માપ જોવા બાબત ૧૦૫

ભાગ ૫ મો.

પોલીસને ખબર આપવા બાબત
તથા તપાસ કરવાના અધિકાર
બાબત.

બાબ ૧૪ મો.

- ૧૫૪ ક્રામિએબલ મુકદમામાં ખબર કરવા
બાબત.....૧૦૬

કલમો.

પાનું.

- ૧૫૫ નાન ક્રામિએબલ મુકદમામાં ખબર
કરવા બાબત.....૧૦૬
નાન ક્રામિએબલ મુકદમાની તપાસ.
૧૫૬ ક્રામિએબલ મુકદમાની તપાસ....૧૦૭
૧૫૭ ક્રામિએબલ ગુન્હો થયાનો શક
આવે ત્યારે કેમ કરવું.....૧૦૭
સ્થાનિક તપાસ કરવાની ક્યારે જ
ર નથી.
જે અમલદારના હવાલામાં થાણું
હોય તે અમલદારને તપાસ કરવા
નો પુરતો સમય જણાય નહિ
(તો શું કરવું.)
૧૫૮ ૧૫૭ મી કલમ પ્રમાણે રિપોર્ટ
કેવી રીતે મોકલવા.....૧૦૮
૧૫૯ તપાસ કરવાનો અથવા પ્રથમ
ચોકસી કરવાનો અધિકાર.....૧૦૮
૧૬૦ શાહેદોને હાજર થવાનું ફરમાવવા
ને પોલીસ અમલદારનો અધિકાર.૧૦૯
૧૬૧ પોલીસ શાહેદોની જગ્યાની સેવા
બાબત.....૧૧૦
૧૬૨ પોલીસને કહેલા મજકુર ઉપર
સહી કરવી નહિ અથવા તે પુ-
રાવામાં દાખલ કરવા નહિ.....૧૧૧
૧૬૩ કાંઈ લાલચ દેખાડવી નહિ.....૧૧૩
૧૬૪ કહેલા મજકુર તથા કમુલ કરેલી
વાત દફતરમાં દાખલ કરવાનો
અધિકાર૧૧૪
૧૬૫ પોલીસ અમલદારે ઝાડો સેવા
બાબત.....૧૧૭
૧૬૬ પોલીસ થાણુ જે અમલદારના હ
વાલામાં હોય તે અમલદાર બીજા
તેના અમલદારનેઝાડો લેવાને વા-
રંટ કાઢાડવાનું ક્યારે ફરમાવવાને
મુખત્યાર છે.....૧૧૮
૧૬૭ જ્યારે ચોવીશ કલાકમાં તપાસ
પૂરી થઈ શકે નહિ ત્યારે કેમ
કરવું.....૧૧૯

કલમો.

પાનું.

- ૧૬૮ તાબા માંહેના પોલીસ અમલદારે તપાસનો રિપોર્ટ કરવો.....૧૨૦
- ૧૬૯ જ્યારે પુરાવો બરોબર ન હોય ત્યારે તોહોમતવાળાને છુટો કરવો.૧૨૧
- ૧૭૦ જ્યારે પુરાવો પુરનો હોય ત્યારે કામ માજીસ્ટ્રેટની પાસે મોકલવું. ૧૨૧
- ૧૭૧ ફરિયાદીઓને તમા શાહેદોને પોલીસ અમલદારની સાથે જવાનું ફરમાવવું નહિ.....૧૨૨
- ફરીયાદીઓને તમા શાહેદોને પ્રતિબંધ કરવો નહિ.
- હુકમ નહિ માનનાર ફરિયાદીને અથવા શાહેદને પેહેરામાં આપીને મોકલવાનો અધિકાર છે.
- ૧૭૨ તપાસમાં અસાધ્યતા કામનું રોજનામું.....૧૨૩
- ૧૭૩ પોલીસ અમલદારનો રિપોર્ટ.....૧૨૫
- ૧૭૪ આત્મઘાત વિગેરેની ચોકશી કરીને પોલીસે રિપોર્ટ કરવો.....૧૨૫
- ૧૭૫ માણસોને બોલાવવાનો અખત્યાર.૧૨૬
- ૧૭૬ મોતનાં કારણની ચોકસી માજીસ્ટ્રેટ કરવી.....૧૨૭
- દોષ્ટવું મુઝદૂં બોદી કાઢવાનો અધિકાર.

ભાગ ૬ ઠો.

ચાલેલા મુકદ્દમામાં કામ ચલાવવા બાબત.

બાબ ૧૫ મો.

ચોકશી તથા ઇનસાફ કરવામાં ફેજદારી કોર્ટોની હકુમત બાબત.

અ.—ચોકસી અથવા ઇનસાફ કરવાની જગા.

૧૭૭ ચોકસી તથા ઇનસાફ કરવાની મામુલ જગા.....૧૨૭

કલમો.

પાનું.

- ૧૭૮ મુકદ્દમાનો ઇનસાફ જુદી સેશન તુકડીઓમાં કરવાનું ફરમાવવાનો અધિકાર.....૧૨૮
- ૧૭૯ જે જલ્લામાં કૃત્ય કર્યું હોય, અથવા જે જલ્લામાં પરિણામ થયું હોય તે જલ્લામાં તોહોમતવાળાનો ઇનસાર થઈ શકશે.....૧૨૮
- ૧૮૦ જ્યારે બીજા ગુન્હા સાથે સંબંધ હોવાના સમ્બંધી કાંઈ કૃત્ય ગુન્હો થાય ત્યારે ઇનસાફ કરવાની જગા ૧૩૦
- ૧૮૧ ઠગ હોવા બાબત અથવા ડાકાઠ-ટોની ટોળીનાં હોવા બાબત અથવા પેહેરામાંથી નાહાસી જમા બાબત વિગેરે.....૧૩૧
- સાધરાણ બોટો ઉપયોગ તથા સાધરાણ વિશ્વાસઘાત ચોરવાબાબત હરણ કરવા બાબત તથા ફેસલાવવા બાબત.
૧૮૨. ગુન્હાનું સ્થળ નક્કી ન થાય, અથવા એકજ જલ્લામાં ગુન્હો થયો ન હોય, અથવા ગુન્હો આ લુ રહે તેવો હોય, અથવા ઘણાં એક કૃત્યો મળીને ગુન્હો થયો હોય, ત્યારે ચોકસી અથવા ઇનસાફ કરવાની જગા.....૧૩૨
૧૮૩. મુસાફરામાં કરેલો ગુન્હો.....૧૩૩
૧૮૪. રેલવે ટ્રેલિગ્રાફ, પોસ્ટ આફીસ તથા હથિયાર સંબંધી આફીસોની વિરૂદ્ધ ગુન્હા.....૧૩૩
૧૮૫. કયા જલ્લામાં ચોકસી અથવા ઇનસાફ કરવો તે સંશયને પ્રસંગે, હાઈકોર્ટે ઠરાવવું.....૧૩૩
૧૮૬. સ્થાનિક હકુમતની બાહાર કરેલા ગુન્હા સાથે સમન અથવા વારંટ કહાડવાનો અધિકાર.....૧૩૩
૧૮૭. પકડયા પછી માજીસ્ટ્રેટ કેમ કરવું
૧૮૭. તાબા માંહેના માજીસ્ટ્રેટ વારંટ કહાડ્યું હોય ત્યારે કેમ કરવું.૧૩૪

કક્ષમો.

પાનું.

૧૮૮. બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનની બહાર કરે
લા ગુન્હા બાબત બ્રિટિશ રઘિતની
જવાબદારી.....૧૩૪
તોહમત બાબત ચોકશી કરવાની
ચોગ્યતા સંબંધી પોલિટિકલ એ-
જન્ટે દાખલો આપવો.

૧૮૯. જાપાનીની તથા રજુ કરેલા કા-
ગળોની નકલો પુરાવામાં લેવાનું
ફરમાવવાનો અખત્યાર.....૧૩૫

બ---કામ ચલાવવા માટે જે શરતો
અવશ્ય છે તે.

૧૯૦. માછસેટોએ ગુન્હા સાંભળવા
બાબત.....૧૩૬

૧૯૧. તોહોમતવાળાની અરજી ઉપરથી
બીજાની પાસે મોકલવા અથવા
કમિટ કરવા બાબત.....૧૩૭

૧૯૨. માછસેટોએ મુકદમા બીજાની
પાસે મોકલવા બાબત.....૧૩૭

૧૯૩. સેશન કોર્ટોએ ગુન્હા સાંભળવા
બાબત.....૧૩૮

૧૯૪. હાઇકોર્ટે ગુન્હા સાંભળવા બાબત
એડવોકેટ જનરલ તરફની માહિતી. ૧૩૮

૧૯૫. સરકારી નોકરોના કાયદેસર અખ-
ત્યારના તિરસ્કાર બાબત ફરિયાદનું
કામ ચલાવવું.....૧૩૯

અરકારી નોકરોના કાયદેસર અખ-
ત્યારના તિરસ્કાર બાબત ફરિ-
યાદનું કામ ચલાવવું

પુરાવામાં આપેલા દસ્તાવેજો સં-
બંધી કેટલાએક ગુન્હા બાબત
ફરિયાદનું કામ ચલાવવું.

મંજુરિયત કેવા પ્રકારની નોંધએ.
૧૯૬. રાજ્ય વિરુદ્ધ ગુન્હા બાબત ફરિ-
યાદનું કામ ચલાવવું.....૧૪૭

૧૯૭. રાજ્ય વિરુદ્ધ ગુન્હા બાબત ફરિ-
યાદનું કામ ચલાવવું.....૧૪૭
ફરિયાદનું કામ ચલાવવા બાબત
સરકારનો અધિકાર.

કક્ષમો.

પાનું.

૧૮૮. કરાર તોડવા બાબત, આખરે ભે-
વા બાબત અને લમ વિરુદ્ધ ગુ-
ન્હા બાબત ફરિયાદનું કામ ચલાવવું ૧૪૯

૧૮૯. જિનાળા બાબત અથવા પરજોલી
સ્ત્રીને ફોસલાવી જવા બાબત ફ-
રિયાદનું કામ ચલાવવું.....૧૫૦

બાબ ૧૬ મો.

માછસેટોને ફરિયાદ કરવા બાબત.

૨૦૦. ફરિયાદીની જાપાની લેવા બાબત. ૧૫૦

૨૦૧. જે માછસેટોને ફરિયાદ ભેવાનો
અધિકાર ન હોય તેણે શું કરવું. ૧૫૨

૨૦૨. પ્રોસેસ કહાડવાનું મુલતવી રાખવું ૧૫૨

૨૦૩. ફરિયાદ કહાડી નાખવા બાબત. ૧૫૩

બાબ ૧૭ મો.

માછસેટોની આગળ કામ શરૂ કરવા-
રવા બાબત.

૨૦૪. પ્રોસેસ કહાડવા બાબત.....૧૫૫

૨૦૫. માછસેટ તોહમતવાળાને જાતે
હાજર થવાનું આજ્ઞા કરવાને મુખ્ય
ત્યાર છે.....૧૫૬

બાબ ૧૮ મો.

સેશન કોર્ટ અથવા હાઇકોર્ટ ઇન-
સાફ કરી શકે એવા મુકદમાની
ચોકશી બાબત.

૨૦૬. ઇનસાફ થવા સાફ કમિટ કરવા
નો અધિકાર.....૧૫૭

૨૦૭. કમિટ કરતાં પેલેલાં ચોકશીમાં
કામ ચલાવવાની રીત.....૧૫૮

૨૦૮. રજુ કરેલો પુરાવો લેવા બાબત
બધારે પુરાવો રજુ કરવા બાબત
પ્રોસેસ.....૧૫૮

૨૦૯. તોહમતવાળા શખસને ક્યારે
છોડી મુકવો.....૧૫૯

૨૧૦. તોહમતનામું ક્યારે તબયાર કરવું
તોહમતવાળાને તોહમતનામું સ-
મજાવવું, અને તેની નકલ આ-
પવી.....૧૬૦

કલમો.

પાનું.

કલમો.

પાનું.

૨૧૧. ઇનસાફની વખતે તોહમતવાળાના
ખચાવ સાફ સાહેદોની ટીપ.....
ખીજી ટીપ.....૧૬૧
૨૧૨. સદરહુ શાહેદોની જગ્યાની લેવાનો
માજીસ્ટ્રેટનો અધિકાર.....૧૬૨
૨૧૩. કમિટ કરવાનો હુકમ.....૧૬૨
૨૧૪. ઇલાકાનાં મુખ્ય શેહેરોની બહાર
જે શખસની ઉપર રાણીસાહેબની
વિલાયતી રદયતની સાથે એકઠું
તોહમત આવ્યું હોય તે શખસ
બાબત.....૧૬૨
૨૧૫. ૨૧૩ મી અથવા ૨૨૪મી કલમ
પ્રમાણે કમિટ કર્યાનો હુકમ રદ
કરવા બાબત.....૧૬૩
૨૧૬. જ્યારે તોહમતવાળાને કમિટ કર્યો
હોય, ત્યારે તેના ખચાવસાફ શા-
હેદોને સમન કરવા બાબત.....૧૬૪
(શાહેદના ખરચની રકમ) અના-
મત મુકવામાં ન આવે, તો ન-
કામા શાહેદને સમન કરવાની ના
કહેવી.....
- ૨૧૭ ફરિયાદીઓનું તથા શાહેદોનું ખત
લાજર થવાની અથવા ખત લ-
ખી આપવાની ના કહે તે પેહે-
રામાં અટકાવી રાખવા બાબત...૧૬૫
૨૧૮. કમિટ કર્યાની વાત ક્યારે જાહેર
કરવી.....૧૬૫
તોહમતનામું વિગેરે કોરટની પા-
સે અથવા સેશન કોરટની પાસે
મોકલવા બાબત.....
લાઇ કોરટની પાસે અંગ્રેજી તર-
જગુમો મોકલવા બાબત.....
૨૧૯. પુરવણી શાહેદોને સમન કરવાનો
અખત્યાર.....૧૬૬
૨૨૦. ઇનસાફ થતાં સુધી તોહમતવા-
ળાને પેહેરામાં રાખવા બાબત...૧૬૬

બાબ ૧૯ મો.

તોહમતનામા બાબત.

૨૨૧. તોહમતનામામાં ગુન્હો લખવો.૧૬૬
ગુન્હાનું વરણન કરવાને તેનું મુ-
કરર નામ લખવું બસ છે
ગુન્હાનું કાંઇ મુકરર નામ ન હો
ય ત્યારે તે કેમ લખવો.
તોહમતનામા ઉપરથી શું શું
સમજવું.
તોહમતનામાની ભાષા.
અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો *
ઠરાવ ક્યારે લખવો
- ૨૨૨ વખત, જગા અને શખસ અખંધી
વિગત.....૧૬૮
- ૨૨૩ ગુન્હો કર્યાની રીત ક્યારે લખવી
જોઇએ.....૧૬૯
- ૨૨૪ તોહમતનામા માંહેના શખ્દોનો અ
ર્થ જે કાયદા પ્રમાણે ગુન્હો શિક્ષા
કરવા લાયક હોય તે કાયદા પ્રમાણે
કરવો.....૧૭૦
- ૨૨૫ ચુકનું ફળ.....૧૭૦
- ૨૨૬ તોહમતનામા વગર અથવા અધુરું
તોહમત મુકીને કમિટ કરવામાં
આવે ત્યારે કેમ કરવું૧૭૨
- ૨૨૭ કોરટને તોહમતનામામાં ફેરફાર
કરવાનો અધિકાર છે.....૧૭૩
- ૨૨૮ ફેરફાર કર્યા પછી ઇનસાફનું કામ
તુરત ક્યારે ચલાવી શકાય.....૧૭૪
- ૨૨૯ નવેસરથી ઇનસાફ કરવાનું ક્યારે
ફરમાવી શકાય, અથવા ઇનસાફ
ક્યારે મુલતવી રાખી શકાય.....૧૭૪
- ૨૩૦ ફેરફાર કરેલા તોહમતનામા માં-
હેના ગુન્હા બાબત ફરિયાદનું કા
મ ચલાવવા સાફ અગાઉથી મં-
જુરિયત જોઈતી હોય તો કામ
બંધ રાખવું.....૧૭૪

- કલ્પમો. પાનું.
- ૨૩૧ જ્યારે તોહોમતનામાં ફરિશ્તર ક-
રવામાં આવે ત્યારે શાહેદોને પાછા
બોલાવવા બાબત..... ૧૭૫
- ૨૩૨ મુદ્દાની ચુકનું ફળ..... ૧૭૫
તોહોમત એકઠાં કરવા બાબત.
- ૨૩૩ જુદા જુદા ગુન્હા બાબત જુદાં
જુદાં તોહોમતનામાં..... ૧૭૬
- ૨૩૪ એક વર્ષમાં એકજ જાતના ત્રણ
ગુન્હા કર્યા હોય તેઓનું એકઠું
તોહોમત મુકવાનો અધિકાર છે... ૧૭૭
- ૨૩૫ એક કરતાં વધુ ગુન્હા બાબત ઇ-
નસાફ..... ૧૭૭
એક ગુન્હાને બે વ્યાખ્યા લાગુ
હોય તે ગુન્હો.
જે કૃત્યો [છુટાં છુટાં લેવાથી]
એક ગુન્હો થાય, પણ એકઠાં લે-
વાથી કાંઈ જુદો ગુન્હો થાય
તેવાં કૃત્યો.
- ૨૩૬ કયો ગુન્હો કયો તેનો શક હોય
ત્યારે કેમ (કરવું)... ૧૮૨
- ૨૩૭ જ્યારે કોઈ શખસની ઉપર એક
ગુન્હાનું તોહોમત મુકયું હોય, ત્યારે
તેની ઉપર બીજા ગુન્હો ફરી શકે... ૧૮૩
- ૨૩૮ જે ગુન્હાનું તોહોમત મુકયું હોય
તે ગુન્હામાં સાબિત થયેલા ગુન્હા-
નો સમાવેશ થાય ત્યારે કેમ કરવું.. ૧૮૪
- ૨૩૯ કયા સખસો ઉપર એકઠાં તોહોમત
મુકવાનો અધિકાર છે..... ૧૮૫
- ૨૪૦ ફેટલાંએક તોહોમતોમાંના એક તો-
હોમત ઉપરથી ગુન્હો ઠરે તો બા-
કીનાં તોહોમત પાછાં લેવા બાબત.. ૧૮૬

બાબ ૨૦ મો.

**સમનના મુકદમાઓનો માજીસ્ટ્રેટોએ
ઈનસાફ કરવા બાબત.**

- ૨૪૧ સમનના મુકદમાઓમાં કામ ચલા-
વવાની રીત..... ૧૮૭

- કલ્પમો. પાનું.
- ૨૪૨ તોહોમતનો સાર કહી જણાવવો. ૧૮૭
- ૨૪૩ તોહોમત સાચું છે એવું કયુલ ક-
રેથી ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ... ૧૮૭
- ૨૪૪ સદરહુ પ્રકારની કાંઈ કયુલત કર-
વામાં ન આવે ત્યારે કેમ કરવું... ૧૮૮
- ૨૪૫ ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ.
શિક્ષાનો હુકમ..... ૧૮૮
- ૨૪૬ ફરિયાદ અથવા સમન પ્રમાણે ઠરાવ
કરવો એવી કાંઈ હદ નથી..... ૧૮૯
- ૨૪૭ ફરિયાદીની ગેરહાજરી..... ૧૮૯
- ૨૪૮ ફરિયાદ પાછી લગાઈ લેવા બાબત.. ૧૯૦
- ૨૪૯ જ્યારે કોઈ ફરિયાદી ન હોય ત્યા-
રે કામ બંધ કરવાનો અધિકાર... ૧૯૧
- સમનના તથા વારંટના મુકદમાઓ-
માં નજવી ફરિયાદો બાબત.**
- ૨૫૦ નજવી અથવા તરદી આપે એવી
ફરિયાદો બાબત..... ૧૯૧

બાબ ૨૧ મો.

**વારંટના મુકદમાઓનો માજીસ્ટ્રેટોએ
ઈનસાફ કરવા બાબત.**

- ૨૫૧ વારંટના મુકદમાઓમાં કામ ચલા-
વવાની રીત..... ૧૯૫
- ૨૫૨ ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફનો
પુરાવો..... ૧૯૫
- ૨૫૩ તોહોમતવાળાને છોડી મુકવા બા-
બત..... ૧૯૬
- ૨૫૪ ગુન્હો સાબિત થયેલો જણાય ત્યારે
તોહોમતનામું તૈયાર કરવું..... ૧૯૭
- ૨૫૫ જવાબ (ખતી)..... ૧૯૮
- ૨૫૬ તોહોમતવાળાનો જવાબ..... ૧૯૮
- ૨૫૭ તોહોમતવાળાની અરજ ઉપરથી પુ-
રાવો રજુ કરવાની જરૂર પડવા
બાબત પ્રોસેસ..... ૧૯૯
- ૨૫૮ ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ.
ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ..... ૨૦૦
- ૨૫૯ ફરિયાદીની ગેરહાજરી..... ૨૦૧

કલમો.

પાનું.

બાબ ૨૨ મો.

સંક્ષિપ્ત રીતે ઇનસાફ કરવા બાબત.

- ૨૬૦ સંક્ષિપ્ત રીતે ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર.....૨૦૧
- ૨૬૧ માજીસ્ટ્રેટની જે બેંચને ઓછો અધિકાર આપ્યો હોય તે બેંચને અધિકાર આપવાનો અખત્યાર.....૨૦૩
- ૨૬૨ સમન તથા વારંટના મુકદ્દમા માટે કામ ચલાવવાની જે રીત છે તે રીત લાગુ પાડવા બાબત.....૨૦૪ કેદની હદ.
- ૨૬૩ જે મુકદ્દમાઓમાં અપીલ ચાલતી ન હોય તે મુકદ્દમાઓનું દફતર....૨૦૪
- ૨૬૪ જે મુકદ્દમાઓમાં અપીલ ચાલતી હોય તે મુકદ્દમાઓનું દફતર.....૨૦૫
- ૨૬૫ દફતર અતે ફેંસલાની ભાષા....૨૦૬ જે બેંચને કલાર્ક રાખવાનો અધિકાર આપવાનો અખત્યાર છે.

બાબ ૨૩ મો.

હાઇકોર્ટની આગળ તથા સેશન કોર્ટની આગળ ઇનસાફ ચલાવવા બાબત.

અ.—પ્રથમ નિયમો.

- ૨૬૬ “હાઇકોર્ટ” એ શબ્દોની વ્યાખ્યા...૨૦૬
- ૨૬૭ હાઇકોર્ટની આગળ ઇનસાફ જ્યુરીથી કરવો.....૨૦૬
- ૨૬૮ સેશન કોર્ટની આગળ ઇનસાફ જ્યુરીથી કરવો અથવા આસેસરોની મદદથી કરવો.....૨૦૭
- ૨૬૯ સેશન કોર્ટની આગળ ઇનસાફ જ્યુરીથી કરવાનો હુકમ કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.....૨૦૭
- ૨૭૦ સેશન કોર્ટની આગળ ઇનસાફનું કામ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરે ચલાવવું...૨૦૮

કલમો.

પાનું.

બ.—કામ ચલાવવાની શરૂઆત.

- ૨૭૧ ઇનસાફની શરૂઆત.....૨૦૮ તંકસીરવાર છું એવો જવાબ (ખલી) આપે ત્યારે.
- ૨૭૨ જવાબ દેવાની ના કેહવી અથવા ઇનસાફ કરવાનું કેહેવું.....૨૧૦ એક પછી એક કેટલાએક ગુન્હેગારોનો ઇનસાફ તેજ જ્યુરીથી અથવા આસેસરોથી કરવા બાબત.
- ૨૭૩ સાબિત ન થઈ શકે એવા તોફા મતનામાં ઉપર નોંધ.....૨૧૦ નોંધનું ફળ.

ક.—જ્યુરી પસંદ કરવા બાબત.

- ૨૭૪ જ્યુરીમાં કેટલાં માણસો નેમીયે...૨૧૧
૨૭૫. યુરોપિયન અથવા અમેરિકન ન હોય એવા શખસોનો સેશન કોર્ટની આગળ ઇનસાફ કરવા સાફ જ્યુરી.૨૧૧
૨૭૬. ચિઠ્ઠી કાઢાડીને જ્યુરો પસંદ કરવા હાલનો રીવાજ કાયમ રાખ્યો...૨૧૧ જે માણસોને સમન ન કર્યા હોય તે ક્યારે પસંદ કરવા લાયક છે. વિશેષ જ્યુરોની આગળ ઇનસાફ.
૨૭૭. જ્યુરોનાં નામ બોલાવવાં.....૨૧૨ જ્યુરો બાબત હરકત..... કારણો કહ્યા વગર હરકત.....
- ૨૭૮ હરકતનાં કારણો.....૨૧૨
- ૨૭૯ હરકત વિશે ઠરાવ.....૨૧૩ જે જ્યુરની વિરૂદ્ધ હરકત મંજૂર કરવામાં આવે તે જ્યુરની જગા પુરવા બાબત.....
- ૨૮૦ જ્યુરીનો અગ્રેસર.....૨૧૩
- ૨૮૧ જ્યુરોને સમ અવગણવા બાબત.....૨૧૩
- ૨૮૨ જ્યુર હાજર રહેતો બંધ થાય ત્યારે કેમ કરવું.....૨૧૩
- ૨૮૩ કેદી માંદો હોય ત્યારે જ્યુરીને રજા આપવા બાબત.....૨૧૪

કલમો.

પાનું.

૬.—આસેસરો પસંદ કરવા બાબત.

૨૮૪ આસેસરો કેવી રીતે પસંદ કરવા. ૨૧૪

૨૮૫ આસેસરથી હાજર થવાનું ન હોય ત્યારે કેમ કરવું..... ૨૧૪

૭.—ફરિયાદી તરફનો તથા તોહોમતવાળા તરફનો મુકદ્દમો પુરો થતાં સુધી ઇનસાફનું કામ.

૨૮૬ ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફનો મુકદ્દમો શરૂ કરવા બાબત. શાહેદોની જાણની..... ૨૧૫

૨૮૭ માજિસ્ટ્રેટની આગળ તોહોમતવાળાએ આપેલી જાણની પુરાવો ગણવો..... ૨૧૬

૨૮૮ પ્રથમ ચોકશીની વખતે આપેલો પુરાવો દાખલ થઈ શકશે..... ૨૧૬

૨૮૯ ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના શાહેદોની જાણની લીધા પછી કેમ કરવું..... ૨૧૮

૨૯૦ જવાબ..... ૨૧૯

૨૯૧ શાહેદોની જાણની લેવા બાબત તથા તેઓને સમન કરાવવા બાબત તોહોમતવાળાનો હક..... ૨૨૦

૨૯૨ પ્રત્યુત્તર આપવાનો ફરિયાદનું કામ ચલાવનારનો હક... .. ૨૨૦

૨૯૩ જ્યુરીએ અથવા આસેસરોએ કાંઈ જગા નજરે નેવા બાબત... ૨૨૦

૨૯૪ જ્યુરની અથવા આસેસરની જાણની ક્યારે લેવાનો અપત્યારછે. ૨૨૧

૨૯૫ જે દિવસપર એકક મુલતવી રાખી હોય તે દિવસે જ્યુરીએ અથવા આસેસરોએ હાજર રહેવું. ૨૨૧

૨૯૬ જ્યુરીને પુરી રાખવા બાબત.... ૨૨૧

૮.—જે મુકદ્દમાઓનો ઇનસાફ જ્યુરીથી કર્યો હોય તે મુકદ્દમાઓમાં ઇનસાફનો છેડો.

૨૯૭ જ્યુરીને આદેશ..... ૨૨૧

કલમો.

પાનું.

૨૯૮ જડજનું કામ..... ૨૨૨

૨૯૯ જ્યુરીનું કામ..... ૨૨૫

૩૦૦ વિચાર કરવાને એકાંતમાં જવા બાબત. ૨૨૬

૩૦૧ ઠરાવ કહી સંભળાવવા બાબત... ૨૨૬

૩૦૨ જ્યુરીવાળાઓનાં જુદાં જુદાં મત હોય ત્યારે કેમ કરવું..... ૨૨૬

૩૦૩ દરેક તોહોમત બાબત ઠરાવ કહી સંભળાવવો..... ૨૨૬

જ્યુરીને સલાહ પુછવાનો જડજને અધિકાર છે.....

સલાહો તથા જજાઓ દફતરમાં દાખલ કરવા.....

૩૦૪ જ્યુરીનો ઠરાવ સુધારવા બાબત. ૨૨૭

૩૦૫ હાર્મ ફોરટમાં જ્યુરીના ઠરાવ પ્રમાણે ક્યારે ચાલવું..... ૨૨૭

ખીજે પ્રસંગે જ્યુરીને રજા આપવા બાબત.....

૩૦૬ સેશન ફોરટમાં જ્યુરીના ઠરાવ પ્રમાણે ક્યારે ચાલવું..... ૨૨૭

૩૦૭ જ્યારે જ્યુરીનો ઠરાવ સેશન જડજ નાકબુલ કરે ત્યારે કેમ કરવું... ૨૨૮

૯.—જ્યુરીને રજા આપ્યા પછી તોહોમતવાળાનો ફરીથી ઇનસાફ કરવા બાબત.

૩૦૮ જ્યુરીને રજા આપ્યા પછી તોહોમતવાળાનો ફરીથી ઇનસાફ કરવા બાબત..... ૨૨૯

૧૦.—આસેસરોની મદદથી ઇનસાફ કરવાના મુકદ્દમાઓમાં ઇનસાફનો છેડો.

૩૦૯ આસેસરોનાં મત કહી સંભળાવવા બાબત..... ૨૨૯

ફેસલો.

કલમો.

ખાનું.

આ.ક.—અગાઉ ગુન્હાની સાબિતી નોંધરાવ થયે હોય તે પ્રસંગે કામ ચલાવવાની રીત.

૩૧૦ અગાઉ ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ થયે હોય તે પ્રસંગે કામ ચલાવવાની રીત.....૨૩૦

૩૧૧ અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાના ઠરાવનો પુરાવો ક્યારે આપી શકાય...૨૩૨

જ.—હાઈ કોર્ટ સાડ જ્યુરરોની ટીપ તથા તે કોર્ટ સાડ જ્યુરરોને સમન કરવા બાબત.

૩૧૨ સ્પેશિયલ જ્યુરરોની સંખ્યા.....૨૩૨

૩૧૩ કોમન તથા સ્પેશિયલ જ્યુરરોની ટીપ.....૨૩૨
ટીપ તૈયાર કરનાર અમલદારની મુખત્યારી.

૩૧૪ પ્રારંભની તથા સુધારેલી ટીપો બન-હેર કરવા બાબત.....૨૩૩

૩૧૫ ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરોમાં કેટલા જ્યુરરોને સમન કરવા.....૨૩૩
પુરવણી સમન.

૩૧૬ ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરોની બહાર જ્યુરરોને સમન કરવા બાબત....૨૩૩

૩૧૭ લશ્કરી જ્યુરરો.....૨૩૩

૩૧૮ જ્યુરરો હાજર થવાને સુક્રે તે બાબત.....૨૩૪

કે.—સેશન કોર્ટ સાડ જ્યુરરોની તથા આસેસરોની ટીપ, અને તે કોર્ટ સાડ જ્યુરરોને તથા આસેસરોને સમન કરવા બાબત.

૩૧૯ જ્યુરરો અથવા આસેસરો હાજર કામ કરવાની પાતતા.....૨૩૪

૩૨૦ માફી.....૨૩૪

૩૨૧ જ્યુરરો તથા આસેસરોની ટીપ...૨૩૪

૩૨૨ ટીપ પ્રસિદ્ધ કરવા બાબત.....૨૩૬

કલમો.

ખાનું.

૩૨૩ ટીપ બાબત હરકતો.....૨૩૬

૩૨૪ ટીપની તપાસણી.....૨૩૬
ટીપની વર્ષોવર્ષ તપાસણી.

૩૨૫ વિશેષ જ્યુરરોની ટીપ તૈયાર કરવા બાબત.....૨૩૭

૩૨૬ જુદા માજીસ્ટ્રેટ જ્યુરરોને તથા આસેસરોને સમન કરવા બાબત...૨૩૭

૩૨૭ બીજા જ્યુરરોને અથવા આસેસરોને સમન કરવાનો અધિકાર...૨૩૭

૩૨૮ સમનનો નમુનો તથા તેમાંનો મજકુર.....૨૩૮

૩૨૯ સરકારી અથવા રેલવેના નોકરને ક્યારે માફ કરવાનો અધિકાર છે...૨૩૮

૩૩૦ જ્યુરર અથવા આસેસરને હાજર થવાનું માફ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.....૨૩૯
વિશેષ જ્યુરરોને બાર મહિના સુધી જ્યુરરો તરીકે કામ નહિ કરવાનું ફરમાવવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૩૩૧ હાજર થયેલા જ્યુરરો અને આસેસરોની ટીપ.....૨૩૯

૩૩૨ જ્યુરર અથવા આસેસર હાજર ન થાય તો દંડ કરવો તે બાબત...૨૩૯

લ.—હાઈ કોર્ટ બાબત વિશેષ ઠરાવો.

૩૩૩ ફરિયાદીનું કામ બંધ કરવાનો આ ડોક્ટર જનરલનો અધિકાર.....૨૪૦

૩૩૪ બેઠકે કરવાનો વખત.....૨૪૦

૩૩૫ બેઠકો કરવાની જગ્યા.....૨૪૦
બેઠકોની નોટીસ.

૩૩૬ રાણીની વિલાયતી રૈયતનો ઇનસાફ કરવાની જગ્યા.....૨૪૦

બાબ ૪૨ મો.

ચોકશી તથા ઇનસાફ બાબત સામાન્ય ઠરાવો.

૩૩૭ જે શખસ ગુન્હામાં સામીલ હોય તે શખસને માફી આપવાનું કહેવા બાબત.....૨૪૧

કલમો.

પાનું.

- ૩૩૮ માફી આપવાનું ફેરવાનો હુકમ કરવાનો અધિકાર.....૨૪૨
- ૩૩૯ જે શખસને માફી આપવાનું કહ્યું હોય તે શખસને કમિટ કરવા બાબત.....૨૪૨
- ૩૪૦ જવાબ કરવાનો તોહોમતવાળાનો હક્ક.....૨૪૩
- ૩૪૧ તોહોમતવાળો આલેલું કામ સમજતો નહિ હોય ત્યારે કેમ કરવું...૨૪૪
- ૩૪૨ તોહોમતવાળાની જગ્યાની લેવાનો અધિકાર.....૨૪૪
- ૩૪૩ લલચાવીને કાંઈ વાત પ્રગટ કરવાને કાંઈ દાખ વાપરવો નહિ...૨૪૬
- ૩૪૪ કામ ચલાવવાનું શરૂથી અથવા વચમાં મુલતવી રાખવાનો અખત્યાર પાછો મોકલવો.
પાછો મોકલવાનો વાજબી સબબ.....૨૪૬
- ૩૪૫ ગુન્હા માંડીવાળા બાબત.....૨૪૭
- ૩૪૬ જે મુકદ્દમા પ્રાંતમાંનો માજિસ્ટ્રેટ ચુકવી શકતો નહિ હોય તે મુકદ્દમામાં તેણે કેમ કરવું.....૨૫૦
- ૩૪૭ ચોકસી અથવા ધનસાફીનું કામ શરૂ કર્યા પછી માજિસ્ટ્રેટને એમ જણાય કે મુકદ્દમો કમિટ કરવો જોઈએ ત્યારે કેમ કરવું.....૨૫૧
- ૩૪૮ સિક્કા, સ્ટાંપના દાયદા અથવા મિલકત વિરૂદ્ધ ગુન્હા જે શખસોની ઉપર અગાઉ સાબિત થયા હોય તે શખસોના ધનસાફી બાબત.....૨૫૧
- ૩૪૯ જોઈએ તેટલો સખત શિક્ષાનો હુકમ માજિસ્ટ્રેટ કરી શકે નહિ ત્યારે કેમ કરવું.....૨૫૧
- ૩૫૦ થોડોક પુરાવો એક માજિસ્ટ્રેટ અને થોડોક પુરાવો બીજા માજિસ્ટ્રેટ દફતરમાં દાખલ કર્યો હોય તે ઉપરથી ગુન્હો ઠરાવવા બાબત અથવા કમિટ કરવા બાબત.....૨૫૩

કલમો.

પાનું.

- ૩૫૧ કોરટમાં હાજર થયેલા ગુન્હેગારોને અટકાવી રાખવા બાબત.....૨૫૪
- ૩૫૨ કોરટો ખુલ્લી છે.....૨૫૫

બાબ ૨૫ મો.

ચોકસી તથા ધનસાફી કરતી વખતે પુરાવો લેવાની તથા દફતરમાં દાખલ કરવાની રીત બાબત.

- ૩૫૩ પુરાવો તોહોમતવાળાની સમક્ષ લેવો.....૨૫૫
- ૩૫૪ ઇલાકાનાં મુખ્ય શેહેરાની બાહાર શાહેદી દફતરમાં દાખલ કરવાની રીત.....૨૫૬
- ૩૫૫ સમનના મુકદ્દમાનું તથા અમુક ગુન્હા બાબત પેહેલા અને બીજા વરગના માજિસ્ટ્રેટોએ કરવાના ધનસાફીનું દફતર.....૨૫૬
- ૩૫૬ ઇલાકાનાં મુખ્ય શેહેરાની બાહાર બીજા મુકદ્દમાઓનું દફતર.
અગ્રેજીમાં આપેલી શાહેદી.
જ્યારે માજિસ્ટ્રેટ અથવા જજને જાતે શાહેદી લખી લીધી નહિ હોય ત્યારે ચાદ.....૨૫૬
- ૩૫૭ શાહેદીના દફતરની બાબત.....૨૫૭
- ૩૫૮ ૩૫૫ મી કલમ માંડેના મુકદ્દમાં જોમાં માજિસ્ટ્રેટને છુટ.....૨૫૭
- ૩૫૯ ૩૫૬ મી અથવા ૩૫૭ મી કલમ પ્રમાણે શાહેદી દફતરમાં દાખલ કરવાની રીત.....૨૫૮
- ૩૬૦ સદરહુ શાહેદી પુરો થઈ રહે ત્યારે તેના સંબંધમાં કેમ કરવું.....૨૫૮
- ૩૬૧ તોહોમતવાળાને અથવા તેના પક્ષી ડરને શાહેદી સમન્તવચી.....૨૫૮
- ૩૬૨ પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટની કોરટમાં શાહેદીનું દફતર.....૨૫૯
- ૩૬૩ શાહેદીની વર્તણૂક બાબતનો રોરો...૨૫૯
- ૩૬૪ તોહોમતવાળાની જુગ્યાની દફતરમાં કેવી રીતે દાખલ કરવી.....૨૫૯
- ૩૬૫ હાઈ કોરટમાં શાહેદીનું દફતર...૨૬૨

કલમો.

પાનું.

ફેંસલા બાબત.

- ૩૬૬ ફેંસલો આપવાની રીત.....૨૬૨
 ૩૬૭ ફેંસલાની બાબત.....૨૬૩
 ફેંસલામાં શું લખવું જોઈએ.
 વિકલ્પની રીતે ફેંસલો.
 ૩૬૮ મોતની શિક્ષાનો હુકમ.....૨૬૫
 સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ.
 ૩૬૯ કોરટે ફેંસલામાં ફેરફાર કરવો નહિ.૨૬૫
 ૩૭૦ પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટનો ફેંસલો...૨૬૬
 ૩૭૧ તોહોમતવાળો ફેંસલો વીગેરેની ન
 કલ માટે અરજી કરે ત્યારે તે
 તેને આપવી.....૨૬૭
 જે શખસની ઉપર મોતની શિ
 ક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે શખ-
 સની બાબત.
 ૩૭૨ ફેંસલાનો તરજુમો ત્યારે કરવો...૨૬૭
 ૩૭૩ સેશન કોર્ટે ઠરાવની તથા શિક્ષાના
 હુકમની નકલ જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટની
 ઉપર મોકલવી.....૨૬૭

**શિક્ષાના હુકમ મંજૂર થવા માટે
મોકલવા બાબત.**

- ૩૭૪ સેશન કોર્ટ મોતની શિક્ષાનો હુ-
 કમ (મંજૂર થવા માટે) મોકલવા
 બાબત.....૨૬૭
 ૩૭૫ વધારે ચોક્કસ કરવાનું અથવા
 વધારે પુરાવો લેવાનું ફરમાવવાનો
 અધિકાર.....૨૬૮
 ૩૭૬ શિક્ષાનો હુકમ બાહ્ય કરવાનો
 અથવા ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ
 રદ કરવાનો હાઈ કોર્ટનો અ-
 ખત્યાર.....૨૬૮
 ૩૭૭ મંજૂરિયત ઉપર અથવા શિક્ષાના
 નવા હુકમ ઉપર બે જજોએ
 સહી કરવી.....૨૬૯
 ૩૭૮ મતભેદ પડે ત્યારે કેમ કરવું....૨૬૯
 ૩૭૯ મંજૂર થવા માટે હાઈ કોર્ટમાં
 મોકલેલા મુકદમાઓમાં કેવી રીતે
 કામ ચલાવવું.....૨૬૯

કલમો.

પાનું.

- ૩૮૦ ૫૬૨ મી કલમ પ્રમાણે ચાલવાનો ,
 અધિકાર ન હોય એવા માજિસ્ટ્રેટ
 મોકલેલા મુકદમાઓમાં કેવી રીતે
 કામ ચલાવવું.....૨૬૯

બાબ ૨૮ મો.

અમલમાં લાવવા બાબત.

- ૩૮૧ ૩૭૬ મી કલમ પ્રમાણે કરેલો હુકમ
 અમલમાં લાવવા બાબત.....૨૭૦
 ૩૮૨ ગર્ભવંતી સ્ત્રીને મોતની શિક્ષાનો
 હુકમ કર્યો હોય તે બંધ રાખવો...૨૭૦
 ૩૮૩ બીજા મુકદમાઓમાં સમુદ્રપારની
 અથવા કેદની શિક્ષાના હુકમ અ-
 મલમાં લાવવા બાબત.....૨૭૦
 ૩૮૪ અમલમાં લાવવા બાબતનું વારંટ
 કોના નામનું કરવું૨૭૧
 ૩૮૫ વારંટ કોની પાસે રાખવું.....૨૭૧
 ૩૮૬ દંડ વસુલ કરવા બાબતનું વારંટ...૨૭૧
 ૩૮૭ એવા વારંટનું ફળ.....૨૭૧
 ૩૮૮ કેદની શિક્ષાનો હુકમ આમલમાં
 લાવવાનું બંધ રાખવા બાબત...૨૭૧
 ૩૮૯ વારંટ ઠાકાડવાનો કોને અપત્યા
 ર છે.....૨૭૨
 ૩૯૦ ફટકા ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુ
 કમ અમલમાં લાવવા બાબત...૨૭૨
 ૩૯૧ કેદ શિવાય બળી ફટકા મારવાની
 શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવા
 બાબત.....૨૭૨
 ૩૯૨ શિક્ષા કરવાની રીત.....૨૭૩
 કેટલા ફટકા મારવા તેની હદ.
 ૩૯૩ કડકે કડકે અમલમાં લાવવો નહિ
 મારી.....૨૭૩
 ૩૯૪ ગુન્હેગારની પ્રકૃતિ યોગ્ય સ્થિતિમાં
 નહિ હોય તો ફટકા મારવા નહિ.
 ફટકા મારવાનું મોકુફ રાખવું...૨૭૩
 ૩૯૫ ૩૮૪ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા
 કરાતી નહિ હોય ત્યારે કેમ કરવું૨૭૪

કલમો.

પાનું.

- ૩૯૬ ફરારી થયલા ગુન્હેગારોઉપર શિક્ષા
ના હુકમ અમલમાં લાવવા બાબત.૨૭૪
- ૩૯૭ ગુન્હેગાર શિક્ષા ભોગવેતો હોય
તેને બીજા ગુન્હાબાબત શિક્ષા...૨૭૪
- ૩૯૮ ૩૯૬ મી તથા ૩૯૭ મી કલમો
બાબત વિશેષ ઠરાવ.....૨૭૫
- ૩૯૯ નાની ઉમરના ગુન્હેગારોને સન્મા
ર્જપ્રવર્તકશાળામાં કેદ કરવાબાબત.૨૭૫
- ૪૦૦ શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવ્યા
પછી વારંટ પાછું મોકલવા બાબત.૨૭૬

બાબ ૨૯ મો.

શિક્ષા મોકુફ રાખવા, માફ કરવા
તથા બદલવા બાબત.

- ૪૦૧ શિક્ષા મોકુફ રાખવાનો અથવા
માફ કરવાનો અધિકાર.....૨૭૬
- ૪૦૨ શિક્ષા બદલવાનો અધિકાર.....૨૭૭

બાબ ૩૦ મો.

અગાઉ ગુન્હો ના સાબિત થયાનો
અથવા સાબિત થયાનો ઠરાવ
થયો હોય તે બાબત.

- ૪૦૩ જે શખસની ઉપર એક વખત
ગુન્હો સાબિત થયાનો અથવા ના
સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય
તે શખસનો તેજ ગુન્હો બાબત
ફરી ઇનસાફ કરવો નહિ.....૨૭૮

ભાગ ૭ મો.

અપીલ બાબત, લખી મોકલવા
બાબત, તથા તપાસ બાબત.

બાબ ૩૧ મો.

અપીલો બાબત.

- ૪૦૪ બીજીરીતે ઠરાવ્યું ન હોય તો અ
પીલ ચાલશે નહિ.....૨૮૧

કલમો.

પાનું.

- ૪૦૫ જમ કરેલી મિલકત પાછી આપ
વા બાબતની અરજી જે હુકમથી
ના કબુલ કરી હોય તે હુકમ ઉ
પર અપીલ.....૨૮૧
- ૪૦૬ સારી રીતે ચાલવા બાબત તારણ
માગવાના હુકમઉપર અપીલ.....૨૮૧
- ૪૦૭ બીજા અથવા ત્રીજા વર્ગના મા-
જીએ કરેલા શિક્ષાના હુકમઉપર
અપીલ.....૨૮૧
- પેહેલા વર્ગના માજીસ્ટ્રેટની પાસે
અપીલો મોકલવા બાબત.
- ૪૦૮ આસિસ્ટન્ટ સેશન જડજે અથવા
પેહેલા વર્ગના માજીસ્ટ્રેટ કરેલા
શિક્ષાના હુકમ ઉપર અપીલ... ૨૮૨
- ૪૦૯ સેશન કોર્ટને કરેલી અપીલો કે-
વી રીતે સાંભળવી.....૨૮૩
- ૪૧૦ સેશન કોર્ટ કરેલા શિક્ષાના હુક-
મ ઉપર અપીલ.....૨૮૩
- ૪૧૧ પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ કરેલા શિક્ષા
ના હુકમ ઉપર અપીલ.....૨૮૩
- ૪૧૨ જે મુકદમાઓમાં તોહોમતવાળો
પોતે તકસીરવાર છે એવો જવાબ
આપે તેમાં અપીલ ચાલશે નહિ.૨૮૩
- ૪૧૩ ન્હાના મુકદમાઓમાં અપીલ નથી.૨૮૪
- ૪૧૪ સક્લિમ રીતે ગુન્હો સાબિત થયાના
કેટલાક ઠરાવો ઉપર અપીલ નથી.૨૮૪
- ૪૧૫ ૪૧૩ મી તથા ૪૧૪ મી કલમ
બાબત વિશેષ ઠરાવ.....૨૮૪
- ૪૧૬ યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયતઉપર કરેલા
શિક્ષાના હુકમ બાબત અપવાદ...૨૮૫
- ૪૧૭ ગુન્હો નાસાબિત થયાનો ઠરાવ કે
યો હોય તે બાબતમાં સરકાર ત
રફથી અપીલ.....૨૮૫
- ૪૧૮ કેવી વાતો બાબત અપીલ દાખ-
લ થઈ શકે.....૨૮૬
- ૪૧૯ અપીલની અરજી.....

ક્રમ.મે.	પાનું.
૪૨૦	અપેલેન્ટ તુરંગમાં હોય ત્યારે કે- મ કરવું.....૨૮૭
૪૨૧	સંક્ષિપ્ત રીતે અપીલ કાઢાડી નાં- ખવા બાબત.....૨૮૭
૪૨૨	અપીલની નોટીસ.....૨૮૮
૪૨૩	અપીલનો નિકાલ કરવામાં અપીલ કોર્ટનો અધિકાર.....૨૮૯
૪૨૪	તાબા માંહેની અપીલ કોર્ટના ફેઝલા.....૨૯૧
૪૨૫	અપીલમાં હકીકતો કરેલો હુકમ દાખલા સહિત નિયતી કોર્ટને લખી મોકલવા.....૨૯૨
૪૨૬	અપીલ ચાલુ હોય ત્યાં સુધી શિક્ષા મોકુફ રાખવા બાબત.....૨૯૨ અપેલેન્ટને જામીન ઉપર છોડવા બાબત.
૪૨૭	શુદ્ધો નાસાબિત થયાના ફરાવ ઉ પર અપીલ કરી હોય તેમાં તો હોમતવાગાને પકડવા બાબત.....૨૯૩
૪૨૮	અપીલ કોર્ટ વધારે પુરાવો લેવા ને અથવા લેવાનું ફરમાવવાને મુ ખત્યાર છે.....૨૯૩
૪૨૯	અપીલ કોર્ટના જડજોના બે પક્ષ થઈને બેઉ પક્ષનાં સરખાં મત પડે ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.....૨૯૪
૪૩૦	અપીલમાં કરેલા હુકમો આખરના સમજવા.....૨૯૪
૪૩૧	અપીલો બંધ પાડવા બાબત.....૨૯૪

બાબ ૩૨ મો.

લખી મોકલવા બાબત તથા તપાસ
સહી બાબત.

૪૩૨	પ્રેસિડેન્સી મજિસ્ટ્રેટ હકીકતોને લખી મોકલવા બાબત.....૨૯૪
૪૩૩	હકીકતોના ફરાવપ્રેમાણે મુકદ્દમાનો નિકાલ કરવા બાબત.....૨૯૪ ખરચ બાબત હુકમ.

ક્રમ.મે.	પાનું.
૪૩૪.	હાકીકતની અસલ હકુમતમાં જે તકરારો નિકળે તે તકરારો અના- મત રાખી મુકવાનો અધિકાર. ૨૯૫
	તકરાર અનામત રાખી મુકવામાં આવે ત્યારે કેમ કરવું.
૪૩૫.	નીચલી કોર્ટનાં દરતર મંગાવવાનો અધિકાર.....૨૯૫
૪૩૬	કમિટ કરવાનું ફરમાવવાનો અધિકાર. ૨૯૭
૪૩૭	ચોકસી કરવાનું ફરમાવવાનો અ ધિકાર.....૨૯૯
૪૩૮	હકીકતોને રિપોર્ટ કરવા બાબત. ૩૦૦
૪૩૯	તપાસ કરવાનો હકીકતોનો અ- ધિકાર.....૩૦૧
૪૪૦	પક્ષકારોની હકીકત સાંભળવી કે નહિ એ કોર્ટની મુખત્યારી ઉપર છે. ૩૦૩
૪૪૧	પ્રેસિડેન્સી મજિસ્ટ્રેટ પોતાના ફરા વના કારણોનો મજબૂર મોકલે તે હકીકતો ધ્યાનમાં લેવો.....૩૦૩
૪૪૨	હકીકતોનો હુકમ નીચલી કોર્ટને અથવા મજિસ્ટ્રેટને સહી સિક્કા સ હીત લખી જણાવવો.....૩૦૪

બાબ ૮ મો.

વિશેષ કામ ચલાવવા બાબત.

બાબ ૩૧ મો.

યુરોપીયનો તથા અમેરિકનો ઉપર
ફેજદારી કામ ચલાવવા બાબત.

૪૪૩	યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયત ઉપર મુ કેલાં તો હોમત બાબત ચોકસી તથા ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર ક્યા માજિસ્ટ્રેટોને છે.....૩૦૪
૪૪૪	સેશન જડજો યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયત હોવો જોઈએ.....૩૦૪

કલમો.	પાનું.
	આસીસ્ટન્ટ સેશન જડજન પોતાના હોદ્દાઉપર ત્રણ વર્ષસુધી રહેસો હોવો જોઈએ અને તેને વીશેષે કરીને અધિકાર આપવો જોઈએ.
૪૪૫	યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયત કરેસો ગુન્હો સાંભળવા બાબત.....૩૦૫
૪૪૬	જે શિક્ષાના હુકમ કરવાનો અધિકાર પ્રાંતમાંહેના માજીસ્ટ્રેટોને છે તે.....૩૦૫
૪૪૭	(તોહોમતવાળાને) સેશન કોર્ટમાં ક્યારે અને હાકોર્ટમાં ક્યારે ફીટ કરવો.....૩૦૫
૪૪૮	જે ગુન્હાઓમાંનો એક ગુન્હો મોતની અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષાને લાયક હોય, અને બીજા તેવી શીક્ષાને લાયક ન હોય તેવા ગુન્હાઓનો ઇનસાફ.....૩૦૫
૪૪૯	જે શિક્ષાના હુકમ કરવાનો અધિકાર સેશન કોર્ટને છે તે.....૩૦૬ પોતાનો અધિકાર પુરતો નથી એમ સેશન જડજનને જણાય ત્યારે કેમ કરવું.
૪૫૦	હાકોર્ટની અથવા સેશન કોર્ટની આગળ જ્યુરી અથવા આસેસરો.....૩૦૬
૪૫૧	જીલ્લા માજીસ્ટ્રેટની આગળ જ્યુરી માગવાનો યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયતનો હક્ક.....૩૦૬ કેટલીએક બાબતમાં બીજી કોર્ટમાં મોકલવા બાબત.
૪૫૨	યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયત ઉપર તથા દેશી ઉપર એકઠું તોહોમત આવે ત્યારે તેઓનો ઇનસાફ કરવા બાબત.....૩૦૮ દેશીને પોતાનો ઇનસાફ જુદો કરવાનો દાવો કરવાને ક્યારે અધિકાર છે.
૪૫૩	કોઈ શખસ પોતાની તજવીજ પોતે યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયત હોય

કલમો.	પાનું.
	તે પ્રમાણે થવી જોઈએ એવો દાવો કરે ત્યારે કેમ કરવું.....૩૦૮
૪૫૪	પોતાની સ્થિતિવિશે તકરાર ન કરવી એ હક્ક છોડી દેવા બરાબર છે.....૩૦૮
૪૫૫	જે શખસ યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયત ન હોય તે શખસનો આબાબ પ્રમાણે ઇનસાફ કરવામાં આવે તે બાબત.....૩૧૦
૪૫૬	કોઈ યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયતને કાયદા વિરુદ્ધ અટકાવી રાખી હોય ત્યારે પોતાને હાકોર્ટની આગળ આજુવાનો હુકમ થવાસાફ અરજી કરવાનો હક્ક.....૩૧૦
૪૫૭	સદરહુ અરજી કરવામાં આવે ત્યારે કેમ કરવું.....૩૧૦
૪૫૮	ક્યા મુલકોમાં હાકોર્ટ સદરહુ પ્રકારના હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે...૩૧૦
૪૫૯	માજીસ્ટ્રેટોને અથવા સેસન કોર્ટને હકુમત આપનારા આકટો લાગુ પાડવા બાબત.....૩૧૧
૪૬૦	યુરોપીયનો અથવા અમેરિકનોનો ઇનસાફ કરવા માટે જ્યુરી.....૩૧૧
૪૬૧	યુરોપીયન અથવા અમેરિકન ઉપર અને બીજી કોઈ જાતના શખસ ઉપર એકઠું તોહોમત મુકવામાં આવે ત્યારે જ્યુરી બાબત.....૩૧૧
૪૬૨	૪૫૦ મી, ૪૫૧ મી અથવા ૪૬૦ મી કલમ પ્રમાણે જ્યુરોને સમન કરીને તેઓની યાદી કરવાબાબત.
૪૬૩	યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયત વિગેરે હાકોર્ટમાં ફોજદારી કામ ચલાવવાબાબત.....૩૧૨
બાબ ૪૪ મો.	
ગાંડા માજીસો બાબત.	
૪૬૪	તોહોમતવાળો ગાંડો હોય તો કેમ કરવું.....૩૧૨

કલમો.	ખ.નં.
૪૬૫ સેશન કોર્ટમાં અથવા હાઈકોર્ટમાં કમિટ કરેલો શખસ ગાંડો હોય તો કેમ કરવું.....૩૧૩	
૪૬૬ તપાસ અથવા ધનસાફ થતાંસુધી ગાંડા શખસને છુટો કરવા બાબત. ગાંડા શખસને પેહેરામાં રાખવા બાબત.....૩૧૪	
૪૬૭ ચોકસી અથવા ધનસાફ પાછો જારી કરવા બાબત.....૩૧૪	
૪૬૮ માજીસ્ટ્રેટની અથવા કોર્ટની આ ગળ તોહોમતવાળો હાજર થાય ત્યારે કેમ કરવું.....૩૧૫	
૪૬૯ ન્યારે તોહોમતવાળો દિવાનો જણાય ત્યારે કેમ કરવું.....૩૧૫	
૪૭૦ ગાંડાપણાના સખખપરથી તોહોમતવાળો કિપર ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવનો ફેસલો.....૩૧૫	
૪૭૧ સદરહુ સખખપરથી ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ ઠરાવેલા શખસને સુરક્ષિત પેહેરામાં રાખવા બાબત.....૩૧૬	
સ્થાનિક સરકારના હુકમથી કેદ રાખેલા ગાંડા કેદીઓને એક પ્રાંતમાંથી બીજા પ્રાંતમાં લઈ જવાનો હુકમ કરવાનો ગવર્નર જનરલ ધન કૌન્સિલને અધિકાર.	
ધન્સ્પેક્ટર જનરલને અમુક કામમાંથી છુટો કરવાનો સ્થાનિક સરકારને અખત્યાર.	
૪૭૨ ધન્સ્પેક્ટર જનરલે ગાંડા કેદીઓને જોવા જવું.....૩૧૬	
૪૭૩ ગાંડો કેદી પોતાનો જવાબ કરવાને શક્તિમાન છે એવો રિપોર્ટ કરવામાં આવે ત્યારે કેમ કરવું.....૩૧૭	
૪૭૪ ૪૬૬ મી અથવા ૪૭૧ મી કલમ પ્રમાણે કેદ રાખેલો ગાંડો શખસ છોડી મુકવાલાયક છે એમ જાહેર કરવામાં આવે ત્યારે કેમ કરવું...૩૧૭	

કલમો.	ખા.નં.
૪૭૫ ગાંડા માણસને તેનાં સમાંવાહાલાંને સંભાળને માટે સ્વાધીન કરવા બાબત.....૩૧૭	

બાબ ૩૫ મો.

ધનસાફ ચલાવવામાં હરકત થાય એવા કેટલાએક ગુન્હાઓની બાબતમાં કામ ચલાવવા બાબત.

૪૭૬ ૧૯૫ મી કલમમાં કહેલા મુકદ્દમાંઓમાં કામ ચલાવવાની રીત...૩૧૮ .	
૪૭૭ સદરહુ પ્રકારના ગુન્હા સેશન કોર્ટની આગળ કરવામાં આવે ત્યારે તે સંબંધી તે કોર્ટનો અધિકાર...૩૧૦	
૪૭૮ ચોકસી પૂરી કરવાનો તથા હાઈકોર્ટમાં અથવા સેશન કોર્ટમાં કમિટ કરવાનો દિવાની તથા મુસકી કોર્ટનો અધિકાર.....૩૨૧	
૪૭૯ સદરહુ પ્રકારના મુકદ્દમાંઓમાં દિવાની અથવા મુસકી કોર્ટે કેમ કરવું.....૩૨૨	
૪૮૦ તિરસ્કારના કેટલાએક મુકદ્દમાંઓમાં કામ ચલાવવાની રીત.....૩૨૨	
૪૮૧ સદરહુ પ્રકારના મુકદ્દમાંઓનું ફત્તર.....૩૨૩	
૪૮૨ મુકદ્દમાંની તજવીજ ૪૮૦ મીકલમ પ્રમાણે કરવી નહિ જોયે એમ કોર્ટની નજરમાં આવે ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.....૩૨૩	
૪૮૩ રાજીસ્ટાર અથવા સબરજીસ્ટાર ૪૮૦ મી તથા ૪૮૨ મી કલમના અર્થ પ્રમાણે દિવાની કોર્ટ છે એમ ક્યારે સમજવું.....૩૨૪	
૪૮૪ ગુન્હેગાર હુકમ માને અથવા માફ માગે એટલે તેને છોડી દેવા બાબત.૩૨૪	
૪૮૫ જે શખસ જવાબ દેવાની અથવા દસ્તાવેજ રજુ કરવાની ના કહે તે	

કલમો.	પાનું.
શખસને કેદ કરવા અથવા હવાલે કરવા બાબત.....	૩૨૪
૪૮૬ તિરસ્કારના મુકદ્દમાઓમાં ગુન્હાની સાબિતીના ઠરાવ ઉપર અપીલો...	૩૨૫
૪૮૭ ૧૧ મી કલમમાં કહેલા ગુન્હા કે-ટલા એક જડગ્નેની તથા માણસો-ટોની આગળ કરવામાં આવે ત્યારે તે ઓએ તે ગુન્હાઓનો ઈનસાફ કરવો નહિ.....	૩૨૬

બાબ ૩૬ મો.

ઔરતોના તથા બાળકોના ગુજરાન બાબત.

૪૮૮ ઔરતોના તથા બાળકોના ગુજરાન બાબત હુકમ.....	૩૨૭
હુકમ અમલમાં લાવવા બાબત..	
૪૮૯ લવાજમમાં ફેરફાર કરવા બાબત..	૩૩૫
૪૯૦ ગુજરાનનો હુકમ અમલમાં લાવવા બાબત.....	૩૩૫

બાબ ૩૭ મો.

હુબ્બીયસકાર્પસના જેવા પ્રકારના હુકમ બાબત.

૪૯૧ હુબ્બીયસકાર્પસના જેવા પ્રકારના હુકમ કહાડવાનો અધિકાર	૩૩૬
---	-----

ભાગ ૯ મો.

પુરવણી ઠરાવો.

બાબ ૩૮ મો.

પબ્લિક પ્રાસિક્યુટર બાબત (એટલે સરકાર તરફથી ફરિયાદ પક્ષનું કામ ચલાવવા સારૂ ઠરાવેલા માણસ બાબત.)

૪૯૨ પબ્લિક પ્રાસિક્યુટરો નીમવાનો અધિકાર.....	૩૩૭
--	-----

કલમો.	પાનું.
૪૯૩ પબ્લિક પ્રાસિક્યુટર પોતાને સોંપેલા મુકદ્દમામાં સધળી કોરટોમાં બોલવાને મુખત્યાર છે. ખાનગી રીતે નિમેલા પ્લીડરોએ તેના હુકમ પ્રમાણે ચાલવું.....	૩૩૮
૪૯૪ ફરિયાદનું કામ ચલાવવાનું છોડી દેવામાં આવે તેનું પરિણામ.....	૩૩૮
૪૯૫ ફરિયાદપક્ષનું કામ ચલાવવાની પચાનગી.....	૩૩૮

બાબ ૩૯ મો.

નમીન બાબત.

૪૯૬ કેવેપ્રસંગે નમીન સધી શકાય તે બાબત.....	૩૩૯
૪૯૭ નમીન નહિ સધી શકાય એવો ગુન્હો હોય તો નમીન કયારે લેવા નો અધિકાર છે.....	૩૪૦
૪૯૮ નમીન લેવાનું અથવા નમીનની રકમ ઓછી કરવાનું ફરમાવવાનો અધિકાર.....	૩૪૧
૪૯૯ તોહમતવાળાનું તથા નમીનોનું ખત.....	૩૪૨
૫૦૦ પેટ્ટેરામાંથી છોડી દેવા બાબત...	૩૪૨
૫૦૧ પ્રથમ લીધેલો નમીન કાચો હોય ત્યારે પુરતા નમીન આપવાનો હુકમ કરવાનો અધિકાર.....	૩૪૨
૫૦૨ નમીનોને છુટા કરવા બાબત.....	૩૪૩

બાબ ૪૦ મો.

શાહેદોની જખાની લેવા સારૂ કમિશનો બાબત.

૫૦૩ શાહેદને હાજર થવાનું કયારે માફ કરવાનો અધિકાર છે.....	૩૪૩
કમિશન મોકલવું તથા તે મુજબ કામ ચલાવવાની રીત.	

કલમો.	પાનું.
૫૦૪ શાહેદ પ્રમાણના મુખ્ય શેહેરમાંહે હોય ત્યારે કમિશન.....૩૪૬	
૫૦૫ પદાધિકારો શાહેદોની જગ્યાની ભેવાને મુખત્યાર છે.....૩૪૬	
૫૦૬ કમિશન મોકલવાની અરજી કરવાનો જીલ્લામાંના તાખાના માજીસ્ટ્રેટનો અધિકાર.....૩૪૬	
૫૦૭ કમિશન પાછું મોકલવા બાબત...૩૪૭	
૫૦૮ ચોકસી અથવા ધનસાફ મુસતવી રાખવા બાબત.....૩૪૭	

પુરાવા બાબત વિશેષ નિયમો.

૫૦૯ વૈદ્યકીય શાહેદની જગ્યાની.....૩૪૭	
વૈદ્યકીય શાહેદને સમન કરવાનો અધિકાર.	
૫૧૦ કેમિકલ એક્ઝામિનરનો રિપોર્ટ...૩૪૯	
૫૧૧ અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો અથવા નાસાબિત થયાનો ઠરાવ કેવી રીતે સાબિત કરાય.....૩૪૯	
૫૧૨ તોહમતવાળાની ગેરહાજરીમાં પુરાવો દફતરમાં લખી લેવા બાબત.૩૫૦	
ગુન્હેગાર માલમ નહિ પડે ત્યારે પુરાવો દફતરમાં લખી લેવા બાબત.	
ખત સંબંધી ઠરાવો.	
૫૧૩ મુચલકાને બદલે નાણાંની રકમ અનામત મુકવા બાબત.....૩૫૧	
૫૧૪ ખતની દંડમાં લેવા જોગ થાય ત્યારે કેમ કરવું.....૩૫૧	
૫૧૫ ૫૧૪ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમો ઉપર અપીલો બાબત તથા તે હુકમો તપાસવા બાબત.....૩૫૪	
૫૧૬ કેટલાએક મુચલકા ઉપરથી લેહેણી થયેલી રકમ વસૂલ કરવાનું ફરમાવવાનો અધિકાર.....૩૫૪	

બાબ ૪૩ મો.

મિલકતની વ્યવસ્થા કરવા બાબત.

૫૧૭ જે મિલકત સંબંધી ગુન્હો કર્યો હોય તે મિલકતની વ્યવસ્થા કરવા બાબત હુકમ.....૩૫૪	
---	--

કલમો.	પાનું.
૫૧૮ હુકમ કરવો તે જીલ્લા માજીસ્ટ્રેટને અથવા પેટા તુકડી માજીસ્ટ્રેટને સોંપવાની રીતે કરવાનો અધિકાર છે.૩૫૭	
૫૧૯ નિરપરાધી ખરીદદારને તોહમતવાળા પાસેથી જડેલા પૈસા આપવા બાબત.....૩૫૭	
૫૨૦ ૫૧૭ મી ૫૧૮ મી અથવા ૫૧૯ મી કલમ મુજબ ફરેમો હુકમ અમલમાં લાવવાનું બંધ રાખવા બાબત.૩૫૮	
૫૨૧ આખર લેવા જેવી તથા બીજી બાબતનો નાશ કરવા વિશે.....૩૫૮	
૫૨૨ સ્થાવર મિલકતનો કબજો પાછો આપવાનો અધિકાર.....૩૫૮	
૫૨૩ ૫૧ મી કલમ મુજબ લીધેલી મિલકત પકડ્યા પછી પોલીસે કેમ કરવું.૩૫૯	
૫૨૪ પકડેલી મિલકતનો ધણી માલમ પડ્યો નહિ હોય ત્યારે કેમ કરવું	
છ મહિનામાં કોઈ દાવો કરનાર હાજર ન થાય તો શું કરવું.....૩૬૦	
૫૨૫ બગડી જાય એવી મિલકત વેચવાનો અધિકાર.....૩૬૦	

બાબ ૪૪મો.

ફાજદારી મુકદ્દમા બીજાની પાસે મોકલવા બાબત

૫૨૬ હાથ કોરટ મુકદ્દમા બીજાની પાસે મોકલવાને, અથવા પોતાની મેળે તેનો ધનસાફ કરવાને મુખત્યાર છે.૩૬૧	
આ કલમ પ્રમાણે કરેથી અરજીની નોટીસ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરને આપવા બાબત	
આ કલમ પ્રમાણે અરજી કરેથી વચમાં મુસતવી રાખવા બાબત	
૫૨૭ ફાજદારી મુકદ્દમા તથા અપીલો બીજા પાસે મોકલવા બાબત ગબ નેર જનરલ ધન ફોનિસલનો અધિકાર.....૩૬૪	

કલમો.

પાતું.

૫૨૮ મુકદ્દમા લઈ લેવાને અથવા ખી-
ળને સોંપવાને જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટ
અથવા પેટા તુકડી માજિસ્ટ્રેટ મુ-
ખત્યાર છે.....૩૬૪
(કેટલાએક) વગરના મુકદ્દમા લ-
ઈ લેવાનો અધિકાર જીલ્લા મા-
જિસ્ટ્રેટને આપવાનો અખત્યાર.

બાબ ૪૫ મો.

ગેરશિરસ્તે ચલાવેલાં કામ બાબત.

- ૫૨૯ ચલાવેલું કામ જે ગેરશિરસ્તાના
• સખબથી રદ થતું નથી તેવા ગેર-
શિરસ્તા.....૩૬૬
- ૫૩૦ ચલાવેલું કામ જે ગેરશિરસ્તાના
સખબથી રદ થાય છે તેવા ગેર-
શિરસ્તા.....૩૬૭
- ૫૩૧ ખોટી જગાએ ચલાવેલાં કામ બા-
બત.....૩૬૮
- ૫૩૨ કમિટ કરવાના હુકમ ગેરશિસ્તે
કર્ચા હોય તેક્યારે કાયદેસર ગણી
શકાય.....૩૬૮
- ૫૩૩ ૧૬૪ મી અથવા ૩૬૪ મી કલમ
માંહેના ઠરાવો મુજબ ન ચાલવા
બાબત.....૩૬૮
- ૫૩૪ ૪૫૪ મી કલમની ૨ જ રકમથી
• ફરમાવેલો સવાલ નહિ પુછવા બા-
બત.....૩૬૯
- ૫૩૫ તોહોમતનામું તૈયાર નહિ કરવાનું
ફળી.....૩૬૯
- ૫૩૬ આસેસરોની મદદથી ઇનસાફ થઈ
શકે એવાગુન્હાનો ઇનસાફ જ્યુરી
થી કરવા બાબત.....૩૭૦
જ્યુરીથી ઇનસાફ થઈ શકે એવા
ગુન્હાનો ઇનસાફ આસેસરોની મ-
દદથી કરવાબાબત
- ૫૩૭ ઠરાવ અથવા શિક્ષાનો હુકમ તો
હોમતનામામાં અથવા ખીળ ચ-

કલમો.

પાતું.

લાવેલાં કામમાં ચુક અથવા કસુ-
રના સખબથી ક્યારે રદ થઈ શકે.૩૭૦
૫૩૮ ચલાવેલાં કામમાં ખામીને લીધે
અથવા રીતની કસુરને લીધે જમિ
ગેરકાયદેસર થશે નહિ અને જમિ
કરનાર સાપરાધ પ્રવેશ કરનાર થશે
નહિ૩૭૧

બાબ ૪૬ મો.

પરચુરણ.

- ૫૩૯ જે કોરો તથા શખસોની આગળ
સોગનનામાં કરવાનો અધિકાર
છે તે.....૩૭૨
- ૫૪૦ મુદ્દાના શાહેદને સમન કરવાનો,
અથવા હાજર હોય એવા શખસની
જખાની લેવાનો અધિકાર.....૩૭૨
- ૫૪૧ કેદની જગા મુકરર કરવાનો અધિકાર
જે તોહોમતદારો અથવા ગુન્હો
સાબિત થયાના ઠરાવ થમલા મા-
થુસો દિવાની તુરંગમાં કેદમાં હશે
તેઓને ફાજદારી તુરંગમાં લઈ
જવા, તથા તેઓને દિવાનીતુરંગમાં
પાછા લાવવા.....૩૭૩
- ૫૪૨ કેદી તુરંગમાં હોય તેની જખાની
લેવા માટે તેને આજુવાનો હુકમ
કરવાનો પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટને
અખત્યાર.....૩૭૪
- ૫૪૩ દુભાષીઓ ખરો તરજુમો કરીને
સમજવવાને બંધાયેલો છે.....૩૭૪
- ૫૪૪ ફરિયાદીઓના તથા સાહેદોના ખ-
રચ બાબત.....૩૭૪
- ૫૪૫ ફંડમાંથી ખરચ અથવા નુકસાની
નો બદલો આપવાનો કોરટનો અ-
ધિકાર.....૩૭૫
- ૫૪૬ પછીથી દિવાનીમાં કરેલી ફરિયા-
દમાં ઉપર મુજબ આપેલી રકમો
હિંસાબમાં લેવી.....૩૭૬

કસમો.

પાનું.

- ૫૪૭ જે પૈસા આપવાનો હુકમ કર્યો હશે તે દંડ તરીકે વસુલ કરી શકાશે. ૩૭૬
- ૫૪૮ ચલાવેલાં કામના કાગળોની નકલો ૩૭૬
- ૫૪૯ કોર્ટમાંથી ઇનસાફ થવાને પાત્ર હોય તેવા શખસોને લશ્કરી અધિકારીઓને સ્વાધીન કરવાઆગત. સદરહુ પ્રકારના શખસોને પકડવા આગત..... ૩૭૭
- ૫૫૦ મિલકત ચોરાયલી છે એવો શક હોય તે પકડવાને પોલીસનો અધિકાર..... ૩૭૮
- ૫૫૧ ઉંચા દરજ્જાના પોલીસ અમલદારોના અધિકાર..... ૩૭૮
- ૫૫૨ જે સ્ત્રીઓનું હરણ થયું હોય તે સ્ત્રીઓને પાછી આપવાની જરૂર પાડવાનો અધિકાર..... ૩૭૮
- ૫૫૩ ઇલાકાના મુખ્ય શહેરમાં વગર સબખે જે શખસોને હવાલામાં આપ્યા હોય તે શખસોને નુકસાનીનો બદલો આપવા આગત..... ૩૭૯
- ૫૫૪ તાબા માંહેની કોરટોમાં દફતર તપાસવા સાર કાનુનો કરવાનો આર્ડર્ હાઈકોર્ટનો અખત્યાર..... ૩૮૦
- બીજી હાઈકોર્ટને બીજા કોર્ટો સાર કાનુનો કરવાનો અધિકાર.
- ૫૫૫ નમુના..... ૩૮૦
- ૫૫૬ જે મુકદમામાં જડજનો અથવા માજીસ્ટ્રેટનો પોતાનો હિત સંબંધ હોય તે મુકદમા આગત..... ૩૮૦
- ૫૫૭ વહીલાત કરનાર પ્લીડર મુકરર કોરટોમાં માજીસ્ટ્રેટ તરીકે બેસી શકે નહિ..... ૩૮૩
- ૫૫૮ કોરટોની બાબા નકી કરવાનો અધિકાર..... ૩૮૩

કસમો.

પાનું.

- ૫૫૯ ગવર્નર બરતલ ઇનકાઉન્સિલના તથા સ્થાનિક સરકારના અધિકાર વખતે વખતે ચલાવી શકાય..... ૩૮૩
- ૫૬૦ વેચાણમાં જેમનો સંબંધ હોય એવા અમલદારોએ મિલકત વેચાતી લેતી નહિ અથવા તેની માગણી કરવી નહિ..... ૩૮૩
- ૫૬૧ કોમ્પાર બલાતકાર સંમોગનો ગુન્હો કરે તેના સંબંધમાં વિશેષ ઠરાવ. ૩૮૩
- પ્રથમ ગુન્હો કરનારા**
- ૫૬૨ શિક્ષા કરવાને બદલે સારી વરણુંકની શરતે છોડી મુકવાનો કોર્ટને અધિકાર..... ૩૮૪
- ૫૬૩ ગુન્હેગાર પોતાના મુચલકામાંની શરતો પાળવાને ચુકે તે આગતમાં ઠરાવ..... ૩૮૪
- ૫૬૪ ગુન્હેગારની રહેવાની જગ્યા સંબંધી શરતો..... ૩૮૫
- અગાઉ જેમના પર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તેવા ગુન્હેગારો**
- ૫૬૫ જેના ઉપર અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તેવા ગુન્હેગારનો પત્તો જાહેર કરવા આગતનો હુકમ..... ૫૬૫
- પરિશિષ્ટ ૧—૨૬ કરેલા કાયદા.**
- પરિશિષ્ટ ૨—ગુન્હાઓની વિગતનું કોષ્ટક.**
- પરિશિષ્ટ ૩—જલ્લામાંના માજીસ્ટ્રેટોના સાધારણ અખત્યાર.**
- પરિશિષ્ટ ૪—જલ્લામાંના માજીસ્ટ્રેટોને જે જાસ્તી અખત્યાર આપી શકાય તે.**
- પરિશિષ્ટ ૫—નમુના.**

કીમીનલ પ્રોસીજર

સને ૧૮૪૭ ની સાલમાં પ્રેસિડેન્ટ ઇન-કૌન્સીલે ઇન્ડીઅન લો કમીશનરોને સુચના કરી કે—હીંદુસ્થાનના ફ્રાજદારી કાયદા મુજબના કામ ચલાવવા માટે નિયમ ઘડા. તેપરથી વિક્ટોરીઆ સ્ટેટ્યુટના ૧૬ મા તથા ૧૭ ના ચાપ્ટર ૯૫ ની ક. ૨૮ પ્રમાણે તપાસી એક મુસદ્દા તૈયાર કરી સને ૧૮૫૬ ની સાલમાં પારલામેન્ટમાં રજુ કર્યો ને સને ૧૮૫૭ ની સાલમાં લેજિસ્લેટીવ કૌન્સીલ દાખલ કરી. અને ત્યાર પછી સને ૧૮૬૧ નો ૨૫ મો એક્ટ પસાર થયો. અને તે એક્ટ સુધારવાના નિયેના કાયદા થયા. સને ૧૮૬૧નો ૩૨ મો સને ૧૮૬૨નો ૧૫ મો સને ૧૮૬૬ નો ૮ મો અને સને ૧૮૬૯ નો ૮ મો. આ બધા કાયદા સને ૧૮૭૨ નો ૧૦ મો કાયદો પસાર કરી ૨૬ કર્યો. સને ૧૮૭૨ નો કાયદો પસાર થયા પછી તે સુધારવા બાબત સને ૧૮૭૪ નો ૧૧ મો કાયદો પસાર થયો અને આ સુધારના પછી હાઈકોર્ટનો એક્ટ સને ૧૮૭૫ નો ૧૦ મો તથા પ્રેસિડેન્સી માંજિસ્ટ્રેટનો આક્ટ સને ૧૮૭૭ નો ૪ થાનો પસાર થયો. એટલે સને ૧૮૮૨ નો કીમીનલ પ્રોસીજર થયો ત્યારે કામ ચલાવવાની રીતના ત્રણ કાયદા હતા ત્યારપછી સને ૧૮૮૨ નો ૧૦ મો કીમીનલ પ્રોસીજર કોડ થયા પછી તેને સુધારવાને નિયેના સોળ આક્ટ પસાર થયા. સને ૧૮૮૪ નો ૩ જો સને ૧૮૮૬ નો ૧૦ મો સને ૧૮૮૭ નો ૫ મો, સને ૧૮૮૭ નો ૧૪ મો, સને ૧૮૮૯ નો ૧ જો, સને ૧૮૮૯ નો ૫ મો, સને ૧૮૮૯ નો ૧૩ મો સને ૧૮૯૧ નો ૩ જો, સને ૧૮૯૧ નો ૪ થો, સને ૧૮૯૧ નો ૧૦ મો સને ૧૮૯૧ નો ૧૨ મો, સને ૧૮૯૪ નો ૩ જો સને ૧૮૯૪ નો ૧૦ મો, સને ૧૮૯૫ નો ૪ થો સને ૧૮૯૬ નો ૫ મો, સને ૧૮૯૬ નો ૧૩ મો, આટલા સુધારા થયા પછી ધણીક તરફથી ફેટલાક સુધારા થવાની જરૂરીયાત બતાવીને તે પરથી હાલનો સને ૧૮૯૮ નો આક્ટ ૫ મો પસાર થયો. અને આ આક્ટમાં શું સુધારો થયો છે તે દરેક કલમમાં રીકાની અંદર દર્શાવેલો છે.

ફ્રાજદારી કાયદો ઘડવાનો હેતુ.

ગુન્હેગારો અથવા બીજાઓ ગુન્હા ન કરે અને તે અટકાવવા માટે ગુન્હેગારોને સજા કરવી તે છે. કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો કે જેમાં પુરાવાના કાયદાનો સમાવેશ થાય છે તે ઘડવાનું કારણ કે—બીનગુન્હેગાર માર્યો ન જાય, અને ગુન્હેગાર છુટી ન જાય તે છે. નાબાડવિપ વી. રાણી ૧ બે. લો. રી. બો. કી. ૧૫. કીમીનલ પ્રોસીજર ઘડવાનો હેતુ ફ્રાજદારી કાયદા વિરૂધ્ધ ગુન્હા કરે તેવા ગુન્હેગારોને સજા કરવાનું કામ ચલાવવાનું સાહીત્ય પુરૂ પાડવું તે છે. ગનેશ નારાયણ સાથે ઈ. લો. રી. ૧૩ બુ. ૫૯૦.

પુરાવો.

પુરાવો આ શબ્દની વ્યાખ્યા પુરાવાના આકટની ક. ૩ માં આપવામાં આવી છે. તેમજ કંઈ હકીકત સાબીત થઈ ગેરસાબીત થઈ ને નાસાબીત થઈ એ શબ્દોની વ્યાખ્યા પણ તેજ આકટની તેજ કલમમાં આપવામાં આવી છે તે જોવી. ફરીયાદપક્ષનો હેતુ ગુન્હેગારને સજા કરાવવી તે ન હોવો જોઈએ. પણ ન્યાય ઠરાવવાનો હોવો જોઈએ. ધનુષાખત ઇ. લો. રી. ૮ ક. ૫૧. ૧૨૧. પુરાવા એકટની ક. ૧૦૧ પ્રમાણે ફરીયાદપક્ષનું કામ છે કે તેણે ગુન્હે સાબીત કરવો ને તે માટે તે કલમ નિચે જે દ્રષ્ટાંત આપવામાં આવ્યું છે તે સ્પષ્ટ મુ- અવે છે. નિરદોષ છે એમ પ્રથમ દર્શનીક અનુમાન હોય છે તે અનુમાન સ્પષ્ટ ને પુરતા પુરાવાથી દુર કરવું જોઈએ રાણી વી. રામાના ઇ. લો. રી. ૧૨ મ. ૨૭૩ તોહમતદારને જે સાધારણ અપવાદનો લાભ મેળવવો હોય તો તેમાં ફ- ત્તનો સમાવેશ થાય છે તે સાબીત કરવાનું કામ તોહમતદારનું છે જુઓ પુરા- વા એકટની ક. ૧૦૫ તથા ૧ ક. લો. રી. ૬૨ તથા ઇ. લો. રી. ૪ ક. ૧૨૪. તે વાત ફરીયાદપક્ષના પુરાવાથી અથવા બચાવના પુરાવાથી સાબીત કરી શ- કાય. ૧૧ ક. લો. રી. ૨૩૨. ફીટ્ડના પુરાવાના એકટમાં ક. ૧૦૫ ની ટીકામાં જણાવેલું છે કે—ધણી વખતે કાયદાની અજ્ઞાતાને લીધે કાયદાની સલાહકારો- ની મદત ન મળ્યાને લીધે માત્ર ગુન્હેગાર નથી એમ બચાવ કરીને રહી જાય છે ત્યારે જજોએ તે બાબત પર લક્ષ આપી પૂછવું જોઈએ. અથવા કેસ મુલ- તવી રાખી તેવી હકીકત મેળવવા માટે લાગતા વળગતા સાહેદી બોલાવવા.

કીયા સખસો સાહેદી આપવાને લાયક છે તે માટે પુરાવા એકટની ક. ૧૧૮ જુઓ. નાની ઉમરના છોકરાઓ માટે જુઓ ઇ. લો. રી. ૧૬ મ. ૩૫૯ તથા ઇ. લો. રી. ૧૧ મ. ૧૮૩. તોહમતદાર અ વ ની સામે ચોરીનું તોહમત આવ્યું અની પર કેસ ચાલ્યો વ જોને પકડ્યો નોતો તેને બચાવમાં સાક્ષી ત રીકે રજુ કર્યો, ઠરાવ્યું કે તેની જુબાની લઈ શકાય ૧૦ ક. લો. રી. ૫૫૩ તો હમતદારને શક પરથી પકડેલો ને જોને માજીસ્ટ્રેટ પુરાવો નહી હોવાથી છોડી મુકેલો તેને ફરીયાદપક્ષ તરફથી સાહેદી તરીકે તપાસી શકાય. ૭ વિ. રી. ૪૬ ક ને વ સામે તોહમત આવ્યું ક પકડઈ તેના પરનો કેસ ચલાવી સેસન કમી ૮ કર્યો સેશન કોર્ટે તોહમતદારને નિરદોષ ઠરાવી છોડી મુક્યો સરકારે અપીલ કરી તેથી માજીસ્ટ્રેટ ફેર પકડ્યો બા. બ પકડાઈ તેના પર કેસ ચલાવ્યો તેમાં ક ને ફરીયાદ પક્ષના સાહેદ તરીકે તપાસ્યો તેમાં સ્ટુઅર્ટ જજે ઠરાવ્યું કે- વ વિરૂધ્ધ ક નો પુરાવો દાખલ થઈ શકે સ્વેન્ડી જજે તે વિરૂધ્ધ વિચાર દર્શા- વ્યા ઇ. લો. રી. ૨ મ. ૩૮૬ મુગા માણસની સાહેદી કેમ લેવી તે માટે પુરા- વા એકટની ક. ૧૧૯ જુઓ પુરાવા એકટની ક. ૧૨૦ પ્રમાણે ધણી ધણીઆણી ફોજદારી કેસમાં વિરૂધ્ધમાં પુરાવો આપવાને લાયક છે ૬ વિ. રી. ૨૧ ના કેસ માં વધુ મતે એમ ઠરાવ્યું છે કે—મોફસીલમાં સ્ત્રી ધણીની તરફેણમાં તેમજ તે- ની વિરૂધ્ધ સાહેદી આપવાને લાયક છે ૪. લો. રી. ૩ મ. ૫૭૩ ના કેસમાં ઠ-

રાંબુ' કે-સેસન જડજ કમીટીંગ માલજેરને તેની માલજેર તરીકેની કોર્ટમાની ચાલ વિશે સ્વાલ ન પુછી શકે-ઈ. લો. રી. ૨૧ ક. ૩૯૨ માં ઠરાવ્યું કે-તોહમ તદારે તે જ્યારે પોલીસ હવાલામાં હતો ત્યારે ફરીયાદ તરીકે પોલીસને ખબર આપી તે ખબર તેના વિરૂધ્ધ પુરાવામાં ન મુકાય વિરૂધ્ધ કેસમાં જુખાની આપી હોય તો તે જુખાની તેના પરના ચાલતા કેસમાં તેના વિરૂધ્ધ મુકી શકાય ઈ. લો. રી. ૨૧ ક. ૩૯૨ ઈ. લો. રી. ૩ મ. ૨૭૧ ઈ. લો. રી. ૧૨ મુ. ૪૪૦ મુખ્ય તપાસ ઉલટ તપાસને ફરી તપાસ કેને કેહવી તે માટે પુરાવા એકટની ક. ૧૩૭ જુઓ એક તોહમતદાર સાક્ષી રજુ કરે તેને બીજે તોહમતદાર તેના વિરૂધ્ધ હોય તો ઉલટ તપાસ કરી શકે ઈ. લો. રી. ૨૧ ક. ૪૦૧ પક્ષકારોના વકીલને મુખ્ય તપાસ તથા ઉલટ તપાસ કરવા દેવી ને તેઓ જે કાંઈ મુદ્દાની વાત મુ કી કે તોજ કોર્ટે સ્વાલ પુછવા ઈ. લો. રી. ૬ ક. ૨૭૬ મુખ્ય તપાસમાં કીયા સ્વાલો પુછી શકાય ને કીયા ન પુછી શકાય તે માટે તથા ઉલટ તપાસણીમાં કીયા સ્વાલો પુછી શકાય તે માટે પુરાવા એકટની ક. ૧૪૦-૧૪૨-૧૪૩-૧૪૪-૧૪૫-૧૪૬-૧૪૭-૧૪૮-૧૪૯ વીએરે જુદા સેસન જડજેએ સાહેલીની તફાવત વિશે જ્યુરીનું ધ્યાન ખેંચવું જોઈએ ૬ ક. લો. રી. ૩૯૦ તેમજ જડજેએ માલજેર ની આગળ પ્રથમ ચોકશી વખતે લીધેલી જુખાનીઓ જોડે પોતાને ત્યાં થયે લી જુખાનીઓ સરખાવવી. ૫ વિ. રી. ૫૪ સાંભળેલી ખતનો પુરાવો દાખલ કરતો કોર્ટે અટકાવ્યો જોઈએ. ૭ વિ. રી. ૨૫

પુરાવાની તુલના

પુરાવાનો થોડાક ભાગ જુદો માલમ પડતો બધો પુરાવો રદ કરવો ન જોઈએ સરનોમોઈ વી. સતીસચંદ્ર રાયખાહાદુર ૧૦ મુ. ઈ. અ. ૧૪૯ કલકત્તા મહ મદ વી. હરદેખ ૧૯ વિ. રી. ૧૦૭ પણ જે સાક્ષીના પુરાવાનો અમુક ભાગ વિશ્વાસ પાત્ર નથી એમ માન્યું કે જે ભાગ માટે તેને ખોટી સાક્ષી આપી છે તો પછે તે સાક્ષીના પુરાવાના બીજા ભાગ પર વિશ્વાસ આપી કબુલ રાખવી તે સલામત ભરેલુ નથી જસપતસીંગ વી. રાણી ઈ. લો. રી. ૧૪ ક. ૧૬૪ જજ મેંટ લગતી હકીકતો પર તથા સામેત થએલી હકીકતો પર આધાર રાખવું જોઈએ જડજે પોતાની ખાનગી માહેતી અથવા અભીપ્રાય તેમા ખતાવવો નહી ચીથનખીખી વી. ભસીરખાન (૧૧ મુ. ઈ. અ. ૨૧૩) તથા ૨૬ વિ. રી. ૫૫ તથા ૨૫ વિ. રી. ૧૫૨ ૧૬ વિ. રી. M. S. પણ જડજે તેની આગળ જે પુરાવો પડ્યો હોય તે પરથી ચુકાદો કરવો ઠરાવ માત્ર શક પડતી હકીકતો પર આધાર રાખતો ન જોઈએ પણ કાયદેસર કારણકે જે કાયદેસર પુરાવાથી સામેત થયા હોય તે પર આધાર રાખતું જોઈએ, ફેઝબક્ષ ચૌધરી વી. ફકીરહી ન મહમદ (૧૪ મુ. ઈ. અ. ૨૩૪૯ બે. લો. રી. ૪૫૬ સીરીમન ચંદર દેઘ વી. ગોપાલચંદર ચક્રવર્તી ૧૧ મુ. ઈ. અ. ૨૮. ૭ વિ. રી. ૧૦.

સાક્ષી-સાક્ષીદાર તરીકે સમન થાય ત્યારે ફરેક માણસે હાજર થવું જોઈએ ને ખાસ કરીને તોહમતદારની તરફેણમાં હાજર થવું જોઈએ. કાંતીના રા-જ ઈ. લો. રી. ૮ અ. ૬૬૮ સેશન કોર્ટમાં સાક્ષીએ જણાવ્યું કે-જ્યારે તેણી ને કમીટીંગ માલજેર આગળ તપાસવામાં આવી ત્યારે માલજેરે જણાવ્યું કે-યાદ કર નહોતો તેને પહેરામાં મોકલીશ ઠરાવ્યું કે-જે એમ માલજેરે

કીધું હોય તો તે પોતાના અખતીયાર બાહાર ગયો છે. માલ્સ્ટ્રેટની ફરજ છે કે—તેવી જાતના મુધારાથી સાક્ષીનો બચાવ કરવો જોઈએ રાણી વી. ઇસરી-સીંગ ઇ. લો. રી. ૮ અ. ૬૭૨ જ્યારે તોહમતદારના બચાવમાં કોઈ ન હોય ત્યારે ફરીયાદીના સાક્ષીને કોર્ટ ઉલટ તપાસણી માફક કેટલાક સ્વાલ ધનસાફની ખાતર પૂછવા જોઈએ રાણી વી. કાલુ ઇ. લો. રી. ૭ અ. ૧૬૦ માલ્સ્ટ્રેટ સીધો રસ્તો એ છે કે તેને પોતાના સાક્ષીને બોલાવી રજુ કરવાની તક આપવી જોઈએ રાણી વી. નાથાલાલ ૧૦ મુ. હા. રી. ૧૦૨ તેહમતદારનો બચાવ સાંભળ્યા પછી તોહમતદારે નવો કેસ ઉભો કર્યો હોય તેમાં વિરૂધ્ધ જુખાની ન આપતો હોય તેવા સાક્ષીને ફરીયાદી તરફથી તપાસવો તે ગેરકાયદે છે રાણી વા. ઇટીઅલાલ ૩ નો. વે. પ્રો. ૨૭૨ માલ્સ્ટ્રેટ જે કેસ ચલાવે તે માટે સાક્ષી થઈ શકતો નથી મારકબાય જડજે ઠરાવ્યું કે—તેવા કામમાં કરેલી સબ ગેરકાયદે છે પ્રીનસેલ જડજે ઠરાવ્યું કે—તેવો પુરાવો બાબુ ઉપર મુકી બીજે પુરાવો હોય તો ઠરાવ કાયમ રાખી શકાય રાણી વી. ડાનેબી ઇ. લો. રી. ૨ ક. ૪૦૫ તફાવતથી સાક્ષીદારની જુખાની નખળી પડતી નથી કારણ કે—સાક્ષીદારના વધારે હકાવણીથી દુર કરી શકાય રાણી વી. કાલુ ૧૧ મુ. હા. કો. રી. ૧૪૬

જે માલ્સ્ટ્રેટના ઠરાવપર અપીલ થઈ હોય તે માલ્સ્ટ્રેટ અથવા જેઓ ફરીયાદ પક્ષની બાબુમાં રહેલા અથવા જે પોલીસ અમલદારોને કેસમાં સંબંધ હોય તેમને કેસની મુનાવણી વખતે જડજની પાસે બેસવા કેવા અથવા તેની સાથે વાતો કરવા કેવી અથવા જડજની સાથે નોટથી કે મોઢેથી વાત કરવી તે રીત ગેરકાયદે હોઈને ધણીજ ખરાબ છે જડજને માલ્સ્ટ્રેટની તેવી માહિતીની બાબત કેસ સારૂ જાગ્યું હોય તો તે માલ્સ્ટ્રેટને સાક્ષી તરીકે સોગળ પર તપાસી સકે રાણી વી. કાસીનાથ ૮ મુ. હા. કો. રી. ૧૨૬

પુરાવા એક્ટની ક. ૧૩૪ પ્રમાણે અમુક હકીકત સાબીત કરવાને માટે સાક્ષીઓની અમુક સંખ્યા જોઈએ એવી કાંઈ જરૂર નથી કલમ મન્ડલ વા. લ. વાનીપ્રસાદના કામમાં હાઈકોર્ટે એમ ઠરાવેલું કે—ફરીયાદીની એકલાની જુખાની પરથી સબ કરી હોયતે તે કાયદેસર છે.

રવીવાર.

રવીવારને દીવસે કેસ ચલાવ્યો તેટલાપરથી તે ગેરકાયદે ઠરતું નથી ઇ. ડી. સીનકેલઅર ૭ નો. વે. પ્રો. ૧૭૭ પોલીસ અમલદાર તરીકે માલ્સ્ટ્રેટને રવીવારને દીવસે કેટલાક હુકમો આપવાની જરૂર પડે છે ને તેથી કરી તેવા પ્રોસીડીંગ માટે વાંધો ન ઉઠાવવો તોહમતદારની ધનસાફની ખાતર તપાસણી કરવાની જરૂર હોય તો રવીવારને દીવસે કરી શકાય પણ સાધારણ નિયમ તરીકે રવીવારને દીવસે કેસો ફેસલ ન કરવા જોઈએ અને ધનસાફી અમલદાર તરીકે બેસવું ન જોઈએ કારણ કે તેમ કરવાથી એક મોટું કારણ થાય છે રવીવાર એ તેહવારનો દીવસ છે એ આખા દેશમાં મનાયેલું છે અને તમામ ધનસાફની કોર્ટમાં તે દીવસે કામ બંદ રાખેલું હોય છે અને દીવસે કેસ કાઢવામાં આવે તો પક્ષકારને ઘણું અવધતા ભરેલું છે અને તેથી કરી મોટી ભુલસાન થવા સંભવ છે રવીવારને દીવસે ફરીયાદીનો કેસ તેની ગેરહાજરીની સખએ કાઢી નાખવામાં આવે તો તે હુકમ ૨૬ કરવાને પુરતું કારણ છે ગીરજા મોતી વી. ઇસરી અંદર વિ. રી. ૧૮૬૪ પા. ૨.

પ્રોસીડીંગ ને દફતર.

ખુનના કેસમાં હાઇકોર્ટને અપીલ થએલી તેમાં માલમ પડ્યું કે-આખો કેસ નાશ પામ્યો ને જે પાછો મેળવવાની આશા નથી તેમાં હાઇકોર્ટ શીક્ષા રદ કરી ચાલેલું કામ રદ કરી નવેસરથી કેસ ચલાવવો હુકમ કર્યો રાણી વી. ખીમત-સીંગ વિ. નોટસ અને ૧૮૮૯ પા. ૫૫ બ્યાં કાયદો પ્રોસીડીંગ પર સહી કરવા કહે છે ત્યાં સહી કરવી જોઈએ માત્ર રેમપથી ન ચાલે કારણ કે તેવી સહીઓ ખરાબજા તરીકે કબુલ રાખવામાં આવે છે મુખ્યમંત્રી વી. રાણી ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૩૬૬. બચાવ.

તોહમતદાર અથવા તેના વકીલને કુદ છે કે સાક્ષીને બોલાવવો કે ન બોલાવવો અને તેટલા માટે એકથી બીજો રસ્તો પકડ્યો હોય તો વિરૂધ્ધ અનુમાન ન કરવું રાણી વી. હરીચરન ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૧૪૦ બ્યારે તોહમતદારના વકીલે સાક્ષીને બોલાવાની ના પાડી હોય તો સાક્ષીને બોલાવવાનું કામ જડજે પોતાના માથે રાખવું ન જોઈએ રાણી વી. હરપત વિ. નો. અને ૧૮૮૩ પા. ૧૮૯ તોહમતદારના માત્ર કહેવાપરથી બીજા પુરાવાથી મજબુતી મળ્યા શીવાય માજીસ્ટ્રેટ સમજે પુરાવો ન લીધો એવા કેસ પરથી હાઇકોર્ટ તેમાં દરમીયાન નહોં થાય નીલબદ્ધીંગ વી. તાફુલ હુસેન ૮ વિ. રી. ૫૭ બચાવના માટે કીયા સાક્ષી બોલાવવા તે નકી કરવાનું કામ જડજનું નથી ફરીયાદ પક્ષનું નથી પણ તોહમતદારનું પોતાનું છે ૧૨ વિ. રી. ૧૮.

હુકમત.

હુકમતનો સ્વાલ મુળ કોર્ટમાં ન ઉપાડ્યો હોય તો પણ હાઇકોર્ટમાં ઉઠાવી શકાય મેકડાનલું વી. રીડલ ૧૬ વિ. રી. ૬૯ પક્કારોના અબજુપણને લીધે મુગાપજાના લીધે કે તેમની સમતીને લીધે જે માજીસ્ટ્રેટને કરવા અધિકાર ન હોય તે અધીકાર મલતો નથી ૧૬ વિ. રી. ૬૯.

સરકાર અને રદ્યત.

સર્વે લોકોએ જાણવું જોઈએ કે-આ દેશમાં સરકાર અને રદ્યત માટે એક જ કાયદો છે સરકારના કામમાં અમુક રીત પકડવી ને તોહમતદારને માટે બીજી રીત પકડવી એવો નિયમ નથી ઝંહીર ઉદ્દીન ૨૫ વિ. રી. ૨૭.

દીવાની અને ફોજદારી.

દીવાની દાવાથી ફોજદારીમાં ફરીયાદ કરવાને હરકત નથી માધુબલી કેશબ ૭ વિ. રી. ૨૨ બ્યારે દીવાની દાવો ચાલતો હોય ત્યારે તે સંબંધમાં તે કેસ ચાલતો હોય ત્યાં સુધી ફોજદારી કાયદો અમલમાં ન ચુકવો ને જો ફોજદારી ફરીયાદ કરી હોય તો દીવાનીના નિકાલ થતા સુધી ફોજદારી કામ બંદ રાખવું જોઈએ પણ આ સવાલ કામ શરૂ થયું હોય તો બંદ રખાવવા માટે ઉપયોગી છે પણ તે પરથી બ્યારે ગુન્હોગાર ઠરાવી સજા કરી હોય ત્યારે વધારે ઉપયોગી નથી રાણી વી. અચીન્સાલ ૧૭ વિ. રી. ૪૬.

એક સપ્તમે સી. પ્રો. કો. નીં ક. ૨૭૮ પ્રમાણે દસ્તાવેજ વેડે જપ્તી ઉઠાવવા દાવો કર્યો. તેમા દાવો કાઢી નાખી હુકમ ફરમાવ્યો કે ખોટા દસ્તાવેજ અને ખોટી સાક્ષી માટે કામ ચલાવવું તેપરથી ચોક્કસ ચલાવી કમીટ કર્યો દરમીયાન જેનો દાવો કાઢી નાખેલો તેને રીતસર દીવાની દાવો દાખલ કર્યો તે હાઇકોર્ટ.

માં અરજ કરી કે કમીટમેન્ટ રદ કરે. અથવા દીવાની દ્વારાને નિકાલ થાય ત્યાં સુધી ખંદે રાખે હાથ કોરે તેમ કરવા ના પાડી દેવજી ઈ. લો. રી. ૧૮ મુ. ૫૮૧ કોર્ટ.

કોર્ટ એટલે જે કોર્ટનો આગલ તોહમતદારની ચોકશી ઠરાવી હોય તે સમજવી અને જ્યુરી દ્વારા એટલે જજને જ્યુરી સમજવી રાણી વી. અશુદોશ ચક્રવર્તી ઈ. લો. રી. ૪ ક. ૪૮૩ આ કાયદાની ક. ૧૬૪ પ્રમાણે માસ્ટર પ્રથમ ચોકશી કરી ત્યારે તે કોર્ટ નથી રાણી વી. ભરમા ઈ. લો. રી. ૧૧ મુ. ૭૦૨ કબુલત.

પુરાવા એકટની ક. ૩૦ કબુલત એ કબુલાત કરનારની વિરૂધ્ધ પુરાવામાં લગતી છે તેમજ તેના સહ તોહમતદારો વિરૂધ્ધ વિચારમાં લઈ શકાય તે બતાવે છે. સહ તોહમતદારની વિરૂધ્ધ તે કબુલત વિચારમાં લેવાને તે કલમ પ્રમાણે નિયમની બાબતો જોઈએ. ૧ એકજ તોહમત માટે એકી તજવીજ ચાલતી હોય ૨ તે કબુલાત પોતાના વિશે કીધી હોય ને બીજા વિષે કીધી હોયતો.

કબુલાત એવી હોય કે કબુલત કરનાર પોતે નિરદોષ છે એમ બતાવી બીજાએ કંઈ છે એમ બતાવે તો પુરાવા એકટની ક. ૩૦ પ્રમાણે પુરાવો નંથી ૨૫ વિ. રી. ૮ રાણી વી. કેશવ જુનીઆ. સહ તોહમતદારની કબુલાત એકજ તોહમત માટે એકી તજવીજ ચાલતી હોય ત્યારે પોતાને વિષે તથા બીજાને વિષે કબુલાત કરી હોય તો તે કબુલાત સહ તોહમતદારની વિરૂધ્ધ પુરાવો નથી પણ માત્ર વિચારમાં લઈ શકાય રાણી વી. ચંદર ભટ્ટાચારજી ૨૪ વિ. રી. ૪૨ સહતોહમતદારની કબુલાત એ લગતા પુરાવા તરીકે ન લઈ શકાય ૧૩ વિ. રી. ૧૪ તોહમતદારની કબુલત એ કબુલત કરનારની વિરૂધ્ધ માત્ર પુરાવો છે. ૬ વિ. રી. ૮૪ ૮ વિ. રી. ૩૫ માત્ર સહતોહમતદારની કબુલતપરથી ગુન્હેગાર ઠરાવવું તે કાયદા પ્રમાણે ઘણુંજ ખરાબ છે, રાણી વિ. અંગીગરાહ હુલાગુ ઈ. લો. રી. ૧ મ. ૧૬૩ તેમજ જુઓ ૭ મ. હા. કો. રી. અપે. ૧૫ રાણી વિ. ખન્ડી આખીન પાંડુ ઈ. લો. રી. ૧૫ મુ. ૬૬ રાણી વિ. ડાસા જીવા ઈ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૨૩૧ રાણી વિ. ભવાની ઈ. લો. રી. ૧ અ. ૬૬૪.

ગુન્હાનો સોખતીની અથવા સહતોહમતદારની જુખાની આ બાબતનો કાયદો હાઈકુસ્તાનમાં પુરાવા એકટની ક. ૧૩૩ અને ૧૧૪ માં જણાવ્યો છે અને તે કાયદો ઇંગ્લેન્ડના કાયદાથી જુદો નથી એટલે કે લગતા પુરાવાથી મજબુતી નમળી હોય તેટલાપરથી ગુન્હાની સોખતીની જુખાની ઉપરથી ગુન્હેગાર ઠરાવવું તે કાયદા વિરૂધ્ધ નથી પણ અનુભવપરથી એમ સીધું થયું છે કે તેટલાપરથી ગુન્હેગાર ઠરાવવું તે સલામત ભરેલું નથી અને પુરાવા એકટની ક. ૧૧૪ ના ત્રીજી રકમના બે દ્રષ્ટાંત પ્રમાણે અનુમાન કરવું કે ગુન્હાના સોખતીએ આપેલા પુરાવાને જ્યાં સુધી બીજા લગતા પુરાવાથી મજબુતી નમળી હોય ત્યાં સુધી તે વિશ્વાસને પાત્ર નથી અને આ નિયમ સર્વ કોર્ટ ઠેકાણે લાગુ છે. એ પુરાવો બારીકીથી તપાસી ઘણીજ સંભાળથી લેવો જોઈએ, અને તે વિશ્વાસને પાત્ર નથી એમ પણ ગણી શકાશે પણ જો કોર્ટ તે પુરાવો વિશ્વાસ પાત્ર ગણે તો કરેલી સજા ગરકાયદે થતી નથી ઈ. લો. રી. ૧૭ ક. ૬૪૨ રાણી વી. આહ ૨૧ ઈ. લો. રી. ૧૦ ક. ૮૭૦ ૨૪ વિ. રી. ૫૫ ૨૧ વિ. રી. ૬૯ ૨૦ વિ. રી. ૧૯ ૧૯ વિ રી. ૬૮ ઈ. લો. રી. ૧ મ ૩૬૪ રાણી વી. શામા સામી ઈ. લો. રી. ૧૪ મુ. ૧૧૫ ઈ. લો. રી. ૮ અ. ૫૨૮ ઈ. લો. રી. ૮ અ. ૩૦૬

કીમીનલ પ્રોસિજર કોડ.

ટીકા સાથે.

સન ૧૮૯૮ નો આક્ટ ૫ મો.

ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો એકત્ર કરીને સુધારવા વિષેનો આક્ટ.

જે અર્થે ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો એકત્ર કરીને સુધારવો થાય છે; તે અર્થે આ ઉપરથી હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે:—

ભાગ ૧ લો.

પ્રથમ ઠરાવ.

બાબ ૧ લો.

૧. (૧) આ આક્ટને “સન ૧૮૯૮ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત-કુનામશરૂઆત. તનો કાયદો” કહેવો, અને તે સન ૧૮૯૮ ના જુલાઈ મહિનાની ૧ લી તારીખે અમલમાં આવશે.

(૨) આ આક્ટ આખા બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનને લાગુ છે; પણ કોઈ વિરૂદ્ધ પડતો ખાસ ઠરાવ ન હોય તો, હાલમાં કોઈપણ ક્યાં ક્યાં લાગુ છે. વિશેષ અથવા સ્થાનિક કાયદો અમલમાં હોય, અથવા બીજા કોઈપણ કાયદો હાલ અમલમાં હોય અને તેથી કોઈપણ વિશેષ હકુમત અથવા અમિકાર આપેલો હોય તેને, અથવા કામ ચલાવવાની કોઈપણ વિશેષ રીત ફરમાવેલી હોય તેને આ આક્ટમાંહેના કોઈ પણ મજકુરથી બાધ આવશે નહિ, અથવા આ આક્ટમાંહેનો કોઈપણ મજકુર—

- (અ) કલકત્તા, મદ્રાસ તથા મુંબઈ એ શહેરોમાં પોલીસ કમિશનરોને અથવા કલકત્તા તથા મુંબઈ એ શહેરોમાં પોલીસને લાગુ નથી;
- (બ) મદ્રાસ ઇલાકામાં ગામના મુખીઓને લાગુ નથી; અથવા
- (ક) મુંબઈ ઇલાકામાં ગામના પોલીસ અમલદારોને લાગુ નથી;

માત્ર એવું ઠરાવ્યું છે કે સ્થાનિક સરકારને યોગ્ય લાગે તો તેને ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલની મંજૂરીથી, સરકારી જોગીટમાં જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરીને, આ કાયદાના કોઈપણ ઠરાવ, તેમાં જરૂર હોય તે ફેરફાર કરીને, એવા બાદ કરેલા શખશો પૈકી કોઈપણ શખસને લાગુ કરવાનો આધિકાર છે.

૨. (૧) સન ૧૮૯૮ ના જુલાઈ મહિનાની ૧ લી તારીખે અને તે તા-
આક્ટો રદ કરવા રિખથી, પહેલા પરિશિષ્ટમાં કહેલા કાયદા સદરહુ પરિશિ-
બાબત. ણના ચોથા આસનમાં લખ્યું છે તેટલે સુધી રદ થશે, પણ જે
હકુમત તે વખતે કાયમ ન હોય અથવા જે રીતપ્રમાણે તે
વખતે કામ ચલાવવામાં આવતું ન હોય તે હકુમત અથવા તે રીત ફરીથી સ્થા-
પિત થાય, અથવા જે કેદ તે વખતે કાયદેસર હોય તે કેદ જારી રાખવી ગેરકા-
યદેસર થાય, એવી રીતે તે આક્ટો રદ થશે નહિ.

(૨) આ કાયદાથી રદ કરેલા હરકોઈ કાયદાપ્રમાણે, અથવા એવા
કોઈપણ કાયદાથી રદ કરેલા હરકોઈ કાયદાપ્રમાણે જે જા-
રદ કરેલા આક્ટો હેરખખરો પ્રસિદ્ધ કરી હોય, જે જાહેરનામાં કર્યાં હોય,
બમાણે પ્રસિદ્ધ કરેલી જે અધિકાર આપ્યા હોય, જે નમુના ઠરાવ્યા હોય, જે
જાહેર ખખરો વિગેરે. સ્થાનિક હદ બાંધી હોય, જે શિક્ષાના હુકમ કર્યા હોય
અને જે હુકમો, કાનુનો તથા નિમજ્જકો કરી હોય, અને જે
સન ૧૮૯૮ ના જુલાઈ મહિનાની ૧ લી તારીખની તરત પહેલાં અમલમાં હો-
ય, તે સર્વે જાહેરખખરો આ આક્ટની તેવીજ કલમપ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરી છે, તે
સર્વે જાહેરનામાં તેજ પ્રમાણે કર્યાં છે, તે સર્વે અધિકાર તેજપ્રમાણે આપ્યા છે,
તે સર્વે નમુના તેજ પ્રમાણે ઠરાવ્યા છે, તે સર્વે સ્થાનિક હદ તેજપ્રમાણે બાં-
ધી છે, તે સર્વે શિક્ષાના હુકમ તેજપ્રમાણે કર્યા છે, અને તે સર્વે હુકમો, કાનુ-
નો તથા નિમજ્જકો તેજપ્રમાણે કરી છે એમ સમજવું.

(૩) આ કાયદાના ઠરાવો, આ કાયદો શરૂ થયા પછી ચલાવેલાં
ચાલુ મુકદ્દમા. સઘળાં કામને લાગુ પડશે, અને અને તેટલે સુધી, આ કા-
યદો અમલમાં આવે તે વખતે કોઈપણ ફોજદારી કોર્ટમાં
ચાલુ હોય એવા સઘળા મુકદ્દમાને લાગુ પડશે.

૩. (૧) આ કાયદો અમલમાં આવે તેની અગાઉ ઠરેલા જે જે કા-
ફોજદારી કામ ચ- યદામાં ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદા-
લાવવાની રીતના કા ઉપર એટલે સન ૧૮૬૧ ના ૨૫ મા આક્ટ ઉપર, અથવા
યદાઉપરના તથા બી- ૧૮૭૨ ના ૧૦ મા આક્ટ ઉપર, અથવા ૧૮૮૨ ના ૧૦ મા
બન રદ કરેલા કાયદા આક્ટ ઉપર અથવા તેના હરકોઈ બાબ અથવા કલમ ઉ-
ઉપરના હવાલા. પર, અથવા પ્રસ્તુત કાયદાથી રદ કરેલા બીજા કોઈપણ કા-
યદાઉપર હવાલો આપ્યો હોય તે પ્રસ્તુત કાયદાઉપર અથ-
વા તેના તેવાજ બાબ અથવા કલમ ઉપર આપ્યો છે એવું બની શકે તેટલે
સુધી સમજવું.

(૨) આ કાયદો અમલમાં આવેતેની અગાઉ ઠરેલા દરેક આકટમાં

“ માલસેટનો અખત્યાર (અથવા ‘ પુરે પુરે અખત્યાર ’)

અગાઉના આકટો ચલાવનારો (અથવા અખત્યારવાળો) અમલદાર, ” “ પેહે-
માહેના શબ્દો. લા વર્ગનો તાબામાંહેનો માલસેટ, ” અને “ બીજા વર્ગનો

તાબા માહેનો માલસેટ ” આ શબ્દો લખેલા છે તે શબ્દોનો

અર્થ યથાક્રમ “ પેહેલા વર્ગના માલસેટ, ” “ બીજા વર્ગનો માલસેટ, ”

અને “ ત્રીજા વર્ગનો માલસેટ, ” એવો સમજવો; “ ડિસ્ટ્રિક્ટના ભાગનો

માલસેટ, ” આ શબ્દોનો અર્થ “ પેટા તુકડી માલસેટ, ” એવો સમજવો;

“ ડિસ્ટ્રિક્ટનો માલસેટ ” આ શબ્દોનો અર્થ “ જિલ્લા માલસેટ ” એવો સમ-

જવો; અને “ પોલીસ માલસેટ, ” આ શબ્દોનો અર્થ “ પ્રેસિડેન્સી માલસેટ ”

એવો સમજવો. અને “ જોઈન્ટ સેશન જડજ ” આ શબ્દોનો અર્થ “ આડિ-

શનલ સેશન જડજ ” એવો સમજવો.

૪. (૧) વિષય ઉપરથી અથવા આગલા પાછલા સંબંધ ઉપરથી

જુદો ધરિદો દેખાતો નહિ હોય તો આ કાયદામાં હેઠળ

આપ્યા.

લખેલા શબ્દોનો તથા વાક્યનો અર્થ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે

સમજવો.

ટીકા—વાખ્યાનો અનુક્રમ ફેરવ્યો છે.

(અ) “ એડવોકેટ જનરલ ” આ શબ્દોમાં સરકારી એડવો-

કેટ, અથવા જ્યાં કોઈ પણ એડવોકેટ જનરલ અથવા

“ એડવોકેટ જન-

રલ. ”

સરકારી એડવોકેટ ન હોય ત્યાં જે અમલદારને સ્થા-

નિક સરકાર વખતે વખતે આ અર્થે નિમે તે અમલ-

દારનો પણ સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—“ આ અર્થ ” એ શબ્દો નવીન ઉમેરા છે.

(બ) “ જામીન લઈ શકાય એવો ગુન્હો ” એટલે જે ગુન્હો

“ જામીન લઈ શ-

કાય એવો ગુન્હો ”

બાબત બીજા પરિશિષ્ટમાં બતાવ્યા મુજબ જામીન લઈ

શકાય તે, અથવા જે ગુન્હો બાબત બીજા કોઈ ચાલુ

કાયદાપ્રમાણે જામીન લઈ શકાય તે ગુન્હો સમજવો;

અને “ જામીન નહિ લઈ શકાય એવો ગુન્હો ” એટલે

બીજા કોઈપણ ગુન્હો સમજવો.

“ જામીન નહિ લઈ

શકાય એવો ગુન્હો. ”

(ક) “ ચાર્જ ” આ શબ્દમાં એવા ચાર્જમાં એક કરતાં

“ ચાર્જ ”

વધારે સદરો હોય ત્યારે તે પૈકી કોઈપણ સદરનો

સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—આ પેટા કલમ નવીન છે.

(ડ) “ ચીફ જસ્ટીસ ” આ શબ્દોમાં પંજાબની ચીફ કો-

“ ચીફ જસ્ટીસ. ”

ર્ટના ચીફ જડજનો અને રંગુનના રેકૉર્ડરનો પણ

સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—આ વ્યાખ્યામાં પંજાબની આદિ જઠનનો તથા રંધુનના રેઠાડરનો નવીન રીતે સમાવેશ કર્યો છે.

(૪) “કલાઈ ઓફ ધી ફોન” આ શબ્દોમાં આ કાયદાથી કલાઈ ઓફ ધી ફોનને જે કામો સોંપ્યાં છે તે કામો બજાવવાને વીડી જરૂરીસે વિશેષ કરીને નિમેલા હરકોઈ અમલદારનો સમાવેશ થાય છે.

(૬) “કામિઝેબલ ગુન્હો” એટલે જે ગુન્હા બાબત અને “કામિઝેબલ મુકદ્દમો” એટલે જે મુકદ્દમામાં ઇલાકાના મુખ્ય શહેરોની અંદર અથવા બહાર પોલીસ અમલદાર બી-જા પરિશિષ્ટ પ્રમાણે અથવા હરકોઈ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે વગર વારંટ પકડવાને મુખત્યાર છે તે ગુન્હો અથવા મુકદ્દમો સમજવો.

(૭) “કમીશનર ઓફ પોલીસ” આ શબ્દોમાં ડેપુટી કમીશનર ઓફ પોલીસનો સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—આ રકમ “૭” નવીન છે.

(૮) “ફરીયાદ” એટલે આ કાયદા પ્રમાણે કોઈ માલગેર કા-મ ચલાવે એટલા માટે, કોઈ શખસે (પછી તે જણાયો હોય અથવા ન હોય તેણે) કાંઈ ગુન્હો કર્યો છે એવો તે માલગેરની આગળ મ્હોડેથી અથવા લખીને બહાર કરેલો મજકુર; પણ તેમાં પોલીસ અમલદારના રિપોર્ટનો સમાવેશ થતો નથી.

ટીકા—પોલીસને ફરીયાદ કરે અથવા પોલીસ અમલદારને ખબર આપવી. તે આ કલમના અર્થ પરમાંજે ફરીઆદી નથી ઇસરી વિ. બક્ષી ૬. અ. ૯૬ સરકારી કામને પ્રસંગે ગાંમના મુખીએ ચોરીના ગુન્હા માટે રીપોર્ટ કર્યો હોય તે આ કલમના અર્થ પરમાંજે ફરીયાદ નથી. શીવરામ સોમરાવ મુ. હા કો ફી. ૩. ૨૭-૫-૯૧ ફરીઆદ કરનારનું ફરીઆદમાં હોત હોવું જોઈએ એવી જરૂર નથી બાબુવાળો ગમે તે ફરીઆદ કરી શકે ગણેસનારાયણ સાથે ઇ. લો. રી. ૧૩ મુ. ૬૦૦

(આઠ) “રાણીની વિલાયતી રૈયત” આ શબ્દોનો અર્થ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે સમજવો.

(૧) ગ્રેટ બ્રિટન અને આયર્લેન્ડના સંયુક્ત રાજ્યમાં અથવા યુરોપ માંહેની અથવા અમેરિકા માંહેની અથવા આસ્ટ્રેલિયા માંહેની મલીકામાઆજમાની કોઈ પણ વસાહતોમાં અથવા મુલકોમાં અથવા ન્યુઝીલેન્ડની વસાહતમાં, અથવા કેપ ઓફ ગુડ હોપની અથવા નાટાલની વસાહતમાં મલીકા માઆજમાની જે રૈયત જન્મી હોય અથવા જે રૈયતને ત્યાંનો દેશજ અધિકાર પ્રાપ્ત થયો હોય અથવા જે રૈયતે ત્યાં હુમેશાં રહેવાનું ઠંકણું કર્યું હોય એવી હરકોઈ રૈયત;

(૨) સદરહુ પ્રકારના હરકોષ માણસનું ચોરસ ઠાકરું
અથવા તે ઠાકરાનું ઠાકરું;

(બ) “રાણીની વિલાયતી રૈયતની ઉપર અથવા રાણીની વિ-
લાયતી રૈયતની સાથે જે માણસોની ઉપર તોહીમત મુ-
કયું હોય તે માણસોની ઉપર કામ ચલાવવાના સમય-
માં “હાઈકોર્ટ” આ શબ્દનો અર્થ કલકત્તાની અથવા
મદ્રાસની અથવા બુબાઇની હાઈકોર્ટ, વાયવ્ય પ્રાંતની હા-
ઈકોર્ટ, પંજાબની ચીફ કોર્ટ અને રંગુનના રેકોર્ડરની કો-
ર્ટ સમજવી;

બીજા કામમાં “હાઈકોર્ટ” એટલે હરકોષ સ્થાનિક
ક્ષેત્રમાં સર્વના કરતાં મુખ્ય ફાજદારી અપીલની અથવા તપા-
સ કરનારી કોર્ટ સમજવી. અથવા જ્યાં સદરહુ પ્રકારની કોઈ-
પણ કોર્ટ કોઈ પણ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે સ્થાપેલી ન હોય ત્યાં
જે અમલદારને ગવર્નર જનરલ ઇન્કીન્સિસ આ બાબત નિમે તે
અમલદાર સમજવો;

(કે) “ચોકશી” આ શબ્દમાં માલજોરે અથવા કોર્ટ આ કા-
યદાની રૂયે ઇનસાફી શિવાય કરેલી બીજી દરેક ચોકશી-
નો સમાવેશ થાય છે;

ટીકા—“ ની રૂયે ઇનસાફી શિવાય ” આ શબ્દો નવા છે.

જે પક્ષકારની હકીકત લખી લેવામાં આવે પણ તેઓ જે કહે તેનો પુરાવો લેવામાં ન
આવે તો ચોકશી કહેવાય નહીં રાણી વિ. સોના ઉલા ૨૨ વી. રી. ૪૮. બાબ ૧૨ પરમાંજે
કામ ચાલે તે ચોકશી કહેવાય. સતરસચંદ. વિ. રાંગેન્દ્રનારણ ઈ. લો. રી. ૨૨ ક. ૮૯૮.

(લ) “તપાસ” આ શબ્દમાં પોલીસ અમલદારે અથવા (મા-
લજોરે શિવાય બીજા) જે કોઈ શખસને આ બાબત
“ તપાસ ” કોઈ માલજોરે અધિકાર આપ્યો હોય તે શખસે પુરાવો
એકઠો કરવા સાફ આ કાયદા પ્રમાણે ચલાવેલાં સઘ-
ળાં કામનો સમાવેશ થાય છે;

ટીકા—૨કમ. લ. મા “પોલીસ” એ શબ્દ કાઠો નાંખી “પોલીસ અમલદાર” એ શબ્દ
વધાર્યો છે. કૌંસમાં પોલીસ અમલદાર એ શબ્દ હતા તે કાઠી નાંખ્યાં છે.

(મ) “ઇનસાફી કામ” એ શબ્દોમાં જે કોઈપણ કામનો પુરા-
વો સોગન ઉપર કાયદેસર રીતે લેવામાં આવે છે અથવા
“ ઇનસાફી કામ ” લેવાનો અધિકાર છે તેવા કોઈપણ કામનો સમાવે-
શ થાય છે;

ટીકા—૨કમ (મ) વાખ્યામાં ફરશર છે.

(ન) “નાનકાગિએબલ્ ગુન્હો એટલે જે ગુન્હા બાબત અને
 “નાનકાગિએબલ્
 ગુન્હો “નાન કા-
 ગિએબલ્ મુકદ્દમો.”
 નાનકાગિએબલ્ મુકદ્દમો” એટલે જે મુકદ્દમામાં ઇલાકા-
 ના મુખ્ય શેહેરોની અંદર અથવા બાહ્ય પોલીસ-અ-
 મલદાર વગર વારંટ પકડવાને મુખત્યાર નથી તે ગુન્હો
 અથવા મુકદ્દમો સમજવો;

(ઓ) “ગુન્હો” એટલે કોઇપણ ચાલુ કાયદાથી શિક્ષાલાયક
 “ગુન્હો”
 કરેલું કાંઈ કૃત્ય અથવા કસુર સમજવી;
 અને આ શબ્દમાં, સન ૧૮૭૧ના ઠાણોનાં અતિક્રમણ
 બાબતના આક્ટની ૨૦ મી કલમની રૂયે જે કોઇપણ કૃ-
 ત્ય બાબત ફરીયાદ કરવાનો અધિકાર છે તે કૃત્યનો સુ-
 માવેશ થાય છે;

ટીકા—૨૪મ (ઓ) પ્યારેગશ્દ બીજો નવીન છે.

(પી) “જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસ-થાણું હોય તે અ-
 મલદાર” આ શબ્દમાં બ્યારે જે અમલદારના હવાલા-
 માં તે થાણું હોય તે અમલદાર થાણાના મકાનમાંથી
 “જે અમલદારના હ
 વાલામાં પોલીસ થાણું
 હોય તે અમલદાર”
 જેર હાજર હોય અથવા મંદવાડને લીધે અથવા બીજા
 કારણને લીધે પોતાનું કામ બળવવાને અશક્ત હોય, ત્યા
 રે તેની પછીના દરબજાનો અને કોનસ્ટેબલથી ચઢતા દ-
 રબજાનો જે પોલીસ અમલદાર તે થાણાના મકાનમાં
 હાજર હોય તેનો સમાવેશ થાય છે, અથવા સ્થાનિક
 સરકાર એમ ફરમાવે ત્યારે, બીજો જે પોલીસ અમલ-
 દાર સદરહુ પ્રમાણે હાજર હોય તે પોલીસઅમલદારનો
 સમાવેશ થાય છે;

ટીકા—“ બીજા કારણને લીધે ” એ શબ્દો નવા વર્ધાર્થ છે.

(કચુ) “જગા ” આ શબ્દમાં ઘર, ઇમારત, તંબુ તથા વ-
 “જગા”
 હાણોનો પણ સમાવેશ થાય છે.

(આર) કોઇપણ કોર્ટમાં કોઇપણ કામ ચાલતું હોય તે કામના
 સમ્બંધમાં “ પ્લીડર ” આ શબ્દનો ઉપયોગ કર્યો હોય,
 “પ્લીડર”
 ત્યારે તે શબ્દનો અર્થ તે કોર્ટમાં વકીલતું કામ કરવા
 નો અધિકાર, વિદ્યમાનકાળે જે કાયદો અમલમાં હોય
 તે કાયદાની રૂયે જે પ્લીડરને આપ્યો હોય તે પ્લી-
 ડર, અને “પ્લીડર” આ શબ્દમાં (૧) સદરહુ પ્રમાણે
 અધિકાર આપેલા હાઇકોર્ટના એડવોકેટ, વકીલ તથા
 અટરનીનો સમાવેશ થાય છે, અને (૨) સદરહુ પ્રકારનું
 કામ ચાલતું હોય તેમાં કામ કરવા સારૂ કોર્ટની પરવાનગી

નગીથી નિમેલા કોઈપણ મુખત્યાર અથવા બીજા શખ-
સનો સમાવેશ થાય છે;

ટીકા—મુખત્યાર શખવો કે નહીં એ માજીસ્ટ્રેટની મુખતીયારી પર રહેલું છે ૭ મ.
હા. કો. અપે. ૩૭ તા. ૧૧-૧૨-૭૪ બચાવમાં તોહમતદાર તરફથી વકીલ હોય તે દરમીયાન એ
વર્તણુક માટે સસપેંડ કરવો નહીં. મીરટોલાલ ઈ. લો. રી. ૧૦ ક. ૨૫૬ તોહમતદારના વકીલે
જે અંગીકરણ કર્યું હોય તે તોહમતદારના વિરૂધ વાપરવું નહીં. રાણી વી. કરીમ ૧૭ વિ. રી. ૪૯

(એસ) “પોલીસ થાણું” એટલે જે ઠેકાણાને અથવા જ-
ગાને સ્થાનિક સરકારે સામાન્ય રીતે અથવા વિશેષ ક-
રીને પોલીસ થાણું ઠરાવ્યું હોય તે ઠેકાણું અથવા જ-
ગા, અને તેમાં સ્થાનિક સરકારે આ અર્થે નિર્દીષ્ટ ક-
રેલા હરકોઈ સ્થાનિક ક્ષેત્રનો સમાવેશ થાય છે;

(ટી) “પબ્લિક પ્રાસીક્યુટર” એટલે ૪૯૨ મી કલમ પ્રમાણે
નીમેલો કોઈપણ શખસ અને તેમાં પબ્લિક પ્રાસીક્યુટર-
ના હુકમ પ્રમાણે કામ કરનાર હરકોઈ શખસનો સમા-
વેશ થાય છે, અને હરકોઈ હાઈકોર્ટ પોતાની અસલ ફા-
જદારી હકુમત ચલાવતી હોય ત્યારે તે કોર્ટમાં મલીકા-
માઆઝમા તરફથી ફરિયાદીનું કામ ચલાવનાર હરકોઈ
શખસ સમજવો.

“પેટા તુકડી” (યુ) “પેટા તુકડી” એટલે કોઈ જીલ્લાની પેટા તુકડી;

(વ) સમનનો મુકદ્દમા” એટલે જે મુકદ્દમા વારંટના મુકદ્દમા
“સમનનો મુકદ્દમા.” પૈકી ન હોય અને એકાદા ગુન્હા સંબંધી હોય તે મુકદ્દ-
મા; અને;

(ઝબલ્યુ) “વારંટનો મુકદ્દમા” એટલે જે ગુન્હા બાબત મોતની,
અથવા સમુદ્રપારની અથવા છ મહીનાથી વધારે મુદત
“વારંટનો મુકદ્દમા.” મુધી કેદની, શિક્ષા કરી શકાય તેવા ગુન્હા સંબંધી કો-
ઈ મુકદ્દમા;

(ર) જે શખ્દો કરેલાં કૃત્યોના સંબંધમાં વાપર્યા હોય તે શખ્દો ગેરકા-
કૃત્યોના સંબંધમાં વાપ- યદેચ્છર કરેલી કસુરોને પણ લાગુ છે; અને
રેલાં શખ્દો.

જે શખ્દો તથા વાક્યો આ કાયદામાં વાપર્યા હોય અને જેઓની વ્યા-
ખ્યા હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદામાં આપી હોય અ-
ને ઉપર આપી નહીં હોય, તે સર્વે શખ્દોના તથા વા-
ક્યોના અર્થ સદરહુ કાયદામાં જે પ્રમાણે આપ્યા હોય
તે પ્રમાણે સમજવો.

આ કલમના છેલ્લા પારેઆફ પ્રમાણે. પીનલ કોડમાં બતાવેલી વ્યાખ્યા વાપરવા બતાવ્યું
છે પણ બીજા કાયદામાં બતાવેલી વ્યાખ્યા વાપરવાનો અકીકાર આપ્યો નથી. રાણી વી. રામ-
લાલ વિ. નો ૧૮૯૩ પા. ૫૯. ઈ. લો. રી. ૧૫ ના અ. ૧૪૧,

૫. (૧) હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદા મુજબના સઘળા ગુન્હાઓની આ કાયદામાં આગળ કહેલા ઠરાવો પ્રમાણે તપાસ, ફાજદારી કાયદા મુજબના ચોકશી તથા ઇનસાફ કરવો, અને બીજી રીતે નિકાલ ગુન્હાઓનો ઇનસાફ કરવો બેકએ.

(૨) બીજા કોર્ટપેચ કાયદા મુજબના સઘળા ગુન્હાઓની તપાસ, ચોકશી તથા ઇનસાફ તથા બીજા પ્રકારનો નિકાલ તેજ ઠગ બીજા કાયદાઓ વિરુદ્ધ રાવ પ્રમાણે કરવો, પણ એવા ગુન્હાની તપાસ, ચોકશી ગુન્હાઓનો ઇનસાફ, અથવા ઇતર પ્રકારે કરવાનો નિકાલ કરવાની રીત અથવા જગા સબધી નિયમ ન કરવા બાબત વિધમાનકાળે જે કોર્ટપેચ કાયદા ચાલુ હોય તેને અનુસરીને કરવો.

ટીકા—આ કલમમાં કેટલોક ફારફર થયો છે.

આ કલમના નિયમો પીનલકોડ મુજબના અને બીજા કાયદા મુજબના ગુન્હા બન્યા હોય તેને લાગુ પડે છે. હાઇ કોર્ટનો તીક્ષ્ણ કોર્ટની બહાર કાંઈ લાઇખ્થ છાપીને કયો હોય તો તેનો સમાવેશ થતો નથી. સુરેન્દ્રનાથ બાનરજી ૧૦ ક. લો. રી. ૧૦૯

એકજ ગુન્હાની બાબતમાં પીનલ કોડ મુજબ અને ખાસ બીજા કાયદા મુજબ સજા કરવી તે ગેરકાયદે છે રાણી વી. હસનબેલી ૫ નો વે. પ્રો. ૪૬.

ભાગ ૨ નો.

ફાજદારી કોર્ટોની તથા હોદ્દાઓની રચના તથા અધીકાર.

બાબ ૨ નો.

ફાજદારી કોર્ટોની તથા હોદ્દાઓની રચના બાબત.

અ.—ફાજદારી કોર્ટોના દરજ્જા.

ફાજદારી કોર્ટોના
દરજ્જા.

૬ હાઇકોર્ટ શિવાય, તથા આ કાયદા વગર બીજા કોર્ટપેચ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે રચેલી કોર્ટ શિવાય બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનમાં પાંચ દરજ્જાની ફાજદારી કોર્ટ હશે, એટલે:—

૧—સેશન કોર્ટ.

૨—પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટ.

૩—પેહલો વર્ગના માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટ.

૪—બીજા વર્ગના માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટ.

૫ ત્રીજા વર્ગના માલિયોટોની કોરટો.

ટીકા—પોલીસ પટેલની કોરટ એ ફોજદારી કોર્ટ નથી. રામીયાસરદા મુ. હા. કો. કી. ૩.. ૧૨-૧-૮૭.

ફોજદારી કોર્ટ. આ શબ્દમાં પુરાવો લેવાને માટે જે કોરટ પર કમીશન મોકલવામાં આવે તે કોરટનો તથા અપીલકોરટના હુકમ પ્રમાણે જાહે પુરાવો લેનારી કોર્ટનો પણ તેમાં સમાવેશ થાય છે. ૧ એ. લો. રી. પા. ૬૮૮.

કોરટ એ શબ્દની વ્યાખ્યા પુરાવાનો શ. ૧૮૭૨ નો આક્ટ ૧ લો છે તેમાં આપી છે તે જુઓ.

બ—મુલકની તુકડીઓ.

સેશન તુકડીઓ અને જિલ્લા

૭ (૧) (ઇલાકાના મુખ્ય શહેરો શિવાય) દરેક પ્રાંત સેશન તુકડી થશે, અથવા તેમાં સેશન તુકડીઓ આવશે; અને આ કાયદાનાં કારણ સારૂ દરેક સેશન તુકડી જિલ્લો થશે અથવા તેમાં જિલ્લા આવશે.

તુકડીઓમાં તથા જિલ્લાઓમાં ફેરફાર કરવાનો અધિકાર.

(૨) સદરહુ તુકડીઓની તથા જિલ્લાઓની સીમાઓમાં અથવા ગવરનર જનરલ ઇન્કૌન્સિલની અગાઉથી મંજૂરી લઈને, તેમની સંખ્યામાં ફેરફાર કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

હાલની તુકડીઓમાં તથા જિલ્લાઓમાં જ્યાં સુધી ફેરફાર કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તે કાયમ રાખ્યા.

(૩) આ કાયદો અમલમાં આવે ત્યારે ચાલુ હોય એવી સેશન તુકડીઓમાં તથા જિલ્લાઓમાં સદરહુ પ્રમાણે ફેરફાર કરવામાં ન આવે તો અને તે કરવામાં આવે ત્યાં સુધી તે સેશન તુકડીઓ તથા જિલ્લા રહેશે.

ઇલાકાનાં મુખ્ય શહેરોને જિલ્લા ગણવા.

(૪) આ કાયદાનાં કારણ સારૂ દરેક ઇલાકાનું મુખ્ય શહેર જિલ્લો છે એમ સમજવું.

ટીકા—“ તે અને તે કરવામાં આવે એ શબ્દો નવા છે.

૮ જિલ્લાની પેટા તુકડીઓ કરવાનો અધિકાર.

(૧) ઇલાકાનાં મુખ્ય શહેરોની બહારનાં કોઈપણ જિલ્લાની પેટા તુકડી કરવાનો, અથવા સદરહુ પ્રકારનાં કોઈપણ જિલ્લાના કોઈપણ ભાગને પેટા તુકડી કરવાનો અને કોઈપણ પેટા તુકડીની હદમાં ફેરફાર કરવાનો, અધિકાર સ્થાનિક સરકારને છે.

હાલની પેટા તુકડીઓ કાયમ રાખી.

(૨) જે ચાલુ પેટા તુકડીઓ હાલમાં ધણુ કરીને માલિયોટના હવાલામાં મુકવામાં આવે છે તે સઘળી પેટા તુકડીઓ આ કાયદા પ્રમાણે કરેલી છે એવું સમજવું.

ક—ઇલાકાનાં મુખ્ય શહેરોની બહાર કોરટો તથા હોદ્દા

૯ (૧) સ્થાનિક સરકારે દરેક સેશન તુકડી માટે એક સેશનકોર્ટ સ્થાપવી, અને સદરહુ કોર્ટનો એક જડ જ નિમવો.

(૨) સેસન કોર્ટ પોતાની બેઠક કઈ જગ્યાએ અથવા જગ્યાઓએ ભરવી તે સ્થાનિક સરકારી ગેઝીટમાં સાધારણ અથવા વિશેષ હુકમ કરીને ફરમાવવાનો સ્થાનિક સરકારને અધિકાર છે; પણ એવો હુકમ કરવામાં આવે ત્યાં સુધી સેસન કોર્ટોએ પોતાની બેઠકો અગાઉ માફક ભરવી.

(૩) વળી સદરહુ પ્રકારની એક અથવા વધારે કોર્ટોમાં હુકમત ચલાવવાને આડિશનલ સેસન જડજો, તથા આસિસ્ટન્ટ સેસન જડજો નિમવાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકારને છે.

(૪) એક સેસન હુકડીના સેસન જડજને બીજી તુકડીના આડિશનલ સેસન જડજ તરીકે નિમવાનો સ્થાનિક સરકારને અધિકાર છે, અને એવે પ્રસંગે બેમાંની કોઈપણ તુકડીમાંની જે કોઈપણ જગા અથવા જગ્યાઓ સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે ત્યાં મુકદમાઓનો નિકાલ કરવા સાડ બેસવાનો તેને અધિકાર છે.

(૫) બ્યારે આ કાયદો અમલમાં આવે ત્યારે જે સેસન કોર્ટો ચાલુ હોય તે સઘળી સેસન કોર્ટો આ કાયદા પ્રમાણે સ્થાપેલી છે એમ સમજવું.

ટીકા—પારેગ્રાફ બીજો નવીન છે. તથા પારેગ્રાફ ચોથો નવીન છે.

નોંધન્ટ સેસન જડજ ૩૨ મા બાબમાં બતાવેલા તપાસણીના અધિકાર વાપરી શકે નહીં રાણી વી. મસા અસમાલ ઇ. હો. રી. ૯ મુ. ૧૬૪ પણ હવે ક. ૪૩૮ ના બીજા પારેગ્રાફથી ત્યાં બતાવ્યા છે તે મુજબ અધિકાર મળ્યા છે.

૧૦ (૧) ઇલાકાનાં મુખ્ય શહેરોની બહાર દરેક જિલ્લામાં સ્થાનિક સરજીલ્લા માજિસ્ટ્રેટ. કારે પેહલા વર્ગનો એક માજિસ્ટ્રેટ નિમવો, અને તેને જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટ કેહવો.

(૨) સ્થાનિક સરકારને વખતે વખતે પેહલા વર્ગનો કોઈપણ માજિસ્ટ્રેટને છ મહિના કરતાં વધારે નહિ હોય એવી મુદત સુધી, આડિશનલ જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટ નિમવાનો અધિકાર છે; અને એવા આડિશનલ જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટને, સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તે આ કાયદા મુજબના જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટના સઘળા અથવા કોઈપણ અધિકાર મળશે.

ટીકા—પારેગ્રાફ બીજો નવીન છે.

બાંબે રેગ્યુલેશનમાં જ્યાં જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટ લખ્યા છે ત્યાં તે શબ્દનો અર્થ ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટ એમ સમજવો ને તેના અધિકાર બીજા કુલ પાવર વીગેરે માજિસ્ટ્રેટો ન ચલાવી શકે. પ્રભાકરન સામન ૩ મુ. હા. કો. રી. ૧૧ રાણી વી. હીરાજીવા ૭ મુ. હા. કો. રી. ૫૯ શને ૧૮૯૦ ના ૪ થા બાંબે એક્ટની ક. ૭ મુજબ પોલીસ કમીશનરને તેમના જિલ્લાની અંદર અને ઇનસપેક્ટર જનરલ એન્ડ પોલીસને આખા ઇલાકાની અંદર ફર્સ્ટ ક્લાસ માજિસ્ટ્રેટના અધિકાર છે અને તે અધિકાર સરકાર વખતો વખત ફરમાવે તેવી હદમાં રહીને વાપરવાં માટે આપેલા છે.

આ કલમ મુજબ અધિકાર જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટને વાપરવાને માટે બાંબે ગ. ગે. શને ૧૮૭૩ ના પાના ૫૬૭ થી આપવામાં આવ્યા છે.

૧૧ જ્યારે કોઈ જીલ્લા માલજેટનો હોદ્દો ખાલી પડવાથી કોઈપણ અ-
મલદાર સદરહુ જીલ્લામાં મુખ્ય અમલ ચલાવવાનાં કા-
જીલ્લા માલજેટનો હોદ્દો મ ઉપર થોડી મુદતને માટે આવે, ત્યારે સદરહુ અમલ
ખાલી પડવાથી તે ઉપરથો- દારે સ્થાનિક સરકારનો હુકમ થતાં મુધી આ કાયદા ઉ-
ડી મુદતને માટે નિમાયલા પરથી જીલ્લા માલજેટને જે અધિકાર આપ્યા છે તથા
અમલદારો. તેને જે કામો સોંપ્યાં છે તે સર્વે અધિકારો ચલાવવા ત-
થા તે સર્વે કામો કરવાં.

૧૨. (૧) ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરોની બહાર કોઈપણ જીલ્લામાં જીલ્લા
માલજેટ શિવાય, પેહેલા વર્ગના અથવા બીજા વર્ગના અ-
તાબામાંહેના મા- થવા ત્રીજા વર્ગના માલજેટો દાખલ પોતાની નજરમાં આવે
જીરેટો. તેટલા માણસોને નિમવાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકારને છે;
અને સદરહુ માણસોને આ કાયદા પ્રમાણે જે અધિકારો આ
પવામાં આવે તે સર્વે અથવા તેમાંનાં કોઈ પણ અધિકાર જે સ્થાનિક પ્રદેશ-
માં તેણે ચલાવવા તે સ્થાનિક પ્રદેશ વખતે વખતે ઠરાવવાનો
તેમની હકુમતની અખત્યાર સ્થાનિક સરકારને અથવા સ્થાનિક સરકારના નિ-
સ્થાનિક હદ. ધીંધ હેઠળ રહીને જીલ્લા માલજેટને છે.

(૨) સદરહુ પ્રકારનો પ્રદેશ ઠરાવીને જુદી રીતે ઠરાવ્યું ન હોય તો
સદરહુ માણસોની હકુમત તથા તેઓનો અધિકાર સદરહુ જીલ્લામાં સર્વ ઠેકાણે
લાગુ પડશે.

૧૩. (૧) સ્થાનિક સરકાર કોઈ પેટા તુકડી પેહેલા વર્ગના અથવા બી-
માલજેટના હવા- જા વર્ગના કોઈ પણ માલજેટના હવાલામાં મુકવાને અને જે
લામાં પેટા તુકડી મુ- પ્રસંગે જરૂર પડે તે પ્રસંગે તે હવાલો તેની પાસે છોડાવવાને
કવાનો અધિકાર. મુખત્યાર છે.

(૨) સદરહુ માલજેટોને પેટા તુકડી માલજેટો કેહેવા.

(૩) સ્થાનિક સરકાર આ કલમમાં કહેલા પોતાના અધિકાર જી-
અધિકાર સોંપવા દેલા માલજેટને સોંપવાનો મુખત્યાર છે.
આખત.

૧૪. (૧) પેહેલા વર્ગના અથવા બીજા વર્ગના અથવા ત્રીજા વર્ગના
માલજેટને જે અધિકાર આ કાયદાથી આપ્યા છે અથવા
સ્પેશીયલ માલ- આ કાકદા પ્રમાણે આપી શકાય તે સર્વ અથવા તેમાંના હ-
જેટો. રકોઈ અધિકાર ઇલાકાનાં મુખ્ય શેહેરોની બહાર હરકોઈ
સ્થાનિક પ્રદેશમાં અમુક મુકદ્દમાંના સંબંધમાં અથવા કોઈ
અમુક વર્ગના અથવા અમુક વર્ગોના મુકદ્દમાંના સંબંધમાં અથવા સામાન્ય
રીતે સઘળા મુકદ્દમાંના સંબંધમાં હરકોઈ માણસને આપવાનો અખત્યાર સ્થા-
નિક સરકારને છે.

(૨) સદરહુ માજીસ્ટ્રેટોને સ્પેશિનલ માજીસ્ટ્રેટો કેહેવા, અને તેમને સ્થાનિક સરકાર સાધારણ અથવા વિશેષ હુકમ કરીને ફરમાવે તેટલી સુદત સુધી નિમવામાં આવશે.

(૩) પેટા કલમ (૧) ઉપરથી આપેલો અધિકાર સ્થાનિક સરકાર પોતાના તાબામાંહેના હરકોઇ અમલદારને ગવર્નર જનરલ ઈન કૌન્સિલની અગાઉથી મંજૂરી લઈને અને પોતે દુરસ્ત ધારે એટલી હદ રાખીને સોંપવાને મુખત્યાર છે.

(૪) આસિસ્ટન્ટ ડીસ્ટ્રીક્ટ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટથી ઉતરતા દરજ્જાના કોઈપણ પોલીસ અમલદારને આ કલમ પ્રમાણે કાંઈપણ અધિકાર આપવા નહિ, અને મુલેહ જાળવવા સાડ તથા ગુન્હે અટકાવવા સાડ અને ગુન્હેગારોને માજીસ્ટ્રેટની આગળ લઈ જવા માટે તેઓને ખોળી કાઢાડવા સાડ તથા પકડવા સાડ તથા અટકાવી રાખવા સાડ, અને કોઈ પણ ચાલુ કાયદાથી તે અમલદારને સોંપેલાં બીજાં કાંઈપણ કામ તેણે કરવા સાડ જેટલે સુધી જરૂર હોય તે કરતાં વત્તા કાંઈપણ અધિકાર સદરહુ પ્રમાણે આપવા નહિ.

૧૫. (૧) ઇલાકાનાં મુખ્ય શહેરોની બહાર હરકોઇ જગામાં હરકોઇ બે અથવા વધારે માજીસ્ટ્રેટોને બેન્ય તરીકે બેસવાનું ફરમા માજીસ્ટ્રેટોની બેન્યો. વવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે, અને પેહેલા, બીજા, અથવા ત્રીજા વર્ગના માજીસ્ટ્રેટને જે અધિકારો આ કાયદાથી આપ્યા છે અથવા આ કાયદા પ્રમાણે આપી શકાય તેમાંના હરકોઈ અધિકાર સ્થાનિક સરકાર હુકમ કરીને સદરહુ બેન્યને આપવાનો મુખત્યાર છે, અને સ્થાનિક સરકાર દુરસ્ત ધારે એવાજ મુકદ્દમામાં અથવા એવાજ વર્ગના મુકદ્દમામાં અને એવીજ સ્થાનિક હદમાં, સદરહુ અધિકારો ચલાવવાનું ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

(૨) આ કલમ પ્રમાણે હરકોઈ હુકમ કરીને જુદી રીતનો ઠરાવ કર્યો નહિ હોય તો સદરહુ બેન્યના મેંબરોમાં જે ઉંચામાં ઉંચા વર્ગનો માજીસ્ટ્રેટ હોય અને જે સદરહુ બેન્યના મેંબર તરીકે હાજર રહીને કામમાં ભાગ લેતો હોય તેવા માજીસ્ટ્રેટને આ કાયદાથી જે અધિકાર આપ્યા હોય તે અધિકાર સદરહુ પ્રકારની દરેક બેન્યના છે એવું સમજવું, અને આ કાયદાનાં કારણ સાડ તે બેન્યને, જેટલે સુધી બની શકે તેટલે સુધી, સદરહુ વર્ગના માજીસ્ટ્રેટ તરીકે ગણવી.

ટીકા—માજીસ્ટ્રેટોની બેન્યને સરકાર હુકમ કરે તે વર્ગના અને તે જગાના કેસો ચલાવવાનો અધિકાર છે સફરદીન વી. ઇબ્રાહીમ ઇ. લો. રી. ૩ ક. ૭૫૪. છેલા પારેઆફ પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટ જે અધિકાર વાપરે તે ઉપર અપીલનો હક રહે છે. રાણી વી. નારણ સ્વામી ઇ. લો. રી. ૯ મ. ૩૬. સંક્ષીપ્ત રીતે ધનસાજના કેસમાં માજીસ્ટ્રેટની બેન્યે ફરીયાદીનો પુરાવો લઈ કેસ બચાવનો પુરાવો લેવાપર મુલતવી રાખ્યો ને બીજી બેન્યે કે તેમાં પેહલાનો કોઈ મેંબર નહોતો.

નો નો તેમણે બચાવનો પુરાવો લઈ તોહોમતદારને છોડી મુક્યો. ઠરાવ્યું કે હુકમ ગેરકાયદે છે માટે રદ કર્યો. રાય સુંદર વી. રેન્જબ ઇ. લો. રી. ૧૨ ક. ૫૫૮

બેન્ચનો એક મેમ્બર ગેરહાજર હતો તેની ગેરહાજરીમાં બીજા મેમ્બરોએ પુરાવો લીધો ને ગેરહાજર મેમ્બરે સજાના ઠરાવમાં સહી કરી ઠરાવ્યું કે—ઠરાવ ગેરકાયદે છે. શંભુનાથ સરકાર. ૧૩. કલકત્તા. લૉ. રી. પૂ. ૨૧૨.

ઓનરરી માલસ્ટ્રેટ કેસની સુનાવણી થઈ તેમાં બધી સુનાવણી વખતે મેમ્બર ન હોય તો ઠરાવ ને સજા કરી શકે નહી. હરદવાર વી. ખેગા ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૮૭૦.

૧૬. કોઈ પણ જીલ્લામાં માલસ્ટ્રેટની બેન્ચની તેઓનાં કામની સમજૂત થવા સાડ હેઠળ લખેલી બાબતો સંબંધી આ કાયદાને અનુસરતી હોય એવી કાનુન વખતે વખતે કરવાને સ્થાનિક સરકાર અથવા સ્થાનિક સરકારના નિર્બંધ હેઠળ રહીને જીલ્લા માલસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે:—

બેન્ચની પોતાના કામની સમજૂત થવા સાડ કાનુન કરવાનો અધિકાર.

- (અ) ધનસાફ કરવાના મુકદ્દમાના વર્ગો;
- (બ) બેસવાની વખત તથા જગા;
- (ક) ધનસાફ ચલાવવા બાબત બેન્ચની રચના;
- (ડ) બેઠલા માલસ્ટ્રેટો વચ્ચે મતમાં જે ભેદ પડે તેનો નિર્કાલ કરવાની રીત.

ટીકા—ધનસાફ કરવાના.

“ ટ્રાયલ ” એ શબ્દનો અર્થ આ કાયદામાં આપવામાં આવ્યો નથી જેમ અને ૧૮૭૨ ના ૧૦ આક્ટમાં હતો તેમ. આ શબ્દમાં ગુન્હાનો ધનસાફ એમ થાય છે. પણ પરચુરણ બાબતો જેવી કે—ક. ૧૪૫ મુજબની તેવી બાબતો થતો નથી. સફરદીન વી. ઇબ્રાહીમ ઇ. લો. રી. ૩ ક. ૭૫૪.

ગુચવણવાળા અને કઠણ કેસો બેન્ચને સોંપવા, એ યોગ્ય નથી. રાણી વિ. બોળાનાથ સીંગ ઇ. લૉ. રી. ૨. ક. ૨૩.

૧૭. (૧) ૧૨ મી, ૧૩ મી અને ૧૪ મી કલમ પ્રમાણે નિમેલા સઘળા માલસ્ટ્રેટો તથા ૧૫ મી કલમ પ્રમાણે રચેલી સઘળી બેન્ચો જીલ્લા માલસ્ટ્રેટના તાબામાં છે એવું સમજવું; અને સદરહુ, માલસ્ટ્રેટોને તથા બેન્ચોને કામ વેહેંચી આપવા બાબત આ કાયદાને અનુસરતી હોય એવી કાનુનો વખતે વખતે કરવાને અથવા વિશેષ હુકમ ફરમાવવાને જીલ્લા માલસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે; અને

માલસ્ટ્રેટોએ તથા બેન્ચોએ જીલ્લા માલસ્ટ્રેટના તાબામાં રહેવું.

(૨) કોઈ પેટા તુકડીમાં અધિકારો ચલાવનાર (પેટા તુકડી માલસ્ટ્રેટ શિવાય બીજા) દર એક માલસ્ટ્રેટ તથા દર એક બેન્ચ પેટા તુકડી માલસ્ટ્રેટના પણ તાબામાં છે એવું સમજવું; તો પણ તે જીલ્લા માલસ્ટ્રેટના સામાન્ય નિર્બંધ હેઠળ છે એવું સમજવું.

માલસ્ટ્રેટોએ તથા બેન્ચોએ પેટા તુકડી માલસ્ટ્રેટના તાબામાં રહેવું.

(૩) સધળા આસિસ્ટન્ટ સેશન જડબોએ, જે સેશન જડબની કોર્ટમાં તેઓ હકુમત ચલાવતા હોય તે સેશન જડબના તાબામાં રહેવું, અને સદરહુ આસિસ્ટન્ટ સેશન જડબને કામ વેહેંચી આપવા બાબત આ કાયદાને અનુસરતી હોય એવી કાનુનો વખતે વખતે કરવાને સેશન જડબ મુખત્યાર છે.

(૪) સેશન જડબ પોતે અનિવાર્યકારણને લીધે ગેરહાજર હોય ત્યારે અથવા કામ કરવાને અસમર્થ હોય ત્યારે તેને કોઈ પણ જરૂરની અરજીનો નિ-કાલ આડિશનલ આસિસ્ટન્ટ સેશન જડબ કરવા બાબત અથવા કોઈ આડિ-શનલ અથવા આસિસ્ટન્ટ જડબ ન હોય તો જુદા માલજોર કરવા બાબત તજવીજ કરવાનો પણ અધિકાર છે; અને એવા જડબ અથવા માલજોરને એ-વી કોઈ પણ અરજીનો નિકાલ કરવાનો અધિકાર પ્રાપ્ત થશે.

(૫) જુદા માલજોર, તેમજ ૧૨ મી, ૧૩ મી, અને ૧૪ મી કલમ પ્રમાણે નિમેલા માલજોરો અથવા ૧૫ મી કલમ પ્રમાણે રચેલી બેન્ચો સેશન જડબના તાબામાં નથી એવું સમજવું; પણ આ કાયદામાં હવે પછી ખાસ રીતે ઠરાવેલું છે તેટલે સુધી અને તે રીતે તે તેના તાબામાં છે એવું સમજવું.

ટીકા—પેટા કલમ ૪ નવિન છે. ને કેટલાક શબ્દોનો ફારફર કર્યો છે. જે તાબાનો માલજોર પેટા તુકડી માલજોરના તાબામાં છે તે ડીસ્ટ્રીક્ટ માલજોરના તાબામાં પણ છે. થા-મનચેટી વી. અલગીરીચેટી ઈ. લો. રી. ૧૪ મ. ૩૯૯ પોતાના તાબાના ગમે તે વર્ગના મા-લજોરનું દફતર મંગાવી તપાસવાનો અધિકાર ક. ૪૩૫ મુજબ ડીસ્ટ્રીક્ટ માલજોરને છે. ઓપેન્દ્રો નાથ વી. ધકીની બેવા. ઈ. લો. રી. ૧૨ ક. ૪૭૩. ૧૨૨ કલાસ માલજોર જુદા માલજોરના તાબાનો છે અને તેથી તેનું દફતર મંગાવવાનો ને ક. ૪૩૭ મુજબ વર્તવાનો અધિકાર છે, રાણી વી. લસકરી ઈ. લો. રી. ૭ અ. ૮૫૩. તમામ વર્ગના માલજોરો ડીસ્ટ્રીક્ટ માલજોરના તાબા માંના છે. ડીસ્ટ્રીક્ટ માલજોર પોતાની બાબતમાં તથા ન્યુડીશીઅલ બાબતમાં સર્વથી ઉપરી છે. રાણી વી. પીરયા ગોપાલ ઈ. લો. રી. ૯ મુ. ૧૦૦.

૩.—પ્રેસિડેન્સી માલજોરોની કોર્ટો.

૧૮. (૧) સ્થાનિક સરકારે (આ કાયદામાં હવે પછી જેમને પ્રેસિડેન્સી માલજોરો કહ્યા છે એવા) જોઈએ તેટલા માલસોને દર એક ઈલાકાનાં મુખ્ય શહેરના માલજોરો તરીકે વખતે વખતે નિમવા, અને સદરહુ માલસોમાંના એકને તે દર એક શહેરના ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલજોર તરીકે નિમવો.

(૨) આ કાયદા મુજબના પ્રેસિડેન્સી માલજોરના અધિકાર, ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલજોર, અથવા પગારી પ્રેસિડેન્સી માલજોર, અથવા બીજા જે કોઈ પણ પ્રેસિડેન્સી માલજોરને એકલા બેસવાનો સ્થાનિક સરકારે અધિકાર આપ્યો હોય તેણે, અથવા પ્રેસિડેન્સી માલજોરોની કોઈ પણ બેન્ચે ચલાવવા.

૧૯. (ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટ પોતાને હવે પછી મળેલા આધિકારની રૂયે કરેલી કાનુનોને પાત્ર રહીને) એવા માણસોમાંના હરકોઈ એ અથવા વધારે માણસોએ બેન્ચ તરીકે એક-ઠા બેસવું.

૨૦. દર એક પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટ, જે ધલાકાનાં મુખ્ય શેહેર માટે પોતે નિમાયો હોય તે માંહેની સઘળી જગાઓમાં, અને સ-તેમની હકુમતની સ્થાનિક હદ. હદહુ શેહેરના બંદરની તથા વાહાણ ચાલી શકે એવી તે બંદર તરફ જતી હરકોઈ નદી અથવા ખાડીની જે હદ બંદરોનું તથા બંદર દેખાનું નિયમ ન કરવા બા-બતના ચાલુ કાયદા પ્રમાણે ઠરાવેલી હોય તેવી હદ માંહેની સઘળી જગાઓ-માં હકુમત ચલાવવી.

૨૧. (૧) દર એક ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટ, જે આધિકાર આ કાયદા થી તેને આપ્યા છે તે સઘળા આધિકાર અથવા જે અ-ચીફ પ્રેસિડેન્સી ધિકાર આ કાયદા અમલમાં આવ્યાની પેહલાં તરત માલ્સ્ટ્રેટ. ચાલુ હોય એવા કોઈ પણ કાયદા પ્રમાણે અથવા કા-નુન પ્રમાણે હરકોઈ સીનિયર અથવા ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટ ચલાવવા બેઠયે તે સઘળા અધિકાર પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હ-દમાં ચલાવવા, અને નીચે લખેલી બાબતોનું નિયમન કરવા સારૂ આ કાયદા ને અનુસરતી હોય એવી કાનુનો સ્થાનિક સરકારની અગાઉથી મંજૂરી લઇને વખતે વખતે કરવાને તે મુખત્યાર છે.

(અ) સદરહુ શેહેરના માલ્સ્ટ્રેટોની કોર્ટોમાં કામ ચલાવવા બાબત ત-થા વેહાંચવા બાબત તથા તે કોર્ટોના વહિવટ બાબત;

(બ) જે વખતે તથા જે જગાએ માલ્સ્ટ્રેટોની બેન્ચોએ બેસવું તે બાબત;

(ક) સદરહુ બેન્ચોની રચના બાબત;

(૬) બેઠેલા માલ્સ્ટ્રેટો વચ્ચે મતમાં જે ભેદ પડે તેનો નિકાલ કરવા-ની રીત બાબત; અને

(ઈ) જે કોઈ પણ બીજી બાબતનો નિકાલ જીલ્લા માલ્સ્ટ્રેટ, પોતાના તાબા માંહેના માલ્સ્ટ્રેટ, ઉપર નિર્બંધ રાખવાના સાધારણ અ-ધિકારની રૂયે કરી શકે તે બીજી કોઈ પણ બાબત.

(૨) સ્થાનિક સરકારને આ કાયદાનાં કારણ સારૂ, કયા પ્રેસિ-ડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટો ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટના તાબા હેઠળ છે તે ઠરાવવાનો અને તેઓ કેટલી હદ સુધી તાબા હેઠળ છે તે નક્કી કરવાનો આધિકાર છે.

ઈ.—જસ્ટિસ ચોફ ધી પીસ.

૨૨. ધલાકાનાં મુખ્ય શેહેરોની બહાર સઘળા બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનના જિલ્લાઓને માટે સંબંધમાં અથવા તેના હરકોઈ ભાગના સંબંધમાં જસ્ટિસ ચોફ ધી પીસ. ગવર્નર જનરલ ઈન કાઉન્સિલ,

અને પોતાના અમલ હેઠળના (સદરહુ શેહેરો વગર બીજા) મુલકોના સંબંધમાં દર એક સ્થાનિક સરકાર,

સરકારી ગેઝેટમાં જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરીને પોતે ચોખ્ખા ધારે એવી રાણીની વિલાયતી રૈયતને સદરહુ જાહેરનામામાં કહેલા મુલકોની અંદર અને તે મુલકો માટે જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસ તરીકે નિમવાને મુખત્યાર છે.

૨૩. કલકત્તા મદ્રાસ તથા મુંબઈ શેહેરના સંબંધમાં સ્થાનિક સરકાર, બ્રિટિસ હિંદુસ્તાનમાં રહેનારા જે શખસો કોઈ પણ ધલાકાનાં મુખ્ય શેહેરો માટે જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસ. પર રાજ્યની રૈયત ન હોય, અને જેમને સ્થાનિક સરકાર ચોખ્ખા ધારે, તે શખસોને, સરકારી ગેઝેટમાં જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરીને તેમાં કહેલી સદરહુ શેહેરની હદમાં જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસ તરીકે નિમવાને મુખત્યાર છે.

૨૪. (૧) કોઈ હાઇકોર્ટે આપેલા હરકોઈ કમીશન પ્રમાણે સદરહુ શેહેરો વગર બીજા બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનના કોઈ પણ ભાગની અંદર અને તે ભાગ માટે જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસ તરીકે હાલમાં કામ કરનારા દર એક માણસને સદરહુ શેહેરો વગર બીજા આખા બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનને માટે જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસ તરીકે કામ કરવાને ૨૨ મી કલમ પ્રમાણે ગવર્નર જનરલ ઇન કાઉન્સિલે નિમ્યો છે એવું સમજવું.

(૨) સદરહુ પ્રકારના કોઈ પણ કમીશન પ્રમાણે સદરહુ શેહેરોમાંના હરકોઈ શેહેરની હદમાં જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસ તરીકે હાલમાં કામ કરનારા દરએક માણસને ૨૩ મી કલમ પ્રમાણે સ્થાનિક સરકારે નિમ્યો છે એવું સમજવું.

૨૫. પોત પોતાના હોદ્દાના સમખયથી ગવર્નર જનરલ, ગવર્નરો, લેફ્ટેનન્ટ ગવર્નરો, અને ચીફ કમિશનરો તથા ગવર્નર જનરલ હોદ્દાના સમખયથી જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસ. ની કૌન્સિલના મામુલ મેંબરો તથા હાઈ કોર્ટોના જડ્જે તથા રંગુનનો રેકાર્ડર આખા બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનની અંદર અને બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનને માટે જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસ છે, અને સેશન-જડ્જે અને જિલ્લા-માલુમ્મેટો, તેઓ જે સ્થાનિક સરકારના તાબામાં નોકરી કરતા હશે તે સરકારના વહિવટ માંહેના સઘળા મુલકમાં તથા મુલકને માટે જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસ છે, અને પ્રેસિડેન્સી માલુમ્મેટો જે શેહેરોના તેઓ માલુમ્મેટો હોય તે શેહેરોની અંદર અને તે શેહેરો માટે જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસ છે એવું સમજવું.

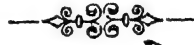
૬—સરપેન્ડ કરવા બાબત તથા દુર કરવા બાબત.

૨૬. રાયલ ચાર્ટરથી સ્થાપેલી હાઇકોર્ટો શિવાય બીજા ફ્રાજદારી કોર્ટોના સઘળા જડ્જેને અને સઘળા માલુમ્મેટોને હોદ્દા ઉપરથી સરપેન્ડ કરવાનો અથવા દુર કરવાનો આધિકાર સ્થાનિક સરકારને છે.

જડ્જેને તથા માલુમ્મેટોને સરપેન્ડ કરવા તથા દુર કરવા બાબત.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જે જડજોને તથા માણસોને હોદ્દા ઉપરથી સસ્પેન્ડ કરવાનો અથવા દુર કરવાનો અધિકાર હાલમાં ફક્ત ગવર્નર જનરલ ધન કૌન્સિલને છે તેઓને હોદ્દા ઉપરથી બીજા કોઈપણ અધિકારીએ સસ્પેન્ડ કરવા નહિ કે દુર કરવા નહીં.

૨૭. જે જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસને ગવર્નર જનરલ ધન કૌન્સિલે નિમ્નો હોય તે જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસને હોદ્દા ઉપરથી સસ્પેન્ડ કરવાનો અથવા દુર કરવાનો અધિકાર ગવર્નર જનરલ ધન કૌન્સિલને છે, અને જે જસ્ટિસ ઓફ ધી પીસને સ્થાનીક સરકારે નીમ્નો હોય તેને હોદ્દા ઉપરથી સસ્પેન્ડ કરવાનો અથવા દુર કરવાનો અધિકાર સ્થાનીક સરકારને છે.

બાબ ૩ જે.

કોર્ટનો અધિકાર.

અ—દરએક કોર્ટ કયા કયા ગુન્હા સાંભળી શકે તે ગુન્હાઓનું વર્ણન.

૨૮. હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા મુજબના હરકોઈ ગુન્હાનો ધનસાફ ફોજદારી કાયદા મુજબના ગુન્હા. આ કાયદાના બીજા ઠરાવોને અનુસરીને કરવાનો અધિકાર—

(અ) હેકોર્ટને છે, અથવા

(બ) સેશન કોર્ટને છે, અથવા

(ક) બીજા પરીશીષ્ટના આઠમા આસનમાં બતાવ્યા પ્રમાણે બીજા જે કોર્ટથી સદરજુ ગુન્હાનો ધનસાફ થઈ શકે તે કોર્ટને છે.

દ્રષ્ટાંત.

અની ઉપર શીક્ષણીય મતુખ્યવધનુ તોહોમત મુકીને તેને સેશન કોર્ટમાં કમીટ કર્યો છે. તેણે પુરૂષીપૂર્વક વ્યથા કરવાનો ગુન્હો એટલે માણસોથી ધનસાફ થઈ શકે એવો ગુન્હો કર્યો એવો ઠરાવ કરવાનો અખત્યાર છે.

ટીકા—દ્રષ્ટાંત નવીન છે.

સેસન કોર્ટને ને હાઇ કોર્ટને આ કલમ મુજબ ગમે તે ગુન્હાની રજવાત ચલાવવાનો અધિકાર છે એટલે તેમને ત્યાં કમીટ થયા પછી માણસોટ ચલાવી શકે તેવો ગુન્હો માલમ પડે ને સાબીત થાય તો તે ગુન્હો માટે ગુન્હેગાર ઠરાવી શકે છે. રાણી વી. ખરગા ઈ. લો. રી. ૮ અ. ૫૬૫.

હાલ જે દ્રષ્ટાંત છે તેથી હવે ખુલાસો થાય છે કે—બીજા સેડ્યુઅલના આઠમા કાલમ પ્રમાણે માણસોટા ધનસાફ કરી શકે તેવો ગુન્હો કમીટ થયા પછી માલમ પડે તો તેવા નાના ગુન્હાનો ધનસાફ સેસન કોર્ટ કરવાને મુખત્યાર છે પણ જે ગુન્હો બીજા કાયદા પ્રમાણે હોય તો બીજા કોર્ટ ધનસાફ કરી શકે નહીં જેમકે માણસોટ કરવો એમ બતાવ્યું હોય તો સેસન જડજ ન કરી શકે. રાણી વી. સયાડે ઈ. લો. રી. ૧૯ અ. ૪૬૫.

આ કાયદાના બીજા ઠરાવોને અનુસરીને એટલે બીજા ઠરાવો આ કાયદાની ક. ૪૭૬-૪૭૭-૪૮૦-૪૮૭-૧૯૩-૧૯૫ થી ૧૯૯ સુધી ક. ૫૫૬.

૨૯. (૧) બીજા કોઈપણ કાયદા મુજબના હરકોઈ ગુન્હાનો ઇનસાફ, બીજા કાયદા મુજબના ગુન્હા. બ્યારે સદરહુ કાયદામાં આ બાબત કોઈ કોરટનું નામ કહ્યું હોય ત્યારે, તે કોરટ ૪૪૭ મી કલમના ઠરાવોને પાત્ર રહીને કરવો.

(૨) બ્યારે કોઈ કોરટનું નામ સદરહુ પ્રમાણે કહ્યું ન હોય ત્યારે તે ગુન્હાનો ઇનસાફ કરવાનો અધીકાર હાઈકોરટને અથવા આ કાયદા પ્રમાણે રચેલી જે કોઈપણ કોરટથી સદરહુ ગુન્હાનો ઇનસાફ થઈ શકે એમ બીજા પરીશીષ્ટના આઠમા આસનમાં બતાવ્યું હોય તે કોરટને છે.

ટીકા-- ૧ લા પારેઆદમાં ૪૪૭ મી કલમના ઠરાવોને પાત્ર રહીને આ શબ્દો નવીન છે. બીજા પારેઆદમાં બીજા પરીશીષ્ટના આઠમા આસનમાં બતાવ્યું છે તે કોર્ટને છે આ શબ્દો નવીન છે. પ્રથમના કોડમાં અ. બ. ક. રકમો હતી તે કમી કરવામાં આવી છે અને તેનો ખુલાસો બીજા પરીશીષ્ટમાં “બીજા કાયદા તોડીને કરેલા ગુન્હાનું જે છેલ્લું”. તેના આઠમા આસનમાં આસનમાં બતાવેલી કોર્ટ કરવો એટલે જરૂર વગરના હતા તેમાં પણ થોડા ફારફર છે.

૩૦. જે મુલકોના રાજ્યકારભાર અનુક્રમે પંજાબના તથા બ્રહ્મદેશના લેફ્ટેનન્ટ ગવર્નરે અને અયોધ્યાના તથા સેંટ્રલ પ્રાવીન્સીસના, કુર્જના તથા આસામના ચીફ કમીશનર અથવા મોતની શિક્ષા કરવા લાયક નહિ હોય એવા ગુન્હા. વતા હોય તે મુલકોમાં, સીંધમાં અને બીજા પ્રાંતોના જે ભાગોમાં ડેપુટી કમીશનરે અથવા આસીરટન્ટ કમીશનરે હોય તે ભાગોમાં મોતની શિક્ષાને લાયક નહીં હોય એવા સઘળા ગુન્હાઓનો ઇનસાફ માલજેટ તરીકે કરવાનો અધીકાર, ૨૯ મી કલમમાં ગમે તે કહ્યું હોય તો પણ જલ્લા માલજેટને અથવા પહેલા વર્ગના કોઈપણ માલજેટને આપવાને સ્થાનીક સરકાર મુખત્યાર છે.

ટીકા—સીંધમાં એ શબ્દો નવીન છે. પહેલા વર્ગના માલજેટ એ શબ્દો પણ નવીન છે. જે માલજેટને આ કલમ પ્રમાણે સ્પેશીયલ પાવર મળ્યો હોય તે માલજેટ પુનઃ કામની તપાસ કે જેને માટે મોતની સંજ્ઞા થઈ શકે તેવા કામની તપાસ હલકુ તોહમત રાખીને કરવી નહીં. ને આ પ્રમાણે કરવાથી તે મોટી જવાબદારી માથે હોરી લે છે તેવા કેસ સેસન કોર્ટમાં અથવા હાયકોર્ટમાં કમીટ કરવા જોઈએ કામનો પુરાવો તપાસતા તેમાં દસ્તખીયાન થવાનું કારણ માલમ ન પડ્યું. રાણી વી. પરમાનંદા ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૮૫ રા. બી વી. ગુદીયા. ઇ. લો. રી. ૧૩ મુ. ૫૦૨.

બ.—જુદા જુદા દરજ્જાની કોરટોને જે શિક્ષાના હુકમ કરવાની અધિકાર છે તે.

૩૧. (૧) જે શિક્ષાનો હુકમ કરવાનો કાયદાથી અધિકાર હોય તેવી જે શિક્ષાનો હુકમ કરવાનો હરકોઈ શિક્ષાનો હુકમ કરવાને હાઈકોરટ મુખત્યાર છે. ને અધિકાર હાઈકોરટને તથા સેશન જજને છે તે.

(૨) જે શિક્ષાનો હુકમ કરવાનો કાયદાથી અધિકાર હોય તેવી હરકોઈ શિક્ષાનો હુકમ કરવાને સેશન જડજ અથવા આડીશનલ સેશન જડજ સુખત્યાર છે; પણ સદરહુ પ્રકારના હરકોઈ જડજે માતની શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તો તે કાયમ થવાને હુકમકારની મંજૂરી જાઈએ.

(૩) માતની અથવા સાત વર્ષ કરતાં વત્તી મુદતની સમુદ્રપારની અથવા સાત વર્ષકરતાં વત્તી મુદતની કેદની શિક્ષાવગર જે જે શિક્ષાનો હુકમ કરવાનો કાયદાથી અધિકાર હોય તેવી હરકોઈ શિક્ષાનો હુકમ કરવાને આ સિસ્ટમ સેશન જડજ સુખત્યાર છે.

ટીકા—ત્રીજે પારેચાફ સુધર્યો છે. પ્રથમના કોડમાં ચાર વર્ષ ઉપરાંતને સાત વર્ષની અંદરની સજા કરવી હોય તો સેસન જડજની મંજૂરીની જરૂર હતી તે કાઢી નાંખી છે.

આસી. સેસન જડજ સેસન કોર્ટના બાબ ૩૨ પ્રમાણેના તપાસણી કોર્ટના અધીકાર વાપરી શકે નહીં. મુસા અસમાલ. ઇ. લો. રી. ૯ મુ. ૧૦૪. શોધ-ટોનાસીયો ૨ ૫ વિ. રી. ૨૧.

૩૨. (૧) માલ્સ્ટ્રોની કોર્ટને હેઠળ લખેલી શિક્ષા ફરમાવવાનો અ-
જે શિક્ષા ફરમાવ- ધિકાર છે, એટલે:—
વાનો માલ્સ્ટ્રોને અ-
ધિકાર છે તે.

(અ) પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રોની તથા પે હેન્ના વર્ગના માલ્સ્ટ્રોની કોર્ટો.	કાયદા પ્રમાણે જેટલી એકાંત કેદ થઈ શકતી હોય તેટલી એકાંત કેદ સુદ્ધાં બે વર્ષ સુધીની મુદતની કેદ.
એક હજાર રૂપિયા સુધી દંડ. ફટકા મારવા.
(બ) બીજા વર્ગના માલ્સ્ટ્રોની કોર્ટો.	કાયદા પ્રમાણે જેટલી એકાંત કેદ થઈ શકતી હોય તેટલી એકાંત કેદ સુદ્ધાં છ મહિના સુધીની મુદતની કેદ.
બસે રૂપિયા સુધી દંડ.
ફટકા મારવા વિશેષ કરીને અધિકાર આપ્યો હોયતો.

(ક) ત્રીજા વર્ગના માલ્સ્ટ્રોની કોર્ટો.	એક મહિના સુધીની મુદતની કેદ
પચાસ રૂપિયા સુધી દંડ. |
|--|---|

(૨) જે શિક્ષા ફરમાવવાનો કાયદાથી પોતાને અધિકાર હોય તે માંની ગમે તે શિક્ષા એકઠી કરીને કાયદાસર ગમે તે શિક્ષા ફરમાવવાનો અખત્યાર હરકોઈ માલ્સ્ટ્રોની કોર્ટને છે.

(૩) બીજા વર્ગના કોઈ માલ્સ્ટ્રોની કોર્ટને સ્થાનિક સરકારે આ બાબત વિશેષ કરીને અધિકાર આપ્યો નહિ હોય તો એવી કોર્ટે ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ કરવો નહિ.

ટીકા—સને ૧૮૯૭ ના ૧૦ એક્ટની ક. ૩ ના ૨૬ ક્લોઝ મુજબ કેદ એટલે બેમાંના ગમે તે પ્રકારની પીનલકોડમાં બતાવ્યા મુજબની સમજવી. પી. કો. ક. ૫૩. ૭૩. ૭૪ જુવો. આ કાયદાની ક. ૩૫ જુઓ વધારે અધીકાર બાબત.

૩૩. (૧) દંડ ન આપે તો જેટલી મુદતની કેદ કાયદા પ્રમાણે થઈ શકે તે દંડ ન આપે તો કેદની કતી હોય તેટલી મુદતની કેદ તે દંડ ન આપે તો ઠરાવવાને શિક્ષાનો હુકમ કરવાનો હરકોઈ માલજેટની કોરટ અખત્યાર છે:—
માલજેટનો અધિકાર.

પશુ એવું ઠરાવ્યું છે કે—

(અ) સદરહુ મુદત આ કાયદાપ્રમાણે તે માલજેટના અધિકાર કરતાં વત્તી નહિ જોઈયે.

(બ) જે મુકદમામાં ફે'સલો કોઈ માલજેટ કર્યો હોય અને જેમાં પેહેલાંની શિક્ષાના હુકમનો ભાગ કેદ ઠરાવી હોય તે મુકદમામાં દંડ ન આપેથી કેદ કરવાની જે મુદત ઠરાવવી તે, દંડ ન આપેથી જે કેદ ઠરાવવામાં આવે તે શિવાય તે ગુન્હાને સાર જેટલી મુદતની બીજી કેદની શિક્ષા કરવાનો તે માલજેટને અધિકાર હોય તે મુદતના ચતુર્થાંશ કરતાં કદાપિ વધારે ઠરાવવી નહિ.

(૨) આ કલમ પ્રમાણે જે કેદ ઠરાવવી તે, ૩૨ મી કલમ પ્રમાણે ધ-ખામાં ધણી જેટલી મુદતની પેહેલાંની કેદની શિક્ષાનો હુકમ તે માલજેટથી કરી શકાય તે ઉપરાંત ઠરાવવાનો અખત્યાર છે.

ટીકા—દંડ બાબત પી. કો. ક. ૬૪ ૬૫ ૬૬ ૬૭ જુઓ.

કોઈ કેદીને દંડની સજા કરીને તે દંડ ન આપે તો વધારેની કેદ ઠરાવી. કેદ ભોગવતો હતો તેમાં દંડની કેટલીક રકમ ભરી પશુ તે વાત જોલરના જાણ્યામાં ન આવ્યાથી પુરેપુરી સજા ભોગવી તેમાં કોર્ટ દંડ પાછો આપવા હુકમ કર્યો ઠરાવ્યું કે—તેવો હુકમ કરવા કોર્ટને અધિકાર નથી. સરકારને અરજ કરવી જોઈએ. રાણી વી. નાથા મુલા. ૪ મુ. હા. કો. રી. ૩૭.

દંડના બદલામાં કેદની શીક્ષા કરવી તે બાબતમાં આ કલમથી એવો કોઈ અધિકાર મલતો નથી કે—ધ. પી. કો. ક. ૬૫ માં જે હદ બાંધી છે તે કરતાં જાદે વર્તવું. રાણી. વી. વેંકટ સગાલું ઈ. લો. રી. ૧૦. મ. ૧૬૫.

૩૪. ૩૦ મી કલમ પ્રમાણે વિશેષ કરીને અધિકાર આપેલા કોઈપણ માલજેટની કોરટને, મોતની શિક્ષા, અથવા સાત વર્ષ કરતાં વત્તી મુદતની સમુદ્રપારની શિક્ષા અથવા સાત વર્ષ કરતાં વત્તી મુદતની કેદની શિક્ષાવગર બીજી જે કોઈ શિક્ષા કરવાનો અધિકાર કાયદાથી હશે તે બીજી શિક્ષા કરવાનો અખત્યાર છે.

ટીકા—સુધરી છે. પ્રથમના કોડ મુજબ ચાર વર્ષ કરતાં વધારે મુદતની કેદની શીક્ષા કરતાં સેસન જડજતી મંજુરીની જરૂર હતી તે કાઢી નાંખવામાં આવેલ છે.

૩૫. (૧) જ્યારે કોઈ સખસની ઉપર એકજ ધનસાફના કામમાં બે અથવા વધારે જુદા જુદા ગુન્હા સાબિત થાય, ત્યારે સદરહુ ગુ-

જુદા જુદા ગુન્હા
એકજ ધનસાફના કામ
માં સામિત થયા હોય
તો શિક્ષાનો હુકમ.

નહાઓને માટે ઠરાવેલી જુદી જુદી જે શિક્ષાઓ કરવાનો
કોરટને અખત્યાર હોય તે શિક્ષાઓનો હુકમ તે સખસ
ઉપર કરવાને તે કોરટ અખત્યાર છે; તે શિક્ષાઓ જો કેદની
અથવા સમુદ્રપારની હોય તો અને એવી શિક્ષા સાથે ચા-
લવી જોઈએ એમ સદરહુ કોરટ ન ફરમાવે તો તે શિક્ષા કો-
રટ ફરમાવે તેવા અનુક્રમમાં એક પુરી થઈ રહ્યા પછી બીજી શરૂ થવી જોઈએ.

(૨) એક પછી એક શરૂ થવાની શિક્ષાના હુકમની બાબતમાં એકજ
ગુન્હો સામિત થયેથી જેટલી શિક્ષા કરવાનો તે કોરટને અખત્યાર હોય તેટલી શિ-
ક્ષા કરતાં તે જુદા જુદા ગુન્હાઓની એકઠી શિક્ષા વધારે થાય છે એટલાજ સખખ
ઉપરથી કોઈ ઉપલી કોરટ આગળ ધનસાફ થવા સાડ તે ગુન્હેગારને મોકલવાની તે
કોરટને જરૂર નથી.

• પણ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે:—

(અ) કોઈપણ મુકદમામાં સદરહુ રાખસને ચૌદ વર્ષ કરતાં
શિક્ષાની સજામાં વધારે મુદતની કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવો નહિ.
પણી મુદત.

(બ) જો તે મુકદમાનો ધનસાફ (૩૪ મી કલમ પ્રમાણે કામ ચ-
લાવનારા માજીસ્ટ્રેટ શિવાય બીજા) કોઈ માજીસ્ટ્રેટ કર્યો હોય તો પોતાની મામુલ
હુકમત ચલાવતાં જેટલી શિક્ષા કરવાનો તે માજીસ્ટ્રેટને અધિકાર હોય તે શિક્ષાની
બમણી શિક્ષા કરતાં તે એકઠી શિક્ષા વધારે નહિ હોવી જોઈએ.

(૩) અપીલના કારણ સાડ, એકજ ધનસાફના કામમાં સામિત થયેલા
જુદા જુદા ગુન્હાઓને માટે આ કલમ પ્રમાણે એકઠી કરેલી શિક્ષા ફરમાવી હોય
તે એકજ શિક્ષા છે એવું સમજવું.

ખુલાસો—હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૭૧ મી કલમના ઠ-
રાવોની અંદર આવનારા જુદા પાડી શકાય એવા ગુન્હા આ કલમના અર્થની
રૂએ પૃથક પૃથક ગુન્હા થતા નથી.

દર્શાવેલ.

(અ) અ ચોરી કરવાના ઇરાદાથી ધર ફોડીને તેમાં પ્રવેશ કરે છે
અને તેમાંની મિલકત ચોરે છે. અએ જુદા જુદા ગુન્હા કર્યા નથી.

ટીકા—સુધારો. એવી શીક્ષા સાથે ચાલવી જોઈએ. એમ સદરહુ કોરટને ફરમાવે તો આ
શબ્દો નવીન છે. છેલા પારેગ્રામમાં “મંજુરીની” એ શબ્દો કાઢી નાંખવામાં આવ્યા છે. ખુલાસો
ને દ્રષ્ટાંત નવીન છે.

ને તે ખુલાસાપરથી રાણી. વી. અનાપાખીનટીમાપા મુ. હો. કો. ફી. રૂ. સને ૧૮૯૮
માં હાઇકોર્ટ ઠરાવ્યું કે—માજીસ્ટ્રેટ ઈ. પી. કો. ૪૫૭ તથા ક. ૩૮૦ ના ગુન્હા માટે ગુ-
ન્હેગાર ઠરાવી દરેક ગુન્હા માટે જુદી જુદી સજા કરેલી તે રદ કરી ઠરાવ્યું કે—આ કલમના
ખુલાસા અનવચે ચોરી કરવાના ઇરાદાથી ધર ફોડીને ગુન્હો અને ધરમાંથી ચોરીનો ગુન્હો એ-
કજ છે ને તેથી જુદી જુદી સજા ગેર કાયદે છે. ને વળી રાણી વિરૂદ્ધ માલુ અરજન વીગેરેના

કામમાં તા. ૧૪ માર્ચ સને ૧૮૯૯ ના રોજ મુખ્ય હાઇ કોર્ટની કુલ બેચે એકમતે ઠરાવ્યું કે ચોરી કરવાના ઇશિદાથી ધર ફાડવું અને ચોરી એને માટે જુદી જુદી સજા ન કરતાં એક કરવી ને વળી ઠરાવ્યું કે તે જુદી જુદી કરેલી સજા કાયદામાં એક ગુન્હા માટે જોટલી શીક્ષા થઇ શકતી હોય તે કરતાં વધારે ન હોય અથવા કોર્ટના અધીકાર કરતાં વધારે ન હોય તો તે માત્ર ભુલ છે પણ રીવીનન કે અપીલેટ કોર્ટ દરમીયાન થઇ શકે તેવો ગેરસીસ્તો નથી.

એકજ ઇનસાફના કામમાં

સને ૧૮૬૧ ના ૨૫ ના ફીમીનલમા આ શબ્દોનો-તોપણ એકી વખતે એ શબ્દો હતા. અને તેથી હવે જે હદ બાંધી છે તે માત્ર એકજ ઇનસાફના કામમાં એકથી વધારે તોહોમત બદલ પછે તે એકજ કલમના હોય કે જુદી જુદી કલમોના હોય તેની બાબતમાં હદ બાંધે છે તેથી કરીને ઠરાવ્યું કે—એક સખસ પર એકજ પ્રકારના કેટલાક ગુન્હા કર્યાનું તોહોમત આવ્યું હોય ને માજીસ્ટ્રેટે તેનો દરેક ગુન્હાનો જુદો જુદો ઇનસાફ કર્યો હોય તો તે સઘળા ગુન્હાની સામટી શીક્ષા માજીસ્ટ્રેટ પોતાની સાધારણ હકુમત કરતા બગાળી કરી શકે એમ નથી, પણ તેમાંના દરેક ગુન્હાની શીક્ષા જુદી જુદી પોતાની સાધારણ હકુમત મુજબ કરી શકે. દોલતીઆની બાબત ઈ. લો. રી. ૩ અ. ૩૦૫.

આ કલમનો હેતુ નક્કી કરવા સારૂ ગુન્હો એકજ થાય છે કે જુદા જુદા થાય છે તે સારૂ ઈ. પી. કો. ક. ૭૧ જેવી. ને એક કરતાં વધારે તોહોમતોનો ઇનસાફ એકજ ક્યારે થઈ શકે કે તે સારૂ આ કાયદાની ક. ૨૩૪-૨૩૫-૨૩૬-૨૩૭-૨૩૮ જેવી.

કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળીના અંગભુતો પૈકી એક જણે મહાવ્યથા કરી તેમાં ક. ૧૪૭ અને ક. ૩૨૫ મુજબના તોહોમત રહેવાને એટલું સાબેત થવું જોઈએ. કે સાધારણ મતલબ પાર પાડવામાં એવો ગુન્હો બનશે એવું અંગભુતો જાણતા હતા પોતાના હાથથી થયો નથી એવો બચાવ અંગભુતોનો કામમાં આવે નહી. ક. ૧૪૭ અને ક. ૩૨૫ બંને ગુન્હા માટે સજા જુદી જુદી કરેલી પણ તે સજા એક ગુન્હા માટે ધણામાંધણી સજા થઈ શકતી હોય, તો તે કરતાં વધારે ન હોય તો ક. ૭૧ લાગુ કરવામાં આવે તો પણ તેથી બાધ આવતો નથી ને ક. ૩૨૫ મુજબનો ગુન્હો તે હંગામાંના ગુન્હાનો ભાગ ગણાતો નથી. તેથી કલમ ૭૧ લાગુ પડી શકે નહી. રાણી વી. રામ પ્રતાપ ઈ. લો. રી. ૭. અ ૨૯ થી જુદો અબીપ્રાય લેવામાં આવ્યો, રાણી વી. બીસેસર ઈ. લો. રી. ૯ અ. ૬૪૫

તોહોમતદારને વ્યથા અને હંગામા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો. વ્યથાના માટે ગુન્હેગાર ઠરાવવાનો આધાર ઈ. પી. કો. ક. ૧૪૯ પર આધાર રાખે છે. વ્યથાને હંગામા માટે જુદા જુદા ગુન્હેગાર ઠરાવી જુદી જુદી સજા કરવી તે ગેરકાયદે નથી. કારણ કે શીક્ષા એક ગુન્હા માટે ધણામાં ધણી થઇ શકતી હોય તે કરતાં વધારે ન હોય તો જોકે હંગામા અને વ્યથા માટે જુદા જુદા ગુન્હેગાર ઠરાવી જુદી જુદી શીક્ષા કરી હોય તો એક ગુન્હા માટે ધણામા ધણી થઈ શકતી હોય તે કરતાં વધારે કાયદા પ્રમાણે કરી શકે રાણી વી. બના ઈ. લો. રી. ૧૭ મુ. ૨૬૦

આઠ તોહોમતદારોપર બીજા તોહોમતદારો સાથે કામ ચાલ્યું તેમાં સેસન જજને બધા તોહોમતદારોને ક. ૧૪૮ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરાવ્યા. આઠ પૈકી સાતને ક. ૧૫૨ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરાવ્યા તેમાં સાત પૈકી બેને ક. ૩૩૨ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરાવ્યા આઠ તોહોમતદારો જેને ક. ૧૫૨ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરાવ્યા નોતા તેમને ક. ૩૩૩ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરાવી ક. ૧૪૮ માં જે સજા કરી હતી તે કરતા વધારે શીક્ષા કરી તે ઠરાવપર થઈ કારણે એવા બતાવ્યા કે—(૧) જેમને ક. ૧૪૮ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરાવ્યા છે ને સજા કરી છે. તે ઉપરાંત ક. ૧૫૨ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરાવી શીક્ષા કરી છે તે ગેરકાયદે છે (૨) ક. ૧૫૨-૩૩૨-૩૩૩

માટે જુદી જુદી સજા કરી છે તે ગેરકાયદે છે ક. ૧૪૮-૩૩૨-૩૩૩ માટે જુદી જુદી સજા કરી છે તે એક ગુન્હા માટે ધણામાં ધણી થઇ શકતી તે કરતા વધારે કરી છે તેથી તે ગેરકાયદે છે ઠરાવ્યું કે—(૧) જ્યારે ૧૪૮ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરાવ્યા છે ત્યારે ક. ૧૫૨ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરાવવું ગેરકાયદે છે (૨) ૧૫૨-૩૩૨-૩૩૩ માટે જુદી જુદી સજા કરવી તે ગેરકાયદે છે (૩) ૧૪૮-૩૩૨-૩૩૩ માટે જુદી જુદી સજા છે તે કાયદેસર છે. રાણી વી. ફેરબટ ઈ. લો. રી. ૧૯ ક. ૧૦૫.

પી. કો. ક. ૪૧૧-૭૫ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરાવેલો તે આ કલમના અર્થ પ્રમાણે જુદા જુદા ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો એમ થતું નથી રાણી વી. ખલક ઈ. લો. ૧૧ અ. ૩૯૩.

તોહમતદારને પી. કો. ક. ૪૫૭ મુજબ રાતરે ગુન્હા કરવાના ધરાદાયી ધર ફોડ્યું તે માટે તથા ક. ૪૨૬ મુજબ ખીગાડ તથા ક. ૩૫૨ મુજબ હુમત્રા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવી દરેક ગુન્હા માટે જુદી જુદી શીક્ષા કરી ઠરાવ્યું કે—સજા કાયદેસર છે. રાણી વી. નીરીચન ઈ. લો. રી. ૧૨ મ. ૩૬.

જ્યારે બે જુદા જુદા ગુન્હા માટે તકસીરવાન ઠરાવે ત્યારે દરેક ગુન્હા માટે જુદી જુદી સજા કરવી જોઈએ પણ તેમ છતાં બે ગુન્હા માટે એક સજા કરી હોય તો તે ગેરકાયદે નથી. રાણી વી. મહમદ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૭ સને ૧૮૯૨.

એકજ કૃત્ય કરવામા ક. ૧૭૦ ને ૩૮૩ મુજબના ગુન્હા કર્યા તે ગુન્હા એક ખીન્નનો ભાગ નથી ને તેથી તે દરેક માટે જુદી જુદી સજા કાયદેસર રીતે થઈ શકે છે. રાણી વી. વઝીરમન ઈ. લો. રી. ૧૦ અ. ૫૮

હંગામાંનો ગુન્હો બુધી પુર્વક વ્યથા કરવાનો અને બુધી પુર્વક મહા વ્યથા કરવાનો કરવાનો ગુન્હો તેમાંથી છેલા બે ગુન્હા જુદા જુદા સખસ સામે કર્યા હોય તો તે આ કલમ ના અર્થ પ્રમાણે દરેક જુદા જુદા ગુન્હા છે. રાણી વી. ફુગરસીંગ ઈ. લો. રી. ૭ અ. ૨૯.

કોઇ તોહમતદારે રાત્રે ઘરમા એકજ ઓરડામાંથી બન્ને જુદા જુદા માણસોની મિલકત ચોરેલી તેમા એમ ઠરાવ્યું કે—ચોરીના બે ગુન્હા માટે જુદી જુદી સજા થઈ શકે નહિ. રાણી વી. શેખમોનીઆહ ૧૧ વિ. રો. ૩૮.

હંગામાં અને કાયદા વિરૂધ મંડળીના અંગજીત એ બે ગુન્હા માટે જુદી જુદી શિક્ષા થઈ શકે નહીં. મોટા તોહમતમા નાનું તોહમત આવી જાયછે અને તે માટે જુદી જુદી કરેલી સજા વધારે ને ગેરકાયદેસર ઠરાવી. મીલાનઅલીફા વી. હારકાનાથ ૧ વિ. રી. ૭ તેમ જીવ મે એવું-હથીઆર પાસે રાખ્યા બાબત ક. ૧૪૮ મુજબ થઈ શકે નહીં. રાણી વી. ડરજુલા ૯ વિ. રી. ૩૩ રાણી વી. ગુનુવરીભાઈ ૬ વિ. રી. ૭૦ રાણી વી. ખીચકકરી ૮ વિ. રી. ૩૭ પણ ઈ. લો. રી. ૭ અ. ૭૫૭ રાણી વી. રામશરપના કામમાં ઠરાવ્યું કે પુરાવા પરથી એમ માલમ પડી આવે કે ત્રણ કેદીઓમાના દરેકે જુદું જુદું બળ વાપર્યું તેથી વ્યથા અથવા મહા વ્યથાનો ગુન્હો હંગામાના ગુન્હાથી જુદો બનેલો છે ને ક. ૩૨૫ મુજબ ગુન્હો સાબીત થવાને હંગામાની હકીકત એ જરૂરનું નથી ને તેથી ક. ૧૪૭ અને ક. ૩૨૫ માટે જુદી જુદી સજા કાયદેસર છે.

જુઓ ઈ. પી. કો. ક. ૫૯ કેદના બદલામાં સમુદ્રપાર કેદની સજા કરવા સંબંધી.

પી. કો. ક. ૫૯ નો અમલ કરવાને માટે એકલી એક ગુન્હાને માટે કરેલી, સજા સાત વર્ષની હોવી જોઈએ પણ બે સજા એકઠી કરીને સાત વર્ષની સજા કરી હોયતો એવી રીતે એકઠી કરેલી સજા બદલીને તેટલીજ મુદતને માટે સમુદ્રપારની સજા થઈ શકે નહીં અપહ-રણ અને વ્યથા એ બંને ગુન્હા એકઠા કરીએ તો ક. ૩૯૪ મુજબ ગુન્હો થાય પણ ક. ૩૯૨ ને ૩૯૪ મુજબ સજા થઈ શકે નહીં. રાણી વી. મુનખીકોરા ૨ વિ. રી. ૧ તથા

રાણી વી. કુતુરામ માલી ૩ વિ. રી. ૪૪ રાણી વી. શાનાકલાહ ૫ વિ. રી. ૪૪ સને ૧૮૯૭ ના ૧૦ મા જનરલ કલ્લાઝીઝ બાબતના એક્ટની ક. ૨૬ પ્રમાણે પીનલકોડ મુજબ ગુન્હો હોયતો તથા બીજા વિશેષ અથવા ખાસ કાયદા પ્રમાણે ગુન્હો હોય તો એ કાયદા પ્રમાણે સજા ન કરવી.

ક:—સાધારણ અને જાસ્તી અધિકાર.

૩૬ સર્વે જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટોના તથા પેટા તુકડી માજિસ્ટ્રેટોના તથા પેહલા, બીજા અને ત્રીજા વર્ગના માજિસ્ટ્રેટોના અધિકાર આ કાયદામાં હવે પછી તેમને અનુક્રમે આપેલા છે અને ત્રીજા પરિશિષ્ટમાં વિશેષ કરીને કહેલા છે તે પ્રમાણે સમજવા. સદરહુ અધિકારોને તેમના “સાધારણ અધિકાર” કહેવા.

માજિસ્ટ્રેટોના સાધારણ અધિકાર.

૩૭ માજિસ્ટ્રેટના સદરહુ સાધારણ અધિકાર શિવાય વળી હરકોઈ પેટા તુકડી માજિસ્ટ્રેટને અથવા પેહલા અથવા બીજા અથવા ત્રીજા વર્ગના હરકોઈ માજિસ્ટ્રેટને જે અધિકારો સ્થાનિક સરકારથી અથવા જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટથી અપાય એવું ચોથા પરિશિષ્ટમાં વિશેષ કરીને કહેલું છે તેવા હરકોઈ અધિકાર તેને સ્થાનિક સરકાર અથવા જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટ (જેમ હોય તેમ) આપવાને મુખત્યાર છે.

માજિસ્ટ્રેટોને જે જાસ્તી અધિકાર આપી શકાય તે.

અધિકાર આપવા સંબંધી જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટોના અધિકાર બાબત નિબંધ.

૩૮. ૩૭મી કલમથી જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટને આપેલા અધિકાર સ્થાનિક સરકારના નિર્બંધ હેઠળ રહીને ચલાવવો.

૬.—અધિકાર આપવા, જારી રાખવા તથા રદ કરવા બાબત.

૩૯. (૧) આ કાયદા પ્રમાણે અધિકાર આપવા તે સ્થાનિક સરકાર હુકમ કરીને અમુક માણસોને વિશેષ કરીને તેમના નામથી અથવા તેમના હોદ્દાના સમબંધી, અથવા અમલદારોના સામાન્ય વર્ગોને તેમના હોદ્દાના નામથી અધિકાર આપવાને મુખત્યાર છે.

અધિકાર આપવાની રીત.

(૨) જે માણસને સદરહુ પ્રમાણે અધિકાર આપ્યો હોય તે માણસને જે તારીખે સદરહુ હુકમ જણાવવામાં આવે તે તારીખથી સદરહુ પ્રકારનો દરએક હુકમ અમલમાં આવશે.

ટીકા—માજિસ્ટ્રેટ સેકન્ડ ક્લાસ હતો ત્યારે ક. ૩૨૩-૩૨૫ મુજબ ના તોહમત રાખી તોહમતદારની હકીકત અને બચાવનો પુરાવો લખી લીધો બાદ ફર્ટ ક્લાસ માજિસ્ટ્રેટ તરીકે તેની નિમજોડ થઈને ફર્ટ ક્લાસ માજિસ્ટ્રેટ સજા કરી શકે તેટલી સજા કરી કુલ બેન્ચે એલડ ફીલ્ડ મી. મહમદ તથા વી. હુથોઈટ જજે ઠરાવ્યું કે—કરેલ સજા કાયદેસર છે, પેયેરામ ચીફ જજીસે અને બોધર્ટ જજે ઠરાવ્યું કે ગેરકાયદેસર છે. રાણી વી. રામપ્રસાદ ઈ. લો. રી. ૭ અ. ૪૧૪.

ઈ. લો. રી. ૬ ક. ૪૭૬ રાણી વી. મહમદ ઇકસના ફેસલા પરથી સને ૧૮૮૨નો ફી મીનલ થયો ત્યારે બીજો પારેઆફ આ કલમનો મુકવામાં આવ્યો હતો.

૪૦ સરકારની નોકરીમાં કોઈ માણસ કાંઈ હોદ્દા ઉપર હોય તે માણસને હરકોઈ સ્થાનિક પ્રદેશમાં સઘળે ઠેકાણે આ કાયદા પ્રમાણે હરકોઈ અધિકાર આપ્યા હોય, અને તેજ સ્થાનિક સરકારના તાબાના તેવા સ્થાનિક પ્રદેશમાં તેવાજ પ્રકારના સરખા હોદ્દા ઉપર અથવા તે કરતાં ઊંચા હોદ્દા ઉપર તેની બદલી થાય, ત્યારે સ્થાનિક સરકાર બીજી રીતનો હુકમ ન કરે અથવા તેણે બીજી રીતનો હુકમ કર્યો નહિ હોય તો જે સ્થાનિક પ્રદેશમાં પોતાની એ પ્રમાણે બદલી થઈ હોય તેમાં તેણે તેજ અધિકાર ચલાવ્યા કરવા.

ટીકા—પ્રથમના જે અધિકાર આપવામાં આવ્યા હોય તે પાછો ફરે ત્યારે તેજ અધિકાર વાપરે. રાણી વી. ફરસુરામ ઇ. સો. રી. ૨ ક. ૧૧૭ તથા ૨૫ વિ. રી. ૫૨ બ્યારે એક ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટને બીજા ડીસ્ટ્રીક્ટમાં ટ્રાન્સફર કરે તો તે ડીસ્ટ્રીક્ટમાં તેની હકુમત બંધ પડે છે અને ફરી નિમનોક ન થાય ત્યારસુધી થોડી સાંભળેલી ચોકશીનો ધનસાફ ચલાવી શકે નહિ. રાણી વી. અનનડસઅર ઇ. સો. રી. ૩ અ. ૫૬૩ તથા રાણી વી. બલવંત ઇ. સો. રી. ૧૯ અ. ૧૧૪ અમુક શેહરના સખરજીયારને અધિકાર માજિસ્ટ્રેટના આપવામાં આવેલા ને તે બીજી જગ્યાએ ટ્રાન્સફર થાયતો બ્યાં સુધી તેના અધિકાર ખેચી લેવામાં ન આવે ત્યાં સુધી ચલાવી શકે. રાણી વી. વીરમા ઇ. સો. રી. ૧૫ મ. ૧૩૨

૪૧. (૧) હરકોઈ માણસને આ કાયદા પ્રમાણે સ્થાનિક સરકારે અથવા અધિકાર રદ કરવાનો તેના તાબા માંહેના હરકોઈ અમલદારે જે અધિકાર આપ્યા હોય તે સઘળા અથવા તેમાંનો કોઈ અધિકાર પાછો લઈ લેવાને સ્થાનિક સરકાર સુખત્યાર છે.

(૨) જલ્લા માજિસ્ટ્રેટે આપેલો અધિકાર તે પોતે પાછો લેવાને સુખત્યાર છે.

ટીકા—સુધારો પારેમાફ બીજો નવીન છે.

ભાગ ૩ નો.

સામાન્ય ઠરાવો.

બાબ ૪ થો.

માજિસ્ટ્રેટોને તથા પોલીસને તથા પકડનારા માણસોને મદદ તથા ખર્ચર આપવા બાબત.

૪૨. ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરોની અંદર કે બહાર કોઈ માજિસ્ટ્રેટ અથવા માજિસ્ટ્રેટોને તથા પોલી પોલીસ-અમલદાર હેઠળ લખેલી બાબતોમાં જે માણસ ને લોકોએ ક્યારે મદદ ની વાજબી રીતે મદદ માગે તેવા દરેક માણસે તેને મદદ કરવી જોઈએ,—

(અ) બીજા કોઈપણ માણસને પકડવાનો સદરહુ માજિસ્ટ્રેટને અથવા પોલીસ અમલદારને અધિકાર હોય તેવા માણસ-

સને પકડવામાં, અથવા તેને નાહસી જતો અટકવવામાં;
(ખ) સુલેહના ભંગનો અટકાવ કરવામાં અથવા તે દાખીદવા
માં અથવા હરકોઈ રેલવે, નેહરુ, ટેલીગ્રાફ, અથવા સાર્વ
જનિક મિલકતને નુકસાન કરવાની કોશિસનો અટકાવ
કરવામાં.

ટીકા—સુધારો અ પારેઆદમાં “અથવા તેને નાહસી જતો અટકાવવામાં” આ શબ્દો નવીન છે.

ખ સુલેહના ભંગનો આ શબ્દો પછી “અટકાવ કરવામાં અથવા તે દાખી દેવામાં” આ શબ્દો નવીન છે.

પ્રથમના કોડમાં “કુ” રકમ હતી કે જે હંગામો કે અપેક્ષા બંદ પાડવામાં આ શબ્દો માં હતી તે કાઢી નાંખવામાં આવી છે પણ તે શબ્દોનો સમાવેશ અ રકમાં થઈ જાય છે.

મદત કરવામાં કસુર કરે તો ઇ. પી. કો. ક. ૧૮૭ મુજબ ગુન્હો થાય છે.

માસ્તેજીતે જમીનના માલીકને હુકમ કર્યો કે ચોરનો પતો લગાડવો અને પોલીસને મદત કરવી. કરાબ્યુંકે—સને ૧૮૭૨ના ૧૦ મા ત્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની ક. ૯૦-૯૧ પ્રમાણે હુકમ અધીકાર વિનાનો છે. રાણી વી. બક્ષેરામ ઇ. લો. રી. ૩. અ ૧૦૧.

૪૩. જ્યારે પોલીસ અમલદાર શિવાય બીજા કોઈ શખસના નામનું પોલીસ અમલદાર શિવા વારંટ કરવામાં આવે, ત્યારે જે શખસના નામનું તે ય બીજાને જે શખસ વારંટ વારંટ કર્યું હોય તે સખસ નજદીક હોય અને વારંટ બજાવતો હોય તે શખસને બજાવવાનું કામ કરતો હોય તો બીજા કોઈપણ શખસ મદદ આપવા બાબત. તે વારંટ બજાવવામાં મદદ કરવાને મુખત્યાર છે.

૪૪. (૧) હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૨૧ મી, ૧૨૧ અ મી, ૧૨૨ મી, ૧૨૩ મી, ૧૨૪ મી, ૧૨૪ અ મી ૧૨૫ મી, ૧૨૬ મી, ૧૩૦ મી, ૧૪૩ મી, ૧૪૪ મી, ૧૪૫ મી, ૧૪૭ મી, ૧૪૮ મી, ૩૦૨ છ, ૩૦૩ છ, ૩૦૪ થી, ૩૮૨ મી, ૩૮૨ મી, ૩૮૩ મી, ૩૮૪ મી, ૩૮૫ મી, ૩૮૬ મી, ૩૮૭ મી, ૩૮૮ મી, ૩૮૯ મી, ૪૦૨ છ, ૪૩૫ મી, ૪૩૬ મી, ૪૪૮ મી, ૪૫૦ મી, ૪૫૬ મી, ૪૫૭ મી, ૪૫૮ મી, ૪૫૯ મી, અને ૪૬૦ મી કલમો પૈકી કોઈપણ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકતી હોય એવો હરકોઈ ગુન્હો કર્યાવિશે અથવા કરવાના બીજા હરકોઈ શખસના ઇરાદાવિશે ઇલાકાના મુખ્ય શહેરોની અંદર કે બહાર જે શખસ જણતો હોય તેવા દરએક શખસે, વાજબી સખબ નહિ હોય તો, પાસેમાં પાસેના માજિસ્ટ્રેટને અથવા પોલીસ-અમલદારને તે બાબતની બખર તાખડતોખ આપવી. વાજબી સખબ છે તે શાબિત કરવાનો બોજો સદરહુ પ્રમાણે જાણનાર શખસને માથે છે એવું સમજવું.

(૨) આ કલમનાં કારણ સારૂ “ગુન્હો” એ સંજ્ઞામાં, જે કુંઈ પણ કૃત્ય બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં કરવામાં આવ્યું હોત તો ગુન્હો બનત, તે કૃત્ય બ્રિટિશ હિંદુસ્તાન બહારની કોઈપણ જગાએ કર્યું હોય તો સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—બીજા પારેઆદ તદન નવો છે અને કેટલીક કલમો વધારવામાં આવી છે. પીનલ કોડની ક. ૧૫૪ પ્રમાણે જમીનનો માલિક અથવા કબજેદાર હંગામાં વીગેરે બાબત અ

ખર ન આપેતો ગુન્હો થાય છે પીનલ કોડ ક. ૧૭૬ પ્રમાણે કોઈ સરકારી નોકરને નોટીસ અથવા ખર્ચ આપવાની જે સખસની કાયદા મુજબ ફરજ હોય તે સખસ તે નોટીસ અથવા ખર્ચ ધરાવથી નહીં આપેતો ગુન્હો થાય છે પીનલ કોડ ક. ૨૦૨ મુજબ કોઈ ગુન્હો બાબત ખર્ચ આપવાની જેની કાયદેસર ફરજ હોય તેણે ધરાવથી તે બાબત ખર્ચ આપવામાં કસુર કરેતો ગુન્હો થાય છે.

એક ફેરા પોલીસને ખર્ચ પોહોચી એટલે ક. ૪૪ ની મતલબ પાર પડી જાય છે અને પછે કોઈ બળવવાનું રહેતું નથી ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૩૧૬ પ્રમાણે ચાલવામાં આવ્યું ખુન થયાની પોલીસ પટેલને ખર્ચ પડે એટલે તોહમતદારની પોલીસને ખર્ચ આપવાની ફરજ નોતી તે ખર્ચ નહીં આપી એવું તોહમતદારનું માત્ર અંગીકરણ હોય તેથી ક. ૧૭૬ મુજબના ગુન્હામાં મુકવો નહીં. રાણી બી. સદા. મુ. હા. કો. કી. ૩. ૪૦ સને ૧૮૮૩

• ૪૫. (૧) દરએક ગામના મુખીએ, ગામના તલાટીએ ગામના રખવાળે, ગામના પોલીસ અમલદારે, જમીનના ધણીએ અ-

ગામના મુખીએ, તલાટીએ, જમીનદારોએ તથા બીજાઓએ અમલદારને અથવા જમીનનું ગણોત વસુલ કરવાના કામ ઉપર જે અમલદારને નિમ્નો હોય તે દરેક અમલદારે હેઠળ લખેલી વાતો બાબત જે ખર્ચ પોતાને મળે તે પાસેમાં

પાસેના માણસને અથવા પાસેમાં પાસેનું પોલીસ થાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારને (એ બેમાંથી જે વધારે પાસે હોય તેને)

(અ) જે ગામના પોતા મુખી, તલાટી, રખવાળ અથવા પોલીસ અમલદાર હોય તે ગામમાં, અથવા જે ગામમાં પોતાની જમીન હોય અથવા પોતાને જમીનનો ભોગવટો કરતો હોય અથવા મુખત્યાર હોય અથવા ગણોત અથવા મેહસુલ વસુલ કરતો હોય તે ગામમાં ચોરીની ભિલકત લેનારા અથવા વેચનારા હરકોઈ મશહુર માણસના કાયમ અથવા કામ ચલાઉ રહેવાનાં ઠેકાણાં હેતુ તે બાબત.

(બ) ફલાણો માણસ ઠગ, અપહરણ કરનાર, નાશી ગયેલો ગુન્હેગાર અથવા ઢંઢેથી પ્રસિદ્ધ કરેલો ગુન્હેગાર છે એવું પોતાને માલમ હોય અથવા વાજબી રીતે શક હોય તે માણસ સદરહુ ગામમાંની કોઈ જગાએ આવતો જતો હોય અથવા સદરહુ ગામમાં થઈને જતો હોય તે વાત બાબત;

(ક) સદરહુ ગામમાં અથવા ગામની પાસે જમીન નહિ લઈ શકાય એવો અથવા હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૪૩ મી; ૧૪૪ મી, ૧૪૫ મી, ૧૪૭ મી, અથવા ૧૪૮ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકતી હોય એવો હરકોઈ ગુન્હો કર્યાની વાત અથવા કરવાનો ધરાવો હોય તે વાત બાબત;

(૬) સદરહુ ગામમાં અથવા ગામની પાસે કોઈપણ આકસ્મિક અથવા સૃષ્ટિક્રમ વિરુદ્ધ મોત થયાની વાત અથવા શક લેરેલી હુકીકતમાં કોઈ પક્ષ મોત થયાની વાત બાબત;

(૪) જે કોઇ પણ કૃત્ય બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં કર્યું હોય તો તે હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદાની ૩૦૨ છ, ૩૦૪ મી, ૩૮૨ મી, ૩૯૨ મી, ૩૯૩ મી, ૩૯૪ મી, ૩૯૫ મી, ૩૯૬ મી, ૩૯૭ મી, ૩૯૮ મી, ૩૯૯ મી, ૪૦૨ છ, ૪૩૫ મી, ૪૩૬ મી, ૪૪૯ મી, ૪૫૦ મા, ૪૫૭ મી, ૪૫૮ મી, ૪૫૯ મી, તથા ૪૬૦ મી, કલમો પૈકી કોઇ પણ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક ગુન્હો થાય તેવું કોઇ પણ કૃત્ય એવા ગામ પાસેની બ્રિટિશ હિંદુસ્તાન બહારની કોઇ પણ જગાએ કર્યાની વાત અથવા કરવાનો ઇરાદો હોય તે વાત બાબત;

(૬) બદોબસ્ત રાખવામાં અથવા ગુન્હો અટકાવવામાં જેથી ખલેલ થવાનો અથવા જનમાલની સહી સલામતીને જેથી ધોકો પોહોંચવાનો સંભવ હોય એવી જે કોઇ વાતની ખબર આપવાનું જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટ, સ્થાનિક સરકારની અગાઉથી મંજૂરી લઇને કરેલા સામાન્ય અથવા ખાસ હુકમ ઉપરથી, પોતાને ફરમાવ્યું હોય તે વાત બાબત;

તાબડતોબ ખબર આપવી જોઇયે.

(૨) આ કલમમાં—

(૧) ‘ગામ’ એ શબ્દમાં ગામની જમીનનો સમાવેશ થાય છે; અને

(૨) ‘ઢંઢેરાથી પ્રસિદ્ધ કરેલો ગુન્હેગાર’ એ સંજ્ઞામાં ગવર્નર જનરલ ધન કાઉન્સિલે હિંદુસ્તાનના કોઇ પણ ભાગમાં સ્થાપેલી અથવા ચાલુ રાખેલી કોઇ પણ કોર્ટે અથવા અધિકારીએ હેઠળ લખેલા કૃત્યના સંબંધમાં એટલે જે કોઇ પણ કૃત્ય બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં કર્યું હોય તો તે બદલ હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદાની ૩૦૨ છ, ૩૦૪ થી, ૩૮૨ મી, ૩૯૨ મી, ૩૯૩ મી, ૩૯૪ મી, ૩૯૫ મી, ૩૯૬ મી, ૩૯૭ મી, ૩૯૮ મી, ૩૯૯ મી, ૪૦૨ છ, ૪૩૫ મી, ૪૩૬ મી, ૪૪૯ મી, ૪૫૦ મી, ૪૫૭ મી, ૪૫૮ મી, ૪૫૯ મી, તથા ૪૬૦ કલમો પૈકી કોઇ પણ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકતી હોય તેવા કોઇ પણ કૃત્યના સંબંધમાં જે કોઇ પણ શખસ ગુન્હેગાર છે એવો ઢંઢેરા પ્રસિદ્ધ કર્યો હોય તે શખસનો સમાવેશ થાય છે.

(૩) જે કોઇ પણ ગામ સાડ બીજા કોઇ પણ કાયદા મુજબ ગામનો મુખી નિમવામાં આવ્યો ન હોય તે ગામમાં ઉપરની આ કલમનાં કારણસારે જિલ્લા કલમનાં કારણ સાડ વખતે વખત એક અથવા ફેરલીક બાબતોમાં જીલ્લા વધારે શખસોને ગામના મુખી નિમવાનો જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટ ગામના મુખી સ્થેટને અધિકાર છે, માત્ર તેણે એવી નિમણૂક સ્થાનિક નીમવા બાબત. સરકાર તરફથી આ અર્થે જે જે કાનુનો કરવામાં આવે તેને અનુસરીને કરવી જોઇયે.

ટીકા—મુધારો હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદાની ક. ૧૪૩-૧૪૪-૧૪૭-૧૪૮મી પ્રમાણે શીક્ષા થઈ શકતી હોય એ શબ્દો નવીન છે ઈ. અને ફ. રકમો નવીન છે ઢંઢેરાથી પ્રસીધ કરેલો ગુન્હેગાર એ શબ્દની વ્યાખ્યા નવીન આપવામાં આવી છે બીજા કલમનો ત્રીજો પારેઆફ જે છેલ્લો છે તે પણ નવીન છે આ કલમ તથા પી. કો. ક. ૧૭૬નો હેતુ. માજિસ્ટ્રેટને પોલીસ

અમલદારની હકુમતમા ગુન્હો અને તેની ખબર આપવા બાબતે જે પોલીસને કે માલુમદારને ગુન્હો થયા પછી તરતજ ખબર બીજા તરફથી મળી હોયતો પછે ખબર આપ્યાની કસુર કર્યા માટે સજા કરવી નહીં ધણા જણ ખબર આપવાને બંધાએલ હોય તો પછે તેમના એકે ખબર આપી એટલે બીજાઓએ ન આપી હોય તોપણ તેમના પર કામ ચલાવવું નહીં. માત્ર કાયદાનો હેતુ જાણુ ન રહે તે અટકાવવા માટે છે. શુશીભુશન ચક્રવર્તી બાબત ૪. લો. રી. ૪ ક. ૬૨૩ રાણી વી. ગોપાલસીંગ ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૩૧૬ રાણી. વી. પનડીયા નાઈક ઇ. લો. રી. ૭ મ. ૪૩૬ જમીનના ધણીએ અથવા ભોગવટા કરનાર આ કલમ ધરના માલીકને લાગુ પડતી નથી તેમ તેના ભોગવટા કરનારને લાગુ નથી. રાણી વી. અચુથા ઇ. લો. રી. ૧૨ મ. ૯૨. મુખત્યારે, ખળનચી આ કલમના અર્થ પ્રમાણે મુખત્યાર નથી જે માલધણી ગેરહાજર હોય તો દીવાન એ મુખત્યાર છે. રાણી વી. અચીરાજ ઇ. લો. રી. ૪૦ ક. ૬૦૩ મુધુસુધન ૨૩ વિ. રી. ૬૦. ખબર, જે કામમા મોત અસ્વભાવીક અને અદેશ પડતી બાબતોથી એકા એક થયુ છે તે મોત તોહમતદારની જમીન પર ખરે ખર રીતે થયું હતુ એવી સાબીતી બતાવવાની જરૂર નથી મડદુ મળી આવ્યાની વાત ખરી હોય અને તેનાથી હલટો પુરાવો ના હોય તો કોર્ટ અનુમાન કરી શકે ત્યાં મોત થયુ છે. મી. મીટર જડજનો મત એવો હતો કે શીક્ષાની સાબીતીમા એવું બતાવવું નોંધએકે મોત તોહમતદારના ગામમાં અથવા તેની જમીનમા થયું હતું કારણ કે મડદુ મળી આવે એટલાજ પરથી સાબીતી ગણાય નહીં. રાણી વી. મદુકી મીસર ઇ. લો. રી. ૧૧ ક. ૬૧૯ કાયદેસર તોહમતદાર ખબર આપવાને બંધાયેલો હતો તે ખબર ભુલથી નહીં આપ્યાનુ તોહમત રાખેલા કેસમાં એમ સાબીત થયુ નોંધએ કે-જે ગુન્હામા ગુન્હો થયાની ખબર તોહમતદારે જાણી બુજીને આપી નોહતી અને બતાવેલો ગુન્હો કોઈ બીજા માણસે કર્યો હતો અને તે ગુન્હો થયાની તોહમતદારને ખબર હતી. રાણી વી. અહમદઅલી ૨૨ વિ. રી. ૪૨ મુનસફનો પટાવાલો આ કલમમા આવતો નથી. રામહીની ઇ. લો. રી. ૧ અ. ૨૬૬ ગામડાના મુખી વીગેરેને અકસ્મીત અથવા અસ્વભાવીક મોત થયાની ખબર આપવાને ફરમાવેલું છે તે ફક્ત એવી રીતનો બનાવ પોતે જે ગામનો મુખી હોય અથવા જે ગામમા તેની જમીન હોય તે ગામની નજદીક બન્યો હોયતોજ લાગુ પડે છે કોઈ બીજા માણસના ઘરમાં રહેલુ તે જમીન નો ભોગવટો ગણાતો નથી માલીક ત્યાં રહેતોના હોય અને તેને રીપોર્ટ કરવાની માહીતી ના હોય તો ભોગવટો કરનારની જરૂર ખબર આપવાની છે. માલીકને ખબર હોય તો જવાબદારી તેની છે. મોહુસદાન ચક્રવર્તીની અરજી ૨૩ વિ. રી. ૬૦ પોલીસ પટેલ માટે વિશેષ ફરજે મુંબાઈના ૧૮૬૭ ના એક્ટ ૮ મો ગામની પોલીસ બાબતનો છે તેમાં વિશેષ નાંખવામાં આવી છે તે માટે તે કાયદાની ક. ૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬ જુઓ.

બાબ પ મો.

પકડવા, નાહાસી જવા, તથા ફરીથી પકડવા બાબત.

અ.-પકડવા બાબત સામાન્ય ઠરાવો.

૪૬. (૧) કોઈ શખસને પકડવો તે એવી રીતે કે જે પોલીસ અમલદાર અથવા બીજો શખસ પકડતો હોય તેણે તે શખસના શ

પકડવું તે કેવી રીતે. રીરને ખરેખર અડકવું અથવા કેદ કરવું પણ જો તે શખસ કાંઈ બોલીને અથવા કાંઈ કરીને પેહેરાને તાબે થાય તો તેમ કરવું નહિ.

(૨) જો સદરહુ શખસ પોતાને પકડવાની કોશિસની સામે જખર-દસ્તી કરે, અથવા પોતે ન પકડાય એવી કોશિસ કરે પકડવાની કોશિસની સામે તો તેને પકડવા સાડ જો જો ઉપાયો કરવા જરૂર હોય માં થવું. તે સર્વે ઉપાયો કરવાને સદરહુ પોલીસ અમલદાર અથવા બીજો શખસ મુખત્યાર છે.

(૩) જો શખસની ઉપર મોતની અથવા જીવતાં મુધી સમુદ્ર પારની શિક્ષા કરવા લાયક કોઈ ગુન્હાનું તોહોમત આપ્યું ન હોય તે શખસનું મોત આજ્ઞાવાનો હુકમ આકલમ માંહેના કોઈ પણ મજકુરથી આપવામાં આવતો નથી.

ટીકા—આ કાયદાની ક. ૮૦ મુજબ વારંટનો સાર જાહેર કરવો ને વારંટ માગે તો ખતાવવું. પીનલ કોડ ક. ૯૯ જુઓ શુધ પુધીથી કામ કરનારા સરકારી નોકરો સામે ખાનગી ખચાવનો હુકમ નથી.

૪૭. જો પકડવાના વારંટ પ્રમાણે કામ કરનારા હરકોઈ શખસને અથવા પકડવાના અધિકારવાળા હરકોઈ પોલીસ અમલદારને એવું માનવાનું કારણ હોય કે જે માણસને પકડવો છે તે ફલાણી જગામાં પેસી ગયો છે અથવા ફલાણી જગામાં છે, તો જે માણસ સદરહુ જગામાં રહેતો હોય અથવા જે માણસના હવાલામાં સદરહુ જગા હોય તે માણસે ઉપર કહ્યા પ્રમાણે કામ કરનારા શખસને અથવા સદરહુ પોલીસ અમલદારને તેની માગણી ઉપર થી તે જગામાં વગર અડચણે જવા દેવો, અને તેમાં શોધ કરવા સાડ સઘળા પ્રકારની યોગ્ય મદદ આપવી જોઈયે.

૪૮ જો ૪૭ મી કલમ પ્રમાણે સદરહુ જગામાં જઈ શકતું નહિ હોય, તો ગમે તે પ્રસંગે વારંટ પ્રમાણે કામ કરનારા શખસને અ-અંદર ન જવાય તો ને જે પ્રસંગે વારંટ કાહાડવાનો અધિકાર હોય પણ જે શખસને પકડવો છે તેને નાહાસી જવાની તક આપ્યા શુ કરવું. વગર તે વારંટ મળી શકતું ન હોય એવે કોઈ પણ પ્રસંગે, કોઈ પોલીસ અમલદારને સદરહુ જગામાં પેસીને તેમાં શોધ કરવાનો અખત્યાર છે, અને તેણે પોતાનો અખત્યાર તથા અવવાનું કારણ જાહેર કર્યા પછી તથા મને પેસવા દા એમ યોગ્ય રીતે કહ્યા પછી, તેને અંદર જવાનો બીજી રીતે લાગ ન મળે, તો તેને સદરહુ જગામાં પેસવાને માટે કોઈ પણ ધર અથવા જગાનો બહારનો કે માંહેનો દરવાજો અથવા બારી ફોડવાનો અખત્યાર છે, પછી તે ધર કે જગા જે માણસને પકડવો છે તેની હોય કે કોઈ બીજા શખસની હોય તોપણ;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ પ્રકારની કોઈ જગા ઓરડા હોય અને તેમાં (જે શખસને પકડવો હોય તે શખસ ન હોય એ વી) કોઈ બાયડી ખરેખાત રહેતી હોય અને તે બાયડી રિવાજ પ્રમાણે ચાર લોકમાં મોકલવામાં ન હોય, તો સદરહુ શખસે અથવા પોલીસ અમલદારે સદરહુ ઓરડામાં પેસતાં પેહેલાં સદરહુ બાયડીને ખખર આપવી કે તમને એ ઠેકાણેથી નિકળીને બીજે ઠેકાણે જવાની છુટ છે તથા તે બાયડીને ત્યાંથી નિકળી જવું જેમ સેહેલ પડે તેવો ફરએક ઘટતો ઉપાય કરવો, અને પછી તે સદરહુ ઓરડા ફાડીને તેમાં પેસવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—સરકારી નોકરને તેના સરકારી કામ કરવામાં અડચણ કરે તો ઇ. પી. કો. ક. ૧૮૬ મુજબ ગુન્હો થાય અને કોઈ સખસને કાયદા મુજબ પકડતા હોય તેમાં કોઈ બીજા સખસે સામા થવું અથવા હરકત કરવી અથવા કાયદેસર કેદમાંથી તેને છોડાવે તો ક. ૨૨૫ મુજબ ગુન્હો થાય છે.

૪૯. જે પોલીસ અમલદારને અથવા બીજા શખસને પકડવાનો અધિકાર આપ્યો હોય તે પોલીસ અમલદારને અથવા બીજા શખસને કોઈ પણ ઘરનો અથવા જગાનો બાહ્યારનો અથવા માંહેનો દરવાજો અથવા બારી ખુલ્લો પાતાને છોડવા સારું, અથવા પકડવા સારું કાયદાસર રીતે પઠેલા જે માણસને તે ઘરમાં અથવા જગામાં અટકાવી રાખ્યો હોય તેને છોડવા સારું ફાડીને રસ્તો કરવાનો અખત્યાર છે.

૫૦. પકડેલા શખસને નાહાસી જતો અટકાવાને માટે જરૂર હોય તે કરતાં નકામો પ્રતિબંધ વધારે પ્રતિબંધ કરવો નહિ.
કરવો નહિ.

ટીકા—શને ૧૮૬૧ ના એક્ટ ૫ માંની ક. ૨૯ પ્રમાણે પોલીસ મારકુટ વીગેરે કરેતો ગુન્હો થાય છે.

૫૧. જે વારંટમાં જામીન લેવા બાબત લખ્યું નહિ હોય તેવા વારંટ ઉપરથી કોઈ પોલીસ-અમલદારે કોઈ શખસને પકડ્યો હોય ત્યારે, અથવા જે વારંટમાં જામીન લેવા બાબત લખ્યું તેવા વારંટ ઉપરથી કોઈ પોલીસ અમલદારે કોઈ શખસને પકડ્યો હોય પણ તે શખસને જામીન મળતો નહિ હોય ત્યારે, અને

કોઈ શખસને વગર વારંટ અથવા કોઈ ખાનગી શખસે વારંટ ઉપરથી પકડ્યો હોય અને કાયદાસર તેના જામીન લઈ શકતો ન હોય અથવા તે જામીન આપી શકતો નહિ હોય ત્યારે,

પકડનારે અમલદાર અથવા, પકડવાનું કામ કોઈ ખાનગી શખસે કર્યું હોય ત્યારે પકડેલા શખસને તે જે પોલીસ-અમલદારને હવાલે કરે તે પોલીસ-અમલદારને

સદાર સદરહુ શખસનો ઝાડો, લેવાને તથા તેના શરીર ઉપર જરૂરનાં પહેરવાના કપડાં શિવાય બીજી વસ્તુ જડે તે સધળી સંભાળીને રાખવાને, મુખત્યાર છે.

ટીકા—દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ તોફાનતદારને પકડવામાં આવે તે વખતે અથવા તેના ધરમા તથા તેના ભાગોમાંથી પ્રથમ કે પછી મળી આવે તો જો કામમાં મુદ્દાની બાબત માં મુદ્દાનું હોયતો તેના વિરુદ્ધ વાપરી શકાય અને પ્રાસીકચુટર તેને તપાસી શકે છે. મહમદ જહેરાજ વી. અહમદ મહમદ ઈ. સો. રી. ૧૫ ક. ૧૦૯

પર. જ્યારે કોઈ બાઈડીનો ઝાડો લેવાડવાની જરૂર હોય, ત્યારે લોક બાયડીઓનો ઝાડો લગ્નજીઉપર પક્કી રીતે નજર રાખીને બીજી કોઈ બાઈ-લેવાની રીત. ડી પાસે તે ઝાડો લેવડાવવો.

પડ. આ કાયદા પ્રમાણે પકડનારે અમલદાર અથવા બીજો શખસ પકડેલા શખસની પાસે જે કાંઈ મારવાનાં હથિયારો હોય મારવાનાં હથિયાર લઈ ય તે તેની પાસેથી લેવાને મુખત્યાર છે, અને પકડેલા લેવાનો અધિકાર. શખસને આ કાયદા પ્રમાણે જે કોરટની અથવા અમલદારની આગળ પકડનારા અમલદારે અથવા શખસે રજુ કરવો જોઈયે તે કોરટને અથવા અમલદારને ઉપર લખ્યા પ્રમાણે લીધેલાં સધળાં હથિયારો તેણે સ્વાધીન કરવાં.

બ.—વખર વારંટે પકડવા બાબત.

પૃ. (૧) કોઈ પણ પોલીસ-અમલદાર માલજેટના હુકમવગર તથા વ-વગર વારંટે પકડવાને પો-ગર વારંટે હેઠળ લખેલા શખસોને પકડવાને મુખ-લીસ ક્યારે મુખત્યાર છે. ત્યાર છે—

પેહેલું—જે શખસ હરકોઈ કાગિજેખલ ગુન્હામાં સામિલ થયો છે અથવા જે શખસની ઉપર સદરહુ પ્રમાણે સામિલ થયો છે એવી વાજબી ફરીયાદ કરવામાં આવી હોય અથવા ખાત્રીલાયક ખબર મળી હોય અથવા વાજબી શક રહેતો હોય તે શખસને;

બીજું—જે શખસના કબજામાં ધર દ્રોડવાનું કાંઈ ઓળર કાયદેસર કાર-જીવગર હોય તે શખસને; કાયદેસર કારણ શાબિત કરવાનો બોજો તે શખસને માથે છે એમ સમજવું;

ત્રીજું—જે શખસને આ કાયદાપ્રમાણે અથવા સ્થાનિક સરકારના હુકમ થી ઢંઢેરો કાઢાડીને ગુન્હેગાર તરીકે પ્રસિદ્ધ કર્યો હોય તે શખસને;

ચોથું—આ ચોરીની મિલકત છે એવો વાજબી રીતે શક હોય તેવી કાંઈ પણ વસ્તુ જે શખસના કબજામાં જડે અથવા જેણે સદરહુ વસ્તુના સંબંધમાં કાંઈ ગુન્હો કર્યો છે એવો વાજબી રીતે શક હોય તે શખસને;

પાંચમું—કોઈ પોલીસ-અમલદારને પોતાનું કામ કરવામાં જે શખસ હ-રકત કરે તે શખસને, અથવા જે શખસ કાયદાસર પેહરામાંથી નાહસી ગયો હોય અથવા નાહસી જવાની કોશિસ કરતો હોય તે શખસને;

છડું—મલિકામાઆજમાની જમીનપરની અથવા ફરિયાદ ફાજમાંથી ફ-લાણે શખસ નાહાસી ગયેા છે એવો અથવા મલિકામાઆજમાની ધન્ડીયન મ-રીન સર્વિસમાં હોય અને તે સર્વિસમાંથી ગરકાયદેસર રીતે ગરહાજર રહેલો છે એવો, વાજખી રીતે શક હોય તે શખસને;

સાતમું—બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનની બહારની કોઇપણ જગાએ કરેલું જે કોઈ પણ કૃત્ય બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં કરવામાં આવ્યું હોત તો તે બદલ એક ગુન્હા તરીકે શિક્ષા કરી શકાત અને જે બદલ હેઠળ લખેલો શખસ ગુન્હેગારોને સ્વાધીન કરવા બાબતના કોઇપણ કાયદા મુજબ અથવા સન ૧૮૮૧ ના ફ્યુજીટીવ ઓફેન્સર્સ (નાહાસી ગયેલા ગુન્હેગારો બાબતના) આક્ટ મુજબ અથવા બીજી રીતે બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં પકડાવાને અથવા અટકાયતમાં રહેવાને પાત્ર થતો હોય તે કૃત્યમાં જે કોઈ શખસ સામિલ થયો છે અથવા જે શખસની ઉપર, સદરહુ પ્રમાણે સામિલ થયો છે એવી વાજખી ફરિયાદ કરવામાં આવી હોય અથવા ખાત્રી લાયક ખબર મળી હોય અથવા વાજખી શક રહેલો હોય તે શખસને;

આઠમું—કલમ ૫૬૫ ની પેટાકલમ (૩) ની રૂચે કરેલી કોઇપણ કાનુનના ભંગ જે કોઇ પણ છુટી ગયેલો ગુન્હેગાર કરશે તેને.

(૨) આ કલમ કલકત્તા તથા મુંબઈ એ શહેરોમાંની પોલીસને પણ લાગુ છે.

ટીકા—પારેઆદ્ર ૭ મો તથા ૮ મો નવા છે. પારેઆદ્ર ૩ જા માટે આ કાયદા પ્રમાણેના જાહેરનામા માટે જુવો ક. ૮૭ પારેઆદ્ર ૪ જુઓ ચોરીની મીલકતએ શખ્સની વ્યાખ્યા ઇ. પી. કો. ક. ૪૧૧ અને આ કાયદાની ક. ૫૨૩ જુવો પકડ્યા પછી પોલીસે કેમ કરવું ને માજીસ્ટ્રેટ કેમ કરવું. પારેઆદ્ર ૬ જુવો ક. ૫૪૯. પારેઆદ્ર ૭ જુવો એક સને ૧૮૭૯ ના ૨૧ મા એક્ટની ક. ૧૫ ને જુવો સને ૧૮૯૬ ના ૫ મા એક્ટની ક. ૬ ઇ. લો. રી. ૧૯ મું. ૭૨ રાણી વી. મુકંદ બાબુના કામમાં કરેલું કે પોલીસ વગર વારંટે પકડી શકે નહીં પણ હાલના કાયદા પ્રમાણે કાગ્ગી જેબલ ગુન્હા પકડી શકે છે વ્યાજખી શક. આ શખ્સો આ કલમમાં ધણા જરૂરના છે. બાઉ જવાજી વી. મુજજી ઇ. લો. રી. ૧૨ મું. ૩૭૭. વ્યાજખી ફરીયાદ કે શક કેને કેહવો એ ન્દરેક કેસની હકીકતપર આધાર રાખે છે પણ અમુક હકીકત શકવાળી છે એવું માલમ પડી આવવું જોઈએ. માત્ર કાંઈ ખબર મેળવવા અથવા ફેગટ વેહમ આણવો તે વ્યાજખી શકમા ગણાતુ નથી. પકડવા સંબંધી જે પોલીસનો અધિકાર છે. તેમા જાસ્તી પણ કરેતો પી. કો. ક. ૨૨૦ મુજબ ગુન્હો થાય છે. પોલીસ કેટલીક વખત ગુન્હેગારને પકડ્યા વગર તેમના પાડોશીઓને પકડે છે. પણ તે માટે પોલીસ અમલદારો જવાબદાર છે. પોલીસે વ્યાજખી રીતે પકડ્યો હોયતો એ તેમની મુખત્યારીની બાબત નથી કે—મરજીમાં આવે તે જગોએ ગમે તેટલા વખત સુધી રોકી રાખી શકે અને તેમને ગમે ત્યાં રાખવા કરતા પોલીસ રટેશનમા મોકલી દેવા. રાણી વી. બીહારીસીંગ ૭ વિ. રી. ૩.

જે માણસો સામે વ્યાજખી ફરીયાદ થઈ હોય અથવા કાગ્ગીજેબલ ગુન્હામા સામેલ થયો છે એવો વ્યાજખી શક રહેતો હોય તેવા માણસનેજ આ કલમ મુજબ પકડી શકાય ને વધી જેમની સામે ખાત્રી લાયક ખબર મળી હોય તેમને પણ પકડી શકાય કાયદા વિરૂધ્ધ પ-કડ્યો છે એટલાથી દ્વેષ ગણાય નહીં પણ તે સવાલ હકીકત પરથી નહીં કરવો જોઈએ. રા-ણી વી. અમરસંગ જેઠા ઇ. લો. રી. ૧૦ મું. ૫૦૬.

ઠરાવેલુકે—પકડવુ વ્યાજખી કારણ વગરનું ને ભુલ ભરેલું હતુ દ્વેષ બુધીથી કે બુધી પૂર્વક ધરાયથી ગેરવાજખી અટકાવ ક્યો નોતો તેથી દીવાની રીતે પોલીસ જવાબદાર છે પણ ફાજદારી રીતે નથી. બદુલ હુસેન સખ ઇનસ્પેક્ટરની બાબત ૨૪ વિ. રી. ૫૧.

ગેરકાયદેસર કેદમાં મોકલાની સાબીતીથી દ્વેષ હતો એમ અનુમાન થઈ શકે નહી આવી રીતે મોકલવું એ ગેરકાયદે હતું એ સ્વાલ હકીકતનો છે. પણ કાયદાનો નથી ક. ૨૨૦ પ્રમાણે તોહમત રેહવાને તેમાં લખેલી બાબતો સાબીત કરી આપવી જોઈએ. રાણી વી. નારાયણ બાલાજી ૯ મુ. હા. કો. રી. ૩૪.

ચોકીદાર અથવા ગામની સંભાળ રાખનાર માણસ તે જે ગામના ચોકીદાર છે તેની બહાર ખુન કરનારને પકડવાને બીજા સરકારી નોકર માફક બંધાએલા નથી. તે મતે ઢંઢેરાથી પ્રસીધ કરેલો ગુન્હેગાર નથી તેમ તેને ખુન કરતા મળી આવ્યા નથી. તેવા માણસને કોઈ ખાનગી માણસની ફરીયાદપરથી ન પકડે તો ઈ. પી. કો ક. ૨૧ મુજબ ગુન્હો થતો નથી રાણી વી. કાલુ ઈ. લો. રી. ૩ રી. ૬૦.

પકડવાની ફરજ છતાં પકડવામાં કસુર કરે તો ઈ. પી. કો. ક. ૨૨૧ તથા ૨૨૩ મુજબના ગુન્હા થાય છે

મુખ્ય હાઈ કોર્ટના સ. યુ. ને પેહલે પાને પેહલી કલમમાં જણાવ્યું છે કે—હૈકોર્ટના ધ્યાનપર આવેલું છેકે—જમીન લઈ શકાય એવા નાના ગુન્હામાં પોલીસ વગર વારંટ પકડે છે અને તે ગુન્હો થયા પછે કોઈક વખતે ફરીયાદ કરવામાં આવી હોય તો પણ આવે પ્રસંગે તોહમતવાળાને તુરત પકડવું એ જરૂરનું નથી તથા માજીસ્ટ્રેટના હુકમ શીવાય જે પોલીસ હાથ ન ધાલે તો વધારે ગ્રહપણ ભરેલું થાય સખ જણાવવાની જરૂર છેકે—એવા પ્રસંગે પોલીસ વગર વારંટ પકડવાને બંધાએલી નથી પરંતુ પકડવાની સત્તા તેઓની મુખત્યારી પર છે અને તોહમત વાળા સખસને પકડવાને પુરતું કારણ હોય જેમકે તે નાહસી જશે એવો સંભવ હોય અથવા જે છુટો રેહશે તો કાંઈ બીજો ગુન્હો કરશે એવું જોખમ હોય તો તેવા કારણ વગર એ સત્તા તેઓએ વાપરવી નહી. તેમજ ધરિપા મુ. હા. કો. કી. ૩. ૩-૧૦-૯૫ ના કેસમાં ઠરાવ્યું કે—કાગનીજેબલ ગુન્હાની ફરીયાદ થઈ ને તેના ખરાપણા બાબત શક આવવાને કારણ હોય તો આખરદાર માણસને ન પકડતા ફરીયાદીને માજીસ્ટ્રેટ પાસે ખાતરી કરી આપવા જવા દેવો.

પપ (૧) તેમજ જેના હવાલામાં કોઈ પોલીસ-થાણું હોય તેવો હરકોઈ ભટકનારાઓ તથા અપ અમલદાર હેઠળ લખેલા શખસોને પકડવાને અથવા પહરણ કરવાની ટેવ હોય કડાવવાને મુખત્યાર છે, એટલે—
તેવા શખસો વિગેરેને પકડવા બાબત.

(અ) સદરહુ થાણાની હદમાં કોઈપણ શખસ પોતે નજરે ન પડે એવો પૂર્વોપાય કરતો માલુમ પડે અને તે શખસ કાંઈ કામિજેબલ ગુન્હો કરવાના હેતુથી સદરહુ પૂર્વોપાય કરે છે. એવું માનવાતું કારણ પ્રસંગ ઉપરથી દેખાતું હોય તો તે શખસને; અથવા

(બ) સદરહુ થાણાની હદમાં જે શખસની પાસે પોતાના ગુજરાનને માટે કાંઈ દેખીતું સાધન જણાતું નહિ હોય, અથવા જે પોતાને વિશે ખુલાસા ભરેલા જવાબ આપી શકતો નહિ હોય તે શખસને; અથવા

(ક) જે શખસને અપહરણ કરવાની, ધર ફેાડવાની અથવા ચોરી કરવાની અથવા ફેાડાણી મિલકત ચોરીની છે એમ જાણીને તે ચોરીની મિલકત લેવાની ટેવ છે એવી રીતે મશહુર હોય તે શખસને, અથવા જેને જખરીથી કહડાવવાની ટેવ છે અથવા જખરીથી કહડાવવાનાં કારણ સારૂ કોઈ શખસોને હાની કરવાનોભય દેખાડવાની અથવા હાની કરવાનો ભય દેખાડવાની કોશિસ કરવાની ટેવ છે એવી રીતે મશહુર હોય તે શખસને.

(૨) આ કલમ કલકત્તા અને મુંબઈ એ શહેરોમાંની પોલીસને લાગુ છે.

ટીકા—આ કલમમાં જે અધીકાર આપવામાં આવ્યા છે તે થાણાના પોલીસ અમલદારે માજીસ્ટ્રેટને ત્યાં જતાં પેહેલા પકડવાના કારણ હોય ને વધારે નુકશાન લાગે તેમ હોય તોજ વાપરવાના છે ને જે જમીન આપેતો છુટો કરવો જેમજે રાણી વી. દોલતસીંગ ઈ. લો. રી. ૧૪ અ. ૪૫.

આ કલમ પ્રમાણે પકડ્યા પછી એકદમ રીપોર્ટ કરવો જેમજે ને પુરાવો વીગેરે અકડો કરીને મોકલવો કે જેથી ક. ૧૦૯-૧૧૦ પ્રમાણે કામ ચાલે.

પદ. (૧) જેના હવાલામાં કોઈ પોલીસ થાણું હોય એવો હરકોઈ અમલદાર જે શખસને વગર વારંટ પકડવાનો કાયદેસર અધિકાર હોય તે શખસને (પોતાની સમક્ષ નહિ પણ બીજી રીતે) વગર વારંટ પકડવાનું પોતાનાં તાબામાં હોના કોઈ પણ અમલદારને ફરમાવે, ત્યારે તે શખસને પકડવાનું જે અમલદારને પોતે ફરમાવે તે અમલદારને તેણે એક હુકમ લખીને અપવો, અને તે હુકમ મધ્યે કયા શખસને પકડવો છે તે, તથા કયા ગુન્હાને માટે અથવા બીજા કયા કારણશર તેને પકડવો છે તે લખવું.

(૨) આ કલમ કલકત્તા અને મુંબઈ એ શહેરોમાંની પોલીસને પણ લાગુ છે.

ટીકા—માજીસ્ટ્રેટ ગમે તે અમુક સખસપર વારંટ કાઢી શકે પણ તેથી આ કલમ પ્રમાણે પોલીસથાણાના અમલદારના અધીકારને બાધ આવતો નથી.

પોલીસથાણાના અમલદારની હાજરીમાં તાબાનો અમલદાર પકડે તો લખેલા હુકમની જરૂર નથી. રાણી વી. શેખઈ ૧૧ વિ. રી. ૨૦.

પૃ. (૧) કોઈ પોલીસ-અમલદારની સમક્ષ કોઈપણ શખસ કાંઈ નાન-કાઝિજેબલ ગુન્હો કરે અથવા એવો ગુન્હો કરવાનું તેના ઉપર તોહોમત મુકવામાં આવે, અને કોઈ પોલીસ-અમલદારના કદા ઉપરથી તે શખસ પોતાનું નામ તથા રહેવાનું ઠેકાણું આપવાને ના પાડે, અથવા એવું નામ અથવા રહેવાનું ઠેકાણું આપે કે જે ખોટું છે એમ સદરહુ અમલદારને માનવાનું કારણ હોય, ત્યારે તેનું નામ તથા રહેવાનું ઠેકાણું આપવાને ના પાડવા બાબત.

નામ અથવા રેહેવાનું ઠેકાણું શું છે તે ખોળી કાઢાડવા માટે સદરહુ અમલદાર તે શખસને પકડવાને મુખત્યાર છે.

(૨) એવા શખસનું ખરૂં નામ તથા રેહેવાનું ઠેકાણું જાણવામાં આવે ત્યારે, માલુમ્મેટ આગળ હાજર થવાનું ફરમાવવામાં આવે તો તેની રૂબરૂ હાજર રહેવા બદલ તે, જામીનસહિતનું અથવા જામીનો વગરનું ખત લખી આપે એટલે તેને છુટા કરવો;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે એવો શખસ બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં રહેનારો ન હોય તો તે ખતના તારણ દાખલ બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં રહેનારા એક અથવા વધારે શખસો જામીનો હોવા જોઈએ.

(૩) તેનું ખરૂં નામ તથા રેહેવાનું ઠેકાણું તેને પકડાયા પછી ચોવીસ કલાકમાં જાણવામાં ન આવે તો, અથવા તે ખત ન લખી આપે તો, અથવા તેને પુરતા જામીન આપવાનું ફરમાવવામાં આવેથી જામીન ન આપે તો, તેને હકુમત હોય એવા પાસેમાં પાસેના માલુમ્મેટ પાસે તાબડતોબ મોકલી દેવો જોઈએ.

ટીકા—ખીજો પારેઆફ અવલના શખ્દો કરતા ઘણો ફારફરવાળો છે અવલના કોડ મુજબ પાસેમાં પાસેની માલુમ્મેટ તરફ મોકલી દેવાનું હતું અને હાલના કોડ મુજબ હકુમત હોય એવા પાસેમાં પાસેના માલુમ્મેટ તરફ મોકલવા લખેલું છે ત્રીજા પારેઆફમાં પણ ફારફર છે. આ કાયદાની ક. ૧૫૫ જુઓ.

પટ. જે શખસને આ બાબ પ્રમાણે પકડવાનો અધિકાર કોઈ પોલીસ ખીજ હકુમતમાં અમલદારને હોય તે શખસને વગર વારંટે પકડવાનાં કારણ ગુન્હેગારોની પાછલ સાડ તે પોલીસ અમલદાર બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાંની હરકોઈ જગામાં સદરહુ શખસની પાછળ જવાને મુખત્યાર છે.

પટ. (૧) કોઈ શખસ જામીન નહિ લઈ શકાય તેવો અને કાગિજેબલ ગુન્હો કોઈ ખાનગી શખસના દખતાં કરે તો તે ખાનગી શખસ તેને પકડવાને મુખત્યાર છે; અથવા કોઈ શખસ ગુન્હેગાર છે એવો ઢઢેરો કાઢાડયો હોય તો તેને પકડવાને કોઈ પણ ખાનગી શખસ મુખત્યાર છે;

અને સદરહુ પ્રમાણે પકડેલા શખસને તેણે નકામી ઢીલ કર્યા વગર કોઈ પોલીસ અમલદારને સ્વાધીન કરવો; અથવા પોલીસ અમલદારની ગેર હાજરીમાં, સદરહુ શખસને પાસેમાં પાસેના પોલીસ થાણામાં લઈ જવો.

(૨) સદરહુ શખસને પ૪ મી કલમના ઠરાવો લાગુ પડે છે એમ માનવાનું કારણ હોય, તો તેને કોઈ પોલીસ અમલદારે ફરીથી પકડવો.

(૩) તેણે કોઈ નાનકાગિજેબલ ગુન્હો કર્યો છે એમ માનવાનું કારણ હોય અને કોઈ પોલીસ અમલદારના કહ્યા ઉપરથી તે પોતાનું નામ અથવા રેહેવાનું ઠેકાણું આપવાને ના પાડે, અથવા એવું નામ અથવા રેહેવાનું ઠેકાણું આપે

કે જે ખોટું છે એમ માનવાનું સદરહુ અમલદારને કારણ હોય, તો તેની તબવીબ પછી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે કરવી. તેણે કાંઈ ગુન્હો કર્યા છે એમ માનવાનું કાંઈ પરતું કારણ ન હોય, તો તેને એક દમ છોડી મુકવો.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે પકડી નોકર સાથે મોકલ્યો હોય ને ત્યાંથી નાશી જાય તો કાયદેસર કેદમાંથી નાસી ગયાનો ગુન્હો ક. ૨૨૪ પ્રમાણે ગણાય. રાણી વી. પોટાડુ ઈ. સો. રી. ૧૧ મ. ૪૮૦

ખાનગી સખસના વિચાર પ્રમાણે ગુન્હો બન્યો નથી તો તે અટકાવ કાયદેસર અટકાવ ગણાતો નથી ને ત્યાંથી નાસી જાય તો ક. ૨૨૪ મુજબનો ગુનો બનતો નથી. રાણી વી. બો જીગન ઈ. સો. રી. ૫ મ. ૨૨.

૬૦ વગર વારંટે પકડનારા પોલીસ અમલદારે પકડેલા સખસને તે કામ માં હુકમત વાળા માલસેટની આગળ, અથવા જે અપકડેલા સખસને માલસેટની આગળ અથવા આગળ, નકામી ઢીલ કર્યા વગર અને જામીન સંબંધી જે અમલદારના હવાલા આ કાયદા માહેના ઠરાવોને અનુસરીને, લઈ જવો અમલમાં પોલીસ થાણું હોય વા મોકલવો. તેની આગળ લઈ જવો.

ટીકા—એક પોલીસ અમલદારના દેખતા ચોરી થએલી તેથી તોહમતદારને પકડ્યો પણ માલસેટને ત્યાં મોકલવાને અધીકાર ન હોવાથી રીપોર્ટ કર્યો જેપરથી માલસેટે વારંટ કાઢ્યું ઠરાવ્યું કે—તોહમતદારને કાયદેસર માલસેટની રૂબરૂ લાવવામાં આવ્યો હતો. રાણી વી. મહી પીયા ૫ મુ. હા. કો. રી. ૯૮.

૬૧. વગર વારંટે પકડેલા સખસને કોઈ પણ પોલીસ અમલદારે તે કામ ની સંબંધી હકીકત જોતાં યોગ્ય હોય તે કરતાં વધારે મુદત સુધી પેહિરામાં અટકાવી રાખવો નહિ, અને ૧૬૭મી કલમ પ્રમાણે કોઈ માલસેટનો ખાસ હુકમ નહિ થયો હોય તો સદરહુ મુદત ચોવીસ કલાકથી વધારે ન હોવી જોઈએ, પણ જે જગ્યાએ તે સખસને પકડ્યો હોય ત્યાંથી માલસેટની કોરટ સુધી જતાં જેટલો વખત લાગે તેટલો વખત સદરહુ મુદતમાં ગણવો નહિ.

ટીકા—જો કોઈ સ્ત્રીના ઉપર કોઈ પણ ગુન્હાનું તોહમત મુકવામાં આવે અને પ્રસવ થયા પછી તરતજ તેને પકડવામાં આવેલી હોય અને તેથી તે સ્ત્રીને જો તેના શરીરને ધન તથા તંદુરસ્તીને જોખમ થયા શીવાય માલસેટની રૂબરૂ એકદમ લઈ જઈ શકાય નહીં ત્યારે જ્યાં સુધી મુસાફરી કરવાને યોગ્ય સ્થિતિમાં આવે ત્યાં સુધી તેઓને બનતા સુધી ખસેડવી નહીં આવી સ્ત્રીઓને તેમના સગાવાહાની સંભાળમાં રહેવા દેવી અથવા સઉથી નજદીકના દવાખાનામાં મોકલવી અને દવાખાનાનો અધીકારી દાખલો આપે કે તેઓ પુરતી રીતે સાજા થઈ છે ત્યાં સુધી ત્યાંજ રહેવા દેવી આવે પ્રસંગે આ કલમ મુજબ ૨૪ કલાકની ઠરાવેલી મુદત ઉપરાંત તેઓને ઘેર અથવા દવાખાનામાં અટકાવી રાખવાને માટે સૌથી નજદીકના માલસેટની પાસેથી મંજુરી મેળવવી. મુખાઇ હા. કો. સ. બુક પાને

જે માણસને સાથે લગા ૨૪ કલાક સુધી ગોંધી રાખવામાં આવ્યો નહોય તેને આ કલમ લાગુ નથી. ઈંદ્રાબીઅર થાપા વી. રાણી. ૧ વિ. રી. ૫. કેસની સંબંધી હકીકત ધ્યાનમાં લેતા

વ્યાજબી કારણ મળી ના આવેતો આ કલમ મુજબ એક કલાક પણ કોઇ માણસને રોકી શકે નહીં. રાણી વી. સુપ્રેસુનો ઘોસ. ૬ વિ. રી. ૮૮ પોલીસે વ્યાજબી રીતે પકડ્યા હોય તો તેમની મુખત્યારીની બાબત નથી કે મરજીમા આવે તે જગ્યાએ ગમે તેટલા વખત સુધી રોકી શકે મા-જીએટના હુકમ શીવાય ચોવીસ કલાક કરતા વધારે ન રાખવા જો હુકમ ન મળ્યો હોયતો ચોવીસ કલાકમા છોડી મુકવા કે માજીએટને ત્યાં મોકલી દેવા. રાણી વી. બીહારીસીંગ ૭ વિ. રી. ૩.

૬૨. જે અમલદારેના હવાલામાં પોલીસનાં થાણાં હોય તેમણે પોતા પોતાનાં થાણાઓની હદોમાં વગર વારંટ પકડેલા સમજા પકડ્યા વિશે પોલીસે શખસો વિશે જલ્લા માજીએટને અથવા જલ્લા માજીએટ રિપોર્ટ કરવો. ફરમાવે તો પેટા તુકડી માજીએટને રિપોર્ટ કરવો, પછી સદરહુ શખસોના જામીન લીધા હોય કે નહિ તો પણ.

૬૩. જે શખસને પોલીસ અમલદારે પકડ્યો હોય તેનું પોતાનું અંત લીધા વગર અથવા તેના જામીન લીધા વગર અથવા પકડેલા શખસને છોડી કોઈ માજીએટના ખાસ હુકમ વગર તેને છોડી મુકવો મુકવા બાબત. નહિ.

૬૪. જ્યારે કોઈ ગુન્હો કોઈ માજીએટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે માજીએટની સમક્ષ કરવામાં આવે, ત્યારે ગુન્હેગારને પોતા જાતે પકડવાને અથવા પકડવાનો કોઈ પણ શખસ ને હુકમ કરવાને અને ત્યાર પછી, જામીન લેવા સંબંધી આ કાયદા માંહેના ઠરાવોને અનુસરીને, તે ગુન્હેગારને કેદ કરવાને તે માજીએટ મુખત્યાર છે.

૬૫. જે વખતે તથા જે પ્રસંગે કોઈ શખસને પકડવાનું વારંટ ક-હાડવાનો અધિકાર કોઈ માજીએટને હશે તે વખતે તથા માજીએટ અથવા માજીએટની સમક્ષ તે પ્રસંગે તે શખસને પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદ માંહે પોતાનો સમક્ષ પકડવાને અથવા પકડવાનો હુકમ કરવાને તે માજીએટ મુખત્યાર છે.

૬૬ જે શખસ કાયદાસર કેદમાં હોય તે શખસ નહાસી જાય અથવા તે ને છાડવવામાં આવે, તો જે શખસના પેહરામાંથી તે નહાસી ગયો હોય અથવા તેને છાડવ્યો હોય તે શખસ તુરત તેની પાછળ જઈને બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં હરકોઈ જગ્યાએ તેને પકડવાને મુખત્યાર છે.

૬૭ ૬૬ મી કલમ પ્રમાણે પકડનારો શખસ વારંટની રૂએ ચાલતો નહોય ૪૭મી તથા ૪૮મી તથા અને તે સખસ પકડવાના અખત્યારવાળો પોલીસ અમ ૪૯ મી કલમોના ઠરાવો લદાર ન હોય તો પણ સદરહુ કલમ પ્રમાણે પકડવાથી ૬૬ મી કલમ મુજબ બાબતોને ૪૭ મી તથા ૪૮ મી તથા ૪૯ મી કલમોના પકડવાની બાબતોને લાગુ ઠરાવો લાગુ પડશે. પડવાબાબત.

બાબ ૬ ઠો.

હાજર થવાની જરૂર પાડવા વિશે પ્રોશેસો બાબત.

અ—સમન.

૬૮. (૧) આ કાયદા પ્રમાણે કોઈ કોર્ટ કાહાડેલો દરેક સમન લખેલો જોઈએ, તથા તે કુપ્લિકેટ* જોઈએ, અને તે ઉપર સદરહુ કોર્ટના પ્રમુખ અમલદારે, અથવા હાઈ કોર્ટ વખતે વખતે કાનુન કરીને ફરમાવે તેવા બીજા અમલદારે સહી કરવી તથા મોહોર કરવી.

(૨) સદરહુ સમન કોઈ પોલીસ અમલદારે બળવવો, અથવા સ્થાનિક સરકાર આ બાબત ઠરાવે તે કાનુનોને અનુસરીને, સમન કોણે બળવવો. તે સમન કાહાડનારી કોર્ટના કોઈ અમલદારે અથવા બીજા સરકારી નોકરે બળવવો જોઈએ.

(૩) આ કલમ કલકત્તા તથા મુંબઈ એ શહેરોમાંની પોલીસને લાગુ છે.

ટીકા—બીજા કોઈ સરકારી નોકરે આ શબ્દો નવીન છે.

મુંબાઈ હાઈ કોર્ટ સરમુલ્કર બુક પાને જણાવ્યું છે કે—પીનલકોડના બાબ ૧૯-૨૦-૨૧ માં જણાવેલા કામોમાં દરેક સમન્સ નોટીસની પ્રોસેસ ફી ચાર આના લેવા ઠરાવ છે. તે શીવાય બીજા કામોમાં તેનો ૩ એટલે એક આનો લેવા ઠરાવ છે. પણ સરકારી નોકર પાસેથી તેના હુદ્દાના સંબંધની ફરીયાદના કામમાં તેની પાસેથી ફી ન લેવાનો ઠરાવ છે ને તેજ સરકારમાં જણાવ્યું છે કે ૧૯-૨૦-૨૧ માં બાબ શીવાયના ગુન્હામાં ફરીયાદી કે તોહમતદાર પ્રોસેસ ફી આપી શકે તેટલા પૈસા તેની પાસે નથી તો થોડી અથવા બધી માફ કરવાને મુખ્યત્વાર છે.

ફરીયાદી તથા તેના સાહેદોના ખર્ચ સરકાર તરફથી આપવા બાબત મુંબાઈ સરકારે બે અને ગવર્નમેન્ટ ગેઝેટ સને ૧૮૮૪ ના ભાગ પેહલાના પાને ૨૦૪ તથા ૨૦૫ માં નિચે મુજબ ધારા કર્યા છે. ફરીયાદી તથા સાહેદોને સરકાર તરફથી ખર્ચ મળવાનો હુકમ કરવા નિચેની કોર્ટોને અપત્ત્યાર છે.

(૧) સેસન કોર્ટ (૨) માજિસ્ટ્રેટ (અ) તોહમતવાળાપર મુકાએલો ગુન્હો અથવા ગુન્હાઓમાંનો કોઈપણ ગુન્હો જામીન લેવા લાયક ન હોય તેવા પ્રત્યેક કામોમાં (બ) તોહમતવાળા પર મુકાએલો ગુન્હો અથવા તમામ ગુન્હાઓ જામીન લેવા લાયક હોય તે છતાં જો સરકાર અથવા કોઈ જડજ, માજિસ્ટ્રેટ, અથવા બીજા સરકારી અમલદારના હુકમથી અથવા તેની મંજૂરીથી ફરીયાદ માંડવામાં આવી હોય અથવા ફરીયાદ ચલાવવામાં આવતી હોય તો અથવા જો તે માજિસ્ટ્રેટ એમ ધારે કે સરકારી નોકરીનું હિત જાળવવાને સદરહુ ફરીયાદ ચલાવવામાં આવી છે તો અથવા જે સખસને ખર્ચ આપવાનો છે તે નિર્ધન સ્થિતિનો છે તેવા કામમાં પણ ફી. પ્રો. કો. ની ક. ૨૧૬, ૨૪૪, ૨૫૭, પ્રમાણે આવા સાહેદોને હાજર રાખવાના ખર્ચ ની રકમ જ્યારે કોર્ટમાં અનામત મુકવામાં આવી હોય ત્યારે કોઈપણ સાહેદને સરકાર તરફથી કોઈ પણ કારણસર એવો ખર્ચ આપવો નહીં.

૨ સદરહુ લવાજમ હેઠલ પ્રમાણે આપવું.

* બે પ્રતો.

અ. મોડીસલમા યુરોપીયન અને ઇસ્ટ ઇન્ડીયન સાહેદોને ખરેખર ખેડેલું ગાડીભાડુ દરમાછલે છતાંના કરતાં વધારે નહીં તેટલું આપવું જો તે ઉપરાંત તેઓ ખોરાકી ખર્ચ માગે તો તે બદલ તેઓને દરરોજના રૂ. ૨-૮-૦ મુજબ આપવા.

ખ. હાઈ કોર્ટમાં હાજર રહેવાને મોડીસલમાંથી આવનાર યુરોપીયન ને ઇસ્ટ ઇન્ડીયનને નિચે મુજબ આપવું.

૧ લો. વર્ગ—આ વર્ગમાં આવનારા દરેક સખસને જો મુસાફરી આગ ગાડીની હોય તો પોતાના અને એક નોકરના મુસાફરી ખર્ચ બદલ દર મૈલે ચાર આના પ્રમાણે અને જો સાધારણ રસ્તાની મુસાફરી હોય તો દર મૈલે આઠ આના પ્રમાણે ભથ્થુ આપવું જેટલા દીવસ મુઆઇમાં રહે તેટલા દીવસને માટે દરરોજના રૂપીઆ પાંચ પ્રમાણે હોટેલનો ખર્ચ અને હૈ કોર્ટમાં તેને હાજર રહેવાનું હોય તે પ્રત્યેક દીવસ બદલ રૂપીઆ બે પ્રમાણેનું ગાડી ભાડુ આપવું.

બીજો વર્ગ—આ વર્ગમાંના સખસને ખરેખર થએલો વાટ ચાલીનો ખર્ચ ત્યાં મુખ્ય ઇમાં ખાધા ખર્ચ બદલ દરરોજના ત્રણ રૂપીઆ અને હાઈ કોર્ટમાં જે પ્રત્યેક દીવસે તેને હાજર રહેવાનું હોય તો તે દીવસ બદલ ગાડીભાડુ બદલ રૂપીઆ એક આપવો.

ત્રીજો વર્ગ—આ વર્ગના સખસોને ખરેખર થએલો વાટ ચાલીનો ખર્ચ તથા દરરોજની ખોરાકી બદલ દોઢ રૂપીયો આપવો. માજીસ્ટ્રેટ અથવા અધીકારી સાહેદને હૈકોર્ટમાં મોકલે ત્યારે તે સાહેદ કયા વર્ગમાંનો છે તે વિષે જણાવવું.

ક. સાધારણ નિયમ તરીકે—ઉંચા વર્ગના દેશી સાહેદો જેવાકે-પટેલો વેપારીઓ વકીલો અને તેવાજ દરજ્જે ધરાવનારા સખસો તેમજ તમામ સાહેદોને જેઓની જે કામમાં સાક્ષી આપી હોય તે કામ સાથે કોઇ પણ રીતે લાગતું વળગતું ન હોય પણ ઇનસાફનો હેતુ વધારે સારી રીતે પાર પાડવા ખાંતર તેમની સાહેદીની જરૂર પડી હોય (જેવા કે જુબાનીઓ અને પંચાત નામામાં સાહેદી કરેલી હોય તેઓ પણ આવા સખસોને લખતા વાંચતા આવડતું હોવું જોઈએ) તેવા સખસોને ખોરાકી ખર્ચ બદલ દરરોજના છ આના આપવાં અને તેઓએ આગગાડી તથા બીજો મુસાફરી ખર્ચ કીધો હોય અને તે ખર્ચની રકમ બાજબી લાગે તે પણ આપવું.

ડ. ખેડુતો અને ચાકરોની વર્ગના દેશી સાહેદો પોતાના ઘર છોડ્યા પછી વિશેષ પ્રકારનું રહેવાનું ઠેકાણું રાખવા માટે કાંઇ ખર્ચ ખુશીથી સાધારણ હકીકતે કરતા નથી તેઓને ખોરાકી ખર્ચ બદલ દરરોજના ચાર આના આપવા અને તેઓએ જે આગ ગાડીનો તથા બીજો મુસાફરી ખર્ચ કીધો હોય તે પણ જેટલો વાસ્તવીક લાગે તેટલો આપવો.

૩ નિયમ બીજાની અ ય ક ૩ મા સમાસ ન થાય એવા ખાસ કટમોમાં જે કોર્ટ પાસે ખોરાકી ખર્ચ અથવા મુસાફરી ભથ્થુ માગવા આવે તે કોર્ટે તે કામોની હકીકત પ્રમાણે યોગ્ય વિચાર કરી હુકમ કરવો.

૪ જે કોર્ટની રૂબરૂ સાહેદને સાહેદી આપવાની જરૂર હોય તે કોર્ટે જે શહેર અથવા ગામમાં હોય તેમાં તે રહેતો હોય તે કોર્ટમાં હાજર થવાથી તેને કોઇપણ નુકસાન ખમવું પડે તેના બદલામાં તે કોર્ટે કાંઇ રકમ આપવી અને તે દરરોજના ચાર આના કરતાં વધુ હોવી ન જોઈએ.

કોઇ પણ જગાએ પ્રોસેસ બજાવવા સાર મોકલવામાં આવે તે જગ્યાની ભાષા પ્રોસેસ કરનારી કોર્ટની ભાષાથી જુદી હોયતો તેવી જગ્યાની ભાષામાં અથવા ઈંગ્રેજીમાં તેનો તરજુમો કરી તે સાથે ટાંકવી.

સેસનકોર્ટ ડીસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્ટ્રેટ તથા પહેલા વર્ગના માજીસ્ટ્રેટોએ ફાજલરી કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની ક. ૬૮ મુજબ કાઢેલા સમનો ઉપર કોર્ટના પ્રમુખ અધીકારીના હુકમને અનુસરીને કલાર્ક એફ ધી કોર્ટ અથવા તેને અભાવે સીરસ્તેદારે સહી તથા સીકો કરવો.

પહેલાં અને બીજા વર્ગના સરદારો અથવા બીજા ચઢતા દરજ્જાના દેશી ગૃહસ્થોને સાધારણ સમનને બદલે પત્ર લખવો. જ્યારે કોઈ કોર્ટથી વૈધ્યકીય અમલદાર પર સાહેદીનો સમન કરવામાં આવે ત્યારે તે કોર્ટ એવી કાલજી રાખીને તારીખ ઠરાવવી કે તે સાહેદ તે ઠરાવેલે વખતે હાજર રહી શકે કોઈ અમલદારના હવાલામાં દવાખાનું હોય અને તે સાહેદીમાં હાજર રહેવાથી લાંબો વખત સુધી પોતાની નોકરી પરથી ગેર હાજર રહેશે એવો સંભવ હોય ત્યારે કોર્ટ તેના પર સમન કરતી વખતે સીવીલ સરજનને લખી જણાવવું કે તેથી કરીને તે અમલદાર તે સાહેદની ગેરહાજરીમાં તેનું કામ કરવાને અને તો ગોઠવણ કરે. કોઈ પણ દરજ્જાના મુલકી અમલદારો પોતાના કામપરથી ગેરહાજર હોવાના સમયે સરકારી નોકરીને નુકસાન અને હરકત પડે એ વાત તેમના પર સમન કાઢતી વખતે પુરતી રીતે લક્ષમાં રાખવી. જ્યારે તેઓની સાક્ષીની જરૂર હોય ત્યારે તેઓને જેમ અને તેમ થોડો વખત રોકવા અને જ્યારે જ્યારે ન્યાયના કારણ સર તેઓને પોતાને હાજર રાખવાનું યોગ્ય રીતે જરૂરનું જણાય ત્યારે ત્યારે એવા સાહેદોને જ્યારે હાજર રહેવાની ફરજ પાડવી નહિ. જ્યાં જ્યાં રેલવેથી મુસાફરી થઈ શકતી હોય ત્યાં ત્યાં ફેજદારી કામોમાં તમામ સાહેદો અને કેદીઓને સરકારના ખર્ચે આગ ગાડી મારફત લઈ જવાનો નામદાર ગવર્નર સાહેબ બહાદુર ઇનકૌન્સીલે અધીકાર આપેલો છે.

સમનમાં કોરટનું નામ કઈ જગ્યાએ કઈ તારીખે કેટલા વાગે હાજર થવું એ અવશ્ય બતાવવું જોઈએ ને કોર્ટની રજા શીવાય ન જવું તે પણ બતાવવું. રામશરણ ઇ. લો. રી. ૫ અ. ૭.

૬૯. (૧) સમન કરેલા શખસને જો બની શકે તો તે સમનની એક સમન શી રીતે બ- ડુપ્લિકેટ આપીને અથવા આપવા માટે કાહાડીને લો જવો. એમ કહીને ખુદ તેની ઉપર તે સમન બજાવવો જોઈએ.

(૨) જેની ઉપર સદરહુ પ્રમાણે સમન બજાવ્યો હોય તેવા દરેક શખસે, જો સમન બજાવનારો અમલદાર કહે તો, તેની સમન પોહોંચ્યાની સહી. બીજી ડુપ્લિકેટની પછવાડે તે સમન પોહોંચ્યાની સહી કરવી જોઈએ.

(૩) કોઈ પણ સંસ્થાપિત અથવા બીજી મંડળી ઉપર સમન બજાવવો હોય તો તે સદરહુ મંડળીના સેક્રેટરી ઉપર, સ્થાનિક મેનેજર ઉપર અથવા બીજા મુખ્ય અમલદાર ઉપર બજાવવો અથવા તે મંડળીના જે મુખ્ય અમલદાર બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં હોય તેના સરનામાં ઉપર રજીસ્ટર પોષ્ટથી પત્ર મોકલીને બજાવવો જોઈએ. એવે પ્રસંગે, તે પત્ર પોષ્ટના નિત્યક્રમ પ્રમાણે જે વખતે આવી પોહોંચે તે વખતે તે સમન બજાવવામાં આવ્યો છે એમ સમજવું જોઈએ.

ટીકા—પારેઆદ્ર ૩ જે નવીન છે. આપીને અથવા લો એમ કહીને એકલો સમન્સ બતાવવો એ સમન્સની પુરી બજાવણી ગણાય નહીં સમન્સ આપવો જોઈએ અથવા આપવા માંડવો જોઈએ. રાણી વી. કરસનલાલ દંતરામ પ મુ. હા. કો. ૨૦. સહુ કરવી જોઈએ સમન્સ પોચાની રસીદ આપવાની ના પાડે તો ઇ. પી. કો. ક. ૧૭૩ પ્રમાણે તે ગુન્હો નથી. રાણી વી. ખુબનેશ્વરદત્ત ૨ ક. લો. અ. ૮૦ ઇ. લો. રી. ૩ ક. ૬૨૧ રાણી વી. કોલીઆબીન ફકીર પ મુ. હા. કો. રી. ૩૪ રાણી વી. કીસના ગોવીંદદાસ ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૩૫૮

૭૦. જ્યારે સમન કરેલો શખસ ઘટતી મેહેનત કરતાં ન જડે, ત્યારે તેના

કુટુંબમાંના કોઈ પાકી ઉમરના મરદ માણસને અથવા ઇલાકાનાં મુખ્ય શહેરમાં તેની સાથે રહેનારા તેના આ- કરને તે સમનની એક ડુપ્લિકેટ તેને સાડે સાંપીને તે સમન બજાવવાનો અધિકાર છે; અને જેને સદરહુ સમન

૭ સમન કરેલો શખસ જડે નહિ તો તે સમન શી રીતે બજાવવો.

આવી રીતે સોંપ્યા હોય તે શખસે, જે સમન બજાવનારો અમલદાર કહે તો, તેની બીજી ડુપ્લિકેટની પછવાડે તે સમન પોહોંચ્યાની સહી કરવી જોઈએ.

ટીકા—૪૩૮ સાહેદીને સમન બતાવવામાં આવ્યો હોય તો તે પુરતી બજાવણી ગણાય નહીં મુજબ સમન સાહેદીને આપવો જોઈએ અથવા તે સમન તેને બતાવી તેની નકલ આપવી જોઈએ. રાણી વી. કસન દાનતરામ પ મુ. હા. ડો. રી. ૨૦ ઘટતી મહેનત કરતા ન જડે. તોલમતદારની વિરૂધ્ધ કામ ચલાવતા કોર્ટની આગલ જે સખસને સમન બજાવવાનું સોંપે છુ હોય તેની ઓશીડેવીટથી બતાવવું જોઈએ કે તેની બાત ઉપર બજાવવાને ઘટતી મહેનત કરી છે અને સમન ચુકવે છે અથવા જડી શકશે નહીં એમ બતાવવું જોઈએ. રાણી વી. સુદર વિ. નોટસ ક. પા. ૧૭૦.

૭૧. ઘટતી મહેનત કર્યા છતાં ૬૯ મી અને ૭૦ મી કલમમાં કહ્યા પ્રમાણે સમન બજાવી ન શકાય, તો જે ઘરમાં અથવા ઘર વા-
ઉપર ઠરાવ્યા પ્રમાણે (સ ડીમાં સમન કરેલો શખસ ઘણું કરીને રહેતો હોય તે મન) બજાવી ન શકાય ધરના અથવા ઘર વાડીના કોઈ પ્રસિદ્ધ ભાગ ઉપર તે ત્યારે શું કરવું. સમનની એક ડુપ્લિકેટ સમન બજાવનારા અમલદારે ચોહોડવી; અને પછી તે સમન યોગ્ય રીતે બજાવ્યો છે એવું સમજવામાં આવશે.

૭૨. (૧) સમન કરેલો શખસ સરકારની અથવા કોઈ રેલવે કંપનીની નોકરીમાં કામગીરીમાં હોય, ત્યારે જે કોર્ટે સમન કહ્યા સરકારના અથવા રેલવે ઉપર હોય તે કોર્ટે તે સમન સાધારણ રીતે, જે કચેરીમાં કંપનીના નોકર ઉપર સ સદરહુ શખસ નોકરીએ રહેલો હોય તે કચેરીના ઉપરી મન બજાવવા બાબત. ઉપર ડુપ્લિકેટ મોકલવો જોઈએ; અને પછી સદરહુ ઉપરીએ ૬૯ મી કલમમાં ઠરાવેલી રીતે તે સમનની બજાવણી કરાવવી અને તે કલમથી ફરમાવેલા શેરા સાથે તે સમન પોતાની સહી સાથે તે કોર્ટની ઉપર પાછો મોકલવો જોઈએ.

(૨) એવી સહી, તે સમન યોગ્ય રીતે બજાવ્યા બદલનો પુરાવો થશે એમ સમજવું જોઈએ.

૭૩ ન્યારે કોઈ કોર્ટે કહાડેલો સમન પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદ ની બહાર કોઈ પણ જગાએ બજાવવો એવી તે કોર્ટની સ્થાનિક હદની બહાર મરણ હોય, ત્યારે સાધારણ રીતે તે કોર્ટે તે સમન જે સમન શી રીતે બજાવવો. માજિસ્ટ્રેટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં સમન કરેલો શખસ રહેતો હોય અથવા હોય તે માજિસ્ટ્રેટને ત્યાં બજાવવા સારું, ડુપ્લિકેટ મોકલવો જોઈએ.

ટીકા—એતેદેશી રાજ્યમાં રહેનારા સાહેદોને હાજર કરવાની મુશ્કેલીને લીધે ફોજદારી કામને નિકાલ કરવામાં વારંવાર અતીશય દીલ થાય છે એ વાત હાઈ કોર્ટના બજાવવામાં આવ્યાથી માજિસ્ટ્રેટના વહીવટ સારૂ નિમે પ્રમાણેની મુચના સદરહુ કોર્ટ પ્રસીધ કરી છે કે તેથી કરી બનતા સુધી ઉપર કેટલી મુશ્કેલીનો ઉપયોગ થઈ શકે.

૧. કોઇપણ દેશી રાજ્યમાં રહેનારા સાહેદને હાજર રાખવા માટે અરજી અથવા સમન મોકલતી વખતે તે સાહેદ એકલાઇથી ઓળખાઇ આવે એવું તેનું વર્ણન સંભાલ રાખીને આપવું. દાખલા તરીકે તે સાહેદનું તથા તેના આપનું નામ લખવું અને વળી તે હુકમમાં તેની ઉંમર જાત અને ગામનું નામ લખવું અને જો તેનું ગામ કોઈ જાણીતા શહેરની નજીક હોય તો તે પણ જણાવવું નામદાર નિઝામ સરકારના રાજ્યમાં રહેતા હોય એવા સખસોની બાબતમાં જુલો ગામ તથા મેહલો બતાવવો જોઈએ.

(૨) સાહેદને કેટલો વખત સુધી રોકાવાનો સંભવ છે તે પણ જણાવવું અને તેને હાજર રાખવાની તારીખ મુકરર કરવામાં તેને સોધી કાઢી મોકલી આપવાનું બની આવે તેટલો યોગ્ય વખત આપવો જોઈએ.

(૩) સરકારના ઠરાવો પ્રમાણે સાહેદોના ખર્ચ બદલ જે બધું તેમને મળવાનું હોય તે જાનતા સુધી તે સાહેદોને બોલાવવાના પત્ર સાથે મોકલી આપવું વીગેરે. મુબાઇ હાઇ કોર્ટ સરકારના યુકમાં જણાવેલું છે.

૭૪. (૧) જ્યારે કોઈ કોર્ટે કહાડેલો સમન પોતાની હુકમતની સ્થાનિક હદની બહાર બજાવ્યો હોય ત્યારે, અને જે અમલદાર સમન બજાવ્યો હોય તે અમલદાર મુકદ્દમાની ની સુનાવણી વખતે હાજર ન હોય તેવે હરકોઈ પ્રસંગે સદરહુ સમન બજાવ્યો છે એવી કોઈ માલુમ્મેટની આગળ કરેલી જણાતી હોય તેવી *આફિડેવીટ, અને જે શખસને સદરહુ સમનની એક કુપ્લિકેટ પ્રત આપી હોય અથવા આપવા માટે કહાડીને લો એમ કહ્યું હોય અથવા જેને તે પ્રત સોંપી હોય તે શખસે (૬૯ મી અથવા ૭૦ મી કલમથી ઠરાવેલી રીતે) શેરો લખી આપેલી એવી પ્રત પુરાવામાં ગ્રાહ્ય થશે અને તેમાં લખેલાં મજકુરની વિરૂદ્ધ સાબિતી આપવામાં નહિ આવશે તો અને આપવામાં આવતાં સુધી તે મજકુર ખરો છે એમ સમજવું.

(૨) આ કલમમાં કહેલી આફિડેવીટ સદરહુ સમનની કુપ્લિકેટ પ્રત સાથે જોડીને સદરહુ કોર્ટને મોકલી શકાય.

બ.—પકડવાનું વારંટ.

૭૫. (૧) આ કાયદા પ્રમાણે કોઈ કોર્ટે કહાડેલું દરેક પકડવાનું વારંટ લખેલું હોવું જોઈએ અને તે ઉપર તે કોર્ટના પ્રમુખ અમલદારે, અથવા માલુમ્મેટોની બેંચ હોય ત્યારે તે બેંચના કોઇપણ મેમ્બરે સહી કરવી જોઈએ; અને તે ઉપર કોર્ટની મોહોર કરવી જોઈએ.

(૨) જે કોર્ટે તે વારંટ કહાડ્યું હોય તેણે જ્યાંસુધી તે રદ પકડવાનું વારંટ ક્યાં થું નથી ત્યાં સુધી, અથવા તે બજાવવામાં આવે ત્યાં સુધી અમલમાં રહેશે. સુધી, તે દરેક વારંટ અમલમાં રહેશે.

સોગન પુરવક અથવા પ્રતીમા પુરવક લેખ.

ટીકા.—ફાળદારી કાયદાના ૧૯-૨૦-૨૧મા બાબ જણાવેલા કામોમા દરેક પકડવાના વારંટની ફી, રૂ ૧-૦-૦ છે તે બીજા કામોમા તેનો ૩ છે. વિશેષ નિયમ ક. ૬૮ નિચે જુઓ મુબાઈ કાઈ કોર્ટ સરક્યુલર બુક પાને.

સહીને મોહોર.—સહીનું નિશાન (સંક્ષીપ્ત સહી) એ કાયદેસર સહી નથી. કુખા બીબી વી. વજ્રપાન ઈ. લો. રી. ૧૬ અ. ૫૯ મોઘોપ્રસાદ વી. ગળધર ઇ. લો. રી. ૧૧ ક. ૧૧૧ રાણી વી. સુધા મનયા આયર ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૩૮૬

બળવવામા આવે ત્યાં મુધી.—પકડવાના વારંટનો અમલ તોહમતદારને માજી સ્ટેટની આગલ લાવ્યા એટલે તેનો અંત આવેછે પુરતા કારણ વગર અને પુરાવાની બીલકલ ગેરહાજરીમા માજીસ્ટ્રેટ તોહમતદારને જલમા મોકલી શકે નહી. રાણી વી. સુરેદ્રનાથ પ એ. લો. રી. ૨૭૪ને મહેસ અંદ્ર ૪ એ. લો. રી. ૧.

વારંટમા અવરથ શુ શુ આવવું જોઈએ.—વારંટપર સીલ કરવી જોઈએ અને જે માણસને પકડવાનો છે તેનું બરાબર રીતે વર્ણન બતાવવું જોઈએ કે જેથી કરીને તેજ માણસ છે એવું જલદીથી જણાઈ આવે અને તેના ઉપર માજીસ્ટ્રેટ પોતાનું પુરેપુરું નામ અને હોદ્દો લખવો જોઈએ ઉપર બતાવેલી રીત મુજબ નહી કાઢેલા વારંટથી કેદીને પકડવામા આવેલો તેવી બાબતમા હાઈકોર્ટ છોડી મુક્યો. જેમ્સ હેસ્ટીંગસની બાબત ૯ મુ. હા. કો. રી. ૧૫૪

વારંટમા જે ધરાદારી ગુન્હો બન્યો હોય તેવારંટમા બતાવવું જોઈએ ને તે ન બતાવ્યાથી વારંટ કાયદા વિરૂધ્ધ ઠરાવ્યુંછે બીધુ મુખી દાલી વી. સ્ત્રીનાથ કામદાર ૬ એ. લો. રી. ૧૨૯ મનુષ હરણના વારંટમા જે ધરાદારી તે ગુન્હો બન્યો હોય તે દર્શાવવું જોઈએ ૧૫ વિ. રી. ૪

વારંટ કાઢતી વખતે કાઢનાર અમલદાર બ્રીટીશ ઈન્ડીયામાં હોવો જોઈએ એવી કાંઈ જરૂર નથી પરહદમાં તેના મુકામ હોય ત્યાંથી પણ તે વારંટ કાઢી શકે છે. રાણી વી. લખીયા ઈ. લો. રી. ૧ મુ. ૩૪૦.

માજીસ્ટ્રેટ કોની આગળ હાજર થવાનું વારંટ કાઢી શકે. પોતાની આગળ હાજર થવાનું વારંટ કાઢી શકે—પોલીસ અમલદાર આગળ હાજર થવાને માટે કાઢી શકે નહી. જોગેદ્રનાથ મુકરજી ઈ. લો. રી. ૨૪ ક. ૩૨૦. તેમજ સરક્યુલર બુકમાં જણાવેલું છે કે—પકડવાના વારંટનો અમલ કર્યા પછી અથવા તેમ નહીતો અમુક વખત પછી જેમકે છ માસ પછી તે પાછા મોકલવા. એવો હુકમ કરવો જોઈએ જે બજા વીના વારંટો પાછાં મોકલવામાં આવે તો તેની સાથે તોહમતવાળા સખસનો પતો લાગે છે કે કેમ અને તે હાથમાં આવવાનો સંભવ છે કે કેમ. તે વિષે પોલીસે રીપોર્ટ કરવો કેટલીક વખત ફરી ફરીને કાઢ્યા બાદ એટલે કે ખુનના કામમાં સાત વર્ષ પછી જે કામમાં સમુદ્રપારની અથવા સાત વર્ષ કરતા ઓછી કેદની શોક્ષા થઈ શકતી ન હોય તેવા કામોમાં ત્રણ વર્ષ પછી આ પ્રમાણે પાછું આવેલું વારંટ પડતર ફા ધલે રાખવું તોહમતવાળો પકડાશે એમ માલમ પડે તો ફેર વારંટ કાડવું.

બીજા કાયદા મુજબના વારંટ—જ્યારે કોઈ કાયદામાં વારંટનો નમુનો ન બતાવ્યો હોયતો આ કાયદા પ્રમાણે જે નમુનો છે તે મુજબ બનાવવું આલ્ટરકાફમેન ઈ. લો. રી. ૧૮ મુ. ૬૬૮

૭૬. (૧) હરકોઈ શખશને પકડવા સારૂ વારંટ કહાડનારી હરકોઈ કોર્ટની નનજરમાં આવેતો તે કોર્ટ સદરહુ વારંટ ઉપર શેરો લખીને એવું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે કે, જે શદરહુ શખશ કોઈ અમુક વખતે અને પછી કોર્ટ બીજી રીતે ફરમાવે ત્યાં મુધી તે કોર્ટની આગળ હાજર.

કોર્ટ તારણ લેવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

રહેવા સારૂ જોઈયે તેટલા જામીન શાથે એક ખત કરી આપે, તો જે અમલદારના નામનું તે વારંટ કર્યું હોય તે અમલદારે સદરહુ તારણ લેવું અને સદરહુ શખશને પેઢેરામાંથી છુટા કરવો.

(૨) સદરહુ શેરામાં હેઠળ કહેલી બાબતો લખવી—

(અ) જામીનોની સંખ્યા;

(બ) તેમણે તથા જે શખશને પકડવા સારૂ તે વારંટ કહાડેલું હોય તેણે જે રકમનો મુચરકો કરી આપવો તે; તથા

(ક) જે વખતે તેણે કોરટની આગળ હાજર રહેવું તે.

(૩) જ્યારે આ કલમ પ્રમાણે તારણ લેવામાં આવે ત્યારે જે અમલ-મુચરકો રવાના કરવો. દારના નામનું સદરહુ વારંટ કર્યું હોય તે અમલદારે સદરહુ ખત સદરહુ કોરટની ઉપર રવાના કરવું.

૭૭. (૧) પકડવાનું વારંટ ઘણું કરીને એક અથવા વધારે પોલીસ-અમલદારના નામનું કાઢવું જોઈયે, અને જ્યારે તે વારંટ કોઈ પ્રેસિડેન્સી માલસ્ટ્રેટ કહાડયું હોય, ત્યારે તે હમેશાં તે પ્રમાણેજ કાઢવું જોઈયે; પણ સદરહુ પ્રકારનું વારંટ કહાડનારી બીજી કોઈપણ કોરટ, જે તે તાબડોતોબ બળવવાની જરૂર હોય અને કોઈ પોલીસ-અમલદાર તુરત મળતો ન હોય તો, બીજા કોઈપણ શખસ અથવા શખસોના નામનું કાઢવાને મુખત્યાર છે; અને સદરહુ શખસે અથવા શખસોએ તે વારંટ બળવવું જોઈયે.

(૨) જ્યારે કોઈ વારંટ એક કરતાં વધારે અમલદારોના અથવા શઘણ શખસોનાં નામનું ખસોના નામનું કાહાડયું હોય, ત્યારે તે સઘળા, અથવા એક વારંટ. તેઓમાંથી ગમે તે એક અથવા વધારે અમલદારો અથવા શખસો તે વારંટ બળવવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—તાબડોતોબ બળવવાની જરૂર હોય અને કોઈ પોલીસ અમલદાર મળતો નહોતો.

બીજાના નામનું વારંટ પોલીસ અમલદાર ના મળી આવે ને ઘણીજ તાકીદ હોયતોજ કાઢી શકે. રાણી વી. સુરેન્દ્રનાથ ૫ બે. લો. રી. ૨૭૪ (૧૩ વિ. રી. ૨૭) પોલીસ પાસે છતાં બીજાના નામનું કાઢવું તે ઘણુંજ ગેરવાજબી ઠરાવ્યું. સૈયદ હુસેનઅલી ૮ વિ. રી. ૭૮

રેલવે નોકરોપરના વારંટ—સરકારનો જ્યુડીશીઅલ ખાતાનો રેજીલેશન નંબર ૩૯૮૭ તા. ૨ જુલાઈ સને ૧૮૭૭ નો થયો છે તેમા જણાવ્યું છે કે રેલવે નોકરોપર ફોજદારી કોર્ટોએ કાઢેલા વારંટો ઉંચા દરજ્જાના કોઈ પોલીસ અમલદારને બળવવા સારૂ સોંપવા અને વારંટનો અમલ કરતા તે પોલીસ અમલદારને એવું માલમ પડે કે-નોકરને તુરત પકડવાથી નુકસાન અથવા જોખમ થવાનો સંભવ રહે છે તો તે નોકર નાહસી ન જાય એવો યોગ્ય રીતે સંધળો બંદોબસ્ત કરીને તોહમતવાળાને તેના કામ પરથી છુટો થાય તે માટે સદરહુ પોલીસ અમલદારે યોગ્ય અધીકારીને પુછવું અને તે છુટો થાય ત્યાં સુધી પકડવું મુલતવી રાખવું.

૭૮. (૧) કોઈ જજી માલસ્ટ્રેટ પોતાના જજીમાં અથવા કોઈ પેટા તુકડી માલસ્ટ્રેટ પોતાની પેટા તુકડીમાં હરકોઈ જસીન

વારંટો જમીનદારે વિગે દારના અથવા જમીનના ધજરદારના અથવા વહિવટ રેનાં નામનાં લખવાનો દારનાં નામનું વારંટ તકસીરવાર ઠરેલો હરકોઈ શખસ અધિકાર છે.

નાશી ગયો હોય તેને અથવા જે ગુન્હેગાર બાબત ઠં-
ઢેરો કાઢાડયો હોય તે ગુન્હેગારને અથવા કોઈ શખસ ઉપર જમીન લઈ નહિ શકાય એવા કોઈ ગુન્હાનું તોહોમત આપ્યું હોય અને તે તેની પાછળ લાગનારના દાવામાંથી છટકી ગયો હોય તો તેને પકડવાસાડ કાઢાડવાને મુખત્યાર છે.

(૨) સદરહુ જમીનદારે, અથવા ધજરદારે અથવા વહિવટદારે તે વારંટની પોહોંચ લખીને આપવી, અને જે શખસને પકડવાસાડ તે વારંટ કાઢાડ્યું હોય તે શખસ પોતાની જમીનમાં અથવા ધજરાની જમીનમાં, અથવા પોતાના હવાલામાંહેની જમીનમાં હોય, અથવા પેસે, તો તેણે તે વારંટ બળવનું.

(૩) જે શખસની ઉપર સદરહુ વારંટ કાઢાડ્યું હોય તે શખસ પકડાય ત્યારે તેને વારંટ સુધ્ધાં પાસેમાં પાસેના પોલીસ અમલદારને સ્વાધીન કરવો, અને, ૭૬, મી કલમ પ્રમાણે તારણ નહિ લીધું હોય તો, તેને તે કામમાં હકુમતવાળા માણસેટની પાસે મોકલી દેવો.

૭૬. જે પોલીસ-અમલદારના નામનું કોઈ વારંટ કાઢાડ્યું હોય તે પોલીસ-અમલદાર અથવા જે અમલદારનું નામ તે વારંટની પાછળ લખ્યું હોય તે અમલદાર તે વારંટની પાછળ બીજા જે પોલીસ-અમલદારનું નામ લખે તે પોલીસ અમલદાર પણ તે વારંટ બળવવાને મુખત્યાર છે.

૮૦. પકડવાનું વારંટ બળવનાર પોલીસ અમલદારે અથવા બીજા શ-
વારંટનો સાર જાહેર ક ખસે જે શખસને પકડવો હોય તે શખસને તે વારંટનો સાર જણાવવો, અને તે શખસ કહે તો, તેને તે વારંટ બતાવવું.

ટીકા.—સાર જણાવવો. વારંટનો સાર જાહેર કર્યા શીવાય વારંટ બળવી પકડતા કોઈ સામનો કે હરકત કરેતો સરકારી નોકરને સરકારી કામ બળવતા હરકત કરી એવો ગુન્હો થતો નથી પણ તેનાપર હુમલો વીગેરે જે થયો હોય તેનું તોહમત રહી શકે. રાણી વી. અખદુલ ગજુર ઈ. લો. રી. ૨૩ ક. ૮૯૬

વારંટ પાસે રાખ્યા શીવાય કોઈને પકડેતો તે ગેરકાયદે છે ને તેમા સામનો કરે કે હરકત કરે કે કેદમાંથી નાસી જાયતો ગુન્હેગાર નથી રાણી વી. અમરનાથ. ઈ. લો. રી. ૫ અ. ૩૧૮ નાની સહી વારંટપર તે જોકે ગેરકાયદે છે તોપણ તેથી બળવવાને હરકત નથી ને ક. ૮૯ પ્રમાણે તે સામે ખાનગી બચાવનો હક નથી. રાણી વી. જનકીપ્રસાદ ઈ. લો. રી. ૫ અ. ૨૦૫ રાણી વી. વેકઠરાવ ૭ મુ. હા. કો. રી. ૫૦

વારંટ કે જેમા શીક્ષા લાયક ગુન્હો જણાવેલો નહી અને જે જુબાની ઉપરથી વારંટ કાઢેલુ તેમાં ગુન્હા લાયક હકીકત ન હોવાથી વારંટ રદ કર્યું બીધુ મુખતી બાબત ૬ બે. લો. રી. ૧૨૯

૮૧. પકડવાનું વારંટ બળવનારા પોલીસ-અમલદારે અથવા બીજા શખસને નકામી ઠીલ ન કરતાં, (જમીન સંબંધી ૭૬ પકડેલા શખસને વ- મી કલમના ઠરાવોને અનુસરીને) જે કોર્ટની આગળ ગર ઠીલે કોર્ટની આગળ કાયદા પ્રમાણે તે પકડેલા શખસને રજુ કરવો જોઈયે તે આજુવો. કોર્ટની આગળ તેને આજુવો.

ટીકા—નકામી ઠીલ ન કરતા આ કલમ પ્રમાણે જે વારંટ કાઢવામાં આવે છે તે કમીટ કરવાનું વારંટ નથી અને માજીસ્ટ્રેટની આગળ રજુ કરવામાં વખત લાગે તે કરતાં વધારે લાંબો વખત રોકવો નહીં વારંટ બળવનારા અમલદારનું કામ છે કે પકડ્યા પછી તરતજ માજીસ્ટ્રેટ પાસે લઈ જવો એટલે વારંટનો અમલ તેથી રદ થાય છે અને તે વારંટની રૂબરૂ માજીસ્ટ્રેટની આગળ રજુ કર્યા પછી અટકાવમાં રાખી શકાય નહીં. જે અટકાવવામાં રાખવાની જરૂર હોયતો નવું વારંટ અથવા ક. ૩૪૪ મુજબ હુકમ કરવો જોઈએ. મહેસઅંદ્ર ૪ એ. લો. રી. અપે. ૧.

૮૨. પકડવાનું વારંટ બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં કોઈ પણ જગાએ બળવ- વારંટ ક્યાં બળવવાનો વાનો અધિકાર છે. અધિકાર છે.

૮૩. (૧) જ્યારે કોઈ વારંટ કહાડનારી કોર્ટની હુકમતની સ્થાનિક હુ- દની બહાર તે વારંટ બળવનું હોય, ત્યારે સદરહુ કો- હુકમતની બહાર બળવ રટ તે વારંટ કોઈ પોલીસ અમલદારના નામનું કહાડ- વા માટે માજીસ્ટ્રેટને મો વાને બદલે જે માજીસ્ટ્રેટની અથવા ડિસ્ટ્રીક્ટ સુપરિંટેન્ડેન્ટ ઓફ પોલીસની અથવા ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરમાં કમી- શનર ઓફ પોલીસની હુકમતની સ્થાનિક હુદમાં તે વા- રંટ બળવનું હોય તે માજીસ્ટ્રેટને અથવા ડિસ્ટ્રીક્ટ સુપરિંટેન્ડેન્ટ ઓફ પોલીસને અથવા કમીશનરને સદરહુ વારંટ ટપાલ મારફતે અથવા બીજી રીતે મોકલવાને મુખત્યાર છે.

(૨) જે માજીસ્ટ્રેટને અથવા ડિસ્ટ્રીક્ટ સુપરિંટેન્ડેન્ટને અથવા કમીશનરને સદરહુ વારંટ સદરહુ પ્રમાણે મોકલ્યું હોય તેણે તેની પાછળ પોતાનાં નામની સહી કરવી, અને પોતાની હુકમતની સ્થાનિક હુદની અંદર, બળવી શકાયું હોય તો, આમાં આગળ કહેલી રીતે, તે વારંટની બળવણી કરાવવી.

ટીકા—આ કલમ ધણા બાગે સુધરી છે. તે મુખ્યત્વે કરીને ડિસ્ટ્રીક્ટ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ ઓફ પોલીસ આ શબ્દો નવીન છે. શને ૧૮૫૯ ના ૧૩ મા એક્ટ પ્રમાણે (આર્ટીફીશિયરોએ કરાર તોડે તે બાબતનો) જે વારંટ કાઢ્યા હોય તેને આ કલમ લાગુ પડે છે. રાણી વી. મ- થુરા ઈ. લો. રી. ૨૦ મ. ૪૫૭. રાણી વી. કબનીઅન ઈ. લો. રી. ૨૦ મ. ૨૩૫. રાણી વી. ગવિરીશંકર ઈ. લો. રી. ૨૦ અ. ૧૨૪.

૮૪. (૧) જ્યારે કોઈ પોલીસ-અમલદારના નામનું કહાડેલું વારંટ જે કોર્ટે તે વારંટ કહાડ્યું હોય તે કોર્ટની હુકમતની સ્થાનિક હુદની બહાર બળવનું હોય, ત્યારે જે માજીસ્ટ્રેટની અથવા જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ થાઈ હોય તે અમલદારના કરતાં ઉતરતા દરજ્જાનો ન હોય એવા જે પોલીસ-અમલદારની હુકમતની સ્થાનિક હુદમાં તે વા-

રંટ બળવતું હોય તે માલસેટની અથવા પોલીસ-અમલદારની પાસે સહી કરાવવા સારૂ તેણે તે વારંટ સામાન્ય લઈ જવું.

(૨) સદરહુ માલસેટ અથવા પોલીસ અમલદારે તે વારંટની પાછળ પોતાના નામની સહી કરવી, અને સદરહુ સહી ઉપરથી, જે પોલીસ અમલદારના નામનું સદરહુ વારંટ કહાડયું હોય તે પોલીસ અમલદારને તે વારંટ સદરહુ હદમાં બળવવાનો પુરતો અધિકાર મળશે, અને સદરહુ અમલદાર કહે તો સ્થાનિક પોલીસે તેને સદરહુ વારંટ બળવવામાં મદદ કરવી.

(૩) જે માલસેટની અથવા પોલીસ અમલદારની હુકમતની સ્થાનિક હદમાં સદરહુ વારંટ બળવવું હોય તે માલસેટની અથવા પોલીસ અમલદારની સહી મેળવવાથી જે ઢીલ થાય તેથી સદરહુ બળવણી થતી અટકશે એવું માનવાનું જ્યારે કારણ હોય ત્યારે જે પોલીસ અમલદારના નામનું તે વારંટ કહાડયું હોય તે પોલીસ અમલદાર તે વારંટ કાહાડનારી કોરટની હુકમતની સ્થાનિક હદની બહાર કોઈપણ જગામાં સદરહુ સહી લીધા વગર તે વારંટ બળવવાને મુખત્યાર છે.

(૪) આ કલમ કલકત્તા તથા મુંબઈ એ શહેરોમાંની પોલીસને પણ લાગુ છે.

૮૫. જ્યારે પકડવાનું કોઈ વારંટ, જે જીલ્લામાં તે વારંટ કાહાડયું હોય તેની બહાર બળવ્યું હોય, ત્યારે જે કોરટે તે વારંટ કાહાડયું હોય તે કોરટ પકડવાની જગાથી વીસ મૈલની અંદર ન હોય તો, અથવા જે માલસેટની અથવા પકડ્યા પછી શું કરવું. ડિસ્ત્રીક્ટ સુપરિટેન્ડેન્ટ ઓફ પોલીસની અથવા ઇલાકાના મુખ્ય શહેરમાં કમિશનર ઓફ પોલીસની હુકમતની સ્થાનિક હદમાં પકડવાનું કામ કર્યું હોય તે માલસેટે અથવા ડિસ્ત્રીક્ટ સુપરિટેન્ડેન્ટ ઓફ પોલીસ અથવા કમિશનર કરતાં સદરહુ કોરટ પાસે ન હોય તો, અથવા ૭૬ મી કલમ પ્રમાણે તારણ લીધું ન હોય તો પકડેલા શખસને સદરહુ માલસેટની અથવા કમિશનરની અથવા ડિસ્ત્રીક્ટ સુપ્રીટેન્ડેન્ટ આગળ લઈ જવો.

૮૬. (૧) જે કોરટે સદરહુ વારંટ કહાડયું હોય તેણે જે શખસ ધારેલો તેજ પકડેલો શખસ છે એવું જણાય, તો સદરહુ માલસેટે અથવા ડિસ્ત્રીક્ટ સુપરિટેન્ડેન્ટ અથવા કમિશનરે તે શખસને પેહરામાં આપીને સદરહુ કોરટની પાસે લઈ જવાનું ફરમાવવું;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જે જામીન લઈ શકાય એવો ગુન્હો હોય, અને તે શખસ સદરહુ માલસેટની, ડિસ્ત્રીક્ટ સુપ્રીટેન્ડેન્ટની અથવા કમિશનરની ખાત્રીલાયક જામીન આપવાને તૈયાર તથા રાજી હોય, અથવા ૭૬ મી કલમ પ્રમાણે તે વારંટ ઉપર શેરો લખીને હુકમ કરેલો હોય, અને તે શખસ સદરહુ હુકમથી ફરમાવેલું તારણ આપવાને તૈયાર તથા રાજી હોય, તો તે માલસેટે, ડિસ્ત્રીક્ટ સુપ્રીટેન્ડેન્ટ અથવા કમિશનરે સદરહુ જામીન અથવા તારણ, જેમ હોય તેમ, લેવું અને જે કોરટે વારંટ કાહાડયું હોય તેની ઉપર તે ખત રવાના કરવું.

(૨) આ કલમમાંહેના કોઈપણ મજકુરથી કોઈ પોલીસ અમલદાર ને ૭૬ મી કલમ પ્રમાણે તારણ લેવાની મના છે એમ સમજવું નહિ.

ક.—જાહેરનામું તથા જપ્તી.

૮૭. (૧) જે કોઈ કોર્ટને (પુરાવો લીધા પછી કે પુરાવો લીધાવગર) એમ માનવાનું કારણ હોય કે જે શખસની ઉપર પોતે નહાસી જનારા શખસ- વારંટ કહાડ્યું છે તે શખસ નાહાસી ગયો છે અથવા આખતમાં જાહેરનામું. સંતાઈ જાય છે, તેથી સદરહુ વારંટ બજાવી શકાય એમ નથી, તો સદરહુ કોર્ટ એક લખેલું જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરીને તેમાં સદરહુ શખસને કોઈ મુકરર કરેલી જગાએ તથા કોઈ મુકરર કરેલી મુદતે હાજર થવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે. તે મુદત સદરહુ જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કર્યાની તારીખથી ત્રીસ દિવસ કરતાં ઓછી ઠરાવવી નહિ.

(૨) તે જાહેરનામું હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરવું:—

(અ) જે શહેરમાં અથવા ગામમાં સદરહુ શખસ ધણું કરીને રહેતો હોય તે શહેરની અથવા ગામની કોઈ પ્રસિદ્ધ જગામાં તે જાહેરનામું જાહેર રીતે વાંચવું;

(બ) તે શખસ જે ઘરમાં અથવા ઘરવાડીમાં ધણું કરીને રહેતો હોય તે ઘરના અથવા ઘરવાડીના કોઈ પ્રસિદ્ધ ભાગપર અથવા સદરહુ શહેરની અથવા ગામની કોઈ પ્રસિદ્ધ જગાપર તે જાહેરનામું ચોહાડવું; અને

(ક) તે જાહેરનામાની એક નકલ તે કોર્ટના મકાનના કોઈ પ્રસિદ્ધ ભાગપર ચોહાડવી.

(૩) તે જાહેરનામું કોઈ અમુક દિવસે ચોગ્ય રીતે પ્રસિદ્ધ કર્યું હતું એ મુજબ તે જાહેરનામું કહાડનારી કોર્ટે મજકુર લખ્યો હોય તે મજકુર હેઠળ લખેલી આખતોનો નિર્ણયકારક પુરાવો છે એવું સમજવું. એટલે, આ કલમથી ફરમાવેલી વાતોનો અમલ કરવામાં આવ્યો છે અને તે જાહેરનામું સદરહુ દિવસે પ્રસિદ્ધ કર્યું હતું.

*ટીકા—નાસી ગયો છે અથવા સંતાઈ જાય છે, —આ કલમ પ્રમાણે જાહેરનામું કાઢતા પેહલા કેટલીક અગત્યની આખતમાં તપાસ કરવો જોઈએ કે જેના સામા જાહેરનામું કાઢવું છે તે પ્રથમનું પકડવાનું કાઢેલું વારંટ ન બજાવવાના હેતુથી નહાસી ગયો છે અથવા સંતાઈ પેડો છે. એવી ખાતરી કરી લેવી જોઈએ. જાહેરનામામાં લખેલું કે—તેમા બતાવેલો માણસ નાસી ગયો છે એવું હેડકોન્સ્ટેબલની જુબાનીથી જણાય છે. ઠરાવ્યું કે—જાહેરનામું ખામીયાલુ છે. રામકી શોરની આખત ૧૯ વિ. રી. ૧૨ (૧૦ એ. લો. રી. ૧૪) નાહાસી જવામાં એકલી જગા બદલી તેનો સમાવેશ થતો નથી પણ સંતાઈ જતું તેનો પણ થાય છે જે કોઈ માણસ વારંટ નિકળતા પેહલા સંતાઈ રહ્યો હોય ને પછે નિકળ્યા પછી પણ સંતાઈ રહેતો તેને પણ નાસતો ફરે છે. એમ કેલવું. શ્રીનીવાસ ઈ. લો. રી. ૪ મ ૩૯૩

*માનવાનું કારણ હોય કે—વારંટ ન બજાવે એટલે તરત ન કાઢવું પણ તોહોમતદાર નાસ તો ફરે છે એવી ખામી જુબાની વીગરેથી કર્યા બાદ જાહેરનામું કાઢવું ખીશોનાથ સરકાર ૩ વિ. રી. ૭૩

*પ્રસિદ્ધ કર્યાની તારીખથી ૩૦ દિવસ કરતા ઓછી ઠરાવવી નહીં. ત્રીસ દિવસની મુદતએ ઓછામાં ઓછી ઠરાવી છે અને તે પ્રસિદ્ધ કરવાની બતાવેલી રીત મુજબ પ્રસિદ્ધ કરે તે તારીખથી જણાય છે અને તેટલા માટે ક્યારે પ્રસિદ્ધ કરે તેનો પુરાવો દફતરમા હોવો જોઈએ

રામકીશોર ૧૦ બે. લો. રી. ૧૪. આ કલમ મુજબ પ્રોસીજર ઘડવાનું કારણ એટલું છે કે જ્યારે વારંટ પરભાષ બજી શકતું ન હોય તો તોહમતદારને આ કલમ પ્રમાણે પ્રસીદ્ધ કરવાથી તેના સગા વાહલા મીત્ર કે બીજી રીતે ખબર મળે કે તેને હાજર રહેવાનું છે. ને તેને ખબર મળે તે સાથે પૂરતો વખત ૩૦ ત્રીસ દીવસ ઉપરાંતનો બતાવ્યો છે. રામ કીશોર ૧૦ બે. લો. રી. ૧૪ આ કલમ પ્રમાણે કરવાથી. તોહમતદાર એમ ન કહીશકે તેને અથવા તેના માણસોને આ બાબતની ખબર નહીં હતી.

જેને માટે આ કલમ પ્રમાણે જાહેરનામું કાઢવામા આવ્યું હોય તે હાજર ન થાય ત્યાં સુધી તેના તરફની કોઈ અરજ કોર્ટ સાંભળશે નહીં. બીસેસર પ્રસાદ ૨ નો. વે. પ્રો. ૪૪૧

જે તોહમતદારની સામે વારંટને જાહેર નામું કાઢ્યું હોય ને તે જાહેર નામામા બતાવેલી તારીખની અંદર હાજર થાયતો ક. ૧૭૪ પ્રમાણે ગુન્હેગાર નથી. પણ જાહેર નામા મુજબ હાજર ન થાયતો ક. ૧૭૪ મુજબ ગુન્હેગાર ગણાય રાણી વી. ઓમેશચંદ્ર ૫ વિ. રી. ૭૧ તથા રાણી વી. અમીરજન ૭ નો. વે. પ્રો. ૩૦૨

આ કલમ ફક્ત પક્ષ કારને લાગુ પડે છે. સાક્ષીદારને લાગુ પડતી નથી. હુસેમ માનજી ૯ વિ. રી. ૭૦.

૮૮. (૧) ૮૭ મી કલમ પ્રમાણે જાહેરનામું કાઢાડયા નાહાસિ જનારા શખસ પછી જે શખસ બાબત તે જાહેરનામું કાઢાડયું હોય તે ની મિલકત જમ કરવા શખસની જંગમ અથવા સ્થાવર મિલકત અથવા એ બાબત મિલકત જપ્ત કરવાનું ફરમાવવાને તે કોર્ટ મુખત્યાર છે બાબત.

(૨) તે હુકમ જે જલ્લામાં કર્યો હોય તે જલ્લામાં સદરહુ સખસની કોઈ પણ મિલકત જપ્ત કરવાનો અખત્યાર તે હુકમ ઉપરથી છે એવું સમજવું; અને સદરહુ જલ્લાની બહાર સદરહુ શખસની કોઈ પણ મિલકત જપ્ત કરવાનો અખત્યાર, જે જલ્લા માજિસ્ટ્રેટના અથવા ચીફ પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટના જલ્લામાં સદરહુ મિલકત આવેલી હોય તે જલ્લા માજિસ્ટ્રેટ અથવા ચીફ પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ તે હુકમ પાછળ સહી કરશે એટલે તે હુકમ ઉપરથી છે એવું સમજવું.

(૩) જે મિલકત જપ્ત કરવાનો હુકમ કર્યો હોય તે મિલકત લે-હોયું હોય અથવા બીજી જંગમ મિલકત હોય તો આ કલમ પ્રમાણે કરવાની જપ્તી હેઠળ લખ્યા મુજબ કરવી એટલે—

(અ) પકડીને; અથવા

(બ) ઉપજ વસુલ કરનાર નિમીને; અથવા

(ક) જે શખસ બાબત જાહેરનામું કાઢાડયું હોય તે શખસને અથવા તેની તરફથી કોઈને પણ સદરહુ મિલકત સ્વાધીન કરવાની મના કરવા બાબતનો લેખી હુકમ કરીને; અથવા

(ડ) કોર્ટને ચોગ્ય લાગે તે પ્રમાણે સદરહુ પ્રકારની સઘળી અથવા કોઈ પણ બે રીતે.

(૪) જે મિલકત જપ્ત કરવાનો હુકમ કર્યો હોય તે મિલકત સ્થાવર હશે, ત્યારે આ કલમ પ્રમાણે કરવાની જપ્તી, સરકારને મેહસુલ ભરનારી જમીન હોય તો, જે જલ્લામાં તે જમીન આવેલી હોય તે જલ્લાના કલેક્ટરની મારતે કરવી અને બીજી સઘળી બાબતોમાં હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે કરવી—

(૬) કબજે લઇને; અથવા

(૬) ઉપજ વસુલ કરનાર નિમીને; અથવા

(ગ) જે શખસ બાબત જાહેરનામું કહાડ્યું હોય તે શખસને અથવા તેની તરફથી કોઈને પણ ભાડું અથવા ગણોત આપવાની અથવા મિલકત સ્વાધીન કરવાની મના કરવા બાબતનો લેખી હુકમ કરીને; અથવા

(હ) કોરટને ચોગ્ય લાગે તે પ્રમાણે સદરહુ પ્રકારની સઘળી અથવા કોઈ પણ બે રીતે.

(પ) જે મિલકત જપ્ત કરવાનો હુકમ કર્યો હોય તે મિલકત છ-વતાં જનાવરો હશે અથવા જલદી નાશ થવા જેવી હશે, તો કોરટ પોતાને ચોગ્ય લાગે તે પ્રમાણે, તેનું તાબડતોબ વેચાણ કરવા બાબત હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે, અને એવે પ્રસંગે તે વેચાણના આવેલા પૈસાની વ્યવસ્થા કોરટના હુકમ પ્રમાણે કરવી.

(૬) દિવાની કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાના ૩૬ મા બાબ પ્રમાણે નિમેલા ઉપજ વસુલ કરનારના જે અધિકાર, કામ તથા જવાબદારી હોય તેજ અધિકાર, કામ તથા જવાબદારી આ કલમ પ્રમાણે નિમેલા ઉપજ વસુલ કરનારની છે એમ સમજવું.

(૭) જે શખસ બાબત જાહેરનામું કહાડ્યું હોય તે શખસ જો જાહેરનામામાં લખેલી મુદતમાં હાજર ન થાય તો તે જપ્તીવાળી મિલકત ઉપર સરકારનો વ્યવસ્થાધિકાર થશે; પણ જપ્તીની તારિખથી છ મહિના પુરા થતાં સુધી તે મિલકત વેચવી નહિ, પણ તે મિલકત જલદીથી તથા કુદરતી રીતે બગડી જાય તેવી હોય અથવા તે વેચાણથી માલીકને ફાયદો થશે એમ કોરટની નજરમાં આવે તો, એ બેમાંના પ્રસંગે કોરટને જ્યારે ચોગ્ય લાગે ત્યારે તે સદરહુ મિલકત વેચાવવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—જપ્તી અપમાનની શીક્ષા તરીકે નથી જે માણસ માટે જાહેરનામું થયું હોય તે માણસ આવે અથવા લાવવામા આવે ને તે પેહેલા જમી ન કરી હોય તો પછે કરવી નહી. રામ કીશોરસેન ૧૯ વિ. અ. ૧૨. જે ગામમા તોહમતદાર રહેતો હતો તે ગામમા જાહેરનામું ચોઢેલું નહી તેથી જાહેરનામું કાયદેસર નથી એમ ફરાગ્યુ ને કરેલી જપ્તી પણ ખસેડવામા આવી. સુબ્બા આધર ઇ. લો. રી. ૧૯ મ. ૩

સરકારનો વ્યવસ્થાધિકાર થશે. આવો હુકમ કરતા પેહેલા અમુક મુદતનું જાહેરનામું નિકળવું જોઈએ ને તે જાહેરનામું નાસી જાયછે અથવા સંતાઈ જાયછે. એવી સાબીતી મળ્યા બાદજ કાઢી શકાય શીવદ્યાલસીંગ વી. ઝનીઅતસીંગ ૬ વિ. રી. ૯૩

છ મહિના પુરા થતા સુધી મિલકત વેચી શકાતો નથી અને તે મુદતની અંદર હાજર થાય તેટલા પરથી મિલકત પાછી મળી શકતી નથી બીશ્વનાથ સરકાર ૩ વિ. રી. ૬૩ આ કલમ મુજબના પ્રોસીડીંગ ઇનસાફી કામ નથી ને તેથી ત્રીજા સખસના હક બાબત તપાસ થઈ શકે નહીં શીહોદ્યાળ ઇ. લો. રી. ૬ અ. ૪૮૭

૮૯. ૮૮ મી કલમની પેટા કલમ (૭) પ્રમાણે જે શખસની મિલકત

ઉપર સરકારનો વ્યવસ્થાધિકાર થાય અથવા થયો હોય

જમકરેલી મિલકત પા- તે શખસ જે કોરટના હુકમથી તે મિલકત જપ્ત કરી
છો આપવા બાબત હોય તે કોરટની આગળ અથવા જે કોરટના તાબા હે-

૬૭ એવી કોરટ હોય તે કોરટની આગળ જપ્તીની તારીખથી બે વર્ષમાં પોતાની મેળે હાજર થાય અથવા તેને પકડીને આણવામાં આવે અને સદરહુ કોરટની ખાત્રી થાય એવી રીતે તે શાખિતી આપે કે પોતાની ઉપર વારંદ બળે નહિ એવા હેતુથી પોતે નાહાસી ગયો અથવા સંતાપ ગયો નહોતો અને જાહેરનામાં લખેલી મુદતમાં હાજર થવાનું બની શકે એવી રીતે તે જાહેરનામાની અબર પોતાને મળેલી નહતી, તો સદરહુ મિલકત અથવા જો તે વેચી હોય તો તે વેચાણનું નક્કી ઉત્પત્ત, અથવા જો તે મિલકતનો ફક્ત થોડાક ભાગ વેચ્યો હોય તો તે વેચાણનું નક્કી ઉત્પત્ત તથા તે મિલકતનો બાકી રહેલો ભાગ, સદરહુ જપ્તીને લીધે થયેલો સઘળો અરચ તેમાંથી લીધા પછી, તે શખસને સ્વાધીન કરવો.

ટીકા—કલમોના શબ્દોમાં ફારફર છે.

ત્રીજા પક્ષકારો—ત્રીજા સખસના હક બાબત માજીસ્ટ્રેટ હુકમ કરે તે સામે દીવાની ફરીયાદ માડવી ને હક સાબીત કરવાને ત્રીજા પક્ષકારને તક આપવી જોઈએ ને ત્યાંસુધી વેચાણ બંદ રાખવું. આવી બાબતમાં માજીસ્ટ્રેટના હુકમ સામે ફરીતપાસની અરજ ન ચાલે. કંઈપણ ગુનદાન ઈ. સો. રી. ૨૦ મ. ૮૮. પાછલી કલમ પ્રમાણે જપ્તી કરતા અવલ બહુ સાવ ચેતી રાખવી જોઈએ. નાસી જનારનીજ મિલકત જપ્ત કરવી. ત્રીજા સખસના કબજાને કે મિલકતને હરકત ન કરવી. અમરરાય ૭ વિ. રી. ૩૫.

ત્રીજા સખસની મિલકત જપ્ત થઈ વેચાણ થઈ ગઈ હોય તો વેચાણ લેનારપર પોતાના હક બાબત દીવાની કોરટમાં દાવો કરી શકે છ મહીના સુધી ત્રીજો સખસ પોતાના હક માટે કંઈ હીલચાલ ન કરે તો નાસી જનારની મિલકત છે એવું અનુમાન થઈ શકે છે. અંદર મોનસીંગ ૧૭ વિ. રી. ૧૦ સીયા દયાલ વી. રાણી ઇ. સો. રી. ૬ અ. ૪૮૭.

સાહેદી ગેરહાજર રહે છે તેથી મિલકત જપ્ત કરવા હુકમ કર્યો સેસન જડજો અપીલ માં તે હુકમ એવા કારણથી રદ કર્યો કે—જેની મિલકત જપ્ત કરી છે તેનો જવાબ લેવો જોઈએ તે લીધો નથી માટે ગેરકાયદે છે હાઈ કોરટે ઠરાવ્યું કે—સેસન જડજો કામદાની ભુલ કરી છે જો કે આ કામમાં તે સખસ હાજર થયો છે પણ હાજર ન થાય અને તેથી તેનો જવાબ ન લેવામાં આવે તો પછે તે આ કલમથી બચી જાય. રાણી વી. રેહડાયરાય ખીસવાસ ર વિ. રી. ૪૫.

માજીસ્ટ્રેટે તે નાહાસી ગયોછે કે સંતાપ ગયો છે તેવું બતાવવું જોઈએ ને તે બતાવ્યું ન હોય તો પ્રોસીડીંગને વેચાણ રદ જામ કારણ તેમ કરવું તે કાયદા વિરુદ્ધ છે. રાણી વી. સીહો દયાલસીંગ ૬ વિ. રી. ૭૯.

તોહમતદારનું કામ છે કે—તે ઇનસાફ ન થવાના હેતુથી તે નાહસી ગયો નોહતો ને જો તે પ્રમાણે ન બતાવે તો મિલકત સરકાર દાખલ થાય. ખીશોનાથ સરકારની અરજ બાબત ૩ વિ. રી. ૬૩.

જો પ્રોસીડીંગ નિયમસર ચલાવ્યું હોય તો નાસી જનાર સખસનો દીવાની દાવો આશી શકે નહી. રાણી વી. ભુકુરીસંગ ૮ વિ. રી. ૨૦૭.

ક. ૮૮ પ્રમાણે અમુક મિલકત જપ્ત કરેલી તે મિલકતપર નાહાસી જનાર સામે હુકમનામું થએલું તેમાં દીવાની કોર્ટ મિલકત જપ્તીમાં લીધી ને વેચાણ કરી નાસી ગયેલો ગુન્હેગાર જાહેરનામાની મુદતમાં હાજર ન થાય તો વ્યવસ્થાધીકારનો સરકારને હક પ્રાપ્ત થાયછે.

ને તેથી માજીસ્ટ્રેટ વેચી બાદ દીવાની કોર્ટના વેચાણ લેનારને માજીસ્ટ્રેટની કોર્ટના વેચાણ લેનાર વચ્ચે તકરાર ઉઠી ને ડેવટે હાઇ કોર્ટને છેલ્લાના લાભમાં હુકમ કર્યો ઠરાવ્યું કે—સરકારનો વ્યવસ્થાધીકારનો હક પ્રાપ્ત થાય તે સરકારનો સ્વતંત્ર હક છે ને પાછળથી હાજર થઇ ન હાજર રહેવાનું પાકું કારણ બતાવે તો ક. ૮૯ પ્રમાણે મિલકત પાછી ન મેળવી શકે પણ કીમ ત મેળવી શકે. સેહીક ગોલામ અખીડ ઇ. સો. રી. ૯ ક. ૮૧૧.

૬.—પ્રોસેસ સંબંધી બીજી કાનુનો.

૯૦. જે બાબતમાં હાજર થવા સાડ જન્યુરર અથવા આસેસર શિવાય બીજા કોઈ પણ શખસની ઉપર સમન કાઢાડવાને કોઈ સમનને બદલે અથવા કોર્ટને આ કાયદા પ્રમાણે અધિકાર હોય તેવી હરકોઈ તે શિવાય વળી વારંટ બાબતમાં તે કોર્ટ સદરહુ શખસને પકડવા સાડ, ચા-કાઢાડવા બાબત.

(અ) જે સદરહુ સમન કાઢાડતાં પેહેલાં, અથવા તે કાઢાડ્યા પછી પણ તે શખસ હાજર થાય તેને માટે મુકરર કરેલા વખત પેહેલાં તે કોર્ટને એવું માનવાનું કારણ જણાય કે તે શખસ નાહાસી ગયો છે અથવા તે સમન નહિ માને તો; અથવા.

(બ) જો સદરહુ વખતે તે શખસ હાજર ન થાય અને તે સમન પ્રમાણે હાજર થવાનું તેનાથી બની શકે એવે વખતે તે સમન યોગ્ય રીતે બજાવ્યાની સાબિતી થાય અને એ પ્રમાણે હાજર નહિ થયા બાબત કોઈ વાજબી કારણ આપવામાં ન આવે તો;

ટીકા—મુખત્યાર છે માજીસ્ટ્રેટ બધા કેસમાં આ કલમ પ્રમાણે સાક્ષીદારને હાજર રાખવા માટે વારંટ કાઢવા બધાએલ નથી બીસોનાથ ૩ વિ. રી. ૧૩ માનવાનું કારણ જણાય કે માજીસ્ટ્રેટને આ કલમ પ્રથમજ વખતે સમન કાઢવાને બદલે વારંટ કાઢવાનો અધિકાર યોગ્ય તપાસ કર્યા પછી જ્યારે માનવાનું કારણ થાયકે—તેમ કરી શીવાય ધારેલો સખસ હાજર થશે નહી. તોજ વારંટ કાઢી શકે—જેના ઉપર સમન નિકળી શકે તેમનાપર વગર તપાસે વારંટ કાઢવા માજીસ્ટ્રેટને અધિકાર આપવો એવો આ કલમનો ઇરાદો નથી. મહેશચંદ્ર ૪ મે. સો. રી. અપે. ૧ સમનને વારંટ બે પ્રોસેસો એકી વખતે ન કાઢવા સમનથી હાજર નહી થાય એમ માનવાનું કારણ હોય તોજ વારંટ કાઢવું ચંદ્રશીખરરાય વી. રાણી ૧૨ વિ. રી. ૧૮ સમનની બજાવણી બરાબર રીતે થઇ હતી એવું સાબેત ન થાય ત્યાં સુધી વારંટ કાઢી શકે નહી. અબ્દુલ રેહમાન વી. રાણી ૭ વિ. રી. ૩૭ બન્નેવેલા સમનસનુ અપમાન કર્યું છે એવી જ્યાં સુધી કોર્ટને ખાત્રી ન થાય ત્યાં સુધી વારંટ કાઢી શકે નહી ૧૪ વિ. રી. ૨૦

૯૧. જે શખસના હાજર થવા સાડ અથવા જે શખસને પકડવા સાડ

સમન અથવા વારંટ કાઢાડવાનો કોઈ પણ કોર્ટના

હાજર થવા સાડ ખત પ્રમુખ અમલદારને અધિકાર હશે તે શખસ જ્યારે

સેવાનો અધિકાર સદરહુ કોર્ટમાં હાજર હોય, ત્યારે સદરહુ અમલદારને

શખસને તે કોર્ટમાં હાજર થવા સાડ જામીન સાથે અ

થવા જામીન વગર એક ખત કરી આપવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

૯૨. આ કાયદા પ્રમાણે લીધેલા કોઈ પણ ખત પ્રમાણે જે શખસ કોઈ કોરટની આગળ હાજર થવાને બંધાયેલો હોય તે શખસ એ પ્રમાણે હાજર ન થાય, ત્યારે સદરહુ કોરટનો પ્રમુખ અમલદાર વારંટ કહાડીને સદરહુ શખસને પકડીને પોતાની આગળ રજુ કરવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

૯૩. સમન બાબત તથા વારંટ બાબત તથા તે કહાડવા બાબત તથા બજાબાબત માંહેના ઠરાવો વગેરે બાબત આ બાબત માંહેના ઠરાવો આ કાયદા પ્રમાણે સમનોને તથા પકડવાનાં કહાડેલા હરએક સમનને તથા પકડવાનાં દર એક વારંટને સામાન્ય રીતે રંટને બની શકે તેટલે સુધી લાગુ પડશે. લાગુ પાડવા બાબત.

ટીકા—કોઈ માણસને પોલીસના આગળ હાજર રાખવાના માટે જમીન ખત લખી લેવાનો પોલીસ અમલદારને આ કાયદા મુજબ અધિકાર નહીં હોવાથી જમીન ખત મુજબ કાયદા વિરૂધ્ધ ગણાય છે અને તેમા ફરદાર કરી નવી સરતો નાખાને માજીસ્ટ્રેટને અધિકાર નથી. ચંદ્રશીખર ઇ. લો. અ. ૧૧ ક. ૭૭

બાબ ૭ મો.

દસ્તાવેજો તથા બીજી જંગમ મિલકત રજુ કરવાની જરૂર પાડવા સાર તથા ગરવાજબી રીતે કેદ કરેલા શખસોને શોધી કાઢવા સાર પ્રોસેસો બાબત,

અ.—રજુ કરવા વિશે સમન.

૯૪. (૧) જ્યારે કોઈ પણ કોરટની, અથવા કલકત્તા અને મુંબાઈ એ શહેરોની હદ બહાર કોઈ પણ જગામાં જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસ થાણું હોય એવા કોઈ પણ અમલદારની નજરમાં એમ આવે કે આ કાયદા પ્રમાણે પોતે અથવા પોતાની આગળ કોઈ પણ તપાસ અથવા ચોકસી અથવા ધનસાફ અથવા બીજું કામ ચલાવવાના કારણ સાર કોઈ પણ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ રજુ કરવી જરૂરની અથવા યોગ્ય છે. ત્યારે જે શખસના કબજામાં અથવા અખત્યારમાં સદરહુ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ છે એવું માનવામાં આવે તે શખસે સમન અથવા હુકમમાં લખેલે વખતે અને જગાએ તે દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ હાજર થઈને રજુ કરવી અથવા રજુ કરવી એવો તેને સમન કરવાને સદરહુ કોર્ટ અથવા એવો તેને લખેલો હુકમ કરવાને સદરહુ અમલદાર મુખત્યાર છે.

(૨) જે શખસને ફક્ત કોઈ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ રજુ કરવાની આ કલમ પ્રમાણે ફરમાવ્યું હોય તે શખસ તે દસ્તાવેજ અથવા બીજી

જી વસ્તુ રજી કરવા સાડ જાતે હાજર થવાને બદલે તે રજી કરાવે તો તે સદર હુ હુકમ પ્રમાણે ચાલ્યો છે એમ સમજવું.

(૩) આ કલમ માંહેના કોઈ પણ મજકુર ઉપરથી સન ૧૮૭૨ ના હિંદુસ્તાનના પુરાવાના આક્ટની ૧૨૩ મી તથા ૧૨૪ મી કલમોને બાધ આવે છે અથવા તે મજકુર ટપાલ ખાતાના અથવા તાર ખાતાના અધિકારીઓના હવાલામાં કોઈ કાગળ, પોસ્ટ કાર્ડ, તાર અથવા બીજો દસ્તાવેજ અથવા કોઈ પણ પારસલ અથવા વસ્તુ હોય તેને લાગુ પડે છે એમ સમજવું નહિ.

ટીકા—સુધારો શલાણી વખતે એ શબ્દોને બદલે સમનમા અથવા હુકમમા લખેલે વખતે એ શબ્દો તથા પેટા કલમ ૩ ની શરૂઆતમાં “ આ કલમ માંહેના કોઈ પણ મજકુર ઉપરથી ” એ શબ્દો અને ૧૨૪ મી કલમોને એ શબ્દો પછી બાધ આવે છે અથવા તે મજકુર ટપાલ ખાતાના એ શબ્દો અને બીજો દસ્તાવેજ એ શબ્દો પછી અથવા કોઈ પણ પારસલ અથવા વસ્તુ અને તેને એ શબ્દ પછી લાગુ પડે છે એ શબ્દો નવા વધાર્યા છે.

જરૂરની અથવા યોગ્ય છે.—જે વસ્તુ મંગાવવી હોય તે વસ્તુનો સંબંધ યા લાગતુ વળગતુ ચોક્કશી અથવા તપાસ જાડે જોઈએ અથવા કામમા તેથી કાંઈ અજવાળુ પડે અથવા પુરાવાની સાંકળ મળે તેમ હોવું જોઈએ તે મંગાવેલી વસ્તુ ચોક્કશીને એકંદરે ગેર લગતી હોય તોપણ જ્યાં સુધી એમ ધારવે કે ચોક્કશીને માટે જરૂરની તથા યોગ્ય છે તો કોર્ટને આ કલમ પ્રમાણે મંગાવવાનો અધીકાર છે. હૈદરાબાદ નિઝમ વી. જેફાયા ઇ. લો. રી. ૧૯ ક. ૫૨

દસ્તાવેજની ચોક્કશીમા જરૂર છે કે નહીં એ માલુમ્મેટે આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરતી વખતે અથવા ક. ૯૬ પ્રમાણે વારંટ કાઢતી વખતે ચુકવવી જોઈએ. મહમદ જકારીહ વી. અહમદ મહમદ ઇ. લો. રી. ૧૫ ક. ૧૦૯

જે સખસના કબજામા અથવા અખતીયારમાં છે એવું માનવામાં આવે. કોઈપણ સખસના કબજામાં અથવા અખતીયારમાં કોઈ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ હોય ને તે તપાસમાં કે ચોક્કશી કે ધનસાધી કામમાં મંગાવવી જરૂરની છે તથા યોગ્ય છે એમ માલમ પડેતો સમન તે રજી કરવા માટે કાઢી શકાય છે. મહમદ વી. અહમદ મહમદ ઇ. લો. રી. ૧૫ ક. ૧૦૯. રાણી વી. જોગેશ્વર મોચી ઇ. લો. રી. ૩ ક. ૩૭૯ તથા મહારી ધરમશી ૧૨ સુ. હા. ઇ. રી. ૨૧૭ ના કામમાં ચુન્નાવાળી મિલકત ત્રીજા પક્ષકારના કબજાની રજી કરવા હુકમ ફરમાન કર્યો હતો ને મિલકતની વ્યવસ્થા કરવાના હુકમ ફરમાન કર્યો હતા. તેમજ ઇ. લો. રી. ૧૯ ક. ૫૨ મા અમુક ગર્વમેન્ટ કરનસી નોટ રજી કરવા ફરમાવ્યું કે જેની બાબતમાં ખોટો ઉપયોગ કરવાનું કેહવામાં આવ્યું હતું જોકે કબજે રાખનારનું તે પરલીયન હતું તોપણ તેમાં ફરાવ્યું કે—દરેક કોર્ટને અધીકાર છે અને તોહમતમા આવેલી કોઈ પણ મિલકત પ્રોસીડીંગ વખતે રોકી રાખી શકે છે.

૯૫. (૧) જે કોઈ પણ જાહેરાત માલુમ્મેટના અથવા ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલુમ્મેટના અથવા હાઈ કોર્ટના અથવા સેશન કોર્ટ કાગળો તથા તારો સં- ના મત પ્રમાણે સદરહુ હવાલા માંહેનો કોઈ પણ દસ્તા અધી કેમ કરવું. વેજ અથવા પારસલ અથવા વસ્તુ આ કાયદા પ્રમાણે કોઈ પણ તપાસ, ચોક્કશી, ધનસાધી અથવા બીજું કામ ચલાવવાના કારણ સાડ જોઈતી હોય, તો સદરહુ માલુમ્મેટ અથવા કોર્ટ ફરમાવે તેવા શખસને સદરહુ દસ્તાવેજ, પારસલ અથવા વસ્તુ સ્વાધીન કરવાનું

ટપાલ ખાતાના અથવા તાર ખાતાના જેમ હોય તેમ, આધિકારીઓને ફરમાવવા ને તે માલખેટ અથવા કોરટ મુખત્યાર છે.

(૨) જે બીજા કોઈ પણ માલખેટના અથવા કોઈ પણ પોલીસ કમિશનરના અથવા પોલીસના કોઈ પણ ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરિન્ડેન્ટના મત પ્રમાણે સદરહુ પ્રકારનો કોઈ દસ્તાવેજ અથવા પારસલ અથવા વસ્તુ સદરહુ પ્રકારના કોઈ પણ કારણ સારૂ જોઈતી હોય, તો સદરહુ જલ્લા માલખેટનો, અથવા ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલખેટનો અથવા કોરટનો હુકમ થતાં સુધી, સદરહુ દસ્તાવેજની, પારસલની અથવા વસ્તુની શોધ કરાખીને તે અટકાવી રાખવાનું ટપાલ ખાતાને અથવા તાર ખાતાને, જેમ હોય તેમ, ફરમાવવાને તે મુખત્યાર છે.

ખ-ઝાડો લેવાના વારંટ બાબત.

૯૬. (૧) જે શખસને ૯૪ મી કલમ પ્રમાણે સમન અથવા હુકમ કર્યો

હોય અથવા કરવાનો અધિકાર હોય અથવા જે શખસ

ઝાડો લેવાનું વારંટ ને ૯૫ મી કલમની પેઠા કલમ (૧) પ્રમાણે ફરમાશ કરી હોય અથવા કરવાનો અધિકાર હોય તે શખસ સદરહુ સમનમાં અથવા ફરમાશમાં ફરમાવ્યા મુજબ દસ્તાવેજ અથવા વસ્તુ રજુ કરશે નહિ એવું માનવાનું કોઈ કોરટને કારણ હોય ત્યારે,

અથવા સદરહુ દસ્તાવેજ અથવા વસ્તુ ફલાણા શખસના કબજામાં છે એવું કોરટની જાણવામાં ન હોય ત્યારે,

અથવા આ કાયદા પ્રમાણે કોઈ પણ ચોકશી, ઈનસાફ અથવા બીજા કામની મતલબ સામાન્ય રીતે ઝાડો લેવાથી અથવા જઈને જોવાથી સરશે એવું કોરટની નજરમાં આવે ત્યારે,

તે કોરટ ઝાડો લેવાનું વારંટ કહાડવાને મુખત્યાર છે; અને જે શખસના નામનું સદરહુ વારંટ કર્યું હોય તે શખસ તે વારંટ મુજબ અને આ કાયદામાં આગળ કહેલા ઠરાવો મુજબ ઝાડો લેવાને અથવા જઈને જોવાને મુખત્યાર છે.

(૨) ટપાલ ખાતાના અથવા તાર ખાતાના અધિકારીઓના હવાલામાં કોઈ દસ્તાવેજ, પારસલ અથવા બીજી વસ્તુ હોય તે બાબત ઝાડો લેવાનું વારંટ આપવાનું જલ્લા માલખેટ અથવા ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલખેટ શિવાય બીજા કોઈ માલખેટને આ કલમ માંહેના કોઈ પણ મજકુરથી અધિકાર છે એવું સમજવું નહિ.

ટીકા—ઝાડો લેવાને તથા જઈને જોવાને—જઈને જોવાને એ શબ્દ અમુક જગ્યાને માટે લાગુ છે પણ દસ્તાવેજ અથવા વસ્તુને માટે નથી ને આ વિચાર બરાબર છે એમ કલમ ૯૭ થી જણાય છે ને ક. ૯૪ કરતા આ કલમના શબ્દો બોહાળા અર્થે વાળા છે અહમદ જેકીરાહ વી. અહમદ મહમદ ઇ.લો. રી. ૧૫ ક. ૧૦૯ ઝાડો લેવાનું વારંટ ક્યારે કાઢી શકાય. ફરીયાદી હોય ને જેને કાયદા પ્રમાણે સોગન પર તપાસ્યો હોય ને વ્યાજબી આધાર વાળી ખર્ચ ઉપરથી જે તેમની આગળ ચોકશીકે તપાસ સારૂ જરૂરની હોય તો માલખેટ ઝાડો લેવાનું વારંટ કાઢવાને મુખત્યાર છે પ્રથમ દર્શનીક ચોકસી થતા સુધી કે ફરીયાદીના સાક્ષી તપાસી રેહવામાં ત્યાસુધી વાટ જોવાની જરૂર નથી. રાણી વી. મહંત ત્રીપડીના ઇ. લો. રી. ૧૩ મ. ૧૮

રાધનપુર સંસ્થાનના એડમીનીસ્ટ્રેટરે અમદાવાદના ડીસ્ટ્રીક્ટ પોલીસ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ-
 ૧૨ તાર ક્યો કે-તે સંસ્થાનના ખજાનાના કેટલાક ભાગની ત્યાંથી ચોરી થઇ તે અમદાવાદ મ-
 ન્યે એક ધરની અંદર આવેલ છે એમ માનવાને કારણ છે તે પરથી શેહેરના પોલીસ ઇન્સપે-
 ક્ટરે સીટી માજિસ્ટ્રેટ આગળ આ કલમ મુજબ અરજ કરી ઝાડો લેવાનું વારંટ મેળવ્યું. ઝડ
 તીનું વારંટ આપવાનો હુકમ રદ કરી ઠરાવ્યું કે-જે માહિતી ઉપરથીજ માત્ર માજિસ્ટ્રેટ કાયદા
 પ્રમાણે ઝડતીનું વારંટ આપી શકે તે માહિતી આ કાયદાની ક. ૧૯૧ મધ્યે જલાવેલી છે તે
 રીતે એટલે-(૧) ફરીયાદ પરથી (ક. ૪ અ ત્યા ક. ૨૦૦ની સરતો) (૨) પોલીસ રી-
 પોર્ટપરથી (ક. ૧૭૭) (૩) પોલીસ અમલદાર શીવાય ખીજા સખસ પાસેથી મળેલી ખાતમી
 પરથી (૪) પોતાની જાત માહેતી પરથી અથવા પોતાના શકપરથી. હરીલાલ જગજીવન ખુચ
 મુ. હા. કો. ફી. રૂ. ૪૦થી ૮૯૭ કચારે વારંટ કાઢી શકાય નહીં. હકુમતની આહારના કોઇ
 માણસે ટેલીગ્રાફ ક્યો તે પરથી વારંટ કાઢવું ન જોઇએ. હરીલાલ ખુચ મુ. હા. કો. ફી. રૂ.
 ૪૦ સને ૧૮૯૭

ન્યારે ત્રીજા પક્ષકારના કબજામાં મિલકત ચોરીની છે એવી તકરાર ન હોય તો તે ર-
 જી કરાવવું ફક્ત પુરાવાને માટે માગી શકાય. જેમાં માલકીની તકરાર છે તેમાં જખ્તીને માટે
 હુકમ કરવો નહીં. બાનજી કુલાની અરજી ખાખત મુ. હા. કો. ફી. રૂ. ૧૬-૧૦-૯૩.

દસ્તાવેજ માટે કાઢવાના વારંટ. કાયદાથી વારંટ કાઢવાનો સલામતી ભરેલો ર-
 સ્તો આ પ્રમાણે છે. જે દસ્તાવેજ મંગાવવો અથવા જે ખાખત ઝડતી લેવી હોય તે દસ્તાવેજ
 કીચો તે ખુલી રીતે બતાવવું (૨) દસ્તાવેજની ચોકસીમાં જરૂર છે (૩) ઝાડો લેવાનું વા-
 રંટ કાઢતા ઇનસાફની રાહે વિચારવું કે તે પ્રમાણે કરવાની જરૂર છે એવી હકીકત આવ્યા
 વગર કાઢવો નહીં. વારંટમાં બતાવેલ તે શીવાય ખીજા દસ્તાવેજ કે વસ્તુ પકડવી નહીં તે
 એવી રીતે ગેરકાયદે પકડી કોરટ આગળ લાવેલ તેમાં ઠરાવ્યું કે-તે કોર્ટ આગળ બરાબર
 રીતે નથી તેથી તપાસવા હક નથી. અમુક વર્ષની ખાતા બુક રજી કરવા વારંટ કાઢ્યું તે
 તે પ્રમાણે ચોપડાને કાગલ રજી કરવામાં આવ્યા ફરીયાદીએ તપાસવા માગણી કરી જે માગણી
 સામે હરકત લીધી કે-કાયદો તપાસવા માટે પરવાનગી આપતો નથી તેમાં ઠરાવ્યું કે-માજિ-
 સ્ટ્રેટને તપાસવા દેવાનો અધીકાર છે પણ તે વારંટમાં બતાવેલા ભાગના પુરતા તપાસવા દેવા
 મહંમદ જેહીરાહ વી. અહમદ મહમદ ઇ. લો. રી. ૧૫ ક. ૧૦૯.

ઝડતી સામે હરકત.—તાબાના પોલીસ અમલદારને તપાસ કરવા હુકમ ક્યો હોય
 પણ લેખી હુકમ ન આવ્યો હોય ને તે સામે અટકાવ કરે તો અટકાવ કરનાર ને પી. કો.
 ક. ૯૯ નો લાભ મળી શકતો નથી. રાણી વી. પ્રકટોઝોદુ ઇ. લો. રી. ૧૯ મ. ૩૪૬. રાણી
 વી. વેંકટરાવ શ્રીનીવાસ ૭ મુ. હા. કો. રી. ૫૦.

૯૭. ફક્ત ફલાણી જગાનોજ અથવા તેન. ફલાણા ભાગનોજ ઝાડો લેવો
 વારંટની મર્યાદા બાંધવા અથવા જઈને તે જોવો એવું કોર્ટ, જે પોતાને ચોખ્ખ
 નો અધિકાર. લાગે તો, વારંટમાં લખી જલાવવાને મુખત્યાર છે; અને
 તે વારંટ બજાવવાનું કામ જે શખસને સોંપ્યું હોય તે
 શખસે પછી ફક્ત સદરહુ પ્રમાણે લખેલી જગાનોજ અથવા ભાગનોજ ઝાડો
 લેવો અથવા જઈને તે જોવો.

૯૮. (૧) જે કોઈ જીલ્લા માલસેટને, પેટા ટુકડી માલસેટને, પ્રેસિડેન્સી માલસેટને અથવા પેટેલાં વર્ગના માલસેટને અથવા ઉપરથી તથા તેની નજરમાં જરૂર જણાય તેવી ચોકશી કર્યા પછી એવું માનવાનું કારણ હોય કે ફલાણી જગા ચોરીની મિલકત મુકવા સારૂ અથવા વેચવા સારૂ વાપરવામાં આવે છે.

અથવા બનાવટના દસ્તાવેજો, ખોટી મોહોરો, અથવા ખોટા સ્ટાંપ અથવા શિક્ષા, અથવા ખોટા શિક્ષા અથવા સ્ટાંપ બનાવવાનાં અથવા ખોટા દસ્તાવેજ બનાવવાના હુથિયારો અથવા સામન મુકવા અથવા વેચવા અથવા બનાવવા સારૂ વાપરવામાં આવે છે,

અથવા ફલાણી જગાએ કોઈ પણ બનાવટના દસ્તાવેજો, ખોટી મોહોરો અથવા ખોટા સ્ટાંપ અથવા શિક્ષા, અથવા ખોટા શિક્ષા અથવા સ્ટાંપ બનાવવા માટે અથવા ખોટા દસ્તાવેજ બનાવવા માટે વાપરવાનાં હુથિયારો અથવા સામન રાખવામાં અથવા મુકવામાં આવ્યાં છે,

તો કાનસ્ટેબલના કરતાં ઊંચા દરજ્જાના કોઈ પણ પોલીસ અમલદારને તે પોતાના વારંટથી હેઠળ લાખ્યા પ્રમાણે અધિકાર આપવાને મુખત્યાર છે—

(અ) જેટલી મદદ જોઈએ તેટલી મદદ લઈને સદરહુ જગામાં પેસવાને તથા

(બ) વારંટમાં લખેલી રીતે તે જગાનો ઝાડો લેવાને તથા

(ક) કાંઈ મિલકત, દસ્તાવેજો, મોહોરો સ્ટાંપ અથવા શિક્ષા તે જગાએ જડે, અને તે મિલકત ચોરીની છે અથવા ગેરકાયદેસર મેળવેલી છે અથવા તે દસ્તાવેજો બનાવટના છે અથવા તે મોહોરો ખોટી છે અથવા તે સ્ટાંપ અથવા શિક્ષા ખોટા બનાવેલા છે એવો તેને શક આવે તો તે મિલકતનો દસ્તાવેજોનો, મોહોરોનો, સ્ટાંપનો અથવા શિક્ષાઓનો અને વળી સદરહુ પ્રકારનાં કાંઈપણ હુથિયારોનો તથા સામનનો કબજો લેવાને, તથા

(૬) સદરહુ મિલકત, દસ્તાવેજો, મોહોરો, સ્ટાંપ, શિક્ષા હુથિયારો અથવા સામન કોઈ માલસેટની આગળ લઈ જવાને, અથવા જ્યાં મુઘી ગુન્હેગારને માલસેટની આગળ લઈ જવામાં આવ્યો ન હોય ત્યાં મુઘી તેજ જગાએ સંભાળી રાખવાને અથવા કોઈ નિરભય જગાએ તેની ખીલ રીતે વ્યવસ્થા કરવાને, તથા

(૭) સદરહુ પ્રકારની કોઈ મિલકત ચોરેલી છે અથવા ખીલ રીતે ગેરકાયદેસર મેળવેલી છે, અથવા સદરહુ દસ્તાવેજો, મોહોરો, સ્ટાંપ, શિક્ષા, હુથિયારો અથવા સામન ખોટા બનાવેલા છે, અથવા સદરહુ હુથિયારો અથવા સામન ખોટા શિક્ષા અથવા સ્ટાંપ બનાવવા માટે અથવા ખોટા દસ્તાવેજ બનાવવા માટે વાપરેલો છે અથવા વાપરવા માટે ચોળેલો છે, એવું જાણ્યા છતાં અથવા એવો શક લાવવાને વાજબી કારણ છતાં ફલાણા રાખસે સદરહુ પ્રકારની મિલકત દસ્તાવેજો, મોહોરો, સ્ટાંપ, શિક્ષા, હુથિયારો અથવા સામન

મુકવામાં વેચવામાં અથવા બનાવવામાં અથવા રાખવામાં અંદર-
ખાનેથી ભાગ લીધેલો છે એવું જણાય તેવો જે શખસ સદરહુ
જગાએ માલમ પડે તે સખસને પેહરામાં લેવાને તથા કોઈ માણ
સ્ટેટની આગળ લઈ જવાને.

(૨) આ કલમ માંહેના ઠરાવો—

(અ) ખોટા શિક્ષા બદલ,

(બ) ખોટો છે એવો શક આવેલા શિક્ષા બદલ, અને

(ક) ખોટા શિક્ષા બનાવવાનાં હથિયાર અથવા સામાન બદલ,

જેટલે દરજ્જે લાગુ પાડી શકાય તેટલે દરજ્જે નીચે લખેલી બાબતોને
અનુક્રમે લાગુ પડશે એમ સમજવું. એટલે—

(અ) સન ૧૮૮૯ ના ધાતુના પ્રતિ નાણાં બાબતના આકટ વિરૂધ્ધ બ
નાવેલા ધાતુના કકડાને, અથવા સન ૧૮૭૮ ના જળમારગની કસ્ટ
મના આકટની ૧૯મી કલમ મુજબ વિદ્યમાન કાળે અમલમાં હોય
એવી હરકોઈ જાહેરખબર વિરૂધ્ધ બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં આણેલા
ધાતુના કકડાને,

(બ) સદરહુ પ્રમાણે બનાવેલા છે અથવા સદરહુ પ્રમાણે બ્રિટિશ હિં
દુસ્તાનમાં આણેલા છે એવો શક આવેલો અથવા સન ૧૮૮૯ ના
ધાતુના પ્રતિ નાણાં બાબતના આકટ વિરૂધ્ધ બાહાર પડવાનો ધરા
દા છે એવા ધાતુના કકડાને અને

(ક) સદરહુ આકટ વિરૂધ્ધ ધાતુના કકડા બનાવવાના હથિયાર અથવા
સામાનને.

ટીકા—આ કલમની પેટા રકમ (૨) નવીન વધારેલ છે.

૯૯. જે કોરટે ઝાડો લેવાનું વારંટ કહાડયું હોય તે કોરટની હકુમતની
સ્થાનિક હુદની બાહાર કોઈપણ જગાએ તે વારંટ બજા
વતાં જે વસ્તુઓને માટે ઝાડો લેવામાં આવે તેમાંની
કોઈપણ વસ્તુઓ જડે, ત્યારે સદરહુ વસ્તુઓ તેમજ આ
કાયદામાં આગળ કહેલા ઠરાવો મુજબ તે વસ્તુઓની
તથિયાર કરેલી ટીપ તાબડતોબ તે વારંટ કાહાડનારી
કોરટની આગળ લઈ જવી, પણ સદરહુ જગા તે કોરટ કરતાં જે માણસેટને
તે જગામાં હકુમત હોય તે માણસેટની વધારે નજીક હોય તો, તે ટીપ અને
તે વસ્તુઓ સદરહુ માણસેટની આગળ તાબડતોબ લઈ જવી; અને જે વિરૂધ્ધ
પડતું પાકું કારણ ન હોય તો સદરહુ માણસેટે હકુમ કરીને તે ટીપ તથા વ-
સ્તુઓ સદરહુ કોરટની પાસે લઈ જવાનો અધિકાર આપવો.

ટીકા—માણસેટની આગળ “ તાબડતોબ ” એ શબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે.

ક.—ગેરવાજબી રીતે કેદ કરેલા સખસોની સોધ કરવા બાબત.

૧૦૦ જે કોઈપણ પ્રેસિડેન્સિ માણસેટને અથવા પેહલા વરગના માણ-
સેટને અથવા પેટાતુકડી માણસેટને એવું માનવાનું

ગેરવાજબી રીતે કેદ કરેલા સખસો માટે જાડો લેવા બાબત.

કારણ હોય કે કોઇપણ સખસને એવી રીતે અટકાયતમાં રાખ્યો છે કે જેથી કરીને એ પ્રમાણે અટકાયતમાં રાખવાનું કૃત્ય ગુન્હો થાય છે તો જાડો લેવાનું વારંટ કાઢવાને તે મુખત્યાર છે અને જે સખસના નામનું તે વારંટ કાઢવામાં આવે તે સખસને સદરહુ પ્રમાણે કેદ કરેલા સખસ માટે જાડો લેવાનો અધિકાર છે; અને તે વારંટ મુજબ સદરહુ જાડો લેવો અને જે તે સખસ જડે તો તેને કોઈ માલસ્ટ્રેટની આગળ તાબડતોબ લઇ જવો, અને તે કામની હકીકત ઉપરથી યોગ્ય જણાય એવો હુકમ તે માલસ્ટ્રેટ કરવો.

ટીકા—અટકાયતમાં રાખ્યો છે. સગીર ઉમરનાને ગેરકાયદે અટકાયતમાં રાખ્યો છે એવું માનવાને કારણ નહોયતો આ કલમ મુજબ વારંટ કાઢવાને બંધાએલ નથી. મુકતાબાઈ મારતંડ મુ. ભા. કો. ક્રી. ૩. ૩૦-૧-૯૬

૬.—જાડો લેવા સંબંધી સામાન્ય ઠરાવો.

૧૦૧ ૪૩મી, ૭૫મી, ૭૭મી, ૭૯મી, ૮૨મી, ૮૩મી, અને ૮૪મી, કલમો ના ઠરાવો જેટલે સુધી બની શકે તેટલે સુધી, ૯૬ મી, ૯૮મી, અથવા ૧૦૦ મી કલમ પ્રમાણે કહાડેલાં સઘળાં જાડો લેવાનાં વારંટોને લાગુ છે એવું સમજવું.

૧૦૨ (૧) આ બાબત પ્રમાણે જે જગા જાડો લેવાને અથવા જમને જે વાને પાત્ર હોય તે જગા બંધ હોય ત્યારે જે સખસ તે જગામાં રહેતો હોય અથવા જે સખસના હવાલામાં તે જગા હોય તે સખસે વારંટ બળવનારા અમલદારની અથવા બીજા સખસની માગણી ઉપરથી તથા વારંટ રજુ કર્યા ઉપરથી તે અમલદારને અથવા બીજા સખસને તે જગાની અંદર વગર હરકતે જવા દેવો, તથા ત્યાં શોધ કરવો જેમ સેહેલ પડે તેવા સઘળા ધરતા ઉપાયો કરી દેવા.

(૨) જે સદરહુ જગાની અંદર સદરહુ પ્રમાણે જવા દેવામાં ન આવે, તો વારંટ બળવનારા અમલદાર અથવા બીજા સખસ ૪૮મી કલમથી ઠરાવેલી રીતે ચાલવાને મુખત્યાર છે.

(૩) જ્યારે સદરહુ જગાની અંદર અથવા સદરહુ જગાની પાસે હોય એવો કોઈપણ સખસ જે વસ્તુનો શોધ કરવો જોઈએ એવી કોઈપણ વસ્તુ પોતાના શરીર ઉપર સંતાડે છે એવો વાજબી શક આવે ત્યારે, સદરહુ સખસ નો જાડો લેવાને અધિકાર છે. જે એવો સખસ કોઈ બાયડી હોય તો પર મી કલમ માંહેના હુકમ પ્રમાણે અમલ કરવો જોઈએ,

ટીકા—આ કલમમાં “જગાની અંદર” એ શબ્દો પછી “વગર હરકતે” એ શબ્દો તથા પેટા કલમ ૩ નવા વધારેલા છે.

૧૦૩. (૧) આ બાબત પ્રમાણે જાડો લેતાં પેહેલાં, જાડો લેવા જનારા અમલદારે અથવા બીજા સખસે જે જગાનો જાડો લેવો હોય તે જગા જે લત્તામાં આવેલી હોય તે લત્તાના બે અથવા વધારે આબરૂદાર રહેવાસીઓને જાડો લેતી વ-

જાડો લેવો ને સાહેદો ની સમક્ષ લેવો.

ખતે હાજર રહેવા તથા તે બેવા સારૂ બોલાવવા.

(૨) તે ઝાડો તેઓની સમક્ષ લેવો, અને તે ઝાડો લેતી વખતે જખ કરેલી સઘળી વસ્તુઓની તથા જે જે જગ્યાએ તે વસ્તુઓ જડી હોય તે તે જ ગાઓની એક ટીપ સદરહુ અમલદારે અથવા બીજા શખસે તૈયાર કરવી અને તેની ઉપર સદરહુ સાહેદોએ સહી કરવી; પણ આ કલમ પ્રમાણે લેવાતો ઝાડો બેનારા કોઈ પણ શખસને કોરટ ખમુસ સમન કર્યો નહિ હોય તો તેને કોરટ માં શાહેદ દાખલ હાજર થવાનું ફરમાવવું નહિ.

(૩) ઝાડો લેવાની જગાનો ભોગવટો કરનારાને અથવા તેની તરફથી કોઈ શખસને દરેક પ્રસંગે, ઝાડો લેવાતો હોય ત્યારે હા ઝાડો લેવાની જગાનો જર રહેવા દેવો, અને સદરહુ ભોગવટો કરનારો અથવા ભોગવટો કરનારને હા-સદરહુ શખસ કહે એટલે તેને આ કલમ પ્રમાણે તૈયાર જર રહેવાનો અધિકાર છે. કરેલી ટીપની એક નકલ સદરહુ શાહેદોની સહી કરાવીને સ્વાધીન કરવી.

(૪) જ્યારે કોઈ શખસનો ૧૦૨ જી કલમની પેટા કલમ (૩) પ્રમાણે ઝાડો લેવામાં આવે ત્યારે, કખજામાં લીધેલી સઘળી વસ્તુઓની એક ટીપ તૈયાર કરવી અને તેની નકલ તે શખસો માગે તો આપવી.

ટીકા—પારેઆદ્ર ૪થો નવીન છે. જે જગાનો ઝાડો લેવો હોય. જગા એ શખ્દમા ગાડાનો સમાવેશ થતો નથી. ને તેથી ગાડાનો ઝાડો લેવો હોય ત્યારે આ કલમના ઠરાવો લાગુ પડતા નથી. મુ. સરકાર વી. મકન ખોસાલ મુ. હા. કો. ફી. રૂ. તા ૧૫-૬-૮૫

બે અથવા વધારે આ કલમ પ્રમાણે ચાલનાર અમલદાર શીવાય બીજા સખસે ઝડતી લેતી વખત હાજર રહેવાના સખસો પસંદ કરવા એવો કાંઈ આ કલમનો ઇરાદો નથી. રાણી બી. રામન ઇ. લો. રી. ૨૧ મ. ૮૩

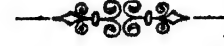
પોલીસ અમલદારે બે માણસો રાખ્યા શીવાય ઝડતી લેવા ઇરાદો કર્યો તેથી સામે થવાનો કે હરકત કરવાનો હક નથી ને તેથી પી. કો. ક. ૩૫૩ મુજબ સખ કરવાને પણ હરકત નથી. રાણી વી પકોટકોટ્ટુ ઇ. લો. રી. ૧૯ મ. ૩૪૯.

ઇ-પરચુરણ.

૧૦૪. આ કાયદા પ્રમાણે પોતાની આગળ રજુ કરેલા હરકોઈ દસ્તાવેજ રજુ કરેલો દસ્તાવેજ ને અથવા વસ્તુને, પોતાને યોગ્ય લાગે તો, અટકાવી રા-વિગરે અટકાવી રાખવાને હરકોઈ કોરટ મુખત્યાર છે. વાનો અધિકાર.

ટીકા—આગ્રાના ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટ પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટને તાર કર્યો કે-ડ. નામના સખસ કે જે મુંબાઈમા રહે છે તેના હીસાબી ચોપડા પકડી તેમને મોકલવા ડ. પર રજુ કરવા સમન કર્યો અને જ્યારે તેણે રજુ કર્યો ત્યારે તે પકડી આગ્રે મોકલ્યા તેથી આ કાયદા ની ક. ૯૬-૯૯ પ્રમાણે તેમા ઇરાજ્યું કે—ઝાડો લેવાનું વારંટ નથી તેથી ક. ૯૬-૯૯ લાગુ પડતી નથી અને માજિસ્ટ્રેટને રજુ કરવા સમન કરવાનો અધિકાર નોતો ક. ૧૦૪ લાગુ પડતી નથી ને હકુમતની બાહાર મોકલ્યા તે કાયદેસર કર્યું નથી. પરમાનંદ કેશવજીની અરજી બાબત મુ. હા. કો. ફી. રૂ. નં ૨ સને ૧૮૯૭.

૧૦૫. જે જગાનો ઝાડો લેવા સાડ વારંટ કાઢાડવાનો પોતાને અખ-
માલજેટ પોતાની સમક્ષ ત્યાર હોય તે જગાનો ઝાડો પોતાની સમક્ષ લેવાનું ફર
ઝાડો લેવાનું ફરમાવવાને માવવાને હરકોઈ માલજેટ મુખત્યાર છે.

ભાગ ૪ થો.

ગુન્હા અટકાવવા બાબત.

બાબ ૮ મો.

સુલેહ રાખવા સાડ તથા સારી રીતે ચાલવા સાડ તારણ બાબત.

અ.—ગુન્હો ઈયા ઉપરથી સુલેહ રાખવા સાડ તારણ.

૧૦૬. (૧) જ્યારે હંગામો, હુમલો અથવા સુલેહનો ભંગ કરવાનું, અ
થવા તેમાં મદદગારી કરવાનું, અથવા તેમ કરવાના સાડ
ગુન્હો ઈયા ઉપરથી સુ- ધરાદાથી હુથીયારવાળા માણસોને એકઠાં કરવાનું અથવા
લેહ રાખવા સાડ તારણ. કાયદાવિરૂધ્ધ બીજા ઉપાયો કરવાનું, અથવા સાપરાધ
ધમકી આપવાનું તોહોમત જે રાખસની ઉપર આવ્યું
હોય તે રાખસની ઉપર કોઈ હાથકોરટની આગળ, સેસન કોરટની આગળ અથવા
પ્રેસિડેન્સી માલજેટની, જલ્લા માલજેટની પેટા તુકડી માલજેટની અથવા
પેહલા વર્ગના માલજેટની કોરટની આગળ તે ગુન્હો ઈરે.

અને તે કોરટનો એવો અભિપ્રાય હોય કે, સુલેહ રાખવા સાડ ખત ક-
રીને આપવાનું સદરહુ રાખસને ફરમાવવાની જરૂર છે,

ત્યારે સદરહુ કોરટ તે રાખસની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કરતી વખતે ત્રણ
વર્ષ કરતાં વતી ન હોય એવી જે મુદત તે કોરટ મુકરર કરવાનું ચોગ્ય ધારે તે
મુદતમુધી સુલેહ રાખવા સાડ, જમીન સાથે કે વગર જમીને, તેની સ્થીતીને
ઘટતી રકમનું ખત કરી આપવાનો તે રાખસને હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) અપીલ ઉપરથી અથવા બીજી કોઈ રીતે જે ગુન્હો શાખિત
થયાનો ઠરાવ રદ થાય તો એ પ્રમાણે કરી આપેલું ખત રદ થશે.

(૩) તેમજ આ કલમ મુજબ હુકમ, કોઈ પણ અપેલેટ કોરટને
અથવા હાથકોરટ જ્યારે પોતાની તપાસણીના અધિકાર ચલાવતી હોય ત્યારે તેને
કરવાનો અખત્યાર છે.

ટીકા—શરીરને અથવા મીલકતને નુકશાન કરવાનો ડર દેખાડીને એ શખ્તો હતા તે
શખ્તો કાઢી નાંખ્યા છે. પેટા ક. ૩ તદ્દન નવીન છે. હંગામો હુમલો અથવા સુલેહનો
ભંગ કરવાનું મનુષ જાતના શરીરને અસર કરતા ગુન્હાઓને આ કલમ લાગુ પડતી નથી મળે
લોકોની સુલેહ વિરૂધ્ધના ગુન્હા જેવા કે હંગામો ફક્ત હુમલો અને સુલેહનો ભંગ એવા ગુ-
ન્હાઓને લાગુ પડે છે તેથી પી. કો. ક. ૩૨૫ ના ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવી સુલેહ રાખ
વાના જમીન માગેલા તેમા સુલેહ રાખવાની જમીન બાબતનો હુકમ રદ કર્યો રાણી વી. ક-
નીયા. ૪નો. પ્રો. ૧૫૪

તે કોર્ટના થઈ ક્લાસ માલસેટે તોહમતદારને ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો ને શીક્ષા કરી ડી સ્ક્રીકટ માલસેટે તરફ કેસ મોકલી બલામણુ કરી કે આ કલમ મુજબ તેનું ખત લેવું જોઈ એ ને તે પ્રમાણે લેવા ડીસ્ક્રીકટ માલસેટે હુકમ કર્યો ઠરાવ્યું કે ડીસ્ક્રીકટ માલસેટનો હુકમ ગેરકાયદે છે અને તે રદ કર્યો આ કલમ પ્રમાણે જામીન લેવાનો હુકમ કલમમાં ખતાવેલા માલસેટો ગુન્હેગાર ઠરાવે ત્યારેજ થાય સજા ને કોર્ટ કરી હોય તેજ કરી શકે મહસુદી વી. અલસેખ ઈ. લો. રી. ૨૧ ક. ૬૨૨.

શીક્ષાનો હુકમ કરતી વખતે આ કલમ મુજબ શુલેહ રાખવાના જામીન લેવાનો હુકમ શીક્ષાની સાથે કરવો જોઈએ. રાણી વી. પાવેલ ૩ નો વે. પ્રો. ૯૬ રાણી વી. કનહીયા ૪ નો વે. પ્રો. ૧૫૪. આ કલમમાં જે ગુન્હા લખ્યા છે. તે સાખીત થાય તોજ આ કલમનો અમલ થઈ શકે. હરકુમારી દેસીયા ૨૪ વિ. રી. ૧૦ અબદુલ હક ૨૦ વિ. રી. ૫૭ સાખીત ન થાય તો આ કલમ મુજબ ફરમાવી શકાય નહીં. સાહબેદી વી. કુરાન ૨૧ વિ. રી. ૩૭. આ કલમ પ્રમાણે ફેસલો કરતી વખતે હુકમ કરવો રહી ગએલ હોય તો ક. ૧૦૭ પ્રમાણે કામ ચલીવવું. ગોવીંદ સુખદી ૧૫ વિ. રી. ૫૬.

તોહમતદારો સામે જે ચાર્જ મુકવામાં આવ્યા હતા તેમાં નિરદોષ ઠરાવી છોડી મુકેલા તેમ છતાં જામીન માગ્યા તે હુકમ ખોટો ઠરાવ્યો. દીલુસીંગ વી. ઉત્તમસીંગ ૨૨ વિ. રી. ૯ આ કલમમાં જે સુધારો થયો તેથી રાણી વી. રઘુઆર ઈ. લો. રી. ૨ અ. ૩૫૧ તથા અપીલ કોર્ટના અખતીઆર સંબંધી બીજા થએલા નકામાં છે.

હંગામાના કેસમાં કેદી તરફના સાક્ષીઓ જે હંગામાની જગાએ હાજર હોવાનું કમ્પુલ કર્યાથી તોહમતદારને ગુન્હેગાર ઠરાવી તોહમતદારના તથા સાક્ષીના જામીન લેવા હુકમ કર્યો. ઠરાવ્યું કે—સાક્ષીઓ પાસેથી લેવાનો જે હુકમ છે તે કાયદા વિરૂધ્ધ છે. રાણી વી. કાદરખાન ઈ. લો. રી. ૫ મ. ૩૮૦.

સાપ્રાધપ્રવેશના ગુન્હામાં આ કલમ મુજબ જામીન લેવા હુકમ કર્યો તે હાઇકોર્ટે એવા કારણથી બહાલ રાખ્યો કે—પુરાવાપરથી તોહમતદારની વર્તણુકપરથી સુલેહના ભંગનો ધરિદો સ્પષ્ટ રીતે માત્રમ પડવાથી કાયદા વિરૂધ્ધ નથી. બ્યાંસુધી તોહમતદારની આલચલગત ઉપરથી જામીન લેવાની અગત્ય છે એવું ન ઠરાવે ત્યાંસુધી લઈ શકાય નહિ. રાણી વી. ઉમદાખાન ૩ ક. લો. રી. ૭૨.

બ. બીજા કામોમાં સુલેહ રાખવા સાડ તથા સારી રીતે

આલવા સાડ તારણ.

૧૦૭. (૧) બ્યારે કોઈ પ્રેસિડેન્સી માલસેટને, જલ્લા માલસેટને, પેટા-તુકડી માલસેટને અથવા પેહેલા વર્ગના માલસેટને એવી

બીજા કામોમાં સુલેહ અખર મળે કે ફલાણુ શખસ સુલેહનો ભંગ કરશે અથવા રાખવા સાડ તારણ. લોકની સમાધાનીનો ભંગ કરશે એવો સંભવ છે, અથવા જેથી સુલેહનો ભંગ થણું કરીને થાય અથવા લોકની સમાધાનીનો થણું કરીને ભંગ થાય એવું કોઈ પણ ગેરવાજબી કામ કરશે એવો સંભવ છે, ત્યારે એક વર્ષ કરતાં વતી ન હોય એવી જે મુદત સદરહુ માલસેટ મુકરર કરવાનું ચોગ્ય ધારે તે મુદત સુધી સુલેહ રાખવા સાડ, જામીન સાથે કે વગર જામીને, એક ખત કરી આપવાનો હુકમ સદરહુ શખસને શા સાડ ન કરવો જોઈયે તેનું કારણ ખતાવવાનું તે શખસને, આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે, ફરમાવવાને સદરહુ માલસેટ મુખત્યાર છે.

(૨) જે શખસની સામે ખખર આપી હોય તે શખસ અથવા જે જગાએ સુલેહનો ભંગ અથવા ફિસાદ થવાની ધાસ્તી હોય તે જગા એવા માણસેટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં ન હોય તો આ કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવવામાં આવશે નહીં, અને કાંઈ પણ કામ ચીફ પ્રેસિડેન્સી માણસેટ અથવા જલ્લા માણસેટ શિવાય બીજા કોઈપણ માણસેટની આગળ ચલાવવું નહીં, પણ જે શખસની સામે ખખર આપી હોય તે શખસ તથા જે જગામાં સુલેહનો ભંગ અથવા ફિસાદ થવાની ધાસ્તી હોય તે જગા એવા માણસેટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં હોય તો તે માણસેટની આગળ કામ ચલાવવાને હરકત નથી.

(૩) કલમ (૧) પ્રમાણે કામ ચલાવવાનો જે માણસેટને અધિકાર ન હોય તે માણસેટને એવું માનવાનું કારણ હોય કે ફલાણા શખસ સુલેહનો ભંગ અથવા લોકની સમાધાનીનો ભંગ અથવા જેથી સુલેહનો ભંગ અથવા લોકની સમાધાની-અધિકાર ન હોય તેણે તેમ નો ભંગ ધણું કરીને થાય એવું કાંઈ ગેરવાજબી કામ કરશે એવો સંભવ છે, અને સદરહુ શખસને પેહરામાં અટકાવી રાખ્યાવગર બીજી રીતે તે સુલેહના ભંગનો અટકાવ થઈ શકવાનો નથી, ત્યારે (જે તે શખસ પેહરામાં અથવા કોરટની આગળ આવી ચુક્યો ન હોય તો) તેને પકડવા માટે પોતાનાં કારણો લખીને વારંટ કહાડવાનો, તથા તે મુકદ્દમાની તજવીજ કરવાનો જે માણસેટને અધિકાર હોય તેની આગળ ને શખસને પોતાનાં કારણોની યાદીની એક નકલસહીત મોકલવાનો, સદરહુ માણસેટને અથવા કોરટને અખત્યાર છે.

(૪) આ કલમ પ્રમાણે જે માણસેટની આગળ કોઈ શખસને મોકલ્યો હોય તે માણસેટ આ કાયદામાં આગળ કહેલી ચોકશી પુરી થતાં સુધી પોતાની નજરમાં આવે તો તે શખસને અટકાવી રાખવાને અખત્યાર છે.

ટીકા—ખખર મળે કે—કોર્ટની બહાર ગમે તેવા આખરદાર માણસની સાથે વાત કરવી ને તે ઉપરથી આ કલમ મુજબ અથવા ક. ૧૧૦ મુજબ કામ ચલાવવાનો હકુમ કરવો તે કાયદેસર ને યોગ્ય ગણાય નહી. રાણી વી. બાબુ ઈ. લો. રી. ૬ અ. ૧૩૨. સુલેહ રાખવા માટે તેને ખતથી કેમ બાંધી ન લેવો તેનું કારણ બતાવવાને સમન કાઢતા પેહલા માણસેટ માને તેવી ભરસાપાત્ર ખખર કે રીપોર્ટ માણસેટને મળવો જોઈએ. રાણી વી. ઉમદાખાન ૩ ઈ. લો. રી. ૭૨. આ કલમમાં બતાવેલી ખખર સ્પષ્ટ અને સુકરર માણસ વિશે હોવી જોઈએ અને જે માણસપર પ્રોસેસ કાઢવાનું હોય તે માણસને ખરેખરી લાગુ પડે અને કામની હકીકતનો હેવાલ આપે એવી હોવી જોઈએ કે જેથી કરીને તે માણસને શું સાબીત કરવાનું છે તેની ખખર માલમ પડે, જ્યપ્રકાશ બાલની બાબત ઈ. લો. રી. ૬ અ. ૨૬.

ખાનગી માણસ કાંઈ સોગનપર ન બતાવે તો તે માનવા લાયક ખખર ન ગણાય. માણસેટનો રીપોર્ટ માનવા લાયક ખખર ગણાય. રાણી વી. જીવનજી લીમજી ૬ મુ. હા. કો. સી. ૧

કોઈ ફરીયાદીએ બતાવેલું કે—સામાવાળો ગમે તે વખતે પોતાના જન માલ ઉપર પ્રયત્ન કરશે એવી આશા રાખવામા આવે છે તે હકીકત માણસેટ માને તો તે માનવા લાયક ખખર ગણાય છે. રાણી વી. ફીરોઝદોરાય ૭ વિ. રી. ૩૦ તારીનીકંતલાહોરી ૮ વિ. રી. ૭૯

જે માણસોને મુચરકો લખી આપવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો છે તે માણસોથી સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ હતો અથવા એવું કાંઈ કૃત્ય થવાનો સંભવ હતો કે જેથી સુલેહનો ભંગ થવાનો પ્રસંગ થાય એવી માનવા લાયક ખબર માજીસ્ટ્રેટને મળી હતી એવું સ્પષ્ટ રીતે તેના હુકમમાં માલમ પડવું જોઈએ. બીરેશરીપ્રસાદની બાબત ૬ વિ. રી. ૯૩. સુલેહનો ભંગ કોઈ માણસથી થવા સંભવ છે એવી કાંઈ પણ ફરીયાદ તેની સામે થયા શીવાય અને તે બાબતનો કાંઈ પણ પુરાવો લીધા શીવાય બીજા કેસ પરથી પોતાની મેજે માનેલુકે-સુલેહનો ભંગ થશે તેટલા પરથી જામીન લેવા હુકમ કરેલ તેમાં ઠરાવ્યું કે—માજીસ્ટ્રેટ અધીકાર ઉપરાંત વર્ત્યો છે ને તેથી હુકમ ૨૬ કચો બ્રાજેનદ્રકુમાર ૧૭ વિ. રી. ૩૫. કોઈ ફરીયાદ અથવા સોગન્ડ પુર્વક આપેલી જુબાની પરથી અરજીને ટેકો ના મલતો હોયતો માનવા લાયક ખબર ગણી શકાય નહીં કે જેથી તેની પાસે સુલેહ રાખવાના જામીન માગી શકાય અમારો મેલો ૮ વિ. રી. ૮૫. માજીસ્ટ્રેટનો રીપોર્ટ એ માનવા લાયક ગણાય ? અને તે ઉપરથી મુચરકા માટે બોલાવી શકાય. નેલીક્લ અડથીલ ઇટ પંગી અચેત. ૫ મ. હા. કો. રી. ૨૪૦ પોલીસ અમલદારનો રીપોર્ટ એ માનવા લાયક ખબર ગણાય બીન દાખનો શાહનો. ૧૦ વિ. રી. ૪૧.

ભંગ કરશે એવો સંભવ છે પુરાવો એવો હતો કે—તોહમતદારો અંદર અંદર લઢયા અને એક બીજાના પર હુમલા કર્યા તે કામમાં જામીન લેવા હુકમ કર્યા તે હાથ કોરટે ૨૬ કચો રાણી વી. બટક ક. વિ. નોટ સ. ૧૮૮૪ પા. ૫૪ રાણી વી. કેદારનાથ ૭ નો. વે. પ્રો. પા. ૨૩૩ મા સ્પેન્હીન્ડને જણાવેલું કે—આ કલમ પ્રમાણે ચાલતા માજીસ્ટ્રેટને થોડી વારમાં સુલેહનો ભંગ થશે તેવું માલમ પડવું જોઈએ. ખત લેવાના હેતુ થોડીવારમાં સુલેહના ભંગ પક્ષકારો વચ્ચે થતો અટકાવવાનો કે જે પક્ષકારો લઢયા હોય તેમના પુરતા વખત સુધી થંડા પડે ત્યા સુધીના માટે છે. દોલેગોબીન્ડ ચોધરી વી. ધનુખાન ઈ. લો. રી. ૨૫ ક. ૫૫૯ ના કામમાં ઠરાવ્યું કે—જામીનના કબજા સંબંધી તકારથી સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ હોયતો આ કલમ મુજબ ન ચલાવવું પણ ક. ૧૪૫ મુજબ ચલાવવું.

સાબેતીના બોજો જે માણસે સમન મેલવ્યો હોય તે સખસપર સાબેતીનો બોજો છે કે સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે. બીહારી વી. હયાતખાન ૪ બે લો. રી. ૪૬ રાણી વી. નીરંત ૨ નો. વે. પ્રો. ૪૩૧ અબદુલ કાદર ઈ. લો. રી. ૯ અ. ૪૫૨.

ગેરવાજબી કામ આ શબ્દમાં કોઈ પણ માણસ કાયદેસર કરે તેવું કૃત્ય એવો થતો નથી જામીન માણસથી સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે તેથી કોઈ માણસને પોતાની મિલકત પર હક કરતો માજીસ્ટ્રેટ અટકાવવો જોઈએ એવી કાંઈ કલમની મતલબ નથી કાશીચંદરદાસ વી. હરીકીશોરદાસ ૧૯ વિ. રી. ૪૭, ૧૦ બે. લો. રી. ૪૪૧. એકના કબજાના જામીનના ભા હુઆતને પટા આપવા તે આ કલમના અર્થ પ્રમાણે ગેરવાજબી કામ નથી રાણી વી. ડ્રાઈવર ઈ. લો. રી. ૨૫ ક. ૭૫૮.

પારેઆફ્ર બીજો હકુમતની હદ બાબત પ્રથમ મોઘમ શબ્દો હતા તે આ પારેઆફ્રથી પબ્લ થયા છે. જે સખસ માજીસ્ટ્રેટની હકુમતની સ્થાનીક હકમાં ન હોય તેના પર આ કલમ પ્રમાણે પ્રોસેસ કાઢવું નહીં. રાજચંદ્ર ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૭૩૭ દીનાનાથ વી. ગીરજા ઈ. લો. રી. ૧૨ ક. ૧૩૩ ભઈ પ્રોકશલાલ. ઈ. લો. રી. ૬ અ. ૨૬ બ્યારે માજીસ્ટ્રેટને માલમ પડે કે, પોતાની સ્થાનીક હકુમત મારે હતો નથી એવો સખસ પોતાની હકુમતમાં સુલેહનો ભંગ કરશે એવો સંભવ છે તો જે કોર્ટમાં રહેતો હોય તે કોર્ટને ખબર ને પુરાવો જણાવવો કે જેથી અધીકારવાળો માજીસ્ટ્રેટ તે બાબત કામ ચલાવે રાજચંદ્ર ચંદ્ર ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૭૩૭ કારણુ બતાવવાનું શામાટે ખત લખીઆપવું ન જોઈએ તેવું કારણુ બતાવવાને પહેલા

સમન કાઢ્યા શીવાય મુચરકો લેવા હુકમ કરેલો તે ગેરકાયદે ઠરાવી રદ કર્યો. રાણી વી. મુની-
કુમ્મી. ૨ નો. વે. પ્રો. ૧૮૯.

મુધારો પેટા રકમ ૩-૪ અવલક. ૧૦૮ મા હતા તે કલમ બદલી નાંખી આ કલમમાં દાખલ
કર્તા છે. તથા ફેટલાક શબ્દો કાઢીનાંખ્યા છે. સેસનકોર્ટ હાઇ કોર્ટ એ શબ્દો કાઢીનાંખ્યા છે.

૧૦૮. જ્યારે જ્યારે કોઈ ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટને, જિલ્લા માલ્સ્ટ્રેટને
અથવા આ અર્થે સ્થાનિક સરકારે વિશેષ રીતે અધિકાર
દેવાપેલા પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટને અથવા પેહલા વરગના
માલ્સ્ટ્રેટને એવી ખબર મળે કે પોતાની હુકમતની સ્થા-
નિક હદમાં એવા કોઈ શખસ છે કે જે એવી હદની અ-
ંદર અથવા બાહાર મહોરેથી અથવા બાહાર મહોરેથી
અથવા લખીને—

- (અ) જે કોઈપણ દંગાખોર મજકુર પ્રેસિદ્ધ કરવાથી હિંદુસ્તાનના ફો-
જદારી કાયદાની કલમ ૧૨૪ અ મુજબ શીક્ષાને પાત્ર થવાય છે
તેવો મજકુર, અથવા
- (બ) જે કોઈ મજકુર પ્રેસિદ્ધ કરવાથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા
ની કલમ ૧૫૩ અ મુજબ શીક્ષાને પાત્ર થવાય છે એવો મજ-
કુર, અથવા
- (ક) કોઈ જઝજ સંબંધી જે મજકુર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા મુજબ
સાપરાધ ધમકી જેવો અથવા આખરૂ લેવા જેવો થાય તે મજકુર,
ફેલાવે છે, અથવા ફેલાવવાની કોશીસ કરે છે અથવા ફેલાવવામાં કોઈ
પણ રીતે મદદગારી કરે છે, ત્યારે ત્યારે એક વર્ષ કરતાં વત્તી ન હોય એવી જે
મુદત સદરહુ માલ્સ્ટ્રેટ ચુકરર કરવાનું દુરસ્ત ધારે તે મુદત સુધી સારી રીતે
ચાલવા સાડ, જમીનો સાથે અથવા વગર જમીને, એક ખત કરી આપવાનો
હુકમ સદરહુ શખસને શા સાડ નહિ કરવો જોઈયે તેનું કારણ બતાવવાનું તે
શખસને (આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે) ફરમાવવાને સદરહુ માલ્સ્ટ્રેટ
મુખત્યાર છે;

સન ૧૮૬૭ ના પ્રેસ બાયત તથા યુકો નોંધવા બાયતના આકટમાં લખેલા
કાનુનો મુજબ નોંધેલા અથવા તેને અનુસરીને છાપેલા અથવા પ્રેસિદ્ધ કરેલા કોઈ
પણ લખાણના એડીટર, માલીક, છાપનાર અથવા પ્રેસિદ્ધ કરનાર સાથે આ કલ
મનીચે કોઈપણ કામ, ગવરનર જનરલ ઇનકૌંસિલના, સ્થાનિક સરકારના, અથવા
આ અર્થે ગવરનર જનરલ ઇનકૌંસિલે અધિકાર આપેલા કોઈ અમલદારના હુકમ
વગર અથવા તેના અધિકાર વગર ચલાવવું નહિ.

ટીકા—તદન નવીન છે.

૧૦૯. જ્યારે કોઈ પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટને, જિલ્લા માલ્સ્ટ્રેટને, પેટા તુકડી
માલ્સ્ટ્રેટને અથવા પેહલા વરગના માલ્સ્ટ્રેટને એવી
ખબર મળે કે—
સદરહુ તથા શક-
વાળા શખસો પાસેથી સા-
રી રીતે ચાલવા સાડ તા-
રણ (લેવા બાયત.)

(અ) કોઈપણ શખસ સદરહુ માલુએટની હકુમતની સ્થાનિક હદ માં પોતાની હાજરી જુપાવવાનો પુર્વોપાય કરે છે, અને સદરહુ શખસ કાંઈ ગુન્હો કરવાના હેતુથી આવા ઉપાયો કરે છે એવું માનવાનું કારણ છે, અથવા

(બ) સદરહુ હદમાં એવો કોઈ શખસ છે કે જેની પાસે ગુજરાતનું કાંઈપણ સાધન દેખાતું નથી, અથવા જે પોતાને વિશે કાંઈ ખાત્રી લાયક હકીકત કહી શકતો નથી,

ત્યારે એક વર્ષ કરતાં વત્તી ન હોય એવી જે મુદત સદરહુ માલુએટ મુકરર કરવાનું દુરસ્ત ધારે તે મુદત મુધી સારી રીતે ચાલવા સારૂ, જમીનો સાથે એક ખત કરી આપવાનો હુકમ સદરહુ શખસને શાસારૂ નહિ કરવો. જોઈએ સેનું કારણ બતાવવાનું તે શખસને, આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે, ફરમાવવાને સદરહુ માલુએટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—સુધારો પ્રથમ છ માસ હતા અને હાલમાં એક વરસ કરતાં વત્તી નહી તેટલી મુદતના જમીન લેવા ઠરાવ્યું છે.

આ કલમમાં બતાવેલા માણસને પોલીસથાણાનો અમલદાર વચર વારટે પકડી શકે છે (ગુ-ઓ ક, ૫૫) પણ જમીન આપેતો તેને છોડવો જોઈએ રાણી વી. દોલતમીગ ઈ. લો. રી. ૧૪ ૪ અ. ૪૫. ગુન્હો કર્યા બાબતનું કામ અને આ કલમ પ્રમાણેનું કામ તદ્દન ગુદા છે એક બીજા સાથે સંબંધ નથી, ૧ વિ. રી. ૧૪ સુદર બીમ મુ. હા. કો. તા. ૨૭-૯-૬૧

ગુજરાતનું સાધન ગુજરાતનું સાધન નથી એની સાબીતીમા પોલીસનો રીપોર્ટ વપરાય નહી, કોમલ કીસન ૧૧ વિ. રી. ૩૫.

કારણ બતાવવાનું આ કલમ મુજબ ખત લેવા હુકમ કરે તે પેહલા તોહમતદારને તેના ખત્રાવની તક આપવી જોઈએ અને જે તોહમતનો જવાબ આપવાનો છે તેની પણ ખરાબર ખબર આપવી જોઈએ, ધર્મચર્યદ્ર ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૧૩.

આ કલમનો અમલ કરવાનો સેસનજડજને અધીકાર નથી ગંગારામ પોતદાર ૨૪ વિ. રી. ૪૦

૧૧૦. જ્યારે કોઈપણ પ્રેશિડેન્સી માલુએટને, જીલ્લા માલુએટને, અથવા

પેટા તુકડી માલુએટને અથવા પેહલા વરગના જે માલુએટને સ્થાનિક સરકારે આ બાબત વિશેષ કરીને અધિ-ગુન્હો કરવાની ટેવ હોય તેવા ગુન્હેગારો પાસેથી કાર આપ્યો હોય તે માલુએટને એવી ખબર મળે કે સારી રીતે ચાલવા સારૂ પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં ફલાણા શખસને—તારણ (લેવા બાબત.)

(અ) અપહરણ કરવાની, ધર ફાડવાની અથવા ચોરી કરવાની ટેવ છે, અથવા

(બ) ફલાણી મિલકત ચોરીની છે એમ જાણીને ચોરીની મિલકત લેવાની ટેવ છે, અથવા

(ક) ચોરીનું સંરક્ષણ કરવાની અથવા તેઓને આશરો આપવાની અથવા ચોરીની મિલકતની વ્યવસ્થા કરવાના કામ

માં અથવા તે સંતાડવાના કામમાં મદદ કરવાની ટેવ છે, અથવા.

(૩) બીગાડ કરવાની અથવા જખરાધથી કહાવવાનો ગુન્હો, ઠગવાનો ગુન્હો, શિકો ચલણી નોટો અથવા સ્ટાંપ બોટા બનાવવાનો ગુન્હો કરવાની અથવા તેમ કરવાની કોશિસ કરવાની ટેવ છે, અથવા.

(૪) સુલેહનો ભંગ થાય એવા ગુન્હો કરવાની, અથવા ગુન્હો કરવાની કોશિસ કરવાની, અથવા એવા ગુન્હો કરવામાં મદદગારી કરવાની ટેવ છે, અથવા.

(૬) તારણ વગર છુટો મુકવામાં આવે તો લોકોને જોખમ પોંડેલો ચવાનો સંભવ છે એટલો તે મરણી તથા ભયંકર છે,

ત્યારે ત્રણ વર્ષ કરતાં વત્તી ન હોય એવી જે મુદત સદરહુ માણસેટ મુકર કરવાનું દુરસ્ત ધારે તે મુદત સુધી સારી રીતે ચાલવા સાડ, જમીનો સાથે, એક ખત કરી આપવાનો હુકમ સદરહુ શખસને શા સાડ નહિ કરવો જોઈએ તેનું કારણ બતાવવાનું તે શખસને, આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે, ફરમાવવાને સદરહુ માણસેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—સુધારો આ કલમમાં કં. ૩. ઈ. અને ૬ એ રકમો નવીન છે “અથવા તે સખસને જખરાધથી કહાવવાની ટેવ છે અથવા જખરાધથી કહાવવા સાડ કોઈ સખસને હાની કરવાનો ભય ઉત્પન્ન કરવાની કોશિસ કરવાની ટેવ છે એ શખ્સો હતા તે કાઢી નાંખ્યા છે.

ખખર મળે કે—પ્રથમ એક બે વખત ગુન્હેગાર ઠરી શીક્ષા થઇ હોય તેટલાપરથી આ કલમનો અમલ થઇ શકે નહી, પણ જો ખરાબ વર્તણુક ચાલુ રાખી છે એમ ખખર મળેતો આ કલમનો અમલ થઈ શકે બાબતની અરજ બાબત ઈ. લો. રી. મુ. ૧૭૪. કોર્ટની બાહાર ગમે તેવા આબરુદાર સખસ સાથે વાત થઇ હોય તેટલા પરથી આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરી શકાય નહી, રાણી વી, બાબુઆ ઈ. લો. રી. ૬ અ. ૧૩૨ વિશેષ ખુલાશા માટે જુવો કં. ૧૦૭

તેનું કારણ બતાવવાને ખત લેવાનો હુકમ કરતા પહેલા તોહમતદારને બચાવ આપવાની તક આપવી જોઈએ અને જે તોહમતનો તેને બચાવ કરવાનો છે તેની ખખર પણ તેને આપવી જોઈએ ધર્મિવર મંદર ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૩૧

તોહમતદારને ચોરીની ગુન્હો માટે ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો કેદની શીક્ષા કરી નેવલી હુકમ કર્યો કે છુટા પછી સારી ચાલના એક વર્ષની મુદતના બેજમીન આપવા ઠરાવ્યું કે હુકમ ગેરકાયદે છે, પણ તેણે કં. ૧૧૩ પ્રમાણે કરવું જોઈએ તમીઝ વી. ઉમીદ ઇ. લો. રી. ૯ ક. ૨૧૫ માણસેટ ગુન્હાની શીક્ષા કરી વળી હુકમ કર્યો કે સારી ચાલના જમીન આપવા ઠરાવ્યું કે—ગુન્હાની સાબીતીના ઠરાવના ભાગતરીકે જમીન બાબતનો હુકમ ન જોઈએ જો તોહમતદાર પ્રખ્યાત ગુન્હેગાર છે તો ઠરાવમાં એવું લખવું કે કેદની મુદત પુરી થયે તેને જમીન સાડ રજુ કરવો, રાણી વી. પ્રતાપ ઇ. લો. રી. ૧ અ ૬૬૬

આ કલમનો ઉપયોગ શા માટે કરવો પડે છે, આ કલમની મતલબ ગુન્હો થતા અટકાવવાની છે પણ ગુન્હાની શીક્ષા કરવાની નથી, ને સારી ચાલના જમીન લેવાના છે તે ભવીષ્યની સારી ચાલ માટે લેવાના છે પણ ભુતકાળમાં થયેલા ગુન્હો બદલ લેવા એ કાયદા વિરુદ્ધ ગણાય છે, અંબીકા પ્રસાદ ૧ ક. લો. રી. ૨૬૮ જગત ચંદર ચહબતી ઈ. લો. રી. ૨ ક. ૧૧૦ કાંધીયા ઇ. લો. રી. ૭ ૩. ૬૭ તથા ઈ. લો. રી. ૨૦ અ. ૨૦૬ ઈ. લો. રી. ૩ મ. ૨૨૮. સરકારને

પૈસા લેવા માટે નહી. પણ ઠરાવેલી મુદતમાં સારી ચાલ ચાલવા માટે ને તેથી જામીન એવા ન જોઈએ કે ઘણું છોટે રેહતા હોય કારણકે તેઓ કાંઈ દાખ રાખી શકે નહી રાણી વી. રહીમ બક્ષ ઈ. લો. રી. ૨૦ અ. ૨૦૬. આ કલમના અધીકાર જે કેસોમાં તોહમતદારે ગુન્હો કર્યાનો ખરે-ખરો પુરાવો રજુ કર્યો હોય તો ચલાવવા એમ નથી, પેડા શીવરેડી ઈ. લો. રી. ૩ મ. ૨૩૮

આ કલમનો અમલ ઘણી સાવચેતીને ગ્રહપણથી કરવો જોઈએ પ્રસીધ વર્તણુક બાળા ન હોય તેમના સંબંધમાં કરવાનો નથી કાળા વંદર દાસ ઈ. લો. રી. ૬ ક. ૧૪

જે ડીસ્ત્રીકટમાં આવું કામ કાયદેસર રીતે કરવા માંડ્યું હોય ત્યાંથી સદરહુ ડીસ્ત્રીકટની બાહાર તે કામ બીજી કોર્ટમાંથી કલમ પ્રમાણે મોકલી શકાય નહી અનરસીંગ ઈ. લો. રી. ૧૬ અ. ૯ ફક્ત બીજા માણસપર બળ વાપર્યું એટલા પરથી આ કલમ પ્રમાણે જામીન લઈ શકાય નહી આ કલમ પ્રમાણે જે માણસો હમેશા અપ્રમાણીક હોય અને તે જુલમી તથા બિય ઉપજાવે તેવા હોય તો સારી ચાલના જામીન આપવા માટે બોલાવી શકાય કે જેથી લો કોર્ટના બચાવ માટે તે માણસો આગળ ઉપર એવા ગુન્હા વારંવાર કરે નહી કે જે ગુન્હાઓથી માણસ જોખમમાં આવી પોતે એટલુંજ નહી પણ મિલકતના બચાવની ધાસ્તી રેહ રાણી, નવાબ ઈ. લો. રી. ૨ અ. ૮૩૫. જામીન ખતની મુદત પુરી થયા પછી બીજા જામીન માગી શકાય નહી પણ પ્રથમની તેની ટેવ જરો છે તો ફેર માજીસ્ટ્રેટ આગલ લાવવો ને ફરી પુરાવો લઈ હુકમ કરવો નવો પુરાવો મળ્યા શીવાય તેવો હુકમ કરવો નહી, જસવતસીંગ ૬ વી, રી. ૧૮

સેસન જરૂરને આ કલમ પ્રમાણે જામીન લેવાનું જરૂરનું ધારે તો તેણે માજીસ્ટ્રેટ તરફ તેમ થવા મોકલી દેવો રાણી વી, બધયા ૧ મુ. હા. કો. ૯૧

૧૧૧. જે કામોમાં રાણીની વિભાગીય રૈયતની તજવીજ સન ૧૮૭૪ ના યુરોપિયન બટકનારાઓ યુરોપિયન વેગ્નસી આક્ટ પ્રમાણે થઈ શકતી હોય તે સંબંધી વિશેષ ઠરાવ. કામોમાં તે રૈયતને ૧૦૯ મી તથા ૧૧૦ મી કલમના ઠરાવો લાગુ નથી.

૧૧૨. જ્યારે ૧૦૭ મી, ૧૦૮ મી, ૧૦૯ મી અથવા ૧૧૦મી કલમ પ્રમાણે ચાલનારા કોઈ માજીસ્ટ્રેટને સદરહુ કલમ પ્રમાણે કારણ હુકમ કરવા બાબત. બતાવવાનું કોઈ પણ શખસને ફરમાવવાની જરૂર લાગે, ત્યારે તેણે એક લેખી હુકમ કરીને તેમાં જે ખબર મળી હોય તેનો સાર, તથા કેટલી રકમનું ખત કરી આપવું તે, તથા કેટલી મુદત સુધી તે અમલમાં રહેશે તે, તથા જામીન (જોઈતા હોય તો) કેટલા, કેવા પ્રકારના, અને કયા વર્ગના જામીન જોઈએ તે જણાવવું.

ટીકા—ખબર મળી હોય તેનો સાર લખવો જોઈએ સુલેહ રાખવાના કામમાં તેનાથી સુલેહનો ભંગ થવા સંભવ છે. એ ઉપરાંત વધારે ખબર જે શખસના વિરૂધ હુકમ કાઢવાનો હોય તેને આપવી જોઈએ, કે જેથી કરીને મળેલી ખબર વિરૂધ પુરાવો આપી તેને તોડી નાંખી શકે રાણી વી. નાથુ ઈ. લો. રી. ૬ અ ૨૧૪ પણ કુન્જબીહારી ૧૫ વિ. રી. ૪૩ મા ઠરાવ્યું કે—સદરહુ મતલબ ખબરમાં ન જણાવીહોયતો જે શખસ પર હુકમ કાઢ્યો હોય તેથી તે શખસના વી કાંઈ ન થતું હોય તો તેટલાથી જામીન લેવાનો ઠરાવ રદ થતો નથી. વક્તી ઈ. લો. રી. ૧૨ ક. ૫૨૦ હમ્મઅલીના કામમાં ઠરાવ્યું કે—આ કલમમાં બતાવ્યા પ્ર-

માણે ન વર્તવામાં આવ્યું હોય તો તે પ્રોસીજરની ભુલ છે. ને ઇ. સો. રી. ૮ કલમ ૭૨૪ અપસુ બેગમના કામમાં ઠરાવ્યું કે તેવી ભુલના લીધે કામ નિર્ધક જશે નહીં કારણ કે કર્તુન્ જોઈએ એવો આગા સુચક આ કલમમાં ઠરાવ નથી.

કેટલીક રકમનું ખત કરી આપવું તે જે શખસના જમીન લેવાના હોય તેની જમીન ની રકમ ઠરાવતાં માલુમે રચીતી ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ ગળ ઉપરાંત જમીન ન માગવા. ૪ મ. હા.કો. રી. ૪૬ ગની ૭ નો. વે પ્રો. ૨૪૯ દેદારખક્ષ ૧ ક. સો. રી. ૯૫ ઇ. સો. રી. ૧ ક. ૩૮૪

કેટલી સુલત સુધી. જરૂર હોય તેટલા વખતનાજ જમીન માગવા જોઈએ ૧૫ દી-વસની અંદર મેજો ભરાઈ વીખરાઇ જવાનો હતો તેમા સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ હતો તેમા એક વર્ષના જમીન લેવા હુકમ કરેલો તે રદ કર્યો નથુ ઇ. સો. રી. ૬ અ ૨૧૪

કેટલા કેવા પ્રકારના કયા વર્ગના આ કલમની મતલબ અશકય શરતો ઠરાવવાનો નથી. ને અશકય શરતો જણાવવી તે જમીન લેવા ના પાડી કેદમાં મોકલવા બરાબર છે આ શબ્દોનો ઉપયોગ મરજી અનવયે કરવાનો નથી. એક માલુમે હુકમ કરેલો કે—તારે આખરુ દર પૈસાદર તથા તારા સગા ન હોય તથા તારા ધરથી એક માઇલની અંદર રહેતા હોય તે-વા લાવવા ઠરાવ્યું કે—જમીન તો લેવા પણ આવી અશકાય શરતો નાખવી નહીં. નારાયણ સુબુધી ૨૨ વિ. રી. ૩૭

૧૧૩. જે શખસની ખાખતમાં સદરહુ હુકમ કર્યો હોય તે શખસ જે શખસ કોરટમાં હા- કોરટમાં હાજર હોય, તો તે હુકમ તેને વાંચી સંભ-જર હોય તેની ખાખતમાં ધાવવો, અથવા તે કહે તો, તે હુકમનો સાર તેને કેમ કરવું. સમજાવવો.

ટીકા—જવાબ દેવાંને તૈયાર થવા માટે તેને યોગ્ય વખત આપવો જોઈએ. નથુ ઇ. સો. રી. ૬ અ. ૨૧૪.

૧૧૪. જે સદરહુ શખસ કોરટમાં હાજર ન હોય, તો માલુમે સમન જે શખસ સદરહુ પ્રમાણે કહાડીને તે શખસને કોરટની આગળ હાજર થવાનું ફ-હાજર ન હોય તેની ખા- રમાવવું, અથવા, જ્યારે સદરહુ શખસ પેહરામાં હોય ખતમાં સમન અથવા વા- ત્યારે માલુમે વારંટ કહાડીને જે અમલદારના પેહરા રંટ કહાડવા ખાખત. માં તે શખસ હોય તેને એવું ફરમાવવું કે એને કોરટ-ની આગળ આણો,

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, જ્યારે કોઇ પોલીસ અમલદારના રિપોર્ટ ઉપર-થી અથવા બીજી ખબર ઉપરથી (તે રિપોર્ટનો અથવા ખબરનો સાર માલુ-મે દફતરમાં લખવો) સદરહુ માલુમે એવું જણાય કે સુલેહનો ભંગ થ-વાની બીકે શખસનું કારણ છે, અને સદરહુ શખસને તુરત પકડવા વગર બીજી રીતે તે સુલેહના ભંગનો અટકાવ થઈ શકશે નહિ, તો તે માલુમે તેને પકડ-વા સારુ ગમે તે વખતે વારંટ કહાડવાને તુખત્યાર છે.

ટીકા—સુલેહના ભંગનો અટકાવ થઈ શકશે નહીં આ કલમ પ્રમાણે પકડવા નો હુકમ કરતા અવલ એવું માલમ પડવું જોઈએ કે—તરતજ પકડવામાં નહીં આવે તો સુ-લેહનો ભંગ થતો અટકાવશે નહીં. માલુમે લખી લીધેલી ખબર આધારે વર્તવું જોઈએ. આવો હુકમ કરવાની જરૂર છે એવો અભીપ્રાય દર્શાવવો એટલુંજ બસ નથી. બબુઆ ઇ. સો. રી. ૬ અ ૧૩૨ ઇ. સો. રી. ૧૪ અ ૪૫

૧૧૫. ૧૧૪ મી કલમ પ્રમાણે કહાડેલા દરેક સમન અથવા વારંટની ૧૧૨ મી કલમ પ્રમાણે સાથે ૧૧૨ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમની એક નકલ કરેલા હુકમની નકલ સમન અથવા વારંટની સાથે મોકલવી, અને જે શખસને સદરહુ સમન પોહોંચાડવા માં આવે અથવા જે શખસને સદરહુ વારંટ પ્રમાણે પકડવામાં આવે તે શખસને તે સમન પોહોંચાડનારા અથવા તે વારંટ બજાવનારા અમલદારે સદરહુ નકલ આપવી.

ટીકા—અચાવ કરવાને યોગ્ય વખત આપવો ઈ. સો. રી. ૬ અ ૨૧૪

૧૧૬. સુલેહ રાખવા સાડ ખત કરી આપવાનો હુકમ શા સાડ નહિ કરવો જોઈએ તેનું કારણ બતાવવા માટે જે શખસને ફરમાવ્યું હોય તેને જે માલજેટને પુરતું કારણ જણાય તો જાતે હાજર થવાનું માફ કરવાનો તે માલજેટને અધિકાર છે, અને કોઈ પ્લીડર મારફતે હાજર થવાની પરવાનગી આપવાનો તે માલજેટને અધિકાર છે.

ટીકા—અધિકાર છે તોહમતદાર સામે ક. ૧૦૭ પ્રમાણે કામ ચલાવવામાં આવતું હોય ને તે દુર રહેતો હોયતો ખાસ કારણ શીવાય તેને હાજર થવાનું ફરમાવવું એ હકાવણું બરેલું નથી વ્યાજબી અધિકાર વાપરવો જોઈએ દીનોનાથ મુલીક વી ગીરજા પ્રોસનો મુકરજ ઈ. સો. રી. ૧૨ ક. ૧૩૩

૧૧૭. (૧) જે શખસ કોરટમાં હાજર હોય તે શખસને ૧૧૨ મી કલમ પ્રમાણે કરેલો હુકમ ૧૧૩ મી કલમ પ્રમાણે વાંચી સંભળાવ્યો હોય અથવા સમજાવ્યો હોય અથવા કોઈપણ શખસ ૧૧૪ મી કલમ પ્રમાણે કહાડેલા સમનની રૂએ કોઈ માલજેટની આગળ હાજર થાય, અથવા તે કલમ પ્રમાણે કહાડેલા વારંટની બજાવણી કરીને તેને માલજેટની આગળ આણ્યો હોય, ત્યારે જે ખબરને આધારે પોતે ચાલ્યો હોય તે ખબર ખરી છે કે નહિ તે વિશે ચોકશી માલજેટે ચોકશી કરવી, અને જે જાસ્તી પુરાવાની જરૂર જણાય તે લેવો.

(૨) જ્યારે સદરહુ હુકમમાં સુલેહ રાખવા સાડ તારણ માંગ્યું હોય, ત્યારે શમનના મુકદ્દમામાં ઇનસાફ ચલાવવા સાડ અને પુરાવો લખી રાખવા સાડ આ કાયદામાં આગળ જે રીત કહી છે તે રીતે, બની શકે તેટલે સુધી, સદરહુ ચોકશી કરવી; અને જ્યારે સદરહુ હુકમમાં સારી રીતે ચાલવા સાડ તારણ માંગ્યું હોય ત્યારે વારંટના મુકદ્દમામાં ઇનસાફ ચલાવવા સાડ અને પુરાવો લખી રાખવા સાડ આ કાયદામાં આગળ જે રીત કહી છે તે રીતે, બની શકે તેટલે સુધી, સદરહુ ચોકશી કરવી, પણ એમાં તોહોમતનામું તૈયાર કરવાની જરૂર નથી.

(૩) આ કલમનાં કારણ સાડ કોઈ શખસને ગુન્હો કરવાની ટેવ છે એ વાત (તેની) સાધારણ લોકીક સંબંધી પુરાવો આપીને અથવા બીજા કોઈ રીતે સાબિત કરવાનો અધિકાર છે.

(૪) ચોકશી ચાલેલા પ્રકરણમાં બે અથવા વધારે શખસો એકઠા સામેલ હોય ત્યારે તેમનો નિકાલ માણસોને વાજબી લાગે તે પ્રમાણે એકજ ચોકશી અથવા જુદી જુદી ચોકશી કરીને કરવો.

ટીકા—સુધારો પેટા કલમ ૪ નવીનછે મુંકદમામા ઇક્ષિસાદ ચલાવવા સાર એ શબ્દ પછી “ અને પુરાવો લખી લેવા સાર આ શબ્દો પેટા કલમ ૨ મા વધાર્યા છે. ખખર ખરી છે કે નહી તે વિષે માણસોએ ચોકશી કરવી. ક. ૧૧૨ પ્રમાણે હુકમ કાઢતા અવલ ખખર મળી હોય છે તે સાંભળેલી હકીકતના જેવી અથવા મોઢમ હોય છે. પણ બ્યારે હુકમ કરેલો શખસ કોર્ટ આગળ આવે ત્યારે આ કલમમાં બતાવેલી રીતે ચોકશી કરવી જાઈએ. પુરાવો એ વો સંતોષકારક હોવો જોઈએ કે સ્લેહનો ભંગ થશે એવું એણે કાંઈ પણ કૃત્ય કર્યું છે અથવા તેના સ્લેહનો ભંગ કરવાનો ઇરાદો છે તે સારી ચાલમાં તે ક. ૧૧૦ મા બતાવેલા શખસોની પક્તીમાંનો છે. રાણી વી. બાબુઆ ઈ. લો. રી. ૬ અ. ૧૩૨ અને જીહદદર બી. જી. કાદીર ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૧ પા. ૧૫૫. જે તેવો પુરાવો ન મળી આવે તો જમીન લેવા ન જોઈએ. રાણી વી. ઇરિષા ૮ મુ. હા. કો. ૧૬૨. આ કલમ પ્રમાણે માણસોએ જે ચોકશી ચલાવે તે પુરેપુરી જ્યુડીશીઅલ ચોકશી છે પક્ષકારની રૂબરૂ પુરાવો લેવો જોઈએ તે સાક્ષીઓને ક્રોસ કરવાની પણ તક આપવી જોઈએ. નુરમહમદ વી. નીલરટન ૧૮ વિ. રી. ૨. સાબીતીનો બોજો જે માણસ છુટા છે તે જોણે કાયદાનું ઉલ્લંઘન કર્યું નથી. તો તેને છુટા કેમ રાખવો અથવા તેના છુટાપણામાં કેમ ફરફેર કરવો નહી તે સાબીત કરવાનું કામ તે છુટા માણસપર નાંખવું ન જોઈએ. પણ જે માણસ છુટાપણુ લઈ લેવા માગતો હોય અથવા તેમાં ફેરફાર કરવા માગતો હોય તેનું કામ છે તેના હક જેરદ બાતલ કરવો કે હલકો પાડવો. એટલે જમીન લેવાની માગણી કરનારપર સાબીતીનો બોજો રાણી વી. અબદુલ કાદીર ઇ. લો. રી. ૯ અ. ૪૫૨ સાક્ષીઓને પક્ષકારની રૂબરૂ તપાસવા જોઈએ. કુમાર પોરેશ નારાયણરાય ૧૬ વિ. રી. ૪૫ ફરીયાદી ના સાહેબને ઉલટ તપાસ તોહમતદારને કરવા દેવી જોઈએ રાણી વી. શંકર ૨ નો વે. પ્રો. ૪૦૬.

આ કલમ પ્રમાણે હાજર થયા પછી જમીન લેતા પેહલા માણસોએ પોતાની રૂબરૂ આ પેલા પુરાવા પરથી જમીન લેવાની જરૂર છે એ બાબતનું જ્યુડી શીઅલ રાહે નિરા કરણ કરવું જોઈએ આવા કેસમાં પુરાવાનો બોજો જે પક્ષકારની ફરીયાદ પરથી સમન કાઢવામાં આવ્યો હોય તેનાપર છે ડી. ડની વી. હેમચંદ્ર ચોધરી. ૧૨ વિ. રી. ૬૦ બીજા કેસમાં લીધેલો પુરાવો પુરાવા એકટની ક. ૩૩ પ્રમાણે પુરાવામાં દાખલ થઈ શકે નહી. દરેક જુદા કેસમાં સાહેબો તપાસવા જોઈએ પ્રોસનો ચંદર ગોસ્વામી ૨૨ વિ. રી. ૩૬ બાબુ ફતેહચંદ બકારી ૨૨ વિ. રી. ૭૪

સારી ચાલના જમીન આપવાનો હુકમ કરતા પેહલા તેનો બચાવ કરવાની તેને તક આપવી જોઈએ અને તેનાપર જે તોહમત મુકવાનું છે તેની સ્પષ્ટ ખખર આપવી જોઈએ રાણી વી. ઇસર ચંદર ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૧૩ ક. ૧૧૨ પ્રમાણે કારણ માટે બોલાવ્યો અને જુલે કાંઈ કારણ ન બતાવ્યું તેટલા પરથી ખત લેવા હુકમ ન કરવો પણ માણસોએ આ કેલમ પ્રમાણે ખખર મલી છે તેમા ખર શું છે તેનો તપાસ કરવો અને જરૂરનો પુરાવો લઈ ચોખ્ખા લાગે તેમ કરવું. ગઈ બાવલા સીટવા અને બીજા હા. કો. ત્રી રૂ તા ૧૯ નવેબર સને ૧૮૯૧

સમનના મુકદ્દમામાં બંને પક્ષકારોને તેઓના સાક્ષીઓને સમનથી બોલાવવાની છુટ આપવી જોઈએ એટલીંગ ૨૨ વિ. રી. ૭૦

માણસે તેની સામે શક છે એટલું કહે તે બસ નથી પણ તેની વિરૂધ્ધ શુ સાબીત થયું છે તે તેને સમજાવવું જોઈએ તેને કેસની સુનાવણી પુરી થતા સુધી જલમા પુરવો ન જોઈએ તેના જામીન લેવા જોઈએ જામીન લેવાની કાયદામા ખાસ મનાઈ કરો હોય તે શીવાય ના પાડવાનો અધીકાર નથી. કૌકુરસીંગની બાબત ૧ ક. લો. રી. ૧૩૦

પારેઆફ્ર ઝો—મોઘમ ચાલ ચલગતનો પુરાવો એ શકવાળાને માટે પુરતો પુરાવો નથી પણ જો તેઓ અમુક બાબતના દાખલા આપી. ને કહેતો તે પુરતો પુરાવો ગણાય પછે તેઓ ખાસ ચુનહાતુ ન કહેતો પણ પેગસીવારેડી. ઈ. લો. રી. ૩ મ. ૨૩૮

તોહમતદાર જબરાઈથી કહાવેછે તે બદમાસ લોકોને મદત કરેછે અને તેની એકંદર ચાલ ચલગત સારી નથી એવી અમુક જગ્યાએ અફવા ચાલેછે તે આ પારેઆફ્ર પ્રમાણેના પુરાવો ના ગણાય અફવાએ સાંભળેલી વાત છે ને આખર બાબતનો પુરાવો તે જુદીછે. જે ગામમાં જે રહેતો હોય તે ગામના લોકો તેની ચાલ ચલગત સારી કહેતો તે ચાલ ચલગતનો સારો પુરાવો ગણાય જે વિરૂધ્ધ રીતે કહેકે—તે બચકર અને ખરાબ ચાલતોછે તોતે પણ મજબુત પુરાવો ગણાય અમુક જગ્યાએ અમુક વર્ગના અમુક માણસો અમુક જાતનું અમુક કૃત્ય કરે એવી અફવા ચાલે છે તે આ કલમ પ્રમાણે પુરાવો ગણાય નહીં રાય ઇશ્વરીપ્રસાદ વી. રાણી ઈ. લો. રી. ૨૩ ક. ૬૨૧

૧૧૮. જે શખસની બાબતમાં સદરહુ ચોકસી કરી હોય તે શખસે, મુલેહ રાખવા સારૂ અથવા સારી રીતે ચાલવા સારૂ, જેમ હોય

તારણ આપવાનો હુકમ. તેમ, જામીન સાથે કે વગર જામીને ખત કરી આપવું જરૂરનું છે એવું જો સદરહુ ચોકસી ઉપરથી સાબિત થાય, તો માણસે તે મુજબ હુકમ કરવો, પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે—

પેહલું—૧૧૨ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમમાં જે પ્રકારનું, જે રકમનું અથવા જે મુદતનું તારણ કહ્યું હોય તેથી જુદા પ્રકારનું અથવા વત્તી રકમનું, અથવા વત્તી મુદત સુધીનું તારણ આપવાનો કોઈપણ શખસને હુકમ કરવો નહિ;

બીજું—દરેક ખતની રકમ તે કામની હકીકત ઉપર ધરતું ધ્યાન આપી ને મુકરર કરવી અને તે અતિશય ભારે હોવી નહિ જોઈએ;

ત્રીજું—જે શખસ સંબંધી ચોકસી કરવામાં આવે તે શખસ સગીર હોય, ત્યારે ફક્ત તેના જામીનોએજ ખત કરી આપવું.

ટીકા—જરૂરનું છે જામીન લેવાની જરૂર છે એમ સાબેત થયું હોયતો તેના કારણે પોતાના ફેસલામાં માણસે આપવા જોઈએ. રાજની બાબત ઈ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૧૭૪

પુરાવાની ગેરહાજરીમાં આ કલમ પ્રમાણે ખત કરી આપવાનો હુકમ કરી સકાય નહીં ગઇયા મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૮-૧૧-૮૧ આદમ મુ. હા. કો. કી. ૩. તા. ૧૨-૧૨-૮૮

પેહલા પારેઆફ્ર બાબત—ઇશરી પ્રસાદ નામના સખસપર હુકમ કાઢ્યો કે તારૂં છ મહીના સુધી મુલેહ રાખવાનું તારણ રૂ. ૨૦૦ નું શા માટે ન લેવું તેનું કારણ બતાવ માણસે હાજર થયા બાદ ચાર હજાર રૂપીઆનો ખત મુચરકો માગ્યો ને હજારના બે જામીન માગ્યા. હાઈકોર્ટે આ હુકમ રદ કર્યો ને માણસેને ને ફરમાવ્યું કે—જો જાસ્તી રકમનું તારણ લેવું હોયતો નવો સમન કાઢવો. રાણી વી. ઇસરીપ્રસાદ ૯ બે. લા. રી. અપે. ૪૪ શા માટે જાત મુચરકો ન લેવો એવો હુકમ કર્યો હોયતો ફેસલો આપતી વખતે જામીન આપો એવો હુકમ

કરી શકાય નહીં. અખદુલ બારી ૨૫ વિ. રી. ૫૦. સુલેહ રાખવાના જમીન માગવા નોટીસ કાઢી હોયતો તો પછે સારી ચાલના જમીન લેવા હુકમ કરવો તે કાયદા વિરૂધ્ધ છે, રાણી વિ. ગ્રામવર ઇ. લો. રી. ૨૫ ક. ૭૯૮

બીજા પારેઆદમાં આખત. જુઓ ક. ૧૧૨ નિચે નારાયણ સુબોધી ૨૧ વિ. રી. ૩૭ જમીનની રકમ હદ ઉપરાંતને વધારે હોય તો હાઇકોર્ટ રીવીઝનમાં રદ કરી શકે છે. રાણી વી. રામા ઇ. લો. રી. ૧૬ કી. ૩૭૨ ઇ. લો. રી. ૧ ક. ૩૮૩ એક કેસમાં ઓફીસીયલ પરથી હાઇકોર્ટને માલમ પડ્યુંકે રકમ વધારે ઠરાવી છે. તે હાઇકોર્ટે રદ કરી. બાપુ શ્વેતેહ બહાદુર ૨૨ વિ. રી. ૭૪ રકમ ઠરાવવામાં બીલકુલ ગ્રહપણ વાપર્યું ન હોય અથવા ગેરવાજબી ગ્રહપણ વાપર્યું હોયતો હાઇકોર્ટ દરમીયાન આવી શકેછે અબીકા પ્રસાદ ૧ ક. લો. રી. ૨૮૮ જગતચંદર ચક્રવર્તી ઇ. લો. રી. ૨ ક. ૧૧૦ ગની ૭ નો વે. પ્રો. ૨૪૯

૧૧૯. જે શખસની આખતમાં ૧૧૭ મી કલમ પ્રમાણે ચોક્કસી કરી હોય તે શખસે, સુલેહ રાખવા સારૂ અથવા સારી રીતે ચાલવા સારૂ; જેમ હોય તેમ, ખત કરી આપવું જરૂર નું છે એ સદરહુ ચોક્કસી ઉપરથી સાબિત ન થાય, તો તે માલુમ્મેદે દફતરમાં તેવી મતલબની નોંધ કરવી, અને જે સદરહુ શખસને ફક્ત તે ચોક્કસીનાં કારણ સારૂજ પે હેરામાં રાખેલો હોય તો તેને છુટા કરવો, અથવા જે સદરહુ શખસને પેહેરામાં રાખેલો નહિ હોય તો તેને છાડી મુકવો.

ક—તારણ આપવાનો હુકમ કર્યો પછી સઘળી આખતમાં કામ ચલાવવા આખત.

૧૨૦ (૧) જે શખસની આખતમાં ૧૦૬ ઠી અથવા ૧૧૮ મી કલમ પ્રમાણે તારણ આપવાનો હુકમ કર્યો હોય તે શખસની ઉપર, સદરહુ હુકમ કર્યો હોય તે વખતે, જે કેદની શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય, અથવા કેદની શિક્ષા તે ભોગવતો હોય, તો જે મુદત સુધી સદરહુ તારણ માંગ્યું હોય તે મુદત સદરહુ શિક્ષાના હુકમના મુદત પુરી થયેથી શરૂ થવી જોઈએ.

(૨) બીજા કામોમાં સદરહુ મુદત માલુમ્મેદ, પુરતાં કારણસર, મોડી તારીખ ન ઠરાવે તો, તે હુકમની તારીખે શરૂ થવી જોઈએ.

ટીકા સુધારો. માલુમ્મેદ પુરતા કારણસર મોડી તારીખ ન ઠરાવેતો આ શબ્દો બીજા પારેઆદમાં નવીન છે.

૧૨૧. જે ખત સદરહુ પ્રકારના કોઈ શખસે કરી આપવાનું હોય તે ખતમાં, પ્રસંગ પ્રમાણે, સુલેહ રાખવી અથવા સારી રીતે ચાલવું એ પ્રમાણે તે શખસને બાંધી લેવો, અને સારી રીતે ચાલવા આખત ખત હોય તો કેદની શિક્ષા કરવા લાયક કાંઈ પણ ગુન્હો કરવાથી અથવા કરવાની કોશિસ કરવાથી અથવા કરવામાં મદદગારી કરવાથી, પછી તે ગુન્હો ગમે તે ઠેકાણે બને, તે ખતની શરત દુટી એવું સમજવું.

ટીકા—ખતની સરત તુટી (સુલેહ બાબત) આ સુલેહના ભંગ કરવાના જામીન લીધા હોય ને પાછળથી ચોરી કરેતો સુલેહના ભંગની સરત તોડી એમ ગણાતુ નથી ને તેથી મુચરકાની રકમ વસુલ કરી શકાય નહીં. હરન ચંદ્રરાયની અરજ બાબત. ૧૮ વિ. રી. ૬૩

સુલેહના જામીન લીધા ને પાછળથી ગેરવાજબી કેદ કરી જબરાઈથી નાણા કઢાવ્યાતુ તો તોહમત આવી સજા થઈ ઠરાવ્યુકે—સુલેહના ખતનો મુચરકો બજાવી શકાય નહીં ઝીરદીન હા-ઉલદાર ૧૯ વિ. રી. ૪૮

મુચરકાની સરત તુટી એમ ઠરાવતા પેહલા એમ સાબીત થવાની જરૂર છેકે—તેણે પોતાની જાતે સુલેહનો ભંગ કર્યોછે તે અથવા „તેમ કરના,, મદતગારી કરીછે. માત્ર સામા વાલાનો નોકર છે ને તેના કાયદાને સારૂ સુલેહનો ભંગ થયો છે એટલી વાત બસ નથી ખતની સરત તુટીછે એમ સમજતા પહેલા એટલુ ખતાવવાની જરૂર છે કે—એવુ કાંઈ કૃત્ય કરવામાં આવ્યુ હતુકે—સુલેહનો ભંગ થવાને ઉતેજન મળે અને પછી તોહમતવાળે પોતાના હાથે કાર્યુ કે બીજા પાસે કરાવ્યુ એ બહુ અગત્યનુ નથી. અનંથાચારી વી. અનંથા ચારી ઈ. લો. રી. ૨. મ ૧૬૯

સુલેહના જામીન લીધા બાદ સાપ્રાધ બળ વાપર્યા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો ને ગુન્હેગાર ઠરાવતી વખતે મુચરકો લીધાની વાત સાબીત થઈ હતી છતા હુકમ નહીં કર્યો તો અનુમાન કરવુ જોઈએ કે—એવી રીતે કરવાની અગત્ય નથી ધણો વખત વિત્યા પછી આ પ્રમાણે હુકમ કરવો તે કાયદાથી ઉલટુ છે રામચંદ્ર લાલા ૧ ક. લો. રી. ૧૩૪ તેમજ પરખની ચરનખોસ. ૩ ક. લો. રી. ૪૦૬

૧૨૨. આ બાબ પ્રમાણે આપવા માંડેલો કોઈ પણ જામીન ના લાયક રાખસ છે એ સખખ ઉપરથી તેને ના કબુલ કરવાનો જામીનો ના કબુલ કરવાનો અધિકાર માલજોરને છે, પણ તે માલજોરે તેમ કરવાનાં કારણો દફતરમાં લખવાં.

ટીકા—નાકબુલ આ કાયદો એવું કાંઈ ખતાવતો નથીકે—જેના સારી ચાલના જામીન માગ્યા હોય તેણે જામીન સ્થાવર માલ મિલકત લખી આપે તેવો સોધી કાઢવો. જે જામીની સારી રીતે પુરતી હોય ને જામીનદાર સારી ચાલનો ને સારા વર્ગનો હોય તો ના કબુલ કરવી નહીં. રાણી વી. ગની ૭ નો. વે. પ્રો ૨૪૯ ના કબુલ કરવાનો સખખ વ્યાજબી ને બળવાન હોવો જોઈએ. નારાયણ સુચુદ્ધિ ૨૨ વિ. રી. ૩૭

૧૨૩. (૧) ૧૦૬ ઠી અથવા ૧૧૮ મી કલમ પ્રમાણે તારણ આપવાનો જે રાખસને હુકમ કર્યો હોય તે રાખસ, જે મુદત સુધી તારણ ન આપેતો કેદ સદરહુ તારણ આપવાનું હોય તે મુદત જે તારીખે શરૂ થતી હોય તે તારીખે અથવા તે પહેલાં જે સદરહુ તારણ ન આપે તો, આનીજ હેઠળ લખેલા પ્રસંગ શિવાયને પ્રસંગે સદરહુ મુદત પુરી થતાં સુધી, તે રાખસને તુરંગમાં મોકલવો, અથવા તે તે અગાઉથીજ તુરંગમાં હોય, તો તેને તુરંગમાં અટકાવી રાખવો; એ પ્રમાણે તુરંગમાં મોકલવો અથવા અટકાવી રાખવો તે, સદરહુ મુદત પુરી થાય ત્યાં સુધી અથવા તારણ માંગવાનો હુકમ કરનારી કોર્ટને અથવા માલજોરને સદરહુ મુદતના અંદર તે તારણ આપે ત્યાં સુધી તેને તુરંગમાં મોકલવો જોઈએ. અથવા અટકાવી રાખવો જોઈએ.

(૨) જ્યારે એક વરસ કરતાં વત્તી મુદત સુધી તારણ આપવાનો સદરહુ શખસને કોઈ માલજોડે હુકમ કર્યો હોય, ત્યારે જો સદરહુ શખસ ઉપર કહ્યા મુજબ તારણ ન આપે તો તે માલજોડે વારંટ કહાડીને એવું ફરમાવવું કે સેશન કોર્ટને હુકમ થતાં સુધી, અથવા, સદરહુ માલજોડે પ્રેસિડેન્સી માલજોડે હોય તો હાઇકોર્ટનો હુકમ થતાં સુધી તે શખસને તુરંગમાં અટકાવી રાખવો; અને બની શકે તેટલી તાકીદ તે કામ સદરહુ કોર્ટની આગળ રજુ કરવું.

(૩) સદરહુ કોર્ટ તે કામ તપાસીને કાંઈપણ વધારે ખર્ચ અથવા પુરાવો પોતાને જરૂરનો લાગે તે સદરહુ માલજોડે પાસેથી માગીને તે કામમાં પોતે દુરસ્ત ધારે તેવો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, તારણ નહિ આપવા બાબત કોઈપણ સખસને કેદ કર્યો હોય તો તે કેદની મુદત ત્રણ વર્ષ કરતાં વત્તી હોવી નહિ જોઈએ.

(૪) જો તે તુરંગ જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારને તારણ આપવાને કાહાડવામાં આવે તો તેણે એકદમ તે બાબત સદરહુ હુકમ કરનારી કોર્ટ તરફ અથવા માલજોડે તરફ ગુજારવી જોઈએ અને સદરહુ કોર્ટના અથવા માલજોડેના હુકમની રાહ જોવી જોઈએ.

(૫) સુલેહ રાખવા સાડ તારણ નહિ આપવા બાબતની કેદ આસન કેદનો પ્રકાર હોવી જોઈએ.

(૬) સારી રીતે ચાલવા સાડ તારણ નહિ આપવા બાબત કેદ દરેક કામમાં કોર્ટ અથવા માલજોડે ફરમાવે તે પ્રમાણે સખત મજુરી સાથે અથવા આસાન થઈ શકે.

ટીકા—પેટા કલમ ૪ નવીન છે. પેટા કલમ ૧ માંથી નિચેના શબ્દો કાઢી નાંખ્યા છે “અથવા તે તુરંગમાં સદરહુ પ્રમાણે હુકમ કરેલા સખસને અટકાવી રાખ્યો હોય તે તુરંગ જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારને” પેટા કલમ ૩ માં નિચેના શબ્દો વધાર્યા છે “સદરહુ માલજોડે પાસેથી.”

તે તારીખે અથવા તે પહેલા—કલમ ૧૦૬ પ્રમાણે સુલેહના જમીન લેવાં હુકમ એવો ન જોઈએ કે ગુન્હેગારની સજા પુરી થાય ત્યારે ગુન્હેગારે જમીન આપવા તોહમતવાળાની મરજી હોય તો સજા મારતી વખતે અથવા તે સજાની દરમિયાન કોઈ વખતે જમીન આપવાને છુટ છે. રાણી વી. બચુ ૭ નો વે. પ્રો. ૩૨૮.

જેની સામે સારી ચાલના જમીન આપવા હુકમ ફરમાન કર્યો હોય તે સજા ભોગવતો હોય (એક પછી એક ભોગવતો હોય તોપણ) તો સજા પુરી થતા સુધી જમીન આપવાની શરજ પાડવી નહીં. ને તે બદલ કેદની શીક્ષાનો હુકમ પણ એકદમ કરવો નહીં. આપા વલદ ગનુ મુ. હા. કો. ત્રી. ૩. ૧૮ જુલાઈ સને ૧૮૯૫. પાંડુ ઉરે ખંડુ મુ. હા. કો. ત્રી. ૩. ૮ અગષ્ટ સને ૧૮૯૫.

તુરંગમાં મોકલવો—તુરંગમાં મોકલવો પણ કેદની સજા ન મારવી પ્રો. અપીલ ૨૬ સને ૧૮૬૦ ૪ મ. હા. કો. રી. અપે. ૪૬. તોહમતદાર જમીન આપે ત્યાંસુધી કેદમાં રાખવો એ હુકમ ગેરકાયદે છે પણ એક વર્ષ કરતા વધારે નહીં એવી હદ તે હુકમમાં લખવી જોઈએ. મહલયડી વી. હરી પુલા ઇ. લો. રી. ૮ ક. ૬૪૪.

એક ખત હયાતીમાં હોય ત્યાંસુધી બીજું ખત લેવાનો હુકમ પણ ગેરકાયદે છે. રાણી વી. હમોટકત ૯ બે. લો. રી. ૩૦.

અ નામના સખસનો એક વર્ષની મુદતનો સુલેહનો મુચરકો લીધો ને તે મુદત પુરી થતા પહેલાં તેણે બીજા માણસો સાથે નવીન તકરારમાં પડ્યો ડેપુટી માજિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટ-ને આ કલમ પ્રમાણે ન મોકલતા બીજા એક વર્ષના જામીન લેવા હુકમ કર્યો ઠરાવ્યું કે—હુકમ ગેર કાયદે છે રાણી વી. કાલીનાથ ૬ બે. લો. રી. અપે ૧૧૬.

ત્યારે જો સદરહુ સખસ ઉપર કહ્યા મુજબ તારન આપે ? એક વર્ષ કરતાં વધતી મુદતના તારણ આપવાનો હુકમ કર્યો હોય ને તે પ્રમાણે તારણ આપેતો સેસનકોર્ટમાં મોકલવાની જરૂર નથી ને તેપર અપીલ ડીજીકટ, માજિસ્ટ્રેટને ત્યાં થાશે. જો. જામીન ન આપે તો સેસનકોર્ટમાં મોકલવું જોઈએ. જે સેસન કોર્ટ તે પર હુકમ કરે પછે આ કાયદાની ક. ૪૦૬ લાગુ પડતી નથી. હરીદાસની અરજ બાબત ક. વિ. નોટસ ૧૮૯૧ પા. ૨૧૯.

આ કલમ પ્રમાણે જ્યાં સુધી સેસનજજને હુકમ કર્યો નથી ને પ્રોસીડીંગ માજિસ્ટ્રેટને ત્યાં હોય ત્યાં સુધી ડીજીકટ માજિસ્ટ્રેટને ત્યાં અપીલ ચાલીશકે પણ એક કોર્ટ સેસન જડજે હુકમ કર્યો એટલે ન ચાલે રાણી વી. છટીયા ક. વિ નોટસ ૧૮૯૩ પા. ૧૮૩.

સેસન જડજ આ કલમ પ્રમાણે જે હુકમ કરે તે પર અપીલ નથી. રાણી વી. રાધુ ૨૪ વિ. રી. ૧૨. રાણી વી. ચંદખાન ઈ. લો. રી. ૯ ક. ૮૭૮. આ કલમ પ્રમાણે એડીશનલ સેસન જડજ કામ ચલાવી શકે નહીં તે ફક્ત સેસનમાં કમીટ કરેલા ફેસ ચલાવી શકે દયારામ રણછોડ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૨-૧૨-૯૫. આ કલમ પ્રમાણે સેસન જડજ સાંભળે ત્યારે વકીલ રાખવા દેવો. જહોનીસીંગ ઈ. લો. રી. ૨૩ ક. ૪૯૩ તથા મોતી પુનઃ ઈ. લો. રી. ૧૬ મુ. ૬૬૧.

થઈ શકે. એ વાત ખરી છે કે—સારી ચાલના જામીન ન આપે તો સખત કે આ-સાન કેદ થઈ શકે. પણ કોઈ કેસમાં જેના જામીન લેવા હુકમ કર્યો હોય તેને કોઈ વખતે જુ નહેગાર ઠરાવી શીક્ષા ન કરી હોય. તેવા સખસના જામીન એવી સરતના માગ્યા હોય કે તે મળવા મુશ્કેલ ને તે જામીન ન આપે તો સખત કેદની શીક્ષા કરેલી. ઠરાવ્યું કે—હુકમ અ ઘટતો ને ખરાબ છે. અબીકાપ્રસાદ ૧ ક. લો. રી. ૨૬૮.

તારણ નહીં આપવાના બદલામાં કેદની જે સજા કરી હોય તે પુરી થતા બીજા સારી ચાલના જામીન માગવા નહીં. પણ તે નવી જાદગી કેવી ગાળે છે. તેની તક આપવી જોઈએ. જસવંતસીંગ. ૬ વિ. રી. ૧૮.

સદરહુ મુદત પુરી થતા સુધી. જેટલી મુદતનો મુચરકો માગ્યો તેટલીજ મુદતની સજા કરવી જોઈએ. ગુનુ અકુ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૮ ૧૦ ૯૧ મોતી અમથા મુ. હા. કો. કી. ૩ ૧૫-૬-૯૩

જો કમી સજા મારવી દુસ્ત લાગેતો ક. ૧૨૪ મુજબ પગલા લેવા ડીજીકટ માજિસ્ટ્રેટ તરફ મોકલવું. મોતી અમથા મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૫-૬-૯૩ માગેલો મુચરકો આપવામાં તોહમતદાર કશુર કરેતો જેટલી મુદત માટે મુચરકો માગ્યો હોય તે મુદતની સરખાતમાંજ ફક ત ક. ૧૨૩ મુજબ કેદમાં રોકી રાખવાનું વારંટ કાઢી શકાય હીરાલાલ ચુનીલાલ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૭-૧-૮૯ લલુ પેચા મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૭-૧-૮૯ આ કલમ પ્રમાણે કેદમાં અ

ટકાવી રાખવાનું વારંટ જે મુદત સુધી જામીન ખત આપવાનું હોય તે મુદત જે તારીખે સર થતી હોય તે તારીખે અને તે વખતે તોહમતદાર માગેલા જામીન આપવામાં કશુર કરે તો ફક્ત નિકળી શકે હીરાલાલ ચુનીલાલ મુ. હા. કો. કી. ૧૮ ૧ ૮૯

પારેઆફ્રીજમાં „સદરહુ માલ્સ્ટ્રેટ પાસેથી,, એ સખ્દો નવીન વધાર્યાછે. તેથી ઈ. સો. રી. ૨૪ ક. ૧૫૫ જોખનસીંગ વાલો ફેસલો નિરપયોગી છે.

૧૨૪ (૧) જ્યારે જ્યારે જલ્લા માલ્સ્ટ્રેટનો અથવા કોઈ ચીફ પ્રેસિ-
ડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટનો એવો ખત હોય કે આ બાબ પ્રમા-
તારણ નહિ આપવા જો તારણ નહિ આપવા બાબત કેદ કરેલા કોઈપણ શ-
ખસને છુટા કરવાથી લોકને અથવા કોઈપણ બીજા સખ-
સોને છુટા કરવાનો અધિકાર. સને જોખમ પહોંચશે નહિ, ત્યારે ત્યારે તે સદરહુ સખ
સને છોડી મુકવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે. પછી તે
શખસને કેદ કરવાનો હુકમ તેણે પોતે કરેલો હોય કે
પોતાના હોદ્દા ઉપર અગાઉ જે અમલદાર હોય તેણે કરેલો હોય કે કોઈ તાબા
માંહેના માલ્સ્ટ્રેટ કરેલો હોય તોપણ.

(૨) આ બાબ પ્રમાણે તારણ નહિ આપવા બાબત કોઈપણ શખસને
કેદ કર્યો હશે ત્યારે ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટ, અથવા જલ્લા માલ્સ્ટ્રેટ (પોતા
ની કોર્ટ કરતાં કોઈ વારિષ્ટ કોર્ટ સદરહુ હુકમ કર્યો ન હોય તે પ્રસંગે) તા
રણની રકમ અથવા જમીનોની સંખ્યા અથવા તારણ જે મુદતને માટે માંગ્યું-
હોય તે મુદત કમી કરવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૩) જ્યારે જ્યારે જલ્લા માલ્સ્ટ્રેટનો અથવા કોઈ ચીફ પ્રેસિડેન્સી,
માલ્સ્ટ્રેટનો એવો ખત હોય કે આ બાબ પ્રમાણે તારણ નહિ આપવા બાબત
સેશન કોર્ટના અથવા હાઈકોર્ટના હુકમ પ્રમાણે કેદ કરેલા કોઈપણ શખસને
છુટા કરવાથી લોકને જોખમ પહોંચશે નહીં ત્યારે ત્યારે સદરહુ માલ્સ્ટ્રેટ, પ્રસંગ
પ્રમાણે, સેશન કોર્ટના અથવા હાઈકોર્ટના હુકમ સાફ તે કામનો તુરતરિપોર્ટ
કરવો, અને સદરહુ કોર્ટ દુરસ્ત ધારે તો તે, સદરહુ શખસને છુટા કરવાનો હુકમ
કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—પારેઆફ્રીજ બીજો નવીન છે.

૧૨૫. ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટ અથવા જલ્લા માલ્સ્ટ્રેટ, પોતાના જ-
લ્લામાંની જે કોર્ટ પોતાની કોર્ટથી ચહુડતા દરજ્જાની
મુલેહ રાખવા બાબત- ન હોય તેવી કોઈ કોર્ટના હુકમથી મુલેહ રાખવા સા-
નું અથવા સારી રીતે રૂ અથવા સારી ચાલચલણ સાફ જે ખત આ બાબ
માલવા સાફ કોઈપણ પ્રમાણે કરી આપ્યું હોય તે ખત પાકાં કારણો સાફ
ખત રદ કરવાનો જલ્લા માલ્સ્ટ્રેટનો અધિકાર. ગમે તે વખતે રદ કરવાને મુખત્યાર છે; તે કારણો દફ-
તરમાં લખવાં.

૧૨૬ (૧) કોઈપણ શખસની મુલેહ ભરેલી અથવા સારી ચાલ માટે
બીજો જે શખસ જમીન થયો હોય તે સખસ કોઈ
જમીનોનો છુટકારો. પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટની જલ્લા માલ્સ્ટ્રેટની, પેટાટુકડી
માલ્સ્ટ્રેટની અથવા પેહલા વરગના માલ્સ્ટ્રેટની હુકમ-
તની સ્થાનિક હદ માંહે આ બાબ પ્રમાણે કરી આપેલું હરકોઈ ખત રદ કરવા
બાબતની અરજી ગમે તે વખતે સદરહુ માલ્સ્ટ્રેટને કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) સદરહુ અરજ થયા ઉપરથી તે માલજોરે, પોતાને દુસ્ત લાગે તે પ્રમાણે પોતાનો સમન અથવા વારંદ કાઢાડીને જે શખસને માટે સદરહુ જમીન બંધાયેલો હોય તે શખસને પોતાની આગળ હાજર થવાનું અથવા આજુવાનું ફરમાવવું.

(૩) જ્યારે તે માલજોરની આગળ સદરહુ શખસ હાજર થાય અથવા તેને આજુયો હોય, ત્યારે સદરહુ માલજોરે તે ખત રદ કરવું, અને તે ખતની મુદતના બાકી રહેલા ભાગને માટે અસલ તારણના જેવાજ પ્રકારનું નવું તારણ આપવાનો સદરહુ શખસને હુકમ કરવો. સદરહુ પ્રકારનો દરેક હુકમ ૧૨૧ મી, ૧૨૨ મી, ૧૨૩ મી, અને ૧૨૪ મી, કલમોનાં કારણસાર, પ્રસંગ પ્રમાણે ૧૦૬ ઠી, અથવા ૧૧૮ મી કલમ મુજબ કરેલો હુકમ છે એવું સમજવું.

બાબ ૯ મો.

કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળીઓ.

૧૨૭. (૧) કોઈપણ કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળીને, અથવા જેથી લોકની મુલેહમાં ગડબડ થવાનો સંભવ હોય એવી પાંચ અથવા માલજોરના અથવા પોલીસ અમલદારના હુકમ ઉપરથી મંડળીએ વિખરાઈ જવું. વધારે શખસોની મંડળીને, વિખરાઈ જવાનો હુકમ કરવાને કોઈ પણ માલજોર અથવા જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસ—થાણું હોય તે અમલદાર મુખત્યાર છે; અને એવા હુકમ થયેથી તે હુકમ મુજબ વિખરાઈ જવાની તે કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળીના અંગણુતોની ફરજ છે.

(૨) આ કલમ કલકત્તા તથા મુંબઈ એ શહેરોમાંની પોલીસને પણ લાગુ છે.

ટીકા—કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળી એ શબ્દની વ્યાખ્યા પી. કો. ક. ૧૪૧ માં આપી છે. આ કલમ પ્રમાણે વિખરાઈ જવા હુકમ કર્યા છતાં તેમાં જરી રહેતો ઈ. પી. કો. ક. ૧૪૫ પ્રમાણે ગુન્હો બને છે.

જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસથાણું હોય તે અમલદાર. તેનો ઉપરી અમલદાર આ કલમ પ્રમાણે વિખરી નાંખવા હુકમ કરે તો તે આ કલમ પ્રમાણે બરાબર છે. રાણી વી. ટકર ઈ. લો. રી. ૭ મુ. ૪૨. વળી તે કેસમાં હાઇકોર્ટે ટરાવ્યું કે—મંડળીનો હેતુ ભેદની શુભેદમાં ભંગ કરવા જેવો છે કે કેમ એ અભીપ્રાયની બાબત છે ને તે મુનસરીપર રાખેલું છે તેમણે પોતાના અભીપ્રાય પર ચાલવું જોઈએ. ને તે અભીપ્રાય લગતો છે ને જે કારણો પરથી તે બંધાવ્યો હોય તે પણ લગતા છે.

૧૨૮. એ પ્રમાણે હુકમ કર્યા ઉપરથી સદરહુ પ્રકારની કોઈ મંડળી વિખરાઈ નહિ જશે, તો અથવા એ પ્રમાણે હુકમ કર્યા વગર તેની વર્તણૂક ઉપરથી વિખરાઈ નહિ જવાનો તેનો નિશ્ચય જણાય તો હરકોઈ માલજોર અથવા જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસ—થાણું હોય તે અમલદાર, પછી તે ઈલાકાનાં મુખ્ય શહેરોની અંદર કે બહાર

વિખરી નાંખવા સાર

• બિન લશ્કરી જખરી કરવા બાબત.

હોય, સદરહુ મંડળીને જખરીથી વિખરી નાંખવાને મુખત્યાર છે, અને સદરહુ મંડળી વિખરી નાંખવાના કારણ સાડ, અને જરૂર હોય તો, સદરહુ મંડળી વિખરી નાંખવાને અથવા તે મંડળીના માણસોને કાયદા પ્રમાણે શિક્ષા કરવામાં આવે તે માટે તે માણસોને પકડવા તથા કેદ કરવા સાડ મલીકાઆઝમાના લશ્કરમાંના અમલદાર અથવા સિપાઈ નહિ હોય તેવા અથવા ૧૮૬૯ ના હિંદુસ્તાનના વાલેન્ટીયરોના આકટ પ્રમાણે નોંધેલા વાલેન્ટીયર નહિ હોય અને તેવા તરીકે કામ કરતો ન હોય એવા કોઈપણ મરદ માણસોની મદદ માંગવાને મુખત્યાર છે.

૧૨૯. જે સદરહુ પ્રકારની કોઈ મંડળી બીજી રીતે વિખરી નખાતી નહિ હોય, અને લોકોની સહી સલામતી રાખવા સાડ તે મંડળી વિખરી નાખવાની જરૂર હોય, તો ઊંચામાં ઊંચા દબ્બાનો જે માણસો હાજર હોય તેને તે મંડળી લશ્કરી જખરીથી વિખરી નખાવવાનો અખત્યાર છે.

૧૩૦. (૧) જ્યારે કોઈ માણસો સદરહુ પ્રકારની કોઈપણ મંડળી લશ્કરી જખરીથી વિખરી નાખવાનો નિશ્ચય કરે, ત્યારે મલીકાઆઝમાના લશ્કરમાં હરકોઈ સિપાઈઓની અથવા ૧૮૬૯ ના હિંદુસ્તાનના વાલેન્ટીયરોના આકટ પ્રમાણે નોંધેલા હરકોઈ વાલેન્ટીયરોની, કમાંડ જે કોઈ સનદી અથવા બીનસનદી અમલદારની પાસે હોય તે અમલદારને સદરહુ મંડળી તેવી જખરીથી વિખરી નાખવાનું, તથા પોતે ફરમાવે તેવા, અથવા તે મંડળી વિખરી નાખવાને અથવા કાયદા પ્રમાણે શિક્ષા કરવામાં આવે તે માટે જેમને પકડી અટકાવી રાખવાની જરૂર હોય તેવા, તે મંડળીના માણસોને પકડી અટકાવી રાખવાનું, ફરમાવવાને તે માણસો મુખત્યાર છે.

(૨) સદરહુ પ્રકારના દરેક અમલદારે પોતાને દરસ્ત લાગે એવી રીતે સદરહુ હુકમ પ્રમાણે ચાલવું; પણ તેમ કરવામાં તેણે તે મંડળી વિખરી તો નાખવીજ તથા સદરહુ માણસોને પકડીને અટકાવી તો રાખવાંજ, પણ તેમ કરવામાં જેટલી ઓછી જખરી થાય તેટલી ઓછી જખરી કરવી, અને બનમાલને જેટલું ઓછું તુકસાન થાય તેટલું ઓછું તુકસાન કરવું.

૧૩૧. જ્યારે સદરહુ પ્રકારની કોઈપણ મંડળીથી લોકોની સહી સલામતીને ઉઘાડી રીતે ઘોકો ધોળોયતો હોય, અને કોઈ માણસોને જણાવી શકાતું નહિ હોય, ત્યારે મલીકાઆઝમાના લશ્કરના હરકોઈ કમીશન્ડ (સનદી) અમલદારને સદરહુ મંડળી લશ્કરી જખરીથી વિખરી નાખવાનો અધિકાર છે, તથા સદરહુ મંડળી વિખરી નાખ્યા માટે અથવા કાયદા પ્રમાણે શિક્ષા કરવામાં આવે તે માટે તે મંડળીના હરકોઈ માણસોને પકડીને કેદ કરવાનો તેને અધિકાર છે; પણ જ્યારે આ કલમ પ્રમાણે તે ચાલતો હોય તેવામાં કોઈ માણસોને તે બાબતની હકિકત જણાવવાની તક

મળી આવે તો તેણે તેમ કરવું; અને ત્યાર પછી પોતે સદરહુ પ્રમાણે કરવાનું બરી રાખવું કે નહિ તે બાબત તેણે તે માલસેટના હુકમ પ્રમાણે ચાલવું.

૧૩૨. આ બાબ પ્રમાણે કરેલું છે એવું કેહેવામાં આવતું હોય તેવા આ બાબ પ્રમાણે કરેલાં કોઈ પણ કામ બાબત કોઈ પણ શખસ ઉપર કોઈ પણ કામ બાબત ફરિયાદ માં- ફરિયાદ, ગવર્નર જનરલ ઇન કૌન્સિલની મંજૂરી વગર, ડવાની વિરૂદ્ધ બચાવ. કોઈ પણ ફોજદારી કોર્ટમાં માંડવી નહિ; તથા—

(અ) આ બાબ પ્રમાણે શુદ્ધ યુદ્ધિથી ચાલનારા કોઈ પણ માલસેટ અથવા પોલીસ અમલદારે,

(બ) ૧૩૧ મી કલમ પ્રમાણે શુદ્ધ યુદ્ધિથી ચાલનારા કોઈ પણ અમલદારે,

(ક) ૧૨૮ મી અથવા ૧૩૦ મી કલમ પ્રમાણે કોઈ હુકમ મુજબ શુદ્ધ યુદ્ધિથી હરકાંઈ કામ કરનારા કોઈ પણ શખસે, અને

(ડ) જે હુકમ માનવાને પોતે બંધાયેલો હોય તે હુકમને તાબે થઈને કોઈ પણ કામ કરનારા કોઈ હલકા દરમજાના અમલદારે અથવા સિપાઇએ, અથવા વાલેન્ટિયરે,

તે ઉપરથી કાંઈ ગુન્હો કર્યો છે એવું સમજવું નહિ.

ટીકા—કોઈપણ કામ બાબત આ શબ્દો પછી “ કોઈપણ માલસેટ લશકરી અમલદાર સિપાઈ અથવા વાલેન્ટિયરની ઉપર” આ શબ્દો હતા તે કાઢી નાંખી “કોઈપણ શખસ ઉપર” આ શબ્દો મુક્યા છે.

૩ રકમમાં લશકરી કાયદા પ્રમાણે એ શબ્દો જુના કોડમાં હતા તે મુકી દેવામાં આવ્યા છે. શુધયુધી એ શબ્દની વ્યાખ્યા પી. કો. ક. ૫૨માં આપી છે તે જુઓ ને વલી ૧૮૯૭ ના એક્ટ ૧૦ મી ક. ૩ ની રકમ ૧૦ માં આપી છે તે જુઓ અને વ્યાખ્યામાં થોડો ફારફર મુદ્દાની બાબતમાં છે તે જુઓ.

બાબ ૧૦ મો.

લોકાપકારક કૃત્યો.

૧૩૩. (૧) જ્યારે જ્યારે કોઈ પોલીસનો રિપોર્ટ અથવા બીજી બબર

મળ્યા ઉપરથી તથા પોતે દુરસ્ત ધારે એવો પુરાવો (જે અપકારક વસ્તુ ખસેડવા બાબત શરતી હુકમ. બેઠતો હોય તો) લીધા ઉપરથી, કોઈ જણે માલસેટના

અથવા કોઈ પેટા ટુકડી માલસેટના અથવા પેહેલા વર્ગના જે માલસેટને સ્થાનિક સરકારે આ બાબત અધિ

કારુ આપ્યા હશે તે માલસેટના વિચારમાં એમ આવે કે,

ફલાણે રસ્તો અથવા નદી અથવા કાંસ લોકો કાયદેસર વાપરે છે અથવા લોકોને કાયદેસર વાપરવાનો અધિકાર છે તે રસ્તામાંથી અથવા નદીમાંથી અથવા કાંસમાંથી અથવા ફલાણી સાર્વજનિક જગામાંથી ફલાણી કાયદા વિરૂદ્ધ અડચણ અથવા અપકારક વસ્તુ ખસેડવી બેઠયે, અથવા,

ફલાણી વેપાર અથવા ધંધો, અથવા ફલાણી માલ અથવા વેપારની જ-
જુસ રાખવી એ લોકની તનદુરસ્તીને અથવા શરીર મુખને નુકસાનકારક હોવા
ના સબબથી તે વેપાર અથવા ધંધો બંધ કરી નાખવો જોઈએ અથવા ખસે-
ડવો જોઈએ અથવા તે બાબત મના કરવી જોઈએ અથવા તે માલ અથવા વે-
પારની જજુસ રાખવાનું બંધ કરી નાખવું જોઈએ અથવા ખસેડવું જોઈએ અ-
થવા તે બાબત મના કરવી જોઈએ, અથવા

ફલાણી ઇમારત બાંધવાથી અથવા ફલાણી પદાર્થની વ્યવસ્થા થયાથી
આગ લાગવાનો અથવા અવાજ થઈને કુટવાનો સંભવ છે માટે તે અટકાવવી
જોઈએ અથવા બંધ કરવી જોઈએ, અથવા

ફલાણી ઇમારત એવી હાલતમાં છે કે તે પડશે અને તેથી પડોશમાં રે-
હેનારા અથવા ધંધો ચલાવનારા લોકોને અથવા પાસે થઈને આવનાર જનાર
લોકોને નુકસાન થશે એવો સંભવ છે, અને તેટલા માટે તેને ખસેડવાની અં-
થવા તેની મરામત કરવાની અથવા તેને ટેકો આપવાની જરૂર છે, અથવા

સદરહુ પ્રકારના ફલાણા રસ્તા પાસેના અથવા ફલાણી સાર્વજનિક જગા
પાસેના ફલાણા તળાવની અથવા કુવાની અથવા ખાડાની આસપાસ વાડ અ-
થવા પાળ એવી રીતે બાંધી લેવી જોઈએ કે પછી તેથી લોકોને કાંઈ ભય ઉત્પ-
ન્ન થાય નહિ,

ત્યારે ત્યારે જે શખસ તે અડચણ અથવા અપકારક વસ્તુ કરતો હોય,
અથવા તે વેપાર કે ધંધો ચલાવતો હોય અથવા તે માલ કે વેપારની જજુસ
રાખતો હોય, અથવા તે ઇમારતનો, પદાર્થનો, તળાવનો, કુવાનો અથવા ખાડા-
નો માલિક અથવા કબજેદાર હોય અથવા તે ઉપર અખત્યાર ચલાવનાર હોય
તે શખસની ઉપર એક શરતી હુકમ મોકલવાને તે માણસેટ મુખત્યાર છે, તે
હુકમમાં તે શખસને એમ ફરમાવવું કે આ હુકમમાં ઠરાવેલી આટલી
મુદતમાં તમે—

તે અડચણ અથવા અપકારક વસ્તુ કાઢાડી નાખજો; અથવા

તે વેપાર અથવા ધંધો બંધ કરજો અથવા ખસેડજો; અથવા

તે માલ અથવા વેપારની જજુસ ખસેડજો; અથવા

તે ઇમારત બાંધશો નહિ અથવા બાંધવી બંધ રાખજો; અથવા

તે ખસેડી લઈ જજો અથવા તેની મરામત કરજો અથવા તેને ટેકો આ-
પજો; અથવા

તે પદાર્થની વ્યવસ્થામાં ફેરફાર કરજો; અથવા

પ્રસંગ પ્રમાણે તે તળાવને અથવા કુવાને અથવા ખાડાને વાડ અથવા
પાળ બાંધી લેજો; અથવા.

અને તેમાં બીજું એમ ફરમાવવું કે અગર તમે એ પ્રમાણે ન કરો, તો
આ હુકમથી ઠરાવેલી ફલાણી વખતે તથા જગાએ તમે અમારી આગળ અધી-
વા કોઈ પેહોલા અથવા બીજા વર્ગના માણસેટની આગળ હાજર થજો, અને
આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી ફલાણી રીતે તે હુકમ રદ કરાવવાની અથવા
બદલાવવાની દરખાસ્ત કરજો.

(૨) આ કલમ પ્રમાણે કોઈ માળસેટ થાય રીતે હુકમ કર્યો હોય તે હુકમ વિશે કોઈપણ દિવાની કોર્ટમાં તકરાર ઉઠાવવી નહિ.

ખુલાસો.—“સાર્વજનિક જગા” આ શબ્દોમાં સરકારની માલ મિલકતનો તથા છાવણીની જગાનો અને લોકોની તનદુરસ્તી ઠીક રાખવા સારૂ અને તેઓની ગમતને સારૂ જે જગા છુટી રાખેલી હોય તે જગાનો પણ સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—રીપોર્ટ એ શબ્દ પેહલા પોલીસ એ શબ્દ ઉમેર્યો છે. તળાવને એ શબ્દો પેહલા પ્રસંગ પ્રમાણે ને તે શબ્દો પછી કૉંસ હતો તે કાઢી નાંખેલ છે. લોકો કાયદેસર વાપરે છે. વાપરવાનો અધીકાર છે સાર્વજનિક જગામાંથી તે સાર્વજનિક જગા હોય અથવા ધોરી રસ્તો હોય તોજ આ કલમ પ્રમાણે અપક્ત્ય ખસેડવાનો હુકમ કરવાનો અધીકાર છે. શાહ સુજાત હુસેન ૨૨ વિ. રી. ૧૯ પીતાંબર વી. નસરદેય ૨૫ વિ. રી. ૪. ખાનગી રસ્તાને હરકત કરી તે અપક્ત્ય ગણાતું નથી. જંકીનાથ ભટ્ટાચારજી ૨ વિ. રી. ૩૬ કેટલાક ધરોતું પાણી એક ખાલમાં જતું તે અટકાવ્યું તે પણ દિવાની કત્ય છે. ચોયલોકીનાથ ૫ વિ. રી. ૫૮. અમુક જગા દફનકીયા માટે વપરાતી હતી એવું નકી થવાની ફરીયાદ આ કલમમાં આવે નહી ગીધાધર કમીલા વી. બેદનાથ ૨૪ વિ રી. ૬.

જાહેર રસ્તાની તકરાર હક સંબંધી મુખ્ય ખુધીથી ઉત્પન્ન થઈ હોય ત્યાં આ કલમના અધીકાર વાપરવા નહી આવી જાતની તકરારમાં બ્યાસુધી જાહેરાત હક વ્યાજખી કાયદેસર દીવાની અથવા ફાજલારી મુકદ્દમે ચલાવી સામેત થાય નહી ત્યાંસુધી આ બાબ પ્રમાણે હુકમ કરવા નહી ખસરદીન બીકાયા બાહારઅલી ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. પા. ૮ તેમજ અસકરમીયા વી. સરદારમીયા ઈ. લો. રી. ૧૨ ક. ૧૩૭ મા ઈરાવ્યું છે કે—શુધ ખુધીથી હકની તકરાર ઉઠાવે તો તે કેસ દીવાની ગણાય છે આ બાબના નિયમ પ્રમાણે હકના વિષયના તકરારી દાવાનો નિ કાલ કરવાનો નથી પણ ફરીયાદ કરેલી હરકતો હૈયાતીમા હોય અગર ન હોય તે વિષેના ફકત સ્વાલો જોવાની બાબતમાં છે તેમજ લાલમીયાં વી. નાઝીર ખલાસી ઈ. લો. રી. ૧૨ ક. ૬૬૬ ના કામમાં ઈરાવ્યું કે—હકની તકરાર શુધ ખુધી છે કે નહી તે તપાસવાનું કામ કોર્ટનું છે માત્ર નામની તકરાર કરી હોય તો હુકમ કરી શકે. તેમજ ઈ. લો. રી. ૧૭ ક. ૫૬૨. પ્રથમ દર્શનીક માળસેટ ધારે કે—સાર્વજનિક જગા અથવા ધોરી રસ્તો છે ને તે પ્રમાણે “ નથી ” એવો વાંધો જો ન ઉઠાવ્યો હોય તો તે જ્યુરી માળસેટના હુકમને વ્યાજખી ઈરાવે તો પછે હાઇકોર્ટ વચે આવશે નહી. ઇમાનદીખાની અરજી બાબત ઈ. લો. રી. ૮ ક. ૩૯૯ પુરાવો લીધા શીવાય કોઇપણ માળસેટથી ધોરી રસ્તો છે કે નહી એ કહી શકાય નહી. જાતે સ્થાનીક તપાસ કરી હોય એ પુરતું નથી. મખતલાલ વી. મખત ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૨૪૧ માળસેટ હકની તકરાર વ્યાજખી નથી એમ ઈરાવે તો તેના કારણ લખવા જોઈએ. હકની તકરાર. પ્રથમ અથવા સુનાવણી વખતે ઉઠાવવી જોઈએ. પાછળથી નહી આલે. લખી નારાયણ વી. રામઉમાર ઈ. લો. રી. ૧૫ ક. ૫૬૪ તથા પ્રીઓનાથે ઈ. લો. રી. ૨૫ ક. ૨૭૮. રસ્તો નહી કાંસ—આ કલમ પ્રમાણે રસ્તો નહી અથવા કાંસને કાયદા વિરૂધ્ધ હરકત કરી છે એટલું બતાવવું તે ખસ નથી પણ તે હરકત સાર્વજનિક વાપરવાને પણ થવી જોઈએ. નદીના એ કાંટા પર આવેલા ગામેના તાલુકદાર વચે તકરાર એવા કારણથી પડી કે ખાઈ ખોદી પાળ બીગેરે બાંધી નદીનો પ્રવાહ ફેરવ્યો અને તાલુકદાર પોતાની ખાનગી મીલકત છે એમ તકરાર કરે છે ઈરાવ્યું કે—આ કલમ પ્રમાણે માળસેટ વચે આવી શકે નહી. શ્રી જશવંતસીંગ ઈ. લો. રી. ૨૨ મુ. ૯૮૮ ફાલ્ગુ વેપાર અથવા ધંધા વીગેરે (પારેઆફ્ર ૩ જો). લોકની તંદુરસ્તીને નુકસાન ને અપકારક કત્ય ગણી કોઇ વેપાર બંધ કરવાને માળસેટે હુકમ કર્યો હોય તો વેહપાર

લોકના સુખને અને તાંદુરસ્તીને નુકસાનકારક હતો એવો માણસેટને વ્યાજબી રીતે પુરાવો મળ્યો નોતો અથવા બતાવેલું કારણ એવું હતું કે—વેપાર બંધ કરવાને કરેલો હુકમ વ્યાજબી ને યોગ્ય નોહતો એવી માણસેટને ખાત્રી થવી નોંધતી હતી. એ બેમાંની ગમે તે બાબત સાબીત થયા શીવાય હાઇકોર્ટ દરમીયાન થશે નહીં કોઈપણ માણસેટના ઠરાવો કામના દફતરમાં એવી રીતે ઠરાવો કાપવાને કાંઈપણ પુરાવો નથી એવું માલમ પડ્યા શીવાય ખરા તરીકે ગણે છે. ક. મ્યુ. ક. વી. અમનતઅલી ૭ બે. સો. રી. ૫૧૬.

કોઈ સમસ. પોતાના ખાનગી ઘરમાં કાંઈ ધંધો ચલાવતો હોય તે ધંધો કોઈ અમુક જાતના લોકને વહેંચને લીધે કંટાળો છુટે તેવો હોયતો તે અપકારક નથી. હાજી મુઝહર અલી વી. ગઢૌરીસાહુ ૨૫ વિ. રી. ૭૪

કોઈ વેપાર કરવાની પેહલેથી મંજુરી મેળવી હોય ને પાછળથી આસ પાસના પાડોશીઓને તેનાથી અપકારક કૃત્ય થતું હોયતો ધંધો જારી રાખવાનો માલીકોને હક નથી અપકારક કૃત્ય કરતી વખતે કોઈ માણસને ઈજા થઈ નોતી એજ ફકત કારણ બતાવી નુકસાન કારક વેપાર ચલાવી કોઈ અમુક જગાની હવામાં બીગાડ કરવાનો કોઈપણ માણસને હક નથી અને ઘણા વર્ષ સુધી ધંધો ચલાવ્યો હોયતો તેથી તે કાયમ રાખવાનો હક મળતો નથી અને લોકના વર્ગની તાંદુરસ્તીને ખરેખરો ભય ઉપજાવે એવું અપકારક કૃત્ય ગમે તેટલા લાંબા વખતથી ચાલતું હોય તોપણ તે કાયદેસર ગણી શકાતું નથી. ક. પ્ર. ક. વી. મહમદઅલી. ૭ બે. સો. રી. ૪૯૯ (૧૬ વિ. રી. ૬) કોઈ ગુણકા બ્યાંસુધી પોતે ચુપકીથી અને રીતસર ચાલે છે અને બદફેલીથી રહી ખુલીરીતે કાંઈ બે આજુ કરતી નથી ત્યાંસુધી તે ધંધો ચલાવે છે એવું કારણ બતાવી તેણીને પોતાના ઘરમાંથી કાઢી મુકવાને અધીકાર નથી પણ તેનાથી વિરધ ચાલી પાડોશીઓને ત્રાસ ઉપજે તેવી રીતે વર્તે ઉપદ્રવ કરેતો અધીકાર છે. નંદોકુમારી પેશગર વી. આનંદ મોહન હોથા કરટા ૨૪ વિ. રી. ૬૮ તેમજ રાણી વી. મુસામત બેગમ ૨ નો વે. પ્રો. ૩૪૯ નાં કામમાં ઠરાવ્યું કે—કૃત્ય વાળાને બોલવાની ઢબ અથવા દુઃખ ઉત્પન્ન થાય તેવા કે ગેરવાજબી ન હોયતો ક. ૨૯૦ મુજબ ગુન્હો થતો નથી.

ધમણના તણખા—ત્રીજા માણસના ઘરમાં ૩ બરેલું તેને તણખા ન લાગે તે સાથે ધમણ કાઢી નાંખવા હુકમ કરેલો. ઠરાવ્યું કે—ધમણ કાઢી નાંખવાનો હુકમ કાયદેસર નથી પણ માણસેટ ધમણની ગોઠવણમાં એવી રીતનો ફેરફાર કરવાનો હુકમ કરી શકે કે જેથી તેમાંથી તણખા ઉડી બહાર ખુલી હવામાં જાય નહીં. લાહાનુ લક્ષમણ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૪-૯-૯૬ એક માણસના પોતાની મીલકતના કેહવાતા વપરાસથી બીજાની મિલકતને નુકસાન થાય તો તે વી બાબતમાં આ કલમ લાગુ પડતી નથી. લીબર્ડી ઠાકોર મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૯-૮-૯૦.

તળાવ, કુવા, ખાડા—ઇંટો બનાવવા ખાડો ખોદેલો તે પુરી નાંખી સરખી નજીક કરવા માણસેટે હુકમ કરેલો તેમાં ઠરાવ્યું કે—હુકમ ગેરકાયદેસર છે કારણ કે—લોકો જે રસ્તો નદી કે ખાડી કાયદેસર રીતે વાપરતા હોય અગર વાપરી શકે તેની પાસે અથવા કોઈ જગ્યાની પાસે ખોદાયું હોય તો ખોદાયુંની આગળવાળું વાડ કરવા હુકમ કરી શકે ખાડો પુરવાનો હુકમ કરી શકાય નહીં. શુભેમાનજી ગુલામહુસેન મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૬-૭-૯૬.

જે તલાવમાં ફકત પાણી હોય તેમા અકસમાત બનાવ અટકાવવાને ફકત વાડ કરાવવા નોજ હુકમ કરી શકે પણ અડધું સુકાએલુંને અડધા ખાડામા લોકો કચરો નાંખી ઉપદ્રવ કરતા હોય તો તે ખાડો પુરી નાંખવા હુકમ કરી શકે. બીસ્તો ચંદ્ર ચકરબતી ૧૦ વિ. રી. ૨૭. આ કલમ પ્રમાણેનો હુકમ લોકોપકારક કલ્પ દુર થવાની જરૂર છે તલાવ સંબંધી લોકોપકારક

કાત્યમા માણસેટે ખાડો ખોદાવી દુર કરવા હુકમ કરેલો કેવી રીતે અપકારક કાત્ય દુર કરવું તે માલીકની મરજી પર છે પોલદાસ ૧૦ વિ. રી. ૫૧.

જે ખાડામાં ફરીયાદી પોતાનો કચરો પુંજે નાંખતો હોય તો તે માટે માણસેટથી કંઈ થઈ શકે નહીં. સામદાસ વી. ભોળાદાસ ૧ વિ. રી. ૩૨૪.

પડી જાય તેવી ધમારત. જે ધમારતનો ભાગ ધોરી રસ્તાપર આવેલ હોય તેટલા પરથી તેના ખાનગી કમ્પાઉડમાં દુરસ્ત કરવા આ કલમ પ્રમાણે હુકમ થઈ શકે નહીં આ કલમનો મતલબ. પડોશમાં રહેનાર અથવા ધંધો ચલાવનાર અથવા જનાર આવનારને નુકશાન થતું અટકાવવા માટે છે જસોદા નન્દા ઈ. સો. રી. ૨૦ અ. ૫૦૧.

પરચુરણ બાબતો. મુસલમાન ને હીંદુ વચ્ચે તકરાર ચાલી કે--હીંદુએ અમુક સરીઆમ જગાએથી મડદા નહીં લઈ જવા માણસેટે હુકમ કર્યો કે નજીકની જગાએથી બાળવા લઈ જવા અને મુસલમાન બતાવે છે તે જગાએથી નહીં લઈ જવા ઠરાવ્યું કે હુમ ગેરકાયદે છે નારાયણની બાબત ઈ. સો. રી. ૭ મ. ૪૯

• લોકોને અડચણ કરે તેવી ભીંત તોડી નાખવા અરજી કરી હોય તેમાં કબજાના સ્વાલ ચુકવવા માટે હાઇકોર્ટ માણસેટને કહી શકે નહીં રામલાલ મુકરજી ૫ વિ. રી. ૬૬ સ્મશાન જુમી. કે કબરસ્તાન ઉપદ્રવકારક વસ્તુ નથી. પણ એમ બતાવવામાં આવે છે તે દુઃખ ઉપજાવે તેવી સ્થિતિમાં છે અથવા દહન ક્રીયા એવી રીતે કરવામાં આવે છે કે તેથી પાસેના રહેનાર સખસોને દુઃખ નુકસાન ભય ઉત્પન્ન થાય તેમ છે તો આ કલમ મુજબ પગલા ભરી શકે ઈન્દ્રનાથ બેનરજી ઈ. સો. રી. ૨૫ ક. ૪૨૫

શરતી હુકમ મોકલવાને આ કલમ મુજબ કરેલા દરેક હુકમમાં કેટલા વખતની અંદર અને કંઈ જગાએ હુકમ કરવામાં આવેલા સખસે માણસેટની રૂબરૂ હાજર થઈ હુકમ ફેરવવાની અથવા શુધારવાની દરખાસ્ત કરવી તે તેની અંદર આવવું જોઈએ. આ કલમ મુજબ ખીન સરતી હુકમ નિકળી શકતો નથી રાણી વી. બ્રોન્કેકંતરાય ચોધરી ઈ. સો. રી. ૯ ક. ૬૩૭ તથા રાણી. વી. જનકીનાથ ૨ વિ. રી. ૩૬ રાણી વી. બીરોટાચંદર ૧૦ વિ. રી. ૨૭ સામાન્ય હુકમ કે જાહેરનામું નિકળી શકે નહીં અમુક વર્ગ અથવા સખસને આવો હુકમ કરવો જોઈએ. માણેકચંદ લાલચંદ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧-૯-૯૭

રકમ (૨) બીજી ઈ. સો. રી. ૧૪ ક. ૬૦ ખોદાખણ મંડળ વી. મોગલાઈ મંડળ. આ કલમ પ્રમાણે માણસેટે હુકમ કર્યો હોય તેથી હકના સ્વાલનો નિર્ણય થતો નથી તેથી માણસેટના હુકમથી નારાજ થનાર સરકાર સામે હક ઠરાવવાનો દાવો લાવી શકે છે. કી. રટેટ સે કોટેરી વી. જેઠાભાઈ કાળીદાસ ઈ. સો. રી. ૧૭ મુ. ૨૯૩. આ કલમ મુજબના હુકમથી નારાજ થનાર સામાવાળે ધર્ષાથી અથવા ગેરવાજબી નુકસાન કરવાના ધરિદાથી માણસેટને ફરીયાદ કરી હતી એવું બતાવી આખ્યા શીવાય દાવો કરી શકે નહીં. ચીંતામલ બાપુજી વી. ડીગમ્બર મીત્ર ૨ બે. સો. રી. ૧૫.

કોઈ જગાને સાર્વજનિક જગા માણસેટ ઠરાવે તો દાવો માણસેટ પર ન ચાલે. પણ રટેટ સેક્રેટરી પર કરવો જોઈએ. નીલકંઠ આપા વી. સોલાપુર માણસેટ ઈ. સો. રી. ૬ મુ. ૬૭૧ આ કલમ પ્રમાણે માણસેટનો કરેલો હકુમત વિનાનો છે કારણ કે જે જમીન બાબત હુકમ કરેલો છે તે જમીન ખાનગી મિલકત છે અને જાહેર કે સાર્વજનિક નથી એ કારણથી સદરહુ હુકમ રદ કરવાને દીવાની કોર્ટને સત્તા નથી પણ દીવાની કોર્ટે કરેલા હુકમને બાબુપર રાખી સદરહુ દાવાવાળી જમીન દાવાના પક્ષકારો કે તેમના પ્રતિનિધીઓની ખાનગી મિલકત છે કે નહીં એ સવાલનો નિર્ણય કરવા દીવાની કોર્ટને સત્તા છે યતીરામ શાહુ વી. મોહીલાલ રાય ઈ.

લો. રી. ૬ ક. ૨૦૧ હક સ્થાપીત થવા બાબત દાવા ચાલી શકે. સુનીલાલ વી. રામકીશન ઇ.
લો. રી. ૧૫ ક. ૪૬૦. આ કલમ પ્રમાણે માછલેટ મુકદ્દમો ચલાવે ને ખાત્રી થાય કે-વધારે
તપાસ કરવાની જરૂર નથી તો છોડી દેવાનો અધિકાર છે. ઇશ્વરચંદ્રનાથ વી. કાલીચરનનાથ
ઇ. લો. રી. ૮ ક. ૮૮૩. શોહાની પરમાનીક વી. જોગેન્દ્રશાહ ૧ ક. લો. રી. ૪૮૬.

૧૩૪. (૧) જે શખસની ઉપર સદરહુ હુકમ કર્યો હોય તે શખસને,
હુકમ પોહોંચાડવા અ- બની શકે તો, આ કાયદામાં સમન બજાવવા સાડ ઠ-
થવા જાહેર કરવા બાબત. રાવેલી રીતે, તે હુકમ પોહોંચાડવો.

(૨) જો સદરહુ હુકમ એ પ્રમાણે પોહોંચાડી શકાતો ન હોય,
તો સ્થાનિક સરકાર કાનુન કરીને ફરમાવે તે રીતે જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરીને તે
હુકમ જાહેર કરવો, તથા તેની ખબર તે શખસને પોહોંચાડવા માટે સૌથી લા-
યક હોય એવી જગાપર અથવા જગાઓપર તેની નકલ ચોહોડવી.

ટીકા—બની શકેતો રાણી વી. નારાયણ ઇ. લો. રી. ૧૨ મ. ૪૭૫ ના કામમાં ઠરાવ્યું
કે—ક. ૧૩૩ પ્રમાણે હુકમ તેને જાતે ન આપતા તેના ઘેરે ચોદ્યો તેમા ઠરાવેલુ કે—તેની
જાતનેજ આપવો એવી રીત અહીં આગળ કામમાં નથી તેમ ક. ૭૧ મુજબની બજાવણી
કાયદેસર નથી એવું નથી તેથી બજાવણી કાયદેસર ઠરાવી.

બજાવણી જાત પર કરવી પણ લોકોને જાહેરનામાથી સાધારણ રીતે ન કરવી. જોડુ
ઇ. લો. રી. ૮ અ ૯૯ કોમલકીરટોબોની ક. ૧૨ ક. લો. રી ૨૩૧.

પક્ષકારોને નોટીસ નિકળ્યાની ખબર હતી ને તે બાબત વાંધો માછલેટને ત્યાં ન ઉ-
ઠાવ્યો ને માત્ર હાજર ન થવાનું કારણ બતાવ્યું હતું એમ સાબીત થયું હોય તો માછલેટે
કાઢેલો હુકમ રદ કરવાને માટે જાત બજાવણી થઈ નોતી. તે જોઈએ તેવું કારણ નથી. કો-
ચન વી. ઇલીઅટ ૫ વિ. રી. ૪

જેના વિરૂધ્ધ હુકમ કરવાનો તેના જાણવામા હકીકત હતી એટલું બતાવ્યું તો પછે ક.
૧૮૮ મુજબ કામ ચલાવવાને હરકત નથી હીઅર્થી હુકમ હોય તો તોહમતદારના લાભમા અ-
ર્થ લેવાય તેટલો લેવો. રાણી વી. પરબતી ચરન ઇ. લો. રી. ૧૬ ક. ૯

૧૩૫. જે શખસની ઉપર સદરહુ હુકમ કર્યો હોય તેણે—

જે શખસને હુકમ કર્યો
હોય તેણે તે હુકમ માનવો
અથવા કારણ બતાવવું
અથવા જ્યુરી માંગવી.

(અ) તે હુકમમાં લખેલી મુદતમાં તે હુકમથી ફરમાવેલું કામ
કરવું; અથવા

(બ) સદરહુ હુકમ પ્રમાણે હાજર થવું અને તેની વિરૂધ્ધ કા-
રણ બતાવવું, અથવા તે હુકમ વાજબી તથા ચોગ્ય છે
કે નહિ તેનો ઇનસાફ કરવાને એક જ્યુરી મુકદ્દર કરવા
સાડ, જે માછલેટે તે હુકમ કર્યો હોય તે માછલેટને
અરજી કરવી,

ટીકા—પક્ષકારને તેના વિરૂધ્ધ હુકમ શા માટે ન કરવો તેનું કારણ બતાવવાને માટે
જે મુદત ઠરાવી હોય તે મુદતે ન બતાવતા કેસ ચાલતા બતાવે તો તે સાંભળ્યા શીવાય હુ-
કમ ન કરવો. ખીરટુ ચંદર ચકરબતી ૧૦ વિ. રી. ૨૭ નોટીસ કાઢ્યા પછી જેના ઉપર નો-

ટીસ કાઢી હોય તે જ્યુરીની માગણી કરેતો જ્યુરી નિમવી જોઈએ પણ સ્થાનિક તપાસથી તેનો ચુકદો થઈ શકે નહીં. મથુર ચંદર દાસની અરજી બાબત. ૨ ક. લો. રી. ૫૦૯

જેના વિરૂધ્ધ હુકમ કર્યો હોય તેના સંબંધમાં જ્યુરી નિમવી જોઈએ પણ જો જ્યુરીને માટે માગણી ન કરે તે માછલેટના હુકમ વિરૂધ્ધ કારણ બતાવે ને તે પછી કામ ચાલી ઠરાવ થાય તો તે ઓછો બંધનકારક નથી. ખોદાબક્ષ વી. મોગણી ઈ. લો. રી. ૧૪ ક. ૬૦

ઈનસાફ કરવાને જ્યુરીને કેહવું જોઈએ કે આ કૃત્ય લોકો પકારક કૃત્ય છે કે નહીં ને તે બંધ કરવું જોઈએ કે નહીં એ જણાવે. તોહમતદારોએ જ્યુરી નિમવા માગણી કરેલી તેથી તેના કાયદેસર હકો જતા નથી અથવા તકસારી અપકૃત્ય બંધ કરવાની અગત્યતાનો સ્વાદ જે ને માટે જ્યુરી ઠરાવી હતી તેને માટે જ્યુરી ઠરાવવી જોઈએ નહીં એ બાબતને પણ કોઈ રીતે અસર થતી નથી. મજહુરઅલી. વી. ગન ઝલ્ફરી. ૨૫ વિ. રી. ૭૨.

૧૩૬. ૧૩૫ મી કલમમાં ફરમાવ્યા મુજબ સદરહુ શખસ સદરહુ કામ ન કરે અથવા હાજર થઈને કારણ ન બતાવે અથવા તેમ નહિ કરવાનું ઈજા. જ્યુરી મુકરર કરવા સાફ અરજી ન કરે, તો તે બાબત હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૮૮ મી કલમમાં ફરમાવેલી શિક્ષાને તે પાત્ર થશે અને તે હુકમ નિઃસંકેત કરવામાં આવશે.

ટીકા—તો તે બાબત. આ શબ્દનો અર્થ એવો છે કે ક. ૧૩૫ પ્રમાણે જે રીતે વર્તવું જોઈએ તે પ્રમાણે વર્તે નહીંતો એવો થાય છે. માછલેટ એક તરફ મળેલી ખખર કમુલ રાખે ને ક. ૧૩૩ પ્રમાણે જે સરતી હુકમ હોય તેપર આધાર રાખે પણ જેના વિરૂધ્ધ હુકમ કર્યો હોય તે ફરમાવેલી રીતે વર્તે નહીં તેમ રદ કરવા ઇલાજ લે નહીં તો એક તરફ મળેલી ખખર નિર્ણય કારક પુરાવો થાયછે ને તે પ્રમાણે નહીં વર્તવાથી શીક્ષા પાત્ર થાયછે ને સંબંધ વાળો પક્ષકાર ક. ૧૮૮માં બતાવેલી શીક્ષાને લાયક થશે. આ કલમનો નિયમ છે. કારણકે સાર્વજનિક ભય અટકાવવા જે સરતી હુકમ માછલેટ કાઢ્યો હોય તેની સગવડતા કરી આપવા માટે છે કે જેથી નકામો વખત ગયા વગર આખરનો થાયછે ને જેવડે સાર્વજનિક સલામતી જળવાયછે રાણી વી. નારાયણ ઈ. લો. રી. ૧૨ મ. ૪૭૫. ક. ૧૩૩ પ્રમાણે જે સખસની વિરૂધ્ધ હુકમ કર્યો હોય ને તેમાં બતાવેલી મુદતની અંદર તે પ્રમાણે કરે નહીં અથવા કાયદામાં બતાવેલી રીતે વાંધો લે નહીં. એટલે બેમાની એક રીતે ચાલે નહીં તો તે બાબત છેવટનો હુકમ થવાની રાહ જોયા શીવાય ક. ૧૮૮ પ્રમાણે કામ ચલાવવાને પાત્ર થઈ જાય છે. જે ક. ૧૩૩ પ્રમાણે કરેલો હુકમ ક. ૧૩૬ પ્રમાણે જ્યારે નિઃસંકેત થાય ત્યારે ભવીષ્યમાં કોઈવખતે તે વિરૂધ્ધ વર્તી શકે નહીં. રાણી વી. બીશંબર ઈ. લો. રી. ૧૩ અ. ૫૭૭

ક. ૧૩૩ પ્રમાણે કાઢેલો હુકમ પોચવાથી કોઈ માણસ હાજર થઈ કારણ બતાવે ને માછલેટના ઠરાવને તાબે થાયતો ક. ૧૮૮ મુજબ સખસ થઈ શકે નહીં નીમીચરનેડે વી. કાશીનાથ ૨૬ વિ. રી. ૭.

— જેના વિરૂધ્ધ હુકમ કર્યો હોય ને તેના જણ્યામાં આવ્યો હોય ને તેનું અપમાન કરેતો ક. ૧૮૮ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય. પરબતી ચરન એક ઈ. લો. રી. ૧૬ ક. ૯

૧૩૭. (૧) જે તે શખસ હાજર થાય અને તે હુકમની વિરૂધ્ધ કારણ તે કારણ બતાવવાને હા- બતાવે, તો માછલેટ સમનના મુકદ્દમા પ્રમાણે તે બાજર થાય ત્યારે કેમ કરવું. બતમાં પુરાવો લેવો.

(૨) જે માછલેટની એવી ખાત્રી થાય કે તે હુકમ બ્યાજબી તથા ચોચ નથી, તો તે બાબતમાં આગળ કામ ચલાવવું નહીં.

(૩) જે તે માછલેટની એવી ખાત્રી ન થાય, તો તે હુકમ નિઃસંકેત કરવો.

ટીકા—પુરાવો લેવો. જ્યારે કોઈ માણસ કારણ બતાવવા હાજર થાય તો માણસે ટની ફરજ છે કે—પુરાવો લેવો જોઈએ. નીમીચરન વી. કાશીનાથ ૨૬ વિ. રી. ૭ મોહરચંદર ૮ ક. લો. રી. ૪૩૧ માહદજી ઈ. લો. રી. ૧૧ મુ. ૩૭૫ ઈ. લો. રી. ૮ ક. ૮૮૩. ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૮ ઈ. લો. રી. ૨ ક. ૧૩૭. ઈ. લો. રી. ૧૨ ક. ૬૯. માત્ર માણસે જગો તપાસે તે આ કલમ પ્રમાણે પુરતું નથી. એવો પુરાવો હોવાની જરૂર છે કે—જે હરકત કરી છે તે કાયદા વિરૂધ્ધ અથવા વસ્તુ અપકારક છે. માણસે કાંઈ પણ પુરાવો લીધા શીવાય માત્ર પોતાના અભીપ્રાયથી તે અપકારક છે એમ માની ખસેડવાનો હુકમ કર્યો. ઠરાવ્યું કે—તે અધીકાર બાહ્યર ને કાયદા વિરૂધ્ધ કર્યું છે. મહાદજી સદાશીવ તીલક ઈ. લો. રી. ૧૧ મુ. ૩૭૫.

ક. ૧૩૩ પ્રમાણે જેની સામે હુકમ કર્યો હોય ને તે કારણ બતાવે તો માણસે પુરાવો લેવો જોઈએ માણસે જાતે જગો તપાસે તે માત્ર આ કલમ પ્રમાણે પુરતું નથી. માણસે પોતાનો અભીપ્રાય આપવો જોઈએ. માત્ર કેસ દરમિયાન થવા જોગ છે એટલું લખે તો ખસ નથી. જ્યારે કાયદો અમુક રીતે ચાલવા ફરમાવે તો વિરૂધ્ધ રીતે ચાલવું ન જોઈએ. મારગન વી. લીચ મુ. ઈ. અ. ૪૩૫.

હાજર થઈ કારણ બતાવે તો માણસે ટની ફરજ છે કે—ધોરી રસ્તો અથવા અડચણ છે કે નહીં એની તજવીજ કરવી ને તેવી તજવીજ કરે તો તેને હકુમત નથી એમ કહી શકાય નહીં જો કાયદાની બાબતમાં ભુલ કરે તો તે ફેસલો આ કાયદાની ક. ૪૩૫ માં આવે થી પુરાવાની ભુલ ભરેલી બાબત રીવીઝનમાં આવે નહીં. એટલે વી. કારજલ ૧૮ વિ. રી. ૪૧. ૯ બે. લો. રી. ૪૧૭. માણસે તપાસ કર્યા પછી માલમ પડે કે વધારે આગળ કામ ચલાવવાની જરૂર નથી તો તે બાબત પડતી મુકવાને તે મુખત્યાર છે. પુરાવાની તુલના માટે હાઇ કોર્ટ દરમિયાન નહીં આવે. શોનાર્થ વી. જોગેંદ્રો ૧ ક. લો. રી. ૪૮૬. વાજપી તથા ચોગ્ય રાણી વી. દલમુખરામ ૨ મુ. હા. કો. રી. ૩૮૪

૧૩૮. (૧) જ્યુરી મુકરર કરવા સાડ ૧૩૫ મી કલમ પ્રમાણે અરજી તે સખસ જ્યુરી માંગે આવે એટલે માણસે—
ત્યારે કેમ કરવું.

(અ) તુરત એક જ્યુરી મુકરર કરવી. તેમાં પાંચ શખસો કરતાં ઓછા નહિ હોય તેવી વિષમ સંખ્યા હોવી જોઈએ, અને તેનો પ્રમુખ તથા બાકીના સભાસદો માંહેના અડધા સભાસદો તે માણસે મુકરર કરવા, અને બીજા સભાસદો તે અરજદારે મુકરર કરવા;

(બ) સદરહુ પ્રમુખને તથા સભાસદોને માણસે દુરસ્ત ધારે તેવી જગાએ તથા વખતે હાજર થવા સાડ સમન કરવા; અને

(ક) તેમણે પોતાનો ઠરાવ કેટલી મુદતમાં આપવો તે મુદત મુકરર કરવી.

(૨) આ પ્રમાણે ઠરાવેલો વખત, સાડ કારણ બતાવ્યાથી, વધારવાનો માણસે અખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમની પેટા કલમ (૨) નવી છે.

માણસે ક. ૧૩૩ પ્રમાણે જેને નોટીસ પોચાડી હોય ને જ્યુરીને માટે માગણી કરે તો જ્યુરી નિમવી જોઈએ માણસે સ્થાનિક તપાસથી તે ચુકવી શકે નહીં. મથુર ચંદરની અરજી બાબત ૨ ક. લો. રી. ૫૦૯

વિષમ સંખ્યા જ્યુરીમાં પાંચ માણસો નિમેલા તેમાંના એકે જ્યુરી તરીકે કામ કરવા ના પાડી ને તેમાંના બે જણે ક. ૧૩૩ પ્રમાણે જે સરતી હુકમ કરેલો તેની તરફેણમાં મત આપ્યો ને બાકીના બે જણે વિરૂધ્ધ મત આપ્યો ને ક. ૧૩૯ પ્રમાણે કરેલો સરતી હુકમ બ્યાજખી તથા થોડાં છે એવું જ્યુરીના વધુ મતે નં ઠર્યાથી કેસ કાઢી નાંખ્યો ઠરાવ્યું કે—
માજીસ્ટ્રેટ પકડેલી રીત ગેરકાયદે છે ને હુકમ કર્યો કે નવી જ્યુરી બોલાવવી ને નવીન રીતે તપાસ કરવો, ઉમાચરન વી. જોસીન સમકે ઇ. લો. રી. ૧૧ ક. ૮૪ પ્રમુખ તથા બાકીના સભાસદો માહેના અડધા સભાસદો માજીસ્ટ્રેટ મુક્કર કરવા, જ્યુરીનો પ્રમુખ માજીસ્ટ્રેટ મુક્કર કર્યો ને સભાસદો પક્ષકારે મુક્કર કર્યા હોય તો તે જ્યુરી કાયદેસર ગણાતી નથી, દીનોનાથ ચકરબતી વી. હરગોવીંદપાલ ૭ બે. લો. રી. ૫૭.

જ્યુરીને માટે અરજ થઇને રીતસર નિમી માજીસ્ટ્રેટ નિમેલા જ્યુરરો પૈકી એક જ્યુરર માંદો પડ્યો જ્યુરીના પ્રમુખે કોર્ટની જાણ બહાર તેની જગ્યાએ બીજાને રાખ્યો માજીસ્ટ્રેટ આવી રીતે થએલી જ્યુરીના વધુ મતનો ઠરાવ કપુલ રાખી ક, ૧૪૦ પ્રમાણે હુકમ કર્યો તે હુકમ અમાન્ય કરવાથી ક, ૧૮૮ પ્રમાણે કામ ચલાવી ગુન્હેગાર ઠરાવી શીક્ષા કરી ઠરાવ્યું કે—
જે રીપોર્ટ વડે પગલા ભર્યા છે તે કાયદેસર નિમેલી જ્યુરીનો રીપોર્ટ નથી તેથી હુકમ સગ્ન ને સાબીતીનો ઠરાવ ગેરકાયદે છે રાણી વી. ભોઇ રચચંદ્ર ૧૦ ક. લો. રી. ૧૯૩. જ્યુરીના થોડામત પ્રમાણે ચાલવામાં ના આવે તો ઘણામતે થએલા રીપોર્ટ પરથી પણ માજીસ્ટ્રેટ મુકદમો ચલાવી શકતો નથી. દુરગાચરનદાસ વી. સસીભુસન ઈ. લો. રી. ૧૩ ક. ૨૭૫

એક પક્ષકારની અરજપરથી બીજા પક્ષકારની ગેરહાજરીમાં પોતાના ચુટી કાઢેલા જ્યુરરોને કાઢી નાંખવા નહી. ચંદરનાથ સેનની અરજ બાબત ઈ. લો. રી. ૫ ક. ૮૭૫ જે એક માજીસ્ટ્રેટને જ્યુરી નિમવાને અરજ કરવામાં આવેતો તે માજીસ્ટ્રેટ તે નિમવાનું કામ બીજા માજીસ્ટ્રેટને સોંપી શકતો નથી. વીડુ ઉર્ફે સગનાજી મુ. હા. કે. કી. ૩. તા. ૪-૪-૮૯

જ્યુરી—જે લોકોનું હીત હોયતે લોકોને જ્યુરીમાં દાખલ ન કરવા કારણકે પોતાના કજાબમાં પોતે ન્યાય કરી શકતો નથી બ્રિન્દાવન દત્ત ૨૨ વિ. રી, ૪૭. જ્યુરીની નિમનોક કરવાની છે તે જ્યુરીના અંગ ભુતોની નીમનોકમાં માજીસ્ટ્રેટ પોતાનું સ્વતંત્ર ગણપણ વાપરવું જોઈએ અને ફક્ત અરજદારની વિરૂધ્ધે પક્ષકાર જેના નામો આપે તે અંગીકાર કરવા નજોઈએ ને આ કલમના નિયમ વિરૂધ્ધ જ્યુરી બની હોય તે કાયદેસર જ્યુરી કહેવાય નહી ને કાયદેસર બંધન કારક તે સુકાદો આપી શકે નહી, દીનોનાથ ચકરબતી ૧૬ વિ. રી. ૨૩ સત્યોનંદ ધોસાલ ૨૧ વિ. રી. ૪૩ ઉપેન્દ્રનાથ ભટ્ટાચારજી ઈ. લો. રી. ૨૩ ક. ૪૯૯ **૨૬મ ક** જ્યુરી મુદત પછે ફેસલો આપેતો તે કાયદા વિરૂધ્ધ ગણાય છે ને તે માજીસ્ટ્રેટ મંજુર રાખી શકતો નથી પણ આવી રીતનો કેસ પોતે ચલાવી. ફેસલો આપવો જોઈએ દીનોનાથ ચકરબતી વી. હરગોવીંદપાલ ૭ બે. લો. રી. ૫૭ જ્યુરીને સોંપતા જ્યુરીને વખત આપવો જોઈએ અને જ્યારે કોઈપણ કારણથી નિમાએલા જ્યુરરોમાં ફેરફાર થઈ નવો જ્યુરર નિમાય ત્યારે પણ આવી રીતે હુકમ કરવો જોઈએ ને આવી રીતે હુકમ ન કર્યો હોય ને ફેસલો આપવાને વાર થઈ હોય તોપણ માજીસ્ટ્રેટ પોતાના અવલના હુકમ ને અમલ કરી શકતો નથી શામકંત બઘો યદીઆની બાબત ૧૪ વિ. રી. ૬૯. મુદત વિ. ત્યા પછે ઘણા દીવસે ફેસલો આપે તો તેમનો ફેસલો નિર્ધક છે. રાણી વી. દલસુખરામ ૨ મુ. હા. કે. રી. ૩૮૪.

૧૩૯. (૧) જો તે જ્યુરીને, અથવા જ્યુરોમાંના અડધાથી વધારે જ-
ણને, માલસ્ટ્રેટનો અસલનો હુકમ વાજબી તથા યોગ્ય
જો જ્યુરી માલસ્ટ્રેટનો છે એવું, અથવા તે હુકમમાં કાંઈએક ફેરફાર કર્યો હોય
હુકમ વાજબી ઠરાવે તો તે હુકમ વાજબી તથા યોગ્ય થશે એવું કેપાશે
કેમ કરવું.
અને તે ફેરફાર માલસ્ટ્રેટ કબુલ કરશે તો સદરહુ પ્રકાર
ના ફેરફાર (જો કાંઈ ફેરફાર હોય તો તેને) અનુસરીને
તે માલસ્ટ્રેટ તે હુકમ નિઃસંકેત કરવો.

(૨) બીજી બાબતોમાં આ બાબ પ્રમાણે આગળ કામ ચ-
લાવવું નહિ;

ટીકા—આ બાબ પ્રમાણે એ શબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે.

જ્યુરોમાંના અડધાથી વધારે જણને, માલસ્ટ્રેટ જ્યુરીનો રીપોર્ટ દાખલ કરે તો
તેમના ધણા મતે થએલી ભલામણ પ્રમાણે તે ચાલવાને બધાએલ છે કેટલાક જ્યુરો એક
બીજા સાથે દરેક બાબતમા મળતા ના આવ્યા હોય પણ માલસ્ટ્રેટ કરેલો હુકમ એકંદરે જોવા
તે કરવાની જરૂર નોતી એ વિશે સઘળા એક મત થયા હોય તો બધા જ્યુરો હુકમ વિશે
વાંધો ઉઠાવે છે એવું ધારવું જોઈએ. રાણી વી. ના કોર્ટ ૨૫ વિ. રી. ૩૧. રાણી વી. પો-
હલીમુલીક ૧૨ વિ. રી. ૨૮. રાણી વી. અદાબક્ષ ૭ બે. લો. રી. ૪૮૨. આ કલમમાં વધા
રે મતે કરવાનું છે તે વધારે મત પુખ્ત વિચાર કરી નિમેલા જ્યુરો ઠરાવ પર આવે ત્યારે
તેમ કરવું પણ જો તેમ થયું નહોય તો તે પ્રમાણે ચાલવાનું નથી. દુરગાયરનદાસ વી. શ-
મીભુસન ધ. લો. રી. ૧૩ ક. ૨૭૫.

જ્યુરીનો અથવા જ્યુરોમાંના વધારે જણના મત પ્રમાણે ચાલવાને બધાએલ છે જો.
તેઓનો ઠરાવ ચોખો ન હોય તો તેઓને બોલાવવા અને પુછવું કે—કરેલો હુકમ વાજબી ને
યોગ્ય છે કે નહી તે જણાવો. રાણી વી. પોહોલી ૧૨ વિ. રી. ૨૮.

કાયદા પ્રમાણે જ્યુરરે તેની અગાડી મુકેલા કેસમા પોતાની અકલ પ્રમાણે ચાલી પુરાવા
પરથી ફેસલો આપવો જોઈએ પણ પોતાના સોખતીઓના મત પ્રમાણે વિચાર કર્યા વગર ચા-
લવું જોઈએ નહી પાંચ માણસની જ્યુરીમાં ત્રણ માણસમાનો એક માણસ બે માણસોએ ક-
રેલી તપાસ ને તજવીજ પર આધાર રાખતો હોય તો તે ત્રણ માણસે આપેલો ફેસલો કાય-
દેસર વધારે મતનો ગણાતો નથી. પીતાંબર જગી વી. નાસાર્દી ૨૫ વિ. રી. ૪.

૧૪૦. (૧) જ્યારે ૧૩૬ મી, ૧૩૭ મી, અથવા ૧૩૯ મી કલમ પ્રમાણે
કોઈ હુકમ નિઃસંકેત કરવામાં આવ્યો હોય, ત્યારે જે

હુકમ નિઃસંકેત કરેથી શખસની ઉપર તે હુકમ કર્યો હોય તેને તે માલસ્ટ્રેટ તે
કેમ કરવું.
હુકમની નોટીસ આપવી અને તે નોટીસમાં જે મુદત
ઠરાવવામાં આવે તે મુદતમાં તે હુકમથી ફરમાવેલું કામ
કરવાનું તે શખસને વળી ફરમાવવું, અને તેને ખબર આપવી કે જો તમે આ
હુકમ નહિ માનો તો હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૮૮ મી કલમમાં ઠરા-
વેલી શિક્ષાને તમે લાયક થશો.

(૨) જો તે ઠરાવેલી મુદતમાં સદરહુ કામ કરવામાં ન આવે, તો
તે માલસ્ટ્રેટ તે કામ કરાવવાને મુખત્યાર છે, અને તે ફ-

હુકમ નહિ માનવાનાં રવાનો ખરચ જે કોઈ ઇમારત અથવા માલ અથવા ફળ.

ખીજી મિલકત તેના હુકમથી ખસેડવામાં આવે તેનું વેચાણ કરીને, અથવા સદરહુ શખસની ખીજી કોઈ જંગમ મિલકત સદરહુ માજીસ્ટ્રેટની હુકમતની સ્થાનિક હદની અંદર કે બહાર હોય તે મિલકત જપ્ત કરીને તથા વેચીને, વસુલ કરવાને તે માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે, જો સદરહુ પ્રકારની ખીજી મિલકત સદરહુ હદની બાહાર હોય, તો જપ્ત કરવાની મિલકત જે માજીસ્ટ્રેટની હુકમતની સ્થાનિક હદમાં માલમ પડે તે માજીસ્ટ્રેટ તે હુકમની પાછળ સહી કરે, એટલે તે મિલકત જપ્ત કરીને વેચવાનો અધિકાર તે હુકમથી મળશે.

(૩) આ કલમ પ્રમાણે શુદ્ધબુદ્ધિથી કાંઈપણ કર્યું હોય તે સંબંધી કાંઈપણ દાવો ચાલશે નહિ.

ટીકા—પારેઆફ ૩ જો. નુકશાનનો દાવો ન ચાલે. પણ સાર્વજનિક જગા ઠરાવી હોય તો તે જગા પોતાની માલકીની ઠરાવવા દાવો કરી શકે છે લાલજી ઉકેડો વી. જવબા ડવ આ ૮ મુ. હા. કો. રી. અપે. ૯૪. મતીરામ શાહુ વી. મોહીલાલ ઈ. લો. રી. ૬ ક. ૨૯૧ ૪ વિ. રી. ૪૩૪. ૧૨ વિ. રી. ૧૬૭. ચુનીલાલ વી. રામકીશન ઈ. લો. રી. ૧૫ ક. ૪૬૦.

પેટા તુકડી માજીસ્ટ્રેટ ક. ૧૩૩ પ્રમાણે હુકમ કાઢ્યો ને સેકન્ડ ક્લાસ માજીસ્ટ્રેટ તરફ શામાટે હુકમની બજવણી ન કરવી તેનું કારણ બતાવવા ફરમાવ્યું તે પ્રમાણે હાજર થયો ને ક. ૧૩૭ પ્રમાણે હુકમ કર્યો પછે સેકન્ડ ક્લાસ માજીસ્ટ્રેટ નોટીસને હુકમ આ કલમ પ્રમાણે અપકારક કૃત્ય અમુક દીવસમાં કાઢી નાંખવા ફરમાવ્યું ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટ કેસ એવા કારણથી મોકલો કે—આવી બાબતમાં છેવટનો હુકમ આપવા સેકન્ડ ક્લાસ માજીસ્ટ્રેટને અધીકાર નથી ઠરાવ્યું કે—હુકમ ગેરકાયદે નથી. નારાસીતાહ ઈ. લો. રી. ૯ મ. ૨૦૧. ક. ૧૩૩ પ્રમાણે કરેલો હુકમ બ્યારે આ કલમ પ્રમાણે નીઃસકેત કર્યો એટલે પછે તેના કાયદેસરપણા માટે પાછળથી સ્વાલ ઉઠાવી શકાય નહી. રાણી વી. બીસંબરલાલ ઇ. લો. રી. ૧૩ અ. ૫૭૭

જ્યુરીએ કરેલા ફેસલા પર અપીલ નથી. શીતારામ વી. રામાનંદ ૧૬ વિ. રી. ૫૬.

૧૪૧. જો ગફલતથી કે કોઈ ખીજી રીતે અરજદાર જ્યુરી મુક્કરર થતી અટકાવે, અથવા મુક્કરર કરેલી જ્યુરી ઠરાવેલી મુદતમાં અથવા જેટલી મુદત વધારે આપવાનું માજીસ્ટ્રેટની નજરમાં આવે તેટલી મુદતમાં કાંઈપણ કારણને લીધે પોતાનો ઠરાવ નહિ કહી સંભળાવે, તો પોતે દુરસ્ત ધારે એવો હુકમ કરવાને તે માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે, અને ૧૪૦ મી કલમમાં ઠરાવેલી રીતે સદરહુ હુકમ અમલમાં લાવવો.

ટીકા—ઠરાવેલી મુદતમાં જ્યુરીએ તેમનો ફેસલો કેટલી મુદતની અંદર આપવો તેને માટે વખત નિમવો જોઈએ ને જો તે પ્રમાણે વખત નિમ્યો નહોય તો માજીસ્ટ્રેટ જ્યુરીનો ઠરાવ આવતાવાર થઇ તેટલા કારણથી પોતાનો અસલનો હુકમ અમલમાં લાવી શકે તો નથી. શામકંત બધોખ્યા ૧૪ વિ. રી. ૬૯.

દુરસ્ત ધારે એવો રાણી વી. દલસુખરામ ૨ મુ. હા. કો. રી. ૩૮૪

૧૪૨. (૧) જો ૧૩૩ મી કલમ પ્રમાણે હુકમ કરનારા કોઇ માલસેટના વિચારમાં એવું આવે કે લોકને તુરત થાય એવું જો ચોકશી થતાં સુધી તા ખમ અથવા ભારે નુકસાન અટકાવવાને, તાબડોખ કીદ આપવા બાબત. ઇલાજ કરવો જોઈએ, તો તે જોખમ અથવા નુકસાન દુર કરવાને અથવા અટકાવવાને, જ્યુરી મુકરર કરવાની હોય અથવા ન હોય અથવા જ્યુરી મુકરર કરી હોય કે ન કરી હોય તો પણ તે બાબતનો નિકાલ થયાની પેહલાં, જે શખસની ઉપર તે હુકમ કર્યો હોય તે શખસને જેવી જોઈએ તેવી તાકીદ મોકલવાને તે માલસેટ મુખત્યાર છે.

(૨) સદરહુ તાકીદ પ્રમાણે તુરત ચાલવામાં જો તે શખસ કમુર કરે તો તે જોખમ દુર કરવાને અથવા તે નુકસાન અટકાવવાને પોતે દુરસ્તધારે એવા ઇલાજો પોતે કરવાને અથવા કરાવવાને તે માલસેટ મુખત્યાર છે.

(૩) આ કલમ પ્રમાણે કોઈ માલસેટે કાંઈપણ શુદ્ધબુદ્ધિથી કર્યું હોય તે સંબંધી કાંઈપણ દાવો ચાલશે નહિ.

ટીકા—તે બાબતનો નિકાલ થયાની પેહલાં આ શબ્દો નવીન છે માલસેટ આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કર્યો પછી પોલીસને વધારે તપાસ કરવા હુકમ કર્યો. તો પછે આ કલમ પ્રમાણે કરેલો હુકમ ૨૬ કર્યો એવું સમજવું ને પછે કારણ બતાવવા રીતસર નોટીસ કાઢી બજવવી. બીજોદોલાલ ૨૧ વિ. રી. ૮૬

ભય નજદીકમાં હોય તો જ્યુરીથી તજવીજ થાય ત્યાં સુધી તે અટકાવવાને તાબડોખ બંદોબસ્ત કરવાનો અધિકાર છે પણ ભય જત્તા રહ્યા પછી આગળ કામ ચલાવવાની સત્તા નથી. ઇન્ડુસ્ટ્રીયલ ૧ વિ. રી. ૮.

૧૪૩. લોકાપકારક કૃત્ય આ શબ્દોની વ્યાખ્યા હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદામાં લખી છે, અથવા કોઇ વિશેષ કે સ્થાનિક કાયદામાં લખી હોય તે લોકાપકારક કૃત્ય ફરીથી નહિ કરવાનો અથવા જારી નહિ રાખવાનો હુકમ જલ્લા માલસેટ અથવા પેટા ટુકડી માલસેટ અથવા બીજા જે માલસેટને સ્થાનિક સરકારે અથવા જલ્લા માલસેટે આ બાબત અધિકાર આપ્યો હોય તે માલસેટ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—કોઇ અમલમાં લાવનાર અધિકારીએ આ કાયદા મુજબ કાંઈ હુકમ કર્યો હોય અને તે હુકમ અથવા જાહેર નામાની શરત તોડ્યા બાબત જ્યાં સુધી ગુનહેગારી લેવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવે નહીં ત્યાં સુધી એ હુકમ અથવા જાહેરનામું કાયદેસર છે કે નહીં એ વિષે નો સ્વાલ કોઈ રીતે ઈનસાફ આપનાર અમલદાર ઉઠાવી શકતો નથી હુકમ વાજબી થયેલો છે કે નહીં. એ વિચાર કરવાની ફરજ ઈનસાફ આપનાર અમલદારની પછીથી ગણાય છે. શણ્ડી વી. સુરજ નારાયણ ઇ. લો. રી. ૬ ક. ૮૮. આ કલમ પ્રમાણે કરેલો હુકમ દરેક સખસપર જુદો જુદો કરી બજવવો જોઈએ. શણ્ડી વી. જોષી ઇ. લો. રી. ૮ અ. ૯૯.

બાબ ૧૧ મો.

અપકારક કૃત્ય સંબંધી અથવા થવાની ધાસ્તી હોય એવા
લય સંબંધી તાકીદના મુકરદમાઓમાં હંગામી હુકમો.

૧૪૪. (૧) જે બાબતોમાં કોઇ જિલ્લા માલસેટની, ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલસેટની, અથવા પેરા તુકડી માલસેટની, અથવા બીજા જે માલસેટને સ્થાનિક સરકારે ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલસેટે અથવા જિલ્લા માલસેટે આ કલમ પ્રમાણે ચાલવાનો વિશેષ કરી તે આધિકાર આપ્યો હોય તે માલસેટની નજરમાં તાબડોતોબ અટકાવ કરવો અથવા વેહેલો ધસાજ કરવો યોગ્ય જણાય તે બાબતોમાં, અપકારક કૃત્ય સંબંધી અથવા થવાની ધાસ્તી હોય એવા લય સંબંધી તાકીદના મુકરદમાઓમાં એકદમ નિઃસંકેત હુકમ કહાડવાનો અધિકાર.

જે સદરહુ માલસેટના વિચારમાં એવું આવે કે ફલાણા શખસને હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ફરમાવ્યાથી કાયદાસર રીતે કામ કરનારાં કોઇ પણ માણસોને અડચણ, દુઃખ અથવા તુકસાન થતું, અથવા આ અડચણ, દુઃખ અથવા તુકસાનનું જોખમ થતું, અથવા માણસની જીંદગીને અથવા તનદુસ્તીને અથવા સલામતીને જોખમ થતું, અથવા લોકોની સલામતીનો ભંગ થતો, અથવા કાંઈ હંગામો અથવા બખેડો થતો, ધણું કરીને અટકશે અથવા અટકે એવું છે, તો તે માલસેટ એક લખેલો હુકમ કહાડીને તથા તેમાં તે કામની મુદ્દાની હકીકત જણાવીને તથા ૧૩૪ મી કલમમાં ઠરાવેલી રીતે તે હુકમ પોહોંચાડીને તે શખસને એવું ફરમાવવાને અખત્યાર છે કે તમારે ફલાણાં કામથી દુર રહેવું અથવા તમારા કબજામાંની અથવા વહિવટમાંની ફલાણી મિલકતની તમારે ફલાણી વ્યવસ્થા કરવી.

(૨) જરૂરીને પ્રસંગે અથવા જે શખસને તે હુકમ ફરમાવ્યો હોય તે શખસની ઉપર યોગ્ય વખતમાં નોટીસ બજાવવાનું બનતું ન હોય એવી હકીકત હોય તેવે પ્રસંગે આ કલમ પ્રમાણે એક તરફી હુકમ કરવાનો અધિકાર છે,

(૩) આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કોઈ મુકરર સખસનું નામ લખીને અથવા કોઈ મુકરર જગાએ લોકો મળતાં હોય અથવા જતા હોય ત્યારે સામાન્ય રીતે સઘળા લોકોને ફરમાવવાનો અખત્યાર છે.

(૪) પોતાની જાતે અથવા પોતાના તાબા માંહેના કોઈ માલસેટે અથવા પોતાના હોદ્દા ઉપર પોતાની અગાઉ જે અમલદાર હોય તે અમલદારે આ કલમ પ્રમાણે જે હુકમ કર્યો હોય તે હુકમ રદ કરવાનો અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાનો અખત્યાર કોઈ માલસેટને છે.

(૫) માણસની જીંદગીને અથવા તનદુસ્તીને અથવા સલામતીને જોખમ થાય તેવે પ્રસંગે અથવા કાંઈ હંગામો અથવા બખેડો થવાનો સંભાવ હોય તેવે પ્રસંગે સરકારી ગેઝેટમાં જાહેરનામું પ્રસિધ્ધ કરીને સ્થાનિક સરકાર

ખીજી રીતે ફરમાવે નહિ તો આ કલમ મુજબ કરેલો કાંઈ પણ હુકમ, તે કર્યા પછી બે મહિના કરતાં વધારે મુદત સુધી અમલમાં રહેશે નહિ.

ટીકા—ચીફ પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટની ને ચીફ પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ એ શબ્દ નવીન ઉમેર્યા છે. પેટા ક. ૧ ના બીજા પારેગ્રામ લોકોની સલામતીનો ભંગ થતો એ શબ્દ નવા વધારેલા છે. તાબડતોબ અટકાવ કરવો અથવા વહેલો ધલાજ કરવો યોગ્ય જ-ણાય. આ કલમ પ્રમાણે માજિસ્ટ્રેટને જે અધિકાર છે તે આ કલમ પ્રમાણે એવી હકીકતમાં વાપરવાનો છે કે વહેલો ધલાજ કરવો જરૂરનો છે તેવી હકીકત હયાતીમાં હોવાનું જણાયેલ હોયતો. ત્રીજા મોહનની અરજી બાબત ૧ ક. લો. રી. ૫૮. માજિસ્ટ્રેટને આ કલમ પ્રમાણે જે હકીકતમાં વર્તવાનું છે તે હમેશા મોહનની ખબર પરથી વહેલા ધલાજ લેવા જરૂર છે તેવી બાબતમાં છે. રામાનુજ વી. રામાનુજ ઇ. લો. રી. ૩ મ. ૩૫૪. આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવાને વાસ્તે બહુ અગત્યના બનાવો હોવા જોઈએ ને જરૂરી બનાવો ન હોય તેવે પ્રસંગે આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવો તે અધિકાર ઉપરાંત છે. ગોપી મોહન મલીક વી. તારીની ચૌધરી. ઇ. લો. રી. ૫ ક. ૭ હરી મોહન મેલો ૧ બે. લો. રી. ૨૦

અપકારક બાબતના જરૂરી કામોમાં યોગ્ય વખત માટે હુકમ કરવા બાબત આ બાબ છે અને બજારના ભાડાના ઉધરાત સંબંધી બાબતમાં લાગુ પડતો નથી શુબનાર્સિંગ ૨૩ વિ. રી. ૫૭ રસ્તાની ખાનગી તકરાર માટે આ બાબ લાગુ નથી મુખોપાધીયા વી. આનંદચંદ્ર ૧૯ વિ. રી. ૬ સદરહુ માજિસ્ટ્રેટના વિચારમાં એવું આવે કે ધણું કરીને અટકશે અથવા અટકે એવું છે. હુકમ કરતા પહેલાં મજિસ્ટ્રેટ વ્યવસ્થા કરણો પરથી ખાતરી કરી લેવાને બંધાયેલ છે કે—હંગામો કે બખેડો વીગેરે અટકશે અથવા અટકે એવું છે. બચકતરામની અરજી બાબત. ૧૦ બે. લો. રી. ૪૩૪ લછમીપતસીંગ ૧૪ વિ. રી. ૩ પણ આ શબ્દોથી જમીનના માલીકો પોતાના જે સાધારણ હકો તે બજાવતા હોય તો ને તે બજાવતા પોલીસની મદતની જરૂર હોય, ને પોલીસની મદત ન હોય તો બખેડો થવાનો સંભવ હોય તો પણ માજિસ્ટ્રેટ વચ્ચે આવી શકતો નથી. જમીનદારોની જગીરની અંદર હાટો બનાવી અને ધણોજ અનુકુળ હોય તેવા કોઈ દીવસે તે માંડવાના દીવાની હકોની અંદર કોઈ પણ માજિસ્ટ્રેટ દરમીયાન થઈ શકે નહીં. શીબચંદ્ર બટાચારજી વી. સાધન અલીખાન. ૪ વી. રી. ૧૨ એમ માલમ પડ્યું હોય કે—એક માણસ કે જે તે કાયદા પ્રમાણે કરવા હકદાર હોય અને તેના પાડોશીઓ સુલેહનો ભંગ કરવાની કે ધમકીનો ગુન્હો કરવાની બીક બતાવતા હોય તો માજિસ્ટ્રેટની ફરજ છે કે—કાયદેસર હક બજાવતો હોય તેનો હક છીનવી લેવો નહીં પણ જે લોકો કાયદેસર હક બજાવતા ગેરકાયદેસર હરકત કરતા હોય તેમને અટકાવવા જોઈએ. અબદુલ વી. લછમી નારાયણ ઇ. લો. રી. ૫ ક. ૧૩૨ મજિસ્ટ્રેટ તેની આગળ જે બાબત ચાલવામાં આવી હોય તેનાથી જે સુલેહનો ભંગ ને લોકોપકારક કૃત્ય થતું હોય તે અટકાવવા માટે જરૂર કરતાં વધારે ન કરવા ધણી સંભાળ રાખવી જોઈએ. પણ જો એમ માલમ પડે કે—પક્ષકારોના હકો બજાવવા દેવાથી કેટલીક બખેડો સુલેહનો ભંગ થયો ને વળી વધારે વાર હકો ભોગવવા દીધા થી સુલેહનો ભંગ થશે એમ જો માજિસ્ટ્રેટનો અભીપ્રાય થાય તો હુકમ કરી શકે. કાલાકા પ્રસાદ ૧૧ વિ. રી. ૫ (૫ બે. લો. રી. ૮૨) કાયદો સાર્વજનિક વિરુદ્ધના કામમાં ધણો બહોળો અધિકાર માજિસ્ટ્રેટને આપે છે ને યોગ્ય વીચાર કર્યા પછી અમુક જગ્યાએ અમુક દીવસે જગીરદારે દુકાન માંડવી નહીં એવો હુકમ તે પ્રમાણે માંડવાથી સુલેહનો ભંગ થશે એવો સંભવ હોય તો તે હુકમ કાયદેસર છે,

બકંતરામની અરજ બાબત. ૧૦ એ. લો. રી. ૪૩૪. આ કલમમા બતાવેલો હુકમ કોઈ અમુક માણસ અથવા માણસોને કોઈ અમુક કૃત્ય અથવા કૃત્યો કરવાને અથવા કરતા અટકાવવાને માટે તેમના પર ખાસ ને કોઈ અમુક રીતે કાઢવાના છે. સરીઆમ રસ્તાઓમાં ઢોર અથવા ઘોડા વીગરે છુટા મુકવા નહીં એવો મોઢમ હુકમ કાઢવા માજીસ્ટ્રેટને અધીકાર નથી. રાણી વી. અમીરદીન ૧૨ વિ. રી. ૩૬ કોલેરા અટકાવવા માટે જમણવાર નહીં કરવા માજીસ્ટ્રેટ આ કલમ પ્રમાણે જાહેરનામું કાઢીને મેહલે મેહલે પ્રસીધ કર્યું જાહેરનામું પ્રસીધ થયા પછી ઘોડા દીવસે તોહમતદારે પોતાના ખાનગી મકાનમાં પાંચસે માણસને જમણુ આપ્યું તે પરથી માજીસ્ટ્રેટ ક. ૧૮૮ પ્રમાણે ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો ઠરાવ્યું કે—જાહેરનામાનો મજકુર ને પ્રસિદ્ધ કરવાની રીત કાયદેસર નથી. અને ક. ૧૪૪ પ્રમાણેના અધીકાર ઉપરાંતની છે. આ કલમ પ્રમાણેના અધીકાર અમુક સખસને અમુક કામથી કે અમુક રીતથી દુર રેહવા માટે કરી શકે. ને સામાન્ય રીતે સધળા લોકોને અમુક જગ્યાએ લોક મળતા હોય અથવા જતા હોય ત્યારે જ કરી શકાય તેથી ગુન્હાનો ઠરાવ રદ કરી દંડ પાછો આપવા હુકમ કર્યો. રાણી વી. લખમનદાસ મકનદાસ ઈ. લો. રી. ૧૪ મુ. ૧૬૫ એક બીજાને તેમના ઘર આગળ વાજીત્ર ન વગાડવાના સંબંધમાં મોઢમ હુકમ કરી શકે નહીં પણ એક બીજાને માહુ લાગે એવી રીતે વાજીત્ર વગાડતા માહુ લાગે નહીં એવી મના કરી શકે સમચંદ્રગીર ગોસાઈ ૬ વિ. રી. ૪૦ માજીસ્ટ્રેટ એ હાટ માંડનારા પૈકી એકને છેટે માંડવા હુકમ કર્યો કે જ્યાં આગળ હાટ જે વિચારથી માંડ્યું હોય તે વ્યર્થ જાય તેમા ઠરાવ્યું કે—હુકમ અધીકાર ઉપરાંતનો છે. શારતચંદ્ર બાનરજી વી. આમચંદન મુકરજી ૪ ક. લો. રી. ૪૧૦ પઢરપુરનું દેવલ જે સાર્વજનીક ગણાય છે. ત્યાં વરસના ઘણા ખરા ભાગમાં મોટી જાત્રા ભરાય છે. આવી રીતે લોકોની ભીડથી નુકસાન થાય તે અટકાવવાના ને હવા સુધારવાના વિચારથી માજીસ્ટ્રેટ બારણું પોહળું અને ઉચું કરવાનો ગોરને લેખી હુકમ કર્યો ઠરાવ્યું કે—હુકમ કાયદેસર છે આ મિલકત જે ખાનગી મિલકત તરીકે હોત તો આવી રીતનો હુકમ કરી શકત તેવી રીતે આમા થઇ શકે છે. રાણી વી. સમચંદ ૬ મુ. હા. કો. રી. ૩૬.

જ્યારે જમીનના કે મકાનના કબજા બાબત પક્ષકારો વચ્ચે તકરાર હોય ને તેથી સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ હોય તો બારમા બાબ પ્રમાણે ન ચલાવતા આ બાબ પ્રમાણે ચલાવી શકે રામાનુજ વી. રામાનુજ ઈ. લો. રી. ૩ મ, ૩૫૪.

આ બાબનુ મથાળું એવું છે કે—અપ્રકૃત્ય સંબંધી તાકીદના મુકદમામાં હંગામી હુકમો અને આખો બાબ વાંચતા જણાય છે કે—જમીન અથવા તેના પર બંધાવેલા કે ઉભા કરેલા દરમીયાન થવાના પ્રકારના લગતા કામો માટે છે. ક. ૧૪૫-૧૪૬ કબજા સંબંધી સ્વાલો માટે છે. ને તેમાં ખેડુત પાસેથી ભાડુ ન ઉઘરાવવા સંબંધમાં એક પક્ષકાર બીજાને પ્રતિબંધ કરવા માગતા હોય તેવા કામનો સમાવેશ થાય છે તેથી તેવા કામ આ કલમમાં આવતા નથી અનદાચંદ્ર વી. કારસ્ટીવન ઈ. લો. રી. ૧૯ ક. ૧૨૭ આ કલમના અધીકાર આવતા નથી અનદાચંદ્ર વી. કારસ્ટીવન ઈ. લો. રી. ૧૯ ક. ૧૨૭ આ કલમના અધીકાર માજીસ્ટ્રેટ મિલકતના સંરક્ષાણાર્થ માટે વાપરી શકે નહીં રાણી વી. પ્રયાગ ઈ. લો. રી. ૯ ક. ૧૦૩ એક લખેલો હુકમ કાહાડીને હરી મોહનની અરજ બાબત ૧ એ. લો. રી. ૨૦ ક. ૧૮૮ પ્રમાણે તોહમત રહેવાને લખેલો હુકમ હોવાની જરૂર છે પીતાંબર ૧૭ વિ. રી, ૫૭.

ફલાજી કામ એટલે મુકરર કામ જે કોઈ સખસને બે પ્રગણના ખેડુતો પાસેથી ભાડુ ઉઘરાવવા મના કરી હોય પણ કયા કયા ભાડુતો પાસેથી ન ઉઘરાવવું તે જણાવ્યું ન હોયતો ફલાજી કામ એ શબ્દમાં તેનો સમાવેશ થતો નથી. અને તેથી તે રદ કરવો અબયજ

નેરી ડેબી વી. શીઘેશ્વરી ડેબી. ઈ. લો. રી. ૧૬ ક. ૮૦ ખેડુતો પાસેથી બાકુ ન ઉધરાવવું એવો કોષ મિલકતના સંબંધમાં આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરી શકતો નથી. અનદાયદ્ર વી. કા રસ્ટીવન ઈ. લો. રી. ૧૮ ક. ૧૨૭ મંદીરમાંથી કે તેની મીલકતમાંથી દુર રહેવું એ આ કલમના અર્થ પ્રમાણે ફલાણુ કામ એ શબ્દમાં આવે છે રામનુજ વી. રામાનુજ ઈ. લો. રી. ૩ મ. ૩૫૪.

તમારા કબજામાંની x x x **તમારે ફલાણી વેવસ્થા કરવી** ઝાડનો અમુક જથ્થો કાપી નાંખવો એવી બાબતને આ કલમ લાગુ નથી. વરામચંદ્ર મુકરજી પ એ, લો, રી, ૧૩૧ તેમજ ૧ એ, લો, રી, ૨૭ રાણી વી, સેખ ગુલામહુસેનના કામમાં તે માજીસ્ટ્રેટ તલાવની કોર લોકોને હરકત કરતા હોવાથી તે પુરી નાંખવા માજીસ્ટ્રેટ હુકમ કરેલો જે કસન જડજે ૨૬ કચો બાળકોના કબજા અને વાલીપણા માટે હુકમ કરવાને આ કલમ પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટને સત્તા નથી, મ, હા, કા, પ્રો ૨૦ ચકટોબર સને ૧૮૮૦.

પેટા કલમ (૨) જેને હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તેને સાધારણ રીતે તે હુકમ સામે કારણ બતાવવા તક આપવી જોઈએ હરીમોહન મેલો ૧૦ વિ. રી, ૫૩ લખમીપતસીંગ પ એ, લો, રી, ૮૧ બીજાની જમીનમાં દીવાલ ચણી હોય તે કાઢી નાંખવા સંક્ષીપ્ત રીતે હુકમ હંગામો અથવા બખેડો થવા સંબંધ છે.

પેટા કલમ (૪) માજીસ્ટ્રેટ કોઈ પણ સખસને કોષપણુ મીલકત તેના કબજામાં હોય તે મિલકતની વ્યવસ્થા કરવાનો હુકમ માનવા ફક્ત હુકમ કરી શકે છે, પણ તે રદ ના થઈ શકે એવો હુકમ કરવાની સત્તા નથી, ઉત્તમચંદ્ર ચાતરજી ૧૩ વિ, રી ૭૨, એક માજીસ્ટ્રેટ પોતાનો હુકમ રદ કરી કેસ કાઢી નાંખ્યો ઠરાવ્યું કે—ફરી નવું કામ ચલાવ્યા શીવાય તે રદ કરેલો હુકમ તે સજીવન કરી શકતો નથી, બેડલી વી, જેમીસન ઈ, લો, રી, ૮ ક, ૫૧૦ જે કોષ માજીસ્ટ્રેટને પુરાવો લેતા માલુમ પડે કે પોતાનો પેહલો કરેલો હુકમ ખોટો છે અને હુકમત શી વાયનો છે અને તેથી તે પોતાનો પેહલો હુકમ રદ કરેતો તે વ્યાજબી કર્યું કહેવાય મોહન સરદાર ૧૩ વિ, રી, ૭૨,

બે મહીના કરતા વધારે મુદત સુધી અમલમાં રહેશે નહીં જે મુદત બતાવેલી છે તે કરતા જાદે મુદતનો હુકમ કરવા અધીકાર નથી ને જાથુનો હુકમ કરે તે તદ્દન ગેરકાયદે છે. ગોપી મોહન મુલીક વી, તારામતી ચોધરણી ઈ. લો. રી. ૫ ક. ૭ તથા જાથુનો હુકમ કરવા અધીકાર નથી બેડી વી જેમશન ઈ. લો. રી. ૮ ક, ૫૮૦ આ પ્રમાણેના હુકમો હંગામી છે મુદત વિત્યા પછે અમુક ધર્મની ક્રીયા અમુક વખતે કરવા ફરમાવેલી છે તે કરતા જુદીજ વખતે કરવા માંડી તેથી સજ કરી ઠરાવ્યું કે—સજ ગેરકાયદે છે રાણી વી, શીલોડીન ઈ. લો. રી, ૧૦ અ ૧૧૫

પરચુરણ.

દીવાનીમાં જવું—આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કર્યો હોય તેથી દીવાની કોર્ટમાં જવા પ્રતી બંધ નથી તેમ હુકમ નામુ ન બજાવવું એવો પણ પ્રતીબંધ નથી સીખ ગોપાલ વી પ આ. કા, કોરો. ૧૦૮ લક્ષ્મીપતસીંગ ૧૪ વિ. રી, ૧૮ દીવાની ફરીયાદ માંડીને ખાનગી સખસોને જે મેળવવાનો હક કાયદાએ આપ્યો છે તે હક તેઓ પાસેથી છીનવી લેવાતો નથી રાજકુમાર સીંગવી સાહેબ જાદરાય ૩ ક, લો, રી, ૨૦ ગોપી મોહન મલીક વી તારામોની ચોધરી ઈ, લો, રી, ૫ ક, ૭ આ કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમ કયારે તપાસી શકાય હુકમ પર અપીલ નથી તેથી ક, ૧૮૮ પ્રમાણે કામ ચાલે ત્યારે જોઈ શકાય પીટીસીંગ ૮ વિ, રી; ૩૭ ને તે વખતે

ઉપલી કોર્ટ રદ રકી શકે સુરજી નારાયણદાસ ઇ. લો. રી. ૬ ક. ૯૯ આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવાને પોલીસ રીપોર્ટ એ બસ નથી ભીરોદયાલસીંગ ૧૧ વિ. રી. ૪૬ આ કલમમા બતાવ્યો છે તે પ્રમાણે હુકમ ન હોય અને તે આ કલમ પ્રમાણે થઇ શકતો ન હોય માત્ર આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કર્યો છે એટલા પરથી આ કલમ પ્રમાણે હુકમ થતો નથી ને તેથી રીવીઝનમાં તપાસી શકાય છે. આનંદચંદ્ર વી કારસ્તીચન ઇ. લો. રી. ૧૯ ક. ૧૨૭

બાબ ૧૨ મો.

સ્થાવર મિલકત સંબંધી તકરારો બાબત.

૧૪૫. (૧) જ્યારે જ્યારે કોઇ પોલીસ રિપોર્ટ ઉપરથી અથવા બીજા બખર ઉપરથી કોઇ જીલ્લા માલસેટની અથવા પેટા તુકડી માલસેટની અથવા પેટુલા વર્ગના માલસેટની જમીન વિગેરે બાબતની તકરારથી શુલેહનો એમ ખાત્રી થાય કે પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં ભંગ થવાનો સંભવ કોઈપણ જમીન સંબંધી અથવા જલાસય સંબંધી અથવા હોય ત્યારે કેમ કરવું. વા તેની હદ સંબંધી એવી કાંઈ તકરારછે કે જેથી શુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે, ત્યારે ત્યારે તેણે એક લેખી હુકમ કરવો અને તેમાં પોતાની ઉપલી ખાત્રીનાં કારણો લખવાં, અને પોતે મુદત ઠરાવીને તે તકરારમાં જેઓનું લાગતું વળગતું હોય તેવા સઘળા પક્ષકારોને ફરમાવવું કે આટલી મુદતમાં તમે જાતે અથવા પ્લીડરની મારફતે હુમારી કોર્ટમાં હાજર થઈને તે તકરારની વસ્તુ ખરેખર કોના કબજામાં છે તે વિશે તમે તમારા પોત પોતાના દાવાની લખેલી કેફીયત આપો.

(૨) આ કલમનાં કારણ સારૂ “જમીન અથવા જલાસય” આ સંજ્ઞામાં ઘરો, મારફીટો, માલસેટ પકડવાનાં ઠેકણાં, પાક અથવા જમીનનું બીજુ ઉત્પન્ન અને એવી મિલકતનું ભાડું અથવા નફો એનો સમાવેશ થાય છે.

(૩) તે હુકમની એક નકલ, માલસેટ ફરમાવે તેવા કોઈ સખસ અથવા શખસો ઉપર આ કાયદામાં સમન બજાવવા બાબતની જે રીત ઠરાવી છે તે રીતે બજાવવી જોઈએ, અને તેની નિદાન એક નકલ તકરારની વસ્તુની અથવા વસ્તુ પાસેની કોઈ પ્રસિધ્ધ જગાએ ચોહોડીને જાહેર કરવી.

(૪) પછી તે તકરારની વસ્તુના કબજાના હક બાબત સદરહુ પ્રકારના કોઈ પણ પક્ષકારના દાવાના ગુણદોષનો વિચાર કબજા બાબત ચોકસી. ન કરતાં તે માલસેટ ઉપર લખ્યા મુજબ આપેલી કેફીયત વાંચી જોવી, તે પક્ષકારોનું કેહેવું સાંભળવું, તેઓએ રજુ કરેલો પુરાવો લેવો, તે પુરાવાનું શું પરિણામ થાય છે તે ધ્યાનમાં લેવું; પોતાને જરૂરનો લાગે એવો જાસ્તી પુરાવો (જે હોય તો) લેવો, અને તકરારની વસ્તુ ઉપર કહેલા હુકમની તારીખે તે પક્ષકારોમાંથી કોઈના પણ કબજામાં સદરહુ પ્રમાણે હુતી કે કેમ અને કોના કબજામાં હતી તે, બની શકે તો, ઠરાવવું.

પરંતુ એવું ઠરાવ્યું છે કે, એવા હુકમની તારીખ તરત અગાઉના બે મહિનાની અંદર કોઈપણ પક્ષકારનો કબજો જોર જીલમથી તથા ગેરકાયદાસર રીતે લઈ લેવામાં આવ્યો છે એમ તે માણસેટને જણાય, તો એવી રીતે જોના કબજો લઈ લેવામાં આવ્યો હોય તે પક્ષકારનો તે તારીખે કબજો હતો એમ ગણવાનો તેને અખત્યાર છે.

વળી એવું ઠરાવ્યું છે કે, સદરહુ બાબત જરૂરની છે એમ તે માણસેટ ની નજરમાં આવે, તો આ કલમ મુજબ પોતાનો ઠરાવ થતાં સુધી તે તકરારી વસ્તુ ગમે તે વખતે જપ્ત કરવાને તે મુખત્યાર છે.

(૫) જે પક્ષકારને સદરહુ પ્રમાણે હાજર થવાનું ફરમાવ્યું હોય તે પક્ષકારને, અથવા હિતસંબંધ હોય એવા બીજા કોઈ રાખસને સદરહુ પ્રકારની કાંઈ તકરાર નથી અથવા થયેલી નથી એવું બતાવવામાં આ કલમ માંડેના કોઈપણ મજકુરથી હરકત છે એમ સમજવું નહિ; અને એવું બતાવવામાં આવે ત્યારે માણસેટ પોતાનો સદરહુ હુકમ રદ કરવો, અને પછી આગળ સઘળું કામ ચલાવવાનું બંધ થવું જાંધયે; પરંતુ માણસેટનો પેટા કલમ (૧) મુજબનો હુકમ, સદરહુ પ્રમાણે રદ થવાની બાબતને પાત્ર રહીને, આખરનો સમજવો જોઈયે.

(૬) જે સદરહુ વસ્તુ તે પક્ષકારોમાંથી ફલાણા પક્ષકારના કબજામાં જે રાખસના કબજામાં સદરહુ પ્રમાણે હતી એવું તે માણસેટ ઠરાવે તો તેણે તે વસ્તુ હોય તે રાખસ એક હુકમ કાઢાડવો અને તેમાં લખવું કે સદરહુ પક્ષના કબજામાંથી તે વસ્તુ કારના કબજામાંથી તે વસ્તુ કાયદાના કમથી લઈ લેવા-કાયદા પ્રમાણે લઈ લેવા- માં આવે ત્યાં સુધી તે વસ્તુનો કબજો રાખવાનો તેનો માં આવે ત્યાં સુધી તે હુકમ છે, અને ત્યાં સુધી તે કબજામાં કોઈએ હરકત કર-તેની પાસે રાખવી. વી નહીં.

(૭) આ કલમની રૂયે ચલાવેલા કામમાંનો કોઈ પક્ષકાર મરણ પામે તો તે કામ તેટલાજ કારણથી બંધ પડશે નહિ.

ટીકા—આ કલમ મુદ્દાની બાબતમાં સુધરીછે. ને તે સુધારે નિચે દર્શાવ્યો છે.

પોલીસ રીપોર્ટપરથી અથવા બીજી બખર ઉપરથી. આ કલમ પ્રમાણે પોલીસ રીપોર્ટપરથી જે સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ જણાય તો માણસેટ હુકમ કરી શકેછે. રામચંદ્રશેય ૨૧ વિ. રી. ૨૮ માણસેટે તકરારી જમીન જાતે જોઈ તેટલાપરથી હુકમ કરી શકે નહી. મુસામત આનંદી કુંવર ૯ વિ. રી. ૬૪ કાલીચંદર. ૭ બે. લો. રી. ૩૨૨.

પોતાની હુકમતની સ્થાનીક હદમાં. માણસેટ પોતાની હુકમત બહારની જમીન ના સ્વાલનો નિર્ણય કરી શકે નહી ગોકલચંદ્ર વી. રાજમોહન બોસ ૧૭ વિ. રી. ૩૩.

કોઈ પણ જમીન સંબંધી અથવા જલાશય સંબંધી. આ શબ્દો. સ્પર્શ-નદ્રીય સ્થાવર મિલકત સંબંધી એ જે શબ્દો હતા તેના બદલે મુકવામાં આવ્યા છે. હાલના શબ્દોનો અર્થ પેટા કલમ (૨) માં આપવામાં આવ્યોછે. જુના શબ્દોનો અર્થ જુદી જુદી હાઇકોર્ટએ જુદી રીતે કરેલ છે. ને તેથી નિચેના ફેસલાઓ નિરપયોગી જણાયા છે.

ઈ. લો. રી. ૧૩ ક. ૧૭૯ ઈ. લો. રી. ૧૨ ક. ૫૩૯ ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૪૧૨ ઈ. લો. રી. ૧૫ ક. ૫૨૭ ઈ. લો. રી. ૧૨ મ. ૮૮ ઈ. લો. રી. ૧૬ ક. ૫૧૩ ઈ. લો. રી. ૨૩ ક. ૮૦.

સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે. સુલેહનો ભંગ થવાની ધાસ્તી હાલમાં નહોય પણ ભવિષ્યમાં સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ હોય તો આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરી શકાય નહી. ઉમાચરન ૭ ક. લો. રી. ૩૫૨ જે તકરારથી સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે તેવી તકરાર છે એવું પક્ષકારો જ્યાંસુધી બતાવી ના શકે ત્યાંસુધી માજીસ્ટ્રેટે હાથ ધાલવો નહી. અને આગળ કામ ચલાવવું નહી. ગોવીંદચંદ્ર ઇ. લો. રી. ૬ ક. ૮૩૫ દામોદર વી. સકમન્દય ઇ. લો. રી. ૭ ક. ૩૮૫ બેનીનારાયણ વી. અચરનાથ ઇ. લો. રી. ૫ અ. ૬૦૭ જમીનના કમળ સંબંધી સુલેહનો ભંગ થાય તેવી તકરાર હોય તો આ કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવવું પણ ક. ૧૦૭ પ્રમાણે નહિ દોલે ગોવીંદ ચોધરી ઇ. લો. રી. ૨૫ ક. ૫૫૯.

ખાત્રી થાયકે—જમીન સંબંધી તકરાર છે અને તેથી સુલેહનો ભંગ થવાની ધાસ્તી છે. અને તે અટકાવવા તુરત ધલાજ લેવા જોઈએ એવી માજીસ્ટ્રેટની ખાતરી થવી જોઈએ. આ કલમ પ્રમાણે ચાલવામાં નહી આવે તો સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે એટલાજ પરથી માજીસ્ટ્રેટને સત્તા મળતી નથી. દામોદર બીઠાધર મોહોરમો વી. સ્યામાનંદ દેવ ઇ. લો. રી. ૭ ક. ૩૮૫ ચંદર માધવ ૪ ક. લો. રી. ૪૮૩ આ કલમમાં એવું નથી કે—કયા કારણો પરથી ખાત્રી થવી ન જોઈએ સુધરમેન્ડની અરજ બાબત ૯ એ. લો. રી. ૨૨૬ સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે. એવી ખાત્રી થવી જોઈએ મુસામત આનંદી કુંવર ૯ વિ. રી. ૬૪ તકરારી જગા પ્રતિવાદીના કમળમાં છે તેટલા કારણથી સદરહુ જગા ઉપર મકાન બાંધતા અટકાવવાને માટે નાપાડી તો પણ આવો હુકમ સુલેહ જળવવા જરૂરનો છે એમ માજીસ્ટ્રેટની ખાત્રી થાય તો મનાઈ હુકમ કાઢી શકે છે સુઆ વી. ત્રીકલ ઇ. લો. રી. ૭ મ. ૪૬૦ તકરાર વાસ્તવીક વિસાતવાળી હોવી જોઈએ. પણ માત્ર હક વિષે મોદાની બેલાચાલી એ પુરતું નથી. મહારાજ બડવાન વી. એ. દા. મ્યુ. ઇ. લો. રી. ૫ ક. ૧૯૪ જ્યારે તકરાર જમીનના કમળ બાબત ન હોય પણ વારસા બાબતની તકરાર હોય ત્યારે આ કલમ લાગુ પડતી નથી. મહંત ધનરાજગીરી વી. શ્રીપતીગીરી ગોસ્વામી ૨ એ. લો. રી. ૨૭ માજીસ્ટ્રેટે પોલીસ રીપોર્ટ પરથી કે બીજી રીતે ખાત્રી કરી લેવી જોઈએ કે સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે. રાણી વી. ગોવીંદચંદ્ર ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૫૨૦ **લેખી હુકમ કરવો અને * * * ખાત્રીના કારણો લખવા.** જે કારણો માજીસ્ટ્રેટે જણાવ્યા હોય તે કારણો એવા પ્રકારના હોવા જોઈએ કે રીવીઝન કોર્ટની ખાત્રી થાય ધનપતસંગ ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૫૧૩ સુલેહનો ભંગ થવાની ખાત્રી કાયદેસર પુરાવા પરથી કરવી જોઈએ અને તેવી ખાત્રીના કારણો લખીને પ્રોસીડીંગ કરવું જોઈએ. તારાફડી મન્ડલ વી. ચંદ્રભુસન ૧૬ વિ. રી. ૬૪ કનનંદ નારાયણ ઇ. લો. રી. ૪ ક. ૬૫૦ ઓબીલચંદ્ર ૧ ક. લો. રી. ૪૮ સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે એવી ખબર મળી હોય પણ તેવા કારણો જે રીત પ્રમાણે લખવા જોઈએ તે લખ્યા ન હોયતો તેટલા પરથી. માજીસ્ટ્રેટના હુકમમાં દરમીયાન આવવાની જરૂર નથી. હુરન ૬ વિ. રી. ૪ માજીસ્ટ્રેટે આ કલમ પ્રમાણે જે કામ સર કરેલું તેમાં પ્રથમ હુકમ ફરમાવતી રખતે સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે. એવી ખાત્રીનાં કારણો લખેલા નહી તેમજ છેલા ઠરાવપરથી પણ એમ જણાવતું નથી કે—તેને એવી ખાત્રી થઈ હતી ઠરાવ્યું કે—પ્રથમના હુકમમાં નથી લખ્યું તે ભુલ ક. ૫૩૭ પ્રમાણે ઠંકાઈ જાય પણ જ્યારે છેલા હુકમમાં જ્યારે તે પ્રમાણે ખાત્રી થવાનું બતાવ્યું નથી તેથી કરેલો હુકમ રદ કરવો જોઈએ ગંગાપ્રસાદ વી. નારાયણ ઇ. લો. રી. ૧૫ અ. ૩૯૪ પોલીસ રીપોર્ટની અંદર સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે. તો તે પુરતો છે. ચોકલચંદ્ર વી. કાલીચરન ઇ. લો. રી. ૧૩ ક. ૧૭૫ ધનપતસંગ વી. ચતરપટ ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૫૧૩

ન્યારે માજીસ્ટ્રેટ પોલીસ રીપોર્ટના આધારે ચાલ્યો હોય ને તે રીપોર્ટમાં એવું કંઈ ન હોયકે- સામી બાબતના માણસો બેગા થયા હતા. તો આ કલમ પ્રમાણે તે પુરતું નથી. પોધો મોતી ડારી વી. જગદમાદાસી. ૨૫ વિ. રી. ૨

લાગતું વળગતું હોય તેવા સઘળા પક્ષકારોને * * * ને પારેઆફ્રીજી.
પારેઆફ્રીજી નવીન છે.

તકરારના પક્ષકારોપર હુકમની નકલ પોચાડવી જોઈએ ને ખર્ચ લાગતા વળગતા પક્ષકારોને માજીસ્ટ્રેટ આપવી જોઈએ ગોવીંદ ચંદરદાસ ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૫૨૦ ધનપતસીંગ ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૫૧૩ લાગતું વળગતું હોય તેવા પક્ષકારોને એટલે પ્રોસીડીંગ સર થયું તે વખતે તકરારની સાથેના લાગતા વળગતા પક્ષકારો એવો થાય છે મુળની તકરારમાં જેનુહી-તરહેલું ના હોય એવા પક્ષકારોને દાખલ કરવાને આ પ્રોસીડીંગમાં સત્તા નથી. બેન્ડશેખ ઇ. લો. રી. ૨૧ ક. ૪૦૫

પેટાકલમ (૨) નવીન છે. ને પેટાકલમ (૩) નવીન છે. પેટાકલમ (૪) માં “તે વખતે” એ શબ્દને “બદલે ઉપર કહેલા હુકમની તારીખે” એ શબ્દો મુકવામાં આવ્યા છે “તે વખતે” એ શબ્દનો અર્થ દ્વીઅર્થી હતો કેટલીક વખતે પ્રથમના હુકમની તારીખે એમ કરતા ને કેટલીક વખતે આખરના ફેસલા વખતે એવી રીતે કરતા પેટા કલમ ૪ નો પારેઆફ્રીજી ત્યાં ત્રીજો નવીન છે. બીજા પારેઆફ્રીજી નિચેના ફેસલા નિરૂપયોગી થયું છે. ઇ. લો. રી. ૧૧ ક. ૩૬૫ ઇ. લો. રી. ૧૨ ક. ૫૨૧ ઇ. લો. રી. ૧૮ મ. ૪૧. ૨૦ વિ. રી. ૫૧ ઇ. લો. રી. ૧૫. મુ. ૧૫૨ ઇ. લો. રી. ૧૩ અ. ૯૬૨ ઇ. લો. રી. ૧૨ ક. ૫૩૯ પારેઆફ્રીજીના શબ્દો ધણા સ્પષ્ટ છે એટલે કે કોઈ સખસે જોર જીલમથી કબજો મેળવ્યો હોય તો તેને આ કલમ મુજબ પ્રથમ હુકમ કરતા પહેલા ફક્ત બે માસનોજ તેનો કબજો હોય તો આ કલમનો તેને આશ્રય નહીં ચલે. ને પારેઆફ્રીજી ધડવાનું કારણ કે-ધણી વખત સલાહ-શાંતી જળવવાની ખાતર આ કલમ મુજબ વર્તતા ધણો વખત જય તેમ હોય ત્યારે આ પારેઆફ્રીજી મુજબ વર્તી મિલકત જતપ કરેથી બંને બાબતુ નરમ પડી સુલેહ જળવાય.

કબજાના હુકમ બાબત. કબજાના હુકમ બાબતની નહીં. પણ ફક્ત કબજાની માજીસ્ટ્રેટ તપાસ કરી શકે છે મુસામન હમિમ ૭ વિ. રી. ૨૬ બાપુ જગજીવન. ૪ મુ. હા. કો. રી. ૧૫૩ માલકી હક ઉપરથી આ કલમ પ્રમાણે ફેસલો આપી શકાય નહીં. કાજો કીસ્તે દાકોર ઇ. લો. રી. ૭ ક. ૪૬ પુરાવા પરથી કબજાની તકરારનો નિવેડો કરવો. વૈકુંઠ કુમાર ૩ ક. લો. રી. ૧૩૪ જ્યાં જમીનના ધણા ભાગની તકરાર હોયતો દરેક કકડો કોના કબજામાં છે. તેનો નિર્ણય કરવો જોઈએ. માધ સુધુન વી. બેન્ડેયગોવીંદ ૨૧ વિ. રી. ૫૫ અશ્વત્થામ મુલા વી. સોતુપુરા ૧૦ ક. લો. રી. ૫૨૩ વચલા જમીન ધારણ કરનારા જેમને ખેડુતો બાહુ આપે છે તેમની મારફતનો ગર્ભીત કબજો આ કલમ પ્રમાણે બસ નથી દાકોર દમાળસીંગ ઇ. લો. રી. ૩ ક. ૩૨૦ તકરારી કબજો કામ ચાલતા અવલ કોનો હતો તેનો તપાસ કરવો જોઈએ કૃષ્ણા ધોનદત્ત વી. લોક નાથ ઇ. લો. રી. ૧૨ ક. ૫૩૭

પક્ષકારો જે માણસ કબજાનો દાવો કરે ને તેના નોકરથી સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ હોય તો પક્ષકારમાં સામેલ કરવો જોઈએ જીતાભાણુ વી. ભાન સરપ ધોબી. ૬ ક. લો. રી. ૧૯૩ કંપનીના મેનેજરને પક્ષકાર તરીકે સામેલ ન કરાય કારણકે આ કલમ પ્રમાણે જોઈએ તે પ્રમાણે તેનો કબજો ગણાતો નથી. ઐડિન વી. પૃથરાજ ઇ. લો. રી. ૨૫ ક. ૪૨૩ કામ ચાલતાની દરમીયાન ત્રીજા પક્ષકારને સામેલ કરવા કાયદામાં કંઈ નિયમ નથી. સુલેહના

ભંગની ખાત્રી કરતી વખતે તે તકરારમાં કોણ કોણ સામેલ છે તેની પણ ખાત્રી કરવી જોઈએ. ને કામ ચાલતા પક્ષકારો વધારી શકાય નહીં પ્રતાપ નારાયણસીંગ ઇ. સો. રી. ૨૪ ક. ૫૫.

કેફીઅત નિમેલી તારીખે રજુ ન કરે ને તેથી માલુમ્મેટ આગળ કામ ચલાવવા ના પાડે તો તે ના પાડવું બ્યાજખી નથી ગોકલચંદર મીતી ૧૧ વિ. રી. ૯.

રજુ કરેલો પુરાવો લેવો. જે સખસોને પક્ષકાર કર્યા હોય ને જોકે ખરેખર તે તકરારમાં સામેલ ન હોય તો પણ તેમને તેમના દાવાની પુસ્તીમાં પુરાવો આપતા બંધ ન કરવા તેમને તેમનો કબજો સાબીત કરવાની તક આપવી જોઈએ. ગોવીંદચંદ્રદાસ. ઇ. સો. રી. ૨૦ ક. ૫૨૦.

સાક્ષીને પ્રોસેસ કાઢવા માટે યોગ્ય વખતમાં અરજ કરે તો ના પાડવી નહીં મદત આપવી જોઈએ ના પાડી હોયતો તેના કારણ બતાવવા જોઈએ હરેદ્રો નારાયણસીંગ ઇ. સો. રી. ૧૧ ક. ૭૬૨.

• **પુરાવાનું શું પરીણામ થાય છે તે ધ્યાનમાં લેવું.** કબજાની તકરારમાં માલુમ્મેટ એકલા દસ્તાવેજ પુરાવાપર જોવું નહીં એવી બાબતમાં મુખજુબાની પુરાવો મુખ્ય છે ને તેપર આધાર રાખી ચાલવું જોઈએ મહારાજ ગોવીંદનાથ વી. રાજ અણંદનાથરાય ૫ વિ. રી. ૭૯ જે જગા બાબત સુલેહનો ભંગ થવાની ધાસ્તી છે તે જગા કયા પક્ષકારના કબજામાં છે તેનો નિવેડો કરવા સ્થાનિક તપાસ ને પક્ષકારે સોગનપર નકી કીધેલો હકીકત પુરતી નથી કાલીચંદ શાહ ૧૬ વિ. રી. ૧૩ તકરાર થશે એવી બાબતનો માત્ર જુજ પુરાવો હોયતો તે પુરતો નથી. ૪ મ. હા. કો. રી. ૪૯ મામલતદારનો ઠરાવ નિર્ણય કારક પુરાવો નથી પણ આ કલમ પ્રમાણે થએલો કબજા સંબંધી ઠરાવ કબજાની બાબતમાં નિર્ણય કારક છે લીલુખીન રાદુ વી. અનાજ પરશરામ ઇ. સો. રી. ૫ મુ. ૩૮૭ હક બાબતનો પુરાવો કબજા સંબંધી નિકાલ કરવાને પોતાની વીવેચન બુધીને સીધે રસ્તે દોરવા માટે તથા બ્યાજખી ફેસલો આપવા માટે પુરાવામાં લેવાય કબજા સંબંધી પુરાવાની સાથે માલકી હકનો પુરાવો પુરાવા તરીકે વાપરી શકાય પણ ફક્ત માલકી હકનો પુરાવો એ કાંઈ કબજાનો પુરાવો નથી જે બન્ને બાજુનો પુરાવો કબજા સંબંધી એકએકથી વિરૂધ્ધ હોયતો પુરાવાના પરીણામનો વિચાર કરતી વખતે હકનો પુરાવો માલુમ્મેટ ધ્યાનમાં લેતો તેમાં કાંઈ ગેરકાયદે નથી કાલાહીસ્તો ઠાકોરના કામમાં ઇ. સો. રી. ૭ ક. ૪૬ જગણેશરીયા ચોધરી ૩ ક. સો. રી. ૯૪ રાજબાબુ વી. મદનચૌહાનલાલ ઇ. સો. રી. ૧૪ ક. ૧૬૯ જગત કીશોર વી. ખાજા અશન ઉલા ઇ. સો. રી. ૧૬ ક. ૨૮૧.

પેટા કલમ ૫ મા પક્ષકારને એ શબ્દ પછી “અથવા હીતસંબંધ હોય” એ શબ્દો નવા વધાર્યા છે જુના કાયદા મુજબ ત્રીજા સખસોને બંધન કારક હુકમ માલુમ્મેટ કરી શકે કેમ તે બાબત શક હતો તે આ શબ્દો વધારવાથી દુર થયો છે પારેઆદને છેલ્લે આખર નો એ શબ્દો છે તેનો અર્થ એવો છે કે—તેની ફરી તપાસણી પણ થઈ શકે નહીં. કુપાધ્યાર ઇ. સો. રી. ૧૮ મ. ૫૧ માં ઠરાવ્યું કે—આ કલમ મુજબ કરેલા હુકમો ફેસમાં જે પક્ષકારો હોય તેમનેજ ફક્ત તે બંધન કારક છે. તેમજ પ્રતાપ નારાયણસીંગ ઇ. સો. રી. ૨૪ ક. ૫૫ માં ઠરાવ્યું કે—કામ ચાલતા બીજા પક્ષકારની જરૂર લાગે તો તેને વાસ્તે નવું પ્રોસીડીંગ સર કરવું તે રસ્તો છે.

કાયદાના કમથી x x x x હરકત કરવી નહીં. એક માણસ પાક લણી રહે ત્યાં સુધી તેનો કબજો રાખવો ને પછી બીજાને જમીન આપી દે એવો હુકમ માલુમ્મેટ કરી શકે નહીં. બનવારીલાલ મીસર વી. રાધા પ્રસાદ ૧ ક. સો. રી. ૧૩૬ જે માલુમ્મેટને એક

પક્ષકારનો કબજો છે એમ માલમ પડ્યા પછી તે કબજાનો દાવો લાવે તેનો નિર્ણય થતા સુધી બીજા પક્ષકારને ખેડવાની પરવાનગી અપાય નહી. સીબચરન વી ઇશનચંદ્ર ૧૮ વિ. રી. ૨૯ ચોડ્ય અધીકારવાળી કોર્ટ હક નહી કરી આપે એટલે તકરારનો અંત આવે છે ને પછે તેનો અમલ કરવો એ માજીસ્ટ્રેટની ફરજ છે ને તે વિરૂધ સુલેહના ભંગનું કૃત્ય કરે તો ક. ૧૦૭ પ્રમાણે જામીન માગવા. ગોવીંદચંદ્ર ઇ. લો. રી. ૬ ક. ૮૩૫ મોતીલાલ મંગળજી સુ. હા. કો. કી. ૩. તા. ૧૧ ૪ ૮૯ દીવાની કોર્ટનું હુકમ નામુ થાય એટલે પછે સંક્ષીપ્ત હુકમની જરૂર નથી રાણીગંજ વી. હેમલાલ ૨૪ વિ. રી. ૧૭ દીવાની કોર્ટના હુકમમા માજીસ્ટ્રેટથી વચ્ચે ન ન આવી શકાય ને દીવાની કોર્ટથી જોને કબજો અપાવ્યો હોય તેનોજ કાયમ રાખવો શામ સુંદરી ૬ વી. રી. ૧૦ પેટા કલમ ૭ નવી છે. બેચુશેખ ઇ. લો. રી. ૨૧ ક. ૪૦૫ મા ઠરાવેલુ કે—કામ ચલાવતા ગુજરી ગએલા પક્ષકારના છોકરા વિરૂધ હુકમ કરી શકાય નહી. ઇ. લો. રી. ૨૧ ક. ૪૦૫ પણ આ સુધારો ધ્યાનમા લેવા જોગ છે.

૧૪૬. (૧) જો માજીસ્ટ્રેટ એવો ઠરાવ કરે કે તકરારની વસ્તુ તે પક્ષકારોમાંના કોઈના કબજામાં સદરહુ પ્રમાણે તે વખતે નથી, તકરારની વસ્તુ જમ અથવા તે કયા પક્ષકારના કબજામાં સદરહુ પ્રમાણે તે વખતે છે એ બાબત પોતાની ખાત્રી ન થઈ શકે, તો પક્ષકારોના તે સંબંધી હક બાબત અથવા તેનો કબજો કેને મળવાનો હક છે તે બાબત, કોઈ ચોડ્ય અધિકારવાળી કોર્ટનો ફેસલો થતાં સુધી તે તકરારની વસ્તુ જપ્ત કરવાને તે સુખત્યાર છે,

(૨) માજીસ્ટ્રેટ તકરારી વસ્તુની જપ્તી કરે ત્યારે, તેને ચોડ્ય જણાય તો, તે માટે એક વહિવટદાર નિમવાનો અધિકાર છે, તે વહિવટદારને, માજીસ્ટ્રેટના નિર્બંધ હેઠળ દિવાની કામ ચલાવવાની રીત વિશેના કાયદા પ્રમાણે નિમેલા વહિવટદારના સર્વ અધિકાર પ્રાપ્ત થશે.

ટીકા—કોર્ટ એ શબ્દની પહેલા દીવાની એ જગ્દો હતા તે કાઢી નાંખ્યા છે પેટા કલમ ૨ નવીન છે ને આ નવીન કરવાનું કારણ જપ્ત કરેલી મિલકતની વ્યવસ્થાના સંબંધમાં અડચણ પડવાથી તે દુર કરવા માટે ફરેલ છે.

ઠરાવ કરે કોના કબજામાં છે તે બાબત પક્ષકારો પુરાવો આપે તે જપ્તનો હુકમ કરતા પહેલા લેવો જોઈએ ને જો તે પુરાવાથી ખાત્રી ન થાયતો જપ્ત કરવા હુકમ કરી શકાય રામસુંદરી દેવી ૧ ક. લો. રી. ૮૬ તા. ૨૮-૧૧-૭૦, ૬ મ. હા. રી. અ. ૪ મખોદા દાસી ૧૮ વિ. રી. ૪

એ બાબત પોતાની ખાત્રી ન થઈ શકે. પક્ષકારો જે પુરાવો રજુ કરે તેપરથી પોતાની ખાત્રી ન થાય તો જપ્ત કરવાનો હુકમ કરી શકાય. પણ તેવી તપાસ વગર શક ઉત્પન્ન થાયતો જપ્ત કરી શકાય નહી. લીલાનંદ ૧ ક. લો. રી. ૨૭૩.

દીવાની કોર્ટ એ શબ્દ કાઢી નાંખવાથી ઇ. લો. રી. ૧૫ અ. ૩૯૪ માજીસ્ટ્રેટ આ કલમ પ્રમાણે મિલકત જપ્ત કરી હોય તો પછે દીવાની કોર્ટ એ બાબત ઠરાવ કરે એટલે જપ્ત કરેલી મિલકતને તેની ઉપજ પછે જપ્તીમાં રાખવા અધીકાર નથી. અવધ નારાયણ ક. વિ. નોટસ ૧૮૯૩ પા. ૧૦૦ આ કલમ પ્રમાણે જપ્ત કરેલી મિલકત ભાડે આપી શકે ગીરીસચંદ્ર ૧૭ વિ. રી. ૩૮ અમુક મિલકત કોની છે એ બાબત શક પડવાથી જપ્ત કરી અને પછે સમાધાન થવાથી જપ્તી દુર કરી પછે ત્રીજા પક્ષકારના સંબંધમાં સુલેહના ભંગનો

ધરિદો જણાયાથી જખત કરી ઠરાવ્યું કે. ૧૪૫ પ્રમાણે નવી તપાસ કરી આ કલમ પ્રમાણે જખત કરી શકે જ્યારે નવી તકરાર પડે એટલે જુનું કામ રદ ગણવું જોઈએ પણ વધારે સા રા રસ્તો એ છે કે ૮મા બાબ પ્રમાણે કામ ચલાવવું રાણી વી. કાલી કીશોર ૨૫ વિ. રી. ૬૮ આ કલમ પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટ હુકમ કર્યો હોય તેમાં સેસન જડજ વચ્ચે આવી શકે નહી ૧૫ વિ. રી. ૧૧૫ વિ. રી. ૨.

૧૪૭. જ્યારે જ્યારે ઉપર કહ્યા મુજબ સદરહુ પ્રકારના હરકોઈ મા-
જીસ્ટ્રેટની એવી ખાત્રી થાય કે પોતાની હકુમતની સ્થા
નીક હદમાં આવેલી કોઈ પણ જમીનના અથવા જલા-
શયના ઉપયોગના હક્ક બાબત (રસ્તાના હક્ક અથવા તે
કરારો. ઉપરના બીજા સુખાધિકાર સાથે) કાંઈ તકરાર છે ને તેથી
સુલેહનો લાગ થવનો સંભવ છે, ત્યારે ત્યારે તે બાબત

૧૪૫. મી કલમમાં કહેલી રીતે ચોકસી કરવાને તે મુખત્યાર છે; અમે સદરહુ હક્ક
વિધમાન છે એમ તેને જણાય, તો જે શખસ સદરહુ વસ્તુ કરવામાં હરકત કરતો
હોય અથવા જે સદરહુ વસ્તુ કરવાનો દાવો કરતો હોય તે શખસનો, પ્રસંગ
પ્રમાણે, સદરહુ વસ્તુ નહિ કરવા દેવાનો, અથવા કરવા દેવાનો, હક્ક છે એ પ્ર-
માણે કોઈ ચોખ્ય અધિકારવાળી કોરટનો ઠરાવ તે શખસ મેળવે ત્યાં સુધી, સ-
દરહુ વસ્તુ કરવા દેવા બાબત અથવા તે વસ્તુ નહિ કરવા દેવા બાબત પ્રસંગ
પ્રમાણે, એક હુકમ કરવાને તે માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જ્યારે કોઈપણ વસ્તુ કરવાનો હક વર્ષમાં સઘળી
વખતે બળવી શકાય એવો હોય, ત્યારે જો તે ચોકસીની શરૂઆત થતાં પહે-
લાં તુરત ત્રણ મહિનામાં સદરહુ હક બળવ્યો ન હોય તો આ કલમ પ્રમાણે
તે વસ્તુ કરવા દેવાનો અથવા, જ્યારે તે હક ફક્ત મુકરર મોસમેજ અથવા અ-
વસરેજ બળવી શકાય એવો હોય, ત્યારે, જો સદરહુ ચોકસી શરૂ થયાની પે-
હેલાની, સદરહુ મોસમ અથવા અવસર પૈકી છેલ્લી મોસમે અથવા છેલ્લા અ-
વસરે તે હક બળવ્યો ન હોય તો, આ કલમ પ્રમાણે તે વસ્તુ કરવા દેવાનો,
કાંઈપણ હુકમ કરવો નહિ.

ટીકા—“પ્રથમના કોડમાં” કોઈપણ સ્પર્શજેય સ્થાવર મિલકત એ શખ્દો હતા તેને
બદલે. “કોઈપણ જમીનના અથવા જલાશયના એ શખ્દો મુક્યા છે. ત્યારે” ત્યારે તે બાબત કે.
૧૪૫ કહેલી રીતે ચોકસી કરવાને મુખત્યાર છે આ શખ્દો નવીન છે દીવાની કોરટ એ શખ્દ
કાલી નાંખ્યા છે. આ કલમ પ્રમાણે એ શખ્દો નવીન છે “અવસરેજ” એ શખ્દો નવીન છે તે
મજ, અવસર પૈકી અથવા છેલ્લા અવસરે એ શખ્દો નવીન છે.”

રસ્તાનો હક અથવા બીજા સુખાધિકાર સાથે બીજાની જમીનમાં સુખાધી
કારનો હક હોયતો તે વાત અરજદારે સાબીત કરવી જોઈએ હરીમોહન ઠાકોર વી. કીસન
સુંદરી ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૫૨ આ કલમ પ્રમાણે વચે પડવું કે કેમ તે માજીસ્ટ્રેટની મુખત્યા
રની વાતછે તેથી અરજદારે પુરેપુરો કેસ સાબીત કરવો જોઈએ રસુલનિયો ૧૧ વિ. રી. ૩
પક્ષકારના હક નહી કરવા માટે આ કલમ નથી તે માટે દીવાની કોરટમાં જવું મુશની હરખ
લાલ ૬ વિ. રી. ૭૪ જે લોકોએ ખરેખરો ઉપયોગ કર્યો હોય ને તેમાં કોઈ આટે આવતું
હોયતો તે અટકાવવા હુકમ કરી શકે છે. બરદવાની મહારાજા ઈ. લો. રી. ૫ ક. ૧૮૪ કોઈ

આરજ કરેકે મારા રસ્તાના હકમાં આગ આવે છે તો દીવાની દાવો કરવાનું ના કેહતા. આ કલમ પ્રમાણે ચાલવું નોંધએ. ભોધરામડળ ૧૮ વિ. રી. ૨૮ માધ્યમરન ૧૩ વિ. રી. ૫૧ પણ ભોગવટાની કાયદેસર સાબીતી આપવી નોંધએ શ્રીમંતો દુલાવી. વી. રામચંદ્ર આદક ૫ વિ. રી. ૫૭ પણ નોંધ દીવાની ઠોરટથી નહીં થઈ ગયું હોયતો આ કલમ પ્રમાણે કાંઈ ન કરવું બાલકુશ્ન ઈ. લો. રી. ૧૧ મુ. ૫૮૪ સુલેહના ભંગની તેમ છતાં બીક હોયતો આક્રમા બાબ પ્રમાણે વર્તવું ઈ. લો. રી. ૧૪ મુ. ૨૫ આતમારામ નારાયણ મસીદમા ધર્મ ક્રીયા કરવામાં હ ક બાબત તકારથી સુલેહનો ભંગ થવા સંભવ હોયતો આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરી શકાય મહમદ મુસાલીયાર વી. કનજી એક ઈ. લો. રી. ૧૧ મ. ૨૨૩

પક્ષકારો આ કલમ મુજબની તપાસના કામ માટે જે સખસો નોકે તે હક તેમને બીજા તરફથી મળ્યો હોય તો પણ તેઓ પોતાના માટે દાવો રાખતા હોયતો તેમને પક્ષકાર કર્યા એટલે બસ છે માલીકોને કરવાની જરૂર નથી રામચંદ્રદાસ ઈ. લો. રી. ૨૧ ક. ૨૯ ઈ. લો. રી. ૨૧ ક. ૭૧૭ દુખીમળા ઈ. લો. રી. ૨૩ ક. ૫૫.

૧૪૮. (૧) જ્યારે જ્યારે આ બાબનાં કારણ સાડ કાંઈ સ્થાનિક ચોક્કસી કરવાની જરૂર હોય ત્યારે ત્યારે, તે ચોક્કસી કરવાને સ્થાનિક ચોક્કસી. પોતાના તાબામાંહેના હરકોઇ માણસોને મોકલવાને, તથા તેણે શી રીતે ચોક્કસી કરવી તે બાબતમાં તેની સમજુત થવા સાડ જરૂર જણાય તેવો લેખી હુકમ તેને કરવાને, અને ચોક્કસી કરવાનો જરૂરનો સઘળો ખર્ચ અથવા તેમાંનો કોઇપણ ભાગ કોણે આપવો તે ઠરાવવાને, હરકોઇ જુદા માણસો અથવા પેટાતુકડી માણસો મુખત્યાર છે.

(૨) એ પ્રમાણે મોકલેલા શખસનો રિપોર્ટ તે મુકદમામાં પુરાવા તરીકે વાંચવાનો અધિકાર છે.

(૩) આબાબ પ્રમાણે ચલાવેલાં કોઈ કામમાં કોઈપણ પક્ષકારને શાહેદો બાબત અથવા પ્લીડરોની ફી બાબત અથવા ખર્ચ બાબત હુકમ. એ બંને બાબત કાંઈ ખર્ચ થયો હોય, ત્યારે, તે ખર્ચ કોણે આપવો, સદરહુ પક્ષકારે આપવો કે તે કામ ના બીજા કોઈ પક્ષકારે આપવો તે, અને તે ખર્ચ સઘળો આપવો કે થોડો આપવો કે ફાળાપડતો આપવો તે ફરમાવવાનો અધિકાર ૧૪૫ મી અથવા ૧૪૬ મી અથવા ૧૪૭ મી કલમ પ્રમાણે ઠરાવ કરનારા માણસોને છે, જે ખર્ચ આપવાનું એ પ્રમાણે ફરમાવ્યું હોય તે સઘળો ખર્ચ જાણે દંડ હોય એવી રીતે વસુલ કરવાનો અધિકાર છે.

સ્થાનિક ચોક્કસી કરવાની જરૂર હોય. સ્થાનિક તપાસ મિલકતના દેખાવ સંબંધી તકરારને લગતી નોંધએ પણ જે વાત મુખ જુબાની પુરાવાથી સાબેત કરી શકાય તેવી બાબતમાં ન કરવી. બેકુઠ કુમાર ૩ ક. લો. રી. ૧૩૪ સ્થાનિક તપાસ કરવામાં આવે ને તે તપાસમાં જેનું હિત રહેલું હોય તેને તેથી વાકેફ કરવો. ને જે તે વિરૂધ્ધ તે કાંઈ બતાવે તો સાંભળવું નોંધએ મીરઘનુ પ્રાઉન ૨૧ વિ. રી. ૨૫

ઠરાવ કરનારા માણસોને છે. ખર્ચ બાબતનો હુકમ એ ઠરાવનો ભાગ હોવો નોંધએ તેથી કરી માણસોએ ખર્ચ બાબત હુકમ કર્યો પણ કેટલું ખર્ચ તે જણાવેલ નહીં. ઠરાવ્યું કે—તેની પછી આવનાર માણસોને ખર્ચનો આંકડો નોંધએ આપવાનો અધિકાર નથી

જોજીલાલ સ્નેહાર વી. નીરખતસીમ ઇ. સો. રી. ૨૧ ક. ૬૦૫ ખરચનો આંકડો ચુકાદો આપતી વખતે બને પક્ષકારની રૂબરૂ તેમને વિરુદ્ધ બતાવવાની તક આપીને કરવો. લાંબા વખત પછી ન કરવો જોઈએ. ટોમી જુડી ઇ. સો. રી. ૨૪ ક. ૭૫૭ ચુકાદો આપતી વખતે જેમ દીવાની કાયદાની ક. ૨૧૮ માં જણાવ્યું છે તેમ તે બાબત ઠરાવ કરવો જોઈએ. અરજીના ખરચનો નિકાલ અરજીનો નિકાલ થાય તે વખતે કરવો જોઈએ બીનાદસુદરી વી. કાલી ફીરદોવાલ ઇ. સો. રી. ૨૨ ક. ૩૮૭ ચુકાદો આપતી વખતે ખરચ આપવા હુકમ કર્યો ને તેનો નજી આંકડો તેની જગ્યાએ આવનાર માલગેટ કરેતો તેમાં કાંઈ વાંધો નથી. ગીરધરચેટરજી ઇ. સો. ૨૨ ક. ૩૮૪ મહમદ ઇરશદ અલીખાન ઇ. સો. રી. ૨૩ ક. ૩૭

બાબ ૧૩ મો.

અટકાવ કરવા બાબત પોલીસનું કામ.

૧૪૯. કોઈ પણ કાગિઝેબલ ગુન્હો થતો અટકાવવાનાં કારણ સારૂ ફરે-
ક પોલીસ—અમલદાર વચ્ચે પડવાને મુખત્યાર છે, અને
કાગિઝેબલ ગુન્હાનો અ- તેણે બનતો પ્રયત્ન કરીને સદરહુ ગુન્હો થતો અટકાવવો
ટકાવ પોલીસીકરવો. જોઈએ.

૧૫૦. કોઈપણ કાગિઝેબલ ગુન્હો કરવાની ધારણા વિશે જે પોલીસ
અમલદારને ખબર પડે તે પોલીસ—અમલદારે તે ખબ-
સદરહુ ગુન્હો કરવાની ર જે પોલીસ—અમલદારના તાબામાં પોતે હોય તે પો-
ધારણા બાબત ખબર. લીસ અમલદારને, તથા તે ગુન્હો થતો અટકાવવાનું અ-
થવા તે સાંભળવાનું બીજા જે અમલદારનું કામ હોય
તે અમલદારને આપવી.

૧૫૧. કોઈ પણ કાગિઝેબલ ગુન્હો કરવાની ધારણા જે પોલીસ—અમ-
લદારના જણાયામાં હોય તે પોલીસ અમલદારને જે એમ
સદરહુ ગુન્હો અટકાવવા જણાય કે તે ગુન્હો થતો બીજી રીતે અટકાવી શકાશે નહિ
સારૂ પકડવા બાબત. તો કોઈ માલગેટના હુકમ શિવાય અને વગર વારંટ તેવી
ધારણા કરનાર શખસને પકડવાને તે અમલદાર મુખત્યાર છે.

૧૫૨. કોઈ પોલીસ અમલદારના દેખતાં કાંઈ સાર્વજનિક સ્થાવર અથવા
સાર્વજનિક મિલકતને જંગમ મિલકતને જે નુકસાન કરવાની કોશિશ કરવામાં
નુકસાન થતું અટકાવ- આવે તે નુકસાન થતું અટકાવવા સારૂ, અથવા કાંઈ સા-
વા બાબત. ર્વજનિક ભુમિચિન્હ અથવા બોયું અથવા વાહાણ અલા-
વવાના કામમાં વપરાતી હોય એવી બીજી કોઈ નિશાની
કાહાડી નખાતી અથવા તેને નુકસાન થતું અટકાવવા સારૂ પોતાનાજ અખત્યાર-
થી વચ્ચે પડવાને તે પોલીસ—અમલદાર મુખત્યાર છે.

૧૫૩. (૧) કોઈ પોલીસ—થાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અ-
મલદારને બ્યારે એમ માનવાનું કારણ હોય કે પોતાનાં
મટલાં તથા માપ જે- થાણાની હુક માંહેની ફલાણી જગામાં કાંઈ બોરાં કાટલાં
વા બાબત. અથવા માપ અથવા તોળવાનાં યંત્ર છે ત્યારે તે જગા-

માં વપરાતાં અથવા રાખેલાં કાટલાં અથવા માપ અથવા તોળવાનાં યંત્ર તપાસવાને અથવા તેના શોધ કરવાને વગર વારંદે તે જગામાં પેસવાને તે અમલદાર મુખત્યાર છે.

(૨) જે તે અમલદારને તે જગામાં કાંઈ ખોટાં, કાટલાં, માપ અથવા તોલવાનાં યંત્રો જડે, તો તે પકડવાને પોતે મુખત્યાર છે, અને હુકમત વાળા માલજેદને તેણે તે પકડયાની તુરત ખબર આપવી.

ભાગ ૫ મો.

પોલીસને ખબર આપવા બાબત તથા તપાસ કરવાના તેના અધિકાર બાબત.
બાબત ૧૪ મો.

૧૫૪. જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસ-થાણું હોય તેને કાગ્નિ એમલ ગુન્હો કર્યા સંબંધી જે જે ખબર મહોરથી આપવામાં આવે તે દરેક ખબર તેણે અથવા તેના હુકમ પ્રમાણે લખી લેવી અને ખબર આપનારને વાંચી સંભળાવવી; અને સદરહુ પ્રકારની ગમે તે ખબર લખીને આપી હોય કે ઉપર કહ્યા મુજબ લખી લીધી હોય તો પણ તે આપનાર શખ સે તે દરેક ખબર ઉપર સહી કરવી, અને આ બાબત સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તેવા નમુનાની જે એક બુક તે અમલદારે રાખવી જોઈએ તે બુકમાં તેના સાર નોંધવો.

ટીકા—સહી કરવી જે તેમ નવતે તો ઇ. પી. કો. ક. ૧૮૦ મુજબ ગુન્હો થાયછે ખોટી ખબર આપે અથવા ખોટી ફરીયાદ કરેતો ઇ. પી. કો. ક. ૧૮૨—કોઈ સરકારી નોકર પાસે તેનો કાયદેસર અખત્યાર અમલમાં અણાવીને ખીજન સખસતે નુકસાન અથવા ઇજા કરવા સાર ખોટી ખબર આપવી. ઇ. પી. કો. ક. ૨૧૧—નુકસાન કરવાના ઇરાદાથી ગુન્હાનુ ખોટું તોલમત મુકવું. તેમજ જુઓ કરીમદદ ઇ. લો. રી. ૬ ક. ૪૯૬ સેદની સરહુસેન વી. રામગુલાબસીંગ ૨૫ વિ. રી. ૧૦ પોલીસને આપેલ ખબર સોગતપર ન જોઈએ. ને જે ખબર ખોટી આપી હોયતો ક. ૧૯૩ પ્રમાણે ગુન્હો નહી પણ ક. ૧૮૨ અગર ક. ૨૧૧ પ્રમાણે થાય સુખાના ગૌનદાન ઇ. લો. રી. ૧ મ. ૩૦ બોના માલી સાલાઈ ૫ વિ. રી. ૩૨ ને તે ખોટી ખબર આપ્યા બાબત કામ ચલાવવું હોયતો મંજુરીની જરૂર નથી. ૨૪ વિ. રી. ૪૧ ઇ. લો. રી. ૫ ક. ૧૮૪ ઇ. લો. રી. ૭ મ. ૨૯૨.

૧૫૫. (૧) જ્યારે કોઈ પોલીસ-થાણાની હદમાં કોઈ નાનકાગ્નિએમલ ગુન્હો કર્યાની ખબર જે અમલદારના હવાલામાં તે પોલીસ-થાણું હોય તેને આપવામાં આવે, ત્યારે તે અમલદારે ઉપર કહ્યા મુજબ એક બુક રાખીને તેમાં સદરહુ ખબરનો સાર નોંધવો અને તે ખબર આપનારને માલજેદની આગળ જવાનું ફરમાવવું.

નાનકાગ્નિએમલ મુકદ-
માં ખબર કરવા
બાબત.

(૨) કોઈ નાનકાગ્નિઝેખલ મુકદ્દમાની તપાસ પહેલા વર્ગના અથવા બીજા વર્ગના જે માલજેટને તે મુકદ્દમાનો ઇનસાફ કરવાનો અથવા ઇનસાફ કરવા સાફ તે મુકદ્દમો કમિટ કરવાનો અધિકાર હોય તે માલજેટના અથવા પ્રિસિડેન્સી માલજેટના હુકમ વગર કોઈપણ પોલીસ—અમલદારે કરવી નહિ.

(૩) જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસ—થાણું હોય તે અમલદાર જેટલો અધિકાર કાગ્નિઝેખલ મુકદ્દમામાં ચલાવી શકતો હોય તેટલોજ અધિકાર (વગર વારંદે પકડવાના અધિકાર શિવાય) સદરહુ હુકમ પોહાંચેથી હરકોઈ પોલીસ—અમલદાર તે તપાસના સંબંધમાં ચલાવવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—માલજેટને તે સાંભળી શકે તેવી ફરીયાદ થઈ હોય તો ફરીયાદ પોલીસ તરફ મોકલવી ન જોઈએ ફરીયાદ લેવાને તે બંધાએલ છે અને ફરીયાદીને તપાસ્યાબાદ કાયદેસર આગલ કરવું જોઈએ. જનકીદાસ ભુરસીતારામ ઈ. લો. રી. ૧૨ મુ. ૧૬૧ માલજેટે ફરીયાદ પરથી પ્રોસેસ કાઢી ફરીયાદની મજબુતીમાં સાક્ષી તપાસ્યા પછે તે માલજેટ હુકમત ચલાવતો બંદ પડ્યો ને તેના પછી આવનાર માલજેટે કેસ લઈ ફરીયાદ પોલીસ તરફ તપાસ થવા તથા રીપોર્ટ સાફ મોકલવી પોલીસ—રીપોર્ટ મળ્યાબાદ તોફમતદારને છોડી મુક્યો ઠરાવ્યું કે—પ્રોસીજર ગેરકાયદે છે ક. ૨૦૨ પ્રમાણે ફરીયાદની મજબુતીમાં પુરાવા લીધા પછે અને પ્રોસેસ કાઢ્યા પછે તે કલમ પ્રમાણે મોકલી શકાય નહીં. સડગોપા ચાઅર વી. રાધવા ચાર્ય ઈ. લો. રી. ૯ મ. ૨૮૨.

૧૫૬. (૧) કોઈ પોલીસ—થાણાની હદમાંહેના રથાનિક ક્ષેત્ર ઉપર જે કોરટને હુકમત હોય તે કોરટને ચોક્કસી અથવા ઇનસાફગ્નિઝેખલ મુકદ્દમાની ફની જગા સંબંધી ૧૫ મા બાબતના ઠરાવ પ્રમાણે જે કાગ્નિઝેખલ મુકદ્દમાની ચોક્કસી અથવા ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર હોય તેવા હરકોઈ કાગ્નિઝેખલ મુકદ્દમાની તપાસ, કોઈ માલજેટના હુકમવગર, કરવાનો અધિકાર સદરહુ પોલીસ—થાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારને છે.

(૨) સદરહુ પ્રકારના કોઈપણ મુકદ્દમામાં કોઈ પોલીસ—અમલદાર જે કોઈ કામ ચલાવે તે વિશે, સદરહુ અમલદારને આ કલમ પ્રમાણે તે મુકદ્દમાની તપાસ કરવાનો અધિકાર નહતો. એ સળખ ઉપરથી મુકદ્દમો ચાલતાના દરમિયાન કોઈ પણ વખતે તકરાર ઉઠાવવી નહિ.

(૩) ૧૮૦ મી કલમ મુજબ અધિકાર આપેલા કોઈપણ માલજેટને ઉપર કહેલા પ્રકારની તપાસ કરવાનો હુકમ કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—આ કલમની પેટા ક. ૩ જ નવી છે.

૧૫૭. (૧) જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસ—થાણું હોય તે અમલદારને ૧૫૬ મી કલમ પ્રમાણે જે ગુન્હાની તપાસ કરવાનો અધિકાર હોય તે ગુન્હો થયો છે એ મુજબ તે અમલદારને, ખબર મળ્યા ઉપરથી અથવા બીજી રીતે, શક આણવાનું કારણ હોય, તો જે માલજેટને પોલીસના

કાગ્નિઝેખલ ગુન્હો થવાનો શક આવે ત્યારે કેમ કરવું.

રિપોર્ટ ઉપરથી સદરહુ ગુન્હો સાંભળવાનો અધિકાર હોય તે માલ્સ્ટ્રેને તે બાબતનો તાબડતોબ રિપોર્ટ મોકલવો, અને તે મુકદ્દમાની હુકીકતની તથા બીનાની તપાસ કરવા સારૂ, તથા ગુન્હેગારને શોધી કાઢાડવા તથા પકડવા માટે જરૂર હોય તેવા ઉપાયો કરવા સારૂ પોતે જાતે તે ઠેકાણે જવું. અથવા પોતાના તાબા માંહેના અમલદારોમાંના એક અમલદારને મોકલવો.

પણ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે:—

(અ) બ્યારે સદરહુ પ્રકારનો કોઇપણ ગુન્હો થયા વિશે કાંઇપણ ખબર કોઇ શખસનું નામ લઇને તે શખસની વિરૂધ્ધ સ્થાનિક તપાસ ક્યારે કરવાની જરૂર નથી. આપવામાં આવે અને તે કામ બ્યારે ન હોય, ત્યારે જે અમલદારના હવાલામાં કોઇ પોલીસ થાણું હોય તેને તે ઠેકાણે તપાસ કરવા સારૂ જાતે જવાની અથવા તાબામાંહેના કોઇ અમલદારને મોકલવાની જરૂર નથી;

(બ) જે અમલદારના હવાલામાં કોઇ પોલીસ—થાણું હોય તે અમલદારને જે એમ જણાય કે તપાસ કરવા માંડવાનો કાંઈ પુરતો સખખ નથી, તો તેણે તે મુકદ્દમાની તપાસ કરવી નહિ.
જે અમલદારના હવાલામાં થાણું હોય તે અમલદારને તપાસકરવાનો પુરતો સખખ જણાય નહિ (તો શું કરવું.)

(૨) પેટા કલમ (૧) ના વિશેષ ઠરાવની (અ) તથા (બ) રકમોમાં કહેલે દરેક પ્રસંગે, જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસ થાણું હોય તે અમલદારે તે પેટા કલમમાં ફરમાવ્યા પ્રમાણે પુરતી રીતે નહિ ચાલવાનાં પોતાનાં કારણ સદરહુ રિપોર્ટમાં લખવાં.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે જે રિપોર્ટ હોય તે પુરાવા એકટની ક. ૭૪ મુજબ પબ્લીક ઓફિસર નથી તે તેથી તોહમતદાર એકશી થતા અવકાશ તેની નકલ માગી શકે નહીં. રાષ્ટ્રી વી. અર મુગમ ઈ. સો. રી. ૨૦ મ. ૧૮૯.

૧૫૮. (૧) સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તો ૧૫૭ મી કલમ પ્રમાણે માલ્સ્ટ્રેને મોકલવાનો દરેક રિપોર્ટ સ્થાનિક સરકાર, સામાન્ય અથવા વિશેષ હુકમ કરીને પોલીસના જે ઉપરી અમલદારને આ બાબત નિમે તે અમલદારની મારફતે મોકલવો.

(૨) જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસ થાણું હોય તેને સદરહુ ઉપરી અમલદાર પોતાને દુરસ્ત લાગે એવી સમજીત આપવાને મુખત્યાર છે, અને તેણે તે સમજીત સદરહુ રિપોર્ટ ઉપર લખીને તે માલ્સ્ટ્રેને તે રિપોર્ટ વગર હીલે મોકલી દેવો.

૧૫૯. સદરહુ રિપોર્ટ પાહોંચી સદરહુ માલ્સ્ટ્રે આ કાયદામાં ઠરાવેલી રીતે તે કામની તપાસ કરવાનો, હુકમ કરવાને

તપાસ કરવાનો અથવા
પ્રથમ ચોકસી કરવાનો
અધિકાર.

અથવા, પોતાને દુરસ્ત લાગે તો, આ કાયદામાં ઠરા-
વેલી રીતે તેની પ્રથમારંભી ચોકસી અથવા બીજી
કાંઈ વ્યવસ્થા પોતે તુરત કરવાને અથવા પોતાના તા-
બામાંહેના કોઈ માણસેટને કરવાનું કહેવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે માણસેટ તપાસ કરી હોયતો ચોગ્ય રસ્તો એ છે કે—તેણે
તે કામ નહીં ચલાવતા બીજા માણસેટ પાસે તે કામ ચલાવવા માગવું જેમએ હરેચંદ્રપાલ
૨૦ વિ. રી. ૭૬.

૧૬૦. આ બાબ પ્રમાણે હરકોઈ પોલીસ-અમલદાર જે કામની તપાસ

શાહેદને હાજર થવા
નું ફરમાવવાનો પોલીસ
અમલદારનો અધિકાર.

કરતો હોય તે કામની હકીકતથી પોતાના થાણાની અ-
થવા કોઈ પાસેના થાણાની હક માંહેનો ફલાણો સખસ
વાકેફ છે એમ, મળેલી ખબર ઉપરથી અથવા બીજી રીતે,
તેને જણાય, તો તે અમલદાર લેખી હુકમ કરીને તે શ-
ખસને પોતાની આગળ હાજર થવાનું ફરમાવવાને મુખ

ત્યાર છે; અને તે હુકમમાં ફરમાવ્યા પ્રમાણે તે શખસે હાજર થવું જેમએ.

ટીકા—કામની હકીકતથી ફલાણો સખસ વાકેફ છે. કોઈપણ પોલીસ અમલદાર-
ને કેસની હકીકતથી વાકેફ હોય એવો કોઈ માણસ માલમ પડેતો તેને પોતાની રૂબરૂ બો-
લાવવાનો અધિકાર આપેલો છે તેથી તે અમલદાર તોહમતદારની વિરૂધ થએલી ફરીયાદનો
જવાબ આપવાને તેને અધિકાર મલતો નથી કાયદાકારનો અભીપ્રાય ફક્ત પુરાવો મેળવવાની
સવડ પડે તેટલા માટે છે પણ તોહમતદારને હાજર થવાની બાબતમાં કે જેને પાછળથી વ-
ગર વારંટે પકડી શકે તેની બાબતમાં નથી. રાણી વી. સમીનદાઈ ઈ. લો. રી. ૭ મ. ૨૭૪

લેખી હુકમ કરીને. પોલીસ તપાસ કરનાર અમલદારને કોઈ સખસના પુરાવાની જ-
ર હોયતો તેને પકડવાનો કે ધડીબર રોકી રાખવાનો અધિકાર નથી જેની જરૂર હોય તેને
આ કલમ મુજબ હાજર થવાને માટે લખેલો હુકમ કરે. તે ફરમાવેલા સખસે હાજર
રેલવું જેમએ પણ જખરીથી પોતાની આગળ હાજર થવાનું ફરમાવી શકે નહીં ને પોલીસ
અમલદારની આગળ અમુક સખસને હાજર કરવો એવો મુચરકો લેવા પણ કાયદામાં ફરમા-
વ્યું નથી. રાણી વી. બીહારી ૭ વિ. રી. ૩.

લખીત હુકમ જેમએ પરશોતમ વનમાલી મુ. હા. કો. ત્રી. ૩. ૨૬ ૩ ૯૯.

હાજર ન થાયતો કેમ કરવું. ડીસ્પીકટ માણસેટ પોલીસ આગળ થતી તપાસમા
પુરાવો આપવાને માટે હાજર કરવા સાડ વારંટ કાઢ્યું ને તે વારંટ બજાવતાં પોલીસે ખોટા
માણસને પકડતા તેમના સામે સામનો કર્યો ઠરાવ્યું કે પોલીસ તપાસમાં સાક્ષી આપવાને
માટે હાજર કરવાનું વારંટ કાઢવાનો અધિકાર નથી પણ પોતાની કોર્ટ માટે કે. ૭૬-૮૧
પ્રમાણે કાઢી શકે—આબાબ પ્રમાણે પોલીસ તરફ થતી તપાસમાં આ કલમ પ્રમાણે હુકમ
કર્યા છતાં હાજર ન થાય તો ઈ. પી. કો. કે. ૧૭૪ પ્રમાણે કામ ચલાવવું તોહમતદાર સામનો
કરવામાં વ્યાજબી હતા ને તેથી કે. ૧૪૩-૧૮૬ મુજબ ગુન્હો થતો નથી. રાણી વી.
જેજેન્દ્રનાથ મુકરજી ઈ. લો. રી. ૨૪ કે. ૩૨૦

કોઈ માણસને પોલીસ આગાડી હાજર રાખવાને માટે જમીન ખત લખાવી લેવાનો
પોલીસ અમલદારને અધિકાર નથી તેથી તેવું લીધેલું ખત મુળથી કાયદા વિરૂધ છે ને તેમાં
ફેરફાર કરી નવી સરતો નાંખવાનો માણસેટને અધિકાર નથી. ચંદ્રસીખ રાયની અરજ બા-
બત ઈ. લો. રી. ૧૧ કે. ૭૭

૧૬૧. (૧) આ બાબ પ્રમાણે તપાસ કરનાર હરકોઈ પોલીસ અમલ-
પોલીસે સાહેબોની જ- દાર, તે કામની બીના તથા હુકીકતથી ફલાણે શખસ
બાની લેવા બાબત. વાકેફ છે એમ ધારવામાં આવે તે શખસની મુખ જબાની
લેવાને મુખત્યાર છે.

(૨) સદરહુ કામ સંબંધી જે સવાલોના જવાબ દેતાં પોતાની
ઉપર કાંઈ ફેજદારી ગુન્હાનું તોહમત આવી પડે અથવા કાંઈ દંડ અથવા
ગુન્હેગારી આપવી પડે તે સવાલો શિવાય બીજા જે સવાલો પોતાને સદરહુ
અમલદાર પુછે તે સધળા સવાલોના જવાબ સદરહુ શખસે દેવા જોઈએ.

ટીકા—આ કલમ મુધરી છે ગુના કોડમાંના નિયેના શબ્દો કાઢી નાંખ્યા છે. “ અને
એ પ્રમાણે જે સખસની જબાની લેવામાં આવે તે સખસ જે કહે તે લખી લેવાને ” આ
શબ્દો મુખ ગુબાની લેવાને એ પછી હતા તે કાઢી નાંખ્યા છે “ખરા” એ શબ્દો જવાબ દે
વા જોઈએ એના પેલલા હતા તે કાઢી નાંખ્યા છે. આ કલમ પ્રમાણે ગુબાની લખી લેવાની
પોલીસ અમલદારની ફરજ નથી તેમ પુરાવા એકટની કલમ ૯૧ પ્રમાણે તે બાબતનો મુખ
ગુબાની પુરાવો ગેરલગતો નથી જે લખી લીધી હોય તો તે લખાણુ એ પુરાવો નથી. પણ
ક. ૧૫૯ પ્રમાણે યાદ દસ્ત તાજ કરવાના ઉપયોગમાં તથા સાક્ષીદાર પરનો ભરસો કમી કરવા
ઉલટ તપાસ માટે તે વાપરી શકાય. તેવી ગુબાની જેણે લખી લીધી હોય અથવા જેણે સાં-
ભળી હોય તેની ગુબાનીથી સાબેત કરી શકાય. રાણી વી. કિત્તમચંદ કપુરચંદ ૧૧ મુ. હા.
ક્રા. રી. ૧૨૦ એક સખસો એક એકથી વિરૂધ એવી બે ગુબાનીઓ આપી. તેમાં એક આ
બાબ પ્રમાણે તપાસ કરનાર પોલીસ અમલદારને બીજી પ્રથમ દર્શનીક તજવીજ ચલાવનાર
માજિસ્ટ્રેટને તેમાં વિકલ્પનીક તોહમત રાખી શકાય નહીં તેવા કેસમાં બીજો પુરાવો ન હોય પ-
ણ એક એકથી વિરૂધ ગુબાનીઓ હોયતો તેમાં ગુદ તોહમત ફરમાવી શકાય નહીં રાણી વી.
મગાપા બીન નીગાપા ઇ. લો. રી. ૧૮ મુ. ૩૭૭ તોહમતદાર પર વિકલ્પનીક રીતે ખોટા
પુરાવો આપ્યા બાબતનું તોહમત હતું. એક તપાસ કરનાર પોલીસ અમલદારને ને બીજી મા-
જિસ્ટ્રેટને બે ગુબાનીઓ એક એકથી વિરૂધ હતી. ને કઈ ગુબાની ખોટી છે તેવો પુરાવો આ
પવામાં આવેલો નહીં તેમ એવો કાંઈ પુરાવો નથી કે પોલીસ અમલદારની આગળ આપેલી
ગુબાની અમુક સ્વાલના જવાબમાં થઈ હતી માત્ર પુરાવો એટલો આપવામાં આવ્યો કે—તે
બળી ગયોલા ધરના ગુન્હાની બાબત તપાસ કરતો હતો જ્યુરીએ તોહમતદાર પરનો ગુન્હો ના
સાબીત ઠરાવ્યો સેસન જડજ ગુદા પડી હાઇકોર્ટમાં મોકલ્યુ ઠરાવ્યુ કે જ્યુરીનો ઠરાવ વાજ-
બી છે એવા કામમાં શીક્ષા કરતા પેલલા પોલીસ અમલદાર આગળ થએલી ગુબાની સ્વાલના
જવાબમાં થઈ હતી એવું સ્પષ્ટ સાબીત થવું જોઈએ ને જો એવું સાબીત ન થયું હોયતો
ગુબાની જો કે ગુદી છે એમ સાબીત થાય તો પણ ગુન્હાનો ઠરાવ કાયમ રહી શકે નહીં.
ને આવા કેસમાં એમ પણ સાબીત થવાની જરૂર છે કે પોલીસ અમલદાર આ બાબ પ્રમાણે
તપાસ ચલાવતો હતો. રાણી વી. બધનકટા બાકરી ઇ. લો. રી. ૧૬ ક. ૩૪૯ આ કલમ
પ્રમાણે પોલીસ અમલદારે લખી લીધેલી ગુબાની જ્યુડીશીઅલ પ્રોસીડીંગમાં કોઈ વખતે તે
પુરાવો નથી. આ કલમ પ્રમાણે પોલીસ અમલદાર ગુબાની લે ત્યારે તે જડજ નથી અથવા
કોર્ટ નથી તેથી ક. ૧૯૫ પ્રમાણે સેંકશનની જરૂર નથી. રાણી વી. ઇસમાલ વલદક્તાઈ ઇ.
લો. રી. ૧૧ મુ. ૬૫૯ ખરા. આ શબ્દો સને ૧૮૮૨ પેલલાના કોડમાં નહીં હતા સને ૧૮૮૨
ના કોડમાં તે શબ્દો હતા તે શબ્દો હાલ કાઢી નાંખવામાં આવ્યા છે. સને ૧૮૮૨ પેલલાના
કોડપર નિચે મુજબ ફેસલા થયા છે.

સધળા સવાલોના જવાબ સદરહુ સખસે દેવા જોઈએ. એ શબ્દનો અર્થ એવો થતો નથી કે ઈ. પી. કો. ની ક. ૧૯૧માં લખ્યું છે કે કાયદા પ્રમાણે સાચું બોલવાને બધાએલ છે માત્ર પોલીસને ખબર આપવાની શરજ નાંખેલી છે પણ સાચું બોલવાની જવાબદારી નાંખેલી નથી. રાણી વી. કાસમખાન ઇ. લો. રી. ૭ ક. ૧૨૧.

સને ૧૮૭૨ ના ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની ક. ૧૧૮ પ્રમાણે બધા સવાલના જવાબ દેવા જોઈએ તેથી તે કલમ તથા ૧૧૯ પ્રમાણે જે માણસને તપાસ્યો હોય તેણે ખરા જવાબ દેવા જોઈએ એવી જવાબદારી આવતી નથી તેથી ક. ૧૯૩ પ્રમાણે તોહમત રહી શકે નહી. રાણી વી. કાસમખાન ૮ ક. લો. રી. ૨૩૬.

સને ૧૮૮૨ નો ક્રીમીનલ પ્રોસીજર થયો તેમાં “ખરા” એ શબ્દ ઉમેરવામાં આવ્યા ત્યારે રાણી વી. પરશુરામરાય ઇ. લો. રી. ૮ મુ. ૨૧૬માં ઠરાવ્યું કે આ કલમમાં જે અપવાદ બતાવ્યો છે તે શીવાયના બીજા સવાલના જવાબ ખરા દેવા જોઈએ આ ધારો નવીન દાખલ કરેલો છે તે પ્રથમના કાયદામાં કાંઈ ખાસ ધારાથી બતાવેલું નથી. પણ આ ફેસલો તેમજ ઇ. લો. રી. ૧૧ મુ. ૬૫૯ તથા ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૪૦૫ ન ફેસલાઓ “ખરા” શબ્દ કાઢી નાંખવાથી રદ થઈ જાય છે.

૧૬૨. (૧) આ બાબ પ્રમાણે તપાસ ચાલતી હોય ત્યારે પોલીસ અમ પોલીસને કહેલા મળ- લદારને કોઈપણ શખસે કહેલો મજકુર લખી લેવામાં ફર ઉપર સહી કરવી ન આવ્યો હોય તો તે મજકુર કહેનાર શખસે તે ઉપર હિ અથવા તે પુરાવામાં સહી કરવી નહિ અથવા તે શખસની વિરુદ્ધ પુરાવા ત- દાખલ કરવા નહી. રીકે વાપરવો નહિ.

પરંતુ એવું ઠરાવ્યું છે કે, જે કોઈપણ શખસનો કહેલો મજકુર ઉપર પ્ર માણે લખી લેવામાં આવ્યો હોય તે શખસને ફરિયાદીની તરફથી સાહેદ તરીકે બોલાવ્યો હોય ત્યારે કોરટે, તોહમતવાળાની અરજ ઉપરથી, તે મજકુર એવો, અને પછી પોતાને ન્યાયના લાલમાં જોતાં જરૂરનું જણાય તો, તેની નકલ તો- હોમતવાળાને આપવાનું ફરમાવવું; અને એવો મજકુર સાહેદના લરોસા ઉપર શક લાવવા માટે સન ૧૮૭૨ ના હિંદુસ્તાનના પુરાવાના આક્ટમાં ઠરાવેલી રીતે વાપરી શકાશે.

(૨) આ કલમમાંહેનો કોઈપણ મજકુર સન ૧૮૭૨ ના હિંદુસ્તા નના પુરાવાના આક્ટની ૩૨ મી કલમની રકમ (૧) ના ઠરાવો જેને લાગુ પ- ડતા હોય એવા કોઈપણ લખી આપેલા મજકુરને લાગુ પડે છે એમ સમજવું નહી

ટીકા—મુધરી છે મરતી વખતે કહેલા મજકુર શીવાય આ શબ્દો જુના કોડમાં પ્ર- થમ હતા તેને બદલે બીજા પારેઆદમાં મુકવામાં આવ્યા છે કોઈ પણ “ સખસે કહ્યો હોય તેવો કોઈ પણ મજકુર લખી લેવામાં આવ્યો હોય એ પ્રમાણે જુના કોડમાં શબ્દ હતા તે ને બદલે કોઈ પણ સખસે કહેલો મજકુર લખી લેવામાં આવ્યો હોય એ શબ્દો મુક્યાછે ” અથવા તે તોહમતવાળાની વિરુદ્ધ વાપરવો નહી એ પ્રમાણે જુના કોડમાં શબ્દો હતા તેમાં તોહમતવાળા એ શબ્દો કાઢી નાંખ્યા છે અને તે પુરાવા તરીકે વાપરવો નહી એ શ- બ્દો મુક્યા છે પ્રથમ પારેઆદનો જે બીજો પારા છે તે નવીન છે જુના કોડમાં પુરાવા એ- ક્ટની ક. ૨૭. બાબત જે પારેઆદ હતો તે કાઢી નાંખ્યો છે

કલમ ૧૭૨ નિચે નિચેના ફેસલા છે તે જુઓ. રાણી વી. મનુ ઇ. લો. રી. ૧૯ અ. ૩૯૦ તથા રાણી વી. કાલીયર્ન ઇ. લો. રી. ૮ ક. ૧૫૪ તથા રાણી વી. શેરસા ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૬૪૨ તથા રાણી વી. બીકુખાન ઇ. લો. રી. ૧૬ ક. ૬૧૦

મરતી વખત ના કહેલા મજકુર શીવાય આ બાબ પ્રમાણે જે જુબાની લીધી હોય તે જુબાની તોહમતદારના લાભમાં વાપરી શકાય પણ તે એવી રીતે વપરાયકે-કાયદેસર રીતે તે પુરાવામાં આણેલ હોયતો એટલે કે-ઉલટ તપાસ સાક્ષીની તે જુબાની બાબત થવી જોઈ એ સાક્ષી ના કબુલ કરે તો જે પોલીસ અમલદારે તોહમતદારના લાભમાં લખી લીધી હોય તેના પુરાવાથી બતાવી આપવી જોઈએ પોલીસ અમલદારને યાદદસ્ત તાજી કરવા સારૂ આ પીને પણ જુબાની એકલી તેની મેજે એ સીધા પુરાવો નથી જે જુબાની બીજા પારેઆફમાં આવતી નથી તે શીવાય બીજી જુબાની તોહમતદારની વિરૂધ્ધ પુરાવા તરીકે વાપરી શકાય નહીં. રાણી વી. તાજખાન ઇ. સો. રી. ૧૭ અ. ૫૭

પોલીસ અમલદારને જે જુબાની આપેલી તેની નોટ એ જે પાછલથી ચોકશી ચાલ તા વાપરી હોયતો ખરેખર સાબીતી થયા પછે અને કેવી હકીકતમાં તે લખી લીધી તે જે યા પછી તથા જે જડજ મુખ્ય હોય તેની મંજૂરીથી વાપરી શકાય તેની નકલો સવાલ ઉઠા બ્યા શીવાય આપવી ન જોઈએ ને તે વાત તોહમતદાર તથા તેના વકીલની છે. રાણી વી. નસરુદ્દીન ઇ. સો. રી. ૧૬ અ. ૨૦૭ ક. ૧૬૧ પ્રમાણે જે જુબાની આપી હોય તેથી આ જુબાબતની ફરીયાદ ચાલી શકે નહીં. રાણી વી. ગોવીંદા પીલધ ઇ. સો. રી. ૧૬ અ. ૨૩૫ ક. ૧૬૧ પ્રમાણે પોલીસ અમલદારે જે જુબાની લખી લીધી હોય તો સાહેદીને જુડો પાડવા માટે તે સાબીત કરી શકાય પ્રથમ સાક્ષીની તે બાબત ઉલટ તપાસ જે બાબતમાં જુડો પાડવો હોય તે બાબતની કરવી જોઈએ પણ બ્યાં એમ માલમ પડ્યું હોય કે-બચાવનો મુખ્ય સાહેદો કે જેની જુબાની ભરૂંસા પાત્ર પ્રથમ તપાસ કરનાર અમલદારની આગળ આપેલી જુબાનીથી ના મણી જે જેવામાં નહીં આવી હોત તો તોહમતદાર છુટી જાત ઠરાવ્યું કે-સદરહુ પ્રમાણે જુબાની વાપરવાથી તોહમતદારની વિરૂધ્ધ તે પુરાવામાં વાપરી એમ થાય છે. રાણી વી. માધુ ઇ. સો. રી. ૧૫ અ. ૨૫૫ આ કલમ પ્રમાણે તોહમતદારની જે જુબાની લખી લીધી હોયતે તોહમત દાર માટે પુરાવામાં વાપરી શકાય નહીં. જોકે તે પુરાવો નથી તો પણ જે પોલીસ અમલદાર ને તે આપી હોય તે પુરાવા એકટની ક. ૧૫૯ યાદદાસ તાજી કરવાના ઉપયોગમાં લઈ શકે છે ને જેના વિરૂધ્ધમા આપી હોય ને ઉલટ તપાસ કરી શકે છે ને જેને જુબાની આપી હોય તેના પરનો ભરૂંસો કમી કરવાના ઇરાદાથી તે બાબતના તેને સ્વાલ પુછી શકાય છે અને પોલીસ અમલદારે કે જેને જુબાની સાંભળી હોય તેની જુબાની પુરાવા એકટની ક. ૧૫૫ મુજબના પોઈટ સાફ લખ શકાય છે રાણી વી. સીતારામ વીચલ ઇ. સો. રી. ૧૧ મુ. ૬૫૭

તોહમતદાર સામે જવારી ચોરયાનુ તોહમત હતુ પોલીસની આગળ દાણા લીધાનુ ને જરમાં સંતાડયાનુ કબુલ કરી રજુ કરી અને આ અંગીકરણ શીવાય બીજા પુરાવાથી ખાત્રી થઈ નોતી અને આ અંગીકરણ પરથી ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો તોહમતદારે પોતાની મેજે જવારી રજુ કરી છે તે તેમનું કત્ય હતુ અને તેમને ખબર આપી તે પરથી મેજવી તેમ નથી ને તેથી પુરાવા એકટની ક. ૨૭ લાગુ પડતી નથી. જે કે રજુ કરવાની વાત સાબીત થઈ શકે છે કે જે તોહમતદારની કબુલાત પુરાવામાં દાખલ થઈ શકે નહીં રાણી વી. કમાલીઆ ઇ. સો. રી. ૧૦ મુ. ૫૮૫.

ખુનના કેસમાં મરનારે મરતા અવલ તેને કેટલાકે પુછેલુ કે કેવી હકીકતમાં તેને ઇન્જ થઈને તે વખતે તે બોલાવાને અશક્ત હતી પણ નિશાન નથી તે બતાવતી હતી તે પુરાવો ફરીયાદી તરફથી રજુ કરવામાં આવ્યો અને જે સ્વાલો પુછ્યા તે અને તેના જવાબ કેવી નિશાનીથી આપ્યા તે પુરાવા દાખલ લીધા ઠરાવ્યું કે-(કુલ બેન્ચે મહમદ જડજથી જુબા

દા પડીને) સ્વાલને નિશાન જે બતાવવામાં આવ્યાછે તેને મોની જુબાની એમ ગણવું ને તે ક. ૩૨ પ્રમાણે ગણાય તેથી પુરાવા દાખલ વાપરી શકાય. રાણી વી. અબદુલાહ ઈ. લો. રી. ૭ અ. ૩૮૫.

તોહમતદારો મિલકતની માલકી વિષે પોલીસ આગળ જે કીધેલું તે તેનીપર જે કામ ચાલે તેમાં તે લગતું નથી પણ ક. ૫૨૩ મુજબ મિલકતની વેવસ્થા બાબત જે તપાસ તેમાં તે લગતું છે. રાણી વી. ત્રીબોવન માનેકચંદ ઈ. લો. રી. ૯ મુ. ૧૩૧ તોહમતદાર સામે ચોરીનું તોહમત હતું તેમાં તેમને ગાય તથા વાછરડાની ચોરી કરી અમુક સખસને અમુક ઠેકાણે વેચી એવું પોલીસની આગળ બતાવ્યું ટુલખેન્ચે મહમદ જડજથી જુદી રીતે પડીને ઠરાવ્યું કે—ક. ૨૭ તે ક. ૨૫ તથા ૨૬ નો વધારો છે ને તેથી પોલીસ અમલદારને આપેલી ખબર કમુલત હોય કે ન હોય તોપણ તે સાબીત કરી શકાય છે. રાણી વી. બાબુલાલ ઈ. લો. રી. ૬ અ. ૫૦૯

તોહમતદારે પોલીસની આગળ કીધું કે—આ છરીવડે છોડીનું ખુન કર્યું છે અને તેના સાંકળા તેના મારી નાંખાની જગાએ નાંખેલા તે બતાવીશ એમ કીધું ને બીજે દીવસે પોલીસ સાથે જઈ જ્યાં છોડીની લાસ પડી હતી ત્યાં સાંકળા બતાવ્યા ઠરાવ્યું કે—આ પ્રમાણે આ પેલી જુબાની કમુલત છે ને તેથી હકીકત માલમ પડી નથી ને તેથી તે તોહમતદારની વિરૂધ્ધ સાબીત થઈ શકે નહી. રાણી વી. પંચન ઈ. લો. રી. ૪ અ. ૧૯૮.

મરતી વખતની જુબાની તોહમતદારની સમક્ષ લેવી જોઈએ ને જે તે પ્રમાણે ન લીધી હોયતો તેમ જુબાની આપી હતી એમ સાબીત થઈ શકે નહી તેવી જુબાનીઓ જે ને સાંભળી હોય તેમની જુબાનીથી સાબીત થઈ શકે ને તેવા સખસો લખેલી જુબાની યાદદસ્ત તાજ કરવાના ઉપયોગમાં લઈ શકે છે રાણી વી. સમીરદીન ઈ. લો. રી. ૮ ક. ૨૧૧.

તોહમતદારને પકડતા અવલ તેને જે અંગીકરણ કરેલું હોયતે પુરાવામાં આપી શકાય છે. રાણી વી. દાબીપ્રસાદ ઈ. લો. રી. ૬ ક. ૫૩૦.

તોહમતદાર સામે ક. ૧૯૩ પ્રમાણે ખોટી સાહેદી બાબતનું તોહમત હતું તેમાં અમુક જુબાની પોલીસ ઇનસપેક્ટર આગળ આપ્યાનું ના કમુલ કર્યું તેથી તે અમલદારને તપાસ્યો ને તેણે લીધેલી જુબાની પુરાવામાં મુકી ઠરાવ્યું કે—તે જુબાનીઓ પુરાવામાં લગતી નથી ને તે તોહમતદારે પોલીસને શું કીધું તે બાબતનો પુરાવો જોઈએ. સેઈક્રાપ્ત ૬ ક. લો. રી. ૪૭

ચીફ કોન્સ્ટેબલે પોતાની સર તપાસણીમાં આરોપી વિરૂધ્ધ પુરાવા દાખલ કેટલીક હકીકત કહેલી જે હકીકત ફરીયાદી અને બીજાએ બતાવી હતી તેમાં ગુન્હો ના સાબીત ઠરાવી ઠરાવ્યું કે—જેણે ફરીયાદી કેલવામાં આવ્યો છે તેણે અને સાહેદીએ ચીફ કોન્સ્ટેબલ આગળ જે હકીકત કહી હતી તે વિષે ચીફ કોન્સ્ટેબલે આપેલી હકીકત આરોપી વિરૂધ્ધ પુરાવામાં લેવી એ વાત આ કલમની સરત વિરૂધ્ધ છે. રાણી વી. કીસનસીંગની સ્ત્રી મુ. હા. કો. કી. ૩. ૪૪ સને ૧૮૯૭.

૧૬૩. (૧) કોઈપણ પોલીસ-અમલદારે અથવા અધિકારવાળા શખસે

સન ૧૮૭૨ના હિંદુસ્તાનના પુરાવાના આક્ટની ૨૪ મી કલમમાં કહી છે તેવી કાંઈપણ લાલચ અથવા ધમકી દેખાડવી નહિ અથવા દેખાડાવવી નહિ અથવા તેવું વચન આપવું નહિ અથવા અપાવવું નહિ.

કાંઈ લાલચ દેખાડવી નહી.

(૨) પણ આ બાબ પ્રમાણે કોઈપણ તપાસ ચાલતી હોય ત્યારે

- કાંઈ મજકુર પોતાની રાજપુશીથી કહેવાની કોઈપણ શખસની મરજી હોય તો
- કાંઈપણ પોલીસ-અમલદારે અથવા બીજા શખસે ચેતવણી આપીને અથવા બીજી રીતે તે શખસને તે મજકુર કહેતાં અટકાવવો નહિ.

ટીકા—પુરાવા એકટની ક. ૨૪ પ્રમાણે ફાળદારી કામમાં લાલચ કીંવા ધમકી કીંવા વચન ઉપરથી કીધેલી કબુલત ગેરલગતી છે. ક. ૨૫ પ્રમાણે પોલીસ અમલદારની રૂબરૂ કીધેલી કબુલત પુરાવામાં લેવી નહીં. ક. ૨૬ પ્રમાણે પોલીસના હવાલામાં સખસ હોય તે તેણે કરેલી કબુલત કોઈ પણ માણસેટની રૂબરૂ કીધી ન હોયતો તેને સદરહુ સખસની વિરૂધ સાબીત કરવી નહીં. ક. ૨૭ તોહમતવાળા સખસે ખતાવેલા મજકુરનો અથવા તેણે કીધેલી કબુલતનો જેટલો ભાગ તે મજકુર અથવા કબુલત ઉપરથી સોધી કાઢેલી હકીકત સાથે સંબંધ રાખતો હોયતો તેટલો સાબીત કરી શકાય છે. કબુલત લેવા વ્યથા કરે તો ઈ. પી. કો. ક. ૩૩૧ કબુલત લેવા મહા વ્યથા કરે તો ઈ. પી. કો. ક. ૩૩૧ કબુલત લેવા ગેરવાજબી કેદ કરે તો ક. ૩૪૮ તથા સાપ્રાધ ધમકી આપે તો ઈ. પી. કો. ક. ૫૦૬ મુજબ ગુન્હા થાય છે. પોલીસ પેદરામાં રહેલા કોઈ સખસે પોલીસ અમલદાર થોડો વખત બહાર ગયો હોય તે દરમીયાન કોઈ ત્રીજા સખસ ને તેણે કબુલત આપી હોય તે આજી થઈ શકે નહીં. લેસ્ટર ઈ. લો. રી. ૧૯ મુ. ૧૬૫. અધીકારવાળા એટલે ફરીયાદી તોહમતદારનો શેઠ શેઠાણી પોલીસ અમલદાર કોન્સ્ટેબલ કે બીજા અમલદાર કે જેના કબજામાં તોહમતદાર કેદમાં હોય તે માણસેટને તેવા બીજા સખસો એનો સમાવેશ થાય છે. ટેલરનો એવીડન્સ તથા ફીલ્ડનો એવીડન્સ

પોલીસ પટેલ એ પોલીસ અમલદાર છે, અને તેની આગળ થએલી કબુલત પુરાવામાં વપરાય નહીં. રાણી વી. બીમા ઈ. લો. રી. નં. ૧૭ મુબાર્ક ૪૮૫.

ડેપ્યુટી માણસેટ કબુલત લીધી તેમાં લખ્યું કે પોલીસના અમલદારને ખસેડીને તહોમતદારને મોઢેથી નિચે મૂજબ કહ્યું—“તમને જે પોલીસ અમલદાર લાવ્યા હતા, તેમને ખસેડ્યો છે, અને તું જે કહીસ તે તારા વિરૂધમાં જશે તેથી વધારે સાફ છે કે તું સાચું બોલ દરાવ્યું કે સદરહુ પ્રમાણે શબ્દો વાપરવાથી—તહોમતદારને કબુલ કરવા લલચાવ્યો એમ થાય છે માટે તે કબુલત પુરાવામાં વપરાય નહીં. રાણી વિ. ઉઝીર ઈ. લો. રી. ૧૦ કલકત્તા ૭૭૫.

૧૬૪. (૧) જે માણસેટ પોલીસ-અમલદાર ન હોય તે દરેક માણસેટ,

આ બાબ પ્રમાણે કોઈ તપાસ ચાલતી હોય ત્યારે, અથવા પછી પણ ચોકસી અથવા ઇનસાફ શરૂ થતાં પહેલાં કોઈપણ વખતે પોતાને કહેલો કોઈપણ મજકુર અથવા પોતાની આગળ કબુલ કરેલી કોઈપણ વાત દફતરમાં દાખલ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) પુરાવો દફતરમાં દાખલ કરવા સાફ આ કાયદામાં આગળ કહેલી રીતોમાંની જે રીત તે કામની હકીકત જોતાં પોતાની નજરમાં ધણીજ ચોખ્ખા આવે તે રીતે સદરહુ મજકુરો દફતરમાં દાખલ કરવા. ૩૬૪ મી કલમમાં ઠરાવેલી રીતે સદરહુ કબુલ કરેલી વાતો દફતરમાં દાખલ કરવી તથા તે ઉપર સહી કરવી, પછી જે માણસેટ તે કામની ચોકસી અથવા ઇનસાફ કરવાનો હોય તે માણસેટની ઉપર તે કહેલા મજકુર અથવા કબુલ કરેલી વાતો રવાના કરવી.

(૩) સદરહુ પ્રકારની કોઈપણ કબુલત રાજીખુશીથી કરવામાં આવે છે એમ, તે કબુલત કરનાર સખસને સવાલ પુછ્યા ઉપરથી, માનવાતું કારણ ન હોય તો કોઈપણ માણસેટ તે કબુલત દફતરમાં દાખલ કરવી નહિ; અને જ્યારે તે કબુલત પોતે દફતરમાં દાખલ કરે ત્યારે તે કબુલતની નીચે તેણે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે રીપ લખવી:—

“ મને લાગે છે કે આ કમ્પુલત રાજપુરીથી કરી છે. આ મારી સમક્ષ તથા મારા સાંભળતાં લીધી છે, અને આ કમ્પુલત કરનાર શખસને તે વાંચી સંભળાવી છે અને તે ખરી છે એવો તેણે અંગીકાર કર્યો છે, અને તેણે કહેલા મજકુરનો પુરે પુરો તથા ખરો હેવાલ તેમાં છે.

(સહી) અ. બ.

માજસ્ટ્રેટ.”

ખુલાસો.—કમ્પુલત અથવા મજકુર લખી લેનારો માજસ્ટ્રેટ તે મુકદ્દમમાં હકુમતવાળો માજસ્ટ્રેટ હોવો જોઈએ એવી જરૂર નથી.

ટીકા—ખુલાસો નવીન છે. મુંબઈ હાઈકોર્ટ સ. બુ. પાને જણાવ્યું કે—ફાજદારી કામ ચલાવવાના રીતના કાયદાની કલમ ૧૬૪ મુજબ કોઈ સખસ માજસ્ટ્રેટની રૂબરૂ જુગ્યાની આપે અથવા કમ્પુલ કરે ત્યારે સદરહુ જુગ્યાની અથવા કમ્પુલત તેના વિરૂધ્ધ ગ્રાહ્ય પુરાવો થાય એટલા માટે જુગ્યાની અથવા કમ્પુલાત થતી વખતે આસપાસની હકીકત તથા તે સખસ તે વેળા કોના સ્વાધીનમાં હતો તે બાબતોનો અવશ્ય કરીને માજસ્ટ્રેટ નોંધવી અને તેને માટે નિચેની પદ્ધતીઓને અનુસરીને લક્ષ પુર્વક ચાલવું ૧ દરેક સ્વાલ અને જવાબ પુરે પુરી રીતે નોંધી લેવો જોઈએ (ક. ૩૬૪) ૨ તોહમતવાળા સખસની સહી અથવા તેની સહીનું નિશાન લેવું જોઈએ (ક. ૩૬૪) ૩ કમ્પુલત નિચે સર્ટીફિકેટ (બતાવ્યા મુજબનું) જોઈએ. ૪ જ્યાં રે આ કાયદાની આ કલમ મુજબ કોઈ પણ જુગ્યાની અથવા કમ્પુલાત લેવામાં આવે ત્યારે તે જુગ્યાની અથવા કમ્પુલત લખી લેનાર માજસ્ટ્રેટ તેના પર કાયદાની જે કલમ મુજબ તે લખી લીધી હોય તે કલમ જણાવવી જોઈએ અને જે જડજ અથવા માજસ્ટ્રેટ તે દસ્તાવેજનો પાછળથી પુરાવા તરીકે ઉપયોગ કરે તેણે તે દસ્તાવેજને મથાળે જે મુકદ્દમો અથવા કામમાં એવો દસ્તાવેજ દાખલ કીધો હોય તેનું નામ તથા અનુક્રમ નંબર ટાંકવો જોઈએ.

જ્યારે આ કલમ મુજબ કોઈ પણ ગુન્હાની કમ્પુલતની નોંધ લખી લેતા હોય તે વેળા આ કાયદાના ચૌદમા બાબ મુજબ તે ગુન્હાની તજવીજનો કરનાર કોઈ પણ પોલીસ અમલદાર હાજર રહે એ મુનાસબ નથી તેમજ તોહમતવાળા સખસને યોગ્ય રીતે પેહરામાં રાખવાને જરૂર હોય તેટલા શીવાય કોઈ પણ પોલીસ અમલદારે તે વખત માજસ્ટ્રેટની કોરટમાં રહેવું નહીં યોગ્ય રીતે પેહરામાં રાખવાનું કામ ધણી વખતે પોલીસ અમલદાર શીવાય માજસ્ટ્રેટની કોરટમાં હાજર રહેલા નોકરોથી પણ બની શકે છે સદર કલમ ૨ માં જે હકીકત લખવાની કહી છે તેમાં આ સરતનો અમલ થાય છે કે નહીં તેનો પણ મજકુર લખવો પણ મુ. હા. કો. ત્રી. ૩-૩ સને ૧૮૯૧ રાણી વી.બાદુના કામમાં ઠરાવ્યું કે—તોહમતદાર પોલીસના કબજામાં નોતો એ લખવું મુકી દીધેલું બીજી સરતો બરાબર પાલેલી. તેથી કમ્પુલાત નકામી થતી નથી.

તે દરેક માજસ્ટ્રેટ—આ શબ્દનો અર્થ ખુલાસો નવીન આપવામાં આવ્યો છે તેથી થઈ જાય છે, ને ફેસલામાં પણ ઠું છે કે—કોઈ પણ માજસ્ટ્રેટ પણ અધીકાર વાળો માજસ્ટ્રેટ એમ નહીં. રાણી વી. વાહલા જેઠા ૭ મુ. હા. કો. રી. ૫૬ તથા રાણી વી. કનોમુની ૬ ક. લો. રી. ૨૩૯ રાણી વી. અનંતરામ ઈ. લો. રી. ૫ ક. ૯૫૪ બેહારી કાજની બાબત ૫ ક. લો. રી. ૨૩૮.

મજકુર (ફોટોગ્રેફ) અથવા કમ્પુલત કરેલી કોઈપણ વાત—આ કલમ મુજબ જે માણસે માજસ્ટ્રેટની રૂબરૂ સાક્ષી તરીકે જુગ્યાની આપી હોય તે માણસની જુગ્યાની અને તોહમતદારની કમ્પુલાત લખી લેવાનો અધીકાર છે, રાણી વી. માલકા ઈ. લો. રી. ૨ મુ. ૬૪૩.

ધોકશી અથવા ધનસાફ સફ થતા પેહલા—અમુક દીવસે તોહમતદારની કમુલત લખી લીધી ને તેને બીજે દીવસે તે કેસ ચલાવવાને માછલેટને અધીકાર હોવાથી જુઆનીઓ લઈ કમીટ કર્યો ઠરાવ્યું કે—તોહમતદારની કમુલાત ક. ૩૬૪ પ્રમાણે ગણવી જ્નેધયે. રાણી વી. ચાકુળખાન ઇ. લો. રી. ૫ અ. ૨૫૩ તે રીતે સદરહુ મચકુરે $\times \times \times \times$ કમુલ કરેલી વાતો $\times \times \times$ દાખલ કરવી. આ કલમથી એ બાબતો જુદી જુદી છે બ્યારે કામ સખસ કામી હકીકત જાણતો હોય ને તે કેલવા આવે તે એક ને બીજુ ને તોહમતદાર પાલીસ તરફથી ગુન્હો કમુલ કરવા આવ્યો હોય તે પેહલાની બાબતમાં કાયદો એમ કહે છે કે—પુરાવો દફતરમાં દાખલ કરવા સાડ કહેલી રીતોમાની ને રીત યોગ્ય લાગે તે રીતે દાખલ કરવી. એટલે સાહેદ હોયતો સાગન કે પ્રતીજાપર લેવી. અને તોહમતદાર હોયતો તેની ક. ૩૪૨ પ્રમાણે સાગન કે પ્રતીજા આપ્યા શીવાય લેવી. રાણી વી. માલકા ઇ. લો. રી. ૨ મુ. ૬૪૩.

બ્યારે—આ કલમ મુજબ કમુલાત ખુશીથી આપેલી છે એવું સર્ટીફિકેટ માછલેટ કમુલાત લખી લેતી વખતે અથવા કમુલાત ને દીવસે લીધી હોય તે દીવસે આખુ ના હોંય તો તે કમુલાત પુરાવામાં આલય થઈ શકે નહી. રાણી વી. દાજનરમુ ઇ. લો. રી. ૬ મુ. ૨૮૮

મારી સમક્ષ $\times \times \times$ તેણે કહેલા $\times \times \times$ આ કલમ મુજબ પુરાવામાં દાખલ કરવાને કમુલાત ઉપર માછલેટના ધારવા પ્રમાણે કમુલાત ખુશીથી આપેલી છે એટલુંજ ફક્ત લખવુ જોઈએ નહીં પણ ક. ૩૬૪ મુજબ સર્ટીફિકેટ આપવું જોઈએ કમુલાત પુરાવામાં આલય થઈ શકે તેવી ના હોય તો તે સાબીત કરવાને મોતો પુરાવો લઈ શકાય નહી. રાણી વી. સીવરા ઇ. લો. રી. ૧ મુ. ૨૧૯.

માછલેટે કમુલાત લીધી હોય અને કાયદામાં બતાવ્યા પ્રમાણે બરોબર રીતે સરટીફિકેટ તેની જોડે ના ટાંચુ હોયતો તેટલાજ કારણ ઉપરથી કમુલાત કામમાં નકામી થઈ જતી નથી રાણી વી. ભૈરનસીંગ ઇ. લો. રી. ૪ અ. ૩૩૮.

કમુલાત—એ શબ્દનો અર્થ એવો છે કે—જે માણસ સામે ગુન્હાનુ તોહમત આવ્યુ હોય તે ગુન્હો કયો છે એમ કહે અથવા એવું બતાવી આપે તે. સ્ટીપન ડાઇનેષ્ટ પુરાવા એક્ટ પરનું ની ક. ૨૧ રાણી વી. મીહીર અલી મુત્રીક ઇ. લો. રી. ૧૫ ક. ૫૮૯ તથા રાણી વી. બામુલાલ ઇ. લો. રી. ૬ અ. ૫૦૯ પણ રાણી વી. જગરૂપ ઇ. લો. રી. ૭ અ. ૬૪૬ ના કામમાં ઠરાવ્યું કે—માત્ર દોષ મુકે તેવી કે જોથી ગુન્હાનુ જુજ અંગી કરણ થતુ હોય તો તેનો સમાવેશ કમુલાત એ શબ્દમાં થતો નથી. ૯ મુ. લા. ક્રો. રી. ૩૪૪ ગડગડ બેચરના કામમાં ઠરાવ્યું કે—કેદીએ કરેલી કમુલાત તેને વાંચી સંભળાવતા ફરી બન્ય તો તે કમુલાત નથો તેમજ આપાખીન બાપુના કામમાં મુ. લા. ક્રોઈ તા. ૨૯-૬-૯૯ ના રોજ ઠરાવ્યુ કે તોહમતદારની કમુલાત લેતા પેહલા ખાત્રી કરી લેવી જોઈએ કે રાજપુશીથી કમુલાત કરે છે કે કેમ. તોહમત દારને પકડવામાં તેની સામે ગેરવર્તણુક વાપરી હોય ૨૪ કલાક કરતા વધારે વખત સુધી ગેરવાજબી રાખ્યો હોય અને તેનાપર મારના નિશાન હોય તો કરેલી કમુલાત રાજ ખુશીથી કરી એમ ગણાય નહી ને તેથી પુરાવામાં આલય થઈ શકે નહીં.

પાછી ખેચી લીધેલી કમુલાત—કમુલાત પાછી ખેચી લેવામાં આવેલી ને કમુલાત કાયદેસર રીતે લીધેલી તે કમુલાત ગુન્હેગાર ઠરાવવાને માટે બીજા લગતા પુરાવાથી ટેકો ના મળ્યો હોય “તોપણ” પુરતી છે. રાણી વી. ભટનરજવાત ૧૨ વિ. રી. ૪૯ પણ જુઓ. ૨ ક. લો. રી. ૧૩૨.

પાછી ખેચી લીધેલી કમુલાતને બીજા સ્વતંત્ર લગતા ભરસાદાર પુરાવાથી મુખ્ય બાબતોથી મજબુતી મળવી જોઈએ રાણી વી. ભાર માપા ઇ. લો. રી. ૧૨ મ. ૧૨૩ તથા રાણી વી. રંગી ઇ. લો. રી. ૧૦ મ. ૨૯૫ પણ ઇ. લો. રી. ૧૯ મુ. ૭૨૮ રાણી વી. ધારીયાના કામમાં ઠરાવ્યું કે—પાછી ખેચી લીધેલી કમુલાત રાજ ખુશીથી કરી હતી તો કેસના બીજા પુરાવા સાથે

તેના પર આધાર રાખી શકાય. કાયદાનો એવો કાંઈ નિયમ નથી કે પાછી ખેચી લીધેલી કમ્પુલાતને મુખ્ય બાબતમાં લગતા પુરાવાથી મજબુતી મળવી જોઈએ તેવી કમ્પુલાત વાપરવાનો આધાર કાયદા કરતાં ગ્રહપણ પર વધારે આધાર રાખે છે. પણ ઇ. લો. રી. ૧૮ અ. ૭૮ રાણી વી. મહાગીરના કામમાં ઠરાવ્યું કે—પાછી ખેચી લીધેલી કમ્પુલાત પુરાવાનો વિચાર કર્યા વગર લીધેલી કમ્પુલાત ખરી છે એમ ઉતાવળથી માની તે પર આધાર રાખી સજા કરવી તે સલામત નથી એટલે કમ્પુલાત બીજા ભરસાદાર સ્વતંત્ર પુરાવાથી સાબીત થવી જોઈએ.

કમ્પુલાતો બરાબર નમુના પ્રમાણે નહીં લીધેલી છતાં દાખલ કરી તે—કમ્પુલાત બંગાલીમાં તોહોમતદારે આપેલી જે ઇંગ્રેજમાં લખી લીધેલી કમીટીંગ માજિસ્ટ્રેટ તેના પુરાવામાં કીધેલું કે—પોતે બંગાલી લખી શકતો નથી, ને જે વખતે કમ્પુલાત લીધી તે વખતે મોહરીઅર હતો નહીં. ઠરાવ્યું કે—ક. ૩૬૪ પ્રમાણે બરાબર રીતે ચાલવામાં આવ્યું છે. રાણી વી. રાજાઈમીઆ. ઇ. લો. રી. ૨૨ ક. ૮૧૭

કમ્પુલાત સવાલ જવાબના રૂપમાં લખ્યા વગર વાતના રૂપમાં લખી લીધેલી, ને એવું કાંઈ બતાવવામાં આવ્યું નથી કે તે ભુલથી તોહોમતદારને નુકસાન થયું હોય ઠરાવ્યું કે—તે ભુલથી કમ્પુલાત પુરાવામાં લેવા હરકત નથી મુનશી સેધકની અરજી બાબત ઇ. લો. રી. ૮ ક. ૬૧૮ રાણી વી. ટીટુમીયા. ૧ ક. લો. રી. ૧ તથા રાણી વી. સગમ્પર ૧૨ ક. લો. રી. ૧૨૦

માજિસ્ટ્રેટ સર્ટીફિકેટ જે નમુના પ્રમાણે આપવું જોઈએ તેનું પ્રમાણે બરાબર રીતે આપવામાં આવ્યું ન હોય તો તેથી કમ્પુલાત દાખલ કરવાને કાંઈ હરકત નથી. રાણી વી. બાઈ રોનસીંગ ઇ. લો. રી. ૩ અ. ૩૩૮.

તોહોમતદારે કમ્પુલાત એક બાપામાં કરી હોય ને બીજી બાપામાં લખી લીધી હોય તો જે બાપામાં આપી તે બાપામાં લખી લેવાય તેમ નોંધવું એવું બતાવ્યા શીવાય તે કમ્પુલાત પુરાવામાં દાખલ થઈ શકે નહીં. રાણી વી. નીલમાધવ મીટર ઇ. લો. રી. ૧૫ ક. ૫૩૯ તથા રાણી વી. લાલચંદ ઇ. લો. રી. ૧૮ ક. ૫૪૯.

પર હુકમ લીધેલી કમ્પુલાત—કાયદા પ્રમાણે સર્ટીફિકેટ આપ્યું હોય સહીનું નિશાન હોયતો એટલે કાયદેસરનીતે નેટીવસ્ટેટમાં કમ્પુલાત લેવામાં આવી હોયતો પુરાવા એકટની ક. ૮૦ પ્રમાણે તે પુરાવામાં દાખલ થઈ શકે છે, રાણી વી. સુંદરસીંગ ઇ. લો. રી. ૧૨ અ. ૫૯૫ રાણી વી. નાગલા કાલા ઇ. લો. રી. ૨૨ મુ. ૨૩૫ પણ મદ્રાસ હાઈ કોર્ટે ચીના વેંકકાના કામમાં જુદી રીતે ઠરાવેલ તે એ કે—રીતસર સર્ટીફિકેટ આપ્યું હોય તોપણ તે પુરાવામાં ગ્રાહ્ય થઈ શકે નહીં તે માત્ર જેમ'બાનગી સખસ આગળ થઈ હોય ને જેમ સોગનપર સાબીત થવી જોઈએ તેમ સાબીત થવી જોઈએ પુરાવા એકટની ક. ૮૦ લાગુ પડતી નથી.

તોહોમતદારની કમ્પુલાત—જે માજિસ્ટ્રેટને ચોક્કસી ચલાવવા તથા કમીટ કરવાનો અધીકાર નહીં તેવા માજિસ્ટ્રેટ લીધેલી, પણ તોહોમતદારની સહી કે નીસાન લીધેલું નહીં તે કમ્પુલાત પુરાવામાં ગેરલગતી ઠરાવી. રાણી વિ. રતન ૧૦ મુંબઈ હા. રી. ૧૬૬.

તોહોમતદારની કમ્પુલાત લીધી, પણ રીતસર સર્ટીફિકેટ નહીં આપ્યું તેમજ તેની સહી કે નીસાન પણ નહીં લીધેલું—તેમાં ઠરાવ્યું કે કમ્પુલાત પુરાવામાં વપરાય નહીં. રાણી વિ. મનુપાનીઓલી. ૪ કલકત્તા લો. રી. ૨૮૯. તોહોમતદાર પોલીસના હવાલામાં લાંબા વખતથી હ તો એ સમયથી કમ્પુલાત નકામી થતી નથી માહાદુ લાલજી મુ. હા. કી. ૩. ૨૫-૧૦-૯૪.

૧૬૫. (૧) જે અમલદારના હવાલામાં 'કોઈ પોલીસ થાણું' હોય તેને અથવા કોઈ પોલીસ અમલદાર તપાસ કરતો હોય તેને પોલીસ અમલદારે જા. જે ગુંહા બાબત તપાસ કરવાનો અખત્યાર હોય તે ગુંહાની તપાસ કરવા સારૂ ફલાણો દસ્તાવેજ અથવા બી-

છ વસ્તુ હાજર થવાની જરૂર છે એમ તે અમલદારની નજરમાં આવે, અને જે શખસને ૯૪ મી કલમ પ્રમાણે સમન અથવા હુકમ મોકલ્યો હોય અથવા મોકલી શકાય તે શખસ તે સમનમાં અથવા હુકમમાં ફરમાવ્યા મુજબ સદરહુ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ હાજર કરશે નહિ અથવા નહિ કરે એમ માનવાનું કારણ હોય, અથવા સદરહુ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ ફાણા શખસના કબજામાં છે એવું જણવામાં ન હોય, ત્યારે ત્યારે જે થાણું પોતાના હવાલામાં હોય અથવા જે થાણામાં તેને નિમ્મે હોય તે થાણાની હદમાંહેની કોઈપણ જગામાં તેને માટે ઝાડો લેવાને અથવા ઝાડો લેવરાવવાને તે અમલદાર મુખત્યાર છે.

(૨) સદરહુ અમલદારે, ખની શકે તો ઝાડો લેવો તે જતે લેવો

(૩) જો તે ઝાડો તેનાથી જતે લેવાનું ન ખની શકે, અને તે ઝાડો લેવાને બીજે કોઈ પણ લાયક શખસ તે વખતે હાજર ન હોય, તો પોતાના હાથતળેના કોઈપણ અમલદારને તે ઝાડો લેવાનું ફરમાવવાને તે અમલદાર મુખત્યાર છે અને તેણે તે હાથ તળેના અમલદારને એક હુકમ લખીને આપવો, અને કયા દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુને માટે ઝાડો લેવો છે તે, તથા કય જગાનો ઝાડો લેવો છે તે; તે હુકમમાં લખવું; અને ત્યાર પછી તે જગામાં તેને માટે ઝાડો લેવાને તે હાથતળેના અમલદાર મુખત્યાર છે,

(૪) ઝાડો લેવાના વારંટો બાબત આ કાયદાના ઠરાવો, આ કલમ પ્રમાણે લીધેલા ઝાડાને ખની શકે તેટલે સુધી, લાગુ પડશે.

ટીકા—તેણે તે હાથ તળેના અમલદારને એક લખીને હુકમ આપવો. * * * *

જે કામમાં કાયદાના આ નિયમો પ્રમાણે ચાલવામાં નહી આવેલું તે કામમાં હાઇકોર્ટે ૪. ૧૪૭-૩૫૩ પ્રમાણે કરેલી સળ રદ કરી એવા કારણથી કે થાણાના પોલીસ અમલદારે લખેલ હુકમ આખ્યા શીવાય તાબાના પોલીસ અમલદારને સોંપેલું તેથી રાણી વી. તારાચણુ ૭ નો વે. પ્રો. ૨૦૯. પોલીસ થાણાના અમલદારે તજવીજ કરવાનું તાબાના અમલદારને સોંપેલું તેણે ઝડતી લેવાના વારંટ શીવાય ચોરીની મિલકત સોંપવાને ધરમાં પેસવાને યત્ન કરેલો તેમાં તેને અટકાવવામાં આવ્યો હતો ઠરાવ્યું કે—જો કે વારંટ શીવાય ધરની ઝડતી લેવાનો પોલીસ અમલદારને વ્યાજબી રીતે હક નોતો તોપણ તે અમલદાર કાયદા વિરૂધ્ધ ચાલ્યો તેથી અટકાવ વ્યાજબી હતો એવી તકરાર અટકાવ કરનાર માણસ લાવી શકે નહી કારણ કે તે અમલદાર શુદ્ધ યુદ્ધીથી અને દેશ શીવાય બીજી રીતે ચાલ્યો હતો એમ સાબીત કરવામાં આવ્યું નોતું રાણી વી, વે-કંઠરાવ શ્રીનીવાસ ૭ મુ. હા. કો. રી. ૫૦ રાણી વી. પકોટ કોડુ ઇ. સો. રી. ૧૯ મ. ૩૪૯

૧૬૬. (૧) પોલીસનું એક થાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદાર જે કામમાં પોતાના થાણાની હદમાં કાંઈ ઝાડો

લેવરાવવાને મુખત્યાર હોય તે કામમાં તેવો ઝાડો કોઈ પણ જગામાં લેવરાવવાનું, પોલીસનું કોઈ બીજું થાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારને ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, પછી તે બીજું થાણું તેજ જગ્યામાં હોય કે જુદા જગ્યામાં હોય તોપણ

(૨) સદરહુ પ્રકારના અમલદારને સદરહુ પ્રમાણે ફરમાવ્યું હોય ત્યારે તેણે ૧૬૫ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે ચાલવું, અને કાંઈ વસ્તુ જડે તો જે અમલદારના ફરમાવ્યાથી ઝાડા લીધો હોય તે અમલદારની ઉપર તેણે તે વસ્તુ મોકલી દેવી.

૧૬૭. (૧) જ્યારે જ્યારે આ બાબ પ્રમાણે કોઈ પણ તપાસ ૬૧ મી કલમથી મુકરર કરેલી ચોવીસ કલાકની મુદતમાં પુરી થઈ. જ્યારે ચોવીસ કલાક- શકશે નહિ એમ જણાય, અને તોહોમત અથવા આપેલા માં તપાસ પુરી થઈ શકે ખબર પાકા આધારવાળી છે એમ માનવાના સબબ હોય, નહિ ત્યારે કેમ કરવું. ત્યારે ત્યારે પોલીસ થાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારે આ કાયદામાં આગળ ફરમાવેલા રે-જનામાંમાં તે મુકદ્દમા સંબંધી કરેલી નોંધની એક નકલ પાસેમાં પાસેના મા-જીસ્ટ્રેટને તાબડોતોબ મોકલવી અને તેજ વખતે કોઈ તોહોમતવાળો હોય તો તેને સદરહુ માજીસ્ટ્રેટની આગળ મોકલી દેવો.

(૨) જે માજીસ્ટ્રેટની આગળ આ કલમ પ્રમાણે તોહોમતવાળો રા-ખસને મોકલ્યો હોય તે માજીસ્ટ્રેટ તે કામનો ઇનસાફ કરવાની પોતાને હુ-કુમત હોય કે નહિ હોય તોપણ તે તોહોમતવાળાને બધી મળીને પંદર ૧૬૫સની મુદતસુધી પોતાને ચોગ્ય લાગે તેવા પેહોરામાં અટકાવી રાખવાનો વખતે વખતે અધિકાર આપવાને મુખત્યાર છે. જે તે કામનો ઇનસાફ કરવાની અથવા ઇનસાફ કરવા સાફ તે કામ કમિટ કરવાની પોતાને હુકુમત ન હોય, અને પોતાના વી-ચારમાં એવું આવે કે તોહોમતવાળાને વધારેવાર અટકાવી રાખવાની જરૂર નથી, તો તે માજીસ્ટ્રેટ તેને સદરહુ હુકુમતવાળા માજીસ્ટ્રેટની પાસે મોકલવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૩) આ કલમ પ્રમાણે પોલીસના પેહોરામાં અટકાવી રાખવાનો અધિકાર આપનારા માજીસ્ટ્રેટ તેમ કરવાનાં પોતાનાં કારણો દફતરમાં લખવાં

(૪) જે તે હુકમ જલ્દા માજીસ્ટ્રેટ અથવા પેટા તુકડી માજીસ્ટ્રેટ શિવાય બીજા કોઈ માજીસ્ટ્રેટ કર્યો હોય, તો તેણે પોતાના હુકમની નકલ તથા તે હુકમ કરવાનાં કારણો પોતે જે માજીસ્ટ્રેટના પ્રત્યક્ષ તાબામાં હોય તે માજી-સ્ટ્રેટને લખી મોકલવાં.

ટીકા—મુ'બાઇ હાઇ કોર્ટ સ. જુ. પાને. જણાવ્યું છે કે—મહારાણી સાહેબની રમ્મિત જે વિનાકારણ અને કાયદા વિરૂધ્ધ પ્રતીબંધમાં રહેતી બચાવવી એ પ્રત્યેક વર્ગના માજીસ્ટ્રેટનું કામ છે તોહોમતવાળા સખસને માજીસ્ટ્રેટની રૂમ્સ ૨૪ કલાકની અંદર રળુ કરવો એવો ચોખ્ખો ઠરાવ કાયદામાં છે, (કે, ૬૧) જે પોલીસ અમલદાર આ નિયમ પ્રમાણે ચાલે નહી તે પોતે ગુન્હો કરે છે અને તેનાપર સખત નજરે જોવું જોઈએ,

પોલીસે ચોગ્ય અને પુરતું કારણ બતાવ્યા શીવાય આ કાયદાની આ કલમ પ્રમાણે તો હોમતવાળા સખસને અટકાવી રાખવાના વિશેષ હુકમ આપવા નહી સાધારણ નિયમ તરીકે અ-ધીકારવાળા માજીસ્ટ્રેટની રૂમ્સ તોહોમતવાળા સખસને આણુવો જોઈએ અને તેમની નજરમાં વધારે તપાસ કરવાની જરૂર જણાયતો કે, ૩૪૪ મુજબ વખતે વખત તપાસ કરવાનું લેખો

મુલતવી શાખી શકે છે તેમ છતાં પણ ન્યારે આ કાયદાની કલમ પ્રમાણે કેદીને માજીસ્ટ્રેટની પાસે આજીવનમાં આવે ત્યારે તે માજીસ્ટ્રેટ તેને અટકાવી રાખવાનો હુકમ કર્યા આગમ્ય એવી ખાત્રી કરવી જોઈએ કે—(અ) કેદીને પકડવા તથા અટકાવી રાખવા લાયક કોઈ એક અમુક ગુન્હો કીધો છે એવો શક લાવવાના બળવાન કારણ છે, (બ) તેને પોલીસના હવાલામાં રહેવા દેવો એ ખરેખર અવશ્યનુ છે આવી રીતે પ્રતીબંધમાં રાખ્યાથી ન્યાયનું કામ વધારે સારૂ થવાને બદલે વારંવાર ન્યાય હુકમે તેથી કરીને ઉપર વર્ણવેલા સીધાંતને અનુસરી જોતા અટકામા રાખવાનો પુરતો પુરાવો હોવા વગર અટકમાં રાખવાનો હુકમ કરવો નહીં જો કોઈ માજીસ્ટ્રેટ પોલીસને આ કાયદા પ્રમાણે ખરેખર ચલાવવામાં અને તેમ કરવાની તેને ફરજ પાડવામાં કસુર કરશે તો તે માજીસ્ટ્રેટ પોતાના કર્તવ્યમાં મોટી ભુલ કીધી છે એમ હૈકોર્ટ માનશે.

તેમજ બુક પાને જણાવ્યુંછે કે—ન્યારે પોલીસની કોમ્પિયુ તજવીજના દરમીયાન તોહોમત વાળાને ગુન્હોગાર ઠરાવતી હકીકતો અજવાળામાં આવી હોય પરંતુ તે કામ અધીકાર ધાળા માજીસ્ટ્રેટ તરફ મોકલવા લાયક ન હોય ત્યારે તે તોહોમત વાળા સખસને તપાસ થવા પર પાછો કેદમાં મોકલવાનો હુકમ મેળવવા માટે આ કલમ મુજબ સૌથી નજીકના માજીસ્ટ્રેટ તરફ મોકલવો જોઈએ અને તેજ વખતે ગાયરીમાં દાખલ કીધેલી નોંધાની નકલ પણ મોકલવી જોઈએ ગાયરી અથવા તેની નકલ તૈયાર કરવામાં ઢીલ થયાને લીધે તોહોમત વાળાને અટકાવી રાખવો એ વાજબી નથી.

ચોવીસ કલાકમાં ન્યારે સતત (ચાલુ) ૨૪ કલાકનો અટકાવ ન હોય ત્યારે લાગુ પડતી નથી. ઈનફોર્મીર થાબા ૧ વિ. રી. ૫

પંદર દીવસની મુદત સુધી આ બાબ પ્રમાણે થતી પોલીસ તપાસમાં એક અથવા વધારે રીમાન્ડ સુધી. બધી મળી પંદર દીવસ કરતા વધારે લાંબી મુદત સુધી પ્રતીબંધમાં રાખવા હુકમ આપી શકાય નહીં. આ કલમ પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટ ન્યારે હુકમ કરે ત્યારે તોહોમતદારને પોલીસના હવાલામાં કે અથવા તેવા કોઈ પ્રતીબંધમાં માજીસ્ટ્રેટ યોગ્ય ધારે તેવો હુકમ કરી શકે આ કલમ પ્રમાણેનો પ્રતીબંધ ક. ૩૪૪ થી તદ્દન જુદો છે. ને ક. ૩૪૪ નો પ્રતીબંધ ચોક્કશી વખતનો છે ને આ કલમ પ્રમાણે પોલીસ પોતાની તપાસ પુરી કરે તે માટે છે, રાણી વી. એમગડુ ઇ. લો. રી. ૧૧ મ. ૯૮ પોલીસ ઈન્સ્પેક્ટર સામે ૨૪ કલાક કરતા વધારે વખત સુધી અટકાવી રાખવા વિષે તોહોમત હતું તેમાં ફરયાદી તરફથી એમ સાબીત થવાની જરૂર નથી કે—તેનો ગુન્હાવાળો ધરાદો હતો. કાયદામાં ખુલુ છે કે—૨૪ કલાક કરતા વધારે વખત સુધી માજીસ્ટ્રેટના હુકમ વગર અટકાવી રાખવો નહીં રાણી વી. બ સુરામદાસ ૧૯ વિ. રી. ૩૬. માજીસ્ટ્રેટ મુદત બતાવ્યા શીવાય પ્રતીબંધમાં રાખવા જે હુકમ કરે તે ગેરકાયદે છે. રાણી વી. સરકીના વલદ ધાકુપ મુ. હા. કો. રી. ૩૧.

સુધારો. પેહલા પારેગ્રાફમાં ખખર એ શબ્દ નવીન ઉમેર્યો છે.

૧૬૮. ન્યારે તાબા માંહેના કોઈ પોલીસ અમલદારે આ બાબ મુજબ કોઈ તપાસ કરી હોય, ત્યારે જે અમલદારના હવાલામાં તાબા માંહેના પોલીસ અમલદારે તપાસનો રિપોર્ટ કરવો. તે પોલીસ થાણું હોય તે અમલદારને તેણે તે તપાસનાં પરિણામનો રિપોર્ટ કરવો.

પોર્ટ કરવો.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણેનો રીપોર્ટ એ પુરાવા એકઠની ક. ૭૪ પ્રમાણે સાર્વજનિક હસ્તાવેજ નથી તેથી તોહોમતદાર ચોક્કસી થતા પહેલા તેની નકલો માગવા હકદાર નથી. રા-ણી વી. અરમગમ ઈ. લો. રી. ૨૦ મ. ૧૮૯

૧૬૯. તોહોમતવાળાને કોઈ માલસેટની પાસે મોકલવાનું વ્યાજબી

ન્યારે પુરાવો બરોબર થાય એટલો પુરતો પુરાવો અથવા એવા વાજબી આ-ધારવાળો શક નથી એમ જે અમલદારના હવાલામાં તે પોલીસ થાણું હોય તે અમલદારને, આ બાબ પ્રમાણે તપાસ કર્યા ઉપરથી, જણાય તો જે માલસેટને પોલીસ રિપોર્ટ ઉપરથી તે ગુન્હો સાંભળવાનો અધિકાર તથા

તોહોમતવાળાનો ધનસાફ કરવાનો અથવા ધનસાફ થવા સાડ તેને કમિટ કરવાનો અધિકાર આપ્યો હોય તે માલસેટની આગળ હાજર થવાનું ફરમાવવામાં, જે અને ન્યારે આવે તો અને ત્યારે હાજર થવા બાબત, સદરહુ અમલદાર ફર-માવે તે સુજબ, જમીન સાથે અથવા જમીન વગર, તે શખસ એક ખત લખી આપે એટલે, જે તે પેહોરામાં હોય તો, તેને તે અમલદારે છુટો કરવો.

ટીકા—ખત ત્યા જમીન ખતનો નમુનો પરીશીષ્ટ નખર ૫ મા નંબર ૨૫ નો છે. તે જુઓ પોલીસ અમલદારને ફરીયાદ પાછી ખેચી લેવાની પરવાનગી આપવાનો અધિકાર નથી. એ માલસેટનું કામ છે. મુ. હા. કો. નોટસવ. ૧૫ જુન ૧૮૭૫

૧૭૦. (૧) ઉપર કહ્યા પ્રમાણે પુરતો પુરાવો અથવા વાજબી આધાર-

વાળો શક છે એમ જે અમલદારના હવાલામાં તે પોલીસ થાણું હોય તે અમલદારને, આ બાબ પ્રમાણે તપાસ કર-યા ઉપરથી જણાય તો જે માલસેટને પોલીસ રિપોર્ટ ઉ-પરથી તે ગુન્હો સાંભળવાનો અધિકાર તથા તોહોમતવા-ળાનો ધનસાફ કરવાનો અથવા ધનસાફ થવા સાડ તેને

કમિટ કરવાનો અધિકાર આપ્યો હોય તે માલસેટની પાસે સદરહુ અમલદારે તોહોમતવાળાને પેહોરામાં આપીને મોકલી દેવો, અથવા જે તે ગુન્હો જમીન લઈ શકાય એવો હોય અને તોહોમતવાળો તારણ આપી શકતો હોય તો, કોઈ મુકદ્દર-દિવસે સદરહુ માલસેટની આગળ હાજર થવા સાડ તથા જ્યાં સુધી બીજી રીતે ફરમાવવામાં આવે નહિ ત્યાંસુધી સદરહુ માલસેટની આગળ રોજ રોજ હાજર રહેવા સાડ તેની પાસેથી તે અમલદારે તારણ લેવું.

(૨) જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસ થાણું હોય તે અ-મલદાર ન્યારે આ કલમ પ્રમાણે કોઈ તોહોમતવાળા શખસને માલસેટની પાસે મોકલે અથવા સદરહુ માલસેટની આગળ હાજર થવા સાડ તેની પાસેથી તાર-ણ લે, ત્યારે તે માલસેટની આગળ જે હથિયાર અથવા બીજી વસ્તુ હાજર કરવાની જરૂર હોય તે પણ તેણે મોકલવાં, અને કોઈ ફરિયાદી હોય તો તેને તથા ફલાણા શખસો તે કામની હકીકતથી વાકેફ છે એમ તે અમલદારને જણાય તેમાંના જેટલાની પોતાને જરૂર લાગે તેટલા શખસોને ખતમાં ફરમાવેલી વખતે તથા રીતે તોહોમતવાળાની ઉપર મુકેલા તોહોમતનાં કામમાં માલસેટની આગ-ળ હાજર થવા સાડ, તથા, પ્રસંગ પ્રમાણે, ફરિયાદનું કામ ચલાવવા સાડ અ-થવા પુરાવો આપવા સાડ, એક ખત લખા આપવાનું ફરમાવવું.

(૩) જે તે ખતમાં જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટની અથવા પેટા તુકડી માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટ કહી હોય તો જે કોર્ટની પાસે સદરહુ માજિસ્ટ્રેટ તે કામ ચોકસી અથવા ધનસાફ કરવા સાફ મોકલે તે કોર્ટનો તેમાં સમાવેશ થાય છે એવું સમજવું, પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે આ પ્રમાણે કામ મોકલવાની વાજબી નોટીસ સદરહુ ફરિયાદીને અથવા શખસોને આપવી જોઈએ.

(૪) આ કલમ પ્રમાણે મુકરર કરવાનો દહાડો તોહમતવાળા શખસ પાસેથી હાજર થવાનું તારણ લીધું હોય તો તેને જે દહાડે હાજર થવાનું હોય તે દહાડો, અથવા તે શખસને પેહોરામાં આપીને મોકલવો હોય તો, જે દહાડે તે માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટ આગળ આવી પોહોચવાની તેની વડી હોય તે દહાડો હોવો જોઈએ,

(૫) જે અમલદારની સમક્ષ તે ખત લખી આપ્યું હોય તે અમલદારે તેની એક નકલ જે શખસોએ તે ખત લખી આપ્યું હોય તેમાંના એક જણને આપવી, અને પછી તે અસલ ખતને પોતાના રિપોર્ટ સાથે માજિસ્ટ્રેટ ઉપર મોકલવું.

ટીકા—સાહેદીઓના મુચરકા લેવાનો નમુનો પરીશીષ્ટમાં ૫ મા નંબર ૨૬ નો છે.

મુકરર કરેલા દીવસે.—મુચરકો તોહમતદારને બંધન કારક થવાને તેણે કોર્ટમાં કયા દીવસે હાજર થવું એ બતાવવું જોઈએ રાણી વી. પુરાન જલ્લાહ ૧૧ વિ. રી. ૪૭.

તારીખ પછી એક મહીને હાજર થવાનો સાહેદીઓનો પોલીસ મુચરકો લઇ શકે નહીં. રાણી વી. ભીમ માનજી ૬ વિ. રી. ૫૨ આ કલમ પ્રમાણે ફરિયાદીને સાક્ષીઓના મુચરકા તેઓ પુરાવો આપવા હાજર થાય તે માટે લેવા જોઈએ. રાણી વી. પુરાન જલ્લાહ ૧૧ વિ. રી. ૪૭.

મુંબાઇ હા. કો. સ. બુ. પાને જણાવ્યું છે કે—જ્યારે અજવાલામાં આવેલી હકીકતો પરથી એવું એક કામ બનેલું હોય કે જે અધીકારવાલા માજિસ્ટ્રેટની પાસે યોગ્ય રીતે મોકલી શકાય ત્યારે તોહમતવાળાને આ કલમના ઠરાવ પ્રમાણે તેવા માજિસ્ટ્રેટની તરફ તુરત મોકલવો જોઈએ જે પોલીસને તજવીજને પેહલે બાગે તોહમતવાળા ઉપરનું કામ મનજીત માલમ પડેતો ઉપલી કલમમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે તેને એકદમ મોકલી દેવો જોઈએ.

૧૭૧. કોઇ પણ ફરિયાદી અથવા સાહેદ માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં જતો હોય ત્યારે રસ્તે તેને કોઇ પોલીસ અમલદારની સાથે જવાનું ફરમાવવું નહિ,

ફરિયાદીઓને તથા સાહેદોને પોલીસ અમલદારની સાથે જવાનું ફરમાવવું નહિ.

અથવા કોઇ પણ ફરિયાદીને અથવા સાહેદને નકામો પ્રતિબંધ અથવા ફરિયાદીઓને તથા સાહેદોને પ્રતિબંધ કરવો અડચણ કરવી નહિ, અને હાજર થવા બાબત તેના પોતાનાં જાત મુચરકા શિવાય કાંઈ બીજું તારણ આપવાનું તેને ફરમાવવું નહિ;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, ૧૭૦ મી કલમમાં ફરમાવ્યા મુજબ કોઈ પણ ફરિયાદી અથવા સાહેદ હાજર થવાની ના કેહે અથવા

હુકમ નહિ માનનારા ક- ખત લખી આપવાની ના કેહે તો, જે અમલદારના હ-
રિયાદીને અથવા શાહેદને વાલામાં પોલીસ થાણું હોય તે અમલદાર તે ફરિયાદીને
પેહેરામાં આપીને મોક- અથવા શાહેદને પેહેરામાં આપીને માણજેદની પાસે મો-
લવાનો અધિકાર છે. કલવાને મુખત્યાર છે, અને તે ફરિયાદી અથવા શાહેદ
સદરહુ ખત લખી આપે ત્યાંસુધી, અથવા તે કામની મુનાવણી પુરી થાય ત્યાં-
સુધી, તેને પેહેરામાં અટકાવી રાખવાને તે માણજેદ મુખત્યાર છે.

૧૭૨. (૧) આ બાબ મુજબ તપાસ કરનારા દરેક પોલીસ અમલદારે
તે તપાસમાં ચલાવેલું પોતાનું કામ રોજ રોજ એક રો-
તપાસમાં ચલાવેલાં કા- જનામાંમાં લખવું, તે મધ્યે પોતાની પાસે ખબર કયા-
મનું રોજનામું આવી તે વખત, પોતે તપાસ કયારે કરવા માંડી તથા
કયારે બંધ કરી તે વખત, જે જે જગાએ પોતે જઈ આ-
વ્યો હોય તેઓનાં નામ, તથા પોતે કરેલી તપાસથી જે જે હકીકત માલમ પ-
ડી હોય તેની વિગત, એટલી વાત લખવી.

(૨) પોતાની આગળ જે મુકદમાની ચોકસી અથવા ઇનસાફ આ-
લતો હોય તે મુકદમા બાબત પોલીસનાં રોજનામાં હોય તે રોજનામાં મંગાવ-
વાનો, અને તે રોજનામાં તે મુકદમામાં પુરાવા દાખલ નહિ પણ તે ચોકસીમાં
અથવા ઇનસાફમાં પોતાને મદદ મળે એટલા સારૂ વાપરવાનો હરકોઈ ફોજદારી
કોર્ટને અખત્યાર છે. તોહોમતવાળાને અથવા તેના મુખત્યારોને તે રોજનામાં
મંગાવવાનો હક્ક નથી, અથવા કોર્ટે તે જોવા લીધાં એટલાજ સમજથી તે જો-
વાનો તોહોમતવાળાને અથવા તેના મુખત્યારોને હક્ક નથી; પણ જે પોલીસ
અમલદારે તે રોજનામાં લખ્યાં હોય તેણે પોતાની યાદદાસ્ત તાજ કરવા સારૂ
તે કામમાં લીધાં હોય, અથવા તે પોલીસ અમલદારને ખોટો પાડવા સારૂ કો-
ર્ટે તે કામમાં લીધાં હોય, તો સન ૧૮૭૨ ના હિંદુસ્થાનના પુરાવાના આક્ટની
૧૬૧ મી અથવા ૧૪૫ મી, જેમ હોય તેમ, કલમના ઠરાવો લાગુ પડશે.

ટીકા—મુબાર્ક હાઈ કોર્ટ સરકયુલર બુકપાને જાવ્યું છેકે મહત્વના તમામ કામોમાં
અને ખુન તથા ઝકાઈટીતા કામોમાં અવસ્ય કરીને એ દુસ્ત છે કે—જે પોલીસ અમલદારે ત-
પાસ ચલાવી હોય તેણે તે તપાસ કીધા બદલની હકીકત વિષે સાહેદ તરીકે જરૂર જણાયતો
જખાની આપવા સારૂ હાજર થવું તે પોલીસ અમલદારે તે કામની ડાયરી તથા આ કાયદાની
ક. ૧૬૧ મુજબ જે સાહેદોના જવાબ તેણે લખી લીધા હોય તેનું ટીપણું પણ સાથે લેતા
આવવું અને તે ટીપણું કદાચ ડાયરીથી જુદુ રાખેલું હોય તોપણ તે ઉપર તેનો ઉલેખ હો-
વો જોઈએ અને તે ભાગ છે એમ ગણવું જોઈએ જ્યારે જ્યારે પોલીસ અમલદારને સવાલ
કરવાના આધાર તરીકે—ડાયરીનો ઉપયોગ કરવામાં આવે ત્યારે ત્યારે તેનો ઇન્ટેખાબ કામના દફતર
સાથે રાખવો જોઈએ સાહેદોના જવાબનું ટીપણું મુકદમામાં દાખલ કરવું એવો સામાન્ય નિયમ નથી.

પુરાવા દાખલ નહી. પોલીસની રોજની નોંધ વાસ્તવીક રીતે કાયદેસર પુરાવામાં
મુકવી નહી અથવા જ્યુરીને વાંચી સંભળાવવી નહી. રાણી વી. હરદત ૮ વિ. રી. ૬૮. પો-
લીસનો રીપોર્ટ એ તેમાં લખેલી હકીકતનો પુરાવો નથી પણ પોલીસના માણજેદનો
પુરાવો જે માણજેદની આગળ થયો હોય તેને જુદો પાડવાને કે ખુલાસો કરવાને માટે તે ધ-

બોજ મજબુત પુરાવો છે તેથી કરી તોહમતદારને પોલીસના માણસે કોર્ટમાં જે પુરાવો આપ્યો હોય તેને જુડો પાડવાને કે તદ્દાવત બતાવવાને માટે મંગાવી રજુ કરાવવાનો તોહમતદારને ખુલી રીતે અધીકાર છે. મહેશચંદરની ખાખત ૪ બે. લો. રી. ૧ ન્યારે પોલીસ અમલદાર યાદ દાસ્ત તાજ કરવાના ઉપયોગમાં લે અથવા કોર્ટ તેને જુડો પાડવાના ઉપયોગ સારૂ લે ત્યારે તોહમતદારને જોવાનો હક થાય છે પણ તે પ્રમાણે થતા સુધી નથી કાલીચરનની ખાખત ૬. લો. રી. ૮ ક. ૧૫૪. આ કલમ બતાવી આપે છે કે—રોજનામાં શું આવવું જોઈએ પણ એવા કાંઈ ધરિદો નથી કે—પોલીસના અમલદારે મોઢેથી જે તપાસણી સાહેદીઓની કરી હોય તે તેની અંદર આવવી જોઈએ ખરીવાત એકે તેના રોજ નામાના ભાગ તરીકે અમુક સાહેદોને તપાસ્યા પણ ખરીરીતે સાહેદીઓની જુગ્યાની એ પોલીસ અમલદારના રોજ નામાનો ભાગ નથી સ્પેશીઅલ ડાયરીમાં જુગ્યાનીઓ ક. ૧૬૧ મુજબ લખી લીધેલી કાયદા પ્રમાણે એટલે પુરાવા એકટની ક. ૧૪૫ ને ૧૫૯ પ્રમાણે વપરાતી અટકાતી નથી રાણી વી. શેરસા ઈ. ક્લો. રી. ૨૦ ક. ૬૪૨.

પોલીસ રોજ નામામાં આ કલમ પ્રમાણે જે લખવું જોઈએ તેમાં ક. ૧૬૧ મુજબ લીધેલી જુગ્યાનીઓ તેમાં આવતી નથી. જુગ્યાની ખાખત ૬. લો. રી. ૮ ક. ૭૩૯.

સેસન જડજને અમુક ખાસ કેસમાં પોલીસની ડાયરી મંગાવી તપાસવી હોયતો તેમ હુકમ કરી શકે છે પણ એવો હુકમ કાઢવા અધીકાર નથી. કે જે કેસ કમીટ કરવામાં આવે અથવા જેની અખીલ કરવામાં આવે તેવા દરેક કેસમાં માજીસ્ટ્રેટના દફતર સાથે મોકલવી ને તેવો કાઢેલો હુકમ ગેરકાયદે છે. આ કલમ મુજબ જે ડાયરી બતાવી હોય તેમાં કોઈ સાહેદની જુગ્યાની લખી લીધી હોય તેની નકલમાં ગવાનો હક નથી કેસની ખાસ અમુક ખાખતની સંક્રાઈ થવા અને સરકાર તથા તોહમતદાર વચ્ચેના કેસનો ધનસાફ કરવાની ખાતર કોર્ટને તે ડાયરીનો ઉપયોગ કરવાનો અધીકાર છે પણ પુરાવા દાખલ સ્પેશીઅલ ડાયરીમાં લખેલી હકીકત માટે કોઈ દીવસ તે પુરાવા દાખલ વાપરવી નહી. કોર્ટ સ્પેશીઅલ ડાયરી જે પોલીસ અમલદારે તે બનાવી હોય તેને જુડો પાડવાને કે જે સાહેદો યાદદાસ્ત તાજ કરવાના ઉપયોગમાં લીધી હોય તેને જુડો પાડવાને માટે તેનો ઉપયોગ કરી શકે છે ને જે કોર્ટ તેમ ઉપયોગ કરે તો તેટલા પુરતી તોહમતદારને ને તેના વકીલને જોવાનો હક છે તેથી કુલખેન્ચે ઠરાવ્યું કે—તપાસ કરનાર પોલીસ અમલદાર ક. ૧૬૧ મુજબ લીધેલી જુગ્યાનીઓ સ્પેશીઅલ ડાયરીમાં લખી છે ને તે ભાગ ડાયરીનો ભાગ ગણવો જોઈએ અને તે ભાગને ડાયરીમાં લખેલી બીજી હકીકતની માફક તેને ગણવી જોઈએ. બાનરજી અને આલકમન જડજે ઠરાવ્યું કે—ક. ૧૬૧ મુજબ લીધેલી જુગ્યાનીઓ સ્પેશીઅલ ડાયરીમાં લખવી એવો કાયદા કરનારનો હેતુ નથી ને તેમ છતાં દાખલ કરેતો તેને ડાયરીનો ભાગ ગણવો ન જોઈએ ને તેથી તે ભાગ તોહમતદાર ને તથા તેના વકીલને જોવાનો હક છે રાણી વી. મનુ ઈ. લો. રી. ૧૯ અ. ૩૯૦.

પોલીસ ચાર્જસીટની નકલ અથવા તેના ઇન્ટેખાખતની નકલ તોહમતદારે માગેલી જે માજીસ્ટ્રેટ આપવાની ના પાડેલી હાઈકોર્ટ ઠરાવ્યું કે રીવીઝનમાં તેવા હુકમની દરમીયાન નહી આવે. રાણી વી. વેનકટરાટનમ પાનટું હું ઈ. લો. રી. ૧૯ મ ૧૪ ક. ૧૬૧ પ્રમાણે જે જુગ્યાનીઓ લખી લીધી હોય ને આ કલમ મુજબ તે પોલીસ ડાયરીનો ભાગ ન હોયતો તોહમતદારને તે મંગાવવાનો તપાસવાનો અને તેપર સાક્ષીને કોસ કરવાનો હક છે રાણી વી. બીખુખાન ઈ. લો. રી. ૧૬ ક. ૬૧૦

૧૭૩ (૧) આ બાબ પ્રમાણે દરેક તપાસ નકામી ઢીલ ન કરતાં પુરી કરવી જોઈએ, અને તે પુરી થઈ રહે કે તુરત, જે અમલદાર પોલીસ અમલદારનો રીપોર્ટ, ના હવાલામાં તે પોલીસ થાણું હોય તેણે સ્થાનિક સરકારે ફરમાવેલા નમુના મુજબ એક રિપોર્ટ જે માલસ્ટ્રેટને પોલીસ રિપોર્ટ ઉપરથી તે ગુંહો સાંભળવાનો અધિકાર આપ્યો હોય તે માલસ્ટ્રેટની પાસે મોકલવો, તેમાં પક્ષકારોનાં નામ ખખરનો પ્રકાર તથા જે શખસો તે મુકદમાની હકીકતથી વાકેફ જણાતા હોય તેઓનાં નામ, એ વિગત લખવી, અને તોહોમતવાળા શખસને પેહેરામાં આપીને મોકલ્યો છે કે તેને તેનાં ખત ઉપરથી છુટો કર્યો છે અને અગર તેને એ પ્રમાણે છુટો કર્યો હોય તો, જામીન સાથે કે જામીન વગર તેમકર્ચું છે, તેપણુ લખવું.

(૨) જ્યારે ૧૫૮ મી કલમ પ્રમાણે કોઈ ઊંચા દરજ્જાના પોલીસ અમલદારને નીમ્યો હોય ત્યારે સદરહુ રીપોર્ટ જે પ્રસંગોમાં સ્થાનિક સરકાર સામાન્ય અથવા વિશેષ હુકમ કરીને તેમ કરવાનું ફરમાવે તે પ્રસંગોમાં તે અમલદારની મારફત મોકલવો જોઈએ, અને માલસ્ટ્રેટનો હુકમ થતાં મુધી, જે અમલદારના હવાલામાં તે પોલીસ થાણું હોય તે અમલદારને વધારે તપાસ કરવાનું ફરમાવવાને સદરહુ અમલદાર મુખત્યાર છે.

(૩) આ કલમ પ્રમાણે મોકલેલા રિપોર્ટ ઉપરથી જ્યારે એમ જણાય કે તોહોમતવાળાને પોતાના ખત ઉપરથી છુટો કર્યો છે, ત્યારે તે માલસ્ટ્રેટ તે ખત રદ કરવાનો અથવા બીજી રીતનો જે હુકમ પોતાને વાજબી લાગે તે હુકમ કરવો.

ટીકા—ઈ. સો. રી. ૨૦ મ. ૧૮૯ રાણી વી. અરમુગમના કામમાં કોલીન અને બેનસન જડજે ઠરાવ્યું કે—આ કલમ મુજબના રીપોર્ટ પુરાવા એકટની ક. ૭૪ મુજબ સાર્વજનિક દસ્તાવેજ નથી ને તેથી તોહોમતદારને રીપોર્ટની નકલ માગવાનો હક નથી શેપર્ડ અને મુઆમનીઆ આર જડજે ઠરાવ્યું કે—પુરાવા એકટની ક. ૭૪ મુજબ સાર્વજનિક દસ્તાવેજ છે અને તેથી તે કાયદાની ક. ૭૬ મુજબ તોહોમતદારને નકલ માગવાનો તેનો હક છે.

૧૭૪ (૧) જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસ થાણું હોય તે આત્મઘાત વિગેરેની મલદારને અથવા તે કારણુ સાડ સ્થાનિક સરકારે નિયોક્તી કરીને પોલિસે મેલા બીજા દરેક પોલીસ અમલદારને એવી ખખર રિપોર્ટ કરવો.

મળે કે.—

(અ) કોઈ શખસે આત્મઘાત કર્યો છે, અથવા

(બ) કોઈ શખસને કોઈ બીજા શખસે અથવા કોઈ જાનવરે મારી નાંખ્યો છે અથવા કોઈ સખસ સંચાથી અથવા અકસ્માતથી મરણ પામ્યો છે; અથવા

(ક) કોઈ શખસ એવી રીતે મરણ પામ્યો છે કે તે ઉપરથી કોઈ બીજા શખસે ગુંહો કર્યાનો વાજબી શક ઉત્પન્ન થાય છે,

એટલે તુરત તે અમલદાર પાસેમાં પાસેના જે માલસ્ટ્રેટને *ઈનકવેસ્ટ લ-

* ક્રોપિણુ ચોકસી અથવા તપાસ; વિશેષ કરીને અકસ્માતથી અથવા બીજી રીતે આ

કરમિક મરણુ નિપજ્યું હોય ત્યારે.

રવાનો અધિકાર આપ્યો હોય તે માલસેટને તે બાબત ખબર આપવી અને સ્થાનિક સરકારે કરેલી કોઇ પણ કાનુનની અથવા જલ્લા માલસેટના અથવા પેટા તુકડી માલસેટના કોઇ પણ સામાન્ય અથવા વિશેષ હુકમથી બીજી રીતે ફરમાવ્યું ન હોય તો જે જગ્યાએ સદરહુ મરેલા શખસનું મૃત્યુ હોય તે જગ્યાએ જવું અને ત્યાં પડોસમાંના બે અથવા વધારે આખરદાર રેહેવાસીઓની સમક્ષ તપાસ કરીને મોતનાં દેખરૂતાં કારણનો રિપોર્ટ તૈયાર કરવો, અને તેમાં તે મુદ્દાં ઉપર જે જખમ, લાંગેલાં અવયવ ચગદાયાની તથા તુકશાનની બીજી નિશાનીઓ માલમ પડે તેનું વર્ણન કરવું, તથા શી રીતે અથવા કેવાં (જે હોય તો) શસ્ત્રવડે અથવા હથિયારવડે સદરહુ નિશાનીઓ કરેલી જણાય છે તે લખવું.

(૨) તે રિપોર્ટપર તે પોલીસ અમલદારે તથા બીજા શખસોએ અથવા તેઓમાંના જેટલાનો વિચાર તેમાં લખ્યા પ્રમાણે હોય તેટલાઓએ સહી કરવી, અને પછી તુરત તે રિપોર્ટ જલ્લા માલસેટની પાસે અથવા પેટા તુકડી માલસેટની પાસે મોકલી દેવો.

(૩) જ્યારે મોતના કારણ સખંધી કાંઈપણ શકે હોય, અથવા જ્યારે બીજા કોઈપણ કારણસર પોલીસ અમલદાર તેમ કરવું યોગ્ય ધારતો હોય, ત્યારે આ બાબત સ્થાનિક સરકાર જે જે કાનુનો ફરમાવે તે તે કાનુનોને અનુસરીને, તે પોલીસ અમલદારે તે મુદ્દા પાસેમાં પાસેનાં સિવિલ સરજન પાસે તપાસાવવા સાડ અથવા આ બાબત સ્થાનિક સરકારે બીજા જે યોગ્ય વૈદ્યકીય શખસને નિમ્નો હોય તે શખસ પાસે તપાસાવવા સાડ મોકલી દેવું. પણ હવા તરફ જોતાં તથા કેટલે દુર તે મુદ્દા મોકલવું છે તેનો વિચાર કરતાં એમ જણાય કે સદરહુ તપાસ નિરૂપયોગી થઈ પડે એવી રીતે તે મુદ્દા રસ્તે જતાં સડી જવાનો ભય નથી તો એ પ્રમાણે મોકલવું.

(૪) મદાસ ઇલાકામાં તથા મુખ્ય ઇલાકામાં આ કલમ પ્રમાણે તપાસ કરવાનો અધિકાર ગામના મુખીને છે, અને પછી તે મુખીએ પાસેમાં પાસેના જે માલસેટને ઇનકવેસ્ટ ભરવાનો અધિકાર મળ્યો હોય તે માલસેટને તે તપાસના પરિણામનો રિપોર્ટ કરવો.

(૫) હેઠળ લખેલા માલસેટને ઇનકવેસ્ટ ભરવાનો અધિકાર આપ્યો છે, એટલે હરકોઈ જલ્લા માલસેટ અથવા પેટા તુકડી માલસેટ, તથા જે માલસેટને આ બાબત સ્થાનિક સરકારે અથવા જલ્લા માલસેટે વિશેષ કરીને અધિકાર આપ્યો હોય તે માલસેટ.

ટીકા—મુધારો “ અથવા તે કારણ સાડ સ્થાનિક સરકારે નિમેલા બીજા દરેક પોલીસ અમલદારને ” આ શબ્દો નવીન ઉમેરવામાં આવ્યાં છે.

૧૭૫ (૧) કલમ ૧૭૪ મુજબ કામ ચલાવનારા પોલીસ અમલદારને,

માણસોને બોલાવવાનો
અખત્યાર.

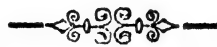
સદરહુ તપાસ કરવા સાડ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે બે અથવા વત્તાં માણસોને, અને તે કામની હકીકતથી બીજું, જે માણસ વાકેફ જણાતું હોય તે માણસને, હુકમ લખીને, બોલાવવાનો અખત્યાર છે. એ પ્રમાણે બોલાવે-

લો દરેક માણસ હાજર થવાને અને સવાલોના જવાબ દેતાં કાંઈ ફેજદારી ગુન્હાનું તોહોમત પોતાની ઉપર આવી પડે, અથવા કાંઈ દંડ અથવા ગુન્હે-ગારી આપવી પડે એવા સવાલો સિવાય બીજા સધળા સવાલોના ખરા જ-વાબ દેવાને બંધાયેલો છે એમ સમજવું.

(૨) હકીકત ઉપરથી એવો કોઈ કાગિનજેબલ ગુન્હો દેખાતો ન હોય કે જેને ૧૭૦ મી કલમ લાગુ પડતી હોય, તો તે માણસોને માણસોની કોરટમાં હાજર થવાનું તે પોલીસ અમલદારે ફરમાવવું નહિ.

૧૭૬. (૧) જ્યારે કોઈ શખસ પોલીસના હવાલામાં હોય તેવામાં તે મરણ પામે, ત્યારે પાસેમાં પાસેના જે માણસોને ધનક-મેટ લેવાનો અધિકાર મળ્યો હોય તેણે, તે પોલીસ અમલદારે કરેલી તપાસને બદલે અથવા તે ઉપરાંત મો-તનાં કારણની ચોક્કસી કરવી, અને ૧૭૪ મી કલમની પેટા કલમ (૧) ની (અ), (બ) અને (ક) રકમોમાં કહેલી બીજી કોઈ પણ બા-બતમાં, જે માણસોને એ પ્રમાણે અધિકાર મળ્યો હોય તે માણસો તે પોલીસ અમલદારે કરેલી તપાસને બદલે અથવા તે ઉપરાંત મોતનાં કારણની ચોક્કસી ક-રવાને મુખત્યાર છે; અને તે એ પ્રમાણે ચોક્કસી કરે તો, કોઈ ગુન્હાની ચોક્કસી કરવા બાબત તેને જેટલો અધિકાર હોય તેટલો સધળો અધિકાર તેને સદરહુ પ્રકારની ચોક્કસી કરવા બાબત છે એવું સમજવું. સદરહુ પ્રકારની કોઈ ચોક્કસી કરનારા માણસો તે ચોક્કસીના સંબંધમાં પોતે લીધેલો પુરાવો, કામની હકીકત પ્રમાણે, આ કાયદામાં આગળ કહેલી રીતે માંહેની ગમે તે રીતે દફતરમાં દા-ખલ કરવો.

(૨) જે શખસનું મુઠું દાટી દીધું હોય તે શખસના મોતનું કા-રણ શોધી કહાડવા માટે તેના મુઠાની તપાસ કરવાનું જ્યારે એવો માણસો ચોખ્ખો ધારે ત્યારે, તે મુઠું ખોદી કહાડવાને તથા તેની તપાસ કરાવવાને તે માણસો મુખ-ત્યાર છે.

ભાગ ૬ હો.

ચાલેલા મુકદ્દમામાં કામ ચલાવવા બાબત.

બાબ ૧૫ મો.

ચોક્કસી તથા ઇનસાફ કરવામાં ફેજદારીકોરટોની હકુમત બાબત.

અ.—ચોક્કસી અથવા ઇનસાફ કરવાની જગા.

ચોક્કસી તથા ઇનસાફ કરવાની મામુલ જગા.

૧૭૭. દરેક ગુન્હાની ચોક્કસી તથા ઇનસાફ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે ગુન્હો કર્યો હોય તે કોરટે ધ-ણું કરીને કરવો.

ટીકા— આ કલમમાં બતાવેલો નિયમ સામાન્ય છે, અને ખાસ બીજા કાયદામાં તે બાબત ઠરાવ કરેલા છે તે માટે નિયેના કાયદા જુઓ. સને ૧૮૮૭ નો ૧૪ મો ઈંડિઅન મરીન બાબત એક્ટની ક. ૪૪ સને ૧૮૯૦ નો ૯ મો ઈંડિઅન રેલવે એક્ટની કલમ ૧૩૧ સને ૧૮૯૫ નો ૧૪ મો પીલગ્રી મરીન બાબતનો એક્ટની ક. ૫૨ સને ૧૮૮૯ નો ૧૦ મો ઈંડિઅન પોરટસ એક્ટની ક. ૬૦ તથા જુઓ મારગવાઅર ઇ. લો. રી. ૫ ક. ૧૨૪.

સ નામના સખસ માટે બંને બ્રીટીશ ઈંડિઆમાં મજુરી કરવાનો કાર પર હદમાં કરેલો તેને પર હદમાં પકડ્યો અને બ્રીટીશ ઈંડિઆમાં લાવવામાં આવ્યો સને ૧૮૫૯ ના ૧૩ મા કાયદા પ્રમાણે તેની સામે કામ ચલાવવામાં આવ્યું ઠરાવ્યું કે—બ્રીટીશ કોરટને હકુમત નથી સીધા વી. બીલગીરી ઇ. લો. રી. ૭ મ. ૩૫૪.

આ કલમના ઠરાવો વિરૂધ્ધ જે સેસન કોરટને વિષયક હકુમત નહોય ત્યાં કમીટ કરવા નો હકુમ કર્યો ઠરાવ્યું કે—તેવી બુલધી અન્યાય ન થયો હોય તો કમીટનો હકુમ રદ થઈ શકે નહીં. થાકુ વી. રાણી ઇ. લો. રી. ૮ મુ. ૩૧૨.

મુકદમાનો ઇનસાફ જુ- ૧૭૮. ૧૭૭ મી કલમમાં ગમે તે કહ્યું હોય તે છતાં, ફલા હી સેશન તુકડીઓમાં ક- જુ જુલામાં ઇનસાફ કરવા સાફ કમિટ કરેલા ફલાજુ ફ- રવાનું ફરમાવવાનો અ- લાજુ મુકદમાનો અથવા ફલાજુ વર્ગના મુકદમાનો ઇનસા- ફ ફલાજુ સેશન તુકડીમાં કરવાનો અધિકાર છે એવો હકુમ ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સન ૧૮૬૧ ના હિંદુસ્થાનની હાઇકોર્ટનો બાબતના આક્ટની ૧૫ મી કલમ પ્રમાણે અથવા આ કાયદાની પરફ મી કલમ પ્રમાણે હાઇ-કોર્ટે કોઈ હકુમ અગાઉથી કાહાડ્યો હોય તેની વિરૂધ્ધ સદરહુ હકુમ હોવો નહિ બેધયે.

ટીકા—પારેઆફ બીજામાં આ પ્રમાણે શબ્દો હતા તે કાઢી નાંખ્યા છે “ વીક્ટોરીયા ના ૨૪ તથા ૨૫ મા વર્ષના સ્ટાટ્યુટના ૧૦૪ ના બાબતની ” તેને બદલે આ કલમમાં નિયે ના શબ્દો મુક્યા “ સને ૧૮૮૬ ના હિંદુસ્થાનની હાઇકોર્ટનો બાબતની આક્ટની ” રેકાર્ડના રં ગુનની કોર્ટમાંથી કમીશનરની કોર્ટમાં ફેસ ટ્રાન્સફર કરવાનો આ કલમ પ્રમાણે અધીકાર નથી પણ રંગુનની ડીસ્ટ્રીક્ટમાંથી પેગુની ડીસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરવાનો સ્થાનિક સરકારને અખ ત્યાર છે રાણી વી. નાગા થામંગ ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૬૪૩.

જે જુલામાં કૃત્ય કર્યું ૧૭૯. કાંઈ વસ્તુ કર્યાના સખબથી, અને તેનું હોય, અથવા જે જુલામાં કાંઈ પરિણામ થયું હોય તે સખબથી, કાંઈ ગુન્હો કર્યાનું તોહોમત કોઈ શખસ ઉપર આવ્યું હોય, ત્યારે જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં એવી કોઈ પણ વસ્તુ કરી હોય અથવા એવું કોઈ પણ પરિણામ થયું હોય તે કોરટને તે ગુ ન્હાની ચોકસી અથવા ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે.

દષ્ટાંતો

(અ) અ નામનો શખસ ક્ષ કોરટની હકુ મતની સ્થાનિક હદમાં જખમી થયો અને તે ઝ કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં મરણ પામ્યો. અ ના શિક્ષણીય મનુષ્યવધના ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઇનસાફ ક્ષ ને અથવા ઝ ને કરવાનો અખત્યાર છે.

- (બ) અ નામનો સખસ ક્ષ કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં જખમી થયો અને દસ દહાડાસુધી ષ કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં અને બીજા દસ દહાડા સુધી ઝ કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં રહયો, અને ય કોરટની કે ઝ કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તેનાથી પોતાનો મામુલ ધંધો કરાવો નહિ, અ ને મહાવ્યથા કરવાના ગુન્હાની ચોકસી અથવા ધનસાફ ક્ષ ને અથવા ય ને અથવા ઝ ને કરવાનો અખત્યાર છે.
- (ક) અ નામના સખસને નુકસાન કરવાનો ભય ક્ષ કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં ઉત્પન્ન કર્યો, અને જે માણસે એને ભય ઉત્પન્ન કર્યો તેને તે કારણથી માલ સ્વાધીન કરવાને ય કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં અ લલચાવ્યો, અ ની ઉપર જખરાઈથી કહાડવાનો ગુન્હો કર્યો તેની ચોકસી અથવા ધનસાફ ક્ષ ને અથવા ય ને કરવાનો અખત્યાર છે.
- (ડ) અ વડોદરાના દેશી સંસ્થાનમાં જખમી થયો, અને તે જ ખમોથી તે પુનામાં મરી ગયો. બ નું મરણ નિપજાવવાના ગુન્હાની ચોકસી તથા ધનસાફ પુનામાં કરવાનો અખત્યાર છે.

ટીકા—“ તે વસ્તુ ” અને “ તે પરીણામ ” આ શબ્દો કાઠી નાંખી એવી કોઇપણ વસ્તુ અને એવું કોઇ પરીણામ આ શબ્દો મુક્યા છે દ્રષ્ટાંત છેલુ નવું વધાર્યું છે અને તે પરથી એમ જણાય છે કે—રાણી સરકાર સાથે મૈત્રી ધરાવનાર દેશી સંસ્થાનમાં ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય અને તેના પરીણામ બ્રીટીશ હીંદુસ્થાનમાં થાય ત્યારે બ્રીટીશ ઇંડીયામાં કામ ચલવાય. રાણી. વી. પીરતાઇ ૧૦ મુ. લા. કો. રી. ૩૨૬માં ઠરાવેલું કે—આ કાયદો બ્રીટીશ ઇંડીયામાં લાગુ છે અને આ કલમનો ભાવાર્થ એમ દેખાય છે કે—બ્રીટીશ કોર્ટની હકુમતમાં વસ્તુ કરી હોય તે પર હદમાં રહેનારા કોઇ પારકા રાજ્યના માણસે ગુન્હો કરવાની ઉશકેરણી કરી અને તે ઉશકેરણીથી ગુન્હો ઇંગ્રેજ હદમાં બન્યો તેમાં ઠરાવેલું કે—આ કોડમાં બતાવેલા કોઈ પણ ડીસ્પીકટમાં ઉશકેરણી થએલી નહી હોવાથી ઉશકેરનાર માણસ આ કાયદાની બનેલી કોઈ પણ ઇંગ્રેજ કોર્ટને જવાબદાર નથી.

પરિણામ થયું હોય—કીસખણનો ધંધો કરવા એક છોકરીને વેચાણ લઈ કખજે રાખી. તે ગુન્હો જ્યાં વેચાણ રાખી કખજે લીધી ત્યાં પુર્ણ થઇ જાય છે તેથી કરી દેશી રાજ્યમાં તેવા ધરાદાથી કખજે લીધી ને પછે બ્રીટીશ ઇંડીયામાં લાવવામાં આવી ઠરાવ્યું કે—માજીસ્ટ્રેટને કમીટ કરવાની સત્તાનથી રાણી વી. લખમન ઇ. લો. રી. ૧ મુ. ૩૪૦ (૧ લી. રી. પા. ૧)

કે જે કંપનીની ઔશીસ કાનપુરમાં છે તેની નોકરીમાં બ છે તેની સામે ક. ૪૦૮ પ્રમાણે વિશ્વાસ ઘાતનુ તોહમત છે ફરીયાદ એવી હતી કે બના કખજામાં બંગાલામાં કેટલોક માલ કંપનીની વતી હતો. તે માલ કાનપુર મોકલવા કીધો તે મોકલ્યો નહી ને તેનો હીસાબ પણ આપ્યો નહી ને કંપનીને નુકશાન થયું ઠરાવ્યું કે—ફરીયાદની હકીકત પરથી કાનપુરની કોર્ટને હકુમત છે બનાકલથી કંપનીને નુકસાન કાનપુરમાં થયું છે ઓબીયાન ઇ. લો. રી ૧૯ અ. ૧૧૧ લાઇબલના ફેસની તપાસ જ્યાં તે લખાણ થયું હોય ત્યાં અથવા જ્યાં એ લખાણ પ્રગટ થયું હોય ત્યાં થઈ શકે છે એક માણસે બીજા માણસને કાગળદ્વારે ગુન્હો કરવાની ઉશકેરણી કરેતો

ઉસકેરણીથી મદદગારીનો ગુન્હો જેના નામનું સરનામું હોય તેને મળે એટલે ત્યાં પુર્ણ થાયછે ને તેથી જ્યાં કાગળ મળે ત્યાં ચોકસી થઈ શકે રાણી વી. શીવો દયાલમાલ ઈ. લો. રી. ૧૬ અ. ૩૮૯

૧૮૦. જે કૃત્ય ગુન્હો હોય અથવા જે કૃત્યનો કરનાર ગુન્હો કરી શકે જ્યારે બીજા ગુન્હા સા કતો હોય તો તે ગુન્હો થાય તેવાં કાંઈ કૃત્યની સાથે સં થે સંબંધ હોવાના સખ- બંધ હોવાના સખબંધથી બીજું કાંઈ કૃત્ય પણ ગુન્હો હોય અથવા કાંઈ કૃત્ય ગુન્હો ત્યારે આ છેલ્લા કહેલા ગુન્હાના તોહોમતની ચોકસી થાય ત્યારે ઈન્સાફ કર- અથવા ઈનસાફ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં વાની જગ્યાએ એ બેમાંનું ગમે તે કૃત્ય કર્યું હોય તે કોરટને કરવાનો આધિકાર છે.

દષ્ટાંતો.

- (અ) મદદગારીનાં તોહોમતની ચોકસી અથવા ઈનસાફ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં મદદગારી કરી તે કોરટને, અથવા મદદગારી કરેલો ગુન્હો જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં કર્યો તે કોરટને કરવાનો અધિકાર છે.
- (બ) ચોરીના માલ લેવાનાં અથવા રાખવાનાં તોહોમતની ચોકસી અથવા ઈનસાફ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં માલ ચોર્યો હોય તે કોરટને અથવા તે માલમાંનો કાંઈ પણ માલ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં કોઈપણ વખતે બદલાવતથી લીધો અથવા રાખ્યો હોય તે કોરટને કરવાનો અધિકાર છે.
- (ક) કોઈ શખસનું હરણ થયું છે એવું જાણીને તે શખસે ગેરવાજબી રીતે સંતાડવાના તોહોમતની ચોકસી અથવા ઈનસાફ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં ગેરવાજબી રીતે સંતાડવાનું કામ બન્યું હોય તે કોરટને, અથવા જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે શખસનું હરણ થયું હોય તે કોરટને કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—ક. ૧૭૯ નિચે શીવદયાલ માલ ઈ. લો. રી. ૧૬ અ. ૩૮૯ તથા પીરલાતા ૧૦ મુ. હા. કો. રી. ૩૫૬ ના ફેસલા આપ્યા છે તે જુઓ. નેપાલની સંબંધિત નેપાલમાં દોરોની ચોરી કરીછેલા રાજ્યમાંલાવ્યા કે જ્યાં એમને પકડી સજા કરી ઠરાવ્યું કે—ચોરીના ગુન્હા માટે રજુઆત ચલાવી શકાય નહીં પણ ચોરીની મિલકત બદલાવતથી રાખ્યા બાબત ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય રાણી વી. શંકર ગોપી. ઈ. લો. રી. ૬ ક. ૩૦૭ લાખીયા ગોવીંદ ઈ. લો. રી. ૧ મું. ૫૦ અદીવીગાડુ ઈ. લો. રી. ૧ મ. ૧૭૧ અમુક સખસો ખ્રીટીશ પ્રજા છે એમ પુરવાર થયું નથી ને ડાકાઘટીનો ગુન્હો ખ્રીટીશ ઇંડીયામાં થએલો તેની મિલકત ને ટીવરેટમાં તે લોકોના કબજામાં માલમ પડી તેઓએ ડાકાઘટીનો ગુન્હો કરવામાં બાગ લીધો છે તેમ પુરવાર થયું નથી તેમ ચોરીની મિલકત ખ્રીટીશ ઇંડીયામાં રાખી તેમ પણ પુરવાર થયું નથી ને ક. ૪૧૨ ના ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવ્યા ઠરાવ્યું કે—ખ્રીટીશ કોરટથી ઈન્સાફ થઈ શકે નહીં કીરપાલસીંગ ઈ. લો. રી. ૯ અ. ૫૨૩ તથા બેચર માવા. ૪ મુ. હા. કો. રી. ૩૬

કાયદસર પેહરામાંથી નાશી જવાનો ગુન્હો ખીટીશ હિંદુસ્થાનની બહાર કરવામા આવ્યો હોય તો તેને માટે તેનો ધનસાફ કરવાને માછસેટને હકુમત નથી ક્રાનસીસ મુજ. મુ. ૬૦. કો. કી. ૩. ૨૦ અગસ્ટને ૧૮૯૫

૧૮૧ (૧) ડગ હોવાના, ડગ થઇને ખુન કરવાના, ડાકાઘટી કરવાના, ડગ હોવા બાબત અ ખુન કરીને ડાકાઘટી કરવાના, ડાકાઘટોની ટોળીમાં હોવા થવા ડાકાઘટોની ટોળીના, અથવા પેહરામાંથી નાહાસી જવાના, ગુન્હાની માં હોવા બાબત અથ ચોકસી અથવા ધનસાફ જે કોરટની હકુમતની સ્થા ના પેહરામાંથી નાહાસી નિક હદમાં તોહોમતવાળો શખસ હોય તે કોરટને જવા બાબત વિગેરે. કરવાનો અધિકાર છે.

(૨) સાપરાધ ખોટા ઉપયોગ કરવાના અથવા સાપરાધ વિશ્વાસઘાત કરવાના ગુન્હાની ચોકસી અથવા ધનસાફ જે મિલકત સાપરાધ ખોટા ઉપયોગ બાબત તે ગુન્હો ક્યેં હોય તે મિલકતનો કોઈપણ ભાગ તથા સાપરાધ વિશ્વાસ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તોહોમતવાળા ઘાત. શખસે લીધો હોય અથવા રાખ્યો હોય તે કોરટને, અથવા જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે ગુન્હો ક્યેં હોય તે કોરટને, કરવાનો અધિકાર છે.

(૩) કંઈપણ વસ્તુ ચોરવાના ગુન્હાની ચોકસી અથવા ધનસાફ, જે ચોરવા બાબત. કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે વસ્તુ ચોરી હોય અથવા ચોરના કબજામાં હોય અથવા તે ચોરેલી છે એવું જાણ્યા છતાં અથવા એવું માનવાનું કારણ છતાં તે વસ્તુ લેનારા અથવા રાખનારા કોઈપણ શખસના કબજામાં હોય તે કોરટને કરવા નો અધિકાર છે.

(૪) હરણ કરવાના અથવા ફોસલાવી લઇ જવાના ગુન્હાની ચોકસી અથવા ધનસાફ જે કોરટની સ્થાનિક હદમાં સદરહુ હરણ હરણ કરેલા અથવા ફોસલાવી લઇ ગયેલા માણસનું હરણ કર્યું હોય અથવા તેને ફોસલાવી લઇ ગયા અથવા સંતાડી રાખ્યા હોય અથવા અટકાવી રાખ્યા હોય તે કોરટને કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા--“ અથવા રાખ્યો હોય ” એ શબ્દો ત્યા પેટા ક. ૪ નવી છે સ્થાનિક હદ માં એટલે જે સ્થાનિક હદમાં ફીમીનલ પ્રેસીજર લાગુ છે તેમાં. પરહદનો તેમજ જ્યાં ફીમીનલ પ્રેસીજર લાગુ નથી તેનો સમાવેશ થતો નથી. તેમજ ક. ૫૩૧ મા જે ડીસ્ત્રીકટ પેટા તુકડી વીગેરે જણાવ્યા છે તેપણ જ્યાં ફીમીનલ લાગુ છે તેવા સમજવા- ખીચીટ્ર નંદદાસ ઇ. લો. રી. ૧૬ ક. ૬૬૭

• રાજકોટ સીવીલસ્ટેશન એ ખીટીશ ઇડીયા મા ૨૧ મા તથા ૨૨ મા વર્ષેના આપટર ૧૦ પ્રમાણે નથી. દેશી સંસ્થાનની રદખતે રાજકોટમાં ચોરી કરી અને થાણામાં ચોરીની મિલકત માલમ પડી. ઠરાવ્યુ કે-જ્યારે ખીટીશ ઇડીયામાં ચોરી થઈ નથી અને રદખત જ્યારે દેશી સંસ્થાનની છે તેથી થાણાની કોર્ટને ક. ૩૮૧ ના ગુન્હા માટે ચોકસી ચલાવવાનો અધી- કાર નથી પણ ક. ૪૧૦ પ્રમાણેના ગુન્હા માટે ચલાવી શકે રાણી વી. અબદુલ લતીફ ઇ.

લો. રી. ૧, મ. ૧૮૬ તોલમતદારે મિલકતની ચોરી પરહદમા કરી. પણ તે મિલકત સાથે ઝીટીશદદમા પકડાયો દરાવ્યુ કે-ચોરીના ગુન્હા માટે કેદીની રજુઆત ચલાવવાનો અધિકાર મલતી નથી રાણી વી. અડવી. ગુ. ઈ. લો. રી. ૧ મ. ૧૭૧

૧૮૨. ધણાંએક સ્થાનિક ક્ષેત્રોમાંનાં ક્યાં સ્થાનિક ક્ષેત્રમાં ગુન્હો થયો

ગુન્હાનું સ્થળ નક્કી ન તેનો નિશ્ચય નહિ હોય ત્યારે, અથવા

થાય અથવા એકજ બહા-

માં ગુન્હો થયો ન હોય અ-

થવા ગુન્હો ચાલુ રહે તેવો

હોય અથવા ધણાં એક કુ-

ત્યો મળીને ગુન્હો થયો હો-

ય ત્યારે ચોકસી અથવા

ધનસાફ કરવાની જગા.

ગુન્હાનો કાંઈક ભાગ એક સ્થાનિક ક્ષેત્રમાં અને કાંઈક ભાગ બીજાં સ્થાનિક ક્ષેત્રમાં થયો હોય ત્યારે, અથવા

ગુન્હો ચાલુ રહે તેવો હોય અને એક કરતાં વધારા સ્થાનિક ક્ષેત્રોમાં તે કરવાનું ચાલુ રહેલું હોય ત્યારે અથવા

જુદા જુદા સ્થાનિક ક્ષેત્રોમાં કરેલાં ધણાંએક કૃત્યો મળીને એક ગુન્હો થયો હોય ત્યારે.

સદરહુ પ્રકારનાં ગમે તે સ્થાનિક ક્ષેત્ર ઉપર જે કોરટને હકુમત હોય તે કોરટને તે ગુન્હાની ચોકસી અથવા ધનસાફ કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—સ્થાનિક ક્ષેત્ર માટે જુઓ ઇ. લો. રી. ૧૬ ક. ૬૬૭ તથા બાપુદાલ દી. ઈ. લો. રી. ૫ મ. ૨૩

૧૮૩. કાંઈ ગુન્હો જ્યારે ગુન્હેગાર મુસાફરી અથવા સફર કરતો હોય

ત્યારે ક્યો હોય તે ગુન્હાની ચોકસી અથવા ધનસાફ, ગુ-

મુસાફરીમાં કરેલો ગુન્હો. નહેગાર અથવા જે શખસની વિરુદ્ધ અથવા જે વસ્તુન

સંબંધમાં તે ગુન્હો ક્યો હોય તે શખસ અથવા વસ્તુ

એ પ્રત્યેક તે મુસાફરી અથવા સફર કરતાં કરતાં જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં થઈને અથવા હદમાં ગયાં હોય તે કોરટને કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—મુસાફરી અથવા સફર કરતો હોય ત્યારે મુસાફરીમાં થોડો વખત એક ગામમાં મુકામ ક્યો હોય તો તેટલાથી મુસાફરી પુરી થઈ એમ ગણાતુ નથી ચીતાગોંગ તરફ હંકારવામાં આવેલા મજવામાંથી કિતરીને શંભુગંગી અગાડી મુકામ કરવાની દરમીયાન પેસાની થેલી ચોરયાનુ તોલમત મુકેલુ તેની તજવીજ ટીપરાહ અથવા ચીનગોંગમાં થવી જોઈએ કે નહીં એ વિષેનો સ્વાલ ઉઠવાથી દરાવ્યુકે-મુકામ કરવાથી મુસાફરીમા તુટ પડી ગણાતી નથી. તેથી તજવીજ ચીનગોંગમાં કરવી જોઈએ રાણી વી. અબદુલ અલી રપ બિ. રી. ૪૫૦ આ કલમ પ્રમાણેની મુસાફરી તોલમતદારે અને ફરીયાદી એ ભેગી કરેલી હોવી જોઈએ ને તે કોઈ કેકાણેથી જુદી પડ્યા વગર કરેલી હોવી જોઈએ. ચીરાન અય ૧૩ એ. લો. રી. ૪ હીરામન ૨૧ વિ. રી. ૬૪ માલોની ૧ મ. હા. કો. રી. ૧૯૩

૧૮૪. રેલવે, ટેલિગ્રાફ, પોસ્ટ આફીસ-અથવા હથિયાર તથા યુદ્ધસામગ્રી રેલવે, ટેલિગ્રાફ, પોસ્ટ સંબંધી હરકોઈ ચાલુ કાયદાના ઠરાવો વિરૂદ્ધ સઘળા આફીસ તથા હથિયાર સંબંધી ગુન્હાઓની ચોકસી અથવા ધનસાફ ધલાકાના મુખ્ય શેખરમાં કરવાનો અધિકાર છે, પછી તે ગુન્હો સદરહુ શેખરમાં હે કરેલો છે એવું જણાવ્યું હોય કે નહિ હોય તે પણ;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે ગુન્હેગાર તથા તેની ઉપર મુકદ્દમો ચલાવવા માટે જરૂરના સઘળા શાહેદા સદરહુ શેખરમાં માલમ પડવા જોઈએ.

૧૮૫. (૧) જ્યારે જ્યારે ફલાણા ગુન્હાની ચોકસી અથવા ધનસાફ આ બાબમાં પાછળ કહેલા ઠરાવો પ્રમાણે કંઈ કોરટે કરવો કયા જલ્લામાં ચોકસી તે બાબત કાંઈપણ સંશય પડે, ત્યારે ત્યારે જે હાઇકોર્ટ અથવા ધનસાફ કરવો તેમાં ની અપેલેટ ફ્રાન્કદારી હકુમતની સ્થાનિક હદમાં ગુન્હે-સંશયને પ્રસંગે, હાઇકોર્ટ ગાર ખરેખર હોય તે હાઇકોર્ટ તે ગુન્હાની ચોકસી અથવા ધનસાફ કંઈ કોરટે કરવો તે ઠરાવવાને મુખત્યાર છે.

(૨) દક્ષિણ અક્ષરેશમાં, જ્યારે ગુન્હેગાર રાણીની વિલાયતી રૈયત હોય ત્યારે, રંગુનના રિકાર્ડરની કોરટ અને બીજે સઘળે પ્રસંગે, બ્રિટિશિયલ કમિશનરની કોરટ આ કલમનાં કારણો સાફ હાઇકોર્ટ છે એમ સમજવું.

૧૮૬. (૧) જ્યારે કોઈ પ્રેસિડેન્સી માલસેટને, કોઈ જલ્લા માલસેટને, કોઈ પેટા તુકડી માલસેટને અથવા પેહલા વર્ગના જે સ્થાનિક હકુમતની બાહર કરેલા ગુન્હા સાફ અધિકાર આપ્યો હોય તે માલસેટને એવું માનવાનું કે સમન અથવા વારંટ ક-રણ જણાય કે પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં હેના કોઈપણ શખસે સદરહુ હદની બાહાર (પછી બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનની અંદર કે બાહાર) એવો કોઈ ગુન્હો કર્યો છે કે જેની ચોકસી અથવા ધનસાફ ૧૭૭ થી ૧૮૪ સુધીની કલમો (એ બન્ને કલમો સુદ્ધાં) કલમોના ઠરાવો પ્રમાણે, અથવા બીજા હરકોઈ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે, સદરહુ હદની અંદર થઈ શકે એમ નથી, પણ જેનો ધનસાફ કોઈ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં થઈ શકે એમ છે, ત્યારે તે ગુન્હો જાણે સદરહુ હદમાં થયો હોય એવી રીતે તેની ચોકસી કરવાને, તથા સદરહુ શખસને પોતાની આગળ હાજર થવાની આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવેલી રીતે જરૂર પડવાને, તથા સદરહુ ગુન્હાની ચોકસી અથવા ધનસાફ કરવાની હકુમત જે માલસેટને હોય તે માલસેટની પાસે તે શખસને મોકલવાને, અથવા, સદરહુ ગુન્હો જામીન લઈ શકાય એવો હોય તો સદરહુ માલસેટની આગળ હાજર થવાસાફ તેની પાસેથી જામીનસાથે કે વગર જામીને ખત લેવાને તે માલસેટ મુખત્યાર છે.

(૨) જ્યારે સદરહુ હકુમતવાળા એક કરતાં વધારે માલસેટો હોય અને સદરહુ શખસને કયા માલસેટની પાસે મોકલવા, અથવા કયા માલસેટની આગળ હાજર થવાસાફ બાંધી લેવો, તે બાબત આ કલમપ્રમાણે ચાલનારા માલસેટની

ખાત્રી થાય નહિ, ત્યારે હુકમ મળવાસારૂ હાથકોરતને તે કામનો રિપોર્ટ કરવો.

ટીકા—જેમ વારંટ પોતાની હદમાં રહી કાઢી શકે તેમપરહદમાં રહીને પણ વારંટ કાઢી શકે રાણી વી. લક્ષ્મીબાઈ. ચો. રી. ૧ મુ. ૩૪૦

૧૮૭. (૧) ૧૮૬ મી કલમપ્રમાણે કોઈ પ્રેસિડેન્સી માલજેટ અથવા

જલ્લા માલજેટ શિવાય બીજા કોઈ માલજેટ કહાડેલા

તાબામાંહેના માલજેટ વારંટ ઉપરથી જે તે શખસને પકડવામાં આવ્યો હોય, વારંટ કહાડયું હોય ત્યાં તે સદરહુ માલજેટ તે શખસને જે જલ્લા અથવા રે કેમ કરવું. પેટા તુકડી માલજેટના તાબામાં પોતે હોય તે જલ્લા અથવા પેટા તુકડી માલજેટની પાસે મોકલવો, પણ

તેવા ગુન્હાની ચોકસી અથવા ધનસાફ કરવાની જે માલજેટને હુકમત હોય તે માલજેટ જે તે શખસને પકડવા માટે પોતાનું વારંટ કહાડયું હોય, તે તે પકડેલા શખસને જે પોલીસ-અમલદાર તે વારંટ બજાવતો હોય તે પોલીસ-અમલદારને હવાલે કરવો, અથવા જે માલજેટ તે વારંટ કહાડયું હોય તેની પાસે મોકલવો.

(૨) જે તે પકડેલા શખસે જે ગુન્હો કર્યાનું કહેવામાં આવ્યું હોય અથવા કર્યાનો શક આવ્યો હોય તે ગુન્હાની ચોકસી અથવા ધનસાફ તેજ જલ્લામાં ૧૮૬ મી કલમપ્રમાણે ચાલનારા માલજેટની કોરટ શિવાય બીજા કોઈ ફોજદારી કોરટને કરવાનો અધિકાર હોય, તે સદરહુ માલજેટ તે શખસને સદરહુ કોરટની પાસે મોકલવો.

બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનની ૧૮૮. જ્યારે માલિકામાંઆજમાની હિંદુસ્તાન-બહાર કરેલા ગુન્હાખા- નમાંહેની કોઈ દેશી રધયત બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનની હદની બહાર તથા પેલીગમ કોઈ પણ જગાએ કાંઈ ગુન્હો બ્રિટિશ રૈયતની જ- બાહાર તથા પેલીગમ કોઈ પણ જગાએ કાંઈ ગુન્હો જવાબદારી કરે, અથવા

કોઈ બ્રિટિશ રધયત હિંદુસ્તાનમાંહેના કોઈ રાજના અથવા સરદારના મુલકોમાં કાંઈ ગુન્હો કરે, અથવા

રાણીનો કોઈ નોકર (પછી તે બ્રિટિશ રધયત હોય અથવા ન હોય) હિંદુસ્તાનમાંના કોઈ રાજ અથવા સરદારના મુલકોમાં કાંઈ ગુન્હો કરે,

ત્યારે બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાંહેની જે જગાએ તે રધયત જડી આવે તે જગા-એ જાણે તે ગુન્હો કર્યો છે એવી રીતે તે ગુન્હાસંબંધી તેની તજવીજ કરવાનો અધિકાર છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જે મુલકમાં સદરહુ પ્રકારનો કોઈપણ ગુન્હો

કર્યાનું કહેવામાં આવ્યું હોય તે મુલકમાં કોઈ પોલિ-

તોહોમતખાખત ચોક- ટિકલ એજન્ટ હોય તે તેના મતપ્રમાણે તે તોહોમતની

સી કરવાની ચોગ્યતા ચોકસી બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં કરવી જોઈએ એવો દા-

સંબંધી પોલિટિકલ એ- ખલો તે આપે નહિ તે સદરહુ ગુન્હાસંબંધી કોઈપણ

જેટ દાખલો આપવો. તોહોમતની ચોકસી બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં કરવી નહિ;

અને જ્યાં પોલિટિકલ એજન્ટ ન હોય ત્યાં સ્થાનિક

સરકારની મંજૂરી મેળવવી જોઈએ.

વળી એવું પણ ઠરાવ્યું છે કે આ કલમ પ્રમાણે કોઈપણ શખસની ઉપર કાંઈ પણ કામ ચલાવ્યું હોય તેથી, જે તેજ ગુન્હો બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં કર્યો હોત તો તે ગુન્હો બાબત સદરહુ શખસની ઉપર પછીથી કામ ચલાવતાં જેમ અટકાવ થાત તેમજ સદરહુ ચલાવેલા કામથી બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનની હુકની બાહાર કોઈ પણ મુલકમાં તેજ ગુન્હો સંબંધી સન ૧૮૭૯ ના પરરાજમાંહેની હુકમત બાબતના અને ગુન્હેગારો સ્વાધીન કરવા બાબતના આકટપ્રમાણે આગળ બીજું કામ ચલાવતાં અટકાવ થશે એમ સમજવું.

ટીકા—પેલીગમ એ શબ્દો નવીન છે પારેઆશ બીજો નવીન છે પારેઆશ ચોથામાં નિચેના શબ્દો વધાર્યા છે. “અને જ્યાં પોલીટીકલ એજન્ટ નહોય ત્યાં સ્થાનિક સરકારની મંજુરી મેળવવી જોઈએ”

જે જગાએ તે રદઅત જડી આવે, તોહમતદારપર ઈ. પી. કો. ક. ૪૦૭ મુજબ અમુક મિલકત તેમના કબજામાં મુપેલી તેનો વિશ્વાસઘાત કર્યા બદલનું તોહમત છે બધા તોહમતદારો મલીકામાયાજમાની દેશી રદતમાંના છે. ગુન્હો પોર્ટગીજ રાજ્યમાં કરેલો અને તેઓ બીટીશ ઇંડીયામાં માલમ પડ્યા ઠરાવ્યુંકે—તેઓ જે જગાએથી જડી આવ્યા ત્યાં આગળ આ કલમ પ્રમાણે તેમની ચોકશી ચાલી શકે છે. રાણી વી. ગ્રહયા ઈ. સો. રી. ૧૩ મુ. ૧૪૭ જડી આવે એ શબ્દનો અર્થ જ્યાં આગળ તે માલમ પડ્યો એવો લેવો ના જોઈએ પણ જ્યાં તે ખરેખર હોય એવો લેવો જોઈએ મગનલાલ ઈ. સો. રી. ૬ મુ. ૬૨૨. મુંબાઈ સરકાર વી. નટવરરાય ઈ. સો. રી. ૧૬ મુ. ૧૭૮ ના કામમાં ઠરાવેલું કે—દેશી રદયિત એ શબ્દમાં રાણીના નોકરનો સમાવેશ થતો નથી. ને તેથી ને નોકર પરહદનો હોય તો તેની બાબતમાં કેસ ચલાવવાની સત્તા નથી એમ ઠરાવેલું. પણ હવે ત્રીજા પારેઆશથી આ ફેસલો બીન ઉપયોગી જણાય છે. બ્રિટીશ હિંદુસ્થાનમાં કરવી જોઈએ એવો દાખલો તે આપે નહીં તો રીત પ્રમાણે દાખલો હોવો જોઈએ અને તે ન હોય તો કમીટમેંટ રદ થાય. રાણી વિરૂધ ચંદ્ર ક. વિ. નોટસ સને ૧૮૮૪ પા. ૮૫ સર્ટીફિકેટની પ્રથમ દર્શનીક જરૂર છે. સર્ટીફિકેટની ગેરલાજરી એ ક. ૫૩૨ મુજબ સુધારી શકાય એવી ભુલ નથી ને તેથી પ્રોસીડીંગ ગેરકાયદે થાય છે કાથાપેરમલ ઈ. સો. રી. ૧૩ મ. ૪૨૩. આપેલું સર્ટીફિકેટ પાછું ખેંચીલેવાની સત્તા નથી હોરમસજી નસરવાનજી મુ. કા. કો. ફી. રૂ. તા. ૧૧-૨-૮૬. જે કેસને આ કલમના ઠરાવો લાગુ પડે છે તે કેસ ચત્રાવામાં સર્ટીફિકેટની ગેરલાજરી પ્રતીબંધકર્તા થઈ પડે રામસુંદર ઈ. સો. રી. ૧૯ અ. ૧૦૦.

૧૮૯. જ્યારે જ્યારે ૧૮૮ મી કલમમાં કહેલા કોઈપણ ગુન્હાની ચોકસી

અથવા ધનસાફ ચાલતો હોય ત્યારે ત્યારે, સ્થાનિક સરકારને ચોગ્ય લાગે તો જે મુલકમાં સદરહુ ગુન્હો કર્યાનું કહેવામાં આવ્યું હોય તે મુલકમાંના અથવા તે મુલકના પોલીટીકલ એજન્ટ અથવા કોઈ જુડિશીયલ (ન્યાય ખાતાના) અમલદારની આગળ આપેલી જબાની અથવા રજુ કરેલા કાગળો જે બાબતો સાથે સંબંધ રાખતા હોય તે બાબતો સંબંધી પુરાવો લેવાસાથે સદરહુ ચોકશી અથવા ધનસાફ કરનારી કોરટ જે પ્રસંગે કમિશન કાહાડી શકે તે પ્રસંગે સદરહુ જબાનીની અથવા રજુ કરેલા કાગળોની નકલો સદરહુ કોરટે પુરાવાદાખલ લેવી એવું સ્થાનિક સરકાર ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

જબાનીની તથા રજુ કરેલા કાગળોની નકલો પુરાવામાં લેવાનું ફરમાવવાનો અખત્યાર.

બા, —કામ ચલાવવા માટે જે શરતો અવશ્ય છે તે.

૧૯૦. (૧) આ કાયદામાં આગળ ઠરાવ્યું છે તે શિવાય હરકોઈ પ્રેસિ-
ડેન્સી માલસેટ, જીલ્લા માલસેટ, અથવા પેટા તુકરી
માલસેટમાં ગુન્હા માલસેટ, અને બીજા જે માલસેટને આ બાબત વિશે-
સાંભળવા બાબત. વે કરીને અધિકાર આપ્યો હોય તે માલસેટ હેઠળ લ-
ખ્યાપ્રમાણે હરકોઈ ગુન્હો સાંભળવાને મુખત્યાર છે.

(અ) જે હકીકતનો સદરહુ ગુન્હો બનેલો હોય તે હકીકતની ફ-
રિયાદ આપ્યા ઉપરથી;

(બ) સદરહુ હકીકત વિશે કોઈ પોલીસ રિપોર્ટ ઉપરથી;

(ક) પોલીસ-અમલદાર શિવાય બીજા કોઈપણ શખસ પાસેથી
ખબર મળ્યા ઉપરથી, અથવા સદરહુ ગુન્હો થયો છે એ-
વું પોતેજ જાણ્યા ઉપરથી અથવા એવો પોતાનેજ શક
આપ્યા ઉપરથી.

(૨) જે માલસેટને જે ગુન્હાઓનો ધનસાફ કરવાનો અથવા ઈ-
નસાફ થવા સાફ કમીટ કરવાનો અધિકાર હોય તે માલસેટને તે ગુન્હો પેટા
ક્લમ (૧). રકમ (અ) અથવા રકમ (બ) પ્રમાણે સાંભળવાનો આધિકાર સ્થા-
નિક સરકાર અથવા સ્થાનિક સરકારના સામાન્ય અથવા વિશેષ હુકમને અનુ-
સરીને જીલ્લા માલસેટ આપવાને મુખત્યાર છે.

(૩) પેહલો અથવા બીજા વરગના જે માલસેટને જે ગુન્હાઓનો
ધનસાફ કરવાનો અથવા ધનસાફ થવાસાફ કમીટ કરવાનો અધિકાર હોય તે
માલસેટને તે ગુન્હો પેટા કલમ (૧) રકમ (ક) પ્રમાણે સાંભળવાનો અધિકાર
સ્થાનિક સરકાર આપવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—પ્રથમ ના કોડમાં આ કલમમાં પોલીટીકલ એજન્ટ એ શબ્દની વ્યાખ્યા હતી
તે કાઢીનાંખી છે. અને પ્રથમ નાકોડની ક. ૧૯૧ હતી તે આ જગ્યા એ મુકી છે.

હરકોઈ ગુન્હો સાંભળવાને મુખત્યાર છે આ શબ્દનો અર્થ એવો થાય છે કે—એથી
ફરીયાદ સાંભળવાનું માલસેટની મરજી ઉપર નથી પણ ગુન્હો બને એવી હકીકતની જે રીત
મુજબ તેને ખબર મળી હોય તેમની ગમે તે રીતે ગુન્હાની તજવીજ ચલાવવામાં માલસેટ
લીધી હોય તેને લાગુ પડે છે તે ફરીયાદીની જુગ્યાની લેવા બંધાએલ છે અને લીધા પછી
તેને તોલમતદારપર સમન કાઢવો જોઈએ અથવા કલમ ૨૦૨ મુજબ તજવીજ ચલાવવાને હુ-
કમ કરવો જોઈએ અથવા કલમ ૨૦૩ મુજબ ફરીયાદ માંડીવાળી જોઈએ અમીર અલી વી.
સફરઅલી ઇ. લો. રી. ૧૩ ક. ૩૩૪ બાઇ કાસી મુ. કા. હા. ક્રી. ૩. તા ૧૨-૪-૮૮

ફરીયાદ આપ્યાપરથી ફરીયાદ મોઢાના શબ્દોથી અથવા લખીને થઈ શકે અમુક નમુ-
નાના શબ્દોમાં હોવી જોઈએ એમ જરૂર નથી ફક્ત એટલું જરૂરનું છે કે—ફરીયાદી તરફથી
પ્રથમ દર્શનીક ગુન્હો માલમ પડી આવે એવી હકીકત માલસેટના ધ્યાનપર લાવવી જોઈએ.
પોલીસ રીપોર્ટ ઉપરથી માલસેટ પાસે આવેલો કેસ જેમા ગુન્હો બન્યો છે એવો શક રહેતો
હોય તો તપાસ કરવા અધીકાર છે રાણી વો. શામલાલ ઇ. લો. રી. ૧૪ ક. ૭૦૭ જે માણસને
ગુન્હો થયાની માહિતી હોય તે ફરીયાદ કરીને કાયદાનો અમલ કરાવી શકે પછે તેને ગુન્હાથી
ખરેખર નુકસાન થયું ન હોય તો પણ ગનેશ નારાયણ સાથે ઇ. લો. રી. ૧૩ મુ. ૬૦૦ ફર-
જદ અલી ઇ. લો. રી. ૧૮ અ. ૪૬૫

ખખર માળ્યા ઉપરથી ત્રીજા માણસે આપેલી ખખર ઉપરથી માણસેટ નુકશાન થ એલા પક્ષકારની કાંઈપણ ફરીયાદ આવ્યા શીવાય કેસની તબવીબ કરી શકે છે સમરતનયોગી ૬ વિ. રી. ૮૩ આનોહેતુ એ છે કે જે ખાનગી સખસો રીતસર ફરીયાદ કરવા ન આવે તેના માટે છે એટલે કે ખાનગી સખસો ફરીયાદ કરવાને નાખુશ હોય કીંવા અશક્ત હોય તોપણ મુન્હો કરનારને ધનસાફની નજરે ઉધાડો પાડવો એવો માણસેટને અખતીઆર આપવા માટેની છે સુરંદનાથરાય ૫ બે. લો., રી ૨૭૪ જે ખખરના આધારે ચાલ્યા હોય તે ખખર ખુલી કરવી જોઈએ મોહેસચંદ્ર ૪ બે. લો. રી. ૧

૧૯૧. ઉપલી કલમની પેટા કલમ (૧), રકમ (ક) પ્રમાણે માણસેટ મુકદ્દમે હાથમાં લે ત્યારે તોહોમતવાળા શખસને કંઈપણ પુરાવો લેવાય તે પેહેલાં, ખખર આપવી કે તે મુકદ્દમાંનો ધનસા- ઉપરથી ખીજની પાસે મો કં ખીજ કોઈ કોરટ પાસે કરાવવાનો તેને હક છે, અને કો કલ્લા અથવા કમિટ કર- ધપણ તોહોમતવાળો શખસ અથવા તોહોમતવાળા શ- વા બાજીત. ખસો વધારે હોય ત્યારે તેઓમાંનો કોઈ એક એવા મા ઇસ્ટેટથી પોતાનો ધનસાફ થવા બાબત હરકત લે ત્યારે, તે મુકદ્દમાંનો ધનસાફ તે માણસેટ પાસે કરાવવાને બદલે તે મુકદ્દમે સેશન કો રટમાં કમિટ કરવો અથવા ખીજ માણસેટ પાસે મોકલવો.

ટીકા—તેને હક છે. ફરજ બંદી શખ્દો છે તેથી માણસેટે અરજ કબુલ કરવી જો- ઈએ ના પાડી શકે નહીં. રાણી વી. હાવ થોર્ન ઇ. લો. રી. ૧૩ અ. ૩૪૫ કલમ નવીન છે આ કલમ પ્રમાણે કાયદેસર વાંધો લીધો હોય તો માણસેટ કેસ ચલાવી શકે નહીં તેમ ટ્રાન્સ- ફર કરવાને બંધાએલ નથી પણ સેસન કોર્ટમાં મોકલવાનું તે પસંદ કરી શકે છે. રાણી વી. ફેલીક્ષ ઇ. લો. રી. ૨૨ મ. ૧૪૮.

૧૯૨ (૧) જે મુકદ્દમે પોતે હાથમાં લીધો હોય તે મુકદ્દમાંની ચોકસી માણસેટોએ મુકદ્દમા ખી અથવા ધનસાફ કરવા સાફ પોતાના તાબા માંહેના હ- જની પાસે મોકલવા બા રકોઈ માણસેટની પાસે તે મુકદ્દમે મોકલવાને હરકોઈ બીક પ્રેસિડેન્સી માણસેટ, જલ્લા માણસેટ અથવા પેટા તુકડી માણસેટ મુખત્યાર છે.

(૨) પેહેલા વર્ગના જે માણસેટ જે મુકદ્દમે હાથમાં લીધો હોય તે મા ઇસ્ટેટમે તે મુકદ્દમે પોતાના જલ્લામાંનો ખીજે વિશેષ કરીને કહેલો જે કોઈ માણસેટ આ કાયદા પ્રમાણે તે તોહોમતવાળાનો ધનસાફ કરવાને અથવા ધન સાફ થવા સાફ કમિટ કરવાને લાયક હોય, તે માણસેટની પાસે ચોકસી અ- થવા ધનસાફ કરવા સાફ મોકલવાનો અધિકાર આપવાને હરકોઈ જલ્લા માણ સેટ મુખત્યાર છે; અને તે મુજબ સદરહુ માણસેટને તે મુકદ્દમાંની વ્યવસ્થા ક રવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—ચીફ પ્રેસિડેન્સી માણસેટ એ શખ્દ નવીન છે ચોકસી એ શખ્દમાં બાબ ૧૮ મુજબ પ્રથમની જે ચોકસી કરવાની તેનો સમાવેશ થતો નથી. ૪ મ. હા. કો. પ્રો અપે. ૪૦ તા. ૨૩-૩-૬૯

તાબામાંહેના સખ ડીવીજનલ માણસેટ સરકારી કામ સાફ ડીસ્પીકામાં ફરતો હતો તેણે પોતાની આગળનો ચોરીનો કેસ થર્ડક્લાસ માણસેટ તરફ મોકલ્યો. થર્ડક્લાસ માણસેટે મુન્હેગાર ઠરાવી. ૬. ૩૪૯ મુજબ વધારે સખ થવા માટે સખ ડીવીજન માણસેટ તરફ કે- સ મોકલ્યો ને તેમણે સખ કરી. ઠરાવ્યુકે-થર્ડક્લાસ માણસેટ તાબા માંહેનો છે અને તેથી કા-

યદ્ય પ્રમાણે બરાબરજે રાણી વી. કાલુ ઇ. લો. રી. ૪ અ. ૩૬૬ સણી વી. રાધી. ઇ. લો. રી. ૧૨ અ. ૬૬ કોઈ તાબા માહેના માલસેટ પાસે કોઈ કેસ ઇનસાફ થવા માટે મોકલ્યો હોયતો તે માલસેટ બીજા કોઈ તાબાના માલસેટ પાસે મોકલી શકે નહીં ૭ મ. હા. કો. રી. ૩૩ તા ૧૫-૬-૭૪ બીજાને ત્યાં કેસ મોકલ્યો હોયતો મોકલનાર કાંઈ કરી શકતો નથી જે માલસેટને ત્યાં કેસ મોકલ્યો હોય ત્યાંથી કેસ કાઢી લીધા પછી જે કરવું હોય તે થાય સાંતુતીઓરાની ૩ બે. લો. રી. ૧૫૧ હાઇકોર્ટે એક ડીસ્પીકટ માલસેટની કોર્ટમાંથી બીજા ડીસ્પીકટ માલસેટ તરફ કેસ મોકલ્યો હોય તો તે બીજા પોતાના તાબા માહેના અધીકાર વાળા માલસેટ તરફ કેસ મોકલી શકે રાલીમતા પ્રસાદ ઇ. લો. રી. ૧૯ અ ૨૪૯ ડીસ્પીકટ માલસેટ તાબા માહેના માલસેટ તરફ જે કેસ તાબા માહેના માલસેટને સાંભલવાનો અધીકાર ન હોય તેવા મોકલી શકે નહીં રઘુસીવી અબ્દુલ વહબ ઇ. લો. રી. ૨૩ ક. ૪૪૨ બીજા કોર્ટમાં મોકલતા અવલ પક્ષકારોને નોટીસ આપવી જોઈએ. ટીકાટી રોકદાર ઇ. લો. રી. ૮ ક. ૩૯૩

૧૯૩. (૧) આ કાયદાથી અથવા બીજા હુકમોમાં ચાલુ કાયદાથી બીજા રીતે સ્પષ્ટ ઠરાવ કર્યો હોય તે શિવાય, આ અર્થે ચોગ્ય સેશન કોર્ટોએ ગુન્હા આધિકાર મળેલા કોઈ માલસેટે તોહોમતવાળા શખસને સાંભળવા બાબત કમીટ કર્યા વગર કોઈ પણ સેશન કોર્ટે અસલ હુકમતની કોર્ટ દાખલ કોઈપણ ગુન્હા સાંભળવો નહિ.

(૨) આડિશનલ સેશન જડજેએ તથા આસિસ્ટન્ટ સેશન જડજેએ ફક્ત જે મુકદ્દમાનો ઇનસાફ કરવાનું સ્થાનિક સરકાર સામાન્ય અથવા વિશેષ હુકમ કરીને તેમને ફરમાવે, તેવાજ મુકદ્દમાનો ઇનસાફ તેમણે કરવો અથવા આસિસ્ટન્ટ સેશન જડજેની બાબતમાં જે મુકદ્દમા તે વૃક્કડીનો સેશન જડજ સામાન્ય અથવા વિશેષ હુકમ કરીને ઇનસાફ કરવા સારૂ તેમને સોંપે તેવાજ મુકદ્દમાનો તેમણે ઇનસાફ કરવો.

ટીકા—સ્પષ્ટ ઠરાવ કર્યો હોય તેશીવાય જુઓ આ કાયદાની ક. ૪૭૭, ૪૭૮, ૪૮૦, ૫૩૨.

કોઈપણ ગુન્હા સાંભલવો નહીં, કમીટ કર્યા વગર ન સાંભલવો જોઈએ કમીટ કર્યા વગર ન સાંભલવાનો નિયમ ઘડવાનું કારણ એ છેકે—પ્રથમ ચોકશીનો તોહમત વાળો લાભલે એટલે કામની હકીકતથી વાકેફ થઈ તોહમતરદ કરવાને પોતાનો બચાવ કરી શકે—કોવીલગાથા ઇ. લો. રી. ૩ મ. ૩૫૩ ચીનાચેટી ઇ. લો. રી. ૪ મ. ૩૫૧ જે આસી. સેસન જડજને સેસન જડજનો આર્જ થોડા વખત માટે મલ્યો હોયતો બીજા પારેઆફ મુજબ વિશેષ અથવા સામાન્ય હુકમથી આર્જ સોંપવામાં આવ્યો નહોયતો સેસન જડજ તરીકે વર્તવાને નિમાએલો અમલદાર નથી. મહાદુ હીરા. મુ. હા. કો. ફી. ૩. તા. ૨૪-૩-૯૦

૧૯૪. (૧) હાઇકોર્ટ હુકમોમાં ગુન્હા આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે હાઇકોર્ટે ગુન્હા સાંભળવા બાબત ત્યાં કમીટ કર્યા ઉપરથી સાંભળવાને મુખત્યાર છે

સન ૧૮૬૧ ના હિંદુસ્તાનની હાઇકોર્ટો બાબતના આકટ પ્રમાણે આપેલા હુકમો લેટર્સિપેટન્ટના ઠરાવોને અથવા આ કાયદાના બીજા કોઈપણ ઠરાવને આ કલમ માહેના કોઈ પણ મજકુરથી બાધ આવે છે એવું સમજવું નહિ.

(૨) (અ) આ કાયદામાં ગમે તે ઠરાવ હોય તોપણ, ગવરનર જનરલ ઇન કૌન્સિલની અથવા સ્થાનિક સરકારની અગાઉથી મંજુરી લઈને, એડવોકેટ જનરલને, હાઇકોર્ટની હુકમતને પાત્ર થનારા શખશો વિરુદ્ધ હાઇકોર્ટને, જે કારણ સારૂ

એડવોકેટ જનરલ તરફથી માહિતી.

મલિકામાઆઝમાના એટર્ની જનરલ ઇન્ડિયા દસમાંહેની ન્યાયાધિકારી હાઇકોર્ટમાં સરકાર તરફથી માહિતી આપી શકે, તે સધળાં કારણોસર માહિતી આપવાનો અધિકાર છે.

(બ) આવી દરેક માહિતીની બાબતમાં કામ ચલાવવું તે, એવી માહિતી મલિકામાઆઝમાના એટર્ની જનરલ દાખલ કરે છે તે બાબતમાં જે પ્રમાણે કામ કાયદા પ્રમાણે ચલાવવામાં આવે છે, તે પ્રમાણે મુકદ્દમાની હકીકત ઉપરથી તથા સદરહુ હાઇકોર્ટના વહિવટ તથા કામ ચલાવવાની રીત ઉપરથી જેટલા દરજ્જાસુધી ચલાવવામાં આવે તેટલે દરજ્જે ચલાવવાનો આધિકાર છે.

(ક) આવી માહિતી પ્રમાણે અથવા માહિતીની રૂએ વસુલ કરેલો અથવા લીધેલો સધળો દંડ, શિક્ષા દાખલ દંડ, ગુન્હેગારી બદલનો દંડ, કરજ તથા પૈસાની રકમ હિંદુસ્તાન સરકારની મિલકત થશે.

(ડ) આ કલમના ઠરાવો અમલમાં આણવાસાર હાઇકોર્ટને કાનુનો કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—આ કલમની પેટા કલમ ૨ અને તેની રકમો તદ્દન નવીન છે તેમજ પેહલા પારાના બીજા પારેઆક્રમાં “અને ૧૮૬૧ના હિંદુસ્તાનની હૈકોર્ટ બાબતના એક્ટ પ્રમાણે આ શબ્દો નવીન છે વીકીટીરીયા રાલીના ૨૪, ૨૫ વર્ષના વીગેરે શબ્દો કાઢી નાંખ્યા છે.

૧૯૫. (૧) (અ) હિંદુસ્તાનના ફ્રાજદારી કાયદાની ૧૭૨ થી ૧૮૮ સુધીની સરકારી નોકરોના કા- કલમો (એ બંને કલમો સુદ્ધા) પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક યદેસર અબત્યારના તિર કોઇપણ ગુન્હો, જે સરકારી નોકરનું લાગતું વળગતું હોય સ્કાર બાબત ફરિયાદનું તેની અથવા તે જે સરકારી નોકરના તાબામાં હોય તેની, કામ ચલાવવું. પ્રથમ મંજુરીયત લીધા વગર અથવા તેની ફરિયાદ વગર, કોઈ પણ કોર્ટ સાંભળવો નહિ;

(બ) સદરહુ કાયદાની ૧૯૩ મી, ૧૯૪ મી, ૧૯૫ મી, ૧૯૬ મી, ૧૯૮ મી, ૨૦૦ મી, ૨૦૫ મી, ૨૦૬ ઠી, ૨૦૭ મી, ૨૦૮ મી, ૨૦૯ મી, ૨૧૦ મી, ૨૧૧ મી, અથવા ૨૨૮ મી, ક- સરકારી ધનસાફની વિર લમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કોઇપણ ગુન્હો, જ્યારે ક્રેટલાએક ગુન્હાઓ તે હરકોઈ કોર્ટમાં ચાલેલાં હરકોઈ કામમાં અથવા કા- બાબત ફરિયાદનું કામ મના સંબંધમાં કયો હોય ત્યારે, તે કોર્ટની અથવા બીજા અથવા તે જે કોર્ટના તાબામાં તે કોર્ટ હોય તેની, પ્રથમ મંજુ- ચલાવવું. જે કોર્ટના તાબામાં તે કોર્ટ હોય તેની, પ્રથમ મંજુ- રીયત લીધા વગર અથવા તેની ફરિયાદ વગર કોઇપણ કોર્ટ સાંભળવો નહિ;

(ક) તેજ કાયદાની ૪૬૩ મી કલમમાં વર્ણવેલો અથવા ૪૭૧ મી, ૪૭૫ મી, અથવા ૪૭૬ મી, કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કોઈ પણ ગુન્હો, જ્યારે તે હરકોઈ કોર્ટમાં હર- કોઈ કામના કોઈ પક્ષકારે તે કામમાં પુરાવામાં રજુ કરેલા અથવા આપેલા કોઈ દસ્તાવેજના સંબંધમાં કયો હોય ત્યારે તે કોર્ટની અથવા બીજા જે કોર્ટના તાબામાં તે કોર્ટ હોય તે કોર્ટની પ્રથમ મંજુરિયત લીધા વગર અથવા તેની ફરિયાદ વગર કોઈ પણ કોર્ટ સાંભળવો નહિ.

(૨) પેટા કલમ ૧ની રકમો (બ) તથા (ક) માં “કોરટ” એ શબ્દનો અર્થ દિવાની, મુલકી, અથવા ફોજદારી કોરટ થાય છે, પણ તેમાં સને ૧૮૭૭ ના હિંદુસ્તાનના નોંધવાના આકટ પ્રમાણેના રજીસ્ટર, અથવા સબ રજીસ્ટરનો સમાવેશ થતો નથી.

(૩) પેટા કલમ ૧માં કહેલા ગુન્હાઓ સંબંધી ઠરાવો, એવા ગુન્હા કરવામાં કરવાની મદદગારીને તથા તે ગુન્હા કરવાના પ્રયત્નને પણ લાગુ પડે છે.

(૪) આ કલમમાં સુચવેલી મંજુરિયત મોઘમ રીતે આપવાનો અખત્યાર છે, અને તેમાં તોહોમતવાળા શખસનું નામ મંજુરિયત કેવા પ્રકારની લખવાની જરૂર નથી; પણ બની શકે તેટલે સુધી, જે કોરટમાં અથવા બીજી જગામાં, અને જે પ્રસંગે તે ગુન્હો કર્યો હોય તે કોરટ અથવા જગા, અને તે પ્રસંગ, એ વિશેષ કરીને તેમાં જણાવવા.

(૫) જ્યારે આ કલમમાં સુચવેલા હરકોઈ ગુન્હાના સંબંધમાં મંજુરિયત આપી હોય ત્યારે તે મુકદ્દમો સાંભળનારી કોરટને સદરહુ પ્રમાણે સુચવેલો બીજો જે ગુન્હો હકીકત ઉપરથી જણાઈ આવે તે ગુન્હાનું તોહોમતનામું તૈયાર કરવાનો અધિકાર છે.

(૬) જે મંજુરિયત આ કલમ પ્રમાણે આપી હોય અથવા આપવાની ના કહી હોય તે મંજુરિયત રદ કરવાનો અથવા આપવાનો અખત્યાર જે અધિકારીના તાબામાં તે મંજુરિયત આપનારો અથવા આપવાની ના કહેનારો અધિકારી હોય તે અધિકારીને છે; અને જે તારીખે સદરહુ પ્રકારની કોઈ પણ મંજુરિયત આપી હશે, તે તારિખથી છ મહિના કરતાં વતી મુદત સુધી તે મંજુરિયત અમલમાં રહેશે નહિ પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સાડ કારણ બતાવ્યું હશે તો હાઇકોરટ તે મુદત વધારી શકશે.

૭ આ કલમનાં કારણોસાર દરેક કોરટ ફક્ત જે કોરટમાં તેની ઉપર અપીલો ધણું કરીને ચાલી શકતી હોય તેજ કોરટના તાબામાં છે એવું સમજવું, એટલે—

(અ) જ્યારે એવી અપીલો એક કરતાં વધારે કોરટમાં ચાલતી હશે, ત્યારે જે અપીલેટ કોરટની સૌથી ઓછી હકુમત હશે તે અપીલેટ કોરટના તાબા હેઠળ એવી કોરટ છે એમ સમજવું;

(બ) જ્યારે એવી અપીલો દિવાની તેમજ મુલકી કોરટમાં ચાલતી હશે, ત્યારે જે બાબતના સંબંધમાં એવો ગુન્હો કર્યાનું કેહેવામાં આવતું હોય તે બાબતના સ્વરૂપ પ્રમાણે એવી કોરટ સદરહુ દિવાની અથવા મુલકી કોરટના તાબા હેઠળ છે એવું સમજવું.

(ક) જ્યારે અપીલ ચાલતી ન હોય ત્યારે એવી કોરટ અસલ હકુમતવાળી જે મુખ્ય કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં હોય તે કોરટના તાબા હેઠળ છે એવું સમજવું.

ટીકા—સુધારે. આ કલમની પેટા રકમ ક માં પુરાવામાં રજુ કરેલા એ શબ્દો નવીન છે. પેટા કલમ. ૨ નવીન છે ને તેથી નિચેના ફેસલા નકામા છે ઈ. લો. રી. ૧૦ મ. ૧૫૪ ઈ. લો. રી. ૧૫

મ. ૧૩૮ ઈ. સો. રી. ૧૨ મુ. ૩૬ ઈ. સો. રી. ૧૭ ક. ૮૭૨ ઈ. સો. રી. ૫ મુ. ૧૩૭ ઈ. સો. રી. ૧૧ મ. ૩ પેટા કલમ ૩ નવીન છે પેટા કલમ છમાં" પણ એવું વધાર્યું છેકે "આર કારણ બતાવ્યું હશે તો હેકોર્ટ તે મુદત વધારી શકશે" પેટાકલમ ૭ ની અ અ ક રકમો નવીન છે ને છેલા બે પારેઆદ હતા તે કાઢી નાંખ્યા છે મંજુરીનો હેતુ આ કલમમાં બતાવેલા ગુન્હા મુજબની ફરીયાદ ને કોર્ટ આગળ તે ગુન્હો બનેલો હોય તે કોર્ટની પરવાનગી વગર કોઈપણ ફોજદારી કોર્ટ સાંભળવો નહીં તેથી તેમ ઠરાવવામાં કાયદાકારનો હેતુ એવો છે કે—એવા માણસની સામે કોઈ માણસ બતી દ્વેષ અથવા ખરાબ સ્વાભાવથી તેમને ફોજદારી કોર્ટમાં તે કલમોના ગુન્હાને સાર લઈ જાય તેમાંથી તેમનો બચાવ કરવો રાણી વી. માહાદેવસીંગ ક. વિ. નો. ૧૮૮૭ પા. ૧૪૨ આ કલમ પ્રમાણે ને મંજુરી નોંધએ તેનો હેતુ એ છે કે—ને કોર્ટની આગળ તે ગુન્હો બન્યો હોય તે કોર્ટની અથવા તો ને કોર્ટની તાબાની હોય તે કોર્ટ પુરું વિચાર કર્યા પછી ફરીયાદ માંડવામાં આવે રાણી વી. મહમ દહુસેન ૧૬ વિ. રી. ૩૭ ગીરધરલાલ હરગોવિન્દસ મુ. હા. કો. કી. ૩ તા. ૨૬-૪-૮૮ આ સઘળા ગુન્હાની ફોજદારી ફરીયાદો માંડવામાં બહુ સાવચેતી રાખવી એવો કાયદાકારનો હેતુ આ કલમ ઘડવામાં છે. આમ કરવામાં આવી ફોજદારી ફરીયાદોથી કેટલું સાર પરીણામ નિવડે તે વિષે તપાસ કરવાની તથા પોતાની અકલ વાપરવાની ફરજ મંજુરી આપનાર કોર્ટ ઉપર નાંખી છે ક્રીશનલાલ વી. શીવદયાલ ક. વિ. નો. ૧૮૮૩ પા. ૧૦૪ ફરીયાદ માંડવાની મંજુરી આપતા પેહલા ગુન્હો બન્યો છે એ વિષેની ખાતરી કરવાને કોર્ટ બંધાએલી છે પણ તે ગુન્હામાં સામેલ થએલા બંધા સખસો ઉપર તબવીજ ચલાવવાને બંધાએલ નથી. ગોવીંદન નાયરની અરજ બાબત ઇ. સો. રી. ૭ મ. ૨૨૪ કામનુ દફતર તપાસ્યા શીવાય કોઈ કોરટે મંજુરી ન આપવી નોંધએ મંજુરીનો હેતુ એ છેકે—પક્ષકાર સામે બ્યાજખી કેસ છે. એવી વરીષ્ટ કોર્ટની અથવા ને કોર્ટ આગળ તે કેસ ચાલતો હોય તે કોરટની ખાતરી થાય નહીં ત્યાં સુધી કામ ચલાવવું નહીં કુચુ ઇ. સો. રી. ૭ મ. ૫૬૦ મંજુરી આપતા અવલ ને કામમાં મંજુરી આપવાની હોય તે કામ પુરું થયું નોંધએ ૧૬ વિ. રી. ૭૭ મંજુરી મેળવવાની અરજ શુધ બુધીથી કરી છેકે—હેરાન કરવા કે પૈસા કઢાવવા કરી છે તે ધ્યાનમાં લેવું નોંધએ શુધ બુધીથી અરજ કરવામાં આવી હોય અને સારા કારણ હોય તોજ મંજુરી આપવી નોંધએ ગ્યાનચંદ્ર રોય ઈ. સો. રી. ૭ ક. ૨૦૮ તબવીજ કર્યા શીવાય કામ ચલાવવનો હુકમ માજીસ્ટ્રેટ કરવો નોંધએ નહીં ફરીયાદ કરવાની મંજુરી તે ફરીયાદ કરવાનો હુકમ ગણાતો નથી પણ ફરીયાદ કરવી કે નહીં તે સ્વતંત્ર વિચાર અમલમાં લાવવાને માટે તે કોઈ ખાતરી સખસને આપેલી રજ ગણાય છે ગીરધારી વી. ઉચીટઝટ ઈ. સો. રી. ૮ ક. ૪૩૫. મંજુરીયાત લીધા વગર અથવા તેની ફરીયાદ વગર કોઈપણ કોરટે સાંભળવો નહીં. મંજુરી મેળવ્યા લશીવાય કામ ચલાવી શીક્ષા કરી હોય તે કેસમાં મંજુરી નહીં મેળવ્યાથી અન્યાય થયો છે. તેવું સાબીત નહીં થયાથી સજ્જતા ઠરાવમાં દરમ્યાન થવા હાઈ કોર્ટ ના પાડી કાલીમોહન ૧૩ ક. સો. રી. ૧૧૭ રાણી વી. વ્યકંટ સામી ઈ. સો. રી. ૧૫ મ. ૧૩૧ મંજુરી મેળવ્યા શીવાય તોહમતદારને ગુન્હેગાર ઠરાવ્યાથી સઘળો મુકદમો કાયદા વિરૂધ ગણાય છે અને ફરીયાદ કરવાની મંજુરી મેલવી ફરી રજુઆત ચલાવવી નોંધએ રાણી વી. સખસુખ ઈ. સો. રી. ૨ અ. ૫૩૩. અ એ ક પર ફરીયાદ કરી કે તેણીને અમુક છેજાશુટના કામમાં ખોટી જુગ્યાની આપવાને ઉશકેરી કે ને દાવામાં કે પણ પક્ષકાર હતો ને ફરીયાદ વગર મંજુરીએ કરી. ઠરાવ્યું કે—ને કોરટમાં કેસ ચાલે છે તેની મંજુરી શીવાય કામ ચલાવવાની માજીસ્ટ્રેટને હુકમત નથી ચંદ્ર મોહન ખાનરજ વી. બાલકર ઇ. સો. રી. ૨૬ ક. ૩૫૯.

ન્યારે ફરીયાદ માંડવાની મંજુરી મળવાસાથે અરજી ન કરી હોયતો કામ ચલાવવાને કરેલો હુકમ માજીસ્ટ્રેટની ફરીયાદ તરીકે ગણવો નોંધએ રાણી વી. એન્ડાવા ઈ. સો. રી. ૭ મ. ૧૮૯ ફરીયાદ કરવાની મંજુરી તે લખેલો ને ખાનગી સખસને આપવાનો દસ્તાવેજ છે એવા હેતુથી કે—જે માજીસ્ટ્રેટને તે ફરીયાદ કરે તે સાથે કાયદા કરે અને તે માજીસ્ટ્રેટ તેના વડે સાંભલી શકે. આ કલમના પાછલા ભાગો ફક્ત આવા દસ્તાવેજને લાગુ પડે છે અને ફક્ત તે અરજીને લાગુ પાડવા બીજી રીતે કહીએ તો ફરીયાદ એટલે આ કાયદા પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટ પગલા બરે તેવા ધરિદાયથી માજીસ્ટ્રેટ પાસે મુકેલી હકીકત છે આ કલમ ફરીયાદ કરવાની મંજુરી જે કોર્ટ આપેલી હોય તેના અને ફરીયાદ જે કોર્ટ કરી હોય તેના તફાવત બતાવી આપે છે. કોર્ટ ખાનગી સખસને મંજુરી આપે અથવા ક. ૪૭૬ પ્રમાણે વર્તે જો મંજુરી આપે ને તોહમતદારને ફક્ત માજીસ્ટ્રેટ તરફ મોકલે તો તેથી તે ક. ૪૭૬ પ્રમાણે થતું નથી. પણ જરૂર પડતી ચોકશી કરી નજીકના ફરટ કલાસ માજીસ્ટ્રેટ તરફ ચોકશી અથવા ઈનસાફ થવા સાથે મોકલે અથવા તેના તાબાની કોર્ટ તે પ્રમાણે પ્રોસીજર કબુલ રાખે ત્યારે આ કલમ મુજબ ફરીયાદ કરી એમ ગણાય અને જે કોર્ટ ખાનગી સખસને પરવાનગી આપી હોય તેનાથી તે જુદી પડે છે કાયદા કારને ખુલો હેતુ છે કે—ફરીયાદના રૂપમાં કોર્ટ ન્યારે કામ ચલાવવાનું ધારે ત્યારે જેમ ખાનગી સખસ તોહમતદારની સામે ફાજદારી કોર્ટમાં ફરીયાદ કરે તેવી છુટ રેહવી નોંધએ અને તેની ઉપરી કોર્ટ જે કાયદા પ્રમાણે ફરીયાદના રૂપમાં લીધેલુ પ્રોસીડીંગ રદ કરવાને સત્તા નથી ક. ૪૭૬ પ્રમાણે ન્યારે કેસ મોકલવામાં આવે ત્યારે માજીસ્ટ્રેટ કાયદા પ્રમાણે કામ ચલાવવાને બંધાએલ છે જે કોર્ટ ફરીયાદ કરી હોય તે કોર્ટ જે કોર્ટમાં ફરીયાદ કરી હોય તેના તાબાની હોય તોપણ ચોકશી બંદ કરવાનો તેને અધિકાર નથી તો પણ પુરાવો ન હોયતો છોડી મુકવાનો અધિકાર છે રાણી વી. રાયાપા ઈ. સો. રી. ૧૩ મુ. ૧૦૯ મંજુરી અને ફરીયાદ એ બેમાં તફાવત છે મંજુરીનો અર્થ એવો છે કે—લાગતા વળગતા અમલદાર શીવાય બીજા તરફથી આવે તે છે રાણી વી. જુગોલ ઈ. સો. રી. ૮ અ. ૩૮૨ સરકારી નોકર અથવા બતાવેલી કોર્ટ પરભારી ફરીયાદ કરેતો તે મંજુરીની બરાબર પુરતું છે એમ આ કલમ બતાવે છે પુનીટ વી. માધો ઈ. સો. રી. ૧૩ ક. ૨૭૦

જજમેટમાં કામ ચલાવવાને ધરિદો દર્શાવ્યો હોય પણ તે અમલમાં લાવવામાં ન આવ્યો હોયતો તે મંજુરી ગણી શકાતી નથી. પીરતાપા મુ. હા. કો. ફી. રૂ. ૨-૧૦-૭૩ સેસન કોર્ટ ડીસ્મીક્ટ માજીસ્ટ્રેટને સુચના કરી કે—તેની આગળ આવા કેસમાં ખોટી જુબાની આપી છે તેમનાપર કામ ચલાવવું ઠરાવ્યું કે તે મંજુરી ગણાતી નથી. ગાર્વેધનદાસ ઈ. સો. રી. ૩ અ. ૬૨ મંજુરી માંગવાની અરજ તળે હુકમ થયોકે—અરજદાર પુરતો પુરાવો ધારતો હોયતો મંજુરી આપવાને મારે કાંઈ વાંધો નથી. ઠરાવ્યું કે—મંજુરી ગણાય નહી. જહુનાથ ૧૧ ક. સો. રી. ૫૩ એક તાબાના માજીસ્ટ્રેટ ડીસ્મીક્ટ માજીસ્ટ્રેટ તરફ કામનો નીકાલ કરી કેસ મોકલ્યો તેમાં સુચના કરી કે—અમુક સખસોપર ક. ૨૧૧ મુજબ કામ ચલાવવું નોંધએ ઠરાવ્યું કે—આ સુચના મંજુરી નથી એમનાથ ઈ. સો. રી. ૧૬ ક. ૭૩૦

મંજુરીની અરજી પ્રથમ જે કોર્ટની આગળ ગુન્હો બન્યો હોયતે કોર્ટને કરવી નોંધએ મથુરદાસ ઈ. સો. રી. ૧૮ અ. ૮૦ તથા વેકઠગીરીનો રાજ ૬ મ. હા. કો. રી. ૯૨ મંજુરી મલવા અરજ અમુક માણસે કરવી એમ કાયદામાં નથી તેમજ અમુક નમુનામાં કરવી તે પણ કાયદામાં નથી સુબ્રાયા પીલાઈ ઈ. સો. રી. ૧૮ મ. ૪૮૭ ખાનગી માણસનેજ મંજુરી આપવી એવો કાંઈ કાયદો નથી જનત મોહીની ૧૦ ક. સો. રી. ૪ વેનકટ ઈ. સો. રી. ૭ મ. ૩૧૪ બોટલીકર ઈ. સો. રી.

૧૧ મુ. ૪૩૮ મંજુરી વ્યાખ્યાની થવા માટે મુકરર માણસને ધારેલું કામ ચલાવવા આપવી જોઈએ બાપેરામ શર્મા ઇ. સો. રી. ૨૦ ક. ૪૭૪ મંજુરી માઝા શીવાય પોતાની મેજે આ પવી ન જોઈએ ને પોતાની મેજે પગલા બરવા હોયતો ક. ૪૭૬ મુજબ વર્તવું છનારસીદાસ ઇ. સો. રી. ૧૮ અ. ૨૧૩ મંજુરીની અરજ કરવામાં દીલ કરેતો તો ધારવું કે-અરજદાર ન્યાયની ખાતર કરેતો નથી પણ હેરાન કરવા દુઃખદેવા જીલમ કરવાના ઇરાદાથી વર્તે છે મંજુરી આપવાનો હેતુ ન્યાય માટે છે બલવંતસીંગ ઇ. સો. રી. ૧૮ અ. ૨૦૪ મંજુરી મલ વાની અરજ માટે કાંઈ મુદત નથી ફોજદારી કાયદામાં ન્યાય કરવામાં મુદતનો કાયદો લાગુ પડતો નથી અભેદ્યાસીંગ ઇ. સો. રી. ૧૦ અ. ૩૫૦ ફરામજી અરદેસર મુ. હા. ત્રી. ૩. ૧૯-૧૧-૯૫.

મંજુરીના બળવાન પણા વિષે સ્વાલ જે કોર્ટમાં કેસ ચાલતો હોય ત્યાં આગળ નહીં પણ ચોક્કસ કોર્ટમાં ઉઠાવવો જોઈએ ઇરદઅલી ઇ. સો. રી. ૪ ક. ૮૬૯ હુસેનબેગ મુ. હા. કો. કી. ૦૩. ૨૭ જુન ૧૮૮૯.

ન્યારે તે હરકોઈ કોર્ટમાં ચાલેલા હરકોઈ કામમાં અથવા કામના સંબંધમાં કર્યો હોય (રકમ બ) આ રકમમાં બતાવેલા ગુન્હાની મંજુરી જે કોર્ટમાં ચાલેલા કોઈ કામના સંબંધમાં કર્યો હોય ત્યારે ફક્ત મંજુરીની જરૂર છે રકમ એમાં બતાવેલા ગુન્હા સરકારી નોકર સંબંધીના છે રાણી વી. ઇરબા સાચા ઇ. સો. રી. ૪ મુ. ૪૭૯.

કોર્ટ એ શબ્દની વ્યાખ્યા પેટા કલમ ૨ માં નવીન છે ને તે માટે ઉપર જુવો. પોલીસ પટેલ આ કાયદાના અર્થ પ્રમાણે ફોજદારી કોર્ટ નથી ઇરાબા સાપા ઇ. સો. રી. ૪ મુ. ૪૭૯ પોલીસ અમલદાર હકીકત લખી લે તો તે જડજ નથી ઇસ્માલ વલદ ફતર ઇ. સો. રી. ૧૧ મુ. ૬૫૯.

તાબાની કોર્ટ એ માટે આ કલમની પેટા કલમ ૭ની રકમો જુવો ફર્સ્ટક્લાસ મા-જસ્ટ્રેટ એ ડીસ્ટ્રીક્ટ માજસ્ટ્રેટના તાબામાં છે ને તેથી તે મંજુરી આપવા ના પાડેતો ડીસ્ટ્રીક્ટ માજસ્ટ્રેટને અરજ કરવી પણ સેસન જડજને નહીં ગુરદયાલ ઇ. સો. રી. ૨ અ. ૨૦૫ આ કલમના અર્થ પ્રમાણે આસી. કલેક્ટર એ ડીસ્ટ્રીક્ટ માજસ્ટ્રેટના તાબાની કોર્ટ નથી નરોત મ ઇ. સો. રી. ૬ અ. ૯૮ બીજા વર્ગનો માજસ્ટ્રેટ પોલીસ ચોકીના અમલદારનો ઉપરી અધીકારી નહીં હોવાથી ક. ૧૮૨ મુજબના ગુન્હાની ફરીયાદ કરવાની મંજુરી આપી શકે નહીં રાણી વી. એલા એદમ ઇ. સો. રી. ૬ મ. ૧૪૬.

હરકોઈ કોર્ટમાં હરકોઈ કામના કોઈ પક્ષકારે (રકમ ક) આ કલમમાં વાપરેલા પક્ષકાર શબ્દમાં સાક્ષીનો સમાવેશ થતો નથી રાણી વી. એ નદ્રાવીરના ઇ. સો. રી. ૩ મ. ૪૦૦ મથુરદાસની અરજ ઇ. સો. રી. ૧૬ અ. ૮૦.

પુરાવામાં રજુ કરેલા. દસ્તાવેજ પુરાવામાં ખરેખર આપવો જોઈએ માત્ર ફાઇલ કરવાથી નહીં, દફતર કરતા કોર્ટ આગલ જઈ શકે નહીં અખદુલ કાદર વી. મી-રાસાહેબ ઇ. સો. રી. ૧૫ મ. ૨૨૪ પણ શસીકુમાર વી. શસીકુમાર ઇ. સો. રી. ૧૯ ક. ૩૪૫ રજુ કરેલો દસ્તાવેજ રજીસ્ટરના કે સ્ટાંપના વાંધાને લીધે રદ કરે તો પણ આ કલમના અર્થ મુજબ દસ્તાવેજ પુરાવામાં આપેલો ગણાય નગીનદાસ રાજરામ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧ ૨-૮૬ અખીદલ ચંદ્રે ઇ. સો. રી. ૨૨ ક. ૧૦૦૪ રકમ ક દીવાની કે ફોજદારી કોર્ટમાં બનાવટી દસ્તાવેજ પુરાવામાં રજુ કર્યા હોય તેવા કેસોને લાગુ પડે છે બીજા કેસોમાં આ કલમ પ્રમાણે મંજુરી આપ્યા શીવાય બનાવટી દસ્તાવેજના દોષારોપ વિષે પોતાની મેજે ત-

પાસ કરી શકે છે રામધારીસીંગ ૧૦ વી. રી. ૫ જે કોરટમાં દાવો કરવામાં આવ્યો હોય તે દાવો પુરાવામાં ઉત્તરથી શીવાય પતી જાય અને દાવાના કોઈ પણ પક્ષકાર ઉપર ફોજદારી ફરીયાદ માંડવાની મંજુરી આપવાનો અધીકાર હોય તો પણ તે મંજુરી આપે તે ધણીજ ભુલ ગણાય છે કારણ કે—કોરટને દાવાની કે જવાબના વ્યાજખીપણા વિશે તપાસ કરવાની તક મળેલી નહી તેથી કાશીચંદર મોજુમદાર ઇ. લો. રી. ૬ ક. ૪૪૦ શીવગીરી જમીનદાર ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૨૯.

મોઘમ રીતે ફરીયાદ કરવાની મંજુરી જેમ તોહમતનામુ ઘડવામાં જરૂર પડે છે તેવી સાવચેતીથી તખ્યાર કરવી જોઈએ રાણી વી. સખીસની ૮ મુ. હા. કો. રી. ૨૮ બાલાજી સીતારામ ૧૧ મુ. હા. કો. રી. ૩૪ રાણી વી. લેખ રાજ ૨ નો વે. પ્રો. ૧૩૨ તજવીજ ચલાવનાર માણજીને ચોખી રીતે માલમ પડે કે કયા ગુન્હા અથવા ગુન્હાઓની તજવીજ કરવાની છે તેવી રીતે પાસ કરીને બતાવવી જોઈએ ચીમાન ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૩ પા. ૨૨૮ મંજુરી આપવાની હોય તે ગુન્હાનુ વર્ણન જે કે વાસ્તવિક રીતે આપવામાં ન આવ્યું હોયતો પણ મોઘમ શબ્દોમાં બતાવવું જોઈએ બાલાજી સીતારામ ૧૧ મુ. હા. કો. રી. ૩૪ મંજુરીમાં કંઈ કોરટમાં ને કેવે પ્રસંગે ગુન્હો થયો છે એ બતાવવું જોઈએ રાણી વી. નરોત્તમદાસ ઇ. લો. રી. ૬ અ. ૯૮ પરસોતમલાલ વી. બીજાઈ ઇ. લો. રી. ૬ અ. ૧૦૧ જ્યારે તાબાની કોરટ આ કલમ પ્રમાણે મંજુરી આપે તે પહેલાં તેમને પોતાની આગળ પ્રોસીડીંગ એવી રીતે તખ્યાર કરવું જોઈએ કે—મંજુરી વ્યાજખી આપી છે કે ના પાડી છે કેદારનાથ વી. મહેશ ઇ. લો. રી. ૧૬ ક. ૬૬૧ ખોટી સાહેદી બાબત મંજુરી આપવામાં આવી હોય તો તેમાં બતાવવું જોઈએ કે કઈ જગ્યા અને કયે વખતે કામમાં બતાવેલી ખોટી સાહેદી આપી હતી. ને ખોટા ઠરાવેલા શબ્દોની મતલબ તેમજ જે પીનલકોડની કલમો મુજબ કામ ચલાવવાની મંજુરી આપી હોય તે કલમો બતાવવી જોઈએ હરદીયાલ વી. દુરગાપ્રસાદ ઇ. લો. રી. ૬ અ. ૧૦૫ તોહમત રાખેલા માણસોમાના એક માણસપર મંજુરી આપવામાં આવેલી તેવા કેસમાં કમીટ કરેલો હુકમ રદ કરી જે માણસોપર પરવાનગી આપી નોહતી તેમને હાઈકોર્ટ છોડી મુક્યા રાણી વી. પુડરનસીંધ ૧૦ વિ. રી. ૨૪ રાણી વી. રાજકીશોરી ૧૫ વિ. રી. ૫ મંજુરી મેળવવાની અરજી આવી તે દાખલ કરીને શેરો કર્યો કે—મંજુરી આપવાની જરૂર નથી તેમાં હાઈકોર્ટ ઠરાવ્યું કે—મંજુરી આપવાની ના પાડી છે રાણી વી. સખસુખ ઇ. લો. રી. ૨ ક. ૫૩૩ કોરટ અથવા જગા અને તે પ્રસંગ એ વિશેષ કરીને જણાવવા, જે કોરટમાં ખોટી સાહેદી આપી હોય તે કોરટ અને જે પ્રસંગે તે આપવામાં આવી હોયતે પ્રસંગ જણાવવા જોઈએ. બાલાજી સીતારામ ૧૧ મુ. હા. કો. રી. ૩૪ મંજુરી આપવાનું જે કોરટ રૂબરૂ બન્યું હોય તે કોરટ પર રહેલું છે એમ નથી પણ જેના તાબાની કોરટ હોય તે ઉપરી કોરટ પર પણ રાખેલું છે. ઉપરી કોરટને જ્યાં સુધી એમ બતાવવામાં ન આવે કે તાબાની કોરટને અરજ કરી હતી ને તેમણે ના પાડી છે ત્યાં સુધી અરજ દાખલ કરવા ના પાડવી જોઈએ ને એકાદ કોરટે ના પાડી હોય તો તેથી ઉપરી કોરટનો મરજી મુજબ નો અધીકાર જતો નથી ને તે માટે અરજ કરવી તે અપીલની રીતે નહી પણ મુજ કોર્ટમાં જેમ કરી હોય તે માફક કરવી બારકડુલી હયાત વી. રેની ઇ. લો. રી. ૧ અ. ૧૭ મંજુરી આપવાનો કે ન આપવાનો જે હુકમ કર્યો હોય તેપર અપીલ ચાલી શકે નહી પણ રીવીઝન માફક અરજ કરવી જોઈએ મેહડી હસન વી. લોટારામ ઇ. લો. રી. અ. ૬૧ તાબાની કોરટના

પાડો હોય ને ઉપરી કોરટ આપે તો ના પાડવામાં ભુલ કરી છે તેના મળ્યુત કારણો હોવા જોઈએ. ક્રીશનલાલ વી. શીઓદ્યાળ ક. વિ. નોટસ ૧૮૯૩ પા. ૧૦૪. નોટીસ આપવા બાબત. આ કલમમાં બતાવેલા ગુન્હાઓના સંબંધમાં માજીસ્ટ્રેટને ફરીયાદ કરવાની મંજુરી જે કોરટની રૂબરૂ તકરારી ગુન્હો થયો હોય તેજ કોરટમાં આપતા પહેલા જેના પર ફરીયાદ માંડવાની છે તેને નોટીસ આપવાની કાંઈ જરૂર નથી ક્રીષ્ણાનંદદાસ ઇ. લો. રી. ૧૨ ક. ૫૮ તેમજ જુઓ ઇ. લો. રી. ૧૦ મ. ૩૨ નોટીસ આપવી જોઈને જે કેહવું તે કેહવાની તક આપવી. અવીલખસીંગ ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૧૧૦૦ નોટીસ કાઢવામાં આવી હોય ત્યારે નોટીસની બજવણી માટે પુરતો વખત આપી બજવણી થયા પહેલા મંજુરી અપામ નહી ઉમરભાઈ વલદ નબીભાઈ મુ. હા. કો. ક્રી. ૩. તા. ૫-૯-૮૮.

છ મહીના કરતા વધતી મુદત સુધી. આ મુદતનો નિયમ ફરીયાદને લાગુ નથી પણ મંજુરીને લાગે છે અમુક સખસોએ ક. ૧૯૩, ૪૬૩, ૪૭૧ મુજબ ગુન્હો કર્યો છે એવો મુનસફનો મત થવાથી તા. ૨ અગસ્ટ ૧૮૮૪ ના રોજસી. પ્રો. કો. ક. ૬૪૩ મુજબ હુકમ ઝોંકે-તોહમતદારને માજીસ્ટ્રેટ તરફ મોકલવાને તેની ચોકશી માજીસ્ટ્રેટ કરવી. શ. ૧૮૮૫ના મે માસમાં તોહમતદારોમાનાએ ડીસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટને અરજ કરી કે-મુનસફે જે મંજુરી આપી છે તે રદ કરો ને તકરાર કરીકે-તા. ૨-૨-૮૫ના રોજ મુદત પુરી થઈ છે ઠરાવ્યુ કે-આ કેસને તે મુદત લાગુ પડતી નથી. ઇસીરીપ્રસાદ વી. સામલાલ ઇ. લો. રી. ૭ અ. ૮૭૧ જેને મંજુરી મળીહોય તે મરીબયતો તેનીસાથે મંજુરી જતી રહેતી નથી થાયા અયાની બાબત ઇ. લો. રી. ૧૨ મ. ૪૭ આ કલમમાં છ મહીના કરતા વધતી મુદત સુધી અમલમાં નહી રહે તેમ બતાવેલું છે પણ કાંઈ નવી મંજુરી ન આપવી તેવું કાંઈ બતાવ્યું નથી તેથી નવી આપતા કાંઈ હરકત નથી બુધુમલ વી. યજ્ઞેધીયા કવી નોટસ ૧૮૮૪ પા. ૭૦ કોઈ કાયદાના કારણથી મંજુરી ઉપલી કોર્ટ રદ કરી હોયતો નવી મંજુરી મેળવી શકાય છે હરદીયાત મી. દુરગાપ્રસાદ ઇ. લો. રી. ૬ અ. ૧૦૫ નવી મંજુરી આપતા પહેલા પ્રથમની મંજુરી જે વખતે અમલમાં હતી તે વખતે શા માટે કામ ચલાવવાનું શરૂ ન કર્યું તેનો ખુલાસો હોવો જોઈએ બયો દીઓસીંગ વી. હરીચર ઇ. લો. રી. ૧૧ ક. ૫૭૭ જે કોર્ટ પ્રથમ મંજુરી આપી હોય તે કોરટ નવી મંજુરી મુદત જવાના કારણથી આપવાને મુખત્યાર છે પણ અરજદારે ખુશીથી દીલ કરી હોય અથવા તો સામા પક્ષકારને હેરાન કરવાના ધરાદાયી ફેર મંજુરી માગે છે તો કોરટ ફરી મંજુરી આપવાની ના પાડી શકે છે હરીલેરા ઇ. લો. રી. ૧૨ ક. ૫૧ તોહમતદારને પ્રથમ નોટીસ આપ્યા શીવાય મંજુરી આપવામાં તો ફક્ત તેજ કારણ ઉપરથી ખોટી ફરીયાદ કરવાને માટે ગુન્હેગાર ઠરાવવું કાયદા વિરૂધ્ધ ગણાતું નથી કોઈ ગુન્હાને માટે ફરીયાદ કરવાની મંજુરી આપવી તે ઇનસાફી કૃત્ય છે અને જે પક્ષકારના વિરૂધ્ધ આપવામાં આવે છે તેની તકરાર પેહલી સાંભળીને કાયદેસર લીધેલા પુરાવાપરથી ઠરાવ કરવો જોઈએ જે કેસોમાં પોલીસ રીપોર્ટ પરથી માજીસ્ટ્રેટે મુળની ફરીયાદો માંડી વાળી હોયતો જેના ઉપર ઠરાવ કરી શકે તેવો તેની પાસે કાયદેસર પુરાવો ગણાતો નથી તોપણ માજીસ્ટ્રેટે જે કેસોમાં ફરીયાદીની જુબાની લઈ પુરાવો લીધા પછી નિરદોષ ઠરાવી છોડી મુક્યો હોયતો પછીથી ફરીયાદીને નોટીસ આપ્યા શીવાય ખોટી ફરીયાદ કરવાને માટે મંજુરી આવી હોયતો તે ગેરકાયદેસર આપેલી મંજુરી ગણાતી નથી. રાણી વી. શેર બીચરા ઇ. લો. રી. ૧૦ મ. ૨૩૨ જે મુકરદમાની દરમીયાન ગુન્હો બન્યો છે તે મુકરદમો પુરો થયા પછી મંજુરી લેવાની અરજ કરી હોયતો જે માણસ સામે મંજુરી મેળવવાની છે તે માણસને અરજની ખબર આપ્યા શીવાય અને તેની તકરાર સાંભળ્યા શીવાય મંજુરી આપવી જોઈએ નહી. અબીલાખ સીગલી ખુબ લામ ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૧૧૦૦ પોતાના કેસની ફરીયાદ રદ થયાં પછી કહ્યું કે-મંજુરી માટે કોઈ અરજ થઈ હોયતો તે સામે તકરાર બતાવવા તઈઆર છે એમ કીધા છ-

તા નોટીસ આપ્યા શીવાય તેની ગેરહાજરીમા અરજ સાંભળી મંજુરી આપી ઠરાવ્યુકે—તો-
હમત દારને નોટીસ ન આપવા માને તેનું ન સાંભળવામા વ્યાજબી ગ્રહપણ વાપર નથી આ ક-
લમ પ્રમાણે કાઈ કોરટને પોતાના તથાની કાઈ કોરટે મંજુરી આપીહોય તો તે રદ કરવાની મ-
નાછે ને તેથી હાઈ કોરટને વિચારવાની ફરજ છેકે—મંજુરી વ્યાજબી રીતે આપવામા આવી-
છેકે નહી. કેદારનાથની મોહશ ઈ. લો. રી. ૧૬ ક. ૬૬૧ તોહમતદારની સામે નોટીસ કાઢવામાં
આજે મુદત છે તે માજીસ્ટ્રેટને સાંભળવાની બાબતમાછે એટલેજ મહીના પછી તેદી મંજુરી થી
સાંભળી શકે નહી પણ એવો કાંઈ મતલબ નથી કે તે મુદતની અંદર ફરીયાદ તરફનું કામ પુરૂ
થઈ રહેવું જોઈએ ગુલાબસીંગ વી. દેબીપ્રસાદ ઈ. લો. રી. અ. ૪૫ છ મહીનાની મુદત જે
તારીખે મંજુરી આપી હોય તે તારીખથી ગણવી જોઈએ—ફરી તે મંજુરીને સાર વાંચી
બતાવે તે તારીખથી નહી છ મહીના વિત્યાપછી નવો હુકમ લખવામાં આવેતો તો તે નવી
મંજુરી નથી પણ અસલ મંજુરીનું ફરી વચનછે દરબારી મંડળ વીરૂધ્ધ જગુલાલ ઈ. લો. રી.
૨૨ ક. ૫૭૩ લીલા બહરમલ મયારામ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૬-૧૦-૮૫ મુદત બાંધવાનું કારણ
અચોક્કસ મુદત સુધી તોહમત લીકતુ નરહે તે માટે છે તા ૫-૮-૮૩ નારોજ મંજુરી આપી
તા. ૭-૩-૮૪ નારોજ માજીસ્ટ્રેટ આગળ કામ સર થયું ને તા ૪-૫-૬ ના રોજ તેહવારના
દીવસ હતા ઠરાવ્યુકે—તેહવારના દીવસ મજરે ન મજે. ઠરાવેલી મુદતમાં કામ સર થવું જોઈએ
એ મુદત વધારવાનો કાયદામાં ઠરાવ નથી રાજઅંદર ઈ. લો. રી. ૨૨ ક. ૧૭૬ પણ મંગરરાય
ઇ. લો. રી. ૧૮ અ. ૩૫૮માં આથી જુદું પરવામાં આવ્યું તા ૧૨-૧૨-૮૪ નારોજ ઠરાવમા
મંજુરી આપી. કાયદેસર મંજુરી તા. ૨૫-૧-૮૫ ના રોજ લખી ઠરાવ્યું કે—મુદત
તા. ૧૨-૧૨-૮૪ થી ગણવી. લાલા બહરમલ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૬-૧૦-૮૫

પરચુરણ

કઈ કોરટમા કામ ચાલશે તે બતાવવાની જરૂરી નથી. સુખા આપીલાઈ ઈ. લો. રી. ૧૮
મ. ૪૮૭ મંજુરી બાબત અરજ થઈ કોરટને કોરટને દફતરપરથી મંજુરી આપવા જેવું માલમ
પડેતો નવો પુરાવો ન લેતા નાપાડવી. ઈ. લો. રી. ૬૫૨. ૮ ઈ. લો. રી. ૬૬, ૪૪ પણ ઈ.
લો. રી. ૨૦ મ. ૩૩૯ ચોથાના કેસમા તેથી વિરૂધ્ધ ઠરાવ્યું એટલે દફતર બીહજર પુરાવો લઈ
મંજુરી આપી શકે—વકીલે અસીલ તરફથી દસ્તાવેજ રજૂ કર્યો તે માટે વકીલ સામે મંજુરી
આપેલી તેમા ઠરાવ્યુકે—બીજાએ ટોટો કરતા વકીલને માથે ભારે જોખમદારી નથી ને પોતાના
અશીલ તરફથી દસ્તાવેજ રજૂ કરવાના સંબંધમાં ક. ૧૮૬, ૪૭૧, ૧૦૮ મુજબના ગુન્હાઓ માટે
તેનાપર કામ ચલાવવા સાર એમ બનાવવું જોઈએકે તે પોતે સદરહુ દસ્તાવેજ બનાવવામાં હતો
કે મદત કરી હતી અથવા તો બનાવટી છે એમ તે જાણતો હતો માત્ર દસ્તાવેજ જોયાપરથી
તે બનાવટી છે એમ તેને શક હોયો હોવો જોઈએ એટલીજ હકીકત એ દસ્તાવેજ બનાવટી
છે એમ માનવાનું તેને કારણ હતું અથવા તે બનાવટી છે એમ તે જાણતો હતો એ પ્રાયમા-
ફરી પુરાવો નથી રણછોડદાસ નાગરદાસ ઈ. લો. રી. ૨૨ મુ. ૩૧૭.

આપેલી ખોટી જુબાની અગત્યની હોવાની જરૂર નથી જાણી ખુજ તે ખોટી આપીછે એમ
હોયતો તે ખસછે મ. હા. કો. રી. ૧૩-૪-૮૧ કયા ખોટા દસ્તાવેજ બાબત કામ ચલાવવુંછે
તે ખુલુ બતાવવું જોઈએ ખોટા દસ્તાવેજ બતાવ્યાના અમુક કૃત્ય અથવા કૃત્તે અને ખોટા
પુરાવાના કેસમા જે અમુક ખોટા શબ્દો હોય તે બતાવવા જોઈએ ગોબીચંદન ૧૦ વિરૂધ્ધ
૪૧ બલવંતસીંગ ઈ. લો. રી. ૧૮ અ. ૨૦૪ જે સખસ પર ખોટું તોહમન મુક્યાનો કેસ હોય
તેના બધા શાક્ષીઓ ની જુબાની લીધા શીવાય તેનાપર ક. ૨૧૧ મુજબ કામ ચલાવવાની મ

જુરી આપવામા આવેતો તે ગેરકાયદેસર છે શીખો એકરી ઈ. લો. રી. ૬ ક. ૫૮૨ ઇ. લો. રી. ૬ ક. ૪૯૬ ઇ. લો. રી. ૭ ક. ૮૭ ઇ. લો. રી. ૭ ક. ૨૦૮, ૨૫ વિ. રી. ૧૦ ૧૬ વિ. રી. ૪૪ ઇ. લો. રી ૮ ક. ૪૩૫ પોલીસને ખોટી ખબર આપ્યા બાબત મંજુરીની જરૂર નથી. ગોકલ ચંદર ૨૪ વિરી ૪૧ ઇ. લો. રી. ૫ ક. ૧૮૪ ઇ. લો. રી. ૩ ૨. ૩૨૨ ઇ. લો. રી. ૭ મ. ૨૯૨.

આ કલમ મુજબ કરેલી અરજીના સુનાવણી વખતે અરજદાર ગેરહાજર રહે તો ફરી-યાદ કાઢી નાંખવી નહીં રામચંદ્ર સીકેશ્વર મુ. હા. કો. કી. ૩. તા. ૩૧—૧૦—૭૮ ગુન્હો થયો છે કે નહીં તેની ખાત્રી કરવા માટે ૫૦ માનુ મનખારીકાઇથી લગાડવું જોઈએ. તેનો ગેરવિપ-યોગ થતા અટકાવાનું ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ જીવન અખાઈદાસ ઇ. લો. રી. ૧૯ મુ. ૩૬૨ આ કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમ આખરના છે ને તેનું રીવ્યું થઈ શકે નહીં. ગંગારામ ખીનશં-કરજી મુ. કા. કો. કી. ૩. નં. ૫૬ ડીસેમ્બર સને ૧૮૯૭

• ૧૯૬. હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદાની ૧૨૭ મી કલમ શિવાય ફક્ત બાબત પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો અથવા તેજ કાયદા

રાજ્ય વિરુદ્ધ ગુન્હો બા ની કલમ ૧૦૮ અ, બ અથવા કલમ ૧૫૩ અ, અથવા ક-ખત ફરિયાદનું કામ ચ-લમ ૨૯૪ અ, અથવા કલમ ૫૦૫ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે લાવવું. એવો કોઈપણ ગુન્હો ગવર્નર જનરલ ઇન કોન્સિલના

અથવા સ્થાનિક સરકારના અથવા જે અમલદારને ગવ-ર્નર જનરલ ઇન કોન્સિલે આ બાબત અધિકાર આપ્યો હોય તે અમલદારના હુકમથી અથવા અખત્યારથી ફરિયાદ કર્યા વગર કોઈપણ કોર્ટે સાંભળવો નહિ.

ટીકા—ક. ૧૦૮ અ. ત્યા. ૧૫૩ અ. ત્યા. ક. ૫૦૫ એ નવીન વધારેલ છે

૧૯૭. (૧) હિંદુસ્તાન સરકારની અથવા સ્થાનિક સરકારની મંજુરિયત વગર પોતાના હોદ્દા ઉપરથી ખસેડી ન શકાય એવા

જડજો તથા સરકારી હુરકોઈ જડજની ઉપર અથવા એવા હુરકોઈ સરકારી નોકરો ઉપર ફરિયાદનું નોકરની ઉપર તે સદરહુ પ્રકારનો જડજ છે અથવા સ-કામ ચલાવવું. રકારી નોકર છે તે સખખથી કોઈ ગુન્હાનું તોહોમત મુ-

કવામાં આવે, ત્યારે તેને ખસેડવાનો હુકમ કરવાનો જે સરકારને અધિકાર પોય તે સરકારની અગાઉથી મંજુરિયત લીધા વગર અથવા એવી મંજુરીયત આપવા બાબત જે અમલદારને તે સરકારે અધિકાર આપ્યો હોય તે અમલદારની અથવા જે કોર્ટના અથવા બીજા અધિકારીના તાબામા સદરહુ જડજ અથવા સરકારી નોકર હોય અને સદરહુ મંજુરિયત આપવાના જેના અધિકારની સદરહુ સરકારે મર્યાદા કરી ન હોય તે કોર્ટની અથવા બીજા અધિકારીની અગાઉથી મંજુરિયત લીધાવગર કોઈ પણ કોર્ટે તે ગુન્હો સાંભ-ળવો નહિ.

(૨) કયા શખસે તથા કઈ રીતે તથા કયા ગુન્હો અથવા ગુન્હાઓ

બદલ શદરહુ જડજ અથવા સરકારી નોકરની ઉપર ફરિયાદનું કામ ચલાવવા ફરિયાદનું કામ ચલાવવું તે નક્કી કરવાને તથા જે કોર્ટ આખત સરકારનો અધિકાર ની આગળ ઇનસાફ કરાવવો હોય તે કોર્ટ (વશેષે ક-રીને જણાવવાને એવી સરકાર અખત્યાર છે.

ટીકા—હોદ્દા પરથી ખસેડી ન શકાય કોઇપોલીસ પટેલે પોતાના હોદ્દાની રૂબરૂ કોઈ પણ ગુન્હો કર્યો હોય તો તેના ઉપર ફરીયાદ માંડતા પહેલા મંજુરી લેવાની કોઈ જરૂર નથી વીલેજ પોલીસ આકટ પ્રમાણે સરકારની મંજુરી પ્રથમ મેલવ્યા શીવાય નોકરીમાંથી દૂર કરી શકાય છે રાણી વી. ભગવાન દેવરાજ ઇ. લે. રી. ૪ બી. ૩૫૭

સદરહુ પ્રકારનો જડજ અથવા સરકારી નોકર છે કોઈ ધાવાની રજુઆત આલતી વખતે સાહેદીને આપુ ભય એવા શબ્દો જડેને કહ્યાથી તેના ઉપર તોહમત રાખવામાં આવેલા કેસમાં ઠરાવ્યુંકે મંજુરી શીવાય આ કલમ મુજબ કામ ચલાવાય નહીં પણ જમારે જડજ તરીકે કાયદે કોર્ટની બાહાર આખરદાર એવા શબ્દો બોલેતો પરવાનગીની જરૂર નથી. ગોલામ મહમદ શેરીફ ઇ. લે. રી. ૯ મ. ૪૩૯ બધા જડજને સરકારી નોકર છે પણ બધાં સરકારી નોકરો જડજ નથી ૬ હા રી. રી. ૨૧ તા. ૨૯ ૩ ૭૧ કોઈ સરકારી નોકર પણ એવા કલમનું તોહમત રાખવામાં આવ્યું કહેકે જે કૃત્યો કોઈ ખાનગી મલકે કર્યા હોયતો જખરાઈથી કલ્યાનો ગુન્હેગાર થાય તેમાં એમ ઠરાવ્યુંકે ફરીયાદ કરવાની પરવાનગી લીધા શીવાય જખરાઈથી કલાવવાનો ગુન્હો ગણી રજુઆત ચલાવવી તે કાયદા વિરૂધ્ધ નથી રાણી વી. પદ્મરામ કેસવજી મું. હા. કો. રી. ૬૧

અગાઉથી મંજુરીઆત લીધા વગર અગાઉથી મંજુરી મેળવવી જોઈએ. મંજુરી મેળવ્યા વગરનો ચલાવેલો મુકદ્દમો કાયદા વિરૂધ્ધ અને હકુમત વિનાનો થાય છે પાછળથી મંજુરી મેળવી તે કોઈ કામની નથી. રાણી વી. માસન ઇ. લે. રી. ૯ મુ. ૨૮૮ તથા ઇ. લે. રી. ૨ મુ. ૪૮૧ તથા ૭ મુ. હા. કો. રી. ૬૧ મંજુરી લખેલી જોઈએ એવો કોઈ નિયમ નથી. પણ આવી જાતની પરવાનગી અથવા હકુમ લખેત કરી કામમાં સામેલ રાખવાની બધી જરૂર છે પણ કોઈ રીતે કાયદેસર એમ કરવાની જરૂર નથી. મંજુરી વિષે વાંધો રજુઆત આલતી વખતે ઉઠાવવો જોઈએ. બી. ક્રીસ્ટોનાર ૭ મ. હા. કો. રી. ૫૮ તોહમતદાર સરકારીનો કર છે એ સખમથી અમુક ગુન્હો કર્યાનું તેની ઉપર તોહમત હોય અને સદરહુ સરકારીનો કર ઉપર સદરહુ ગુન્હો કર્યા માટે કામ ચલાવવાને પુરતા કારણો છે એવું ઠરાવવાની જવાબદારી મંજુરી આપનાર અધીકારી કાયદા મુજબ રાખતો હોયતો આ કલમ પ્રમાણે માત્રેલી મંજુરી આપવી જોઈએ ક. ૧૯૫માં મોઢમ રીતે મંજુરી આપવા બાબત જે બખાવેલું છે તે કલમ માહશીવ્યુ નથી અને ક. ૧૯૭ પ્રમાણે આપેલી મંજુરી (ગેરકાયદે)નો અમલ ક. ૫૩૭ પ્રમાણે કરવા બતાવેલું નથી તે ઉપરથી કાયદાનું વલણ એમ જથાય છેકે-જે ગુન્હા માટે કામ ચલાવવાની મંજુરી આપેલી છે તે ગુન્હાનું નામ જણાવવાની ફરજ મંજુરી આપનાર અધીકારીને માથે છે એક ડેપુટી કલેક્ટરે રીપોર્ટ કર્યોકે-ડેપુટી તે હસીલદારે રસવત લીધી. અને તેવા બીજા ગુન્હાના તોહમત મુકી જણાવ્યુંકે-સદરહુ ગુન્હા કર્યા માટે ફાજલરી કોર્ટથી તપાસ થવી જોઈએ તે ઉપરથી બોઆફ રેવન્યુ એ તે ડીસ્ત્રીકટના કલેક્ટરની આગળ કામ ચલાવવાને મંજુરી આપી પણ અ મંજુરી આ કલમ મુજબ કાયદેસર નથી અને આવા તોહમત ફરમાવી કરેલું કમીટ મેટ રદ કરવું જોઈએ રાણી વી. રગમટ વીયર ઇ. લે. રી. ૧૬ મ. ૪૬૮ અમુક અધીકારી એજ અમુક સરકારી નોકરપરના તોહમતનું કામ ચલાવવું એવું સરકારે ખસુસ કરીને મંજુરીના હકુમમાં લખ્યું હોયતો પછી બીજા કોઈ અધીકારીથી એ કામ ચલાવી શકાય નહીં તે ચલાવેતો ગેરકાયદે છે. વીનાયક દેવા કરત્યુ. હા. કો. રી. ૩૨

સાંભળવો નહીં આ કલમના હેતુ પ્રમાણે જે ગુન્હો બતાવ્યો છે તે માટે ફરીયાદી ને તપાસવો ને પરથી સાંભલવો નહીં તેમાં ઉતરતા પેહલા મંજુરી દાખલ કરવી જોઈએ.

અને ફરીયાદ સમજતા પેહલા ફરીયાદીને તપાસવો એ વખતો વખત જરૂર છે. નારાયણસામી ૭ મ. હા. કો. રી. ૧૮૨ આ કલમ મુજબ મંજુરી લેવાની તે એવી ફરીયાદો માંડ્યા પેહલા લેવી જોઈએ જ્યાં સુધી પરવાનગી મળી નથી ત્યાં સુધી જે માજીસ્ટ્રેટથી ગુન્હો ચલાવાય તે માજીસ્ટ્રેટને ગુન્હો ચલાવવાનો અધિકાર નથી અને આવી રીતે પરવાનગી મેળવ્યા શીવાય પુરાવાપરથી કોઈને ગુન્હેગાર ઠરાવવામાં આવ્યો હોય તો તે ગેર કાયદેસર ગણાય છે રાણી વી. પરશરામ ૭ મુ. કા. કો. રી. ૬૧ સદરહુ મંજુરીયાત આપવાના જેના અધિકારની સદરહુ સરકારે મર્યાદા ન કરી હોય. આ કલમની મતલબ એટલીજ છે કે—સરકારની મંજુરી લેવી જોઈએ કે જેને તોહમતદારને ખરોડવાની સત્તા છે અથવા સરકારે જેને અધિકાર આપ્યો હોય તેવા કોઈ અમલદારની અથવા સદરહુ જડજ કે સરકારી નોકર જેના તાબામાં હોય તે કોર્ટની અથવા તેના અમલદારની સદરહુ મંજુરીયાત આપવાના જેના અધિકારની સદરહુ સરકારે મર્યાદા કરી નહોય તેની મંજુરી લેવી જોઈએ નારાયણ સામી આયર ૭ મ. હા. કો. રી. ૧૮૨ નોકરીમાંથી દુરકરીના શકાય તેવા કોઈ સરકારી નોકર અથવા જડજ જે કોર્ટ અથવા અધીકારીના તાબામાં ગણાય છે તે કોર્ટ અથવા અધીકારી ફરીયાદ માંડવાની મંજુરી આપી શકે છે અથવા ફરીયાદ માંડવા હુકમ કરી શકે છે સરકારે અધિકાર આપવો જોઈએ એવું કંઈ નથી પણ અવધ બાંધ્યા શીવાય અથવા અનામત રાખી મુક્યા શીવાય તે કાયમ ગણાશે મુદત ના હોય તો દરેક કોર્ટ અથવા અધિકારીને સત્તા હોય છે. બીકીરટોના ૩ ૭ મ. હા. કો. રી. ૫૮

૧૯૮. જે ગુન્હો હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાના ૧૯ મા અથવા ૨૧ ક્રાર તોડવા બાબત, મા બાબતમાં અથવા તેજ કાયદાની ૪૯૩થી ૪૯૬ સુધીની આખર લેવા બાબત અને (એ બન્ને કલમો સુદ્ધાં) કલમોમાં આવતો હોય તે હમ વિરુદ્ધ ગુન્હા બાબત ગુન્હાથી જે સખસને નુકસાન પહોંચ્યું હોય તે સખસે ફરીયાદનું કામ ચલાવવું. કરેલી ફરીયાદ વગર કોઈ પણ કોર્ટે તે ગુન્હો સાંભળવો નહિ.

ટીકા—જે સખસને નુકસાન પહોંચ્યું હોય તે સખસે ફરીથી લગ્ન કરવાને માટે કોઈ ગાંડ માણસની સ્ત્રી ઉપર તે માણસના ભાઈની ફરીયાદ પરથી કામ ચલાવવામાં આવ્યું હતું ઠરાવ્યુંકે ગાંડ માણસના ભાઈએ ફક્ત ફરીયાદ કર્યા પરથી “ તે ગુન્હાથી જે સખસને નુકસાન પોહોંચ્યું હોય તે સખસે કરેલી ફરીયાદ આ કલમના અર્થ મુજબ ગણાતી નથી અને તેથી ફરીયાદ ચલાવી શકાય નહીં. રાણી વી. બાર્થ રક્ષમણી ઈ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૩૪૦ કં. ૪૯૯ના ગુન્હા માટે છોકરો તેની મા માટે જેમ ધણી તેની સ્ત્રી માટે જે સ્ત્રીનીમા છે તે સ્ત્રીનીમાં છોકરો નથી ને તેથી કરી છોકરો તેની માની આશુ બાબત ફરીયાદ માંડી શકે નહીં. મસુરી આડીન વી જગનનાથ. ક. વિ. નો. ૧૮૯૩ પા ૨૦૭ કોઈ સ્ત્રીની બદ નક-સ્ત્રીના કામમાં નુકસાન પામલી સખસ તરીકે ફરીયાદ કરવાને તે સ્ત્રી જાને લાયક છે તેનો કોઈ સગો તે માટે લાયક નથી. કુસ્ત નડીન. મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૩ ૩ ૮૭ કોઈ પરણેલી સ્ત્રી બદ ચાલતીછે એવી રીતે કહી આખર લીધેલી તેથી તેના ધણીને નુકસાન પોહ્યું છે માટે તે આ કલમ પ્રમાણે ફરીયાદ કરી શકે છે એલમ નૈડુ વી. રામ સામી ઈ. લો. રી. ૧૪ મ. ૩૭૯

ફરીયાદ વગર ફરીયાદ રજુ કર્યા પછી તે ક. ૨૦૦ પ્રમાણે જ્યારે જુઆની લીધી હોય તે પછી પોતાની ખુશીથી અથવા માજીસ્ટ્રેટની સુચનાથી પાછલથી આખર બાબતનું તોહમત તે વધારી શકે નહીં રાણી વી. દેવકીનંદ ઈ. લા. રી. ૧૦ અ. ૩૯ ફરીયાદીએ પોતાની સ્ત્રીને કોઈએ રાખી છે એમ ફરીયાદ કરી પછે એક લગ્ન છતાં બીજું લગ્ન કર્યાનું સાબી

ત થયુ તેમાં ઠરાવ્યુકે તાજી ફરીયાદ બગર સેસન કમીટ કરેલો તે ગેર કાયદેસર નથી. ઉગ્રલા ખીવા ૧ ક. સો. રી. ૫૨૩

૧૯૯. હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૯૭ મી અથવા ૪૯૮ મી ક-
છિનાળાં બાબત અથવા લમ મુજબના કોઈ ગુન્હા બાબત, તે સ્ત્રીના ધણીએ,
પરણેલી સ્ત્રીને ફેસલાવી અથવા, તેની ગેરહાજરીમાં, તેની તરફથી જે શખસની
જવાબ બાબત ફરિયાદનું શંભાળમાં સદરહુ સ્ત્રી તે ગુન્હો કરવામાં આવ્યો તે વ-
કામ ચલાવવું. ખતે હોય તે શખસે ફરિયાદ ન કરી હોય, તો કોઈ
પણ કોર્ટ તે ગુન્હો સાંભળવો નહિ.

ટીકા—ફરીયાદ ન કરી હોય—ફરીયાદ એ શબ્દમાં લખેલ ફરીયાદનો તેમજ પ્રોસેસ
નીકળતા પહેલા ફરીયાદીની જુબાની લીધી હોય તેનો પણ સમાવેશ થાયછે શેખ મહમદ મુ. હા.
કો. ત્રી. ૩. ૪૪ સને ૧૮૯૧ છીનાળાના કેસમાં ધણીની રીતસર કબુલાત તેની જુબાનીની ઈ-
વટ વધારવામાં આવતી હોય તો તે આ કલમ પ્રમાણે બરાબર નથી. રાણી વી. લખીનારાયણ
૨૪ વિ. રી. ૧૮ આ કલમના અર્થ મુજબ બળાત્કાર સંભોગના ગુન્હાનું તોહમત ફેરવી ધણી-
ની મંજૂરી શીવાય છીનાળાના ગુન્હાનું તોહમત રાખી શકાય નહી તે ધણીએ આ કલમમાં
ખતાવ્યા મુજબ છીનાળાની ફરીયાદ ખરેખર રીતે તોહમતદાર સામે કરી નોતી નેખાત્કાર
ભોગના ગુન્હા માટે ફરીયાદ તરફના સાક્ષી તરીકે ધણી આવ્યો તે ઉપરથી આકલમના અર્થ
મુજબ તેણે ફરીયાદ કરી હતી એમ ધારી શકાય નહી તે તેથી છીનાળા માટે કરેલી શીક્ષા
રદ કરવી જોઈએ રાણી વી. કાલુ ઇ. સો. રી. ૫ અ. ૨૩૩ રાણી વી. રામબક્ષ. ક. વિ. નો
ટસ ૧૮૮૩ પા. ૧૬૫. ક. ૪૬૪ને ૪૯૮ મુજબ ગુન્હાની ફરીયાદમાં ક. ૪૯૭ના ગુન્હાનો સમ-
વેશ થતો નથી અને તેથી. ક ૪૯૭ નાગુન્હા માટે કામ ચલાવી શકાય નહી નાલીયા વલદ
વીડુ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૪-૧૨-૯૦ ફરીયાદી એ પોતાની સ્ત્રીના સંબંધમાં ક. ૩૬૬ મુજબ
ના ગુન્હા માટે ફરીયાદ કરી માજીસ્ટ્રેટ ક. ૪૯૮ મુજબના ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવી શીક્ષા
કરી. સેસન જડજનો અભીપ્રાય એવો છે કે ક. ૪૯૮ ના ગુન્હા માટે ધણીની ફરીયાદ નથી. ને
ગુન્હો આ કાયદાની ક ૨૨૮માં આવતો નથી ઠરાવ્યુકે—ક. ૨૩૮માં આવેછે કાયદાનો હેતુ એ
વો છેકે લગ્ન સંબંધી ગુન્હા ધણીની અથવા કાયદેસર અખતીયાર વાળાની મંજૂરી શીવાય
પોતાની ખુશીથી માજીસ્ટ્રેટ ચલાવવા નહી ને તે અટકાવવાનો કાયદા કરનારનો વિચાર છે પણ
ન્યારે ધણી ક. ૩૬૬ના ગુન્હા માટે ફરીયાદ લાવે ને તે માટે તે ફરીયાદી હોયતો ક. ૪૯૮
પ્રમાણે સજા થઈ શકે તેવો પુરતો પુરાવો હોયતો નાના ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવે તે બરાબર
છે પણ બારે ગુન્હા માટે તે પુરતુ નથી. જમાસેખ વી. રેખઝિટ સેધક ઇ. સો. રી. ૨૦ ક. ૪૮૩

બાબ ૧૬ મો.

માજીસ્ટ્રેટોએ ફરિયાદ કરવા બાબત.

૨૦૦. ૪૭૬ મી કલમના ઠરાવોને પાત્ર રહીને ફરિયાદ ઉપરથી કોઈ
ગુન્હો સાંભળનારા માજીસ્ટ્રેટ તુરત ફરિયાદીની કસમ ઉ-
ફરિયાદીની જબાની લેવા જબાની લેવી, અને તે જબાનીનો સાર લખી લેવો તથા
બાબત તે ઉપર ફરિયાદીએ અને માજીસ્ટ્રેટ પણ સહી કરવી;

પણ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે:—

(અ) જ્યારે ફરિયાદ લખીને કરવામાં આવે, ત્યારે આ કલમ માંહેના કોઈ પણ મજકુરમી, ૧૯૨ મી કલમ પ્રમાણે તે મુકદ્દમા બીજાની પાસે મોકલતાં પહેલાં કોઈ માલુમદારને ફરિયાદીનો જખાની લેવાની જરૂર છે એવું સમજવું નહિ;

(બ) જ્યારે સદરહુ માલુમદાર પ્રેસિડેન્સી માલુમદાર હોય, ત્યારે દરેક મુકદ્દમામાં તે માલુમદાર દુરસ્ત ધારે તે પ્રમાણે સદરહુ જખાની કસમ ઉપર અથવા તે વગર લેવાનો અધિકાર છે, અને તે લખી લેવાની જરૂર નથી; પણ પોતે દુરસ્ત ધારે તો, ફરિયાદની બાબત પોતાની આગળ આણતાં પહેલાં તે માલુમદાર તે બાબત લખી આપવાનું રમાવવાને મુખત્યાર છે;

(ક) જ્યારે તે મુકદ્દમા ૧૯૨ મી કલમ પ્રમાણે કોઈ બીજા પાસે મોકલવામાં આવ્યો હોય અને આ પ્રમાણે મોકલનારે માલુમદાર ફરિયાદીની જુખાની લઈ ચુક્યો હોય, ત્યારે જે માલુમદારની પાસે તે મુકદ્દમા મોકલવામાં આવ્યો હોય તે માલુમદાર ફરિયાદીની ફરીથી જખાની લેવાને બંધાયેલો નથી.

ટીકા—“૪૭૬મી કલમના ઠરાવોને પાત્ર રહીને” આ શબ્દો નવીન છે રકમ “બ” મા “લખી લેવાની જરૂર નથી” એ શબ્દો નવીન છે. કસમ પર જખાની લેવી. માલુમદાર ફરિયાદીને સાક્ષીની માફક સોગન પર તપાસવો જોઈએ અને તેની જાત માહિતીની જે બાબત હોય તે બાબત તપાસવો જોઈએ. હરેનાથ વિ. રી. ૧૮૬૪ પા. ૩૩ જ્યારે તોહમતદાર પોતાની ખુશીથી તોહમતનો જવાબ દેવા હાજર થાય તો સમન કે વારંટ કાઢવા માટે સોગન પર ફરિયાદીની જુખાની ન લીધી હોય તે કાંઈ જરૂર નથી. રાણી વી. સીવાપા પ મુ. હા. કો. રી. ૨૯૬૨૫મી જુખાની લેવી એવા શબ્દો તેથી જુખાની લેવાની માલુમદારની ફરજ છે માલુમદારની મરજી પર આધાર નથી. માટે ફરિયાદીને અવશ્ય તપાસવો જોઈએ ને તે એવી રીતે તપાસવો કે ફરિયાદમાં લખેલી હકીકત વિષે માલુમદાર બરાબર વિચાર કરી શકે અને પછી આગલ કામ ચલાવવાની જરૂર છે કે નહીં તે વિશે નકી થઈ શકે અને તેપરથી શું શું કામ કરવું તે નકી થાય. મામ નમુના પ્રમાણે ફરિયાદમાં લખેલી વાત ખરી છે. એટલું પુછવું તે કસમ પર જુખાની થતી નથી હરખચંદ નવલખા ૮ વિ. રી. ૧૨ મુંબાઈ હાઈકોર્ટ સરક્યુલર બુક પાને જણાવ્યું છે કે—આગળ કામ ચલાવવાને કાંઈપણ કારણો છે કે નહીં તેનો અભીપ્રાય બાંધવાનું માલુમદારને બની આવે એવી રીતે યોગ્ય રીતે પુરી તપાસ થાય તે માટે આ કલમ પ્રમાણે ફરિયાદીની જુખાની લેતી વખતે સંભાળ રાખવી જોઈએ જુલીસીંગ ૧૭ વિ. રી. ૨ ના કામમાં ઠરાવ્યું કે—ફરિયાદ શુદ્ધ છે તે નકી કરવાનું છે તે કાંઈ ફરિયાદ વાંચી જોઈ એટલે પાર પડ્યું એમ નથી પણ ફરિયાદીની જુખાની લઈ તે જે કેહ તે ઉપરથી ફરિયાદ શું છે તે નકી થાય છે.

જખાનીનો સાર લખી લેવો તથા તેપર ફરિયાદીએ તથા માલુમદારે સહી કરવી. આ કલમ પ્રમાણે ફરિયાદીની જુખાની લખી લેવી જોઈએ ને તેપર માલુમદારને ત્યાં ફરિયાદીએ સહી કરવી જોઈએ રાણી વી. હરપ્રસાદ ૪ નો વે. પ્રો. ૨૩ અને નહીમ ચંદ્ર ૩ ઈ. હો. રી. ૬૭ આ કલમ પ્રમાણે માલુમદાર તપાસવો જોઈએ ને તેની જુખાની દાખલ કરી બાદ હાજર થવા પ્રેસેસ કાઢવું ફરિયાદ એક્ઝીસમા દાખલ કરવાનો શેરો કરવો એ ચેરકાયદે છે નીલ મોનાય ૧૬ વિ. રી. ૫૮ પ્રથમ દર્શનીક પોલીસ અખત્યારી ગુન્હો હોય તો પણ માલુમદારે ફરિયાદીને સમન આપવા ના પાડી શકે નહીં પણ કાયદા પ્રમાણે તેને સોગન પર તપાસી બાદ હુકમ કેસમાં

કરવો જોઈએ અમીર વી. બ્રા. ૧૪ વિ. રી. ૩૬ ફરીયાદીને તપાસ્યા શીવાય હાજર થવાને કહેલા સમન જેર કાયદે ઠરાવ્યા રજીમન-સે વી. સોમન વિ. રી. ૧૮૬૪ પા. ૩૭ મુખત્યારે ફરીયાદ રજુ કરી તેવખતે હાજર નોતો તેમા ઠરાવ્યુકે આ કલમ મુજબ ફરીયાદીને તપસવાની તક નહોતી તેથી તે અરજી કરવામા તે વ્યાજખી હતો જનકીકોમરદોડુની બાબત મુ. હા. કો. વી. ૩. ૨૪ ૧૧ ૯૨ માણસેટને કે જે બાબત તેને હુકમતહે તેની ફરીયાદ કરવામા આવે તો તે પોલીસ અમલદાર તરફ મોકલવી તે વ્યાજખી નથી બ્યારે તેને અધીકાર છે ત્યારે તેને કાયદા મુજબ કામ ચલાવવું જોઈએ બીજી રીતે ચલવ્યાથી કાયદા વિરુદ્ધ નુકસાન કરતાં છે. જનકી-દાસ મુર સીતારામની અરજી બાબત ઈ. સો. રી. ૧૨ મુ. ૧૬૧ રાણી વી. મુરખટ ઈ. સો. રી. ૯ અ. ૬૬૬માં ઠરાવ્યુકે—ફરીયાદના રૂપમાં લખેલ અથવા મોદેથી જુબાની લખને સોગન આપ્યા તો બરાબર સરત પાળીએ એમ ગણાય જુબાની લીધા શીવાય સોગન આપી ફરીયાદ ખરી કરી લીધી હોય તો ક. ૨૦૩ની બરાબર સરત પાળી છે ને જો તેમ ન કર્યું હોયતો ક. ૫૩૭ પ્રમાણે જેરશી રસ્તો ગણાય પણ ઈ. સો. રી. ૧૮ અ. ૨૨૧ રાણી વી. કેશરીના કામ માં ઠરાવ્યુકે—ફરીયાદીને ફક્ત સોગન આપી ખરી કરી લેવી તે પુરતું નથી આ કલમ મુજબ રીતસર સોગન આપી જુબાની લેવી જોઈએ.

ફરીયાદ કોણ કરી શકે જે ગુન્હો બન્યાનું જાણતો હોય અને જોકે તેમા તેનું હિ-ત નહોત અથવા ગુન્હામા તેનું લખાતું વલગાતું નહોય તોપણ કાયદો અમલમા લાવવા ફરીયાદ કરી શકે છે નુકસાન પામેલાએજ કરવી એવો કાયદાનો નિયમ નથી ગણેસ નારાયણ સાથે ઈ. સો. રી. ૧૩ મુ. ૬૦૦

૨૦૧. (૧) જે માણસેટને તે મુકદ્દમા સાંભળવાનો અધિકાર ન હોય જે માણસેટને ફરિયાદ તેને તે ફરિયાદ લખીને કરી હોય તો, તેણે તે ફરિયાદ લેવાનો અધિકાર ન હોય ચોખ્ખા કોર્ટની આગળ રજુ કરવા અરજી પાછી આપવી તેણે થું કરવું. અને તેની ઉપર તે મતલબનો શેરો લખવો.

(૨) જે તે ફરિયાદ લખીને કરી ન હોય તો, તે માણસેટ ફરિયાદીને ચોખ્ખા કોર્ટ કઈ તે કહેવું જોઈએ.

ટીકા—કલમ ૨ નવીન છે.

૨૦૨. (૧) ચીફ પ્રેસિડેન્સી માણસેટને અથવા બીજા જે પ્રેસિડેન્સી માણસેટને સ્થાનિક સરકાર આ બાબત વખતે વખતે પ્રોસેસ કહાડવાનું મુલ-અધિકાર આપે તે પ્રેસિડેન્સી માણસેટને અથવા પેહેલા અથવા બીજા વર્ગના માણસેટને જે ગુન્હો સાંભળવા-ના અધિકાર હોય તે ગુન્હાની ફરિયાદનાં ખરાપણા બા-બત તેની ખાત્રી ન થાય તો ફરિયાદીની જબાની લીધા પછી પોતાનાં કારણ ફક્તરમાં દાખલ કરવાને, અને પછી જે શખસની ઉપર ફરિયાદ થઈ હોય તે શખસને હાજર થવાની જરૂર પાડવા માટે પ્રોસેસ કહાડવાનું મુલતવી રાખવાને તે મા-ણસેટ મુખત્યાર છે, અને ફરિયાદનું ખરાપણું અથવા ખોટાપણું નક્કી કરવા સારૂ માણસેટ તે મુકદ્દમાની પોતાની જાતે ચોકસી કરવાને અથવા પોતાના તાબા માં હોના હરકોઈ અમલદારને અથવા કોઈ પોલીસ અમલદારને અથવા પોતે ચોખ્ખા ધારે એવો બીજો જે શખસ માણસેટ અથવા પોલીસ અમલદાર ન હોય તે શખસને પ્રથમ સ્થાનિક તપાસ કરવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

(૨) જે શખસ માલ્સ્ટ્રેટ અથવા પોલીસ અમલદાર ન હોય તેવો કેઈ શખસ સદરહુ તપાસ કરે, તો જે અમલદારના હુવાલામાં પોલીસ થાણું હોય તે અમલદારને આ કાયદાથી આપેલા સઘળા અધિકાર તે શખસે ચલાવવા, પણ વગર વારંટે પકડવાનો અધિકાર તેને નથી.

(૩) આ કલમ કલકતા મુબંધ એ શેહેરોમાંની પોલીસને લાગુ છે.

ટીકા—“અરાપણા બાબત શક આણવાનું કારણ જણાય” આ શબ્દોને બદલે “અરાપણા બાબત તેની ખાતરી ન થાય” આ શબ્દો મુક્યા છે.

કારણ દફતરમાં દાખલ કરવાને. દારણો લખવા જોઈએ બૈયદનાથ શ્રી. મુસપરત ઇ. લો. રી. ૧૪ ક. ૧૪૧.

અરાપણુ અથવા ખોટાપણુ નકી કરવા સાફ. ફરીયાદીને પોલીસ તરફ મોકલવો તે બ્યાબાઈ નથી પણ કાયદા પ્રમાણે વર્તવું જોઈએ. ને કાયદાથી વિરૂધ્ધ રસ્તો પકડવો ન જોઈએ જનકીદાસ ઇ. લો. રી. ૧૨ મુ. ૧૬૧ આ કલમ પ્રમાણે તપાસ કરવા. ફરીયાદના સાક્ષીને તપાસીને. તોહમતદારની સામેપ્રોસેસ કાઢ્યું હોય ત્યારે પછે કેહવું નજોઈએ. ઇ. લો. રી. ૯ મ. ૨૮૨ ફરીયાદીએ કરેલી ફરીયાદ સાચી છેકે નહીં એ ખોળી કાઢવા માટે જોકે તોહમતદાર માલ્સ્ટ્રેટના તાબાનો હોય તોપણ તેની પાસેથી આ કલમ મુજબ રીપોર્ટ માગવો નહીં. ઇ. લો. ૧૪ ક ૧૪૧ પોલીસ તરફ તપાસ થવા કેસ મોકલ્યો ને તેનો જે રીપોર્ટ આવે તે તપાસ એ કેસનો ભાગ છે ને ક. ૨૦૩ પ્રમાણે જ્યારે રદ કરે ત્યારે ખાસ કરીને છે ઇ. લો. રી. ૧૪ ક. ૧૪૧ તોહમતદારને વારંટથી કોર્ટ રૂબરૂ આપ્યા પછી આ કલમ પ્રમાણે તપાસ કરવા હુકમ થઈ શકે નહીં. રામકાંત સીરકાર ૨૧ મિ. રી. ૪૪ ફરીયાદના અરાપણા બાબત શક હોય તો આ કલમ પ્રમાણે પોલીસ અમલદાર તરફ મોકલી શકે પણ જો તાબાનો અમલદાર હોય તો જાતે તપાસ કરવી. કાનાપા પીલાઈ ઇ. લો. રી. ૨૦ મ. ૩૮૭ અરાપણુ કે ખોટાપણુ નકી કરવા. ફરીયાદીનો પુરાવો લેવો એમ નથી પણ સાક્ષીઓને તપાસવાનું અને તેનું ચોખ્ખું લાગે તેવી તજવીજ કરવાનું માલ્સ્ટ્રેટની મુખતીયારી ઉપર છે કંડુચંદ શીવચંદ મુ. હા. કો. ફી. તા. ૨૬ જુન ૧૮૯૭

૨૦૩. જે માલ્સ્ટ્રેટની આગળ ફરિયાદ કરી હોય અથવા જે માલ્સ્ટ્રેટની

પાસે તે ફરિયાદ મોકલી હોય તે માલ્સ્ટ્રેટ, ફરિયાદીની

ફરિયાદકહાડી નાખવા જબાની લીધા પછી અને ૨૦૨જ કલમ પ્રમાણે તપાસ બાબત.

કરી હોય તો તેના પરિણામ ઉપર વિચાર કર્યા પછી આ-

ગળ કામ ચલાવવાનો પુરતો સબબ નથી એવું તેની

નજરમાં આવે, તો તે ફરિયાદ કાહાડી નાંખવાને મુખત્યાર છે. એવે પ્રસંગે એમ કર્યા બાબતના પોતાનાં કારણ દુકમાં લખી રાખવાં જોઈએ.

“એવે પ્રસંગે એમ કર્યા બાબતના પોતાના કારણ દુકમાં લખી રાખવા જોઈએ” એ

શબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે. આ કલમ પ્રમાણે ફરીયાદ રદ કરતા આ કાયદાની ક. ૨૦૦ થી ૨૦૩

સુધી સાથે વાંચવી જોઈએ અને નિચે અતાવેલા ત્રણ કારણો જોવાકે—આ કાયદાની ક. ૨૦૦

મુજબ લખી લીધેલી ફરીયાદીની હકીકત પરથી કાંઈ ગુન્હો અન્યો નથી એમ માલમ પડેતો

(૨) અને ફરીયાદીએ અતાવેલી હકીકત પરથી તે વિશ્વાસ રાખતો ના હોયતો (૩) અને

તે હકીકત ઉપર તે ભરોસો ના રાખે પણ તે અણુભરસો જોઈશે તેવો મજબુત નથી કે જે-

ને માટે ક ૨૦૨ મુજબ વધારે તજવીજ કર્યા શીવાય ચાલી શકે એ ઉપરથી તો તેના કારણો

લખવા જોઈએ. બૈયદનાથ ઇ. લો. રી. ૧૪ ક. ૧૪૧

ફરીયાદીની જગ્યાની લીધા પછી. માજીસ્ટ્રેટ ફરીયાદ રદ કરતા અવલ ફરીયાદીની જુગ્યાની લેવાને બંધાએલ છે. રંગા સીમી વી. સાબાપાથી ૪ મ. હા. કો. ૧૬૨ રામચરન ૩ નો. વો. પ્રો. ૨૭૨ રાણી વી. ગનેશ નારાયણ સાહે ઇ. લો. રી. ૧૩ મુ. ૫૯૦ રાણી વી. મરહાઈ ઇ. લો. રી. ૯ અ. ૬૬૬ માં ઠરાવ્યુકે—ફરીયાદીની રીતસર જુગ્યાની ન લીધી હોયતો એ ઢંકાઈ જાય તેવી જુલ છે. પણ ઇ. લો. રી. ૧૮ અ. ૨૨૧ માં ઠરાવ્યુકે—લેવી જોઈએ.

વિચાર કર્યા પછી તમામ વર્ગના માજીસ્ટ્રેટોએ ખુલી રીતે જાણવું જોઈએ કે પોલીસ પોતાની ફરજ પુરાવો એકઠો કરવાની બળવે છે ત્યારે ભેગા કરેલા પુરાવાના બરસા બાબત ત્યાં તેના પુરતા પણ બાબત ચુકાવવાનું કામ માજીસ્ટ્રેટ પર રહેલું છે ગર્વમેટ વી. કરીમ-દાદ ઇ. લો. રી. ૩. ૪૯૬

પુરતા કારણ તોહમતદાર વિરૂધ વિશ્વાસ રાખવા લાયક પ્રથમ દર્શનીક કેસ જોયો સાબીત થાય એવી ખરી હકીકત ફરીયાદી માજીસ્ટ્રેટની ધ્યાનપર લાવે તેનેજ પુરતા કારણ કહેછે ગનેશ નારાયણ સાહે ઇ. લો. રી. ૧૩ મુ. ૫૯૦ આ કલમથી તોહમતદાર વિરૂધ પ્રોસેસ કાઢ્યા શીવાય ફરીયાદ કાઢી નાંખવા સબંધી માજીસ્ટ્રેટને વધારે સત્તા મળે છે પણ અમુક સરતો આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરતા પહેલા પુરી પાડવી જોઈએ બધદનાથ વી. મુસપરટ ઇ. લો. રી. ૧૪ ક. ૧૪૧ ફરીયાદ ખોટી અને પાયા વગરની છે એમ માજીસ્ટ્રેટનું ધારવું હોયતો તે સમન અથવા વારંટ કાઢવાને બંધાએલો નથી કાયદા પ્રમાણે તેના વિચારપર તે રહેલું છે અને તે વિચારનો અમલ કરવો તેને માયે રહેલ છે. રામચરનની બાબત ૩ નો. વે. પ્રો. ૨૭૨ બટુલ વી. ભગતુ ૧૦ વિ. રી. ૫૦ માજીસ્ટ્રેટના વિચાર પ્રમાણે જો કે કેસ દીવાની લાયક હોય તો પણ બતાવેલી હકીકત ખરી હોય તો વાજબી રીતે રાખેલી તોહમતની તપાસ કરવી જોઈએ પણ આ કલમ પ્રમાણે સંક્ષીપ્ત રીતે કાઢી નાંખવી ન જોઈએ રાણી. વી. હરપ્રસાદ જનો વે. પ્રો. ૨૩ પ્રાયમા ફેશી કેસ સાબીત થયો હોયતો માજીસ્ટ્રેટ શાક્ષીયોને બોલાવી તેમની જુગ્યાનીઓ લઈ પુરાવાપરથી પોતાનો મત બાંધવો જોઈએ ફક્ત પોલીસ રીપોર્ટ પર આધાર રાખી કાઢી નાંખવી ન જોઈએ ઓડોકંત મુકરજી વી. કાલી ૯ વિ. રી. ૨૧. દીવાની કામ સાર ફેજાદારી કોર્ટથી પ્રોસેસ કાઢવા તે કરતાં વધારે ખરાબ બીજું કંઈ નથી. ને માજીસ્ટ્રેટો જે સત્તા ધરાવેછે તેની રૂઢીએ એવા કામમાં વાપરવો નહી જોઈએ રઊનક હુસેન વી. હરબતસ ઇ. લો. રી. ૩ અ. ૨૮૩ તોહમતદારને હાજર થવા માટે સમન કાઢ્યા પહેલા આ કલમ મુજબ ફરીયાદ માંડી વાળી શકે છે પણ જ્યારે સઘળા પક્ષકારો હાજર હોયતો આગળ બતાવેલી પદ્ધતી મુજબ મુકદ્દમો ચલાવવાને તે બંધાએલ છે. અને પુરાવો લીધા શીવાય તે હુકમ કરી શકે નહી બીલાસ વી. મકર ૧૦ વિ. રી. ૬૧.

ફરીયાદીએ ક. ૩૨૩ ના ગુન્હા માટે ફરીયાદ કરી માજીસ્ટ્રેટ. ટુંકામા ફરીયાદીની જુગ્યાની લીધા પછી પણ તેને કોઈ સાક્ષીયો બોલાવવાના છે કે કેમ એ બાબત પુછેલું નહી ને હુકમ કર્યો કે પોલીસ અમલદાર તરફ મોકલવી ને પરિણામનો રીપોર્ટ માગ્યો રીપોર્ટ આ બાબતથી માજીસ્ટ્રેટ ફરીયાદ રદ કરી માજીસ્ટ્રેટ પ્રથમના હુકમમા ફરીયાદના ખરાપણા બાબત શક છે એમ માલમ પડવાના કારણ લખ્યા નોતા તેમ ફરીયાદના ખરાપણા બાબત શક છે એમ પણ લખેલું નોતું ફરીયાદ કાઢી નાંખ્યા પછી ફરીયાદીએ ફરી બીજા તોહમત માટે પ્રથમના કેસની હકીકત પરથી ફરીયાદ કરી. ને તે પરથી કામ ચલાવી ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો. ઠરાવ્યું કે—માજીસ્ટ્રેટ ક. ૨૦૨ પ્રમાણે ચાલ્યો નથી ને પોલીસરીપોર્ટ આવ્યા પરથી ફરીયાદ રદ.

ન કરવી જોઈએ બીજી ફરીયાદ આવ્યા પરથી વધારે ચોક્કસી કરવાનો હુકમ કાયદા વિરૂધ્ધ નથી ને પ્રથમની ફરીયાદ જે હકીકતમાં રદ થઈ હતી. તે હકીકત જોતા વધારે ચોક્કસીની જરૂર હતી. રાણી વી. પુરન ઇ. સો. રી. ૯ અ. ૮૫. ફરીયાદીએ ફરીયાદ કરી કે—તોહમતદાર તેની બાઈડીને ફાસલાવી લઈ ગયો છે (નાનકાગીજીબલ ગુન્હાની) અને ચોરી કરી (કાગીજીબલ ગુન્હાની) પોલીસે કાગીજીબલ ગુન્હા માટે તપાસ કરી અને પ્રાયમાફેસી કેસ થતો નથી તેવો માજીસ્ટ્રેટને રીપોર્ટ કર્યો માજીસ્ટ્રેટ કેસ કમીટ કરવા હુકમ કર્યો તેમાં ઠરાવ્યું કે—નાનકાગીજીબલ ગુન્હાની જે ફરીયાદ છે તે માટે કેસ ચલાવવાને હરકત આવતી નથી. ગર્વમેન્ટ ઓફ મોમ્બે વી. બીધાયા ઇ. સો. રી. ૫ મુ. ૪૦૫.

ફરીયાદીની જુબાની લીધા પછે માજીસ્ટ્રેટ સમન કાઢવા અથવા ક. ૨૦૨ પ્રમાણે તપાસ કરાવવી અથવા આ કલમ પ્રમાણે રદ કરવી. ઉમરઅલી વી. શફરઅલી ઇ. સો. રી. ૧૩ ક. ૩૩૬ રાણી વી. જનકીદાસ ઇ. સો. રી. ૧૨ મુ. ૧૬૧.

ફરીયાદી જે બાબત કેહતો હોય તે તેની જાત માહીતીની હકીકત કેહતો નથી એટલા પરથી ફરીયાદ કાઢી ન નાંખવી પણ ફરીયાદીને સાબીત કરવાની તક આપવી જોઈએ કંકુચદ શીવચંદ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૬ જુન ૧૮૯૩.

ફરીયાદ અરજ રદ કરી હોય તો તેની તેજ બાબતમાં ફરી ફરીયાદ રદ કર્યોતો હુકમ રદ થયા શીવાય ચાલી શકે નહી કોમલચંદ્ર પાલ ઇ. સો. રી. ૨૪ ક. ૨૮૬.

ડીસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્ટ્રેટને એક ફરીયાદ ફર્સ્ટ ક્લાસ માજીસ્ટ્રેટની વિરૂધ્ધ એવી ફરીયાદ થઈ કે મનિસાદનું કામ ચાલતા ફેટલાક ગુન્હા ભરેલા શબ્દો બોલ્યા કે જેથી આખરને નુકસાન લાગ્યું ડીસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્ટ્રેટ તે બાબત ફર્સ્ટ ક્લાસ માજીસ્ટ્રેટનો રીપોર્ટ માગ્યો ને તેણે બતાવેલા કારણથી સંતોષ પામી ફરીયાદીને સોગન પર તપાસના શીવાય ફરીયાદ રદ કરી ઠરાવ્યું કે—કાયદેસર નિકાલ થવા ફરીયાદ પાછી મોકલી છે રીપોર્ટ માગવાની રીત બરાબર નથી જેની સામે ફરીયાદ થઈ છે તેનો રીપોર્ટ કે હકીકત ધ્યાનમાં લેતા પહેલા ફરીયાદીને તથા તેના સાહેબોને તપાસવા. મુબારાવ રામચંદ્રની અરજ બાબત મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૬ સને ૧૮૯૮.

બાબ ૧૭ મો.

માજીસ્ટ્રેટોની આગળ કામ શરૂ કરવા બાબત.

૨૦૪ [૧] કોઈ ગુન્હો સાંભળનારા માજીસ્ટ્રેટના મત પ્રમાણે આગળ કામ ચલાવવાનો પુરતો સમજ હોય, અને બીજા પરિ-
ગ્રેસેસ કહાડવા બાબત. શિષ્ટતા ચોથા આસન પ્રમાણે પ્રથમજ સમન નિકળવો જોઈએ એવો તે મુકદ્દમા જણાય તો, તોહોમતવાળો હા-
જર થાય એટલા માટે તે માજીસ્ટ્રેટ પોતાનો સમન કાઢાડવો. જે તે મુકદ્દમા એવો જણાતો હોય કે તેમાં તે આસન પ્રમાણે પ્રથમજ વારંદ નિકળવું જોઈ-
એ તો, તે માજીસ્ટ્રેટ તોહોમતવાળાને પોતાની આગળ અથવા [પોતાને હક-
મત ન હોય તો] હકુમતવાળા બીજા કોઈ માજીસ્ટ્રેટની આગળ અમુક વખતે પકડી મંગાવવા સારૂ અથવા હાજર કરાવવા સારૂ વારંદ, અથવા, પોતાને
• જોઈ લાગે તો સમન કહાડવાને મુખત્યાર છે.

(૨) આ કલમ માંહેના કોઈપણ મજકુરથી ૯૦મી કલમના ઠરાવો-
ને બાધ થાય છે એવું સમજવું નહિ.

(૩) જ્યારે વિદ્યમાન કાળે અમલમાં હોય એવા કોઈપણ કાયદા-
થી કોઈપણ પ્રોસેસ ફી અથવા બીજી ફી આપવાની હોય, ત્યારે તે ફી આપ-
વામાં આ ૧ ત્યાં સુધી કોઈપણ પ્રોસેસ કાહાડવામાં આવશે નહિ, અને વાજબી
મુદતની અંદર તે ફી આપવામાં નહિ આવે તો તે ફરિયાદ કાઢી નાખવાનો તે
માજિસ્ટ્રેટને અધિકાર છે.

ટીકા—પોતાને હકુમત ન હોયતો આજે કૌંસમાં શબ્દો છે તે નવા છે પેટા કલમ
ત્રીજી નવીન છે.

ગુન્હા સાંભળનારા માજિસ્ટ્રેટના—જે ફરીયાદ સાંભળે તેણે સમન અથવા વારંટ
કાઢવું જોઈએ કારણ જેણે ફરીયાદ સાંભળી હોય તે પોતાનું ગાહાપણ બરાબર વિચાર કર્યા
પછી વાપરી શકે તે એક ફેરા ફરીયાદ પરથી વારંટ કાઢ્યા પછી માજિસ્ટ્રેટ તે કેસ પોતાની
પાસે મંગાવી તરતજ વારંટ બંધ કરી ક. ૨૦૩ પ્રમાણે કાઢી નાંખ્યો ઠરાવ્યું કે—જ્યાંથી
કેસ બાકી રહ્યા હતા ત્યાંથી માજિસ્ટ્રેટ કેસ ચલાવવો જોઈએ પણ વારંટ બંધ કરી કાઢી નાં-
ખવામાં ભુલ કરી છે રજુપરીશદ અરજદાર ૧૯ વિ. રી. ૨૮

પુરતો સખખ હોય—ફરીયાદીની ગુબાનીથી કામ ચલાવવાને કારણે માજિસ્ટ્રેટ પ્રો
સેસ કાઢે તે સારૂ પેહલા દેખાઈ આવવા જોઈએ હોરોનાથ વિ. રી. ૧૮૬૪ પા. ૩૩

સમન કાઢવો—સમન કાઢવો જોઈએ છતાં વારંટ કાઢ્યું હોયતો તે સખખથી કરેલી
સબ્જ-રદ થાય નહી. અનીફપટની ૧ વિ. રી. ૧૬

વારંટના બદલે સમન્સ—વારંટના બદલે સમન્સ કાઢ્યો હોય તો તેથી કરીને સમ-
ન્સ કેસમાં ફરીયાદીની ગેરહાજરીથી જેમ કેસ કાઢી નાંખાય છે તેમ કાઢી નાંખાય નહો નદેન-
લાલ સુમોધાર ૧૪ વિ. રી. ૩૧

પ્રોસેસ ફી બાબત નિચે મુજબ નિયમ છે (મુ. હા. કો. સ. બુક પાને)
જે ગુન્હાને માટે પોલીસ અમલદાર વગર વારંટ પકડે તે શીવાયના ગુન્હાની બાબતમાં કોઈ પણ
માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટ તરફથી પ્રોસેસો તૈયાર કરી લાગુ કરવા અને બળવવા માટે જોઈતી ફી નિચે
મુજબની છે.

૧ પીનલ કોડ કાયદાના ૧૯, ૨૦, ૨૧, માં બાબતમાં જણાવેલા ગુન્હામાં દરેક સમન્સ
અથવા નોટીસના ચાર આના દરેક પકડવાના વારંટનો એક રૂપીઓ નાહાસી ગએલા પક્ષકાર
અથવા સાહેદને માટે દરેક જાહેરનામાનો રૂપીઓ એક જખ્તીના દરેક વારંટનો રૂ. ૧ એક
લેવાસે. તે બાબ શીવાયના બીજા બધા કામોમાં દરેક પ્રોસેસ માટે બતાવેલી ફીનો એક ચ-
તુરથાંસ ભાગ લેવામાં આવશે પરંતુ એમ ઠરાવ્યું છે કે—સરકારી કામ કરતો હોય
તેવા કામમાં પ્રોસેસ ફી ન લેવા લખ્યું છે ને કોર્ટ ૧૯, ૨૦, ૨૧ માં બાબ શીવાયના બીજા
કામમાં થોડી અથવા બધી પ્રોસેસ ફી માફ કરવાને મુખત્યાર છે.

માજિસ્ટ્રેટ તોહોમતવા- ૨૦૫ (૧) જ્યારે માજિસ્ટ્રેટ સમન કહાડે, ત્યારે.
બાને જાતે હાજર થવાનું તોહોમતવાબાને જાતે હાજર થવાનું માફ કરવાનું અને
માફ કરવાને મુખત્યાર છે. તેના પ્લીડરની મારફતે હાજર થવાની છુટ આપવાનું પો-
તાને કારણ જણાયતો તેમ કરવાને તે માજિસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે.

(૨) પણ તે મુકદ્દમાના ચોક્કસી અથવા ધનસાફ કરનારા માલ-
સ્ટેનની નજરમાં આવે તો, કામ ચાલતું હોય ત્યારે ગમે તે વખતે, તે માલસ્ટે-
ન તોહમતવાળાને જાતે હાજર થવાનું ફરમાવવાને, અને જરૂર હોય તો, આ
કાયદામાં પાછળ ઠરાવેલા રીતે તેને જખરજસ્તીથી હાજર કરાવવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—સમન કહાડે તોહમતદારને જાતે હાજર થવાનું માફ કરવાને ને વકીલ મા-
રફતે હાજર થવાનું એકલા સમનના મુકરદ્દમાંમાં પ્રમાવી શકે એમ નહી પણ જે મુકદ્દમાંમાં
સમન કાઢે તેવા તમામ મુકરદ્દમાંમાં માફ કરી શકે ખસુ મોતી અધીકારી ઇ. સો. રી. ૨૧ ક.
૫૮૮ કોઈ ગુન્હાને માટે તોહમત રાખવામાં આવેલી પડદામાં રેહનારી કોઈ સારી સ્થીતીની
સ્ત્રી ઉપર માલસ્ટેન સમન કાઢેલો તેમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે—તોહમતદારને જવાબ
આપવાને માટે ખરેખર તોહમત છે એવી સ્પષ્ટ અને વિશ્વાસ રાખવા લાયક સાબીતી જ્યાં
સુધી મળે નહી ત્યાં સુધી તેણીને જાતે હાજર નહી રાખતા વકીલ મારફતે હાજર રહેવાને આ
જસ્ટે. પરવાનગી આપવી જોઈતી હતી. રહીમ બીબી ઇ. સો. રી. ૬ અ. ૫૯

જે જાતે હાજર થવાનું માફ કર્યું હોય ને એજન્ટને હાજર થવાની પરવાનગી આપી
હોય તો તેનું મુખત્યાર નામુ આઠ આનાના સ્ટાંમ્પપર જોઈએ ને જે મુયરકો લેવાની જરૂર
પડે તો તોહમતદાર પાસેથી લેવો જોઈએ પણ મુખત્યાર પાસેથી ન લેવો જોઈએ ને જે મુ-
ખત્યાર હાજર ન થાય તો ખત ખબરવું ને દંડની રકમ લેવી રાણી વી. લલુભાઇ જસુભાઈ
૫ મુ. હા. કો. રી. ૬૪ આ કાયદા પ્રમાણે તોહમતદારની સામે એક તરફી કામ ન ચલાવવું
માલસ્ટેન હાજર થવાનું માફ કરેતો મુખત્યાર મારફતે કામ ચાલે પક્ષકાર ગેરહાજર હોવા-
થી કરેલી સજા ગેર કાયદે ઠરાવી તારીનીચરનખોસી વી. મ્યુ. ક. ૨૪ વિ. રી. ૨૫.

બાબ ૧૮ મો.

સેશન કોર્ટ અથવા હૈકોર્ટ ધનસાફ કરી શકે એવા મુકદ્દમાની

ચોક્કસી બાબત.

૨૦૬. (૧) કલમ ૪૪૩ ના ઠરાવોને પાત્ર રહાને, હરકોઈ પ્રેસિડેન્સી મા-
માલસ્ટેન, જલ્લા માલસ્ટેન, પેટા તુકડી માલસ્ટેન, પહે-
ધનસાફ થવાસાફ કમિટ લા વર્ગનો માલસ્ટેન, અથવા જે માલસ્ટેનને આ બાબ-
કરવાનો અધિકાર. ત સ્થાનિક સરકારે આધિકાર આપ્યો હોય તે માલસ્ટેન
સેશન કોર્ટથી અથવા હૈ કોર્ટથી ધનસાફ થઈ શકે એવા
હરકોઈ ગુન્હા બાબત હરકોઈ શખસને સદરહુ કોર્ટમાં ધનસાફ થવા સાફ ક-
મિટ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) પણ આ કાયદામાં બીજી રીતે ઠરાવ્યું છે તે શિવાય, જે
શખસનો ધનસાફ સેશન કોર્ટથી થઈ શકેતો હોય તે શખસને હૈકોર્ટમાં ધન-
સાફ થવા સાફ કમિટ કરવો નહિ.

ટીકા—જ્યારે માલસ્ટેન અધીકાર શીવાય સેસન કમીટ કરે તો તે નકામું છે ને તે
રદ કરવા માટે હાઇ કોર્ટમાં લખવાની પણ જરૂર નથી. રાણી વી. અલીમ મન્ડલી ૧૧
ક. સો. રી. ૫૫.

માણસેટ પોતાની આગળ ખોટી સાહેદી આપ્યા બાબત ફરીયાદ તરફના સાક્ષી તપાસ્યા સીવાય કમીટ કરે તો તે કમીટમેંટ ગેરકાયદે છે. રાણી વી. ચીના વેદાગીરી ચેટી ઇ. લો. રી. ૪ મ. ૨૨૭. તોહમતદારને તેના સાક્ષી તપાસ્યા સીવાય કમીટ કરે તો તે ગેરકાયદે નથી. રાણી વી. હરનાથરાય ૨ વિ. રી. ૫૦.

૨૦૭. જે મુકદ્દમાનો ધનસાફ ફક્ત સેશન કોર્ટજ અથવા હો કોર્ટજ કરી શકે, અથવા જે મુકદ્દમાનો ધનસાફ, માણસેટના કમિટ કરતાં પહેલાં ચોક-મત પ્રમાણે શદરહુ કોર્ટે કરવો જોઈએ, તેવા મુકદ્દમાની શીમાંકમ ચલાવવાની રીત ચોકસી માણસેટની આગળ ચાલતી હોય ત્યારે હેઠળ લખેલી રીત પ્રમાણે કામ ચલાવવું.

ટીકા—માણસેટના મત પ્રમાણે શદરહુ કોર્ટે કરવો જોઈએ. ફક્ત સેસન કોર્ટ ને હો કોર્ટ ધનસાફ કરી શકે તેવાજ કામમાં આ બાબ પ્રમાણે કામ ચલાવવાનું છે એમ નથી પણ જે કેસ માણસેટના અભીપ્રાય પ્રમાણે તે કોર્ટે ચલાવવો જોઈએ તેવા કેસમાં પણ કામ ચલાવવાની રીત આ બાબ પ્રમાણેની છે રાણી વી. અબ્દુલ રહીમાન ઇ. લો. રી. ૧૬ મુ. ૫૮૦ આ કાયદાની ક. ૨૦૬ મુજબ અધીકારવાળો માણસેટ આ કાયદાના આ બાબ મુજબ મુકદ્દમાની તબવીબ કરી શકે છે અને આ બાબમાં લખેલી કામ ચલાવવાની રીત ખાસ સેસન કોર્ટ લાયક કેસોમાંજ ચલાવવી જોઈએ એમ નથી પણ તે રીત જે કેસોમાં માણસેટની નજરમાં એમ આવે કે તે કોર્ટે ચલાવવો જોઈએ તેવા દરેક કેસને લાગુ પડે છે. સેકન્ડ ક્લાસ માણસેટને ક. ૨૦૬ મુજબ અધીકાર આપવામાં આવ્યો હતો તેની આગળ ક. ૩૯૨ મુજબ સજા થઈ શકે તેવા ગુન્હો કર્યાની ફરીયાદ કરવામાં આવી હતી ને માણસેટે હુકમ કર્યો કે રજુઆત પોતાની કોર્ટમાં ચલાવવી જોઈએ અને આ બાબ મુજબ તબવીબ ચલાવી છોડી મુક્યો. ઠરાવ્યું કે—છોડી મુકવું કાયદેસર હતું. રામસુંદર વી. નીરોતમ ઇ. લો. રી. ૬ અ. ૪૭૭

૨૦૮. (૧) જ્યારે માણસેટની આગળ તોહોમતવાળો હાજર થાય અથવા તેને આજ્ઞામાં આવે, ત્યારે ફરિયાદી હોયતો તેના રજુ કરેલો પુરાવો લેવા મજકુર માણસેટે સાંભળવો અને ફરિયાદી પક્ષની સાબીતીમાં અથવા તોહોમતવાળાની તરફથી જે પુરાવો રજુ કરવામાં આવે અથવા જે પુરાવો માણસેટ માગે તે સમજાવો પુરાવો આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે લેવો.

(૨) તોહમતવાળાને, ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓની ઉલટ પાલટ તપાસ કરવાની છુટ છે, અને એવે પ્રસંગે તેઓની ફરી તપાસ કરવાનો ફરીયાદી ને અધીકાર છે.

(૩) જે ફરિયાદી અથવા ફરિયાદી પક્ષ ચલાવનારો અમલદાર અથવા તોહમતવાળો હરકોઈ શાહેદને હાજર થવાની અથવા હરકોઈ દસ્તાવેજ અથવા વસ્તુ રજુ કરવાની જરૂર પાડવા બાબત પ્રોસેસ કહાડવાની માણસેટને અરજ કરે તો તે પ્રોસેસ કહાડવાની જરૂર નથી એમ ધારવાનાં માણસેટને કારણ નહીં હોય તો, (જે હોય તો તે દફતરમાં દાખલ કરવાં જોઈએ) તેણે તે પ્રોસેસ કહાડવું જોઈએ;

(૪) આ કલમમાં હોના કોઈપણ મજકુરથી કોઈ પ્રેસીડેન્સી માણસેટ ને પોતાનાં કારણ દફતરમાં દાખલ કરવાની જરૂર છે એવું સમજવું નહીં.

ટીકા—પેટા કલમ બીજી નવીન છે. કમીટ કરતા પેહલા વ્યાજબી તપાસ થવી જોઈએ એમ બતાવવામાં આવ્યું અદેસા પડતા માણસોને તજવીજ કરી ગુન્હેગાર ઠરાવવા એ ટવુંજ ફક્ત પોલીસ અને માજિસ્ટ્રેટનું કામ નથી પણ શકવાળા માણસ પર જે તોહમત રાખવામાં આવ્યું છે તેમાંથી તેઓ મુક્ત થઈ શકે છે કે નહીં એ બાબત પણ સોધી કાઢવાની તેમની ફરજ છે રાણી વી. કોરોડોબા ૧૪ વિ. રી. ૧૬. ફરીયાદ પક્ષની સાબીતીમાં—ફરીયાદ પક્ષની ફરજ છે કે—હકીકતથી જાણતા સાહેદોને બોલાવવા જોઈએ. રામ શહાઈલાલ ઇ. સો. રી. ૧૦ ક. ૧૦૭૦ ફરીયાદીના કામ સાથે સંબંધ ધરાવનારા સાક્ષીને વ્યાજબી કારણ વગર ન બોલાવ્યો હોય તો ફરીયાદ પક્ષની વિરૂધ્ધ અનુમાન કોરટ કરી શકે. ધનુકાઝી ઇ. સો. રી. ૮ ક. ૧૨૧ ઇ. સો. રી. ૧૪ અ. ૫૨૧ રાણી વી. કાલીપ્રશ્નો ઇ. સો. રી. ૧૪ ક. ૨૪૫ રાણી વી. બન્ડખાન્ડી ઇ. સો. રી. ૧૫. અ. ૬ તોહમતવાળાની તરફથી જે પુરાવો રજૂ કરવામાં આવે, તોહમતદાર તેની આગળ જે પુરાવો રજૂ કરે તે બધો પુરાવો જો નહીં ત્યાંસુધી તોહમત ફરમાવવાનો કે કમીટ કરવાનો અધીકાર નથી અહમદી ઇ. સો. રી. ૨૦ અ. ૨૬૪ માહાધુ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૭-૨-૮૬ જરૂર નથી એમ ધારવાના માજિસ્ટ્રેટને કારણ નહીં હોય તો, તોહમતવાળો અરજ કરી કે અમુક સાહેદને કોર્ટથી કે કમીસનથી બોલાવો તે અરજ કારણ લખ્યા વગર નામંજુર કરી. ઠરાવ્યું કે—અરજનો કાયદેસર નિકાલ કરવો. સતનારાયણસીંગ ઇ. સો. રી. ૩ અ. ૩૯૨ કરસ નલાલ દાનતરાય પ મુ. હા. કો. રી. ૨૦. તોહમતવાળો હાજર થાય અથવા તેને આજુવામાં આવે, માજિસ્ટ્રેટ પોતાની રૂબરૂ સોગન પર આપેલી જુખાનીથી અથવા બીજી રીતે દફતરમાં રાખી શકાય એવી રીતે આપેલી જુખાની જેથી તેને વ્યાજબી રીતે કેદમાં મોકલી શકે એવું ખુલું કારણ માલમ પડ્યા શીવાય પછીથી તે માણસને વધારે વખત સુધી કેદમાં રાખવાને અથવા તેને ફરીથી કેદમાં મોકલવાનો અધીકાર નથી અબદુલ કાદરખાન વી. પુર્ણિના માજિસ્ટ્રેટ ૨૦ વિ. રી. ૨૩ મણીકામ ઇ. સો. રી. ૬ મ. ૬૩ લેવો—આ બાબ પ્રમાણે માજિસ્ટ્રેટ કમીટ કરે તે પહેલા કમીટમેંટ જે પુરાવા પર આધાર રાખતું હોય તે પુરાવો અવશ્ય લેવો જોઈએ. રાણી વી. એન્ડરસન ૨ વિ. રી. ૬૫.

૨૦૯. (૧) જ્યારે ૨૦૮ મી કલમની પેટા કલમ (૧) તથા (૩) માં કહેલો 'પુરાવો લાધો હોય અને જે હકીકત તોહમતવાળાની વિરૂધ્ધ પુરાવામાં જણાતી હોય તે હકીકતનો તે ખુલાસો કરી શકે એટલા તોહમતવાળા શખસને સાડ તે તોહમતવાળાની પોતે જખાની લીધી હોય, ત્યાં ક્યારે છોડી મુકવો. રે, જે પોતે એવું ઠરાવે કે ધનસાફ થવા સાડ તોહમતવાળા શખસને કમિટ કરવાના પુરતા સબબ નથી તો સદરહુ માજિસ્ટ્રેટ પોતાનાં કારણ લખી રાખવાં તથા તેને છોડી મુકવો, પણ પોતાની આગળ અથવા બીજા કોઈ માજિસ્ટ્રેટની આગળ સદરહુ શખસનો ધનસાફ કરવો જોઈએ એવું તે માજિસ્ટ્રેટને જણાય, તો તે બાબતમાં તેણે તે મુજબ કરવું.

(૨) જે માજિસ્ટ્રેટ એમ ધારતો હોય કે તોહમત પાયા વગરનું છે તો મુકદ્દમા ચાલતો હોય તેવામાં અગાઉ કોઈ પણ વખતે તોહમતવાળાને છોડી મુકતાં તેને આ કલમના કોઈપણ મજકુરથી અટકાવ થશે એવું સમજવું નહિ; પણ સદરહુ માજિસ્ટ્રેટ તેમ કરવાનાં કારણો દફતરમાં દાખલ કરવાં.

ટીકા—“ પોતાના કારણ લખી રાખવા ” એ શબ્દો નવીન છે. પુરતા સમય નથી તો x x x તેને છોડી મુકવો પુરતા સમય નથી એટલે અપરાધી ઠરાવવાના સમય નહીં પણ જ્યારે તોહમતદારની ન્યાય ઉપર મુકવાને એટલે ધનસાદ પર મુકવાને પુરતો સમય ન હોય નામદેવ સત્વાજી ઈ. સો. રી. ૧૧ મુ. ૩૭૩ આ બાબની ગોઠવણ કરવાનો હેતુ જે કેસમાં અપરાધ સાબીત કરવાને યોગ્ય કારણ ન હોય તેવા કેસો સે સન કોર્ટમાં જતા અટકાવવાનો છે ને તેનું કારણ તોહમતદારપર સાબીત ન થાય તેવા ગુન્હા ની તપાસ દરમિયાન ફીકરમાં રહેતા બચાવવાનો અને સેસન કોર્ટનો નકામો વખત ન ગુમાય તે છે “ પુરતા ” “ સમય ” એ શબ્દોનો અર્થ બોલોળો કરવો જોઈએ ને માજસ્ટ્રેટ ફરીયાદીનો પુરાવો ભરસા પાત્ર ન ગણે તો કમીટ કરવાને બંધાએલ નથી. લલમન વી. જવલા ઈ. સો. રી. ૫ અ. ૧૬૧ વળ રાયજી મુ. હા. કો. ફી. ૩ ૧૩—૩—૮૫. કમીટ કરવા માટે પ્રાયમા ફેસી કેસ સાબીત થવો જોઈએ. ને તે પ્રમાણે પ્રાયમા કેસ છે એમ માજસ્ટ્રેટ ન ધારે તો કમીટ કરવું તે વ્યાજબી નથી મુની સામી ઈ. સો. રી. ૧૫ મ. ૩૮ સેશન કોર્ટ સંભળી શકે તેવા ગુન્હાની ચોકશી માજસ્ટ્રેટ ચલાવતો હોયતો ફરીયાદી તરફનો પુરાવો માનવામાં આવેતો તોહમતદારની સામે કેસ છે તેટલા પરથી કમીટ કરવાને બંધાએલ નથી પણ તેણે પુરાવાના અપરાધ બાબત વિચારવું જોઈએ ને જે તે પુરાવો ભરસાપાત્ર ન ગણે તો છોડી મુકી શકે છે. કલ્યાણસીંગ ઈ. સો. રી. ૨૧ અ. ૨૬૫. પણ પોતાની આગળ ચોકશી ચલાવનાર માજસ્ટ્રેટના અધીકારમાં આવી ના જાય તેવા કોઈ ગુન્હાનું તોહમત તોહમતદાર પર રાખી શકાય એવું પુરાવા પરથી સાબીત થાય તો ક. ૩૫ મુજબ અધીકાર મળેલા કોઈ માજસ્ટ્રેટ આ કલમ મુજબ કેસ પોતે ચલાવવો નહીં. રાણી વી. પરમાનંદ ઈ. સો. રી. ૧૦ ક. ૮૫ તોહમતદારે પોતાની સ્ત્રીને ફેકી દીધી તથા ફેટલીક લાતો મારી તેથી તે મરણ પામી માજસ્ટ્રેટ વ્યથાનો ગુન્હેગાર ઠરાવી શીક્ષા કરી. ઠરાવ્યું કે જ્યાં જોર વાપરવાથી મરણ નિષ્કળ હોય તેવા કેસમાં માજસ્ટ્રેટ છેવટનો નિર્ણય કરવો ન જોઈએ રૂઢયા. મુ. હા. કો. ફી. ૩. તા. ૨૧—૫—૮૮.

૨૧૦. (૧) જ્યારે સદરહુ પુરાવો લીધા ઉપરથી અને સદરહુ જુખાની (જે હોય તો) લીધા ઉપરથી, માજસ્ટ્રેટની એવી તોહમતનામું ક્યારે તૈ- ખાત્રી થાય કે તોહમતવાળાનો ધનસાદ થવા. સાડ તેને ચાર કરવું કમીટ ક્રૂવાનો પુરતો સમય છે, ત્યારે તેણે પોતાની સહીવાળું એક તોહોમતનામું તૈયાર કરવું, અને તોહોમતવાળાની ઉપર કયા ગુન્હાનું તોહમત મુકવું છે તે તેમાં જણાવવું.

(૨) તોહોમતનામું તૈયાર થઈ રહે એટલે તુરત તોહોમતવાળાને તોહોમતવાળાને તોહ- તે વાંચી સંભળાવવું તથા સમજાવવું, અને, તે માગેતો મતનામું સમજાવવું, તેની એક નકલ તેને મફત આપવી. અને તેની નકલ આપવી.

ટીકા—કમીટ કરવાનો પુરતો સમય છે તોહમતવાળાને કમીટ કર્યા પેહલા ગુન્હો બન્યો છે એવી માજસ્ટ્રેટની પુરી સતેષકારક ખાત્રી થવી જ જોઈએ એમ માજસ્ટ્રેટ ધારેતો તે જુલ ભરેલું છે જ્યારે તોહમતવાળાનો ધનસાદ થવાને પુરતું કારણ હોય ત્યારે માજસ્ટ્રેટ તેને કમીટ કરવો જોઈએ મહાસીંગ ૩ નો વે. પ્રો. ૨૭ મુનીસામી ઈ. સો. રી. ૧૫ મ. ૩૮ જ્યારે તોહમતદારને ધનસાદ પર મુકવાને પુરાવો પુરતો હોય અને જ્યારે ભરસો રાખવા જોઈએ.

યક સાક્ષીઓ જુગ્યાની આપે ને તે માનવામાં આવે તો અપરાધ સાબીત થાય ત્યારે પુરતો સખ્ય છે. અસંભાવના અને ખુલી વિરોધતા આંધવાનું કામ વ્યાજબી રીતે કેસ ચલાવવાની હકુમતવાળી કોર્ટનું છે નામદેવ સત્વાળ ઇ. લો. રી. ૧૧ મુ. ૩૭૩. **તોહમતનામું** તૈયાર કરવું—તોહમતનામું ફરમાવતી વખતે માજીસ્ટ્રેટ નક્કી કરવું કે—સેસન કમીટ કરવો છે કે નહીં. ને સેસન કોર્ટ એ કામનો ઇનસાફ કરશે એમ કીધું એટલે પછે વધારે પુરાવો લઈ તોહમતવાળાને છોડી મુકવાનો હુકમ ગેરકાયદે છે. કમીટ કરવાનો હુકમ કર્યો એટલે કમીટ કરવો જોઈએ. મારી વી. ગોપાળ મુ. હા. કો. ત્રી. ૩. ૬-૪-૮૧ બીજી મુ. હા. કો. ત્રી. ૩. ૧૭-૨-૯૮ પણ આ ફેસલા ઉપયોગી ન હોય એમ લાગે છે. ક. ૨૧૩ ની બીજી પેટા કલમ જુવો.

૨૨૨. (૧) પોતાના ઇનસાફની વખતે પુરાવો આપવા સાફ જો કોઈ ઇનસાફની વખતે તો- શખસોને સમન કરાવવાની તોહમતવાળાની મરજી હમુતવાળાના બચાવ સા- હોય તો તે શખસોની ટીપ, મોહોડથી બોલીને અથવા ૩ સાહેદોની ટીપ. લખીને, આપવાનું તેને તુરત ફરમાવવું.

(૨) માજીસ્ટ્રેટની નજરમાં આવે તો પાછળથી કોઈ વખતે તે તોહમતવાળાને સાહેદોની બીજી ટીપ આપવા દેવાને માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે; અને તોહમતવાળાને તેનો ઇનસાફ થવા સાફ હાથકોરમાં કમિટ કર્યો હોય, ત્યારે તેના ઇનસાફની વખતે પુરાવો આપવા સાફ જો શખસોને સમન કરાવવાની તે તોહમતવાળાની મરજી હોય તે શખસોની બીજી ટીપ પોતાનો ઇનસાફ થવા ની અગાઉ કોઈપણ વખતે, કલાર્ક ઓફ ધી કૌનને આપવામાં આ કલમમાંહે ના કોઈપણ મજકુરથી તે તોહમતવાળાને બાધ છે એવું સમજવું નહિ.

ટીકા—તેને તુરત ફરમાવવું માજીસ્ટ્રેટ લીસ્ટ માગ્યું પણ તેણે ના પાડી હોય તો કમીટ કર્યો પછી સમન કઢવાને માજીસ્ટ્રેટને ફરજ પાડી શકતો નથી ને સાક્ષીઓનો પુરાવો અગત્યનો થઈ પડશે એવી સેસન જડજની ખાત્રી ન થાય તો આવા પ્રસંગે આવા સાક્ષીઓને હાજર થવા માટે સમન કરવાની તેને પણ ફરજ પાડી શકાય નહીં. શાકીરઅલી ઇ. લો. રી. ૧૯ અ. ૫૦૨. માજીસ્ટ્રેટ કેસની હકીકત વિશે કહી શકે એવા કોઈ સાહેદને સમન કરવા બંધાએલ છે જોકે તેમનો પુરાવો કેટલો કીમતી થઈ પડશે એ વિષે શક હોય તો પણ બોલાવવાને બંધાએલ છે. કારણ કે તેઓની જુગ્યાની ઉપર કેટલો ભરસો રેહશે તે પહેલાથી કહી શકાય નહીં મોહીમાં ચંદરશાહ ૧૫. વિ. રી. ૧૫ સમચાઈ ચોધરી વી. શંકર બાહદુરના કામમાં ઠરાવ્યું કે—તોહમતદાર પર જે તોહમત રાખવામાં આવ્યું છે તે તોહમતમાં બોલાવેલા સાક્ષીઓ આવેલ છે. એવું સાબીત થાય તોપણ પોતાના સાક્ષી ઉપર સમન કઢાવી તેમને તપાસવાનો તોહમતદારને હક છે.

સમન કઢવામાં આવસે કીંવા નહીં તે ચોખ્ખું જણાવવું જોઈએ અને ના પાડવાના કારણો લખવા જોઈએ લીસ્ટમાં ઘણા સાહેદોના નામ આપ્યા છે એટલાજ સખ્યને લીધે સમન કઢવાની ના પાડવી નહીં હરીદ્ર નારાયણસીંગ ચોધરી વી. ભોવાનીપ્રીયામુધાની ઇ. લો. રી. ૧૧ ક. ૭૬૨ તોહમતદારે સાક્ષી ઉપર સમન કઢવાને સાક્ષીના નામ આપ્યા પણ માજીસ્ટ્રેટ સાક્ષી બોલાવવાનું કારણ પુછ્યાથી કારણ બતાવ્યું નહીં તેમાં ઠરાવ્યું કે—સાક્ષી અગત્યના છે એવો ખુલાસો કેદીએ કર્યો નહીં તેથી સમન કઢવાની ના પાડી એ બરાબર છે પણ નામ આપેલા માણસના ખરચ માટે માજીસ્ટ્રેટ રકમ ઠરાવવી જોઈતી હતી ને તે રકમ બરેથી સાક્ષીને સમન કઢવામાં આવસે એવી ખબર આપવી જોઈતી હતી રાણી વી. સુભાર્યા મુદાલી ૪ મ. હા.

કા. રી. ૮૧ બચાવ મુલતવી રાખવાનો હક છે ને સેસન કોર્ટ આગળ જે સાક્ષી બોલાવવા તેનો ધરિદો હોય તેના નામ અમુક વખત માટે એટલે સેસન કોર્ટ માટે જણાવવાનું રાખી મુકવાનો તેનો હક છે હરગોવીંદસીંગ ઇ. લો. રી. ૧૪ અ. ૨૪૨

૨૧૨ માણસેટની નજરમાં આવે તો, ૨૧૧ મી કલમ પ્રમાણે પોતાને આપેલી હરકોઈ ટીપમાં જે શખસનું નામ લખેલું હો-

સદરહુ શાહેદોની જગ્યા થ તે શખસને સમન કરીને તેની જગ્યાની લેવાને તે ની લેવાનો માણસેટનો માણસેટ મુખત્યાર છે. અધિકાર.

ટીકા—મુખત્યાર છે. તોહમતદાર એમ કહેકે મારો બચાવ સેસન કોર્ટ આગળજ કરવાનો છે તો પછી કમીટીંગ માણસેટ તેના શાહેદને સમન કરી તપાસી સકતો નથી. કાલી સરકાર ૧૩ વિ. રી. ૧ આ કલમ પ્રમાણે જુગ્યાની લેવાનું માણસેટની મુખત્યારી પર છે તપાસવા એવી તેમનાપર ફરજ નથી પણ તેમની મરજીમાં આવે તો તેમ કરી શકે તોહમત દારને કમીટ કરી દીધો હોય ને તોહમતદારે પોતાનો બચાવ સેસન કોર્ટમાં કરવા તહકુમ રાખ્યો હોય તેથી આ કલમ પ્રમાણે વર્તતા માણસેટને બાધ આવતો નથી. રૂડસીંગ ઇ. લો. રી. ૧૮ અ. ૩૮૦

૨૧૩. (૧) જ્યારે ૨૧૧ મી કલમ પ્રમાણે ટીપ આપવાનું તોહોમતવાળાને ફરમાવેથી તેણે તેમ કરવાની ના કહી હોય, અ કમિટ કરવાનો હુકમ. થવા જ્યારે સદરહુ ટીપ તેણે આપી હોય અને તે માંહે ના (જે હોય તો) જે શાહેદોની જગ્યાની લેવાની તે માણસેટની મરજી હોય તે શાહેદોને ૨૧૨ મી કલમ પ્રમાણે સમન કરીને તેમની જગ્યાની લીધી હોય, ત્યારે તે માણસેટ તોહોમતવાળાનો હાઈકોર્ટમાં અથવા સેશન કોર્ટમાં (જેમ હોય તેમ) ધનસાફ થવા સાડ તેને કમિટ કરવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે, અને (તે માણસેટ પ્રેસિડેન્સી માણસેટ ન હોય તો) તેણે આવી રીતે કમિટ કરવાનાં કારણ પણ ટુંકમાં દફતરે દાખલ કરવાં.

(૨) બચાવ તરફના શાહેદોને સાંભળ્યા બાદ, જે માણસેટની ખાત્રી થાય કે તોહોમતવાળા શખસને કમિટ કરવાનાં પુરતાં કારણ નથી, તો તેને તે ચાર્જ રદ કરવાનો તથા તોહોમતવાળા શખસને છોડી દેવાનો અખત્યાર છે.

ટીકા—પેટા કલમ બે નવીન છે પહેલા પારેગ્રાહમાં “મુખતેસરમાં નોંધવા” આ શબ્દો હતા તે કાઢી નાંખી ટુંકમાં દફતરે દાખલ કરવા એ શબ્દ મુક્યા છે. કમીટ કરવાના કારણ દરેક તોહમતદાર વિરૂધ જુદા જુદા અને ખુલ્લેખુલા બતાવવા બેઠાએ અને તે આધાર સાથે બતાવવા કોદાઈકાહાર ૫ વી. રી. ૬ કમીટ કરવાના કારણમાં કેસની હકીકત આવી બેઠાએ ધસર માનજી ૧૫ વિ. રી. ૧૭ માણસેટે રાજનામુ ફરીયાદીનું લોખું તેથી કમીટ કરેલો કેસ રદ થઈ શકતો નથી ૨ વિ. રી. ૫૭

૨૧૪. (રાણીસાહેબની વિલાયતી રધયત નહિ હોય એવા) કોઈશખ-

ધલાકાનાં મુખ્ય શહેરો- જીને કાંઈ ગુન્હો કર્યો છે એવું તે શખસની ઉપર પ્રેસિડેન્સી માણસેટ શિવાય બીજા કોઈ માણસેટની આગળ તોહોમત મુકવામાં આવે, અને રાણીસાહેબની સો

લાયતી રમ્યતની સાથે એ દરહુ વિલાયતી રમ્યતનેતેજ કામમાંથી ઉઠેલા તેવાજ કહું તોહોમત આવ્યું હો તોહોમત ઉપરથી હુધકોરટમાં તેનો ધનસાફ થવા સાડ૩ ય તે સખસ બાબત કમિટ કરવાની, અથવા તેનો ધનસાફ કરવાની, તૈયારી હોય, અને તોહોમતવાળાને તેનો ધનસાફ થવા સાડ૩ ક-મિટ કરવાના પુરતા સખબ છે એવું તે માજીસ્ટ્રેટ ઠરાવે, તો તેણે તોહોમતવાળાને તેનો ધનસાફ થવા સાડ૩ સેસન કોરટમાં કમિટ ન કરતાં, હુધકોરટમાં ક-મિટ કરવો.

ટીકા—કામમા અનિયમીતપણુ હોવાને લીધે યુરોપીઅન અંગ્રેજ રમ્યતપરતુ કમીટ મેંટ રદ કરવામા આવે તો તેની સાથે જે સખસ પર તોહમત આવ્યુ હોય તેનુ પણ કમીટ મેંટ રદ કરવુ જોઇએ એ. મારટન ઇ. લો. રી. ૯ મુ. ૨૮૮

• ૨૧૫. ૨૧૩ મી અથવા ૨૧૪ મી કલમ પ્રમાણે કોઇ યોગ્ય અધિકારવાળા માજીસ્ટ્રેટ, અથવા ૪૭૭ મી કલમ પ્રમાણે કોઇ સે-

૨૧૩ મી અથવા ૨૧૪ શન કોરટે, અથવા ૪૭૮ મી કલમ પ્રમાણે કોઇ દિવા-
મી કલમ પ્રમાણે કમિટ ની અથવા મુલકી કોરટે કમિટ કરવાનો હુકમ એક
કર્મીના હુકમ રદ કરવા વખતે કર્યો એટલે પછી તે ફક્ત હુધકોરટથીજ રદ થઇ
બાબત. શકે, અને ફક્ત કાયદાની કોઇ બાબત ઉપરથીજ રદ થઇ શકે.

ટીકા—“ અથવા ૪૭૭ મી કલમ પ્રમાણે કોઇ સેસન કોર્ટે અથવા ૪૭૮ મી કલમ પ્રમાણે કોઇ દિવાની અથવા મુલકી કોર્ટે ” એ શબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે.

યોગ્ય અધીકાર વાળા અધીકાર વિનાનો માજીસ્ટ્રેટ કોઈ કેસ સેસન કમીટ કરેતો તે કમીટમેંટ કાયદેસર ગણાય છે અને તે રદ કરવાને હાઇ કોરટમાં રેફરન્સ કરવાની જરૂર નથી. રાણી વી. અલીમ મંડળ ૧૧ ક. લો. રી. ૫૫.

ફક્ત હાઇ કોરટથી. છીનાળાનાં ગુન્હાનો કેસ કમીટ કર્યો ને તરતજ ફરીયાદીએ રાજનામુ આપ્યુ એટલે માજીસ્ટ્રેટ તોહમતદારને છોડી મુક્યો ઠરાવ્યુ કે—છોડી મુકવુ ગેરકાયદેસર છે એક વખત કમીટ કર્યો એટલે પછે તે હાઇકોરટથીજ રદ થઈ શકે રાણી વી. ભગમ્બીર ઇ. લો. રી. ૪ અ. ૧૫૦ ગેરવાજબી કમીટ કરેલો કેસ ગમે તેટલો આલ્યો હોય તોપણ હાઇકોરટ રદ કરી શકે છે શીમો બાહાર ઇ. લો. રી. ૬ ક. ૫૮૪ પણ રાણી વી. સગમ્બર ૧૨ ક. લો. રી. ૧૨૦ ના કામમા ઠરાવ્યુ કે—તોહમતદારને ધનસાફ પર મુક્યો ને તે ધનસાફ થવાનો દાવો રાખે તો પછે કમીટમેંટ રદ થઇ શકે નહી ક. ૪૭૭ પ્રમાણે કમીટમેંટ થયુ હોય તે ક. ૪૩૯ મુજબ હાઇકોરટ તપાસણીમા રદ કરી શકે છે રાણી વી. લખમન ઇ. લો. રી. ૨. અ. ૩૯૮.

ફક્ત કાયદાની બાબત પરથીજ રદ થઈ શકે. ક. ૧૯૫મા બતાવેલી શરતો જો ફરીયાદ પક્ષમા ખુટતી હોયતો તે કેસ લેવાને માજીસ્ટ્રેટ લાયક નથી તેમ છતા કમીટ કરે તો તે ગેરકાયદે છે નરૌતમદાસ ઇ. લો. રી. ૬ અ. ૯૮ ક. ૧૯૫મા બતાવેલી છ માસની મુદત પછી તોહમતદારે વાંધા લીધા છતાં કમીટમેંટ કર્યુ તે ગેરકાયદે ઠરાવ્યુ રાજઅંદ્ર ઇ. લો. રી. ૨૨ ક. ૧૭૬ કીલા વંદ્રાવન મુ. હા. કો. કી. ૩. તા. ૪-૧૦-૯૪ શામા વીયર ઇ. લો. રી. ૧૬ મ. ૪૬૮ માજીસ્ટ્રેટ પોતાની આપ અખતીયારી વાપર્યા શીવાય ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટ ના કહેવાથી જો કામ કમીટ કર્યુ હોયતો તે કમીટમેંટ ગેરકાયદે છે મુની સામી ઇ. લો. રી. ૧૫ મ. ૩૯ જુદા જુદા તોહમતદારો સામે ક. ૨૧૧. ૧૧૪. ૪૬૫. ૧૯૩. ના ગુન્હા માટે

એકબી તપાસ ચલાવી તે તોહમતો માટે કમીટ કર્યા હાઈ કોર્ટે તે કૃત્ય કાયદા વિરધને તોહમત દારને નુકસાનકારક ગણ્યુ તેથી કમીટમેન્ટ રદ કરી નવેસરથી કામ ચલાવવા હુકમ કર્યો દૈક્ષતા બીન ઢોંડી મુ. દા. કો. કી. રૂ. ૩૦-૮-૯૭ માજીસ્ટ્રેટનો કમીટ કરવાનો હુકમ એ. ક. ૫૩૧ મુ-જબ ફાજલારી અદાલતનો ગણાયછે કે. ૧૭૭ થી ઉલટી રીતે હકુમત વિનાની કોર્ટમાં કમીટ કર્યો હોય ને તે કમીટમેન્ટથી તોહમતદારને નુકસાન થયુ ન હોય તો કમીટમેન્ટ રદ થાય નહી. રાણી વી. થાકુ ઈ. લો. રી. ૮ મુ. ૩૧૨ કોઈ તોહમતદારને સખ માજીસ્ટ્રેટ છોડી મુક્યો હો-ય તો તેને કમીટ શા માટે ન કરવો તેનુ કારણ બતાવવાને બોલાવ્યા શીવાય કમીટ કરવાને હુકમ કર્યો ઠરાવ્યુ કે-કમીટ કરવાનો હુકમ અને કમીટમેન્ટ એ ગેરકાયદે છે રાણી વી. કંન્નમા-લઈ ઈ. લો. રી. ૬ મ. ૩૭૨.

૨૧૬. જ્યારે તોહમતવાળા શખસે ૨૧૧મી કલમ પ્રમાણે શાહેદાની કોઈપણ ટીપ આપી હોય અને તેનો ધનસાફ થવા સાડ તેને કમિટ કર્યો હોય, ત્યારે તે ટીપમાંહેના જે શાહેદા કમિટ કર્યોહોય, ત્યારે તેના પોતાની આગળ હાજર થયા ન હોય તે શાહેદાને જે બચાવસાડ શાહેદાને સમન કોર્ટમાં તોહમતવાળાને કમિટ કર્યો હોય તે કોર્ટની કરવા બાબત. આગળ હાજર થવા સાડ તે માજીસ્ટ્રેટ સમન કરવા.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જ્યારે સદરહુ શખસને હુધકોર્ટમાં કમિટ કર્યો હોય, ત્યારે માજીસ્ટ્રેટની નજરમાં આવે તો સદરહુ શાહેદાને સમન કરવાનું કામ કલાર્ક એક ધી કૌનની પાસે રહેવા દેવાને તે માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે, અને સદરહુ શાહેદાને તે પ્રમાણે સમન કરવાનો અધિકાર છે.

વળી એવું પણ ઠરાવ્યું છે કે જો તે ટીપમાં કોઈપણ શાહેદનું નામ ત-સદી આપવા સાડ અથવા વિલંબ કરવાસાડ અથવા ન્યાયની મતલબ પાર ન પડે એમ કરવાસાડ દાખલ કરેલું છે એવું તે માજીસ્ટ્રેટ ધારે, તો સદરહુ શાહેદાને પુરવો મુદાનો છે એવું માનવાનાં યોગ્ય કારણો છે એ-વી પોતાની ખાતી કરી આપવાનું તોહમતવાળાને ફર માવવાને તે માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે અને પોતાની તેવી ખાત્રી ન થાય તો, તે શાહેદાને સમન કરવાની ના કહેવાને તે માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે (એ પ્રમાણે ના કહેવાનાં પોતાનાં કારણ દફતરમાં દાખલ કરવાં) અથવા તે શાહેદાને સમન કરતાં પેહેલાં તેને હાજર કરાવવાનો ખરચ તથા બીજો સધળો યોગ્ય ખરચ પુરો પાડવા સાડ પોતે જરૂરની ધારે તેવી રકમ અનામત મુકવાનું ફરમાવવાને તે માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—“ત્યા બીજો સધળો યોગ્ય ખરચ” એ શબ્દો નવા વધાર્યા છે.

કોઈપણ તોહમતદારે બચાવના જે સાહેદના નામ આપ્યા હોય તેમાના અમુક માણ-સનુ નામ તસદી આપવા અથવા વિલંબ કરવા સાડ આપ્યુ છે. તો માજીસ્ટ્રેટ પોતાનો ઠરાવ કરી વિચારવુકે-મુદાનો સાક્ષી છે. આ પારેઆફતો એવો કોઈ મતલબ નથી કે-તોહમતદાર નો શો બચાવ છે તેમા ઉતરવાનુ નથી રાજ ઉમારસીંગ ર. ક. લો. રી. ૬૨ મુદાનો માજી-સ્ટ્રેટ સમન કાઢવાની ના એટલા કારણથી પાડીકે-સાહેદને બોલાવવાના જે કારણ આપ્યા છે તે પુરતા નથી. ઠરાવ્યુકે-માજીસ્ટ્રેટનુ ના પાડવુ ગેરકાયદે છે. ના પાડવાનુ જે કારણ બતાવ્યુ

છે તે પરથી એમ નથી જણાતું કે-સાક્ષી મુદ્દાનો નોતો રાજ્યકમીટ ઇ. લો. રી. ૮ અ. ૬૬૮ મુદ્દાના છેકે નહી તે તળવીજ કરવાની માજીસ્ટ્રેટને સત્તા છે પણ બચાવ શો છે તેની તળવીજ કરવાની સત્તા નથી. દીનાનાથ ઘટક ઇ. લો. રી. ૩ ક. ૫૭૩ વિલંબ કરવા સાડ વીગેરે સાક્ષી મુદ્દાનો છેકે નહી તે બતાવવાની ફરજ માજીસ્ટ્રેટ તસદી આપવા સાડ અથવા વિલંબ કરવા સાડ અથવા ન્યાયની મતલબ પાર ન. પડે તે સાડ આપ્યું છે એમ માજીસ્ટ્રેટ વીચારે નહી ત્યાં સુધી નથી. રાજ્ય કાન્તી ઇ. લો. રી. ૮ અ. ૬૬૮ કારણુ દફતરમાં દાખલ કરવા. માજીસ્ટ્રેટ સમન કરવા હા પાડે છે કે ના પાડે છે તે ખુલુ બતાવવું. ને ના પાડે તો તેના કારણુ બતાવવા. રાણી. વી. રાજ ઉમાર ૧૬ વિ. રી. ૧૪. ને તે ના પાડવાના કારણુમાં એમ હોતુ જોઇએ કે-સાહેદ મુદ્દાનો નથી. રાજ્ય કાન્તી ઇ. લો. રી. ૮ અ. ૬૬૮

૨૧૭. (૧) ફરિયાદીઓ તથા ફરિયાદી પક્ષના અને તોહોમતવાળાના શાહેદો, જેઓની હાજરી સેસન કોર્ટમાં અથવા હા- ફરિયાદીઓનું તથા શા- કોર્ટમાં જરૂરની હોય, અને જેઓ તે માજીસ્ટ્રેટની આ- હેદોનું ખત. ગળ હાજર થાય, તેઓએ જ્યારે તેમને ફરમાવવામાં આવે ત્યારે, પ્રસંગ પ્રમાણે, ફરિયાદતું કામ ચલાવવા સાડ અથવા સાક્ષી આપવા સાડ સેસન કોર્ટમાં અથવા હાઈકોર્ટમાં હાજર થવા બાબતના મુચલકા તે માજીસ્ટ્રેટની આગળ લખી આપવા.

(૨) જે કોઈપણ ફરિયાદી અથવા શાહેદ સેસન કોર્ટ અથવા હાઈકોર્ટની આગળ હાજર થવાની, અથવા ઉપર ફરમાવ્યા હાજર થવાની અથવા મુજબ મુચલકો લખી આપવાની, ના કેહે, તો તે એવો ખત લખી આપવાની ના મુચલકો લખી આપે ત્યાંસુધી, અથવા સેસન કોર્ટમાં કેહે તો પેહેરામાં અટ- અથવા હાઈ કોર્ટમાં તેની હાજરીની જરૂર પડે ત્યાંસુધી કાવી રાખવા બાબત. તેને પેહેરામાં અટકાવી રાખવાને તે માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે અને જ્યારે સદરહુ પ્રમાણે જરૂર પડે ત્યારે તે માજીસ્ટ્રેટ તેને પેહેરામાં આપીને, પ્રસંગ પ્રમાણે, સેસન કોર્ટની અથવા હાઈ કોર્ટની પાસે મોકલી દેવો.

• ટીકા—બચાવના જે સાહેદ માજીસ્ટ્રેટની આગળ કોઈ વખતે હાજર થયા ન હોય તેમને સેસન કોર્ટમાં હાજર થવાના તેમની પાસેથી માજીસ્ટ્રેટ મુચલકો લઈ શકે નહી. મ. હા. કો. પ્રો. તા. ૨૯-૧૦-૭૬

૨૧૮. (૧) જ્યારે તોહોમતવાળાને તેનો ઇનસાફ થવા સાડ કમિટ કરવામાં આવે, ત્યારે જે શખસને સ્થાનિક સરકાર આ કમિટ કર્યાની વાત ક્યા- બાબત નિમે તે શખસની ઉપર તે માજીસ્ટ્રેટ એક હુકમ રે જાહેર કરવી. મોકલવો, તેમાં કમિટ કર્યાની વાત જણાવવી, અને તો- હોમતનામાના નમુના પ્રમાણે જ ગુન્હો લખી જણાવવો પણ કમિટ કર્યાની તથા તોહોમતનામાના નમુનાની ખબર સદરહુ શખસને થઈ ચુકી છે એવી તે માજીસ્ટ્રેટની ખાત્રી થાય તો તેમ કરવાની જરૂર નથી; અને તોહોમતનામું, ચોકસીતું દફતર તથા જે હથિયાર અથવા બીજી તોહોમતનામું વિગેરે કા- વસ્તુ પુરાવામાં રજુ કરવાની હોય તે, તે માજીસ્ટ્રેટ સે-

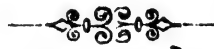
રટની પાસે અથવા સેસન શન કોરટને અથવા (જ્યારે તે કામ હુધકોરટમાં કમિ
કોરટની પાસે મોકલવા ટ કર્યું હોય ત્યારે) કલાર્ક ઓફ ધી કૌનને અથવા બીજા
બાબત. જે અમલદારને હુધ કોરટ આ બાબત નીચે હોય તે
અમલદારને મોકલવું.

(૨) જ્યારે તે કામ હુધકોરટમાં કમિટ કર્યું હોય અને દફતરનો કોઈપણ
હુધકોરટની પાસે અંગ્રેજી ભાગ અંગ્રેજી ભાષામાં ન હોય, ત્યારે સદરહુ ભાગનો
તરજુમો મોકલવા બાબત. અંગ્રેજી તરજુમો દફતર સાથે મોકલવો.

૨૧૯. (૧) સદરહુ માલ્સ્ટ્રેટ, પોતાને યોગ્ય લાગે તો, કામ કમિટ કર્યા
પુરવણી શાહેદોને સમન પછી અને ધનસાફ શરૂ થતાં પેહેલાં, પુરવણી શાહેદોને
કરવાનો અખત્યાર સમન કરીને તેઓની જખાની લેવાને, અને હાજર થઈને
સાક્ષી આપવાસાફ આ કાયદામાં આ અગાઉ ઠરાવેલી
રીતે તેમને બાંધી લેવાને અખત્યાર છે.

(૨) સદરહુ જખાની, બની શકે તો, તોહોમતવાળાની સમક્ષ લેવી,
અને, જ્યારે તે માલ્સ્ટ્રેટ પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટ ન હોય ત્યારે, તોહોમતવાળો
માગે તો, સદરહુ શાહેદોના પુરાવાની એક નકલ તેને મફત આપવી.

૨૨૦. ધનસાફ શરૂ થતાં સુધી, અને ધનસાફનું કામ ચાલતું હોય ત્યારે
ધનસાફ થતાં સુધી તો માલ્સ્ટ્રેટ, જમીન લેવા સંબંધી આ કાયદાના ઠરાવોને
હોમતવાળાને પેહેરામાં રા અનુસરીને, તોહોમતવાળાને વારંટ કાહાડીને કેદ કરવો.
ખવા બાબત.

બાબ ૧૯ મો.

તોહોમતનામા બાબત.

તોહોમતનામાનો નમુનો.

૨૨૧. (૧) તોહોમતવાળાની ઉપર જે ગુન્હાનું તોહોમત મુકયું હોય
તોહોમતનામામાં ગુન્હો તે ગુન્હો આ કાયદા મુજબના દરેક તોહોમતનામામાં
લખવો.

(૨) જે કાયદા પ્રમાણે તે ગુન્હો થતો હોય તે કાયદામાં તેનું કાંઈ મુ-
ગુન્હાનું વર્ણન કરવાને કરર નામ પાડયું હોય તો તોહોમતનામામાં ફક્ત તેના
તેનું મુકરર નામ લખવું મ લખીને તે ગુન્હાનું વર્ણન કરવામાં આવે તો ચાલે.
ખસ છે.

(૩) જે કાયદા પ્રમાણે તે ગુન્હો થતો હોય તે કાયદામાં તેનું કાંઈ મુ-
ગુન્હાનું કાંઈ મુકરર નામ કરર નામ પાડયું ન હોય, તો તોહોમતવાળાની ઉપર
ન હોય ત્યારે તે કેમ જે બાબતનું તોહોમત મુકયું હોય તે બાબતની તેને
લખવો. ખબર મળે એટલો તો ગુન્હાની વ્યાખ્યાનો ભાગ લ-
ખવો જોઈએ.

(૪) જે કાયદાની તથા તેની જે કલમની વિરૂદ્ધ તે ગુન્હો કર્યાનું કેહે-
વામાં આવ્યું હોય તે કાયદો તથા કલમ તોહોમતનામામાં જણાવવાં.

(૫) તોહોમતનામું કર્યું છે એ વાત, જે ગુન્હાનું તોહોમત મુકયું હોય તોહોમતનામા ઉપરથી તે ગુન્હો થવાને કાયદાસર જે જે શરત કાયદા પ્રમાણે થું થું સમજવું. બેઠાએ તે તે શરત તે અમુક કામમાં પાર પડી છે એવું કહ્યા સમાન છે.

(૬) ધલાકાનાં મુખ્ય શહેરોમાં તોહોમતનામું અંગ્રેજીમાં લખવું તોહોમતનામાની બાબા. બીજે ઠેકાણે તે અંગ્રેજીમાં અથવા કોરટની ભાષામાં લખવું.

(૭) તોહોમતવાળાની ઉપર અગાઉ કાંઈ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય અને જે શિક્ષા ઠરાવવાનો કોરટને અગાઉ ગુન્હો સાબિત થ ધિકાર હોય તે શિક્ષા ઉપર અસર થવા સાફ અગાઉનો યાનો ઠરાવ ક્યારે લખવો ઠરાવ સાબિત કરવાનો ધરાદો હોય તો અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાના ઠરાવની વાત તથા તેની તારીખ તથા જગ્યા તોહોમતનામામાં લખવી. તે મજકુર લખ્યો નહિ હોય તો શિક્ષાનો હુકમ કરતાં પેહેલાં કોઈપણ વખતે તે મજકુર વધારવાનો કોરટને અધિકાર છે. દ્રષ્ટાંતો.

(અ) ખનું ખુન કર્યાનું તોહોમત અની ઉપર મુકયું છે. એ વાત હેઠળ કહ્યા સમાન છે, એટલે, હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની રહટ્ર મી અને ૩૦૦ મી કલમમાં ખુનની વ્યાખ્યા લખી છે તે વ્યાખ્યામાં અનું કૃત્ય આવે છે; અને તેજ કાયદાના સાધારણ અપવાદમાંના કોઈ અપવાદમાં તે કૃત્ય આવતું નથી, અને ૩૦૦ મી કલમમાં પાંચ અપવાદ છે તેમાંના કોઈ અપવાદમાં તે કૃત્ય આવતું નથી; અથવા પેહેલા અપવાદમાં તે કૃત્ય આવતું હોય તો તે અપવાદમાં ત્રણ શરતો છે તેમાંની એક નહીં તો બીજી શરત તેને લાગુ પડે છે,

(બ) ગાળી મારવાના હથિયારવડે અને બુદ્ધિપુર્વક મહાવ્યથા કરવાનું તોહોમત હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૨૬ મી કલમપ્રમાણે અની ઉપર મુકયું છે. એ વાત હેઠળ કહ્યા સમાન છે, એટલે, હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૫૫ મી કલમમાં તે બાબત સંબંધી ઠરાવ્યું નથી, અને તે બાબતને સાધારણ અપવાદો લાગુ પડતા નથી.

(ક) અની ઉપર ખુનનું અથવા ઠગાઇનું અથવા ચોરીનું અથવા જખરાઇથી કહડાવવાનું અથવા છિનાળાનું અથવા સાપરાધ ધમકીનું અથવા મિલકતની ખોટી નિશાણી વાપરવાનું તોહોમત આવ્યું છે. હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદામાં એ ગુન્હાઓની જે વ્યાખ્યાઓ લખી છે તે કાંઈપણ કહ્યા વગર, અએ ખુન અથવા ઠગાઇ અથવા ચોરી અથવા જખરાઇથી કહડાવવાનો ગુન્હો અથવા છિનાળું કર્યું છે અથવા સાપરાધ ધમકી દેખાડી છે, અથવા મિલકતની ખોટી નિશાણી વાપરી છે એટલુંજ તોહોમતનામામાં લખવામાં આવે તો ચાલે; પણ તે ગુન્હો

બાબત જે કલમોમુજબ શિક્ષા થઇ શકતી હોય તે કલમો પ્રત્યેક પ્રસંગે, તોહોમતનામામાં લખવી.

- (૬) સરકારી નોકરના કાયદેસર અખત્યારથી વેચવા કહાડેલી મિલકતના વેચાણમાં ધરાદાપુર્વક અડચણ કરવાનું તોહોમત હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૮૪ મી કલમપ્રમાણે અની ઉપર મુકયું છે. ત્યારે તોહોમતનામામાં એ શબ્દો લખવા.

ટીકા—કાયદો ધડનારે તોહોમત એ શબ્દ અમુક ગુન્હાની હકીકતના સંબંધમાં વાપર્યો છે પણ તોહોમતદાર પર રાખેલા બધા ગુન્હાનો તે અનુક્રમ બતાવતો નથી પણ સ્કોટ જજને ઠરાવ્યું કે—તોહોમતના બાગો અથવા બધા અનુક્રમે અને વળી કોઈ એક અમુક ગુન્હાનું તોહોમત એ બંને અર્થમાં તોહોમત એ શબ્દ આ કાયદામાં વાપર્યો છે રાણી વી. આપામુબન ઇ. સો. રી. ૮ મુ. ૨૦૦ દરેક અમુક ગુન્હાના એક બાગપર તોહોમત રાખીને તેનું વ્યાખ્યાની રીતે નિશ્ચય પુર્વક વર્ણન કરવું તે બસ છે રાણી વી. બાબુલ નદી જરા ૫ વિ. રી. ૭

તોહોમતદાર પર ઇ. પી. ડો. ક. ૨૧૭ મુજબ તોહોમત રાખેલું પણ કાયદાનો કોયો નિયમ તોડ્યો અને કેવી રીતે તોડ્યો એ તોહોમતનામામાં સ્પષ્ટ રીતે બતાવ્યું નોતું ઠરાવ્યું કે—અનીશ્રીત શબ્દોમાં બતાવેલા તોહોમતપર ગુન્હેગાર ઠરાવ્યાથી જે અમુક અર્થમાં તોહોમત સમજાય છે તે અમુક અર્થ પ્રમાણે અપીલમાં ચાલવું જોઈએ રાણી વી. બાબનબાન ઇ. સો. રી. ૨ મુ. ૧૪૨ પોતાના પર જે તોહોમત રાખવામાં આવ્યું હોય તે બરાબર અને ચોકસ રીતે જાણવાનો તોહોમતદારને હક છે અને જ્યાં સુધી તેના જાણવામાં ન આવે ત્યાં સુધી પોતાના બચાવમાં તેને ઘણીજ હરકત પડે આ બાબત બધા કેસોમાં લાગુ પડે છે પણ ખાસ કરીને જે કત્યો પોતે ન કર્યા હોય પણ મદત ગારીમાં તેણે કર્યા હોય તેમાં જાણવાને તે માગતા હોય તેમાં વધારે ખર્ચ છે. બીજારી મટોન ઇ. સો. રી. ૧૧ ક. ૧૦૬.

કોઈ તોહોમતદાર ફટકાના કાયદા મુજબ ફટકાની સજાને લાયક હોય તો તોહોમતનામામાં જવાબદારી બતાવવી જોઈએ ને સજા કરવામાં આવે તો તેના સ્પષ્ટ કારણો જજમેંટમાં બતાવવા રાણી વી. બડીયા ઇ. સો. રી. ૫ મ. ૧૫૮ પારેઆદ સાત.

અગાઉ ગુન્હેગાર ફરેલો એ હકીકતની બાબત છે. તેથી તેનો ચુકાદો જજને નહીં પણ જ્યુરીએ કરવો મશનચંદ્ર દેવ ૨૧ વિ. ૪૦ પીનલ કોડ મુજબના અમુક ગુન્હા બદલ શીક્ષા થઇ હતી એટલું કહેવું તે પુરતું નથી પણ પુરવાથી તે સીધું થવું જોઈએ સેપ્ત જાન્યુરી ૨૨ વિ. રી. ૩૯ તે સાબીત કરવાનું કામ ફરીયાદ પક્ષનું છે મ. લા. પ્રો. ૧૯-૧૨-૮૧. અગાઉ ગુન્હો સાબીત થયો હતો એ વાત તોહોમતનામામાં બતાવવી જોઈએ. અને ચાર્જમાં તે શીક્ષા કરતા અવધ ગમે તે વખતે ઉમેરી શકાય છે રાજકુમાર બોસ ૧૯ વિ. રી. ૪૧ અનાથ ક-જીયા મુ. લા. કો. ફી. ૩. ૧૮૭૩.

૨૨૨. (૧) જે ગુન્હો કર્યાનું કેહેવામાં આવ્યું હોય તે ગુન્હાના વખત

સંબંધી તથા જગા સંબંધી અને (કોઈ શખસની વિ-વખત જગા અને શખસ રૂધ્ધ તે ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય તો) તે શખસ સંબંધી અથવા (કોઈ વસ્તુની બાબતમાં તે ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય તો) તે વસ્તુ સંબંધી જેટલી વિ-

ગત તોહોમતવાળાની ઉપર મુકેલા તોહોમતની બાબત વિશે તેને ખબર આપવાને વાજબી રીતે બસ થાય તેટલી વિગત તોહોમતનામામાં લખવી.

(૨) જ્યારે તોહોમતવાળાની ઉપર સાપરાધ વિદ્યાસધાતનું અથવા બદધાનતથી પૈસાનો ખોટો ઉપયોગ કરવાનું તોહોમત મુકયું હોય ત્યારે જે રકમના સંબંધમાં ગુન્હો કર્યાનું કહેવામાં આવતું હોય તે કુલ રકમ તથા જે તારીખોની દરમિયાન તે ગુન્હો કર્યાનું કહેવામાં આવતું હોય તે તારીખો લખી એટલે બસ થશે; ચોક્કસ રકમો અથવા ચોક્કસ તારીખો લખવાની જરૂર નથી, અને એવી રીતે ધડેલું તોહોમતનામું ૨૪૪ મી કલમના અર્થ મુજબ એક ગુન્હાનું તોહોમતનામું છે એમ સમજવું.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે એવી તારીખોમાંની પહેલી તથા છેલ્લી તારીખ વચ્ચેની મુદત એક વર્ષ કરતાં વધારે હોવી ન જોઈએ.

ટીકા—પેટા કલમ (૨) નવીન છે. ગુન્હાના વખત સંબંધી + + + તોહમત નામમાં લખવી તોહમતનામમાં વખત જગા સખસ અને લગતી હકીકત જણાવવી કે જેથી તોહમતદાર જાણી શકે કે કઈ બાબતમાં તેનીપર તોહમત આવ્યું છે તેની દરેક તોહમત દારને ખચર પડે રાણી વી. ફકીરાપા ઇ. સો. રી. ૧૫ મુ. ૪૯૧ તોહમતનામમાં કયા વરસના કયા મહીનાની કઈ તારીખ ને કઈ જગ્યાએ બતાવવું જોઈએ. રાણી વી. મહારાજા માસર ૭ એ. સો. રી. અપે. ૬૬ વખતને જગા ઉપરાંત કયા જાણીતા કે વગર જાણીતા સખસ વિરૂધ્ધ ગુન્હો કર્યો છે તે બતાવવું જોઈએ રાણી વી. ખઈરતી ઇ. સો. રી. ૬ અ. ૨૦૪ તોહમતદારપર જે બાબતનું તોહમત રાખવામાં આવ્યું હતું તે બાબત તેના ધ્યાનપર આવવાને વાજબી રીતે જરૂર હોય તેવી વખત ને જગા વિષેની હકીકત તોહમતનામમાં નહીં બતાવેલી તેવા કેસમાં હાઈકોર્ટ નિરદોષ ઠરાવી જોડી મુક્યો રાણી વી. ઉદીતસીંગ ૨૫ વિ. રી. ૪૬ પીતલકોડ ક. ૪૫૧ મુજબનું તોહમત રેહેવામાં અમુક ગુન્હો કરવાના ધરાદાથી પેટા હતો એવું બતાવવું જોઈએ મોદારદાવોલીયા. ૧૬ વિ. રી. ૬૩ રેહેવાનું ઘર બાબતું હોય તો તે રેહેવાનું હતું એ બતાવવું દરખાસોલી. ૮ વિ. રી. ૩૦ ક. ૪૫૭ મુજબનું તોહમત રહેવામાં ધરિદો બતાવવો જોઈએ ક. ૪૫૬ મુજબનું તોહમતરાખી ગુન્હોગાર ઠરાવેલો પણ ધરિદો બતાવેલો નહીં. તો તેથી સાબીતીનો ઠરાવ ૨૬ થાય નહીં. બાલમુકંદરામ ઇ. સો. રી. ૨૨ ક. ૩૯૧.

૨૨૩. જ્યારે કામનું સ્વરૂપ એવું હોય કે ૨૨૧ મી તથા ૨૨૨ મી કલમમાં કહેલી વિગત ઉપરથી તોહોમતવાળાની ઉપર મુકેલું

ગુન્હો કર્યાની રીત ક્યારે તોહોમત તેને પુરતું સમજાતું નહીં હોય, ત્યારે જે ગુલખવી જોઈએ ગુન્હો કરવાનું કહેવામાં આવતું હોય તે ગુન્હો જે રીતે કર્યો હોય તે રીત સંબંધી જેટલી વિગત તે કારણસારૂ

બસ થાય તેટલી વિગત તોહોમતનામમાં લખવી.

દષ્ટાંતો.

(અ) ફલાણી વખતે ફલાણી જગ્યાએ ફલાણી જણસની ચોરી કર્યાનું તોહોમત અ ની ઉપર આવ્યું છે, ત્યારે કઈ રીતે ચોરી કરી તે રીત તોહોમતનામમાં લખવાની જરૂર નથી.

(બ) ફલાણી વખતે ફલાણી જગ્યાએ વને ઠગ્યાનું તોહોમત અ ની ઉપર આવ્યું છે, ત્યારે અ એ વને શી રીતે ઠગ્યો તે રીત તોહોમતનામમાં લખવી જોઈએ.

- (ક) ફલાણી વખતે ફલાણી જગાએ ખોટી શાહેદી આપવાનું તો-
હોમત અની ઉપર આવ્યું છે, ત્યારે અએ આપેલી શાહેદી-
નો ફલાણો ભાગ ખોટો છે એવું કેહેવામાં આવ્યું હોય તે
ભાગ તોહોમતનામામાં લખવો જોઈએ.
- (ડ) ફલાણી વખતે ફલાણી જગાએ જે નામનો કોઈ સરકારી નોકર
પોતાનું સરકારી કામ કરતો હતો ત્યારે તેણે અડચણ કરવાનું
તોહોમત અની ઉપર આવ્યું છે, ત્યારે જે પોતાનું કામ કર-
તો હતો ત્યારે તેને અએ જે રીતે અડચણ કરી તે રીત તોહોમ
તનામામાં લખવી જોઈએ.
- (ઘ) ફલાણી વખતે ફલાણી જગાએ જે નું ખુન કર્યાનું તોહોમત
અની ઉપર આવ્યું છે, ત્યારે અ એ જે નું ખુન શી રીતે કર્યું
તે રીત તોહોમતનામામાં લખવાની જરૂર નથી.
- (ઙ) જેને શિક્ષામાંથી બચાવવાના ધરાદારી કાયદામાં ફરમાવેલો હુ-
કમ નહીં માનવાનું તોહોમત અની ઉપર આવ્યું છે, ત્યારે જે
હુકમ નહીં માન્યાનું તોહોમત હોય તે હુકમ નહીં માન્યા-
ની વાત અને જે કાયદો તોડ્યો હોય તે કાયદો એ બેઉ વા-
નાં તોહોમતનામામાં લખવા જોઈએ.

૨૨૪. દરેક તોહોમતનામામાં ગુન્હાનું વર્ણન કરવામાં વાપરેલા શબ્દો
તોહોમતનામા માંહેના શ જે કાયદો પ્રમાણે સદરહુ ગુન્હો શિક્ષા કરવા લાયક
જ્ઞાનો અર્થ જે કાયદો હોય તે કાયદામાં તેમનો જે અર્થ કર્યો હોય તે અર્થમાં
પ્રમાણે ગુન્હો શિક્ષા કર વાપરેલા છે એવું સમજવું.
વા લાયક હોય તે કાયદો
પ્રમાણે કરવો.

૨૨૫. તોહોમતનામામાં જે ગુન્હો અથવા વિગત લખવી જોઈએ તે લ-
ખવામાં કાંઈ ચુક પડે તેથી, અને તે ગુન્હો અથવા વિ-
ગત લખવામાં કાંઈ કમુર થાય તેથી તોહોમતવાળો ખ-
ચેખર ઉલટું સમજ્યો નહીં હોય તથા અન્યાય થયો
નહીં હોય, તો તે ચુક અથવા કમુર મુદ્દાની છે એવું ચુકદમો ચાલતો હોય
ત્યારે કોઈપણ વખતે સમજવું નહીં.

દર્શાવો.

- (અ) “ ખોટો શિક્ષો પોતાના કબજામાં આવ્યો તે વખતે તે ખોટો
છે એમ જાણ્યા છતાં તે શિક્ષો પોતાના કબજામાં રાખ્યાનું ”
તોહોમત હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૪૨ મી કલમ
પ્રમાણે અની ઉપર ચુક્યું છે. “ દગલખાણથી ” આ શ-
બ્દ તોહોમતનામામાં મુકી દીધો છે. આ શબ્દ મુકી દીધાથી
અ ખરેખર ઉલટું સમજ્યો એવું જણાવું નહીં હોય તો
તે ચુક મુદ્દાની છે એવું સમજવું નહીં.

- (બ) વ ને ઠગવાનું તોહોમત અ ની ઉપર મુક્યું છે અને તેણે વ ને શી રીતે ઠગ્યો તે રીત તોહોમતનામામાં લખી નથી અથવા ખોટી લખી છે. જ પોતાનો જવાબ કરે છે, અને શાહેદોને બોલાવે છે, તથા એ કામ શી રીતે બન્યું તે વિશે પોતાનો હેવાલ આપે છે. ત્યારે ઠગાઈ શી રીતે કરી તે રીત તોહોમતનામામાં લખવાની કસુર કરી તે મુદ્દાની નથી એવું અનુમાન કરવાનો અખત્યાર કોરટને છે.
- (ક) વ ને ઠગવાનું તોહોમત અ ની ઉપર મુક્યું છે, અને તેણે વ ને શી રીતે ઠગ્યો તે રીત તોહોમતનામામાં લખી નથી અને તથા વ ને ઘણી આપ લે થઈ હતી, અને તોહોમત કંઈ આપ લે બાબત છે તે બજવાનું સાધન અ ની પાસે નહીં હતું માટે તેણે કંઈ જવાબ ક્યો નહીં. ઠગાઈ શી રીતે કરી તે રીત તોહોમતનામામાં લખવાની કસુર કરી તે મુદ્દાની ચુક છે એવું અનુમાન સદરહુ વાતો ઉપરથી કરવાનો કોરટને અખત્યાર છે.
- (ડ) સન ૧૮૮૨ ના જાન્યુઆરી મહિનાની ૨૧ મી તારીખે ખુદાબક્ષનું ખુન કર્યાનું તોહોમત અ ની ઉપર મુક્યું છે. ખરૂં જોતાં જે માણસનું ખુન કર્યું તેનું નામ હુદદરબક્ષ હતું અને ખુન થયાની તારીખ ૨૦ મી જાન્યુઆરી સન ૧૮૮૨ એ હતી. એક ખુન શિવાય બીજા કોઈ ખુનનું તોહોમત અ ની ઉપર મુકેલું નહીં હતું, અને માલ્જેટની આગળ જે ચોક્કસી થઈ તે હુદદરબક્ષના મુકદ્દમા બાબતજ હતી, અને તે ચોક્કસી અ એ સાંભળી છે અ ઉલટું સમજ્યો નથી, અને તોહોમતનામા માંહેની તે ચુક મુદ્દાની નથી એવું એ વાતો ઉપરથી અનુમાન કરવાનો અખત્યાર કોરટને છે.
- (ધ) અ ની ઉપર સન ૧૮૮૨ના જાન્યુઆરી મહિનાની ૨૦ મી તારીખે હુદદરબક્ષનું ખુન કર્યાનું અને તેને તે ખુન બાબત પકડવાનો યત્ન ખુદાબક્ષ કરતો હતો તેનું સન ૧૮૮૨ ના જાન્યુઆરી મહિનાની ૨૧ મી તારીખે ખુન કર્યાનું તોહોમત મુક્યું છે. હુદદરબક્ષના ખુનનું તોહોમત મુક્યું હતું ત્યારે ખુદાબક્ષના ખુનના તોહોમત બાબત તેનો ધનસાફ થયો. તેને જવાબ કરતી વખતે જે શાહેદો હાજર હતા તે હુદદરબક્ષના મુકદ્દમાના શાહેદો હતા. એ ઉપરથી અ ઉલટું સમજ્યો હતો, અને તે ચુક મુદ્દાની હતી એવું અનુમાન કરવાનો અખત્યાર કોરટને છે.

ટીકા—“ ખરેખર ” તથા “ તથા અન્યાય થયો નહી હોય ” એ શબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે કોઈપણ વખતે સમજવું નહી. તોહમતનામું મોઘમ મુકવાથી નુકશાન થયું હોય તો સઘળું કામ રદ થાય રાણી વી. બાબતખાન ઈ. લો. રી. ૨ મુ. ૧૪૨ આ કલમ તથા ક. ૫૩૭

પર નજર રાખતા વિકલ્પનીક તોહમત માટે ગુન્હેગાર ઠરેલો તોહમતદાર પોતાના જવાબમાં ખોટો રસ્તો દોરાવવો જોઈએ એમ અનુમાન થતા તેનો ગુન્હો અને સજા રદ કરવી જોઈએ રાણી વી. સળખરાવ ઇ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૧૨૪ નુકશાન ન થયું હોય તો રદ થાય નહીં રખામાં ૧૦ મુ. હા. કો. રી. ૩૭૩

૨૨૬. જ્યારે કોઈપણ શખસને તોહોમતનામાં વગર અથવા અધુરું અથવા હુલ ભરેલું તોહોમત મુકીને તેનો ઇનસાફ થવા તોહોમતનામાં વગર સારૂ કમિટ કરવામાં આવે, ત્યારે કોરટને અથવા હાઇ-અથવા અધુરું તોહોમત કોરટની બાબતમાં કલાર્ક ઓફ ધી ક્રૌનને તોહોમતના-મુકીને કમિટ કરવામાં આવે મું તૈયાર કરવાનો અથવા તોહોમતનામાંમાં ઉમેરો કરવાનો અથવા બીજી રીતે ફેરફાર કરવાનો, જેમ હોય તેમ, અધીકાર છે, અને તેમ કરવામાં તોહોમતનામાં બાબત આ કાયદા માંહેના નમુના સંબંધી કાનુનો ઉપર ધ્યાન આપવું,

દષ્ટાંતો.

૧ ક નું ખુન કર્યાનું તોહમત અ ની ઉપર મુકયું છે. તે તોહોમતમાં ક ના ખુનમાં મદદગારી કર્યાનું તોહમત ઉમેરવાનો અથવા તેને બદલે તે તોહમત મુકવાનો અધિકાર છે.

૨ હિંદુસ્તાનના ફ્રાજદારી કાયદાની ૪૬૭ મી કલમ મુજબ એક કીમતી દસ્તાવેજ ઉપર ખોટી સહી કર્યાનું તોહોમત અ ની ઉપર મુકયું છે. કલમ ૧૬૩ મુજબ ખોટા પુરાવો બનાવવાનું તોહોમત ઉમેરવાનો અધિકાર છે.

૩ અમુક ચોરેલી મિલકત ચોરાયલી છે એવું જાણીને તે લેવાનું તોહોમત અ ની ઉપર મુકયું છે. ઇનસાફ વખતે અકસ્માત એવું માલમ પડી આવે છે કે તેના કબજામાં ખોટા શિક્કા બનાવવાનાં હથિયાર છે. હિંદુસ્તાનના ફ્રાજદારી કાયદાની ૨૩૫ મી કલમ મુજબનું તોહોમત તેના તોહોમતનામાંમાં ઉમેરી શકાશે નહીં.

ટીકા—દષ્ટાંતો નવાન છે તોહમતનામાં વગર. આ શબ્દો જે કેસમાં બીલકુલ તોહમત નથી એને બ્યાજખી રીતે લાગુ પડે એટલુજ નહીં પણ સેસન જડજ અથવા કલાર્ક આપ્રધી કાઉન એમ ધારે કે એવા ગુન્હાનું તોહમત નથી કે જેને માટે કેદીપર કામ ચલાવવું જોઈએ એવા કેસને પણ લાગુ પડે છે રાણી વી. આપા સુભન ઇ. લો. રી. ૮ મુ. ૨૦૦ અધુરું અથવા હુલ ભરેલું ત્રણ સખસોને સેસન કમીટ કરવામાં આવ્યા તેમાંના બે જણપર જ નુ ખુન કરવાનું અને ત્રીજાપર તેમાં મદદગારી કર્યાનું તોહમત રાખવામાં આવ્યું હતું ઇ નસાફ વખતે કે ને વ્યથા કર્યા બાબતનું અથવા તોહમતદાર સામે તોહમત ફરમાવ્યું અને તેમ ને અસલને વધારેલા તોહમત માટે ગુન્હેગાર ઠરાવ્યા જે હુમલાથી જ નુ ખુન થયું તેજ વખતે અથવા ત્યારપછી તરતજ કે પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો ઠરાવ્યું કે—કેસ આ કલમની શરતમાં આવતો નથી તોહમત વધારવાથી જે ગેરવાજખીપણુ થયું છે તે આ કલમ કે ૫૩૭ થી ટંકાઈ જાય તેવું નથી તે કલમો આવી હકીકતને લાગુ પડતી નથી પણ સેસન જડજે કેદી તરફના વકીલે પોતાના બાપણમાં બતાવેલી સઘળી તકરારો સાંભળ્યાથી અને નવા વધારેલા તોહમત માટે આરોપી તરફના સાહેદીઓ બોલાવ્યાથી આ કેસને કે. ૫૩૭ લાગુ પડે છે ખારગા ઇ. લો. રી. ૮ અ. ૬૬૫ તોહમતદારને બીલકુલ તોહમતનામું મુક્યા વગર કે

મીટ કર્યો હોય અથવા કમીટીંગ માળખેટની આગળ જે પુરાવો પડ્યો હોય તે તપાસતા તો હમતનામું બુલ બરેલુ હોયતો કમીટીંગ માળખેટની આગળ પડેલા પુરાવા પરથી જે તોહમ ત સાબીત માલમ પડ્યુ હોય તેવુ નવુ તોહમત ધડવાનો કોર્ટને અધીકાર છે.

ખુન થયાની ખબર કાયદેસર રીતે આપવાને હુ નામનો સખસ બંધાએલો છતાં તે પ્રમાણે જાણી બુજને ખબર નહી આપ્યાથી ક. ૨૦૨ મુજબ તેના પર તોહમત રાખી સેસન કોર્ટમાં કમીટ કર્યો ધનસાફ વખતે જે ગુન્હાને માટે કમીટ કરવામાં આવ્યો છે તે ગુન્હો કર્યાનુ તેણે કબુલ કર્યુ ફરીયાદનુ કામ ચલાવનારની અરજ પરથી સેસન જડજે આરોપી તરફનો વાંધો છતાં ખુન થએલુ મડદુ દાટવામાં મદદ કર્યાનુ તોહમત રાખવામાં આવેલી ક નામની સ્ત્રીને મદદ કરવાનું તોહમત ક. ૨૦૧ ૧૦૯ મુજબનું બધાર્યુ ને તેને માટે જવાબ માગી ક નામની સ્ત્રીને માશી આપી તેની સાક્ષી તરીકે જુગ્યાની લખ હુ ને સજા કરી ઠરાવ્યું કે—સેસન જડજે હુ ઉપર વધારેલા તોહમતની મજબુતીમાં માળખેટની રૂબરૂ પુરાવો નહી હોવાથી સેસન જડજનુ વધારવુ અધીકાર ઉપરાંતનુ હતુ તેથી વધારાના તોહમતની શીક્ષા ગેરકાયદે છે વળી ઠરાવ્યું કે—સેસન જડજે હુ ને ક કરતા વધારે ગુન્હેગાર ધારવાથી રજુઆત બંધ કરી કેસનુ દફતર માળખેટ તરફ મોકલવુ જોઇતુ હતુ રાણી વી. એમ કે રામા વરમારાજા ઇ. લો. રી. ૩ મ. ૩૫૧ સેસન કોર્ટની રૂબરૂ રજુઆતને માટે અમુક તોહમત રાખી કોઈ તોહમતદારને ક મીટ કરવામાં આવ્યો હોયતો જવાબ કરવાને તોહમતદારને બોલાવતા પહેલા તોહમત કાઢી નાંખવાનો સેસન જડજને આ કલમ મુજબ અધીકાર નથી રાણી વી. પેરીશુલાહ સેખ ૭ ક. લો. રી. ૧૪૩ તોહમત વધારવાની અરજ કેસની સરખાતમાં ફરીયાદ પક્ષવાલાએ કરી હોય તો તે અરજનો નિકાલ તે વખતેજ કરવો વજેરામ ભગવાન ઇ. લો. રી. ૧૬ મુ. ૪૧૪.

૨૨૭. (૧) કોઇપણ કોર્ટ ફેસલો જણાવતાં પેહલો અથવા સેશન કોર્ટની અથવા હાઈ કોર્ટની આગળ ધનસાફનાં કામ ચાલતાં હોય તે બાબતમાં જયુરી પોતાનો ઠરાવ કેહુ તેની પેહલો અથવા આસેસરો પોતાના અભિપ્રાય જણાવે તેની પેહલો કોઇપણ વખતે કોઈ પણ તોહમતનામામાં ફેરફાર કરવાને અથવા તેમાં વધારે મજકુર દાખલ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) સદરહુ પ્રકારનો દરેક ફેરફાર અથવા વધારેલો મજકુર તોહમતવાળાને વાંચી સંભળાવવો તથા સમજાવવો.

ટીકા—“અથવા તેમા વધારે મજકુર દાખલ કરવાને” “અથવા વધારેલો મજકુર” એ શબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે.

પેહલા—જયુરી પોતાનો ઠરાવ કેહુ તે પછી અધીકાર નથી ૫ મુ. હા. કો. રી. ૯

જયુરીનો ઠરાવ—એ શબ્દનો અર્થ કોર્ટ લખી લેવાને બંધાએલી છે એવો છેવટનો ફેસલો આપવો એવો થાય છે. ઇ. લો. રી. ૮ મુ. ૨૦૦

ફેરફાર—આ શબ્દમા “વધારવુ” એ શબ્દનો સમાવેશ કરીએ તો ફેરફાર કરવાની માફક કોઇ અમુક તોહમતનો વધારો કરવો એવી રીતે ઉમેરો કરવાનો છે પણુ તેથી કાંઇ નવુ તોહમત ઉમેરવુ એવો થતો નથી. રાણી વિ. આપા સુબન ઇ. લો. રી. ૮ મુ. ૨૦૦ ઉપર નાથી જુદો અભિપ્રાય રાણી વી. ગોરડન ઇ. લો. રી. ૯ અ. ૨૨૫ ના કામમા લીધો. અને તે મત ફેરને લીધે ઉપરનો સુધારો થયો છે. ફેરફાર એ શબ્દમા જે તોહમતને માટે કમીટ

કરવામાં આવ્યો હોય તેમા ઉમેરેલુ તોહમત સેસન જડજે પાણુ ખેંચી લેવુ તેનો પણ સમા-
વેશ થાય છે દારકાલાલ વી. મહાદેવરાય. ઇ. લો. રી. ૧૨ અ. ૫૫૧ જે તોહમત રાખી ક-
મીટ કરવામા આવ્યો હોય તે તોહમતની જેડે સંબંધ રાખે નહી એવુ તદ્દન નવુ તોહમત
તે વધારી શકે નહી. રાણી વી. વેરીસઅલી. ૩ નો. વે. પ્રો. ૩૩૭ તોહમતમા સુધારો કાયદે-
સર રીતે કરવો જોઈએ અને તે દફતરમા સ્પષ્ટ રીતે માલમ પડવો જોઈએ રાણી વી. શીરો
જદાર રોય. ૯ વિ. રી. ૧૪ ફરીયાદમા જણાવ્યા શીવાય બીજા ગુન્હાનુ તોહમત રાખી ગુન્હે-
ગાર ઠરાવી શકાય ઢોડીરામચંદ્ર ૫ મુ. હા. કો. રી. ૧૦૦

૨૨૮. ૨૨૬ મી કલમ મુજબ અથવા ૨૨૭ મી કલમ મુજબ તથ્યાર ક-
રેલું તોહોમતનામું અથવા કરેલો ફેરફાર અથવા વધા-
ફેરફાર કર્યા પછી ઇન- ફેલો મજકુર જે એવી તરેહનો હોય, કે પછી તુરત તે
સાક્ષીનું કામ તુરત ક્યારે ઇનસાફનું કામ ચલાવવાથી કોરટના અભિપ્રાય પ્રમાણે,
ચલાવી શકાય. તોહોમતવાળાને પોતાનો જવાબ કરવામાં અથવા ફરિ-
યાદનું કામ ચલાવનારને તે મુકદ્દમા ચલાવવામાં કાંઈ
નુકશાન થવાનો સંભવ નથી, તો સદરહુ તોહોમતનામું તૈયાર કર્યા પછી અ-
થવા સદરહુ ફેરફાર અથવા વધારો કર્યા પછી, જાણે તે નવું અથવા ફેરફાર
કરેલું તોહોમતનામું અસલ તોહોમતનામું હોય એવી રીતે, તે ઇનસાફનું કામ
પોતાની નજરમાં આવે તો, ચલાવવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—નુકશાન થવાનો સંભવ નથી. નુકશાન ન થાય તો સુધારવા અધીકાર
છે. સુધારવાથી તોહમતદારના વિરૂધ અભિપ્રાય બંધાઈ નુકશાન થશે કે નહી એ વિષે શક પ-
ડે તો કોર્ટનુ વલણ તોહમતદાર તરફ થવુ જોઈએ રાણી વી. ગોવોનદાસ ૬ મુ. હા. કો. રી.
૭૬ રાણી વી. ગોવીંદ બાબલી ૧૧ મુ. હા. કો. રી. ૨૭૮ તોહમતદારને અમુક તોહમતનો
જવાબ આપવાને બોલાવ્યાથી તેનાપર મુકવાના બીજા ગુન્હાની પ્રથમ તેને ખબર આપ્યા
શીવાય અને તોહમત વિરૂધ કહેવાનો લાગ આપ્યા શીવાય તદ્દન જુદા તોહમત માટે તેને
ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય નહી. ગ્રેશચંદર નંદી અરજદાર ૨૬ વિ. રી. ૮ “અથવા વધારેલો મ-
જકુર” એ શબ્દો નવા છે.

૨૨૯. જે તે નવું અથવા ફેરફાર કરેલું અથવા વધારેલું તોહોમતનામું
એવી તરેહનું હોય કે પછી તુરત તે ઇનસાફનું કામ ચ-
લાવવાથી, કોરટના અભિપ્રાય પ્રમાણે, તોહોમતવાળાને
અથવા ફરિયાદનું કામ ચલાવનારને ઉપર કહ્યા મુજબ
નુકશાન થવાનો સંભવ છે, તો નવેસરથી ઇનસાફ કર-
વાનું ફરમાવવાને અથવા જેટલી મુદત જરૂરની હોય તે-
ટલી મુદત સુધી ઇનસાફનું કામ મુલતવી રાખવાને, તે
કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—“વધારેલું” એ શબ્દો નવીન છે.

૨૩૦. જે તે નવા અથવા ફેરફાર અથવા વધારો કરેલા તોહોમતનામા
માં લખેલા ગુન્હા બાબત ફરિયાદનું કામ ચલાવવા સાડ
ફેરફાર કરેલા તોહોમત અગાઉથી મંજુરિયત લેવી જરૂરની હોય, તો તે મંજુ-
નામા માંહેના ગુન્હા બા રિયત મેળવવામાં આવે ત્યાં સુધી તે મુકદ્દમા ચલાવવો

ખત ફરિયાદનું કામ ચ- નહીં પણ જે હકીકતોને આધારે તે નવું અથવા ફેરફાર
લાવવા સારૂ અગાઉથી કરેલું તોહોમતનામું બનાવ્યું હોય તેજ હકીકતોને
મંજૂરિયત બેઠતી હોય આધારે ફરિયાદનું કામ ચલાવવા સારૂ મંજૂરિયત લેવાઈ
તો કામ બંધ રાખવું. ચુકી હોય તો તે મુકદ્દમા ચલાવવાને હરકત નથી.

૨૩૧. જ્યારે ઇનસાફ શરૂ થયા પછી કોર્ટ કોઈ તોહોમતનામામાં ફેર-
ફાર કરે અથવા તેમાં વધારે મજકુર દાખલ કરે, ત્યારે
જ્યારે તોહોમતનામામાં જે શાહેદની જખાની લેવાઈ હોય તે શાહેદને ફરીયા
ફેરફાર કરવામાં આવે ત્યા બોલાવીને અથવા ફરિયા સમન કરીને સદરહુ ફેરફારના
રે શાહેદોને પાછા બોલા- અથવા વધારેલા મજકુરના સંબંધમાં તેની જખાની લે-
વવા બાબત. વાની તથા જે કોઈ બીજા શાહેદની સાક્ષી કોર્ટને મુદ્દા
ની લાગે તેને બોલાવવાની છુટ ફરિયાદનું કામ ચલાવ-
નારને તથા તોહોમતવાળાને આપવી.

ટીકા—“વધારે મજકુર દાખલ કરે” ત્યા “અથવા વધારેલા મજકુરના સંબંધમાં” ત્યા
“જે કોઈ બીજા શાહેદની સાક્ષી કોર્ટને મુદ્દાની લાગે તેને બોલાવવાની” એ શબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે.

૨૩૨. (૧) કોઈપણ અપેલેટ કોર્ટના અથવા હાઈ કોર્ટ તપાસ કર-
વાનો અથવા ૨૭ માં બાબ મુજબનો પોતાનો અધિકાર
મુદ્દાની ચુકતું ૧૭. ચલાવતી હોય ત્યારે હાઈ કોર્ટના મતમાં એમ આવે
કે જે શખસની ઉપર કોઈ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ
થયેલો છે તે શખસ કાંઈ તોહોમતનામું નહીં હોવાને લીધે અથવા તોહોમત
નામામાં કાંઈ ચુકતે લીધે પોતાનો જવાબ કરવામાં ઉલટું સમજાયો છે, ત્યારે
પોતે દુરસ્ત ધારે એવી ગમે તે રીતે તોહોમતનામું તૈયાર કરીને ઉપરથી ઇન
સાફ નવેસરથી કરવાનું તે કોર્ટે ફરમાવવું.

(૨) જો તે કોર્ટની નજરમાં એવું આવે કે સાબિત થયેલી હકી-
કતોનાં સંબંધમાં તોહોમતવાળાની ઉપર કાંઈ કાયદેસર તોહોમત ચુકી શકાય
નહીં એવી તે મુકદ્દમાની હકીકત છે, તો તે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ તે
કોર્ટે રદ કરવો.

દૃષ્ટાંત.

અ ની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૯૬ મી કલમ પ્રમાણે
ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો છે, અને જે શાહેદી અથવા પુ-
રાવાને ખરી શાહેદી અથવા ખરા પુરાવાની માફક તેણે દુષ્ટ લાવથી વાપર્યો
અથવા વાપરવાની કોશીસ કરી તે શાહેદી ખોટી છે અથવા તે પુરાવો બના
વટનો છે એવું તે જણતો હતો એવો મજકુર તોહોમતનામામાં ચુકી દીધો છે
અને સદરહુ પ્રકારનું જ્ઞાન હતું, અને તે વાતનો મજકુર તોહોમતનામામાં ચુકી
દેવાથી તે પોતાનો જવાબ કરવામાં ઉલટું સમજેલો એવું તે કોર્ટને સંભવિત
લાગે, તો તોહોમતનામામાં સુધારો કરીને તે ઉપરથી ઇનસાફ નવેસરથી કરવા
નું તે કોર્ટે ફરમાવવું; પણ અને સદરહુ પ્રકારનું કાંઈ જ્ઞાન હતુંજ નહીં એવું
ચલાવેલા કામ ઉપરથી સંભવિત જણાય, તો તે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ
તે કોર્ટે રદ કરવો.

તોહોમત એકઠાં કરવા બાબત.

૨૩૩. કોઈપણ શખસની ઉપર જુદા જુદા ગુન્હાનાં તોહોમત મુકવામાં આવે ત્યારે તે દરેક ગુન્હા બાબત જુદું જુદું તોહોમત જુદા જુદા ગુન્હા મુકવું, અને તે દરેક તોહોમતનો ધનસાફ જુદા જુદા બાબત જુદાં જુદાં કરવો જોઈયે, પણ ૨૩૪ મી, ૨૩૫ મી, ૨૩૬ મી, અને તોહોમતનામાં ૨૩૯ મી કલમમાં કહેલી બાબતોમાં તેમ કરવું નહીં.

દષ્ટાંત.

એક વખતે ચોરી કર્યાનું અને બીજી વખતે મહા વ્યથા કર્યાનું તોહોમત અંની ઉપર આવ્યું છે. ચોરી બાબત અને મહા વ્યથા કર્યા બાબત અંની ઉપર જુદું જુદું તોહોમત મુકીને જુદા જુદા ધનસાફ કરવો.

દીકા—જુદા જુદા ગુન્હાના તોહોમત મુકવામાં આવે. ખોટા પુરાવો આપવાનું દરેક કૃત્ય જુદો ગુન્હો છે ૩ મ. હા. કો. રી. ૩૨ મનુષીયા ઈ. લો. રી. ૯ ક. ૩૭૧ ફકીરીયા ઈ. લો. રી. ૧૫ મુ. ૪૯૧ જુદું જુદું તોહોમત મુકવું, આ સામાન્ય ધારો છે. તે ઠરાવવાનો હેતુ એવો છે કે—જુદા જુદા પુરાવાના આધારે જુદા જુદા તોહોમતો માટે એકજ કેસમાં જો કેદીનો ધનસાફ કરવામાં આવે તો કોરટનું તેની વિરૂધ્ધ વલણ થઈ જાય તે એક કેસમાં બીજા કેસના પુરાવાથી જે વિરૂધ્ધ અનુમાન થઈ તોહોમતદારને નુકસાન થાય તે અટકાવવાનો હેતુ છે. રાણી વી. જુવાલા પ્રસાદ ઈ. લો. રી. ૭ અ. ૧૭૪ ત્રણ જુદા જુદા ગુન્હા એકઠા કરી એક તોહોમત નામુ બનાવવું નહીં. ૩ નો. વે. પ્રો. ૩૧૪ ક. ૧૮૨-૧૯૩ મુજબ ઓલટર નેટીવ આર્જ મુકેલા તેમાં ઠરાવ્યું કે—જુદા જુદા મુકવા રામજી સળગારાવ ઈ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૧૨૪ પણ એક જુબાનીમાં ખોટા પુરાવો આપ્યો હોયતો તે બદલ વિકલ્પનીક તોહોમત રહી શકે—હર્ષાબા ઈ. લો. રી. ૧૦ ક. ૯૩૭ તોહોમતદારે ત્રણ જુદા જુદા દાવામાં જુદી જુદી વખતે દાવાના જવાબ સાથે બનાવટી પોલ્યો રજુ કરેલી. તેમાં દરેક દાવાના જવાબ જોડે રજુ કર્યા બાબત જુદું તોહોમત રાખી ત્રણ તોહોમતનો ભેગો ધનસાફ કર્યો ઠરાવ્યું કે—ત્રણ જુદા જુદા તોહોમત ધડવાની જરૂર નથી. રઘુનાથદાસ ઈ. લો. રી. ૨૦ ક. ૪૧૩ હંગામાંના ગુન્હામાં દરેક પાર્ટી ઉપર જુદા જુદા તોહોમત મુકી. તેમનો જુદો ધનસાફ કરવો હુસેનખા મુ. હા. કો. ફી. ૩. તા. ૨૪-૬-૮૦ ધનસાફ જુદો જુદો કરવો. તા. ૫ મીના રોજ હુલક કર્યાનું ને તા. ૯ મીના રોજ સાપ્રાધ પ્રવેશ કર્યાનું તોહોમત મુકી. આ બે કેસો એકત્ર ચલાવી એક જજમેંટમાં તેનો ચુકાદો આપ્યો ઠરાવ્યું કે—તદન ગેરકાયદેસર છે. આ કલમ મુજબ તેવી રીતે ન થઈ શકે—ચંદીસીંગ ઈ. લો. રી. ૧૪ ક. ૩૯૫ ધણા ગુન્હેગાર સા. મે ક. ૨૯૦-૨૯૧ મુજબના જુદા ગુન્હાઓનું તોહોમત મુકી ધનસાફ બધા ગુન્હેગારોનો સાથે કર્યો તેમા ઠરાવ્યું કે—કામ ચલાવવાની રીતે કાયદા વિરૂધ્ધને તોહોમતદારને નુકસાનકારક છે. પુઝી સાંકીરેડી ઈ. લો. રી. ૫ મ. ૨૦. બે આમન સામન કેસો ચલાવી બે કામની ભેગી તકરાર સાંભળી બે કામનો આસેસરોનો એકત્ર અભીપ્રાય લઈ બે કામનું એક જજમેંટ કર્યું. ઠરાવ્યું કે—રીત અયોગ્ય છે પણ તોહોમતદારને નુકસાન કારક નથી તેથી નવેસરથી તજવીજ કરવાની જરૂર નથી ચંદ્રભુષ્યા. ઈ. લો. રી. ૨૦ ક. ૫૩૭ જે તોહોમત માટે ખોલાવ્યો ન હોય તેવા તોહોમતની તોહોમતદારને ખચર આપ્યા શીવાય ગુન્હેગાર કસવામ નહીં. નયુલાલજી મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૭-૧૧-૯૦ જુદા જુદા તોહોમત બાબત જુદો દસવ લખી જુદી સળ કરવી. ૩ નો. વે. પ્રો. ૩૧૪ જુદા જુદા ધણીના બળદ એકજ વખતે ચોરવામાં આવેતો એક ગુન્હો ગણાય. ત્રીજો વલદ શાહજી મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨-૯-૯૭

૨૩૪. (૧) જ્યારે એકજ જાતના એક કરતાં વધારે ગુન્હા પેહલેથી તે

છેલ્લા ગુન્હા સુધી બાર મહિનાની મુદત માંહે કર્યાનું

એક વરસમાં એકજ
જાતના ત્રણ ગુન્હા કર્યા
હોય તેઓનું એક
કું તોહોમત મુકવાનો
અધિકાર છે.

તોહોમત ફોઈ શખસની ઉપર આવ્યું હોય, ત્યારે તે
ગુન્હાઓમાંના ઘણામાંઘણા ત્રણ ગુન્હા સુધી ગમેતેટલા
ગુન્હાઓનું તોહોમત તે શખસની ઉપર મુકીને તે બા-
બત તેનો એકજ વખતે ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે.

(૨) જે ગુન્હાઓ બાબત હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની અ-
થવા હરકોઈ વિશેષ અથવા સ્થાનિક કાયદાની એકજ કલમ પ્રમાણે એકસર-
ખી શિક્ષા થઈ શકે તે ગુન્હાઓ એકજ જાતના છે.

ટીકા—એકજ જાતના એકજ સખસની બાબતમાં જે જુદે જુદે વખતે જે જુદી
જુદી રકમોનું ઉચાપતપણુ એકજ ગુન્હો ગણાય લખમી નારાયણ ઇ. સો. રી. ૧૪ ક. ૧૨૮
જુદા જુદા માણસોએ મનીઆરડર કરાવવાને પૈસા આપેલા તે પૈસા કોઈ પોસ્ટ માસ્તર બદ
દાનતથી એક વરસમાં ત્રણ વખત ખાઈ ગયો અને તે બાબતના તેનાપર તોહમત રહ્યા ઇરાવ્યું
કે—તોહમતદાર પર તોહમત સરકારી નોકરે બદદાનતથી સરકારના પૈસાનો ખોટા ઉપયોગ
કર્યાનું છે કારણ કે પૈસા મનીઆરડર કરવા આપ્યા કે તરતજ સરકારના થઈ જાય છે આ-
પનાર માણસના ગણાતા નથી તેથી આ કલમના અર્થ મુજબ એકજ જાતના ગુન્હો ગણાઈ
એકત્ર તજવીજ થવી જોઈએ રાણી વી. જોલાપ્રસાદ ઇ. સો. રી. ૭ અ. ૧૭૪ ઘણામાં
ઘણા ત્રણ ગુન્હા સુધી—આ કલમથી ખુલુ છે કે—એકજ જાતના ત્રણ જુદા જુદા ગુ-
ન્હાનો ઇનસાફ એકજ વખતે કરવાનો અધીકાર છે ને જે એકજ જાતના અમુક ચાર ગુન્હા
માટે એકજ તજવીજ ચલાવવામાં આવે તો ક. ૫૩૭ થી ઢંકાઈ જાય તેવો ગેરસીરસ્તો
નથી પણ તે ગેરસીરસ્તાથી આખું કામ નકામું થઈ જાય છે પણ તે ગેરસીરસ્તો પાછળથી
તોહમતનો કાંઈ ભાગ કાઢી નાંખવાથી સુધરી શકે લખમીનારાયણ ઇ. સો. રી. ૧૪ ક. ૧૨૮
એકજ વખતે ઇનસાફ કરવાનો અધીકાર છે—ફકત કાયદેસર કેટલા ગુન્હાઓને માટે
એક રજુઆત કરાય તે સંખ્યા બતાવે છે તોપણ એક વર્ષની અંદર એકજ જાતના ઘણા ગુ-
ન્હા કર્યા હોય તેની એકજ દીવસે જુદુ જુદુ તોહમત રાખી જુદી જુદી રજુઆત નજ થઈ
શકે એવું આ કલમમાં નથી રાણી વી. દોનનજેય ઇ. સો. રી. ૩ ક. ૫૪૦ જુદા જુદા સ-
ખસોના સામે એકજ જાતના ગુન્હા બન્યા હોય તો તેની એકત્ર તજવીજ થઈ શકે નહીં પ-
ણ એકજ માણસના સંબંધમાં એક કરતા વધારે ગુન્હા બન્યા હોય તેનીજ માત્ર એકત્ર તજ-
વીજ થઈ શકે—રાણી વી. મુરારી ઇ. સો. રી. ૪ અ. ૧૪૭ ડાકઘટ્ટી ત્રણ જુદી વખતે જુ-
દા માણસના ટોળાપર કરેલી તે ત્રણેનો જુદો ઇનસાફ કરવો જોઈએ રાણી વી. શીરાહ ક.
વિ. નો ૧૮૮૩ પા. ૧૨ રાણી વી. ઘટક ક. વિ. નો ૧૮૮૩ પા. ૧૦૭ પણ ઇ. સો. રી. ૯
ક. ૩૭૬ મનુમીયાના કામમાં એમ ઇરાવ્યું કે—એકજ જાતના ગુન્હાઓ એ શખ્દથી એકજ
સખસ સામેના ગુન્હાઓ એમ હક બંધાતી નથી. ઢોંડી વલદ કીજીયા મુ. હા. કો. કી. ૩.
૩૦-૬-૮૭ મા પણ તેવોજ અભીપ્રાય લીધો છે.

૨૩૫ (૧) કેટલાંએક કત્યોનો એક બીજા સાથે એવો સબંધ હોય કે

તેથી તે કત્યો મળીને એકજ કામ થાય તેવાં કત્યો કર-

એક કરતાં વત્તા ગુન્હા
બાબત ધનસાફ.

વામાં જે એકજ શખસે એક કરતાં વત્તા ગુન્હા કર્યા હોય
તો એવા દરેક ગુન્હાનું તોહોમત તે શખસની ઉપર મુકી-
ને તે બાબત તેના ધનસાફ એકજ વખતે કરવાનો અ-
ધિકાર છે.

(૨) જે કૃત્યો કર્યાનું કેહેવામાં આવતું હોય તે કૃત્યો મળીને
એક ગુન્હો થાય અને જે કોઇ ચાલુ કાયદામાં ગુન્હા-
એક ગુન્હાને બેવ્યાખ્યા આની વ્યાખ્યા અથવા શિક્ષા કહેલી હોય તે કાયદાની
લાગુ હોય તે ગુન્હો. બે અથવા વધારે જુદી જુદી વ્યાખ્યા તે ગુન્હાને લાગુ
હોય, તો જે શખસની ઉપર તે કૃત્યોનું તોહોમત આ
વ્યું હોય તે શખસની ઉપર સદરહુ ગુન્હાઓમાંના દરેક ગુન્હાનું તોહોમત
મુકીને તે બાબત તેના એકજ વખતે ધનસાફ કરવાનો અધિકાર છે. •

(૩) જે કૃત્યોમાંનું એક અથવા એક કરતાં વધારે કૃત્ય જાતેજ
કાંઈ ગુન્હો થાય, તેવાં કેટલાંક કૃત્યો જ્યારે એકઠાં ક-
રવામાં આવે ત્યારે કાંઈ જુદાજ ગુન્હો થાય, તો જે
જે કૃત્યો (છુટાં છુટાં લેવાથી) એક ગુન્હો થા શખસની ઉપર તે કૃત્યોનું તોહોમત આવ્યું હોય તે
ય, પણ એકઠાં લેવાથી શખસની ઉપર જે ગુન્હો સદરહુ કૃત્યો એકઠાં કરવાથી
કાંઈ જુદો ગુન્હો થાય થતો હોય તે ગુન્હાનું અને જે ગુન્હો સદરહુ કૃત્યોમાંના
તેવાં કૃત્યો. એક અથવા વધારે કૃત્યથી થતો હોય તે ગુન્હાનું તોહો
મત મુકીને તે બાબત તેના એકજ વખતે ધનસાફ કર-
વાનો અધિકાર છે.

(૪) આ કલમના કોઇપણ મજકુરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી
કાયદાની ૭૧ મી કલમને બાધ આવશે નહિ,

દર્શાવેલો.

૧ લી પેટા કલમમાં

(અ) જે નામનો શખસ કાયદાસર કેદમાં છે, તેને એ છોડાવે છે
અને તે કરવામાં જે નામના જે કાનસ્ટેબલના પેહોરામાં જે
હોતો તે કાનસ્ટેબલને મહા વ્યથા કરે છે. એ ની ઉપર
હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૨૫ મી તથા ૩૩૩ મી
કલમમાં કહેલાં ગુન્હાનાં તોહોમત મુકવાનો, અને તે જુ-
ન્હા સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(બ) છિનાળુ કરવાના ઈરાદાથી એ દહાડે ઘર ફોડે છે, અને જે
ઘરમાં એ પ્રમાણે પ્રવેશ કર્યો તે ઘરમાં જે ની બાયડા
સાથે છિનાળુ કરે છે. એ ની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી
કાયદાની ૪૫૪ મી તથા ૪૯૭ મી કલમ મુજબના ગુન્હાનું
જુદું જુદું તોહોમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હો
સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો, અધિકાર છે. •

- (ક) વ જો ક ની ખાયડી છે તેની સાથે છિનાળું કરવાના ધરાદા થી અ વને ફ્રાસલાવીને કની પાસેથી લઈ જાય છે, અને પછી તેની સાથે છિનાળું કરે છે. અ ની ઉપર હિંદુસ્તાન ના ફ્રાજદારી કાયદાની ૪૯૮ મી તથા ૪૯૭ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હા કરવા ખાખત જુદાં જુદાં તોહોમત મુકવાનો અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે,
- (ડ) અના કબજામાં કેટલીએક મોહરો છે અને તે ખોટી છે એવું તે જાણે છે, અને હિંદુસ્તાનના ફ્રાજદારી કાયદાની ૪૬૬ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કેટલાએક ખોટા લેખ બનાવવાના ગુન્હા કરવા સાડ તે મોહોરોનો ઉપયોગ કરવાનો તે ધરાદો રાખે છે. અની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફ્રાજદારી કાયદાની ૪૭૩ મી કલમ પ્રમાણે દરેક મોહર રાખવા ખાખત જુદું જુદું તોહોમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે,
- (ધ) વને તુકસાન કરવાના ધરાદાથી અ તેની ઉપર ફ્રાજદારી કામ માંડે છે અને એ પ્રમાણે કામ માંડવા માટે કાંઈ વાજખી અથવા કાયદેસર આધાર નથી એવું તે જાણે છે; અને વળી તે વની ઉપર કાંઈ ગુન્હો કર્યાનું જુદું તોહોમત મુકે છે, અને તે તોહોમત માટે કાંઈ વાજખી અથવા કાયદેસર આધાર નથી એવું તે જાણે છે. અની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફ્રાજદારી કાયદાની ૨૧૧ મી કલમ પ્રમાણે એ ગુન્હા કરવા ખાખત જુદા જુદા તોહોમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો, અધિકાર છે.
- (ફ) વને તુકસાન કરવાના ધરાદાથી અ તેની ઉપર કાંઈ ગુન્હો કર્યાનું જુદું તોહોમત મુકે છે, અને તે તોહોમત માટે કાંઈ વાજખી અથવા કાયદેસર કારણ નથી એવું તે જાણે છે. ઈનસાફની વખતે અ વ ની વિરૂધ્ધ ખોટી શાહેદી આપે છે, અને એ પ્રમાણે વની ઉપર દેહાન્ત શિક્ષા કરવા લાયક કોઈ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરાવવાનો ધરાદો રાખે છે. અની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફ્રાજદારી કાયદાની ૨૧૧ મી અને ૧૮૪ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હા કરવા ખાખત જુદાં જુદાં તોહોમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો, અધિકાર છે.
- (ગ) અ બીજા છ માણસોની સાથે મળીને હુંગામાનો, મહાવ્યથાનો, અને કોઈ સરકારી નોકર પોતાના હોદ્દાનું કામ બ-

બવતાં તે હંગામો બંધ પાડવાનો યત્ન કરતો હોય ત્યારે તેની ઉપર હુમલો કરવાનો ગુન્હો કરે છે. અની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફૌજદારી કાયદાની ૧૪૭ મી, ૩૨૫ મી અને ૧૫૨ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હા કરવા બાબત જુદાં જુદાં તોહોમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

- (હ) વ, ક અને ડના મનમાં દેહશત ઉત્પન્ન કરવાના ધરાદારી અ તેમનાં શરીરને નુકસાન કરવાની ધમકી એકજ વખતે ત્રણેને દેખાડે છે. અની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફૌજદારી કાયદાની ૫૦૬ ઠી કલમ પ્રમાણે એ ત્રણ ગુન્હામાંના દરેક ગુન્હાબાબત જુદું જુદું તોહોમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે. (અ) થી હ મુઘીનાં દષ્ટાંતોમાં કહેલાં જુદાં જુદાં તોહોમતોનો ધનસાફ એકજ વખતે કરવાનો અધિકાર છે.

૨ છ પેટા કલમનાં—

- (આધ) અ એક નેતરવતી વ ને ગેરવાજખી રીતે મારે છે. અની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફૌજદારી કાયદાની ઉપર મી તથા ૩૨૩ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હા કરવા બાબત જુદાં જુદાં તોહોમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો, અધિકાર છે.
- (જ) કેટલીએક ચોરેલી દાણાની ગુણે અ ને તથા વ ને સંતાડવાનાં કારણે સાફ સ્વાધીન કરવામાં આવી છે, તે ચોરીની મિલકત છે એવું તેઓ જાણે છે. પછી તે ગુણે એક કેઠાર ને તળીએ સંતાડવાને અ તથા વ એક બીજાને બુદ્ધિપુર્વક મદદ કરે છે. અ તથા વ ની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફૌજદારી કાયદાની ૪૧૨ મી તથા ૪૧૪ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હા કરવા બાબત જુદાં જુદાં તોહોમત મુકવાનો, અને તેમની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો, અધિકાર છે.
- (કે) અ પોતાનું બચ્ચું ખુલ્લું મુકે છે તેથી તે એનું માત આણે એવું તે જાણે છે. સદરહુ પ્રમાણે ખુલ્લું મુકવાથી તે બચ્ચું મરી જાય છે. અની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફૌજદારી કાયદાની ૩૧૭ મી તથા ૩૦૪ થી કલમ પ્રમાણે ગુન્હા કરવા બાબત જુદાં જુદાં તોહોમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો, અધિકાર છે.
- (લ) વ નામના એક સરકારી નોકર ઉપર હિંદુસ્તાનના ફૌજદારી કાયદાની ૧૬૭ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સાબિત કરવા

માટે એક બનાવટના દસ્તાવેજનો ખરા પુરાવા માફક બદ દાનતથી ઉપયોગ કરે છે. એ ની ઉપર તેજ કાયદાની ૪૭૧ મી કલમ (સાથે ૪૬૬ મી કલમ ધ્યાનમાં લઇને) અને ૧૮૬ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હા કરવા બાબત જુદાં જુદાં તોહોમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો, અધિકાર છે.

૩ જી પેટા કલમનું—

(મ) એ વનું અપહરણ કરે છે, અને તેમ કરવામાં તેને બુધ્ધિપુર્વક વ્યથા કરે છે. એ ની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૨૩ મી તથા ૩૮૨ મી તથા ૩૮૪ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હા કરવા બાબત જુદાં જુદાં તોહોમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો, અધિકાર છે.

ટીકા—એકજ કામ થાય. (પેટા ક. ૧ માં) કામ એ શબ્દની વ્યાખ્યા આ કોડમાં આપવામાં આવી નથી પણ આ કલમના પેહલા પારેઆપના દ્રષ્ટાંતો બતાવી આપે છે કે જુદા જુદા ગુન્હા કે જે એક ચાલુ મોટા ગુન્હાના જુદા ભાગો કે જેનો ધનસાફ એકત્ર થઈ શકે-જેવા કે-કાયદેસર કેદમાંથી છોડાવાને મહાવ્યથા કરે અથવા ધરફોડનો ગુન્હો અમુક ધરાદારથી કરે તેવા (જુઓ દ્રષ્ટાંત અ બ ક) અથવા કેટલાક જુદા જુદા ગુન્હા એકજ વખત કરે જેમ કે કોઈના કબજામાં કેટલા એક મોટા શીકા હોય અને તેમાંના દરેક વડે બનાવટી લેખ કરે અથવા ઘણા સખસોને એકજ વખતે નુકસાન કરવાને માટે ધમકી આપે અને ગુન્હા તોહમત મુકે (જુઓ દ્રષ્ટાંત ગ ડ હ) અથવા એક ધરાદો પાર પાડવાને માટે જુદા જુદા ગુન્હા જુદી જુદી વખતે કરવામાં આવે જેવા કે દ્રષ્ટાંત ઇ કૂ માં બતાવ્યા મુજબ ક. ૨૩૯ નીચેનું દ્રષ્ટાંત એ બતાવી આપે છે કે એક ખુન કરવા લાગેલા બે તોહમતદારનો ધનસાફ ભેગો થઈ શકે છે તે કલમનું બ દ્રષ્ટાંત બતાવી આપે છે કે-એક અપહરણ કરવામાં બે તોહમતદારો લાગેલા હોય અને જેમાંના એકે ખુન કર્યું હોય અને એ ફટકા કરવામાં બે ગુન્હા કર્યા હોય દ્રષ્ટાંત ક બતાવી આપે છે કે-બે સખસો પર ચોરીનું તોહમત આવ્યું હોય અને તેજ કામ માં બીજા બે ચોરી કર્યાનું તોહમત મુક્યું હોય. અહીં “કામ” એ શબ્દ હદવાળી અ કલમમાં વાપરવાનો છે અને તે ફક્ત બારે ચોરીનો ગુન્હો બે તોહમતદારોએ ભેગી કરી હોય અને તેને મળતી હકીકત હોય ત્યારે લાગુ પડે છે.

બે કેસો એકત્ર કરવાથી તોહમતદારને નુકસાન થાય છે કારણ કે ફરીયાદ તરફ વાળા ઘણી બાબતોનો પુરાવો રજુ કરે તેથી તોહમતદાર વિરૂધ્ધ વલણ કરે કે શક નય અને તેથી તેવા ભેગા કરેલા તોહમત વિશે સ્વાલ થઈ શકે અને તે જેવા લાયક છે માજીસ્ટ્રેટ અમુક ગુન્હાની અમુક હકીકત નકી કરી તે પર પુરાવો એકઠો કરવો જોઈએ. અને અનીશ્રીત જુદા જુદા પ્રકારનો પુરાવો જુદા જુદા ગુન્હા કર્યાનો શક નાખે પણ ખરી રીતની સાબીતી ન હોય તેવા પર આધાર રાખી સેસન કોર્ટમાં શીક્ષા થાય એવી આશા રાખવી ન જોઈએ. હાંવીજ બુલ જે જડજ દાવાનો ચુકાદો કરવા બેઠો હોય અને દેવાની રકમ પૈકી એક રકમ સાબીત ન થાય તે છતાં તેજ પુરાવાથી લેણું સાબીત ગણે તેવી રીત પકડ્યા બરાબર થાય છે રાણી બી. ફ્રીરા પા. ઈ. લો. રી. ૧૫ મુ. ૪૯૧. કીયુ તોહમત પેહલુ ગણવુ. મુખ્ય ગુન્હાને પેહલુ

ગણતર બીજા તોહમતો વધારવાનો હેતુ સળભા વધારો કરવો એવો નથી પણ મુખ્ય તોહમત સાબીત થવામાં નિષ્પરજ જાય તેવે પ્રસંગે સાહીત્ય પુરા પાડવા માટે છે દરેક તોહમતો પર ચુકવો આપવો એ સક્રી સરસ રસ્તો છે. મ. હા. કો. પ્રો. ૩૦-૩-૯૫ અધીકાર છે. આ કલમના ઠરાવ આજા સુચક નથી. પણ અખત્યાર આપનાર છે. ઉગરા વિરચંદ મુ. હા. કો. ફી. રૂ. ૨૧-૧૦-૮૬ એક કરતા વત્તા ગુન્હા કર્યા હોય. એક ગણને જોડેલા એ જુદા જુદા માલ ધણીના બળદ ચોરાણા હોય તો તે એકજ ચોરીનો ગુન્હો કહેવાય. ફીજ્યાવલદ મુ. હા. કો. ફી. રૂ. ૨-૯-૬૭ એક ચોરાણાથી જુદા જુદા ધણીનો માલ ચોરાણો હોય તો તે પણ એકજ ચોરી કહેવાય શેખ મુનીઆલ. ૧૧ વિ. રી. ૩૮

એક કરતા વધારે કત્ય જાતેજ કાંઈ ગુન્હો થાય વીગેરે. શસ્ત્ર વડે મહા-વ્યથા કરવાના અથવા ખુન કરવાના ગુન્હાના અપરાધી ઠરાવી સળ કરી હોય. અને જ્યારે એ સઘળા ગુન્હા એકજ કત્યના ભાગ હોય ત્યારે તેને હંગામો કર્યા માટે દંડની સળ થાય નહીં મુસાબગાસ મુ. હા. કો. ફી. રૂ. ૨૧-૧૧-૮૯ કાયદા વિરધ મંડળીના કેટલાક મેમ્બરો એ. મહાવ્યથા કરી હોય. ને બાકીના મેમ્બરોએ તેવું કત્ય કર્યું નથી. તો તેમના પર ફ. ૧૪૯ મુજબનુ તોહમત રહે પણ મહાવ્યથાનુ બાકીના તોહમતદાર પર તોહમત રહી શકે નહીં. રામપ્રતાપ ઈ. લો. રી. ૬ અ. ૧૨૧ નીલમોની પાડર ઈ. લો. રી. ૧૬ ક. ૪૪૨.

૨૩૬. જે વાતો સાબિત થઈ શકે છે તે ઉપરથી કેટલાએક ગુન્હાઓમાં નો કયો ગુન્હો થાય છે તે બાબત શક પડે એવા પ્રકારે કયો ગુન્હો કર્યો તેનો શ રતું એકજ કત્ય હોય અથવા કત્યોનો સમુદાય હોય ક હોય ત્યારે કેમ (કરવું) ત્યારે તોહમતવાળાની ઉપર સદરહુ પ્રકારના સઘળા ગુન્હા અથવા તેમાંના હરકોઈ ગુન્હો કર્યાનું તોહમત મુકવાનો અધિકાર છે, અને સદરહુ પ્રકારનાં ગમે તેટલાં તોહમતોનો એકી વખતે ધનસાફ કરવાનો અધિકાર છે; અથવા સદરહુ ગુન્હાઓમાંનો એક નહીં તો બીજો ગુન્હો કર્યાનું તોહમત વિકલ્પની રીતે તેની ઉપર મુકવાનો અધિકાર છે. દષ્ટાંતો.

(અ) ચોરી કરવાનો, અથવા ચોરીની મિલકત લેવાનો, અથવા સાપરાધ વિશ્વાસઘાત કરવાનો, અથવા ઠગાઈ કરવાનો ગુન્હો થાય એવા કાંઈ કૃત્યનું તોહમત અ ની ઉપર આવ્યું છે. ત્યારે ચોરી કરવાનું, ચોરીની મિલકત લેવાનું, સાપરાધ વિશ્વાસઘાત કરવાનું, અને ઠગાઈ કરવાનું તોહમત તેની ઉપર મુકવાનો અધિકાર છે, અથવા ચોરી કર્યાનું અથવા ચોરીની મિલકત લીધાનું અથવા સાપરાધ વિશ્વાસઘાત કર્યાનું અથવા ઠગાઈ કર્યાનું તોહમત તેની ઉપર મુકવાનો અધિકાર છે.

(બ) માજીસ્ટ્રેટની રૂબરૂ અ સોગન ઉપર કહે છે કે તેણે ક ને સોટાથી મારતાં જ ને જોયો. સેશન કોર્ટમાં અ સોગન ઉપર કહે છે કે જ એ ક ને માર્યોજ નથી જો કે આ બે વિરોધી હકીકતમાંની કઈ ખોટી તે સાબિત થઈ શકે નહીં તો પણ, અ ની ઉપર વિકલ્પની રીતે તોહમત મુકીને તે-

ની ઉપર જાણી જુજીને ખોટી સાક્ષી આપ્યાનું તોહોમત સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—કેટલાએક ગુન્હાઓ માંનો કયો ગુન્હો થાય છે. જે કામમાં હકીકત વિષે શક ન હોય પણ હકીકતને કાયદો લાગુ પડે તે બાબત શક પડતી હોય ત્યારે આ કલમ લાગુ પડે છે આ કલમનું દ્રષ્ટાંત “ અ ” બતાવી આપે છે કે—જેમાં હકીકતની બાબતમાં શક ન હોય પણ લાગુ પડતા કાયદાની બાબત શક હોય ત્યારે આ કલમ મુજબ તોહોમત મુકવા રાણી વી. જનમુરદ ૭ નો વે. પ્રો. ૧૩૭ રાણી વી. નેફ્રિઅલી ઇ. લો. રી. ૫ અ. ૧૭ આ કલમ જે હકીકતો સાબિત થઈ છે તે હકીકતોથી કયો ગુન્હો બન્યો છે તે વિષે જ્યારે શક ભરેલું હોય ત્યારે લાગુ પડે છે. પણ જ્યારે ગુન્હાના તત્વોનો ભાગ જે હકીકતોથી બને તે હકીકતો બાબત શક હોય તેવા કેસમાં લાગુ પડતી નથી વફાદારખાન ઇ. લો. રી. ૨૧ ક. ૯૫૭ ચૌદમાં બાબ મુજબ પોલીસ અમલદાર તપાસ કરતો હોય ત્યારે જે હકીકત કહી હોય તેથી વિરૂધ્ધ હકીકત માજીસ્ટ્રેટની રૂબરૂ કહી હોય તો તેના પર વિકલ્પનીક તોહોમત રહી શકે નહીં ને તેવી રીતે ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય નહીં. આન્યાવલદ ગોર્વીંદ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૨૮ અગષ્ટ સને ૧૮૯૦ બ દ્રષ્ટાંત નવું છે.

૨૩૭. (૧) ૨૩૬ માં કલમમાં કહેલી બાબતમાં જો તોહોમતવાળાની

ઉપર એક ગુન્હાનું તોહોમત મુક્યું હોય અને જે જુદા

જ્યારે કોઈ શખ્સની ઉપર એક ગુન્હાનું તોહોમત મુક્યું હોય, ત્યારે તેની ઉપર બીજો ગુન્હો ઠરી શકે.

ગુન્હા બાબત તે કલમના ઠરાવો પ્રમાણે તેની ઉપર તોહોમત મુકી શકાય તેવો જુદોજ ગુન્હો તેણે કર્યો છે એવું પુરાવા ઉપરથી દેખાય, તો ફલાણું ગુન્હો તેણે કર્યો છે એવું બતાવવામાં આવે તે ગુન્હાનું તોહોમત તેની ઉપર મુકેલું ન હોય તોપણ ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(૨) જ્યારે તોહોમતવાળા ઉપર એકાદા ગુન્હાનું તોહોમત મુકવામાં આવે ત્યારે તે ગુન્હો કરવાના પ્રયત્ન કીધાનું તોહોમત તેના ઉપર મુક્યું નહીં હોય તોપણ તે પ્રયત્ન કીધાની સાબિતીનો ઠરાવ તેના ઉપર કરવાનો અધિકાર છે.

દ્રષ્ટાંત.

અની ઉપર ચોરીનું તોહોમત મુક્યું છે તેણે સાપરાધ વિશ્વાસઘાત કરવાનો અથવા ચોરીનો માલ લેવાનો ગુન્હો કર્યો એવું જણાય છે. સાપરાધ વિશ્વાસઘાત કરવાનું, અથવા ચોરીનો માલ લેવાનું, (પ્રસંગ પ્રમાણે) તોહોમત તેની ઉપર મુકેલું નથી તોપણ તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—પેટા કલમ બીજી નવીન છે આ કલમને ક. ૨૩૬ દ્રષ્ટાંતમાં બતાવ્યા મુજબ એક મેકને મલતા આવતા ગુન્હાઓને માટે લાગુ પડે છે જેમકે ચોરીને વિશ્વાસઘાત પણ તદ ન જુદા પ્રકારના જેમકે ચોરી અને ખુન એવી બાબતમાં આ કલમો લાગુ પડતી નથી. જ્યાં તોહોમતદાર પર માત્ર ખુનનો કેસ ચલાવવામાં આવ્યો ને તે માટે તેને નિરદોષ ઠરાવી ચોરીના ગુન્હા માટે આ કલમ લાગુ પડે છે એમ ઠરાવી ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો ઠરાવ્યું કે—આ કલમના

રાવો લાગુ પડી શકતા નથી ને તેથી વ્યાજ્ઞી નથી રાણી વી. નરોટમ ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૮ પા. ૯૫ ચોરીનો માલ જાણી બુજી રાખ્યા બાબત તોલમત રાખી તેનાપર કામ ચલાવ્યું હોય તો તેને ઘરમાંથી ચોરી કર્યા બાબત ક. ૨૨૭ મુજબ તોલમત સુધાર્યા શીવાય ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય નહીં રાણી વી. કરીમખા ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૮ પા. ૧૧૬ તોલમતો એકજ જાતના ન હોયતો માજીસ્ટ્રેટ તપાસના છેલા ભાગમાં તે સુધારવા ન જોઈએ ક. ૨૩૬ ને આકલ મ મુજબ તેવી રીતે સુધારવું વ્યાજ્ઞી નથી ખારીગૌડા ઈ. લો. રી. ૧૯ મુ. ૫૧-૭૫.

૨૩૮. (૧) જે ગુન્હાનું તોહોમત કોઈ સખસની ઉપર મુકયું હોય તે ગુન્હો કેટલીએક બાબતનો બનેલો હોય અને તે બાબત જે ગુન્હાનું તોહોમત તોમાંની ફક્ત કેટલીક બાબતોને એકઠી કરવાથી કોઈ મુક્યું હોય તે ગુન્હામાં પુર્ણ નહોતો ગુન્હો થતો હોય અને સદરહુ રીતે એકઠી સાબિત થયલા ગુન્હાનો કરેલી બાબતો સાબિત કરવામાં આવે પણ બાકી રહેલી સમાવેશ થાય ત્યારે કેમ બાબતો સાબિત ન કરવામાં આવે ત્યારે તે નહોતા ગુન્હાનું તોહોમત તેની ઉપર મુકેલું નથી તોપણ તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(૨) કોઈ શખસ ઉપર કોઈ ગુન્હાનું તોહોમત મુકયું હોય અને એવી હકીકત સાબિત થાય કે તેથી તે ગુન્હો ઓછો થઈને નહોતો ગુન્હો થાય ત્યારે તે નહોતા ગુન્હાનું તોહોમત તેની ઉપર મુકેલું નથી તોપણ તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(૩) જ્યારે ૧૯૮ મી અથવા ૧૯૯ મી કલમથી ફરમાવ્યા પ્રમાણે કાંઈ ફરિયાદ કરવામાં આવી ન હોય ત્યારે તે કલમમાં કહેલો કોઈપણ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર આ કલમમાંહેના કોઈપણ મજકુરથી છે એવું સમજવું નહિ.

દષ્ટાંતો.

(અ) અં ને ભારવાહક દાખલ કાંઈ મિલકત સોંપી તે બાબત સાપરાધ વિધીસઘાત કર્યાનું તોહોમત હિંદુસ્તાનના ફ્રાંજદારી કાયદાની ૪૦૭ મી કલમ પ્રમાણે તેની ઉપર મુકયું છે તે મિલકત બાબત તેણે ૪૦૬ ઠી કલમ પ્રમાણે વિધીસઘાત કર્યો પણ તે મિલકત તેને ભારવાહક દાખલ સોંપેલી નહીં એમ જણાય છે. ૪૦૬ ઠી કલમ પ્રમાણે એ સાપરાધ વિધીસઘાતનો ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(બ) હિંદુસ્તાનના ફ્રાંજદારી કાયદાની ૩૨૫ મી કલમ મુજબ અંની ઉપર મહાવ્યથા કર્યાનું તોહોમત મુકયું છે. ભારે તથા આકસ્મીક કોષ ચડયાથી તેણે એમ કર્યું એવું તે સાબિત કરેછે. તે કાયદાની ૩૩૫ મી કલમ મુજબ તેની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—નાહના ગુન્હાનુ તોહમત તેની ઉપર મુકેલુ નથી. નાહનો ગુન્હો એ શખ્દની વ્યાખ્યા આ કાયદામાં આપવામાં આવી નથી તેનો અર્થ ટેકનીકલ સમજમાં કરવો જોઈએ જ્યારે ક. ૩૬૬ ને ૩૭૬ મુજબ તોહમત મુકયુ હોય ત્યારે ક. ૩૬૫ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય સીતાનાથ મંડલ ઇ. સો. રી. ૨૨ ક. ૧૦૦૬ જે કોઈ સ્ત્રીના ધણીએ તોહમત તદ્દર પર ક. ૩૬૬ મુજબ તોહમત મુકયુ હોય પણ તે ગુન્હો ઠરાવવાને પુરતો પુરાવો ન હોય પણ ક. ૪૯૮ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરાવાય તેટલો હોયતો તે માટે ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય જત્રાશેષ ઇ. સો. રી. ૨૦ ક. ૪૮૩ તોહમતદારો ગાયકવાડ સરકારની રદખત છે તેમણે શ્રી ટીશ ઈન્ડિયામાં ડાકાયટી ગુન્હો કરવાથી માગણુ કરી બોલાવેલા માજીસ્ટ્રેટ તપાસ ચલાવી ક. ૩૯૮ મુજબના ગુન્હા માટે તેમને સેસન કમીટ કર્યા સેસન જડજે તોહમત સુધારી ક. ૩૯૫ મુજબનુ એવા કારણથી રાખ્યું કે- તે ગુન્હા માટે તેમનુ માગણુ કર્યું છે બીજા ગુન્હા માટે કર્યું નથી તપાસના અંતે તોહમતદાર ડાકાયટીના ગુન્હેગાર નહી પણ ચોરીના ગુન્હેગાર માલમ પડ્યા તેથી તેમને છોડી મુક્યા ઠરાવ્યું કે-ના સાબીતીનો ઠરાવ ૨૬ ક. ૨૨૭ મુજબ તોહમત સુધારવાનો હક છે ને આ કલમ મુજબ નાહના ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય રાણી વી. બોડા ઉમા ઇ. સો. રી. ૧૭ સુ. ૩૬૯.

૨૩૯ જ્યારે એકજ ગુન્હો કર્યાનું અથવા એકજ કામમાં જુદા જુદા ગુન્હા કર્યાનું તોહોમત એક કરતાં વત્તા શખસો ઉપર કયા શખસો ઉપર એ- આબ્યું હોય, અથવા કોઈ પણ ગુન્હો કર્યાનું તોહોમત ક્યાં તોહોમત મુકવાનો એક શખસની ઉપર આબ્યું હોય અને તે ગુન્હામાં મદદગારી કરવાનું અથવા તે ગુન્હો કરવાની કોશિસ કરવાનું તોહોમત કોઈ બીજા શખસ ઉપર આબ્યું હોય, ત્યારે કોર્ટની નજરમાં ચોખ્ખા આવે તે પ્રમાણે તે શખસ ઉપર એકડું તોહોમત મુકીને ઇનસાફ કરવાનો અથવા જુદાં જુદાં તોહોમત મુકીને ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે; અને આ બાબના પાછલા ભાગમાંહેના ઠરાવો એવાં સઘળાં તોહોમતોને લાગુ પડશે.

દષ્ટાંતો.

(અ) અ તથા બ ની ઉપર એકજ ખુનનું તોહોમત આબ્યું છે. તે ખુન બાબત અ તથા બ ની ઉપર એકડું તોહોમત મુકીને ઇનસાફ કરવાનો અખત્યાર છે.

(બ) અ તથા બ ની ઉપર અપહરણ કરવાનું તોહોમત આબ્યું છે, તે અપહરણ કરવામાં અ એ ખુન કર્યું બ ખુનમાં બ નો કાંઈ સંબંધ નથી; અ તથા બ એ બેઉની ઉપર અપહરણ કરવાનું તોહોમત મુકીને અને એકલા અ ની ઉપર ખુનનું તોહોમત મુકીને તેઓનો એકઠો ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે.

(ક) અ તથા બ એ બન્નેની ઉપર એક ચોરી કર્યાનું તોહોમત મુકયુ છે, અને તેજ કામમાં બ એ બીજી બે ચોરી કર્યાનું તોહોમત બ ની ઉપર મુકયું છે. અ તથા બ એ બન્નેની ઉપર

એક ચોરીનું તોહમત મુકીને અને એકલા વે ની ઉપર ખીછ
એ ચોરીનું તોહમત મુકીને એ બન્નેનો એકઠો ધનસાફ કર-
વાનો અધિકાર છે.

ટીકા—એકજ કામમાં સામસામા તડના માણસો પર હંગામાનું એકદુ તોહમત મુક
વામાં આવેલું તેમાં દરાન્યું કે—દરેક તડના માણસોનો એટલે દરેક પક્ષનો જુદો જુદો ધનસાફ
કરવો જોઈએ ચંદ્રભુધ્યા ઇ. સો. રી. ૨૦ ક. ૫૩૭ હુસેનઅક્ષ ઇ. સો. રી. ૬ ક. ૯૬ જે દ
રેક તોહમતદારનો ગુન્હો જુદો હોય અને જેમાં બધા મળે એવો સામાન્ય ગુન્હો ન હોય તો
તેવા કેસમાં ભેગો ધનસાફ કરવો એ વ્યાજબી નથી દેવીસેટી કોનકુળ મ. હા. કો. પ્રો. ૨૫-
૪—૮૨ ચોરીને ચોરીનો માલ રાખ્યા બાબતના ગુન્હાની તપાસ એકત્ર થઈ શકે છે ડેવીડ ૬
ક. સો. રી. ૨૪૫.

૨૪૦. જ્યારે એકજ શખસ ઉપર જેમાં એક કરતાં વધારે બાબત હોય
એવું તોહમત મુક્યું હોય અને જ્યારે તેમાંનાં એક
કેટલાંએક તોહમતોમાં અથવા વધારે તોહમત ઉપરથી ગુન્હો ઠરે, ત્યારે ફરિ-
યાદી અથવા ફરિયાદનું કામ ચલાવનારો અમલદાર
ચી ગુન્હો ઠરે તો બાકી કોર્ટની સંમતિ લઈને બાકીનું તોહમત અથવા બાકી-
નાં તોહમતો પાછાં લેવા નાં તોહમતો પાછાં લઈ લેવાને મુખત્યાર છે, અથવા
આબત. તે કોર્ટ તે બાકીના તોહમતની અથવા તોહમતોની
ચોકશી અથવા ધનસાફ કરવાનું પોતાનીજ મેળે બંધ
રાખવાને મુખત્યાર છે. સદરહુ પ્રમાણે તોહમત અથવા તોહમતો પાછાં લઈ
લેવાનું ફળ, સદરહુ તોહમત અથવા તોહમતો આબત ગુન્હો ના સાબિત
થયાના ઠરાવ જેવું થશે, પણ જે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ રદ કરવામાં
આવે તો તે પ્રસંગે (તે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ રદ કરનારી કોર્ટના હુ-
કમને અનુસરીને) સદરહુ કોર્ટ એ પ્રમાણે લઈ લીધેલા તોહમતની અથવા
તોહમતોની ચોકશી અથવા ધનસાફ કરવાનું કામ ચલાવવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—જેમાં એક કરતાં વધારે બાબત હોય. આ કલમ મુજબની પરવાનગી
ફક્ત એકજ કેસમાં તેજ તોહમતદાર વિરૂધ્ધના તોહમતની આબતમાં છે જુદા જુદા કેસમાં જુદા
જુદા ગુન્હાના જુદા જુદા તોહમતની આબતમાં નથી તેથી ક. ૩૮૦-૭૫ મુજબ ગુન્હેગાર ઠરી
સજા કરી એટલે સરકારી વફીલે બીજા કેસમાં તેજ તોહમતદાર વિરૂધ્ધનું પી. કો. ક. ૫૧૧
ને ૪૫૭ પાછું ખેંચી લેવા પરવાનગી માગ્યાથી આપી. તે રદ કરવામાં આવી. સાદીયા પાદીયા
મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૬-૨-૮૮ પાછા લઈ લેવાને મુખત્યાર છે. જ્યુરીએ ગુન્હેગાર ઠ
રાખ્યા પછી પાછા ખેંચી લેવાય નહી નાધરીઆ હોલીયા મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૮-૪-૮૬ બીજા
તોહમતોનો ધનસાફ થતા પેહલા તેમાના કોઈ તોહમતનો આરોપી ગુન્હેગાર ઠરે તો બીજા
પાછા લઈ લેવાય પણ જ્યારે બધા તોહમતોપર પુરાવો લેવામાં આવ્યો હોય ને વકીલોની તક-
રારો સાંભળી હોયતો ક. ૨૯૭ મુજબ સમઅપ કરી દઈ જ્યુરીને ઠરાવ કરવા કેહવું લીગિ
બીન રાબના મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૫-૩-૮૬ બંદ રાખવાને મુખત્યાર છે. તોહમતદાર
ને પોલીસે આઠ જુદા જુદા તોહમત માટે મોકલેલ તે પૈકી ત્રણ તોહમતો લુટવાની કોશિસના
અથવા તો બચંકર શસ્ત્ર વડે જબરાઈથી કઢાવવા બાબતના હતા અને બાકીના પાંચ અપહ-
રણના હતા અને તોહમતદાર દરેક કેસમાં બચંકર શસ્ત્ર સાથે હતો ને માછસેટે છેલા બે કેસો

માટે ક. ૩૯૨ પ્રમાણે ગુન્હેગાર ઠરાવી શીક્ષા કરી અને છ કેસની ચોકશી આ કલમ લાગુ પડે છે એમ કહી બંદ રાખ્યા ઠરાવ્યુકે-આ કલમ માત્ર એકજ કેસમાંના ગુદા ગુદા તોહમ-તોને માટે લાગુ છે પણ ગુદા ગુદા કેસોને માટે લાગુ નથી અને તેથી છ કેસનો રીતસર ચુકાદો કરવા ફરમાવ્યુ રાણી વી. ગોર્વીદા વલદરામા મુ. હા. કો. ફી. રૂ. ૩૪ સને ૧૮૯૮

બાબ ૨૦ મો.

સમનના મુકદમાઓનો માણસોટોએ ઇનસાફ કરવા બાબત.

૨૪૧. સમનના મુકદમાઓનો ઇનસાફ કરતી વખતે માણસોટોએ હેઠળ સમનના મુકદમાઓમાં લખેલી રીતે કામ ચલાવવું.
કામ ચલાવવાની રીત.

ટીકા—વારંટના મુકદમાનો ઇનસાફ આ બાબ પ્રમાણે થઇ શકે નહી રાણી વી. ચા. પડુ ઇ. લો. રી. ૭ મ. ૪૫૪ જે કોઈ પણ ફરીયાદમાંથી જે ગુદા ગુદા વિષયોના તોહમતો માલમ પડે તેમા એક વારંટ કેસનુ અને બીજુ સમન્સ કેસનુ તો તે ગુન્હાઓની તજવીજ વારંટ કેસ મુજબ થવી જોઈએ રાજનારાયણ કુતવાર વી. લાલા ટમ્બોલી ઇ. લો. રી. ૧૧ ક. ૯૧

૨૪૨. જ્યારે માણસોટની આગળ તોહોમતવાળો હાજર થાય અથવા તેને આણવામાં આવે, ત્યારે જે ગુન્હાનું તોહોમત તેની તોહોમતનો સાર કહી ઉપર આવ્યું હોય તે ગુન્હાની વિગત તેને કહી જણાવવી, અને તેને પુછવું કે તમારી ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ શા સાફ નહીં કરવો જોઈએ તેનું કોઈ કારણ તમારે બતાવવાનું છે; પણ કોઈ પદ્ધતી પ્રમાણે તોહોમતનામું તૈયાર કરવાની જરૂર નથી.

ટીકા—વિગત તેને કહી જણાવવી. તેનાપર તોહમતની ચોકસી થવાની છે તે અને તેનાપર મુકવામા આવેલા ગુન્હાનો શું પ્રકાર છે તે તોહમતદારને સ્પષ્ટ કહેવું જોઈએ અચીરાજલાલની અરજી ૩ ક. લો. રી ૮૭ જે તોહમતનો જવાબ આપવાનો હોય તે વિષે તેને સ્પષ્ટ જણાવવાની માણસોટની ફરજ છે. જહાંગીર બક્ષ્યાન ૧૬ વિ. રી. ૪૩

૨૪૩. તોહોમતવાળાની ઉપર જે ગુન્હાનું તોહોમત આવ્યું હોય તે ગુન્હો મેં કર્યો છે એવું તે કબુલ કરેતો તેની કબુલત બની શકે તેટલે તોહોમત સાચું છે એ મુધી તેણે વાપરેલા શબ્દોમાં નોંધી લેવી; અને તેની ઉપર વું કબુલ કરેથી ગુન્હા ગુન્હો સાબિત થવાનો ઠરાવ શા સાફ નહીં કરવો જોઈએ ની સાબિતીનો ઠરાવ. તેનું પુરતું કારણ તે ન બતાવે, તો એ પ્રમાણે તેની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ માણસોટે કરવો.

ટીકા—નોંધી લેવી. કેસ ચાલતો હોય તે વખતે તોહમતદારની કબુલત લખી લેવી પણ પાછલથી ટાંચણપરથી કે પોતાની યાદ દાસ્તમાંથી લખવી ન જોઈએ. એર ગાફુ ઇ. લો. રી. ૧૫ મ. ૮૩ આ બાબ પ્રમાણે ચોકશી ચાલતી હોય ત્યારે તોહમતદાર લખીત જવાબ રજુ કરેતો માણસોટ જાતે તપાસી જવાબ લખી લેવાને બંધાએલ નથી. ડીલા મન્ડલ વી. કાલી-શાહ ૧૬ વિ. રી. ૬૩

૨૪૪. (૧) જે તોહમતવાળો સદરહુ પ્રકારની કાંઠ કબુલત કરે નહીં; તો માણસેટ ફરિયાદી હોય તો તેની વાત સાંભળવી,

સદરહુ પ્રકારની કાંઠ અને ફરિયાદનું કામ ચલાવવાની પુષ્ટિમાં જે પુરાવો ૨ કબુલત કરવામાં ન આવે તે સઘળો લેવો અને વળી તોહોમતવાળાની વાત સાંભળવી તથા તે પોતાના જવાબમાં જે પુરાવો રજુ કરે તે સઘળો લેવો.

(૨) જે માણસેટ દુરસ્ત ધારે તો તે, ફરિયાદીની અથવા તોહોમતવાળાની અરજી ઉપરથી કોઈ પણ શાહેદને હાજર થવાની જરૂર પાડવા બાબત અથવા કોઈ પણ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ રજુ કરવાની જરૂર પાડવા બાબત પ્રોસેસ કહાડવાને મુખત્યાર છે.

(૩) સદરહુ અરજી ઉપરથી કોઈ પણ શાહેદને સમન કરતાં પહેલાં તેને તે ધનસાફનાં કારણસાફ હાજર થવામાં જે વાજબી ખરચ થાય તે કોર્ટમાં અનામત મુકવો એવું ફરમાવવાને તે માણસેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—ફરીયાદી હોય તો તેની વાત સાંભળવી x x x x તે સઘળો લેવો તોહમતદાર જે ગુન્હો ના કબુલ કરે તો ફરીયાદ સાંભળવી નોંધએ ને તેનો બધો પુરાવો લેવો નોંધએ ફરીયાદ પક્ષના સાહેદો લીધા શીવાય માણસેટ ગુન્હો ના સાબીત થવાનો ઠરાવ કરી શકે નહીં રાણી વી. ખેરી ઇ. સો. રી. ૧૮ અ. ૨૨૧ મીસીસતુલામાન મુ. હા. ટ્રે. કી. ૩. તા. ૨૩-૨-૯૧ કોઈ કેસમાં ફરીયાદીએ કેટલાક સાક્ષીઓના નામ બતાવેલા તે સાક્ષીઓને અમુક તારીખે હાજર રાખવા એમ ફરમાવ્યું પણ ફરીયાદી તે મુજબ ન વર્તતા એ સાક્ષીઓને હાજર રાખ્યા જેમની જુબાનીઓ લીધી ઠરાવ્યું કે—બાકીના સાક્ષીઓપર સમન કાઢવાની માજીસ્ટ્રેટને અરજી નહીં હોવાથી માણસેટ પોતાની પાસે જે પુરાવો હતો તે પરથી કેસનો ફેસલો આપ્યો તે કાયદા વિરૂધ્ધ નથી નોટોઅર બહેરા ૧૫ વિ. રી. ૮૭ ફરીયાદ તરફની ફરજ છે કે—હકીકતથી જાણતા તમામ સાહેદોને રજુ કરવા નહીંતો વિરૂધ્ધ અનુમાન થશે ધનોકાજ ઈ. સો. રી. ૮ ક. ૧૨૧ રામ શાહાહલાલ ઈ. સો. રી. ૧૦ ક. ૧૦૭૦ જવાબમાં જે પુરાવો રજુ કરે તે સઘળો લેવો તોહમતદાર બચાવમાં જે સાહેદો રજુ કરે તે સઘળા લેવા નોંધએ અમીરચંદ નોહટા ૧૩ વિ. રી. ૬૩ ને માણસેટ તેવા સાક્ષી તપાસ્યા વગર કરેલી સજા ગેરકાયદે ઠરાવી રાણી વી. મહીમ ચંદર ચકરબતી ૪ એ. સો. રી. ૭૭ સુનાવણીની દીવસે તોહમતદારે પોતાના સાહેદો હાજર રાખવા એ તેની ફરજ છે ને જે સમની બોલાવવા હોય તો સુનાવણી પહેલા સમન પોએ તેટલી મુદતમાં અરજ કરવી નોંધએ ને કાયદો પ્રોસેસો કાઢવા કે નહીં તે માણસેટની મુખત્યારીપર રાખે છે રાણી વી. ચેડી કુતજરા ૧૬ વિ. રી. ૭૬ કેદી તરફના સાક્ષીઓ પર સમન કાઢવાને નેકે તેમનો પુરાવો કેટલો કીમતી થઈ પડશે એ વિશે શક હોયતો પણ બંધાએલ છે કારણ કે તે પેહલેથી તપાસ્યા શીવાય કહી શકાય નહીં. મોહીમચંદ્ર ૬ એ. સો. રી. અપે. ૭૮ તોહમતદાર પર જે તોહમત રાખવામાં આવેલું છે તે તોહમતમાં બતાવેલા સાક્ષીઓ સામેલ છે એવું સાબીત થાય તોપણ સાક્ષીઓ પર સમન કાઢવી તપાસવાનો તોહમતદારને હક છે રામશાહીવીશંકર ૬ એ. સો. રી. ૬૫.

૨૪૫. (૧) ૨૪૪ મી કલમમાં કહેલો પુરાવો અને પોતે પોતાનીજ એ જે કાંઈ વધારે પુરાવો રજુ કરાવે તો તે પુરાવો લીધા ઉપરથી, અને (પોતે ચોચ ધારે તો) તોહોમતવાળાની જબાની લીધાઉપરથી જે માણસેટ એવું ઠરાવે કે

ગુન્હો ના સાબીત થવાનો ઠરાવ.

તોહોમતવાળો તકસીરવાર નથી. તો તેણે ગુન્હો ના સાબિત થયાના ઠરાવનો હુકમ ફક્તરમાં નોંધવો.

(૨) તોહોમતવાળો તકસીરવાર છે એવું માલુમ્મેટ ઠરાવે તો તેણે શીક્ષાનો હુકમ. તેની ઉપર કાયદા પ્રમાણે શીક્ષાનો હુકમ કરવો.

ટીકા—ના સાબિત થયાનો ઠરાવનો હુકમ ફક્તરમાં નોંધવો ફરીયાદ પક્ષના સાહેદો લીધા શીવાય માલુમ્મેટ ગુન્હો નાસાબિત થયાનો ઠરાવ કરી શકે નહીં રાણી વી. ખે. રી. ૬. લો. રી. ૧૮ અ. ૨૨૧ માલુમ્મેટે બધા શાક્ષીઓની ગુબાની લેવી જોઈએ કીશોશા-લાઇ ૧૬ વિ. રી. ૪૮ ફરીયાદી ને તેના સાક્ષીઓની ગુબાની લીધા શીવાય છોડી મુકવાનો હુકમ કરેલો તે રદ કરી ફરી તપાસનો હુકમ કર્યો મીસીસ તુલમાન મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૩-૨-૯૧ તોહોમત વાળો તકસીરવાર છે x x x x શીક્ષાનો હુકમ કરવો. અપ્રત્યક્ષ ઠરાવે તો નામની પણ સમ્મ કરવી જોઈએ ૪ મ. હા. કો. રી. અપે. ૬૬ કોર્ટ બાહાર પોતાને કહેલી હકીકત પર માલુમ્મેટ પોતે વિશ્વાસ રાખી તે કેસનો નિકાલ કરવો એ બ્યાન્જમી નથી સાહાદુ વલદ તુકારામ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૭-૨-૯૦ ફોજદારી કેસમાં પુરાવાનો બોમ્બે ફરીયાદી પર છે તેથી શકપરથી કે સંભવ વાળી હકીકત પરથી ગુન્હેગાર ઠરાવવો નહીં. રાણી. વી. નારાયણ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૪૩ સને ૧૮૯૫ શાક્ષીઓએ આગળ કહેલી હકીકત ખેત્રી લીધી હોયતો આગલા પુરાવા પરથી ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય નહીં રાણી. વી. રામદીન મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૩ સને ૧૮૯૫

૨૪૬. ફરીયાદનો અથવા સમનનો પ્રકાર ગમે તેવો હોય તોપણ, આ બાબ પ્રમાણે ધનસાફ અર્થ શકે એવો કોઈ પણ ગુન્હો કબુલ કરેલી અથવા સાબિત થયેલી હકીકત ઉપરથી તોહોમતવાળાએ કરેલો છે એમ જણાય તે ગુન્હો બાબત તેની ઉપર ૨૪૩ મી અથવા ૨૪૫ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાને કોઈ માલુમ્મેટ મુખત્યાર છે.

૨૪૭. જો સમન ફરીયાદ થયા ઉપરથી કહાડયો હોય અને તોહોમતવાળાને હાજર થવા સાડ મુકરર કરેલે દિવસે અથવા ફરીયાદીની ગેરહાજરી. ત્યાર પછી જે દિવસ સુધી સુનાવણી મુલતવી રાખવામાં આવે તે દિવસ ફરીયાદી હાજર ન થાય, તો, આ કાયદામાં પાછળ ગમે તે કહું હોય તે છતાં, માલુમ્મેટ તોહોમતવાળાની ઉપર ગુન્હો નાસાબિત થયાનો ઠરાવ કરવો. પણ કોઈ કારણસાર પોતે તે કામની સુનાવણી બીજા કોઈ દિવસસુધી મુલતવી રાખવાનું યોગ્ય ધારે તો તેમ કરવું નહિ.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે ફરીયાદી એકાદો સરકારી નોકર હોય અને તેને જાતે હાજર રહેવાની જરૂર ન હોય, તો માલુમ્મેટ તેને હાજર રહેવાની ફરજ ન પાડવાને અને તે મુકદ્દમે આગળ ચલાવવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—સુધારો છેલ્લો પારેઆફ નવીન છે ને તે સરકારી નોકરનો વખત ન ગુમાય તે સાર છે. મુકરર કરેલે દિવસે x x x મુલતવી રાખવામાં આવે તે દિવસ અમુક દિવસપર મુલતવી રાખ્યા શીવાય ને હાજર થવાનો મુકરર દિવસ નહીં કર્યા શીવાય કાઢી નાંખવાનો હુકમ ગેર કાયદો છે. મહમદ આલમ. ૧૬ વિ. રી. ૬૮ પક્ષકારની હાજરીમાં અને

તેમના સાંભળતા સુનાવણીનો દિવસ મુકરર ન કર્યો હોય ને તેથી ફરીયાદી ગેરહાજર હોયતો કાઢી નાંખવાનો હુકમ ગેરકાયદે છે. ૮ મ. હા. કો. રી. અપે. ૪ ગુન્હો ના સાબીત થયાનો ઠરાવ કરવો. માજીસ્ટ્રેટ તોહમતદાર વિરૂધ્ધ ગુન્હો ના સાબીત ઠરાવી છોડી મુકવાને બંધાએલ છે ને તે છોડી મુકવામાટે કોર્ટ ઉઠે ત્યાં સુધી ફરીયાદીની રાહ જોવી એવી કાંઈ જરૂર નથી કતુયાલી વી. પરીમકરી ઈ. લો. રી. ૭ મ. ૩૫૬ રંગાસામી અયાનગર ઇ. લો. રી. ૭ મ. ૨૧૩ જે દીવસે કેસ મુલતવી રાખ્યો હોય ને જે દીવસ સુનાવણીનો ઠરાવ્યો હોય તે દીવસે ફરીયાદી હાજર ન થાયતો માજીસ્ટ્રેટ ફરીયાદ માંડી વાળી શકેછે મહુ સુદનશા વી. હરીદાસ ૨૨ વિ. રી. ૪૦ સને ૧૮૮૨ પેહલાના પ્રોસીજર પ્રમાણે ઠરેલું છે કે-ફરીયાદી હાજર ન થાયતો ફરીયાદ રદ કરવી જોઈએ ને તે ઠરાવ ગુન્હો નાસાબીત થયાના ઠરાવ બરાબર તે રદ કરવાનો હુકમ સમજનો ૧૦ વિ. રી. ૩૧. ૨૩ વિ. રી. ૬૩. ૨૫ વિ. રી. ૬૩ સને ૧૮૮૨ ના ને હાલના પ્રોસીજર પ્રમાણે યોગ્ય કારણ હોયતો મુલતવી રાખી શકેછે કાંઈ કારણ સાફ x x x મુલતવી રાખવાનું યોગ્ય ધારેતો તેમ કરવું નહીં ફરીયાદી તેની શક્તીના બાહરના કૃત્ય થી હાજર થવાને અટકે જેમકે મોટી રેલ આવે તેવા કેસોમાં માજીસ્ટ્રેટ અવશ્ય બંદ રાખવો જોઈએ શ્રીમતીટાબુનીસા વી. વાસીલ ૨૪ વિ. રી. ૬૪ જ્યારે માજીસ્ટ્રેટ કેટલીક વખત એક જગ્યાએ ને કેટલીક વખતે બીજી જગ્યાએ કોર્ટ બરે તો માજીસ્ટ્રેટ ફરીયાદીને મુલતવી રાખેલો કેસ કંઈ જગ્યાએ લેવામાં આવેસે તેની ખબર આપવાને બંધાએલ છે ને જ્યારે આ પ્રમાણે ખબર ન આપી હોય ને ફરીયાદી ઠરાવેલે દીવસે હાજર ન થાયતો પોતે અધીકાર ચલાવી કેસ મુલતવી રાખવો જોઈએ બનસીધરની અરજ બાબત વિ. નોટસ ૧૮૮૨ પા. ૨૨૯ લખીમ વી. ગુરદાસ ૫ વિ. રી. ૫૧ તહીમહમદ મંડળ ૭ બે. લો. રી. ૭ એક માજીસ્ટ્રેટની કોર્ટમાંથી બીજા માજીસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં કેસ ટ્રાન્સફર કર્યોને સુનાવણીનો દીવસ મુકરર કર્યો મુકરર કરેલા દીવસે કેસ સુનાવણી પર લીધો પણ ફરીયાદી હાજર નહોવાથી આ કલમ પ્રમાણે કેસ કાઢી નાંખ્યો પાછલથી માલમ પડ્યું કે-ફરીયાદી અને તેના સાહેબો જે કોર્ટમાં કેસ ટ્રાન્સફર થયો હતો તે કોર્ટમાં જો કે હાજર થયા નોતા પણ તેજ કોર્ટની જોડે જે બીજી કોર્ટ છે ત્યાં કેસ છે એમ રામજી હાજર થયા હતા ઠરાવ્યું કે-ફરીયાદી કોર્ટમાં હાજર હતો એમ ગણવું કેસની હકીકત જોતા આ કલમના નિયમ ગેર વ્યાજબી રીતે લાગુ પાડ્યા છે. રામનાથ પાલ વી. બીહારી બગડી ૧૩ ક. લો. રી. ૩૦૩. આ કલમ મુજબ ના સાબીત ઠરાવ્યા પછી તેજ બાબતની ફરી ફરીયાદ-ફરીથી તાજી કરી શકે નહીં રાણી વી. બવાનીપ્રસાદ ક. વિ. નો. ૧૮૮૫ પા. ૪૩. આ કલમ મુજબ કાઢી નાંખવામાં આવે તોપણ તેનો ઈનસાફ થ એલો ગણાય અને તેનું પરીણામએ કે બીજા માણસની ફરીયાદ ઉપરથી તેજ ગુન્હો માટે અને તેજ હકીકતોપર તેનો ફરી ઇનસાફ થાય નહીં સુરીયા શાસ્ત્રી મ. હા. કો. પ્રો. તા. ૨૭-૩-૮૮ ફરી ન આવે બધું બીહારી ૧ વિ. રી. ૨૫ ફરીથી તાજી ન થાય તોપણ ખાત્રી લાવક કારણ બતાવેતો તે ફરીથી તાજી થશે. ને તે અરજ જેને કાઢી નાંખી હોય તેને કરવી પણ બીજાને નહીં દયારામ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૩૧ અગ્ર ૨. ૧૮૭૧ ફરીયાદીએ અરજ ક રીકે અનીવાર્ય કારણને લીધે ગેરહાજર હતી આ બાબતની માજીસ્ટ્રેટ તબવીજ ન કરી ઠરાવ્યું કે-ફરીયાદીએ બતાવેલી હકીકત માજીસ્ટ્રેટ ધ્યાનમાં લઈ વધારે વિચાર કરવો જોઈતો હતો વ્યાજબી ગ્રહણણ વાપરવું જોઈએ તાજુ નિસ્સા ૨૪ વિ. રી. ૬૪.

૨૪૮. આ બાબ પ્રમાણે કોઈ પણ કામમાં ઉપરનો હુકમ થતા પહેલાં કોઈ પણ વખતે જો કોઈ ફરીયાદી માજીસ્ટ્રેટની એવી

ફરિયાદ પાછી લઈ ખાત્રી કરી આપે કે પોતાની ફરિયાદ પાછી લઈ લેવાની લેવા બાબત.
પોતાને પરવાનગી આપવાના પાકાં કારણ છે, તે તે ફરી-
યાદ પાછી લઈ લેવાની તેને પરવાનગી આપવાને તે માલુ
જ્ઞેટ મુખત્યાર છે, અને તે ઉપરથી તેણે તોહોમતવાળાની ઉપર ગુન્હો ના
સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવો.

ટીકા—પરવાનગી આપવાના પાકા કારણ છે. આ કલમ પ્રમાણે પરવાનગી સમનના
મુકદમામાં આપી શકાય અને ગમે તેટલો ગુન્હો નાનો હોય તોપણ પરવાનગી આપવાના પાકા
કારણ છે એવી ખાત્રી કરી આપ્યા શીવાય પાછો ખેંચી લઈ શકે નહીં ફરીયાદ ભારે શીક્ષા
થાય એવા ગુન્હાની હોય અને સાર્વજનિક અને ન્યાય ખાતાના વહીવટને ધણીજ ઉડીરીતે લ-
ગતી હોય તેવા કામમા ફરીયાદીની પાછુ ખેંચી લેવાની ખુશી એ નિરૂપયોગી છે ગણેશ નારાયણ
સાહે ઈ. સો. રી. ૧૩ મુ. ૬૦૦ આ કલમ પ્રમાણે ફરીયાદનું ખેંચી લેવું સમન્સ કેસમા થઈ શકે
સમખત્તી વી. ભોગાપા ઈ. સો. રી. ૫ મ. ૩૭૮ ફરીયાદ પાછી લઈ લેવાની ફરીયાદ
પાછી લઈ લેવાના અને ફરીયાદ માંડી વાળવાના કૃત્યો એકમેકથી જુદા છે ફરીયાદ પાછી લઈ
લેવામા રજુઆત ચલાવનાર માલુજ્ઞેટની પરવાનગીની જરૂર છે અને તે પરવાનગી માત્ર સમનના
મુકદમામાં આપી શકાય અને ફરીયાદ પાછી ખેંચી લઈ લેતા પેહલા માલુજ્ઞેટને તેમ કરવાના
ખાત્રીના કારણો આપવા જોઈએ રાણી વી. મોરાઈ ઈ. સો. રી. ૨૧ ક. ૧૦૩ આ કલમ પ્ર-
માણે ઉપ્યુટી માલુજ્ઞેટ ફરીયાદ જે ભારે ગુન્હાની નોહતી તે ખેંચી લેવા દઈને તોહમતદાર
ને છોડી મુકેલો તે કેસ કમીશનરના કેહવાથી ડીસ્મિક્ટ માલુજ્ઞેટ ફરી ચલાવ્યો ઠરાવ્યું કે—ડી.
ડીસ્મિક્ટ માલુજ્ઞેટને તેમ કરવા અધીકાર નથી રાણી વી. જહુરલ હ. ક. ૨૫ વિ. રી. ૬૪ પીનલ
કોડ ક. ૪૪૮ ના ગુન્હામાટે ફરીયાદ થવાથી પોલીસે માલુજ્ઞેટને ત્યાં કેસ મોકલ્યો પુરાવો લેતા
પેહલા ફરીયાદીએ અંદર અંદર સમાધાન થયાનું જાહેર કર્યું તે પરથી કેસ માંડી ચાલ્યો
ડીસ્મિક્ટ માલુજ્ઞેટ ક. ૨૪૮. ૨૫૯ કલમોપર વિચાર કરી ક. ૪૩૭ મુજબ ફેર કેસ ચલાવવા
હુકમ કર્યો ઠરાવ્યું કે—ક. ૨૪૮. ૨૫૯ લાગુ પડતી નથી અને તોહમતદારને ફક્ત પોલીસે મો-
કલ્યો એ બાબત પરથી રાજનામાથી માંડી વાળાતા ગુન્હાનો અટકાવ થતો નથી રાણી વી. નવા-
ખનન ઈ. સો. રી. ૧૦ ક. ૫૫૧ સરકારી નોકરનું અપમાન થયાના કેસોમા આ કલમ મુજબ
જે સરકારી નોકરનું અપમાન થયું હોય તે ફરીયાદી ગણાય છે ને ગુન્હેગારની સામે ફોજદારી મુ-
કદમો તેની મંજૂરી શીવાય ચાલી શકે નહીં ને તેથી તાબાનો નોકર આ કલમ મુજબ ફરીયાદ
પાછી ખેંચી લઈ શકે નહીં મુસાબલી આદમ ઈ. સો. રી. ૨ મુ. ૬૫૩

૨૪૯. ફરિયાદ શિવાય બીજી રીતે માંડેલા કોઈ પણ મુકદમામાં, ગુન્હો
ના સાબિત થયાનો અથવા સાબિત થયાનો ફેંસલો આ

બ્યારે કોઈ ફરિયાદી
ન હોય ત્યારે કામ બં-
ધ કરવાનો અધિકાર.

પ્યા વગર કોઈ પણ વખતે કામ બંધ કરવાને પ્રેસિડેન્સિ
માલુજ્ઞેટ અથવા પેહલા વર્ગના માલુજ્ઞેટ, અથવા જ
લ્લા માલુજ્જેટની અગાઉથી મંજૂરી લઈને બીજો કોઈપ
ણ માલુજ્જેટ મુખત્યાર છે. પણ તેમ કરવાનાં કારણો તે
જે ફક્તરમાં લખવાં, અને પછી તોહોમતદારને છોડી મુકવાને તે મુખત્યાર છે.

સમનના તથા વારંટના મુકદમાઓમાં નજીવી ફરિયાદો બાબત.

૨૫૦. (૧) આ કાયદામાં વ્યાખ્યા કર્યા મુજબની ફરિયાદ થયા ઉપર-
થી, અથવા કોઈ પોલીસ અમલદારને અથવા માલુજ્જે-

નજીવી અથવા તસ્દી આપે એવી ફરિયાદો માં હરકોઈ માલજોરની રૂબરૂ કોઈ શખશ ઉપર માલજોર તપાસ કરી શકે એવા હરકોઈ ગુન્હાનું તોહમત આવ્યું હોય અને તે મુકદમાની તપાસ કરનારે માલજોર તે તોહમતવાળાને છોડી મુકે અથવા તેની ઉપર ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કરે, અને તે માલજોરની એવી ખાત્રી થાય કે સદરહુ તોહમતવાળા ઉપર આજેલું તોહમત નજીવું અથવા તસ્દી આપે એવું છે, ત્યારે તોહમતવાળાને છોડી મુકવાના અથવા તેના ઉપર ગુન્હો ના સાબિત થયાના પોતાના હુકમમાં પોતાની મરજીમાં આવે તે પ્રમાણે જે શખસની ફરિયાદ અથવા ખબર ઉપરથી સદરહુ તોહમત આવ્યું હોય તે શખસે તે તોહમતવાળાને અથવા જ્યારે એક કરતાં વધારે તોહમતવાળા હોય ત્યારે તેમાંના દરેકને, ઘણામાં ઘણા પચાસ રૂપિયાસુધીનો પોતાને થોગ્ય લાગે તેટલો નુકસાનીનો અવેજ આપવો એવું ફરમાવવાને તે માલજોર મુખત્યાર છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ મુજબ ફરમાવતાં પહેલાં તે માલજોર નિચે પ્રમાણે કરવું જોઈએ, એટલે—

(અ) સદરહુ ફરમાન કરવા વિરૂધ્ધ સદરહુ ફરિયાદી અથવા ખબર આપનાર જે કાંઈ હરકત રજૂ કરે તે દફતરમાં દાખલ કરીને તેનો વિચાર કરવો, અને

(બ) જે પોતે નુકસાનીનો કાંઈ અવેજ આપવાનું ફરમાવે, તો તે અવેજ અપાવવા બાબતનાં પોતાનાં કારણ, તોહમતવાળાને છોડી મુકવાના અથવા તેના ઉપર ગુન્હો ના સાબિત થયાના પોતાના હુકમમાં લખવાં જોઈએ.

(૨) પેટા કલમ (૧) મુજબ માલજોરે નુકસાનીનો જે અવેજ આપવાનો હુકમ ફરમાવ્યો હોય તે અવેજ જાણે દંડ હોય એવી રીતે વસુલ થઈ શકશે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે તે અવેજ વસુલ ન થઈ શકે, તો જે કેદ ઠરાવવી તે આસાન હોવી જોઈએ અને ઘણામાં ઘણા ત્રીસ દિવસ સુધીની જેટલી મુદત માલજોર ફરમાવે તેટલી મુદત સુધીની હોવી જોઈએ.

(૩) તોહમતવાળા શખસને નુકસાનીનો અવેજ આપવા બાબત બીજા અથવા ત્રીજા વર્ગના કોઈ માલજોરે જે ફરિયાદીને અથવા ખબર આપનારને પેટા કલમ (૧) મુજબ હુકમ ફરમાવ્યો હોય તે ફરીયાદી અથવા ખબર આપનાર ઉપર જાણે સદરહુ માલજોરે કરેલા ધનસાફ ઉપરથી ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય એવી રીતે તેને, સદરહુ હુકમ અવેજ આપવા બાબતના સંબંધમાં હોય તેટલે સુધી એવા હુકમ ઉપર અપીલ કરવાનો અધિકાર છે.

(૪) તોહમતવાળા શખસને નુકસાનીનો અવેજ આપવા બાબત હુકમ જે મુકદમામાં કર્યો હોય તે મુકદમામાં પેટા કલમ (૩) મુજબ અપીલ કરવાનો અધિકાર હોય, ત્યારે તે અપીલ રજૂ કરવા માટે ઠરાવેલી મુદત પૂરી

થતાં પેહેલાં, અથવા, અપીલ રજુ કરવામાં આવી હોય તો તેના નિકાલ થતાં પેહેલાં, સદરજુ નુકસાનીના અવેજ તેને આપવો નહિ.

(૫) પછી તેજ બાબત સંબંધી ફિવાનીમાં કાંઈ પણ ફરિયાદ કરવામાં આવે તેમાં નુકસાનીનો અવેજ આપવાનો હુકમ કરતી વખતે આ કલમ મુજબ જે રકમ નુકસાનીના અવેજ દાખલ આપેલી અથવા વસુલ કરેલી હોય તે રકમ કોર્ટ હિસાબમાં લેવી.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૮૨ નો ૧૦ મો કાયદો પસાર થયો ત્યારે હતી તે વખતે તે માત્ર સમન્સ કેસને લાગુ પડતી હતી પછે સને ૧૮૯૧ ના ૪થા આક્ટથી અહીંથી કાઢીનાખી ક. ૫૬૦ માં દાખલ કરી ને હાલના આ કાયદામાં ત્યાંથી કાઢી અહીં દાખલ કરેલ છે ફરીયાદ થયા ઉપરથી x x x x અથવા માજીસ્ટ્રેટને આપેલી ખબર ઉપરથી ફરીયાદ એ શબ્દ ની વ્યાખ્યા ક. ૪ માં આપી છે અને તેમાં પોલીસ રીપોર્ટનો સમાવેશ થતો નથી અને આ કલમના નિયમ પ્રમાણે ફરીયાદ થયા પરથી અથવા કોઈ પોલીસ અમલદાર ને અથવા માજીસ્ટ્રેટને આપેલી ખબર ઉપરથી માંડેલા કેસમાંજ અપાવી શકાય તે ખુલ્લું છે કે પોલીસ રીપોર્ટ પરથી અથવા પોલીસ ખબર આપે તે પરથી જે કેસ દાખલ થાય તેને લાગુ નથી પોલીસ કાન્સ્ટેબલે સને ૧૮૬૧ ના ૫ માં આક્ટની ક. ૩૪ પ્રમાણેના ગુન્હા સાથે એક ગાડીવાલાને પકડ્યો માજીસ્ટ્રેટ તોહમતદારને છોડી મુક્યો ને રૂ. ૨૦ નુકસાનીના અપાવ્યા ઠરાવ્યું કે—માજીસ્ટ્રેટનો હુકમ ગેરકાયદે અને અધિકાર વગરનો છે રામજીવન વી. દુર્ગાચરન ઇ. લો. રી. ૨૧ ક. ૯૭૯ ક. ૧૧૦ પ્રમાણે કામ ચલાવવા સાથે અરજી કરી હોય તો તેને આ કલમ ના નિયમ લાગુ પડતા નથી રાણી વી. લખપત ઇ. લો. રી. ૧૫ અ. ૩૬૫ તેમજ ક. ૧૦૭ મુજબ કામ ચલાવવા અરજ કરી હોય તેને પણ લાગુ પડતા નથી નાથાસીંગ ૩ પં. રે. કી. રૂ. નં. ૪ સને ૧૮૯૬ હાજીમલ ૨૮ પં. રે. કી. રૂ. નં. ૧૬ સને ૧૮૯૩ દીવાની કોર્ટ સીપાઈને અમુક મિલકત જપ્ત કરવા મોકલ્યો ને સીપાઈએ રીપોર્ટ કર્યો કે તેને જપ્ત કરતા હરકત કરી મુનસફે ડેપુટી માજીસ્ટ્રેટ તરફ કેસની ચોક્કસી થવા મોકલ્યો ડેપુટી માજીસ્ટ્રેટ સંક્ષીપ્ત રીતે ઇનસાફ કરી કેસ કાઢી નાખ્યો ને રૂ. ૨૦ નુકસાનીના અપાવ્યા ઠરાવ્યું કે—કંપનસેસન અપાવવાનો હુકમ ગેરકાયદે છે સીપાઈ ફક્ત નામનો ખબર આપનાર હતો અને તે ખરેખર ફરીયાદી નથી અને ડેપુટી માજીસ્ટ્રેટની આગળ તેની ખબર ઉપરથી કામ ચાલ્યું એમ પણ કેલવાય નહીં ભરતચંદ્રનાથ વી. ઝમેદઅસ્તી બીસ્વાસ ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૪૮૧ ઇ. લો. રી. ૧ મુ. ૧૭૫ કેસન લખમનના કામમાં પણ તેમજ ઠરાવ્યું છે કારકુન ફરીયાદી એશબ્દમાં આવતો નથી સબજડજને ફરીયાદી ગણવો જોઈએ અને તેણે જ્યારે ન્યાયને માટે કંઈ છે એટલે તે પણ નુકસાની માટે જવાબદારી નથી જેવાઈ વી. ટર્નર ૪ નો વે. પ્રો. ૯૪ માં કંઈ કે માજીસ્ટ્રેટને નુકસાન અપાવવાનો અધિકાર માત્ર પીનલકોડ મુજબના ગુન્હામાટે છે એમ નથી પણ બીજામાં અપાવી શકાય છે રાણી વી. બસ્વા ઇ. લો. રી. ૧૧ મ. ૧૪૨ માં કંઈ કે સંક્ષીપ્તરીતે કેસ ચાલે તેમાં પણ અપાવી શકાય બી મા મુ. કા. કો. કી. રૂ. ૧૧-૧૧-૮૬ ના કામમાં ઠરાવ્યું કે—મ્યુનીસીપાલિટીની પરવાનગીથી તેના નોડરે ફરીયાદ કરી તે ફરીયાદ રદ થવાથી નુકસાન અપાવ્યું તેમાં કંઈ કે અમલમાં લાવનાર ઉપરી અમલદાર પોતાના નોકરને ખોટી ફરીયાદ કરવાની પરવાનગી આપી શકે નહીં અને તેથી બરાબર છે એમ ઠરાવ્યું બાવાબાઈ કેસરીસીંગ મુ. હા. કો. કી. રૂ. ૧૪ સને ૧૮૯૮ ના કામમાં ઠરાવ્યું કે—માત્ર સેસન કોર્ટ સાંભળી શકે એવા કેસમાં માજીસ્ટ્રેટ છોડી મુક્યો હોય તો નુકસાન અપાવી શકાય નહીં સદર જનમહમદ મુ. હા. કો. કી. રૂ. ૩૭ શન ૧૮૯૭ થી કંઈ છે કે—પા-

લીસ અમલદારના રીપોર્ટ પરથી ચાલેલા કેસને આ કલમ લાગુ નથી (ઈ. લો. રી. ૨૨ મુ. ૯૩૪) તોહોમતવાળાને છોડી મુકે અથવા તેની ઉપર ગુન્હા નાસાખીત થયાનો ઠરાવ કરે. આરોપીને છોડી દેવાનો હુકમ કયો હોય ત્યારેજ ફરીયાદી વિરૂધ્ધ નુકસાનીનો હુકમ થઈ શકે. મોનાશેખ ઈ. લો. રી. ૬ ક. ૫૮૧ ફરીયાદ પરથી કેસ કયો હોય અને પુરાવો લીધા પછી ગુન્હો નાસાખીત થયાનો ઠરાવ કરે તેવા કામમાં નુકસાન અપાવવાનો હુકમ કરી શકાય રાણી વી. પાનુ ગોપાલા ઈ. લો. રી. ૧૧ મુ. ૧૯૯ તોહમતદારે તદ્દન ગુન્હામાંથી મુક્ત થવું જોઈએ ચોરીનું અને સાપ્રાધ બળનું એવા બે ગુન્હાનું તોહમત મુકેલું તેમાં સાપ્રાધ બળ માટે ગુન્હોગાર ઠરાવી ચોરી માટે નિરદોષ ઠરાવ્યો. ઠરાવ્યું કે—ચોરી માટે નુકસાન અપાવી ન શકાય કારણ કે થોડું પણ સત્ય છે. તદ્દન છુટી બંધ કે નિરદોષ ઠરે ત્યારેજ અપાવી શકાય મુક્તી બેવા ઈ. લો. રી. ૨૪ ક. ૫૩ રાજનામાંથી ગુન્હો માંડી વળાવી નિરદોષ થવું તે ગુન્હો નાસાખીતનો ઠરાવ છે. પણ તે નાસાખીતનો એવો ઠરાવ નથી કે આ કલમ તળે આવે. તેથી રાજનામાંથી માંડી વાળ્યા હોય ત્યારે નુકસાની ન અપાવાય સંગાપાખીત મક્કપા મુ. હા. કો. કો. ૩. ૮ માર્ચ સને ૧૮૯૮ રાવજી રામજી હુકરે મુ. હા. કો. કો. ૩. ૨૨૫-૭-૯૪ આ કલમના નિયમ મુજબ કેસોમાં લાગુ છે પણ અપીલેટ કોર્ટ ગુન્હાની સાખીતીનો ઠરાવ રદ કરી નુકસાન અપાવી શકે નહીં. ૮ મ. અપે. ૭ તા. ૨૭-૨-૭૫ તથા રાણી વી. રામા જી. દાજી ૫ મુ. હા. કો. રી. ૧૨ જે માજીસ્ટ્રેટ કેસ ચલાવે તેજ માજીસ્ટ્રેટ આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરી શકે. ક. વી. નો. ૧૮૯૨ પા. ૫૮ જે માજીસ્ટ્રેટ કેસનો કાંઈ પણ ભાગ સાંભળ્યો નથી અને માત્ર નુકસાન શામાટે ન અપાવવું તે બાબત ફરીયાદીનું સાંભળ્યું હોય તોપણ હુકમ કરી શકે નહીં. મહાદેવની અરજી બાબત ક. વિ. નો. ૧૮૯૨ પા. ૫૮. તોહમત તવાળાને હાજર કરવા સાઈ પ્રોસેસ કાઢ્યા શીવાય ફરીયાદ કાઢી નાંખી હોય તો નુકસાન અપાવી શકાય નહીં. બસ્તાસીંગ ૩૨ પં. ૩. કી. ૩. નં. ૮ સને ૧૮૯૭ ક. ૨૪૮. એવી ખાત્રી થાય કે સદરહુ તોહમતવાળા ઉપર આજેલું તોહમત નજીવું અથવા તરફી આપે એવું છે. એવી ખાત્રી થવી જોઈએ કે ફરીયાદ ખોટી અથવા તસદી આપે એવી હતી. સરનામ ક. વિ. નો. ૧૮૮૧ પા. ૧૬૭ ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની ક. ૨૪૮ પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટની મંજુરીથી ફરીયાદ પાછી ખેંચી લેવામાં આવે ત્યારે આ કલમ પ્રમાણે નુકસાની અપાવી શકાય નહીં દેબીશાહી વી. દાલસીંગર ક. વિ. નોટ સ. ૧૮૮૧ પા. ૧૫૫ અમનખાન વી. ખોડાબક્ષ ૧ લી. રી. પા. ૧૫૮ ફરીયાદ કેટલાકની વિરૂધ્ધ વ્યાજબી લાગે અને કેટલાકની વિરૂધ્ધ નજીવી અથવા તસદી આપે એવી માલમ પડી શકે—નબર વી. અન્બો ઈ. લો. રી. ૫ મ. ૩૮૧ તોહમતનામુ ઘડ્યા પછી આ કલમ પ્રમાણે તોહમત ન જીવું અથવા તસદી આપે એવું છે એવું ઠરાવવાને કાંઈ પ્રતીબંધ નથી. અબદુલ રેહમાન મુ. હા. કો. કી. ૩. તા. ૧૦-૧-૯૫ કંપન સેસન અપાવતા પેહલા શા માટે ન અપાવવું તેનું કારણ બતાવવા ફરીયાદીને બોલાવ્યા શીવાય હુકમ થઈ શકે નહીં માનીક વલદદાજી મુ. હા. કો. કી. ૧૫-૧૧-૯૪ પોતાની મરજીમાં આવે તે પ્રમાણે આ કલમમાં જે અધીકાર અપાવવામાં આવ્યા છે તેનો ઉપયોગ શિક્ષા તરીકે ન કરવો. નુકસાન અપાવતી વખતે તેને જે નુકસાન થયું અથવા હરકત વેઠવી પડી હોય તેનો વિચાર કરી અપાવવું. સરનામ ક. વિ. નો. સને ૧૮૮૧ પા. ૧૬૭ ઘણામાં ઘણાં ૩. ૫૦ મુધીનો. માજીસ્ટ્રેટ તે રકમ કરતા આગળ વધી શકે નહીં રાણી વી. ગોપાલ ૨ નો વે. પ્રો. ૪૩૦ જે અવેજ વસુલ ન થઈ શકે તો કેદના હુકમ કરતા અવલ ક. ૩૮૬ માં બતાવ્યા મુજબ વસુલ કરવાના ઇલાજ લેવા જોઈએ તે અવલ કેદ થઈ શકે નહીં. રામજીવન વી. દુરગાચરન ઈ. લો. રી. ૨૧ ક. ૯૭૪ ઈ. લો. રી. ૨૨ ક. ૫૮૬ તથા

પન્ના ઈ. લો. રી. ૨૮ અ. ૯૬ વસુલ ન આપે તો જંગમ મિલકત જપ્ત કરી હરરાજ કરી વસુલ કરી શકાય જમ કરેલી મિલકત પોતાની નથી ને પોતાની પાસે મિલકત નથી તો કેદમાં મોકલી શકે ને જ્યાં સુધી રકમ ન ભરે ત્યાં સુધી. હરાવેલી કેદ ભોગવવી પડે કેદ ભોગવતો હોય તે દરમીયાન જમીનું વારંટ ન બજી શકે કારણ કે. વસુલ ન થવાથી જે ઇલાજ લેવાના તે લેવાઈ ચુક્યા છે. બીસેશ્વર શા. વી. વીશ્વંભર ૨૩ વિ. રી ૬૪ હરી રાજરામ મુ. હા. કો. કી. ૩ ૨૮-૬-૯૪. સેંકસન ને નુકસાની.—કામ ચલાવવાની મંજુરી આપવી અથવા તેમ કરવા ફરમાવવું ને વળીનુકસાની અપાવવી. એ ગેરવાજબી છે. સીખનાથ ચોંગ વી. સાદતચંદર સરકાર ઈ.લો. રી. ૨૨ ક. ૫૮૬ પણ આદીકાન ઈ. લો. રી. ૨૧ મ. ૨૩૭માં ઠરાવ્યું છે કે—નુકસાની અપાવી હોય તેથી સેંકસન આપવાને હરકત નથી.

બાબ ૨૧ મો.

વારંટના મુકદમાઓનો માલસેટોએ ઇનસાફ કરવા બાબત.

૨૫૧. વારંટના મુકદમાઓનો ઇનસાફ કરતી વખતે માલસેટોએ હેઠળ વારંટના મુકદમાઓમાં લખેલી રીત પ્રમાણે કામ ચલાવવું.
કામ ચલાવવાની રીત.

હેઠળ લખેલી રીત પ્રમાણે કામ ચલાવવું.—તોહમત બે હોય તેમાં એક સમન્સ કેસનું હોય ને બીજું વારંટ કેસનું હોય તો આ બાબ મુજબ કામ ચલાવવું રાજના-રાયણકુમાર ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. પા. ૯૧ સમનના મુકદમાનો ઇનસાફ આ બાબ પ્રમાણે કરવો નહીં ને વારંટના મુકદમાનો ઇનસાફ બાબ ૨૦ પ્રમાણે કરવો નહીં. રાણી વી. પાપકુ ઈ. લો. રી. ૭ મ. ૪૫૪ આ બાબમાં આવે તેવા કેસમાં વારંટ કાઢવાને બદલે સમન કાઢે તો તેથી સમનના મુકદમા પ્રમાણે ચાલવું એમ કાંઈ થતું નથી નંદલાલ વી. ભાગીરથી ૧૦ વિ રી. ૩૧ વારંટના મુકદમાનો ઇનસાફ સમનના મુકદમા પ્રમાણે ચલાવી ક. ૨૪૫ પ્રમાણે છોડી મુક્યો તેમાં ઠરાવ્યું કે—માલસેટો પ્રેસીજર ગેરકાયદે છે ને જ્યારે વારંટનો મુકદમા ગેરકાયદે સમનના મુકદમા રીતે ચલાવી છોડી મુકે તો તે છોડી મુકવું ક. ૨૫૩ પ્રમાણેનું ગણાય રાણી વી. લજરામ ક. વિ. નોટસ. ૧૮૮૮ પા. ૯૬. ફેલ કરવો. તોહમતદાર જે ખુલાસો કરવાની ઇચ્છા બતાવે તે દફતરમાં દાખલ કરવાને માલસેટ બંધાએલ છે. મહીમચંદ્ર ૬ બે. લો. રી. અપે. ૭૮.

૨૫૨. (૧) જ્યારે માલસેટની આગળ તોહમતવાળો હાજર થાય અથવા તેને આણ્યો હોય, ત્યારે તે માલસેટ ફરિયાદી (જે ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફનો પુરાવા.) હોય તો) જે કહે તે સાંભળવું, અને ફરિયાદનું કામ ચલાવવાના ટેકામાં જે પુરાવો રજુ કરવામાં આવે તે સહજો પુરાવો લેવો.

(૨) જે શખસો તે મુકદમાની હકીકતથી વાકેફ હોય એવો અને ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફથી શાહેદી આપી શકે એવો સાંભલ હોયતે શખસોનાં નામ ફરિયાદી પાસેથી અથવા બીજી રીતે માલસેટ નક્કી કરી લેવાં, અને તેમાંના જે શખસોની પોતે જરૂર ધારે તેઓની પોતાની આગળ શાહેદી આપવા સારૂ સમન કરવા.

ટીકા—૨જી કરવામાં આવે તે સઘળો પુરાવો લેવો. મુકેલા તકરારી તોહમત સંબંધી જેટલા સખસો તે હકીકતથી વાકેફ હોય તેટલાને કોર્ટ રખાઈ આજુબા એ ફરીયાદ પક્ષની ફરજ છે. રાણી વી. રામશાહીલાલ ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૧૦૭૦ ફરીયાદીના કાત્યોની સાથે જે સાહેદીઓનો સંબંધ સાખીત થતો હોય અને જે સાહેદીઓ અગત્યની ખબર આપી શકે તેવા હોય તે સઘળા સાક્ષીઓને બોલાવવાની ફરીયાદ પક્ષની ફરજ છે. પરંતુ પુરતુ કારણ બતાવ્યા શીવાય આ સાક્ષીઓને બોલાવવામાં ન આવે તો કોર્ટ ફરીયાદ પક્ષ વિરૂધ્ધ અનુમાન ખાંધી શકે છે આ સાક્ષીઓને બોલાવવામાંથી મુક્ત થવાનું કારણ એટલું છે કે—જે તેઓને બોલાવવામાં આવે તો તેઓ સાચું બોલે નહીં એવું વ્યાખ્યાની રીતે તેણે સાખીત કરી આ પવું જોઈએ આવી રીતનું અનુમાન તોહમતદારની સામે થઈ શકે નહીં. રાણી વી. ધનોકાઝી. ઈ. લો. રી. ૮ ક. ૧૨૧ જરૂર ધારે. ફરીયાદી જેટલા સાક્ષીઓના નામ લે તેટલા સાક્ષીઓને માજીસ્ટ્રેટ બોલાવવા એવી જરૂર નથી નજરમાં યોગ્ય લાગે તેટલાને બોલાવે જલધરસીંગ ૨૩ વિ. રી. ૯ તોહમતદારને તેના વિરૂધ્ધ પુરાવો જેમ અને તેમ જલદીથી લઈ લેવરાવવાનો તેને હક છે. તેની વિરૂધ્ધ ઘણો પુરાવો છે અથવા આવે એ કંઈ અમર્યાદ વખત સુધી યોજાવી રાખવાનું કારણ નથી. મલીકમ મુદાલી. ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૬૩. વિભુભાઈ પરમાનંદદાસના કામમાં મુ. હા. કો. તા. ૨—૮—૯૯ ના કામમાં ઠરાવ્યું કે—ગુન્હાને લગતી તમામ હકીકત આજી થઈ શકે એવા પુરાવાથી સાખીત કરી આપવી એ ફરીયાદ પક્ષની ફરજ છે.

૨૫૩. (૧) ૨૫૨ મી કલમમાં કહેલો સઘળો પુરાવો અને પોતાને જરૂર લાગે એવી તોહમતવાળાની જુબાની (જે હોય તો) લીધાઉપરથી જે માજીસ્ટ્રેટ એવું ઠરાવે કે તોહમતવાળાની વિરૂધ્ધ એવી કાંઈ બાબત સાખીત કરવામાં આવી નથી કે જે તોડી પાડવામાં ન આવે તો તેની ઉપર ગુન્હો સાખીત થવાનો ઠરાવ કરવાનું વાજબી થાય, તો તે માજીસ્ટ્રેટ તેને છોડી મુકવો.

(૨) જે કાંઈ કારણસર કોઈ માજીસ્ટ્રેટની નજરમાં એમ આવે કે તોહમત પાયા વગરનું છે, તો તે માજીસ્ટ્રેટને મુકદ્દમો ચાલતો હોય ત્યારે અગાઉ કોઈપણ વખતે તોહમતવાળાને છોડી મુકવામાં અટકાવ થશે એવું આ કલમ માંહેના કોઈ પણ મજકુરથી સમજવું નહિ. સદરહુ કારણો તેણે દફતરમાં નોંધવાં જોઈએ.

ટીકા—સઘળો પુરાવો. માજીસ્ટ્રેટ છોડી મુકતા પહેલા સઘળા સાક્ષીઓની જુબાની લેવી જોઈએ પણ ફરીયાદી તરફથી લેવાએલા પુરાવાની માફક આ પુરાવો છે એટલા સંખ્ય પરથી ના પાડવી નહીં રાણી વી. હેમતુલા ઈ. લો. રી. ૩ ક. ૩૮૯ રાણી વી. પરશુરામ ઈ. લો. રી. ૪ મ. ૩૨૯ રાણી વી. કાશી ઈ. લો. રી. ૨ અ. ૪૪૭. માત્ર પોલીસ રીપોર્ટપરથી ફરીયાદ પક્ષના સાહેદો તથા તોહમતદાર હાજર છતાં છોડી મુકવાનો હુકમ કરેલો તેમાં ઠરાવ્યું કે—ફરીયાદીનો પુરાવો લેવો જોઈએ. ને માજીસ્ટ્રેટની રીત કાયદા વિરૂધ્ધ ઠરાવી. મીરઅઝીમ અલી ૨૪ વિ. રી. ૯. માજીસ્ટ્રેટ સઘળા સાક્ષીઓને ગુન્હેગાર નથી એવું ઠરાવતા પહેલા તપાસવા. મુકી દીધેલા તેમાં ઠરાવ્યું કે—ધનસાહના કામમાં મોટી ભુલ કહેવાય ને તેથી કેસ ક. ૪૩૯ પ્રમાણે જોઈ શકાય. શ્રીનાથ વી. શ્રીનાથ ૨૪ વિ. રી. ૬૨. છોડી મુકવો. (ડીસ ચાર્જ) તોહમતનામું ન ધડ્યું હોય ને તોહમતદારનો ખચાવ પુછ્યા શીવાય માજીસ્ટ્રેટને એમ માલમ પડે કે—ગુન્હો પુરવાર થયો નથી તો તે ફક્ત છોડી મુકી શકે પણ તોહમતદાર નિર-દોષ (એક્વીટલ) છે એમ ઠરાવી શકે નહીં. છોડી મુકવું (ડીસચાર્જ) એ નાસાખીત નથી.

(એકવીટલ) ને જે નવો પુરાવો મળી આવે અથવા એવી કાંઈ હકીકત મળી આવે તો છોડી મુકેલો ગુન્હેગાર તોહમત માટે ફરી જવાબદાર થઈ શકે છે. રાણી વી. રાખર્ટ શેરીફ ૬ વિ. રી. ૧૩. નાનકાગનીજેબલ ગુન્હામાં પોલીસે વગર વારંટે પકડ્યો હોય તો તે છોડી મુકવાને પુરતુ કારણ નથી. રાણી વી. સંગાપા સંકરાપા મુ. હા. કો. ક્રી. ૩. તા ૨૧-૫-૭૩. જે ગુન્હા માંડી વાળી શકાય તેવા નથી. તેવા ગુન્હાના કામમાં ફરીયાદીની ગેરહાજરીએ છોડી મુકવાનું વ્યાજબી કારણ નથી રાણી વી. ગોવીંદલાસ ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૬૭ તથા નાનજી વલદ સદુ મુ. હા. કો. ક્રી. ૩. ૩૦-૧૦-૯૦.

૨૫૪. એવો પુરાવો તથા જીખાની લીધા પછી, અથવા મુકદ્દમો ચાલતો હોય ત્યારે અગાઉ કોઈ પણ વખતે, જે તે માજીસ્ટ્રેટની નજરમાં એમ આવે કે આ બાબ પ્રમાણે ઇનસાફ થઈ શકે એવા જે ગુન્હાનો ઇનસાફ કરવાનો પોતાને અધિકાર છે તથા જે બાબત પોતાના મતપ્રમાણે પોતે ચોખ્ખી શિક્ષા કરી શકશે તેવો કાંઈ ગુન્હો તોહમતવાળા-એ કર્યોછે એવું અનુમાન કરવાનો સબબ છે તો તે માજીસ્ટ્રેટ તોહમતવાળાની ઉપર એક તોહમતનામું લખીને તૈયાર કરવું.

ટીકા—આ બાબ પ્રમાણે ઇનસાફ થઈ શકે—સમનનો મુકદ્દમાની તપાસ આ બાબ પ્રમાણે થઈ શકે નહીં પણ જ્યારે વારંટનો મુકદ્દમો લાસ ગયો છે એમ માજીસ્ટ્રેટ નકી કરે તો ક. ૨૩૮ પ્રમાણે નાના ગુન્હાનો ઇનસાફ સમનના મુકદ્દમાની રીત પ્રમાણે ચલાવી શકે રાણી વી. પાપડુ ઇ. લો. રી. ૭ મ. ૪૫૪ પોતાના મત પ્રમાણે પોતે ચોખ્ખી શિક્ષા કરી શકશે. આ કલમ બતાવે છે કે—માજીસ્ટ્રેટ પોતે શિક્ષા કરી શકે તેવાજ ગુન્હાની ચોકશી તોહમતદાર વિરૂધ્ધ ચલાવી શકે રાણી વી. અબ્દુલ રહીમાન ઇ. લો. રી. ૧૬ મુ. ૫૮૦ માજીસ્ટ્રેટથી ઇનસાફ થઈ શકે તેવો કેસ હોય પણ પોતાના મત પ્રમાણે તોહમતદારને પુરતી સબબ તે કરી શકશે નહીં તો સેસન કમીટ કરી શકે યમુલા ઇ. લો. રી. ૨૪ ક. ૪૨૯. તોહમતનામું લખી ને તૈયાર કરવું. તોહમતનામું ધડતા પેહલા દરેક કેસની હકીકત ઉપર આધાર રાખી માજીસ્ટ્રેટ ચાલવું જોઈએ તેમજ તોહમતના ખરાપણા માટે જટલા સાક્ષીઓ પુરતા હોય તે કરતા વધારે તપાસવા એ માજીસ્ટ્રેટને જરૂર નથી અને તેને માટે ક. ૩૪૨ મુજબ તોહમતદારને સ્વાલ પુછી શકે છે પ્રો. ૧૬-૧૨-૬૪, ૩ મ. અપે. ૨ ફરીયાદમાં લખેલા ગુન્હાનુજ તોહમતનામું ધડવું એમ કાંઈ નથી. જે બીજો માલમ પડી આવે તેનું તોહમત મુકી ઇનસાફ કરવા અધીકાર છે થોડું રામચંદ્ર ૫ મુ. હા. કો. રી. ૧૦૦ બીજો ગુન્હો માલમ પડે તો નવી ફરીયાદ આણવાનું ન કહેતા તે માલમ પડેલા ગુન્હાની તજવીજ કરવી દીગંબર પોલી ૮ વિ. રી. ૮૨ તોહમતનામું ધડવા શીવાય કામ ચલાવી નિરદોષ ઠરાવ્યો હોય તો નીરદોષનો ઠરાવ તે ધડવું રહીજવાના સબબ થી તે નિરદોષનો ઠરાવ રદ જતો નથી તેમ તે નિરદોષનો ઠરાવ છોડી મુકવાની બરાબર થતો નથી ગરડુ ઇ. લો. રી. ૩ અ. ૧૨૯ પોતે સબબ પુરી ન કરી શકે એમ ધારવું હોયતો તોહમતનામું ન ધડવું ફકીરા વલદ વીડોળા મુ. હા. કો. ક્રી. ૩. ૨૭-૨-૯૦ જ્યાં સુધી કેસ ચોક્કશી (ઇનકવાયરી)ના પગથીઆપર છે ત્યારે માજીસ્ટ્રેટની ફરજ તોહમતદારને જવાબદેવા બોલાવવો એવું કાંઈ છે તે નકી કરવાની છે. ને એક ફેરા તોહમતનામું ધડવું ને જવાબ લીધો એટલે ચોક્કશી (ઇનકવાયરી) મટી કેસ ટ્રાયલમાં આવ્યો ને તોહમતની મજબુતીમાં જે પુરાવો લીધો હોય તે ક. ૨૫૬ ૨૫૭ પ્રમાણે તોહમતદારના હક સાર ટ્રાયલનો આવ્યો એમ ગણાય રાણી. વી. છોડુ ઇ. લો. રી. ૯ અ. ૫૨.

૨૫૫. (૧) પછી તે તોહોમતવાળાનું તોહોમતવાળાને વાંચી સંભળાવવું તથા સમજાવવું, અને તેને પુછવું કે તું તંકસીવાર છે જવાબ (પ્રશ્ન) કે તારે કોઈ જવાબ કરવાનો છે.

(૨) જો તે તોહોમતવાળો હું તંકસીવાર છું એવો જવાબ આપે, તો તે જવાબ માલુમ્મેદે દફતરમાં લખી લેવો, અને તે ઉપરથી પોતાની ન જરમાં આવે તો તે માલુમ્મેદે તેની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—તોહોમતવાળાને વાંચી સંભળાવવું તથા સમજાવવું. વાંચી સંભળાવવાની માલુમ્મેદની ફરજ છે. ફરનાથરાય ૨ વિ. રી. ૫૦ પોતાના ઉપર જે તોહોમત હોય તે બરાબર અને ચોકસ રીતે જણાવના તોહોમતદારને હક છે જ્યાં સુધી જણાવમાં ન આવે ત્યાં સુધી બચાવમાં ઘણીજ હરકત પડે આ બાબત બધા કેસોમાં ખરી છે પણ મુખ્યત્વે કરી જે કૃત્યો પોતે ન કર્યા હોય પણ બીજાની સાથે કર્યા હોય તેમાં સામેલ ગણવા માગતા હોય તેવા કેસમાં વધારે ખરૂં છે. બીહારી મટેન ઇ. લો. રી. ૧૧ ક. ૧૦૬. તંકસીવાર છું એવો જવાબ આપે તો તે જવાબ * * * લખી લેવો. ગુન્હાના સંબંધ તત્વો કમુલ ના કરે તો તોહોમતદારે ગુન્હો કમુલ કર્યો એમ ગણવું નહીં. રાણી વી. ગુલાબ ધાનુક ઇ. લો. રી. ૭ ક. ૪૭૧ તોહોમતવાળો જે જવાબ કરે તે જવાબપરથી તે ગુન્હો કમુલ કરે છે એમ ૨૫૪ રીતે નિકલતુ ન હોય તો તે જવાબપરથી કાંઈ અનુમાન થઈ શકતુ નથી મુ. હા. કો. પ્રો. તા. ૧૪-૧૨-૭૧ ખુનના કામમાં તોહોમતદારે માર્યાનુ કમુલ કર્યું પણ ઇરાદો હતો એ કમુલ કર્યું તેમાં ઇરાવ્યું કે—કમુલ નથી ને કમુલાત ગણવામાં આવે તો તોહોમતદારનો બધો અબી-પ્રાય ધ્યાનમાં લેવો જોઈએ ગુન્હેગાર ઠરાવવામાં આખી કમુલાત લેવી જોઈએ પણ તેનો થોડો ભાગ લેવો નહીં રાણી વી. ચોકુખાન ૫ વિ. રી. ૭ રાણી વી. સોના ઉલાહ ૨૫ વિ. રી. ૨૩ કેદી ગુન્હેગારજી એમ કમુલ કરે પણ જે ગુન્હાનુ તોહોમત મુક્યુ છે તે મેં કર્યો નથી એમ કેહતો તોહોમતદારનુ આ કેહવુ પોતે ગુન્હેગાર નથી એવું સમજતુ મીતન ચોધરી. ૧૧ વિ. રી. ૫૩.

૨૫૬. (૧) જો તે તોહોમતવાળો જવાબ આપવાની ના કહે અથવા જવાબ આપે નહિ અથવા મારો ઇનસાફ થવો જોઈએ તોહોમતવાળાનો જ એવો દાવો કરે તો ફરિયાદી પક્ષના જે શાહેદાંની જવાબની લીધી હોય તેમાંના કોઈ પણ શાહેદની ઉલટ તપાસણી કરવાને તે ખુશી છે કે કેમ અને ખુશી હોય તો કયા શાહેદાની ઉલટ તપાસણી કરવાને તે ખુશી છે તે કહેવાનું ફરમાવવું. જો તે એમ કહે કે તે પ્રમાણે કરવાની મારી ખુશી છે તો તેણે નામ દીધેલા શાહેદા પાછા બોલાવવા, અને તેમની ઉલટ તપાસણી તથા ફરી તપાસણી (જે હોય તો) કર્યા પછી તેમને છાડી મુકવા. ત્યાર પછી ફરિયાદી પક્ષના બાકીના શાહેદાની જખાની લેવી, અને તેમની ઉલટ તપાસણી તથા ફરી તપાસણી (જે હોય તો) કર્યા પછી તેમને પણ છાડી મુકવા. ત્યાર પછી તોહોમતવાળાને પોતાનો જવાબ કરવાનું અને પોતાનો પુરાવો રજુ કરવાનું ફરમાવવું,

(૨) જો તોહોમતવાળો કાંઈ લખેલો મજકુર આપશે તો તે દફતરમાં માલુમ્મેદે ફેલ કરવો.

ટીકા—આ કલમમાં ધણેજ સુધારો થયો છે અવલના કોડમાં નિચે મુજબ શબ્દો હતા તે કાઢી નાંખ્યા છે “ તેને પોતાનો જવાબ કરવાનું અને પોતાનો પુરાવો રજુ કરવાનું ફરમાવવું અને તે પોતાનો જવાબ કરતો હોય ત્યારે કોઈ પણ વખતે ફરીયાદી તરફનો કોઈ પણ સાહેદ કોરટમાં અથવા કોરટના મકાનની હદમાં હાજર હોય તેને પાછો બોલાવીને તેની ઉલટ તપાસણી કરવાની તે તોહમતવાળીને રજા આપવી ” આ શબ્દના બદલે દાવો કરેતો એ શબ્દો પછીથી તે તોહમતવાળાનો પોતાનો જવાબ કરવાનું એ શબ્દો સુધીના શબ્દો નવી ન દાખલ કર્યાં છે અને આ સુધારો દાખલ કરવાથી ધણા ફેંસલા આ કલમ નિચેના નકામા થયા છે પ્રથમના કોડમાં કોસ મુલતવી રાખવાને ચોખ્ખા શબ્દો નોતા હાલના કોડમાં ખુલો ઠરાવ છે જુના કાયદા પ્રમાણે માત્ર કોર્ટમાં કે કોર્ટના મકાનમાં હોય તેનેજ બોલાવવાની છુટ હતી હાલના કાયદા પ્રમાણે તે પ્રમાણે ન હોય તોપણ બોલાવી શકે પ્રથમના કાયદા પ્રમાણે સાક્ષી બ્યારે કોર્ટમાં હાજર ન હોયતો ક. ૨૫૭ પ્રમાણે માગણી કરવાની જરૂર હતી ને હાલના કાયદા પ્રમાણે તેમ નથી અને આ કલમથી તોહમતવાળાને સ્વતંત્ર હક મળે છે.

૨૫૭. (૧) જે તોહમતવાળા પોતાનો જવાબ કર્યા પછી, કોઈ પણ શાહેદની તપાસણી અથવા ઉલટ તપાસણી કરવા સાડ તેને તોહમતવાળાની અરજ હાજર થવાની જરૂર પાડવા બાબત અથવા કાંઈ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ રજુ કરવાની જરૂર પાડવા બાબત કાંઈ પણ પ્રોસેસ કાહાડવાની માજીસ્ટ્રેટને અરજ કરે, અને સદરહુ અરજ તસ્દી આપવા સાડ અથવા વિલંબ કરવા સાડ અથવા ધનસાફનો હેતુ પાર ન પડે એમ કરવા સાડ કરી છે એવું તેને દેખાઈ ન આવે તો માજીસ્ટ્રેટ તે પ્રોસેસ કાહાડવું જોઈએ. તે સખખ માજીસ્ટ્રેટ દફતરમાં લખવો.

પરંતુ એવું ઠરાવ્યું છે કે તોહમતનામું તૈયાર કર્યા પછી તોહમતવાળા એ કોઈ પણ શાહેદની ઉલટ તપાસણી કરી હશે અથવા ઉલટ તપાસણી કરવાની તેને તક મળી હશે, ત્યારે સદરહુ શાહેદની હાજરીની ધનસાફના કારણસર જરૂર છે એમ માજીસ્ટ્રેટની ખાત્રી થાય તે શિવાય આ કલમની રૂયે તેને હાજર રહેવાની ફરજ પાડવામાં આવશે નહિ.

(૨) સદરહુ અરજપરથી કોઈપણ શાહેદને સમન કરતાં પેહેલાં તે ધનસાફના કારણ સાડ તે શાહેદને હાજર થવામાં જે વાજબી ખરચ થાય તે કોરટમાં અનામત મુકવો એવું ફરમાવવાને માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—“ જે તોહમતવાળા પોતાનો જવાબ કર્યા પછી ” આ શબ્દો નવીન છે. પેહલી કલમનો નિચેનો પારેઆદ નવીન છે. “અગાઉ તપાસ્યો હોય કે નહી હોય તોપણ ” એ શબ્દો જુના કોડમાં હતા તે કાઢી નાંખ્યા છે. તોહમતદારનો પુરાવો. કોઈ અપવાદનો લાભ લેવો હોયતો તે સાબીત કરવાનું કામ તોહમતવાળાનું છે જુઓ પુરાવા આકટની ક. ૧૦૫ તથા ઇ. લો. રી. ૪ ક. ૧૨૪. ને તે વાત ફરીયાદ પક્ષના સાહેદોથી અથવા બચાવના પુરાવાથી સાબેત કરી આપવી. કાલીચંદ્ર મુકરજી ૧૧ ક. લો. રી. ૨૩૨. બચાવના જે સાહેદો હાજર હોય તે તમીમની સાહેદી લેવી. અમુકને મુકી દઈ શકે નહી અમીરચંદ નોહાટી ૧૩ વિ. રી. ૬૩ જે સાહેદીના નામ આપ્યા છે તે સાથે ગુન્હો કરનારા છે એમ માજીસ્ટ્રેટ બ્યારે પણ એ સાહેદો તોહમતદાર તરીકે ઉભા ન કર્યા હોયતો તેમની સાક્ષી લેવી જોઈએ ના

પાડે તો ચલાવેલું બધુકામ રદ થાય સમજાહો ચોધરી ૬ એ. લો. રી. ૬૫ એક ફેરા સમન કાઢ્યા તેમ છતાં હાજર ન થાયતો ફરી સમન કાઢવાને માજીસ્ટ્રેટ બંધાએક છે સાહેદો તોહ મતદારના દોસ્ત હતા ને તે રજુ કરી શકત એવા સબમથી ના પાડવી નહીં ધનનન્દેય ચોધરી ઈ. લો. રી. ૧૦ ક. ૯૩૧. સમન બળવવામાં ઢીલ થઇ તેથી સમન સાક્ષીને ન બળ્યો ફરી સમન કરવા એવા કારણથી ના પાડીકે-ઢીલ થવાના હેતુથી બોલાવે છે ઠરાવ્યું કે-પેહલો મલ નામનો હતો તેથી ફેર સમન કાઢવો જોઇએ રૂકનુદીન ઈ. લો. રી. ૪ અ. ૫૩ જે કોઈ કેદી સ્પષ્ટ રીતે જવાબ આપે અને તે સાબીત કરવાને સાક્ષીઓ બોલાવે અને તેઓ કેદીની લાબની બાબત કોઇ જાણતા નથી એવી જુબાની આપે તોપણ એકદમ જડજે રજ ન આપતા કેદીની કાંઈ હકીકત ખરી છે તે જોવાને માટે કેટલાક વાસ્તવીક સવાલો પુછવા જોઇએ રાણી વી. બનગર પટવા ૧૧ વિ. રી. ૯ કેદીએ બતાવેલા સાક્ષીને સમન ન કાઢવાથી કરેલી સજા રદ કરી કાલીકાકોર ૫ વિ. રી. ૬૫ જે સાહેદીના નામ માજીસ્ટ્રેટ આગળ આપ્યા હોય તેમનાપર સમન કાઢવી જુબાની લેવરાવવાનો હક છે. રાણી વી. પ્રોસનો કુમાર ૨૩ વિ. રી. ૫૬ તોહમતદારે કોઈ માણસની જુબાની કોર્ટમાં અથવા કમીશનથી લેવા અરજ કરી તે અરજ સમન નહીં કાઢવાનું કારણ બતાવ્યા શીવાય રદ કરી. ઠરાવ્યું કે-અરજનું બ્યાજખી નીરાકરણ કરવું સતનારાયણસીંગ ઈ. લો. રી. ૩ અ. ૩૯૨. મુ. હા. કોર્ટ ક્રાન્સીસ ડોમીન્ગો ધરનાન્ડીઝના કામમાં તા. ૨૭ જુલાઈ સને ૧૮૯૯ ના રોજ ઠરાવ્યું કે-જેટલા દસ્તાવેજો એગ્રીખીટ તરીકે મુક્યા હોય તે તમામ તપાસવાનો તોહમતદારને હક છે.

૨૫૮. (૧) આ બાબતપ્રમાણે જે મુકદમામાં તોહમતનામું તૈયાર કર્યું હોય તે મુકદમામાં જે માજીસ્ટ્રેટ એમ ઠરાવે કે તોહમત ગુન્હો ન સાબીત થયા મતવાળો તકસીરવાર નથી તો તેણે ગુન્હો નાસાબીત નો ઠરાવ. થયાનો હુકમ દફતરમાં નોંધવો.

(૨) સદરહુ પ્રકારના કોઈપણ મુકદમામાં જે તોહમતવાળો તક-ગુન્હો સાબીત થયાનો સીરવાર છે એમ માજીસ્ટ્રેટ ઠરાવે, તો તેણે કાયદા પ્રમાણે તેની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કરવો.

ટીકા—ચલાવવા માંડ્યું એ શબ્દોને બદલે ચલાવવામાં આવ્યું અને પોતે દુસ્ત ધારે એ શબ્દોને બદલે પોતાની નજરમાં આવે એ શબ્દો સુધાર્યા છે. તોહમતનામું તૈયાર કર્યું હોય. આ કલમ પ્રમાણે ફરીયાદ રદ કરવાનો હુકમ એ ગુન્હો ના સાબીત થયાનો ઠરાવ છે જાદુઅર મુકરજી ૫ ક. લો. રી. ૩૫૯ આ કલમથી જણાય છે કે—તોહમતનામું તૈયાર કર્યું હોય ત્યારે તોહમતદારને સજા કરવી જોઇએ અથવા ગુન્હો ના સાબીતનો ઠરાવ કરવો જોઇએ અને તે શીક્ષાનો અથવા ના સાબીતીનો ઠરાવ જે માજીસ્ટ્રેટ તોહમતનામું ફરમાવ્યું હોય તેજેજ કરવો જોઇએ એવી કાંઈ જરૂર નથી જુવો ક. ૩૪૭ રાણી વી. કુટર ટોલાહ ઈ. લો. રી. ૩ ક. ૪૯૫ ગુન્હાની નાસાબીતીનો ઠરાવ તોહમતનામું મુક્યા શીવાય ન કરવો જાપીત આહીર ૨૨ વિ. રી. ૬ રીતસર તોહમતનામું મુક્યા વગર ને સંબળાયા વગર નિરદોષનો ઠરાવ થઈ શકે નહીં ગોનાથ મંડલ ૯ વિ. રી. ૧૫.

તકસીરવાર નથી તો તેણે ગુન્હો ના સાબીત થયાનો હુકમ દફતરમાં નોંધવો. તોહમતનામું ફરમાવ્યું હોય ને તોહમતવાળો કાંઈ વિરૂધ પુરાવો ન આપે જેટલા કારણથી તેને અપરાધી ઠરાવવાની જરૂર નથી. જે ઠરાવ આપતી વખતે તોહમતદારના દોષીતપણાનો તેને બ્યાજખી સહ હોય તો તેણે નિરદોષ ઠરાવીછોડી મુકવો. અનબાસાપા મડીઆપા મુ. હા. કો. કી. ર. ૧૬-૪-૯૬.

૨૫૮. જ્યારે ફરિયાદ થયા ઉપરથી કામ ચલાવવામાં આવ્યું હોય અને મુકદ્દમાની મુતાવજ્જી માટે મુકદ્દર કરેલે કોઈપણ દિ- ફરીયાદીની ગેરહાજરી. વસે ફરિયાદી ગેરહાજર હોય અને ગુન્હો કાયદા પ્રમાણે માંડીવાળવાનો અધિકાર હોય, તો આ કાયદામાં પાછળ ગમે તે કહ્યું હોય તે છતાં, તોહોમતનામું તૈયાર કર્યાની અગાઉ કોઈપણ વખતે પોતાની નજરમાં આવે તો માછલેટ તોહોમતવાળાને છોડી મુકવાને મુખત્યાર છે

ટીકા—માંડી વાળવાનો અધિકાર હોય. વારંટના મુકદ્દમામાં ફરીયાદીની ગેરહા- જરીતે લીધે જે ગુન્હા માંડી વળાય તેવા નથી તેવા કામમાં ગુન્હેગારને છોડી મુકવો નહી. તોહોમતદારને જામીન પર છોડી અને કાયદા પ્રમાણે ફરીયાદી તથા તેના સાહેબોને હાજર થવા- ની ફરજ પાડવી. ગોર્વીદા'વી. દુલાકદાસ ઈ. લો. રી. ૧૦ ક. ૬૭ જે ગુન્હો ક. ૩૪૫ પ્રમાણે માંડી વાળો શકાય તેવો હોય તો છોડી મુકવાનો હુકમ થઈ શકે. નવાબખન ઈ. લો. રી. ૧૦ ક. ૫૫૧ તોહોમતનામું તૈયાર કર્યાની અગાઉ. તોહોમતનામું મુકમા પછી કાદી ન નંખાય ખીંદર ઘોઝા ૧૨ વિ. રી. ૨૭૨ નાનજી વલદ શાહુ મુ. લા. કી. ૩. ૩૦-૧૦-૯૦.

ખાખ રર મો.

સંક્ષિપ્ત રીતે ઈનસાફ કરવા બાબત.

૨૬૦. (૧) આ કાયદામાં ગમે તે કહ્યું હોય તે છતાં,—

સંક્ષિપ્ત રીતે ઈનસાફ

કરવાનો અધિકાર.

(અ) જીલ્લા માછલેટ.

(બ) પહેલા વર્ગના જે માછલેટને સ્થાનિક સરકારે આ બાબત વિશેષ કરીને અધિકાર આપ્યો, હોય તે માછલેટ અને

(ક) માછલેટોની જે બેંચને પહેલા વર્ગના માછલેટનો અધિ- કાર આપ્યો હોય અને જેને સ્થાનિક સરકારે આ બાબત વિશેષ કરીને અધિકાર આપ્યો હોય તે બેંચ.

તેને અથવા તેઓને યોગ લાગેતો, હેઠળ લખેલા સઘળા અથવા હરકોઈ ગુન્હાનો ઈનસાફ સંક્ષિપ્ત રીતે કરવાને મુખત્યાર છે:—

(અ) જે ગુન્હા મોતની, સમુદ્રપારની, અથવા છ મહિના કરતાં વત્તી મુદતની કેદની શિક્ષા કરવા લાયક નહિ હોય તેવા ગુન્હા

(બ) હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદાની ૨૬૪ મી, ૨૬૫ મી, અને ૨૬૬ મી કલમ પ્રમાણે કાટલાં તથા માપ સંબંધી ગુન્હા;

(ક) તેજ કાયદાની ૩૨૩ મી કલમ પ્રમાણે વ્યથા;

(ડ) તેજ કાયદાની ૩૭૮ મી અથવા ૩૮૦ મી અથવા ૩૮૧ મી કલમ પ્રમાણે ચોરી, ચોરીની મિલકતની કિંમત પચાસ રૂપિયા કરતાં વધારે નહિ હોય ત્યારે;

- (ધ) તેજ કાયદાની ૪૦૩ છ કલમ પ્રમાણે બદલાનતથી મિલકતનો ખોટા ઉપયોગ, ખોટા ઉપયોગ કરેલી મિલકતની કિંમત પચાસ રૂપિયા કરતાં વધારે નહિ, હોય ત્યારે;
- (ક) તેજ કાયદાની ૪૧૧ મી કલમ પ્રમાણે ચોરીની મિલકત લેવી અથવા રાખવી, સદરહુ મિલકતની કિંમત પચાસ રૂપિયા કરતાં વધારે નહિ હોય ત્યારે,
- (ગ) તેજ કાયદાની ૪૧૪ મી કલમ પ્રમાણે ચોરીની મિલકત સંતાડવામાં અથવા તેની વ્યવસ્થા કરવામાં મદદ કરવી, સદરહુ મિલકતની કિંમત પચાસ રૂપિયા કરતાં વધારે નહિ હોય ત્યારે;
- (હ) તેજ કાયદાની ૪૨૭ માં કલમ પ્રમાણે બિગાડ;
- (આધ) તેજ કાયદાની ૪૪૮ મી કલમ પ્રમાણે મહુ પ્રવેશ, તથા ૪૫૧ મી, ૪૫૬ મી અને ૪૫૭ મી કલમો પ્રમાણેના ગુન્હા;
- (બ) તેજ કાયદાની ૫૦૪ કલમ પ્રમાણે મુલેહનો ભંગ કરવાના ધરાદાથી અપમાન કરવું, અને તેજ કાયદાની ૫૦૬ ઠી કલમ પ્રમાણે સાપરાધ ધમકી;
- (કે) ઉપર કહેલા ગુન્હાઓમાંના કોઇપણ ગુન્હામાં મદદગારી કરવી
- (લ) ઉપર કહેલા ગુન્હાઓમાંના કોઇપણ ગુન્હા કરવાની કોશિસ, તે કોશિસ ગુન્હા હોય ત્યારે;
- (મ) સન ૧૮૭૧ ના ઠોરેના અતિક્રમણ બાબતના આક્ટની ૨૦ મી કલમ પ્રમાણેના ગુન્હા;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જે મુકદ્દમામાં કોઈ જાહેરાત માલખેટ ૩૪ મી કલમમાં આપેલા વિશેષ અધિકાર ચલાવતો હોય તેવા કોઇ પણ મુકદ્દમાનો ધનસાફ સંક્ષિપ્ત રીતે કરવો નહિ.

(૨) સંક્ષિપ્ત રીતે ધનસાફ ચાલતો હોય તે દરમિયાન માલખેટને અથવા બેંચને એમ જણાય કે તે મુકદ્દમા એવી રીતનો છે કે સંક્ષિપ્ત રીતે ધનસાફ કરવો એ ઘટ્ટ નથી, ત્યારે તે માલખેટ અથવા બેંચે, જે શાહેદાની તપાસ થઇ ગઇ હોય એવા કોઇ પણ શાહેદાને પાછો બોલાવી આ કાયદામાં ઠરાવેલી રીત પ્રમાણે મુકદ્દમાની ફરીથી મુનાવણી કરવા માંડવી જોઇયે.

ટીકા—ધ તથા મ રકમ નવીન છે પેટા કલમ બીજી નવીન છે. આ મ રકમમાં ૪૫૧-૪૫૬-૪૫૭ એ નવીન ઉમેરી છે. ક રકમ પછી “ તેને અથવા તેઓને યોગ્ય લાગે તો ” એ શબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે. જે કોઈ તોહમતદારપર કેટલાક ગુન્હાના તોહમત મુક્યા હોય અને તેમાંનો એકનો સંક્ષેપ રીતે ધનસાફ થઇ શકે તેમ હોય પણ બાકીના ગુન્હા તેવા ન હોયતો બાકીના ગુન્હાની વાત બાબુપર રાખી સંક્ષેપ રીતે કામની રજુઆત ચલાવી શકે નહી. રામાનંદ માહટોન વી. કોયલાશ મહાટન ઇ. લો. રી. ૧૧ ક. ૨૩૬ કોઈ ફરીયાદમાં તો હમતદાર સખસ ઉપર સંક્ષેપ રીતે તજવીજ થઈ શકે એવા ગુન્હા સાથે સંક્ષેપ રીતે તજવીજ ન થઈ શકે એવા ગુન્હાનુ તોહમત મુક્યુ હોય એટલીજ માત્ર બીનાથી સંક્ષેપ રીતે તજવીજ ચલાવવાનો અધિકાર જતો નથી. ફરીયાદ પરથી સંક્ષેપ રીતે ચલાવવાના પુરવા મારણાહે

કે સાધારણ વહીવટ મુજબ કામ મુજબ કામ ચલાવવું એ નહીં કરવાનું કામ મા જીએટનું છે અને તે નહીં દરેક કેસની બીના ઉપરથી ચોખ્ખું સંભાળ રાખી ધનસાધની રીતે કરવું જોઈએ. જગજીવન ઈ. સો. રી. ૧૦ અ. ૫૫ કેસની રજુઆત સંક્ષેપમાં ચલાવી શકાય કે નહીં એનો નિર્ણય ફરીયાદપરથી કરવો જોઈએ. ફરીયાદ થએલા કત્યો એવા ખતાવવામાં આવ્યા હોય કે સંક્ષેપ રીતે ચલાવી શકાય નહીં તો માજીસ્ટ્રેટેને સંક્ષેપ રીતે તજવીજ ચલાવવાનો અધિકાર નથી. એચુદુલાર ક. સો. રી. ૩૭૪ સંક્ષેપમાં રજુઆત ચલાવવા લાયક કેસ છે કે નહીં એનો નિર્ણય ફરીયાદ પરથી કરવો જોઈએ પણ પુરાવો લખી લીધા પછી તોહમત દારે ચોરેલી નિલકતની કીમત ઠરાવી તેપરથી માજીસ્ટ્રેટે નિર્ણય કરવો જોઈએ નહીં પણ થઈ ગએલી રજુઆત જે મુજથી કાયદા વિરૂધ્ધ હોય તેવી જાતની રજુઆત ચલાવવાનો અધિકાર મલતો નથી. રામચંદર ચતરજી ૨૫ વિ. રી. ૧૯ પોલીસ હેડક્વાર્ટરબલ જે ધણા વર્ષથી નોકરીમાં છે તેની સામે તીરસ્કાર માટે ફરીયાદ થઈ તે પરથી ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટે સંક્ષેપ રીતે કામ ચલાવ્યું ઠરાવ્યું કે—આવા જુના નોકરની બાબતમાં આવી રીતે કામ ન ચલાવવું સુધ્ધામનથા ઇ. સો. રી. ૬ મ. ૩૯૬ કોઈ પણ માજીસ્ટ્રેટ પોતે સંક્ષેપમાં રજુઆત ચલાવી શકે તેને માટે કેસના બે ભાગ પાડી શકે નહીં ને સંક્ષેપમાં રજુઆત ચલાવી શકે નહીં તેવા કોઈ ગુન્હાનું તોહમત સોગનપર રાખવામાં આવ્યું હોય તો માજીસ્ટ્રેટે ફરીયાદીની જુબાની બારે કેસ ગણાય તેવી અતી શોચકતી વાળી અને બરસો રાખવા લાયક ન હોય તે રીવાજ બીજી બાબતમાં સાધારણ વહીવટ મુજબ કામ ચલાવવું. રાણી વી. અબદુલખાન ઈ. સો. રી. ૪ ક. ૧૮ ચંદ્ર સીકાર વી. ધર્મનાથ ૧ ક. સો. રી. ૪૩૪ ગોપાલ પાન્ડે ઈ. સો. રી. ૧૬ ક. ૭૧૫.

૨૬૧. માજીસ્ટ્રેટની જે કોઈ બેંચને બીજા અથવા ત્રીજા વર્ગના માજીસ્ટ્રેટનો અધિકાર આપેલો હોય તે બેંચને હેડળ લખેલા

માજીસ્ટ્રેટની જે બેંચને સખળા ગુન્હાઓનો અથવા તેઓમાંના કોઈપણ ગુન્હાઓનો અધિકાર આપ્યો નો સંક્ષિપ્તરીતે ધનસાફ કરવાનો અધિકાર આપવાને હોય તે બેંચને અધિકાર સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે:—
આપવાનો અખત્યાર.

(અ) હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદાની ૨૭૭મી ૨૭૮મી ૨૭૯મી ૨૮૫મી, ૨૮૬ મી, ૨૮૯ મી, ૨૯૦ મી, ૨૯૧ મી, ૨૯૩ મી, ૨૯૪ મી, ૩૨૩ મી, ૩૩૪ મી, ૩૩૬ મી, ૩૪૧ મી, ૩૫૨ મી, ૪૨૬ તથા ૪૪૭ મી, કલમ વિરૂધ્ધ ગુન્હા:—

(બ) મ્યુનિસિપલ આક્ટ વિરૂધ્ધ અને શેહેરનું જતન કરવા બાબત જે કલમો પોલીસ આક્ટોમાં છે તે કલમો વિરૂધ્ધ જે ગુન્હા માટે ફક્ત દંડની, અથવા એક મહિના કરતાં વધારે ન હોય એટલી મુદતસુધીની કેદની શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુન્હા:

(ક) ઉપર કહેલા ગુન્હાઓમાંના કોઈપણ ગુન્હામાં મદદગારી કરવી.

(ડ) ઉપર કહેલા ગુન્હાઓમાંના કોઈપણ ગુન્હા કરવાની કોશિસ, તે કોશિસ ગુન્હા હોય ત્યારે.

ટીકા— રકમ અ માં ક. ૨૯૨ હતી તે કાઢી નાંખી ક. ૨૯૧ મુકી છે. રકમાં “ મહીના સુધી ” એ શબ્દો હતા તે કાઢી નાંખી “ એક મહીના કરતા વધારે ન હોય ” એ શબ્દો મુક્યા છે.

૨૬૨. (૧) આ બાબતમાંથી ઇનસાફ કરતી વખતે, સમનના મુકદ્દમાંમાં ફરમાવેલી રીતપ્રમાણે સમનના મુકદ્દમાંમાં કામ ચલાવવું; અને વારંટના મુકદ્દમાં માટે ફરમાવેલી રીત પ્રમાણે વારંટના મુકદ્દમાંમાં કામ ચલાવવું; પણ આ કાયદામાં આગળ કહેલી બાબતોમાં તેમ કરવું નહિ.
સમન તથા વારંટના મુકદ્દમાં માટે કામ ચલાવવાની જે રીત છે તે રીત લાગુ પાડવા બાબત.

આ બાબતમાંથી હરકોઈ ગુન્હો સાબીત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવે ત્યાં કેદની હદ. જે ત્રણ મહીના કરતાં વધારે મુ. તની શિક્ષાનો હુકમ કરવો નહિ.

ટીકા—કામ ચલાવવું બાવીસમા બાબતો હેતુ એવો જણાતો નથી કે—સંક્ષેપ રીતે ચલાવવાના કેસમાં સાધારણ બીજી રીતે જેમ સમનના કે વારંટના મુકદ્દમાંમાં ચલાવે છે તેવી રીતે ચલાવવા પણ ખરેખર આ કલમ તેથી વિરુદ્ધ જણાવે છે એક ટેબ્યુટી માલસેટે શહેરના એક માણસે રસ્તાની સપાટી કમી કરવાથી જાહેરસ્તો અટકાવવાની બરાબર તે ગણી પ્રોસેસ કાઢ્યા સીવાય અગર દફતર બનાવ્યા સીવાય ઘોડા પર બેસી ફરતો હતો તેવામાં દંડ કર્યો ઠરાવ્યું કે—માલસેટની રીત કામ ચલાવવાની ગેરકાયદે છે ને તેથી કરેલી સજા ૨૬ કરવામાં આવી. ઇંગ્લાડુ ઇ. લો. રી. ૨૫ મ. ૮૩ ત્રણ મહીના કરતા વધારે મુદતની કેદની શીક્ષાનો હુકમ કરવો નહીં. આ કલમ કેદની સજાની હદ બાંધે છે. પણ પી. કોની ક. ૭૩ પ્રમાણે એકાંત કેદ કરવાનો જે અધીકાર છે તેમાં આ કલમ વચ્ચે આવતી નથી રાણી વી. અનુબાન ઇ. લો. રી. ૬ અ. ૮૩ ત્રણ મહીનાની કેદની સજા સંગીન સજાની બાબત માલાગુપડે છે દંડ ન આપવાના બદલામાં જે સજા હોય તેવા કેસમાં લાગુ પડતી નથી અસાગરઅલી ઇ. લો. રી. ૬ અ. ૬૧

૨૬૩. જે મુકદ્દમાંમાં અપીલ ચાલતી નહિ હોય તે મુકદ્દમાંમાં માલસેટને અથવા માલસેટોની બેચને શાહેદાનો પુરાવો દફતરમાં દાખલ કરવાની અથવા પદ્ધતીપ્રમાણે તોહોમતનામું તૈયાર કરવાની જરૂર નથી, પણ સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે એવા નમુનામાં હેડળ લખેલી વિગત માલસેટ અથવા માલસેટોની બેચે દાખલ કરવી:—

- જે મુકદ્દમાંમાં અપીલ ચાલતી ન હોય તે મુકદ્દમાંનું દફતર.
- (અ) અનુક્રમ નંબર;
 - (બ) ગુન્હો થયાની તારીખ;
 - (ક) રિપોર્ટની અથવા ફરિયાદની તારીખ.
 - (ડ) ફરિયાદી હોય તો તેનું નામ;
 - (ધ) તોહોમતવાળાનું નામ, તેના બાપનું નહીં તો માનું નામ, તથા તેનું રહેવાનું ઠેકાણું;
 - (ફ) જે ગુન્હોની ફરિયાદ થઈ હોય તે ગુન્હો તથા (કાંઈ) ગુન્હો સાબિત થયો હોય તો તે ગુન્હો, અને ૨૬૦ મી કલમની પે ટા કલમ (૧)ની રકમ (ડ), રકમ (ધ) રકમ (ફ). અથવા રકમ (ગ) માં આવે એવી બાબતોમાં જે મિલકતના સંબંધમાં ગુન્હો કર્યો હોય તે મિલકતની કિંમત;
 - (ગ) તોહોમતવાળાનો જવાબ(પ્લી) તથા તેની જબાની(જેહોયતો);

- (હ) ગુન્હા બાબત ઠરાવ અને ગુન્હા સાબિત થયાનો ઠરાવ કયો હોય તો તેનાં કારણનો મુકતેસરમાં મજકુર;
 (આઈ) શિક્ષાનો હુકમ અથવા બીજે આખરનો હુકમ અને
 (જ) જે તારીખે કામ પુરું થયું તે તારીખ.

ટીકા—ગુન્હા સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યા હોય તો તેના કારણનો મુકતેસરમાં મજકુર. આ કલમમાં બતાવેલા નિયમ બરાબર પાળવા નોંધએ. રાણી વી. અસગર અલી ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૩ પા. ૨૦૭ ઇ. સો. રી. ૬ અ. ૬૧. માજીસ્ટ્રેટ ટુંકામાં જણાવેલું કે—ફરીયાદીએ ફરીયાદની મજબુતીમાં સાહેદો બોલાવ્યા. તોલમતદારના સાક્ષી કેહતા નથી કે તોલમતદારે ગુન્હો કર્યા નથી. એટલું લખેલું તેમાં ઠરાવ્યું કે—આ કલમની સરતો બરાબર પાળવામાં આવી નથી. તેથી શીક્ષા ૨૬ ફરી. શીક્ષાના કારણો એવી રીતના બતાવવા નોંધએ કે—હાઈ કોર્ટને માલમ પડી આવે કે માજીસ્ટ્રેટની આગળ ગુન્હો પુરવાર માનવાના જેટલા સાધનો હતા શીદગોડા ઇ. સો. રી. ૧૮ મુ. ૯૭ જે કે માજીસ્ટ્રેટની ફરજ પુરાવો નોંધવાની નથી તોપણ ગુન્હો સાબિત ઠરાવતી વખતે માજીસ્ટ્રેટ એવી રીતે પુરાવો બતાવવો નોંધએ કે—તે પુરાવાથી હાઈ કોર્ટ તપાસણી વખતે નોંધ શકે કે—ઠરાવ વ્યાજબી છે કે નહી. ને જ્યાં એમ ન બતાવેલું ત્યાં સજા ૨૬ ફરી. રાણી વી. પંજબસીંગ ઇ. સો. રી. ૬ ક. ૫૭૯. જે કામમાં અપીલ થઈ શકતી નથી તે કામમાં બરાબર વીધી પાળવામાં ન આવ્યો હોય તો તે મુકદ્દમા શકાય છે. દોલતસીંગ ૬ ક. સો. રી. ૨૭૩ દફતર ચોકશી ચાલતી વખતે બનાવવું નોંધએ. પણ કેસ પુરો થયા પછી યાદદાસ્ત પરથી કે—કાચા ટીપણ પરથી ન બનાવવું નોંધ એ. રાણી વી. ઇશગુ ઇ. સો. રી. ૧૫ મ. ૮૩.

૨૬૪. (૧) જે મુકદ્દમાનો ઇનસાફ કોઈ માજીસ્ટ્રેટ અથવા બેંચ સંક્ષિપ્ત રીતે કરે અને જેમાં અપીલ ચાલતી હોય તેવા દરે જે કદમાઓમાં અપીલ મુકદ્દમામાં તે માજીસ્ટ્રેટ અથવા બેંચે. શિક્ષાનો હુકમ કરતાં પહેલાં, ફેસલો દફતરમાં દાખલ કરવો, અને તે ફેસલામાં સાક્ષી પુરાવાનો સાર દાખલ કરવો, અને ૨૬૩ મી કલમમાં કહેલી વિગત પણ દાખલ કરવી.

(૨) ફક્ત સદરહુ પ્રકારનો ફેસલો આ કલમ લાગુ હોય તેવા મુકદ્દમાઓનું દફતર છે એવું સમજવું.

ટીકા—શીક્ષાનો હુકમ કરતા પહેલાં. દફતર ચોકશી વખતે બનાવવું, પાછલથી યાદદાસ્ત કે કાચા ટીપણ પરથી નહી. રાણી. વી. એશગુમ. સો. રી. ૧૫ મ. ૮૩. સાક્ષી પુરાવાનો સાર આ કલમ પ્રમાણે દરેક સાક્ષીની જુબાનીનો સાર જુદો જુદો નોંધી લેવાને બંધાયેલ નથી પણ સાધારણ રીતે સાહેદોની જુબાનીનો સાર નોંધી લેતો બસ છે. ક્રીસ્ટોધાનદત્ત ૨૫ વિ. રી. ૬ પુરાવો જનમેન્ટમાં એવી રીતે બતાવવો નોંધએ કે અપીલેટ કોર્ટ અપીલની ફરજ બજાવી શકે પુરતો સાર ન હોવાને લીધે તોલમતદારના અપીલના હકને નુકશાન ન લાગવું નોંધએ ને તેવી ચુક થઈ હોય તેટલા પરથી શીક્ષા ૨૬ ન કરવી નોંધએ ને તે જુલથી અપીલનો ફેસલો થઈ શકે નહીતો માજીસ્ટ્રેટ પાસે કેસ ખાજે મોકલી પુરાવાની સઘળી હકીકત ફેસલામાં લખાવવી નોંધએ અથવા સાહેદોને ફરી બોલાવી સઘળી નવેસરથી તબનીજ કરવા હુકમ કરવો કરસનસીંગ ઇ. સો. રી. ૧ અ. ૬૮૦ જ્યારે પહેલા વર્ગનો માજીસ્ટ્રેટ કેદને દંડની સજા કરે ત્યારે તેના હુકમ પર અપીલ ચાલી શકે છે એટલે તે ક. ૨૬૩ પ્રમાણે તે કરી શકે નહી શેરમહમદ ૨ ક. સો. રી. ૫૧૧.

૨૬૫. (૧) ૨૬૩ મી કલમ પ્રમાણે તૈયાર કરેલાં દફતર તથા ૨૬૪ મી કલમ પ્રમાણે દફતરમાં દાખલ કરેલા ફેસલા પ્રમુખ અધિકાર અને ફેસલા મલદારે અંગ્રેજીમાં અથવા કોરટની ભાષામાં, અથવા એવો અમલદાર જે કોરટના પ્રત્યક્ષ તાબામાં હોય તે કોરટ ફરમાવે તો પોતાની સ્વભાષામાં લખવા.

(૨) માલગેટોની જે બેચને ગુન્હાઓનો સંક્ષિપ્ત રીતે ધનસાફ કરવાનો અધિકાર આપેલો હોય તે બેચ જે કોરટના પ્રત્યક્ષ તાબામાં હોય તે કોરટ આ બાબત નિમેલા કો ઇ અમલદાર પાસે સદરહુ દફતર અથવા ફેસલો તૈયાર કરાવવાનો અધિકાર તે બેચને આપવાને સ્થાનિક સરકાર ખુબત્યાર છે, અને એ પ્રમાણે તૈયાર કરેલાં દફતર ઉપર અથવા ફેસલા ઉપર તે બેચના જે મેમ્બર હાજર રહીને કામમાં ભાગ લેતા હોય તેવા ફરેક મેમ્બરે સહી કરવી.

(૩) જે એવો અધિકાર આપવામાં ન આવે તો, બેચના કોઈ મેમ્બરે તૈયાર કરેલું તથા ઉપર કહ્યા પ્રમાણે સહી કરેલું દફતર યોગ્ય દફતર થશે.

(૪) બેચમાં મતભેદ થાય, તો ના કબુલ થનારા મેમ્બરને જુદો ફેસલો લખવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—પેટા કલમ ૩ તથા ૪ થી નવીન છે.

બાબ ૨૩ મો.

હાઇ કોરટની આગળ તથા સેશન કોરટની આગળ ધનસાફ ચલાવવા બાબત.

અ.—પ્રથમ નિયમો.

૨૬૬. ૨૭૬ મી તથા ૩૦૭ મી કલમ શિવાય આ બાબમાં, તથા ૧૮ મા બાબમાં “હાઇ કોરટ” એ શબ્દોનો અર્થ સન ૧૮૬૨ ના હિંદુસ્તાનના હાઇ કોરટ બાબતના આક્ટ પ્રમાણે ધનસાફની જે હાઈ કોરટ સ્થાપી હોય અથવા સ્થાપવાની હોય તે હાઇ કોરટ એવો સમજવો, અને તેમાં પંજબની ચીફ કોરટનો, રંગુનના રેકૉર્ડરની કોરટ નો તથા બીજી જે કોરટને ગવર્નર જનરલ ધનકોન્સિલ વખતે વખતે ઇંડીયા એક્ટમાં જાહેરનામું પ્રસિધ્ધ કરીને આ બાબનાં કારણસાર હાઈ કોરટ ઠરાવે એવી કોરટનો સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—ક. ૨૭૬ મી તથા ૧૮ મા બાબમાં એ શબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે “વીક્ટોરીયાની ઝરકીરદીના ૨૪ મા તથા ૨૫ મા વર્ષના સ્ટાન્યુટના ૧૦૪ થા બાબ” આ શબ્દો કાઢી નાખી તેને બદલે “સને ૧૮૬૧ ના હિંદુસ્તાનના હાઇ કોરટ બાબતના આક્ટ” એ શબ્દો મુક્યા છે “રંગુનની રીકૉર્ડરની કોર્ટનો” એ શબ્દો પણ વધાર્યા છે.

૨૬૭. હાઇ કોરટની આગળ આ બાબ પ્રમાણે સઘળા મુકદ્દમાઓનો હાઈ કોરટની આગળ ધનસાફ જ્યુરીથી કરવો; ધનસાફ જ્યુરીથી કરવો.

અને આ કાયદામાં ગમે તે કશું હોય તે છતાં, આ કાયદા પ્રમાણે અથવા સન ૧૮૬૧ ના હિંદુસ્તાનના હાઈ કોર્ટના બાબતના આક્ટ પ્રમાણે સ્થાપેલી કોઈ પણ હાઈ કોર્ટના સેક્રેટરી પેટર્ન પ્રમાણે કોઈ હાઈ કોર્ટની પાસે મોકલેલા સમગ્ર ફાઈલદારી મુકદમામાં, જે તે હાઈ કોર્ટ ફરમાવે તો ઇનસાફ જ્યુરીથી કરવાનો અધિકાર છે.

૨૬૮. સેશન કોર્ટની આગળ સમગ્ર મુકદમાઓનો ઇનસાફ જ્યુરીથી સેશન કોર્ટની આગળ અથવા આસેસરોની મદદથી કરવો.
ઇનસાફ જ્યુરીથી કરવો
અથવા આસેસરોની મદદથી કરવો.

ટીકા—સમગ્ર મુકદમાઓનો. આ કલમ પ્રમાણે સમગ્ર મુકદમાઓનો ઇનસાફ સેશન કોર્ટ જ્યુરર અથવા આસેસરની મદદથી કરવો જોઈએ જ્યારે અપીલેટ કોર્ટ ક. ૪૨૮ મુજબ વધારે પુરાવો લેવાને મોકલેલ હોય ત્યારે જ જ્યુરર અથવા આસેસરની ગેરહાજરીમાં પુરાવો દાખલ કરી શકે જ્યારે આસેસરની મદદથી ઇનસાફ કરવાને ઠરાવેલું ને કોર્ટે મરનારની જુબાની સાબીત કરવાનો પુરાવો કેસ પુરો કરી આસેસરને રજા આપી ત્યાં સુધી દાખલ કર્યો નહીં. ઠરાવું કે—આ મોટું ગેરસીરસ્તાવાળું કહેવાય ને તે ક. ૫૩૭ થી ટંકાઈ જાય તેવું નથી રાણી વી. રામલાલ ઇ. સો. રી. ૧૫ અ. ૧૩૬ સેશન કોર્ટે આસેસરની મદદ શીવાય ઇનસાફ કરેલો તે પ્રમાણે કરવાનો અધીકાર ન હોવાથી ગેરકાયદે છે રાણી વી. મહમદ મહિબાન ઇ. સો. રી. ૧૩ અ. ૩૩૭ જે મુકદમાનો ઇનસાફ આસેસરની મદદથી કરવો જોઈએ તેની જગજ પોતે એકલો કરે તો તે ગેરકાયદે છે. રાણી વી. લડીપખાન ન. અ. આમ્રા ૨૪-૧૧-૬૨ પા. ૩૪૩ આસેસરની મદદથી ઇનસાફ કરતો હોય ત્યારે જ્યુરીએ જજ વાપરવો નહીં. ગર્વમેન્ટ વી. મરટ લોનગુ ન. અ. આમ્રા ૧૨-૪-૬૨ પા. ૪૮.

૨૬૯. (૧) કોઈ પણ સેશન કોર્ટની આગળ સમગ્ર ગુન્હાઓનો અથવા કોઈ પણ અમુક વર્ગના ગુન્હાઓનો ઇનસાફ કોઈ પણ જીલ્લામાં જ્યુરીથી કરવો એવું સ્થાનિક સરકાર, ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલની પ્રથમ મંજૂરી લઈને, તથા સરકારી ગેઝીટમાં હુકમ પ્રસિદ્ધ કરીને ફરમાવવાને, અને તે હુકમ એવીજ રીતે મંજૂરી લઈને રદ કરવાને અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) સ્થાનિક સરકાર એવોજ હુકમ કરીને વળી એમ ફરમાવવા ને મુખત્યાર છે કે, જે કોઈ પણ જીલ્લામાં કોઈપણ ગુન્હાનો ઇનસાફ જ્યુરીથી થવાનો હોય તે જીલ્લાની બાબતમાં, તેવા ગુન્હાઓનો ઇનસાફ, વિશેષ જ્યુરીની રીપમાંથી સમન કરીને બોલાવેલા જ્યુરરોથી કરવો એમ સદરહુ જજ પોતાને અર્જ કરવામાં આવે તે ઉપરથી અથવા પોતાની મેળે હુકમ કરે તો, તેવા ગુન્હાઓનો ઇનસાફ એવી રીતે કરવો, અને સદરહુ સરકાર એવો હુકમ રદ કરવાને અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાને મુખત્યાર છે.

(૩) જ્યારે કેટલાએક ગુન્હાઓનું તોહોમત તોહોમતવાળા ઉપર એકજ ઇનસાફની વખતે મુકવામાં આવ્યું હોય અને તેમાંના થોડાએક ગુન્હાઓ

નો ઇનસાફ જ્યુરીથી થઇ શકે અને થોડાએકનો ઇનસાફ તેવી રીતે ન થઈ શકે એમ હોય, ત્યારે જે ગુન્હાઓનો ઇનસાફ જ્યુરીથી થઇ શકે એમ હોય તેમનો ઇનસાફ જ્યુરીએ કરવો તથા જેમનો ઇનસાફ જ્યુરીથી ન થઇ શકે એમ હોય તેમનો ઇનસાફ જ્યુરરોનેજ એસેસરો સમજી તેમની મદદથી સેશન કોર્ટ કરવો.

ટીકા—પેટા કલમ ૨ જી નવીન છે ને ત્રીજી કલમના પાછલા ભાગમાં પણ વધારે ક્યોછે. પેલ્લી કલમમાં કેટલાક શબ્દોનો ફેરફાર ક્યો છે કેટલાક તોલમતનો ઇનસાફ જ્યુરીથી થઈ શકે ને કેટલાકનો આસેસરની મદદથી થઈ શકે એ બધા તોલમતનો ઇનસાફ જ્યુરીની મદદથી ક્યો જ્યુરીએ ધણા મતે ફેસલો આપ્યો કે બધા ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર નથી આપેલા જ્યુરીના ફેસલાથી વીરૂધ પડીને પાછળના ગુન્હાઓ આસેસરથી તપાસવા લાયક છે એમ ધારીને થોડા જ્યુરરના મત સાથે મળી જઈ તોલમતદ્વારને ગુન્હેગાર ઠરાવી સજા કરી દરાવ્યું કે—જડજનું એમ કરવું ચોખ્ખું ન હતું આવા કેસમાં છોડી મુકવાનો ફેસલો કમ્યુટ કરવા જડજની ૧૨જ હતી ને પછી ક. ૩૦૦ થી ૩૦૩ ને ૩૦૬-૩૦૭ પ્રમાણે હુકમ કરવો જોઈતો હતો. ભોલાનાથ ડે ૪ ક. લો. રી. ૪૦૫. કેટલાક ગુન્હાનો જ્યુરીથી ને કેટલાક ગુન્હાનો આસેસરથી ઇનસાફ થઈ શકે. તેમાં જ્યુરીથી તપાસ ચલાવ્યો જડજ જ્યુરીથી વિરૂધ પડી હાઈ કોર્ટમાં મોકલ્યું દરાવ્યું કે—જે ગુન્હાનો ઇનસાફ જ્યુરીથી થાય તેમ તોલમતે ગુન્હામાં જ્યુરીને આસેસર તરીકે ગણી તેમણે ઠરાવ તેણે પેલ્લો નોંધવો જોઈતો હતો. અને હાઈ કોર્ટ તે તોલમત ઉપરનો તેમનો ઠરાવ વ્યાજબી ગણી શકે. દેવમીકું મુ. હા. કો. કી. ૩. ૭-૪-૯૨ સનુ ઈ. લો. રી. ૧૩ મ. ૪૨૬. સેસન કોર્ટમાં ખુન અને ડાકાઘટી માટે ચોકશી ચલાવી જ્યુરીએ બંને ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવ્યા. જડજે આ કલમથી વીરૂધ ચાલીને જ્યુરીને આસેસર તરીકે ખુનના તોલમતના સંબંધમાં માની ખુનને માટે નિરદોષ ઠરાવ્યા ને ડાકાઘટી માટે સજા કરી દરાવ્યું કે—જડજના ગેરકાયદેસર પ્રોસીજરથી જ્યુરીના વ્યાજબી અને કાયદેસર ફેસલાની અસર જતી નથી રાણી વી. લક્ષમણ ઈ. લો. રી. ૯ મ. ૪૨.

૨૭૦. સેશન કોર્ટની આગળ જે જે ઇનસાફ થાય તેમાં ફરિયાદનું કામ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરે ચલાવવું.

સેશન કોર્ટની આગળ
ઇનસાફનું કામ પબ્લિક
પ્રોસિક્યુટરે ચલાવવું.

બ.—કામ ચલાવવાની શરૂઆત.

૨૭૧. (૧) જ્યારે ઇનસાફ સરૂ કરવાને કોર્ટ તૈયાર હોય ત્યારે, તેની આગળ તોલોમતવાળાએ હાજર થવું અથવા તેને આ- ઇનસાફની શરૂઆત. હુવો, અને તોલોમતનામું કોર્ટમાં વાંચી સંલગ્નાવવું તથા તેને સમજાવવું. અને તેને પુછવું કે જે ગુન્હાનું તોલોમત મુક્યું છે તેનો તું તકસીરવાર છે કે તારો ઇનસાફ થાય એવો તું દાવો કરે છે.

(૨) જે તોલોમતવાળો એવો જવાબ આપે કે હું તકસીરવાર તકસીરવાર છું એવો છું તો તે જવાબ દફતરમાં દાખલ કરવો અને તે ઉપર- જવાબ(પલી)આપેત્યારે. થી તે તોલોમતવાળાને ગુન્હેગાર ઠરાવવો.

ટીકા—તોહોમત નામુ કોર્ટમાં વાંચી સંલગ્નાવણું તથા તેને સમજાવણું. તોહોમતદાર પર તોહોમત મુક્તી વખતે અને તેનો જવાબ લેતા પેહલા જે તોહોમતને માટે તેને જવાબ આપવા બોલાવ્યો છે તે તોહોમતની ભત બરાબર રીતે તોહોમતદાર સમજી શકે તેવી રીતે સમજાવતી આપવાને માટે કોર્ટ કાળજી રાખવી જોઈએ તોહોમતદારે પરબાષામાં કોર્ટને બતાવેલી હકીકત તે બાષાના શબ્દોમાં લખી લેવાની જરૂર નથી સમજાવનારે જે બાષામાં કોર્ટને હકીકત સમજાવી હોય તે બાષામાં લખી લેવી જોઈએ રાણી વી. વૈમખીલી ઈ. લો. રી. ૫ ક. ૮૨૬ રાણી વી. ગોપાલ ઈ. લો. રી. ૭ ક. ૯૬ રાણી વી. અમ્મરેવુ ઈ. લો. રી. ૯ મ. ૬૧. તકસીરવાર છું. ગુન્હો કર્યો છે એમ કમુલ કરે પણ જે ગુન્હો કર્યાનું તોહોમત રાખવામાં આવ્યું હોય તે ગુન્હો કર્યો નથી એમ બતાવે તો જવાબ ખરી રીતે ગુન્હો નહીં કર્યોનો ગણાય છે. રાણી વી. મીહટન ચૌધરી ૧૧ વિ. રી. ૫૩ ખુનના ગુન્હાના તોહોમતના જવાબમાં તોહોમતદારે એમ હકીકત બતાવી કે—તેની સ્ત્રીને મારી હતી પણ આગલે દીવસે તેણે છીનાળું કરતા જોયાથી એ કત્ય કર્યું હતું ઠરાવ્યું કે—એ હકીકત તોહોમત રાખેલો ગુન્હો કર્યો નો જવાબ ગણાય નહીં અને તેથી તોહોમતદારે બતાવેલો ગુસ્સો ગુન્હો ઓછો થઈ શકે એવો ભારે ને આકસ્મિક હતો કે નહીં એની તપાસ ચલાવવાની કોર્ટની ફરજ હતી રાણી વી. ને-ઈટી ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૪૧૦ ખુનના તોહોમતવાળાએ માર્યાનું કમુલ કર્યું પણ તેનો ખુન કરવાનો ઇરાદો હતો એ કમુલ કર્યું નહીં સેસન જડજે આ કમુલાત પરથી ગુન્હો કર્યાનું કમુલ કીધું એમ ગણી બીજા પુરાવો લીધો નહીં ઠરાવ્યું કે—જો કમુલ તરીકે ધારવામાં આવે તો તોહોમતદારનો બધો જવાબ સેસન જડજે કમુલ કરવાને બધાએલ છે આ ઉપરથી ખુનનો ગુન્હો ૨૬ કરી કામની નવેસરથી તપાસ ચલાવવા હુકમ કર્યો રાણી બી. રજેના ઉગ્રાહ ૨૫ વિ. રી. ૨૩ રાણી બી. સખારામ ઈ. લો. રી. ૧૪ મુ. ૫૬૪ ઈ. પી. કો. ક. ૨૧૧ મુજબના ગુન્હાના તોહોમત માટે ખોટી પ્રતિજ્ઞા વગર વિચારે કરી હતી એમ તોહોમતદારે કમુલ કરેલું તે ગુન્હો કમુલ કર્યાનું ઠરતું નથી રાણી વી. ગોપાલ ઈ. લો. રી. ૭ ક. ૯૬ તોહોમતદારે જણાવ્યું કે—ગ્રામીની ટોળી સાથે થોડેક સુધી હતો ને પછે પાછો પ્રયો ને ગુન્હામાં કાંઈ બન્યુંતો નથી ઠરાવ્યું કે—કમુલાત નથી ગ્રીધારી માનજી ૭ વિ. રી. ૩૯ જે તકસીર છું એમ જે જવાબ આપવાનો છે તે તોહોમતદારના મોઢેથી બોલવું જોઈએ વફીલ મારફતે નહીં. ૩૫ ગૌવલા ૧૫ વિ. રી. ૪૨ અને તે ઉપરથી સેસન જડજેની રૂબરૂ ગુન્હો કર્યાનું તોહોમતદાર કમુલ કરે તો સેસન જડજે તે તોહોમતના જવાબપરથી તેને ગુન્હેગાર ઠરાવેલો જોઈએ અથવા પુરાવો લઈ તેની તજવીજ કરવી જોઈએ પણ રજુઆત ચલાવ્યા શીવાય ખુનથી કિતરતા દરજ્જાનો શીક્ષણીય મનુષ્યવધનો ગુન્હો જેને માટે ગુન્હો કર્યાની કમુલાત આપવામાં આવી નથી તેવા ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય નહીં રાણી વી. ગોબાદર ભુયાત ૧૩ વિ. રી. ૫૫. ઠરાવવો તકસીરવાર છું એમ સેસન જડજેની રૂબરૂ કમુલ કરવું જોઈએ માજિસ્ટ્રેટની આગળ કમુલ કર્યાપર આધાર રાખી ગુન્હેગાર ન ઠરાવેલો રાણી. વી. હરસુખ ૨ નો વે. પ્રો ૪૭૯ સેસન જડજેની રૂબરૂ તકસીરવાર છું એમ કમુલ કરે ને તે વખતે આસેસર ન હોય તોપણ તે કમુલાત પરથી ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય રાણી વી. શ્રીકંઠર બે. લો. રી. ૨૩ સેસન કોર્ટમાં કેદીએ કમુલ કર્યું કે—તેણે તેની સ્ત્રીને મારી નાંખી છે તેથી આસેસરોને બેસાડવામાં આવ્યા નોતા તોપણ છેવટે તેણે કમુલાતમાં બતાવ્યું કે—તે વખતે મન ઠેકાણે નોતું જડજે આ મુદ્દાપર ગ્રાહરની જુબાની તેમજ બીજા પુરાવો લીધા પછી અનુમાન કર્યું કે ખુન થતા અવલક કે પછી પોતે ખુન કરે છે એ વાત તોહોમતદારના બન્યુવામાં હતી ને તેપરથી તોહોમતદારને સજા કરી ઠરાવ્યું કે—આવો જવાબ તે ખર જોતા ગુન્હેગાર નથી એવા જવાબની બરાબર છે અને તેટલા માટે

આસેસરની મદત શીવાય કાંમની તપાસ થઈ શકે નહીં અને તેથી તપાસ રદ કરવામાં આવી રાણી વી. ચીતરામ પ નો. વે. પ્રો ૧૧૦ એક ગુન્હો તોહોમતદારે કમ્યુલ કર્યો તે પરથી બીજા તોહોમત માટે ગુન્હોગાર ઠરાવી શકાય નહીં મ. હા. કો. પ્રો. તા. ૧૪-૧૦-૮૧ રધુસતવા મુ. હા. કો. કી. ૩. ૪-૧૦-૮૮.

૨૭૨. જો તોહોમતવાળો જવાબ આપવાની ના કહે અથવા જવાબ આપે નહિ અથવા મારો ઇનસાફ થવો જોઈએ એવો દાવો કરે, તો કોર્ટે જ્યુરરો અથવા આસેસરો આ કામની અથવા ઇનસાફ કરવા યદામાં આગળ કહ્યા પ્રમાણે પસંદ કરીને તે મુકદ્દમાનો નું કહેવું. ઇનસાફ કરવા માંડવો;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે આ કાયદામાં આગળ હરકત લેવાનો જે હક્ક એક પછી એક કેટલા કહ્યો છે તેને અનુસરીને, કોર્ટને યોગ્ય લાગે તેટલા ભો એક ગુન્હોગારોનો ઇન હોમતવાળા શખસોનો એક પછી એક એ રીતે ઇન સાફ તેજ જ્યુરીથી અ સાફ તેની તેજ જ્યુરી કરી શકે, અથવા તેના તેજ આ થવા આસેસરોથી કર સેસરો તે ઇનસાફના કામમાં મદદ કરી શકે. વા બાબત.

ટીકા—માજિસ્ટ્રેટની તથા થએલી કમ્યુલતને બીજા લગતા પુરાવાથી તેને વજન આપતાં પેહેલાં મજમુતી મળવી જોઈએ રાણી વી. ટીકારાંમની નોટીશ સને ૧૮૮૬. પાનું. ૨૨ એક પછી એક હંગામાનો ગુનો કરનાર એ સામા સામી ટોળીના માણસને સેસનજડજ અને જ્યુરીની રૂબરૂ રજુવાતને માટે જુદા જુદા કમીટ કરવામાં આવ્યા હતા. ફરીઆદી તરફથી કેસ પુરો થયા પછી આમાંના એક કેસમાં તોહોમતદારના વકીલની કમ્યુલાતથી કેદીનો જવાબ લેવો બંધ રાખી તેજ જ્યુરીની સમક્ષ સામેના કેશના ફરીયાદી તરફના સાક્ષી લેવા માંડ્યા કોર્ટે પછી કેદી તરફના સાક્ષીઓ પ્રથમ લીધા. અને શામેના કેસમાં નામના અનુક્રમ પ્રમાણે લીધી તે કેદી તરફના તથા સરકારી વકીલોના જુદા જુદા ભાષણો સાંભળ્યા પછી બંને કેસોની હકીકત જ્યુરીને બતાવવાને એકઠી કરવા માંડી જે ઉપરથી જ્યુરીએ સવળા તોહોમતદારોના સંબંધમાં ઠરાવ કર્યો. ઠરાવ્યું કે—જડજે ચલાવેલા મુકદ્દમાથી કાયદાનો ન્યથુનો નીયમ તુટે છે. નીયમ મુજબ સ્પષ્ટ રીતે જુદી જુદી રજુઆતો આવા કેસોમાં કરતી જોઈએ. અને આવી રીતે ચલાવવાથી તોહોમતદારના વીરૂધ્ધ અભીપ્રાય બંધાઈ તેને ઘણુંજ નુકસાન થએલું હોવાથી સીક્ષા રદ કરી વળી એમ પણ ઠરાવ્યું કે કોર્ટે બતાવેલી ગોઠવણ કેદીના વકીલે કમ્યુલ રાખ્યાથી મુકદ્દમો ચલાવવાની ખામી જતી નથી. રાણી વી. હુમેનમક્ષ ઇ. લો. રી. ૬ કલકતા ૯૬ તોહોમતવાળો જવાબ ન આપેતો નહીં કરવું કે—બોમ્બેનો છે. કે જાણી જોઈને બોલતો નથી જાણી જોઈને ન બોલે તો ગુન્હો કમ્યુલ કરતો નથી એમ ગણી કામ ચલાવવું. સત્યનંદી આપા મુ. હા. કો. કી. ૩. ૯-૮-૬૯

૨૭૩. (૧) હાઈ કોર્ટની આગળ ઇનસાફ ચાલે તેમાં જે શખસની ઉપર તોહોમત મુકયું હોય તે શખસનો ઇનસાફ શરૂ થતાં પેહેલાં કોઈ પણ વખતે તે હાઈ કોર્ટને એમ જણાવ કે તોહોમતનામું અથવા તેનો કોઈ ભાગ સાબિત થઈ શકશે નહિ એ સ્પષ્ટ છે, ત્યારે જડજે તે તોહોમતનામા ઉપર તે મતલબની એક નોંધ કરવી.

સાબિત ન થઈ શકે એવાં તોહોમતનામાં ઉપર નોંધ.

(૨) સદરહુ નોંધતું ફળ એવું થશે કે, પ્રશંગ પ્રમાણે તોહોમત-
નામા ઉપરથી અથવા તેના ભાગ ઉપરથી ચલાવવાનું
નોંધતું ફળ. કામ બંધ થશે.

ક.—જ્યુરી પસંદ કરવા બાબત.

૨૭૪. (૧) હાઈ કોર્ટની આગળ ધનસાફ થતી વખતે જ્યુરીમાં નવ
જ્યુરીમાં કેટલાં માણ માણસો હોવાં જોઈએ,
સો જોઈએ.

(૨) સેશન કોર્ટની આગળ જ્યુરીથી ધનસાફ થતી વખતે, ત્રણ
કરતાં ઓછી ન હોય અને નવ કરતાં વત્તી ન હોય એવી જે વિષમ સંખ્યા
સ્થાનિક સરકાર કોઈ પણ અમુક જિલ્લાને અથવા તે જિલ્લામાં કોઈ પણ અ-
મુક વર્ગના ગુન્હાઓને લાગુ પડે એવા હુકમથી વખતે વખતે ફરમાવે તે સં-
ખ્યા જ્યુરીના માણસોની હોવી જોઈએ.

૨૭૫. યુરોપિયન અથવા અમેરિકન ન હોય એવા કોઈ શખસનો ધન
યુરોપિયન અથવા અમેરિકન ન હોય એવા સાફ સેશન કોર્ટની આગળ જ્યુરીથી કરવામાં આવે,
મેરિકન ન હોય એવા ત્યારે જો તે શખસનો ઇચ્છા હોય તો, તે જ્યુરીમાં અ-
શખસોનો સેશન કોર્ટ અર્વાધિક યુરોપિયન અથવા અમેરિકન ન હોય એવા
ટની આગળ ધનસાફ માણસો હોવા જોઈએ.
કરવા સારૂ જ્યુરી.

૨૭૬. જ્યુરરો પસંદ કરવા તે જ્યુરર તરીકે કામ કરવા સારૂ સમન
ચિઠ્ઠી કાઢાડીને જ્યુરરો કરેલા માણસો મધ્યેથી હાઈ કોર્ટ વખતે વખતે કાનુન
પસંદ કરવા. કરીને ફરમાવે તેવી રીતે ચિઠ્ઠી કાઢાડીને પસંદ કરવા:—

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે—

પ્રથમ, આ કલમ પ્રમાણે કોઈપણ કોર્ટને માટે કાનુનો કાઢાડવામાં
હાલનો રીવાજ કાયમ આવે, ત્યાંસુધી તે કોર્ટમાં જ્યુરરો પસંદ કરવાની બા-
રાખ્યો. બતમાં જે રીવાજ હાલ ચાલુ હોય તે રીવાજ પ્રમાણે
ચાલવું.

બીજું, સમન કરેલા માણસો પુરતા ન હોય, તો બીજા જે માણસો
જે માણસોને સમન કહાજર હોય તે મધ્યેથી કોર્ટની રજા લઈને જ્યુરરોની
યા હોય તે ક્યારે પસંદ જોઈતી સંખ્યા પસંદ કરવાનો અધિકાર છે,
કરવા લાયક છે.

ત્રીજું, ધલાકાના મુખ્ય શેહેરામાં—
વિશેષ જ્યુરરોની આગળ ધનસાફ.

(અ) તોહોમતવાળા શખસની ઉપર મોતની શિક્ષા કરવા લા-
યક કોઈ ગુન્હો કર્યાનું તોહોમત મુક્યું હોય તો, અથવા

(બ) બીજા કેઈ પણ મુકદ્દમામાં હાથ કેરટનો કેઈ જડજ એ-
મ ફરમાવે તો,

આ કાયદામાં આગળ વિશેષ જ્યુરીની જે ટીપ કહી છે તે ટીપ મધ્યેથી
જ્યુરરો પસંદ કરવા; અને

ચોથું, અમુક જુનહાઓનો ઇનસાફ વિશેષ જ્યુરીથી કરવાની કુટ છે એમ
જે કેઈ પણ જુદા બાબત સ્થાનિક સરકારે ઠરાવ્યું હોય તે જુદામાં,
કલમ ૩૨૫ માં કહેલી વિશેષ જ્યુરીની ટીપમાંથી જ્યુરરો પસંદ કરવા એવું
જડજ જે કેઈ પણ મુકદ્દમામાં ફરમાવે તે મુકદ્દમામાં તે પ્રમાણે જ્યુરરો પસંદ
કરવા જોઈયે.

ટીકા—ચોથો પેરેગ્રાફ નવીન છે. ચીઠી કાહાડોને, જે સઘળા માણસોને જ્યુરી તરીકે
સમન કરવામાં આવ્યા હોય તે સઘળાનાં નામો એક પેટીમાંથી ચીઠીઓ પ્રમાણે કાઢવામાં આવ-
વશે. રાણી. વી. વીઠલદાસ પ્રાણજીવનદાસ ઈ. લો. રી. ૧ મુખ્ય ૪૬૨. ચીઠીથી કાહાડવાને બ-
દલે જડજ પોતે પસંદ કરી ચુંટી કાહાડેતો તે આ કલમથી વિરૂધ્ધ આવ્યો કહેવાય પણ એવી
જ્યુરીએ પોતાનો ઠરાવ આપ્યા હોય ને તેથી તોહોમતદારને નુકસાન ન થયું. હોયતો તે ઠરાવના
વચમાં આવી સકાસે નહી. જહુ બાબુની અરજ બાબત. ઈ. લો. રી. ૮ કલકત્તા. ૭૩૯

૨૭૭. (૧) જ્યુરર પસંદ કરવામાં આવતા જય તેમ તેમ તે દરેકનું
નામ જોરથી બોલાવવું અને તે હાજર થાય એટલે તો-
જ્યુરરોનાં નામ બોલાવવા. હોમતવાળાને પુછવું કે એ જ્યુરરથી તારો ઇનસાફ
થાય એમાં તને હરકત છે.

(૨) તે વખતે તે જ્યુરર બાબત તોહોમતવાળો અથવા ફરિયાદનું
જ્યુરરો બાબત હરકત. કામ ચલાવનારો હરકત લેવાને મુખત્યાર છે, અને તે
હરકતનાં જે કારણ હોય તે કહેવાં;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, હાઈ કોર્ટમાં સરકારની તરફથી આઠ સંખ્યા
કારણો કહ્યા વગર હરકત સુધી અને જે શખસની અથવા શખસોની ઉપર તોહો-
મત મુકયું હોય તે શખસની અથવા તે સઘળા શખસો
ની તરફથી આઠ સંખ્યા સુધી કારણો કહ્યા વગર હરકતો થવા દેવી.

૨૭૮. કેઈ જ્યુરર બાબત હેઠળ લખેલાં કારણોમાંનાં કેઈપણ કારણ પ-
રથી હરકત લીધી હોય અને કોર્ટની ખાત્રી થાય એવી
હરકતનાં કારણો. રીતે તે સાબિત થાય તો તે હરકત મંજૂર રાખવી:—

(અ) તે જ્યુરર અનુમાન પ્રમાણે અથવા ખરેખરો પક્ષપાતી છે;

(બ) જાતનું કાંઈ કારણ, જેમ કે પરદેશના વતની હોવું, અથવા
કેઈ પણ ચાલુ કાયદાથી અથવા કાયદા પ્રમાણે અમલ થતો હોય
એવી કેઈ પણ કાનુનથી ફરમાવેલી યોગ્યતામાં ખામી હોવી, અથવા
એકવીસ વર્ષની અંદરની વયના અથવા સાઠ વર્ષથી વતી વયના હોવું;
(ક) તેણે પોતાની રીતથી અથવા ધર્મ સંબંધી સંકલ્પથી દુનિ-
યાદારીની વાતોની સઘળી ચીંતા તણ દીધી છે;

(ડ) તે કોર્ટ મધ્યે અથવા તેના હાથ તળે કંઈ હોદ્દા ધારણ કરે છે

(ધ) તે પોલીસનું કાંઈ કામ કરે છે અથવા પોલીસનું કાંઈ કા-
મ તેને સોંપેલું છે;

- (ક) તેની ઉપર કોઈ પણ ગુન્હો માખિત થયો છે જે પરથી તે કોરટની નજરમાં જ્યુરીમાં કામ કરવાને તે અયોગ્ય થાય;
- (ગ) જે ભાષામાં શાહેદી અપાતી હોય તે ભાષા, અથવા જ્યારે તે શાહેદી સમજવાતી હોય ત્યારે જે ભાષામાં તે સમજવાતી હોય તે ભાષા, સમજવાને તે અશક્ત છે;
- (હ) ખીજી કોઈ હકીકતથી તે કોરટની નજરમાં, તે જ્યુરર તરીકે નાલાયક થાય તે હકીકત.

ટીકા—અમુક માણસ ડિરેક્ટર માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં કલાર્ક છે. જે જ્યુરર તરીકે બેસવા લાયક નથી તે માટે પુરતું કારણ નથી રાણી. વી. રોચીઆ ઈ. સો. રી. ૭ કલકતા. ૪૨ વકીલો તથા મુખ્યત્વારો જ્યુરીમાં કામ કરવાને જવાબદાર છે. ૭ વિ. રી. કી. સો. ૨૧

૨૭૯. (૧) કોઈ જ્યુરર બાબત જે હરકત લેવામાં આવે તે દરેક હરકત વિશે કોરટ ઠરાવ કરવો, અને તે ઠરાવ દફતરમાં નોંધવો અને તે આખરનો છે એવું સમજવું.

(૨) જો તે હરકત મંજૂર કરવામાં આવે, તો તે જ્યુરરને ઠીકાણે સમન મુજબ હાજર થયલા અને ૨૭૬ મી કલમથી ઠરાવેલી રીતે પસંદ કરેલા ખીજી કોઈ પણ જ્યુરરને નિમંત્રણ મળે, અથવા તેવો ખીજો કોઈ જ્યુરર હાજર ન હોય, તે તે જ્યુરરની જગા પુરો તે જોનું નામ જ્યુરરોની ટીપમાં હોય અથવા જે માણસ કોરટની નજરમાં તે જ્યુરીમાં કામ કરવાને યોગ્ય જણાય એવો ખીજો જે માણસ કોરટમાં હાજર હોય તે માણસને નિમંત્રણ મળે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ જ્યુરર અથવા ખીજી માણસ બાબત ૨૭૮ મી કલમ પ્રમાણે હરકત લીધી ન હોય અને મંજૂર રાખી ન હોય તો તેમ કરવું.

ટીકા—આખરનો છે. જ્યુરર બાબતના હરકતનાં કારણો જોઈ જ્યુરર તરીકે બેસવા દેવા કે નહીં તેનો ચુકાદો કરવાનું કામ કોર્ટનું છે. રાણી વી. રોચીઆ ઈ. સો. રી. ૭ કલકતા. ૪૨

૨૮૦. (૧) જ્યારે જ્યુરરોને પસંદ કરવામાં આવે, ત્યારે તેમણે પોતાના નામમાંથી એક જણને અગ્રેસર નિમંત્રણ મળે.

(૨) તે અગ્રેસર જ્યુરીની તકરારોમાં ઉપરીપણું કરવું, જ્યુરીનો ઠરાવ કોરટને કહી સંભળાવવો, અને જ્યુરીને અથવા તેમાંના કોઈપણ જ્યુરરને કાંઈ ખખર જોઈતી હોય તે કોરટ પાસેથી પુછી લેવી.

(૩) જહજને વાજખી લાગે એટલા વખતમાં જો જ્યુરીમાંના કોઈ જણ કોઈ અગ્રેસર નિમંત્રણમાં એકમત ન થાય, તો તેની નિમજીક કોરટ કરવી.

૨૮૧. જ્યારે અગ્રેસર નિમંત્રણમાં આવે, ત્યારે સન ૧૮૭૩ ના હિન્દુસ્તાનના સમનના આકટ પ્રમાણે જ્યુરરોને સમ ખવડાવવા બાબત.

૨૮૨. (૧) જ્યુરીથી ઇનસાફતું કામ ચાલતું હોય તે દરમિયાનમાં જ્યુરીનો ઠરાવ કહી સંભળાવતાં પેહેલાં કોઈ પણ વખતે કાંઈ પુરતાં કારણસર કોઈ જ્યુરર તે ઇનસાફતું કામ પુરું થતા સુધી હાજર ન થઈ શકે, અથવા કોઈ જ્યુરર

કરવું.

ગેર હાજર રહે અને તેને હાજર ન કરી શકાય એવું હોય, અથવા જે ભાષામાં શાહેદીઆપાતી હોય તે ભાષા કોઈ જ્યુરર સમજી શકતો નથી અથવા તે શાહેદી સમજાવાતી હોય ત્યારે જે ભાષામાં તે સમજાવાતી હોય તે ભાષા સમજી શકતો નથી એવું જે દેખાય તો, એક નવો જ્યુરર માંહે લેવો, અથવા તે જ્યુરીને રજા આપવી અને નવી જ્યુરી પસંદ કરવી.

(૨) સદરહુ પ્રસંગોમાંના દરેક પ્રસંગે ઇનસાફ નવેસરથી શરૂ કરવો,

૨૮૩. જ્યારે કેદી પાંજરામાં રહેવાને અશક્ત થાય, ત્યારે જ્યુરીને રજા કેદી માંહે હોય ત્યારે આપવાને પણ જરૂર મુખત્યાર છે. જ્યુરીને રજા આપવા બાબત.

૬.—આસેસરો પસંદ કરવા બાબત.

૨૮૪. જ્યારે ઇનસાફ આસેસરોની મદદથી કરવાનો હોય, ત્યારે આસેસર તરીકે કામ કરવાને સમન કરેલા માણસોમાંથી જ આસેસરો કેવી રીતે ડજને યોગ્ય લાગે તે પ્રમાણે બે અથવા વધારે માણસો પસંદ કરવા.

ટીકા—આસેસરોને નીમવાની મતલબ ફક્ત કોર્ટને મદદ કરવાની છે. અને આસેસરોને સાથે બેસાડીને કેસના મુદ્દા પર અભીપ્રાય લેવાની મતલબ ફક્ત કેસને સારી રીતે મદદ મળે તથા વ્યાજબી ઇનસાફ થાય એ સીવાય બીજી કંઈ નથી તેમજ પુરાવાની મતલબ કેલવી એમને ના કેલવી એમાનુ કંઈ બતાવેલ નથી. રાણી. વી. અમરદીન ૧૫ વી. રી. ૨૫ (બે. લો. રી. ૬૩.)

૨૮૫. (૧) આસેસરોની મદદથી કોઈ ઇનસાફનું કામ ચાલતું હોય તે દરમિયાનમાં જે ઠરાવ થતાં પહેલાં કોઈ પણ વખતે કંઈ પુરતાં કારણસર કોઈ આસેસર તે ઇનસાફનું કામ પુરું થતાં સુધી હાજર ન થઈ શકે અથવા ગેરહાજર રહે અને તેને હાજર કરવાનું બની શકે નહિ, તો બાકીના આસેસરની અથવા આસેસરોની મદદથી તે ઇનસાફનું કામ ચલાવવું.

(૨) જે સઘળા આસેસરો હાજર થતાં અટકે અથવા ગેરહાજર રહે, તો કામ ચલાવવાનું બંધ રાખવું, અને નવા આસેસરોની મદદથી તે ઇનસાફનું કામ નવેસરથી ચલાવવું.

ટીકા—ઇનસાફનું કામ ચાલતું હોય ખુનના ગુન્હા માટે તોહોમતદારને સેસન કોર્ટમાં કમીટ કર્યો ને તેણે ગુન્હો કબુલ કર્યો નહીં. ને ઇનસાફ કરવા માગ્યું. જે પરથી સેસન જડજે બે એસેસરો પસંદ કર્યા ને તેમાંથી એક માંહે પડ્યો. ને તેને હાજર થવાનું માફ કરીને બીજા રહેલ આસેસરનીજ ફક્ત મદદથી ઇનસાફ કર્યો. ઠરાવ્યું કે—આ પ્રોસીજર તદ્દન ગેરકાયદે છે. ને તે આ કલમ તથા કલમ ૨૮૪ થી વીરધ છે. ને જ્યારે એકને હાજર થવાનું માફ કર્યું એટલે બીજાને તેની જગ્યાએ સેસન જડજે નીમવો જોઈતો હતો. રાણી. વી. ૫૫

સ્ટ્રીઆનો ઈ. લો. રી. ૧૫ મુંબાઇ ૫૧૪ તેમજ પીસોસાદકો મુ. હા. કો. ફી. ૫-૪-૯૪ ના રૅન્જ ઠરાવ્યું કે—આસેસરમાનાં ટ્રાઇને ગેરહાજર રહેવાની રજા ન આપવી ને આપે તો હાજર થાય ત્યાં સુધી મુલતવી રાખવો ત્રણ આસેસરોની મદદથી કોર્ટમાં ઇનસાફનું કામ ચાલતું હતું. તેમાંના એક આસેસર કેસની સરખાતમાં મરી ગયો ને બીજો આસેસર ધણોજ માંદો પડ્યો કે જેથી તે ભાગ લેઈ સક્યો નહીં. ને ત્રીજા આસેસરને તોહોમતદારના વકીલે બાપણ સર કરવાની આગમ્ય તેને જવાની ફરજ પડી તેથી તે ગયો ને પાછો આવ્યો નહીં ઠરાવ્યું કે—આખું કામ ચાલે ત્યાં સુધી ઓછામાં ઓછો એક આસેસર પણ હાજર રહેવો જોઈએ. ને તે સરત પુરી નહીં પડેલી હોવાથી સેસન જડજનું પ્રોસીડીંગ રદ કરવું જોઈએ કોર્ટને કલમ ૨૬૮ મુજબ અધીકાર નથી. રાણી. વી. મહમદ મહમુદ ઇ. લો. રી. ૧૩ અલાહાબાદ ૩૩૭.

૪.—ફરિયાદી તરફનો તથા તોહોમતવાળા તરફનો મુકદ્દમો પુરો થતાં સુધી ઇનસાફનું કામ.

૨૮૬. (૧) જ્યુરરો અથવા આસેસરો પસંદ કરવામાં આવ્યા બાદ ફરિયાદનું કામ ચલાવનારે હિંદુસ્તાનના ફ્રાન્દારી કાયદામાંથી અથવા બીજા કાયદામાંથી જે ગુન્હાનું તોહોમત મુકયું હોય તે ગુન્હાનું વર્ણન વાંચીને તથા કયા પુરાવા ઉપરથી તે તોહોમતવાળાની તકસીર સાબિત કરવાની આશા રાખે છે તે કુકામાં કહી જજાવીને પોતાનો મુકદ્દમો શરૂ કરવો.

શાહેદોની જગ્યાની (૨) પછી ફરિયાદનું કામ ચલાવનારે પોતાના શાહેદોને તપાસવા.

ટીકા—પોતાના સાહેદોને તપાસવા—ફરીયાદી તરફથી મોકલેલા તમામ સાહેદોને પબ્લીક પ્રોસીક્યુટરે તપાસવા જોઈએ પણ સાચુ નહીં બોલે તેવા સાક્ષીને બોલાવવાની ફરજ નથી પણ તે વાત કોર્ટને સમજાવી જોઈએ પણ જે તોહોમતદાર ઉલટ તપાસ કરવા માગેતો તૈયાર રાખવા ના ન પાડવી તુલ્લા ઇ. લો. રી. ૭ અ. ૯૦૪ સેસનજડજની પણ તપાસવાની ફરજ છે પણ જુકું બોલશે એવા સખ્યથી પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર વાંધો લેતો ન બોલાવવા બનખડી ઈ. લો. રી. ૧૫ અ. ૬, કેસની હકીકતથી વાકેફ હોય તેવા સધળા સાહેદોએ તપાસવાની ફરજ છે, પોલીસ અમલદારની મરજી ઉપરાંત માજીસ્ટ્રેટે લીધા હતા એ ના પાડવાનું વ્યાજખી કારણ નથી રાણી વી. રામશાહીલાલ ઈ. લો. રી. ૧૦ ક. ૧૦૭૦ જે સાક્ષી કેસની હકીકતથી વાકેફ હોય તેમને પ્રોસીક્યુટર ન બોલાવેતો ફરીયાદી વિરૂધ્ધ અનુમાન થાય રાણી વી. ધનોકાજી ઈ. લો. રી. ૮ ક. ૧૨૧ કમીટ કરતા પેહલા અથવા ક. ૨૧૯ મુજબ પછીથી કમીટીંગ માજીસ્ટ્રેટે તપાસ્યો ન હોયતો. પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર બોલાવવા હક ન કરી શકે પણ કોર્ટને ઇનસાફની ખાતર તેમ કરવાની સત્તા છે હેફીલ્ડ ઈ. લો. રી. ૧૪ અ. ૨૧૨ કમીટીંગ માજીસ્ટ્રેટે સરકાર તરફથી લીધેલા પુરાવા પૈકી અમુક પુરાવો લેવાની ના પાડવામાં આવેતો ના પાડવાના ચોખ્ખા કારણ નોંધવા રાણી વી. નથુવા ક. વિ. નો. ૧૮૮૬ પા. ૬૮. તોહોમતદાર ગુન્હો કબુલ ન કરે ને પ્રોસીક્યુટર પુરાવો રજુ ન કરે તો આસેસરોથી થતા ઇનસાફના કામમાં જડજને આસેસરોનું કેહવુંકે તોહોમતદાર ગુન્હેગાર નથી એમ જણાવવું ૪ મ. હા. કો. અ. ૩૯ સરકાર તરફના સાહેદને પ્રોસીક્યુટરે ન બોલાવ્યા હોયતો કોર્ટે સાક્ષી રજા

આપતા અવલ જોવું કે તેમની ગમે તે બાબત તરફથી જરૂર પડશે કે નહીં તે નહીં કંઈ બાદ રજા આપવી એટલુંજ નહીં પણ કેદી તરફથી વકીલ ન હોય ત્યારે જડને તપાસવું કે તેમની જુબાની લેવાની જરૂર છે કે નહીં. રાણી વી. દુરગા ઇ. લો. રી. ૧૬ અ. ૮૪ સેસન ફેસમાં કામના મુખ્ય દસ્તાવેજો દફતરના મુખ્ય ભાગમાં રાખવા જોઈએ પણ ઢગલામાં ન જણાય તેમ ન મુકવાં રાણી વી. શેખલીખન ૮ વિ. રી. ૩૦ મુખ્ય તપાસ થતી વખતે મા-જીસ્ટ આગલ થએલી જુબાની ન વાંચી બતાવવી. પ્રથમ આપેલી જુબાનીથી વિરૂધ્ધ હોયતો તે પર ઉલટ તપાસ થઈ શકે છે રાણી વી. સમચદ્ર સીરકાર ૧૩ વિ. રી. ૧૮

૨૮૭. તોહમતવાળાની જે જબાની કમિટ કરનારા માજીસ્ટ્રેટ અથવા માજીસ્ટ્રેટની આગળ તે તેની રૂબરૂ યોગ્ય રીતે દફતરમાં દાખલ કરી હોય તે જ હોમતવાળાએ આપેલી બાની ફરિયાદનું કામ ચલાવનારે રજુ કરવી અને તે જબાનીને પુરાવો ગણવો. પુરાવા દાખલ વાંચવી.

ટીકા—યોગ્ય રીતે દફતરમાં દાખલ કરી હોય તેનો અર્થ એવો છે કે પુરાવાના કાયદાની ક. ૨૪-૨૫-૩૬ પ્રમાણે દાખલ ન કરી શકાય તેવી રીતે શીવાયની લીધેલી હોવી જોઈએ રાણી વી. બાઈ રતન ૧૦ મુ. હા. કો. રી. ૧૬૬ તોહમતદારની જુબાની ક. ૩૬૪ પ્રમાણે બરાબર રીતે સ્વાલ જવાબના રૂપમાં લખી લેવામાં ન આવી હોયતો વધારે સાબીતી શીવાય પુરાવામાં લઈ શકાય નહીં રાણી વી. કાલા લખમાજી ૨ મુ. હા. રી. ૩૮૫. કાયદા પ્રમાણે કમુલત નિચે સર્ટીફિકેટ જોઈએ તે ન હોયતો બીજો દોષ પુરાવો હોવા શીવાય પુરાવામાં દાખલ ન કરવી પીતંબર ધુબી ૧૪ વિ. રી. ૧૦ કરવી માજીસ્ટ્રેટની આગલ થએલો તોહમતદારનો જવાબ તેના લાભમાં કે ગેર લાભમાં હોય તોપણ સેસન કોર્ટમાં કામ ચાલતી વખતે પુરાવામાં રજુ કરવો રજુ કરવી કે નહીં એ ફરીયાદી તરફવાળાની મુખત્યારની બાબત નથી રાણી વી. શેખ મેહરચંદ રાણી વી. રામાટીવન ઇ. લો. રી. ૧૫ મ. ૩૫૨ પુરાવા દાખલ વાંચવી આખી જુબાની વાંચવી જોઈએ ૪ મ. હા. કો. અ. ૪ તા. ૧૧-૧૧-૬૯ ગુન્હો સાબીત થયાનો ઠરાવ કરતા આખી કમુલત ધ્યાનમાં લેવી. ચક્રબાન ૫ વિ. રી. ૭૦ ગીરધારી માનજી ૭ વિ. રી. ૩૯ શેખ ખુદુ ૮ વિ. રી. ૩૮ વાંચી સંભળાવ્યા બાદ તેમાં તેમને કાંઈ વાંધો છે. એમ પુછવાની જરૂર નથી મીસર સેખ ૧૪ વિ. રી. ૯ કમુલત સેસન કોર્ટમાં પાછી ખેંચી લેવામાં આવે તોપણ કમુલત એ કરનારની વિરૂધ્ધ પુરાવો છે. મુસામતજીમા ૮ વિ. રી. ૪૦ શ્રીમંતમંગોલા બળવંત ઇ. લો. રી. ૧૧ મુ. ૧૩૭ ગાર્યા સુરધાજી મુ. હા. કો. કી. ૩. ૮-૧૦-૯૪ માહાબીર ઇ. લો. ૧૮ અ. ૭૮ કમુલત શીવાય બીજો પુરાવો ખોટો ગણી કાઢવામાં આવ્યા હોયતો એકલી કમુલતપર આધાર રાખી શીક્ષા ન કરવી. સોફરદીન ૨ ક. લો. રી. ૧૩૨ કમુલતની સાથે બીજો પુરાવો જોઈએ એવી જરૂર નથી ગરીયા ઇ. લો. રી. ૧૯ મુ. ૭૨૮ કમુલતના શબ્દો બરાબર રીતે પારખવા એ અબીપ્રાય બતાવે તેવા નમુનામાં હોયતો બને સરખી રીતે ધ્યાનમાં લેવા જોઈએ રાણી વી. સુબન્નન ૧૦ મે. લો. રી. ૩૩૨ ખેંચી લીધેલી કમુલત પુરાવામાં લેવાય પણ તેટલાથી પુરાવાવડે સખ ન થાય સુઆયાબીન નીંગાપા મુ. હા. કો. કી. ૩. તા. ૮-૩-૯૭.

૨૮૮. કમિટ કરનારા માજીસ્ટ્રેટની આગળ તોહમતવાળાની સમક્ષ કોઈ શાહેદની જબાની યોગ્ય રીતે લેવામાં આવી હોય તે જબાની પ્રમુખ જડજની નજરમાં આવે તો, સદરહુ શાહેદને રજુ કરવામાં આવે અને તેની તપાસ કરવામાં આવે તો તે કામમાં પુરાવા દાખલ ગણવાનો અધિકાર છે.

પ્રથમ ચોકસીની વખતે આપેલો પુરાવો દાખલ થઈ શકશે.

ટીકા—કોઈ સાહેબની. આ કલમની એવી મતલબ નથી કે—જો ફરીયાદી તરફથી તમામ સાહેબો રજુ કર્યા હોય ને તપાસ્યા હોય તો માજીસ્ટ્રેટની આગળ સેવાએલા તમામ સાહેબોની જુગાનીઓ સેસન કોર્ટમાં પુરાવા દાખલ ગણવી. જો કાયદા મંડળારનો તેવો ઇરાદો હોતો જુદી ભાષા વાપરવામાં આવી હોત શબ્દો આ પ્રમાણે છે “કોઈ સાહેબની જુગાની” ને તેથી તેનો ઉપયોગ વ્યાજબી કેસોમાં કોઈ સાહેબની અથવા સાહેબોની જુગાનીઓના સંબંધમાં કરવો રાણી વી. સુબા ઈ. લો. રી. ૯ મ. ૮૩ પ્રમુખ જડજની નજરમાં આવે તો આ કલમમાં આપેલો મરજી મુજબ અધીકાર કોર્ટની રૂબરૂ સાબીત થએલી ખરેખરી વાસ્તવિક બાબતો કોર્ટને વ્યાજબી રીતે માલમ પડી આવે તેવી બાબતમાં બળવવો જોઈએ પણ ફક્ત અનુમાન કરીને બળવવો નહીં અને તોહમતદારની રૂબરૂ માજીસ્ટ્રેટ લીધેલો પુરાવો ખરો છે એવું માનવાને ખાસ અને અમુક કારણો મળી આવે અને કેટલેક દરજે તેવા પુરાવાને જડજની રૂબરૂ સેવાએલી સ્વતંત્ર જુગાનીઓથી મળ્યુતી મળતી હોયતો તેનાપર આધાર રાખી ઇરાદ કરી શકે છે રાણી વી. અમન ઉલાહ ૧૨ બે. લો. રી. અપે. ૧૫ માજીસ્ટ્રેટની આગળ જુગાનીથી વિરૂધ્ધ આપેતોજ આ કલમ પ્રમાણે મુખત્યારી વાપરવી. મનોહરરાય ૨૪ વિ. રી. ૧૨. માજીસ્ટ્રેટના દફતરમાંથી આખી જુગાની લઈ તેને પુરાવા દાખલ ગણવી એવી આ કલમની મતલબ નથી તદ્દાવત છે. એમ જડજ બતાવવા માગતો હોયતો આખી જુગાની અથવા તેનો ભાગ જેનાપર તે આધાર રાખતો હોય તે સાહેબની રૂબરૂ મુકવો કે જેથી તેનો અર્થ ખરાબર સમજવી શકે અથવા ના પાડી શકે રાણી વી. દાનશાહી ઇ. લો. રી. ૭ અ. ૮૬૨ જડજ પોતાના વિચાર મુજબ એવું ઠરાવે કે કામમાં લેવી જોઈએ તોજ પુરાવામાં લઈ શકાય છે. ને મુદ્દાની બાબતમાં તદ્દાવત હોય ત્યારે અવશ્ય તે સાફ તપાસવા અરજી મેલા ૧૧ મુ. હા. કો. રી. ૨૮૧. સેસન કોર્ટની રૂબરૂ થએલી ને પ્રથમ તજવીજ વખતે થએલી જુગાની અવશ્ય તપાસવી. રાણી વી. બીનગાબીન બોક્સ ૫ વિ. રી. ૪૪ ન્યાં સુધી જુગાની ન લેવામાં આવે ત્યાં સુધી પ્રથમની જુગાની ન વાંચવી. રાણી વી. રાધીધારી ૧ વિ. રી. ૧૪ રજુ કરવામાં આવે. આ કલમ ક્યારે લાગુ પડે છે કે—ન્યારે સાક્ષીને સેસન કોર્ટમાં રજુ કરવામાં આવે તે સાક્ષી પ્રથમ આપેલી જુગાની ફરીજાતેથી વિરૂધ્ધ હકીકત કે હ ત્યારે લાગુ પડે છે. પણ આથી કોરટને એવી સત્તા મળતી નથી કે—સાક્ષીને હાજર થવાનું બંદ કરી તેના બદલે કમીટીંગ માજીસ્ટ્રેટની રૂબરૂ થએલી જુગાની પુરાવામાં મુકવી. રાણી વી. મુલુ ઈ. લો. રી. ૨ અ. ૬૪૬ તપાસ કરવામાં આવે. આ કલમની એવી મતલબ નથી કે માજીસ્ટ્રેટની આગળ થએલી જુગાની તેને ઉગ્ર તપાસ માટે રજુ કરવામાં આવે એટલે પુરાવા દાખલ મુકવી પણ તેને તપાસવામાં આવે ત્યારે પુરાવામાં મુદ્દીશકાય એટલે પ્રથમ જડજ તેને તપાસવો જોઈએ રાણી વી. સુબા ઈ. લો. રી. ૯ મ. ૮૩ સેસન જડજ નવેસરથી તપાસ્યા શીવાય આધાર રાખવા આ કલમ સત્તા આપતીનથી જો વિરૂધ્ધ કેહ અથવા નાઈનકાર બાબ ત્યારે પ્રથમની જુગાનીનો ઉપયોગ કરવો. મનોહરરાય ૨૪ વિ. રી. ૧૧ તોહમત વાળાની સમક્ષ તોહમત વાળાની સમક્ષ તપાસ્યા ન હોયતો આકલમનો ઉપયોગ થઈ શકેનહીં રામદીન દેવીદીન મુ. હા. કો. ફી. રી. ૨૨-૧૧-૯૪ તોહમતદારની રૂબરૂ આપેલ છે કે નહીં તે જોવું જોઈએ નસરદીન ૨૧ વી. રી. ૫. દુરગાસોનાર ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૫૮૦ પુરાવા દાખલ ગણવાનો અધીકાર છે પુરાવા દાખલ ગણી શકાય પણ તેવા પુરાવાપર આધાર રાખી ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય નહીં સુબ્રાયંદ બીનનાંગાપા મુ. હા. કો. ફી. રી. ૮-૩-૯૭ તોહમતદારની ગેરહાજરીમાં આખી હોયતો હોય અથવા નિરદોષપણાના પુરાવા દાખલ મુકી શકાય નહીં અલીમુદીન ઈ. લો.

રી. ૨૩ ક. ૩૬૧ બીજા ખરા પુરાવાથી મજબુતી મળ્યા શીવાય આવી જુગ્યાનીપર આધાર રાખી શીક્ષા થઇ શકે નહીં રાણી વી. માલીયાબીન સન મખયા મુ. હા. ડો. કી. ૩. ૨૦ સને ૧૮૯૮ માંજેટો તોહમતદાર પૈકી એકને માફીનુ વચન આપ્યું તે કયુલ રાખી જુગ્યાની આ પી ને સેસન કોર્ટમાં ખેચી લેવામાં આવી આ કલમ પ્રમાણે માંજેટની આગલ થએલી જુગ્યાની પુરાવામાં આપવા હરકત નથી રાણી વી. સોનેજી ઇ. લો. રી. ૨૧ અ. ૧૭૫ પુરાવામાં મુકવામાં આવે એટલે પ્રોસીડીંગમાં નોંધી તરજુમો કરીને મુકવી ગોર્વધન મુ. હા. ડો. કી. ૩. ૬-૯-૮૭

૨૮૯. (૧) ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના શાહેદોની જખાની અને તોહોમતવાળાની જખાની (જે હોય તો) પુરી થ

ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના શાહેદોની જખાની લીધા પછી કેમ કરવું. ઈ રહે, ત્યારે તોહોમતવાળાને પુછવું કે તારે પુરાવો રજુ કરવો છે કે નહિ.

(૨) તે કેહે કે મારે પુરાવો રજુ કરવો નથી, તો ફરિયાદનું કામ ચલાવનારે પોતાની તરફના મુકદ્દમાનો સાર કહી સંભળાવવો; અને, જે કોર્ટની નજરમાં એવું આવે કે તોહોમતવાળાએ ગુન્હો કર્યો છે એવો કાંઇ પુરાવો નથી તો પછી આસેસરોની મદદથી જે કામમાં ઇનસાફ થતો હોય તે કામમાં તકસીરવાર નથી એવો ઠરાવ ફક્તરમાં દાખલ કરવાને, અથવા જે કામમાં જયુરીથી ઇનસાફ થતો હોય તે કામમાં તકસીરવાર નથી એવો ઠરાવ કહી સંભળાવવાનું જયુરીને ફરમાવવાને, કોર્ટ મુખત્યાર છે.

(૩) જે તોહોમતવાળો અથવા કેટલાએક તોહોમતવાળાઓમાંનો હરકોઇ તોહોમતવાળો કેહે કે મારે પુરાવો રજુ કરવો છે, અને કોર્ટની નજરમાં એમ આવે કે તેણે ગુન્હો કર્યો છે એવો કોઇ પુરાવો નથી તો પછી આસેસરોની મદદથી જે કામમાં ઇનસાફ થતો હોય તે કામમાં તકસીરવાર નથી એવો ઠરાવ ફક્તરમાં દાખલ કરવાને, અથવા જે કામમાં જયુરીથી ઇનસાફ થતો હોય તે કામમાં તકસીરવાર નથી એવો ઠરાવ કહી સંભળાવવાનું જયુરીને ફરમાવવાને, કોર્ટ મુખત્યાર છે.

(૪) જે તોહોમતવાળો અથવા કેટલાએક તોહોમતવાળાઓમાંનો હરકોઇ તોહોમતવાળો કેહે કે મારે પુરાવો રજુ કરવો છે, અને કોર્ટની નજરમાં એમ આવે કે તેણે ગુન્હો કર્યો છે એવો પુરાવો છે, અથવા મારે પુરાવો રજુ કરવો નથી એવું તેના કેહેવા ઉપરથી ફરિયાદનું કામ ચલાવનાર પોતાની તરફના મુકદ્દમાનો સાર કહી સંભળાવે અને કોર્ટની નજરમાં એમ આવે કે તોહોમતવાળાએ ગુન્હો કર્યો છે એવો પુરાવો છે, તો તોહોમતવાળાને તેનો જવાબ કરવા માંડવાનું કોર્ટે ફરમાવવું.

ટીકા—પુરી થઇ રહે ફરીયાદી તરફનો કેસ પુરો થયા પછી તોહમતદારનો પુરાવો માગવો જોઈએ અને તે વખતે તોહમતદારને પોતાના ખ્યાલમાં કીયા સાક્ષીઓ આપવાના છે તે સેસન કોર્ટ સોધી કાઢવું જોઈએ રાણી વી. મુ. ક. ૧૧૨ વિ. રી. ૨૨ અમુક ફરીયાદી તરફનો સાહેદ આવ્યો નહીં હોય ને તેની જરૂર હોય તો કેસ મુલતવી રાખવો જોઈએ પણ તોહમતદારે પોતાનો ખ્યાલ સર કર્યો હોય તે પછી લેવો ન જોઈએ તોહમતદારે ખ્યાલ સર કર્યો

પછી માનં તોહમતદારે નવો કાંઠ કેસ મુક્યો હોય તો તે વિરૂધ આપવાને માટે બોલાવી શ-
કાયે રાણી વી. રામકીશર ૧૩ વિ. રી. ૩૬ બચાવ સરૂ કર્યો પછી ફરીયાદીના સાક્ષીને ફેર
બોલાવ્યો ને તેણે આપેલી જુગ્યાની વિરૂધ તોહમતદારને પુરાવો રજુ કરવાની તક ન આપ-
વાની સભ ૨૬ કરી ફરી કામ ચલાવવા હુકમ કર્યો રાણી વી. અસનઉલાહ ૧૩ વિ. રી.
૧૫ પુછવું કે x x x પુછવું જ નોંધએ ન પુછે તો તે ભૂલ ઠંકાર્થ જન્ય તેવી નથી બ-
ચાવમાં ઉતરવાનું કહ્યા શીવાય જ્યુરીને આદેસ આપવો તે ખોટું સમજવું ગણાય ધમામ
અલીખાન વી. નાથુખાન ઈ. લો. રી. ૨૩ ક. ૨૫૨ પુછવું નોંધએ જવાબ ન આપે તો તે
વાત દશતરમા નોંધવી ગોપાળ ૧૫ વિ. રી. ૧૬ પુરાવો નથી આ શબ્દોનો અર્થ એવો ન-
હી કરવો કે—ખરો સંતોષ કારક ને નિશ્ચય કારક નોંધએ જો કાંઈ પુરાવો હોય તો તે ક્ષણ
પુરો કરવો નોંધએ ને જ્યુરીથી થતા ધનિસાદના કામમાં જ્યુરીને અને આસેસરથી થતા
ધનિસાદના કામમાં આસેસરનો અભીપ્રાય લીધા પછે જડજને હકીકત પરથી માલમ પડી આ-
વસે તોહમતદારે ગુન્હો કર્યો છે એવો કાંઈ પુરાવો ન હોય તોજ કોર્ટ આગળ કામ ચલા-
વ્યા શીવાય અથવા આસેસરનો અભીપ્રાય માગ્યા શીવાય અથવા જ્યુરીને બચાવમાં ઉતારવા
ની તક આપ્યા શીવાય ગુન્હો નથી એમ ઠરાવવા કહીને ગુન્હો ના સાખીત ઠરાવી શકે રાણી
વી. વજીરામ ઈ. લો. રી. ૧૬ મુ. ૪૧૪ રાણી વી. મતાલાલ ઈ. લો. રી. ૧૦ અ ૪૧૪ આ
ક્લમ પ્રમાણે જ્યારે પુરાવો નહી હોય ત્યારે લાગુ પડે છે પણ તોહમત ખરાબર નથી એનો
સમાવેશ થઈ શકે નહી દવારકાલાલ વી. માહદેવો ઈ. લો. રી. ૧૨ અ. ૫૫૧ ફરમાવવાને
તોહમતદાર વિરૂધ પુરાવો ન હોય તો જડજે નિરદોષ ઠરાવવા જ્યુરીને કેહેવું નોંધએ પણ કે-
દી ગુન્હેગાર છે કે નહી એમ કેહવાને જ્યુરીને બતાવવું નહી રાણી વી. ગીરધારી માનજી
તકસીરવાર નથી એમ ઠરાવેતો આસેસરનો અભીપ્રાય નોંધવાની જરૂર નથી પારવતી ૭ મુ.
હા. કો. રી. ૮૨ નારાયણદાસ ઈ. લો. રી. ૧ અ. ૬૧૦ જવાબ કરવા માંડવાને ફરમા-
વવું પુરાવાનો બોજો સરકાર પર છે દીવાની કેસો માફક સંભવીત હકીકતો પર આધાર ન
રાખવો અનુમાન કરવા કરતા ધનિસાદ કરવા કોરટ શક્તીમાન થાય એવો પુરાવો ન હોય તો
બચાવ કરવા કેહેવું નહી ગણેશ બીખાજી ઠાકુર મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૭-૮-૯૫ નારાયણ
નથુ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૬-૮ ૯૫.

૨૬૦. પછી તોહમતવાળો અથવા તેનો પ્લીડર પોતાની તરફનો મુકદ

મો શરૂ કરવાને મુખત્યાર છે, અને તેણે તેમાં જે હકીક
જવાબ.
ત ઉપર અથવા કાયદા ઉપર આધાર રાખવાનો પોતા

નો ઇરાદો હોય તે હકીકત અથવા કાયદો કેહેવો, તથા

ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના પુરાવા ઉપર જે જે ટીકા પોતાને જરૂરની
લાગે તે કરવી. પછી તે પોતાના શાહેદો હોય તો તેઓને તપાસવાને મુખત્યાર
૨ છે, અને તેઓની ઉલટ તપાસણી તથા ફરી તપાસણી કરવી હોય તો તે ક-
ર્યા પછી પોતાની તરફના મુકદમાનો સાર કહી સંજ્ઞાવવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—તોહમતદારોનો બચાવ એક મેકથી વિરૂધ હોય તો બીજો તોહમતદાર ઉલટ

તપાસ કરી શકે રામચંદ ચેટરજી ઈ. લો. રી. ૨૧ ક. ૪૦૧ તોહમતદારે પ્રથમ કીધું કે પુ-
રાવો આપવો છે પછે ન આપ્યો હોયતો તેથી તેના વિરૂધ અનુમાન થઈ શકે નહી. હરીચર્ણ
ચક્રવર્તી ઈ. લો. રી. ૧૦ ક. ૧૪૦ તથા ઈ. લો. રી. ૮ ક. ૧૨૧ સાક્ષીઓ એમ જણાવે

કે—અમે કાંઈ જાણતા નથી તો પણ થોડા સ્વાલ પુછવા ને તોહમતદારના કેહવામાં કાંઈ સ-
આધ છે તે તપાસવું. બનગર ૫૮૫ ૧૧ વી. રી. ૯.

૨૯૧. જે શાહેદનું નામ તોહોમતવાળાએ અગાઉ નહિ કહ્યું હોય તે શાહેદ હાજર હોય તો તેની જખાનો તોહોમતવાળાને લેવા દેવી; પણ જે માછચેટ તેનો ધનસાફ થવા સારૂ તેને કમિટ કર્યો હોય તે માછચેટને આપણી દીપમાં જે શાહેદોનાં નામ લખ્યાં હોય તે શિવાય બીજા કોઈ પણ શાહેદને સમન કરીને, બોલાવવાનો હક, ૨૧૧ મી તથા ૨૩૧ મી કલમમાં કહેલા પ્રસંગ શિવાય બીજે પ્રસંગે નથી.

ટીકા—અચાવના સાક્ષી હાજર ન હોયતો અચાવ લઈ કામ બંધ રાખવું દુરસ્ત હોય. તો રાખવું જુમીરદીન ૨૩ વિ. રી. ૫૮. માછચેટની આગલ જે સાહેદોના નામ ન આપ્યા હોય તેને બોલાવવાને હક તરીકે માગણી કરી શકે નહી. બોધદનાથસીંગ ૩ વિ. રી. ૨૯. જડજ થોડા ધારેતો બોલાવવાની પરવાનગી આપી શકે. કાંતીતના ઈ. લો. રી. ૮ અં. ૬૬૮ ધણા નામ લીસ્ટમાં આપ્યા હોય તેથી અરજી લેવાની ના પાડી શકાય નહી. નારાયણસીંગ ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૭૬૨.

૨૯૨. જે તોહોમતવાળો અથવા તોહોમતવાળાઓમાંનો હરકોઈ પુરા-પ્રત્યુત્તર આપવાનો શરિ વો રજુ કરે, તો ફરીયાદનું કામ ચલાવનારને પ્રત્યુત્તર યાદનું કામ ચલાવનાર આપવાનો હક છે એવું સમજવું.
નો હક

ટીકા—પ્રત્યુત્તર આપવાનો હક આ કલમની મતલબ એવી છે કે દરેક બાબતને બીજાના પુરાવાની ટીકા કરવા તક આપવી જોઈએ પણ તોહમતદારે જ્યારે અચાવ ન આપ્યો હોય ત્યારે ફરીયાદ પક્ષને પ્રત્યુત્તર આપવાનો હક નથી રાણી વી. હરીચરન ઈ. લો. રી. ૧૦ ક. ૧૪૦ પ્રત્યુત્તર આપવાને હકદાર થસે એટલે આખા કેસપર આપવાને હકદાર થશે તેનો અર્થ એવો નથી કે જે તોહમતદારે સાક્ષી ન આપ્યો હોય તેની બાબતમાં સારૂ કેહવો ને જેને પુરાવો આપ્યો હોય તેનાજ વિરૂધ્ધ પ્રત્યુત્તર આપવો એવો અર્થ નથી સદાનંદ નારાયણ ઈ. લો. રી. ૧૮ મુ. ૩૬૪ ફરીયાદ પક્ષના સાક્ષીઓના કોસ વખતે તોહમતદાર તરફથી કેટલાક દસ્તાવેજ પુરાવામાં મુક્યા તેથી ફરીયાદ પક્ષને પ્રત્યુત્તર આપવાનો હક નથી રાણી વી. ક્રીસ્ના જી ઈ. લો. રી. ૧૪ મુ. ૪૩૬ રાણી વી. ગ્રીસ ઈ. લો. રી. ૧૦ ક. ૧૨૪ રાણી વી. સોલો-મન ઈ. લો. રી. ૧૭ ક. ૯૩૦ પણ જુઓ રાણી વી. કોકટાપાથી ઈ. લો. રી. ૧૧ મ. ૩૩૯ રાણી વી. મોસ ઈ. લો. રી. ૧૬ અ. ૮૮

૨૯૩. (૧) જ્યારે કોર્ટ એમ ધારે કે જે ગુન્હાનું તોહોમત મુક્યું છે તે ગુન્હો જે જગાએ કર્યાનું કેહેવામાં આવ્યું છે તે જ જગા, અથવા બીજી જે જગાએ ધનસાફને લગતી મુદ્દાની બીજી કોઈ પણ વાત બન્યાનું કેહેવામાં આવ્યું છે તે જગા, જ્યુરીએ અથવા આસેસરોએ નજરે જોવી જોઈએ ત્યારે કોર્ટે તે પ્રમાણે હુકમ કરવો, અને કોર્ટના કોઈ અમલદારના હવાલામાં તે જ્યુરીને અથવા આસેસરોને એકલા તે જગાએ લઈ જવા, અને તે જગા કોર્ટે નિમેલા કોઈ રાખસે તેઓને દેખાડવી.

(૨) તે અમલદારે કોરટની રજા શિવાય બીજા કોઈ પણ રાખસ ને તે જ્યુરીમાના અથવા આસેસરોમાંના કોઈની જોડે બોલવા અથવા ચિઠ્ઠી પત્રી વગેરે વડે વ્યવહાર ચલાવવા દેવો નહિ અને કોરટ બીજી રીતે ફરમાવે નહિ તો તે જગ્યા જોવાનું કામ પુરું થઈ રહેલે એટલે તુરત તેઓને પાછા કોરટમાં લઈ જવા.

ટીકા—જગો જોતા પેલલા પક્ષકારને નોટીસ આપવી જોઈએ ને જગો જોવાનું કામ અબીપ્રાય લેતા અવગ કરવું જોઈએ આઉથ બીહારીસીંગ ૧ ક. લો. રી. ૧૪૩ ગુન્હાવાલી જગોએ સાક્ષી તપાસવાનું કામ જડજ આસેસરોને સોંપા શકે નહી છત્રધારીસીંગ ૫ વિ. રી. ૫૯

૨૯૪. કોઈ જ્યુરર અથવા આસેસર સંબંધ રાખનારી કોઈ લગતી હ કીકતથી પોતાની જાતે વાકેફ હોય તો હું એ વાતથી જ્યુરરની અથવા આ વાકેફ છું એવું જડજને જાહેર કરવાની તેની ફરજ છે, એસેસરની જગ્યાની ક્યારે અને પછી બીજા કોઈ શાહેદની માફકજ તેને સમ આ લેવાનો અખત્યાર છે. પીને તેની તપાસણી, ઉલટ તપાસણી તથા ફરી તપાસણી કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—શંકા વગર અને સ્થાપીત થએલો રૂલ છે કે—જ્યુરીના માણસને સોગન આપી સાહેદ તરીકે જુબાની લઈ શકાય જ્યુરી તરીકે એસે ને મત આપે તેથી સાક્ષી આપવાને ના લાયક નથી રાણી વી. મુકતા ૪ એ. લો. રી. ૧૫

૨૯૫. જે કોઈ ઇનસાફનું કામ મુલતવી રાખવામાં આવે, તો જ્યુરીએ જે દિવસપર બેઠક અથવા આસેસરોએ મુલતવી રાખેલા બેઠકે હાજર થવું મુલતવી રાખી હોય તે અને ઇનસાફનું કામ પુરું થતાં સુધી પછીની દરેક બેઠકે દિવસે જ્યુરીએ અથવા હાજર રહેવું, આસેસરોએ હાજર રહેવું.

૨૯૬. હાઇકોરટની આગળ કોઈ મુકદ્દમાનો ઇનસાફ એક કરતાં વધારે દિવસ સુધી ચાલે તે દરમિયાનમાં જ્યુરીને એકઠી રાખ જ્યુરીને પુરી રાખવા વા બાબત તે હાઇકોરટ વખતે વખતે કાનુનો કરવાને મુખત્યાર છે; અને જ્યુરરોને તે કોરટના કોઈ અમલદારના હુવાલામાં એકઠા રાખવા કે તેમને પોતપોતાને ઘેર પાછા જવા દેવા અને રાખવા તો કેવી રીતે રાખવા તે બાબત પ્રેમુખ જડજ સદરહુ કાનુનોને અનુસરીને હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

૩.—જે મુકદ્દમાઓનો ઇનસાફ જ્યુરીથી કર્યો હોય તે મુકદ્દમાઓમાં ઇનસાફનો છેડો.

૨૯૭. જે મુકદ્દમાઓનો ઇનસાફ જ્યુરીથી કર્યો હોય તે મુકદ્દમાઓમાં તો હોમતનો જવાબ દેવાનું કામ પુરું થઈ રહેલું અને ફરિયાદનું કામ ચલાવનારને પ્રત્યુત્તર આપવો હોય તો તે પ્રત્યુત્તર આપે એટલે કોરટે જ્યુરીને આદેશ આપવા માં દેવો, તેમાં ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના તથા તોહોમતવાળાની તરફ

• જ્યુરીને આદેશ

ના શાહેદી પુરાવાનો સાર કહી સંભળાવવો અને જે કાયદા પ્રમાણે જ્યુરીએ ચાલણું તે કાયદો કહેવો.

ટીકા—સાર કહી સંભળાવવો. એ જરૂર છે. કારણકે શુ મુચ્ચુ ને શુ ચુકાદો આપો તે તેનાથી જાણી શકાય રાણી વી. અમીરદીન ૭ એ લો. રી. ૬૩ આદેસ આપતી વખતે અને પક્ષકારના પુરાવાની વાસ્ત વીકને પુરેપુરી હકીકત જ્યુરીને જડજે સોપવી જોઈએ તે તેનાપર કાયદો કેવી રીતે સંબંધ રાખે છે તે ક્યા બાગોપર ફેટલુ વજન આપવું તે પણ બતાવવું. સાર કેહવામાં જુલ એ કાયદાની જુલ છે રાણી વી. ફતેહચંદ ૫ મુ. હા. કો. રી. ૮૫ પુરાવામાં શું શુ તકાવત છે તે શુ મળતું નથી અને કેદીના લાભમાં તે ગેરલાભમાં કીયો પુરાવો છે તે સમજાવવું ચંદ્રકુમાર ૨૫ વિ. રી. ૫૪ આ દેશ ન આપ્યો હોય તો ફરી કામ ચલાવવા હુકમ થાય ૯ વિ. રી. ૫૧ તોહમતદાર ગુન્હેગાર છે અથવા નિર અપરાધી છે. એ વિષેનો વિચાર જણાવવો નહી. ૧ વિ. રી. ૨ શાહેદીના દરેક શબ્દ બાબત જણાવવાની જરૂર નથી મુખ્યસાર વ્યાજબી ગ્રહપણથી બતાવવો રાણી વી. સેપર્ડ ૧૩ વિ. રી. ૨૩ પુરાવામાં મુખ્ય મુદ્દા કીયા છે તે તેનો સંબંધ તોહમતદારની સાથે કેવી રીતે લાગુ પડે છે તે બતાવવું હુકમમાં વ્યાજબી ન્યાય થવા જડજે જ્યુરીને મદત આપવી. બુલાખી કુરમી. ૬ વિ. રી. ૭. સાર કેહતા કાયદો કેમ લાગુ પડે છે તે બતાવવું ૮ વિ. રી. ૮૭ સાર કેહતા તોહમતદાર અગાઉ ખરાબ ચાલેનો હતો એ કેહવું નહી. કુલમશેખ ૧૦ વિ. રી. ૩૯.

૨૯૮. (૧) સફરહુ મુકદમાઓમાં જડજણું કામ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે છે. જડજણું કામ.

- (અ) કાયદાની જે તકરારો ઈનસાફ ચાલતી વખતે નિકળે તે સઘળી તકરારોનો, અને વિશેષ કરીને જે હકીકતો સાબિત કરવાનો વિચાર હોય તે હકીકતોનાં લાગુપણ બાબત, તથા કાંઈ પણ પુરાવો દાખલ થઈ શકે કે નહિ તે બાબત અથવા પક્ષકારોએ અથવા તેમની તરફથી પુછેલા સવાલોની યોગ્યતા બાબત સઘળી તકરારોનો ફેંસલો કરવો; અને પોતાની નજરમાં આવે તો, દાખલ ન થઈ શકે એવો પુરાવો રજુ થતો અટકાવવો, પછી તે પુરાવા બાબત પક્ષકારોએ હરકત લીધી હોય કે નહિ હોય તો પણ;
- (બ) ઈનસાફની વખતે પુરાવામાં આપેલા સઘળા દસ્તાવેજોના અર્થ તથા અન્યબાબત ફેંસલો કરવો;
- (ક) મુકદર બાબતોનો પુરાવો અપાય એટલા માટે હકીકતની જે બાબતો સાબિત કરવાની જરૂર હોય તે સઘળી બાબતોનો ફેંસલો કરવો;
- (ડ) કાંઈ તકરાર નિકળે તેનો નિકાલ પોતે કરવો કે જ્યુરીએ કરવો તે બાબત ફેંસલો કરવો, અને એ બાબત તેનો ફેંસલો જ્યુરીને બંધક છે.

(૨) શાહેદી પુરાવાનો સાર કહી સંભળાવતી વખતે પોતાની નજરમાં યોગ્ય જણાય તો હકીકતની કાંઈ તકરાર અથવા કાયદાની અને હકીકતનાં એ બેઉની ભેગી કાંઈ તકરાર તે કામને લગતી હોય તે બાબત પોતાનો અભિપ્રાય જ્યુરીને જણાવવાને જડજ મુખત્યાર છે.

દર્શાવો.

(અ) જે શખસ તે કામમાં શાહેદ ન હોય તે શખસે કાંઈ મજ-
કુર કહો હોય તે મજકુરનો પુરાવો જે હકીકત ઉપરથી દા-
ખલ થઈ શકે તે હકીકત સાબિત થઈ છે એ સબખ પરથી
તે મજકુર સાબિત કરવાનો વિચાર છે.

તેવી હકીકત હતી એવું સાબિત થયું છે કે નહિ તેનો નિશ્ચય કરવો
એ જડજનું કામ છે જ્યુરીનું કામ નથી.

(બ) જે અસલ દસ્તાવેજ ખોવાઈ ગયાનું અથવા જેનો નાશ થ
ઈ ગયાનું કેહેવું હોય તે દસ્તાવેજનો ઉપપુરાવો આપવા
નો વિચાર છે.

• તે અસલ દસ્તાવેજ ખોવાઈ ગયેલો છે કે નહિ અથવા તેનો નાશ થઈ
ગયો છે કે નહિ તેનો નિશ્ચય કરવો એ જડજનું કામ છે.

રીકા—કેસની હકીકત પર સંબંધ રાખતો હોય તે કાયદો જ્યુરી સમજી શકે તેવી
રીતે તેને સુચના આપવી એ જડજનની દરજ્જા છે અને બરાબર રીતે સમજી અમુક મુદ્દાનું નિ-
રાકરણ કરી શકે તેવી રીતે કાયદાનો ખુલાસો કરવામાં ના આવ્યો હોયતો તે કાયદા કે હકી-
કત સંબંધી ભુલ કરી ખોટી રીતનું સમજાવવું ગણાય છે. રાણી વી. ઝંખુ માહટન ઈ. સો. રી.
૮ ક. ૭૩૯ (૧૨ એ. સો. રી. ૨૩૩) એક કેદીએ બતાવેલી હકીકત તેની સાથેના કેદીના
વિરૂધ્ધ પુરાવામાં લાઇ શકાય નહીં એ સેસન જડજને જ્યુરીને નહીં બતાવ્યાથી અગત્યની ભુ-
લ ગણાય છે. અને જે કે-કેદીઓમાંના દરેકની વિરૂધ્ધ શું પુરાવો છે તે બતાવ્યું હતું તો
પણ આ ભુલ રજુઆતમાં અગત્યની ગણાય છે. રાણી વી. શેખમીયા ૧ મુ. હા. કો. રી. ૧૦

જડજને જ્યુરીને સમજાવવું જોઈએ કે સોબતીનો પુરાવો બીજા પુરાવાથી મજબુતી
મળ્યા શીવાય કમુલ રાખવો ન જોઈએ ને તે પ્રમાણે ન જણાવ્યું હોયતો ખોટું સમજાવ્યું
એમ ગણાય રાણી વી. અરમગ. ઈ. સો. રી. ૧૨ મ. ૧૯૬

તકરારમાં બતાવેલા બનાવટી દસ્તાવેજ ને મથાળે ડાઘાઓ અથવા ફેરફાર કરેલો ખુ-
લ્લી રીતે માલમ પડે તો તે બાબત જ્યુરીના ધ્યાનમાં લાવવાને જડજને હરેક જાતનો હક
છે. રાણી વી. કીસોર મોહનદત્ત ૧૭ વિ. રી. ૫૮

ખુનંથો કિતરતા દરજ્જાનું શીક્ષણીય મનુષ્ય વધતો કેસ જ્યુરીને સોંપીને અને તે ગુન્હા
ને માટે જુદી સજા બનાવીને જડજને જ્યુરી પાસે માંગવું જોઈએ કે-પીનલકોડ ક. ૩૦૪ મુ-
જબ કઈ જાતનું શીક્ષણીય મનુષ્યવધ કેદીએ કર્યું છે આવી રીતે જડજને જ્યુરી પાસે નહીં મા-
ગવાથી હાઇકોર્ટે ઠરાવ્યું કે—તે ગુન્હામાં બતાવેલી વધારે હલકી સજા કરવા લાયક ગુન્હો
કર્યો છે. રાણી વી. અમીરખાન ૧૨ વિ. રી. ૩૫ (૬ એ. સો. રી. અપે. ૮૭) રાણી વી.
કાલીચરન ૧૫ વિ. રી. ૧૭ રાણી વી. સમસેર ૯ વિ. રી. ૫૧

ઇ. પી. કો. ક. ૩૬૬ ના ગુન્હા માટે જ્યુરીથી થતા ઇનસાફના કામમાં ઇશિદાના
સ્વાલ વિશે. જ્યુરીને નિચે મુજબ જણાવ્યું કે-ઇશિદાનો સ્વાલ વિચારવાનો બાકી રેહ છે. તો-
લમત એવું છે કે-છોડીને જુલમથી કે ફાસલાવીને જાર કરમ કરવાના ઇશિદાથી લાઇ ગયો
તે તેથી કેહવાને માટે બસ છે કે-હકીકતથી બીજા અનુમાન પર જવાને માટે સંભવતુ કાર-
ણ બની. બ્યારે જુવાન છોકરીને તેના બાપના ઘરમાંથી રાત્રે લઈ જાય તેથી અનુમાન થાય
છે કે તે ઇશિદાથી લઈ ગયેલો જો હરણ કર્યાનું કમુલ કરીને બીજા ઇશિદાથી લઈ ગયો હ-

તો તે સામીત કરવાની છુટ છે ઠરાવ્યુ કે આમ સમજવવુ તે જ્યુરીને ખોટુ સમજવ્યુ માણુ-
ય ધરાવતો સ્વાલ એ તદ્દન હકીકત પર આધાર રાખે છે. પણ તે જે રીતે મુક્યો છે તે રીતે
દરજખધી નહી પણ જડજે જે વિચાર લીધો છે. તે કમ્બલ રાખે એવી રીતે મુકેલ છે. રાણી
વી. હુકેસ ઇ. સો. રી. ૧૪ અ. ૨૫ એવો કાંઈ પુરાવો નથી કે—તોહમતદાર કે તેના તરફના
માણસ પોલીસ જમાદાર સાથે મળી જવા યત્ન કરતા હતા અને એવો પુરાવો નહી છતાં
જુખાનીઓ લખી લેનાર જમાદાર તોહમતદાર તરફની ખાતુ પૈસાવાળી છે તેથી સાક્ષીઓની
જુખાની લખી લેવામાં વગ લાગી હશે એમ જ્યુરીને સમજવવું એ ગેરકાયદે છે. રાણી વી.
રોધુનીસીંગ ઇ. સો. રી. ૯ ક. ૪૫૫.

જ્યુરીએ મસલત કર્યા પછી આવીને બને કેદીઓ ઉપર રાખેલા તોહમતનો આ ગુન્હેગાર
નથી એવું એકમતે ઠરાવીને જડજે કહ્યું કે—તેઓના ધારવા પ્રમાણે ગુન્હો એક કેદીએ ક
રેલો છે પણ તે ગુન્હો પીનલકોડની કઇ કલમમાં આવી જાય છે એ વિશે ખાત્રી થતી ન
થી તે પરથી જડજે પીનલકોડની કઇ કલમમાં ગુન્હો આવી જાય છે તે નિરાકરણ કરવાનું
તેમને સોંપીને એક નકલ પીનલકોડની મંગાવી આપી ઠરાવ્યું કે—જડજે પોતાની દરજ ખ-
જવી નહી કારણ કે ગુન્હો થએલો હતો તે વિષે શો શક હતો એ તેણે જ્યુરીને પુછવું હ-
તું અને તેમને કાયદો સમજવીને કેદી સામે મળી આવેલી હકીકત તેઓ માનેતો કેવી રીત
નો ગુન્હો થાય એ તેમને ખતાવવું જોઇતું હતું રાણી વી. જસપથસીંગ ઇ. સો. રી. ૧૪ ક.
૧૫૪ ફરીયાદ પક્ષ તરફથી આધાર રખાતા દસ્તાવેજની કાયદેસર ગોઠવણ શી છે તે જ્યુરીને
સમજવવું જોઇએ રાણી વી. સેટલચંદર ૩ વિ. રી. ૬૯ જડજ કેસ એકંદર કરતી વખતે
પોતાના મતને પુરાવાથી જે અસર થઇ હોય તે કેહવાને તે હકીકતના સ્વાલપર સલાહ આપવા
ને બંધાએલ છે દવારકાનાથસેન ૧૩ વિ. રી. ૩૪.

એક અથવા બે નજવા મુદ્દા ઉપર સાંકડીઓએ જુદી હકીકત ખતાવ્યાની બીજી રીતે
મલતા આવતા પુરાવાની ઘણી હકીકત ઉપર ભરસો નહી રાખવાને જ્યુરીને ચેતવણી આપવા
માં જડજે પુખ્ત વિચાર કરવો જોઇએ અને જ્યુરીને ખોટુ સમજવવાનો વાંધો ઉઠાવવાનું
આમ કાંઈ કારણ મળી આવતુ નથી રાણી વી. બસ્તીખન ૧ વિ. રી. ૫૭.

જડજે પ્રથમ બને ખાતુને કમ્બલ હોય તે હકીકત જ્યુરીને સમજવવીને પણ જ્યુરીને
કીયા હસ્યુ ચુકવવાના બાકી રહ્યા છે તે સમજવવુ જોઇએ પણ કેસનું એકંદર સમજવવું
ખણું સધવડતાવાળુ ધારણ કરવું કે જેથી જ્યુરી ખુદી રીતે ને વગરશકે પુરાવાનો સાર સમજ શકે
તે વિચારો વલણ પુરાવામાંથી લેવુ જોઇએ રાણી વી. રાજકમત ખોસ ૧ એ. સો. રી. અપે. ૩૬.

કેસના પુરાવાનો સાર સમજવવતા જડજે ખચાવના પુરાવાનો સાર કહી સંભળાવવો મુકી
દીધેલો. હાઈ કોર્ટને તે પુરાવો ભરસા વગરનો લાગ્યો તેથી ઠરાવ્યુ કે—પુરાવાનું સમજવવું
મુકી દીધાથી કેસના એકંદરને કાંઈ બાધ આવ્યો નથી. રાણી વી. રોચીઆ ઇ. સો. રી. ૭ ક. ૪૨.

જડજે જ્યુરીને ખોટુ સમજવવુ છે કે નહી એ ખાખતનો વિચાર કરતી વખતે એકંદર
કરેલા આખા કેસનો પરિણામ ધ્યાનમાં લેવો જોઇએ અને તેવી રીતે ધ્યાનમાં લેતા એકંદર
કરી વ્યાજખી રીતે જ્યુરીને સમજવવામાં આવ્યો છે એવું કોર્ટને લાગે તો જો કે કેટલીક
મુદ્દાની ખાખતો જ્યુરીને સમજવવી રહી ગઇ હોય તોપણ હાઈકોર્ટ દરમીયાન થઇ શકતી નથી.
રાણી વી. પેસ્તનજી દીનશા ૧૦ મુ. હા કો. રી. ૭૫.

જ્યુરીએ રજુઆત ચલાવી ગુન્હેગાર ઠરાવ્યા ઉપર કરેલી અપીલો જેમા કાયદા વિરૂધ્ધ
પુરાવો દાખલ કરવામા આવ્યો હોય તેવી અપીલોનુ જેવી રીતે જડજે જ્યુરીને કાયદા કે હકી

કત સંબંધી ભુલ કરી ખોટું સમજાવ્યું હોય અથવા બીજી કંઈ બ્યાજબી સુચના આપવામાં ભુલ કરી હોય અને જેના ઉપર અપીલો થઈ હોય તેવી રીતના નિયમ પ્રમાણે તેનું નિરાકરણ કરવું જોઈએ કાયદા વિરૂધ્ધ પુરાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે એવું અપીલ કોર્ટને જે કેસમાં માલમ પડે તે કેસમાં વિચાર કરવો જોઈએ કે આવી રીતે દાખલ થયેલા પુરાવાથી જ્યુરીનો વિરધ અભીપ્રાય બંધાઈ કંઈ નુકસાન થવાનો સંભવ છે કે નહીં અને એવી રીતે સંભવ છે એવું કોર્ટ નું ધારવું હોય તો ત્રણે આસેસરની મદદથી સેસન જડજે રજુઆત ચલાવી છે એવું તે ધારશે ફેસલાની મજબુતીના (ખોટી રીતે દાખલ કરેલા પુરાવા શીવાય) બીજા જોઈએ તેવો પુરાવો હોય તો શીક્ષા બાહાલ રાખવામાં આવશે કોઈ કામમાં પુરાવો એવી રીતનો માલમ પડે કે જે કોર્ટ તે પુરાવો લીધો છે તે કોર્ટ શીવાય બીજી કોર્ટ તેની વાજબી રીતે ખરી કીમત કરી શકે નહીં એવું અનુમાન થાયતો ખાસ કેસમાંજ નવી રજુઆત ચલાવવાનો હુકમ કરવામાં આવે રાણી વી. રામસ્વામી ૬ મુ. હા. કો. રી. ૪૭.

રૂલ્ડ. જ્યુરીનું કામ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે છે—

જ્યુરીનું કામ.

- (અ) મુકદ્દમામાંની હકીકતોની કંઈ બાબત ખરી છે તે નક્કી કરવું અને પછી તે બાબતને આધારે જે ઠરાવ જડજના આદેશ પ્રમાણે કહી સંભળાવવો જોઈએ તે ઠરાવ કહી સંભળાવવો;
- (બ) (કાયદાના શબ્દોશિવાય બીજા) જે પારિભાષિક શબ્દોનો તથા જે શબ્દોનો અર્થ અસાધારણ અર્થમાં કર્યો હોય તથા તે નક્કી કરવાની જરૂર હોય તે સમજાવના અર્થ નક્કી કરવો પછી તે શબ્દો દસ્તાવેજમાં આવ્યા હોય કે નહિ તોપણ;
- (ક) જે તકરારોને કાયદા પ્રમાણે હકીકતની તકરારો ગણવી જોઈએ તે સમજી તકરારોનો ફેસલો કરવો;
- (ડ) સામાન્ય મોઘમ વાક્યો હોય તે અમુક પ્રસંગને લાગુ છે કે નહિ તેનો ઠરાવ કરવો, પણ તે વાક્યોનો સંબંધ કાયદા પ્રમાણે કામ ચલાવવાની રીત સાથે હોય અથવા તેઓનો અર્થ કાયદાથી નક્કી કર્યો હોય તો એ બેઉ પ્રસંગે તેઓનો અર્થ ઠરાવવો એ જડજનું કામ છે, જ્યુરીનું નથી.

દષ્ટાંતો.

- (અ) જ ના ખુન બાબત એનો ધનસાફ ચાલે છે.

ખુનમાં અને શિક્ષણીય મનુષ્ય વધમાં કેટલો ફેર છે તે જ્યુરીને સમજાવવો અને હકીકતોની કંઈ સમજ પ્રમાણે એની ઉપર ખુનનો અથવા શિક્ષણીય મનુષ્ય વધનો ગુન્હો, સાબિત થવાનો ઠરાવ કરવો, અથવા કંઈ સમજ પ્રમાણે એ એ ગુન્હો કર્યો નથી એવો ઠરાવ કરવો એ તેઓને કેહેલું એ જડજનું કામ છે.

હકીકતોની કંઈ સમજ ખરી છે એનો નિશ્ચય કરવો, અને જડજનો આદેશ ખરો અથવા ખોટો હોય અને તે પ્રમાણે પોતાનું મત હોય કે નહિ તોપણ તે આ દેશ પ્ર-

માણે પોતાનો ઠરાવ કહી સંભળાવવો એ જ્યુરીનું કામ છે
(બ) તકરાર એવી છે કે કોઈ અમુક બાબત ઉપર કોઈ શખસે
વાજબી મત ધારણ કરેલો કે નહિ,—કામ ધટિત હુશીયા-
રીથી અથવા બરાબર મેહેનત કરીને કરેલું કે નહિ.

આમાંની દરેક તકરારનો નિશ્ચય કરવો એ જ્યુરીનું કામ છે.

૩૦૦. જે મુકદ્દમાઓનો ધનસાફ જ્યુરીથી થતો હોય તે મુકદ્દમાઓમાં
વિચાર કરવાને એકાં- જડને પોતાનો આદેશ પુરો કર્યા પછી જ્યુરી પોતાના
તમાં જવા બાબત. ઠરાવ બાબત વિચાર કરવાને એકાંતમાં જવાને મુખત્યાર છે.

કોરટની રજા વગર જ્યુરર શિવાય બીજા કોઈ શખસે સદરહુ જ્યુરીના
કોઇપણ મેમ્બરની જોડે બોલવું નહિ અથવા ચિઠ્ઠી પત્રી વગેરે વડે વ્યવહાર
ચલાવવો નહિ.

ટીકા—ઈ. સો. રી. ૯ ક. ૫૪૪ રાણી વી. રાધુનીના કામમાં શીલ્ડ જડને નિચે મુજબ જ-
બાબતું છે “ એમ માલમ પડે છે કે જ્યુરી ફક્ત આઠ મિનીટ માટે વિચાર કરવા ગયા હતા”
આ કેસ જોતા પુરાવાનો વિચાર કરવાને અને પુખ્ત વિચાર કરવાને માટે પુરતો વખત નથી.

૩૦૧. જ્યારે જ્યુરી પોતાના ઠરાવ બાબત વિચાર કરી રહે ત્યારે તેમ-
ઠરાવ કહી સંભળાવવા નો જે ઠરાવ હોય તે અથવા તેમાંના અર્ધાધિકોનો જે
બાબત. ઠરાવ હોય તે જ્યુરીના અગ્રેસરે જડને જણાવવો.

ટીકા—જડને દરેક આસેસરનો અભીપ્રાય સ્પષ્ટ રીતે લખી સેવો જોઇએ તે જ્યુરીમાં જડને
તેમનો ઠરાવ કહી સંભળાવવાનું તેમને કહેવું જોઇએ. રાણી વી. મુસામતમીના ૩ વિ. રી. ૬
કાયદા પ્રમાણે જ્યુરરે તેની અગાડી મુકેલા કેસમાં પોતાની અકલ પ્રમાણે ચાલી પુરાવા પરથી
ફેસલો આપવો જોઇએ પણ પોતાના સોમતીઓના મત પ્રમાણે વિચાર કરવા વગર
ચાલવું જોઇએ નહીં પાંચ માણસની જ્યુરીમાં ત્રણ માણસમાનો એક માણસ એ માણસોએ
કરેલી તપાસ અને તજવીજ ઉપર આધાર રાખતો હોય તો ત્રણ માણસોએ આપેલો ફેસલો
કાયદેસર રીતે વધારે મતનો ફેસલો ગણાતો નથી. પીતાંબર વી. નાસાઈદી ૨૫ વિ. રી. ૪
જ્યુરી ગુન્હેગાર નથી એવો પોતાનો ઠરાવ મોખમ આપી શકે છે તેઓ હકીકત પરથી છોડી
દે છે કે કાયદાથી તે કહેવાને બંધાએલા નથી રાણી વી. ગોરાચંદ ૩ બે. સો. રી. ૧

૩૦૨. જ્યુરીનાં સઘળાં માણસો એક મત ન હોય, તો વધારે વિચાર
કરવા સાડ એકાંતમાં જવાનું તે જ્યુરીને ફરમાવવાને
જ્યુરીવાળાઓનાં જુદાં જડને મુખત્યાર છે. જડને યોગ્ય ધારે તેટલી મુદત પ-
જુદાં મત હોય ત્યારે હી જ્યુરીનાં સઘળાં માણસો એક મત ન હોય તોપણ
કેમ કરવું. તે જ્યુરી પોતાનો ઠરાવ કહી સંભળાવવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—એકમત ન હોય તો વધારે વિચાર કરવાં સાડ જવાને જડને ફરમાવી શકે
ગવર્નમેંટ ઓફ બેન્ગાળ વી. મહાડી ઈ. સો. રી. ૫ ક. ૮૭૧.

૩૦૩. (૧) કોરટે બીજી રીતે હુકમ કર્યો ન હોય, તો જે તોહોમતો
ઉપરથી તોહોમતવાળાનો ધનસાફ કર્યો હોય તે સઘળાં
દરેક તોહોમત બાબત તોહોમતો બાબત જ્યુરીએ પોતાનો ઠરાવ કહી સંભળા-
ઠરાવ કહી સંભળાવવો. વવો, અને તેમનો ઠરાવ શો છે તેનો નિશ્ચય કરવા
સાડ જે સવાલો પુછવાની જરૂર હોય તે સવાલો

જ્યુરીને સવાલ પુછવા તેઓને પુછવાને જડજ મુખત્યાર છે.
તો જડજને અધિકાર છે.

(૨) સદરહુ સવાલો તથા તેમના જવાબો દફતરમાં દાખલ કરવા.
સવાલો તથા જવાબો
દફતરમાં દાખલ કરવા.

ટીકા—તેમનો યો ઠરાવ છે તેનો નિશ્ચય કરવા સારૂ જ્યુરીનો ખરો ઠરાવ શુ છે તેનો નિશ્ચય કરવા સારૂ જ્યુરીને જડજ તેના સવાલો પુછી શકે છે પણ જ્યાં જ્યુરીનો ઠરાવ અસ્પષ્ટ ન હોય પછે તે ભુલ ભરેલો હોય તો પણ જડજની ફરજ છે કે— બીજા સવાલો પુ-
છ્યા શીવાય દાખલ કરવું ધનીમની અરજી બાબત ઇ. સો. રી. ૯ ક. ૫૩ રાણી વી. દાદા
અના ઇ. સો. રી. ૧૫ મુ. ૪૫૨ અસ્પષ્ટ જેવોકે—ધરાદો જ્ઞાન ઉશકેરણી વીગેર બાબતમાં ખુ-
લી રીતે ન જણાવ્યું હોય તો પુછી શકે—અમદુલ રઝક મુ. હા. કો. કી. ૩. ૨-૧૦-૯૪
સ્વસો ને તેમના જવાબો સવાલ ને જવાબ નોંધવા જોઈએ પણ તેનો સાર નોંધવો નહીં
જુમુતી અરજી બાબત ઇ. સો. રી. ૮ ક. ૭૩૯ બે અથવા ત્રણ હકીકત પર કેસનો અટકળનો
આધાર રહેતો કાયદાથી કે નિયમથી જડજને યોબો ને ટુકો ઠરાવ પુછવાને હરકત નથી રાણી
વી. દાદાઅના ઇ. સો. રી. ૧૫ મુ. ૪૫૨

૩૦૪. જ્યારે અકસ્માતથી અથવા ભુલથી ખોરો ઠરાવ કહી સંભળા-
વ્યો હોય, ત્યારે તે દફતરમાં દાખલ કરતાં પેહેલાં અ-
જ્યુરીનો ઠરાવ મુધારવા થવા દાખલ કર્યા પછી તુરત તે ઠરાવમાં મુધારો કરવાને
જ્યુરી મુખત્યાર છે, અને આખરે મુધાર્યા પ્રમાણે તે ઠ-
રાવ થવો જોઈએ.

૩૦૫. (૧) જ્યારે હાઇકોર્ટની આગળ જે મુકદમાનો ઇનસાફ કર્યો હો-
ય તે મુકદમામાં જ્યુરીનાં સધળાં માણસો એકમત હોય
હાઇકોર્ટમાં જ્યુરીના ઠ- અથવા જ્યારે તેમાંના છ જણ એકમત હોય અને જડજ
રાવ પ્રમાણે ક્યારે આ- તેમની સાથે મળતો આવે, ત્યારે જડજે સદરહુ મત પ્ર-
સવું. માણે ફેસલો આપવો.

(૨) જ્યારે સદરહુ પ્રકારના કોઈ પણ મુકદમામાં જ્યુરીની ખાત્રી
થાય કે અમે એકમત થઈશું નહિ, પણ તેમાંના છ જણ એકમત હોય, ત્યારે
અમેસરે જડજને તે મુજબ ખબર આપવી.

(૩) જો જ્યુરીમાંના અર્ધાધિક સાથે જડજ મળતો ન આવે, તો
બીજે પ્રસંગે જ્યુરીને તેણે જ્યુરીને એકદમ રજા આપવી.
રજા આપવા બાબત.

(૪) જ્યુરીમાંના નિદાન છ જણ એકમત ન હોય તો, પોતાને ચો-
ખ લાગે એટલો વખત વીત્યા પછી જડજે જ્યુરીને રજા આપવી.

ટીકા—જ્યારે જ્યુરી એકમતે ન થાય તો જડજ નવી જ્યુરીને નિમવાને બંધાએલ
નથી રાણી વી. અરજુન ૧ વિ. રી ૪૧

૩૦૬. (૧) જે મુકદમાનો ઇનસાફ સેશન કોર્ટની આગળ કર્યો હોય
તે મુકદમામાં જ્યુરીનો અથવા જ્યુરીમાંના અર્ધાધિ-
સેશન કોર્ટમાં જ્યુરીના કનો ઠરાવ નાકબુલ કરવાની જરૂર નથી એમ જડજને
ઠરાવ પ્રમાણે ક્યારે આપવું. લાગે, ત્યારે તેણે તે ઠરાવ મુજબ ફેસલો આપવો.

(૨) તોહોમતવાળો બિન તકસીવાર ઠરે, તો જડજે તેની ઉપર ગુન્હો નાસામિત થયાનો ફેંસલો દફતરમાં દાખલ કરવો. તોહોમતવાળો તકસીરવાર ઠરે, તો જડજે કાયદા મુજબ તેની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કરવો.

ટીકા—જ્યુરીના ઠરાવની સાથે મળતો આવે છે કે નહીં તે સેસન જડજે કહેવું જોઈએ. રાણી વી. બાહાર અક્ષી ૧૫ વિ. રી. ૪૬

૩૦૭. (૧) સદરહુ પ્રકારના કોઈ પણ મુકદ્દમામાં જે જે તોહોમત ઉપરથી તોહોમતવાળાનો ધનસાફ કર્યો હોય તે સઘળા અથવા કોઈ પણ તોહોમત બાબત જ્યુરરીના ઠરાવથી અથવા જ્યુરરીમાંના અધ્યાધિકોના ઠરાવથી જડજે જુદા પડે, અને ધનસાફની મતલબ પાર પાડવાસાફ તે મુકદ્દમા હાઈ કોર્ટમાં મોકલવાની જરૂર છે એમ તેને સ્પષ્ટપણે લાગે, તો તે મુજબ તે મુકદ્દમા તેણે મોકલવો, અને પોતાના મતનાં કારણ લખ્યાં, અને જ્યારે જ્યુરીનો ઠરાવ ગુન્હો નાસામિત થયાનો હોય, ત્યારે જે ગુન્હો થયેલો પોતાને લાગે તે ગુન્હો જણાવવો.

(૨) આ કલમ પ્રમાણે જડજે કોઈ મુકદ્દમા મોકલે, ત્યારે જે તોહોમતો ઉપરથી તોહોમતવાળાનો ધનસાફ કર્યો હોય તેમાંના કોઈ પણ તોહોમત બાબત તેણે ગુન્હો નાસામિત થયાનો અથવા સામિત થયાનો ફેંસલો દફતરમાં દાખલ કરવો નહિ, પણ તોહોમતવાળાને પાછો પેહેરામાં મોકલવાને અથવા તેના જામીન લેવાને તે મુખત્યાર છે.

(૩) અપીલમાં હાઈકોર્ટ જે અખત્યાર ચલાવી શકે તેમાંના હરકોઈ અખત્યાર આવી રીતે મોકલેલા મુકદ્દમાની તજવીજ કરતી વખતે ચલાવવાને તે કોર્ટ મુખત્યાર છે; અને સદરહુ અધિકારને અનુસરીને તથા સઘળા પુરાવાનો વિચાર કર્યા પછી અને સેસન જડજના તથા જ્યુરીના મતને યોગ્ય વજન આપ્યા પછી, જે તોહોમતનામું તૈયાર કરીને પોતાની આગળ રજુ કર્યું હોય તે તોહોમતનામા ઉપરથી જે ગુન્હો તોહોમત ઉપર જ્યુરી ઠરાવી શકત તેવો કોઈપણ ગુન્હો તોહોમતવાળાનો ઉપર નાસામિત થયાનો અથવા સામિત થયાનો ઠરાવ કરવો જોઈએ; અને જે તે ગુન્હો સામિત થયાનો ઠરાવ કરે, તો સેસન કોર્ટ જે શિક્ષાનો હુકમ કરી શકત તેવી શિક્ષાનો હુકમ કરવાને તે મુખત્યાર છે.

ટીકા—પારા ૩ જામા “અને સદરહુ અધિકારને અનુસરીને તથા સઘળા પુરાવાનો વિચાર કર્યા પછી અને સેસન જડજના તથા જ્યુરીના મતને યોગ્ય વજન આપ્યા પછી એ શબ્દો નવીન છે. આ કલમ મુજબના રેફરન્સમાં જડજ અને જ્યુરીના અભીપ્રાયો જ્યાં મલતા થયા હોય ત્યાં તે અભીપ્રાયો હાઈકોર્ટ કમ્યુલ રાખવા જોઈએ અને જે પુરાવો જડજ તથા જ્યુરી બંને એ માન્યો ન હોય તે પુરાવો હાઈકોર્ટથી માની શકાય નહીં રાણી સોમાદાલજી મુ. હા. કો. ત્રી. ૩. ૨૯ સને ૧૮૯૭ રાવી. જેયરામ હરીભાઈના કામમાં બાંબે હાઈકોર્ટે તા. ૯-૩-૯૯ના રોજ દરાવ્યું કે—તોહોમતદાર સામે ચાર તોહોમત હતા ત્રણ તોહોમતની બાબતમાં જડજ જ્યુરી સામે મલતા આવી છોડી મુક્યો એક બાબતમાં મતભેદ પડ્યો જે તોહોમતની બાબતમાં મતભેદ પડ્યો તે ગુન્હો આસેસરની મદદથી ચુકાવાય તેવા સ્વરૂપનો,

હતો છતાં હાઇકોર્ટમાં મોકલ્યો ઠરાવ્યું કે મોકલવવું જો કે ગેરસીરસ્તે છે પણ તે કાયદેસર કાયદેસર રખાય તેમ છે ને આ કલમ પ્રમાણે મોકલી શકાય (૧ એ. સો. રી. ૧૧૪) જ્યુરીના ઘણા મતે જણાવ્યું કે—ગુન્હોગાર નથી જડજ તે સાથે મલતો ન આવ્યો ને જ્યુરીના મતને આસેસર તરીકે ગણી સજા કરી ઠરાવ્યું કે ગેરકાયદે છે પાછલથી તેમ ન થાય છોડી દેવા જોઈતા હતા અથવા આ કલમ પ્રમાણે હાઇકોર્ટમાં મોકલવું જોઈતું હતું સુબળ કુમારી વી. રાણી ઇ. સો. રી. ૨૫ ક. ૫૫૫ જુદો પડે તો આ કલમ મુજબ કરવું માહોડી ઇ. સો. રી. ૫ ક. ૮૭૧ તથા ગુરવાડુ ઇ. સો. રી. ૧૩ મ. ૩૪૩ જુદો પડે છે કે કેમ તે ખુલી રીતે બતાવવું મંદબાગદી ૭ વિ. રી. ૬ જે ગુન્હો થએલો પોતાને લાગે તે ગુન્હો જણાવવો. જ્યુરીએ ગુન્હો નાસાખીત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય તે સાથે જડજ મલતો ન હોયતો હાઇકોર્ટમાં કેસ મોકલતા તેના અભીપ્રાય પ્રમાણે જે ગુન્હો બન્યો હોય તે જણાવવો જોઈએ રાણી વી. શાહારી. ઇ. સો. રી. ૩ ક. ૨૬૩ અપીલમાં જે અખત્યાર હાઇકોર્ટ ચલાવી શકે. આ શબ્દો પ્રોસીજર બતાવે છે જેવા કે નોટીસ વીગેરે પોચાડવી રાણી વી. દુનજેલીય ૧૧ એ. સો. રી. ૧૪ સરકાર તરફથી અપીલ થઈ છે એમ સમજી નિકાલ કરવો બીનમિપર ખેનરજી ૨૦ વિ. રી. ૭૦ જ્યુરીનો ઠરાવ. જ્યુરીનો ઠરાવ ઉગત ભરેલો અથવા સ્પષ્ટ ચુક ભરેલો ન હોય તો જ્યુરીનો ઠરાવ રદ કરવો નહીં મણીઆ દયાલ ઇ. સો. રી. ૧૦ સુ. ૪૯૭ જકવીએટ ઇ. સો. રી. ૧૧ ક. ૮૫ ધનમકાઝી ઇ. સો. રી. ૯ ક. ૫૩.

ગ.—જ્યુરીને રજા આપ્યા પછી તોહોમતવાળાનો ફરીથી

ઈનસાફ કરવા બાબત.

૩૦૮. જ્યારે જ્યુરીને રજા આપવામાં આવે ત્યારે તોહોમતવાળાને (પ્રસંગપ્રમાણે) પેહેરામાં અટકાવી રાખવો અથવા જામીન ઉપર છોડવો, અને બીજી કોઈ જ્યુરીથી તેનો ઇનસાફ કરવો, પણ જો જડજની નજરમાં એમ આવે કે તોહોમતવાળાનો ફરીથી ઇનસાફ નહિ કરવો જોઈએ, તો તે પ્રસંગે જડજે તોહોમતનામાની ઉપર તે મતલબની નોંધ કરવી, અને તે નોંધનું ફળ ગુન્હો નાસાખીત થયાના ઠરાવ જેવું થશે.

હ.—આસેસરોની મદદથી ઇનસાફ કરવાના મુકદ્દમામાં ઇનસાફનો છેડો.

૩૦૯ (૧) જે મુકદ્દમાનો ઇનસાફ આસેસરોની મદદથી કર્યો હોય તે મુકદ્દમામાં જ્યારે તોહોમતનો જવાબ દેવાનું કામ પુરું થઈ રહે અને ફરિયાદનું કામ ચલાવનારને પ્રત્યુત્તર આપવો હોય તો તે આપે એટલે, કોઈ ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના અને તોહોમતવાળાની તરફના શાહેદી પુરાવાનો સાર કહી સંબળાવવાને મુખત્યાર છે, અને પછી કોર્ટે દરેક આસેસરને તેનો મત મોહોડીથી કેહેવાનું ફરમાવવું અને તે મત દફતરમાં દાખલ કરવો.

(૨) પછી જડજે ફેસલો આપવો, પણ તેમ કરવામાં તે આસેસરોના મત પ્રમાણે ચાલવાને બંધાયેલો નથી, ફેસલો.

(૩) જે તોહોમતવાળા ઉપર ગુન્હાં સાબિત થયાનો ઠરાવ થાય, તે જડજે તેની ઉપર કાયદા મુજબ શિક્ષાનો હુકમ કરવો.

ટીકા-પુરૂષ આસેસરોનો અભીપ્રાય લીધા પછે ડાક્ટર જેડે કોર્ટ બાહાર વાતકરો તે ની જુબાની લીધી ઠરાવ્યું કે—અયોગ્ય પગલુ છે કેસ મુલતવી રાખી આસેસરોને હાજર રાખી બીજા સાક્ષી માફક જુબાની લેવી જોઈતી હતી રાણી વી. જઈઆલાલ ક. વિ. નો ૧૮૮૯ પા. ૮૧ કોર્ટ સાર લખી લેવામા ફરીયાદીના વકીલની મદત ન લેવી કોર્ટ ન લખી શકેતો બીજા સ્વતંત્ર માણસની અથવા કોર્ટના બીજા અમલદારની મદત લેવી શરૂલા હવાલદાર ઇ. લો. રી. ૯ ક. ૮૭૫ દરેક આસેસરનો દરેક આસેસર પોતાનો મત જુદો આપવો ને તે જુદો દાખલ કરવો જોઈએ ગર્વમેટ વી. ધારી. ન. અ. આગ્રા. તા. ૭-૬-૬૨ પા. ૧૨૦ રાણી વી. બ્રાહ્મજીત. ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૧ પા. ૧૪૫ તે મત દફતરમા દાખલ કરવો આસેસરોએ અભીપ્રાય એટલે પછે તેમને તોહમતદારની કમુલાત વિષે જણાવી તેમનો અભીપ્રાય બદલે તેમ ન કરવું આસેસરોનો અભીપ્રાય સારો ખોટો કે ગાંડો જેવો હોય તેવો દફતરમા દાખલ કરવો રાણી વી. ટીકારામ ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૬ પા. ૨૨ જડજે દરેક આસેસરનો મત સ્પષ્ટ રીતે લખી લેવો જોઈએ રાણી વી. મુસા માટ ૩ વિ. રી. ૬ તેમજ બેધાનાયની અરજી બાબત ૪ ક. લો. રી. ૪૦૫ આસેસરો જડજના મતથી જુદા પડેતો તેમણે પોતાના મતના કારણો ઘણુંકરીને બતાવવા રાણી વી. બસમોઆનન્ટ ૩ વિ. રી. ૨૧ કેસના સઘળા પુરાવાપર આસેસરોનો મત લીધા શીવાય કાંઈપણ સગ્ન કાયદેસર થઈ શકે નહી રાણી રી. ભગવાનલાલ ૧૫ વિ. રી. ૩ જે તોહમત હોય તો દરેક તોહમત પર અભીપ્રાય આપવો જોઈએ જડજે આસેસરના મતપર લક્ષ આપવી ઠરાવ કરવો રાણી વી. મનામલ ૨૨ વિ. રી. ૩૪ જાહેત મા હેતીનો આસેસરે અભીપ્રાય આપ્યો હોય કે જેને પુરાવાથી મનજ્યુતી મળતી ન હોય તો તે નોંધી ન લેવો રાણી વી. રામચરન ૨૪ વિ. રી. ૨૮ મોદેશી આસેસરોએ મોદેશી અભીપ્રાય આપવો ને તે દરેક જુદો આપવો અને જડજે તે લખી લેવો રાનીજીત ન. અ. આગ્રા જુ. ન ૨૦ ૧૮૬૨ પા. ૧૨૭ આસેસરનો મત લીધા શીવાય નિરદોષ ઠરાવેલ. ઠરાવ્યું કે જે કે ભુલ છે પણ ક. ૫૩૭ પર નજર રાખતાં દરમીયાન થવા જેવું કારણ નથી નારાયણદાસની અરજી બાબત ઇ. લો. રી. ૧ અ. ૬૧૦

આઈ.—અગાઉ ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ થયો હોય તે.

પ્રસંગે કામ ચલાવવાની રીત.

૩૧૦. જ્યુરીથી અથવા આસેસરોની મદદથી ઇનસાફ કરવામાં આવે

અગાઉ ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ થયો હોય તે પ્રસંગે કામ ચલાવવાની રીત.

તેમાં તોહોમતવાળાની ઉપર જે ગુન્હાનું તોહોમત મુક્યું હોય તે ગુન્હો અગાઉ કોઈ ગુન્હાની સાબિતીનો, ઠરાવ થયા પછી કરેલો હોય, ત્યારે ૨૭૨ મી, ૨૮૬ મી, ૩૦૫ મી, ૩૦૬ ઠી અને ૩૦૯ મી કલમમાં કામ ચલાવવાની જે રીત ઠરાવી છે તેમાં હેઠળ લખ્યા મુજબ ફેરફાર કરવો.

(અ) પછવાડેના ગુન્હાનો હું તકસીરવાર છું એવો જવાબ તોહોમતવાળાએ દીધો ન હોય અથવા પછવાડેના ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો નહિ હોય તો અને ત્યાં મુધી,

તોહોમતનામાના જે ભાગમાં અગાઉ ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ થયાની વાત લખી હોય તે ભાગ કોર્ટમાં વાંચી સંભળાવવો નહિ, અને તોહોમતનામામાં કદાચ મુજબ અગાઉ તમારી ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો છે કે નહિ એવું તોહોમતવાળાને પુછવું નહિ.

(ખ) પછવાડેના ગુન્હાનો હું તકસીરવાર છું એવો જવાબ તે આપે અથવા તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવે, તો પછી તેને પુછવું કે તોહોમતનામામાં કદાચ મુજબ તમારી ઉપર અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો છે કે નહિ.

(ક) મારી ઉપર સદરહુ પ્રમાણે અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયેલો છે એવો જવાબ તે આપે, તો જડજ તેની ઉપર તે મુજબ શિક્ષાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે, પણ મારી ઉપર સદરહુ પ્રમાણે અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયેલો નથી એમ તે કહે, અથવા સદરહુ સવાલનો જવાબ દેવાની ના કહે અથવા જવાબ દે નહિ, તો પછી જ્યુરીએ અથવા કોર્ટે અને આસેસરોએ (જેમ હોય તેમ) સદરહુ પ્રમાણે અગાઉ ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ થયાની વાત સંબંધી પુરાવો સાંભળવો જોઈએ, અને તે પ્રસંગે (જ્યુરીથી ધનસાફ થતો હોય ત્યારે) જ્યુરરોને ફરીથી સમ આપવાની જરૂર નથી.

ટીકા—કોર્ટમાં વાંચી સંભળાવવો નહીં બદ દાનતથી ચોરીની મિલકત રાખ્યાને માટે કેદી ઉપર કામ ચલાવી કેસ જ્યુરીને સોપતી વખતે જડજે પ્રથમ ચોરીનો ગુન્હો કર્યાની સાબિતી પુરાવા તરીકે ધ્યાનમાં લેવાને જ્યુરીને ફરમાવ્યું કે જેથી તોહોમતદારની ચાલચલગત વિષે સારી રીતે અનુમાન થઈ શકે ઠરાવ્યું કે—કાયદા કે હકીકત સંબંધી ભુલ કરી જ્યુરીને ખોટું સમજાવ્યું ગણાય છે કારણ કે કોર્ટમાં વાંચી સંભળાવવું ન જોઈએ તેમજ પુરાવા એ કટની ૬. ૫૪ ને કે એમ બતાવેલું છે કે—પ્રથમ ગુન્હો કર્યો હતો એ બાબત પુરાવામાં લઈ શકાય છે તોપણ તે કલમમાં પછી એમ પણ બતાવેલું છે કે—ખરાબ ચાલનો છે તે કામમાં પુરાવામાં લેવાય નહીં ને તેથી કરીને પુરાવો કામમાં આવી શકે નહીં ને તેથી દાખલ પણ થઈ શકે નહીં પ્રથમ ગુન્હોગાર ઠરેલો એ બતાવવાની ખરી મતલબ ઘણીજ ખાસ બાબતો શીવાય કેદીપર રાખેલો ગુન્હો સાબિત થાય તો કેટલી સજા કરવી એ નક્કી કરવાની છે. રાણી વી. સેસન ડાસાઈ ઈ. લો. રી. ૫ ક. ૭૬૮ જે વખતે ચાલતા કેસમાં બ્યાં મુખી કેદી ને ગુન્હોગાર ઠરાવવામાં આવે નહીં ત્યાંસુધી પહેલી શીક્ષા થએલા કામનું દફતર પુરાવામાં લઈ શકાય નહીં. રાણી વી. જીહન મુલીક ૫ વિ. રી. ૬૭.

જ્યુરી અગર આસેસરોની રૂબરૂ ચાલેલા કેસના દફતરમાં ખેશક બતાવવું જોઈએ કે તોહોમતદારને રાખેલા તોહોમત માટે બ્યાંસુધી ગુન્હોગાર ઠરાવવામાં આવ્યો તોહોમત ત્યાંસુધી પ્રથમ કરેલા ગુન્હાની બાબત જોવામાં આવી તોહોમતી. રાણી વી. ફીરોઝ બીહારીદાસ ૧૨ ક. લો. રી. ૫૫૫ પેહલા શીક્ષા થએલું કામનું દફતર બ્યાંસુધી રજુઆત પુરી થઈ નથી ત્યાંસુધી કા

મમાં દાખલ કરવું ન જોઈએ કારણ કે ગુન્હે ઠરાવ્યા પછી સજા કરતી વખતે તે કામનું છે સણી વી. શીયુ મંડલ ૩ વિ. રી. ૩૮.

દશતર ખાનાની ફક્ત નકલ (કેરીઅત) એ કેદી પ્રથમ ગુન્હેગાર ઠર્યો હતો એ સાબીત કરવાને જોઈએ તેવો પુરાવો નથી તે બાબત વિષે અને પ્રથમ ગુન્હેગાર ઠરેલો તેજ કેદી હતો એ વિષે સોગતપર જુખાની લેવી જોઈએ સણી વી. શેખ રામજન ૬ એ. લો. રી. અપે. ૧૧ (૧૫ વિ. રી. ૫૩) અગાઉ ગુન્હેગાર ઠરાવ્યાનું બતાવેલા તોહમતનામામાં પહેલા કેટલી સજા થઈ હતી તે બતાવવાની જરૂર નથી પ્રો. તા. ૧૭ અપ્રેલ સને ૧૮૬૮ ૪ મ. હા. કો. રી. અપે. ૧૧.

૩૧૧. ઉપલી છેટલી કલમમાં ગમે તે ઠરાવ હોય તોપણ, પછવાડેના ગુન્હાનો ઇનસાફ કરતી વખતે અગાઉ કોઈ ગુન્હાની સાબિતીના ઠરાવનો પુરાવો એવા અગાઉના ગુન્હાની સાબિતીના ઠરાવની હકીકત સન ૧૮૭૨ ના હિંદુસ્તાનના પુરાવાના કાયદાના ઠરાવ પ્રમાણે લગતી હોય તો આપવાનો અધિકાર છે.

જ.—હુકુમત સાર જ્યુરરોની ટીપ તથા તે કોર્ટ સાર જ્યુરરોને સંમત કરવા બાબત.

૩૧૨. સ્પેશિયલ જ્યુરરોની ટીપમાં એકી વખતે ચારસે કરતાં વત્તા સ સ્પેશિયલ જ્યુરરોની સંખ્યા. ખસોનાં નામ નોંધવાં નહિ.

૩૧૩. (૧) દરેક વર્ષમાં એપ્રિલ મહિનાની પેહેલી તારિખની અગાઉ કામન તથા સ્પેશિયલ અને હુકુમત વખતે વખતે ફરમાવે તેવી કાનુનોને અ જ્યુરરોની ટીપ, તુરસરીને કલાર્ક ઓફ ધી કૌને,

(અ) કામન જ્યુરર દાખલ કામ કરવાને પાત્ર હોય એવા સઘળા શખસોની ટીપ તૈયાર કરવી; અને,

(બ) ફક્ત સ્પેશિયલ જ્યુરર દાખલ કામ કરવાને પાત્ર હોય એવા શખસોની ટીપ તૈયાર કરવી.

(૨) આ બીજી ટીપ તૈયાર કરવામાં, જે સખસોના નામ તેમાં નોંધવામાં આવે તે શખસોની મિલકત, આબરૂ તથા કેળવણી ઉપર ન જરૂર રાખવી.

(૩) કોઈ શખસનું નામ કોઈ અગાઉના વર્ષની સ્પેશિયલ જ્યુરરોની ટીપમાં દાખલ કરેલું હતું તેટલાજ સખસપરથી તે શખસનું નામ સ્પેશિયલ જ્યુરરોની ટીપમાં દાખલ કરાવવાનો તેને હક્ક થશે નહિ.

(૪) કલકત્તાની હુકુમતની બાબતમાં ગવરનર જનરલ ઇન કૌન્સિલ, અને બીજી હુકુમતની બાબતમાં સ્થાનિક સરકાર, કોઈપણ પગારવાળા સરકારી અમલદારને જ્યુરર દાખલ કામ કરવાનું માફ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૫) ઉપર કહેલી કાનુનોને અનુસરીને સદરહુ ટીપ પોતાને વાજબી જણાય તેવી રીતે તૈયાર કરવાની કલાર્ક ઓફ ધી કૌનેને પુરતી મુખત્યારી છે એવું સમજવું, અને તેના ઠરાવ ઉપર કોઈ અપીલ ચાલશે નહિ અથવા તે ઠરાવની તપાસ થશે નહિ.

ટીપ તૈયાર કરનાર અમલદારની મુખત્યારી.

૩૧૪. (૧) કોમન જ્યુરર દાખલ અને સ્પેશિયલ જ્યુરર દાખલ કામ કરવાને પાત્ર હોય એવા શખસોની પ્રારંભની ટીપો ઉપર કલાર્ક ઓફ ધી કૌને સહી કરવી, અને તે તથ્યાર થાય ત્યાર પછીના એપ્રિલ મહિનાની ૧૫ મી તારીખ પેહેલાં એક વખત સ્થાનિક સરકારી ગેઝીટમાં તે ટીપો પ્રસિદ્ધ કરવી.

(૨) કોમન જ્યુરર દાખલ તથા સ્પેશિયલ જ્યુરર દાખલ કામ કરવાને પાત્ર હોય એવા શખસોની સુધારેલી ટીપો ઉપર સદરહુ મુજબ સહી કરીને તે તથ્યાર થાય ત્યાર પછીના મે મહિનાની પેહેલી તારીખ પેહેલાં એક વખત સ્થાનિક સરકારી ગેઝીટમાં તે ટીપો પ્રસિદ્ધ કરવી.

(૩) સદરહુ ટીપોની નકલો કોર્ટનાં મકાનના કોઈ પ્રસિદ્ધ ભાગ ઉપર ચોટાડવી.

૩૧૫. (૧) સદરહુ સુધારેલી ટીપોમાં જે શખસોનાં નામ નોંધ્યાં હોય તે શખસોમાંથી જેઓ સ્પેશિયલ જ્યુરીઓમાં કામ કરવાને પાત્ર હોય તેઓમાંના ઓછામાં ઓછા સતાવીશ શખસોને, અને જેઓ કોમન જ્યુરીઓમાં કામ કરવાને પાત્ર હોય તેઓમાંના ઓછામાં ઓછા ચોપન શખસોને દરેક ધલાકાના મુખ્ય શેહેરમાં દરેક સેશનમાટે સમન કરવા.

(૨) કોઈ શખસને છ મહિનામાં એક કરતાં વધારે વાર તેના વગર સંજ્યા પુરી થઈ શકતી ન હોય તો એ પ્રમાણે સમન કરવો નહિ.

(૩) કોમન જ્યુરી સેશન ચાલતી હોય તે દરમિયાનમાં જો એમ જણાય કે સદરહુ પ્રમાણે સમન કરેલા શખસોની સંજ્યા પુરતી નથી, તો ઉપર કહ્યા મુજબ કામ કરવાને પાત્ર હોય એવા બીજા શખસોની જેટલી સંજ્યાની જરૂર હોય તેટલી સંજ્યાને સદરહુ સેશન માટે સમન કરવી.

૩૧૬. જ્યારે કોઈ હુકમકોર્ટ પોતાની અસલ ફોજદારી હુકમત ચલાવવા સાથે ધલાકાના મુખ્ય શેહેરોની બહાર કોમન જ્યુરી એ બેઠક કરવાના પોતાના ધરાદાની નોટીસ આપી હોય, ત્યારે તે હુકમકોર્ટ કોમન જ્યુરી હુકમ કરે તેને અનુસરીને, સદરહુ જગાની સેશન કોર્ટ પોતાની આગળ જ્યુરરોને સમન કરવા બાબત આ કાયદામાં આગળ ફરમાવેલી રીતે પોતાની ટીપમાંથી જ્યુરરોની પુરતી સંજ્યાને સમન કરવી.

૩૧૭. (૧) એ પ્રમાણે જ્યુરર દાખલ સમન કરેલા શખસો ઉપરાંત જો સદરહુ સેશન કોર્ટને જરૂર લાગે તો મલિકામાઓમાંના લશ્કરમાંના જે શનદી તથા વગર શનદી અમલદારો પોતાની બેઠકની જગાથી દસ માઇલની અંદર રહેતા હોય તે અમલદારોની જેટલી સંજ્યા ઉપર કહ્યા મુજબ હુકમકોર્ટની આગળ જે શખ-

સોની ઉપર ગુન્હાનાં તોહોમત મુક્યાં હોય તે શખસોનો ધનસાફ કરવા સાફ જોઈતી જ્યુરીઓ પુરી કરવાને પોતે જરૂરની ધારે તેટલી સંખ્યાને તે સેશન કોર્ટે, કમ્પાઈંગ અમલદારને લખી જણાવ્યા પછી, સમન કરાવવી.

(૨) એ પ્રમાણે સમન કરેલા સઘળા અમલદારો, આ કાયદામાં ગમે તે કશું હોય તે છતાં, સદરહુ જ્યુરીઓમાં કામ કરવાને પાત્ર થશે, પણ સદરહુ પ્રકારના જે અમલદારને તેનો કમ્પાઈંગ અમલદાર તાકીદનાં લશ્કરી કામના સખખથી, અથવા બીજા કોઈ પણ વિશેષ લશ્કરી કારણસાફ, માફ કરાવવા માગતો હોય તે અમલદારને સમન કરવો નહિ.

૩૧૮. ૩૧૫ મી, ૩૧૬ મી, અથવા ૩૧૭ કલમ પ્રમાણે સમન કરેલો જે શખસ કાયદેસર કારણવગર તે સમનથી ફરમાવ્યા મુજબ જ્યુરો હાજર થવાને હાજર થવાને ચુકે, અથવા હાજર થઈને જડજની રંબ ચુકે તે બાબત. લીધાવગર જતો રહે, અથવા કોર્ટે કામ મુલતવી રાખીને પછી હાજર થવાનો હુકમ કર્યો હોય તે વખતે હાજર થવાને ચુકે, તે શખસે તિરસ્કારનો ગુન્હો કર્યો છે એવું સમજવું, અને જડજને યોગ્ય લાગે એટલો દંડ તેના હુકમથી આપવાને તે શખસ પાત્ર થશે; અને સદરહુ દંડ આપવામાં કસુર થાય તો, તે આપે ત્યાંસુધી દિવાની તુરંગમાં વધારેમાં વધારે છ મહિનાની મુદત સુધી કેદને પાત્ર થશે.

પરંતુ એવું ઠરાવ્યું છે કે કોર્ટની નજરમાં આવે તો આ પ્રમાણે કરેલો કોઈપણ દંડ અથવા કેદ માફ કરવાનો તેને અધિકાર છે.

ટીકા—“ વધારેમાં વધારે છ મહિનાની મુદત સુધીની ” એ શબ્દો નવીન છે તેમજ બેલો પારેમાફ માફ કરવા સંબંધી નવીન છે.

કે.—સેસન કોર્ટ સાફ જ્યુરોની તથા આસેસરોની ટીપ,
અને તે કોર્ટ સાફ જ્યુરોને તથા આસેસરોને
સમન કરવા બાબત.

૩૧૯. હેઠળ કશું છે તે શિવાય કરીને એકવીસથી તે સાઠ વરસની ઉંમર સુધીના સઘળા મરદો જે જીલ્લામાં તેઓ રહેતા હોય તે જીલ્લાની અંદર, અથવા, સ્થાનિક સરકારે સ્થાનિક હકીકતોનો વિચાર કરીને આ બાબતમાં બીજા કાંઈપણ તેનાથી નાનો પ્રદેશ મુકરર કર્યો હોય તો તે પ્રમાણે મુકરર કરેલા પ્રદેશની અંદર જે ધનસાફ કરવામાં આવે તેમાં જ્યુરો અથવા આસેસરો દાખલ કામ કરવાને પાત્ર છે એવું સમજવું.

ટીકા—“ અથવા સ્થાનિક સરકારે સ્થાનિક હકીકતોનો વિચાર કરીને આ બાબતમાં બીજા કોઈપણ તેનાથી નાનો પ્રદેશ મુકરર કર્યો હોય તો તે પ્રમાણે મુકરર કરેલા પ્રદેશની અંદર ” આ શબ્દો નવીન છે.

૩૨૦. હેઠળ લખેલા શખસોને જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ કામ કરવાની જવાબદારીમાંથી માફી છે, એટલે:—

(અ) જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટથી ઊંચા દરજ્જાના જે અમલદારો સિવિલ ખાતામાં ચાકરીએ હોય તે અમલદારો;

- (બ) પગારવાળા જડભે;
- (ક) રેવિન્યુ અથવા કસ્ટમના કમિશનરો તથા કલેક્ટરો;
- (ડ) પોલીસ અમલદારો તથા કસ્ટમ ખાતામાં પ્રિવેનટિવ સર્વિસમાં કામે લાગેલા શખસો;
- (ઘ) મેહેસુલની વસુલાતના કામમાં લાગેલા જે શખસોને તેઓના હોદ્દાના કામના સખબથી માફ કરવાનું કલેક્ટર ચોગ્યધારે તે શખસો;
- (ઙ) જે શખસો પોતપોતાના ધર્મમાં ખરેખર ઉપાધ્યાય અથવા ઉપદેશકનું કામ કરતા હોય તે શખસો;
- (ગ) મલિકામાઆઝમના લશ્કરમાંના શખસો, પણ બ્યારે વિદ્યમાનકાળે અમલમાં હોય એવા કોઈ કાયદાથી તેઓને જ્યુરર અથવા, આસેસર દાખલ કામ કરવાને વિશેષ કરીને પાત્ર કર્યા હોય તે શિવાય કરીને;
- (હ) સર્જન તથા બીજા જે શખસો ખુલ્લી રીતે તથા હુમેશ વૈધનો ધંધો કરતા હોય તે શખસો;
- (આઘ) (સન ૧૮૭૯ ના કાયદાનો ધંધો ચલાવનારા બાબતના આક્ટમાં બ્યાખ્યા કર્યા પ્રમાણે) કાયદાનો ખરેખર ધંધો ચલાવનારા;
- (જ) જે શખસો પોસ્ટ ઓફીસમાં તથા તાર ખાતાંઓમાં નોકર હોય તે શખસો;
- (ઝે) દિવાની કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૬૪૦ મી તથા ૬૪૧ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે જે શખસોને કોર્ટમાં જાતે હાજર થવાનું માફ કર્યું હોય તે શખસો;
- (સ) બીજા જે શખસોને જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ કામ કરવાની જવાબદારીમાંથી સ્થાનિક સરકારે માફી આપી હોય તે શખસો;

ટીકા—“બ રકમમાં પગારવાળા ” એ શબ્દો નવીન ઉમેરા છે. ૬ રકમમાં પોલીસ અમલદારો એ શબ્દ નવીન ઉમેરા છે આઘ રકમ તદ્દન નવીન છે.

૩૨૧. (૧) જે શખસો જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ કામ કરવાને પાત્ર હોય, અને જેઓ સેશન જડજના તથા જલ્લાના કલેક્ટરના અથવા બીજા જે અમલદારને સ્થાનિક સરકાર આ બાબત નીમે તે અમલદારના વિચાર પ્રમાણે જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ કામ કરવાને યોગ્ય હોય, અને જેઓની વિરૂધ્ધ ૨૭૮ મી કલમની બ થી હ મુધીની (એ બંને સુધ્ધાં) રકમો મુજબ સફળ થાય એવી રીતે હુરકત લેવાનું સંભવતું ન હોય તે શખસોની કક્કાવાર એક ટીપ સેશન જડજે તથા કલેક્ટરે અથવા ઉપર કહ્યા મુજબ બીજા અમલદારે તૈયાર કરવી.

(૨) તે ટીપમાં સદરહુ પ્રકારના દરેક શખસનું નામ, રેહેવાનું ઠેકાણું અને તે કોણ છે તે અથવા તેનો ધંધો શો છે તે લખવું; અને જે તે શખસ યુરોપિયન અથવા અમેરીકન હોય, તો તેની કોમ તે ટીપમાં લખવી.

ટીકા—જીલ્લાઈ હાઇ કોર્ટ સરકયુલર બુક પાને જણાવ્યું છે કે—ક. ૩૨૧, ૩૨૨, ૩૨૩, ૩૨૪ અને ૩૨૫ મી કલમોમાં ફરાવ્યા મુજબ દર વરસના જાન્યુઆરી મહીનામાં અથવા ત્યાર પછે જેમ અને તેમ જલદી જ્યુરોની ટીપ તૈયાર કરવી પ્રસીધ કરવી તથા સુધારવી.

ઇંગ્રેજ ભાષાનું જ્ઞાન નહીં ધરાવનારા સખસોને જ્યુરરના લીસ્ટમાં દાખલ કરવા નહીં પરતુ એવું ફરાવ્યું છે કે—જો ઇંગ્રેજ ભાષા જાણનારા સખસોની પુરતી સંખ્યા મળી સફેદ નહીં તો ઇંગ્રેજ ભાષા નહીં જાણે એવા સખસો દાખલ કરી જ્યુરરોની જોઇતી સંખ્યા ટીપમાં પુરવી અનુભવી ગણા ને સ્વતંત્ર હોય તેવાને જ્યુરર તથા આસેસર તરીકે પસંદ કરવા સમ-દત યોધરી ૨૩ વિ. રી. ૮૫.

૩૨૨. સદરહુ ટીપની નકલો કલેક્ટરની અથવા ઉપર કહેલા બીજા અ-મલદારની ઓફીસમાં તથા જલ્લા માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટના ટીપ પ્રસિદ્ધ કરવા આ-તથા જલ્લા કોર્ટના મકાનોમાં ચોડવી તથા જે શહેર અથવા શહેરોમાં અથવા જે જે શહેર અથવા શહેરોની પાસે તે ટીપમાં કહેલા શખસો રેહેતા હોય તે શહેર અથવા શહેરોમાંની કોઇ પ્રસિદ્ધ જગામાં તે ટીપમાંના ઇન્ટેખાખ ચોડવા.

૩૨૩. તેવી દરેક નકલ નીચે અથવા તેવા દરેક ઇન્ટેખાખ નીચે એક નોટીશ જોડવી એવી રીતે કે એ ટીપખાખત જે હરકતો ટીપખાખત હરકતો. કરવામાં આવશે તે, સેશન કોર્ટના મકાનમાં ફલાણી વખતે સેશન જડજ તથા કલેક્ટર અથવા ઉપર લખે-લો બીજા અમલદાર સાંભળીને તેનો ફેંસલો કરશે, અને તે વખત નોટી-સમાં લખવો.

૩૨૪. (૧) સદરહુ હરકતો સાંભળવા માટે સેશન જડજે કલેક્ટર અ-થવા ઉપર કહેલા બીજા અમલદારની સાથે બેસવું, અ-ને, તે નોટીસમાં લખેલી વખતે તથા જગાએ, તે ટીપ તપાસવી અને તે સુધારવામાં જેઓનું લાગતું વળગતું હોય તેવા શખસોની હરકતો (જે હોય તો) સાંભળવી, અને પોતાની નજ-રમાં જે શખસ જ્યુરર અથવા આસેસરદાખલ કામ કરવાને યોગ્ય ન જણાય તેવા શખસનું નામ અથવા જે શખસ ૩૨૦ મી કલમ ઉપરથી આવેલી માફી ઉપર પોતાનો હુક સાબિત કરે તેવા શખસનું નામ કહાડી નાખવું, અને તે ટીપમધ્યે જે શખસનું નામ લખ્યું નહિ હોય પણ જેને તે કામસાર પોતે યો-ગ્ય સમજે તે શખસનું નામ તેમાં દાખલ કરવું.

(૨) સેશન જડજનું અને કલેક્ટરનું અથવા ઉપર લખેલા બીજા અમલદારનું મત જીદું પડે, તો જે શખસને જ્યુરર અથવા આસેસર કરવાનો વિચાર હોય તેનું નામ ટીપમાંથી કાઢાડી નાંખવું.

(૩) તે તપાસેલી ટીપની એક નકલ ઉપર સદરહુ સેશન જડજે તથા કલેક્ટરે અથવા ઉપર લખેલા બીજા અમલદારે સહી કરવી અને સેશન કોર્ટને તે નકલ મોકલવી.

(૪) તે ટીપ તૈયાર કરવામાં તથા તપાસવામાં સદરહુ સેશન જ-
ડજે તથા કલેક્ટરે અથવા ઉપર લખેલા બીજા અમલદારે કાંઈપણ હુકમ કર્યો
હોય તે આખરનો છે એવું સમજવું.

(૫) આ કલમ મુજબ માફીનો દાવો કર્યો નહિ હોય તો તે
ટીપ પાછી તપાસવામાં આવે ત્યાંસુધી તે માફી હજી છાડી દીધો છે એમ
સમજવું.

ટીપની વર્ષો વર્ષ (૬) એ પ્રમાણે તથ્યાર કરેલી તથા તપાસેલી ટીપ હરવરસે
તપાસણી.

(૭) એ પ્રમાણે તપાસેલી ટીપને નવી ટીપ ગણવી, અને અસલ
તથ્યાર કરેલી ટીપબાબત આ કાયદામાં પાછળ કહેલી સઘણી કાનુનો તેને
લાગુ પડશે.

૩૨૫. જે કોઈપણ જીલ્લાબદલ સ્થાનિક સરકારે એમ ઠરાવ્યું કે અમુક
ગુન્હાઓનો ધનસાફ, જડજ ફરમાવે તો, વિશેષ જ્યુરીથી
વિશેષ જ્યુરોની ટીપ કરવો, તે જીલ્લાની બાબતમાં, સેશન જડજે અને તે જ
તથ્યાર કરવા બાબત. દલાના કલેક્ટરે અથવા સદરહુ બીજા અમલદારે આમાં
અગાઉ કહેલી તપાસેલી ટીપ શિવાય વળી એવી તપા
સેલી ટીપમાં જે જ્યુરોનાં નામો દાખલ કર્યાં હોય અને જેઓ મિલકતની,
ચાલ ચલણની અથવા કેળવણીની બાબતમાં વિશેષ લાયકી ધરાવવાના કારણ-
થી સદરહુ સેશન જડજના અને કલેક્ટરના અથવા સદરહુ બીજા અમલદારના
અભિપ્રાય પ્રમાણે વિશેષ જ્યુરો તરીકે કામ કરવાને યોગ્ય હોય તેવા જ્યુરો
નાં નામો દાખલ કરીને એક વિશેષ ટીપ તૈયાર કરવી જોઈયે; પણ હુમેશને માટે
એવું ઠરાવવામાં આવે છે કે એવી વિશેષ ટીપમાં કોઈપણ માણસનું નામ દા-
ખલ કર્યાને લીધે તપાસેલી ટીપમાંથી તેનું નામ કહાડવાનું થશે નહિ, તેમજ
વિશેષ જ્યુરીથી ધનસાફ ન થયેલા મુકદમામાં સાધારણ જ્યુરર દાખલ કામ ક-
રવાની તેની પાત્રતામાંથી તે મુક્ત થાય છે એમ સમજવું નહિ.

ટીકા—પ્રથમ આ કલમ ૩૨૫ અ હતી.

૩૨૬. (૧) સેશન ભરવા સાડ વખતે વખતે જે દિવસ સેશન જડજ
ઠરાવે તે દિવસથી ઘણું કરીને ઓછામાં ઓછા સાત દિ-
વસ પેહેલાં સેશન જડજે જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટને પત્ર મોકલ-
વો અને તેમાં લખવું કે તે સેશનમાં જ્યુરીથી જે કામો
નો ધનસાફ થવાનો હોય તથા આસેસરોની મદદથી જે
કામોનો ધનસાફ થવાનો હોય તે કામોના ધનસાફને સાડ
જેટલાનો ખપ સેશન જડજને જણાય તેટલા સદરહુ તપાસેલી ટીપ મધ્યે અ
થવા સદરહુ વિશેષ ટીપ મધ્યે લખેલા શખસોને સમન કરવા, તેવા હરકોઈ
કામના ધનસાફને સાડ જેટલા શખસોનો ખપ હોય તેથી ખમણ કરતાં ઓ
છાને સમન કરવા નહિ.

(૨) જે શખસોને સમન કરવા હોય તેઓનાં નામ ખુલ્લી કોર્ટ-
માં ચીઠ્ઠીથી કાહાડવાં, અને જે શખસોએ છ મહિના મધ્યે કામ કર્યું હોય તે

શખસોને ખાતલ કરવા, પણ જોઈતી સંખ્યા તેમના વગર પુરી ન થાય તો તેમને ખાતલ કરવા નહિ; અને એ પ્રમાણે કાહાડેલાં નામ સદરહુ પત્રમાં વિ-
શેષ કરીને જણાવવાં.

ટીકા—તથુ દીવસ પેહલા કોડમાં હતા તેને બદલે સાત દીવસ કર્યાછે અને તપાસેલી દીપમાં લેતા એ શબ્દો જુના કોડમાં હતા તે કાઢી નાંખ્યા છે.

૩૨૭. સેશન કોર્ટની આગળ એટલાં બધાં કામનો ઇનસાફ થવાનો હોય કે એકજ વરગના જુરોને અથવા આસેસરોને બીજા જુરોને અ- એક આખી સેશન સુધી હાજર રાખવા એ જુલમ લ- થવા આસેસરોને સમ- રેહું થાય, અથવા બીજા કારણોને લીધે તેમ કરવાનો ન કરવાનો અધિકાર. જરૂર જણાય, ત્યારે ૩૨૬ મી કલમમાં કહેલા વખત શિવાય બીજે વખતે જુરોને અથવા આસેસરોને સ- મન કરવાનું ફરમાવવાને તે સેશન કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૩૨૮. જુરર અથવા આસેસરને જે સમન કરવો તે લખીને કરવો, અ- ને તેમાં એ પ્રમાણે ફરમાવવું કે તમે જુરર અથવા આસેસર દાખલ, જેમ હોય તેમ, ફલાણી વખતે તથા સમનનો નમુનો તથા તેમાંનો મજકુર. જગાએ હાજર થાઓ; તે વખત તથા જગા સમનમાં લખવી જોઈએ,

ટીકા—મુખાઈ હાઈકોર્ટ સરકયુલર બુકપાને જણાવ્યું છે કે આસેસરો તથા જુરોની મહતા લોકોના વિચારમાં જળવાઈ રહે અને તેમના કામથી તેમને જેમ અને તેમ કંટાળો ન ઉપજે એમ ચાલવું એ ધણુ વાસ્તવીક છે કોમપણુ આસેસરને જરૂર કરતા પધારે વારંવાર સમન કરવા નહીં જ્યારે આસેસરો જુરોને સમન કરવામાં આવે ત્યારે તેઓના ઉપર રીવાજ તથા નિયમ પ્રમાણે નોટીસ મોકલવી અને તેઓની મહતા રહે એવી રીતે તથા માનથી તેઓ- ની સાથે વર્તવું જ્યારે કોર્ટની રૂબરૂ તેઓની હાજરીની જરૂર હોય ત્યારે તેમને માટે બેસવા- ની યોગ્ય જગા આપવી.

૩૨૯. જુરર અથવા આસેસર દાખલ કામ કરવાને સમન કરેલો કોઈ- પણ શખસ સરકારની અથવા કોઈ રેલવે કંપનીની ચા- સરકારી અથવા રેલ- કરીમાં હોય, અને જે આફીસમાં તે નોકર હોય તે આ- વેના નોકરને ક્યારે માફ ફરીસતા ઉપરીએ જાહેર કરવા ઉપરથી એમ જણાય કે કરવાનો અધિકાર છે. લોકોને અડચણ થયા વગર તે શખસથી, પ્રસંગ પ્રમા- ણે, જુરર અથવા આસેસરનું કામ થઈ શકશે નહિ તો જે કોર્ટમાં કામ કરવા સારૂ તે શખસને એ પ્રમાણે સમન કર્યો હોય તે કોર્ટ તે શખસને હાજર થવાનું માફ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—મુખાઈ હાઈકોર્ટ સરકયુલર બુકપાને જણાવ્યું છે કે કોઈ સરકારી નોકર પોતાની નોકરીના કામપર ગયોહોય અને તેવખતે તેના નામની ચીઠી નિકળી હોયતો તે નોકર મળી શક્યો નથી એમ સાધારણ રીતે સમજવું અને તે સખસપર સમન નહીં કરવા અથવા જો સમન કીધો હોયતો તેને હાજર રહેવામાંથી ખાતલ કરવાનું ફરમાવવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૩૩૦. (૧) થોડા કારણસર કોઈપણ જ્યુરને અથવા આસેસરને કોઈ જ્યુર અથવા આસેસરને હાજર થવાનું માફ કરવાને સેશન કોર્ટ મુખત્યાર છે.

(૨) વિશેષ જ્યુરોની મદદથી કરેલા કોઈપણ ધનસાફ પુરો થાય વિશેષ જ્યુરોને બાર ત્યારે, સેશન કોર્ટ પોતાને વાજબી જણાય તો, જે મહીના સુધી જ્યુરો જ્યુરોએ એવી જ્યુરીમાં કામ કીધું હોય તેઓને બાર તરીકે કામ નહિ કરવા મહીના સુધી જ્યુરો તરીકે ફરી નહિ બોલવાનો હુકમ નું ફરમાવવાને કોર્ટ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—પારેમાફ બીજો નવીન ઉમેરો છે મુંબઈ હાઇકોર્ટ સરક્યુલર બુકપાને જણાવ્યું છે કે—કોઈ સમસનું નામ નામની ચીઠીચોવાળી પેટીમાંથી નિકળ્યું હોય તેને સમ ન કર્યા પહેલા અથવા પછી હાજર થવા માગી આપવા અને બીજાનું નામ કઢાવવાનો હુકમ કરવા કોર્ટને અધિકાર છે.

૩૩૧. (૧) દરેક સેશનને તે સેશનમાં જ્યુર અથવા આસેસર દાખલ હાજર થયા જ્યુરો જે શખસો હાજર થયા હોય તેઓનાં નામની ટીપ સ- અને આસેસરની ટીપ. દરહુ કોર્ટે તૈયાર કરાવવી.

(૨) ૩૨૪ મી કલમ પ્રમાણે તપાસેલી જ્યુરોની તથા આસેસરો ની ટીપની સાથે સદરહુ ટીપ રાખવી.

(૩) આ કલમ પ્રમાણે તૈયાર કરેલી ટીપમાં જે નામો લખેલાં હો- ય તેમાંના દરેક નામ વિશે સદરહુ તપાસેલી ટીપના હાંસીઆમાં હવાલો આપવો.

૩૩૨. (૧) જ્યુર અથવા આસેસર દાખલ હાજર થવાને સમન કરેલો જે શખસ કાયદેસર કારણ વગર, સમનમાં ફરમાવ્યા જ્યુર અથવા આસેસર હાજર ન થાય તો દંડ કરવો તે બાબત. મુજબ હાજર થવાને ચુકે, અથવા હાજર થઈને કોર્ટની રજા લીધા વગર જતો રહે, અથવા કોર્ટ કામ મુલતવી રાખીને પછી હાજર થવાનો હુકમ કર્યો હોય તે વખતે હાજર થવાને ચુકે, તેશખસ, સેશન કોર્ટના હુકમથી સો રૂપીયા સુધીના દંડને પાત્ર થશે.

સદરહુ જ્યુરની અથવા આસેસરની કોઈ પણ જંગમ મિલકત તે હુકમ કરનારી કોર્ટનો હુકમતની સ્થાનિક હદ માંહે હોય તે મિલકત જપ્ત કરીને તથા વેચીને છલ્લા માછલે સદરહુ દંડ વસુલ કરવો.

(૩) સાડ કારણ બતાવવામાં આવે, તો આ પ્રમાણે કરેલો કોઈ પણ દંડ માફ કરવાનો અથવા કમી કરવાનો, તે કોર્ટને અધિકાર છે.

(૪) સદરહુ જપ્તિ તથા વેચાણથી જો તે દંડ વસુલ ન થાય તો, સદરહુ જ્યુરને અથવા આસેસરને સેશન કોર્ટના હુકમથી પંદર દિવસની મુ- દત સુધી દિવાની તુરંગમાં કેદ કરવાનો અધિકાર છે, પણ જો સદરહુ મુદત પુ- રી થતાં પહેલાં તે દંડ આપવામાં આવે તો તેને તરત છાડી મુકવો.

ટીકા—સેસન જડજો આ કલમ પ્રમાણે આસેસરોનો દંડ કર્યો હોયતો તેનાપર અપીલ

થઈ શકે નહી તેમજ હાઇકોર્ટ પણ દરમીયાન થઈ શકે નહી પણ માંદા વીગેરેનું કારણ બતાવે તો ફરી વિચારમાં લેવું ગોરસ રનદાસ અરજદાર ૮ વિ. રી. ૮૩.

લ.—હાઇકોર્ટો બાબત વિશેષ ઠરાવો.

૩૩૩. આ કાયદા પ્રમાણે કોઈ હાઇ કોર્ટની આગળ કોઈ પણ કામનો ઈનસાફ થાય ત્યારે જ્યુરીનો ઠરાવ કહી સંભળાવવામાં આવે તેની અગાઉ કોઈ પણ વખતે આડવોકેટ જનરલ ને યોગ્ય લાગે તો માલકામાઆઝમાની તરફથી કોર્ટને એવું જાહેર કરવાને તે મુખત્યાર છે કે તોહોમતવાળાની ઉપર મુકેલાં તોહોમત બાબત હું ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવીશ નહિ; અને તે ઉપરથી સદરહુ તોહોમત બાબત તોહોમતવાળાની ઉપર સઘળું કામ ચલાવવાનું બંધ કરવું, અને તેને તે તોહોમત બાબત અને તેમાંથી છોડી મુકવો. પણ પ્રમુખ જડજ બીજી રીતે નહિ ફરમાવે તો, એ પ્રમાણે છોડી મુકવાની વાત ગુન્હો ના સાબીત થયાના ઠરાવની બરાબર છે એ મ સમજવું નહિ.

૩૩૪ દરેક હાઇકોર્ટ પોતાની અસલ ફ્રાજદારી હકુમત ચલાવવા સાફ બેઠકો કરવાનો વખત. તે કોર્ટનો ચીફ જસ્ટીસ વખતે વખતે ઠરાવે એવે દિવસે તથા એવે ફાવતે અંતરે બેઠકો કરવી.

૩૩૫ (૧) હાઇકોર્ટ પોતાની બેઠકો જે જગાએ તે હાલ કરતી હોય તે જગાએ અથવા કલકત્તાની હાઇકોર્ટની બાબતમાં ગવ-બેઠકો કરવાની જગા. રનર જનરલ ઈન કૌન્સિલ, અને બીજી હાઇકોર્ટોની બાબતમાં સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તેવી બીજી (જે હોય તો) જગાએ, કરવી.

(૨) પણ કલકત્તાની હાઇકોર્ટ ગવરનર જનરલ ઈનકૌન્સિલની સંમતિથી, અને બીજી સઘળી હાઇકોર્ટો સ્થાનિક સરકારની સંમતિથી, પોતાની અપેલેટ હકુમતની સ્થાનિક હદ માંહેની બીજી જે જગાએ પોતે મુકરર કરે તે જગાએ વખતે વખતે બેઠકો કરવાને મુખત્યાર છે.

(૩) જે અમલદારને ચીફ જસ્ટીસ ફરમાવે તે અમલદારે હાઇકોર્ટની અસલ ફ્રાજદારી હકુમત ચલાવવા સાફ જે બેઠકો કરવાનો વિચાર હોય તે સઘળી બેઠકોની નોટીસ અગાઉથી સ્થાનિક સરકારી ગેઝેટમાં આપવી.

૩૩૬. હાઇકોર્ટને એવું ફરમાવવાનો અધિકાર છે કે રાણીની સઘળી વિલાયતી રધયતનો તથા જે શખસોનો ઈનસાફ ૨૧૪ મી રાણીની વિલાયતી રધય કલમ મુજબ હાઇકોર્ટથી કરવા યોગ્ય હોય તેઓનો ઈ તનો ઈનસાફ કરવાની જગા. નસાફ હાઇકોર્ટથી કરવા સાફ તેઓને કેટલા એક વિશેષ જીલ્લામાં અથવા વરણની કોઈ વિશેષ મુદત માંહે મીટ કર્યા હોય તેવી સઘળી વિલાયતી રધયતનો અને તેવા સઘળા શખસોનો ઈનસાફ પોતાની મામુલ બેઠકની જગાએ કરવામાં આવશે, અથવા એવું ફરમાવવાનો આધિકાર છે કે ફલાણી જગાએ તેઓનો ઈનસાફ કરવામાં આવશે.

બાબ ૨૪ મો.

ચોકસી તથા ધનસાફ બાબત સામાન્ય ઠરાવો.

૩૩૭. (૧) જે ગુન્હાનો ધનસાફ સેશન કોર્ટથીજ અથવા હાઇકોર્ટ થીજ થઈ શકે તેવા કોઈ પણ ગુન્હાની બાબતમાં જ જે શખસ ગુન્હામાં સામીલ હોય તે શખસ કરનારો પેહેલા વરગનો કોઈ પણ માલસેટ, અથવા જ દલા માલસેટની મંજુરિયત લઈને બીજે કોઈ પણ માલસેટ જે ગુન્હાની ચોકસી ચાલતી હોય તે ગુન્હામાં ફલાણા શખસ પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ રીતે સામીલ છે અથવા તે બાબત જાણીતો છે એમ ધારવામાં આવતું હોય તે શખસની શાહે દી લેવાના હેતુથી તેને, તે ગુન્હા સંબંધી તથા બીજે જે શખસ તે ગુન્હા કરવામાં મુખ્ય અથવા મદદગાર તરીકે સામીલ હોય તે દરેક શખસ સંબંધી જે જે કેફિયત તેના જાણ્યામાં હોય તે સમ્રણી કેફિયત પુરેપુરી તથા ખરેખરી તેણે જાહેર કરવી એવી શરતથી માફી આપવાનું વચન આપવાને મુખત્યાર છે.

(૨) આ કલમ પ્રમાણે માફી આપવા માંડી હોય તે કબુલ કરનાર દરેક શખસની તે મુકદ્દમામાં શાહેદ દાખલ જીબાની લેવી.

(૩) સદરહુ શખસને જે જામીન ઉપર છોડયો ન હોય તો, પ્રસંગ પ્રમાણે સેશન કોર્ટ અથવા હાઇકોર્ટ તે ધનસાફનું કામ પુરું કરે ત્યાં સુધી તેને પેહેરામાં અટકાવી રાખવો.

(૪) પ્રેસિડેન્સી માલસેટ શિવાય બીજે જે માલસેટ આ કલમ પ્રમાણે માફી આપવાનું કેહે તે માલસેટે તેમ કરવાનાં પોતાનાં કારણ દફતરમાં દાખલ કરવાં, અને જ્યારે કોઈ પણ માલસેટે એ પ્રમાણે માફી આપવાનું કહ્યું હોય અને જે શખસને તે આપવાનું કહ્યું હોય તે શખસની જીબાની લીધી હોય, ત્યારે તે મુકદ્દમાનો ધનસાફ તેણે જાતે કરવો નહિ, પછી જે ગુન્હા શદરહુ શખસે કર્યાનું જણાતું હોય તે ગુન્હાનો ધનસાફ કરવાનો અધિકાર તે માલસેટને હોય તોપણ.

ટીકા—જે ગુન્હાનો ધનસાફ સેશન કોર્ટથીજ અથવા હૈ કોર્ટથીજ થઈ શકે તેવા આ કાયદાના બીજા પરીશીષ્ટમા ખતાવેલા ગુન્હા કે જેનો ધનસાફ સેશન કોર્ટની કરી શકે તેવા ગુન્હામા માફી આપી શકાય તે શિવાય બીજા ગુન્હામા આપી શકે નહીં રાણી. વી. હનમનતા ઈ. લો. રી. ૧ મુ. ૬૧૦ રાણી. વી. ગંગા જીવા ઈ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૧૯૦ સાધી કસળ ઈ. લો. રી. ૧૦ ક. ૯૩૬ જે ગુન્હાનો ધનસાફ ખાસ સેશન કોર્ટની કરી શકે તેવો ન હોય તેવા કામમા માફી આપી સોગનપર તપાસ્યો ઠરાવ્યુ કે—તેવા કામમા આ કલમ પ્રમાણે માફી આપી શકાય નહીં ને તેને કાયદા પ્રમાણે સોગનપર તપાસી સકાય નહીં અને તેનો પુરાવો પુરાવામા દાખલ થઈ શકે નહીં રાણી. વી. અસગરઅલ ઈ. લો. રી. ૨ અ. ૨૬૦ ધારવામા આવતુ હોય આ કલમમા તેમજ ક. ૩૩૮ મા આ શબ્દ એવા ધરાદાયી મુકદ્દમામા આવ્યો છે કે—જેને ગુન્હેગાર ઠરાવેલ છે તેને માફી આપી શકાય નહીં ને તેમને બા-

તલ કર્યા છે. પણ જેણે ગુન્હામા પશ્ચકાર હતો એમ કયુલ કર્યું હોય પણ ગુન્હેગાર ઠરાવેલ નહી તેવાને બાતલ કર્યા નથી એટલે માફી આપી શકાય રાણી. વી. કાળુ ઇ. સો. રો. ૭ અ. ૧૬૦ પુરેપુરી તથા ખરેખરી તેણે જાહેર કરવી એવી સરતથી ગુન્હેગારના સોખ-તીને માફી આપતા એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે-કાયદોનો એવો હેતુ નથી કે જેમ બને તેમ સખતાઈથી અગર લાલચથી ખરી અગર ખોટી હકીકત કેહવડાવી. પણ માફી આપવાનો હેતુ એ છે કે-તેના જાણવામાં આવેલી હોય તે હકીકતનું પુરેપુરું વર્ણન તેણે આપવું જોઈએ ને તે પ્રમાણે તેણે જાહેર કીધું હોય તો તે માફીથી તેનું કેટલું રક્ષણ કરવું તેના અર્થ કરવા-મા સંકોચીતપણું ન વાપરવું રાણી. વી. ગંગાચરન ઇ. સો. રી. ૧૧ અ. ૭૯ કયુલ કર-નાર જેને માફી આપવાની હોય તે માફી કયુલ રાખે અગર ના પાડે જો ના પાડેતો જાણે માફી આપવા માંડીનેાતી તે પ્રમાણે આગળ કામ ચલાવવું ને જો તે કયુલ રાખેતો તેને સાહેદી તરીકે સાહેદી તપાસવાના નિયમ પ્રમાણે તેણે તપાસવો. રાણી. વી. ગોગલા મોગલુ ૪ બે. સો. રી. અપે. ૫૦ ઈનસાફનું કામ પુરું કરે ત્યાં સુધી. બ્યારે માફી આપવામા આવેને કયુલ રાખવામાં આવે ત્યારે તેનો પુરાવો બ્યારથી કયુલ રાખવામા આવે ત્યારથી તેને સાક્ષી તરીકે માનવો જોઈએ ને તેનો પુરાવો પુરો થાય એટલે તે છુટો થવાનું માગવા હકદાર છે ગર્વમેંટ વી. અબ્દુલખાન. ન. અ. આગ્રા. ૧૩-૮-૬૨ પા. ૧૯૭ બ્યારે માફી આપવામાં આવી હોય ને કયુલ રાખવામા આવી હોય તો બને બાજુએ પુર્ણ વિશ્વાસ રાખ-વો તેણે કેટલો ગુન્હો કયુલ કર્યો તે જરૂરનું નથી જો તેણે પોતાના જાણમા હોય તે હકીકત ખરેખરીને પુરેપુરી જાહેર કરી હોય તો તેણે ખુલી રીતે જવા દેવો રાણી. શ્રીનાથ ૧૨ ક. સો. રી. ૨૨૬ તેમ કરવાના કારણો નોંધવા જોઈએ. રાણી. વી. અસગરઅલી ઇ. સો. રી. ૨ અ. ૨૬૦

માફી આપવામાં આવીને તે કયુલ રાખવામા આવી ને તે પ્રમાણે પુરેપુરી જુબાની આપી અને પાછલથી ખેચી લેવામા આવી તેમા ઠરાવ્યું કે-તેની લીધેલ જુબાની તેના વિરૂધ્ધ પુરાવામા વાપરવી નહી રાણી. વી. હરદેવ પ નો. વે પ્રો. ૨૧૭ આ કલમ મુજબના માછ-ચેટ. જેની આગળ તળવીજ ચાલતી હોય તેજ આપી શકે. બીજા ન આપી શકે. ચીકા ઇ. સો. રી. ૨૦ અ. ૪૦

૩૩૮. મુકદ્દમો કમિટ થયા પછી પણ ફેંસલો કરતાં પહેલાં ગમે તે વખતે, જે કોર્ટમાં મુકદ્દમો કમિટ કર્યો હોય તે કોર્ટ, સદરહુ પ્રકારના કોઈપણ ગુન્હામાં ફલાણો રાખસ પોતે પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ રીતે સામિલ છે અથવા તે બાબત જાણીતો છે એમ ધારવામાં આવતું હોય તે રાખસની સાહેદી ઈનસાફની વખતે લેવાના હેતુથી તે રાખસને તેજ શરતથી માફીનું વચન આપવાને અથવા કમિટ કરનારા માછચેટે તેજ શરતે તેવા રાખસને માફીનું વચન આપવું એવું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

૩૩૯. (૧) બ્યારે ૩૩૭ મી અથવા ૩૩૮ મી કલમ પ્રમાણે માફીનું વચન આપ્યું હોય, અને જે રાખસે સદરહુ માફીનું વચન કયુલ કર્યું હોય તે રાખસ જાણી જોઈને કાંઈ મુદ્દાની વાત છુપાવીને અથવા ખોટી સાહેદી આપીને, જે

જે રાખસને માફી આપવાનું કહ્યું હોય તે

સખસને કમિટ કરવા
બાબત.

શરતથી સદરહુ માફી આપેલી તે શરત પ્રમાણે ચાલ્યો નહિ હોય, ત્યારે જે ગુન્હા બાબત તે માફીનું વચન એ પ્રમાણે આપેલું હોય તે ગુન્હા માટે, અથવા તેજ બાબતના સંબંધમાં બીજા જે ગુન્હાનો તે તકલીફવાર થયેલો જણાય તે ગુન્હા માટે, તેનો ધનસાફ કરવાનો અધિકાર છે.

(૨) જે શખસે માફીનું વચન કબુલ કર્યું હોય તે શખસે જે મજકુર કલો હોય તે મજકુર, બ્યારે તે માફી આ કલમ પ્રમાણે રદ કરી હોય ત્યારે, તેની વિરુદ્ધ પુરાવામાં આપવાને અધિકાર છે.

(૩) સદરહુ મજકુરના સંબંધમાં ખોટી શાહેદી આપ્યાના ગુન્હા બદલ હાઇકોર્ટની મંજૂરી વગર કાંઈપણ ફરિયાદ લેવી નહિ.

ટીકા—કાંઈ મુદ્દાની વાત છુપાવીને, માફી મળેલા માણસે બતાવેલી હકીકત અગત્યની બાબતમાં પેહલી બતાવેલી હકીકતથી ઉલટી હતી અથવા તેને આપેલી જુબાનીથી વિરુદ્ધ હતી એવું સાબેત થયા શીવાય અને તેની સત્યતાને અસર કરે તેવો કોઈપણ પુરાવો મળી આવ્યા શીવાય જડજે માફી આપેલી પાછી ખેંચી લીધી ઠરાવ્યું કે—ગેરવાજબી રીતે પાછી ખેંચી લેવામાં આવી છે રાણી. વી. શ્રીનાથ ૧૨ ક. લો. રી. ૨૨૬ મંજૂરી વગર એટલે પ્રથમ મંજૂરી લીધા શીવાય રાણી. વી. રામાટીવન ઇ. લો. રી. ૧૫ મ. ૩૫૨ મંજૂરી મેળવતા પેહલા ખાત્રી કરી આપત્તી નેહએ કે—કાંઈ મુદ્દાની વાત છુપાવી અથવા ખોટી જુબાની આપી છે બસીના માજીસ્ટ્રેટની અરજી બાબત ક. વિ. નો. ૧૮૯૩ પા. ૧૩

જે સખસને માફી બક્ષી હોય તેની વિરુદ્ધ સેસનમાં કેસ પુરો થાય ત્યાં સુધી તેની પર કામ ચલાવવું નહીં રાણી. વી. બાઉ ઇ. લો. રી. ૨૩ મુ ૪૯૩

૩૪૦. કોઈપણ ફોજદારી કોર્ટની આગળ જે સખસની ઉપર તોહોમત જવાબ કરવાનો તો- આવ્યું હોય તેવા દરેક સખસને કોઈ પ્લીડરની મારફતે હોમતવાળાનો હક્ક. પોતાનો જવાબ કરવાનો હક્ક છે.

ટીકા—જે સખસનીપર તોહોમત આવ્યું તેવા દરેક સખસને એટલે કે જે સખસનીપર માજીસ્ટ્રેટ અથવા બીજી ફોજદારી કોર્ટ હકુમત ચલાવતી હોય તે જોન્સર્સોંગ ઇ. લો. રી. ૨૩ ક. ૪૦૩ તથા મોના પુના ઇ. લો. રી. ૧૬ મુ. ૬૬૧ પ્લીડરની મારફતે પોતાનો જવાબ કરવાનો હક્ક છે. જે સને ૧૮૨૭ ના બીજા બાંબે રેગ્યુલેશન પ્રમાણે વકીલાત માટે લાયક થયો હશે તેને કોઈ તોહોમતવાળા તરફથી જવાબ કરવાને અટકાવ થઈ શકે નહીં. દાજી મનસુખરામ મુ. હા. કો. ફી. ૩. તા. ૭-૧૦-૬૯ પણ મુખત્યારને હાજર રાખવા દેવો કે નહીં એ માજીસ્ટ્રેટની મુખતીયારીપર રહેલું છે વેંકટેશ શ્રીપદ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૩૦-૧૧-૮૬ તોહોમત દારને તેમની મરજીમાં આવે તેમને વકીલાત નામુ આપવાને પુરેપુરો વખત આપવો નેહએ. શેખદાદાભાઈની અરજી બાબત ૧ મુ. હા. કો. ફી. રી. ૧૬ ફોજદારી અપીલોમાં અપીલેટને હાજર થવાનો હક્ક છે અને તેમના મુખત્યાર મારફત સાંભલી શકાય રાણી. વી; સીવરામ ઇ. લો. રી. ૬ મુ. ૧૪ બ્યુડીશીઅલ ડીપાર્ટમેંટનો ઠરાવ નંબર ૨૩૨૭ તા. ૩૦-૩-૮૫ નો તથા ત્યાર પછી થયેલા ઠરાવ પ્રમાણે ખુનના મુકદ્દમામાં બ્યારે તોહોમતદાર વકીલની મદદ માંગેતો વકીલ ની મદદ આપવી. કાશીનાથ દીનાકર મુ. હા. રી. ૧૨૬ મા ઠરાવ્યું કે—તોહોમતદાર સાથે વકીલ વાત કરેતો હોય ત્યારે તે વાત સાંભલે તેટલા નજીક પોલીસને કે બીજા માણસને રાખવા નહીં.

૩૪૧. તોહોમતવાળો દિવાનો નહિ હોય તોપણ ચાલેલું કામ તેને સમજાવી શકાતું નહિ હોય, તો ચોકસી અથવા ધનસાફી તોહોમતવાળો ચાલેલું કામ ચલાવવા કોરટને અખત્યાર છે; અને હાઇ કોરટ મ સમજતો નહી હોય શિવાય બીજી કોઇ કોરટની બાબતમાં, જો તે ચોકસી ત્યારે કેમ કરવું. કરતાં તોહોમતવાળાને કમિટ કરવો પડે, અથવા તે ધનસાફ કરતાં તેની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવો પડે, તો ચલાવેલાં કામના કાગળ તથા તે કામની હકીકતનો રિપોર્ટ હાઇ કોરટમાં મોકલવો, અને હાઇકોરટને ચોગ્ય લાગે તેવો તે બાબત હાઇકોરટે હુકમ કરવો.

ટીકા—તોહોમતવાળો દીવાનો નહી હોય તોપણ, આ કલમના પ્રોસીજર દીવાના સખસને લાગુ નથી. જે શખસો બેકેરાસ અથવા મુગાપણાને લીધે અથવા દેશની ભાષા ન આવડવાને લીધે મુકદ્દમો સમજી શકતા ન હોય તેવા શખસોને આ કલમ લાગુ પડે છે ને દીવાનો હોય તો બાબ ૩૪ ના નિયમ લાગુ પડે છે રાણી. વી. હુસેન ઇ. લો. રી. ૫ મુ. ૨૬૨ સમજાવી શકાતું નહી હોય કોઇ બેહરા અને મુગા તોહોમતદારને ગુન્હા માટે અપરાધી ઠરાવ્યો હતો રજુઆત ચાલતી વખતે તેના પર રાખેલું તોહોમત તેને સમજવાને કાંઈ યત્ન કરવામા આવેલ નહી તેથી સાબીતીનો ઠરાવ ૨૬ ક્યો તા. ૫-૧૨-૭૦ ૬ મ. હા. કો. રી. અ. પે. ૭ ગુન્હો સાબીત થયાનો ઠરાવ કરવો પડે તોહોમતવાળો ચલાવેલું કામ સમજતો ન હોય અને સાબીતીનો ઠરાવ કરવો પડે તો આ કલમ પ્રમાણે હાઇકોરટમાં મોકલવું રાણી. વી. મથુરીઆ ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૧ પા. ૧૫ જો ગુન્હો સાબીત ન હોય તો આ કલમ લાગુ નથી માજીસ્ટ્રેટ ફરીયાદી તરફનો પુરાવો તપાસી. તોહોમતનામુ ધર્યા શીવાય ગુન્હેગાર છે એવો અભીપ્રાય દર્શાવે આ કલમ પ્રમાણે હાઇકોરટમાં મોકલ્યોઃ ઠરાવ્યું કે—તોહોમતનામુ નથી એટલે અધુરી તપાસ છે માટે રીતસર પુર્ણ કરી. જો સાબીતીનો ઠરાવ કરે તો પછે મોકલવું મુ. હા. કો. કી. ૩. નં. ૧ સને ૧૮૮૭ આ કલમ મુજબ કેસ હાઇકોરટ આગલ આવ્યો હાઇકોરટે કેસની હકીકતપરથી તોહોમતવાળો જે બેહરાને મુગા હતો તેને ઠપકો દઈ છોડી મુક્યો દવાર-કનાથ ૨૨ વિ. રી. ૩૫. એક જોકરાએ ઘર ફાડની ચોરી કરેલી ને તે બેહરા મુગા હોવાથી ત્યા અવલ કોઈ વખત ગુન્હો નહી કરેલો હોવાથી ત્યા લુખે મરતા કરેલો હોવાથી. તોહોમતવાળા જોકરાને તેના બાપને હવાલે કરવા હુકમ ક્યો રાણા. વી. ગંગા ૭ નો. વે. પ્રો. ૧૩૧

૩૪૨. (૧) તોહોમતવાળાની વિરૂદ્ધ પુરાવામાં કાંઈ હકીકત જણાતી હોય તેનો ખુલાસો તોહોમતવાળો કરી શકે એટલા તોહોમત વાળાની જગ્યા સારૂ, હરકોઇ ચોકસી અથવા ધનસાફ ચાલતો હોય ની લેવાનો અધિકાર ત્યારે કોઈપણ વખતે, તેને અગાઉથી ચેતવણી આપ્યા વગર, તેને જે સવાલો પુછવા જરૂર જણાય તે સવાલો પુછવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે, અને ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના શાહે દોની જખાની લેવાઇ રહ્યા પછી અને તે તોહોમતવાળાને જવાબ આપવાનું ફરમાવતાં પેહેલાં, ઉપર કહેલાં કારણસાર કોરટે તે મુકદ્દમા બાબત તેને સવાલ સામાન્યતઃ પુછવા.

(૨) તે સવાલોના જવાબ આપવાની ના કેહેવાથી, અથવા તે સવાલોના ખોટા જવાબ દેવાથી, તે તોહોમતવાળો શિક્ષાને લાયક થશે નહિ; પણ એ પ્રમાણે ના કેહેવા ઉપરથી અથવા એવા જવાબ આપવા ઉપરથી પોતાને વ્યાજબી લાગે એવું અનુમાન કોરટ તથા જ્યુરી હોય તો તે કરવાને મુખત્યાર છે.

(૩) તોહોમતવાળાએ આપેલા જવાબો સદરહુ ચોકસી અથવા ધનસાફીની વખતે ધ્યાનમાં લેવાનો અખત્યાર છે, અને સદરહુ જવાબો ઉપરથી બીજા જે ગુન્હો તેણે કર્યાનું દખાતું હોય તે ગુન્હો બાબત ચોકસી અથવા ધનસાફીની વખતે તે જવાબો તેની તરફ અથવા તેની વિરૂધ્ધ પુરાવામાં આપવાનો અખત્યાર છે.

(૪) તોહોમતવાળાને કાંઈ સોગન આપવા નહિ.

ટીકા—પુરાવો. એ શબ્દનો અર્થ પુરાવા આકટમાં પુરાવો એ શબ્દની જે વ્યાખ્યા આપી છે તે પ્રમાણે કરવો રાણી વી. વીરન ઈ. સો. રી. ૯ મ. ૨૨૪. ખુલાસો તોહોમતવાળો કરી શકે તેટલા સાફ તેના વિરૂધ્ધ પડેલી નુકસાન કર્તા હકીકત વિષે તેનું શું કહેવું છે તે જણાવવા માટેનું પુછી શકાય હુસેનખાન ઈ. સો. રી. ૬ ક. ૯૬ કીનુરાય ૧૬ વિ. રી. ૨૨૧ ભોળાનાથસેન ૨૫ વિ. રી. ૫૩ નુરખાન કાજી ઈ. સો. રી. ૬ ક. ૨૭૯. આ કલમ મુજબ તપાસવાનો અધિકાર એવી રીતે વાપરવો જોઈએ કે તેના વિરૂધ્ધ પુરાવામાં મળી આવેલી બાબતો વિષે તે કેવી રીતે ખુલાસો કરે છે તે તેનાથી પારખી શકાય પણ તેને પોતાને ગુન્હેગાર ઠરાવે એવી હકીકતો કઢાવવી નહીં વીરખાન ગોડ ૧ મ. હા. કો. રી. ૧૯૯ રાણી વી. વીરન ઈ. સો. રી. ૯ મ. ૨૨૪ રાણી વી. રંગી ઈ. સો. રી. ૧૦ મ. ૨૯૫ તોહોમતદારની ઉલટ તપાસ ન કરવી તેના વિરૂધ્ધના પુરાવાનો ખુલાસો કરી શકે તેટલાજ સ્વાલ પુછી શકાય રાણી વી. હરીચરન ઈ. સો. રી. ૧૦ ક. ૧૪૦ જુબાની લેવાના અધિકારમાં ઉલટ તપાસ આવતી નથી તેમજ તોહોમતદારને જોરજુલમથી ગુન્હેગાર ઠરાવવાને કેટલોક પુરાવો હોય તેવા સ્વાલો પુછવાનો જડજ પ્રયત્ન કરી શકે નહીં રાણી વી. હુસેનખાન ઈ. સો. રી. ૬ ક. ૯૬. ત્યારે કેાંઈપણ વખતે, તોહોમતદારની તપાસ કેસની સરખાતમાં કરવી એ ખરેખર અવધડતાવાળું છે. તે જો કે કાયદા વિરૂધ્ધ નથી નુકસાનવાળું અંગીકરણ ખેંચી કાઢવા માટે પુરાવો લેતા પેહલા જડજને અધિકાર નથી કે જેથી ફરીયાદ પક્ષના તેઓનો કેસ રચી શકે તે માટે નથી રાણી વી. બધા ક. વિ. નો. સને ૧૮૮૪ પા. ૧૦૬ રાણી વી. હાવથોર્ન ઈ. સો. રી. ૧૩ અ. ૩૪૫ પુરાવો લેવાનું સર કરતા અવલ તોહોમતદારનો જવાબ લેવો તે ફક્ત અનીયમીતપણું નથી પણ આ કલમથી વિરૂધ્ધ છે. રાણી વી. બલજીત ક. વિ. નો. ૧૮૮૩ પા. ૨૩૮ ફરીયાદીનો પુરાવો પુરો પાડવા માટે કેટલાક સવાલ કેસની વચમાં પુછ્યા ઠરાવ્યું કે—ધણીજ ગંભીર અનીયમીત છે જે. એમ. ડીઆઝ ૩ મુ. હા. કો. ફી. કેસીસ પા. ૫૧ તો હોમતદારની વિરૂધ્ધનો પુરાવો નોંધાએલો ના હોય તો એકદમ તોહોમતવાળાને તપાસવું તે બ્યાજબી નથી. પણ ખુશીથી જાહેર કરેલ હોય તો આ અનીયમીતપણાને લીધે જવાબ અગ્રાહ્ય થતો નથી. નારાયણ વલદ બહીર મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨-૧૧-૯૩. જુબાની લેવાઈ રહ્યા પછી x x x x પુછવા બ્યાવ પર મુકતા અવલ તપાસવો જોઈએ બાવા ચેલા મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૮-૧-૮૬ ફરીયાદીનો કેસ પુરો થયે પુછવું જરૂરનું છે. કારણ કે તેની વિરૂધ્ધ પુરાવો પડ્યો હોય તેનો ખુલાસો તે કરી શકે ને તેવી તક આપવાનું સાધન છે માહાદુ બા બાજી મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૫-૧૦-૯૪.

પેટા કલમ ૩ અખત્યાર છે. તોહોમતદારનો જવાબ કબુલત તરીકે હોય અથવા જવાબ તરીકે હોય તો તે પુરાવામાં લઈ શકાય રાણી વી. સુનેચાર ૫ વિ. રી. ૧ તોહોમતદારનો આખો જવાબ ધ્યાનમાં લેવો જોઈએ પણ અમુક લેવો ન જોઈએ રાણી વી. ચોકુ ૫ વિ. રી. ૭૦ એક કામમાં એ તોહોમતદાર હતા દરેકની જુબાની જુદા રાખી લીધી. તેમાં કાંઈ

વકીલોએ વાંધો ન ઉઠાવ્યો ઠરાવ્યું કે—તોહમતવાળાની જુબાની તેના પોતાનાજ વીરૂધ્ધ ગણી શકાય પણ સહતોહમતદાર વિરૂધ્ધ ઉપયોગી નથી લક્ષમણ બાળા ઈ. સો. રી. ૬ મુ. ૧૨૪. **પેટા કલમ ૪ તોહમતવાળાને એટલે જેની સામે ચોકશી ચાલતી હોય તે તે જે કોરટ તરફથી તપાસમાં હોય તેને સોગન આપી શકાય નહીં.** પણ સહતોહમતદાર સાક્ષીમાં બોલાવે તો બોલાવી શકાય રાણી વી. ડુરાંટ ઈ. સો. રી. ૨૩ મુ. ૨૧૩. સહતોહમતદારની જુબાની લેવા તોહમતદારે માગણી કરેલી ઠરાવ્યું કે તે મંજૂર કરવી જોઈએ રાણી વી. ટીરબેનીશાઈ ઈ. સો. રી. ૨૧ અ. ૪૨૬.

૩૪૭. ૩૩૭ મી અને ૩૩૮ મી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે શિવાય, કોઈ તો હોમતવાળા શખસના જાણવામાં કાંઈ પણ વાત હોય લલચાવીને કાંઈ વાત તે પ્રગટ કરવાને અથવા નહિ કરવાને તે લલચાય એટલે પ્રગટ કરવાને કાંઈ દા લા માટે તેને કાંઈ પણ વચન અથવા ધમકી આપીને અથવા બીજી રીતે તેની ઉપર કાંઈ દાબ વાપરવો નહિ.

ટીકા—માજીસ્ટ્રેટ શ્રીયાદી તરીકે કેદીને ગુન્હો કચ્છલ કરવાની કાંઈ લાલચ બતાવે તો તે પુખ્ત વિચાર કર્યા વગર કામ ચલાવે છે એમ કહી શકાય રાણી વી. રામધનસીંગ ૧ વિ. રી. ૨૪. ગેરરીતે કચ્છલત મેળવી છે એવા પુરાવાની ગેરહાજરીમાં કચ્છલાત લાલચથી મેળવી છે એવું અનુમાન થઈ શકે નહીં. ગેરરીતે કચ્છલત મેળવી છે એમ જ્યારે કોરટ ધારે ત્યારે ગેર-લગતી છે રાણી વી. બલવંત ૧૧ મુ. હા. કો. રી. ૧૩૭ તોહમતદારને જવાબ લેતા પેહલા તેને ચેતવણી આપવાની જરૂર નથી ૫ મ. અપે. ૧૧.

૩૪૪. (૧) કોઈ શાહેદની ગેરહાજરીને લીધે, અથવા બીજાં કાંઈ ચો ગ્ય કારણને લીધે, કોઈ પણ ચોકશી અથવા ધનસાફતું કામ ચલાવવાનું શરૂ થઈ કામ શરૂ થઈ અથવા વચમા મુલતવી રાખવું જરૂર અથવા વચમાં મુલતવી થવા ચોગ્ય જણાય, તો કોરટ પોતાને ચોગ્ય લાગે તો વ રાખવાનો અખત્યાર. ખતે વખતે લખેલો હુકમ કરીને અને તે બાબતનાં કારણ જણાવીને પોતાને દુરસ્ત લાગે એવી શરતે, અને પો તાને ચોગ્ય લાગે એટલી મુદત સુધી, સદરહુ ચોકસી અથવા ધનસાફતું કામ શરૂ થઈ અથવા વચમાંથી મુલતવી રાખવાને મુખત્યાર છે, અને તોહોમતવાળો પેહરામાં હોય તો વારંક કાહાડીને તેને પાછો મોકલવાને મુખત્યાર છે;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે કોઈપણ માજીસ્ટ્રેટ આ કલમ પ્રમાણે કોઈ તોહ મતવાળા શખસને એકી વખતે પંદર દિવસ કરતાં વત્તી પાછો મોકલવો. મુદત સુધી પેહરામાં પાછો મોકલવો નહિ.

(૨) હાથ કોરટ શિવાય બીજી કોઈ કોરટે આ કલમ પ્રમાણે કરેલો દ-રેક હુકમ લખેલો હોવો જોઈએ અને તેની ઉપર પ્રમુખ જડજે અથવા માજીસ્ટ્રેટ સહી કરવી.

ખુલાસો—તોહોમતવાળાએ કાંઈ ગુન્હો કર્યો હશે એવો વેહમ આવે તેવો પુરતો પુરાવા મળ્યો હોય અને તેને પાછો મોકલ-વાંજો મોકલવાનો વ્યા વાથી વધારે પુરાવો મળે તેવું છે એવું જણાય તો તેને જખી સખખ. પાછો મોકલવાનો આ વ્યાજખી સખખ છે.

ટીકા—તે બાબતના કારણ જણાવીને, બ્યાજખી કારણ છે એટલું લખ્યું તે બસ નથી. કારણ જણાવવું જોઈએ તે તે કારણ તોહમતદાર જણાવ્યાને હકદાર છે; સાક્ષીઓ લેવાનું મોકલ રાખ્યાથી વધારે પુરાવો મળી આવશે કે જે લેવા માટે સામટો લેવામાં આવશે તેમાં ઠરાવ્યું કે—માજીસ્ટ્રેટ બતાવેલું કારણ જો કે મોગનપર નથી તોપણ ફરીથી કેદમાં મોકલવાનો પાંચ દીવસને વધારાના ચાર દીવસનો હુકમ બ્યાજખી હતો. તોહમતદારને પોતાના વિરૂધ્ધ પુરાવો જેમ અને તેમ જલદીથી લખી લેવરાવવાનો હક છે અને તેની સામે ધણો પુરાવો છે અથવા આવી શકે એવું છે તે ધણો વખત મુલતવી રાખવાનું બ્યાજખી કારણ નથી. રાણી. વી. મનીકામ ઇ. સો. રી. ૬ મ. ૬૩. માજીસ્ટ્રેટ વખતો વખત કેસ ગેરબાજખી રીતે મુલતવી રાખેતો તે રીત વિષે નોટીસ લેવી જોઈએ પોતાના ઓફીસના કામ માટે વખતો વખત મુલતવી રાખવું તે બ્યાજખી કારણ નથી મથુરનાથ ચક્રવર્તીની બાબત. ૯ એ. સો. રી. ૩૫૪ જે તોહમતદારો જલમાં હોય તેમની રજુઆત ચલાવવાને કોઈ માજીસ્ટ્રેટ બ્યાજખી કારણ શીવાય દીલ્હી કરી હોયતો તે કેદીઓને નિરદોષ ઠરાવી છોડી મુક્યા હોય તો સ ૧૮૫૦ ના આક્ટ ૨૭ મુજબ તેનાપર દાવો થઈ શકે. રાણી. વી. શાહુ ૧૧ વિ. રી. ૧૯. તોહમતદારની વિરૂધ્ધ પુરાવો નોંધ્યો ન હોય તો રીમાંન્ડનો હુકમ થઈ શકે નહીં જુહુરદીન ૨૫ વિ. રી. ૮ તોહમતદારના સાક્ષી હાજર કરવા માટે વખત આપવો તે અનીયમીતપણું ન ગણાય દીનુ-રાય ૧૬ વિ. રી. ૩૧. રીમાંન્ડ કરવાનો હુકમ કરતા અવલ માજીસ્ટ્રેટની રૂબરૂ તોહમતદારને આણવો. મ. હા. કો. રી. તા. ૧૦-૭-૬૭ પંદર દીવસ કરતા વધતી મુદત મુધી સુનાવણી કર્યા શીવાય વધારે દીવસ મુધી મુલતવી રાખી શકે નહીં. રાણી. વી. શરકીયા ૫ મુ. હા. કો. રી. ૩૧ આ કલમ ચોક્કસી ત્યાં ઇનસાફના કામ સંબંધી છે. પોલીસ તપાસ માટે આ કલમ લાગુ નથી. તુરંગમાં મોકલી શકાય પણ આ કલમ પ્રમાણે પોલીસના તાબામાં મોકલવાનું નથી. ક્રીસ્નાજી પાંડુરંગ. મુ. હા. કો. ત્રી. ૩. ૫૫ સને ૧૮૯૭. વિશેષ ટીકા ક. ૪૯૭ નિચે જુઓ.

૩૪૫. (૧) આ નીચેના કોષ્ટકનાં પેહલાં બે આસનોમાં હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદાની જે કલમોનું વર્ણન કર્યું છે તે કલમો મુજબ શિક્ષા કરવા લાયક ગુન્હાઓ તે કોષ્ટકના ત્રીજા આસનમાં કહેલા શખસોને માંડીવાળવાનો અધિકાર છે:—

ગુન્હા માંડી વાળવા બાબત.

ગુન્હો.	હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદાની લાગુ પડતી કલમો.	જે શખસને ગુન્હો માંડી વાળવાનો અધિકાર છે તે શખસ.
ધર્મસંબંધી કોઈપણ શખસનું દલ દુખાવવાના પાકા ઇરાદાથી કોઈ શખસો બોલવા વગેરે વ્યથા કરવી.	૨૯૮ ૩૨૩, ૩૨૪	ધર્મ સંબંધી જે શખસનું દલ દુખાવવાનો ઇરાદો હોય તે શખસ, જે શખસને વ્યથા કરી હોય તે શખસ.
હરકોઈ શખસને ગેરબાજખી અટકાવ કરવો અથવા કેદ કરવો.	૩૪૧, ૩૪૨	જે શખસને અટકાવ કર્યો હોય અથવા કેદ કર્યો હોય તે શખસ.

હુમલો અથવા સાપરાધખળ વાપરવું.	૩૫૨, ૩૫૫, ૩૫૮...	જે શખસની ઉપર હુમલો કર્યો હોય અથવા સાપરાધ ખળ વાપર્યું હોય તે શખસ.
કાયદા વિરૂધ્ધ જખરાઈથી મજબૂરી કરાવવી.	૩૭૪	જે શખસ પાસે જખરાઈથી મજબૂરી કરાવી હોય તે શખસ
ખિગાડ, બ્યારે જે હાનિ અથવા ગુકસાન કરવામાં આવે તે ફક્ત કોઈ ખાનગી શખસને કરેલી હાનિ અથવા ગુકસાન હોય ત્યારે.	૪૨૬, ૪૨૭	જે શખસને હાનિ અથવા ગુકસાન કરવામાં આવે તે શખસ.
સાપરાધ પ્રવેશ. અહ પ્રવેશ.	૪૪૭ ૪૪૮	જે મિલકતમાં પ્રવેશ કર્યો હોય તે મિલકતજે શખસના કબજામાં હોય તે શખસ.
નોકરી કરવાનો કરાર સાપરાધ રીતે તોડવો.	૪૯૦, ૪૯૧, ૪૯૨	જે શખસની સાથે ગુનહેગારે કરાર કર્યો હોય તે શખસ
છિનાળું... .. સાપરાધ ધરાદાથી કોઈ પરણેલી સ્ત્રીને ફ્રાસલાવી જવી અથવા લઈ જવી અથવા રોકી રાખવી.	૪૯૭ ૪૯૮	જે સ્ત્રી હોય તેના ધણી.
આખરૂ લેવી. કાંઈ આખત આખરૂ લેવા જેવી છે એવું જાણી ને તે છાપવી અથવા કોતરવી. છાપેલી અથવા કોતરેલી વસ્તુમાં આખરૂ લેવા જેવી આખત છે એવું જાણીને તે વસ્તુ વેચવી.	૫૦૦ ૫૦૧ ૫૦૨	જે શખસની આખરૂ લીધી હોય તે શખસ.
સમાધાનીનો ભંગ કરાવવાના ધરાદાથી તિરસ્કાર કરવો.	૫૦૪	જે શખસને તિરસ્કાર કર્યો હોય તે શખસ.
સાપરાધ ધમકી, બ્યારે તે ગુનહે સાત વર્ષની કેદની શિક્ષા કરવા લાયક ન હોય ત્યારે	૫૦૬	જે શખસને ધમકી આપી હોય તે શખસ.

(૨) વ્યથા કરવાના તથા મહાવ્યથા કરવાના જે ગુન્હા હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદાની ૩૨૪ મી, ૩૨૫ મી, ૩૩૫ મી, ૩૩૭ મી અથવા ૩૩૮ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક છે તે ગુન્હા જે શખસને વ્યથા કરી હોય તે શખસને જે કોર્ટની આગળ તે ગુન્હા બાબત કાંઈ પણ ફરિયાદનું કામ ચાલુ હોય તે કોર્ટની રજા લઇને માંડી વાળવાનો અધિકાર છે.

(૩) આ કલમ મુજબ હરકોઈ ગુન્હા માંડી વાળવાનો અધિકાર હોય ત્યારે તે ગુન્હામાં મદદગારી કરવાનો ગુન્હા અથવા (જ્યારે સદરહુ ગુન્હા કરવાની કોશિસ જાતે ગુન્હા હોય ત્યારે) તે કોશિસ કરવાનો ગુન્હા એવીજ રીતે માંડી વાળવાનો અધિકાર છે.

(૪) જે કોઈ શખસ બાળક, અથવા ગાંડો અથવા દિવાનો હોય અને જે તેવો ન હોત તો તે આ કલમ મુજબ કાંઈ ગુન્હા માંડીવાળવાને લાયક થાવ તો તે શખસની તરફથી કરાર કરવાનો જે શખસને અધિકાર હોય તે શખસ સદરહુ ગુન્હા માંડી વાળવાને મુખત્યાર છે.

(૫) જ્યારે તોહોમતવાળાનો ધનસાફ કરવા સારૂ કમિટ કર્યો હોય અથવા તેનાપર ગુન્હા સાબીત થયાનો ઠરાવ થયો હોય અને અપીલ થઈ હોય, ત્યારે, પ્રસંગ પ્રમાણે જે કોર્ટમાં તેને કમિટ કર્યો હોય, અથવા જેની રૂબરૂ તે અપીલની સુનાવણી થવાની હોય તે કોર્ટની પરવાનગી શિવાય ગુન્હા માંડીવાળવા દેવો નહિ.

(૬) આ કલમ મુજબ કાંઈ ગુન્હા માંડી વાળવાનું ફળ એવું થશે કે તોહોમતવાળાની ઉપર ગુન્હા ના સાબિત થયાનો ઠરાવ થશે.

(૭) આ કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે શિવાય (બીજી રીતે) કોઈપણ ગુન્હા માંડીવાળવો નહિ.

ટીકા—સુધારો પેટા કલમ ૫ નવીન છે કે, ૩૨૪ પછી ૩૨૫ મી એ શબ્દ નવીન છે. ત્રીજા આસનમા કહેલા સખસોને. કોર્ટપર ફરજીયાદી નથી પણ જે ગુન્હા માંડીવાળી શકાય છે તેવા ગુન્હા ત્રીજા આસનમા બતાવેલા સખસો માંડીવાળવા માગે તો માંડીવાળવા જોઈએ. રાણી. વી. કોરી. ક. વિ. નોટસ. ૧૮૮૪ પા. ૨૫૬ ફરીયાદીએ ગુન્હા માંડીવાળી શકાય તેવો ગુન્હા માંડીવાળવાની અરજ કરેલી જે માજીસ્ટ્રેટે રદ કરી શીક્ષા કરી. ઠરાવ્યું કે—અરજ રદ ન કરી શકે તેથી શીક્ષા રદ કરી રાણી. વી. ખુદાયક્ષ ક. વિ. નો. ૧૮૮૩ પા. ૨૪૫. તોહમત દાર સામે ગામના મહારની ખાનગી મિલકતના પાકને બીગાડ કર્યા બાબતનું તોહમત હતું તે ગુન્હા માંડીવાળવા અરજ થઈ જે માંડીવાળવાની માજીસ્ટ્રેટે એવા કારણથી ના પાડી કે—ગામ મહારને નુકસાન થયું છે. તેથી ખાનગી માણસને નુકસાન નથી ઠરાવ્યું કે—ખાનગી માણસને નુકસાન છે. તેથી માંડીવાળવો જોઈએ. ગામ મહાર છે તેથી તેની ખાનગી મિલકત સાર્વજનિક કે તમામ મહાર જાતની થતી નથી મોતીરામની અરજ બાબત. ઈ. લો. રી. ૨૨ મુ. ૮૮૯ જે તોહમતદારનો ધનસાફ સેરાન કોર્ટમા ચાલતો હતો તેમા છીનાળાના ગુન્હા માટે સ્ત્રીના ધણીને ગુન્હા પાછો ખેચી લેવાની રજા આપવામાં આવી હતી. રાણી વી. રામલો જેરો ૫ મુ. હા. કો. રી. ૨૭ સ્ત્રી તેના ધણીની રજા શિવાય ને તેની મરજી વિરૂધ્ધ આજુ બાબતના ગુન્હામા કે જે ગુન્હા જે શખસની આજુ લીધી હોય તે સખસ માંડીવાળી શકે તેવા ગુન્હા માં જે કે ધણીએ ફરીયાદ કરી હોય તોપણ તેની અરજપરથી માંડીવાળવો જોઈએ ચીલમન

ધકુ વી. રામા સામી ઈ. લો. રી. ૧૪ મ. ૩૭૯ રાજનામું સાખીતીનો બોજો તોહમતદારપર છે કે. સમાધાન થયું છે. કોઈ ગુન્હાનું રાજનામું કરવું એ વાત એમ બતાવે છે કે—જે માણસની સામે ગુન્હો બન્યો હોય તે શખસ અમુક અવેજના બદલામાં કામ ચલાવવાની ઇચ્છા રાખતો નથી. કરારની માફક રાજનામાની સાખીતી થવી જોઈએ. ને પક્ષકારોપર કોઈ જાતની સત્તા વપરાઈ નથી ને એક એકના હક સંપૂર્ણ રીતે તેઓ જાણતા હતા એમ સાખીત થયા શીવાય રાજનામાના ઠરાવનો અમલ થઈ શકે નહીં. મરે ઈ. લો. રી. ૨૧ ક. ૧૦૩ ગુન્હોના સાખીત થયાનો ઠરાવ થસે. માંડીવાળતા અવલ ગુન્હો માંડવાળ થઈ શકે તેવો છે કે કેમ તે જોવું જોઈએ નારાકણ નથુ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૯-૭-૯૪ માંડીવાળ્યા પછી તેને તેજ હકીકતપરથી તોહમતનો ફરી ઇનસાફ થાય નહીં. વાલી અસમાલીસ. મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૪-૯-૯૦ ડેપુટી માજીસ્ટ્રેટ ગુન્હો ભારે ન હોવાને લીધે. ક. ૨૪૮ પ્રમાણે પાછો ખેંચી લેવાની રજા આપતા. તોહમતદારને છોડી મુક્યો. ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટ તોહમતદાર સામે ફરી કેસ ચલાવ્યો ઠરાવ્યું કે—ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટને તેમ કરવા અધીકાર નથી. રાણી. વી. ઝહરલ ૨૫ વિ. રી. ૬૪.

ઈ. પી. કો. ક. ૫૦૬ ની બીજી રકમમા આવતા ગુન્હા માંડીવાળવાનું અંદર અંદર થઈ શકે નહીં પણ યોગ્ય કેસમા પાછી ફરીયાદ ખેંચી લઈ શકાય વીડીઓખીન બાબાજી મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૩-૬-૮૭

૩૪૬ (૧) ઇલાકાનાં મુખ્ય શહેરોની બાહાર કોઇપણ જિલ્લામાં કોઇ

માજીસ્ટ્રેટની આગળ કોઈ ચોકસી અથવા ઇનસાફતું કામ

જે મુકદમા પ્રાંતમાંના ચાલતું હોય ત્યારે જે પુરાવા ઉપરથી તે માજીસ્ટ્રેટને એવું માજીસ્ટ્રેટ ચુકવી શકતો અનુમાન કરવું વાજબી જણાય કે સદરહુ જિલ્લામાં બી-નહિ હોય તે મુકદમામાં જ કોઈ માજીસ્ટ્રેટ તે મુકદમાનો ઇનસાફ કરવો જોઈયે, તેણે કેમ કરવું. અથવા ઇનસાફ કરવા સાફ તે કમિટ કરવો જોઈયે, તો

તેણે તે કામ ચલાવવું બંધ રાખીને જે માજીસ્ટ્રેટના હાથ તળે પોતે હોય તે માજીસ્ટ્રેટની આગળ અથવા જિલ્લા માજીસ્ટ્રેટ ફરમાવે તેવા બીજા હકુમતવાળા માજીસ્ટ્રેટની આગળ તે મુકદમા મોકલવો, અને તેની સાથે ટુંકામાં એક રિપોર્ટ કરીને તેમાં તે મુકદમાનો પ્રકાર સમજાવવો.

(૨) જે માજીસ્ટ્રેટની પાસે તે મુકદમા મોકલવામાં આવે તેને જે ઇનસાફ કરવાનો અખત્યાર આપેલો હોય તો તે મુકદમાનો ઇનસાફ તે જાતે કરવાને અથવા પોતાના હાથ તળેના જે માજીસ્ટ્રેટને હકુમત હોય તે માજીસ્ટ્રેટને તે મુકદમા સોંપવાને, અથવા તોહોમતવાળાને તેનો ઇનસાફ થવા સાફ કમિટ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—બીજા કોઈ માજીસ્ટ્રેટ તે મુકદમાનો ઇનસાફ કરવો જોઈએ જ્યારે ગુન્હો એવો જણાયકે ભારે દરજ્જાની કોર્ટ સાંભળી શકે તેવો છે. ત્યારે ભારે દરજ્જાની કોર્ટમાં કેસ મોકલવાની તજવીજ કરવી મોટા ગુન્હા ને નાના ગુન્હાના સ્વરૂપમા ગણવું તે કાયદાનુકૂલ થન કર્યા બરાબર છે. ગંડીયા ઈ. લો. રી. ૧૩ મુ. ૫૦૩ ઇનસાફ તે જાતે કરવાને + + + + કમીટ કરવાને મુખત્યાર છે. નવો પુગવો લીધા સીવાય કમીટનો હકુમ કરી શકે સેસાખીન માસ્તી મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૭-૬-૮૯ અથવા જણાવેલી રીતે ઇનસાફ પણ કરી શકે પરસો તમ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૭-૫-૯૧.

૩૪૭ (૧) કોઈ માલસેટની આગળ કોઈપણ ચોકસીનું કામ ચાલે

તેમાં, અથવા કોઈ માલસેટની આગળ કોઈપણ ધનસાફીનું કામ ચાલે તેમાં, ફેંસલા ઉપર સહી કરતાં પેહલાં, તેને કોઈપણ વખતે એમ જણાય કે તે કામનો ધનસાફી સેશન કોરટે અથવા હાઈ કોરટે કરવો જોઈએ, અને જો ધનસાફી થવા સાફ કમિટ કરવાનો અખત્યાર તેને આપે હોય, તો તેણે કામ આગળ ચલાવવાનું બંધ કરવું, અને આ કાયદામાં પાછળ કહેલા ઠરાવો પ્રમાણે તોહમત

વાળાને કમીટ કરવો.

(૨) જો ધનસાફી થવા સાફ કમીટ કરવાનો અખત્યાર સદરહુ માલસેટને આપેલો ન હોય તો તેણે ૩૪૬ મી કલમ પ્રમાણે ચાલવું.

ટીકા—ફેંસલા પર સહી કરતા પેહલા અધિકાર બળવી શકે તોહમતનામુ પ્રમાણે હોય તોપણ બંદ રાખી કમીટ કરી શકે. કુદતુલા ઈ. સો. રી. ક. ૩ ૪૯૫ આગળ ચલાવવાનું બંધ કરવું એટલે ૨૧ મા બાબ મુજબ કામ ચલાવવાનું બંધ કરવું ને કમીટ કરવો એટલે ૧૮ મા બાબ મુજબ કરવું. પણ એવો મતલબ નથી કે—અધુ ચલાવેલું કામ રદ કરી નવેસરથી પુરાવો લેવો માત્ર બાબ ૧૮ મુજબ જે કરવાનું બાકી હોય તે પુરૂ કરવું રાણી વી. ઇબ્રાહીમજી ઈ. સો. રી. ૨ અ. ૯૧૦

૩૪૮ હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાના ૧૨ મા અથવા ૧૭ મા બાબ

સિક્કા સ્ટાંપના કાયદા અથવા મિલકત વિરૂદ્ધ ગુન્હા જે શખસોની ઉપર અગાઉ સાબિત કર્યા હોય તે શખસોના ધનસાફી આપત.

કેદની શિક્ષા કરવા લાયક કોઈ ગુન્હો જે શખસની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય તે શખસની ઉપર એ બેમાંના ગમે તે બાબ પ્રમાણે ત્રણ વરસની અથવા તે ઉપરાંતની મુદત સુધી કેદની શિક્ષા કરવા લાયક કોઈ ગુન્હોનું ફરીથી તોહમત આવ્યું હોય, તેને, જે માલસેટ આગળ કામ ચાલ્યું હશે તે માલસેટની નજરમાં તોહમતવાળા ઉપર ગુન્હો સાબિત થાય તો પોતે પુરતી શિક્ષા કરી શકશે એમ નહિ આવે તો તેણે, પ્રસંગ પ્રમાણે સેશન કોરટમાં અથવા હાઈકોરટમાં કમિટ કરવો જોઈએ.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જલ્લા માલસેટને કલમ ૩૦ પ્રમાણે અધિકાર આપ્યો હોય તો, તે મુકદ્દમા સેશન કોરટમાં કમિટ નહિ કરતાં તે માલસેટને ત્યાં મોકલવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય. એક કેસ ચાલતો હોય તે દરમીયાન બીજો ગુન્હો કર્યો હોય તો આ કલમના નિયમ લાગુ પડતા નથી મેઘા ઈ. સો. રી. ૧ અ. ૬૩૭ એ બેમાંના ગમે તે બાબ પ્રમાણે એના એ ગુન્હો માટે અથવા એ ગુન્હો જે બાબમાં હોય તે બાબ પ્રમાણે આગળ શીક્ષા થઈ ગઈ હોય તેનેજ આ કલમના નિયમ લાગુ પડવા મુખત ૫ વિ. રી. ૬૬

૩૪૯. (૧) જ્યારે બીજા અથવા ત્રીજા વરગના જે માલસેટને હકુમત હોય તે માલસેટ ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફનો

જોઈએ તેટલી સખત
શિક્ષાનો હુકમ માજીએ
ટ કરી શકે નહિ ત્યારે
કેમ કરવું.

તથા તોહોમતવાળાની તરફનો શાહેદી પુરાવો સાંભળે
ત્યાર પછી તેનો મત એવો થાય કે તોહોમતવાળો ત-
કસીરવાર છે, અને તેને જે શિક્ષા કરવાનો પોતાને અ-
ધિકાર છે તેથી જુદી જાતની અથવા તે કરતાં વધારે સ-
ખત શિક્ષા તે તોહોમતવાળાને મળવી જાઈએ, અથવા
તેને ૧૦૬ ઠી કલમ પ્રમાણે ખત કરી આપવાનું ફરમાવવું જોઈએ, ત્યારે તે મા-
જીએ પોતાનો મત લખીને પોતે ચલાવેલું કામ તથા તોહોમતવાળાને જે જ-
લ્લા માજીએટના અથવા પેટા તુકડી માજીએટના તાબામાં પોતે હોય તેની પા-
સે મોકલવાને મુખત્યાર છે.

(૨) જે માજીએટની પાસે તે કામ મોકલવામાં આવે તે માજીએટને
દુરસ્ત લાગે તો તે પક્ષકારોની જુખાની લેવાને તથા જે શાહેદ તે મુકદ્દમામાં
શાહેદી આપી ચુક્યો હોય તે શાહેદને પાછો બોલાવીને તેની જુખાની લેવાને
મુખત્યાર છે; અને કાંઈ પણ વધારે પુરાવો માંગવાને તથા લેવાને મુખત્યાર છે,
અને તે મુકદ્દમામાં પોતાને યોગ્ય લાગે એવો, અને કાયદા પ્રમાણે હોય એવો
ફેસલો અથવા શિક્ષાનો હુકમ અથવા હુકમ તે માજીએટે કરવો.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે ૩૨ મી તથા ૩૩ મી કલમ પ્રમાણે જેટલી શિ-
ક્ષા કરવાનો પોતાને અધિકાર હોય તે કરતાં વધારે સખત શિક્ષા તેણે કરવી નહિ.

ટીકા—ખીજ અથવા ત્રીજ વર્ગના. પેહલા વર્ગના માજીએટ મોકલી શકે નહી.
રાણી. વી. પ્રસાદ હુકુમત હોય અધીકાર હોય તો જાતે ચલાવે કે સેસન કોર્ટમાં કમીટ કરે
અખદુલ વી. ચંદીયા ઇ. લો. રી. ૧૩ ક. ૩૦૫ તેથી જુદી જાતની અથવા તે કરતા વ-
ધારે સખત તાબાનો માજીએટ ઉપરી માજીએટ તરફ પોતાને અધીકાર હોય તે કરતા વધારે
શીક્ષાની જરૂર હોય ત્યારે મોકલી શકે જે પુરું રીતે સજા કરી શકે તેમ હોય છતાં મોકલે
તો તે મોકલવું ગેરવાજખી કેહવાય ને તેથી ઉપરી માજીએટને અધીકાર નથી એમ ઠરાવ્યું
ક. વિ. નો. ૧૮૮૧ પા. ૯૯ તાબામાં પોતે હોય. રાણી. બી. કાલુ ઇ. લો. રી. ૪ અ.
૩૬૬ મત એવો થાય કે ફક્ત અબીપ્રાય દર્શાવવો કાયદેસર રીતે અપરાધી ઠરાવી શકે ન-
હી જજમેન્ટ આપવાનું કામ જેની તરફ કેસ મોકલ્યો હોય તેનું છે. માહાદુકુ શા. મુ. હા. કો.
કી. ર. ૧૪-૬-૮૮ દુરસ્ત લાગે તો x x x લેવાને મુખત્યાર છે. જેની તરફ કેસ મોક-
લ્યો હોય તેની મુખત્યારી પ્રમાણે તેનો નિકાલ કરવાને આખો કેસ ખુલ્લો થાય છે બાપુ જી
લમ મુ. હા. કો. કી. ર. ૬-૧૦-૮૭ આપાજી મુ. હા. કો. કી. ર. ૨૦-૩-૯૩ ખીજ કોઈ
માજીએટને આવી રીતે આવેલું કામ ચોક્કસી સારું મોકલી શકે નહી વેલાયુ ડેમ ઇ. લો. રી.
૪ મ. ૨૩૩. તોહોમતદારને હાજર રાખવો જોઈએ. ને હાજર રહી પોતાની હકીકત કેહવાનો
તથા પોતાની તકરાર બતાવવાનો હક છે. રધા નારણજી ૬ મુ. હા. કો. રી. ૩૧ યોગ્ય
લાગે એવો x x x તે માજીએટે કરવો. જેની તરફ કેસ મોકલ્યો હોય તેને યોગ્ય
લાગે તેવો હુકમ કે શીક્ષા કરવી. પણ મોકલનાર તરફ ૫૨ મોકલવું નહો હરીઆ તેલાખા
ઇ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૧૯૬ જેની તરફ કેસ મોકલ્યો હોય તે સેસન કોર્ટમાં કમીટ કરી શકે
અખદુલ વી. ચંદીયા ઇ. લો. રી. ૧૩ ક. ૩૦૫ ચીની મરગડુની અરજ બાબત ઇ. લો. રી.
૧ મ. ૨૮૯ રાણી. વી. અખદુલ ઇ. લો. રી. ૪ મુ. ૨૪૦ આ કલમ પ્રમાણે જે માજીએટ

તરફ કેસ મોકલ્યો હોય તેણે પોતાને યોગ્ય લાગે તેવો નિકાલ કરવો પણ મોકલનાર માજીસ્ટ્રેટ તરફ પાછો મોકલવો નહીં. રાણી. વી. વીરના ઇ. લો. રી. ૯ મ. ૩૦૭ જેની તરફ કેસ મોકલ્યો હોય તેની આગળ તોહમતદારને હાજર થવાનો હક છે રાણી વી. અનેશ ૭ વિ. રી. ૩૮

૩૫૦ (૧) જ્યારે કોઈ મુકદમાની ચોકસીમાં અથવા ઇનસાફમાં સઘ-
જો પુરાવો અથવા તેમાંનો કંઈ ભાગ સાંભળ્યા પછી

થોડોક પુરાવો એક મા
જીસ્ટ્રેટ અને થોડોક પુ
રાવો બીજા માજીસ્ટ્રેટ
દફતરમાં દાખલ કર્યો
હોય તે ઉપરથી ગુન્હો
ઠરાવવા બાબત અથ-
વા કમિટ કરવા બાબત.

તથા દફતરમાં દાખલ કર્યા પછી કોઈ માજીસ્ટ્રેટ તેમાં હ
કુમત ચલાવતો બંધ પડે, અને તેની પછી તેની જગા
ઉપર બીજો જે માજીસ્ટ્રેટ આવે તેને સદરહુ હકુમત હો
ય અને તે સદરહુ હકુમત ચલાવતો હોય, ત્યારે જે પુ
રાવો પોતાની અગાઉના માજીસ્ટ્રેટ એ પ્રમાણે દફતરમાં
દાખલ કર્યો હોય તે પુરાવાને આધારે, અથવા જે પુરા
વો થોડોક પોતાની અગાઉના માજીસ્ટ્રેટ અને થોડોક પો
તે જાતે દફતરમાં દાખલ કર્યો હોય તે પુરાવાને આધારે

સદરહુ પછીથી આવેલો માજીસ્ટ્રેટ કામ ચલાવવાને મુખત્યાર છે; અથવા તે
શાહેદોને ફરીથી સમન કરવાને અને તે ચોકસી અથવા ઇનસાફ ફરીથી શરૂ
કરવાને મુખત્યાર છે.

પણ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે:—

(અ) કોઈ પણ ઇનસાફના કામમાં તે બીજો માજીસ્ટ્રેટ પોતાનું
કામ શરૂ કરે ત્યારે શાહેદોને અથવા તેઓમાંના હરકોઈને
ફરીથી સમન કરવાની તથા તેઓની જબાની ફરીથી સાં-
ભળવાની માંગણી કરવાને તોહોમતવાળો મુખત્યાર છે.

(બ) કોઈ માજીસ્ટ્રેટની આગળ ગુન્હો સાબિત થયો હોય તે સા
બિતી જે પુરાવા ઉપરથી થઈ તે સઘજો તેણે લીધેલો નથી
તેથી તોહોમતવાળાને મુદ્દાની બાબતમાં ન્યાય મળવામાં
હરકત થઈ છે એમ હાઇકોર્ટની, અથવા, જે મુકદમાઓ-
નો ઇનસાફ જલ્લા માજીસ્ટ્રેટના તાબા માંહેના માજીસ્ટ્રેટ
કરે તે મુકદમામાં જલ્લા માજીસ્ટ્રેટની, નજરમાં આવે, તો
સદરહુ કોર્ટ અથવા જલ્લા માજીસ્ટ્રેટ તે ગુન્હો સાબિત
થયાનો ઠરાવ રદ કરવાને મુખત્યાર છે, પછી તે ઠરાવ ઉપ
ર અપીલ હોય કે નહિ હોય તોપણ; અને નવેસરથી ચો-
ક્સી અથવા ઇનસાફ કરવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) જે મુકદમાઓમાં ૩૪૬ મી કલમ પ્રમાણે કામ આગળ ચલા
વવાનું બંધ કર્યું હોય તે મુકદમાઓને આ કલમ માંહેનો કોઈ પણ મજકુર
લાગુ નથી.

ટીકા—ચોકસીમાં અથવા ઇનસાફમાં. માજીસ્ટ્રેટને ફરીયાદ થઈ તેપરથી પ્રોસેસ
કાદ્યા ને ફરીયાદની મજબુતીમાં કેટલાક સાહેદો તપાસવાને હકમત ચલાવતો બંધ પડ્યો ને તેની
પછીના આવનારે કેસ રીપોર્ટ માટે પોલીસ તરફ મોકલાવ્યો ને રીપોર્ટ આવ્યા બાદ છોડી
મુકયો ઠરાવ્યું કે—કામ ચલાવવાની રીત ગેરકાયદે છે કારણ કે—આ કલમમાં ચોકસી એ

શબ્દ છે તેની વ્યાખ્યા ક. ૪ મા આપી છે તેમા પોલીસને મોકલવુ તેનો સમાવેશ થતો નથી જેમ અવલનો માજીસ્ટ્રેટ ફરમાવી શકત તેમ સદ્યગોપીચાર્ય વી. રાધવાચાર્ય ઇ. લો. રી. ૯ મ. ૨૮૨ ક. ૧૦૭ પ્રમાણે જમીન લેવાના પ્રોસીડીંગમા થોડોક પુરાવો માજીસ્ટ્રેટ લીધો ને તે બદલી જાય તો તેના પછી આવનાર માજીસ્ટ્રેટને ફરી સાહેદી તપાસવા આવશ્યક જેના જમીન માગવાની હોય તે કરી શકે છે કારણ કે આ કલમના ઠરાવો તેવા પ્રોસીડીંગને લાગુ પડેછે બરોડા કંતરાય ૪ ક. લો. રી. ૪૫૨ ને ચોકશી એટલે માજીસ્ટ્રેટની આગળ કામસર થાય તોહમતદાર પાંજરામા હોય ફરીયાદી તરફના ને તોહમતદારે વકીલ કર્યા હોય તે સુનાવણી સા રૂ ડ્રોઈમા હાજર હોય તેને કહ્યું. ને તોહમતદારને અરજ કરવાનો વખત માજીસ્ટ્રેટ આગલ કામ સર થાય તે વખતે છે. ગોમર સીરડા ઇ. લો. રી. ૨૫ ક. ૮૬૩. ક. વિ. નોટસ ૧૮૯૮ પા. ૪૬૫ ગોમીર સરદાર વી. રાણીના કામમાં ઠરાવ્યુ કે—જે માજીસ્ટ્રેટ પુરાવો લખી લીધો નથી જેણે સાહેદીયોની રીતભાત જોઈ નથી તેણે ફરી સાહેદો બોલાવવા જોઈએ ને તે બોલાવવાની અરજ નામંજુર કરી હોય તો જુલ ગણાય માજીસ્ટ્રેટ સેસન જડજને માટે આ કલમ નથી સેસન જડજને પોતાની જાતે લીધેલા પુરાવાપરથી નિકાલ કરવો જોઈએ. ફરીયાદીનો પુરાવો એક સેસન જડજને લીધો ને તેના પછી આવનારે બચાવનો પુરાવો લઈ ઠરાવ આપ્યો તે ગેરકાયદે ઠરાવ્યુ રાણી વી. ટારાડા ઇ. લો. રી. ૩ મ. ૧૧૨ રાણી. વી. ચર. વિ. રી. ૧૮૬૪ પા. ૩૨ રાણી. વી. ઉદા ૧ લી. રી. ૭૪ માજીસ્ટ્રેટ ઠરાવ તેની આગલ જે સાહેદો હતા તેપરથી આપવો જોઈએ પણ પુરાવાના કાગલોપરથી આપવો એ પુરતુ નથી દાપુ સેનાપતી વી. શ્રીધર ૫. લો. રી. ૨૧ ક. ૧૨૧ સદરહુ હુકમત હોય. માજીસ્ટ્રેટ હુકમત ચલાવતો બંદ પડી તેની જગાએ આવનાર માજીસ્ટ્રેટને માટે આ કલમ છે. પણ તાપ્તાના માજીસ્ટ્રેટ ક. ૩૪૯ ના કારણ સાર નહી પણ પુરાવો લઈ ડીસ્મિક્ટ માજીસ્ટ્રેટ તરફ મોકલેલ તેવા સંજોગમા આ કલમ લાગુ પડતી નથી. રાધે ઇ. લો. રી. ૧૨ અ. ૫૫ ડીસ્મિક્ટ માજીસ્ટ્રેટ થોડો ચલાવેલો કેસ પોતાની પાસે મંગાવી લઈ બાકીનો પુરાવો લખી લઈ તમામ પુરાવાપરથી ફેસલો આપ્યો ઠરાવ્યુ કે—કાયદેસર રજુઆત નથી. રાણી. વી. કલ્યાણસીંઘ ૨ નો. વે. પ્રો. ૪૬૮

૩૫૧. (૧) કોઈ શખસ ફ્રાજદારી કોરટમાં હાજર હોય, પછી તે પકડાઈને અથવા સમન થઈને નહિ આવ્યો હોય તોપણ, કોરટમાં હાજર થય તે શખસને, સદરહુ કોરટ સાંભળી શકે એવો ફલાણો લા ગુન્હેગારોને અટકા ગુન્હો કરવામાં આવ્યો છે એણું પુરાવા ઉપરથી જણાવી શખવા બાબત. ય તે ગુન્હો બાબત ચોકરી કરવા સાર અથવા ઇનસાફ કરવા સાર, અટકાવી શખવાનો તે કોરટને અખત્યાર છે; અને જાણે તેને પકડેલો હોય અથવા સમન કરેલો હોય એવી રીતે તેની ઉપર કામ ચલાવવાનો અખત્યાર છે.

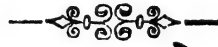
(૨) જ્યારે (સદરહુ શખસને) ૧૮ મા બાબ પ્રમાણે ચોકસી ચાલતી હોય તે દરમિયાન અથવા ઇનસાફનું કામ ચાલવા માંડ્યા પછી અટકાવી શખ્યો હોય, ત્યારે તે શખસ બાબત કામ નવેસરથી ચલાવવું અને શા હેદાની જખાની ફરીથી સાંભળવી;

ટીકા—તોહમતનુ કામ સર થઈ ગયા પછી ને પુરાવો લીધા પછી ખડો કરવો તે બાજબી નથી. ઇનસાફ સર થઈ ગયો હોય તો આ કલમ લાગુ નથી ને તોહમતદારની ગેર હાજરીમા લીધેલો પુરાવો તેને બંધન કારક નથી ૧૪ વિ. રી. ૨૦

૩૫૨. કોઈ ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઇનસાફ કરવા સાફ જે જગાએ કોઈ ફાજદારી કોરટ બેઠી હોય તે જગા ખુલ્લી કોરટ સમજવી, અને તેમાં વગર અડચણે માઈ શકે તેટલે સુધી સામાન્ય રીતે સઘળા લોકોને તેમાં જવાનો અધિકાર છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે કોઈ પણ અમુક મુકદ્દમાની ચોકસી અથવા ઇનસાફ ચાલે ત્યારે કોઈ પણ વખતે પ્રમુખ જડજ અથવા માજિસ્ટ્રેટ, જે તેને ચોગ્ય લાગે તો, એવા હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે કે સામાન્ય રીતે લોકોએ, અથવા કોઈ પણ અમુક સખસે, કોરટના ઉપયોગ માંહેના ઓરડામાં અથવા મકાનમાં આવવું હોવું અથવા રહેવું નહિ.

ટીકા—જે પોલીસ અમલદારે કામની તપાસ કરી હોય તેને કોર્ટમાં તે કામની તજવીજ ચાલતી હોય ત્યારે હાજર નહી રાખવો જોઈએ. રાણી વી. રામાનંદ ક. વિ. નોટસ. સને ૧૮૮૫ પા. ૨૨૧

બાબ ૨૫ મો.

ચોકસી તથા ઇનસાફ કરતી વખતે પુરાવો લેવાની તથા

દફતરમાં દાખલ કરવાની રીત બાબત.

૩૫૩. સ્પષ્ટ રીતે જુદી રીતનો ઠરાવ કર્યો હોય તે શિવાય, ૧૮ મા, ૨૦ મા, ૨૧ મા, ૨૨ મા, અને ૨૩ મા બાબ પ્રમાણે લેવાનો સઘળો પુરાવો તોહમતવાળાની સમક્ષ લેવો, અથવા, જ્યારે તેને જાતે હાજર થવાનું માફ કર્યું હોય ત્યાં રે તેના પ્લીડરની સમક્ષ લેવો.

ટીકા—પુરાવો. એ શબ્દની વ્યાખ્યા ક. ૩ મા આપી છે તે જુઓ અફવાનો પુરાવો દાખલ ન કરવો કચરન ગંગુલી ૭ વિ. રી. ૨૫ સાક્ષી સાંભળેલી વાતનો પુરાવો આપવા માંડે એટલે અટકાવવો પીતાંબર સરદાર ૭ વિ. રી. ૨૫ દફતરપરથી એમ જણાઈ આવવું જોઈએ કે સાક્ષીદારનો પુરાવો સોગનપંર લીધો છે ગર્વમેંટ વી. સરદારખાન આગ્રા ૧૮૬૦ પા. ૨૦૦ સાક્ષી લેવાનો નમુનો મુંબઈ હાઈકોરટ સરકયુલર બુકમાં જણાવ્યો છે. તે જુઓ તોહમતવાળાની સમક્ષ લેવો. જુઓ પુરાવો આકટની ક. ૩૩. ગેરહાજરીમાં લીધેલો પુરાવો વાંચી સાંભલાવે તે ચાલે નહી રાજકીસન મીતર ૧ બે. લો. રી. ૩૬ તોહમતદારની સમક્ષ પુરાવો ન લીધેલો તેથી શીક્ષા ગેરકાયદે ઠરાવી. લાલા ચોબે ૧૧ નો. વે. પ્રો. ૪૯ સૈયદહુસેન અલી ૮ વિ. રી. ૭૪ માતુનુશીયા ૧ વિ. રી. ૧૮ સાહેદીની પ્રથમ લીધેલી જુઆની તોહમતદારની સમક્ષ વાંચી બતાવી હોય તેથી સમક્ષ લીધો એમ કેહવાય નહી. બોન્ને નારણ મયરાજ ૨ વિ. રી. ૫૧. પ્રથમ થએલી જુઆની વાંચી બતાવીને તેપર તોહમતદારે વાંધો લીધો શીવાય ઉલટ તપાસ કરીને તે પુરાવાપરથી ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો ઠરાવ્યું કે—ગેરસીરસ્તો તો છે પણ વાસ્તવીક તોહમતદારને નુકશાન થયું હતું એમ જણાવું નથી ને ઉલટતપાસ માં સાબીત થએલી વાતો ગુન્હો ઠરાવવાને પુરતી હતી. તેથી પુરાવાની ક. ૧૬૭ તથા આકાયદાની ક. ૫૩૭ મુજબ રદ કરાય તેવો ગેર સીરસ્તો નથી. રાણી વી. નંદરામ ઇ. લો. રી. ૯ અ. ૬૦૯ તોહમતદારની સમક્ષ લેવો જોઈએ ને તે પ્રમાણે લીધો છે એવું દેખાઈ આવે.

વવા જરૂરીઆત શબ્દો લખવા જડજે રૂપરૂપની સહી તોલમતદારની સમક્ષ કરવી જોઈએ એવી કોઈ જરૂર નથી પોઈસીંગ ઇ. લો. રી. ૧૦ અ. ૧૭૪

૩૫૪. આ કાયદા પ્રમાણે (પ્રેસિડેન્સી માલસેટ શિવાય બીજા) કોઈ માલસેટ અથવા માલસેટની આગળ અથવા સેશન જડજે અથવા સેસન જડજની આગળ કરવાની ચોકસીઓમાં તથા (સંક્ષેપરિતે કરવાના ધનસાફ શિવાય બીજા) ધનસાફમાં શાહેદની શાહેદી હેઠળ લખેલી રીતે દફતરમાં દાખલ કરવી.

ટીકા—દરજવાલા તથા ઇજતદાર સાહેદો માટે પાળવાના નિયમ સરકયુલર બુકમાં જણાવ્યા છે કે—જે પેહલા વર્ગના સરદાર હોય તેની જુબાની જડજ જે ઉંચા આસન પર બેસે તે ઉંચા આસન પર ખુરશી નાંખી બેસાડી લેવી ને જુબાની બેઠા બેઠા આપવી બીજા ત્રીજા વર્ગનાને માટે સગવડવાળી જગાએ ખુરશી નાંખી બેસાડવાને જુબાની બેઠા આપવી પણ સોગન લેતી વખત ઉભા રહી સોગન લેવાને પછે બેસવું.

૩૫૫. (૧) પ્રેસિડેન્સી માલસેટ શિવાય બીજા કોઈ માલસેટની આગળ સમનના જે મુકદમાઓનો ધનસાફ કરવામાં આવે તેમાં, તથા ૨૬૦ મી કલમની પેટા કલમ (૧) ની (બ) થી (મ), (એ બંને સુધ્યાં) રકમોમાં કહેલા ગુન્હાઓનો ધનસાફ પેહલા અથવા બીજા વરગનો માલસેટ કરે ત્યારે તે ગુન્હાઓની બાબતમાં, તથા ૫૧૪ મી કલમ પ્રમાણે ચલાવેલાં સઘળાં કામ (ધનસાફની દરમિયાનમાં ન હોય તો તે) માં, દરેક શાહેદની જુબાની ચાલતી જાય તેમ તેની શાહેદીની મતલબની યાદ તે માલસેટ લખવી.

(૨) તે યાદ તે માલસેટ પોતાને હાથે લખીને તે ઉપર સહી કરવી, અને તે દફતરમાં દાખલ કરવી.

(૩) ઉપર ફરમાવ્યા મુજબ જો તે માલસેટ યાદ લખી ન શકે તો તે પોતે કાં લખી શકે તો નથી તેનું કારણ દફતરમાં દાખલ કરવું, અને જુલ્હી કોર્ટમાં પોતે ઓટથી બોલીને તે યાદ કરાવીને તે ઉપર સહી કરવી, અને તે યાદ દફતરમાં રાખવી.

૩૫૬. (૧) સેશન કોર્ટની આગળ તથા (પ્રેસિડેન્સી માલસેટ શિવાય બીજા) માલસેટની આગળ બીજા સઘળા મુકદમાઓનો ધનસાફ ચાલે તેમાં અને ૧૨ મા તથા ૧૮મા બાબ પ્રમાણે ચોકસીઓ ચાલે તે સઘળી ચોકસીઓમાં દરેક શાહેદીની શાહેદી માલસેટ અથવા સેશન જડજે, અથવા તેની હજુરમાં તે સાંભળે તેમ, તેના ફરમાવ્યા મુજબ તથા તેની નિજહુબાની નીચે કોર્ટની ભાષામાં લખી લેવી, અને તે ઉપર તે માલસેટ અથવા સેશન જડજે સહી કરવી.

(૨) જ્યારે સદરહુ શાહેદની શાહેદી અંગ્રેજીમાં આપવામાં આવે ત્યારે તે માલસેટ અથવા સેશન જડજ તે શાહેદ પોતાને હાથે તે ભાષામાં લખી લેવાને મુખત્યાર છે, અને અંગ્રેજીમાં આપેલી શા

હેદી.

તોહોમતવાળો અંગ્રેજ સારી રીતે જાણતો ન હોય, અથવા કોરટની ભાષા અંગ્રેજ ન હોય, તો કોરટની ભાષામાં સદરહુ શાહેદીના સહી સાથેનો તરજુમો દફતરમાં રાખવો.

(૩) જે મુકદમાઓમાં તે માલજેટ અથવા સેશન જડજ પોતે શાહેદી લખી લેતો ન હોય તેમાં તેણે દરેક શાહેદની શાહેદી લેવાતી જાય તેમ તે શાહેદની જુખાનીની મત-લખની એક યાદ કરવી, અને તે યાદ તે માલજેટ અથવા સેશન જડજ પોતાને હાથે લખીને તે પર સહી કરવી, અને તે દફતરમાં રાખવી.

(૪) ઉપર ફરમાવ્યા મુજબ તે માલજેટ અથવા સેશન જડજ યાદ રખી ન શકે તો તે પોતે કાં લખી શકતો નથી તેનું કારણ તેણે દફતરમાં દાખલ કરવું.

ટીકા—લખી લેવી શાહેદની જુખાની પેહલા પુરખમાં લખી લેવી ત્રીજા પુરખમાં ન લેવી. રાણી વી. જુલફકરખાન ૧૬ વિ. રી. ૩૬ પ્રથમના સાક્ષીઓએ જે હકીકત કીધેલી તે-જ હકીકત આ સાક્ષી કહે છે એમ લખવું તે આ કલમની જરૂરીઆત પુરી પાડી તે પ્રમાણે નથી રાણી વી. મુટીન વિ. રી. ૧૮-૯-૧૮૬૪ કલમમાં બતાવેલી રીત પ્રમાણે લખી ન લીધો હોય તો તે ચુક મુદ્દાની ગણાય ખેમો મોતીદાસી. ૨૦ વિ. રી. ૧૪ ઝકટરનો પુરાવો પુરું રીતે લખી લેવો સાલુકોમનાના મુ. હા. ફા. કી. ૩. ૧૨-૯-૯૫ દરેક સેસનમાં કેસ ગમે તેટલીવાર આવે તોપણ જાણે કેસ નવીન આવ્યો છે તે પ્રથમ તપાસ્યા નથી. તે રીતે ફરી તપાસવા રાણી વી. કમન વિ. રી. ૧૮૬૪ પા. ૧.

૩૫૭. (૧) કોઈ જુદામાં અથવા જુદાના કોઈ પણ ભાગમાં, અથવા કોઈ સેશન કોરટની આગળ, અથવા કોઈ માલજેટની શાહેદીના દફતરની ભા અથવા કોઈ પણ માલજેટના વર્ગની આગળ ચાલેલા કામમાં, ૩૫૬ મી કલમમાં કહેલે પ્રસંગે, દરેક શાહેદની શાહેદી સેશન જડજે અથવા માલજેટે પોતાને હાથે પોતાની ભાષામાં લખી એવું ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે, પણ કાંઈ પુરતાં કારણને લીધે કોઈ પણ શાહેદની શાહેદી તેનાથી લખા ન લેવાય તો તેનું કારણ તેણે દફતરમાં દાખલ કરવું, અને પોતે ખુદલી કોરટમાં માઉથી બોલીને તે શાહેદી લખાવવી એવું ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

(૨) એ પ્રમાણે લખી લીધેલી શાહેદી ઉપર તે સેશન જડજે અથવા માલજેટે સહી કરવી, અને તે દફતરમાં દાખલ કરવી;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સેશન જડજે અથવા માલજેટે શાહેદી અંગ્રેજ ભાષામાં અથવા કોરટની ભાષામાં લખી લેવી એવું તેને ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે, તે ભાષા તેની સ્વભાષા ન હોય તોપણ.

૩૫૮. ૩૫૫ મી કલમમાં કહેલી જાતના મુકદમાઓમાં જે માલજેટને દુરસ્ત લાગે તો તે કોઈ પણ શાહેદની શાહેદી ૩૫૬મી કલમમાં ઠરાવેલી રીતે લખી લેવાને મુખત્યાર છે; અથવા જે સદરહુ માલજેટની હકુમતની સ્થાનિક હદની

૩૫૫ મી કલમ માંહે ના મુકદમાઓમાં માલ

સ્ટેટને છુટ.

અંદર ૩૫૭ મી કલમમાં કહેલો હુકમ સ્થાનિક સરકારે કર્યો હોય તો, તેજ કલમમાં ઠરાવેલી રીતે લખી લેવાને મુખત્યાર છે.

૩૫૮. (૧) ૩૫૬ મી અથવા ૩૫૭ મી કલમ પ્રમાણે લીધેલી શાહેદી ૩૫૬ મી અથવા ૩૫૭ મી કલમ પ્રમાણે ઘણું કરીને સવાલ જવાબના રૂપમાં લખી લેવી નહિ, પણ જ્યાનના રૂપમાં લખી લેવી. શાહેદી દફતરમાં દાખલ કરવાની રીત.

(૨) માલસ્ટેટની અથવા સેશન જડજની નજરમાં આવે તો કેઠ પછી અમુક સવાલ તથા જવાબ લખી લેવાને અથવા લખી લેવડાવવાને તે મુખત્યાર છે.

૩૬૦. (૧) ૩૫૬ મી અથવા ૩૫૭ મી કલમ પ્રમાણે લીધેલી દરેક સદરહુ શાહેદી પુરી શાહેદની શાહેદી પુરી થાય ત્યારે જે તોહોમતવાળો હા થઈ રહે ત્યારે તેના જર હોય તો તેની સમક્ષ અથવા તે પ્લીડર મારફતે હા જર થાય તો તેના પ્લીડરની સમક્ષ, તે શાહેદી તે શાહેદને વાંચી સંભળાવવી, અને જરૂર હોય તો સુધારવી.

(૨) જ્યારે તે શાહેદી શાહેદને વાંચી સંભળાવવામાં આવે ત્યારે તે શાહેદ શાહેદીના કોઈ ભાગના ખરાપણાની ના કહે, તો તે શાહેદી સુધારવાને બદલે તે ભાગપર શાહેદ જે હરકત લીધી હોય તેની તે ઉપર યાદ કરી લેવાને માલસ્ટેટ અથવા સેશન જડજ મુખત્યાર છે અને પોતાને જરૂર જણાય એવો અભિપ્રાય માલસ્ટેટ અથવા સેશન જડજે લખવો.

(૩) જે ભાષામાં તે શાહેદી આપી હોય તેથી જુદી ભાષામાં તે લખી હોય અને જે ભાષામાં તે લખી લીધા હોય તે ભાષા શાહેદ સમજતો ન હોય, તો તે લખી લીધેલી શાહેદી જે ભાષામાં આપી હોય તે ભાષામાં, અથવા જે ભાષા શાહેદ સમજતો હોય તે ભાષામાં તેને સમજવી.

ટીકા—સુધારવી સાક્ષી પાછલથી પ્રમાણીક પણે સુધારેતો તેને ફાજદારી ગુન્હાની જવાબદારી આવશે એમ કહી ના ઉમેદ ન કરવો રાણી વી. હબીબુલાહ ઈ. સો. રી. ૧૦ ક. ૯૩૭ મુખ્ય તપાસમા સાક્ષીએ જે હકીકત લખાવી હોય તે હકીકત ઉલટ તપાસ વખતે સુધારવાની ફોટો પરવાનગી આપવી જોઈએ. રાણી વી. તુલસીડોલ ૧૮ વિ. રી. ૫૭ વાંચી સંભળાવવી વાંચી સંભળાવી ન હોયતો પુરાવામાં દાખલ ન થાય માયાદેબગોસ્વામી ઈ. સો. રી. ૬ ક. ૭૬૨ મંગળદાસ ૨૩ વિ. રી. ૨૮ માલસ્ટેટ જુગ્યાની ઇંગ્લેન્ડમાં લીધી ને સાહેદ જે ભાષા જાણે છે તે ભાષામાં વાંચી સંભળાવી એવી યાદ જુગ્યાની સાથે નોહતી તેથી ઠરાવ્યુ કે—તોહમતદારને બચાવ કરવામાં હરકત થઈ એમ ગણ્યુ ઇશરકાંત ૮ વિ. રી. ૬૩ પણ આથી વિરૂધ્ધ ૭ ક. સો. રી. ૩૯૩ જુગ્યો.

૩૬૨. (૧) તોહોમતવાળો સમજતો ન હોય એવી ભાષામાં કાંઈ પણ તોહોમતવાળાને અથવા તેના પ્લીડરને શાહેદી આપવામાં આવે, અને તે જાતે હાજર હોય, ત્યારે તે સમજતો હોય એવી ભાષામાં તે શાહેદી તેને પુલ્લી કોરટમાં સમજાવવી.

(૨) જો તે પ્લીડરની મારફતે હાજર થાય અને તે શાહેદી કોર્ટ માંની ભાષા શિવાય બીજી કોઈ ભાષામાં આપવામાં આવે, અને તે ભાષા તે પ્લીડર સમજતો ન હોય, તો તે શાહેદી સદરહુ પ્લીડરને કોર્ટની ભાષામાં સમજાવવી.

(૩) જ્યારે પદ્ધતિ પ્રમાણે પુરાવા સાફ દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા હોય, ત્યારે કોર્ટની નજરમાં આવશે તો તે દસ્તાવેજનો જેટલો ભાગ સમજાવવાની જરૂર જણાય તેટલો ભાગ સમજાવવો.

ટીકા—સમજતો હોય એવી ભાષામાં x x x સમજાવવી ડાક્ટરે ઇંગ્લીશમાં જુઓની આપીને તોહમતદારનો વકીલ તે સમજી જરૂરીયાત સ્વાલ પુછ્યા હોય તો સમજાવવાની અગત્યતા નથી રાણી વી. ભુખતમોહનડી ૨૪ વિ. રી. ૫૦ જ્યારે જડજ કે જ્યુરી સાક્ષી જે ભાષામાં જુઓની આપતો હોય તે ભાષા ન સમજે તોજ સોગન પુર્વક દુબાપીયાની જરૂર છે રાણી વી. મડન મન્ડે ૧૬ વિ. રી. ૬૧ પારેબ્રાફ ત્રીજો લંબાણુથી સમજાવવાની જરૂર નથી દસ્તાવેજ શો છે અને શામાટે પુરાવામાં મુક્યો છે એટલું સમજાવ્યું હોય તો તે પુરતું ગણાય અમીરદીન ૧૫ વિ. રી. ૨૫.

૩૬૨. (૧) જે મુકદમામાં કોઈ પ્રોસિડેન્સી માલસ્ટ્રેટ બસે રૂપિયાથી વત્તા દંડની, અથવા છ મહિનાથી વત્તી મુદતમુદતી કેદની શિક્ષા કરે તેવા દરેક મુકદમામાં તેણે શાહેદોની શાહેદી પોતાને હાથે લખી લેવી, અથવા ખુલ્લી કોર્ટમાં પોતે મોઝથી બોલીને લખી લેવડાવવી. એ પ્રમાણે લખી લીધેલી સઘળી શાહેદીઉપર તે માલસ્ટ્રેટ સહી કરવી અને તેને દફતરમાં રાખવી.

(૨) એ પ્રમાણે લખી લીધેલી શાહેદી ધણું કરીને જ્યાનના રૂપમાં દફતરમાં દાખલ કરવી, પણ માલસ્ટ્રેટની નજરમાં આવે તો કોઈપણ અમુક સવાલ અથવા જવાબ લખી લેવાને અથવા લખી લેવડાવવાને તે મુખત્યાર છે.

(૩) એજ કામમાં ૩૫ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા શિક્ષાના હુકમ, આ કલમનાં કારણ સાફ, એકજ શિક્ષાના હુકમ દાખલ ગણવા જોઈયે.

૩૬૩. સેશન જડજે અથવા માલસ્ટ્રેટ શાહેદની શાહેદી દફતરમાં દાખલ કરી હોય, ત્યારે તેણે શાહેદ શાહેદી આપતો હોય તે વખતની તેની વર્તણુક સંબંધી પોતાને મુદ્દાનો લાગે એવો કાંઈ શેરો હોય તો તે શેરોપણ દફતરમાં દાખલ કરવો.

ટીકા—નોંધ લેવી પણ વિશ્વાસ રાખવા લાયક નથી એમ બધો પુરાવો લીધા શીવાય જણાવવું તે સલામત ભરેલું નથી પલાનીનંદન મ. હા. કો. ૧૭-૭-૮૩

૩૬૪. (૧) જ્યારે કોઈપણ માલસ્ટ્રેટ અથવા રાયલ ચાર્ટરથી સ્થાપેલી હાઈકોર્ટ શિવાય અથવા પંજબની ચીફ કોર્ટ શિવાય બીજી કોઈપણ કોર્ટ તોહમતવાળાની જુઓની લે, ત્યારે તેને પુછેલો દરેક સવાલ અને તેણે આપેલો દરેક જવાબ મુધ્ધાં તે સઘળી જુઓની જે ભાષામાં લીધી હોય તે ભાષામાં અથવા તેમ ન બની શકે તો કોર્ટની ભાષા-

માં અથવા અંગ્રેજીમાં પુરેપુરી દફતરમાં નોંધવી; અને તે જખાની તે તોહમતવાળાને બતાવતી અથવા વાંચી સંભળાવવી, અથવા જે ભાષામાં તે જખાની લખેલી હોય તે ભાષા તે સમજતો નહિ હોય તો જે ભાષા તે સમજતો હોય તે ભાષામાં તેને સમજાવવી, અને તેના જવાબો માંહેની કોઈ વાતને ખુલાસો કરવાને અથવા કાંઈ વાત વધારવાને તે મુખત્યાર છે.

(૨) એ સઘળી જખાની બરોબર છે એવું તે કહે, ત્યારે તે દફતર ઉપર તોહમતવાળાએ તથા માલજોરે અથવા સદરહુ કોરટના જડજે સહી કરવી, અને તે જખાની મારી સમક્ષ અને મારા સાંભળતાં લીધી છે તથા તોહમતવાળાએ કહેલા મજકુરનું પુરેપુરું તથા ખરું ખયાન તે દફતરમાં છે એ પ્રમાણે સદરહુ માલજોરે અથવા જડજે લખીને તેપર સહી કરવી.

(૩) જે મુકદમાઓમાં તોહમતવાળાની જખાની તે માલજોરે અથવા જડજ પોતાની જાતે દફતરમાં દાખલ ન કરે તે મુકદમાઓમાં, જખાની લેવાતી જય તેમ તેની યાદ કોરટની ભાષામાં, અથવા અંગ્રેજી ભાષા પોતાને બરાબર આવડતી હોય તો, તે ભાષામાં, તે માલજોરે અથવા જડજે, પોતે પ્રેસિડેન્સી માલજોરે ન હોય તો, કરવી જોઈએ; અને સદરહુ યાદ તે માલજોરે અથવા જડજે પોતાને હાથે લખીને તે ઉપર સહી કરવી, અને તે દફતરની સાથે જોડી રાખવી. ઉપર ફરમાવ્યા મુજબ તે માલજોરેથી અથવા જડજથી યાદ ન થાય તો, તે પોતાથી ન થવાનું કારણ તેણે દફતરમાં દાખલ કરવું.

(૪) આ કલમ માંહેનો કોઈપણ મજકુર રદડ મી કલમ મુજબની કોઈ તોહમતવાળા શખસની જખાનીને લાગુ છે એવું સમજવું નહિ.

ટીકા—આ કલમ તોહમતદારની તપાસ ન્યારે ચોકસી (તાસથી જુદી પડે છે) અથવા ધનસાફીનું કામ ચાલતું હોય ત્યારે લાગુ પડે છે ચોકસી તથા ધનસાફી કરતી વખતે પુરાવો લેવાની તથા દફતરમાં દાખલ કરવાની રીત એ પોલીસ તપાસ વખતે લીધેલી જખાની અથવા કમ્પ્લાઇન્ટથી જુદી છે રાણી વી. બાઈ રતન ૧૦ મુ. હા. કો. રી. ૧૬૬ પુછેલો દરેક સવાલ અને તેણે આપેલો દરેક જવાબ મુખ્ય કાયદો શરમાવે છે કે દરેક તોહમતદારને પુછેલો સવાલ પુરેપુરો દફતરમાં નોંધવો જોઈએ ગર્વમેંટ વી. ગોકલીન. અ. આગ્રા ૧૮૬૨ મે ૩૦ પા. ૧૦૫ ગર્વમેંટ વી. તેજે આગ્રા ૧૮૬૨ અગસ્ટ ૨૮ પા. ૨૧૫ તોહમતદારને પુછેલા દરેક સવાલ તથા તેના જવાબ પુરેપુરા નોંધી લેવાની કાયદા કરનારાઓએ યોગ્યતા વિચારી છે રાણી વી. વિઠોજી ૨ મુ. હા. કો. રી. ૩૯૮ રાણી વી. કાલા લખમજી ૨ મુ. હા. કો. રી. ૩૯૫ કેદીને પુછેલા સવાલ દફતરમાં ન માલમપડે તેથી તોહમત દારની જખાની ગેર લગતી થતી નથી રાણી વી. સગમ્બર ૧૨ ક. હો. રી. ૧૨૦ કેવી જાતના સ્વાલહતા તેનો પુરાવો નથી પણ પુરવાર થાયછેકે રાજી ખુશીવી જવાબ આપ્યાછે ને સ્વાલ નથી લખી લીધા તેથી કમ્પ્લાઇન્ટ નિરકરપયોગી નથી રાણી વી. પેવડી ૨ મુ. હા. કો. રી. ૩૯૭ આ કલમ પ્રમાણે સ્વાલ ને જવાબમાં તોહમત દારની કમ્પ્લાઇન્ટ લેવાને બદલે સાદી વાતના રૂપમાં લખીલીધી તો તેવી કમ્પ્લાઇન્ટ પરથી અથવા કેસની બાબત પરથી એમ અનુમાન થઈ શકતું નથી કે તોહમતદારના વિરૂધ્ધ અભીપ્રાય અધાય એવી જાતની ભુલ થઈછે ઠરાવ્યુંકે આવી જાતની ભુલથી પુરાવામાં જખાની મુકવાને કાંઈ અસર થતી નથી. રાણી વી. મુનસીફોઈ ઈ. હો. રી. ૮ ક. ૬૧૬ રાણી વી. ફક્ક ઈ. હો. રી. ૧૪ ક. ૫૩૯ તોહમતદારની જખાની કેવી રીતે લેવી તેની રીત આ

કલમ બતાવે છે ચતુર્સીંગ ક. વિ. નો. ૧૮૮૪ પા. ૮૪ જે ભાષામાં લીધી હોય તે ભાષામાં તોહમતદારની જુગ્યાની જે ભાષામાં લીધી હોય તે લખવું જોઈએ ને જે ભાષામાં લીધી હતી તે ભાષા સમજ્યો હતો એ પણ લખવું જોઈએ ગર્વમેંટ વી. ગોકલા આગ્રા સને ૧૮૬૨ મે ૩૦ પા. ૧૦૫ જે તેમ ન બની શકેતો કઈ ભાષામાં કયુલાત લખી લેવી તે સાડ ક. ૧૬૪ આ કલમ સાથે વાંચવી જોઈએ ક. ૫૩૩ આ બાબતમાં કાયદો માન્ય ન કરવા ફરમાવતી નથી કયુલાત જે ભાષામાં લીધી હોય તે ભાષામાં લખવી જોઈએ ને જે તેમ ન બની શકેતો કોર્ટની ભાષામાં અથવા ઇંગ્રેજીમાં લખી લેવી ન્યતારાયણુ ઈ. લો. રી. ૧૭ ક. ૮૬૨ કયુલાત હીંદુસ્થાનીમાં આપી, લખી લીધી બંગાળીમાં તકરરા ઉઠાવી કે માજીસ્ટ્રેટ મુસલમાન હતો તેથી આપેલી ભાષામાં લખવાને શક્તીમાન હતો ને તે વિરૂધ્ધ કાઈ પુરાવો નથી ઠરાવ્યું કે—વિરૂધ્ધ સામેત ન થાય ત્યાં સુધી કાયદેસર આલવામાં આવ્યું છે એમ ગણાય ને જ્યારે અશક્ય માલમ પડે એટલે કોર્ટની ભાષામાં લખી લેવાનો જે વિકલ્પનીક અધીકાર મળ્યો છે તે વાપરી શકાય લાલચંદ ઈ. લો. રી. ૧૮ ક. ૫૪૯ તોહમતદારે પર ભાષામાં કોર્ટને બતાવેલી હકીકત તે ભાષાના શબ્દોમાં લખી લેવાની જરૂર નથી દુભાષીયાએ જે ભાષામાં સમજાવી હોય તે ભાષામાં લખી લેવી જોઈએ રાણી વી. વૈમળીલી ઈ. લો. રી. ૫ ક. ૮૨૬ તોહમતદારની જુગ્યાની તોહમતદારની મણીપુરી ભાષામાં લીધી ને વલી તેનો તરજુમો કરી ઇંગ્રેજીમાં લીધી ને તે એમાં તફાવત હતો તેમાં મણીપુરી ભાષાની કયુલ રાખવામાં આવી સગાળસંખ્યા ઈ. લો. રી. ૨૧ ક. ૬૪૨ તોહમતદારે બંગાળીમાં જુગ્યાની આપીને ઇંગ્રેજીમાં લખી લીધી ને માજીસ્ટ્રેટ બંગાળી લખી શકેતો નોતો તેમ કોર્ટનો મોહુરીર પણ નોતો તેથી ઠરાવ્યું કે—બરાબર લખી લીધી છે રઝમીયા ઈ. લો. રી. ૨૨ ક. ૮૧૭ મરાઠી ભાષામાં તપાસ્યો ને અંગ્રેજીમાં લખી લીધું ને કોર્ટમાં જોકે મરાઠી લખી શકે તેવા હતા પણ માજીસ્ટ્રેટ જણાવ્યું કે—તાબાના અમલદારે મરાઠીમાં બરાબર લખ્યું છે તેટલું જણાવને અશકત હતો પણ પુરવાર થયું કે—બરાબર સમજ પાડીને લખી લીધી હતી તેમાં ઠરાવ્યું કે—મરાઠીમાં લખી શકાય તેમ હતું એમ માનીએ તો તેથી માત્ર અનિયમીતપણું જણાય પણ ક. ૫૩૩ થી પુરાવામાં દાખલ કરવાને હરકત નથી વીસરામ બાબાજી ઈ. લો. રી. ૨૧ મુ. ૪૯૫ નોંધવી મેતાના હાથેજ લખવી તેમ જરૂર નથી માત્ર પોતાના રૂબરૂ નમુના પ્રમાણે દાખલો આપે એટલે બસ છે લખી નારાયણદત્ત ૨૦ વિ. રી. ૫૦ સઘળી જુગ્યાની બરાબર છે એમ તે કહે વિગતવાર કયુલાત તોહમતદારે માજીસ્ટ્રેટની રૂબરૂ કરીને તે કયુલાત વાંચી બતાવતા પોલીસના જુલમથી આપી છે એમ બતાવી પાછી ખેંચી લીધી તોહમતદારે બતાવેલું કારણ સાબીત ન થાય તો પણ તે કયુલાતન ગણાય રાણી વી. ગડબડ બેહચર ૯ મુ. હા. કો. રી. ૩૪૪ વાંચી બતાવતા બહેર કયું કે દયાણને લીધે કહ્યું છે તો તેને કયુલાત ન ગણવા ઠરાવ્યું રાણી વી. ગનેશ કુરમી ૪ વિ. રી. ૧ તોહમતવાળાએ તથા માજીસ્ટ્રેટે અથવા સદરહુ કોર્ટના જડજે સહી કરવી તોહમતદારની સહી માજીસ્ટ્રેટની સમક્ષ અને દેખરેખ હેઠલ થવી જોઈએ ભીખા હીરા મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧-૨-૯૪ તોહમતદારની સહી કે નિશાન ન લીધી હોય તો અધુરી ગણાય ને તે પુરાવામાં ગ્રાહ્ય થઈ શકે નહી રાણી વી. રતન ૧૦ મુ. હા. કો. રી. ૧૬૬ રાણી વી. મનુ ઈ. લો. રી. ૪ ક. ૬૯૬ તોહમતદારની કયુલાતમાં તેની પોતાની સહી જોઈએ નિચે મુજબ સહી હોય તો ચાલે નહી અ ને અ નામના તોહમતદારની સહી દસકત કે ૩ ના રાણી વી. દયાઆનંદ ૧૧ મુ. હા. કો. રી. ૪૪ તોહમતદારની કયુલાત લીધી ને કુળકરણીને સહી કરવા આપી પણ કુળકરણીએ સહી ન લીધી ઠરાવ્યું કે—સહી

નથી તેથી પુરાવામાં ન લેવાય પણ તે કચ્છલાતના શબ્દો ક. ૫૩૩ મુજબ મુખ જુગાની પુરાવાથી સાબીત કરી શકાય ને સાબીત થાય તો દાખલ થઈ શકે ને કચ્છલાત સાબીત કરવાને તે કલમ મુજબ પુરાવો લઈ શકાય રહુમાહાદુ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૯-૩-૯૮ માજીસ્ટ્રેટ પુરી સહી કરવી ટુંકી ન કરવી ૧૫ વિ. રી. ૮૩ સર્ટીફિકેટ માજીસ્ટ્રેટના હાથનું લખેલું જોઈએ એવી જરૂર નથી સહી હોય તો બસ છે ૮ વિ. રી. ૫૫ મારી સમક્ષ અને મારા સાંભળતા લીધી છે વીગેરે કચ્છલાત પુરાવામાં દાખલ કરવાને, કચ્છલાત ઉપર માજીસ્ટ્રેટના ધારવા પ્રમાણે કચ્છલાત ખુશીથી આપેલી છે એટલું જ પ્રકત લખવું જોઈએ નહીં પણ સર્ટીફિકેટ આપવું જોઈએ કે કચ્છલાત માજીસ્ટ્રેટના રૂબરૂને સાંભળતા લેવામાં આવી છે અને તોહમતદારે ખતાવેલી સઘળી હકીકત પુરેપુરી આવી જાય છે કચ્છલાત પુરાવામાં દાખલ થઈ શકે તેવી ન હોયતો તો તે સાબીત કરવાને મોહાનો પુરાવો લઈ શકાય નહીં પોલીસના કબજામાં રાખી લીધો હોય તો તે કચ્છલાત પણ નિરૂપયોગી થઈ પડે. રાણી વી. શીળયા. ઇ. લો, રી, ૧ મુ, ૨૦૯ તજવીજ ચાલતી વખતે તજવીજ કરનાર ઓફીસરની રૂબરૂ કચ્છલાત લેવામાં આવી હોય તો તેના ઉપર નિશાન કરવાની કાંઈ જરૂર નથી ચમતશાહની બાબતમાં અરજી ઇ. લો, રી, ૩ ક. ૭૫૬ યાદ એ જુગાનીનો ભાગ નથી પુરાવામાં આ કલમના બીજા અને ત્રીજા પારેઆફમાં ખતાવ્યા પ્રમાણે કચ્છલાત કે જુગાની લીધી હોય તે પુરાવામાં દાખલ કરાય છે રાણી વી ફેડુમકટો ઇ, લો, રી, ૧૪૬, ૫૩૯ માજીસ્ટ્રેટ કચ્છલાત લીધી હોય અને કાયદામાં ખતાવ્યા પ્રમાણે બરાબર રીતે સર્ટીફિકેટ તેની જોડે ના ટાંચ્યું હોય તો તેટલાજ કારણ પરથી કચ્છલાત કામમાં નકામી થઈ જતી નથી રાણી વી. મૈરતસીંગ ઇ. લો, રી, ૩ અ, ૩૩૮

૩૬૫. રાયલ ચાર્ટરથી સ્થાપેલી દરેક હાઈ કોર્ટ તથા પંચાયતની ચીફ કોર્ટ પોતાની આગળ જે મુકદ્દમા આવે તેમાં શાહેદી લેવાની રીત વખતે વખતે સામાન્ય કાનુન કરીને ફરમાવવાને મખત્યાર છે, અને એ પ્રમાણે કાંઈ કાનુન કરવામાં આવી હોય તો સદરહુ કોર્ટના જડજોડે શાહેદી અથવા તેની મતલબ તે કાનુન પ્રમાણે લખી લેવી.

બાબ ૨૬ મો.

ફેસલા બાબત.

૩૬૬. (૧) અસલ હકુમતની કોઈ શણ ફાજદારી કોર્ટમાં દરેક મુકદ્દમા ફેસલો આપવાની રીત ના ધનસાફનો ફેસલો—

(અ) ખુલ્લી કોર્ટમાં સદરહુ ધનસાફ પુરો થયા પછી તરતજ અથવા ત્યાર પછી કોઈ વખતે કહી સંભળાવવો અથવા તેનો સાર સમજાવવો, પણ તે પછીના વખતની નોટીસ પક્ષકારોને અથવા તેઓના પ્લીડરોને આપવી જોઈએ અને

(બ) કોર્ટની ભાષામાં અથવા તેનો પ્લીડર સમજતો હોય એવી બીજી કોઈ ભાષામાં કહી સંભળાવવો અથવા તેનો સાર સમજાવવો;

પરંતુ એવું કરાવ્યું છે કે ફરિયાદનું અથવા તેહોમતવાળા તરફનું કામ

ચલાવનાર સદરહુ આખો ફેંસલો વાંચવાની પ્રમુખ જડજને અરજ કરે તો તે જુ તે આખો ફેંસલો વાંચવો જોઈયે.

(૨) ફેંસલો આપવામાં આવે તે સાંભળવા માટે જો તેહોમતવાળો પેહેરામાં હોય તો તેને આજુવો જોઈયે અથવા જો તે પેહેરામાં ન હોય તો કોરટે તેને હાજર થવાનું ફરમાવવું જોઈયે, પણ ધનસાફ ચાલતો હોય ત્યારે જાતે હાજર થવાનું તેને માફ કર્યું હોય અને ફક્ત ઠંડની શિક્ષાનો હુકમ કરવો હોય અથવા તેના ઉપર ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવો હોય તો તે પ્રસંગે તે ફેંસલો તેના પ્લીડરની સમક્ષ કહી સંભળાવવાનો અધિકાર છે.

(૩) કોઈ પણ ફોજદારી કોરટે આપેલો ફેંસલો, તે આપવા સાફ જાહેર કરેલી તારીખે અથવા જગાએ કોઈ પણ પક્ષકાર અથવા તેનો પ્લીડર ગેરહાજર હોય એટલાજ કારણને લીધે, અથવા એવી તારીખ તથા જગાની નોટીસ પક્ષકારો ઉપર અથવા તેઓના પ્લીડરો ઉપર અથવા તેમનામાંના કોઈ પણ પક્ષકાર અથવા પ્લીડર ઉપર બજાવવામાં કોઈ પણ કસુર અથવા ખામી થઈ હોય એટલાજ કારણને લીધે, ગેરકાયદેસર થાય છે એમ સમજવું નહિ.

(૪) આ કલમના કોઈ પણ મજકુર ઉપરથી ૫૩૭ મી કલમના ઠરાવોની વ્યાપ્તિ કોઈપણ રીતે ઓછી થાય એવો તે મજકુરનો અર્થ કરવો નહિ.

ટીકા—સુધારો પેહલા પારાની અ રકમમા નિચેના શબ્દો નવીનછે, સદરહુ ધનસાફ પુરો થયા પછી બીજા પારામા અથવા તેના ઉપર ગુન્હો નાસાબિત થયાનો ઠરાવ કરવો હોયતો એ શબ્દો નવીનછે પારા ૩-૪ થો નવીનછે અથવા તેને સાર સમજાવવો એ શબ્દો નવીનછે અ રકમ નિચે જે પારેઆદછે તે નવીનછે આજુવો જોઈએ અથવા ફરમાવવું જોઈએ તો હમત દારની ગેરહાજરીમા ઠરાવ બાહાર ન પાડવો ગોટીરામબીન સદાસીવ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૨૪-૨-૮૭ આખો ફેંસલો વાંચવો જોઈએ ઠરાવ પુર્ણ લખ્યા શીવાય સજા ફરમાવેલી ઠરાવ્યુકે અનિયમીતપણુ કેહવાય પણ અનિયમત પણાથી ગેરધનસાફ થયાનુ ન માલમ પડ્યુ તેથી વધુ મતે ઠરાવ્યુકે-કેસની ફરી તપાસ કરવાની જરૂરનથી દામુસેનાપતી ઇ. સો. રી. ૨૧ ક. ૧૨૧

૩૬૭. (૧) આ કાયદાથી બીજી રીતે સ્પષ્ટપણુ ઠરાવ્યુ હોય તે શિવાય, સદરહુ પ્રકારનો દરેક ફેંસલો તે કોરટના પ્રમુખ અ ફેંસલાની બાપા. મલદારે કોરટની ભાષામાં અથવા અંગ્રેજીમાં લખવો; ફેંસલામાં શું લખવું જો અને જે મુદ્દાની વાત અથવા વાતો ઠરાવવાની હશે તે ઇયે. તથા તે વિશે કરેલો ઠરાવ, તથા તે ઠરાવનાં કારણ તે ફેંસલામાં લખવાં, અને તે ફેંસલો કહી સંભળાવતી વખતે પ્રમુખ અમલદારે ખુલ્લી કોરટમાં તેની ઉપર તારીખ લખીને સહી કરવી.

(૨) તેહોમતવાળાની ઉપર કોઈ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તો તે ગુન્હો, અને હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની અથવા બીજા કાયદાની જે કલમ પ્રમાણુ તેના ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોયતો કલમ તથા તેની ઉપર જે શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે શિક્ષા, એટલું તે ફેંસલામાં લખવું જોઈયે.

(૩) જ્યારે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા પ્રમાણુ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય, અને તે કાયદાની જે કલ

વિકલ્પની રીતે ફેંસલો. મોમાંની કંઈ કલમમાં અથવા તે કાયદાની એકજ કલમના એ ભાગોમાંના કયા ભાગમાં તે ગુન્હો આવે છે એ વિશે શક હોય, ત્યારે કોરટે તે શક સ્પષ્ટ રીતે બતાવીને વિકલ્પની રીતે ફેંસલો કરવો.

(૪) એ તે ફેંસલામાં ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય, તો તોહોમતવાળાની ઉપર જે ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય તે ગુન્હો તે ફેંસલામાં લખવો, અને તોહોમતવાળાને છુટો કરવો એવું તેમાં ફરમાવવું.

(૫) જે ગુન્હો બાબત મોતની શિક્ષા થઈ શકતી હોય તે ગુન્હો તોહોમતવાળાની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય, અને તેની ઉપર મોતની શિક્ષા શિવાય બીજી કોઈ પણ શિક્ષાનો હુકમ તે કોરટ કરે, તો મોતની શિક્ષાનો હુકમ નહિ કર્યાનું કારણ પોતાના ફેંસલામાં તે કોરટે લખવું;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, જ્યુરીથી ધનસાફ કર્યો હોય તેમાં ફેંસલો લખવાની કોરટને જરૂર નથી, પણ સેશન કોરટે જ્યુરીને આપેલા આદેશનાં મથાળાં દફતરમાં દાખલ કરવાં.

ટીકા—કોરટના પ્રમુખ અમલદારે x x લખવો જતે લખવું કારકુન પાસે ન લખાવવું લક્ષ્મીબાઈ મુ. હા. કો. કી. ૧૯-૩-૯૧ મુદ્દાની વાત x x x ઠરાવના કારણ તે ફેંસલામાં લખવા કેસમાં મુદ્દાની વાતો સ્પષ્ટ લખવી જોઈએ એવું મોંમે સરક્યુલરમાં જણાવ્યું છે પાનું ૩૮ જુઓ કઈ બાબતો સાબિત થઈ છે અને કેવી રીતે સાબિત થઈ છે તે ઠરાવમાં બરાબર બતાવવું ધુરમીયા મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૫-૧૨-૯૫ પોતાના જાત માહિતીની વાત પુરાવો માનવાના વધારેના કારણ તરીકે લખી હોયતો તેથી ગેરવાજબી થતુનથી મુથીયાલામાં મ. હા. કો. પ્રો. ૬-૯-૮૩ વગર પુરાવો તોહોમતદાર વિરૂધ ટીકા ન કરવી ધર્મદત્ત ૮ વિ. રી. ૧૩ ઠરાવનો આધાર પુરાવા પર હોવો જોઈએ પણ ઇતીહાસીકને કલ્પના શકતી ભરેલો ન જોઈએ રાણી વી. મહેશ ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૬ પા. ૨૦ તોહોમતછે તે સાહેદીઓના પુરાવાથી સાબિત થયુંછે એટલું લખવું તે આ કલમની જરૂરીયાત માટે સંતોષ કારક નથી રાણી વી. મોરોબા ૮ મુ. હા. કો. રી. ૧૦૧ કેહેવી જાતનો પુરાવોછે એ બાબત લખાણમાં વાસ્તવીક રીતે પોતાનો મત આપવાને માજીસ્ટ્રેટ બંધાએલ નથી હરીહર ચતેસીંધ વિ. રી. ૬-૯-૬૪ પ્રમુખ અમલદારે x x સહીકરવી કલમથી સહી કરવી શીકાર્થી ન કરવી સુધી મન્યા આયર ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૩૦૬ સહી નિચે હોધો પણ બતાવવો મ. હા. કો. મેમો. ૨૭-૭-૭૧ ગુન્હો સાબિત થયોનો ઠરાવ થયોહોય ગુન્હેગાર ઠરાવતા પેહલા ગુન્હો સ્પષ્ટ રીતે સાબિત થવો જોઈએ ને પાહીલને ઘણી મુશીબત પડીહતી તે પરથી લુટા કેસને મજામુતી મળતી નથી નાશી જવું જે ગુન્હાનો જુજ પુરાવોછે વાસ્તવીકને પુરતો પુરાવો હોયતોજ ગુન્હેગાર ઠરાવવો પણ અનુમાન પરથી ગુન્હેગાર ન ઠરાવવો રાણી વી. સોરોબરાય ૫ વિ. રી. ૨૮ ફેબ્રુઆરી કેસમાં પુરાવાનો બીજો ફરીયાદીપર રેહછે તેથી શકપરથી કે માત્ર સંભવ લાક્ષી બાબતો પરથી ગુન્હેગાર ન ઠરાવવો રાણી વી. નારાયન મુ. હા. કો. કી. ૩. ૪૩ સને ૧૮૯૫ જે પુરાવા પરથી ગુન્હેગાર ઠરાવવામાં આવેછે તે પુરાવો કામના ઠરાવમાં લખવાને જડજ બંધાએલછે રાણી વી. ઇસર માનજી ૫ વિ. રી. ૧૭ સેસન જડજ ગુન્હેગાર ઠરાવતી વખતે દરેક અમુક કેદીસામે પુરાવો ચોકસાઈથી અને બરાબર જે રીતે તેને ટેકો મલતો હોય તે રીતે લખવો જોઈએ રાણી વી.

કોણપ વી. રી. ૬ મરનાર માણસનું મડદુ માલમ ન પડે તોપણ ખુનના તોહમતદારને ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય રાણી વી. બાગીરથી ઇ. સો. રી. ૩ અ. ૮૩ સેસન જડજે ગુન્હેગાર ઠરાવતા જજમેંટમાં કારણ લખવા રાણી વી. મહમદઅલી ૧૩ વિ. રી. ૫૦ શીક્ષા x x લખવું જોઈએ એક માજિસ્ટ્રેટે એક સખસને ગુન્હેગાર ઠરાવી ઇનસાફ ચાલતાની દર મીમાન જેટલા દીવસ તે પોલીસના અટકાવમાં હતો તેટલા દીવસની આસાન કેદની તેને સજાકરી અને તે અટકાવને ગુન્હો સાબીત થયા પછીની કેદ ગણી તેને એકદમ છોડી મુક્યો ઠરાવ્યુંકે સજા ગુન્હો સાબીત થયાપછી ભોગવાયછે તે પેહલા નહીં માટે કરેલો સજાનો અમલ સાબીત થયાની પેહલાથી ગણવે તે ગેરકાયદે છે રાણી વી. સફુબીનનાના મુ. હા. કો. કી ૩. ૪ સને ૧૮૯૭ જજમેંટ લખ્યા અવલ શીક્ષા કરવી તે ગેરકાયદેછે હરગોબીદાસ ઇ. સો. રી. ૧૪ અ. ૨૪૨ ઠરાવ લખતા અવલ સજા મારવી તે ગેરકાયદેછે પણ તેથી ઇનસાફ નકામો થાય એવી ગેરકાયદેસર સજા નથી તીલકચંદ્ર સરકાર ઇ. સો. રી. ૨૩ ક. ૫૦૨ સાથે ચાલે તેવી સજા ન કરવા નીચેના ફેસલા હતા પણ હવે ક. ૩૫ માં સુધારો થવાથી તે નકામો થયાછે ઇ. સો. રી. ૨૦ ૧ ઇ. સો. રી. ૧૦૩ અ. ૫૮ ઇ. સો. રી. ૨૫ ક. ૫૫૭ વિકલ્પનીક રીતે ફેસલા તોહમતદાર ઉપર રાખેલા કેટલા એક ગુન્હાઓમાંથી એક ગુન્હાને માટે તે ગુન્હેગારછે કે નહીં એ વિષે શકપડે તેવા કેસોમાં બેમાંથી ગમે તે એક ગુન્હામાટે ઠરાવ આપી શકાતો નથી પણ એમાંના કયા ગુન્હામાટે ગુન્હેગારછે એ વિષે શક પડતો હોયતો ઠરાવ આપી શકાય રાણી વી. જમુરહા ૭ નો. વે. પ્રો. ૧૩૭ જ્યારે ખોટી સાહેદી બાબતના કામમાં મજુર એક એકથી વિરૂધ્ધ હોયતો વિકલ્પીક રીતે ફેસલો આપી શકાય એકનોસ્થો ૧૨ વિ. રી. ૧૧ હ-બીહલા. ઇ. સો. રી. ૧૦ ક. ૯૩૭ તોહમત વાળાને છુટો કરવો ગુન્હો નાસાબીત થયાનો ઠરાવ થાયકે તરત તેને બીજી કેઈ તોહમત ન હોયતો છોડી દેવો જોઈએ વધારેવાર રોકીરાખવું તે ગેરકાયદેછે પ્રો. ૩૦-૧૦-૧૯૯૫ મ. હા. કો. અપે ૨ મોતની શીક્ષાનો x x x લખવું દેહાંત શીક્ષા કરવા પાછા ન હલવું રાણી વી. સીબનારાયણ ૭ વિ. રી. ૩૩ દેહાંતને બદલે જન્મ દેશની કરવામાં આવે તો કારણ લખવા ૨૭-૯-૧૪ જે કેસમાં મડદુ માલમ ન પડે તેમાં દેહાંત સજા ન કરવી. રાણી વી. બદરૂદીન ૧૧ વિ રી. ૫૦

૩૬૮. (૧) જ્યારે કોઈ શખસની ઉપર મોતની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે, ત્યારે તે શિક્ષાના હુકમમાં એમ ફરમાવવું કે એ મોતની શિક્ષાનો હુકમ. શખસને મરતાં સુધી ગળેથી લટકાવવો.

(૨) સમુદ્રપારની શિક્ષાના કોઈ પણ હુકમમાં, જે શખસની ઉપર સમુદ્રપારની શિક્ષા તે શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે શખસને સમુદ્રપાર કઈ જ શાનો હુકમ. ગાએ લઈ જવો તે લખવું નહિ.

૩૬૯. હાઇકોર્ટ શિવાય બીજી કોઈ કોર્ટે પોતાના ફેસલા ઉપર સહી કરી એટલે પછી ઉદ્ધ મી તથા ૪૮૪ મી કલમમાં ઠરાવ કરે તે ફેસલામાં ફેરફાર થયું છે તે શિવાય અથવા કાંઈ હસ્તદોષની ચુક વધારવાની હોય તે શિવાય, તે કોર્ટે તે ફેસલામાં ફેરફાર કરવો નહિ અથવા તે તપાસવો નહિ.

ટીકા—હાઇકોર્ટ શિવાય. એ શબ્દનો અર્થ આ કલમને છેડે કાયદાકારોએ “આ કલમ હાઇકોર્ટને લાગુ પડતી નથી ” એવા શબ્દો મુક્યાના જેવો થાય છે ગીબન્સ ઇ. સો. રી. ૧૪ ક. ૪૨ હાઇકોર્ટની ડીવીઝનલ બેન્ચે પોતાનો ઠરાવ સહી કરીને આપ્યો એટલે તે

બાહાર પાડ્યા પછી આખરનો છે તે કોર્ટને ફરી તપાસવાનો અધિકાર નથી તેમ કોઈ બેન્ચને દરમીયાન થવાનો અધિકાર નથી ઇ. લો, રી, ૧૪ ક, ૪૨ અપીલમાં ડીવીઝન બેન્ચે પોતાનો ઠરાવ આપ્યો હોય તેનું રીવ્યુ કરવા અધિકાર નથી ભુલ હોયતો સ્થાનિક સરકારને અરજ કરવી મોહન અમેસંગ મુ, હા, કો, કી, ૩, ૧૨-૯-૯૫ રીવીઝનમાં આપેલા ઠરાવનું રીવ્યુ કરવા ના પાડી ચીમાપા મુ. હા, કો, કી, ૩, ૧૪-૩-૮૯ તોહોમતદારની રીવીઝનની અરજ ના મંજુર કરી હોયતો તેનું રીવ્યુ થઈ શકે નહીં રાણી વી, દુરગા ચરન ઇ, લો, રી, ૭ અ, ૬૭૨ ફ્રેંસિસમાં ફ્રેંસિસ શરફેર ન કરવો ગેરવાજબી થએલું જણાયતો તોહોમતદારને તુકસાન થતું હોયતો સજનો અમલ તહકુખ રાખી કેદીને જેલમાં અટકાવી રાખવાનો હુકમ કરી શકે પણ તે ઠરાવેલી મુદત કરતા વધારે વાર અટકાવી રાખવું નહીં તુકારામ રામજી મુ. હા, કો, કી, ૩, ૨૯-૮-૭૮ સજનો હુકમ કર્યા પછી તે રદ કરવો નહીં કે ફ્રેંસિસ કરવો નહીં પોરન માલ ૨૩ વિ, રી, ૪૯ ફ્રેંસિસ લખ્યા પછી એક યાદ ટાંકી જેમાં પુરાવાપર કેટલોક શક બતાવ્યો ઠરાવ્યું કે—ફ્રેંસિસ આપ્યા પછી શક બતાવવો તે ગેરવાજબી છે ચત્તરસીંગ ઇ, લો, રી, ૨ અ, ૩૩ તપાસવો નહિ. રીવ્યુ થઈ શકે નહીં ક, ૪૩૮ પ્રમાણે હૈકોર્ટને અરજ કરવી મ, હા, કો, પ્રો, ૧૩-૧૧-૭૩ બીમાપા બીનરામા ઇ, લો, રી, ૧૯ મુ, ૭૩૨ સાબાદતમીરામ મુ, હા, કો. કી, ૩, ૧૪-૧૧-૯૫.

૩૭૦. પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવેલી રીતે ફ્રેંસિસ પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટનો દફતરમાં દાખલ કરવાને બદલે, હેઠળ લખેલી વિગત દ ફ્રેંસિસો.

દફતરમાં દાખલ કરવી.—

- (અ) મુકદ્દમાંનો અનુક્રમ નંબર;
- (બ) ગુન્હો કર્યાની તારીખ;
- (ક) ફરિયાદી હોય તો તેનું નામ,
- (ડ) તોહોમતવાળા શખસનું નામ, અને (તોહોમતવાળો રાણી ની વિલાયતી રૈયત ન હોય તો) તેના બાપનું અગર ના હોય તો તેનું નામ અને રહેવાનું ઠંકાણું;
- (ઘ) જે ગુન્હો વિશે ફરિયાદ થઈ હોય અથવા જે ગુન્હો સાબિત થયો હોય તે ગુન્હો;
- (ઙ) તોહોમતવાળાનો જવાબ અને તેની જબાની (જે હોય તો)
- (ચ) આખરનો હુકમ;
- (છ) સદરહુ હુકમની તારીખ; અને
- (આઇ) જે મુકદ્દમાઓમાં તે માજિસ્ટ્રેટ કેદની, અથવા બસેં રૂપિ આથી વત્તા દંડની અથવા એ બન્નેની, શિક્ષા કરે તે સઘળા મુકદ્દમામાં, ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યાનાં કા રજોની મુખતસરમાં વિગત.

ટીકા—આઇ રકમ. માજિસ્ટ્રેટ પોતાના ઠરાવના કારણ દુકામાં લખવા કોઇ કેસમાં ૩, ૧૦ દસ દંડ ઠરાવી કેદની સજ કરી હોયતો તે કેસમાં આ કલમના અર્થ મુજબ કેદની સજ થએલી ગણાતી નથી મોતીરામ વી, બેલાસીરામ ઇ, લો, રી, ૧૪ ક, ૧૭૪ કારણે લખવા ન લખ્યા હોયતો હાઇકોર્ટ સજ રદ કરી શકે યાકુબ ઇ, લો, ૧૩ ક, ૨૭૨.

૩૭૧. (૧) તોહોમતવાળાની અરજી ઉપરથી ફેંસલાની એક નકલ, અ તોહોમતવાળો ફેંસલા થવા તે માગે ત્યારે બની શકે તો, તેની પોતાની ભા વિગેરેની નકલ માટે અ પામાં, અથવા કોરટની ભાષામાં તે ફેંસલાનો તરજુમો રજૂ કરે ત્યારે તે તેને તેને વગર ઢીલે આપવો. સમનના મુકદ્દમા શિવાય બી જા કોઈ પણ મુકદ્દમામાં સદરહુ નકલ મફત આપવી.

(૨) સેશન કોરટમાં જ્યુરીથી ઇનસાફ કરવામાં આવે તેમાં તોહો મતવાળો માગે તો, જ્યુરીને આપેલા આદેશનાં મથાળાંની એક નકલ તેને વ ગર ઢીલે અને મફત આપવી.

(૨) જ્યારે તોહોમતવાળાની ઉપર સેશન જડજ માતની શિક્ષા- ને શખસની ઉપર મોત નો હુકમ કરે ત્યારે તે જડજે તેને એ પ્રમાણે કેહેવું કે ની શિક્ષાનો હુકમ કર્યો અપીલ કરવાની તમારી મરજી હોય તો આટલી મુદત હોય તે શખસની બાબત માં તમારે અપીલ કરવી જોઈએ.

ટીકા—ક, ૫૪૮ નીચેની ટીકા જુઓ.

૩૭૨. અસલ ફેંસલો કામના કાગળોની સાથે દફતરમાં દાખલ કરવો, અને તે અસલ ફેંસલો કોરટની ભાષાથી જુદી ભાષામાં ફેંસલાનો તરજુમો ક લખ્યો હોય, અને તોહોમતવાળો કહે ત્યારે, કોરટની ભાષામાં તેનો તરજુમો કરીને સદરહુ દફતરમાં દાખલ કરવો જોઈએ.

ટીકા—તરજુમો. તરજુમો દાખલ કરવા એ વાત ફેંસલો આપનાર અધીકારીના મુખ- ત્યારની વાત નથી ફરજ છે કે—તરજુમો દાખલ કરવો રતનજી ભુખણ ૧ મુ, હા, કો, રી, ૧૦.

૩૭૩. સેશન કોરટે ઇનસાફ કરેલા મુકદ્દમાઓમાં, તે કોરટે પોતાના ઇ સેશન કોરટે ઇસવની રાવની તથા (જો હોય તો) શિક્ષાના હુકમની એક નક તથા શિક્ષાના હુકમની નક લજે જહલા માજિસ્ટ્રેટની હુકમતની સ્થાનિક હદમાં ઇ- લ જહલા માજિસ્ટ્રેટની નસાફ કર્યો હોય તે જહલા માજિસ્ટ્રેટની ઉપર મોકલવી. ઉપર મોકલવી.

બાબ ૨૭ મો.

શિક્ષાના હુકમ મંજૂર થવા માટે મોકલવા બાબત.

૩૭૪. જ્યારે સેશન કોરટ માતની શિક્ષાનો હુકમ કરે, ત્યારે ચલાવેલા સેશન કોરટે માતની કામના કાગળપત્ર હાઇકોરટમાં મોકલવા જોઈએ, અને શિક્ષાનો હુકમ (મંજૂર તે શિક્ષાનો હુકમ હાઇકોરટે મંજૂર કર્યા વગર અમલમાં થવા માટે) મોકલવા લાવવો નહિ.

બાબત.

ટીકા—જે કેસમાં માતની સજા કરી હોય તેમાં જડજે કેસ હાઇકોરટમાં મોકલવો જોઈએ તે હાઇકોરટ તેમાં રીવીઝન કોર્ટ તરીકે હાથ ધાલી શકે છે રાણી. આમીન. ૫ નો વે. પ્રો. પા. ૧૩૦.

૩૭૫. (૧) જ્યારે તે ચલાવેલા કામના કાગળપત્ર હાઇકોર્ટમાં મોકલવામાં આવે, ત્યારે, જે હાઇકોર્ટ એમ ધારે કે જે શરૂ કરવાને ચોક્કસ કરવાનું અથવા વધારે પુરાવો લેવાનું ફરમાવવાનો અધિકાર. શખસ તકસીરવાર છે કે બિન તકસીરવાર છે એવે શેની ફલાણી બાબતસાથ વધારે ચોક્કસ કરવી જોઈએ અથવા વધારે પુરાવો લેવો જોઈએ તો તે એવી ચોક્કસ જાતે કરવાને અથવા એવો પુરાવો જાતે લેવાને અથવા તે ચોક્કસ કરવાનું અથવા તે પુરાવો લેવાનું સેશનકોર્ટને ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

(૨) જ્યારેની અથવા આસેસરોની સમક્ષ સદરહુ ચોક્કસ કરવી નહિ અથવા સદરહુ પુરાવો લેવો નહિ, અને હાઇ કોર્ટ બીજી રીતનો હુકમ ન કરે તો, જે શખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે શખસને તે ચોક્કસ કરતી વખતે અથવા તે પુરાવો લેતી વખતે હાજર નહિ રાખશે તો ચાલશે.

(૩) જ્યારે હાઇ કોર્ટ તે ચોક્કસ (હોય તો) કરી નહિ હોય તથા તે પુરાવો (હોયતો) લીધો ન હોય, ત્યારે તે ચોક્કસનું પરિણામ તથા તે પુરાવો દાખલ સહિત તે કોર્ટને મોકલવો.

ટીકા—કેદીને ખુનનો ગુન્હોગાર ઠરાવી મોતની સજા કરવામાં આવી હતી પણ સજા મંજૂર કરતા પહેલાં તેણીનું મન ઠેકાણે હતું કે નહીં તે વિષે શંક પડવાથી વધારે તપાસ કરવાની સુચના આપી કેસ સેસન જજને મોકલવામાં આવ્યો હતો રાષ્ટ્રી. વી. આરજાઉબીખીર વિ. રી. ૩૩. સજા બાહ્ય રાખતા ખાત્રી કરી લેવી કે સજા વ્યાજબી થઈ છે. અખદુલ યઝક મુ. હા. કો. કી. ૩. ૯ અપીલ સને ૧૮૯૪

૩૭૬. જે મુકદ્દમા ૩૭૪ માં કલમ પ્રમાણે મોકલ્યો હોય તે મુકદ્દમાનો શિક્ષાનો હુકમબાહ્ય ક- ધનસાફ આસેસરોની મદદથી અથવા જ્યુરીથી કરેલા હો- રવાનો અથવા ગુન્હાની ય તે મુકદ્દમામાં હૈકોર્ટ— સાબિતીનો ઠરાવ ૨૬ કરવાનો હાઇ કોર્ટનો અ- ખત્યાર,

(અ) શિક્ષાનો હુકમ બાહ્ય કરવાને, અથવા બીજી જે શિક્ષાનો હુકમ કરવાનો કાયદાથી અધિકાર હોય તે શિક્ષાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે, અથવા

(બ) શેન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ ૨૬ કરવાને, તથા જે ગુન્હો તો- હોમતવાળાની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ સેશન કોર્ટ કરી શકત તેવો કોઈ ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાને અથવા તેજ તોહમત બાબત અથવા મુધારે- લા તોહમત બાબત નવેસરથી ધનસાફ કરવાનું ફરમાવવા- ને મુખત્યાર છે, અથવા

(ક) તોહોમતવાળા શખસની ઉપર ગુન્હો નાસાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાને મુખત્યાર છે;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે અપીલ કરવા સારૂ જે મુદત આપી હોય તે મુદત પુરી થાય ત્યાંસુધી અથવા અપીલ સદરહુ મુદતની અંદર કરી હોય તો તે અપીલનો નિકાલ થાય ત્યાંસુધી આ કલમ પ્રમાણે મંજુરિયતનો કાંઈ પણ હુકમ કરવો નહિ.

૩૭૭ એ પ્રમાણે મોકલેલા દરેક મુકદમામાં તે શિક્ષાના હુકમની મંજુરિયત ઉપર અથવા રિયત, અથવા હાથ કોરટ જે નવી શિક્ષાનો હુકમ શિક્ષાના નવા હુકમ ઉપર અથવા (બીજે) હુકમ કરે તો સદરહુ કોરટમાં એ ર બે જડનેએ સહી કરવી. અથવા વધારે જડને હોય, ત્યારે તેમાંના ઓછામાં ઓછા બે જડનેએ આપવી જોઈએ, કેહેવો જોઈએ અને તેની ઉપર સહી કરવી જોઈએ.

૩૭૮. જ્યારે સદરહુ પ્રકારના કોઈપણ મુકદમાની સુનાવણી જડનેની બે મતભેદ પડે ત્યારે કેમ એક પક્ષનાં સરખાં મત પડે, ત્યારે તેઓના મત મુદ્દામાં કરવું. તે મુકદમા બીજા કોઈ જડનેની પાસે મુકવો, અને સદરહુ જડને પોતાને યોગ્ય લાગે એવી સુનાવણી કરવા પછી પોતાનો મત આપવો, અને સદરહુ મતને અનુસરીને ફેસલો અથવા હુકમ થવો જોઈએ.

૩૭૯. મોતની શિક્ષાનો હુકમ થજુર થવા સારૂ સેશન કોરટ જે મુકજુરી થવા માટે હાથ દમાઓ હાથકોરટમાં મોકલે તે મુકદમાઓમાં હાથકોરટમાં મોકલેલા મુકદમાઓમાં મંજુરિયતનો અથવા બીજે હુકમ કરે ત્યારપછી હાથકોરટના યોગ્ય અમલદારે તે હુકમની એક નકલ ઉપર હાથ કોરટની મોહોર કરીને અને પોતાના હોદ્દાની સહી કરીને તે નકલ સેશન કોરટને વગર ઢીલે મોકલી દેવી.

૩૮૦. જ્યારે પદર મી કલમમાં ઠરાવ્યા પ્રમાણે કાગળ પત્ર એકાદા પેટા હેલા વર્ગના માલજેટને અથવા પેટા તુકડી માલજેટને મોકલ્યા હોય, ત્યારે એવા માલજેટે તે મુકદમા પોતે આસલ સાંભળ્યો હોત તો જે શિક્ષાનો હુકમ અથવા જે હુકમ પોતે કરી શકત તે શીક્ષાનો હુકમ અથવા બીજે કાંઈ પણ હુકમ કરવાને તે માલજેટ મુખત્યાર છે અને બીજા કોઈ પણ બાબતસર વધારે ચોક્કસી કરવાની અથવા વધારે પુરાવો લેવાની જરૂર છે એમ તેને લાગે તો, તે પોતાની જાતે સદરહુ ચોક્કસી કરવાને અથવા સદરહુ પુરાવો લેવાને મુખત્યાર છે, અથવા તે ચોક્કસી કરવાનું અથવા તે પુરાવો લેવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમ નવીન છે; એટલે કે. પદર નવી મુકવામાં આવી છે ને સેકન્ડ ક્લાસ કે થર્ડ ક્લાસ માલજેટોની કોર્ટો જ્યારે કે. પદર મુજબ થવા સારૂ મોકલે ત્યારે કેમ કર્યુ તથા તે સંબંધી ફર્ટ ક્લાસ માલજેટના અથવા પેટા તુકડી માલજેટના અધીકાર આથી નહીં થાય છે જુના કાયદામા આ કલમ જુદાજ પ્રકારની હતી એટલે જુલા માલજેટ અથવા આસી. સેસન જડને જ્યારે શીક્ષાનો હુકમ કરે ત્યારે મંજુર થવા મોકલે ત્યારે સેસન જડ-

જના શુ અધીકાર તે બાબત હતી. હાલના નવા પ્રોસીજરથી તેવી રીતે મંજૂરી સાર મોકલવાનું કાઠી નાંખી જવા માછીએટને આસી. સેસન જડજને સ્વતંત્ર અધીકાર આપવામા આઆ છે. એટલે જુની કલમ કાઠીનાંખવામાં આવી છે ને તેથી જુના કોઠની કલમ નિયેમા ફેસલા પણ નિરઉપયોગી છે તેથી દાખલ કર્યા નથી.

બાબ ૨૮ મા.

અમલમાં લાવવા બાબત.

૩૮૧. સેશન કોર્ટે મોતની શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે મંજૂર થવા સા-
રૂ હુકોરની પાસે મોકલ્યો હોય ત્યારે; તે ઉપરથી હ-
૩૭૬ મી કલમ પ્રમાણે ઇકોર્ટે જે મંજૂરિયતનો અથવા બીજો હુકમ કરે તે
કરેલો હુકમ અમલમાં પોહોંચેથી સદરહુ સેશન કોર્ટે વારંટ કાહાડીને અથવા
લાવવા બાબત. બીજા જે ઉપાયો જરૂરના હોય તે ઉપાયો કરીને સદરહુ
હુકમ અમલમાં અણાવવો.

૩૮૨. જે સ્ત્રીને મોતની શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે ગર્ભવંતી છે એવું
ગર્ભવંતી સ્ત્રીને મોતની દેખાય, તો હુકોર્ટે તે શિક્ષાના હુકમનો અમલ બંધ
શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય રાખવાનો હુકમ કરવો, અને તેને યોગ્ય લાગે, તો તે
તે બંધ રાખવો. શિક્ષાને બદલે જીવતાં શુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ
કરવાને હુકોર્ટ મુખત્યાર છે.

૩૮૩. જે મુકદમાઓ બાબત ૩૮૧ મી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે મુકદમાઓ
બીજા મુકદમાઓમાં સ- શિવાય બીજા મુકદમાઓમાં તોહોમતવાળાને સમુદ્રપાર-
મુદ્રપારની અથવા કેદની ની અથવા કેદની શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય, ત્યારે તે
શિક્ષાના હુકમ અમલમાં શિક્ષાનો હુકમ કરનારી કોર્ટે જે તુરંગમાં તેને કેદ રા-
લાવવા બાબત ખર્ચો હોય અથવા રાખવો હોય તે તુરંગમા તાબડ
તોબ એક વારંટ મોકલવું અને તોહોમતવાળાને તુરંગમાં અગાઉજ કેદ રા
ખેલો નહિ હોય તો, તે વારંટસુધ્ધાં તેને એવી તુરંગમા મોકલવો.

ટીકા—અમુક દીવસે સર થસે એવા કાયદેસર કારણ સીવાય જે દીવસે સજા કરવા
મા આવે તે દીવસે સજા સર થવી જોઈએ. કેદની સજા થોડી મુદત સુધી મોકુફ રાખી
તેનો આગળ ઉપર અમલ કરવાનો હુકમ કરી શકાય નહી. પણ જે વખતથી સજા કરવામા
આવે તે વખતથી સર થવી જોઈએ. તોહમતદારની અરજ ઉપરથી તે જે અપીલ કરવા દે-
વાને માટે માછીએટે કેદની સજા ભોગવવાનું થોડી મુદત સુધી બંદ રાખેલું તેમા ઠરાવ્યું કે—
સજા કાયદા પ્રમાણે ગેરવાજબી હતી ને તેથી તેનો અમલ થઈ શકતો નથી. ૩ એ. લો. રી.
અંપે ૫૦ (૧૨ વિ. રી. ૪૭)

ખે તોહમતદારને ગુ-હેગાર ઠરાવી અપીલ કરવાં માટે તેમને જામીનપર છોડ્યા. ઠરાવ્યું
કે—આવી રીતે જામીન લેવાય પ્રથમ કરેલી સજા આગળ ઉપર ભોગવવાની છે એમ ગણા-
તુ નથી. ને તેમ ગેરકાયદે છે. એખાય કુમારની બાબત. ૭ ક. લો. રી. ૩૯૩

૩૮૪. કેદની શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવા બાબતનું ફરેક વારંટ, અમલમાં લાવવા બાબતનું વારંટ કોના નામનું કરવું જો તુરંગમાં અથવા બીજી જગ્યામાં કેદની કેદ રાખવો હોય અથવા કેદ રાખવો હોય તે તુરંગ અથવા બીજી જગ્યા જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારના નામનું કરવું.

૩૮૫. જ્યારે કેદની કોઈ તુરંગમાં કેદ રાખવો હોય, ત્યારે તે વારંટ વારંટ કોની પાસે રાખવું જેલરની પાસે રાખવું.

૩૮૬. કોઈ ગુન્હેગારની ઉપર દંડની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે, ત્યારે તે દંડ ન આપવામાં આવે તો તે ગુન્હેગારને કેદ કરવો એમ તે શિક્ષાના હુકમમાં ફરમાવ્યું હોય તોપણ, તે શિક્ષાનો હુકમ કરનારી કોર્ટની નજરમાં આવે તો તે સદરહુ ગુન્હેગારની કાંઈપણ જંગમ મિલકત જપ્ત કરીને તથા તે વેચીને તે દંડની રકમ વસુલ કરવાનું વારંટ કાઢાડવાને મુખત્યા છે,

ટીકા—જંગમ મિલકત. ફક્ત જંગમ મિલકતથી વસુલ કરી શકાય સ્થાવર મિલકત નહીં. રાણી વી. લાલુ કારવાર ૫ મુ. હા. કો. રી. ૬૩ ગુન્હેગારનો દંડ વસુલ આવતા અવલ તે મરી ગયો. મરનારની મજબૂરી મિલકતમાંથી સ્થાવર જપ્ત કરી ઠરાવ્યું કે—સ્થાવર જપ્તીમાં ન લઈ શકાય રાણી વી. સીતાનાથ ઈ. લો. રી. ૨૦ ક. ૪૭૮ ઉગતો પાક જંગમ મિલકત નથી મ. હા. કો. પ્રો. ૧૯-૧૧-૭૮ વારંટ કાઢવાને મુખત્યાર છે. કેદની સજા પુરી ભોગવી હોય તો પણ જપ્ત કરી વેચીને દંડ વસુલ કરી શકાય. મોદુસુદાનનુ વિ. રી. ૬૧ પરરાજ્યમાં આવેલી મિલકત જપ્ત ન કરી શકાય મ. હા. કો. પ્રો. ૨૮-૭-૭૯ દંડ વસુલ થાય કે તરત જેલરને ખબર આપવી. ને તે કામ કોર્ટનું છે મુ. હા. કો. સરકયુલર બુક પાને ૫૪ જપ્ત કરેલી મિલકતપરના. દાવા. દીવાની કોર્ટમાં જઈ સાબીત કરવા. મ. હા. કો. પ્રો. ૧૫-૯-૮૧ મિલકતના માલકીપણાનો સ્વાલ માજીસ્ટ્રેટ ન ચુકાવી શકે ગાસપેર ઈ. લો. રી. ૨૨ ક. ૯૩૫

૩૮૭. સદરહુ વારંટ એવી કોર્ટની હુકમતની સ્થાનિક હદમાં અમલમાં લાવી શકાશે, અને સદરહુ હદની બહાર જે જીલ્લા માજીસ્ટ્રેટની અથવા ચીફ પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટ્રેટની હુકમતની સ્થાનિક હદમાં સદરહુ પ્રકારની કાંઈપણ મિલકત જડે તે જીલ્લા માજીસ્ટ્રેટ અથવા ચીફ પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ તે વારંટની પાછળ શેરો કરશે એટલે તે વારંટ ઉપરથી તે મિલકત જપ્ત કરીને વેચી શકાશે.

૩૮૮. (૧) કોઈ ગુન્હેગારની ઉપર માત્ર દંડનીજ શિક્ષાનો અને તે દંડ ન આપે તો કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો કેદની શિક્ષાનો હુકમ હોય, અને ૩૮૬ મી કલમ પ્રમાણે કોર્ટ વારંટ કાઢાડે, અમલમાં લાવવાનું બંધ ત્યારે તે કોર્ટને એવો અધિકાર છે કે તે કોર્ટ કેદની રાખવા બાબત. શિક્ષાનો હુકમ બજાવવાનું મોકુફ રાખે અને સદરહુ વારંટના રિટર્ન માટે મુકરર કરેલ દિવસે સદરહુ કોર્ટની આગળ હાજર થવાની શરતનું એક ખત, તે કોર્ટને દુરસ્ત લાગે તે પ્રમાણે

જામીન સાથે કે વગર જામીને, તે ગુન્હેગાર પોતાની સહી સાથે કરી આપે એટલે તેને છુટા કરે, અને સદરહુ રિટર્નસાર દિવસ નિમવો તે જે વખતે તે ખત કરી આપવામાં આવે તે વખતથી પંદર દિવસ કરતાં વધારે લાંબી મુદતનો નીમવો નહીં જોઈએ; અને તે દંડ વસુલ ન થાય તો તે કેદની શિક્ષાનો હુકમ તાબ-ઉતોખ અમલમાં લાવવો એવું ફરમાવવાનો અધિકાર તે કોરટને છે.

(૨) જે કોઈ પણ બાબતમાં પૈસા આપવાનો હુકમ કર્યો હોય અને તે પૈસા વસુલ ન થાય તો કેદ કરવાનો અધિકાર હોય અને તે પૈસા તાબ-ઉતોખ આપવામાં ન આવે તે બાબતમાં જે શખસને પૈસા આપવાનો હુકમ કર્યો હોય તે શખસને પેટા કલમ (૧) માં ઠરાવ્યા પ્રમાણેનું ખત કરી આપવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, અને તે પ્રમાણે તે ન કરે તો, જાણે તે પૈસા વસુલ ન થયા હોય તેમ એકદમ કેદની શિક્ષા કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—પારેઆદ્ બીજો નવીન છે.

૩૮૯. જે જડજે અથવા માણસોટે શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે જડજ ને અથવા માણસોટને અથવા તેના હુદા ઉપર જે સ્થાનાપન થાય તેને તે શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવા ને અખત્યાર છે. બાબતનું દરેક વારંટ કહાડવાનો અખત્યાર છે.

ટીકા—જે સ્થાનાપન થાય. તે પણ કાઢી શકે માત્ર વારંટ કાઢનારી કોર્ટ દંડ કરનારી કોર્ટ જોઈએ ચંદ્ર કુમાર મીત ૨૯ વિ. રી. ૫૦

૩૯૦. જ્યારે તોહોમતવાળાની ઉપર ફક્ત ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે ત્યારે કોરટ ફરમાવે તેવી જગાએ શિક્ષાનો હુકમ અમલ તથા વખતે તે શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવો. માં લાવવા બાબત.

ટીકા—તેવી જગાએ તથા વખતે, વખત ને જગા કોર્ટ બતાવી શકે પણ ભંવી-પમા અમલ કરવો એમ બતાવી શકે નહીં અબદુલ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૭-૬-૮૭

૩૯૧. (૧) જે મુકદમામાં અપીલ ચાલી શકતી હોય તે મુકદમામાં તોહોમતવાળાની ઉપર કેદ શિવાય વળી ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય, ત્યારે તે શિક્ષાના હુકમની તારીખથી પંદર દિવસ સુધી, અથવા તે મુદતમાં અપીલ કરી હોય તો તે શિક્ષાનો હુકમ અપીલ કોરટ મંજૂર કરે ત્યાંસુધી તે ફટકા મારવા નહીં; પણ પંદર દિવસ થયા પછી જેમ અને તેમ જલદીથી અથવા અપીલ કરી હોય તો, શિક્ષાનો હુકમ મંજૂર કર્યાનો અપીલ કોરટનો હુકમ આવી પોહોંચ્યા પછી જેમ અને તેમ જલદીથી તે ફટકા મારવા.

(૨) જડજ અથવા માણસોટ તે ફટકા પોતાના દેખતાં મારવાનો હુકમ ન કરે, તો જે અમલદારના હવાલામાં તુરંત હોય તે અમલદારના દેખતાં તે ફટકા મારવા.

(૩) જ્યારે એકાદ તોહોમતવાળાને કેદની શિક્ષા કરી હોય અને તે કેદની મુદત ૩ મહિનાથી ઓછી હોય, ત્યારે તેને કેદ ઉપરાંત ફટકા મારવાની શિક્ષા કરવી નહીં.

ટીકા—આ કલમનો ત્રીજો પારેઆદ નવીન છે. જેમ બને તેમ જલદીથી, તુરંગમાથી જે દીવસે છુટા થાય તે દીવસે ફટકા મારવાનો હુકમ ગેરકાયદે ઠરાવ્યો રાણી વી. જીવારામ ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૧ પા. ૧૩૮. કેદની મુદત પુરી થયા પછી ફટકાની સજાનો અમલ કરવો તે ફટકાની સજા રદ કરી બંદીઅલી ૨૦ વિ. રી. ૭૨ ફટકાની સજા બતાવેલા વખતની અંદર કરવી જોઈએ પણ સજા બળવનાર અમલદારની કસુરથી સજા ન બળણી હોય તો અધુરી સજા પુરી કરવી જોઈએ તેમ થવાથી છુટકારો થતો નથી માહાદુગોપાળ મુ. હા. કો. ક્રી. ૩. ૫-૮-૭૮ ફટકાની સજાનો અમલ તરત કરવો હજલા સોતા મુ. હા. કો. ક્રી. ૩. ૩૧-૧૦-૮૫

૩૮૨. (૧) સોળ વરસની ઉંમરનો અથવા તે કરતાં વત્તી ઉંમરનો શિક્ષા કરવાની રીત ખસ હોય ત્યારે જેનો વ્યાસ અડધા ઇંચ કર્તાં ઓછા ન હોય એવી ઝીણી નેતરવડે સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તે રીતે અને શરીરના તે ભાગ ઉપર ફટકા મારવા; અને સોળ વર્ષ કરતાં ઓછી ઉંમરનો શખસ હોય ત્યારે સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તેવી રીતે અને શરીર ના તેવા ભાગ ઉપર તથા તેવા સાધનવડે ફટકા મારવા.

(૨) કોઈપણ પ્રસંગે સદરહુ શિક્ષા ૩૦ ફટકા કરતાં વત્તી હોવી કેટલા ફટકા મારવા તેની હદ નહીં જોઈએ.

ટીકા—પેટા રકમ ૧ મા ૧૬ વર્ષથી અંદરનાને માટે નિશાળમાં માસ્તર સોટી મારે છે તેવા શબ્દ હતા તે કાઢી નાખી સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તે રીતે મારવા એ શબ્દો મુક્યા છે.

૩૮૩. ફટકા મારવાની શિક્ષાનો કોઈ પણ હુકમ કડકે કડકે અમલમાં લાવવો નહીં, અને હેઠળ લખેલા શખસોમાંના કોઈપણ

કડકે કડકે અમલમાં શખસને ફટકા મારવાની શિક્ષા કરી શકાશે નહીં
• લાવવો નહીં (એટલે) :—

માફી (અ) સ્ત્રીઓને;

(બ) જે મરદોની ઉપર માતની અથવા સમુદ્રપારની અથવા શાસનિક દાસત્વની અથવા પાંચ વર્ષ કરતાં વત્તી મુદતની કેદની શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે મરદોને;

(ક) જે મરદો પીસતાલીસ વર્ષ કરતાં વત્તી ઉંમરના છે એવું કોરટને લાગતું હોય તે મરદોને;

૩૮૪. (૧) ફટકા મારવાની શિક્ષા ખમવા લાયક ગુન્હેગારની પ્રકૃતિ છે એવો દાખલો વૈધકીય અમલદાર હાજર હોય તો તેણે આખ્યા વગર અથવા વૈધકીય અમલદાર હાજર નહીં હોય તો જે માલુમેટ અથવા અમલદાર હાજર હોય તેની નજરમાં એ પ્રમાણે આખ્યા વગર, સદરહુ શિક્ષા કરવી નહીં.

ગુન્હેગારની પ્રકૃતિ યોગ્ય સ્થિતિમાં નહીં હોય તો ફટકા મારવા નહીં.

(૨) ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં આવતો હોય ત્યાં રે બાકી રહેલી શિક્ષા ખમવા લાયક ગુન્હેગારની પ્રકૃતિ નથી એવો દાખલો વૈધક અમલદાર આપે, અથવા માલુમેટ અથવા અમલદાર હાજર હોય તેની નજરમાં એ પ્રમાણે આવે, તો ફટકા મારવાનું છેક મોકુફ રાખવું.

• ફટકા મારવાનું મોકુફ રાખવું.

૩૯૫. (૧) ૩૯૪ મી કલમ પ્રમાણે ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ સ્વતંત્ર અથવા અંશતઃ અમલમાં આણ્યો નહિ હોય એ વે કોઈ પણ પ્રસંગે, જે કોર્ટ તે શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે કોર્ટ તે હુકમ દુરસ્ત કરે ત્યાંસુધી ગુન્હેગારને કેદમાં રાખવો; અને સદરહુ કોર્ટની નજરમાં આવે તો તે સદરહુ શિક્ષાનો હુકમ માફ કરવાને મુખત્યાર છે, અથવા ફટકા મારવાને બદલે અથવા ફટકા મારવાની જેટલી શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં આણ્યો નહિ હોય તેટલી શિક્ષાને બદલે બાર મહિના સુધીની હરકોઈ મુદતની કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે, અને આ ફટકા મારવાને બદલે કરેલી શિક્ષા તેજ ગુન્હા બાબત ગુન્હેગાર ઉપર કાંઈ પણ બીજી શિક્ષા કરી હશે તે શિક્ષા ઉપરાંત થઈ શકશે.

(૨) કાયદાપ્રમાણે જેટલી મુદતની કેદની શિક્ષાને તોહોમતવાળો પાત્ર હોય તેટલી મુદતમાં અથવા કોર્ટને જેટલી મુદતની કેદની શિક્ષા કરવાનો અધિકાર હોય તેટલી મુદત કરતાં વત્તી મુદતની કેદની શિક્ષા કરવાનો અધિકાર તે કોર્ટને આ કલમમાંહેના કોઈ પણ મજકુરથી છે એમ સમજવું નહિ.

ટીકા—માફ. માફ કરી શકે ઓછી કરી શકે અથવા તેના બદલામાં કેદ કરી શકે પણ ફટકાના બદલામાં દંડની સજા ન કરી શકે. રાણી વી. શીવદીન ઇ. લો. રી. ૧૧ અ. ૩૦૮ કેદ આ કલમના અર્થ સાર કેદ એટલે કેદની મુખ્ય સજા એવો થાય છે પણ દંડના બદલામાં નહીં એટલે ફટકાને બદલે દંડ કરી તે દંડ ન આપેતો કેદ એમ ન કરવો ઇ. લો. રી. ૧૧ અ. ૩૦૮.

૩૯૬. (૧) જ્યારે કોઈ ફરારી થયેલા ગુન્હેગારની ઉપર આ કાયદાપ્રમાણે શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે, ત્યારે જે સદરહુ શિક્ષા, મોતની, દંડની અથવા ફટકા મારવાની હોય, તો આ કાયદામાં પાછળ કહેલા ઠરાવોને અનુસરીને તે તાબડોતોબ અમલમાં આવશે, અને, જે સદરહુ શિક્ષા કેદની, શાસનિકદાસત્વની અથવા સમુદ્રપારની હોયતો તે હેઠળ લખેલી કાનુનો પ્રમાણે અમલમાં આવશે, એટલે:—

(૨) જે નવી શિક્ષા સદરહુ ગુન્હેગાર ફરારી થયો ત્યારે જે શિક્ષા તે ભોગવતો હતો તે કરતાં વધારે સખત પ્રકારની હોય, તો તે નવી શિક્ષાનો હુકમ તાબડોતોબ અમલમાં આવશે.

(૩) જ્યારે નવી શિક્ષા તે ગુન્હેગાર ફરારી થયો ત્યારે જે શિક્ષા તે ભોગવતો હતો તે કરતાં વધારે સખત પ્રકારની ન હોય, ત્યારે તે ગુન્હેગાર ફરારી થયો તે વખતે તેનો આગલી શિક્ષાની જેટલી મુદત બાકી રહેલી હોય તેટલી બીજી મુદતસુધી તેણે, કેદ શાસનિકદાસત્વ અથવા સમુદ્રપાર, જેમ હોય તેમ ભોગવ્યા પછી તે નવી શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં આવશે.

ખુલાસો.—આ કલમનાં કારણ સાર—

- (અ) સમુદ્રપારની અથવા શાસનિકદાસત્વની શિક્ષા કેદની શિક્ષા કરતાં વધારે સખત છે એમ સમજવું.
- (બ) એકાંત કેદ સાથે કેદની શિક્ષા એકાંત કેદ વગર તેજ પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરતાં વધારે સખત છે એમ સમજવું; અને
- (ક) સખત મજૂરી સાથે કેદની શિક્ષા, એકાંત કેદ સાથે કે એકાંત કેદ વગર આસાન કેદની શિક્ષા કરતાં વધારે સખત છે એમ સમજવું.

ટીકા--જીવતા સુધી સમુદ્રપારની સજા કરી પછે ક. ૨૨૪ માટે ગુન્હેગાર ઠરાવી કેદની સજા કરીને તેનો અમલ તરત કરવા ફરમાન કર્યું ઠરાવ્યું કે-શીક્ષા તરત અમલમાં લાવવાનો હુકમ આ કલમથી વિરૂધ્ધ છે રાણી વી. માહદુનાયુ મુ. હા. કો. ત્રી. ૩. ૧૯ સને ૧૮૯૮.

- ૩૯૭. કોઈ શખસ કેદની, શાસનિકદાસત્વની અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષા ભોગવતો હોય તેવામાં તેની ઉપર કેદની, શાસનિકદાસત્વની અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે, ત્યારે તેની ઉપર આગળ થયેલા શિક્ષાના હુકમમાં ફરમાવેલી કેદની, શાસનિકદાસત્વની અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષાની મુદત પુરી થયેથી સદરહુ કેદની શાસનિકદાસત્વની અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષા શરૂ થશે;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, જે તે શખસ કેદની શિક્ષા ભોગવતો હોય, અને તેના ઉપર એ પ્રમાણે પછવાડેથી ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરીને કરેલી શિક્ષા સમુદ્રપારની હોય, તો તે કોરટની નજરમાં આવે તો, આ બીજી શિક્ષાના હુકમનો અમલ તુરત શરૂ થાય એવું ફરમાવવાને અથવા તે શખસને આગળ કરેલી કેદની શિક્ષાની મુદત પુરી થયેથી તે શરૂ થાય એવું ફરમાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

- ૩૯૮. (૧) ૩૯૬ મી અથવા ૩૯૭ મી કલમમાંહેના ઠરાવ ઉપરથી એમ સમજવું નહિ કે કોઈપણ શખસ તેના આગલા કે પાછલા સાબિત થયેલા ગુન્હાને માટે જે શિક્ષાને લાયક થયો હોય તે શિક્ષાના કોઈપણ ભાગમાંથી તે શખસ બચી જશે.

(૨) જ્યારે કેદની મુખ્ય શિક્ષાના ઠરાવ ઉપરાંત અથવા કેદની શિક્ષા કરવા લાયક ગુન્હો બદલની સમુદ્રપારની અથવા શાસનિકદાસત્વની શિક્ષાના ઠરાવ ઉપરાંત દંડ ન આવે તો કેદ કરવાની શિક્ષાનો ઠરાવ કર્યો હોય, અને સદરહુ શિક્ષા ભોગવનારા શખસને તે શિક્ષા પુરી થયા પછી કેદની, સમુદ્રપારની અથવા શાસનિકદાસત્વની મુખ્ય શિક્ષા અથવા શિક્ષાઓ વધારે ભોગવવાની હોય ત્યારે, તે શખસ તે વધારે શિક્ષા અથવા શિક્ષાઓ ભોગવે ત્યાં સુધી દંડ નહિ આવે તો કેદ કરવાનો ઠરાવ અમલમાં આવ્યો નહિ.

ટીકા--પેટા કલમ બીજી નવીન છે.

- ૩૯૯. (૧) જ્યારે પંદર વરસ કરતાં ઓછી ઉંમરના કોઈ પણ શખસની ઉપર કોઈ પણ ગુન્હો માટે કોઈપણ ફાજદારી કોરટ કે-

નાની ઉમરના ગુન્દગા- દની શિક્ષાનો હુકમ કરે, ત્યારે, તેને ફોજદારી તુરંગમાં રોને સન્માર્ગ પ્રવર્તક શા કેદ કરવાને બદલે હેઠળ લખેલા પ્રકારની કોઇ પણ સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળામાં કેદ રાખવો એવો હુકમ કરવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે, એટલે કેદ રાખવાની લાયક જગા દાખલ જે સન્માર્ગ પ્રવર્તકશાળા સ્થાનિક સરકારે કાઢાડી હોય, અને જેમાં ઘટિત કેળવણી આપવાના તથા કાંઇ ઉપયોગી ધંધો શિખવવાનાં સાધન હોય, તેવી સન્માર્ગપ્રવર્તકશાળામાં, અથવા સન્માર્ગપ્રવર્તક શાળામાં કેદ કરેલા શખસોને કેળવણી આપવા તથા શિખવવા સંબંધી સ્થાનિક સરકાર દ્વરા એવા નિયમ પ્રમાણે ચાલવાને રાજી હોય એવા કોઇ સખસે જે સન્માર્ગપ્રવર્તક શાળા રાખેલી હોય તેમાં કેદ કરવો એવો હુકમ કરવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે.

(૨) આ કલમ મુજબ કેદ કરેલા સઘળા શખસોને ઉપર મુજબ ઠરાવેલા નિયમો લાગુ પડશે.

(૩) આ કલમ જે કોઇ જગામાં, સન ૧૮૯૭ નો સન્માર્ગપ્રવર્તક શાળા બાબતનો આકટ લાગુ હશે તે જગામાં લાગુ પડશે નહિ.

ટીકા—સને ૧૮૯૭ ના આકટ ૮ મો સન્માર્ગ પ્રવર્તકશાળા બાબતનો છે તેની કલમ ૮ પ્રમાણે નાની ઉમરનાને કેદની સજામાં મોકલવાને બદલે સન્માર્ગ પ્રવર્તકશાળામાં મોકલવાનો હુકમ કરી શકાય ને તે પ્રમાણે મોકલવાનો હુકમ ત્રણ વર્ષ કરતાં ઓછી મુદત માટે તેમ સાત વર્ષ કરતાં વધારે મુદત માટે થઇ શકે નહીં આ પ્રમાણે મોકલવાનો હુકમ કરવાનો અધીકાર હાઇકોર્ટને એસન કોર્ટને ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટને તથા જે માજિસ્ટ્રેટને સ્થાનિક સરકાર ખાસ અધીકાર આપે તે માજિસ્ટ્રેટ કરી શકે. તેમજ ક. ૧૦ પ્રમાણે જેલ જેના તાબામાં હોય તેમાં ૧૫ વર્ષની અંદરની ઉમરનો કોઇ આવ્યો હોય તો તે ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટ આગલ લાવીને ખડો કરી શકે ને તેપરથી ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટ તેવી સ્કુલમાં મોકલવાનો કમ કરી શકે.

૪૦૦. જ્યારે કોઇ શિક્ષાનો હુકમ પુરેપુરો બજી રહે, ત્યારે તે બજાવ- શિક્ષાનો હુકમ અમ નાર અમલદારે, તે શિક્ષાનો હુકમ શી રીતે બજાવ્યો છે લમાં લાવ્યા પછી વા- તે વિશે પોતાની સહી સાથેનો તે વારંટની પાછળ શેરો રંટ પાછું મોકલવા કરીને તે વારંટ જે કોર્ટમાંથી નિકળ્યું હોય તે કોર્ટમાં બાબત. પાછું મોકલી દેવું.

બાબ ૨૯ મો.

શિક્ષા મોકુફ રાખવા, માફ કરવા તથા બદલવા બાબત.

૪૦૧. (૧) જ્યારે કોઇ પણ શખસની ઉપર કાંઇ ગુન્દા બાબત શિક્ષા નો હુકમ કર્યો હોય, ત્યારે કોઇ પણ વખતે, બિન સર- તે અથવા જે શખસની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય, તે શખસ કબુલ કરે એવી કાંઇ સરત કરીને તેની ઉપર જે શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે અમલમાં લાવવાનું મો

શિક્ષા મોકુફ રાખવા નો અથવા માફ કરવા નો અધિકાર.

કુદ્ રાખવાનો અથવા જે શિક્ષાનો હુકમ તેની ઉપર કરેલો હોય તે સમગ્રી શિક્ષા અથવા તેમાંનો કોઈ પણ ભાગ માફ કરવાનો ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલ અથવા સ્થાનિક સરકારને અધિકાર છે.

(૨) જ્યારે કોઈ શિક્ષા મોકુફ રાખવા અથવા માફ કરવા સાફ ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલને અથવા સ્થાનિક સરકારને અરજી કરવામાં આવે, ત્યારે જે કોરટની આગળ અથવા જે કોરટે ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ કર્યો હોય અથવા મંજૂર કર્યો હોય તે કોરટના પ્રમુખ જડજને, પ્રસંગ પ્રમાણે, ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલ અથવા સ્થાનિક સરકારને, તે અરજી કબુલ કરવી જોઈએ કે નાકબુલ કરવી જોઈએ તે વિશે તે જડજનો મત તથા તે મતનાં કારણ જણાવવાનું ફરમાવવાનો અધિકાર છે.

(૩) જે કોઈપણ શરતે કોઈ શિક્ષા મોકુફ રાખી હોય અથવા માફ કરી હોય તે શરત પાળવામાં નથી આવી એમ પ્રસંગપ્રમાણે ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલને, અથવા સ્થાનિક સરકારને લાગે, તો આ પ્રમાણે મોકુફ રાખવાનો અથવા માફ કરવાનો હુકમ, ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલ અથવા સ્થાનિક સરકાર રદ કરવાને મુખત્યાર છે, અને તે પછી જે શખસ બાબત તે શિક્ષા મોકુફ રાખી હોય અથવા માફ કરી હોય તે શખસ છુટો હોય તો તેને, કોઈ પણ પોલીસ અમલદારને વગર વારંટે પકડવાનો અને બાકી રહેલા ભાગની શિક્ષા ભોગવવા માટે તેને પાછો કેદમાં મોકલવાનો અધિકાર છે.

(૪) કોઈ શિક્ષા જે શરતે આ કલમ પ્રમાણે મોકુફ કરી હોય અથવા માફ કરી હોય તે શરત જે શખસ બાબત તે શિક્ષા મોકુફ રાખી હોય અથવા માફ કરી હોય તેણે પુરી કરવી એવી હોવી જોઈએ અથવા તેની ધમ્મા ઉપર આધાર ન રાખે તેવી હોવી જોઈએ.

(૫) માફી આપવાના, શિક્ષા મોકુફ રાખવાના, મુલતવી રાખવાના અથવા માફ કરવાના મલીકામાઆઝમાના અધિકારને આ કલમ માંહેના કોઈ પણ મજકુરથી બાધ આવે છે એમ સમજવું નહિ.

(૬) શિક્ષા તહકુબ રાખવાના સંબંધમાં અને જે શરતોએ અરજીઓ રજૂ કરવાની તથા તેની વ્યવસ્થા કરવાની તે શરતોના સંબંધમાં, સાધારણ કાનુનો અથવા વિશેષ હુકમ કરીને, હુકમ ફરમાવવાનો ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલને અથવા સ્થાનિક સરકારને અધિકાર છે.

ટીકા—શબ્દ રચનામા અને કેટલાક શબ્દોમા ફારફેર કરી. પેટા કલમ ૪ ને ૬ નવીન છે.

૪૦૨. જે શખસની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે શખસની સંમતિવગર ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલ અથવા સ્થાનિક સરકાર હેઠળ કહેલી શિક્ષાઓમાંની કોઈ પણ શિક્ષાને બદલે તે શિક્ષાની આગળ લખેલી બીજી કોઈ પણ શિક્ષાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે:—

શિક્ષા બદલવાનો અધિકાર.

મોત, સમુદ્રપાર, શાસનિકદાસત્વ જેટલી મુદતની શિક્ષાનો હુકમ તે શખસની ઉપર થયો હોય તેટલી મુદત મુધીની સખત મજૂરીની કેદ, તેટલીજ મુદત મુધીની આસન કેદ કંડ.

બાબ ૩૦ મો.

અગાઉ ગુન્હો ના સાબિત થયાનો અથવા સાબિત થયાનો
ઠરાવ થયો હોય તે બાબત.

૪૦૩. (૧) ચોગ્ય હકુમતવાળી કોઈ કોરટે કાંઈ ગુન્હો બાબત કોઈ શખસનો એક વખત ધનસાફ કર્યો હોય, અને તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો અથવા ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય, ત્યારે, જ્યાંસુધી તે ગુન્હો સાબિત થયાનો અથવા ના સાબિત થયાનો ઠરાવ અમલમાં રહે ત્યાંસુધી, તે શખસ તેજ ગુન્હો બાબત ફરીથી ધનસાફને પાત્ર થશે નહિ, અથવા તેની ઉપર મુકેલાં તોહોમતથી કાંઈ જુદું તોહોમત જે બીજા ગુન્હો બાબત તેની ઉપર રૂડે મી કલમ મુજબ મુકી શકાત તે ગુન્હો બાબત અથવા બીજા જે ગુન્હો રૂડે મી કલમ મુજબ તેની ઉપર સાબિત થઈ શકત તે ગુન્હો બાબત, તેને તેજ હકીકત ઉપરથી તે શખસ ફરીથી ધનસાફને પાત્ર થશે નહિ.

(૨) જે શખસની ઉપર કાંઈ ગુન્હો ના સાબિત થયાનો અથવા સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે શખસનો અગાઉ ધનસાફ થયો તે વખતે જે કોઈ પણ જુદા ગુન્હો બાબત તેની ઉપર રૂડે મી કલમની (૧) લી પેટા કલમ મુજબ જુદું તોહોમત મુકી શકાત તેવા ગુન્હો બાબત પછી ધનસાફ કરવાનો અખત્યાર છે.

(૩) કોઈ શખસની ઉપર કાંઈ પણ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય અને જે કૃત્યથી તે ગુન્હો બનેલો હોય તે કૃત્ય તથા તે ઉપરથી થયેલાં પરિણામ એ બેઉ મળીને એવો એક ગુન્હો થયો હોય કે તે ગુન્હો સદરહુ શખસની ઉપર સાબિત થયેલા ગુન્હોથી જુદો હોય, ત્યારે આ છેટલા કહેલા ગુન્હો બાબત તે શખસનો પછી ધનસાફ કરવાનો અખત્યાર હેઠળ લખેલે પ્રસંગે છે, એટલે, તે શખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો તે વખતે સદરહુ પરિણામ થયેલાં નહતાં અથવા તે થયાં છે એવી કોરટને ખબર નહતી એમ હોય તો.

(૪) કાંઈ પણ કૃત્યોથી બનેલો કાંઈ ગુન્હો નાસાબિત થયાનો અથવા સાબિત થયાનો ઠરાવ જે શખસની ઉપર થયો હોય તે શખસે તેજ કૃત્યોથી બનેલો બીજો જે કોઈ પણ ગુન્હો કર્યો હોય તે ગુન્હો બાબત આગ

જા તેની ઉપર, સદરહુ ઠરાવ થયો હોય, તોપણ તોહોમત મુકીને તેનો ઇનસાફ કરવાનો અખત્યાર હોળ લખેલે પ્રસંગે છે, એટલે, જે કોર્ટથી તેનો પ્રથમ ઇનસાફ થયો તે કોર્ટને તેની ઉપર જે ગુન્હાનું તોહોમત પછી મુક્યું તે ગુન્હાનો ઇનસાફ કરવાનો આધિકાર ન હતો એમ હશે તો.

(૫) આ કલમ માંહેના કોઈ પણ મજકુર ઉપરથી સન ૧૮૯૭ના સામાન્ય કલમો બાબતના આક્ટની ૨૬ મી કલમના અથવા આ કાયદાના ૧૮૮ મી કલમના ઠરાવોને બાધ આત છે એમ સમજવું નહિ.

ખુલાસો.—કોઈ પણ ફરિયાદ કાહાડી નાંખવી, ૨૪૯ મી કલમ મુજબ કામ ચલાવવાનું બંધ કરવું, તોહોમતવાળાને છોડી મુકવો, અથવા ૨૭૩ મી કલમ પ્રમાણે તોહોમતનામાં ઉપર નોંધ કરવી, એ આ કલમનાં કારણ સાર ગુન્હો નાસાબિત થયાના ઠરાવ બરાબર નથી.

દષ્ટાંતો.

- (અ) અ એ ચાકર થઇને ચોરી કરી તે વિશેના તોહોમત બાબત તેનો ઇનસાફ થયો અને તેના ઉપર ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો. જ્યાંલગી તે ઠરાવ અમલમાં હોય ત્યાં લગી તેની ઉપર ચાકર થઇને ચોરી કર્યાનું અથવા તેની તેજ હકીકત ઉપરથી એકલી ચોરી કર્યાનું અથવા સાપરાધ વિધાસઘાત કર્યાનું તોહોમત પછી મુકાશે નહિ.
- (બ) ખુનના તોહોમત બાબત અનો ઇનસાફ થયો અને તેના ઉપર ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો. અપહરણ કરવાનું તોહોમત તેની ઉપર નહિ હતું; પણ ખુન કર્યું તે વખતે અ એ અપહરણ કર્યું એવું હકીકત ઉપરથી જણાય છે; અપહરણ કરવાનું તોહોમત તેની ઉપર પછી મુકીને તેનો ઇનસાફ કરવાનો અખત્યાર છે.
- (ક) મહાવ્યથા કરવા બાબત અનો ઇનસાફ થયો અને તેના ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો. જે શખસને વ્યથા કરી તે શખસ પછી મરણ પામ્યો. શિક્ષણીય મનુષ્ય વધના ગુન્હા બાબત અ નો ફરીથી ઇનસાફ કરવાનો અખત્યાર છે.
- (ડ) વ નું શિક્ષણીય મનુષ્યવધ કર્યાનું તોહોમત અ ની ઉપર સેશન કોર્ટની આગળ મુકવામાં આવ્યું અને તેની ઉપર તે ગુન્હો સાબિત થયો. પછી તેજ હકીકત ઉપરથી વ નાં ખુન બાબત અનો ઇનસાફ કરી શકાશે નહિ.
- (ધ) વ ને બુદ્ધિપૂર્વક વ્યથા કરવાનું તોહોમત પેહેલા વર્ગના માલ્ગેટ અને ઉપર મુકીને તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો. તે કામને આ કલમનો ત્રીજો પારેમાફ

- લાગુ ન હોય, તો વને બુદ્ધિપુર્વક મહાવ્યથા કરવા બાબત તેજ હકીકત ઉપરથી અનો પછી ઇનસાફ કરી શકાશે નહિ.
- (ક) વના શરીર ઉપરથી મિલકત ચોરવાનું તોહોમત બીજા વર્ગના માણસે અને ઉપર મુકીને તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો. પછી તેજ હકીકત ઉપરથી અપહરણ કરવાનું તોહોમત અં ની ઉપર મુકીને તેનો ઇનસાફ કરવાનો અખત્યાર છે.
- (ગ) ઢનું અપહરણ કર્યાનું તોહોમત પેહેલા વર્ગના માણસે અ, બ તથા ક ની ઉપર મુકીને તે ગુન્હો તેઓની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો. પછી તેજ હકીકત ઉપરથી ડા કાઢટી કર્યાનું તોહોમત અ, બ તથા ક ની ઉપર મુકીને તેઓનો ઇનસાફ કરવાનો અખત્યાર છે.

ટીકા--પેટા કલમ ૫ નવીન છે. ચોગ્ય હકુમતવાળી કોઈ કોરટે. જે તોહમત-દારપર ચોકશી ચલાવવાને માણસેતને હકુમત નથી. તે માણસેત ગુન્હો ના સાબીતનો ઠરાવ કરી શકે નહી રાણી વી. રાઈશેરીફ ૬ વિ. રી. ૧૩ હકુમતવિનાની કોઈ કોરટે ઇનસાફ કરી ગુન્હેગારને છોડી દીધો હોય તો આ કલમ પ્રમાણે ફરી કામ ચલાવીશકાય હુસેન ગૈયુ ઇ. લો. રી. ૮ મુ. ૩૦૭ સમસુદીન હાજી ખાલીમ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૬-૮-૯૬ નાસાબીત થયાનો. ક. ૨૫૩ પ્રમાણે છોડી મુકવાનો હકુમ એ ના સાબીત થયાનો ઠરાવ નથી. ને તેથી તે પ્રમાણે છોડી મુક્યા પછી ફરી કામ ચલાવવાને બાધ નથી. બાપુ બલમ મુ. હા. કો. ફી. ૩. અકટોપર સને ૧૮૮૭ તે સખસ તે ગુન્હો બાબત ફરીથી ઇનસાફને પાત્ર થશે નહી. રાણી વી. દોરાબજી હોરમજી ઇ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૧૩૧ માણસેત ચોકશી ચલાવી તોહમતનામુ ફરમાવતા અવલ ના સાબીત થયાનો ઠરાવ કર્યો ઠરાવ્યુ કે-સદરહુ ના સાબીતના ઠરાવથી તેજ બાબત ફરીથી તજવીજ ચલાવી શકાય નહી. રાણી. વી. ગુરહુ ઇ. લો. રી. ૩ અ. ૧૨૯ પ્રથમનુ મુકેલુ તોહમત અને નવુ મુકેલુ તોહમત એક ન હોયતો બીજા તોહમતનો ઇનસાફ કરી શકાય. જે કે પુરાવો એકજ હોય તોપણ દારકાનાથ. ૭ વિ. રી. ૧૫ ગઝાઈટીનો ગુન્હો છતા માણસેત સાપ્રાય બજા હંગામો ચોરી વીગેરે ગુદા ભાગો પાડી ગુન્હેગાર ઠરાવી શીક્ષા કરી. અપીલમા ગુન્હો ગઝાઈટીનો ગુન્હો ગણ્યો પણ પુરાવો ભરસાદાર ન હોવાથી કમીટ કરવા ના પાડી. તેથી ફરીયાદીએ ફરી ફરીયાદ કરી ઠરાવ્યુ કે તે ચાલી શકે વીરાનકતી ઇ. લો. રી. ૭ મ. ૫૫૭ જે માણસેતને હકુમત નહી તેવા માણસેતે ગુન્હાની ના સાબીતીનો ઠરાવ કર્યો હોય તો તેનુ પ્રોસીડીંગ નિર્થક છે. ક. ૫૩૦ અને તેથી. કરી. નવી ચોકશી ચલાવવાને હરકત નથી. રાણી. વી. હુસેન ગઝા. ઇ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૩૦૭ પણ જે હકુમત હોય તો ના સાબીતનો ઠરાવ હાઈકોરટે રદ ન કર્યો હોય તો ફરી ચોકશી ચાલી શકે નહી રાણી વી. ગુસ્તાહજી ઇ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૧૮૧ તોહમતદારપરનો બીગાડના ગુન્હો ના સાબીત ઠરાવ્યો પણ પાછળથી તેજ હકીકતપરથી ચલાવી ચોરીને માટે ગુન્હેગાર ઠરાવેલો તે ઠરાવ રદ કર્યો. રાણી વી. ઇમામ રેડી ઇ. લો. રી. ૮ મ. ૨૯૬ ગુદા પ્રકારનુ હોય તો ચાલી શકે છે. રાણી. વી. કોફટી ઇ. લો. રી. ૨૩ ક. ૧૭૪.

ભાગ ૭ મો.

અપીલ બાબત, લખી મોકલવા બાબત તથા તપાસ બાબત.

બાબ ૩૧ મો.

અપીલો બાબત.

૪૦૪ આ કાયદાથી અથવા વિધમાનકાળે ચાલુ હોય એવા બીજા બીજીરીતે ઠરાવ્યું ન હોય કોઈપણ કાયદાથી ઠરાવ્યું હોય તે શિવાય ફાજદારી તો અપીલ ચાલશે નહિ. કોરટના કોઈપણ ફેસલા અથવા હુકમઉપર અપીલ ચાલશે નહિ.

ટીકા—મુદતના કાયદાના આર્ટિકલ ૧૫૪ પ્રમાણે ત્રીસ દીવસમાં અપીલ કરવી જોઈએ ન-કલ મેળવતા થતા દીવસ મુદતના કાયદાની ક. ૧૨ પ્રમાણે મળે મળે છે શીક્ષાનો હુકમ કરનારી કોર્ટમાંથી નિકળી જેલમાં જતા વખત લાગે તેટલો વખત મળે આપવા લીંગાયા ઇ. લો. રી. ૮ મ. ૨૫૮ ના કામમાં ઠરાવ્યું છે. જ્યારે અપીલ ચાલી શકતી નથી એમ માલમ પડે એટલે રીવીઝન માટે અરજ કરવી. જહુરઅહમદ વી. મહમદહસન ક. વિ. નોટસ ૧૮૯૩ પા. ૧૪૭ રીવીઝનની અરજ સાંભલી હાઈ કોરટે અરજ ચુકાવી હોયતે. પછે અપીલ ન ચાલે રાણી વી. કન્યાલાલ ક. વિ. નોટસ ૧૮૯૦ પા. ૨૨૫ મુદત બાહાર ગએલી અપીલ દાખલ કરવાને યોગ્ય કારણ ન બતાવ્યાથી અપીલ કાઢી નાંખી પણ હાઈ કોરટે રીવીઝન પાવરવાપરી સજા રદ કરી મુરલીની અરજ બાબત ૧ લી. રી. પા. ૭૧ ફાજદારી અપીલ નિચે પ્રતીજ્ઞાની જરૂર નથી ને કરી હોય ને તે જુદી હોય તો તે માટે સજાપણ થઈ શકે નહીં સુબાયા ઇ. લો. રી. ૧૨ મ. ૪૫૧ પ્રોસીજરના બુલથી કેસને બાધ ન આવતો હોય તો પ્રોસીજરની બુલ છે એટલાજ પરથી તોહમતદારને અપીલ કરવાનો હક નથી રાણી વી. મોહીમયંદ્ર ઇ. લો. રી. ૩ ક. ૪૭૫ ફરેક શીક્ષાના ઠરાવ સામે એકફેરા અપીલ કરવાનો હક છે પણ તે હક મુદતના કાયદાની હદની અંદર બળવો જોઈએ મુરલીની અરજ બાબત ૧ લી. રી. ૭૧

૪૦૫ મિલકત અથવા તેનાં વેચાણનું ઉપત્તિ પાછું આપવા બા-જમ કરેલી મિલકત પા-બતની જે કોઈ શખસની ૮૯ મી કલમ મુજબ કરેલી છી આપવા બાબત અ-અરજ કોઈ કોરટે ના કબુલ કરી હશે તે શખસને તે કો-રજ જે હુકમથી નાં ક-રટે કરેલા શિક્ષાના હુકમો ઉપર જે કોરટમાં સામાન્યતઃ બુલ કરી હોય તે હુકમ અપીલ ચાલતી હશે તે કોરટને અપીલ કરવાનો અધિ-ઉપર અપીલ. કાર છે.

ટીકા—સામાન્યતઃ એટલે ઘણા કેસોમાં ચાલતી હોય ત્યાં એવો થાય છે ઇ. લો. રી. ૧ મુ. ૧૯૧૭.

૪૦૬. જીલ્લા માલજેટ અથવા પ્રેસિડેન્સી માલજેટ શિવાય બી-સારી રીતે ચાલવા બાબત જ કોઈ માલજેટ ૧૧૮ મી કલમપ્રમાણે સારી રીતે ચા-તારણ માંગવાના હુકમ લવા બાબત તારણ આપવાનું જે શખસને ફરમાવ્યું હોય તે શખસ જીલ્લા માલજેટને અપીલ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—જીલ્લા માલસેટે ઝોરીનો ગુન્હેગાર ઠરાવી શીક્ષા મારી સારી ચાલના જામીન માગ્યા તેમાં ઠરાવ્યું કે અપીલેટ કોર્ટ તોલમતદારને જામીન આપવાનો હુકમ ક. ૩૭૯ ના વધારાની સગ્ન તરીકે હોવાથી રદ કરી શકે રાણી વી. જેઓનાથ ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૧ પા. ૧૪૫

૪૦૭ (૧) બીજા અથવા ત્રીજા વર્ગના કોઈપણ માલસેટે ધનસાફ કરીને જે શખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય તે શખસ, અથવા બીજા વર્ગના કોઈ પેટા તુકડી માલસેટે ૩૪૯ મી કલમ પ્રમાણે જે શખસની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે શખસ, જીલ્લા માલસેટેને અપીલ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) આ કલમ પ્રમાણેની કોઈપણ અપીલ, અથવા કોઈ પણ વર્ગની એવી અપીલો, સાંભળવાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકારે જીલ્લા માલસેટેના તાબામાં હોના પેહેલા વર્ગના જે કોઈપણ માલસેટેને આપ્યો હોય તે માલસેટે તે અપીલો સાંભળવી એવું ફરમાવવાનો જીલ્લા માલસેટેને અધિકાર છે, અને એ પ્રમાણે ફરમાવેથી તેવી અપીલ અથવા તેવા વર્ગની અપીલો તે તાબા માં હોના માલસેટેને કરવી, અથવા, તે જીલ્લા માલસેટેને કરવામાં આવી ચુકી હોય તો તે સદરહુ પ્રકારના તાબા માં હોના માલસેટે પાસે મોકલવી. એ પ્રમાણે કરેલી અથવા મોકલેલી કોઈપણ અપીલ અથવા કોઈપણ વર્ગની અપીલો સદરહુ માલસેટેની પાસેથી લઈ લેવાનો જીલ્લા માલસેટેને અધિકાર છે.

ટીકા—બીજા ત્રીજા વર્ગની માલસેટેની બેન્ચે કરેલા ઠરાવ પર આ કલમ પ્રમાણે અપીલ ચાલી શકે છે નારાયણ સામી ઇ. લો. રી. ૯ મ. ૩૯

૪૦૮. આસિસ્ટન્ટ સેશન જડજે, જીલ્લા માલસેટે અથવા પેહેલા આસિસ્ટન્ટ સેશન જડજે વર્ગના બીજા કોઈ માલસેટે ધનસાફ કરીને જે શખસની અથવા પેહેલા વર્ગના માલસેટે ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય તે શખસ, જીલ્લા માલસેટે કરેલા શિક્ષાના હુકમ અથવા પેહેલા વર્ગના કોઈ માલસેટે ૩૪૯ મી કલમ પ્રમાણે જે શખસની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે શખસ, સેશન કોર્ટને અપીલ કરવાને મુખત્યાર છે;

પણ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે:—

(અ) કોઈ યુરોપિયન બ્રિટિશ રૈયત ઉપર એ પ્રમાણે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે રૈયત પોતાની નજરમાં આવે તે મુજબ હાઈ કોર્ટને અથવા સેશન કોર્ટને અપીલ કરવાને મુખત્યાર છે;

(બ) જ્યારે કોઈ પણ મુકદ્દમામાં કોઈ આસિસ્ટન્ટ, સેશન જડજે અથવા ૩૦ મી કલમની રૂથે ખાસ અધિકાર આપ્યો હોય એવો કોઈ માલસેટે ચાર વર્ષથી વધારે મુદતસુધીની કોઈપણ કેદની શિક્ષા અથવા કોઈ પણ સમુદ્ધારની શિક્ષાનો હુકમ કરે ત્યારે અપીલ હાઈ કોર્ટમાં ચાલશે;

(ક) જ્યારે કોઇપણ શખસ ઉપર કોઇ માણસે હિંદુસ્તાનના ફ્રાન્જદારી કાયદાની કલમ ૧૨૪ અ ની રૂયે કોઇ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય, ત્યારે અપીલ હાઈ કોર્ટમાં ચાલશે;

ટીકા—પ્રથમના કોડમાં બે રકમ હતી તે આ કાયદામાં એ રકમ છે તે બને ક રકમ નવીન છે કેદ આ કાયદાની ક. ૧૨૩ મુજબ કરેલા હુકમ ઉપર અપીલ હાઈ કોર્ટમાં ચાલી શકે નહીં અને માણસેટના લખાણથી સારી ચાલના જામીન આપે ત્યાં સુધી કોઇ માણસને કેદમાં રાખવા કરેલો હુકમ સેસન જડજને તે કલમ મુજબ મંજુર રાખ્યો હોય તો તેનાપર અપીલ થઈ શકે નહીં તેમ કરેલો હુકમ એ કાંઈ કેદ નથી. રાણી વી. ચંદખાન ઇ. સો. રી. ૯ ક. ૮૭૮

૪૦૯. સેશન કોર્ટને અથવા સેશન જડજને કરેલી અપીલ સેશન કોર્ટને કરેલી અ- ન જડજને અથવા આડિશનલ સેશન જડજને સાંભળવી. પોસો કેવી રીતે સાંભળવી.

૪૧૦. કોઈ સેશન જડજને અથવા આડિશનલ સેશન જડજને ધન- સેશન કોર્ટ કરેલા શિ- સાફ કરીને જે શખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ક્ષાના હુકમ ઉપર અપીલ. ઠરાવ કર્યો હોય તે શખસ હાઈ કોર્ટને અપીલ કરવા- ને મુખત્યાર છે.

૪૧૧. કોઈ પ્રેસિડેન્સી માણસે ધનસાફ કરીને કોઇપણ સખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય, ત્યારે જે પ્રેસિડેન્સી માણસે કરેલા તે માણસે તે શખસની ઉપર છ મહિના કરતાં વત્તી શિક્ષાના હુકમ ઉપર અ- મુદતની કેદની શિક્ષાનો હુકમ અથવા બસે રૂપિયા કર- પીલ. રતાં વત્તા દંડની શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય, તો તે શ- ખસ હાઈ કોર્ટને અપીલ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—પ્રેસિડેન્સી માણસે છ માસની કેદ તથા રૂ. ૨૦૦ ના દંડની સજા કરેલી દંડ ન આપેતો ત્રણ માસ કેદ બોગવવી એવી સજા કરેલી તે પર અપીલ સાંભળવા ના પાડી. રાણી વી. સ્પીધન ઇ. સો. રી. ૧૬ ક. ૭૯૯ તેમજ રાણી વી. હરીસવા. ઇ. સો. રી. ૨૦ મુ. ૧૪૫ ઠરાવ્યું છે

૪૧૨. આ કાયદામાં પાછળ ગમે તે કશું હોય તે છતાં, જ્યારે તો- ને મુકદમાઓમાં તોહમ- હોમતવાળા શખસે પેતે તકસીરવાર છે એવો જવાબ તયાજો પોતે તકસીરવાર આપ્યો હોય અને સેશન કોર્ટ અથવા કોઇપણ પ્રેસિ- છે એવો જવાબ આપે તે ડેન્સી માણસે અથવા પહેલા વરગના માણસે સદ- માં અપીલ ચાલશે નહિ. રહુ જવાબ ઉપરથી તેની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય, ત્યારે શિક્ષા ધણી છે અથવા કાયદા સર નથી એવા સખખ શિવાય બીજા કોઇપણ સખખથી અપીલ ચાલશે નહીં.

ટીકા—પહેલા વર્ગના માણસે એ શબ્દ નવીન છે શીક્ષા ધણી છે અથવા કાયદેસર નથી માત્ર શીક્ષા ધણી છે એટલીજ બાબત નથી પણ સજાના કાયદેસરપણાની પણ બાબત છે એ તેથી ગુન્હો કયુલ કર્યા છતાં અપીલ થઈ શકે છે કાલુ ડોસા મુ. હા. કો. કી. ર. ૧૦-૧૨-૫૬ આ કલમમાં ખતાવેલી કોર્ટએ કયુલ કરવાથી ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો હોય તો પણ શીક્ષા ધણી અથવા કાયદેસર નથી તે માટે અપીલ થઈ શકે તે શીવાય કામ ચલાવનાર

માજીસ્ટ્રેટ આગળ ગુન્હો કમુલ કર્યો હોય તો તેના ઠરાવ પર કાયદાની તેમજ હકીકતની બા-
બતમાં પણ અપીલ ચાલી શકે ગોર્વીદારાધુ મુ. હા. કો. ત્રી. ૩. નંબર ૫ સને ૧૮૯૮

૪૧૩. આ કાયદામાં પાછળ ગમે તે કહ્યું હોય તે છતાં, જે મુકદમા-
ઓમાં સેશન કોર્ટ અથવા જીલ્લા માજીસ્ટ્રેટ અથવા
નહાના મુકદમાઓમાં અ- પેહેલા વરગનો બીજે કોઇ માજીસ્ટ્રેટ વધારેમાં વધારે
પીલ નથી. ફક્ત એક મહિનાસુધી કેદની, અથવા વધારેમાં વધારે
ફક્ત પચાસ રૂપિયા સુધી દંડની અથવા ફક્ત ફટકા
મારવાની શિક્ષાનો હુકમ કરે, તે મુકદમાઓમાં જે શખસની ઉપર ગુન્હો સા-
બિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે શખસની અપીલ ચાલશે નહિ.

ખુલાસો.—જ્યારે પહેલાં કેદની શિક્ષાનો હુકમ કર્યો ન હોય, અને દંડ
ન આપવામાં આવે તો કેદની શિક્ષાનો હુકમ સદરહુ કોર્ટ અથવા માજીસ્ટ્રેટ
કર્યો હોય, ત્યારે તે શિક્ષાના હુકમ ઉપર કાંઇ પણ અપીલ ચાલશે નહિ.

ટીકા—ફક્ત જ્યારે કેદ તથા દંડ એ બે કર્યા હોય તો અપીલ ચાલે ૧૫ વિ. રી.
૩૧૬ વિ. રી. ૫ અલીમહમદ કોર્ટ ફી એકટની ક. ૩૧ મુજબ તોહમતદાર સામે ફરીયાદી
એ વાપરેલી સ્ટાંપ ફી આપવા હુકમ કરેલો તે હુકમ દંડ તરીકે નથી. અને તેથી કેદની શી-
ક્ષા જોડે તેવો હુકમ કર્યો હોય તોપણ ફક્ત કેદની શિક્ષા કેહવાય મદન મન્ડલ ઇ. લો. રી.
૨૦ ક. ૬૮૭ શીક્ષાનો હુકમ કરે એક રજુઆત ચલાવી એક ગુન્હાના કેટલાક ભાગો
માટે કોઈ માજીસ્ટ્રેટ કરેલી જુદી જુદી સજા અપીલનાસારે એક ગણવી રાણી વી. ગુલામઆ
બાસ ૧૨ મુ. હા. કો. રી. ૧૪૭ અપીલ ચાલશે નહીં એક ગુન્હામાં ધણા તોહમતદારો
હોય તે પૈકી કોઇને ૩. ૫૦ સુધીનો દંડ હોયતો તેની અપીલ ન ચાલે પણ જોને વધારે સ-
જા હોય તેની અપીલ ચાલે રાલુભાઈ મેઘાભાઈ ૭ મુ. હા. કો. રી. ૩૫

૪૧૪. આ કાયદામાં પાછળ ગમે તે કહ્યું હોય તે છતાં, જે મુકદ-
માનો ધનસાફ સંક્ષિપ્ત રીતે કર્યો હોય તે મુકદમામાં
સંક્ષિપ્ત રીતે ગુન્હો સા- રદં ૦ મી કલમ પ્રમાણે કામ કરવાનો જે માજીસ્ટ્રેટને અ-
બિત થયાના કેટલાક ઠ- ધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટ્રેટ વધારેમાં વધારે ફક્ત.
રાવો ઉપરઅપીલ નથી. ત્રણ મહિનાસુધી કેદની, અથવા વધારેમાં વધારે ફક્ત
બસે રૂપિયાસુધી દંડની, અથવા ફક્ત ફટકા મારવાની
શિક્ષાનો હુકમ કરે તે મુકદમામાં જે શખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠ-
રાવ થયો હોય તે શખસની અપીલ ચાલશે નહિ.

ટીકા—સંક્ષિપ્ત કેસનુ દ્વિતર તથા ઠરાવ લંબાણવાળો હોય તેથી સંક્ષેપ્તનુ ૩૫ બદ-
લાનુ નથી માત્ર તેવી પદ્ધતીથી કામ ચલાવેલુ જોઇએ રાણી વી. ડેમાસેખ ૨૪ વિ. રી. ૬૬

૪૧૫. ૪૧૩ મી અથવા ૪૧૪ મી કલમમાં કહેલા કોઈ પણ શિક્ષાના
હુકમથી તે કલમોમાં કહેલી કોઈ પણ બે અથવા ધવારે
૪૧૩ મી તથા ૪૧૪ મી શિક્ષા એકઠી કરી હોય તે શિક્ષાના હુકમ ઉપર અપીલ
કલમ બાબત વિશેષ ઠરાવ. કરવાનો અધિકાર છે, પણ જે શિક્ષાના હુકમ ઉપર બી-
જી રીતે અપીલ થઇ શકતી નહિ હોય તે શિક્ષાના હુ-
કમ ઉપર, જે શખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે શ-
ખસને સુલેહ રાખવા માટે તારણ આપવાનું ફરમાવ્યું હોય તેટલાજ સહબથી,
અપીલ કરવાનો અધિકાર નથી.

ખુલાસો—૬૩ ન આપવામાં આવે તો કેદની શિક્ષા આ કલમના અર્થ પ્રમાણે બે અથવા વધારે શિક્ષા જેમાં એકડી કરવામાં આવી છે એવા પ્રકારની શિક્ષા છે એમ સમજવું નહિ.

ટીકા—કેટલાક શબ્દોમાં ફારફર છે કોઈ પણ બે અથવા વધારે એકડી ન્યાં એક કામમાં બે જુદા જુદા ગુન્હા માટે કોઈ સખસ સામે તોહમત મુકવામાં આવ્યું હોયતો અપીલ ચાલી શકે કે નહી તે સ્વાલ ચુકાવવા માટે બે જુદા જુદા ગુન્હા માટે કરેલી બધી સખ એક ગણવી જોઈએ રાણી વી. હરધન ૩ ક. સો. રી. ૫૧૧ મુલેહ રાખવા માટે x x x હોય તેટલાપરથી અપીલ ન ચાલે રાણી વી. લખમન ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૬ પા. ૧૮૧

૪૧૬. ૩૩ મા બાબતપ્રમાણે યુરોપિયન બ્રિટિશ રૈયતઉપર કરેલા યુરોપિયન બ્રિટિશ રૈયત- શિક્ષાના હુકમ ઉપર જે અપીલો કરવામાં આવે તે અ- ઉપર કરેલા શિક્ષાના હુ- પીલોને ૪૧૩ મી તથા ૪૧૪ મી કલમો માંહેના કોઈ કમ બાબત અપવાદ. પણ મજકુર લાગુ નથી.

૪૧૭. હાઈ કોર્ટ શિવાય બીજી કોઈ પણ કોર્ટે ગુન્હો ના સાબિત ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠ થરાનો ઠરાવ અસલ કામમાં અથવા અપીલમાં ક્યો રાવ કર્યો હોય તે બાબત- હોય તે હુકમઉપર હાઈ કોર્ટને અપીલ કરવાનું પબ્લિક માં સરકાર તરફથી અપીલ. પ્રોસિક્યુટરને ફરમાવવાનો સ્થાનિક સરકારને અધિકાર છે.

ટીકા—ગુન્હો ના સાબિત થયાનો. x x x x x અપીલમાં ક્યો હોય + જેમ દીવાની કાયદાની ક. ૫૯૧ મા છે. તેમ આ કલમમાં નથી આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો ના સાબિત થાયનો ઠરાવ અસલ કામમાં અથવા અપીલમાં ક્યો હોયતોજ ચાલી શકે છે નવાચાર્જ ઉમેરવા ના પાડી તેટલાપરથી અપીલ કરવાનો હક નથી રાણી વી. વજેરામ ઈ. સો. રી. ૧૬ મુ. ૪૧૪ ખુનનુ તોહમત હતુ તે ના સાબિત ઠરાવી શીક્ષણીય મનુષ્યવધ માટે ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો તેમા ઠરાવ્યુ કે—આ કલમના હેતુ પ્રમાણે ખુનનો ગુન્હો ના સાબિત ઠરાવ્યો તેથી અ- પીલ ચાલી શકે રાણી વી. જહુનાથ ઈ. સો. દી. ૨ ક. ૨૭૩ સ્થાનિક સરકારને અધીકાર છે. સરકારના ફરમાનથી અપીલ થયા સિવાય નિરોદોશ ઠરાવી છોડી મુકવાના ઠરાવમાં હાથ ધાલવાનો હૈકોર્ટને અધીકાર નથી રાણી વી. બોસેસ્વર પાન્ડી ૬ નો. વે. પ્રો. ૩૫૭ બીજા કરે તો અપીલ સાંભળવાનો હૈકોર્ટને અધીકાર નથી. નિત્યાનંદદાસ ૧૯ વિ. રી. ૫૫ ઓખોય તેલી. ૧૯ વિ. રી. ૫૫ દેવીડ ૬ ક. સો. રી. ૨૪૫. રાણી વી. મી- માજી અહમદ ઈ. સો. રી. ૩ મુ. ૧૫૦ આ કલમમાં ખતાવેલો સ્થાનિક સરકારે અધીકાર ન્યારે કોર્ટે મોટી ભુલ કરી હોય અથવા કોર્ટ ખોટે રસ્તે દોરાણી હોય અને તેથી ધનસાફ ને ને લોકના હિતને તુરત ધોષો પોહોચે એવુ અવગુ પરીણામ આવે તેવા કેસમાંજ અધીકાર વાપરવો ગ્યાદીન ઈ. સો. રી. ૪ અ. ૧૪૮ ઈ. સો. રી. ૧૬ અ. ૨૧૨ ખાનગી પ્રોસીક્યુટરની અપીલ ન ચાલે પણ તેમણે રીવીઝન માટે અરજ કરવી. મુખો વી. દુરગાપ્રસાદ ઈ. સો. રી. ૨ અ. ૪૪૮ હરદેઅદેની અરજ બાબત ઈ. સો. ૧ અ. ૧૩૯ જે ઠરાવ વિરૂધ અપીલ કરી હોય તે ઠરાવ હકીકતપર આધાર રાખતો હોય ને ઠરાવ પણ કારણસર તેમ થઈ શકે તેવો હોય તો સરકારને અપીલ દાખલ કરવા પરવાનગી ન આપવી. રેખીનસન ઈ. સો. રી. ૧૬ અ. ૨૧૨. પ્રોસીજર શીક્ષાના ઠરાવ સામે જે છે. તેજ આમા છે. બીજુ તીજુશન ઈ. સો. રી. ૧૭ ક. ૪૮૫ હાઈકોર્ટે સરકારે જે વાંધાના કારણ ઉઠાવ્યા હોય તેજ બાબતમાં અ- ધીકારનો ઉપયોગ કરવો કરીગોડ ઈ. સો. રી. ૧૯ મુ. ૫૧ આ કલમ પ્રમાણે અપીલ થયા

પછી તોહમતદારની સામે કેસ ફરીથી સર થાય છે. અને અપીલ કોર્ટ અપીલ પસંદ કરી દાખલ કર્યા પછી અપીલ ચાલતા સુધી તોહમતદારને કેદમાં રાખવા હુકમ કરી શકાય. રાણી વી. મંચુ ઇ. લો. રી. ૨ અ. ૩૪૦ રાણી વી. ગોન બીટેવારી ઇ. લો. રી. ૧ ક. ૨૮૧ મુદતના કાયદાના આર્ટિકલ ૧૫૭ મુજબ ફેસલાની તારીખથી છ માસમાં અપીલ થઇ શકે છે. તેમજ તેવો ઠરાવ રાણી વી. બ્યાદુલા ઇ. લો. રી. ૨ ક. ૩૪૬ માં કરેલો છે.

૪૧૮. હકીકતની કોઇ વાત બાબત તેમજ કાયદાની કોઇ વાત કેવી વાતો બાબત અપીલ બાબત અપીલ કરવાનો અધિકાર છે, પણ જ્યારે ઇનસાફ લ દાખલ થઈ શકે. જ્યુરીએ કર્યો હોય ત્યારે ફક્ત કાયદાનીજ કોઇ વાત બાબત અપીલ ચાલશે.

ખુલાસો.—કોઇ શિક્ષાનો હુકમ સખત છે એવું કહેવામાં આવ્યું હોય તે વાત આકલમનાં કારણસાર કાયદાની વાત છે એમ સમજવું.

ટીકા—જ્યુરીએ આપેલા ફેસલામાં કેવી રીતે કાયદાનું ઉલ્લંઘન થયું છે તે બતાવવાનું કામ પક્ષકારનું છે. તેમ બતાવ્યા શીવાય અપીલ ચાલી શકે નહીં રાણી. વી. ગોપાલ બીરીવાલા ૧ વિ. રી. ૨૧ ખુનનો કેસ જેમાં કેદીએ ગુનો કર્યો છે એવો કાંઇ પણ પુરાવો નહીં હોવાથી જ્યુરીએ ગુનેગાર ઠરાવી ફેસલો આપેલો રદ કરવામાં આવ્યો રાણી વી. બહારઅમ્મી ૧૫ વિ. રી. ૪૬ થોડા પુરાવાથી પણ જ્યુરીને ખાતરી થઇ શકે અને આવી જાતના કેસમાં તેમના ફેસલામાં દરમીયાન થવાને હાઇકોર્ટને અધીકાર નથી પણ માનવા લાયક તેમાં કાંઇ પણ સાબીતી ના હોયતો અપીલ સાંભળી ફેરવી શકાય રાણી વી. રતનદાસ ૧૬ વિ. રા. ૧૯ ફક્ત કાયદાની બાબતમાં આ કલમ પ્રમાણે જ્યુરીથી ઇનસાફ થએલા કામમાં ફક્ત કાયદાની બાબતમાં અપીલ ચાલી શકેછે અપીલ કોર્ટને હકીકતની બાબતમાં ચોક્કસી ચલાવવા અધીકાર નથી તોહમતદાર જ્યુરીથી ચાલેલી ચોક્કસીમાં જ્યુરીનો ઠરાવ હકીકતની બાબતમાં મેળવવા હક ધરાવેછે અને જડજના આગદોરવાય ને લીધે જ્યુરીનો ઠરાવ ભુલ ભરેલો હોયતો અપીલ કોર્ટ ફરજ તરીકે નહીં પણ જ્યુરીનો ઠરાવ રદ કરી નવી ચોક્કસી ચલાવવા હુકમ કરવો વધારાનું ખાન ઇ. લો. રી. ૨૧૬. ૯૫૫ તેમજ જુઓ ઇ. લો. રી. ૨૫૬. ૨૩૦ અલીફકીરનો કેસ.

૪૧૯. દરેક અપીલ લખેલી અરજીના રૂપમાં કરવી અને તે અરજી અપેલેન્ટ અથવા તેના પ્લીડરે આપવી, અને (જે કોર્ટ અપીલની અરજી. ટને તે અરજી આપવામાં આવે તે કોર્ટ બીજી રીતે નહિ ફરમાવે તો) જે ફેસલા ઉપર અથવા હુકમ ઉપર અપીલ કરી હોય તે ફેસલાની અથવા હુકમની એક નકલ, અને જે મુકદમાઓનો ઇનસાફ જ્યુરીએ કર્યો હોય તે મુકદમાઓમાં ઉડઝ મી કલમ પ્રમાણે દફતરમાં દાખલ કરેલાં આ દેશનાં મથાળાંની એક નકલ સદરહુ પ્રકારની દરેક અરજી સાથે આપવી.

ટીકા—દરેક અપીલ લખેલી અરજીના રૂપમાં કરવી તોહમતદાર જેલમાં હોય ત્યારે અપીલ તૈયાર કરવા સાથે દરેક જાતની સવડ કરી આપવી નીતો ગોપાલની અરજી બાબત ૧૩ વિ. રી. ૬૯ અરજીમાં શીરીતે કાયદા વિરૂધ્ધ થયું છે તે સ્પષ્ટ રીતે બતાવવું ગોપાલ ઝેરીવાળા ૧ વિ. રી. ૨૧ કેદી જેલમાં હોય ત્યારે પણ આ કલમ પ્રમાણે અપીલ કરવી રાણી વી. પોહપી ક. વિ. નોટસ ૧૮૯૧ પા. ૪૮ અપીલની અરજી પર ઇકરાની જરૂર નથી રાણી વી. સુખાયા ઇ. લો. રી. ૨ મ. ૪૫૧ અપીલેન્ટ અપીલ રજુ કરે ત્યારે નકલો નહોવાના

સખબથી પાછળથી વધારાના કારણે લખી આપે તો તે સાંભળવા જોઈએ રાણી વી. કાશીનાથ ૮ મુ. હા. કો. રી. ૧૨૬ બ્યારે અપીલ પર સ્ટાંપની જરૂર નથી ત્યારે એકત્ર અપીલ આલે પણ બ્યારે સ્ટાંપની જરૂર હોય ત્યારે દરેક તોહમતદારની જુદી જુદી અપીલ જોઈએ ને તેના નંબર વિગેરે પણ જુદા પાડવા મુ. હા. કો. ફી. સ. બુ. પા. ૪૨ અપીલેન્ટ અથવા તેના પ્લીડરે અપીલેન્ટ જેને અધીકાર આપે તેના હાથે અપીલ લેવા ના પાડવી નહીં સુબાસ્તીતાલા ઇ. લો. રી. ૧૪ મ. ૩૦૪ મુખ્યાં યા ઇ. લો. રી. ૧૨ મ. ૪૫૧ સીવરામ ઇ. લો. રી. ૬ મુ. ૧૪ અપીલેન્ટના વકીલના ગુમાસ્તા એ આપી હોય ને તેના પર વકીલની સહી હોયતો પ્લીડરે આપ્યા બરાબર છે કરૂંપા ઉધાન ઇ. લો. રી. ૨૦ મ. ૮૭ પણ તે વકીલનો ગુમાસ્તા જોઈએ. કે જેના પર બરાબર દાખ હોય તેવો જોઈએ તે સિવાયનાએ આપી હોય તો તે આપેલી આ પેટ્ટી ન ગણવી રામા સામી ઇ. લો. રી. ૨૧ મ. ૧૧૪ આપવી એ શબ્દોનો અર્થ એવો છે કે—કોર્ટ જેને લેવાનો અધીકાર આપ્યો હોય તેને આપવી એવો થાય છે. આ કલમના અર્થ પ્રમાણે ટપાલ માર્ગે મોકલવું તે આખું ગણાય નહીં રાણી વી. અરસાપા ઇ. લો. રી. ૧૫ મ. ૧૩૭. કોર્ટના અમલદારને આપવી જોઈએ અરજદાર માટે રાખેલી પેટ્ટીમાં અપીલ નાંખવી તે આપ્યા બરાબર ન ગણાય વાસુદેવાઈઆ ઇ. લો. રી. ૧૯ મ. ૩૫૪ નકલ કેસ તપાસવા સારૂ ગયો હોય ને નકલ આપવાનું ન બને તો. નકલ ન હોય તોપણ અપીલ લેવી. ને હૈકોર્ટમાં કેસ ગયો હોય તો તુરત લખી જણાવવું કે અપીલ થઈ છે એટલે હૈકોર્ટ કાગલે પાછા મોકલશે. ને હૈકોર્ટ અપીલ કોર્ટનો ઠરાવ થતા સુધી પોતાનો ઠરાવ આપવાને થોભશે જુઓ મુ. હા. કો. ફી. સ. બુ. પાને. પ્લીડર. એ તોહમતદારની તકરાર એક બીજાથી વિરૂધ્ધ હોય તો બેને એક વકીલ રહી શકે નહીં હીરા વી. લાલસંગ. પં. રે. ફી. નં. ૧૩ સને ૧૮૯૦

૪૨૦. જે અપેલેન્ટ તુરંગમાં હોય, તો જે અમલદારના હવાલામાં તે તુરંગ હોય તે અમલદારને તે પોતાની અપીલની અ- અપેલેન્ટ તુરંગમાં હોય રજી તથા તેની સાથે જોડેલી નકલો આપવાને મુખત્યાર ત્યારે કેમ કરવું. છે, અને પછી તે અમલદારે સદરહુ અરજી તથા નકલો ચોગ્ય અપીલ કોર્ટની પાસે મોકલવી.

ટીકા—અમલદારને. જેલરને આપી હોય તે કોર્ટને આપ્યા બરાબર છે ને મુદતના ધારા સારૂ પણ તે દીવસે દાખલ થઈ એમ ગણવું લીંગાયા ઇ. લો. રી. ૯ મ. ૨૫૮ જેલર મોકલવામાં ઢીલ કરે તેથી મુદત આહાર જય નહીં મહમદ રપ પં. રે. ફી. જે નં. ૨૯ સને ૧૮૯૦

૪૨૧. (૧) ૪૧૯ મી અથવા ૪૨૦ મી કલમ પ્રમાણે અરજી તથા નકલ આવી એટલે અપીલ કોર્ટે તે વાંચી જોવી, અને સંક્ષિપ્ત રીતે અપીલ કા- તે કામમાં હાથ ધાલવાનો કાંઈ પુરતો સખબ નથી એમ હાડી નાંખવા આવત. તેની નજરમાં આવે, તો તે અપીલ સંક્ષિપ્ત રીતે કાઢી નાંખાવને તે કોર્ટ મુખત્યાર છે;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે ૪૧૯ મી કલમ પ્રમાણે અપીલ કરવામાં આવે ત્યારે તેના ટેકામાં તકરાર કહી સંભળાવવાની વાજબી તક અપેલેન્ટને અથવા તેના પ્લીડરને આપ્યા વગર તે અપીલ કાઢાડી નાંખવી નહિ.

(૨) આ કલમપ્રમાણે કોઈ અપીલ કાઢાડી નાંખતાં પેહલાં, સદરહુ કોર્ટ તે મુકદ્દમાનું દફતર મંગાવવાને મુખત્યાર છે, પણ તેમ કરવાને તે બંધાયેલી છે એમ સમજવું નહિ.

ટીકા—સંક્ષીપ્ત રીતે બ્રેટલે સાધારણ રીતે નિયમથી વિરૂધ્ધ રીતે ને કાયદેસર પ્રોસીડીંગમાં ઉત્તર્યા શીવાયની રીતે ચલાવવું તે; અપીલેટ કોર્ટને અપીલ આ કલમ પ્રમાણે રદ કરતા પોતાના ઠરાવના કારણો લખવા જોઈએ રાજ બીહારી વી. લાલગોપાલ ઇ. લો. રી. ૨૧ ક. ૯૨ સંક્ષીપ્ત રીતે અપીલ રદ કરવી એ સાધારણ રીતે અવધડતાવાળું છે ને તેથી તે રીતે ચાલવું ન જોઈએ રાણી વી. જોગલે કીશોર વિ. નો. સ. ૧૮૮૩ પા. ૧૪૫ આ કલમમા આપેલો અધીકાર ઘણી સંભાળથી અને કોઈવાર વાપરવો જોઈએ ને અપીલ કાઢી નાખતા ટુંકામાં કારણો લખવા રાણી વી. રામનારાયણ ઇ. લો. રી. ૮ અ. ૫૧૪ આ કલમ પ્રમાણે જ્યારે અપીલ રદ કરે સારે ઠરાવ લખવાની જરૂર નથી. રાણી વી. વાઝખાઈ ઇ. લો. રી. ૨૦ મુ. ૫૪૦ આ કલમ પ્રમાણે સંક્ષીપ્ત રીતે અપીલ રદ કરવાનો હુકમ આપરનો છે ને તેનું રીવ્યુ થઈ શકે નહીં રાણી વી. મહમદ યશીન ઇ. લો. રી. ૪ મુ. ૧૦૧ અપીલ ના મંજૂર કર્યા પછી સળ બટાડી શકાય નહીં યોગ્ય ધારેતો હૈકોર્ટ રીપોર્ટ કરવો અથવા રીતસર અપીલ સાંભળવી ગોવિંદરાય બાલાજીરાવ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૬-૯-૮૬ તકરાર કહી સંભળાવવાની વાજબી તક. તક આપ્યા શીવાય રદ ન કરવી બીન સહાયા મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૫-૮-૯૪ કોર્ટે સાંભળવાને માટે અમુક દીવસ મુકરર કરવો જોઈએ જનરલ નોટીસ એ યોગ્ય નથી મદનવી રાણી. ઇ. લો. રી. ૫ મ. ૧૧ તોહમતદારની સ્થિતિ જેવી મુળ કોર્ટમાં હોય છે તેવી અપીલ કોર્ટમાં હોતી નવી ને તેથી અપીલે ટે ખાતરી કરી આપવી જોઈએ કે વચ્ચે અવવાને યોગ્ય કારણ છે સજીવનલાલ ઇ. લો. ૫ અ. ૩૮૬. તારીખ મુકરર કર્યા શીવાય હેડક્વાટરના મુકામથી કેટલેક છેટે જઈ અપીલ ચુકવી. તે ઠરાવ રદ કયો હરીપ્રસાદ ૨૪ વિ. રી. ૬૦

૪૨૨. જે અપીલ કોર્ટ તે અપાલ સંક્ષીપ્ત રીતે કાહાડી ન નાંખે, તો તે અપીલ સાંભળવાના વખતની તથા જગાની અપીલની નોટીસ. નોટીસ અપેલેન્ટને અથવા તેના પ્લીડરને તથા જે અમલદારને સ્થાનિક સરકાર આ બાબત નિમે તેને તે કોર્ટે અપાવવી, અને અપીલના સળખોની એક નકલ સદરહુ અમલદાર માગે તો તેને તે કોર્ટે આપવી.

અને ૪૧૭ મી કલમ પ્રમાણે કરેલી અપીલોની બાબતમાં તેવીજ એક નોટીસ તોહમતવાળાને અપીલ કોર્ટે અપાવવી.

ટીકા—વખતની તથા જગાની નોટીસ. અપીલેન્ટને નોટીસ પહોંચાડેલી નહીં ને સરનામું બતાવેલું તે જગોએ અપીલેન્ટ ન મળવાથી નોટીસ પાછી મોકલી પછે જડજે અપીલનો નિર્ણય કર્યો. ઇરાવ્યું કે સરનામા વાળી જગોએ નોટીસ મુકી હોત અથવા અપીલેન્ટને નોટીસની વાત માલમ પડી હોત તો તે ચુકવ્યું બ્યાજબી ગણાય પણ તેમ ન હોવાથી ફરી સાંભળવા હુકમ કર્યો હરીનારાયણ વાજસુર મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૩-૮-૯૯ જગો બદલવી હોયતો તેની પણ ખર્ચ આપવી બાહાવલ ૨૬ પં. ૨. કી. જે નં. ૭ સને ૧૮૯૧. પાટીયે નોટીસ ચોડવી હોયતો ખુસી જગામાં સાંભળવાના બે દીવસ અગાઉ ચોડવી મુ. હા. કો. કી. સ. ૪૨ અપીલ ક્યારે સાંભળવામાં આવશે તે તારીખની ખર્ચ આપવી જોઈએ ને તેથી મા જુએ અપીલ લઈ તારીખ મુકરર કરી બાદ ચુકવવી રાણી વી. વજીરખાન વિ. નોટસ ૧૮૮૧ પા. ૪૬ સરકારી વકીલને નોટીસ આપવી એમ દુરસ્ત ધારેતો મુલતવી રાખી તેમ કરી કાય મુ. હા. કો. સ. બુ. પાને

૪૨૩. (૧) પછી તે મુકદમાનું ફક્તર અપીલ કોર્ટમાં આવી ચુક્યું ન હોય તો તે કોર્ટ તે મંગાવવું. તે ફક્તર વાંચી જોયા અપીલનો નિકાલ કર પછી અને અપેલેન્ટ અથવા તેનો પ્લીડર હાજર થાય તો વામાં અપીલ કોર્ટનો તેની તકરાર તથા પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર હાજર થાય તો અધિકાર. તેની તકરાર અને ૪૧૭ મી કલમ મુજબ કરેલી અપીલ ની બાબતમાં તોહોમતવાળો હાજર થાય તો તેની તકરાર સાંભળ્યા પછી, જો તે કોર્ટની નજરમાં એમ આવે કે તે કામમાં હાથ ધાલવાનો કાંઈ પુરતો સબબ નથી તો, તે સદરહુ અપીલ કાહાડી નાંખવાને મુખત્યાર છે, અથવા

(અ) ગુન્હો નાસાખિત થયાના હુકમ ઉપર અપીલ કરી હોય તેમાં પ્રસંગ પ્રમાણે સદરહુ હુકમ રદ કરીને વધારે ચોક્સી કરવાનું ફરમાવવા, અથવા તોહોમતવાળાનો ફરીથી ઇનસાફ કરવાનું, અથવા તેને ઇનસાફ સાફ કમિટ કરવાનું, ફરમાવવાને, અથવા તેને તકસીરવાર ઠેરવીને તેની ઉપર કાયદા પ્રમાણે શિક્ષાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે;

(બ) ગુન્હો સાખિત થયાના ઠરાવ ઉપર અપીલ કરી હોય તેમાં (૧) ઠરાવ તથા શિક્ષાનો હુકમ રદ કરીને તોહોમતવાળાની ઉપર ગુન્હો નાસાખિત થયાનો ઠરાવ કરવાને અથવા તેને છોડી મુકવાને, અથવા પોતાના તાબામાંહેની ચોગ્ય હુકમતવાળી ફલાણી કોર્ટ તેનો ફરીથી ઇનસાફ કરવો એમ ફરમાવવાને અથવા તેને ઇનસાફ સાફ કમિટ કરવો એમ ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, અથવા (૨) શિક્ષાનો હુકમ કાયમ રાખીને ઠરાવમાં ફેરફાર કરવાને, અથવા ઠરાવમાં ફેરફાર કરીને અથવા ફેરફાર કર્યાવગર શિક્ષા ઓછી કરવાને મુખત્યાર છે, અથવા (૩) એ પ્રમાણે શિક્ષા ઓછી કરીને અથવા ઓછી કર્યાવગર તથા ઠરાવમાં ફેરફાર કરીને અથવા ફેરફાર કર્યાવગર, શિક્ષાના પ્રકારમાં ફેરફાર કરવાને મુખત્યાર છે, પણ, કલમ ૧૦૬ ની પેટા કલમ (૩) ના ઠરાવને પાત્ર રહીને, તે શિક્ષા વધે એમ કરવું નહિ જોઈયે;

(ક) બીજા કોઈ પણ હુકમ ઉપર અપીલ કરી હોય તેમાં સદરહુ હુકમમાં ફેરફાર કરવાને અથવા તે રદ કરવાને મુખત્યાર છે;

(ડ) ચોગ્ય અથવા વાજબી હોય એવો કંઈપણ મુદ્દારો અથવા કોઈપણ અનુસારી અથવા અનુપગિક હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) આ કલમમાંના કોઈ પણ મજકુરથી જયુરીના ઠરાવમાં ફેરફાર કરવાનો અથવા તે રદ કરવાનો અધિકાર તે કોર્ટને છે એમ સમજવું નહિ; પણ તે કોર્ટના મત પ્રમાણે જડજે ખોટો આદેશ કર્યો તેથી અથવા તેણે કહ્યા પ્રમાણેનો કાયદો જયુરી ખોટો સમજી તેથી સદરહુ ઠરાવ ભૂલ ભરેલો હોય તો અધીકાર છે.

ટોકા—બ રકમના ત્રીજા પારેઆફમાં ક. ૧૦૬ના પેટા કલમ ૩ના ઠરાવને પાત્રરહીને એ શબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે કે રકમ તદ્દન નવીન છે હકૂતર વાંચી જોયા પછી અને અપેલેન્ટ અથવા તેના પ્લીડર હાજર થાય તો તેની તકરાર અપીલેન્ટ અથવા તેની તરફથી કોઈ હાજર ન થાયતો પણ અપીલ ફેસલ કરવાનો અધીકાર છે. કાગલો વાંચી જોયા ને હાજર હોયતો તકરાર સાંભળવી પોહપી ઇ. લો. રી. ૧૩ અ. ૧૭૧ ગેરહાજરીના સખખંથી અપીલ કાઢી ન નાંખવી પણ ગુણદોષપર ચુકાદો આપવો કૌરા ૩૦ પં. રે. ફી. જો. નં. ૨૧ સને ૧૮૯૫ ગેરહાજરીને લીધે કાઢી ન નાંખવી પણ વચ્ચે આવવાને પુક્ત કારણ છે કે નહી તે જોવું દેવશંકર ગીરજશંકર મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૮-૩-૯૨ જેલના તોહમતદારો (અપીલેન્ટોને) તેમની અપીલમાં તેમને ભાંભળવાની તક લેઈ લેવાનો ઇરાદો ક. ૪૨૦ થી નથી મ. હા. કો. પ્રો. ૭-૩-૮૩ ફકીરા બીનશંકર રાયા મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૫-૮-૯૪ જ્યારે અપીલેન્ટ કાગલો પરથી અપીલ રદ કરવાનો કે દાખલ કરવાના શ્વાસનો નિર્ણય કરવા જરૂર ઉપર સુકી દેતો જરૂર બધા કાગલો વાંચવા જોઈએ પછે અપીલેન્ટ જાને કે વકીલ મારફતે હાજર થવાને બંધાએલ નથી વળી મહમદ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૦-૨-૯૫ હાથ ધાલવાનો પુરતો સખખ યથી. અપીલેટ કોર્ટને દરમ્યાન આવવા જોગ છે તેવી ખાત્રી અપીલેન્ટે કરીઆપવી જોઈએ સજીવનલાલ ઇ. લો. રી. ૫ અ. ૩૮૬ ફાજલદારી અપીલ જોતાં હકીકતના સવાલોની તકરાર હોય ત્યારે બીજો નિયમ એ છે કે—ગુન્હાની સાબીતીનો ઠરાવ વ્યાજબી છે કે નહી. તેના વીચાર કરવો જોઈએ દીવાની અને ફાજલદારી અપીલમાં તફાવત છે દીવાની અપીલમાં રદ કરતા પહેલાં ખોટો છે એવી ખાત્રી થવી જોઈએ પ્રતાપચંદ્ર મુકરજી ૧૧ ક. લો. રી. ૨૫ નિચલી કોર્ટ જોને સાક્ષી તપાસ્યા છે તેના ઠરાવને વજન આપવું જોઈએ પણ અપીલેટ કોર્ટ મુજબ કોર્ટ ની માફક બહારના તેમજ અંદરના પુરાવા માટે બારીકાઈથી જોવું જોઈએ મીલનખાન વી. સગર વેપારી ઇ. લો. રી. ૨૩ ક. ૩૪૭, ૨૦ વિ. રી. ૫૯ ગુન્હાના સાબીત થયાના ઠરાવ પર રકમ (અ) માત્ર હૈકોર્ટને લાગુ છે રંગાસામી વી. નરસીમુલા નાયક ઇ. લો. રી. મ, ૨૧૩ ના સાબીત થયાનો ઠરાવ કરવાને જોને અપીલ ન કરી હોય તેની સજા રદ થાય નહી હૈકોર્ટને રીપોર્ટ કરવો શેખ મોહીદીન મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૯-૧-૮૮ ફરીથી ઇનસાફ કરવો એમ ફરમાવવાને હકુમતની ખામીથી સાબીતીનો ઠરાવ રદ ક્યો ને તે વખતે ફરી ઇનસાફ કરવા હુકમ કરેલો નહી તો પાછળથી કરવા કાંઈ બાદ નથી રામી રેડી ઇ. લો. રી. ૩ મ, ૪૮ યોગ્ય કોર્ટથી ફરી તપાસ થશે એમ ફરમાવાય ને અમુક કોર્ટ કરશે એમ પણ ફરમાવાય મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૫-૪-૮૮ પુર્ણ રીતે પુરાવો નોંધી લીધો હોય ને નિચલી કોર્ટનો ગેરરીસ્તો એવો ન હોય કે ફરી તપાસ કરવાની જરૂર પડે તો માત્ર, ગેર સીરસ્તાપરથી ફરી તપાસ કરવા હુકમ ન કરવો યોગ્ય ઠરાવ આપવો મુ. હા. કો. ફી. ૩ ૧-૧૨-૯૦, ઇનસાફ સાફ કમીટ કરવો. ૧૬૦ સેસન કોર્ટ સાંભળી શકે તેવાજ કેસ માં કમીટ કરવાનું ફરમાવી શકાય સુખા ઇ. લો. રી. ૮ અ. ૧૪ પણ પાછળથી રાણી વી. રહીમાન ઇ. લો. રી. ૧૬ મુ. ૫૮૦ના કામમાં ઠરાવ્યું કે માછલેટે કમીટ કરવો જોઈએ એ મ જે કામમાં અપીલેટ કોર્ટને લાગે તેમાં તેમ ફરમાવી શકે. તેમજ ઇ. લો. ૧૫ અ. ૨૦૫ તેમજ મીસરીલાલ વી. લખમી નારાયણ ઇ. લો. રી. ૨૩ ક. ૩૫૦ માં ઠરાવ્યું કે માત્ર સેસન કોર્ટ સાંભળી શકે તેમાંજ ફરમાવી શકે એવી કાંઈ હદ બાંધી નથી ઠરાવમાં ફેરફાર કરવાને. જે ગુન્હા માટે તેના પર તોહમત મુક્યુ ન હોય અથવા તેનો ઇનસાફ ન ક્યો હોય તે ગુન્હા માટે અપરાધી ઠરાવાય નહી ઇમદદખાન ઇ. લો. રી. ૮ અ. ૧૨૦ જે ગુન્હાનુ

તોહમત મુક્ય હોય તે કરતા બારે ગુન્હાના તોહમત માટે બચાવની તક આપ્યા શિવાય ગુન્હેગાર ઠરાવે નહીં દારકામનજી ક. ઇ. સો. રી. ૪૨૭ જે ગુન્હા માટે ગુનેગારને ના સાખી ત ઠરાવ્યો હોય તે ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય રાણી વી. જમ્બુકિનલાહ ઇ. સો. રી. ૨૩ ક. ૯૭૫ ઇ. પી. કો. ૩૦૨ ના ગુન્હા માટે કામ ચલાવેલુ પણ તે સાખીત થયું નહીં પણ એમ તકરાર કરવામાં આવી કે ક. ૪૦૪-૪૧૧ના ગુન્હા માટે સજા કાયમ રાખવી જોઈએ પણ કોર્ટે ફેરફાર કરવા ના પાડી રાણી વી. મુસફ ઇ. સો. રી. ૨૦ અ. ૧૦૭ શીક્ષા વધે એમ કરવું નહીં જોઈએ. હૈકોર્ટ ક. ૪૩૯ મુજબ સજા વધારી શકે રાણી વી. મેહતરઅલી ઇ. સો. રી. ૧૧ ક. ૫૩૦ સેસન જડજ દંડની સજા બદલી કેદની શીક્ષા મારી સજામાં વધારો કરી શકે નહીં રાણી વી. દાનસંગદાદા ઇ. સો. રી. ૧૮ મુ. ૭૫૧ રાણી વી. લક્ષ્મીકાન ઇ. સો. રી. ૧૮ અ. ૩૦૧ હંગામાના ગુન્હા માટે ચાર માસની ને ચોરીના ગુન્હા માટે સજા મારી અપીલમાં હંગામાનો ગુન્હો કાઢી નાખી ચોરી માટે છ માસની સજા કરી ઠરાવ્યું કે. આ કલમ પ્રમાણે તેમ સજામાં વધારો ન કરી શકે રમજનકુનજરા વી. સમ ખેલવાન ઇ. સો. રી. ૨૪ ક. ૩૧૬ તેમજ બુઓઇ. સો. રી. ૨૪ ક. ૩૧૭ રાણી વી. હનમા ઇ. સો. રી. ૨૨ મુ. ૭૬૦ માજીસ્ટ્રેટ તોહમત દારને નવ માસ ની કેદની સજા કરી અપીલમાં છ માસની કેદની તથા ૩૫૫ એક હજારના દંડની સજા કરીને દંડના બદલામાં ત્રણ માસની કેદની સજા મારી ઠરાવ્યું કે—દંડની શીક્ષા કેદ કરતા હલકી ગણાયછે. ને તેથી એકહજારનો દંડ એ સજામાં વધારો ન ગણાય રાણી વી. હગન જગનાથ મુ. હા. કો. ફી ૩. ૩૧ સને ૧૮૯૮ ચાર માસની કેદ કરી તેને બદલી ત્રણ માસની કેદની તથા દસના દંડની સજા કરીને તે ન આપેતો છ અડવાડીયાના કેદની સજા કરી ઠરાવ્યું કે દંડના બદલામાંસજા વધારે કરીછે ઇસરી ઇ. સો. રી. ૧૭ અ. ૬૭ પેટા કલમ ૨ અલીફીકર વી. રાણી ઇ. સો. રી. ૨૫ ક. ૨૩૦ તથા ઇ. સો. રી. ૧૯ મુ. જ્યુરો ઇ. સો. રી. ૨૩ ક. ૨૫૨ તથા ઇ. સો. રી. ૨૦ મ. ૪૪૫ના કેસો જુઓ

૪૨૪. અસલ હુકમતની ફાજદારી કોરટના ફેસલા બાબત ૨૬ મા બ તાબા માંહેની અપીલ બમાંહેની કાનુનો બની શકે તેટલે મુધી, હુકમકોરટ શિ કોરટના ફેસલા. વાય બીજી કોઇપણ અપીલ કોરટના ફેસલાને લાગુ પડશે; પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, અપીલ કોરટ બીજી રીતનો હુકમ નહિ કરે, તો ફેસલો આપવામાં આવે તે સાંભળવા સાફ તોહમતવાળાને આજુવો નહિ અથવા તેને હાજર થવાનું ફરમાવવું નહિ.

ટીકા—ફેસલો પોતાના હાથે લખવો કારકુન પાસે ન લખાવવો લક્ષ્મીબાઇ કોમ વી. ચાર પંડીત મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૯-૩-૯૧ જે જજમેન્ટ ક. ૩૬૭ પ્રમાણે ન હોયતો તે રદ કરી ફરી અપીલ સાંભલવા હુકમ કરવો શીવાપા ઇ. સો. રી. ૧૫ મુ. ૧૧ અપીલ કોરટે ફેસલામાં લખ્યું કે—તકરાર છે કે પુરાવો બડસા પાત્ર નથી માટે રદ કરો પુરાવો તપાસ્યો કોરટ વચે આવવાને કારણે જોતી નથી ઠરાવ્યું કે ફેસલો બરાબર નથી કમર દીન દાઇ ઇ. સો. રી. ૧૧ ક. ૪૪૯ પ્રોસીડીંગ વાંચ્યું વચે આવવાને કારણે નથી તે પણ બરાબર નથી એમ ઠરાવ્યું રાણી. વી. સામેસર વિ. નો. ૧૮૮૮ પા. ૨૮૦ રાણી વી. ગીરીસ-મધી ઇ. સો. રી. ૨૩૬. ૪૨૦ અપીલ કોરટને કેસમાં પડેલી હકીકતના સ્વાલનો નિર્ણય કરવાનો છે તેથી તેની પાસેથી તે બાબતનો સ્પષ્ટ અભીપ્રાય માગવાનો અપીલેન્ટને હક છે ફરક. ન ઇ. સો. રી. ૨૨ ક. ૨૪૧ અપીલેટ કોર્ટ ખાસ કરીને મુલ કોર્ટ માફક બહારનો તેમજ કેસ માંહેના પુરાવાની પરીક્ષા કરવાને બંધાએલ છે ગુમાનની અરજી બાબત ૧૭ વિ. રી. ૫૯

અપીલેટ કોર્ટ પુરાવાની કાયદાની તથા પ્રોસીજરનું પુનરાવ લોકન કરીને પોતાનું સ્વતંત્ર જજ. મેન્ટ આપવું જોઈએ મુલ કોર્ટના અભીપ્રાયમાં સ્વાલ કર્યા શીવાય તે કમુલ રાખવો ન જોઈ એ રાણી. વી. બીસન વિ. નોટસ સને ૧૮૯૦ પા. ૧૪૮

૪૨૫. (૧) જ્યારે જ્યારે આ બાબ પ્રમાણે હુકમકોર્ટ અપીલમાં કોઈ મુકદ્દમાનો ફેંસલો કરે ત્યારે ત્યારે જે ઠરાવ અથવા શિક્ષાના હુકમ અથવા (બીજા) હુકમ ઉપર અપીલ કરી હોય તે ઠરાવ અથવા શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ જે કોર્ટ દફતરમાં નોંધ્યા હોય અથવા કર્યા હોય તે કોર્ટને સદરહુ હુકમકોર્ટ પોતાનો ફેંસલો દાખલા સહિત લખી મોકલવો. જે તે ઠરાવ, શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ જલ્લા માલસેટ શિવાય બીજા કોઈ માલસેટે દફતરમાં નોંધ્યા હોય અથવા કર્યા હોય, તે તે દાખલો જલ્લા માલસેટની મારફતે મોકલવો જોઈએ.

(૨) જે કોર્ટને હુકમકોર્ટ પોતાના ફેંસલા બાબત અથવા હુકમ બાબત દાખલો લખી મોકલે તે કોર્ટ તે ઉપરથી હુકમકોર્ટના ફેંસલાને અથવા હુકમને અનુસરતા હુકમ કરવા; અને જરૂર હોય તો, દફતરમાં તે પ્રમાણે મુધારો કરવો.

૪૨૬. (૧) જે રાખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે રાખસે કરેલી અપીલ ચાલતી હોય ત્યાંસુધી, જે શિક્ષાના હુકમ ઉપર અથવા (બીજા) હુકમ ઉપર અપીલ કરી હોય તે અમલમાં લાવવાનું મોકુફ રાખવાનો, અને જે તે રાખસ કેદમાં હોય તો, તેને જામીન ઉપર અથવા તેનાં પોતાનાં ખતઉપર છોડવાનો, હુકમ કરવાને અપીલ કોર્ટ મુખત્યાર છે; પણ તેમ કરવાનાં કારણો દફતરમાં લખવાં જોઈએ.

(૨) આ કલમથી અપીલ કોર્ટને જે અધિકાર આપ્યો છે તે અધિકાર, જે રાખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે રાખસે હુકમકોર્ટના તાબામાંહેની કોર્ટમાં અપીલ કરી હોય તે બાબતમાં હુકમકોર્ટને પણ ચલાવવાનો અખત્યાર છે.

(૩) જ્યારે અપેલેન્ટની ઉપર આખરે કેદની, સાસનિકદાસત્વની અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે, ત્યારે જેટલો વખત તે એ પ્રમાણે છુટો રહેલો હોય તેટલો વખત તેની ઉપર સદરહુ પ્રમાણે કરેલા શિક્ષાના હુકમની મુદત ગણવામાં આવતલ કરવો.

ટીકા—અપીલ ચાલતી હોય ત્યાંસુધી. મુળ કોર્ટ બંદ રાખવાનો હુકમ ન કરી શકે કોશનચંદર ૧૨ વિ. રી. ૪૭ સેસન જડજ અપીલની ગેરહાજરીમાં સગ્ન મુલતવી રાખવાનો હુકમ ન કરી શકે મ. હા. કો. રી. ૫ અપે. ૧ તા. ૨૫-૧૦-૯૯ અપીલનો ફેંસલો થતા સુધી જામીનપર છોડવા અરજ કરી અરજ ચોકશી ચલાવનાર માલસેટની તથા બીજા સરકારી અમલદારોની નીંદાવાળી હેવાથી અરજ દાખલ કરવા ના પાડતા પાછી આપવી હુકમ કર્યો કલ્લાઈવ કુરંટની અરજ બાબત ઇ. લો. રી. ૧૫ મુ. ૪૮૮.

૪૨૭. જ્યારે ૪૧૭ મી કલમ પ્રમાણે અપીલ કરવામાં આવે, ત્યારે હુકમ કોર્ટને, વારંટ કાઢાડીને તેમાં તોહોમતવાળાને પકડીને પોતાની આગળ અથવા પોતાના તાબામાંહેની કોઈ પણ કોર્ટની આગળ આણવાનું ફરમાવવાનો અખત્યાર છે, અને જે કોર્ટની આગળ તેને આણ્યો હોય તે કોર્ટને તે અપીલનો નિકાલ ચતાં સુધી તેને કેદ કરવાનો અથવા તેના જામીન લેવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—દેહાંત દંડની સજા ઠરાવેલા કેસોમાં નિરોધક ઠરાવી છોડી મુકવાના ઠરાવ પર ક. ૪૧૭ મુજબ સ્થાનિક સરકારે કરેલી અપીલમાં કદી છુટો હોય તે વખતે તેની અંત્યાવસ્થા વિષેની બાબતો પર હરકત બતાવવી તે ખરું પુછતા બ્યાજખી ગણાતું નથી અને આવી બાબતના કેસોમાં તોહોમતદારને પકડી કેદ કરવાને માટે આ કલમ મુજબ અરજ કરવી જોઈએ રાણી વી. ગોવરધન ઇ. સો. રી. ૯ અ. ૫૨૮.

૪૨૮. (૧) આ બાબતપ્રમાણે કોઈપણ અપીલની તજવીજ કરવામાં જે અપીલ કોર્ટને વધારે પુરાવાની જરૂર લાગે તો તે કોર્ટ પોતાનાં કારણો દફતરમાં લખી મુકવાં જોઈએ. અને તે કોર્ટને સદરહુ પુરાવો પોતાની જાતે લેવાનો, અથવા તે લેવાનું કોઈ માણસેટને ફરમાવવાનો અથવા અપીલ કોર્ટ હુકમકોર્ટ હોય ત્યારે સેસન કોર્ટને અથવા કોઈ માણસેટને ફરમાવવાનો અખત્યાર છે.

(૨) જ્યારે તે સેસન કોર્ટ અથવા તે માણસેટ વધારે પુરાવો લે, ત્યારે તેણે અપીલ કોર્ટને તે પુરાવાનો દાખલો લખી મોકલવો, અને તે પછી સદરહુ કોર્ટે તે અપીલનો નિકાલ કરવાનો માંડવો.

(૩) અપીલ કોર્ટ બીજીરીતે ફરમાવે નહિ તો, જ્યારે તે વધારે પુરાવો લેવાય ત્યારે તોહોમતવાળાએ અથવા તેના પ્લીડરે હાજર રહેવું; પણ સદરહુ પુરાવો જ્યુરોની અથવા આસેસરોની સમક્ષ લેવો નહિ.

(૪) આ કલમ પ્રમાણે પુરાવો લેવો તે, ચોકસીમાં લેવામાં આવે છે તે પ્રમાણે રૂપ મા બાબતના ઠરાવોને અનુસરીને લેવો જોઈએ.

ટીકા—વધારે પુરાવાની જરૂર લાગેતો. જ્યાં કામમાં તોહોમત રહી શકે તેવો બીલકુલ પુરાવો ન હોય ત્યારે મોકલી ન શકે વુડીચંદ મુખોપદ્યાની અરજ ૯ એ. સો. ૩૧ જ્યારે ફરીયાદી પક્ષને પુરાવો પુરતો રજુ કરવાની તક મળી હોય ને તે પ્રમાણે ગુન્હાને લગતો બધો પુરાવો રજુ કર્યો હોય તો પછે આ કલમના અધીકાર વાપરવા નહી રાણી વી. ફતેહ ઇ. સો. રી. ૫ અ. ૨૧૭ આ કલમના અધીકાર જ્યારે અચાવના પુરાવા માટે મુલતવી રાખવાની ના પાડી ન લીધો હોય ત્યારે વાપરવાના છે રાણી વી. વીરસામી ઇ. સો. રી. ૧૯ મ. ૩૭૫ હેતુ માત્ર પુરાવો માણસેટની બેકાગળ અથવા અજાણપણાને લીધે ન લીધો હોય તે જાળવવા માટે છે ૧૮ વિ. રી. ૩૧ અપીલેટ કોર્ટ નવો પુરાવો લેતો તેથી અપીલ હૈકોર્ટમાં ન ચાલે ૬ મુ. હા. કો. રી. ૬૪ પણ ૨ વિ. રી. ૧૩ માં ઠરાવ્યું છે કે ચાલી શકે. તાબાની કોર્ટમાં લેવા મોકલેલ હોય તો પુરાવો લેવો પણ તે પર અબી-પ્રાયની જરૂર નથી ૩ એ. સો. રી. ૬૨ આ કલમ મુજબ તોહોમતદારને સાક્ષી તરીકે ન તપાસાય સુબાયા ઇ. સો. રી. ૧૨ મ. ૪૫૧

૪૨૯. જ્યારે અપીલ કોર્ટના જડજોના બે પક્ષ થઈને બેઉ પક્ષનાં સર-
ખાં મત પડે ત્યારે. તે મુકદ્દમા તેઓનાં અનુમત મુદ્દાં
અપીલ કોર્ટના જડજો- તેજ કોર્ટના બીજા કોર્ટ જડજની પાસે મોકલવો, અને
ના બે પક્ષ થઈને બેઉ તે જડજને યોગ્ય લાગે એવી સુનાવણી (જે હોય તો
પક્ષનાં સરખાં મત પડે તે) કર્યા પછી તેણે પોતાનો મત આપવો, અને ફેંસલો
ત્યારે કામ ચલવવાની રીત અથવા હુકમ સદરહુ મતપ્રમાણે કરવો જોઈયે.

૪૩૦ અપીલ ઉપરથી જે ફેંસલો તથા હુકમ અપીલ કોર્ટ કરે તે ફેંસ
અપીલમાં કરેલા હુકમો લા તથા હુકમ આખરના છે એમ સમજવું; પણ ૪૧૭
આખરના સમજવા. મી કલમમાં તથા ૩૨ માં બાબમાં જે બાબતો વિશે ઠરા-
વ્યું છે તે બાબતોમાં તેમ સમજવું નહિ.

ટીકા—આખરનો છે, મુદ્દતના સળબથી અપીલ કાઢી નાખી હોય તોપણ આખર-
નો છે ઇ. સો. રી. ૧૯ મુ. ૭૩૨ અપીલ ચુકવ્યા પછી તે કોર્ટ રીવીઝનની અરજ સાંભલી
ન શકે ઉપરી કોર્ટને અરજ કરવી ગનેશીની અરજ બાબત ક. વિ. નોટસ ૧૮૯૩ પા. ૭૯
રીવ્યુ કરવા ફોજદારી કાયદામાં ઠરાવ નથી રાણી. મેહતરજ ૭ મુ. હા. કો. રી. ૬૭

૪૩૧. ૪૧૭ મી કલમ મુજબ કરેલી દરેક અપીલ, જ્યારે તોહમતવાળો
મરણ પામે ત્યારે આખરની બંધ પડશે; અને (દંડની
અપીલો બંધ પડવા બા- શિક્ષા ઉપર કીધેલી અપીલ શિવાય) આ બાબ પ્રમા-
બત. જે કરેલી બીજી દરેક અપીલ જ્યારે અપેલેન્ટ મરણ પામે
ત્યારે આખરની બંધ પડશે.

બાબ ૩૨ મો.

લખી મોકલવા બાબત તથા તપાસાણી બાબત

૪૩૨. કોઈ પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટને યોગ્ય લાગે તો તે પોતાની આગળ
ચાલતા કોઈપણ મુકદ્દમાવી સુનાવણી વખતે કાયદાની
પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ હ- જે તકરાર નિકળે તે તકરાર હુકમકોર્ટના અભિપ્રાય માટે
કોર્ટને લખી મોકલવા લખી મોકલવાને મુખત્યાર છે, અથવા એ પ્રમાણે લખી
બાબત. મોકલ્યા ઉપરથી હુકમકોર્ટ જે ઠરાવ કરે તે ઠરાવને પાત્ર
રાખીને સદરહુ પ્રકારના કોઈપણ મુકદ્દમામાં ફેંસલો આ
પવાને મુખત્યાર છે. અને, સદરહુ ઠરાવ થતાં સુધી, તોહમતવાળાને તુરંગમાં
પુરવાને, અથવા જ્યારે તેને ફરમાવવામાં આવે ત્યારે ફેંસલો માટે હાજર થ-
વાને તેના જમીન લઈને તેને છોડવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—ગુન્હો થયો છે તે બતાવવાનું કામ ફરીયાદ પક્ષનું છે ને તેથી જ્યારે આ ક-
લમ પ્રમાણે લખી મોકલેલું હોય ત્યારે ફરીયાદ પક્ષે કેસ સર કરવો રાણી વી. હરવન ઇ. સો.
રી. ૧૯ ક. ૩૮૦

૪૩૩. (૧) જ્યારે કોઈ તકરારના સંબંધમાં એ પ્રમાણે લખી મો-
કલ્યું હોય, ત્યારે તે ઉપર હુકમકોર્ટ પોતાને યોગ્ય લાગે

હુકમકારના ઠરાવ પ્રમાણે હુકમકારના નિકાલ કરવા-
આખા.

તેવો હુકમ કરવો, અને જે માણસો તે તકરારના સં-
બંધમાં લખી મોકલ્યું હોય તે માણસોને સદરહુ હુક-
મની એક નકલ મોકલાવવી, અને તે માણસો સદરહુ
હુકમને અનુસરીને તે હુકમકારના નિકાલ કરવો.

(૨) એ પ્રમાણે લખી મોકલવાનો અર્થ કોણે આપવો તે બાબત
અરજીઆબત હુકમ હુકમકાર હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

૪૩૪. (૧) એક કરતાં વધારે જડજોની અને અસલ ફાજદારી હુ-
કમત ચલાવતી હોય એવી કોઈ હુકમકારના કોઈ જડજો-
ની આગળ થયેલા ધનસાફમાં કોઈપણ શખસની ઉપર

હુકમકારની અસલ હુકમ-
તમાં જે તકરારો નિકળે
તે તકરારો અનામતરાખી
મુકવાનો અધિકાર.

કોઈ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય ત્યારે તે
શખસનો ધનસાફ થતી વખતે કાયદાની જે કંઈ તકરાર
નિકળી હોય અને જેના નિકાલની અસર તે ધનસાફનાં
પરિણામ ઉપર થાય એમ હોય તે તકરાર પોતાને યોગ્ય

લાગે તો, અનામત રાખીને સદરહુ કારના બે અથવા વધારે જડજોની કાર-
ના ઠરાવ માટે લખી મોકલવાને તે જડજો મુખત્યાર છે.

(૨) જે તે જડજો સદરહુ પ્રકારની કોઈપણ તકરાર અનામત રાખી
મુકે, તો, તે તકરાર બાબત ઠરાવ થતાંમુધી, જે શખ-
સની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય

તકરાર અનામત રાખી
મુકવામાં આવે ત્યારે કે-
મ કરવું.

તે સખસને તુરંબમાં પાછો મોકલવો, અથવા જે તે જ-
ડજોને યોગ્ય લાગે તો, તે સખસના જમીન લેવા, અને
મુકદ્દમો અથવા તેનો જેટલો લાગ જરૂરનો હોય તેટલો

લાગ તપસવાનો તથા સદરહુ તકરારનો છેવટ નિકાલ કરવાનો અને તે ઉપરથી
અસલ હુકમતવાળી કોરટે જે શીક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે શીક્ષાના હુકમમાં
ફેરફાર કરવાનો અને પોતાને યોગ્ય લાગે એવો ફેસલો આપવાનો અથવા હુ-
કમ કરવાનો અધિકાર તે હુકમકારને છે એમ સમજવું.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે જ્યારે કોઈ બેસે ત્યારે રીવીઝન કોર્ટ કહેવાય ને તેથી. ક.
૫૩૭ પ્રમાણે ગેરસીરસ્તો હોય તો તે તપાસી શકે છે રાણી વી. આપાસુબન ઇ. લો. રી. ૮
મુ. ૨૦૦ અબોપ્રાય માગવો કે નહીં એ રજુઆત ચલાવનાર જડજોની મરજીપર છે રાણી વી.
પેસ્તનજી દીનશા ૧૦ મુ. હા. કો. રી. ૨૦૦ હુકમકારને આ કલમ પ્રમાણે આપો કેસ તપાસ-
વાનો અધિકાર છે ઇ. લો. રી, ૧ ક. ૨૦૭

૪૩૫. (૧) હુકમકારની અથવા કોઈપણ સેસન જડજોની અથવા
હુલ્લા માણસોની અથવા જે પેટા તુકડી માણસોને

નિચલી કોરટોનાં દફતર
મંગાવવાનો અધિકાર.

આ બાબત સ્થાનિક સરકારે અખત્યાર આપ્યો હોય
તેની હુકમતની સ્થાનિક હુકમમાં આવેલી કોઈપણ નીચલી
ફાજદારી કોરટે કરેલો અથવા દફતરમાં દાખલ કરેલો

કોઈપણ ઠરાવ, શીક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ ખરો અથવા કાયદેસર
અથવા વાસ્તવિક છે કે નહિ તે બાબત, અને સદરહુ નીચલી કોરટમાં ચલા-
વેલું કોઈ કામ નિયમસર ચલાવેલું છે કે નહિ તે બાબત, પોતાની ખાત્રી કરવા

સાડુ તે હુકમદાર અથવા સેશન કોર્ટ અથવા જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટ અથવા પેટા તુકડી માજિસ્ટ્રેટ સદરહુ નીચલી કોર્ટ આગળ ચાલેલાં કોમ્પલેક્સ કામનું દફતર મંગાવીને તપાસી જોવાને મુખત્યાર છે.

(૨) પેટા કલમ (૧) મુજબ ચાલનારા કોમ્પલેક્સ પેટા તુકડી માજિસ્ટ્રેટની નજરમાં એમ આવે કે સદરહુ પ્રકારનો કોમ્પલેક્સ ઠરાવ, શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ કાયદેસર અથવા વાસ્તવિક નથી, અથવા સદરહુ પ્રકારનું કોમ્પલેક્સ કામ નિયમસર ચલાવેલું નથી, તો તેણે તે દફતર ઉપર જે શેરો પોતાને ચોખ્ખા લાગે તે શેરો કરીને જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટ ઉપર તે મોકલી દેવું.

(૩) ૧૪૩ મી તથા ૧૪૪ મી કલમપ્રમાણે કરેલા હુકમો તથા ૧૨ મા બાબ તથા ૧૭૬ મી કલમમુજબ ચલાવેલાં કામ આ કલમના અર્થ પ્રમાણે ચલાવેલાં કામ નથી.

(૪) આ કલમ મુજબ એકાદી દરખાસ સેશન જડજ અથવા જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટ પૈકી એકને કરી હોય, તો બીજાએ કોમ્પલેક્સ દરખાસ લેવી નહિ.

ટીકા—બારમો બાબ આ શબ્દો પારેગ્રાફ ત્રીજામાં નવીનછે પેટા કલમ ૪થી નવીનછે હૈ કોર્ટ ન્યાં ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટ અથવા સેસન કોર્ટ હૈ કોર્ટની સાથે અનુબંધી હકુમત હોય ત્યારે ખાસ કારણ બતાવ્યા શીવાય હૈ કોર્ટ અરજ નહી લે પ્રથમ ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટને અથવા જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટને કરવી. પણ જો તેમને હકુમત ન હોયતો હૈકોર્ટ અરજ શેરો રીઓલા ઇ. લો. રી. ૧૪ ક. ૮૮૭ ગંજર કાલુ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૫-૩-૮૦ જગન દયારામ ઇ. લો. રી. ૧૪-મુ. ૩૩૧ સેસન જડજ પ્રથમના કાયદા પ્રમાણે નામન્ટ જડજ ને અધીકાર નોતા ઇ. લો. રી. ૮મુ. ૩૫૨ પણ હાલમાં ક. ૪૩૮ની પેટા કલમ ૨ જુઓ ની ચલી ફોજદારી કોર્ટ. ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટ પોતાની ડીસ્ટ્રીક્ટમાના ગમે તે વર્ગના માજિસ્ટ્રેટનુ દફતર મંગાવવાને મુખત્યારછે એપેંડ્રનાથ વી. દખીની બેવા ઇ. લો. રી. ૧૨ ક. ૪૩૭ રાણી વી. પીરીયા ગોપાલ ઇ. લો. રી. ૮ મુ. ૧૦૦ રાણી વી. લસકરી ઇ. લો. રી. ૭ અ. ૮૫૩ નિય લી એ શબ્દ વાપરવાનું કારણ એમ છે કે-સેસન કોર્ટને ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટનો ભેગો સમાવેશ થાય કારણ કે-માજિસ્ટ્રેટો (ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટ શીવાય બીજા) જેમ ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટના તાબામાં છે તેમ સેસન કોર્ટના તાબામાં થાણું કરીને નથી અને તેટલા માટે આ કલમમાં તેમજ ક. ૪૩૬ માં બતાવેલ અધીકારીને તે અપીલેટ કોર્ટ એ બંનેને લાગુ પડે તેટલા માટે નિયત્રી કોર્ટ એ શબ્દ વાપર્યો છે પદ્ધતમાની બાબત ઇ. લો. રી. ૮ મ. ૧૮ સેસન જડજ નિરદોષ ઠરાવી છોડી મુકેલ હોયતો ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટ ક. ૪૩૮ મુજબ મોકલી શકે નહિ કારણ કે નિયત્રી ફોજદારી કોર્ટ નથી બાપુ રામોજી મુ. હા. કો. કી. ૩. ૮-૩-૮૫ કોમ્પલેક્સ ઠરાવ શીક્ષાનો હુકમ અથવા બીજો હુકમ ખરો અથવા કાયદેસર અથવા વાસ્તવિક છે કે નહી તે બાબત ક. ૪૩૫થી ૪૩૮ સુધીની કલમો સાથે વાંચવી, ક્રીયા કારજોથી તપાસણીના અધીકાર ચલાવી શકાય, તેની બાબતમાં આ કલમ મુખ્ય છે, આ કલમ થી ખુલો કાયદોછે કે દરેક ઠરાવ સજા હુકમ તપાસવાને લાયકછે માત્ર ગેરકાયદાથી કે ગેરસી રસ્તાપણાથીએ એમ નથી પણ ચુકના સમજાથી એટલે હકીકત પર ખોટુછે એવા સમજાથી પણ તપાસવાને લાયકછે ને છોડી મુકવાનો ઠરાવ એ કાંઈ નિયમને અપવાદ રૂપ નથી હરીદા સ વી, ત્રીતુલા ઇ. લો. રી. ૧૫ ક. ૬૦૮-હકીકતના ઠરાવમાં દરમ્યાન આવવાને ઉપરના શબ્દો પુરતાછે ને જો પુરાવાની તુલના બરાબર ન કરી હોય તો દરમીયાન આવી હુકમ કરી શ

કેછે રાણી વી. દોરાબજી હોરામશજી ઇ. સો. રી. ૧૦ મુ. ૧૩૧ હાઈકોર્ટ તપાસણીનો અધીકાર ખાસ અપવાદ રૂપી કામોમાં કે ન્યાં નીચલી કોર્ટની તપાસ ખામી વાળી જણાય તેવા કેસો માં ધનસાક્ષીની ખાતર આ કલમ ત્યાં ક. ૪૩૯ પ્રમાણેના અધીકાર વાપરશે. ભાઈ વી. મુળજી ઇ. સો. રી. ૧૨ મુ. ૩૭૭ હકીકતના સ્વાલ સખધી તપાસણીના અધીકાર ચલાવી શકાય પણ જે કેસોમાં ન્યાયની ખાતર આવી રીતની તપાસ કરવાની જરૂર છે. તેવા કેસો માંજ બળવવા તોખીનકષણ મુકરજી વી. રસીકલાલ ઇ. સો. રી. ૧૦ ક. ૧૦૪૭ ઇ. સો. રી. ૧૪ મુ. ૩૩૧ છગન દયારામ નિયમસર ચલાવેલું છે કે નહિ તે બાબત કાયદામાં બતાવેલી રીત પ્રમાણે જે ફોજદારી કામ ચાલ્યું ન હોયતો તે ફોજદારી પ્રોસીડીંગ ખરાબ છે ને જો ખરેખર રીતે ગેરકાયદે સર હોય તો તેવું કામ ચલાવવાની તોહમતદારની સમતી હોય તેથી તે ચુક સુધરતી નથી અથવા ઉપયોગમાં આવતું નથી બોલાનાથસેન ઇ. સો. રી. ૨ ક. ૨૩ કોર્ટના કામની નીયમતા વિષે ખાત્રી કરવી હોય ત્યારે પણ કાગલો મંગાવવાનો અધીકાર છે નગેશાપા મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૭-૬-૯૫ કોઈ પણ કામનું આ શબ્દમાં ક. ૫૧૭ મુજબ કરેલા હુકમોનો પણ સમાવેશ થાય છે ગંગામા મ. હા. કો. પ્રો. ૨૧-૧૨-૮૩ સન્માર્ગ પ્રવર્તકશાળા બાબતના આકટ મુજબ જે પ્રોસીડીંગ ઉમરની બાબતમાં કર્યું હોય તે આ કલમના અર્થ મુજબ ધનસાક્ષી કામ છે માનાજી ઇ. સો. રી. ૧૪ મુ. ૩૮૧ જે કામમાં મુખતી આરીનો અંમત્ર ન કર્યો હોય અથવા જે કામમાં મુખતીઆરીનો અયોગ્ય ઉપયોગ કર્યો હોય તેવા કામમાં તપાસણીનો અધીકાર બળવી શકાય જગતચંદર ચકરબતી ઇ. સો. રી. ૨. ક. ૧૧૦ વિશેષ કાદા પ્રમાણે ડીસ્ક્રીકટ માલસ્ટ્રેટ ફરાવ કર્યો હોય તેમાં દરમીયાન આવી શકાય નહીં જેમકે ડીસ્ક્રીકટ પોલીસના એકટ મુજબ ગુનેગાર ફરાવ્યો હોય તેવા કામમાં કાજી સુલતાન જીની અરજી બાબત મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૩ સને ૧૮૯૧ હૈકોર્ટ તેવા કામમાં દરમીયાન ન આવે પણ સરકારને અરજ કરવી હૈબરીની અરજી બાબત મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૪ સને ૧૮૯૪ કોની ખબર પરથી મંગાવવા હુકમ કરવો. ગમે તે રીતે ખબર મળી હોય તે પરથી તપાસણીનો અધીકાર બળવી શકાય આરોડીયામની બાબત ઇ. સો. રી. ૨ મ. ૩૮ ભરશા વાયક ખબર મળે એટલે તે પરથી અમલ કરવો મ. હા. કો. ૨૧-૧૧-૭૮ સેસન જ-ડને હૈકોર્ટમાં તપાસણી સારૂ મોકલતા અવલ જોણે ગેરવાજબી કર્યું હોય તેનો ખુલાસો મેળવ્યા બાદ હૈકોર્ટમાં મોકલવું ચૈલામડી ફકીર ઇ. સો. રી. ૮ ક. ૬૪૪ કચે પ્રસંગે કેસ ચાલતા પણ ગમે તે પ્રસંગે મંગાવી શકે છે તોહમતદારે અરજ કરી કે ગેરકાયદેસર કામ ચલાવી બે માસથી હેરાન કરેછે તેવા કામમાં તો અવશ્ય વચ્ચે પડવું ચંદી પ્રસાદ ઇ. સો. રી. ૨૨ ક. ૧૩૧ તેમજ જુઓ મોઆલાલ ઇ. સો. રી. ૨૩ ક. ૨૩૩ પારેઆફ્રીને ક. ૧૪૪ પ્રમાણે હુકમ છે એમ લખવામાં આવ્યું હોય પણ ખરેખર તે કલમ મુજબનો હુકમ ન હોય અથવા તે કલમ મુજબ હુકમ કરી શકાય તેમ ન હોયતો આ કલમ મુજબ દરમીયાન આવી શકાય આનંદચંદ્ર ભટ્ટારજી ઇ. સો. રી. ૧૯ ક. ૧૨૭

૪૩૬. જ્યારે ૪૩૫ માં કલમપ્રમાણે અથવા બીજી કોઈ રીતે કોઈ પણ મુકદમાનું ફક્ટર તપાસી જોયા ઉપરથી સેશન જ-ક્રમિટ કરવાનું ફરમાવવા- ડગની અથવા જીલ્લા માલસ્ટ્રેટની નજરમાં એમ આવે નો અધિકાર કે તે મુકદમો ફક્ટ સેશન કોર્ટજ ધનસાક્ષી કરી શકે એવો છે, અને નીચલી કોર્ટ તોહમતવાળા શખસને ગેરવાજબી રીતે છાડી મુક્યો છે, ત્યારે સેશન જડજ અથવા જીલ્લા માલસ્ટ્રેટ તેને

વકલાવવાને અને ત્યાર પછી નવેસરથી ચોકસી કરવાનું ફરમાવવાને બદલે પોતાનાં મતપ્રમાણે જે બાબતમાં તેને ગેરવાજબીરીતે છોડી મુક્યો હોય તે બાબતપર ધનસાફ થવા સાફ તેને કમિટ કરવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે:—

(અ) તોહોમતવાળાને શા સાફ કમિટ નહિ કરવો જોઈએ તેનું કારણ સદરહુ જડજને અથવા માણસેટને બતાવવાની તક તોહોમતવાળાને મળેલી જોઈએ;

(બ) પુરાવો જોતાં તોહોમતવાળાએ બીજા કોઈ ગુન્હો કરેલો છે એમ સદરહુ જડજ અથવા માણસેટ ધારે, તો નીચલી કોર્ટને સદરહુ ગુન્હાની ચોકસી કરવાનું ફરમાવવાને તે જડજ અથવા માણસેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—સેસન કોર્ટનું ધનસાફ કરી શકે એવો છે. ને તેવો મુકદ્દમો ન હોય તો કમીટ કરવાનો હુકમ સેસન કોર્ટ કરી શકે નહીં ને તેવા હુકમથી જો કમીટમેંટ કર્યું હોય તો ૨૬ જાન્યુઆરી વી. કનવનસીંગ ધ. લો. રી. ૧ અ. ૪૧૩ તેવો મુકદ્દમો ન હોય ને માણસેટના અધિકાર અંદરનો હોય ને તેમા નિરદોષ ઠરાવી છોડી મુક્યો હોય તો આ કલમ પ્રમાણે વધારે ચોકસી કરવાનો હુકમ ન કરી શકે. બૈજનાથ બી. ગવરી ધ. લો. રી, ૨૦ ક. ૬૩૩ તેવા કામમા ક. ૪૩૮ પ્રમાણે રીપોર્ટ કરવો રાણી વી. અમીરખાન ધ. લો. રી. ૮ મ. ૩૩૬ ગેરવાજબી રીતે છોડી મુક્યો છે. પોતાથી ધનસાફ થઈ શકે નહીં તેવા ગુન્હા માટે તોહોમતદારને છોડી મુકવો ધારેલો તેમા “નીરદોષ ઠરાવી છોડી મુક્યો” આવા શબ્દો વાપર્યા હોય તોપણ કમીટ કરવાનો હુકમ કરી શકે રાણી વી. નીતી દલાલ ૮ વિ. રી. ૪૧ નાના ગુન્હા માટે ગુન્હોગાર ઠરાવ્યો હોય પણ ગુન્હો બારે હોય ને કમીટ કરવાને પુરતુ કારણ હોયતો કમીટ કરવાનો હુકમ કરી શકે લાડકીપો શા મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૪-૮-૮૭ નવેસરથી ચોકસી પુરાવો લીધો હોય તેપરથી કમીટમેંટ માટે કેસ પુરતો છે તો કમીટ કરવાનો હુકમ કરવો હરીદાસ વી. શ્રીતુલા ધ. લો. રી. ૧૫ ક. ૬૦૮ વધારે ચોકસી કરવાને હુકમ કરી શકાય મનીફ્રીડન મંડવ ધ. લો. રી, ૧૮ ક. ૭૭ કમીટ કરવાનું ફરમાવવાને જે માણસેટે તોહોમતદારને છોડી દીધો હોય તેના કમીટમેંટ વગર કમીટ કરવાનો હુકમ કરી સેસન કોર્ટ ધનસાફ કરી શકે છે એટલે માણસેટે કમીટ મેંટનો હુકમ કરવો જોઈએ એવી પદ્ધતીની જરૂર નથી. રાણી વી. ક્રીસ્તાબટ ધ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૩૧૯ ડીસ્ક્રીકટ માણસેટે તાબાના માણસેટને વધારે ચોકસી કરવાનો હુકમ કરેલો તેને કમીટ કરવો કે નહીં એ સ્વાલ ધનસાફની રીતે ચુકાવવામાં દબાવ્યું કરવું ન જોઈએ રાણી વી. મનીસામી. ધ. લો. રી, ૧૫ મ. ૩૯ કમીટ કરવાનો હુકમ કયો હોયતો તે ગુન્હો કેવા. પ્રકારનો છે. એમ જો હુકમમા ન જણાવ્યું હોય તો તે હુકમ રીતસર નથી ન્યકર્ણસીંગ ૨૧ વિ. રી. ૪૧ તે બાબતપર રાણી વી, તા રકનાથ ૧૯ વિ. રી. ૩૦ ના કામમા ઠરાવ્યું કે—સેસન જડજ કમીટ કરવા હુકમ કરે તે માત્ર ફરીયાદમા બતાવેલા ગુન્હા સાફ અથવા વારંટમા બતાવેલા ગુન્હા સાફ અથવા પ્રથમ ચોકસીમા જે નમુના માટે તોહોમતનામું ધડ્યું હોય તેમા બતાવેલા ગુન્હા સાફ ફરમાવી શુકે તે શીવાય બાબત ગુન્હા માટે ફરમાવી શકે નહીં. ધ. લો. રી. ૨૦ ક. ૬૩૩ બજાજનાથ પાંડે વી. ગનરી કંત મંડલના કામમા ઠરાવ્યું કે—મુળ ફરીયાદ ડાકાઈટીની કે જે સેસન કોર્ટના અધિકારની તે કામમા માણસેટે ક. ૨૦૯ મુજબ ઠરાવ્યું કે—ડાકાઈટી માટે પ્રાયમાફેસી કેસ

સાખીવ થતો નથી પણ ચોરીના ગુન્હા માટે આગળ કામ ચલાવ્યું ને તોહમતધરને છેવટે નિરદોષ ઠરાવ્યો, તેમા ઠરાવ્યું કે—સેસન કોર્ટ આ કલમ પ્રમાણે નવેસરથી ચોકસી કરવાનો હુકમ કરી શકે નહીં કારણ કે માલસેટે સેસન કોર્ટનું ઇનસાફ કરી શકે તેવા ગુન્હા માટે છોડી મુકેલ નથી પણ અધીકાર અંદર ના ગુન્હા માટે નિરદોષ ઠરાવ્યો છે. ખતાવવાની તક તોહમતવાળાને મળવી જોઈએ. જો ન નોટીસ આપી હોય તો કમીટ કરવાને કારણે હુકમ ૨૬ થસે રાણી વી. દુનનમલાઈ ઇ. સો. રી. ૬ મ. ૩૭૨ દવારકાનાથ ૧ ઇ. સો. રી. ૯૩ સેસન કોર્ટથીજ ઇનસાફ થઈ શકે તેવા કેસમા હુકમ કરતા પેહલા અ પારે-શ્રાશમા ખતાવ્યા મુજબ નોટીસ આપવી જોઈએ, પણ અ પારેશ્રાશ માટે તેવું બંધન નથી, પણ કોઈ સખસની સ્વતંત્ર વિરૂધ્ધ ફોનદારી રીતે ઇલાજ લેતા પેહલા તેને કારણે ખતાવવાની તક આપવી જોઈએ રાણી વી. દોરાબજી હોરમનજી ઇ. સો. રી. ૧૦ મુ. ૧૩૧

૪૩૭. ૪૩૫ મી કલમ પ્રમાણે અથવા બીજી કોઈરીતે કોઈ પણ દફતર તપાસી જોયા ઉપરથી હાઇકોર્ટ અથવા સેશન જડજ

ચોકસી કરવાનું ફરમા એવું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે કે ૨૦૩ જી કલમ પ્રમાણે વવાનો અધિકાર. અથવા ૨૦૪ થી કલમની પેટા કલમ (૩) પ્રમાણે કા-હાડી નાંખેલી કોઈ પણ ફરિયાદ બાબત અથવા જે તો-હમતવાળાને છોડી મુકવામા આવ્યો હોય તે તોહમતવાળાના મુકદમાબાબત વધારે ચોકસી જલ્લા માલસેટે પોતાની જાતે કરવી અથવા પોતાના તાબા માંહેના કોઈ પણ માલસેટની પાસે કરાવવી; અને તે ચોકસી જાતે કરવાને અથવા કોઈ પણ તાબામાંહેના માલસેટને તેમ કરવાનું ફરમાવવાને જલ્લા માલસેટ મુખત્યાર છે.

ટીક—બીજી કોઈ રીતે. આ શબ્દો મોઢમછે ખાસ શબ્દ ક. ૪૩૫ એ છે, ચાલતા નિયમ પ્રમાણે તેનો અર્થ કરવો જોઈએ તેનો અર્થ એવો નથી કે ગમે તે રીતે પણ કોડમાં ખતાવેલી રીતે એવો થાયછે નોખીન ફીશતોલાલ વી. રસીકલાલ ઇ. સો. રી. ૧૦ ક. ૨૬૮ હાઇકોર્ટ આ કલમમાં ત્રણ કોર્ટો સાથે જણાવીછે તેથી કાયદો એમ ખતાવેછે કે ત્રણેને આ કલમથી કલમમાં ખતાવેલી બાબતમાં સરખો અધીકારછે જો આ કલમમાં હાઇકોર્ટ એ શબ્દ ન વાપર્યો હોત તો ક. ૪૩૫, ૪૩૯, પ્રમાણે અધીકાર હતોજ હરીદાસ વી. શ્રીતુલા ઇ. સો. રી. ૧૫ ક. ૬૦૮ સેસન જડજ ડીસ્ટ્રીક્ટ માલસેટે વધારે ચોકસી કરવાની અરજ ના મંજૂર કરી હોયતો તે હુકમનું રીવ્યુ કરવા સેસન જડજને અધીકાર નથી, જરૂર હોયતો ક. ૪૩૮ પ્રમાણે રીપોર્ટ કરવો, દરબારી મંડલ વી. બજવોલાલ ઇ. સો. રી. ૨૨ ક. ૫૩૭ ૨૦૩ જી કલમ પ્રમાણે x x x x છોડી મુકવામા આવ્યો હોય. ફક્ત ૨૦૩ પ્રમાણે ફરીયાદ કાઢી નાંખી હોય અથવા બ્યારે તોહમતવાળાને છોડી મુકવામાં આવ્યો હોય ત્યારે વધારે ચોકસી કરવા હુકમ થઈ શકે રાણી વી. શામલાલ ઇ. સો. રી. ૧૪ ક. ૭૦૭ ક. ૪૩૬માં ગેરવાજખી જે શબ્દ છે તે આ કલમમાં નથી, એટલે મુકી દેવામાં આવ્યા છે, ને તે મુકી દેવાથી હદ વગરનો ને માત્ર ગેરવાજખી રીતે છોડી દેવાનાજ કામમાં નહીં પણ જે હકીકત રજુ હોય તે પરથી બરાબર છોડી મુક્યો હોય પણ વધારે ચોકસીની જરૂર હોયતો આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરી શકે રાણી વી. વીજોદુ ઇ. સો. રી. ૯ અ. પર નિરદોષ ઠરાવી છોડી મુકેલા કેસમા વધારે ચોકસી કરવાનો હુકમ કરવાને સેસન જડજને અખત્યાર નથી માત્ર તે અધીકાર હાઇકોર્ટ ક. ૪૩૯ પ્રમાણે બનવી શકે બૈનના મ પાંડે ઇ. સો. રી. ૨૦ ક. ૬૩૩ ક. ૧૪૫ પ્રમાણે હુકમ થયા હોય તેમાં વધારે ચોકસી કે સ્વાનો હુકમ ન કરી શકાય ચંધુરાય ઇ. સો. રી. ૨૦ ક. ૭૨૯ વધારે ચોકસી. આ શબ્દો

નો અર્થ જુદી જુદી વખતે જુદો કરેલ છે વધારે ચોકસી એ શબ્દોનો અર્થ વધારાનો પુરાવો એમ થાય છે પણ તેજ પુરાવાથી ૧૨ી સાંભળવો એમ થતો નથી દરસનલાલ વી. જીમકલા ઇ. લો. રી. ૧૨ ક. ૫૨૨ ચંદ્રચરન વી. હેમચરન ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૨૦૭ જીવન કી સ્ટોરાય. વી. સીબચંદ્રદાસ ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૧૦૨૭ બીજી શાહેદની જીયાનીઓ લેવી હોય અથવા લીધેલા સાહેદને બરાબર તપાસ્યા ના હોય ત્યારે વધારે ચોકસી માટે હુકમ કરી શકાય રાણી વી. અમીરખાન ઇ. લો. રી. ૮ મ. ૩૩૬ હરીદાસ વી. શ્રીતુલા ઇ. લો. રી. ૧૫ ક. ૬૦૮ આ શબ્દોનો અર્થ વધારે મળી આવેલો પુરાવો અથવા વધારે મળી આવેલી બાબતો એમ થતો નથી. વધારાના પુરાવાને લાગુ પડે છે એમ ધારો કે વધારાનો પુરાવો તેજ સાહેદોએને ફેર તપાસ્યા થી નિકળી આવે તેથી વધારે ચોકસી તેજ સાહેદોએથી ખોળી કાઢવાથી અથવા નવા સાહેદોથી થઈ શકે રાણી વી. દોરાબજી હોરમજી ઇ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૧૩૧ છોડી મુક્યો હોય તેજ કેસમાં તેજ બાબત પરથી વધારે ચોકસી કરવાનો હુકમ કરી શકાય ને વધારે ચોકસીનો હુકમ કરતા પહેલાં એ તરફ વિચાર કરી ધણી સાવચેતીથી ને કરકસરથી તેનો ઉપયોગ કરવો રાણી વી. ચોટુ ઇ. લો. રી. ૯ અ. ૫૨ આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કર્યો એટલે માજિસ્ટ્રેટની આગલ છોડી મુકવાનો હુકમ કરતા અવલ જેમ કેસ ખુલો હતો તેવી સ્થિતિમાં આવે છે રાણી વી. પાપકુ ઇ. લો. રી. ૭ મ. ૪૫૪ વધારે ચોકસી કઈ બાબતમાં કરવી તે પણ હુકમમાં જણાવવું રાણી વી. અમીરખાન ઇ. લો. રી. ૮ મ. ૩૩૬ રાણી વી. ધરામરેડી ઇ. લો. રી. ૮ મ. ૨૯૬ જીલા માજિસ્ટ્રેટ ડેપુટી માજિસ્ટ્રેટ જીલા માજિસ્ટ્રેટનું ચાલુ કામ કરે તો તેને આ કલમ મુજબ અધીકાર નથી રામાનંદ વી. કોયલાસ ઇ. લો. રી. ૧૧ ક. ૨૩૬. ક. ૨૫૩ પ્રમાણે છોડી મુક્યો હોય તેવા કેસમાં હાઇ કોર્ટમાં રીફરન્સ કરતા આ કલમ પ્રમાણે વધારે તપાસ કરવાનો હુકમ કરવાને જીલા માજિસ્ટ્રેટને અધીકાર છે રવલા વસ્તા મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૯-૩-૮૨ શ્રીનીવાસ રામસ્વામી મુ. હા. કો. કી. ૩. ૬-૫-૮૭ સેસન જડજે હુકમ કર્યો હોય તો તેથી વિરૂધ્ધ જીલા માજિસ્ટ્રેટ હુકમ ન કરવા જે સેસન જડજના હુકમ ખોટા છે એમ ધારે તો સરકારી વકીલની મારફતે તે મુકદ્દમો હાઇકોર્ટ માટે મોકલવો જોઈએ પીરથી ઇ. લો. રી. ૧૨ અ. ૪૩૪ દરબારી મંડલ ઇ. લો. રી. ૨ ક. ૫૩૭ ગંભીર કાલુ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૫-૩-૯૦ પોતાના તાબા માહેના કોઈ પણ માજિસ્ટ્રેટની જે માજિસ્ટ્રેટ પુરાવાનો અભીપ્રાય બાંધ્યો હોય તેજ બાબતમાં ૧૨ી વિચાર બાંધવા બીજા માજિસ્ટ્રેટને મોકલવું તે વધારે પસંદ કરવા જોગ છે બાલકૃષ્ણ તુકારામ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૫-૫-૮૭ હુકમ કરતા પહેલાં નોટીસ આપવાની જરૂર નથી રાણી વી. દોરાબજી ઇ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૧૩૧ રાણી વી. કીરડો મુકરજી ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૨૬૮ નોટીસ આપવી જોઈએ રાણી વી. ચોટુ ઇ. લો. રી. ૯ અ. ૫૨. રાણી વી. કસનુ ઇ. લો. રી. ૬ અ. ૩૬૭. ક. ૨૦૩ પ્રમાણે કાઠી નાંખી હોય તેમા નોટીસ અવસ્ય આપવી ને તમામ કેસમાં આપવી એ વધારે સાફ છે હરીદાસ વી. શ્રી તુલા ઇ. લો. રી. ૧૫ ક. ૬૦૮ નોટીસ આપવીજ જોઈએ રાણી વી. પારથ ઇ. લો. રી. ૧૨ અ. ૪૩૪ ચંદીચરન વી. હેમચરન. ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૨૦૭

૪૩૮. (૧) સેશન જડજ અથવા જીલા માજિસ્ટ્રેટ કોઈ પણ ચલાવેલાં

કામનું દફતર ૪૩૫ મી કલમ પ્રમાણે અથવા બીજી કોઈરીતે તપાસી જોઈને પોતાને ચોખ્ખા લાગે તો તે તપાસના પરિણામનો રિપોર્ટ હાઇકોર્ટના હુકમ માટે કરવાને મુખત્યાર છે, અને જ્યારે સદરહુ રિપોર્ટમાં કોઈ શિક્ષા-

હાઇકોર્ટને રિપોર્ટ કરવા બાબત.

નો હુકમ ફેરવવાની અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાની ભલામણ કરવામાં આવે, ત્યારે સદરહુ શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવાનું મોકુફ રાખવાનો, અને જે તોહોમતવાળો કેદમાં હોય તો તેને જામીન ઉપર અથવા તેનાં પોતાનાં ખત ઉપર છોડવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) જે કોઈ પણ મુકદ્દમો સેશન જડજ તરફથી આડિશનલ સેશન જડજને મોકલવામાં આવે તે મુકદ્દમાના સંબંધમાં આ બાબતની રૂથે સેશન જડજના સઘળા અધિકાર આડિશનલ સેશન જડજને છે એમ સમજવું અને તે સઘળા અધિકાર ચલાવવાને આડિશનલ સેશન જડજ મુખત્યાર છે.

ટીકા—પોતાને યોગ્ય લાગેતો આ શબ્દો ત્યા અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાની એ શબ્દો નવીનછે પારા બીજે નવીનછે દફતર તપાસી જોયા પરથી આ કલમ પ્રમાણે રેફરન્સ કલમ બતાવેલા હેતુ સાર થઈ શકે માત્ર જેલદરોગાના રીપોર્ટપરથી કરી શકાય નહીં રાણી વી. મનીરવંદી નં. ઇ. સો. રી. ૧૮ ક. ૭૫ સેસન કોર્ટે પોતાની આગળ ચાલતા કેસમાં હુકમત નો સ્વાલ ઉત્પન્નથવાથી આ કલમ મુજબ રેફરન્સ કર્યું તેમાં ઠરાવ્યું કે—આ કલમ પ્રમાણે ન મોકલી શકાય. સેસન જડજને પોતે સ્વાલ ચુકવે રાણી વી. બુપર્સીંગ ઇ. સો. રી. ૨. અ. ૭૭૧ સેસન કોર્ટમાં ધનસાકુખોટો થયોછે એવા સળખથી ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટે આ કલમ મુજબ લખી મોકલી શકે નહીં જે તેમનું તેમ ધારવું હોયતો લીગલરીમ્પરેન્સ મારફત કામ ચલાવવું હી રામન વી. રામકુમાર ઇ. સો. રી. ૧૮ ક. ૧૮૬ જે તેમ ધારવું હોયતો ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટે પબ્લીક પ્રોસીયુટર મારફત ચલાવવું તેથી બેદાયદા થયે (૧) ઉદાવેલા સ્વાલની યોગ્યતા વિષે સલાહ મળશે (૨) મજબુત દેખાવથી મુકવામાં આવે જેથી ખાતી થાય રાણી વી. સેરસીંગ નિચલી કોર્ટના દફતર વિશે લખી મોકલાય પણ ઉપરી કોર્ટ માટે નહીં રાણી વી. કરમડી ઇ. સો. રી. ૨૩ ક. ૨૫૦ જામીન પર સજા રદ કરવાની ભલામણ હોય ત્યારે જ જામીન પર છોડી શકાય રાણી વી. કનીસહ ૨૩ વિ. રી. ૪૦ જ્યારે ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટે હાઇ કોર્ટમાં રીપોર્ટ કરવાનો અધિકાર નથી ત્યારે તોહોમતદારને જામીન પર છોડી શકે નહીં, હીરામન વી. રામકુમાર ઇ. સો. રી. ૧૮ ક. ૧૮૬

૪૩૮. (૧) જ્યારે કોઈ પણ ચાલેલાં કામનું દફતર હુકમકોર્ટે પોતે જ મં

ગાવ્યું હોય, અથવા હુકમ થવામાટે તે કામનો રિપોર્ટ

તપાસ કરવાનો હુકમ આપ્યો હોય, અથવા બીજી રીતે તે કામ હુકમકોર્ટના રટનો અધિકાર

જાણવામાં આવે, ત્યારે ૧૮૫ મી, ૪૨૩ મી, ૪૨૬ મી,

૪૨૭ મી, અને ૪૨૮ મી કલમથી અપીલ કોર્ટને અથ-

વા ૩૩૮ મી કલમથી કોઈ કોર્ટને આપેલા અધિકારમાંનો કોઈ પણ અધિકાર પોતાની નજરમાં આવે તો, ચલાવવાને, અને શિક્ષા વધારવાને, હુકમકોર્ટ મુખત્યાર છે, અને જ્યારે તપાસની કોર્ટના જડજનેના બે પક્ષ થઇને બેઠેલાં સરખાંમત પડે, ત્યારે ૪૨૮મી કલમથી ઠરાવેલી રીતે તે કામનો નિકાલ કરવો જોઈએ.

(૨) તોહોમતવાળાને પોતાના જવાબમાં જે કહેવું હોય તે જાતે અથવા પ્લીડરની મારફતે કહી સંલગાવવાની તેને તક આપ્યા વગર તેને હુકમાન થાય એવો કોઈ પણ હુકમ આ કલમ પ્રમાણે કરવો નહીં.

(૩) જે શિક્ષાના હુકમની તજવીજ આ કલમ પ્રમાણે કરવામાં આવે તે શિક્ષાનો હુકમ ૨૪ મી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે શિવાય બીજી રીતે કા-

મ કરનારા કોઈ માણસોને કચો હોય ત્યારે જે ગુન્હો તે કોરટના મત પ્રમાણે તોલમતવાળાએ કચો હોય તે ગુન્હા બાબત જેટલી શિક્ષા કોઈ પ્રેસિડેન્સી મા-
ણસોએ અથવા પેહેલા વર્ગનો માણસો કરી શકત તે કરતાં વત્તી શિક્ષા તે ગુ-
ન્હા બાબત તે કોરટે કરવી નહી.

(૪) આ કલમ માંહેનો કોઈ પણ મજકુર ૨૭૩ મી કલમ પ્રમાણે કરેલી નોંધને લાગુ છે એમ અથવા તે ઉપરથી ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠ-
રાવ બદલીને ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર હાથ કોરટને છે
એમ સમજવું નહિ.

(૫) આ કાયદા અન્વયે અપીલ ચાલી શકતી હોય અને અપીલ
આણી ન હોય તે પ્રસંગે, જે પક્ષકાર અપીલ કરી શકતે તેના કેહેવા ઉપરથી
તપાસ માટેનું કાંઈપણ કામ દાખલ કરવું નહિ.

ટીકા-પારેઆદ પમો નવીનછે પોતેજ મંગાવ્યું હોય. xxxજાણવામાં આવે.
મને તેવી રીતે ખબર મળી હોય તે પરથી વાપરી શકે અરોહીમનિ બાબત ઇ. લો. રી. ૨
મ. ૩૮ ત્યા રાણી વી. ડોગાજી ઇ. લો. રી. ૨. મુ. ૫૬૪ શીક્ષા વધારવાને અધીકાર છે મે
તરબલી ઇ. લો. રી. ૧૧ ક. ૫૩૦ પીરમહમદ ઇ. લો. રી. ૧૦મુ. ૨૫૪ સજના પ્રકાર બ-
દલી શકે છે કામકુરીયા ઇ. લો. રી. ૬ અ. ૬૨૨ કામ ચાલીગયા પછી પ્રથમ અપરાધી ઠર-
વાનો પુરાવો માલમ પડ્યો હોય તો સજમાં વધારો કરવો તે વ્યાજબી ન ગણાય નાહના બે
કરી મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૪-૩-૮૯ કરોમ મહમદ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૧-૪-૮૯ હુકી-
કતના સ્વાલમાં ઉતરવાની હૈકોર્ટની સત્તા. હૈકોર્ટ હકીકતની બાબતમાં વચે આવી
શકે છે ને જો ખાસ કારણો વચે આવવાના હસે તો ન્યાયની ખાતર તેમ કરશે રાણી વી.
જગન ઇ. લો. રી. ૧૪ મુ. ૩૩૧ હકીકતની બાબતમાં વચે આવવાનો અધીકાર દરેક કેસના
ગુણોપપર આધાર રાખે છે જો ન્યાયના હિતખાતર તેમ કરવું જરૂરનું હોય અથવા તજવીજ
જુલ ભરેલી હોયતો વચે આવી શકે સોમા ચતુર મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૯-૬-૮૭ ની હ-
કીકતની બાબતમાં વચે આવી શકે છે ને તે માટે રામજમ્હા ઇ. લો. રી. ૨૧ ક. ૯૩૧ કે
ચવચંદ્રરાય ઇ. લો. રી. ૨૨ ક. ૯૯૮ હાઇકોર્ટ દરમીયાન થઈ પુરાવાથી મજબુતી મ-
ળ્યા શીવાય શીક્ષા થઇ હોયતો દરમીયાન થઇ રદ કરી શકે છે રાણી વી. રોજસાહેબ ઇ. લો.
રી. ૮ મુ. ૧૯૭ સજ પુરી થયા પછી પણ દરમીયાન આવવાની જરૂર નજીયાતો વચે આવી
શકે છે રાણી વી. સીનહા. ઇ. લો. રી. ૭ અ. ૧૩૫ મુખતીઆરીનો જેર ઉપયોગ કચો હોય
અથવા ઉપયોગ ન કર્યો હોયતો દરમીયાન આવી શકે જગતચંદર ચકરબતી ઇ. લો. રી. ૨ ક.
૧૧૦ જમીન ઉપર છોડવાની તકરાર બાબત દરમીયાન આવી શકે ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૬૩ દ-
ફતરમાં નહી નોંધેલો તેવા પુરાવાપર આધાર રાખી શીક્ષા કરેલી તેમાં દરમીયાન આવી રદ
કરી શ્રીપતીચરણ ૨૪ વિ. રી. ૧૪ બોકતીરામ ઇ. લો. રી. ૫ ક. ૧૮૪ બચાવનો મુદનો
સાહેબ તપાસવા ના પાડેલી તેમાં દરમીયાન થઈ સજ રદ કરી ફરી તપાસ માટે હુકમ કર્યો
લખીનારાયણ ૨૪ વિ. રી. ૧૮ કલમ ૪૭૭ પ્રમાણે સેસન કોર્ટ કમીટ કરવા હુકમ કરેલો તે
રદ કરવાનો અધીકાર હાઇકોર્ટને છે. લજમનસીંગ ઇ. લો. રી. ૨ અ. ૩૯૮ ક. ૪૮૮ મુજ-
બ કરેલા હુકમ રદ કરવાનો સુધારવાનો આ કલમ મુજબ હૈકોર્ટને અધીકાર છે. સુબાનસા-
હી. મ. હા. કો. તા. ૨૯-૭-૮૭ ક. ૧૯૫ ને ક. ૪૭૬ મુજબ થએલા હુકમમાં વચે
આવી શકે છે, એવુંનાથ સીકદાર ઇ. લો. રી. ૧૬ ક. ૭૩૦ ક. ૪૭૬ મુજબ થએલા હુકમ

રફ કરવાની સત્તા છે શ્રીનીવાસાલુ ઇ. સો. રી. સ. મ. ૧૨૪ નસરવાનજી મુ. હા. કો. કી. ૩. ૯—૩—૯૭ મથુરદાસ ઇ. સો. રી. ૧૬ અ. ૮૦ ગેરવાજી રીતે તોહમતદારપર સાખી-તીનો બોળે નાંખ્યો હોયતો નાગેથ વૈજનાથ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૨૩—૯—૯૫

હેકોર્ટે દરમીયાન થવા ના પાડી, હકીકતની બાબતમાં ધણા ખાસ કારણો શી-વાય વચ્ચે નહી આવે મહમદ હસન મુ. હા. કો. કી. ૩. ૮—૨—૮૬ જજમેન્ટ રીત વિરૂધ્ધ હોય પણ પોઇન્ટપર બરાબર લક્ષ આપ્યું હોયતો દરમીયાન નહી આવે રોહીમુદી ઇ. સો. રી. ૨૦ ક. ૩૫૩ ક. ૧૪૪ મુજબના હુકમમાં દરમીયાન નહી આવે વીઠલ અના મુ. હા. કો. કી. ૩. ૧૪—૮—૯૦ તપાસણીના અધીકાર ખાસ કારણો મલ્મા શીવાય નહી બળવે રાણી વી. શેખસાહેબ ઇ. સો. રી. ૮ મુ. ૧૯૭ તપાસનારી કોર્ટ તરીકે નિરદોષના ઠરાવમાં વ-ચે આવવા ના પાડી ઇ. સો. રી. ૮ ક. ૮૯૫-૧૧ મુ. હા. કો. રી. ૧૧૭ ઇ. સો. રી. ૧૪ મ, ૩૬૩ સરકારથી અપીલ થઈ શકે છે માટે નિરદોષના ઠરાવમાં દરમીયાન આવવા ના પાડી ૭ ક. સો. રી. ૪૨ નિરદોષ ઠરાવી છોડી મુક્યા ના કેસમાં જો કે આ કલમ પ્રમાણે અધી-કાર છે તો પણ સાધારણ રીતે તેવા ઠરાવની વચમાં આવતી નહી, કારણ કે, સરકાર ક. ૪૧૭ મુજબ અપીલ કરી શકે છે, ને ફરીયાદીએ આવી બાબતમાં સરકારને અપીલ કરવા અરજ કરવી. હીરાબાઈ વી. ફરામજી બીકાજી ઇ. સો. રી. ૧૫ મુ. ૩૪૯ રાણી વી. આલાબક્ષ ઇ. સો. રી. ૬ અ. ૪૮૪ આ કલમમાં એવું કાંઈ બતાવ્યું નથી કે જ્યાં આધારવાલો ન્યાય થયો છે ત્યારે હે કોર્ટને દરમીયાન થવાની જરૂર પડે, જે કેસમાં વાસ્તવિક ન્યાય થયાનું માલ મ પડે તેવા કેસમાં કાયદાની ન જીવી ભુલ કરી હોયતો હે કોર્ટ દરમીયાન થસે નહિ બં-ક બેહારીસેન ૧૮ વિ. રી. ૨૩ પાંચમો પારેઆફ માજીસ્ટ્રેટે જે વિચાર દર્શાવ્યા છે તેથી જુદો વિચાર સેસન જડજ દર્શાવ્યો તેટલાથી દરમીયાન અવાય નહી તોહમતદારને અપીલ કરવાનો રસ્તો હતો પણ તે પ્રમાણે ન કર્યું, તેથી આ પારેઆફ પ્રમાણે તેની અરજ પરથી થ ઇ શકે નહી, કારણ કે તેમ કરવા પ્રતીબંધ કરે છે રાણી વી. શાઇખઅનસાર ઇમામ મુ. હા. કો. કી. ૩ ૩૨ સને ૧૮૯૮ તપાસણીની અરજ લાંબી મુદતે કરેતો દરમીયાન નહી થાય રામના રાયજી ઇ. સો. રી. ૮ અ. ૫૧૪.

૪૪૦. જ્યારે કોઇપણ કોર્ટ તપાસ કરવાનો પોતાનો અધિકાર ચલાવતી પક્ષકારોની હકીકત સાં-હોય, ત્યારે તેની આગળ જાતે અથવા પ્લીડરની મારફતે બળવી કે નહિ એ કોર્ટ પોતાની હકીકત કહી સાંભળાવવાનો હક કોઇ પણ પ-ની મુખત્યારી ઉપર છે, ક્ષકારને નથી.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ અધિકાર ચલાવતી વખતે કોઇપણ પક્ષ-કાર જાતે અથવા પ્લીડરની મારફતે જે કહે તે સાંભળવાનું કોર્ટને દુરસ્ત લા-ગે તો, તે સદરહુ કોર્ટ સાંભળવાને મુખત્યાર છે, અને આ કલમ ઉપરથી ૪૩૯ મી કલમની પેટા કલમ (૨) ને બાધ આવે છે એમ સમજવું નહિ.

ટીકા—પ્લીડર હક તરીકે ઉભા રહેવાનો હક ધરાવતો નથી દેવામાં ઇ. સો. રી. ૧ મુ. ૬૪ મુદાની બાબતમાં પ્લીડરોનું સાંભળવું જોઇએ હારાધન ઇ. સો. રી. ૧૯ ક. ૩૮૦ મુન્હાની નાસાખીતીના ઠરાવ સામે તપાસણીનો અધિકાર ચલાવવામાં પ્લીડરનું સાંભળવા ના પાડી થંડાવાન ઇ. સો. રી. ૧૪ મ. ૩૬૩

• ૪૪૧. જ્યારે કોઇપણ પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ ચલાવેલાં કોઇપણ કામનું ફક્તર ૪૩૫ મી કલમ પ્રમાણે હાઇ કોર્ટે મંગાવ્યું હો-

પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટ પોતાના ઠરાવના કારણોનો મજબૂર મોકલે તે હાથ કોરટે ધ્યાનમાં લેવો.

ય, ત્યારે તે માલ્સ્ટ્રેટ પોતાના ઠરાવનાં અથવા હુકમના કારણોનો, તથા જે કંઈ હકીકત તકરારી વાત બાબત પોતાને મુદ્દાની લાગે તે હકીકતનો મજબૂર તે દફતરની સાથે મોકલવાને મુખત્યાર છે; અને સદરહુ ઠરાવ અથવા હુકમ નામંજૂર કરતાં પેહેલાં અથવા રદ કરતાં પેહેલાં તે કોરટે સદરહુ મજબૂર ધ્યાનમાં લેવો.

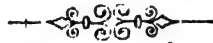
૪૪૨. જ્યારે આ બાબ પ્રમાણે હાથ કોરટે કોઈ મુકદ્દમા તપાસ્યો હોય ત્યારે તપાસેલો ઠરાવ શિક્ષાનો હુકમ, અથવા (બીજો)

હાથકોરટનો હુકમ નીચલી કોરટને અથવા માલ્સ્ટ્રેટને સહી રીકા સહિત લખી જણાવવો.

હુકમ જે કોરટે દફતરમાં દાખલ કર્યા હોય અથવા ક્યો હોય તે કોરટને હાથકોરટ પોતાનો ઠરાવ અથવા હુકમ આમાં આગળ ૪૨૫ મી કલમમાં ઠરાવેલી રીતે સહી રીકા સહિત લખી જણાવવો અને પછી જે કોરટને અથવા માલ્સ્ટ્રેટને તે ઠરાવ અથવા હુકમ એ પ્રમાણે લખી જણાવ્યો હોય તે કોરટે અથવા માલ્સ્ટ્રેટે એ પ્રમાણે લખી જણાવેલા ઠરાવને અનુસરતો હુકમ કરવો, અને જરૂર હોય તો તે મુજબ દફતર મુધારવું.

ભાગ ૮ મો.

વિશેષ કામ ચલાવવા બાબત.

બાબ ૩૩ મો.

યુરોપીયનો તથા અમેરિકનો ઉપર ફોજદારી કામ ચલાવવા બાબત

૪૪૩. જે માલ્સ્ટ્રેટ જસ્ટીસ ઓફ ધી પીસ ન હોય અને (જલ્લા યુરોપીયન બ્રિટિશ રમ્યત માલ્સ્ટ્રેટ અથવા પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટની બાબતમાં શિવાય કરીને) પેહેલા વરગનો માલ્સ્ટ્રેટ તથા યુરોપીયન બ્રિટિશ રમ્યત ન હોય તેવા કોઈ પણ માલ્સ્ટ્રેટ કોઈ પણ યુરોપીયન બ્રિટિશ રમ્યત ઉપર મુકેલા કોઈપણ તો-કયા માલ્સ્ટ્રેટને છે હોમતની ચોક્કસ અથવા ધનસાફ કરવો નહિ.

૪૪૪. સેશન જડજ શિવાય સેશન કોરટમાં અધ્યક્ષ સ્થાને બેસનારો જે કોઈ જડજ પોતે યુરોપીયન બ્રિટીશ રમ્યત ન હોય તેણે યુરોપીયન બ્રિટિશ રમ્યત ઉપર હુકમત ચલાવવી નહિ; અને જો તે આસિસ્ટન્ટ સેશન જડજ હોય તો તેણે આસિસ્ટન્ટ સેશન જડજના હોદ્દા ઉપર ઓછામાં ઓછા ત્રણ વર્ષ સુધી રહ્યા વગર અને આ બાબત સ્થાનિક સરકાર તરફથી પોતાને વિશેષ કરીને અધિકાર મળ્યા વગર સદરહુ હુકમત ચલાવવી નહિ.

આસિસ્ટન્ટ સેશન જડજ પોતાના હોદ્દા ઉપર ત્રણ વર્ષ સુધી રહેલો હોવો જોઈએ અને તેને વિશેષ કરીને અધિકાર આપવો જોઈએ.

૪૪૫. ૪૪૩ મી, અથવા ૪૪૪ મી કલમ માંહેના કોઈપણ ઠરાવ ઉપરથીએમ સમજવું નહિ કે યુરોપીયન ખ્રિદિશ રધય-યુરોપીયન ખ્રિદિશ રધયતે ત શિવાય બીજા કોઈપણ શખસ કાંઈ ગુન્હો કર્યો હોત, કરેલો ગુન્હો સાંભળવા તે જ બાબતમાં તે ગુન્હો જે કોઈપણ માલજેટ સાંભળી શકત તે બાબતમાં તેવી કોઈપણ રધયતે કરેલો તેવો ગુન્હો તે માલજેટને સાંભળવાની મના છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, જે યુરોપીયન ખ્રિદિશ રધયત ઉપર કાંઈ ગુન્હા-વું તોહોમત આવ્યું હોય તે રધયતને હાજર થવાની જરૂર પાડવા સારૂ જે તે માલજેટ કાંઈપણ પ્રોસેસ કાઢાડે, તો તે બાબતની ચોકસી અથવા ધનસાફ કરવાની હકુમત જે માલજેટને હોય તે માલજેટની પાસે સદરહુ પ્રોસેસ પાછી મોકલાય એમ કરવું.

૪૪૬. ૩૨ મી અથવા ૩૪ મી કલમમાં ગમે તે કહ્યું હોય તે છતાં, જલ્લા માલજેટ અથવા પ્રેસિડેન્સી માલજેટ શિવાય બીજા કોઈપણ માલજેટે યુરોપીયન ખ્રિદિશ રધયત ઉપર ને શિક્ષાના હુકમ કરવા- નો અધિકાર પ્રાંત માંહે- ત્રણ મહિના સુધીની મુદતની કેદની, અથવા એક હજાર ના માલજેટને છે તે. રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બન્ને શિક્ષા શિવાય બીજા કોઈપણ શિક્ષાનો હુકમ કરવો નહિ, અને જલ્લા માલજેટે છ મહિના સુધીની મુદતની કેદની અથવા બેહજાર રૂપિયા સુધીના દંડની અથવા એ બન્ને શિક્ષા શિવાય એવી કોઈ શિક્ષાનો હુકમ કરવો નહિ.

૪૪૭. (૧) જ્યારે કોઈ માલજેટની આગળ યુરોપીયન ખ્રિદિશ રધયત ઉપર કોઈ ગુન્હાનું તોહોમત આવ્યું હોય, અને, સદરહુ (તોહોમત વાળાને) સેશન માલજેટના મત પ્રમાણે, તે ગુન્હો બાબત પોતે ચાચ્ય કોરટમાં ક્યારે અને હા- શિક્ષા કરી શકતો નહિ હોય, અને તે ગુન્હો મોતની ધકોરટમાં ક્યારે કમીટ અથવા જવતાં સુધી સમુદ્ર પારની શિક્ષાને લાયક ન હો- ય, ત્યારે, તોહોમતવાળાને કમિટ કરવો જોઈયે એમ પોતે ધારે તો, તે માલજેટે તેને સેશનકોરટમાં કમિટ કરવો, અથવા તે પ્રેસિડેન્સી માલજેટ હોય તો, હાઇકોરટમાં કમિટ કરવો જોઈયે.

(૨) જે ગુન્હો કરેલો જણાતો હોય તે ગુન્હો મોતની અથવા જવતાં સુધી સમુદ્ર પારની શિક્ષાને લાયક હોય, ત્યારે તોહોમતવાળાને હાઇકો-રટમાં કમિટ કરવો જોઈયે.

૪૪૮. જ્યારે ૪૪ મી કલમ પ્રમાણે હાઈ કોરટમાં કમિટ કરેલા કોઈપણ શખસ ઉપર કેટલાએક ગુન્હાનાં તોહોમત મુક્યાં હોય જે ગુન્હાઓમાંનો એક અને તેમાંનો એક ગુન્હો મોતની અથવા જવતાંસુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાને લાયક હોય અને બીજા ગુન્હા ઓ સમુદ્રપારની શીક્ષાને લા- છી શિક્ષાને લાયક હોય, અને જે ગુન્હો મોતની અથવા યક હોય અને બીજા તે- સમુદ્રપારની શિક્ષાને લાયક હોય તે ગુન્હો બાબત તે વી શિક્ષાને લાયક ન હોય શખસનો ધનસાફ કરવો નહિ જોઈયે એમ હાઇકોરટની તેવા ગુન્હાઓનો ધનસાફ નજરમાં આવે, ત્યારે, તેમ હોય તોપણ, બીજા ગુન્હાઓ

બાબત તે શખસનો ઇનસાફ કરવાનો તે હાઇકોર્ટને અધિકાર છે.

૪૪૯. (૧) ૩૧ મી કલમમાં ગમે તે કહ્યું હોય તે છતાં કોઈપણ સેશન જે શિક્ષાના હુકમ કરવાનો અધિકાર શેસન કોર્ટને છે તે. કોર્ટ કોઈપણ યુરોપીયન બ્રિટિશ રહિત ઉપર એક વરસ સુધીની મુદતની કેદની અથવા દડની, અથવા એ બન્નેની, શિક્ષા શિવાય બીજી કોઈપણ શિક્ષાનો હુકમ કરવો નહિ.

(૨) જે કમિટ થયા પછી અને ટ્રેસલા ઉપર સહી કરતાં પેહેલાં કોઈપણ વખતે પ્રમુખ જડજને એમ લાગે કે જે ગુન્હો પોતાનો અધિકાર પુરતો નથી એમ સેશન જડજને જણાય ત્યારે કેમ કરવું. સાબિત થયેલો જણાય છે તે ગુન્હો બાબત સદરહુ પ્રકારની શિક્ષાના હુકમથી પુરતી શિક્ષા થઈ શકે એમ નથી, તો તેણે તેવી મતલબનો પોતાનો મત દફતરમાં દાખલ કરવો અને તે મુકદ્દમા હાઇકોર્ટની પાસે મોકલી દેવો. સદરહુ જડજે ફરિયાદીને તથા શાહેદાને હાઇકોર્ટની આગળ હાજર થવા માટે પોતાની જાતે બાંધી લેવા અથવા (એમ) બાંધ લેવાનું કમિટ કરનારા માજીસ્ટ્રેટને ફરમાવવું.

૪૫૦. (૧) હાઇકોર્ટની અથવા સેશન કોર્ટની આગળ યુરોપીયન બ્રિટિશ રહિતનો ઇનસાફ કરવામાં આવે ત્યારે, પ્રસંગ પ્રમાણ કોર્ટોની અથવા સેશન કોર્ટની આગળ જ્યુરી અથવા આસેસરો. માણે, પેહેલા જ્યુરરને બોલાવવામાં આવે અને કબૂલી રાખવામાં આવે તે પેહેલાં, અથવા પેહેલા આસેસરને નીમવામાં આવે તે પેહેલાં. એવી કોઈ રહિત મિશ્ર જ્યુરીથી પોતાનો ઇનસાફ કરવાનું માગે તો જે જ્યુરીમાં આછામાંઆછા અડધા યુરોપીયન અથવા અમેરિકન હોય, અથવા યુરોપીયન અને અમેરિકન એ બન્ને હોય તે જ્યુરીથી તે ઇનસાફ થવો જોઈએ.

(૨) જ્યારે સેશન કોર્ટની આગળ એવો કોઈ ઇનસાફ સાધારણ રીતે આસેસરોની મદદથી થવાનો હોય, ત્યારે જે યુરોપીયન બ્રિટિશ રહિત તો હોમતદાર હોય તે, અથવા યુરોપીયન બ્રિટિશ રહિત હોય એવા કેટલાએક તો હોમતદારો હોય તો તે સઘળાઓ એકત્રપણે પેટા કલમ (૧) પ્રમાણે મિશ્ર જ્યુરીથી પોતાને ઇનસાફ થવો જોઈએ એવું માગવાને બદલે આછામાં આછા અડધા આસેસરો યુરોપીયન અથવા અમેરિકન હોવા જોઈએ, અથવા યુરોપીયન અને અમેરિકન એ બન્ને હોવા જોઈએ એવી માગણી કરવાને મુખત્યાર છે.

૪૫૧. (૧) યુરોપીયન બ્રિટિશ રહિતનો ઇનસાફ જહલા માજીસ્ટ્રેટની આગળ ચાલતો હોય ત્યારે, એવી કોઈ રહિતને, સમનના મુકદ્દમામાં ૨૪૪મી કલમ પ્રમાણે તેના જવાબમાં તેનું કેહેવું સાંભળવામાં આવે તેની અગાઉ, અથવા વારંવારના મુકદ્દમામાં ૨૫૬ મી કલમ પ્રમાણે જવાબ આપવાનું કામ તેણે શરૂ કર્યાની અગાઉ, ૪૫૦ મી કલમમાં કહેલી રીતે બનેલી જ્યુરીથી પોતાનો ઇનસાફ કરવો એવો દાવો કરવાનો અખત્યાર છે.

(૨) સમનના મુકદમામાં તોહોમતદારનું 'કેહેવું' સાંભળવાનું ૨૪૪ મી કલમ પ્રમાણે માલસેટ શરૂ કરે તે વખતે, અથવા વારંવાર મુકદમામાં તોહોમતદારને પોતાનો જવાબ કરવાનું ૨૫૬ મી કલમ પ્રમાણે માલસેટ કહે તે વખતે પેટા કલમ (૧) પ્રમાણે દાવો કર્યો હોય તો ઉપર કહ્યા પ્રમાણે જ્યુરીથી ધનસાફ થવા સાફ જરૂરનો હુકમ માલસેટે તાબડતોબ કરવો જોઈએ.

(૩) જો સદરહુ પ્રકારનો દાવો, ચાલતાં કામમાં અગાઉને કોઈ વખતે કર્યો હોય તો લખી લીધેલા પુરાવા ઉપરથી જ્યારે જ્યારે માલસેટને લાગે કે જ્યુરી આગળ જવાબે મુકદમો છે ત્યારે ત્યારે તેણે તેવા પ્રકારનો હુકમ કરવો.

(૪) એવા દરેક મુકદમામાં ઉપર કહ્યા પ્રમાણેનો હુકમ કરવાની અગાઉ ૨૪૨મી કલમમાં ગમે તે કહ્યું હોય તો પણ માલસેટે પદ્ધતિ પ્રમાણે તોહોમતનામું તથ્યાર કરવું જોઈએ.

(૫) આ કલમ પ્રમાણે ચલાવવાના દરેક ધનસાફની વખતે ફરિયાદી, તોહોમતવાળા તથા સાહેદોને હાજર થવું પડે એમ કરવા સાફ ૨૧૧મી ૨૧૬મી ૨૧૭મી, ૨૧૮ અને ૨૨૦ મી કલમના ઠરાવ અને તેટલે સુધી લાગુ થશે.

(૬) સેશન કોર્ટની આગળ જ્યુરીથી કરવાના ધનસાફમાં કામ ચલાવવા સંબંધી આ કાયદાના ઠરાવ, અને તેટલે સુધી આ કલમ પ્રમાણે ચલાવવાના દરેક ધનસાફને, જણે જણે માલસેટ સેશન-જજ હોય અને તોહોમતવાળાને ધનસાફ થવાસાફ તેની કોર્ટમાં કમિટ કર્યો હોય તે પ્રમાણે લાગુ પડશે.

(૭) સઘળી કોર્ટો પેટા કલમ (૫) અથવા (૬) માં કહેલા કોઈ પણ ઠરાવ, તે પેટા કલમો ઉપરથી લાગુ કર્યા હોય તેટલે સુધી, તે પોતાની રૂબરૂ ચાલતા કામમાં લાગુ થાય એટલા સાફ જરૂરના અથવા યોગ્ય હોય એવા શાબ્દિક ફેરફાર ઉપરથી તે ઠરાવોના મતલબને બાધ ન આવે તે ફેરફાર સહીત, તેમને અર્થ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૮) આ કલમમાંના કોઈપણ ઠરાવ ઉપરથી, ૩૪૭ મી અથવા ૪૪૭ મી કલમ પ્રમાણે તોહોમતવાળાને ધનસાફ થવા સાફ કમિટ કરવાના માલસેટના અધિકારને બાધ આવેછે એમ સમજવું નહિ.

(૯) તોહોમતદાર આ કલમ પ્રમાણે પોતાનો ધનસાફ જ્યુરીથી થવો જોઈએ એવો દાવો કરે અને જણે માલસેટનાં મત પ્રમાણે ૪૫૦મી કલમમાં ફરમાવેલી રીતે અનેલી જ્યુરી પોતાની આગળ ધનસાફ થવા સાફ ભરવાનું અશક્ય છે એવું, અથવા ઘણો વિલંબ, ખર્ચ અથવા અગવડ પડ્યા વગર એ પ્રમાણે તે ભરી શકવાનું અશક્ય

છે તથા તેવો વિલંબ ખર્ચ અથવા અગવડ કરવી એ તે મુકદમાની હકીકત જોતાં ગરવાજબી થશે એવું માનવાને કારણે હશે તો, તે આ કલમ પ્રમાણે પોતાની સમક્ષ ધનસાફ થવા બાબતનો હુકમ કરવાને બદલે, હાઇકોર્ટ આ બાબત પોતે કરેલી તથા સ્થાનિક સરકારે મંજૂર કરેલી કાનુનોથી અથવા ખાસ

હુકમ કરીને વખતે વખતે ફરમાવે તેવા બીજા જીલ્લા માલજેટ પાસે અથવા તેવા સેશન જડજ પાસે તે મુકદ્દમા મોકલવાને મુખત્યાર છે.

(૧૦) આ કલમ પ્રમાણે સેશન જડજની આગળ અથવા જીલ્લા માલજેટની આગળ મુકદ્દમા મોકલવામાં આવે, ત્યારે તેણે તે મુકદ્દમાનો ધન-સાફ પોતે આ કલમ પ્રમાણે કામ કરનારો જીલ્લા માલજેટ હોય તે પ્રમાણે તેવાજ અધિકાર, (કમિટ કરવાના અધિકાર સહિત) ચલાવીને અને તેવીજ રીતે કામ ચલાવીને ખનતી તાકીદ કરવો જોઈએ.

ટીકા—દેશી કીશ્વીયનની ચોકશી જ્યુરીથી કરવાને જડજ બંધાએલો નથી. ભ-રતચંદર ૧ વિ. રી. ૨. યુરોપીઅન એ શબ્દ આ કલમમાં છે તેનો અર્થ યુરોપમાં જન્મેલો એવો થાય છે. રાણી વી. મોસ ઇ. સો. રી. ૧૬ અ. ૮૮. આ કલમના ૧૦ માં પારેઆફની અસર સેસન જડજને ક. ૩૦૭ પ્રમાણે જેમ અધિકાર છે તેમ ચોકશી રીતે ડીસ્મીકટ માલજેટને છે કે-જ્યારે જ્યુરી સાથે મળતો ન આવે તે લખાણ કરવું જરૂરનું ધારેતો હાઇકોર્ટને તે કરી શકે છે. રાણી વી. મીકારથ ઇ. સો. રી. ૯ અ. ૪૨૦

૪૫૨. કોઈ યુરોપીયન બ્રિટિશ રધયત ઉપર યુરોપીયન બ્રિટિશ રધયત ન હોય તેવા સખસની સાથે એકઠું તોહોમત આવે, યુરોપીયન બ્રિટિશ રધયત અને સદરહુ યુરોપીયન બ્રિટિસ રધયતને હાઇકોર્ટની અ-ઉપર તથા દેશી ઉપર એ-થવા સેશન કોર્ટની આગળ ધનસાફ થવા સાફ કમિટ કહું તોહોમત આવે ત્યારે કરવામાં આવે, ત્યારે સદરહુ રધયતનો તથા શખસનો તેઓનો ધનસાફ કરવા ધનસાફ એકઠો કરવાનો અધિકાર છે, અને સદરહુ યુરો-બાખત પીયન બ્રિટિશ રધયતનો જુદો ધનસાફ કર્યો હોત તો જે રીત પ્રમાણે કામ ચલાવવામાં આવત તેજ રીતે સદરહુ ધનસાફની વખતે કામ ચલાવવું.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જે સદરહુ યુરોપીયન બ્રિટિશ રધયત ૪૫૦ મી કલમ પ્રમાણે મિશ્ર જુરીથી અથવા મિશ્ર આસેસરોથી દેશીને પોતાનો ધનસાફ પોતાનો ધનસાફ કરવાનું માગે, અને જે સખસ યુરોપી-જુદો કરવાનો દાવો કર થન રધયત ન હોય તે શખસ પોતાનો ધનસાફ જુદો વાને ક્યારે અધિકાર છે, કરવાનું માગે, તો આ જીલ્લા શખસનો ધનસાફ ૨૩ મા બાખના ઠરાવો મુજબ જુદો કરવો જોઈએ.

ટીકા—જે યુરોપીઅન રધયત નથી એવા માણસની ચોકશી યુરોપીઅન રધયત સાથે ડીસ્મીકટ માલજેટને ત્યાં થઈ હોય તેટલાપરથી હાઇકોર્ટમાં તે અપીલ કરવાનો હક ધરાવતો નથી ફક્ત યુરોપીઅન રધયત માટેજ ખાસ આ નિયમ રાખેલો છે જેમ સોલોમનની બાખત ઇ. સો. રી. ૧૪ મ. ૧૬૦

૪૫૩. (૧) જ્યારે કોઈ પણ શખસ યુરોપીયન બ્રિટિશ રધયત પ્રમાણે તજવીજ થવી જોઈએ એવો દાવો કરે, ત્યારે જે માલજેટની આગળ ચોકસી અથવા ધનસાફનાં કારણ સાફ પ્રાઈવિલેજ શખસ પોતાની ત તેને આણવામાં આવે તે માલજેટને તે શખસે સદરહુ જવીજ પોતે યુરોપીયન દાવાના સખસો જાહેર કરવા; અને તે માલજેટ સદરહુ બ્રિટિશ રધયત હોય તે મજકુરનાં ખરાપણા બાખત ચોકસી કરવી અને તે મજકુર પ્રમાણે થવીજોઈએ એવો

દાવો કરે ત્યારે કેમ કરવું ખરો છે એવું સાબીત કરવા માટે તે મજકુર કહેનારા શખસને યોગ્ય વખત આપવો અને પછી તે યુરોપીયન ખ્રિશ્ચિય રહ્યત છે કે નહિ તે બાબત નિશ્ચય કરવો અને તે પ્રમાણે તે શખસની તજવીજ કરવી. જે સદરહુ પ્રકારના કોઈ પણ શખસની ઉપર ગુન્હો સાબીત થયાનો ઠરાવ સદરહુ માલુમ્મેટ કરે, અને તે ઠરાવ ઉપર તે શખસ અપીલ કરે, તો તે માલુમ્મેટનો સદરહુ નિશ્ચય ખોટો છે એવું સાબીત કરવાનો બોલો તે શખસને માથે છે.

(૨) જ્યારે સદરહુ પ્રકારના કોઈપણ શખસને માલુમ્મેટ સેશન કોર્ટની આગળ ધનસાફ થવા સાફ કમીટ કરે, અને તે શખસ યુરોપીયન ખ્રિશ્ચિય રહ્યત પ્રમાણે પોતાની તજવીજ થવી જોઈએ એવો દાવો સદરહુ કોર્ટની આગળ કરે, ત્યારે કોઈપણ જરૂરી ચોક્કસી કરવાનું સદરહુ કોર્ટને યોગ્ય લાગે તો તે કર્યા પછી, તે શખસ યુરોપીયન ખ્રિશ્ચિય રહ્યત છે કે નહિ તે બાબત નિશ્ચય કરવો, અને તે મુજબ તે શખસની તજવીજ કરવી. જે સદરહુ કોર્ટ તે શખસની ઉપર ગુન્હો સાબીત થયાનો ઠરાવ કરે, અને તે ઠરાવ ઉપર તે શખસ અપીલ કરે, તો તે કોર્ટનો સદરહુ નિશ્ચય ખોટો છે એવું સાબીત કરવાનો બોલો તે શખસને માથે છે.

(૩) જે કોર્ટની આગળ કોઈપણ શખસનો ધનસાફ કરવામાં આવે તે કોર્ટ એવો નીશ્ચય કરે કે તે શખસ યુરોપીયન ખ્રિશ્ચિય રહ્યત નથી, ત્યારે સદરહુ ધનસાફમાં જે શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ કરવામાં આવે તે ઉપર અપીલ કરવાને સદરહુ નીશ્ચય એક સખબ થશે.

ટીકા—સદરહુ દાવાના સખબો રજુ કરવા. યુરોપીઅન ખ્રીટીશ રહ્યત છે એમ ઠરાવતા પેહલા તેની વ્યાખ્યામાં તેનો સમાવેશ થાય છે એ તેને સાબીત કરી દેવું જોઈએ. ને તેણે દાવો મુકવો જોઈએ ને સાબીત કરવું જોઈએ તેવા દાવા વગર ને તે અમુલ્ય છે એવા ઠરાવ વગર એવો કોઈ નિયમ થઈ શકે નહીં રાણી વી. એન્ટ ઇ. લો. રી. ૧૨ મુ. ૫૬૧

૪૫૪. (૧) જે માલુમ્મેટની આગળ કોઈ યુરોપીયન ખ્રિશ્ચિય રહ્યતનો ધનસાફ કરવામાં આવે, અથવા જે માલુમ્મેટ તે રહ્યત-પોતાની સ્થિતિ વિશે ને કમીટ કરે તે માલુમ્મેટ તેની તજવીજ યુરોપીયન ખ્રિશ્ચિય રહ્યત પ્રમાણે કરવી જોઈએ એવો દાવો તે ન કરે, છોડી દેવા બરાબર છે, અથવા જે સદરહુ દાવો કમીટ કરનારા માલુમ્મેટની આગળ કર્યા છતાં તે માલુમ્મેટ નામંજુર કર્યા પછી જે કોર્ટમાં તેને કમીટ કરવામાં આવે તે કોર્ટની આગળ તે દાવો તે ફરીથી ન કરે, તો તેણે યુરોપીયન ખ્રિશ્ચિય રહ્યત પ્રમાણે પોતાની તજવીજ થવાનો પોતાનો હુકમ છોડી દીધો છે એમ ગણવું, અને તેજ મુકદ્દમા ચાલે તેમાં પછી કોઈપણ વખતે તે હુકમ તેણે જાહેર કરવો નહિ.

(૨) માલુમ્મેટની આગળ જે શખસને આજ્ઞા હોય તે શખસ યુરોપીયન ખ્રિશ્ચિય રહ્યત નથી એવું માનવાનું કારણ તે માલુમ્મેટ ન હોય તો, તે શખસ સદરહુ રહ્યત છે કે નહિ તે બાબત તે માલુમ્મેટ તેને પ્રજ્ઞા જોઈએ.

ટીકા - હુક છોડી દીધો છે એમ ગણવું. યુરોપીયન ખ્રીટીશ રદ્ધિતની સામે ખીગાડના ગુન્હા માટે સેકન્ડલાસ માણસેટની કોર્ટમાં કે જે હીંદુ છે ત્યાં કામ ચલાવ્યું તોહમતદાર હાજર થયોને માણસેટની હકુમત વિષે વાંધો ઉઠાવ્યો નહીં ને તેથી કામ ચલાવી ફેસલ કર્યો દરાવ્યું કે-તોહમતદારે તેનો યુરોપીયન ખ્રીટીશ રદ્ધિત તરીકેનો હક છોડી દીધો તેથી માણસેટે અધીકાર આહાર કર્યું નથી રાણી વી. બારબેટ ઇ. લો. રી. ૧૬ મ. ૩૦૮

૪૫૫. જે રાખસ યુરોપીયન ખ્રિટિશ રદ્ધિત ન હોય તે રાખસની તજ-
જે રાખસ યુરોપીયન વીજ આ બાબ મુજબ યુરોપીયન ખ્રિટિશ રદ્ધિત પ્રમા-
ખ્રિટિશ રદ્ધિત ન હોય તે ભૂ કરવામાં આવે, અને તે બાબત તે રાખસ હરકત ન
રાખસનો આ બાબ પ્રમા- લે તો, તેની એ પ્રમાણે તજવીજ કર્યાના સબબથી,
ભૂ ઇનસાફ કરવામાં આવે તેની ચોક્કસી અથવા તેને કમીટ કરવાનો હુકમ અથવા
વે તે બાબત. ઇનસાફ અથવા શિક્ષાનો હુકમ, જેમ હોય તેમ, ગેરવા-
જબી થશે નહિ.

૪૫૬. જ્યારે કોઈપણ યુરોપીયન ખ્રિટિશ રદ્ધિતને કોઈપણ રાખસે કા-
યદા વીરુદ્ધ પેહિરામાં અટકાવી રાખી હોય, ત્યારે જે
કોઈ યુરોપીયન ટિલ્લિશ જગાએ તે રદ્ધિતને અટકાવી રાખી હોય તે જગાએ,
રદ્ધિતને કાયદા વિરુદ્ધ સદરહુ યુરોપીયન ખ્રિટિશ રદ્ધિત કરેલા કોઈપણ ગુન્હા
અટકાવી રાખી હોય ત્યાં બાબત તેની ઉપર જે હાઈકોર્ટને હકુમત હોય તે હાઈ-
રે પોતાને હાઈ કોર્ટની કોર્ટને, અથવા સદરહુ પ્રકારનો કોઈપણ ગુન્હો તેની ઉ-
આગળ આણવાનો હુકમ પર સાબિત થયાના ઠરાવ ઉપરથી જે હાઈ કોર્ટમાં અ-
થવા સાર અરજી કરવા પીલ કરવાનો તે રદ્ધિતને હક્ક હોય તે હાઈકોર્ટને, સદ-
નો હક્ક. રહુ રદ્ધિત અથવા તેની તરફથી કોઈપણ રાખસ એવી
અરજી કરવાને મુખત્યાર છે કે તે રદ્ધિતને અટકાવી રા-
ખનાર માણસ તેને હાઈકોર્ટની આગળ હાજર કરે અને તે કોર્ટ બીજે જે
હુકમ કરે તે પ્રમાણે તે માણસ ચાલે એવો હુકમ કરે.

૪૫૭. સદરહુ હુકમ કરતાં પેહિલાં જે તે હાઈકોર્ટને ચોખ્ખાલાગે તો જે
સબબોપરથી તે હુકમ થવા બાબત અરજી કરી હોય તે
સદરહુ અરજી કરવામાં સબબોવિશે, સોગનનામું લઈને અથવા બીજી રીતે, ચો
આવે ત્યારે કેમ કરવું, કસી કર્યા પછી સદરહુ અરજી કબુલ કરવાને અથવા ના-
કબુલ કરવાને તે હાઈકોર્ટ મુખત્યાર છે; અથવા તે હાઈ-
કોર્ટ તે હુકમ પ્રથમ કરવાને મુખત્યાર છે, અને પછી જ્યારે તે હુકમ થવા
બાબત અરજી કરનારા રાખસને તેની આગળ આણવામાં આવે, ત્યારે તેને કાં-
જે ચોક્કસી કરવાની જરૂર લાગે તો તે કર્યા પછી તેને ચોખ્ખા લાગે એવો બી
હુકમ તે કામમાં કરવાને મુખત્યાર છે

૪૫૮. હાઈકોર્ટને પોતાની અપેલેટ ફોજદારી હકુમતની સ્થાનિક હક
કયા મુલકોમાં હાઈકોર્ટ માંના મુલકોમાં, અને ગવર્નર જનરલ ઇન કૉન્સીલ ફ-
સદરહુ પ્રકારના હુકમ કર- રમાવે તેવા બીજા મુલકોમાં, સંબંધે ઠેકાણે સદરહુ પ્ર-
વાને મુખત્યાર છે, કારના હુકમ કરવાનો અપત્યાર છે,

૪૫૯. (૧) આગલા પાછલા સંબંધોપરથી બાધ આવતો ન હોય તો, ગવર્નર જનરલ ઈન કૌન્સીલે જે જે કાયદાઓ આપ્યાર મુધીમાં કર્યા હોય અથવા તે હવે પછી કરે અને જેમાં ગુનહાઓ સંબંધી હકુમત માલુમ્મેટોને અથવા સેશન કોર્ટને આપી હોય, તે સઘળા કાયદાઓ યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયતને લાગુ છે એમ સમજવું, પછી તે રૈયત વીશે તેમાં સ્પષ્ટ રીતે જણાવ્યું ન હોય તો પણ:—

(૨) આ કલમમાંહેના કોઈપણ મજકુરથી એમ સમજવું નહિ કે, કોઈ પણ કોરટને યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયતને શિક્ષા કરવાની હદ બાબત જે મર્યાદા આ બાબતિપરથી ઠરાવેલી હોય તે મર્યાદા બાહાર જવાનો તે કોરટને અધીકાર મળે છે અથવા જે માલસેટ અથવા સેશન કોરટમાં પ્રમુખ સ્થાને ખીરાજનાર જે જડજ એાફુ ધી પીસ ન હોય તે માલસેટને અથવા તે જ જડને હકુમત મળે છે.

૪૬૦. જે મુકદ્દમાનો ઇનસાફ જ્યુરીથી અથવા આસેસરોની મદદથી થઈ શકે તેવા દરેક મુકદ્દમામાં તોહોમતવાળો શખસ અથવા તોહોમતવાળાઓમાંનો એક શખસ (યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયત ન હોય એવો) યુરોપીયન અથવા અમેરીકન હોય ત્યારે બની શકેતો અને સદરહુ યુરોપીયન અથવા અમેરીકન દાવો કરેતો, ઓછામાં ઓછા અડધા જ્યુરરો અથવા આસેસરો યુરોપીયન અથવા અમેરિકન હોવા જોઈએ.

૪૬૧. જ્યારે જ્યારે સેશન કોર્ટની આગળ કોઈ યુરોપીયન અથવા અમેરીકન ઉપર યુરોપીયન અથવા અમેરિકન ન હોય એવા શખસ સાથે એકઠું તોહમત મુકવામાં આવે, અને ૪૬૦મી કલમ મુજબ કરેલો દાવો મંજૂર કરીને જેમાં આ છામાં આછી અડધી સંખ્યા યુરોપીયનોની હોય એવી જ્યુરીથી અથવા એવા વર્ગના આસેસરોની મદદથી સદરહુ યુરોપીયનનો અથવા અમેરીકનનો ધનસાફ કરવામાં આવે ત્યારે ત્યારે, જે સદરહુ પાછળ કહેલો શખસ દાવો કરે તો, તેનો ધનસાફ જીદા કરવો,

૪૬૨. (૧) જ્યારે સેસન કોર્ટની આગળ કોઈ મુકદ્દમાનો ધનસાફ થવા નો હોય અને તેમાં તોહમતવાળા શખસને અથવા તોહમતવાળાઓમાંના એક શખસને પોતાનો ધનસાફ ૪૫૦ મી અથવા ૪૬૦ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે રચાયલી જ્યુરીથી થવાનો હુક હોય ત્યારે, અથવા ૪૫૧ મી કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવનારા જુદા માલજોરની અથવા સેશન જજની કોર્ટમાં ધનસાફ થવાનો હોય ત્યારે, સદરહુ ધનસાફ કરવા માટે મુકરર કરેલા દીવસથી ઓછા માં ઓછા ત્રણ દીવસ પેહલાં તે કેટોર સદરહુ ધનસાફ સાફ જટલા જેઠાં

તટલા યુરોપીયન તથા અમેરીકન જ્યુરરોને, આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવેલી રીતે, સમન કરાવવા.

(૨) વળી તપાસેલી ટીપમાં બીજા જે શખસોનાં નામ લખ્યાં હોય તે શખસોમાંની તેટલીજ સંખ્યા તે કોર્ટે તેજ વખતે અને તેવીજ રીતે સમન કરાવવી; પણ જે તે સેશનમાં જ્યુરીએ કરવાના ઇનસાફ સાફ સદરહુ પ્રકારના બીજા શખસોની સદરહુ સંખ્યા સમન થઈ ચુકી હોય તો તેમ કરવાની જરૂર નથી.

(૩) સમન પોહોચાડીને જેઓનાં નામ રિપોર્ટ કર્યાં હોય તે સઘળા શખસોમાંથી જ્યુરી રચવા માટે ૨૭૬ મી કલમમાં ઠરાવેલી રીતે ચિઠ્ઠી કરીને જ્યુરરો પસંદ કરવા, અને જ્યુરીમાટે યુરોપીયનોની અથવા અમેરિકનોની ચોજ્ય સંખ્યા, અથવા બની શકે તેટલે સુધી તે સંખ્યાની લગલગ હોય એવી સંખ્યા પૂરી થઈ રહે ત્યાંસુધી તેમ કરવું.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જે મુકદ્દમામાં યુરોપીયનોની તથા અમેરિકનોની ચોજ્ય સંખ્યા બીજી કોઈ રીતે પુરી ન થઈ શકે, તો કોર્ટની ધ્યાનમાં આવે તો જ્યુરી રચવા માટે, જે શખસને ૩૨૦ મી કલમ મુજબ માફ કર્યાના સખખથી બાતલ કર્યો હશે તેવા કોઈપણ શખસને સમન કરવાને તે કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૪૬૩. બીજી રીતનો સ્પષ્ટ ઠરાવ ક્યો હોય તે શિવાય, કોર્ટની તથા યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયત હુઈકોર્ટની આગળ યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયત ઉપર, તથા વિગેરે ઉપર ફોજદારી કા- યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયત ન હોય એવા યુરોપીયનો ઉપર મ ચલાવવા બાબત. તથા અમેરિકનો ઉપર ફોજદારી કામ આ કાયદાના ઠરાવો પ્રમાણે ચલાવવું.

બાબ ૩૪ મો.

ગાંડા માણસો બાબત.

૪૬૪. (૧) કોઈ મુકદ્દમાનો ચોક્કસ અથવા ઇનસાફ કરનારા માલસેટને એમ માનવાનું કારણ હોય કે તોહોમતવાળો ગાંડો છે તોહોમતવાળો ગાંડો હોય અને તેથી કરીને પોતાનો જવાબ કરવાને અશક્ત છે, તો કેમ કરવું ત્યારે તે ગાંડપણની વાતબાબત તે માલસેટે ચોક્કસ કરવી, અને તે જલ્લાના સિવિલ સર્જન પાસે અથવા સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે એવા બીજા વૈધકીય અમલદાર પાસે તે શખસની પરિક્ષા કરાવવી, અને તે ઉપરથી સદરહુ સરજન અથવા બીજા અમલદારની શાહેદ દાખલ જમાની લેવી, અને તે જમાની લખી લેવી.

(૨) તોહોમતવાળો ગાંડો છે અને તેથી કરીને પોતાનો જવાબ કરવાને અશક્ત છે; એવો સદરહુ માલસેટનો મત થાય, તો તેણે તે મુકદ્દમામાં આગળ કામ ચલાવવાનું મુલતવી રાખવું.

ટીકા—ત્યારે તે ગાંડાપણાની વાત બાબત x x ચોકશી કરવી. તોહમતદાર ના મનની સ્થિતિ વિષે સીવીલ સર્જનનો અભીપ્રાય નિર્ણયપર આવી શકાય એવો વિચારવામાં ન આવે તો માજીસ્ટ્રેટ સાક્ષીઓને તેની વર્તણુકને સાધારણ ટેવો માટે તેમજ ગુન્હાવાળું કલ્પ થયા પેહલાની ને તરતજ પછીની ચાલ ચલગત વિષે સ્વાલો પુછ્યા આમ કરવું ધણુ જરૂરનું છે કારણ કે—જો કે એમ સાખીત થયું હોય કે—ગુન્હો કર્યો તે વખતે જાણવાને શક્તિવાન ઘેહલાપણાના કારણને લીધે નોતો તોપણ તેની શારીરીક ને મનની સ્થિતિયો સજ્જ કરતી વખતે વિચારવાને ઉપયોગી થઈ પડે. રાણી વી. વીમખીયી ઈ. લો. રી. ૫૬. ૮૨૬ જુખાની લેવી. કેદીના મનની સ્થિતિ બરોબર નથી અને તે પોતાનો જવાબ આપી શકે તેવો નથી એવું દક્ત લખીતવાર ડાકટરનું સરટીફિકેટ હોય તો તેથી ગાંડાઈ સાખીત કરવાને જોઈએ તેવો પુરાવો ગણાતો નથી ડાકટરને જાતે સાક્ષી તરીકે બોલાવી તેને લક્ષ પુર્વક રીતે તપાસવો જોઈએ રાણી વી. રામરતનદાસ ૯ વિ. રી. ૧૩ તોહમતદારના ગાંડાપણા બાબત બે વખતની ચોકશી કરવી. એટલે ચોકશી વખતે તે ગાંડો છે કે નહીં. ને ગુન્હો કર્યો ત્યારે ગાંડો હતો કે નહીં. પેહલાની બાબત ચોકશીની અસર કરે તેવી છે ને બીજી બાબતમાં ચોકશી ચાલ્યા પછી ઠરાવમાં વીચારવાની છે. રાણી વી. પરસોરામદાસ ૭ વિ. રી. ૪૩ મુલતવી રાખવું ડાકટરની જુખાની લીધા પછી માલમ પડ્યું કે કેદી ગાંડો છે તોપણ એમ ઠરાવ્યું કે તેને નિરદોષ ઠરાવી છોડી મુકવો ગેરકાયદેસર છે. રોમોન અધીકારી ૧૦ વિ. રી. ૩૭ રાણી વી. દતારામ ૬ વિ. રી. ૫૪.

૪૬૫. (૧) સેશન કોર્ટમાં અથવા હાઈ કોર્ટમાં ધનસાફ થવા સાફ કમિટ કરેલો શખસ પોતાના ધનસાફની વખતે તે કોર્ટ-

- સેશન કોર્ટમાં અથવા હાઈ કોર્ટમાં કમિટ કરેલો શખસ એ પ્રમાણે ગાંડો તથા અશખસ ગાંડો હોય તો શક્ત છે કે કેમ તે વાતનો જુદીએ અથવા આસેસરની મદદથી તે કોર્ટે પ્રથમ ધનસાફ કરવો, અને તે શખસ એ પ્રમાણે ગાંડો તથા અશખસ છે એવી તેની ખાત્રી થાય તો તેણે તે મુજબ ફેસલો કરવો, અને તે ઉપરથી તે ધનસાફ મુલતવી રાખવો.

(૨) તોહમતવાળો ગાંડો તથા અશક્ત છે કે નહિ તે વાતનો જ ધનસાફ કરવામાં આવે તે સદરહુ કોર્ટની આગળ તોહમતવાળાના ધનસાફ નો ભાગ છે એમ સમજવું.

ટીકા—તોહમતદારે ગુન્હો કર્યો ત્યારે ગાંડો હતો કે નહીં એ સ્વાલ પ્રથમ ચુકવવોએ તદ્દન ગેરકાયદે છે એ સ્વાલ ઠરાવમાં બ્યારે બીજા સ્વાલો ચુકવવામાં આવે ત્યારે ચુકવવાની છે આ કલમ પ્રમાણે પ્રથમ જે ગાંડાપણાનો સ્વાલ ચુકવવાનો તે એવા ધરાદાથી કે તોહમતદાર તેનો બચાવ કરવાને અશક્ત છે કે કેમ ગવર્મેન્ટ વી. લોનથી ન. અ. આગ્રા ૧૨ અપ્રેલ સને ૧૮૬૨ પા. ૪૮

જુદી અથવા આસેસરની મદદથી ઘેહલાપણા બાબતની પ્રથમ ચોકશી જડજને જુદીએ અથવા જડજને આસેસરોએ કરવી જોઈએ પણ એકલા જડજને નહીં રાણી વી. બીડ ૧૦ એ. લો. રી. ૧૦

મુલતવી રાખવો રજુઆત પુરી થતા પેહલા તોહમતદાર ગાંડો છે એવું માલમ પડે તો જડજને કામ ચલાવવું મુલતવી રાખવું જોઈએ ને તોહમતદાર પોતાનો જવાબ આપી

શકે તેવો નથી તેથી તેની રજુઆત ચલાવવાને બદલે અથવા ગુન્હો કરતી વખતે ખોટું કામ કરે છે એવું તોહમતદારને બાન નહીં હોવાથી પીનક્કોડની ક. ૮૪ મુજબ તેને કોઈપણ ગુન્હો કર્યો નથી એકાદરણપરથી તેને છોડી મુકવાને બદલે લેફ્ટેનન્ટ ગવર્નરને રીપોર્ટ કરવો જોઈએ રાણી વી. તુરબાન ૧ વિ. રી. ૧૧ રાણી વી. કાલાઈશેખ ૩ વિ. રી. ૫૭ ખુતનો ગુન્હેગાર ઠરાવી મોતની સજા કરવામાં આવી હતી પણ સજા મંજૂર કરતા પહેલાં તેનું મન ઠેકાણે હતું કે નહીં તે વિષે શક પડવાથી વધારે તપાસ કરવાની સુચના આપી કેસ જજ્જને મોકલવામાં આવ્યો હતો રાણી વી. આરબકવીળી ૨ વિ. રી. ૩૩

૪૬૬. (૧) જ્યારે જ્યારે તોહોમતવાળો શખસ ગાંડો તથા પોતાનો

જવાબ કરવાને અશક્ત છે એવું ઠરે, ત્યારે ત્યારે, પ્ર-

તપાસ અથવા ઇનસાફ સંગ પ્રમાણે, માલ્જેસ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટ, જે તે મુકદ્દમા થતાં સુધી ગાંડા શખસ એવો હોય કે તેમાં જમીન લેવાનો અધિકાર હોય, તો ને છુટો કરવા બાબત. તે શખસની બરાબર સંભાળ લેવા બાબત તથા તેની

જાતને અથવા બીજા કોઈપણ શખસને નુકશાન નહિ કરવા દેવા બાબત, અને, તે માલ્જેસ્ટ્રેટની આગળ અથવા કોર્ટની આગળ અથવા આ બાબત જે અમલદારને તે માલ્જેસ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટ નીમે તેની આગળ, હાજર થવાનું ફરમાવવામાં આવે ત્યારે હાજર થવા બાબત પુરતું તારણ આપેથી તે શખસને છુટો કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) જે તે મુકદ્દમા એવો હોય કે તેમાં જમીન લેવાનો અધિકાર

નહિ હોય અથવા જે પુરતું તારણ આપવામાં નહિ

ગાંડા શખસને પહેરામાં આવ્યું હોય, તો તે માલ્જેસ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટે તે મુકદ્દમા રાખવા બાબત. નો રિપોર્ટ સ્થાનિક સરકારને કરવો જોઈએ, અને હુકમ

થતાં સુધી તોહોમતવાળાને પહેરામાં પાછો મોકલવો

જોઈએ, અને સ્થાનિક સરકાર તોહોમતવાળાને ગાંડા માણસનાં કોઈ આશ્રય સ્થાનમાં, તુરંગમાં અથવા સુરક્ષિત કબજામાં રાખવાની બીજી ચોગ્ય જગામાં કેદ રાખવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે, અને તે માલ્જેસ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટે સદરહુ હુકમ અમલમાં લાવવો.

ટીકા—તે હુકમ થતા સુધી પહેરામાં આપી પાછો મોકલવો જોઈએ એ શખ્સો નવીન ઉમેર્યા છે તોહમતદારપરનો ગુન્હો જમીન નહીં લઇ શકાય તેવો હોયતો તેને પ્રતીબંધમાં રાખી સરકારને રીપોર્ટ કરવો જોઈએ ને તે રીપોર્ટનો હુકમ આવે ત્યાંસુધી. રાણી વી. શાહ મહમદ ૩ વિ. રી. ૭૦

ગાંડા તોહમતદારપરનો આપેલો અધિકાર સરકારે મુકરર કરેલી જગ્યાએ તેને મોકલ્યા પછી જતો રહે છે ને ક ૪૭૩ પ્રમાણે જ્યારે માલ્જેસ્ટ્રેટ તરફ મોકલવામાં આવે ત્યારે ફેરતા જે થાય છે રાણી વી. જોય હરીકાર ઇ. લો. રી. ૨ ક. ૩૫૬

૪૬૭ (૧) ૪૬૪ મી અથવા ૪૬૫મી કલમ પ્રમાણે કાંઈ ચોક્કસીઅથવા

ઇનસાફનું કામ મુલતવી રાખવામાં આવે ત્યારે પ્રસંગ

ચોક્કસી અથવા ઇનસાફ અમાણે માલ્જેસ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટ, કોઈપણ વખતે તે ચોક્કસી અથવા ઇનસાફ પાછા જરી કરવાને તથા તોહોમતવાળાને પોતાની આગળ હાજર થવાનું અથવા આ

જવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

(૨) જ્યારે તોહોમતવાળાને ૪૬૬ મી કલમ પ્રમાણે છુટો કર્યો હોય અને તેના હાજર થવા બાબત જેઓ તેના જમીન થયા હોય તેઓ, જે અમલદારને તે માજીસ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટ આ બાબત નિમે તે અમલદારની આગળ તોહોમતવાળાને રજુ કરે ત્યારે તોહોમતવાળો પોતાનો જવાબ કરવાને શક્તિવાન છે એવું સદરહુ અમલદારનું સરટીફિકેટ પુરાવામાં લઇ શકાશે.

ટીકા—કોઈ માજીસ્ટ્રેટે ગાંડા માણસને કેદમાં રાખીને કેસનો રીપોર્ટ સરકારને કર્યો હોય તો તેની જગ્યાએ આવનાર માણસ કેસ કાઢી નાંખવાને બદલે તપાસ ફરીથી કરવાને બંધાએલ છે આ કલમ ૨૭ રાણી વી. ૨૬ અ. ૬ વિ. રી. ૩

૪૬૮. (૧) જ્યારે તોહોમતવાળો પ્રસંગ પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટ માજીસ્ટ્રેટની અથવા કોર્ટની આગળ હાજર થાય અથવા તેને ફરીથી આણવા-ટની આગળ તોહોમતવાળો હાજર થાય ત્યારે છે એવું જો તે માજીસ્ટ્રેટની અથવા કોર્ટની નજરમાં કેમ કરવું. આવે તો તે ચોક્કસી અથવા ઇનસાફ આગળ ચલાવવો.

(૨) જો તોહોમતવાળો પોતાનો જવાબ કરવાને હુજુ અશક્ત છે એવું તે માજીસ્ટ્રેટની અથવા કોર્ટની નજરમાં આવે તો, તે માજીસ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટ, પ્રસંગ પ્રમાણે ૪૬૪ મી અથવા ૪૬૫મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે પાછું કામ ચલાવવું.

૪૬૯. જ્યારે ચોક્કસી અથવા ઇનસાફની વખતે તોહોમતવાળો ગાંડા નથી એમ જણાય અને માજીસ્ટ્રેટની આગળ આપેલા પુરાવા જ્યારે તોહોમતવાળો ઇ-ઉપરથી તેની એવી ખાત્રી થાય કે જે કૃત તોહોમત વા-વાતો જણાય ત્યારે કેમ થાએ કરેલું છે તે જો તે ગાંડા ન હોત તો ગુન્હો થાત અને તે કૃત્ય કરતી વખતે તે ગાંડા હોવાને લધે, તે કૃત્ય-નો પ્રકાર, અથવા તે જોડું અથવા કાયદા વિરુદ્ધ છે એ-લું જણવાને અશક્ત હોતો એમ માનવાનું કારણ છે, ત્યારે તે માજીસ્ટ્રેટ તે મુક-દ્દમો આગળ ચલાવવો, અને જો તોહોમતવાળાને સેશન કોર્ટમાં અથવા હાઈ કોર્ટમાં કમિટ કરવો જોઈએ એમ હોય તો તેને પ્રસંગ પ્રમાણે સેશન કોર્ટની અથવા હાઈકોર્ટની આગળ ઇનસાફ થવા સારું મોકલવો.

ટીકા—પ્રથમની તપાસ કરતી વખતે કેદીના મનની સ્થિતિ બરાબર હોય પણ કૃત્ય કરતી વખત ગાંડો હોય એવા કેસમાં કેદી પર ખુનનું તોહોમત રાખી માજીસ્ટ્રેટ કમીટ કરે તો તે વાજબી છે રાણી વી. રામરતનદાસ ૯ વિ. રી. ૨૩

મુ'આઈ હાઈકોર્ટ સરકયુલી બુક પાને જ્યારે કોઈ માજીસ્ટ્રેટ આ કલમ મુજબ કોઈ તોહોમતવાળા સખસને સેસન કોર્ટમાં ઇનસાફ થવા સારું મોકલે અને તે તોહોમતવાળાની ગુ-ન્હો કરતી વેળાની મનની સ્થિતિ વિષે તે જે કાંઈ સંશય હોય ત્યારે તેના મનની સ્થિતિ જેવી ધારવામાં થાયેલી હોય તેની ખબર જેલના અધીકારીઓને આપવી કે સેસન કોર્ટમાં તેનો ઇન-સાફ થતા પહેલાં તેને ચોગ્ય નતપતામાં રાખવાની તજવીજ તેઓ કરી શકે.

• ૪૭૦. જ્યારે જ્યારે કોઈ માણસના ઉપર એવાં કારણ ઉપરથી ગુન્હો નાસાખિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવે કે તેણે જે વખતે ગાંડાપણાના સખખપરથી કાંઈ ગુન્હો કર્યાનું કેહેવામાં આવ્યું હોય તે વખતે તે

તોહોમતવાળા ઉપર ગુન્હો નાસાખિત થયાના ઠરાવનો ફેસલો.

ગાંડા હોવાને લીધે, તેનું જે કૃત્ય ગુન્હો થાય છે એવું કહેવામાં આવ્યું હોય તે કૃત્યનો પ્રકાર જાણવાને અથવા તે ખોટું અથવા કાયદા વિરુદ્ધ છે એવું જાણવાને તે શખસ અશક્ત હતો ત્યારે ત્યારે ઠરાવમાં તે શખસે તે કૃત્ય કરેલું કે નહિ તે વિશેષ કરીને જણાવવું.

૪૭૧ (૧) જ્યારે જ્યારે તે ફેસલામાં એમ જણાવવામાં આવે કે, જે કૃત્ય કર્યાનું કહેવામાં આવ્યું હોય તે કૃત્ય તોહોમતવાળા શખસે કરેલું છે, ત્યારે ત્યારે જે મનની અશક્તિ ઠરાવવામાં આવી તે અશક્તિ નહોત તે સદરહુ કૃત્ય ગુન્હો થાત એમ હોય તો, જે માજિસ્ટ્રેટની અથવા કોર્ટની આગળ તે શખસનો ધનસાફ થયો હોય તે માજિસ્ટ્રેટને અથવા કોર્ટને ચોખ્ખા લાગે તેવી જગાએ તથા તેવી રીતે સદરહુ શખસને સુરક્ષિત પહેરામાં રાખવાનો હુકમ તે માજિસ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટે કરવો, અને સ્થાનિક સરકારના હુકમ માટે તે મુકદમાનો રીપોર્ટ કરવો.

(૨) સ્થાનિક સરકાર સદરહુ શખસને ગાંડા માણસનાં કોઈ આશ્રયસ્થાનમાં અથવા તુરંગમાં અથવા સુરક્ષિત બીજી ચોખ્ખા જગામાં કેદ રાખવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૩) ગવર્નર જનરલ ધન કૌન્સિલને સાધારણ અથવા વિશેષ હુકમ કરીને એવું ફરમાવવાનો અધિકાર છે કે જે કોઈ સખસને સ્થાનિક સરકારે આ બાબ પ્રમાણે ગાંડાઓના આશ્રયસ્થાનમાં, તુરંગમાં અથવા સુરક્ષિત કબજામાં રાખવાની બીજી જગામાં કેદ રાખવાનો હુકમ કર્યો હશે તેને જે જગામાં પુરી રાખ્યો હશે તે જગાએથી બ્રિટિશ હિંદુસ્તાન માંહેના કોઈ પણ ગાંડાઓનાં આશ્રય સ્થાનમાં તુરંગમાં અથવા સુરક્ષિત કબજામાં રાખવાની બીજી જગાએ લઈ જવો.

(૪) કલમ ૪૬૬ મી અથવા આ કલમ મુજબ જે તુરંગમાં કોઈ શખસને કેદ રાખ્યો હોય તે તુરંગ જેના તાબામાં હોય તે અમલદારને ૪૭૨ મી, ૪૭૩ મી અથવા ૪૭૪મી કલમ મુજબનાં ઈન્સ્પેક્ટર જનરલ ઓફ પ્રિઝન્સના સઘળાં અથવા કોઈ કામે કરવાનો અખત્યાર આપવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

ટીકા—ગાંડાઈનું કારણ બતાવી છોડી મુક્યા પછી આ કલમ મુજબ ચાલવું જોઈએ તે ફેસલો રીપોર્ટ સરકારને કરવો જોઈએ રાણી. વી. શેખ મુસ્તાર ૧ વિ. ૧૫ પારા ૩ નીંતે ૪ થો નવીન છે.

૪૭૨. જ્યારે કોઈ શખસને ૪૬૬ મી અથવા ૪૭૧ મી કલમના ઠરાવો મુજબ કેદ રાખ્યો હોય ત્યારે જો તે સખસને કોઈ તુરંગ

ઇન્સ્પેક્ટર જનરલે ગાંડા ગમાં કેદ રાખ્યો હોય તો તુરંગનો ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ કેદીઓને જોવા જવું. અથવા જો ગાંડા માણસોના આશ્રય સ્થાનમાં કેદ રાખ્યો હોયતો ગાંડા માણસોના આશ્રયસ્થાનના વિછટરો અથવા તે વિછટરોમાંના કોઈ એ તે શખસના મનની સ્થિતિ કેવીછે એ નકી કરવા માટે તેને જોવા જવાને મુખત્યાર છે અને દર છ મહિનામાં ઓછામાં ઓછી એકવાર સદરહુ ઇન્સ્પેક્ટર જનરલે અથવા ઉપર લખેલા વિછટરોમાંનાં એ વિછટરોએ જઈને તે શખસને જોવો જોઈએ અને સદરહુ ઇન્સ્પેક્ટર જનરલે અથવા વિછટરોએ તે શખસના મનની સ્થિતિ સંબંધી એક વિશેષ રિપોર્ટ સ્થાનિક સરકારને મોકલવો જોઈએ.

૪૭૩. જો તે શખસને ૪૬૬ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે કેદ રાખ્યો હોય અને સદરહુ ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ અથવા વિછટરો તે ગાંડા કેદી પોતાનો જવાબ કરવાને શક્તિવાન છે એવા પોતાના અભિપ્રાયનો દાખલો આપે, ત્યારે પ્રસંગ પ્રમાણે એવો રીપોર્ટ કરવામાં આ માણસેટ અથવા કોર્ટ મુકરર કરે તે વખતે તે માણસેટની અથવા કોર્ટની પાસે તે શખસને લઈ જવો અને તે માણસેટ અથવા કોર્ટ તે શખસની તજવીજ ૪૬૮ મી કલમના ઠરાવો મુજબ કરવી, અને સદરહુ ઇન્સ્પેક્ટર જનરલનો અથવા વિછટરોનો દાખલો પુરાવામાં લઈ શકાશે.

૪૭૪. (૧) જો તે શખસને ૪૬૬ મી અથવા ૪૭૧ મી કલમના ઠરાવો મુજબ કેદ રાખ્યો હોય, અને સદરહુ ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ અથવા વિછટરો એવો દાખલો આપે કે તેને છોડી મુકવામાં આવે તો તે પોતાની જાતને અથવા બીજા કોઈ પણ શખસને નુકશાન કરે એવો ભય નથી એવું અમારી નજરમાં આવે છે. તો તે દાખલો ઉપરથી સ્થાનિક સરકાર તે શખસને છોડી મુકવાનો, અથવા પહેરામાં અટકાવી રાખવાનો, અથવા તેને ગાંડા માણસોના કોઈ સાર્વજનિક આશ્રયસ્થાનમાં નહિ મોકલવો હોય તો તેવા કોઈ આશ્રયસ્થાનમાં મોકલવાનો હુકમ કરવાનો મુખત્યાર છે; અને સ્થાનિક સરકાર તેને આશ્રયસ્થાનમાં મોકલવાનો હુકમ કરે તો, એક ધનસાફ પોતાના અમલદાર અને એ વૈદ્યકીય અમલદારનું કમિશન નીમવાને મુખત્યાર છે.

(૨) જરૂર હોય તેવો પુરાવો લઈને સદરહુ કમિશને તે શખસના મનની સ્થિતિ વિશે રીત પ્રમાણે ચોક્કસ કરવી, અને સ્થાનિક સરકારને રીપોર્ટ કરવો, અને તે સરકાર પોતાની નજરમાં આવે તે પ્રમાણે તે શખસને છોડી મુકવાનો અથવા અટકાવી રાખવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

૪૭૫. (૧) જ્યારે જ્યારે ૪૬૬ મી અથવા ૪૭૧ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે કેદ રાખેલા કોઈપણ શખસોનો કોઈ સગો અથવા ગાંડામાણસને તેનાં સગાં મિત્ર તે શખસને પોતાની સંભાળમાં તથા હવાલામાં લેવાની ખાચશ ખતાવે, ત્યારે ત્યારે તે સગો અથવા મિ-

સ્વાધીન કરવા બાબત. ત્ર અરજી કરે એટલે અને તે હવાલે કરેલા શખસની બરાબર સંભાળ લેવા બાબત તથા તેની જાતને અથવા બીજા કોઈપણ શખસને નુકસાન નહિ કરવા દેવા બાબત, સ્થાનિક સરકારની ખાત્રી લાયક તારણ આપે એટલે, તે શખસને સદરહુ સગા અથવા મિત્રના હવાલામાં સોંપવાનો હુકમ કરવાને તે સરકાર મુખત્યાર છે.

(૨) જ્યારે જ્યારે તે શખસને એ પ્રમાણે હવાલે કરવામાં આવે, ત્યારે ત્યારે સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે એવા અમલદારને તે સરકાર ફરમાવે એવે વખતે તે શખસને જોવા માટે હાજર કરવામાં આવશે એવી શરતે તેને હવાલે કરવો.

(૩) ૪૭૨ મી તથા ૪૭૪ મી કલમના ઠરાવો, આ કલમના ઠરાવો, પ્રમાણે સોંપેલા શખસોને જરૂરના ફરફાર સાથે લાગુ પડશે એમ સમજવું; અને આ કલમ પ્રમાણે જે અમલદારને જોવાસાડ નિમવામાં આવે તેણે આપેલા દાખલો પુરાવામાં લેવાઈ શકાશે.

બાબ ૩૫ મો.

ઇનસાફ ચલાવવામાં હરકત થાય એવા કેટલાક ગુન્હાઓની બાબતમાં કામ ચલાવવા બાબત

૪૭૬. (૧) જ્યારે કોઈપણ દિવાની, ફોજદારી અથવા મુલકી કોર્ટને એમ લાગે કે ૧૮૫ મી કલમમાં કહેલા તથા પોતાની. ૧૮૫ મી કલમમાં કહે- આગળ કરેલા અથવા ઇનસાફી મુકદ્દમા ચાલતો હોય લા મુકદ્દમાઓમાં કામ- તે દરમિયાનમાં પોતાની જાણમાં આણેલા કોઈ ગુન્હાની ચોક્કસી કરવાનો સખખ છે, ત્યારે તે કોર્ટ કાંઈ પણ પ્ર- થમ ચોક્કસીની જરૂર હોય તો તે કરી પછી, પાસેમાં પાસેના પેહેલા વરગના માણજોરની પાસે તે મુકદ્દમા ચોક્કસી અથવા ઇનસાફ કરવા સાડ મોકલવાને, તથા તોહોમતવાળાને પેહેરામાં આપીને સદરહુ માણ- જોરની પાસે મોકલવાને, અથવા તે માણજોરની આગળ હાજર થવા બાબત તેની પાસેથી પુરતું તારણ લેવાને, મુખત્યાર છે; અને સદરહુ ઇનસાફની અથવા ચોક્કસીની વખતે હાજર થઈને પુરાવો આપવા માટે કોઈપણ શખસને બાંધી લેવાને મુખત્યાર છે.

(૨) સદરહુ માણજોર પછી કાયદા મુજબ અને જાણે ૨૦૦ મી કલમની રૂએ અરજી થઈને તે દફતરમાં દાખલ કરી હોય તે પ્રમાણે કામ ચલા- વવું જોઈયે, અને ૧૮૨ મી કલમ પ્રમાણે મુકદ્દમા બીજાની પાસે મોકલવાનો તેને અધિકાર મળ્યો હોય તો, બીજા કોઈ ચોગ્ય અધિકારવાળા માણજોરની પાસે તે ચોક્કસી અથવા ઇનસાફ કરવાનું કામ મોકલવાને તે મુખત્યાર છે. •

ટીકા—પેટા કલમ બેમા “ જાણે ૨૦૦ મી કલમની રૂએ અરજી થઈને દફતરમાં દાખલ કરી હોય તે પ્રમાણે ” એ શબ્દો નવીન છે કલમનો હેતુ સાધારણ ફરીયાદી માફક

માજીસ્ટ્રેટ આગળ જરૂરને લાગર ન થવું પડે તે અવધતા દુર કરવા માટે છે આ કલમના હેતુ અનવયે બ્યારે ક. ૧૯૫ મુજબ કોર્ટ વર્તતી હોય ત્યારે ફરીયાદની જરૂર નથી અને બ-
તાવેલા પ્રોસીજરથી ફરીયાદ બને છે ઇસીરી પ્રસાદ ઇ. લો. રી. ૭ અ. ૮૭૧ ક. ૧૯૫ માં
કહેલા ગુન્હાના સંબંધમાં જે અધીકાર આપવામાં આવ્યો છે તે અધીકાર પ્રોસીડીંગની
દરમિયાન દસ્તાવેજ રજુ કર્યો હોય તે પ્રોસીડીંગના પક્ષકારને તેમજ પક્ષકારના સાહેદ ગુન્હામાં
લાગેલા હોય તેમને પણ લાગુ પડે છે દેવજીવજીદેમવાની ઇ. લો. રી. ૧૮ મુ. ૫૮૧ **ધનસાફી**
મુકદ્દમા ચાલતો હોય આ કલમ પ્રમાણે જે ગુન્હા માટે પગલા લેવાના હોય તે ગુન્હો
ધનસાફી મુકદ્દમામાં તેની આગળ કરેલો જોઈએ અથવા તેની નજર હેઠળ આણેલો હોવો
જોઈએ ને તે વગર પગલા ભરેતો તે હકુમત વિનાના છે મથુરદાસ ઇ. લો. રી. ૧૬ અ. ૮૦
સુબ્રાયા ઇ. લો. રી. ૧૮ મ. ૪૮૭ તાપામાંહેના માજીસ્ટ્રેટ ચલાવેલા કેસનુ કેલેન્ડર વાંચી
કામ મંગાવીને ખોટી પ્રતીજ્ઞા માટે કામ ચલાવવા એક સાહેદ વિરૂધ્ધ હુકમ કર્યો હરાબ્યું કે-
તે વખતે તે ધનસાફી કામ કરતો નોતો તેથી મંજુરી આપી શકે નહીં રાણી વી. કપુ ઇ.
લો. રી. ૭ મ. ૫૬૦ માજીસ્ટ્રેટ ક. ૧૪૪ પ્રમાણે હુકમ કાઢતા અવધ જે તજવીજ કરવાની
તે કરતા કોઈએ ખોટી પ્રતીજ્ઞા કરી હોય તો આ કલમ પ્રમાણે પગલા ભરી શકે કારણ કે
તે ધનસાફી મુકદ્દમા ચલાવતો હતો રાણી વી. નરસીંહચાર્ય ઇ. લો. રી. ૧૯ મ. ૧૮ **ચો-**
ક્કસી કરવાનો સમય છે આ કલમમાં આપેલો અધીકાર પુરતી સંભાલ ને પુરતો વિચાર
કરીને વાપરવો જોઈએ ને તેનો અર્થ એવો નથી કે પક્ષકાર પોતાની તકરાર સાખીત કરવામાં
નિષેધ બંધ તેવા દરેક કેસોમાં જરૂર જે પક્ષકાર વિરૂધ્ધ ફેંસેલો આખો હોય તે જરૂર આ
કલમમાં આપેલો અધીકાર વાપરી શકે પ્રથમ તપાસ કરી અમુક તોહમતની ધનસાફીની રાહે
તજવીજ કરવી જોઈએ સમય છે એટલે માત્ર વહેમને અદેસાથી વધારે કારણ જરૂરની ન-
જરમાં આવ્યા શીવાય કેસ માજીસ્ટ્રેટ તરફ મોકલવાનો અધીકાર નથી રાણી વી. બાઇ જુલાબ
ઇ. લો. રી. ૧ ક. ૪૫૦ જે ગુન્હાનુ તોહમત મુકવાનું હોય તે ગુન્હો હરાવવાને કોર્ટની આ-
ગળ સ્પષ્ટ ને પ્રત્યક્ષ પુરાવો હોવો જોઈએ માત્ર શક તે પુરતુ નથી કેપુનાથ સીકદાર ઇ. લો.
રી. ૧૬ ક. ૭૩૦ બારીકાઈથી જોવાની જરૂર નથી પુરાવા પરથી ચોખ્ખો આધાર માલમ પડે
તો તે બસ છે સવાધગીરીનો જમીનદાર મ. હા. કો. પ્રો. ૨૨-૨-૮૬.

ત્યારે તે કોર્ટ કાંઈ પણ પ્રથમ ચોક્કસીની જરૂર હોય તો તે કર્યા પછી.
ચોક્કસી તોહમતદારની રજૂ કરવા જોઈએ એવી કાંઈ જરૂર નથી ૯ વિ. રી. ૩ ચોક્કસી ક-
રવી કે નહીં એ જે કોર્ટની આગળ બાબત હોય તેની ઇચ્છાપર છે ચોધરી મ. ઇઝ્ઝલ હક
ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૩૪૯ મુજબ કેસ ચલાવી રહ્યા પછી બ્યારે કોર્ટ આ કલમ પ્રમાણે પગ-
લા લેવા ધારે અથવા પ્રથમ દર્શનીક કેસ સાખીત કરવાને બ્યારે કોર્ટની આગળ પુરતા સા-
ધના હોય નહીં ત્યારે આ કલમ પ્રમાણે પ્રથમ ચોક્કસી કરવાનો વિચાર કરવાને ચોખુ જણા
વે છે કામ ચાલતાની વચે કોર્ટની આગળ જે સાધનો રજુ થયા હોય તેની ઉપરજ કેવળ
કોર્ટ કામ ચલાવી લેવું હોય તો આમ પ્રથમ ચોક્કસી કરવાની કાયદાકારે ખાસ કેમ જરૂરીઆત
ધારી હશે તે જણાવવું મુસકેલ છે ઇ. લો. રી. ૧૯ ક. ૩૪૫ શશીકુમાર વી. શશીકુમાર.
ખોટી સાહેદીનું તોહમત રાખી ફરીયાદ તરફના સાક્ષી તપાસ્યા શીવાય સેસન કમીટ કર્યો હ-
રાબ્યું કે-કમીટ મેંટ ગેરકાયદે છે સેસન જેવા બારે ગુન્હા કોર્ટ સાંભળે તે પહેલા તોહમતદા-
રને કેસની માંહેતી હોવી જોઈએ રાણી વી. ચીના ઇ. લો. રી. ૪ મ. ૨૨૭ ચોક્કસી કરવી
એ કેટલેક પ્રસંગે સાર છે પણ તે ફરજઆત નથી આપરામ વી. ગુરનાથ ઇ. લો. રી. ૨૦

ક. ૪૭૪ તોહમત ને મુકવાનું તે વ્યાજબી છે કે નહીં તે માટે ચોક્કસ કરવી જોઈએ કાલી પ્રોસનો આગવી ૨૩ વિ. રી. ૩૯ પાસેમાં પાસેના ફર્ટકલાસ માજીસ્ટ્રેટ પાસે. આ કલમ પ્રમાણે તપાસ સાર ન મોકલી શકે પણ ચોક્કસ ઇનસાફ સાર ફર્ટકલાસ માજીસ્ટ્રેટ તરફ મોકલી સકે રાણી વી. નરપત ૪ નો વે. પ્રો. ૮૬ હેડઆસી માજીસ્ટ્રેટ ક. ૧૯૫ પ્રમાણે ખોટી ફરીયાદ કર્યા બાબતના તોહમતનો કેસ બીજા જજલાના ડેપુટી માજીસ્ટ્રેટ તરફ મોકલ્યો કે જે માજીસ્ટ્રેટને હેડઆસી. માજીસ્ટ્રેટની હકુમત નિચે થએલા ગુન્હાઓનો ચોક્કસ કરવાનો સાધારણ રીતે હકુમત નોતી ઠરાવ્યું કે-ડેપુટી માજીસ્ટ્રેટને ચોક્કસ ચલાવવાનો અધીકાર છે ટ્રાન્સફર કરવાનો હુકમ કોર્ટને હકુમત ગણવાને પુરતો છે રાણી વી. નાનાયા ઇ. લો. રી. ૧૬ મ. ૪૬૧ સેટલમેંટ ઓફીસર તરીકે કાંદેલો સમન અમાન્ય કરવાથી પોતાના માજીસ્ટ્રેટના હોદ્દાની રૂઢિએ કામ ચલાવી ગુન્હેગાર ઠરાવેલ ઠરાવ્યું કે-અધીકાર નથી રાણી વી. મુખરા ઇ. લો. રી. ૨ અ. ૪૦૫ આ કલમ મુજબ કાયદાકારનો હેતુ એ છે કે-જેની રૂબરૂ ગુન્હો થયો હોય અને જેને પ્રથમ ચોક્કસ ચલાવી હોય તો તેણે ઇનસાફ કરવો નહીં કે કમીટ કરે નહીં તારાપ્રસાદ ૧૫ વિ. રી. ૮૮ સી. પ્રો. ની. ક. ૬૪૩ મુજબના દીવાની કોર્ટના હુકમ આ કલમ મુજબના છે એમ ગણવું ઇરાની પ્રસાદ ઇ. લો. રી. ૭ અ. ૮૭૧. આ કલમ મુજબના પ્રોસીડીંગ ક્યારે તહકુમ રાખવા. ખોટી સાહેદી તથા બનાવટી દસ્તાવેજ બાબતના કામ બ્યાસુધી અપીલ ચાલતી હોય ત્યાસુધી તહકુમ રાખવા ઇ. લો. રી. ૬ ક. ૩૦૮ તેમજ ઇ. લો. રી. ૧૬ મુ. ૭૨૯ મા ઠરાવ્યું કે-દીવાની કામમાંથી ઉત્પન્ન થતા ફોજદારી કામો તે બાબતના દીવાની કામ બ્યા સુધી ચાલતા ના હોય ત્યા સુધી ન ચલાવવા ત્રણ ઇ. લો. રી. ૧૮ મુ. ૫૮૧ મા ઠરાવ્યું કે-દીવાની કામમાંથી ઉત્પન્ન થતા ફોજદારી કેસો તહકુમ રાખવા એવો એક સરખો ફલ નથી રાજકુમારી દેવી વી. બમાસુદરો ઇ. લો. રી. ૨૩ ક. ૬૧૦ માં ઠરાવ્યું કે-દીવાની દાવાનો સુકદો થતા સુધી આ કલમ મુજબના પ્રોસીડીંગ તહકુમ રાખવા એવો એક સરખો નીયમ નથી પણ પક્ષકારો એક હોય તો બંને કામો એકી વખતે ચલાવવા એ ગણાવણુ બરેલું નથી માજીસ્ટ્રેટની મુખત્યારી ઉપર છે કે તહકુમ રાખવું કે ચલાવવું તે નહીં કરવું તેમજ એમ પણ છુટ છે કે જે તહકુમ રાખેતો હાજર થવાના મુચરકા લઈ શકે હાઇકોર્ટને પુરતું કારણ બતાવવામાં આવેતો બંધ રાખવા હુકમ કરી શકે પણ તહકુમ રાખવું કે નહીં તે દરેક કેસની હકીકત જોઈ વીચારવું રીવહીજન. આ કલમ પ્રમાણે જે હુકમ થયા હોય તેમાં હાઇકોર્ટ વચે આવી શકે છે. ઇ. લો. રી. ૧૬ કલકત્તા ૭૩૦ ઇ. લો. રી. ૨૦ કલકત્તા ૩૪૯ ઇ. લો. રી. ૧૩ મદ્રાસ ૧૪૪ ઇ. લો. ૧૬ અલ્હાબાદ ૧૮૦ પણ જુઓ ઇ. લો. રી. ૧૩ મુખ ૧૦૯ ઇ. લો. ૨૧ મદ્રાસ ૧૨૪ અપીલ કલમ ૧૯૫ માં જેમ અપીલનો હક છે તેમ આ કલમ મુજબના હુકમ સામે નથી ઇ. લો. રી. ૧૩ મુખ ૧૦૯ ઇ. લો. રી. ૧૩ મદ્રાસ ૧૪૪.

૪૭૭. (૧) ૪૪૪ મી કલમ માંહેના ઠરાવોને અનુસરીને, સેશન કોર્ટ

૧૯૫ મી કલમમાં કહેલા અને પોતાની આગળ કરેલા

સદરહુ પ્રકારના ગુન્હા સેશન કોર્ટની આગળકરવામાં આવે. ત્યારે તે સંબંધી તે કોર્ટનો અધિનાર.

અથવા કાંઈ ઇનસાફી મુકદ્દમો ચાલતો હોય તે દરમિયાનમાં તેની જાણમાં આવેલા ગુન્હા બાબત કોઈપણ અસની ઉપર તોહમત મુકવાને, અને પોતે મુકેલાં તોહમત ઉપરથી તે સખસને કમિટ કરવાને અથવા તેને જામીનપર છોડવાને અને તેનો ઇનસાફ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) તે ધનસાફના કારણ સાર કોઈ પણ શાહેદાને હાજર કરાવવા નું માલજેટને ફરમાવવાને સદરહુ કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—પોતાની આગળ કરેલા એટલે સેસન જડજ તરીકે કામ કરતો હોય ત્યારે પણ ડીસ્ટ્રીક્ટ જડજ તરીકે કરતો હોય ત્યારે નહીં રાણી વી. ચૈતરામ ઇ. લો, રી. ૬ અ. ૧૦૩ રાણી વી. ગંજાડીઆ ક. વિ. નોટસ ૧૮૮૭ પા, ૧૩૯ મા એજ જડજે જણાવ્યુ કે—મે સેસન જડજ તરીકે કોઈનાપર કામ ચલાવવાનો હુકમ કર્યો હોય તો હું તે કેસ ચલાવવાનું પસંદ ન કરતા (હાઇકોરટને) બીજા જડજ તરફ ટ્રાન્સફર કરવા જણાવું તેમજ રાણી વી. લક્ષ્મીનર્સીંગ ઇ. લો, રી. ૨ અ, ૪૦૫ મા ઠરાવ્યુ કે—હાઈ કોરટ પોતાની રીવીજનની સત્તાની રીઝએ આ કલમ પ્રમાણે જે કમીટ મેંટનો હુકમ કર્યો હોયતો રદ કરી સકે—

૪૭૮. (૧) બ્યારે સદરહુ પ્રકારનો કોઈપણ ગુન્હો કોઈ દિવાની અથવા

મુલકી કોરટની આગળ કરવામાં આવે, અથવા કોઈ ધ ચોક્કસ પૂરી કરવાનો ત નસાફી મુકદ્દમા ચાલતો હોય તે દરમિયાનમાં કોઈ દિ થા હાઇકોરટમાં અથવા વાની અથવા મુલકી કોરટની નજર હેઠળ આણવામાં સેશન કોરટમાં કમિટ ક આવે, અને તે મુકદ્દમાનો ધનસાફ ફક્ત હાઇકોરટ અથવા રવાનો દિવાની તથા મુલ સેશન કોરટ કરી શકે એમ હોય, અથવા તે મુકદ્દમાનો કી કોરટોને અધિકાર. ધનસાફ હાઇકોરટે અથવા સેશનકોરટે કરવો જોઈએ એમ સદરહુ દિવાની અથવા મુલકી કોરટ ધારે, ત્યારે સદરહુ

દિવાની અથવા મુલકી કોરટ ૪૭૬ મા કલમ પ્રમાણે કોઈ માલજેટની પાસે તે મુકદ્દમા ચોક્કસ માટે મોકલવાને બદલે પોતાનીજ મેળે તે ચોક્કસ પુરી કર વાને, અને તોહોમતવાળા શખસને, પ્રસંગ પ્રમાણે, હાઇકોરટની અથવા સેશન કોરટની આગળ ધનસાફ થવા સાર કમિટ કરવાને અથવા તેને જામીન ઉપર છોડવાને મુખત્યાર છે.

(૨) આ કલમ પ્રમાણે કોઈ ચોક્કસ કરવાનાં કારણસાર, તે દિ-વાની અથવા મુલકી કોરટ ૪૪૩ મા કલમ માંહેના ઠરાવોને અનુસરીને માલ-જેટના સઘળા અખત્યાર ચલાવવાને મુખત્યાર છે; અને એવી ચોક્કસીમાંનું તે કોરટનું કામ, બની શકે તેટલે સુધી, ૧૮ મા બાબતના ઠરાવો પ્રમાણે ચલાવવું, અને તે કામ કોઈ માલજેટે ચલાવ્યું હતું એમ સમજવું.

ટીકા—કોઈપણ ગુન્હો એટલે કે, ૧૯૫ મા કહેલા અખીલચંદર ઇ. લો. રી. ૨૨ ક. ૧૦૦૪ બતાવટી દસ્તાવેજ કોર્ટમાં મુક્યા પણ પુરાવામાં આપેલા નહીં ઠરાવ્યુ કે—આ કલમ પ્રમાણે પગલા બરી શકે નહીં અબદુલ કાદીરવી. મીરાસાદ ક ઇ. લો. રી. ૧૫ મ. ૨૨૪ કોઈપણ દીવાની + + x આગળ x x x ફક્ત સેસન કોર્ટને હાઇકોરટ કરી સકે. પ્રથમની તપાસ પુરી કર્યા પછી કેસ કમીટ કરવાની સત્તા દીવાની તથા મુલકી કોર્ટને આ ક-લમ મુજબ છે અને આ કલમ મુજબ જે કેસો તદ્દન સેસન લાયક હોય તેવા કેસો તે કોર્ટની રૂબરૂ થયા હોયતોજ કમીટ કરી શકાય છે પણ જે કોર્ટની આગલ કરવામાં ના આ-વ્યા હોય અથવા ગુન્હો ફક્ત સેસન કોર્ટ સાંભલી શકે તેવા ન હોયતો દીવાની કોર્ટ જે વ-ધારે ચોક્કસીની જરૂર ધારેતો સેસન કોર્ટમાં કમીટ કમીટ કરી શકે નહીં પણ અધીકારવાળા માલજેટ તરફ મોકલી દેવું જોઈએ રાણી વી. પોપટ ઇ. લો. રી. ૪ મ. ૨૮૭ જે કે કોર્ટ • ક. ૧૯૫ પ્રમાણે મંજુરી આપી હોયતો પણ કોર્ટને કારણ માલમ પડે જેમ કે તોલમતદારે

ફરીયાદીને જે ફરીયાદથી દુર રહેવા લક્ષ્યાવેલ છે એવી રીતે શક લેવાનું કારણ માલમ પડે તો આ કલમ મુજબ કામ ચલાવી શકાય ખાનગી સખસે કરેલી ફરીયાદ માજીસ્ટ્રેટ તરફથી કાઢી નાખવામાં આવી હોય ત્યાંથી ક. ૪૭૮ મુજબ કરેલું કામ કરવાને પ્રતીબંધ થશે નહીં કોર્ટ ન્યારે આ કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવે ત્યારે ફરીયાદ પક્ષની જવાબદારી પોતાના એકલાને માથે લે છે. મંજુરી ઉપરથી ખાનગી સખસ જે ફરીયાદ કરી કામ ચલાવે તેથી તદ્દન જુદી રીતનું આ કામ છે રાણી વી શકર ઈ. લો. રી. ૧૩ મુ ૩૮૪ દીવાની કોર્ટ ક. ૪૭૬ મુજબ ફરટક-લાસ માજીસ્ટ્રેટ તરફ બનાવટી દસ્તાવેજના ગુન્હા માટે મોકલેલ માજીસ્ટ્રેટ ક. ૨૦૯ પ્રમાણે છોડી મુક્યા. દીવાની કોર્ટ આ કલમ મુજબ તેની સામે કામ કેમ ચલાવવું તેનું કારણ બતાવવાનો નોટીસ કાઢી ડરાબ્યુ કે—નોટીસ ગેરકાયદે છે આ કલમ મુજબ અથવા ક. ૪૭૬ મુજબ ચાલવું પણ એકમા નિષેધન ગયા પછી બીજા રસ્તો પકડવાનો અધીકાર નથી રાણી વી રાઓજી મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૨ સને ૧૮૯૮ કચાદાવામાં આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કર્યો. તો હમતદારે પાકો દાવો કરી હાઇકોર્ટને અરજ કરો કે—કમીટ મેંટ રદ કરો કે બંદ રાખો હા-ઈ કોર્ટે તેમ કરવા ના પાડી દેવજી ઈ. લો. રી. ૧૮ મુ. ૫૮૧ ચોકશી પુરી કરવાને ક-મીટ કરવાનો પ્રોસીજર છે તે પ્રમાણે ચાલવું મુજબ કેસમાં જે પુરાવો લીધો તેપર આધાર રાખી તોહમતદારની જુજાની લઈ કમીટ કરી શકે નહીં પ્રથમ ચોકશી કરવી. ચીનાવેદાગીરી ઈ. લો. રી. ૪ મ. ૨૨૭ રંગાતુની ૨૨ વિ. રી. ૫૨

૪૭૯. જ્યારે કોઈ દિવાની અથવા મુલકી કોર્ટ એ પ્રમાણે કોઈપણ મુકદ્દમા કમિટ કરે, ત્યારે તે કોર્ટે તોહોમતનામું તથા સદરહુ પ્રકારના મુકદ્દમા- મુકદ્દમા કમિટ કરવા બાબતનો હુકમ તથા તે મુકદ્દમામાં આમાં દિવાની અથવા દફતર પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટની અથવા જીલ્લા માજીસ્ટ્રેટની મુલકી કોર્ટે કેમ કરવું. અથવા ઈનસાફ સાફ કમિટ કરવાનો અધિકાર બીજા જે માજીસ્ટ્રેટને હોય તે માજીસ્ટ્રેટની પાસે મોકલી દેવું; અને એવા માજીસ્ટ્રેટે તે મુકદ્દમા તથા ફરીયાદી તરફના અને તોહોમતવળા તરફના શાહેદોને પ્રસંગ પ્રમાણે, હાઇકોર્ટની અથવા સેશન કોર્ટની આગળ આજુવા.

૪૮૦. (૧) જ્યારે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાનો ૧૭૫ મી, ૧૭૮ મી, ૧૭૯ મી, ૧૮૦ મી, અથવા ૨૨૮ મી કલમમાં વરણવેલો તિરસ્કારના કેટલા એક કોઈપણ ગુન્હો કોઈપણ દિવાની, ફોજદારી અથવા મુ-મુકદ્દમાઓમાં કામ ચલા- લકી કોર્ટના દેખતાં અથવા તેની સમક્ષ કરવામાં આવે, વચાનીરીત ત્યારે તે કોર્ટ તે ગુન્હેગારને પેહોરામાં અટકાવી રાખવા-ને મુખત્યાર છે, પછી તે ગુન્હેગાર યુરોપીયન બ્રિટિશ રમ્યત હોય કે નહિ હોય તોપણ; અને તેજ દિવસે તે કોર્ટ ઉઠે તેની પેહોલાં કોઈપણ વખતે, પોતાને દુરસ્ત લાગે તો, તે કોર્ટ તે ગુન્હો સાંભળવાને અને ગુન્હેગારને ઘણામાંઘણા બસે રૂપિયા સુધી દંડની અને, દંડ ન આવે તો એક મહિના સુધીની મુદતની આસાન કેદની શિક્ષા કરવાને મુખત્યાર છે, પણ જે સદરહુ દંડ તે મુદત પુરી થતાં પેહોલાં આપવામાં આવે તો તેને તરત છોડી દેવો.

(૨) ૪૪૩ મી અથવા ૪૪૪ મી કલમ માંહેનો કોઈપણ ઠરાવ આ કલમ પ્રમાણે ચલાવેલાં કામને લાગુ પડે છે એમ સમજવું નહિ.

ટીકા-કોર્ટના દેખતા ને તેની સમક્ષ દસ્તાવેજ રજુ કરવાને સમન કર્યો સાક્ષીએ પોતાના કબજામાં નથી એમ કહી રજુ ન કર્યો માજીસ્ટ્રેટને તે ખરું ન લાગવાથી ક. ૧૭૫ ના ગુન્હા માટે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો ઠરાવ્યું કે-આ કલમ પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટ પોતે કેસ ચલાવી શકે નહીં રાણી વી. શેહાયા ઇ. સો. રી. ૧૩ મ. ૨૪ કેસ ટ્રાન્સફર કરવા કરેલી અરજીમાં નામોશી ભરેલા શબ્દ વાપર્યા ઠરાવ્યું કે-અપમાન કરવાનો ઇરાદો નોતો તેથી ક. ૨૨૮ મુજબ શીક્ષા ન થઈ શકે-માત્ર ટ્રાન્સફર કરવાનો ઇરાદો હતો અબદુલાખાન ૧૮૯૮ અ. વિ. નો. ૧૪૫ તેજ દીવસે કોર્ટ ઉઠતા પેહલા આ કલમનો નિયમ જેના દેખતા ને જેની સમક્ષ અપમાન કર્યું હોય ને તે ધારે કે યોગ્ય રીતે ને વાસ્તવીક રીતે લાગુ કરવાનો છે તો ત્યાંને તેજ વખતે અથવા કોઈ પણ રીતે કોર્ટમાં તેના ઉઠવા પહેલા લાગુ કરવાના છે રાણી વી. પાયમ્મર ઇ. સો. રી. ૧૧ અ. ૩૬૧ તે ગુન્હો સાંભળવાને જે માજીસ્ટ્રેટના રૂબરૂ અપમાન થયું હતું તેને તરતજ ગુન્હો સાંભળ્યો પણ તોહમતદારને સખ્ખ દેખાડવાનો વખત આપવાને બેટલાક દીવસ સુધી છેવટનો હુકમ આપવા મુલતવી રાખ્યું ઠરાવ્યું કે-ગેરસીરસો છે તોહમતદારને તેથી નુકસાન નથી એટલે ગેરકાયદે નથી એટલે ક. ૫૩૭ માં આવી જન્ય છે, રાણી વી. પાયમ્મર ઇ. સો. રી. ૧૧ અ. ૩૬૧ ગામ મુનસફેતે આ કલમના નીચમ ક્લા-ગુ નથી રાણી વી. વેકુઠસામી ઇ. સો. રી. ૧૫ મ. ૧૩૧ રૂપીઆ ખસો કરતા વધારે નહીં, તે કરતા વધારે દંડન કરવો ને તેના બદલે એક માસ કરતા વધારે સજા ન કરવી. ને તેટલી સજા પુરતી ન લાગે તો ક. ૪૮૨ પ્રમાણે યોગ્ય અધીકારવાળા તરફ મોકલવું બે-રામખાન ૧૦ વિ. રી. ૪૭ વધારે ન થઈ શકે ધનાકોટી મ. હા. કો. પ્રો. ૨૨-૯-૮૨- અ-પીલ માજીસ્ટ્રેટ એક પૈસો દંડ કર્યો તે બાબત નજીવી ગણી સેસન જડજે અપીલ સાંભળવા ના પાડી ઠરાવ્યું કે-સાંભળવું તે ઠરાવ કાયદેસર છે કે નહીં તે જોવું જોઈએ ફરી સાંભળવી રાણી વી. જેવહરામ મુ. હા. કો. કી. ૩. ૩૫ સને ૧૮૯૮.

૪૮૧. (૧) સદરહુ પ્રકારના દરેક મુકદ્દમામાં, તે ગુન્હો જે હુકીકતનો બનેલો હોય તે હુકીકત, તથા ગુન્હેગારે કાંઈ મજકુર સદરહુ પ્રકારના મુકદ્દમા જાહેર કર્યો હોય તો તે મજકુર, તેમજ ઠરાવ તથા શિ-ઓનું દફતર. ક્ષાને હુકમ તે કોર્ટે દફતરમાં દાખલ કરવાં.

(૨) જે તે ગુન્હો હિંદુસ્તાનના ફ્રાજદારી કાયદાની ૨૨૮ મી કલમ પ્રમાણે હોય, તો જે કોર્ટને હરકત કરી હોય અથવા જે કોર્ટની બેઅદબી કરી હોય તે કોર્ટ જે ધનસાફી મુકદ્દમા ચલાવવાને બેઠી હતી તે ધનસાફી મુકદ્દમાનો પ્રકાર તથા તે કેટલે સુધી ચાલ્યો હતો તે, અને જે હરકત અથવા બેઅદબી કરી હોય તેનો પ્રકાર દફતરમાં બતાવવો.

ટીકા-જે હુકીકતનો બનેલો હોય x x x x x તે દાખલ કરવા આ બધું દફતરમાં દાખલ કરવું જોઈએ ઠરાવના કારણો ન જણાવેલા તેથી હાઈ કોર્ટે અનુમાન કર્યું કે દંડ કરવાનું કારણ નોતું ને તેથી કરેલો હુકમ રદ કર્યો પંચનંદ ૪ મ. હા. કો. રી. ૨૨૯ તોહમત મુકયા શીવાય તથા તે વિશે તોહમતવાળાનો બચાવ સાંભળ્યા વગર શીક્ષા ન થઈ શકે કાશીનાથ વીઠલ મુ. હા. કો. રી. ૧૧૨

૪૮૨. (૧) જે તે કોર્ટને કોઈપણ કામમાં એમ લાગે કે ૪૮૦ મી કલમમાં કહેલા ગુન્હાઓમાંનો કોઈપણ ગુન્હો પોતાના મુકદ્દમાની તજવીજ ૪૦૮ દેખતાં અથવા પોતાની સમક્ષ કર્યાનું તોહમત જે શ

મી કલમ પ્રમાણે કરવી નહિ જોઈએ એમ કોર્ટની નજરમાં આવે ત્યારે કલમ અલાવવાની રીત કરતાં વધતો દંડ કરવો જોઈએ, અથવા બીજા કોઈપણ કારણને લીધે તે કોર્ટનો મત એમ હોય કે તે મુકદ્દમા નો નિકાલ ૪૮૦ મી કલમ પ્રમાણે કરવો નહિ જોઈએ, તો તે ગુન્હો આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવ્યા પ્રમાણે જે હકીકતનો બનેલો હોય તે હકીકત તથા તોહો મતવાળાનો મજકુર દફતરમાં દાખલ કર્યા પછી સદરહુ કોર્ટ, તે મુકદ્દમાનો ધનસાફ કરવાની હકુમત જે માલજેટને હોય તે માલજેટની પાસે તે મુકદ્દમા મોકલવાને મુખત્યાર છે, અને તે તોહોમતવાળા શખસને સદરહુ માલજેટની આગળ હાજર થવા બાબત તારણ આપવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, અથવા પુરતુ તારણ અપવામાં ન આવે તો, તે કોર્ટે સદરહુ શખસને મેહિરામાં આપીને સદરહુ માલજેટની પાસે મોકલવો.

(૨) જે માલજેટની પાસે આ કલમ પ્રમાણે કોઈપણ મુકદ્દમા મોકલવામાં આવે તે માલજેટે તોહોમતવાળા શખસની ઉપર થયેલી ફરિયાદ આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવેલી રીતે સાંભળવા માંડવી.

દફતરમાં દાખલ કર્યા પછી અપમાનનો ગુન્હો જે હકીકતથી બનેલો હોય તે હકીકત તોહોમતવાળાનો મજકુર લખી લઈ પછે માલજેટ તરફ મોકલવો રાણી વી. રતન ૧ વિ. રી. ૪૯ રાણી વી. ચંદર સરકાર ૧૨ વિ. રી. ૧૮

૪૮૩. સન ૧૮૭૭ ના હિંદુસ્તાનના નોંધવા બાબતના આક્ટ પ્રમાણે રજીસ્ટાર અથવા સખર-નિમેલો હરકોઈ રજીસ્ટાર અથવા હરકોઈ સખરજીસ્ટાર, જીસ્ટાર ૪૮૦ મી તથા સ્થાનિક સરકાર એમ ફરમાવે ત્યારે, ૪૮૦ મી તથા ૪૮૨ ૪૮૨ મી કલમના અર્થ પ્રમાણે દિવાની કોર્ટ છે એમ સમ-થ પ્રમાણે દિવાની કોર્ટ જણવું.

૪૮૪. કોઈ શખસને કાયદા મુજબ કાંઈ વસ્તુ કરવાનું ફરમાવ્યું હોય તે કરવાની તેણે ના કહી હોય અથવા કસુર કરી હોય તેને ગુન્હેગાર હુકમ માને અથવા સાફ અથવા તે શખસે જાણીજોઈને બેઅદબી અથવા થવા માફ માગે એટલે હરકત કરી હોય તેને સાફ કોઈ કોર્ટે ૪૮૦ મી કલમ તેને છોડી દેવા બાબત. પ્રમાણે તેને શિક્ષા કરવાનો ઠરાવ કર્યો હોય, ત્યારે તે ગુન્હેગાર સદરહુ કોર્ટના હુકમને અથવા ફરમાનને તાબે થાય, અથવા તે કોર્ટ સંતોષ પામે તે રીતે તે માફ માગે એટલે તે કોર્ટ પોતાનો મરજી મુજબ તેને છોડી દેવાને અથવા શિક્ષા માફ કરવાને મુખત્યાર છે.

૪૮૫. જો કોઈ ફોજદારી કોર્ટમાં એકાદો દસ્તાવેજ અથવા વસ્તુ હાજર કરવા સાફ બોલાવેલા કોઈપણ સાહેબને અથવા શખસને જે શખસ જવાબ દેવાની અથવા દસ્તાવેજ રજુ કરવાની ના કહે તે શખસ અથવા તે શખસના કબજા માંહેનો અથવા અખત્યાર માંહેનો જે દસ્તાવેજ અથવા વસ્તુ રજુ કરવાનું તે કોર્ટ

સને કેદ કરવા અથવા ૨૮ તેને ફરમાવે તે દસ્તાવેજ અથવા વસ્તુ રજુ કરવાની હવાલે કરવા બાબત. તે સખસ ના કહે, અને એ પ્રમાણે ના કેહેવાનું કોઈપણ

વાજખી કારણ તે સખસ ન બતાવે, તો સદરહુ કોરટ ઘણામાં ઘણા સાત દિવસ સુધીની ગમે તે મુદત સુધી તે શાહેદને આસાન કેદ ની શિક્ષાનો હુકમ કરવાને, અથવા પ્રમુખ માળખેટની અથવા જડજની સાડી નું વારંટ કાઢાડીને કોરટના કોઈ અમલદારને હવાલે કરવાને મુખત્યારછે; અને તેમ કરવાનાં કારણો તે કોરટે દફતરમાં લખવાં; પણ જો દરમિયાનમાં સદરહુ સખસ જખાની આપવાને તથા જવાબ દેવાને અથવા સદરહુ દસ્તાવેજ અથવા વસ્તુ રજુ કરવાને કબુલ થાય, તો તેમ કરવું નહિ જો તે ઉપર મુજબ ના કહ્યા કરે, તો ૪૮૦ મી તથા ૪૮૨ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે તેની તજવીજ કરવાનો અધિકાર છે, અને રાયલ ચાર્ટરથી સ્થાપેલી કોઈ કોરટની બાબતમાં તે શાહેદે તિરસ્કારનો ગુન્હો કર્યો છે એમ સમજવું.

ટીકા—સુધારો આ કલમની રચનામાં ફારફેર કર્યો છે સાહેદ એ શબ્દ બદલી સખસ એ શબ્દ મુક્યો છે ને તેથી ઈ. લો. રી. ૧૩ ૧૦૦ નો આ કલમ પુરતો ફેંસલો નિરૂપયોગી છે ના કહે ગુન્હામાં આવે તેવા સ્વાલ મુહવામાં આવેતો જવાબ દેવાને સાક્ષી બંધાએલ નથી ને તેથી ક. ૧૭૯ મુજબ સખ થઈ શકે નહી હરીલક્ષમણ ઈ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૧૮૫ ગનુસોનોબા ઈ. લો. રી. ૧૨ મુ. ૪૪૦

૪૮૬. (૧) જે કોઈ પણ સખસને ૪૮૦ મી અથવા ૪૮૫ મી કલમ પ્રમાણે કોઈપણ કોરટે શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે સખસ આ કાયદામાં પાછળ ગમે તે કહ્યું હોય તે છતાં તે કોરટમાં કરેલાં હુકમનામાં અથવા હુકમો ઉપર અપીલો સાધારણ રીતે જે કોરટને થઈ શકતી હોય તે કોરટને અપીલ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) ૩૧ મા બાબતના ઠરાવો જેટલે સુધી લાગુ પડી શકતા હોય તેટલે સુધી આ કલમ પ્રમાણે કરેલી અપીલોને લાગુ પડશે, અને જે ઠરાવ ઉપર અથવા જે શિક્ષાના હુકમ ઉપર અપીલ કરવામાં આવી હોય તે ઠરાવમાં ફેરફાર કરવાનો અથવા તે રદ કરવાનો અથવા તે શિક્ષા ઓછી કરવાનો અપીલ કોરટને અધિકાર છે.

(૩) ઈલાકા શેહેરમાંની કોઈ સમાલકાઝ કોરટે એ પ્રમાણે ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ કર્યો હોય તે ઉપર અપીલ હાઇ કોરટમાં ચાલશે, અને બીજીકોઈ સમાલકાઝ કોરટે એ પ્રમાણે ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ કર્યો હોય તે ઉપર અપીલ જે સેશન તુકડી માંહે સદરહુ કોરટ આવેલી હોય તે સેશનતુકડીની સેશન કોરટમાં ચાલશે.

(૪) ઉપર કહ્યા મુજબ નિમેલા રજીસ્ટાર અથવા સબરજીસ્ટાર જેવા કોઈ પણ અમલદારે એ પ્રમાણે ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ કર્યો હોય, અને સદરહુ અમલદાર કોઈ દિવાની કોરટનો જડજ પણ હોય, ત્યારે જો સદરહુ ઠરાવ તે અમલદારે સદરહુ પ્રકરના જડજ તરીકે પોતાના હોદ્દાની રૂયે કરેલું હુકમનામું હોય તો આ કલમના પાછલા ભાગ પ્રમાણે, જે કોરટને અ

ખીલ કરવામાં આવે તે કોર્ટને સદરહુ ઠરાવ ઉપર અપીલ કરવાનો અધિકાર છે, અને બીજાં કામોમાં જુદા જુદા અથવા ઇલાકા શહેરોમાં હાથ કોર્ટ નેતે અપીલ કરવાનો અધિકાર છે.

૪૮૭. (૧) ૪૭૭ મી, ૪૮૦ મી અને ૪૮૫ મી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે શિવાય બીજી રીતે કોઈ હાથકોર્ટના જુદા શિવાય, તથા રંગુનના રિકોર્ડર શિવાય, બીજા કોઈ ફોજદારી કોર્ટના જુદા અથવા માલસેટ ૧૯૫ મી કલમમાં કહેલો કોઈ પણ ગુન્હો તેની આગળ અથવા તેના અધિકારનો તિર પછા ગુન્હો તેની આગળ અથવા તેના અધિકારનો તિર સ્કાર થાય એવી રીતે કરવામાં આવે અથવા કોઈ ધન-સાફી મુકદ્દમો ચાલતો હોય ત્યારે સદરહુ જુદા અથવા માલસેટ તરીકે તેની નજર હેઠળ આણવામાં આવે ત્યારે તેણે તે ગુન્હો બાબત કોઈપણ શખસનો ધનસાફ કરવો નહિ.

(૨) ૪૭૬ મી અથવા ૪૮૨ મી કલમ માંહેના કોઈપણ ઠરાવ ઉપરથી એમ સમજવું નહિ કે સેશન કોર્ટમાં અથવા હાથકોર્ટમાં કમિટ કરવાનો અધિકાર જે માલસેટને હોય તે માલસેટને પોતાને કોઈપણ મુકદ્દમો સદરહુ કોર્ટમાં કમિટ કરવાની મનાઈ છે.

ટીકા—૪૭૭ મી ૪૮૦ મી અને ૪૮૫ મી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે શિવાય. હાથ કોર્ટ શિવાય બીજા કોર્ટ પોતાની આગલ કરેલા ગુન્હો કે જેને ક. ૪૭૭-૪૮૦-૪૮૫ લાગુ પડે તેવા જ ગુન્હાની ચોકસી ચલાવી શકે પણ આ કલમો પીનલકોડની ક. ૧૭૫ મુજબનું ન્યારે તોહમતદાર સામે તોહમત હોય ત્યારે લાગુ પડતી નથી. રાણી વી. સેશઅધ્યા ઈ. લો. રી. ૧૩ મ. ૨૪.

હૈકોર્ટના જુદા શિવાય તથા રંગુનના રિકોર્ડર શિવાય બીજા કોઈ ફોજદારી કોર્ટના જુદા અથવા માલસેટ x x x x x x x સદરહુ જુદા અથવા માલસેટ તરીકે— “ સદરહુ જુદા ” એ શબ્દમાં દીવાણી કોર્ટના જુદા અથવા ડીસ્ટ્રીક્ટ જુદાનો સમાવેશ થતો નથી આ કલમનો અર્થ એવો લેવો જોઈએ કે—ક. ૧૯૫ માં બતાવેલા ગુન્હો કોઈ પણ ફોજદારી કોર્ટના જુદા અથવા માલસેટની આગલ કરવામાં આવે અથવા તેના અધિકારનું અપમાન કરવામાં આવે અથવા ધનસાફી કામ ચલાવતી વખતે તેની નજર હેઠળ આણવામાં આવે તો તેની તે ચોકસી ચલાવી શકે નહી. ન્યારે ડીસ્ટ્રીક્ટ જુદા તરીકે કામ ચલાવવાની ક. ૧૯૫ પ્રમાણે મંજુરી આપી હોય તો તેથી સેસન જુદા તરીકે ઈ. પી. કો. ક. ૧૯૬ મુજબના ગુન્હાની ચોકસી કરવાને આ કલમથી કોઈ પ્રતિબંધ નથી. રાણી વી. સરટચંદરા ઈ. લો. રી. ૧૬ ક. ૭૬૬.

ડીસ્ટ્રીક્ટ જુદા દીવાની અપીલ સાંભળતી વખતે પક્ષકાર સામે ખોટા દસ્તાવેજ બાબત કામ ચલાવવાની મંજુરી આપેલી તેથી સેસન જુદા તરીકે આ કલમ પ્રમાણે ચોકસી ચલાવવાને હરકત નથી. રાણી વી. ગસપર ડસીલવા ઈ. લો. રી. ૬ મુ. ૪૭૯ રાણી વી. મ. બડમ ઈ. લો. રી. ૧૪ અ. ૩૫૪.

માલસેટ કે જેને વધારાનો આસી. કલેક્ટરનો હોયો પણ હવે તો તે માલસેટ તરીકે ઈ. પી. કો. ક. ૧૮૨ મુજબના ગુન્હો માટે કલેક્ટરના હોદ્દાની રીઝાઈ કામ ચલાવતા એટી

ખખર આપી હોય તે બાબત ચોકશી ચલાવી શકે નહીં. રાણી વી. સોભા ૧ લીગલ રીમે ખાનુ ૧૦૩ આ કલમ મુજબનો અટકાવ એ બાતના માટે છે જેનું મન બંભેરાવ્યું હોય તેની તે બાતમાં મત બાંધવાથી જે નુકસાન થાય તે અટકાવવા માટે છે પ્રોસીડિંગ તા. ૨ અક્ટો-બર સને ૧૮૭૭ ઇ. લો. રી. ૧ મ. ૩૦૫ આ કલમ મુજબ આસી. સેસન જડજ એ સે-સન જડજથી જુદો ગણાય છે તે ઉપરથી સેસન જડજના હુકમનું અપમાન કરવાથી બનેલા ગુન્હાની તળવીજ આસી. સેસન જડજ કરી શકે છે રાણી વી. ગુલાબદાર કુબેરદાસ ૧૧ મુ. હા. કો. રી. ૮૮.

જે માલસેટની રૂબરૂ ખોટી સાહેદી આપવામાં આવી હોય તે માલસેટ ધરિદા પુર્વક ધનિસાદી મુકદમામાં ખોટી સાહેદી આપવાના ગુન્હાનો તપાસ કરી શકે નહીં કોર્ટનો મુકદમો ગેરવાજબી રીતે ફેરવી નાંખવાનો ચત્ન કરવાનો આ ગુન્હો હોવાથી તે આ કલમ મુજબ કોર્ટના અપમાનનો ગણાય છે. રાણી વી. નવરનબેગ દુલાબેગ ૧૦ મુ. હા. કો. રી. ૭૩ સેંકસન રદ કરવાનો માલસેટને અરજ કરી હોય ને તે અરજ ના મંજુર કરી હોય તો ના મંજુર કરનાર માલસેટ કામ ચલાવી શકે નહીં રાણી વી. શેસાધરી ઈ. લો. રી. રી. ૨૦ મ. ૩૮૩.

ધનિસાદ કરવો નહીં. ફરીયાદીએ ક. ૨૧૦ મુજબના ગુન્હાની પરવાનગી મલવા મુનસફને અરજ કરી જે અરજ મુનસફે ના મંજુર કરી તેથી ડીસ્મીકટ જડજને અપીલ પરવાનગી મલવા કરી કે જેમને પરવાનગી આપી તેથી હુકમનામાવાળા પર કામ ચલાવવામાં આવ્યું ને કેમ્પુટી માલસેટે ગુન્હેગાર ઠરાવી શીક્ષા કરી જે પર અપીલ કરવામાં આવી ને તે અપીલ જે ડીસ્મીકટ જડજે પરવાનગી આપી હતી તેની આગલ સુનાવણી સાર આવી ઠરાવ્યું કે-આ કલમમાં “ કોઈ પણ સખસનો ધનિસાદ કરવો ” તેમાં અપીલ સાંભળવાનો સમાવેશ થાય છે મુનસફે પરવાનગી આપવા ના પાડેલી ને તેથી જે અપીલ સાંભળવી તે આ કાયદા પ્રમાણે ધનિસાદી કામ છે અને તેથી કરીને આ કલમની રચના અનવચે ડીસ્મીકટ જડજને ઠરાવ ને સજના હુકમ પર કરવામાં આવેલી અપીલ ચલાવવાને હુકમત નથી માધવ ચંદર વી. નવાડીપચંદર ઈ. લો. રી. ૧૬ ક. ૧૨૧ પણ આ ઠરાવ રાણી વી. સરટચંદર ઈ. લો. રી. ૧૬ ક. ૭૬૬ થી રદ કરવામાં આવ્યો છે.

ક. ૧૮૫ જે જે ગુન્હા બતાવ્યા છે તે ગુન્હાનો ધનિસાદ જે કોર્ટની આગળ કરવામાં આવ્યો હોય જે કોર્ટ કરી શકે નહીં. રેપરન્સના ફર્ટિફ રાણી વી. લંગડયાબાબુ કોલી તા. ૧૦-૬-૮૭.

બાબ ૩૬ મો.

ઔરતોનાં તથા બાળકોનાં ગુજરાન બાબત.

૪૮૮. (૧) જે કોઈ શખસની પુરતી દ્રવ્યશક્તિ હોય, અને તે પોતાની ઔરતનું અથવા પોતાની મેળે પોતાનું ગુજારન ચલાવવાને અશક્ત હોય એવાં કોઈ ઔરસ અથવા અ-નૌરસ છોકરાનું ગુજરાન ચલાવવાની ગફલત કરે અથવા ના કેહે તો, એ પ્રમાણે ગફલત કર્યાનું અથવા ના કહ્યાનું પુરવાર થએથી, જુદા માલસેટ, કોઈ પ્રેસિડેન્સી માલસેટ, કોઈ પેટા

તુકડી માણસે અથવા કોઈ પેહેલા વરગનો માણસે તે શખસની ઓરતનાં અથવા સદરહુ પ્રકારનાં બાળકનાં ગુજરાનને માટે દર મહિને એકંદર પચાસ રૂપિયાથી વધારે નહિ હોય એવું જે લવાજમ સદરહુ માણસેને યોગ્ય લાગે તે લવાજમ કાહાડીને તે માણસે વખતે વખતે ફરમાવે તેવા શખસને આપવાનો હુકમ સદરહુ શખસની ઉપર કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) સદરહુ લવાજમ હુકમની તારીખથી અથવા તેવો હુકમ કરવામાં આવે તો પોષણ સાડ કરેલી ફરીયાદની તારીખથી આપવું પડશે.

(૩) જે શખસને એ પ્રમાણે હુકમ કર્યો હોય તે શખસ તે હુકમ માનવાની જાણી જોઈને ગફલત કરે, તો સદરહુ પ્રહુકમ અમલમાં લાવવા કારનો કોઈપણ માણસે, તે હુકમ જેટલી વાર તોડવા માં આવે તેટલી વાર, લેહણી રકમ, દંડ વસુલ કરવા માટે જે રીત આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવી છે તે રીત પ્રમાણે, વસુલ કરવા માટે વારંટ કાહાડવાને મુખત્યાર છે, અને તે વારંટ બજાવ્યા પછી બાકી રહેલા દરેક મહિનાના સઘળા લવાજમ બદલ અથવા તેના કોઈપણ ભાગ બદલ એક મહિનાની મુદત મુધી અથવા લવાજમની રકમ વહેલી ભરવામાં આવે તો તે ભરવામાં આવે ત્યાં મુધી, સદરહુ શખસને કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જો તે શખસ એમ કેહે કે મહારી ઓરત મહારી સાથે રહે તો તેનું ગુજરાન ચલાવવાને હું તઈયાર છું, અને તેની ઓરત તેની સાથે રહેવાની ના કેહે, તો એ પ્રમાણે ના કેહેવાનાં જે કાંઈ કારણો તે ઓરત જણાવે તે કારણો ધ્યાનમાં લેવાને સદરહુ માણસે મુખત્યાર છે, અને આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવાનું યોગ્ય કારણ છે એવી તે માણસેની ખાત્રી થાય તો, તે શખસ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે ગુજરાન કરવાનું કહેતો હોય તોપણ, તે પ્રમાણે હુકમ કરવાને તે મુખત્યાર છે.

(૪) જો કોઈ ઓરત છિનાળું કરતો હશે, અથવા કાંઈ પુરતાં કારણ વિના પોતાના ધણીની સાથે રહેવાની ના કેહેશે, અથવા તેઓ બેઉ માંહોમાંહે સમજુતી કરીને જુદાં રહેતાં હશે, તો તે ઓરતને આ કલમ પ્રમાણે તેના ધણી પાસેથી કાંઈ લવાજમ મળવાને હુક થશે નહીં.

(૫) જે ઓરતના લાલમાં આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કર્યો હોય તે ઓરત છિનાળું કરે છે અથવા પુરતાં કારણ વિના પોતાના ધણીની સાથે રહેવાની ના કહે છે અથવા તેઓ બેઉ માંહોમાંહે સમજુતી કરીને જુદાં રહે છે એવી સાબિતી થયેથી તે માણસે તે હુકમ રદ કરવો.

(૬) આ બાબ પ્રમાણે સઘળો પુરાવો, પ્રસંગ પ્રમાણે, ધણીની અથવા આપની, સમક્ષ લેવો, અથવા, તેને જાતે હાજર થવાનું માફ કર્યું હોય ત્યારે તેના પ્લીડરનો સમક્ષ લેવો, અને સમનના મુકદ્દમાઓની બાબતમાં ઠરાવેલી રીતે તે દફતરમાં દાખલ કરવો.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, માણસેની ખાત્રી થાય કે તે શખસ જાણીજોઈને બજાવણી કરવાનું ટાળે છે અથવા કોરટમાં હાજર થવાની જાણીજોઈને ગ-

ફલત કરે છે, તો તે માછલો તે કામ એકતરફી સાંભળી લઇને તેના નિકાલ કરવાનું કામ શરૂ કરવાને મુખત્યાર છે. આ પ્રમાણે કરેલાં કોઈપણ હુકમની તારીખથી ત્રણ મહિનામાં અરજી કરીને સાડાં કારણ બતાવવામાં આવે તો, તે હુકમ રદ કરવાનો અધિકાર છે.

(૭) તોહોમતવાળો પોતાને સાક્ષીમાં બોલાવવાને મુખત્યાર છે, અને આવે પ્રસંગે તેને સાહેદ તરીકે તપાસવો જોઈયે.

(૮) આ કલમ મુજબ અરજીઓની વ્યવસ્થા કરતી વખતે કોર્ટને ખરચ સંબંધી વાજબી હોય એવો હુકમ કરવાનો અધિકાર છે એમ સમજવું.

(૯) તોહોમતવાળો જે જજીમાં રહેતો હોય અથવા હોય, અથવા જે કોઈ પણ જજીમાં તે, પ્રસંગ પ્રમાણે, પોતાની ઓરત સાથે અથવા અનૌરસ બાળકની મા સાથે છેલ્લો રહ્યો હોય તે જજીમાં તેના ઉપર કામ ચલાવવું.

ટીકા—પારેઆદમાં બીજામાં અથવા તેવો હુકમ કરવામાં આવે તો પોપણુ સારૂ કરેલી ફરીયાદની તારીખથી આપણું પડે એ શબ્દો નવીન ઉમેરા છે. ત્રીજા પારેઆદમાં લવાજમની રકમ વહેલી ભરવામાં આવે તો તે ભરવામાં આવે ત્યાં સુધી એ શબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે. ત્રીજાના બીજા પારેઆદમાં “ આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવાના યોગ્ય કારણ છે એવી તે માછલોની ખાત્રી થાય તો તે સખસ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે ગુજરાન કરવાનું કહેતો હોય તોપણુ તે પ્રમાણે હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે આ શબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે. તે જુના કોડમાં તેના બદલામાં નિચેના શબ્દો હતા. “ અને તે પ્રમાણે જે સખસ પોતાની ખુશી બતાવ્યા છતાં જો તે માછલોની એમ ખાત્રી છે સદરહુ સખસ છીનાળુ કરે છે અથવા તે હમેશ પોતાની ઓરતની સાથે નિરદય પણાથી ચાલ્યો છે “ આ શબ્દો હતા તે કાઢી નાંખી ઉપર મુજબ નવીન ઉમેર્યા છે. છઠા પારેઆદનો બીજો પારેઆદ નવીન છે.

પારેઆદ સાતમો આદમો નવમો એ નવીન ઉમેર્યા છે.

બીજા પારેઆદ (૨) આ ઉપરથી કોર્ટને ગુજરાન બાબત ખર્ચ માત્ર તેના હુકમની તારીખથી આપવાનું ઠરાવવાને બદલે ફરીયાદની તારીખથી આપવાનું ઠરાવવાનો અધિકાર શેલ પુરતીદ્રવ્ય શકતી હોય જે માણસપર હુકમ કરવામાં આવે તે માણસ પર તે છોકરાનું ગુજરાન કરવાને માટે જોઈએ તેવા સાધનો જોઈએ મુસામત નારાયણ કુંવર વી. રોશનલાલ ૪ નો. વે. પ્રો. ૧૨૩ તથા પયગી વી. ધુવનાથ વિ. નોટસ ૧૮૮૨ પા. ૧૭૯ છોકરાનો બાપ ફક્ત મોળ વર્ષની ઉમરનો છે અને હજુ નિશાગમાં ભણે છે એટલીજ બાબતપરથી તે છોકરાના પાઠણ પોપણુ કરવામાંથી તે બચી જતો નથી મુસામત નારાયણ કુંવર વી. રોશનલાલ ૪ નો. વે. પ્રો. ૧૨૩ જે હીંદુ પોતાના બાપથી જુદો થયો નથી તેનાપર આ કલમ પ્રમાણે હુકમ થઈ શકે રાણી વી. રામાસામી ઈ. લો. રી. ૧૩ મ. ૧૭ પોતાની ફેજદારી કોર્ટ સસરાપર દીકરાની વહુ બાબત ભરણ પોપણુનો હુકમ કરી શકે નહીં રાણી વી. થાકુ પ મુ. હા. કો. રી. ૮૧ મુસામત નારાયણ વી. રોશનલાલ ૪ નો. વે. પ્રો. ૧૨૩ ઓરતનું માછલો આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરે તે પહેલાં જે સખસ પાસેથી ખોરાકી માગવામાં આવી છે. તેની તે ઓરત છે જે એવું સોધી કાઢવું જોઈએ ગુલામદાસની અરજી બાબત ઈ. લો. રી. ૧૬ મુ. ૨૬૯ આ બાબતો મતલબ ધણી ધણીઆનો લગ્ન સંબંધ જરી હોય તેવા બાબતો માટે છે ને જ્યારે લગ્ન સંબંધ બંદ પડે છે ત્યારે ભરણ પોપણુ બાબત કરેલો હુકમ પણ બંદ પડે છે ક્યારે ને કે વે પ્રસંગે લગ્ન સંબંધ બંદ પડે છે. તે સ્વાલનો ચુકાદો પણ

કારનો જે કાયદો હોય તે પ્રમાણે ચુકવવો જોઈએ. ને આ કાયદા પ્રમાણે નો જે લક છે. તે જ્યારે તેવો સંબંધ હોય ત્યારે જ બચતી શકાય. ને તે તેમનો કાયદા પ્રમાણે તુટે એટલે આ કલમ પ્રમાણે કરેલો હુકમ વધારે વખત રહેતો નથી. આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કર્યો ને તેમ છે મુસલમાને કાયદેસર છેડા છુટકો આપ્યો પછે તેનો અમલ થઈ શકે. નહીં. પણ ઈસ્તિની મુદત પુરી થતા સુધી તે પ્રમાણે થતો નથી. દીનમહમદની અરજી બાબત ઇ. લો. રી. ૫ અ. ૨૨૬ સ્ત્રી પુરૂષનો સંબંધ કાયમ છે એમ સાબીત થાય તો જ સ્ત્રીને ખોરાકી આપવાને માજીસ્ટ્રેટ હુકમ કરી શકે પણ આવી રીતનો સંબંધ કાયમ નથી એવી સાબીતી આપવામાં આવે તો તે કલમ મુજબ કરેલા હુકમને તે અટકાવી શકે છે અબદુર રોહમન વી. સખીના ઇ. લો. રી. ૫ ક. ૫૫૮ શીઆ જાતના મુસલમાને પોતાની રીત મુજબ લગ્ન કરેલું જે શીઆના નિયમ મુજબ ખોરાકી પોશાકી માગી શકે નહીં પણ જો તેની સ્ત્રી હોયતો આ કલમ પ્રમાણે માગી શકે લુદન શાહીયા વી. મીરજ હામરહાદ ઇ. લો. રી. ૮ ક. ૭૭૫ ધણી ધણીઆનો અનબનાવ એ જુદી ખોરાકીનું કારણ નથી ૬ વિ. રી. ૫૯ બાપના કેહ્યાથી સ્ત્રી ધણી જોડે રહેવા ના પાડતી હોયતો ન માગી શકે ૨૨ વિ. રી. ૩૦ સમજુતી કરી જુદા રહેતા હોયતો ખોરાકી ન માગી શકે. ત્રીકમલાલ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૦-૮-૯૬, પોતાની મેળે પોતાનું ગુજરાન ચલાવવાને અશક્ત હોય જે છોકરો બેહરો ને બોબડો છે ને જે ગુજરાન ચલાવવાને અશક્ત છે તે જો કે ઉમરે પુર્યો હોય તેપણુ ભરણુ પોષણુ માગવાને હકદાર છે ઢોડની અરજી બાબત ૫ નો. વે. પ્રો. ૨૩૭ **ઐરસ અથવા અન ઐરસ** અન ઐરસ છોકરાની મા બીજાની સ્ત્રી છે એટલા પરથી ફરીયાદ કાઢી ન શકાય કનાકા મ. હા. કો. રી. ૧૨-૧૦-૮૬ પરણેલી સ્ત્રી તેના અન ઐરસ છોકરા માટે ગુજરાનનો દાવો કરી શકે એટલા બોહળા આ કલમના શબ્દો છે. રોટરીઓ ઇ. લો. રી. ૧૮ મુ. ૪૬૮ છોકરાનું જે બાળક જન્મ્યું નથી તે બાળકના ભરણુ પોષણુ માટે કાંઈપણ હુકમ કરી શકાય નહીં મુ. સામત લારલી વી. બન્સીતી ચીટ ૩ નો. વે. પ્રો. ૭૦ છોકરાઓનો ભરણુ પોષણુનો લક તેમના બાપપર કાયદેસર રીતે છે અને તે ફરજ તેમના જાતના કાયદાથી કૃત્ત્વ થએલી છે ક મટ ઇ. લો. રી. ૧૯ મ. ૪૬૧ છોકરૂં તેનામા ના કબજામાં હોય તો છોકરાની ખોરાકી પોશાકી મલવાનો માને લક છે વધથી લીંગા મ. હા. કો. ૫-૧૨-૮૩ પણ જો તેમની મા છાનાળ હોય અને તેની મા તેના બાપની વગર રજા લઈ ગઈ હોય ને છોકરા તેની મા સાથે રહેવા ખુશી હોયતો હુકમ ન કરી શકાય. વેનકલા સુખધ્યાન મ. હા. કો. પ્રો. ૧૦-૯ ૮૬ **ગફલત કરે અથવા ના કહે** નાની ઉમરના છોકરાનું ગુજરાન કરવા ખુશી નથી એવો કેસમાં કાંઈ પુરાવો નથી પણ વિરૂધ રીતે તેણે કીધું છે કે જો તેની સાથે રહેતો ગુજરાન કરવા ખુશી છે તેમ છતાં ગુજરાન આપવા માટે હુકમ કરેલો તે રદ કર્યો પચુદાસ વી. શ્રીમોટી સુધામોની. ૮ એ. લો. રી. અપે. ૧૯, ૧૬ વિ. રી. ૬૨ ધણીએ પોતાની સ્ત્રીની ખોરાકી તરીકે દર માસે અમુક રકમ આપવી એવો માજીસ્ટ્રેટ હુકમ કરેલો તે હુકમ હાઈ કોર્ટે એવા કારણથી રદ કર્યો કે—સ્ત્રી જે તેણીના બાપના ઘરમાં રહેતી હતી તેણીનું ગુજરાન કરવાને માટે ધણીને પુછવામાં નહીં આવેલ ને બાપે પેસા લીધા શીવાય તેણીને ધણીને ત્યાં મોકલવાની ના પાડેલી એવું સાબીત થવાથી રદ કર્યું. મુ. સામત સોમરી વી. જીટન સૌનાર ૨૨ વિ. રી. ૩૦ ગફલત કરે તો પોતાની હકુમતમાં હોય તો ફરીયાદ સાંભળવી બેનબાઉ વી. બેનબાઉ ઇ. લો. રી. ૨૪ ક. ૬૩૮. **ગફલત કરવાનું અથવા ના કહવાનું પુરવાર થએથી** હુકમ કેસમાં પડેલા પુરાવાપરથી કરવો જોઈએ બીજા કેસની માહેતીપરથી કરવો ન જોઈએ લાપોટીડોમની વી. દીઆમુઝા ૮ વિ. રી. ૬૭

એ વાત ખરી છે કે ધણી પોતાની ઓરતનુ ગુજરાન કરવામા ગફલત કરે અથવા ના કેહ અને તે વાત પુરવાર કરવામા આવે ને ધણી સાથે રહેતો ગુજરાન કરવાની હા પાડે ને સ્ત્રી સાથે રહેવાની ના પાડે તો માજીસ્ટ્રેટ ધણી નિરદય પણાથી વર્તે છે એવા સમજાથી ગુજરાન આપવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે. પણ ધણીએ ભરણુ પોષણુ આપવાને ના પાડી ના હોય અથવા ગફલત કરી ના હોય પણ પોતાની ખુશીથી ધણીનુ ધરને આશ્રય છોડીને નિરદયપણે વર્તે છે એવુ કારણુ બતાવી જુદી ભરણુ પોષણુ માટે અરજી કરે તેવી અરજી સાંભળવાને અને નિરદયતાના પુરાવાપરથી લવાજમ આપવાનો અધીકાર નથી થોમ્સ સન અરજી બાબત ૬ નો. વે. પ્રો. ૨૦૫

૪. લો. રી. ૧૬ મુ. ૨૬૯ ગુલાબદાસ ભાઈદાસના કામની હકીકત એવી છે કે-ફરી-માદણુ મણીએ પોતાના ધણી ગુલાબદાસ પાસેથી ગુજરાન મલ્લવા અરજ કરી ગુલાબદાસે જવાબ આપ્યો કે-ફરીયાદણુ સાથે માફ લગ્ન હાંદુ લો પ્રમાણે કાયદેસર નથી તોપણુ તેને ધરમા રાખી ગુજરાન કરવા તઘ્યાર છુ પણ આ માગણી કમુત્ર ન કરી માજીસ્ટ્રેટે ઠરાવ્યુ કે-ગુજરાન આપવાની વાત ક. ૪૮૮ પ્રમાણે નથી કારણુ કે-લગ્નના કાયદેસરપણા વિશે વાંધાભે છે અને સ્ત્રી તરીકે રાખવાના કેહ છે. લાઈકોરટે માજીસ્ટ્રેટનો હુકમ રદ કર્યો અને તે એવુ કારણુ બતાવીને કે-ગુજરાન ચલાવવાની ગફલત કરી કીવાના કહી એવુ આ કામમા પુરવાર થયુ નથી અને માજીસ્ટ્રેટે આર્ડર કરતા પહેલા તે સામેત થયુ જોઈએ કે ફરીયાદણુ જેની પાસેથી માગે છે તે તેની ઓરત છે અને તેનુ ગુજરાન કરવાની ગફલત કરી છે કે ના પાડી છે આ કેસમા ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૩૭૧ થી જુદુ પડવામા આવ્યુ. ગુજરાનનો હુકમ કરતા પેહલા પુરતી સામેતી થવી જોઈએ અને પુરતી સામેતી એટલે સોગનપર કાયદેસર સામેતી એવો થાય છે જોન્ડા વી. પીઅરીડો સજોસાઇ ૧૩ વિ. રી. ૧૯. દર મહીને ગુજરાન મળવા અરજ કરી બાદ પક્ષકારો વચ્ચે દસ્તાવેજ થયો કે-અમુક ધર દાગીના ત્યા અમુક દર વર્ષ દાણા આપવા એવો કરાર થયો તે માજીસ્ટ્રેટને જાહેર કર્યો માજીસ્ટ્રેટે તેમના કરાર મુજબ ઠરાવ કર્યો ઠરાવ્યુ કે-માજીસ્ટ્રેટ મારીક રકમ ઠરાવી શકે આ કલમ પ્રમાણે ગણાય નહી ને આ કલમ મુજબ તે અમલમાં આણી શકાય નહી વીરમાલા નારયાની અરજી બાબત ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૨૮૩ ચોગ્ય લાગે ખોરાકી પોશાકીની રકમ નકી કરવી તે સરવે હકીકત જોઈને ત્યા જે ગુજરાન કરવા ના પાડે છે અથવા કમુર કરે છે તેની સ્થિતી જોઈને વ્યાજબી રકમ ઠરાવેવી પણ તે રકમ અમુક નકી ઠરાવવી જોઈએ છોકર જેમ જેમ મોટુ થયુ જાય તેમ તેમ ઠરાવેલી રકમ વધારવી એવો હુકમ કરવા માજીસ્ટ્રેટને અધીકાર નથી મુસામત મંગલો વી. જમનાદાસ ૨ નો વે. પ્રો. ૪૫૪ હલકે હલકે વધારીને ખોરાકી આપવાનો હુકમ કરવાનો અધીકાર માજીસ્ટ્રેટને આ કલમ પ્રમાણે નથી પણ આ કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમો ક. ૪૮૯ મુજબ વખતે વખતે ફેરફાર કરી શકાય ઉપેદ્રનાથ ઘલ વી. સોડાઇમનીદાસી ઇ. લો. રી. ૧૨ ક. ૫૩૫ રામધની અરજી બાબત ઇ. લો. રી. ૧૪ મ. ૩૯૮ કમુર ન પડે તે માટે માજીસ્ટ્રેટ જામીન લેવાનો હુકમ કરી શકે નહીરજ વિ. રી. ૭૨. જેટલી વાર તોડવામા આવે તેટલી વાર ખોરાકી ઠરાવેલો હુકમ ધણી વાર તોડીને કેટલાક માસનુ ચઢેલુ લવાજમ લેવાના દાવાનો એકજ મુકરદમામા નિરાકરણુ થાય છે અને હુકમ એકજ વાર તોડ્યો છે એવુ ગણી આ કલમ મુજબ એક માસ કરતા વધારે સજા કરવાનો અધીકાર નથી રાણી વી. નારણુ ઇ. લો. રી. ૯ અ. ૨૪૦ પ્રો. તા. ૧૯ અપ્રેલ સને ૧૮૭૧ ૬ મ. હા. કો. રી. અપે. ૨૨ વારંદ ને કેદની શીક્ષાનો હુકમ ધણીને હુકમ કરેલો કે-માસીક રકમ આપવી પછે

સ્ત્રીએ ફરીયાદ કરી કે—માસીક રકમ આપતો નથી ધણી પર સમન કાઢવામાં આવ્યો ને તેણે હાજર થઈ રકમ ભરી માછલેટે માસીક રકમ જાણી જુજી ન આવ્યાની કમુર માટે અમુક કેદની શીક્ષા કરી ઠરાવ્યું કે—માછલેટેને બાકી રહેલ રકમ માટે વારંટ કાઢવાની ફરજ પડી હોય તે શીવાય કેદની શીક્ષાનો હુકમ કરી શકે નહીં રાણી વી. મુસટાશ વિ. નોટસ ૧૮૮૧ પા. ૧૯. જેટલી રકમ લેણી થઈ હોય તે તમામ માટે એકજ વારંટ કાઢી શકે દર માસીના આવત જુદુ વારંટ કાઢી જુદી સજા કરી તે ગેરકાયદે ઠરાવ્યું ઇ. લો. રી. ૨૫ ક. ૨૯૧ આ કલમ પ્રમાણે જાણી જોઈને ગફલત કરવા બદલ કેદની શીક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય ને પાછલથી ગફલત કરનાર ચઢેલી રકમ આપે તો તેથી તે છુટો થવાનું માગી શકે નહીં બી-યાયા વી. મોઈડીન ઇ. લો. રી. ૮ મ. ૭૦ પણ ઇ. લો. રી. ૨૨ ક. ૨૯૧ સર્વેશ્વર ફરર વી. જીઅનનદાદાસીના કામમાં હાઇકોર્ટે ઠરાવ્યું કે—સ્ત્રીએ ધીણી સામે જુજરાન માટે જે હુકમ મેળવેલો તે જાનવી ત્રણ માસના ચઢેલા નાણા લેવા અરજ કરી બાદ ધણીને કેદ કરી આ વ્યે ધણીએ કેદ થતા પેલલા કોર્ટને અરજ કરી કે—સ્ત્રીતીમાં ફારફેર થયો છે ને આપવાને શક્તીમાન નથી તેમાં હુકમ કર્યો કે—ચઢેલી રકમ આપી બાદ પુરાવો રજુ કર્યો ને આ કલમ પ્રમાણે રકમ ન આપવાથી એક માસની સજા કરી બાદ તેના બાઈએ રકમ ભરી છોડવા માગણી કરી માછલેટે પૈસા લઈધા પણ છોડવા ના પાડી ધણીએ હાઇકોર્ટમાં અરજ કરી કે—૧ તેની સ્ત્રીતીનો ફારફેરનો પુરાવો આપવાની તક આપ્યા શીવાય હુકમ કર્યો છે માટે ગેરકાયદે છે ૨ સજા જાણી જોઈ હુકમ માનતો નથી એવી ખાત્રી થયા શીવાય થઈ શકે નહીં ૩ આ કલમ પ્રમાણે સજા પૈસા ન ભરવા માટે છે ને તે ભરે એટલે છોડવો જોઈએ ઠરાવ્યું કે—પહેલુ કારણ ચાલી શકે તેવું નથી જ્યાં સુધી એ હુકમ અમલમાં છે ત્યાં સુધી તે પ્રમાણે જાનવી થઈ શકે ૨ સજાનો હુકમ કરવા પહેલા જાણી જોઈ ગફલતથી આપતો નથી એમ સાબીત થવું જોઈએ ને તે સાબીત થયા શીવાય હુકમ કરવો તે કાયદા વિરૂધ્ધ છે ૩ જા માટે આ સજા કોર્ટના અપમાન માટે નથી પણ પૈસા લેવાના માટે છે ને તે પૈસા ભરે એટલે તેને છોડી મુકવો જોઈએ. આ કલમ પ્રમાણે હુકમ થયા બાદ ધણીએ અમુક ઉચક રકમ લઈ તેણીનો ખોરાકી પોશાકીનો હક છોડી દીધો છે એવી અરજ કરીને અરજ પ્રમાણે સાબીત થાય તો અવલનો કરેલો હુકમ અમલમાં આણી શકાય નહીં. રંગામાં વી. મહમદઅલી ઇ. લો. રી. ૧૦ મ. ૧૩. પ્રથમ ખોરાકી પોશાકી માટે કીમીનલ કોર્ટથી અમુક રકમ આપવા હુકમ થયો બાદ ધણીએ લખના હક પુરા પાડવા દીવાણી કોર્ટથી હુકમ નામું મેલવ્યું તો પછે કીમીનલ કોર્ટનો હુકમ દીવાની કોર્ટના હુકમનામાની તારીખથી અમલમાં આવી શકતો નથી. લીપોટીદુમાની વી. ટીખામુડો ૧૩ વિ. રી. ૫૨ જનરલ કલોઝ એકટ પ્ર-માણે કેદ એટલે સખત કે આસાન સમજવી ને કલમ પ્રમાણે એક વારંટ ને એક શીક્ષા સમજવી પણ એકલા વારંટને એકલી શીક્ષા નહીં રાણી વી. નારાયન ઇ. લો. રી. ૯ અ. ૨૪૦. સ્ત્રી ધણીથી જુદો રહે છે તે તેમના કાયદા પ્રમાણે બરાબર છે કે નહીં તે નક્કી કરવું જોઈએ ગુલાબદાસની અરજ બાબત ઇ. લો. રી. ૧૬ મુ. ૨૬૯. કોલાશન બીબી વી. શેકદીદાર બક્ષ ૨૪ વિ. રી. ૪૪ માં હાઇ કોર્ટે નિચે મુજબ જણાવ્યું આ પ્રકારના મુકદમામાં સ્ત્રીનાની હોય તો તે પક્ષકાર ન ગણાય પણ તે સ્ત્રી જેના ઘરમાં રહે તે તેનો આપ પક્ષકાર ગણાય ને તેથી બાપને તપાસવો જોઈએ ને લગ્ન બાબત લગ્ન થએલું છે કે નહીં તેની ચોકશી કરવી અને તેનો પુરાવો મળવો જોઈએ અને સ્ત્રી ધણી સાથે રહેવા લાયક થઈ છે કે નહીં ને પક્ષકારો વચ્ચે ભેગા ન રહેવા કાંઈ કરાર થયો છે કે કેમ તે

તપાસવું જોઈએ સ્ત્રી ધણી સાથે રહેવા ના પાડે તો તેના કારણનો વિચાર કરવો જોઈએ ને અને પક્ષકાર તરફથી જે પુરાવો રજુ થાય તે લેવો જોઈએ લાપોટી વીટીખા. ૮ વિ. રી. ૬૭ માં એ પોતાના પુખ્ત ઉમરના અનૌઝ્યારસ છોકરાને તેના આપને સોંપી દેવું એવો હુકમ કરવા કોરમાં માજીસ્ટ્રેટને અધીકાર આપ્યો નથી મા ના પાડે તો તેથી ગુજરાન આપવાનો પેલ્લતો કરેલો હુકમ ખંદ કરવાનું કારણ મળતું નથી કેટલાક કેસોમાં સ્ત્રીઓ અને કુટુંબના માણસો ગુજરાનના સ્વાલનો નિર્ણય કરતી વખતે છોકરાનો કાયદેસરવાળી કોણ છે તેવો સ્વાલ ઉઠાવે છે પણ માજીસ્ટ્રેટને તે સ્વાલનો નિર્ણય કરવા અધીકાર નથી લાલદાસ વી. નીકનજે ૫. લો. રી. ૪ ક. ૩૭૪. અમુક રકમ આપવી ને તે ન આપેતો અમુક સળ ભોગવવી એવો હુકમ ગેરકાયદે છે ૫ મ. લા. કો. રી. ૩૪. યોગ્ય કારણ છે “આ શબ્દો જુના કો-ડના છીનાળુ કરે છે અથવા તે હમેશ નિરદયપણાથી આવ્યો છે” આ શબ્દ કાઠી નાંખીને તેના બદલે મુકવામાં આવેલ છે તેની બાબતમાં બીલ જે મુકવામાં આવેલું તેમાં નિચે મુજબ જણાવ્યું છે કે-છેવટના શબ્દો હીંદુને બીજી સ્ત્રી કરવાને પ્રતીબંધ નથી ને તેણે બીજી સ્ત્રી કરી છે તેટલાપરથી પ્રથમ નીયમમાં જે ફારફેર કર્યો છે તે ઉપરથી ગુજરાનના ખર્ચ વિષે હુકમ કરતી વખતે માજીસ્ટ્રેટને વધારે મુખત્યારી વાપરવાનો અધીકાર મલકે એવો ઠરાવ કરવાની જરૂર એટલા પરથી થઈ છે કે એક રીપોર્ટ થએલા મુકદ્દમાના ઠરાવ પ્રમાણે કોઈ પણ સ્ત્રીનો વર બીજી કોઈ પણ સ્ત્રી જોડે લાગુ હોય તો પણ (માત્ર એવી સ્ત્રી હીંદુ સ્થાનના ફોજદારી કાયદા મુજબ છીનાળાનો ગુન્હો થવા જોગી પરણેલી સ્ત્રી ન હોવી જોઈએ) તેને તેના વર સાથે રહેવાની ફરજ પાડી શકાય છે અથવા તેની ગુજરાન મળવા બદલનો હુકમ દુખાવી શકાય છે તે ૬. લો. રી. ૧૭ મ. ૨૬૦ રાણી વી. મનાથા આચારીના કામમાં ઠરેલું કે-સ્ત્રી પોતાને માટે ગુજરાન મળવા આ કલમ પ્રમાણે અરજ કરી ધણી ગુજરાન કરવાની ના પાડતો નથી પણ સ્ત્રી ધણી સાથે રહેવાની એવા કારણથી ના પાડે છે કે-તેને રાખ રાખી છે ઠરાવ્યું કે-છીનાળુ એ શબ્દ છે તેનો અર્થ ઈ. પી. કો. ક. ૪૯૭ મુજબ કરવો જોઈએ ધણીની ખરાબ ચાલ એ છીનાળુ નથી ને તેથી સ્ત્રી રહેવાની ના પાડે છે તે યોગ્ય નથી ને સ્ત્રીને સ્ત્રી તરીકે રાખી ગુજરાન આપવું સ્ત્રીને ગુજરાન માગવાનો હક થતો નથી અર્ગમ વી. તુલકાનમ ૬. લો. રી. ૭ મ. ૧૮૭. કોઈ હીંદુને જે સ્ત્રીઓ હોવાથી તેણે પેલ્લ લી સ્ત્રીને ઘરમાં રાખી દાણા વિગેરે આપ જીંદું રાંધવા દેવું પણ ધણી ધણીઆણી તરીકે બેગા રહેવા ના પાડી તો તે જુના કાયદાના કલોઝમાં આવતું નથી એમ ઠરાવેલું મરાઠા વી. કંડાવા ૬. લો. રી. ૬ મ. ૩૭૧ પણ આથી વિરૂધ્ધ ૬. લો. રી. ૧૬ મુ. ૨૬૯ ગુલાબ દાસ ભાઈદાસના કામમાં ઠરાવ્યું. પ્રથમના કાયદામાં એ શબ્દ હતા જે કાઠી નાંખવામાં આવ્યા છે તેના સંબંધમાં ઠરેલું કે-નિર્દયપણાથીવર્તે છે એ શબ્દના અર્થ પ્રમાણે તેની જાતને ધન થવી જોઈએ એવું જરૂરનું છે એમ નથી પણ શરીરને ધન કરવા શીવાય બીજી રીતે પણ નિરદયપણુ કાયદા પ્રમાણે હોય છે રકમીન વી. પીસરીલાલ ૬. લો. રી. ૧૧ અ. ૪૮૦. કોઈ પુરૂષ અને સ્ત્રી એકઠા રહી શકે નહી તેજ કારણ ઉપરથી સ્ત્રીને જીદી ખોરાકી અપાવવાનું હુકમનામું કરવાનું કારણ નથી મુસામત જસમત વી. સુનતઅલી ૬ વિ. રી. ૫૯.

છીનાળુ કરે છે પારેઆદ ૪ થો તથા ૫ મો. ગુજરાન આપવા ધણીને હુકમ કર્યો બાદ ધણીએ છીનાળુ કરે છે માટે હુકમ રદ કરવા અરજ કરી તે અરજ છીનાળુ કરે છે તેવું અપ્રીત ન થયાથી રદ કરી ફેર અરજ તેજ કારણ બતાવીને ફરી માજીસ્ટ્રેટ છીનાળુ કરે છે એમ ગણી ગુજરાનનો હુકમ રદ કર્યો ઠરાવ્યું કે-રેસજીડિકેટ છે એક વખતે ચુકાદો થએ-

લી બાબત ફરીથી માછલેટ કાયદા વિરૂધ સાંભળી હતી અને તેથી પેદલાના માછલેટ કરેલા હુકમની અવગણના અને લોકીકત પરથી બંદ કરવાનો હુકમ કાયદા વિરૂધ હોવાનો લાર્ધતી વી. રામદયાલ ઇ. લો. રી. ૫ અ. ૨૨૪. અમુક રકમ સ્ત્રીને આપવી એવો માછલેટ હુકમ કર્યા પછી સ્ત્રીની બદલાલ સામેત કરી શકે છે ને તે સાબીત થાય તો અવગણના કરેલો હુકમ રદ કરી શકે છે ચક્ર વી. ઇશ્વર ભુદર ૮ મુ. હા. કો. રી. ૧૨૪. મુજરાન માટે કરેલો હુકમ શા માટે ન બળવવો તે વિરૂધ કારણ બતાવવા કરમાવ્યા થી ધણીએ પોતાની સ્ત્રીને છોડે ફાડી આપ્યો આ કલમ પ્રમાણે થયાથી હાવ્યુ કે-ધણીની અરજ સાંભળવી ફેરવી શકાય તો પણ બ્યાં સુધી એવી રીતનો ફેરફાર થયો નથી ત્યાંસુધી તે હુકમ પ્રમાણે બંધાયેલ છે નીદર આરાટ વી. જુરાર્થ ૧૯ વિ. રી. ૭૩. ઇમામી જાતના કોઈ મુસલમાન વોહરાએ પોતાની સ્ત્રી જે હતીજા જાતની હતી તેણે અમુક રકમ આપવા માછલેટ હુકમ કર્યો હોય તેથી છેડાછુટકો આપવાનો હક જતો નથી અને આવી રીતે છોડે ફાડી આપ્યા પછી માછલેટના હુકમનો વધારેવાર અમલ પણ થઈ શકે નહીં એકજ વખતે ત્રણવાર રદ કરીને તલાકબીદત અથવા જેરસીરતા મુજબ છોડે ફાડી આપ્યો હોય તે ગ્રંથકારના ધારવા મુજબ પાપ ગણાય છે પણ તે કાયદા વિરૂધ ગણાતુ નથી અબદુલ હસમલજની બાબત ઇ. લો. રી. અ. ૭ મુ. ૧૮૦ તથા કાસમબાઈ વી. સ્ત્રી કરબાર્થ ૮ મુ. હા. કો. રી. ૯૫.

પારેઆફ્ર છોડા. આ બાબ પ્રમાણેનું પ્રોસીડીંગ સંક્ષીપ્ત રીતે ૨૨ માં બાબ પ્રમાણે ન કરવું જોઈએ પણ ક. ૩૫૫ પ્રમાણે પુરાવો દાખલ કરવો જોઈએ કાલીદાસી વી. દુરગા ચરન નાર્મક ઇ. લો. રી. ૨૦ ક. ૩૫૧. **મુકાએલુ બીલ** આના વિશેષ હાવ પરથી માછલેટને સમન કરેલો સખસ દુરાચરથી જેરલાનર રહે ત્યારે કામ ચલાવતો તે પક્ષકાર પાસેથી મુજરાન બાબત હુકમનામું કરવાનો અધીકાર મળશે આવી જાતનો મુકદ્દમા પાછુ ચાલુ કરવા ના સંબંધમાં પણ આમાં હાવ દાખલ કર્યો છે. **પારેઆફ્ર સાતમે.** આ કલમ પ્રમાણેનું પ્રોસીડીંગ એ દીવાની સ્વરૂપનું છે અને પુરાવા એકટની ક. ૧૨૦ પ્રમાણે જેની સામે ફરીયાદ હોય તે પોતાને ખુદ પોતાના સાહેદ તરીકે બોલાવી શકે તુરમહમદ વી. બીસમલાખન ઇ. લો. રી. ૧૬ ક. ૭૮૧ ટાકીબીબી વી. અબદુલાખાન ઇ. લો. રી. ૫ ક. ૫૩ હીરાલાલ વી. સાહે બખન ઇ. લો. રી. ૧૮ અ. ૧૦૭. પ્રથમના કોડમાં પારેઆફ્ર નોહતો અને નવીન વધારેલ છે ને તેથી ઉપરના ફેસલાનું સ્વરૂપી કરણ થઈ ગયું છે. **મુકાએલુ બીલ** આ ઉપરથી સમન કરેલા સખસને પોતાને ખુદ પોતાના તરફથી સાહેદ તરીકે તપાસવવાનો અધીકાર મળે છે. **પારેઆફ્ર નવમે.** મુકાએલુ બીલ આ ઉપરથી આવા મુકદ્દમામાં માછલેટની હકુમત હાવી છે રીપોર્ટ કરેલા મુકદ્દમાઆ બાબતના સંબંધમાં કોઈ પણ સ્પષ્ટ હાવ થતા નથી. આ પારેઆફ્ર નવીન છે અને નવીન પારેઆફ્રથી ઇ. લો. રી. ૧૩ અ. ૩૪૮ તથા ઇ. લો. રી. ૯ મુ. ૪૦ ફેસલા નકામા છે જે એ ફેસલા એક મેકથી જુદા હતા પ્રથમના ફેસમાં બ્યા સ્ત્રીને ફેસલાનું કરવું હોય તે યોગ્ય કોર્ટ ગણાય ને બીજા ફેસલામાં જેની સામે ફરીયાદ કરી હોય તે જે કોર્ટની હકુમતમાં તે કોર્ટ યોગ્ય ગણાય. જે માછલેટ ખોરાકી આપવાનો હુકમ કર્યો હોય તે ધણી પોતાની હકુમતની બાહાર હોય તો પણ ચઢેલી ખોરાકી આપવા માટે વારંટ કાઢી શકે. રાણી વી. પમાયા ઇ. લો. રી. ૪ મ. ૨૬૦. **આ કલમ પ્રમાણેના માછલેટ.** જે માછલેટને આ કલમ પ્રમાણે અધીકાર છે તેણે પોતાની જાતે તપાસ કરવી જોઈએ ને તપાસ કરવા તથા રીપોર્ટ કરવા મેકુડ

કલામ માજીએટને ત્યાં મોકલી શકે નહી. વેંકડા વી. પરામા ઇ. લો. રી. ૧૧ મ. ૧૯૯.
 ફેસજીડીકેટા આ કલમ પ્રમાણે પુરાવો લીધા પછી અરજી કાઢી નાંખીને અધીકારવાળા
 માજીએટ ફેસજો આપ્યો હોય તો નવેસરથી ફરીયાદ ચલાવવાનો માજીએટને અધીકાર નથી
 મુસામત જામોટી વી. ગડલોકામર ૧ ક. લો. રી. ૮૯ તથા હીનાગુ કરે છે એ નિચે ઇ. લો.
 રી. ૫ અ. ૨૨૪ નો ફેસજો જીવો. ફરીયાદ ગુજરાન મળવાની ફરીયાદ એ ગુન્હાની ફરીયાદ
 નથી લીધ ડોક્ટેનસેસ વી. મલોન પંજળ રી. ૧૮૮૫ નુ પા. ૨૬ દીવાની સ્વરૂપની છે નર
 મલમદ વી. જીસમજાળન ઈ. લો. રી. ૧૬ ક. ૭૮૧. ફરીયાદ થયા શીવાય આ કલમ
 મુજબ હુકમ કરવાનો અધીકાર છે તુ-ટોડની બાબત ૫ નો. વે. પ્રો. ૨૩૭. અરજદાર પ્રોસેસ
 ફી ન આપેતો તે કારણથી આ કલમ પ્રમાણે કરેલી અરજ રદ ન કરવી જોઈએ પોનો
 મલતી અરજ બાબત ઈ. લો. રી. ૧૬ મ. ૨૩૪. અપીલ આવા હુકમ ઉપર અપીલ ચાલી
 ગઈતી નથી ગુલામહુસેન ચોધરીની અરજ બાબત ૭ વિ. રી. ૧૦ આ પ્રોસીડીંગ જીડીશી-
 અલ ગણાય છે પણ અપીલ ચાલતી નથી રાણી વી. ડકુખીનાઈરા ૫ મુ. હા. કો. રી. ૮૧.
 દીવાણી કોર્ટના ઠરાવથી થતો પ્રતીબંધ ગુજરાન માટે અમુક કરાર કરી દસ્તા-
 વેજ કરેલો જેનો અમલ દીવાણી કોર્ટ ન કર્યા તેથી તેઓની અનચારસ છોડીના ગુજરાનને
 માટે અરજ કરવાનો તેનો હક છે તેમજ હુકમ કરવાનો અધીકાર છે જનમીસલખેક અરજ
 દાર ૧૭ વિ. રી. ૪૯ આ કલમ પ્રમાણે કાયદેસર રીતે ગુજરાન માટે હુકમ કર્યો હોય તો
 પછે દીવાણી કોર્ટથી હક સ્થાપીતનુ એવું હુકમનામું મેળવ્યું હોય કે-જેના લાલમાં હુકમ કર્યો
 છે તે ગુજરાન મેલવવા હકદાર નથી તે હુકમનામું આ કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમને રદ કરી શકે
 નહી સખદોમની વી. કાદીરડોમી ૨૦ વિ. રી. ૫૮ નો આધાર લેવામાં આવ્યો સુભદ્રા વી. ખાસુ
 દેવો ઇ. લો. રી. ૧૮ અ. ૨૯ સ્ત્રીએ ધણી સામે કરારનો અમલ કરવા દીવાનીમાં દાદ માગી
 જે દાંવા દાદી નાંખેલ તેથી આ કલમ મુજબ ફરીયાદ કરવાને પ્રતીબંધ નથી ૧૭ વિ. રી. ૪૯.

૪૮૯. ૪૮૮ મી કલમ પ્રમાણે માસિક લવાજમ જે કોઈ શખસને મળતું
 હોય તે શખસની, અથવા તેજ કલમ પ્રમાણે પોતાની
 લવાજમમાં ફેરફાર કરવા ઓરતને અથવા બાળકને માસિક લવાજમ આપવાનો
 આમત. હુકમ જે શખસની ઉપર કર્યો હોય તે શખસની, હાલ-
 તમાં ફેરફાર થયો છે એવું પુરવાર થયેથી તે લવાજમમાં
 પોતાને થોડ્ય લાગે એવો ફેરફાર કરવાને તે માજીએટ મુખત્યાર છે. માત્ર એટ
 લુંજ કે જો તે સદરહુ લવાજમ વધારે તો અકંદર દર મહિનાની રકમ પચાસ
 રૂપિયાથી વધારે થવી નહિ જોઈયે.

૪૯૦. ગુજરાનનો હુકમ જે શખસના લાલમાં કર્યો હોય તે શખસને,
 અથવા તેનો કોઈ વાલી હોય તો તેને, અથવા જે શખ-
 ગુજરાનનો હુકમ અમલમાં સને તે લવાજમ આપવાનું હોય તેને, વગર ખરચે તે
 લાવવા બાબત. હુકમની એક નકલ આપવી; અને જે શખસની ઉપર તે
 હુકમ કર્યો હોય તે શખસ જે જગાએ હોય તે જગામાં
 કોઈપણ માજીએટની એવી ખાત્રી થાય કે હુકમના પક્ષકાર તેજ છે, અને જે
 લવાજમ દેવું થયું છે તે લવાજમ આપ્યું નથી, તો સદરહુ હુકમ અમલમાં
 લાગવાનો અધિકાર સદરહુ માજીએટને છે.

બાબ ૩૭ મો.

હેબીયસકાર્પસના જેવા પ્રકારના હુકમ બાબત.

૪૯૧. (૧) કલકત્તા, મદ્રાસ તથા મુંબઈ માંહેની ઈનસાફની હાઇકોર્ટ-હેબીયસકાર્પસના માંની કોઈપણ હાઇકોર્ટને દુરસ્ત લાગે ત્યારે, તે હેઠળ જેવા પ્રકારના હુકમ લખ્યા મુજબ ફરમાવવાને મુખત્યાર છે—

- (અ) પોતાની મામુલ અસલ દિવાની હુકમતની હદ માંહેના કોઈ શખસની કાયદા મુજબ તજવીજ થવા માટે તે શખસને પોતાની આગળ આણવો.
- (બ) સદરહુ હદ માંહે સરકારી અથવા ખાનગી પેહેરામાં ગેરકાયદેસર અથવા ગેરવાજબી રીતે અટકાવી રાખેલા કોઈ શખસને છોડી દેવો;
- (ક) સદરહુ હદમાંહે આવેલી કોઈપણ તુરંગમાં અટકાવી રાખેલા કોઈ કેદીને સદરહુ કોર્ટમાં જે કામ ચાલુ હોય અથવા જે કામની ચોક્કસી કરવાની હોય તે કામમાં સાહેદ દાખલ તપાસવા માટે તેને તે કોર્ટની આગળ આણવો.
- (ડ) ઉપર કહ્યા મુજબ અટકાવી રાખેલા કોઈ કેદીને કોઈ કોર્ટ માર્શિયલની આગળ અથવા ગવર્નર જનરલ ઇન કાઉન્સિલ તરફથી કહાડેલા કોઈપણ કમિશનને આધારે કામ કરનારા કોઈપણ કમિશનરોની આગળ ઈનસાફ થવા સારૂ અથવા સદરહુ કોર્ટ માર્શિયલની અથવા કમિશનરોની આગળ જે બાબત ચાલુ હોય તે બાબત સંબંધી તેને તપાસવાસારૂ સદરહુ કોર્ટ માર્શિયલનો અથવા કમિશનરોની આગળ આણવો.
- (ધ) સદરહુ હદ માંહેના કોઈ કેદીનો ઈનસાફ થવા સારૂ તેને એક પેહેરામાંથી ખત્તીને બીજા પેહેરામાં લઈ જવો; અને
- (ફ) પકડવાના હુકમ ઉપરથી શેરીફ શિપીકાર્પસનું રિટર્ન મોકલે એટલે સદરહુ હદ માંહેના કોઈ પ્રતિવાદીને જાતે આણવો.
- (૨) સદરહુ પ્રકારની દરેક હાઇકોર્ટ, આ કલમ મુજબની બાબતોમાં કામ ચલાવવાની રીત સંબંધી નિયમન કરવા સારૂ વખતે વખતે કાનુનો કરવાને મુખત્યાર છે.

(૩) આ કલમ માંહેનો કોઈપણ મજકુર બંગાલાના સન ૧૮૧૮ ના રાજકારણ વાસ્તે બંદીખાનામાં આવેલા માણસો બાબતના કાયદા પ્રમાણે મદ્રાસના સન ૧૮૧૯ના ૨ જ કાયદા પ્રમાણે અથવા મુંબઈના સન ૧૮૨૭ના ૨૫ મા કાયદા પ્રમાણે અથવા સન ૧૮૫૦ના રાજકારણ વાસ્તે બંદીખાનામાં આવેલા માણસો બાબતના અથવા સન ૧૮૫૮ ના રાજકારણ વાસ્તે બંદીખાનામાં આવેલા માણસો બાબતના આક્ટ પ્રમાણે અટકાવી રાખેલા શખસોને લાગુ નથી.

ભાગ ૯ મો.

પુરવણી ઠરાવો.

ખાખ ૩૮ મો.

પબ્લિક પ્રાસિકયુટરખાખત (એટલે સરકાર તરફથી ફરિયાદ પક્ષનું કામ ચલાવવા સાડ ઠરાવેલા માણસ ખાખત)

૪૯૨. (૧) સામાન્ય રીતે અથવા ગમે તે મુકદમામાં અથવા ગમે તે નિર્દીષ્ટ કરેલા વગરના મુકદમાઓ સાડ કોઈપણ સ્થાનિક ક્ષેત્રમાં એક અથવા વધારે અમલદારો (જેમને પબ્લિક પ્રાસિકયુટરો કહેવા તેમને) નિમવાને ગવર્નર જનરલ ઇનકાઉન્સિલ અથવા સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

(૨) સેશન કોર્ટમાં ઇનસાફ થવા સાડ કમિટ કરેલા કોઈપણ મુકદમામાં પબ્લિક પ્રાસિકયુટર ગેરહાજર હોય, અથવા કોઈપણ પબ્લિક પ્રાસિકયુટર નિમ્થોજ ન હોય, ત્યારે બીજો જે શખસ આસિસ્ટન્ટ ડિસ્ટ્રિક્ટ મુપરિટેન્ડન્ટથી ઉતરતા દરજ્જાનો પોલીસ અમલદાર ન હોય તે શખસને તે મુકદમાના કારણ સાડ પબ્લિક પ્રાસિકયુટર નિમવાને જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટ, અથવા જીલ્લા માજિસ્ટ્રેટના નિર્બંધ હેઠળ રહીને પેટાતુકડી માજિસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—સરકાર તરફથી પબ્લિક પ્રોસીક્યુટર એ પક્ષકાર છે પણ ફરીયાદી નહીં એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે—સાર્વજનિકને હરકત કરતાં તેમજ કોઈ માણસને નુકસાનકારક ને સર્વ ફેાજદારી ફરીયાદમાં સરકાર એ પક્ષકાર છે પક્ષકાર એ શબ્દ તેના કાયદાના અર્થમાં તેની ક્ષીમીનલ પ્રોસીજર કોડમાં જગા નથી દરેક કેસ પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર ચલાવે છે ને ખાનગી સખસ કામ ચલાવવાનું વકીલને મુચવે તો તે વકીલ “પબ્લીક” પ્રોસીક્યુટરના ફરમાવ્યા પ્રમાણે કરે છે. પ્રોસીડીંગ હમેશા સરકારને તોહમતદાર વિરૂધ્ધ ગણાય છે સરકાર પોતે ચલાવે અથવા પોતાના નામથી બીજાને પરવાનગી આપે રાણી વી. મોરારજી ગોકલદાસ ઇ. લો. રી. ૧૩ મુ. ૩૮૯. કોઈ ખાનગી ફરીયાદીને કેસ ચલાવવાની મંજૂરી આપવામાં આવે અગર ના આવે તો પણ તે વકીલને શીખવી શકે—જે વકીલોને હાઇકોર્ટ સરકયુલર મુજબ હાજર થવાનો હક છે. અને તે ઉપરથી સરકારી વકીલ વકીલોની મદત લઈ શકે છે સેસન જડજે રજુઆત ચલાવેલો દરેક કેસ ચલાવવાને માટે સરકારી વકીલ હમેશા ખાનગી માણસે કરેલા વકીલની મદદ લઈ શકે છે અને એમ કરવાથી કેસમાં તેનો પોતાનો ગોઠવણ કરવાનો હક જતો રહે તો નથી વકીલની મદત એક વખત મંજૂર રાખવામાં આવી હોય તો કેસની પછીની રજુઆતોમાં (એકંદર કરતો વખતે ને ફરીયાદીનો પ્રત્યુત્તર લેતો વખતે) તે ખાતલ કરી શકાતું નથી નારાયણ મ. એન્ડશીની ખાખત ૧૧ મુ. હા. કો. રી. ૧૦૨. પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર જે કેસ ચલાવે તેમાં તેનું બીલકુલ હીતના જોઈએ જે માજિસ્ટ્રેટ પ્રથમ કેસની તબવીબ કરી તોહમ તદ્દરને ગુન્હેગાર ઠરાવેલો તે માજિસ્ટ્રેટને પછીથી તેજ કેસમાં પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર તરીકે નિમવામાં આવે તો તે ઘણું વાંધા ભરેલું છે રાણી વી. કાશીનાથડીકર ૮ મુ. હા. કો. રી. ૧૨૬.

પબ્લીક પ્રોસીક્યુટરની દરજ્જા છે કે-તેને પ્રમાણિકપણે સરકાર તરફથી કામ કરવું તેના ધરાદો ગેરવાજબી શિક્ષા કરાવવાનો નહીં પણ સરકાર તરફથી જે વ્યાજબી ઇનસાફ થાય તે જોવાનું કામ છે રાણી વી. ફરગા ઇ. લો. રી. ૧૬ અ. ૮૪.

૪૯૩. પબ્લિક પ્રોસીક્યુટરને સોંપેલા હરકોઈ મુકદ્દમાની ચોકસીનું, ઇનસાફનું અથવા અપીલનું કામ જે કોઈપણ કોર્ટમાં ચાલુ હોય તે કોર્ટમાં તેને લખેલા કોઈપણ મુખત્યારનામાં વગર હાજર થઈને જોલવાનો અખત્યાર છે; અને સદરહુ પ્રકારના કોઈપણ મુકદ્દમામાં કોઈપણ શખસની ઉપર કોઈપણ કોર્ટમાં ફરિયાદ ચલાવવા માટે કોઈપણ સખસ કોઈ પ્લીડરને નીમે, તો ફરિયાદનું કામ પબ્લિક પ્રોસીક્યુટરે ચલાવવું, અને જે પ્લીડરને એ પ્રમાણે નિમ્નો હોય તેણે તે મુકદ્દમામાં તેના હુકમ પ્રમાણે ચાલવું.

૪૯૪. ગવરનર જનરલ ઇન કૌન્સિલે અથવા સ્થાનિક સરકારે નિમેલો કોઈ પણ પબ્લિક પ્રોસીક્યુટર જયુરીથી ઇનસાફ કરવાના મુકદ્દમાઓમાં જયુરીનો ઠરાવ કહી સંલગાવતા પેહેલાં અને બીજા મુકદ્દમાઓમાં ફ્રેંસલો આપતાં પેહેલાં કોર્ટની સંમતીથી કોઈપણ શખસની ઉપર ફરિયાદનું કામ ચલાવવાનું છોડી દેવાને મુખત્યાર છે; અને આ પ્રમાણે કામ ચલાવવાનું છોડી દેવામાં આવેથી,--

(અ) જે તોહમતનામું તથ્યાર કરતાં પેહેલાં એ પ્રમાણે કામ ચલાવવાનું છોડી દેવામાં આવે તો તોહમતવાળાને છોડી મુકવો;

(બ) જે તોહમતનામું તથ્યાર કર્યા પછી એ પ્રમાણે કામ ચલાવવાનું છોડી દેવામાં આવે તો અથવા આ કાયદા પ્રમાણે તોહમતનામાની જરૂર ન હોય ત્યારે, તોહમતવાળા ઉપર ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવો.

ટીકા—ક. ૪૯૨ પ્રમાણે ડીસ્ટ્રિક્ટ માજિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટમાં અમુક કેસ ચલાવવાને માટે પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર નિમેલો તો તે પ્રોસીક્યુટરને આ કલમ પ્રમાણે ખેસ પાછો ખેચી લેવાનો અધીકાર નથી રાણી વી. માધવો ઇ. લો. રી. ૮ અ. ૨૦૧ કમીટ કરેલા તોહમતદારને ડીસ ચાર્જ ન કરી શકાય પણ એકવીટ એટલે ગુન્હો ના સાબિત ઠરાવવો જોઈએ સીવરામ ઇ. લો. રી. ૧૨ મ. ૩૫.

૪૯૫. (૧) કોઈપણ મુકદ્દમાની ચોકસી અથવા ઇનસાફનું કામ કરનાર કોઈપણ માજિસ્ટ્રેટ ગવરનર જનરલ ઇન કૌન્સિલની પ્રથમ મંજૂરી લઈને સ્થાનિક સરકાર જે દરજ્જાનો ઠરાવે તેથી ઉતરતા દરજ્જાના પોલીશ અમલદાર શિવાય બીજા કોઈપણ શખસને ફરિયાદ પક્ષનું કામ ચલાવવાને

ફરિયાદપક્ષનું કામ ચલાવવાની પરવાનગી.

પરવાનગી આપવાને મુખત્યાર છે; પણ આડવોકેટ જનરલ, સ્ટાંડીંગ કૌન્સેલ, સરકારી સોલિસિટર, પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર અથવા બીજા જે અમલદારને સ્થાનિક સરકારે આ બાબત સામાન્ય રીતે અથવા વિશેષ કરીને અધિકાર આપેલો હશે તે અમલદાર શિવાય બીજા કોઈપણ સખસને સદરહુ પરવાનગી વગર એ પ્રમાણે કામ ચલાવવાનો હક નથી.

(૨) આવા કોઈપણ અમલદારને, ફરિયાદનું કામ છોડી દેવા બાબત ૪૯૪ મી કલમમાં જે અધિકાર ઠરાવ્યો છે તેવો અધિકાર છે, અને તે કલમના ઠરાવો એવા અમલદારે કામ ચલાવવાનું છોડી દીધું હોય તેને લાગુ પડશે.

(૩) ફરિયાદ પક્ષનું કામ ચલાવનાર કોઈપણ સખસ પોતાની જાતે અથવા કોઈ પ્લીડરની મારફતે એમ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૪) જે ગુન્હાને સારૂ તોલમતવાળા ઉપર ફરિયાદ ચાલતી હોય તે ગુન્હા વિશેની તપાસમાં કંઈપણ લાગ લીધો હોય તેવા પોલીસ અમલદારને ફરિયાદ પક્ષનું કામ ચલાવવાની પરવાનગી આપવામાં આવશે નહિ.

ટીકા-એડવોકેટ જનરલ સ્ટેન્ડીંગ કાઉન્સલ અને સરકારી સોલીસિટર અથવા સ્થાનિક સરકારે મોઘમ અથવા ખાસ નિમેલા બીજા કોઈ અમલદાર શિવાય કોઈ પણ માણસ કાઉન્સલ અથવા હાઈકોર્ટના વકીલ હોય તો પણ પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટની પરવાનગી શિવાય કોઈ પણ કોર્ટદારી કેસમાં કામ ચલાવવાનો હક કરી શકે નહીં રાણી વી. બુટોકીસોદાસ ઇ. લો. રી. ૬ ક. ૫૮.

સેસન કોર્ટમાં પોલીસ અમલદારને કામ ચલાવવાની મંજૂરી આપવાનો રીવાજ ધણો જ વાંધો ભરેલો છે રાણી વી. રામચંદર સીરકાર ૧૩ વિ. રી. ૧૮ આ કલમથી સને ૧૮૬૭ ના ૭ માં એક્ટની ક. ૨૩ ૨૬ થઈ જતી નથી તે અમલમાં છે રાણી વી. હોંડરાપા ઇ. લો. રી. ૮ મુ. ૫૩૪ કોર્ટદારી મુકદ્દમામાં પ્લીડર તોલમતદાર તરફથી તેમજ ફરીયાદી તરફથી હાજર થઈ શકે છે ચંદ્રચરલ ૧૪ વિ. રી. ૨૩.

બાબ ૩૯ મો.

જમીન બાબત.

૪૯૬. જમીન નહિ લઇ શકાય એવા કોઈ ગુન્હાનું તોલમત જે સખસ ઉપર આવ્યું હોય તે શિવાય બીજા કોઈપણ સખસને જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસ થાણું હોય તે અમલદાર વગર વાર? પકડે અથવા અટકાવી રાખે, અથવા કોઈ કોર્ટની આગળ તે સખસ હાજર થાય અથવા તેને આણવામાં આવે, અને તે સખસ સદરહુ અમલદારના પહેરામાં હોય ત્યારે અથવા સદરહુ કોર્ટની આગળ કામ ચાલતું હોય ત્યારે કોઈપણ ધખતે જમીન આપવાને તક્યાર હોય, ત્યારે તેને જમીન ઉપર છોડવો; પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જે સદરહુ અમલદારને અથવા કોર્ટને દુરસ્ત લાગે, તો તે સદરહુ સખસ પાસેથી જમીન લેવાને બદલે તે સખસ હાજર થવા બાબત

— કેવે પ્રસંગે જમીન લઇ શકાય તે બાબત.

આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે વગર જમીને એક ખત કરી આપે એટલે તેને છોડી દેવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—તોહમતદારને જમીન ઉપર છોડવા બાબત જે પ્રોસીડીંગ થયું હોય તે જુડી શીઅલ પ્રોસીડીંગ છે અને તેથી હાઇકોર્ટ તે સાંભળી શકે મનીકમ વી. કવીન ઈ. લો. રી. ૬ મ. ૬૩. તોહમતદારે હાઇકોર્ટને જમીન ઉપર છોડવા અરજ કરેલી જે અરજમાં કેસ ચલાવનાર માજીસ્ટ્રેટ સામે તથા ગવર્મેન્ટ બીજા આફીસર સામે કેસમાં લગતી નહીં તેવી નીંદાવાળી હકીકતો જણાવેલી તે અરજ દાખલ કરવા ના પાડી પાછી આપી ફુરંટની અરજીની બાબતમાં ઈ. લો. રી. ૧૫ મુ. ૪૮૮. તોહમતદારને જ્યારે હાજર થવાની માફી કરી હોય ત્યારે હાજર થવાનું ખત લેવું જરૂરનું હોય તો તેની પાસેથી લેવું જોઈએ પણ એન્ટનું નહીં ને તેમાં જ્યારે જાતે અથવા એન્ટને હાજર કરવા તે ખતથી બંધાયો હોય ને તેનો એન્ટ હાજર ન થયાતો ખતની ગુન્હેગારી આપવાને તે જવાબદાર થાય છે રાણી વી. લલુભાઈ જસાભાઈ પ. મુ. હા. રી. ૬૪. જ્યારે સમન્સ કેદની સુનાવણી મુલતવી રાખવામાં આવે ત્યારે બીજી સુનાવણીએ તોહમતદાર હાજર રહેવાનો મુચરકો તેની પાસેથી લેઈ શકાય છે ૬ નો. વે. પ્રો. ૩૬૬. માજીસ્ટ્રેટને કાયદો જમીન લેવાની ખાસ મનાઈ ન કરે તો જમીન લેવાની ના પાડી શકે નહીં. કુકરસીંગ ૧ ક. હા. રી. ૧૩૦ સારી ચાલના જમીન લેવાનું કામ બંદ રાખવામાં આવે તો જમીન તોહમતદારના હાજર થવાના માગી શકાય ૬ નો. વે. પ્રો. ૩૬૬ જમીન લેવાનું હેતુ માત્ર તોહમતદાર હાજર રહે તે છે પણ શીક્ષા કરવાના ધરાદાથો નહીં ચાલીસ ૨ ક. વિ. નો. ૧૨૫.

૪૯૭. (૧) જમીન નહીં લઈ શકાય એવા કોઈપણ ગુન્હાનું તોહોમત

જે સખસની ઉપર આવ્યું હોય તે સખસને જે અમલ-

જમીન નહિ લઈ શકાય એવો ગુન્હો હોય તો જમીન ક્યારે લેવાનો અધિકાર છે.

દારના હવાલામાં કોઈ પોલીસ થાણું હોય તે અમલદાર

વગર વારંટ પકડે અથવા અટકાવી રાખે, અથવા કોઈ

કોર્ટની આગળ તે સખસ હાજર થાય અથવા તેને

આણવામાં આવે, ત્યારે તેને જમીન ઉપર છોડવાનો

અધિકાર છે, પણ જે ગુન્હાનું તોહોમત તે સખસની ઉ-

પર મુકયું હોય તે ગુન્હો તેણે કર્યો છે એમ માનવાના વાજબી સબબ જણાય તો તેને એ પ્રમાણે છોડવો નહિ.

(૨) જે પ્રસંગ પ્રમાણે, તપાસ, ચોક્કસી અથવા ઇનસાફ ચાલતો હોય ત્યારે કોઈપણ વખતે સદરહુ અમલદારને અથવા કોર્ટને એમ જણાય કે તોહોમતવાળાએ સદરહુ ગુન્હો કર્યો હોય એમ માનવાના વાજબી સબબ નથી, પણ તેના તકસીર બાબત વધારે ચોક્કસી કરવાનાં પુરતાં સબબ છે, તો સદરહુ ચોક્કસી થતાં સુધી તોહોમતવાળાને જમીન ઉપર છોડવો, અથવા સદરહુ અમલદારની અથવા કોર્ટની નજરમાં આવે તો, આ કાયદામાં આગળ ઠરાવ્યા પ્રમાણે તોહોમતવાળો હાજર થવા માટે વગર જમીને ખત લખી આપે તો તેને છોડવો.

(૩) આ કલમ પ્રમાણે જે સખસને છોડવામાં આવ્યો હોય તે સખસને, આ કાયદા પ્રમાણે ચાલતાં કોઈપણ કામમાં પછી કોઈપણ વખતે, પકડાવવાને અને તેને કેદમાં મોકલવાને હરકોઈ મુખત્યાર છે.

ટીકા—જમીન પર છોડવાની આમતનો ચુકદો કોર્ટ પોતે કરવો જોઈએ પણ પોલીસ પર તે ચુકવુ ન જોઈએ. ઈમ્પ્રેસ વી. ગાઇત્રી પ્રોસનો ધોસબ ઇ. લો. રી. ૧૫ ૬. ૪૫૫.

જ્યારે તોહમતદારને છોડી દેવામાં આવે ત્યારે જમીન માગવા નહીં પણ જ્યારે તોહમતદારને છોડી ન મુક્યો અને વધારે ઇન્કવાયરી પર કેસ મુલતવી રહ્યો હોય ત્યારેજ લઈ શકાય રામલાલ ટેવારી વી. સુદારામ ૧૦ વિ. રી. ૩૪.

સાહેદી લીધા શીવાય તોહમતદારને વ્યાજખી કારણસર કેદમાં મોકલવાનો હુકમ કરવાને અખતીયાર છે પુરાવો મળી આવે તેવું હતું પણ માજીસ્ટ્રેટને એમ જરૂર લાગ્યું કે—સાહેદીઓ લેવાનું મોકુફ રાખ્યાથી વધારે પુરાવો મળી આવશે કે ને લેવા માંડે બધો સામટો લેવામાં આવશે એ ઉપરથી એમ ઠરાવ્યું કે—માજીસ્ટ્રેટ બતાવેલું કારણ જો કે સોગન પર નોહતું તો પણ ફરીથી કેદમાં મોકલવાનો પાંચ દીવસ અને વધારાના ચાર દીવસનો હુકમ વ્યાજખી રીતે કરેલો હતો તોહમતદારને પોતાના વિરૂધ્ધે પુરાવો જેમ અને તેમ જલદીથી લખી લેવરાવવાનો હક છે અને તેની સાથે ઘણા પુરાવો છે અથવા આવી શકે છે એવું છે એવો પુરાવો ઘણાં ખત સુધી રાખી મુકવાનું કારણ નથી મી. હરતાન જડજનો મત સાહેદીઓની જુબાની લેવામાં માજીસ્ટ્રેટ વિલંબ કરે અને રજુઆત બંદ રાખીને તોહમતદારને ફરીથી કેદમાં મોકલે તો મુકદમામાં સ્પષ્ટ રીતે તેણે બતાવવું જોઈએ કે—શા કારણથી આવી રીતે કરવાની જરૂર પડી રાણી વી. મનીકામ ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૬૩.

તોહમતદારને પહેલવેલો માજીસ્ટ્રેટની રૂબરૂ લાવી કેસની ફરીથી તપાસ કરવાને માટે તેને પાછો કેદમાં મોકલવાનો ફરીયાદી માગણી કરે તો બરોસો રાખવા લાયક ખજર પોલીસ ને મળી હતી અને તોહમતદારે ગુન્હો કર્યો છે એક સાધારણ રીતે પોલીસ અમલદારની જુબાનીથી સાબેત થાય તો તે બસ છે પણ તોહમતદારને કેદમાંથી ફરીથી આવ્યા પછી તપાસ ને માટે ફરીથી કેદમાં મોકલવાની જરૂર જણાય તો તેના જમીન લેવાનું વાજખી રીતે ના પાડવાને માટે માજીસ્ટ્રેટને ગુન્હો કરવાનો કેટલોક સ્પષ્ટ પુરાવો મળી આવવો જોઈએ અને કેદમાં મોકલતી વખતે ગુન્હો કરવાનો પુરાવો મેળવવાની અગત્ય વધતી જાય છે રાણી વી. ચોતુ સ્વામી ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૬૯. કેદમાં ફરીથી મોકલવાનો હુકમ તોહમતદારની સમક્ષ કરવો જોઈએ ફરીથી કમીટ કરતી વખતે એટલા માટે જરૂર છે તેને જમીનદાર કરવાની અરજ કરવાનું બની આવે રાણી વી. મોહશયંદર બાનરજી ૪ એ. લો. રી. ૧ પુરતા કારણ વગર ને પુરાવાની ગેરહાજરીમાં તેને જલમાં મોકલવાને માજીસ્ટ્રેટને કાયદા મુજબ અધીકાર નથી રાણી વી. સુરેન્દ્રનાથ ૫ એ. લો. રી. ૨૭૪ આ કલમ પ્રમાણે જમીન ચોકસી ચાલતી હોય તે દરમિયાન લેવાના છે પણ છોડી મુકવાનો હુકમ કર્યા પછી ફરી પુરાવો મળી આવે તો હાજર થવાના માટે જમીન માગી શકે નહીં રામલાલ વી. સુકરામ ૧ એ. લો. રી. ૨૬ સદાસીવ ઇ. લો. રી. ૨૨ મુ. ૫૪૯ ના કેસમાં પારસન્સ જડજો જણાવ્યું કે—“ અમે આશા રાખીએ છીએ કે જ્યાં સુધી તોહમતદારો ગુન્હેગાર ઈથી ન હોય ત્યાં સુધી માજીસ્ટ્રેટોએ તેમની સાથે દયાળુરીતે વર્તશે ” વળી ઠરાવ્યું કે— જમીનપર છોડવા ના કરેલો હુકમ ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટ રદ કરી શકે નહીં હુકમ અયોગ્ય હોય તો હૈ કોર્ટમાં મોકલવો.

૪૯૯. આ બાબ પ્રમાણે કરી આપવાના દરેક ખતની રકમ, મુકદમાની

હકીકત તરફ યોગ્ય લક્ષ આપીને, મુકદમ કરવી, અને તે જમીન લેવાનું અથવા અતિશય લારે હોવી નહિ જોઈએ; અને કોઈ પણ મુકદમાની રકમ આંછી દમામાં કોઈ પણ રાખસના જમીન લેવાનું અથવા કોઈ

કરવાનું ફરમાવવાનો અ- પોલીસ અમલદારે અથવા માછજોડે માગેલા જામીનની ધિકાર. રકમ ઓછી કરવાનું ફરમાવવાને હાથ કોરટ અથવા સે-શન કોરટ સુખત્યાર છે, પછી તે મુકદ્દમામાં ગુન્હો સાબિત થયાના ઠરાવ ઉપ-રથી અપીલ ચાલતી હોય કે નહિ હોય તોપણ.

૪૯૯. (૧) કોઈપણ રાખસને જામીન ઉપર અથવા તેના પોતાના ખત ઉપર છોડતા પેહેલાં જેટલી રકમ, પ્રસંગ પ્રમાણે, પો-તોહમતવાળાનું તથા લીસ અમલદારને અથવા કોરટને, પુરતી જણાય તેટલી જામીનોનું ખત. રકમનું ખત સદરહુ રાખસે કરી આપવું, અને તેને જા-મીન ઉપર છોડવામાં આવે ત્યારે એક અથવા વધારે પુરતા જામીનોએ સદરહુ ખત કરી આપવું, એવી સરતે કે ખતમાં જણાવેલે વખતે તથા જગાએ સદરહુ સખસ હાજર થશે, અને, પ્રસંગ પ્રમાણે, તે પો-લીસ અમલદાર અથવા કોરટ જુદી રીતે ફરમાવે ત્યાં સુધી, તે તે પ્રમાણે હા-જર થયા કરશે.

(૨) જો તેવી જરૂર હોય તો, વળી જામીન ઉપર છોડેલા સખસ ને હુકમ કોરટમાં, સેશન કોરટમાં અથવા બીજી કોરટમાં તોહમતનો જવાબ દેવાને જ્યારે ફરમાવવામાં આવે ત્યારે હાજર થવાને તેને તે ખતથી બાંધી લેવો.

ટીકા—તોહમતદારને નાઉઝાની કચેરીમાં હમેશ હાજર રાખવાને માટે જુમેદાર છે એવી સરતથી કોઈ જામીનદાર જામીન થયો હતો તેમા ઠરાવ્યું કે—જો કોર્ટ જામીનદારની કબુલાત શીવાય તોહમતદારના જામીનો મુચરકો લઈ કોઈ કામને માટે તે જગો છોડવાની તે-ને રજા આપી તો જામીનદાર તે મુચરકાથી ત્યાંને માટે તેમજ પછીથી કેસ બીજી કોર્ટમાં મોકલવામાં આવ્યો હોય તો તેને માટે પણ છુટો થઈ જાય છે. રાણી વી. મોયાલાલ ૧૩ વિ. રી. ૫૩ કોર્ટ કેસમાં પ્રથમની તજવીજ ચાલે ત્યાં સુધી જામીનદાર તોહમતદારને હાજર રાખવાને માટે જામીન ખત કરી આપી જુમેદાર થયા હોય તો પ્રથમની તજવીજ પુરી થયા પછી અને સેસન કોર્ટમાં કેસ ચાલતી વખતે તોહમતદાર નાસી ગયો હોય તો તેઓની મિલ-કત સરકાર દાખલ કરવાનો હુકમ થઈ શકે નહીં. કરીમુદીન અરજદાર ૯ વિ. રી. ૩૬

૫૦૦. (૧) તે ખત કરી આપવામાં આવે એટલે તુરત જ સખસે હા-જર થવા બાબત તે ખત કરી આપ્યું હોય તે સખસને પેહેરામાંથી છોડી દેવા છોડી મુકવો; અને તે તુરંગમા હોય, ત્યારે જે અમલ-દારના હવાલામાં તે તુરંગ હોય તે અમલદારની ઉપર તોહમતવાળાના જામીન લેનારી કોરટે છોડી દેવાનો હુકમ મોકલવો, અને તે હુકમ પોહોંચેથી સદરહુ અમલદારે તેને છોડી મુકવો.

(૨) આ કલમમાંહેના અથવા ૪૯૬ મી અથવા ૪૯૭ મી કલમ-માંહેના કોઈ પણ મજકુરથી એમ સમજવું નહિ કે જે બાબતના સંબંધમાં તે ખત કરી આપ્યું હોય તે શિવાય બીજી કોઈ બાબત સાફ અટકાવી રાખવા લાયક કોઈ સખસને છોડવાની જરૂર છે.

૫૦૧. જો જુલથી, દગાથી અથવા બીજી રીતે કાચા જામીન કબુલ કર-વામાં આવ્યા હોય, અથવા પછવાડેથી તેઓ કાચા

પ્રથમ વિધેલા જમીન કાચા હોય ત્યારે પુરતા જમીન આપવાનો હુકમ કરવાનો અધિકાર.

થાય, તો કોરટ પકડવાનું વારંટ કાઢાડીને જમીન ઉપર છોડેલા સખસને પોતાની આગળ આણવાનું ફરમાવવા ને અને પુરતા જમીન ખોળી આપવાને તેને હુકમ કરવાને, અને એ પ્રમાણે કરવામાં તે કસુર કરે તો તેને તુરંગમાં મોકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૫૦૨ (૧) જમીન ઉપર છોડેલા કોઈ સખસે હાજર રહેવા બાબત તથા હાજર થવા બાબત જેઓ જમીન થયા હોય તે સઘળા અથવા હરકોઈ જમીન સદરહુ ખેત તદ્દન અથવા જેટલું પોતાની સાથે સંબંધ રાખતું હોય તેટલું રફ કરવાની અરજ કોઈપણ વખતે કોઈ માલજેટને કરવાને મુખત્યાર છે.

જમીનને છુટા કરવા બાબત.

• (૨) સદરહુ અરજ કર્યા ઉપરથી તે માલજેટ પોતાનું પકડવાનું વારંટ કાઢાડાને એ પ્રમાણે છોડેલા સખસને પોતાની આગળ આણવાનું ફરમાવવું જોઈયે.

(૩) સદરહુ સખસ તે વારંટની રૂયે હાજર થાય અથવા તે પોતાની મેળે આવીને તાબે થાય એટલે તે માલજેટ તે ખેત તદ્દન અથવા જેટલું અરજદારોની સાથે સંબંધ રાખતું હોય તેટલું રફ કરવાનું ફરમાવવું અને સદરહુ સખસને બીજા પુરતા જમીન ખોળી આપવાનું કેહેવું, અને જો તે એ પ્રમાણે ન કરે, તો તેને પેહરામાં મોકલવાને તે માલજેટ મુખત્યાર છે.

બાબ ૪૦ મો.

શાહેદોની જખાની લેવા સાડ કમિશનો બાબત.

૫૦૩. (૧) આ કાયદા પ્રમાણે કોઈ ચોકસીનું, ઈનસાફનું અથવા બીજું કામ ચાલતું હોય તે દરમિયાનમાં કોઈ પ્રેસિડેન્સી શાહેદને હાજર થવાનું ક્યારે માફ કરવાનો અધિકાર છે.

માલજેટને, જજી માલજેટને, સેશન કોરટને અથવા હકોરટને એમ જણાય કે ઈનસાફનો હેતુ પાર પાડવા માટે કોઈ શાહેદની જખાની લેવાની જરૂર છે, અને ધણી વાર લાગ્યાવગર અથવા ઘણા ખર્ચ થયા વગર અથવા ઘણી અડચણ પડ્યા વગર સદરહુ શાહેદને હાજર કરી શકાતો નથી, અને તેટલી બધીવાર લગાડવી, ખર્ચ કરવો અથવા અડચણ કરવી તે વાત મુકદ્દમાની હકીકત ઉપરથી વ્યાજબી નથી ત્યારે સદરહુ માલજેટ અથવા કોરટ તે શાહેદ હાજર ન થાય તો ચાલે એવું ઠરાવવાને મુખત્યાર છે, અને જે જલ્લા માલજેટની અથવા પેહલા વર્ગના માલજેટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાંહે સદરહુ શાહેદ રહેતો હોય તે જલ્લા માલજેટની અથવા પેહલા વર્ગના માલજેટની ઉપર સદરહુ શાહેદનો પુરવો લેવા સાડ કમિશન મોકલવાને મુખત્યાર છે.

કમીશન મોકલવું તથા તે મુજબ કામ ચલાવવાની રીત.

(૨) જ્યારે તે શાહેદ હિંદુસ્તાનમાંના કોઈપણ રાજના અથવા સરદારના મુલકોમાં રહેતો હોય અને તેમાં હિંદુસ્તાનની બ્રિટિશ સરકાર તરફ નો અમલદાર હોય, ત્યારે કમિશન સદરહુ અમલદાર ઉપર મોકલવાનો અધિકાર છે.

(૩) જે માજીસ્ટ્રેટની અથવા અમલદારની ઉપર તે કમિશન મોકલવામાં આવે તે માજીસ્ટ્રેટ અથવા અમલદારે, અથવા જે તે જલ્લા માજીસ્ટ્રેટ હોય તો તેણે, અથવા પેહેલા વર્ગના જે માજીસ્ટ્રેટને તે આ બાબત નિમે તે માજીસ્ટ્રેટ, જે જગ્યાએ તે શાહેદ હોય ત્યાં જવું અથવા તે શાહેદને પોતાની આગળ સમન કરી બોલાવવો, અને આ કાયદા પ્રમાણે વારંટના મુકદમાઓનો ધનસાફ કરવા સાફ જખાની લખી લેવાની જે રીત ઠરાવી છે તે રીતે જખાની લખી લેવી, અને સદરહુ પ્રકારના મુકદમાઓનો ધનસાફ કરવા સાફ જે અધિકાર આપેલા છે તે અધિકાર આ કારણ સાફ ચલાવવાને તે માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે.

(૪) સદરહુ કમિશન પેટા કલમ (૨) માં કહેલા પ્રકારના કોઈ અમલદાર ઉપર મોકલ્યું હોય ત્યારે, તે અમલદારને તે કમિશનની રૂયે જે અધિકાર તથા કામ હોય તે અધિકાર તથા કામ પોતાના હાથ હેઠળના જે અમલદારના અધિકાર બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાંના પહેલા વર્ગના માજીસ્ટ્રેટના અધિકાર કરતાં ઓછા નહિ હોય તેને સોંપવાને તે અમલદાર મુખત્યાર છે.

ટીકા—પારેગ્રાફ ૪ થો નવીન છે. સાહેદની ફોજદારી કેસોમાં પદ્ધતિમાં રહેનાર સ્ત્રીઓ કોર્ટમાં જતે હાજર થવામાંથી બાતલ થવાનું હક તરીકે માગી શકે નહીં. ફોજદારી કેસોમાં દેશની રીતબાત અને રીવાજ પ્રમાણે કોઈ સાહેદી જાહેરાત જગે ન આવી શકે તો તેની જુખાની કમીશનથી લેવાની પરવાનગી કોર્ટ “અવધ” એ શબ્દથી આપી શકે આપુ લેવાના કેસમાં ફરીયાદીએ પોતે પદ્ધતિમાં રહેનાર સ્ત્રી છે એવી તકરાર બતાવી કમીશનથી જુખાની લેવા અરજ કરી ઠરાવ્યું કે—સ્ત્રી પોતે ફરીયાદી હોવાથી ને સાહેદ તરીકે ન હોવાથી તેની જુખાની કમીશનથી લેવી કે કેમ એ સ્વાલના સંબંધમાં તેણીનો દરજ્જો તદ્દન બદલ્યો જાય છે અને તેથી કરી કેસની હકીકત જોતા તેણી જુખાની કમીશનથી ન લેવી જોઈએ પણ જતે હાજર થવું જોઈએ તો હામતદારની રૂયર કાયદા પ્રમાણે ફરીયાદીની જુખાની લખી લેવાને માટે કોર્ટે એમ જોઈવણ કરવી જોઈએ કે—જેથી કરીને તે સ્ત્રી પોતે પોતાનો હક જાળવી શકે એમ સુચના કરી ઘણી ઠીલ ને ખરચ થાય અને ઘણીજ અવધ પડ્યા શીવાય ફોજદારી કામમાં કમીશનથી જુખાની ન લેવી ફરીદુન નિશાની અરજ બાબત ઇ. લો. રી. ૫ અ. ૯૨ ફોજદારી કેસમાં કોઈ પદ્ધતિમાં રહેનારી સ્ત્રીને સાહેદી તરીકે બોલાવવામાં આવી હોય તો કોર્ટમાં જતે હાજર રહેવામાંથી બાતલ રહેવાનો તેણીનો હક છે અને કમીશનથી જુખાની આપવાનો તેણીનો હક છે હરોમુંદરી ચોધરી ધનની અરજ બાબત ઇ. લો. રી. ૪ ક. ૨૦ દખનિયારાની ઇ. લો. રી. ૧૫ ક. ૭૭૫ જેકે કીમીનલ પ્રોસીજર કોડમાં પદ્ધતિની સ્ત્રીઓ ને હાજર કરવાનું માફ કરવા બાબત કાંઈ નિયમ નથી તોપણ તેવાને હાજર થવા ફરજ પાડવીને સાફ નથી તેમ તેઓની તપાસણી કોર્ટ શીવાય બીજે ઠેકાણે કરવી એવો ચોક્કસ નિયમ પણ થઈ શકે નહીં. જ્યાં માજીસ્ટ્રેટ પદ્ધતિની સ્ત્રીની જુખાની લેવાની જરૂર છે એમ ધારે ને તે હાજર થવા સામે વાંધો લે તો હાઇકોર્ટે તેમાં ફરમાવ્યું કે—કોર્ટમાં કોઈ રૂમ ખાલી હોયતો ત્યાં કોર્ટ તથા તોહમતદાર તથા તેમના વકીલની રૂયર તે ખાલી રૂમમાં લેવાની તજ

વીજ કરવી. ને જો તેવી સવડ ન હોયતો પોતાની ખાનગી રૂમમા અથવા કોર્ટની કોઇ રૂમમા લેવી બસંત બીબીની અરજ બાબત ઇ. સો. રી. ૧૨ અ. ૬૯ કોઇ માણસનુ કામ પીલકોડની કલમ ૪૧૧ મુજબ ચાલતી વખતે સેસન જડજો ને મિલકત સંબંધી ગુન્હો થયો હતો તે મિલકતના માલિકની અને કામ ચાલતી વખત આ કલમ પ્રમાણે કમીશન કાઢીને લીધેલી તેની સ્ત્રીની અને તેના ચાકરોની જુબાનીઓ પુરાવા એકટની ક. ૩૩ મુજબ કેદીની વિરૂધ પુરાવામાં લીધી આ જુબાનીઓ પુરાવામા લેવાનુકારણ સેસન જડજો બતાવ્યું હતુ કે-સાહેદીઓને બોલાવવાને રૂપિયા ૫૦૦ ખર્ચ લાગે છે જે ખર્ચ કરવુ ગેરવાજબી છે. અને વળી તેઓને આવવાને ઘણી અધવડ છે. તે જુબાનીઓ તોહમતારારની જાતને લાગુ પડે તેવી નથી પણ ફક્ત મિલકત ઓળખવા માટેની છે ઠરાવ્યુ કે-જુબાનીઓ ગેરવાજબી રીતે પુરાવામા દાખલ કરી હતી પુરાવા એકટની ક. ૩૩ મુજબ સાહેદીઓની અડચણ જો કાંઈ કારણ નથી અને મિલકત તેજ છે એ સાબીત કરવાનો સવાલ ઘણોજ અગત્યનો છે. અને તે સ્વાલના સંબંધમાં સાહેદીઓની જુબાનીઓ ઘણીજ ઉપયોગી છે ને તેના ઉપર આખા કેસનો આધાર છે ખર્ચના કારણના સંબંધમા કેહવાનુ જે આખા કેસમા આધાર તે સાક્ષીઓની જુબાનીઓ ઉપર હતો અને તોહમતદારે જે સાક્ષીઓની જુબાની કમીશનથી લીધી હતી તે સાહેદોની ઉલટ તપાસ કરી નથી ને વળીને સ્થીતીપર વિચાર કરતા તેને ઉલટ તપાસ કરવાનુ બની આવે તેમ નથી એ બાબતો ધ્યાનમા લેતા ખર્ચની રકમ ગેરવાજબી છે એમ ધારી શકાતુ નથી વળી ઠરાવ્યુ કે-આવી જાતના કારણોથી આ કલમ મુજબ સેસન જડજો કમીશન કાઢ્યુ તે વાજબી નથી. રાણી વી. બર્ક ઇ. સો. રી. ૬ અ. ૨૨૪ હાઇકોર્ટમા સેસનનુ કામ ચાલતુ હતુ ત્યારે કમીશન કાઢવાની ના પાડી ને એક કારણ બતાવીને તે અસંતોષ કારક અને તોહમતદારને જો ખમ થાય તેક લાગે તો કમીશન કાઢી શકાય નહી રાણી વી. કાઉનસેલ ઇ. સો. રી. ૮૬-૮૯૬ હાઇકોર્ટમા ફોજદારી કેસની તપાસ ચાલતી વખતે કોઈ શાક્ષીની જુબાની કમીશનથી લીધી હોય તો તે પુરાવામા લઈ શકતી નથી પણ પુરાવા એકટની ક. ૩૩ મુજબ દાખલ થઈ શકે તેવી હોય અથવા ૧૮૭૫ ના એક્ટ ન માની ક. ૭૬ મુજબ હુકમ કાઢી લીધી હોયતો તેવી જુબાની પુરાવામા દાખલ થઈ શકે છે. રાણી વી. ડબ્લીપ્રસાદ ઇ. સો. રી. ૬ ક. ૫૩૨ એક હીંદુ સ્ત્રીને બચાવ તરફથી સાહેદીમા બોલાવવાનો સમન્સ થયો હતો તેણે આ કલમ પ્રમાણે કમીશનથી જુબાની લેવા અરજ કરી કારણ કે તે પડદા નથી ન સ્ત્રી હતી તેની હીંદુ મંડળમા તેની આજુને એમ લાગે તેમ હતુ ઠરાવ્યુ કે-તે અરજ આ કલમ પ્રમાણે બચાવ કરી છે. ને તેની કમીશનથી જુબાની માજીસ્ટ્રેટના કોર્ટના જોડે ધર લીધુ છે ત્યાં લેવી. ને ખર્ચ બધુ તેણે આપવુ જોઈએ ડીનટારીની ડેબીની અરજ બાબત ઇ. સો. રી. ૧૫ ક. ૭૭૫ ચીફ પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ તેની આગળ તપાસ ચાલતી હતી તે વખતે કમીશન કાઢેલુ તે જુબાની હાઇકોર્ટની આગલ ક. ૫૦૭ પ્રમાણે પુરાવામા લઈ શકાય નહી ને વલી ઠરાવ્યુ કે-પુરાવા એકટની ક. ૩૩ પ્રમાણે તે પુરાવામા દાખલ થઈ શકે નહી કમીશન અપ્રેસ વી. એ, એમ, જેકોબ ઇ. સો. રી. ૧૯ ક. ૧૧૩ પણ નવો સુધારો જુવો ક. ૫૦૭ નો પારેઆઈ બીજો હાઇકોર્ટમા ફોજદારી કેસ ચાલતી વખતે કોઈ સરકારીનો કરે સાક્ષી આપવાને મુચરકો આપેલો ને પછીથી સરકારી કામને માટે બહાર ગામ જવાનો હુકમ થયો અને વખત સરકાર ચાલતી વખતે હાજર થઈ શકે તેવુ ન હોયતો હાઇકોર્ટ ક. ૭૬ મુજબ તેવા માણસનુ જુબાની તેના જતા પેહલા કમીશન કાઢી લઈ શકાય છે કારણ કે તેની જુબાની કેસમા એટલી બધી જરૂરી નથી કે કોર્ટમા તેની હાજરીની જરૂર હોય ને કોર્ટમા હાજર હોય મુખ્ય તપાસ તમા ઉલટ તપાસ તેમ કમીશનમા થાયતો તે બચાવ છે હમપ્રેસ વી. બાળ ગંગા ઇરિટીલ ક.

ભો. રી. ૬ મુ. ૨૮૫ હાઈકોર્ટને ફાળવેલી કેસમાં હકુમતની આધાર કમીશન કાઢવાને અધીકાર નથી રાણી વી. મુરગાયેટી ઇ. ભો. રી. ૫ મુ. ૩૩૮ પ્રયાદીને કમીશનથી સાહેદીઓ લેવી હોયતો તેને ચોક્કસ સર થતા પહેલાં અરજ કરવી જોઈએ જ્યુરી સોગન લે અને ચોક્કસી સર થયા પછી અરજ કરેલી તે ના કમુલ કરી. રાણી. વી. જે કોઈ ઇ. ભો. રી. ૧૮ ક. ૧૧૩.

૫૦૪. (૧) જો તે શાહેદ કોઈપણ પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં હોય, તો કમિશન કાઢાડનારો માલ્સ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટ તે કમિશન સદરહુ પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટની ઉપર મોકલવાને મુખત્યાર છે, અને તે ઉપરથી તે પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટ સદરહુ શાહેદ જાણે પોતાની આગળ કોઈ ચાલુ મુકદ્દમામાં સાહેદ હોય એ પ્રમાણે તેને હાજર થવાની જરૂર પાડવાને અને તેની જગ્યાની લેવાને મુખત્યાર છે.

(૨) આ કલમમાં હેના કોઈપણ મજકુરથી એમ સમજવું નહિ કે સન ૧૮૭૬ ના ગુલામોના ધંધા બાબતના આક્ટની ૩ જી કલમપ્રમાણે કમિશનો કાઢાડવાનો હકુકોર્ટને જે અધિકાર છે તેને બાધ થશે.

૫૦૫. કાયદાપ્રમાણે ચલાવેલા કોઈપણ કામમાં કમિશન કાઢાડયું હોય તે કામના પક્ષકારો, જે સવાલો તે કમિશન મોકલનારો માલ્સ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટ તકરારી બાબતને લગતા ધારે તેવા પોતપોતાના સવાલો લખીને મોકલવાને મુખત્યાર છે, અને જે માલ્સ્ટ્રેટની અથવા અમલદારની ઉપર તે કમિશન મોકલવામાં આવે તે માલ્સ્ટ્રેટ અથવા અમલદારે સદરહુ સવાલો ઉપર તે શાહેદની જગ્યાની લેવી જોઈએ.

(૨) સદરહુ પ્રકારનો હરકોઈ પક્ષકાર તે માલ્સ્ટ્રેટની અથવા અમલદારની આગળ પ્લીડરની મારફતે, અથવા જો તે પેહેરામાં ન હોય તો, જાતે હાજર થવાને મુખત્યાર છે, અને સદરહુ શાહેદની તપાસણી ઉલટ તપાસણી તથા ફરી તપાસણી (જેમ હોય તેમ) કરવાને મુખત્યાર છે.

૫૦૬. જ્યારે જ્યારે પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટ અથવા જલ્લા માલ્સ્ટ્રેટ શિવાય બીજા કોઈપણ માલ્સ્ટ્રેટની આગળ આ કાયદાપ્રમાણે કોઈ ચોક્કસી અથવા ધનસાફ અથવા કોઈપણ બીજા કામ ચાલે તે દરમિયાનમાં એમ જણાય કે ધનસાફનો હેતુ પાર પાડવા માટે જેનો પુરાવો જરૂરનો છે એવા શાહેદની જગ્યાની લેવા માટે એક કમિશન મોકલવું જોઈએ, અને ઘણીવાર લાગ્યાવગર અથવા ઘણા ખર્ચ થયા વગર અથવા ઘણી અડચણ પડ્યાવગર સદરહુ શાહેદને હાજર કરી શકાતો નથી અને તેટલી બધીવાર લગાડવી અથવા ખર્ચ કરવો અથવા અડચણ કરવી તે તાત મુકદ્દમાની હકીકત ઉપરથી વાજબી નથી, ત્યારે ત્યારે સદરહુ માલ્સ્ટ્રેટ જલ્લા માલ્સ્ટ્રેટને અરજ કરવી, અને તેમાં તે અરજ કરવાનાં કારણ જણાવવાં; અને જલ્લા માલ્સ્ટ્રેટ આમાં પાછળ ઠરાવેલી રીતે કમિશન કાઢાડવાને અથવા તે અરજ નાકમુલ કરવાને મુખત્યાર છે.

૫૦૭. (૧) ૫૦૩ છ અથવા ૫૦૬ ઠી કલમપ્રમાણે મોકલેલું કોઈપણ કમિશન ચોગ્યરીતે બજાવી રહ્યા પછી, જે કોરટમાંથી તે કમિશન પાછું મોકલવા આવત. મોકલ્યું હોય તે કોરટની ઉપર તે કમિશન અને તે ઉપરથી તપાસેલા શાહેદની જખાની, એ પાછાં મોકલવાં; અને તે કમિશન તથા તેનું રિટર્ન (પરિણામની હકીકત) તથા સદરહુ જખાની સઘળે ચોગ્ય વખતે જોવાની તે પક્ષકારને છુટ છે એમ સમજવું; અને સઘળા વ્યાજખી અપવાદોને અનુસરીને તે કમિશન તથા તેનું રિટર્ન તથા તે જખાની બેમાંના ગમે તે પક્ષકારને તે મુકદમામાં પુરાવામાં વાંચવાને અધિકાર છે, અને તે દફતરમાં દાખલ કરવી.

(૨) એવી રીતે લીધેલી કોઈપણ જખાની સન ૧૮૭૨ ના હિંદુ-સ્તાનના પુરાવાના આક્ટની ૩૩ મી કલમમાં ઠરાવેલી શરતો બરહુકમ હોય તો તે જખાની બીજી કોઈપણ કોરટમાં તે મુકદમામાં પાછલી વખતે દાખલ કરવાનો પણ અધિકાર છે.

ટીકા—પારેગ્રાફ બીજી નવીન છે પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટે જે કમિશન કાઢ્યુ હોય તે કમિશન હાઈકોર્ટમાં પુરાવા તરીકે વાપરી શકાય નહીં પ્રિન્સિપલ વી. જેકોબ ઈ. લો. રી. ૧૯ ક. ૧૧૩ રાણી વી. જેકોબ ઈ. લો. રી. ૧૯ ક. ૧૧૩ તથા રાણી વી. ડેબીપ્રસાદ ઈ. લો. રી. ૬ ક. ૫૩૨ તથા રાણી વી. બર્ક ઈ. લો. રી. ૬ અ. ૨૨૪ ના ફેસલાઓ પરથી આ બીજી પારેગ્રાફ ઉમેર્યો છે ને જે ફેસલા ક. ૫૦૩ મા બતાવ્યા છે તે ફેસલાઓનો ખુલાસો આ મુધારાથી થાય છે. રાણી વી. રામચંદ્રા ગોવીંદ હસે ઈ. લો. રી. ૧૯ મુ. ૭૪૯ ના કામ માં ઠરાવેલું કે—અધીકારવાળા માજિસ્ટ્રેટે કમિશન કાઢ્યુ હોય ને પુરાવા એક્ટની ક. ૩૩ પ્રમાણે લગતી હોય તો બીજી કોર્ટમાં તે જખાની પુરાવા તરીકે વાપરી શકાય.

૫૦૮. જે જે મુકદમામાં ૫૦૩ છ અથવા ૫૦૬ ઠી કલમપ્રમાણે કમિશન મોકલવામાં આવે તે તે મુકદમામાં તે કમિશન બજાવવા તથા રિટર્ન મોકલવા માટે જેટલો વખત વ્યાજખી રીતે જોઈયે તેટલા અમુક વખત સુધી ચોક્સી અથવા ધનસાફ અથવા બીજી કામ મુલતવી રાખવાનો અધિકાર છે.

બાબ ૪૧ મો.

પુરાવા બાબત વિશેષ નિયમો.

૫૦૯. (૧) કોઈ સિવિલ સરજન અથવા બીજા વૈધકીય શાહેદની જે જખાની કોઈ માજિસ્ટ્રેટે તોહોમતવાળાની સમક્ષ લઈને તે ઉપર સહી કરી હોય અથવા જે ૪૦ મા બાબની રૂચે કમિશનથી લીધી હોય તે જખાની આ કાયદાપ્રમાણે કોઈપણ ચોક્સી, ધનસાફ અથવા બીજા કામમાં પુરાવામાં જોઈકીય શાહેદની જખાની.

આપવાનો અધિકાર છે, પછી તે જખાની આપનારને શાહેદ હાખલ બોલાવ્યો ન હોય તોપણ હરકત નથી.

(૨) જો કોરટને દુરસ્ત લાગે તો તે સદરહુ જખાની આપનારને વેઘકીય શાહેદને સમન- સમન કરીને તેની જખાનીના વિષય બાબત તેને તપા- કરવાનો અધિકાર. સવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—જખાની મેડીકલ ઓફીસરનો રીપોર્ટ કે જે સોગન પર નથી તે આ કલ મ પ્રમાણે પુરાવામાં વાપરી શકાય નહીં ચંતામોની નમ્મની અરજી બાબત ૧૧ વિ. રી. ૨ સ- મીડીનની અરજી બાબત ૧૦ ક. સો. રી. ૧૧ કવીન વી. કમીનીદાસી ૧૨ વિ. રી. ૨૫ મે ડીકલ માણસ તેનો પોસ્ટમાર્ટન રીપોર્ટ કર્યો હોય તે પોતાની યાદદાસ્ત તાજી કરવાના ઉ- પયોગમાં લઇ શકે છે પણ તે રીપોર્ટ કામમાં પુરાવા તરીકે લેવો ન જોઇએ રથોનીસીંગ વી. ઇમપ્રેસ ઇ. સો. રી. ૯ ક. ૪૫૫ (૧૧ ક. સો. રી. ૫૬૯ જે મેડીકલ માણસે જેને જતે જે ઇને પોસ્ટમાર્ટન એકઝામીનેશન કરી છે અને જેણે લાસને અડીને મરણ તપાસ કરી છે તેવા માણસનો પુરાવો ગ્રહણ થઇ શકે છે પ્રથમ તેણે જે જોઇ તે ઇમ્મઓનો પ્રકાર કેવો છે તે બતાવવુ જોઇએ બીજુ એક્ષપર્ટ (કુશળ માણસ) તરીકે અભીપ્રાય આપવો જોઇએ કેવા પ્રકારે ઇમ્મઓ થઇ છે અને મરણનુ શું કારણ છે તે બતાવવુ જોઇએ જે મેડીકલ માણસે લાસ જોઇ નથી તે ફક્ત એક્ષપર્ટ તરીકે અભીપ્રાય આપી શકે તેવો પુરાવો બોળી કાડવા માટે સાહેદીએ માનવા લાયક હકીકત મુકવી કે જે માટે બીજા સાહેદોથી સાબીત કરવામાં આવે અને હકીકત માટે તેમનો અભીપ્રાય પુછવામાં આવે રથોનીસીંગ વી. ઇમપ્રેસ ઇ. સો. રી. ૯ ક. ૪૫૫ મુખમોહટન ઇ. સો. રી. ૮ ક. ૭૩૯ ના કામમાં મેડીકલ ઓફીસરને સેસન કોર્ટમાં બોલાવ્યો અને તેને બોલાવ્યો ત્યારે તકાર કરી કે તેની જુખાની માજીસ્ટ્રેટ આગળ થ એલી ગ્રહણ થઇ શકે નહીં પણ હાઇકોર્ટે ઠરાવ્યુ કે-તે પ્રમાણે નથી પણ જુખાની અંદર મુકીને મેડીકલ ઓફીસરને કે જે બાબત વિષે માજીસ્ટ્રેટ તપાસ્યો ન હોય તેવી બાબતના પ્ર- શ્ન પુછી શકાય મેડીકલ ઓફીસરની જુખાની ઇંગ્લીશમાં લીધી હતી જે તોહમતદારને સમજાવવામાં આવી તોતી ઠરાવ્યુ કે-જ્યારે તોહમતદારનો વકીલ હાજર હતો અને કાસ કરી છે તો પછે ન સમજાવી હોય તેથી કાંઈ હરકત નથી બુથન મોહનડેવ ૨૪ વિ. રી. ૪૯ કમીટ કરવા માટે પ્રથમ દર્શનીક પુરાવો થયો હોય ને મેડીકલ માણસનો પુરાવો શર્મલ હોય ને સદર સ્ટેશનથી છેટે હોવાથી ડાકટરને બોલાવવાનુ ઘણુ અવગ્રહ ભરેલુ હોય તો માજીસ્ટ્રેટની રૂબરૂ જુખાની થવાની જરૂર નથી પણ સેસન કોર્ટની આગળ હાજર કરવો જોઇએ ને માજીસ્ટ્રેટ ડાકટરનો પુરાવો તોહમતદારની સમક્ષ લેવો જોઇએ મુ. હા. કો. કી. રલીંગ ૨૪ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૭૪ મુંબઈ ગવર્નમેંટ ગેઝેટ સને ૧૮૮૧ ના ભાગ ૧ પાનુ ૨૪૫ સરકયુલર બુક પાને ૧૮ મા જણાવ્યુ છે કે-ખાસ કારણ રીતાય મેડીકલ માણસને કમીટીંગ માજીસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટમાં મોકલવા માટે બાંધી લેવા નહીં તેમની ડીસ્પેન્સરીમાંથી વારંવાર બોલાવા તે જરૂર કરતા વધારે રોકી રાખવા તે સાચું નથી ને તેજ પાનામાં જણાવ્યુ છે કે-આ કાયદાની આ કલમ- માં અધુર ફરમાવ્યુ છે કે વેદક તરીકેની જુખાની ફક્ત લખી લેવી એટલુજ નહીં પણ તે જુખાનીના ખરાપણા વિષેની માજીસ્ટ્રેટ તે ઉપર તોહમતવાળા સમક્ષ સહી કરવી કે તેથી ફ- રીને બીજા કામમાં તે પુરાવામાં ગ્રહાય થઇ શકે સખખ નિચેના નમુના પ્રમાણે સદર- રહુ જુખાની સાથે હમેશા દાખલો સામેલ રાખવો એટલે કે-તોહમતવાળા સખસની સમક્ષ મારી રૂબરૂ લખી લેવામાં આવી છે અને તેમના ઉપર સહી કીધી છે. માજીસ્ટ્રેટ ફક્ત મેડીક

ક માણસના કે કુશળ માણસના પુરાવા પરથી કે જે સંબંધીત ગણ્યમ તેટલા પરથી ચોક્કસી ચલાવવી એ કાયદેસર નથી રાણી. અહમદઅલી ૧૧ વિ. રી. ૨૫. તોહમતવાળાની સમક્ષ સહી કરી હોય જુઆની તોહમતદારની સમક્ષ લેવી જોઈએ તથા તે પર સહી કરવી જોઈએ જુઆનાહીની અરજ બાબત ઇ. લો. રી. ૮ ક. ૭૩૯ અને આ પ્રમાણે તોહમતદારની સમક્ષ સહી કરે ને જુઆની લે ત્યારે તેમ કર્યાના લાગુ પડતા સખ્દો જુઆની પર લખવા જોઈએ કે જેથી તેમ કર્યાનું દેખાઈ આવે ઇમપ્રેસ વી. પોહપસીંગ ઇ. લો. રી. ૧૦ અ. ૧૭૪ અને બ્યારે આ પ્રમાણે કર્યું હોય ત્યારે તે પુરાવામાં વાપરે ત્યારે કોર્ટ અનુમાન કરવાને બંધાએલ છે કે તે પ્રમાણે તે બરાબર લીધી છે અને સહી કરી છે અને કોર્ટ આ કલમ પ્રમાણે કમ્પુલ રાખે (પુરાવા એકટની ક. ૮૦) કચાલીહરી વી. ઇમપ્રેસ ઇ. લો. રી. ૧૮ ક. ૧૨૪ તેથી કરીને મેડીકલ સાહેબની જુઆની સેસન કોર્ટમાં વાપરતા પેહલા માજીસ્ટ્રેટના રેકર્ડ પરથી અથવા પુરાવાથી એવું જણાઈ આવવું જોઈએ કે-તોહમતદારની સમક્ષ લીધી હતી અને સહી કરી હતી કોર્ટ પુરાવા એકટની ક. ૮૦ અથવા ૧૧૪ પ્રમાણે અનુમાન કરી શકે નહીં કે તે પ્રમાણે તોહમતદારની સમક્ષ સહી કરી હતી અને જુઆની લીધી હતી કચાલીહરી વી. ઇમપ્રેસ ઇ. લો. રી. ૧૮ ક. ૧૨૯ તથા ઇમપ્રેસ વી. રાઈડીંગ ઇ. લો. રી. ૯ અ. ૭૨૦ ઇમપ્રેસ વી. પોહપસીંગ ઇ. લો. રી. ૧૦ અ. ૧૭૪.

૫૧૦. આ કાયદાપ્રમાણે કોઈ પણ કામ ચાલતું હોય તે દરમિયાનમાં, કોઈ પદાર્થ અથવા વસ્તુની પરિક્ષા અથવા પૃથક્કરણ કેમિકલ એકઝામિનરનો કરીને તે બાબત રિપોર્ટ કરવાનું કામ સરકારના કોઈ કેમિકલ એકઝામિનર (રસાયન પરિક્ષક) ને અથવા આસિસ્ટન્ટ કેમિકલ એકઝામિનરને બરાબર રીતે મોકલ્યું હોય તે બાબત તેની સહીવાળા રિપોર્ટ તરીકે જે દસ્તાવેજ હોય તે દસ્તાવેજ આ કાયદાપ્રમાણે કોઈપણ ચોક્કસી, ઇનસાફ અથવા બીજા કામમાં પુરાવા દાખલ વાપરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—તેની સહીવાળી કેમિકલ એકઝામિનરનો અસલ રીપોર્ટ પુરાવામાં મુકવો જે પ્રાંતે નકલ પુરાવામાં મુકી શકાય નહીં રાણી વી. બીસ્વમ્મર ડોસ ૧૫ વી. રી. ૪૯ (૬ એ. લો. રી. ૧૨૨) એડીશનલ કેમિકલ એકઝામિનરનો રીપોર્ટ આ કલમ પ્રમાણે પુરાવા તરીકે વાપરી શકાય નહીં ઇમપ્રેસ વી. અફઝલમ વી. ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૧૦૨૬ પણ આરટીંગ સ ને ૧૮૮૬ નો ૧૦ એક્ટ સને ૧૮૮૨ નો સુધારવા બાબતનો ચએલ તે પહેલાનો છે અને તે સુધારાથી વાપરી શકાય ને વળી તેજ ફેસલામાં ઠરાવ્યું છે કે-કેમિકલ એકઝામિનર તરફ વસ્તુ આ બાબત કેવી રીતે તપાસવાને રીપોર્ટ થવા મોકલી તેનો પુરાવો હોવો જોઈએ

૫૧૧. આ કાયદાપ્રમાણે કોઈપણ ચોક્કસી, ઇનસાફ અથવા બીજા કામ અગાઉ ગુન્હો સાબિત ચાલે તેમાં અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો અથવા નાસાબિત થયાનો અથવા ના સા- થયાનો ઠરાવ કોઈ પણ વિદ્યમાનકાળે ચાલુકાયદામાં ઠ- બિત થયાનો ઠરાવ કેવી રાવેલી બીજા કોઈપણ રીત ઉપરાંત હેઠળ લખેલી રીતે રીતે સાબિત કરાય. સાબિત કરવાનો અધિકાર છે, એટલે—

(અ) જે કોર્ટમાં સદરહુ ગુન્હો સાબિત થયાનો અથવા નાસા- બિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે કોર્ટનાં ઠક્તર જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારે જે ઇન્ટેબાબ આ-

ખત પોતાની સહી કરીને દાખલો આપ્યો હોય કે એ ઇન્ટેખાબ શિક્ષાના હુકમની અથવા બીજા હુકમની નકલ છે તે ઇન્ટેખાબથી; અથવા

- (ખ) ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તો, જે તુરંગમાં શિક્ષા અથવા તેનો કોઇપણ ભાગ અમલમાં આણ્યો હતો તે તુરંગ જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારની સહીવાળા દાખલાથી અથવા કેદ કરવાનાં જે વારંટ પ્રમાણે શિક્ષા ભોગવવામાં આવી હતી તે વારંટ રજુ કર્યાથી;

અને આમાંના દરેક પ્રસંગે, જે શખસની ઉપર સદરહુ પ્રમાણે ગુન્હો સાબિત થયાનો અથવા નાસાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે સખસ આજ તોહોમતવાળો સખસ છે એવો પુરાવો આપ્યાથી.

ટીકા—અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો પુરાવો. ગુન્હો સાબિત થતા સુધી રજુ ન કરવા જોઇએ ૫ બિ. રી. ૬૭ ક. વિ. રી. ૩૮ ઇ. સો. રી. ૫ ક. ૭૬૮.

૫૧૨. (૧) જે એવું સાબિત થાય કે કોઇ તોહોમતવાળો સખસ નાસી ગયો છે, અને તેને પકડવાની તુરત કાંઇ આશા નથી, તો તોહોમતવાળાની ગેરહાજરીમાં પુરાવો દફતરમાં લખી લેવા બાબત. જે ગુન્હાની ફરિયાદ થઇ હોય તે ગુન્હા માટે સદરહુ સખસનો ઇનસાફ કરવાને અથવા ઇનસાફ કરવામાટે કમિટ કરવાને જે કોર્ટ લાયક હોય તે કોર્ટ તે સખસની ગેરહાજરીમાં, ફરિયાદી પક્ષ તરફથી શાહેદો રજુ કર્યા હોય તો તેઓની જબાની લેવાને અને તે જબાનીઓ દફતરમાં લખી લેવાને મુખત્યાર છે. સદરહુ સખસને પકડવામાં આવે એટલે, જે તે જબાની આપનાર મરણ પામ્યો હોય અથવા શાહેદી આપવાને અશક્ત હોય અથવા ઘણીવાર લાચારી અથવા ઘણો ખર્ચ થયાવગર અથવા ઘણી અડચણ પડ્યા વગર તેને હાજર કરી શકાતો નહિ હોય અને તેટલી બધીવાર લગાડવી અથવા ખર્ચ કરવો અથવા અડચણ કરવી તે વાત મુકદ્દમાની હકીકત ઉપરથી વ્યાજબી થતી નહિ હોય તો, જે ગુન્હાનું તોહોમત મુકયું હોય તે ગુન્હાખાબત તોહોમતવાળાની ચોકસી અથવા ઇનસાફ થાય તે વખતે સદરહુ જબાની તેની વિરૂદ્ધ પુરાવામાં આપવાનો અધીકાર છે.

(૨) એવું માલમ પડે કે મોતની અથવા દેશનાકાલની સજા કરવા લાયક ગુન્હો કોઇ શખસ અથવા શખસોએ કર્યો છે અને તેઓ માલમ પડ્યા નથી, ત્યારે હાઇકોર્ટ એવું ત્યારે પુરાવો દફતરમાં લખી લેવા બાબત. ફરમાવવાને મુખત્યાર છે કે પહેલા વર્ગના કોઈ માલુમોટે ચોકસી કરવી, અને તે ગુન્હાખાબત પુરાવો આપી શકે એવા શાહેદોને તપાસવા. જે જુબાની આપનાર સખસ મરણ પામ્યો હોય અથવા પુરાવો આપવાને અશક્ત હોય અથવા બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનની હદની પેલીગમ હોય, તો સદરહુ પ્રમાણે લીધેલી જુબાની, પછીથી, તે ગુન્હા સાફ જેના ઉપર તોહોમત આણવામાં આવે તે શખસની વિરૂદ્ધ પુરાવામાં આપી શકાશે.

ટીકા—સાખીત થાય જ્યારે તોલમતદાર નાસી ગયો હોય અને તેની ગેરહાજરીમાં આ કલમ પ્રમાણે જુઓની લેવી હોય તો જુઓની કાપી લેતા પહેલા સાખીત થવું જોઈએ કે- તોલમતદાર નાસી ગયો છે ચરખીન બીન્ડ વી. ઇમપ્રેસ ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૧૦૯૮ વહીડ વી. ઇમપ્રેસ પ. ૧૮૮૩ પા. ૪૭ રાણી વી. ઇટવારી ધારી ૨૧ વિ. રી. ૧૨ ફરીયાદી તરફનો સાહેદ જ્યારે આ પ્રમાણે તપાસ્યો હોય તો ફેર બનવા જોગ હોય તો તોલમતદારની સમક્ષ લેવો જોઈએ જો કે અવલ તેની લીધી છે તો પણ રાણી વી. બોઆ ચોટીદાર ૨૨ વિ. રી. ૩૩ ઇમપ્રેસ વી. સગમ્બર ૧૨ ક. લો. રી. ૧૨૯ આ કલમ પ્રમાણે જુઓની લીધા પછે તોલમતદારની સમક્ષ ફેર તપાસ્યો હોય તો પ્રથમની જુઓની પુરાવા એકટની ક. ૧૫૭ પ્રમાણે ફેટલાક કારણોસર ઇનસાફ વખતની જુઓની ને વજન વીગેરે આપવા સારૂ ગ્રહણ કરી શકાય ઇમપ્રેસ વી. ઇશરીસીંગ ઇ. લો. રી. ૮ અ. ૬૭૨ આ કલમ પ્રમાણે લીધેલી જુઓની પુરાવા એકટની ક. ૩૩ પ્રમાણે પુરાવા તરીકે ગ્રહણ થઈ શકે નહીં કારણ તે કલમ પ્રમાણે પ્રથમ વખતે તે પક્ષકાર જોઈએ અને તેને કાયદા પ્રમાણે કોસ કરવાનો હક મળેલો જોઈએ ઇમપ્રેસ વી. ઇશરીસીંગ ઇ. લો. રી. ૮ અ. ૬૭૨.

બાબ ૪૨ મો.

ખત સંબંધી ઠરાવો.

૫૧૩. જ્યારે કોઈપણ કોર્ટ અથવા અમલદાર કોઈ સખસને જામીનસાથે અથવા વગર જામીને ખત કરી આપવાનું ફરમાવે, ત્યારે મુખ્યકાને બદલે નાણાંની રકમ અનામત મુકવા બાબતે સારી રીતે ચાલવા બાબત ખત કરી આપવાનું હોય તે શિવાય, તે ખત કરી આપવાને બદલે નાણાંની અથવા સરકારી પ્રોમિસરી (વ્યાજના) નોટની જેટલી રકમ સદરહુ કોર્ટ અથવા અમલદાર ઠરાવે તેટલી રકમ અનામત મુકવાની પરવાનગી તે સખસને આપવાને સદરહુ કોર્ટ અથવા અમલદાર મુખત્યાર છે.

૫૧૪. (૧) જ્યારે જ્યારે જે કોર્ટ આ કાયદાપ્રમાણે કાંઈ ખત લીધું ખત દંડમાં લેવા જોગ હોય તે કોર્ટની અથવા કોઈ પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટના થાય ત્યારે કેમ કરવું કોર્ટની અથવા પેહેલા વર્ગના માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટની ખાત્રી થાય એવી રીતે નિચે પ્રમાણે સાબિત કરવામાં આવે.

અથવા સદરહુ ખત કોઈ કોર્ટની આગળ હાજર થવા બાબતનું હોય ત્યારે, તે કોર્ટની ખાત્રી થાય એવી રીતે નિચે પ્રમાણે સાબિત કરવામાં આવે.

કે સદરહુ ખત દંડમાં લેવાજોગ થયું છે, ત્યારે ત્યારે સદરહુ કોર્ટે તે સાબિતીના સખબ દફતરમાં દાખલ કરવા, અને તે ખતમાં કહેલો દંડ આપવાનું અથવા તે શાસાં નહિ આપવો જોઈએ તેનું કારણ બતાવવાનું સદરહુ ખતથી બાંધી લીધેલા કોઈપણ સખસને ફરમાવવાને તે કોર્ટ મુખત્યાર છે.

(૨) જે પુરતું કારણ બતાવવામાં ન આવે, અને સદરહુ દંડ આપવામાં ન આવે, તો સદરહુ સખસની જંગમ મિલકત અથવા સદરહુ સખસ ભરી ગયો હોય તો તેની ઇસ્ટેટ જપ્ત કરવા તથા વેચવાસારૂ વારંટ કાઢાડીને તે દંડ વસુલ કરવા માંડવાને તે કોર્ટ મુખત્યાર છે.

(૩) સદરહુ વારંટ જે કોરટ કાહાડયું હોય તે કોરટની હુકમતની સ્થાનિક હદમાં તે વારંટ બજાવવાનો અધિકાર છે; અને સદરહુ હદની બાહાર તે શખસની કાંઈપણ જંગમ મિલકત હોય, તો જે જલ્લા માજિસ્ટ્રેટની અથવા ચીફ પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટની હુકમતની સ્થાનિક હદમાં સદરહુ મિલકત જડે તે જલ્લા માજિસ્ટ્રેટ અથવા ચીફ પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ તે વારંટની ઉપર શેરે કરે એટલે તે મિલકત જપ્ત કરીને વેચવાનો અધિકાર તે વારંટથી મળશે.

(૪) જે સદરહુ દંડ આપવામાં નહિ આવે, અને સદરહુ જપ્તી તથા વેચાણથી તે વસુલ કરી શકાય નહિ, તો સદરહુ પ્રમાણે જે સખસને બાંધી લીધો હોય તે સખસ તે વારંટ કાહાડનારી કોરટના હુકમથી દિવાની તુરંગમાં વધારેમાં વધારે છ મહિના સુધીની મુદતની કેદને લાયક થશે.

(૫) સદરહુ કોરટની નજરમાં આવે, તો તે લખી આપેલા દંડનો કોઈપણ ભાગ માફ કરવાને અને ફક્ત થોડોક ભાગજ વસુલ કરવાને મુખ્ત્યાર છે.

(૬) ખત દંડમાં લેવાજોગ થાય તે પેહલમાં જે તે ખતનો જામિન મરણ પામે તો, તેની ઈસ્ટેટ સદરહુ ખત બાબતની સર્વ જવાબદારીમાંથી મુક્ત છે એમ સમજવું; પરંતુ જે પક્ષે સદરહુ ખત કરી આપ્યું હશે તે પક્ષને નવો જામિન બોળવાનો હુકમ ફરમાવવાનો અધિકાર છે.

ટીકા--ખાત્રી થાય એવી રીતે નિચે પ્રમાણે સાબીત કરવામાં આવે. દંડ વસુલ કરવાને માટે પ્રોસેસ કાઢતા પેહલા જાણી ખુજને ગેરહાજર રહ્યો છે એ વિષે વ્યાજખી રીતે વીચારવું જોઈએ એવું કલમમાં બતાવેલું છે. તા. ૯ અપ્રિલ સને ૧૮૬૯ ૪ મ. હા. કો. રી. અવે. ૪૪ કાલીનાથ ચોધરીની બાબત ૩ બે. લો. રી. અવે. ૧૫૫ મુચરકો કે જામીન ખતનો અમલ રીતસર કેસમાં પુરાવો દાખલ કરીને કરવો જોઈએ બીજા કામમાં લીધેલો કામ આવે નહીં મોહેશચંદ્રરાયની અરજી બાબત ૧૦ ક. લો. રી. ૫૭૧ માજિસ્ટ્રેટ આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરતા કાયદેસર પુરાવાથી ચાલવું જોઈએ ને ખત બરોબર થયું હતું કે નહીં તે દંડમાં લેવા જોગ થયું છે કે નહીં એવા પુરાવાની સાબીતીપરથી ગુન્હેગારીનો હુકમ કરવો જોઈએ ચંદરસેખર ઈ. લો. રી. ૧૧ ક. ૭૭ સોગનનામાથી પ્રથમ દર્શનીક સાબીત થયા શીવાય ખતની શરત તોડનાર ને કારણ બતાવવાને અથવા આપવાને બોલાવવાનો માજિસ્ટ્રેટને અધિકાર નથી. હરીરામ બીસ્મીની અરજી બાબત ૧૧ મુ. હા. કો. રી. ૧૭૦. સાબીતીના સખબ દફતરમાં દાખલ કરવા. ગુન્હેગારીને પાત્ર થયું છે તેવી સાબીતીના કારણો દફતરમાં દાખલ કરવા જોઈએ ને જેની વિરૂધ્ધ હુકમ કરવાનો હોય તેને શામાટે ન બજાવવું તેના કારણ બતાવવાની તક આપવી જોઈએ. ને કારણ બતાવવાની તક આપ્યા શીવાય તથા શરતો તોડી છે એવી સાબીતી થયા શીવાય અમલમાં આણવું ન જોઈએ. રાણી વી. ધીસા ૭ નો. વે. પ્રો. ૩૭૫ તથા મોહેશચંદરની બાબત ૧૦ ક. લો. રી. ૫૭૧. ફરમાવવાને તે કોરટ મુખ્ત્યાર છે. રકમ વસુલ કરવાનો હુકમ કરતા પેહલા ખતની રકમ ભરવાને અથવા તે નહીં ભરવાનું હાજર થઈને કારણ બતાવવાને જામીન ઉપર નોટીસ કાઢવી જોઈએ. રાણી વી. જીબતસેખ ૯ વિ. રી. ૪. જામીનખતમાં બતાવેલો દંડ શામાટે આપવો જોઈએ નહીં તેનું કારણ બતાવવાને બોલાવવો જોઈએ અને આવી રીતની નોટીસ આપવામાં આવી હતી એવું દફતર ઉપરથી સ્પષ્ટ રીતે સાબીત થયું જોઈએ. ખોદીકંઈરતલી વિ. દુરગાદાસ ભટ્ટાચારજી ૧૫ વિ. રી. ૮૨, ૭ બે. લો. રી. અવે. ૩૭.

બીજા પારામાં “ અથવા સદરહુ સખસ મરી ગયો હોય તો તેની સ્ટેટન્ટપ કરવા ” આ શબ્દો નવીન છે ત્રીજા પારેઆદમાં “ અથવા ચીફપ્રેમીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટની એ સબ્દો નવીન ઉમેર્યા છે પારેઆદ છઠો નવીન છે જે મુચરકાની રકમ ગુન્હેગારીને પાત્ર થઇ હોય તે રકમ કમી કરવાને હાઇકોર્ટને રીવઝન કોર્ટ તરીકે સત્તા નથી નીરહલહકની અરજી બાબત ૨ ક. લો. રી. ૪૦૮ ઇ. લો. રી. ૩ ક. ૭૫૭ નીલમાધ્ય ધોસલની અરજી બાબત ૧૯ વિ. રી. ૧ માજીસ્ટ્રેટની પણ નથી નકીલઝીની અરજી બાબત ૮ ક. લો. રી. ૭૨ ઇમપ્રેસ વી. ઉમરા પનબાબ રી. ૧૮૮૩ પા. ૨૧ મુ. હા. કો. રી. ૧૩૮ તેવા કામમાં ડીસ્ક્રીકટ માજીસ્ટ્રેટ જે મુચરકાની રકમ વધારે હોય તો ગર્વમેંટને મોકલવી જોઇએ આ કલમ પ્રમાણે જામીનદારની મીલકત જતપ કરતા પહેલાં તે ખતની ગુન્હેગારીને કેમ પાત્ર નથી તે બાબતનું કારણ બતાવવા ની નોટીસ કાઢવી જોઇએ અને તેવી નોટીસ આપી છે એ રેકર્ડપરથી દેખાઈ આવવું જોઇએ ખુશી કોર્ટબરટની વી. દુરગાદાસ બટાચારજી ૧૫ વિ. રી. ૮૨ આ કોડમાં એવું કોઇ ઠેકાણે નથી કે-અમુકને પોલીસ આગળ હાજર કરવા પોલીસ ઓફીસરે જામીન લેવા તેથી તેવું ખત નીચક છે અને માજીસ્ટ્રેટને તે ફેરવવાને કે જેથી નવીન જવાબદારી થાય તેવી રીતે અધીકાર નથી ચંદર સેખરરાધની અરજી બાબત ઇ. લો. રી. ૧૧ ક. ૭૭ આ કલમથી ઈ. પી. કો. ક. ૧૭૪ મુજબ તોલમતદાર વિરૂધ્ધ કામ ચલાવવાને હરકત આવતી નથી જે કે મુચરકો ગુન્હેગારીને પાત્ર થઇ તે રકમઆપી હોય તોપણ તાજવોમંડાય હાહોરીની અરજી બાબત ૧૦ વિ. રી. ૪ પણ બ્યારે માજીસ્ટ્રેટની આગળ મુચરકાની ગુન્હેગારીની રકમ પાત્ર થઇ છે એમ સાબીત થાય ત્યારે માજીસ્ટ્રેટ વિચારવું જોઇએ કે ખતમાં લખેલી ગુન્હેગારી કરતા વધારે શુ ગુન્હેગારી પુરતી છે તે ઠરાવવું જોઇએ પ્રથમ ગુન્હા માટે સજા કરી બાદ બીજી વખતે ગુન્હેગારીની રકમ વધુ લેવાનું ઠરાવવું ન જોઇએ કાલીનાથ ચોધરીની બાબત ૩ બે. લો. રી. ૧૫૫ મુલેહ રાખવાનું ખત એક જલામાં કર્યું હોય તો તે બીજા જલામાં જઈ બીજા માણસ પર હુમલો કરે ને તે માટે ગુન્હેગાર હરે તો તે રકમ આપવાને પાત્ર થાય છે રાણી વા. શ્યામસુંદર ચોધરી ૨ બે. લો. રી. ૧૧ એક માણસ અમુક દીવસે મુચરકાના ખતથી હાજર થવાને બંધાએલો હોય ને તે પછીના દીવસે તે હાજર ન થાય તો તેને ગુન્હેગારીને પાત્ર ઠરાવેલો એ ગેરકાયદે છે મ. હા. કો. પ્રોસીડીંગ ૧૮૬૮-૯ અપ્રીલ ૩૮૬૯ અને ૪ થી ડીસેમ્બર ૧૮૭૮ મુલેહ રાખવાનો મુચરકો લીધા પછી. તે ને કોઈ ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવેલો ને કેદની તથા દંડની સજા કરી પણ મુચરકો તોડ્યો છે એવું જાણ્યા છતાં કાંઈ હુકમ ન કર્યો બાદ કેટલાક દીવસ પછી તે મુલેહનો મુચરકો બનવા નોટીસ કાઢી તેમાં ઠરાવ્યું કે મુચરકો પાળવામાં આવ્યો નથી એવું જાણીને દંડ તથા કેદ કરેલી છે ૪૨થી તેને વધારે દંડ કરવા અધીકાર નથી પરબતીચરનબોસ ૩ ક. લો. રી. ૪૦૬ મુલેહ રાખવાના લીધેલા ખત પછી બળ વાપરવાના ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવેલો અને તેની રૂબરૂ મુચરકો લીધો છે તેવી હકીકત સાબીત થએલી છતાં કાંઈ હુકમ ન કર્યો તો અનુમાન થાય છે કે તેવો હુકમ કરવાની અગત્ય નોતી પાછળથી તે ઉભું કરવાનો હક નથી રા મચંદરલાલ ૧ ક. લો. રી. ૧૩૪ જેના મુલેહ રાખવાના જામીન લીધા હોય ને ચોરી જેવો ગુન્હો કે જે મુલેહના ભંગમાં ન આવે તેવો ગુન્હો કરે તો મુચરકાની રકમ લઇ શકાય નહી. હરતચંદરરાય ૧૮ વી. રી. ૬૩ મુલેહ રાખવાના શબ્દો મોઢમ હોય તો જે માણસે રાખેલા તો હુમલો ઉપરથી મુજબ ખત લખી લેવામાં આવ્યું હોય તે માણસ સામે હુમલો થયો હોય અગર ન થયો હોય તોપણ ગમેતે રીતે મુલેહનો ભંગ થવાથી મુચરકો ખતલવી દંડ વધુ કરી શકે

કાય છે જેનબક્ષની અરજી બાબત ૧૫ વિ. રી. ૧૪ (૬ બે. સો. રી. ૬૬) તોહમતદાર અ ને તેના જમીન પાસેથી જ્યારે બોલાવે ત્યારે હાજર થવા બાબતનુ ખત લખાવી લીધું હોયતો જે વખતે હાજર થવાનું હોય તે વખતની રીતસર નોટીસ કાઢવી જેમએ એવી માગણી કરવા નો હક તેનો તથા તેવા જમીનનો છે ૪ મ. હા. રી. ૪૫ અમુક માણસના સુલેહ સંખવાના જમીન લીધેલા બાદ તે મહાઅધ્યાના ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ફરેલા ત્યારે તેમાં પણ તેનો ફરાવ કર્યો અપીલમાં સજા રદ કરી હાઇકોર્ટે મુચરકા બાબત કરેલો ઓરડર રદ કર્યો કરીન વી. થ્રીસા ૭ નાર્થ વે. પ્રો. હા. કો. ૩૭૫ કોઇ કેસમાં મુચરકો લીધેલો જનવવામાં આવે તો જે માણસનો મુચરકો લેવામાં આવ્યો છે તે માણસ સોગન ઉપર પોતાની જુગ્યાની આપી શકે છે ને આ પ્રોસીડીંગ દીવાની પ્રકારનું છે જેહમબક્ષ ૧૫ વિ. રી. ૮૭.

૫૧૫. પ્રેસિડેન્સી માલુએટ અથવા જલ્લા માલુએટ શિવાય બીજા કોઈ- ૫૧૪ મી કલમપ્રમાણે ક- પણ માલુએટ ૫૧૪ મી કલમપ્રમાણે કરેલા સઘળા હુક- રેલા હુકમો ઉપર આપી- મો ઉપર જલ્લા માલુએટને અપીલ કરી શકાર્શે, અથવા સોબાબત તથા તે હુકમો જે એ પ્રમાણે અપીલ કરવામાં નહિ આવે, તો તે હુકમો તપાસવા બાબત. દરસ્ત કરવાનો જલ્લા માલુએટને અધિકાર છે.

૫૧૬. હાઇકોર્ટમાં અથવા સેશન કોર્ટમાં હાજર થવા તથા હાજર રે- ફટલાએક મુચલકા ઉપર- હેવા બાબતનાં ખત ઉપરથી લેહેણી થયલી રકમ વસુલ થી લેહેણી થયલી રકમ કરવાનું કોઇપણ માલુએટને ફરમાવવાને સદરહુ હાઇકો- વસુલ કરવાનું ફરમાવવા- રદ અથવા સેશન કોર્ટ મુખત્યાર છે. નોઅધિકાર.

બાબ ૪૩ મો.

મિલકતની વ્યવસ્થા કરવા બાબત.

૫૧૭. (૧) જ્યારે કોઇપણ ફાજદારી કોર્ટમાં કાંઈ ચોકસી અથવા ઇ- નસાફતું કામ પુરું થઈ રહે, ત્યારે તે કોર્ટની 'આગળ રજુ કરેલી અથવા તેના કબજામાંહેની કોઇ પણ મિલ- ને મિલકત સંબંધી ગુ- રજી કરેલી અથવા તેના કબજામાંહેની કોઇ પણ મિલ- ન્હો કર્યો હોય તે મિલક- કત અથવા દસ્તાવેજની વ્યવસ્થા કરવા બાબત, અથ- તની વ્યવસ્થા કરવા બા- વા જે મિલકત અથવા દસ્તાવેજ સંબંધી કાંઈ પણ ગુ- ખત હુકમ. ન્હો કર્યાનું જણાતું હોય અથવા જે દસ્તાવેજનો અથ- વા મિલકતનો ઉપયોગ કોઇપણ ગુન્હો કરવા માટે કર- વામાં આવ્યો હોય તેવા દસ્તાવેજની અથવા મિલકતની વ્યવસ્થા કરવા બાબત, પોતાને ચોગ્ય લાગે એવો હુકમ કરવાને તે કોર્ટ મુખત્યાર છે.

(૨) જ્યારે કોઇ હાઇ કોર્ટ અથવા સેશન કોર્ટ સદરહુ પ્રકારનો હુકમ કરે, અને સદરહુ મિલકત ઉપર જે સખસનો હક હોય તે સખસને તે મિલકત તે કોર્ટના પોતાના અમલદારની મારફતે સ્વાધીન કરવાનું સુગમ પં- ડી શકતું નહિ હોય, ત્યારે જલ્લા માલુએટ તે હુકમ અમલમાં લાવવો એવું ફરમાવવાને સદરહુ કોર્ટ મુખત્યાર છે.

(૩) જે મુકદમામાં અપીલ ચાલતી હોય તે મુકદમામાં આ કલમ મુજબ કાંઈ હુકમ કરવામાં આવે, ત્યારે (તે મિલકત જીવતાં જનવર નહિ હોય અથવા તે એની મેળે વેહેલી બગડી જાય એવી નહિ હોય તો) સદરહુ અપીલ કરવાસારૂં આપેલી મુદત વીતી જાય ત્યાંસુધી અથવા સદરહુ અપીલ તે મુદતની અંદર કરવામાં આવે ત્યારે સદરહુ અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવે ત્યાંસુધી, સદરહુ હુકમ બબલવો નહિ.

ખુલાસો.—આ કલમમાં “મિલકત” એ શબ્દમાં, જે મિલકત સંબંધી. ગુન્હો કર્યાનું જણાતું હોય તેવી મિલકત હોય તો, જે મિલકત અસલ કોઇ-પણ પક્ષકારના કબજામાં અથવા અખત્યારમાં હોય તેવી મિલકતનો સમાવેશ થાય છે એટલું જ નહિ, પણ તે મિલકતની જે બીજી મિલકત કરી હોય તેનો અથવા તે મિલકત બદલીને જે બીજી મિલકત લીધી હોય તેનો પણ સમાવેશ થાય છે, અને એ પ્રમાણે રૂપાંતર કરીને અથવા બદલો બદલો કરીને સાક્ષાત અથવા બીજી રીતે સંપાદન કરેલી કોઇપણ વસ્તુનો સમાવેશ થાય છે.

ટીકા.—અથવા તેના કબજામાંહેની કાંઈપણ મિલકતની અથવા દસ્તાવેજની વેવસ્થા કરવા બાબત અથવા જે મિલકત. એ શબ્દો નવીન છે. મિલકતનું માલિકપણ એવો આ કામ માં મુખ્ય સ્વાત્ત છે તોહમતદાર પોલીસનો રૂબરૂ કબજા કરેલુ તે તેમના વિરૂધ્ધ થતી તપાસ વખતે પુરાવામાં લેવાય નહીં તોપણ ન્યારે કી. પ્રો. કો. ની. ક. ૫૨૩ મુજબ મિલકતના માલિકપણાનો સ્વાત્ત ચુકવતો હોય તે વખતે પુરાવામાં લઇ શકાય. ફોજદારી કોર્ટે ક. ૫૧૭ મુજબ તપાસ કરી પાછી આપવાનો હુકમ કર્યો હોય તો તેથી તરતનો કબજો લેવાનો છેવટનો હક સીધા થાય છે ક. ૫૨૩ મુજબ હુકમ કરવાનો હોયતો જેવો પુરાવો મળી આવે તેવો પુરાવો લઇ તેની મરજીમાં આવે તે માણસને કબજો અપાવી શકે છે આથી કોઇ માણસનો છેવટનો હક થતો નથી ખરોહકદાર માલ લેનાર માણસ સામે નુકસાન માટે અથવા પારકી મિલકત ના ઉપયોગ કરવા માટે દાવો લાવી શકાય છે મિલકત ઠરાવેલા માલિક પાસેથી ચોરવામાં આવીહતી એવું પોલીસના રૂબરૂ કેદીએ કબજા કરેલુ તે પુરાવાપર આધાર રાખીને ક. ૫૨૩ મુજબ મિલકત આપવાનો હુકમ કરેલો તે હુકમની દરમિયાન થવાની હાઇકોર્ટે ના પાડી રાણી વી. ત્રીભોવન માણેકચંદ ઈ. સો. રી. ૯. ૧૩૧ કોઈ માણસેટ ગુન્હેગારને છોડી મુક્યા પછી આ કલમ મુજબ મિલકત પાછી આપવાનો હુકમ કર્યો હોય ને તે હુકમ ગેરવાજબી છે એવું જણા માણસેટ ધારેતો સુલભરરતો એછે કે-ક. ૫૨૦ મુજબ તે હુકમનો અમલ ડીસ્ટ્રીક્ટ માણસેટ બંધ રખાવવો નેહએ પણ ક. ૫૨૩ મુજબ હુકમ કરેલો છે એમ ગણી તે હુકમ રદ કરી શકે નહીં રાણી વી. અબ્રામ ઉમર ઈ. સો. રી. ૮ મુ. ૫૭૫ ૨ ની ગાય ચોરાણી ચોરને દોઢ વર્ષ પછે સજા થઈ ચોરી થયા પછી છ મહીના થયા બાદ બ એ શુધ્ધસુધીથી ગાય ખરીદી ને તેના કબજામાં હતી ને દરમિયાન વાછરડો થયો માણસેટ હુકમ કર્યો કે-વાછરડુ ને ગાય ૨ એને સોંપી દેવી ઠરાવ્યુ કે-ચોરી થઈ ત્યારે વાછરડુ ગર્ભમાં પણ નોતુ તેથી વાછરડુ સોંપવાનો હુકમ ગેરકાયદે છે વરનડેની અરજ બાબત ઈ. સો. રી. ૧૦ મ. ૨૫ અ પર ચોરીનું તોહમત આવેલુ તેમાં પોલીસે સેકન્ડક્લાસ માણસેટને રીપોર્ટ કર્યો કે-ચોરી થઇ નથી. તે માણસેટ તે રીપોર્ટ કબજા રાખી હુકમ ફરમાવ્યો કે-અ ને મિલકત પાછી સોંપવી. ડીસ્ટ્રીક્ટ માણસેટ હુકમ કર્યો કે-અ એ મરનાર બ ની મિલકત બદલાનથી ખસેડી નથી તેથી ચોરી નથી પણ મિલકત બ ના વારસોને આપવી

જોઈએ આ ઉપરથી પોલીસે જ ના વારસોને આપી તેમા ઠરાવ્યુ કે-ફીમીનલ પ્રોસીજર કોડ નો બાબ ૩૦ મો આ કેસને લાગુ નથી તબવીબ પર આધાર ન રાખે તેવા અને સરખાતના મુકદમાઓને કલમ ૪૧૫-૪૧૬-૪૧૭ લાગુ પડે છે. શાધારણ નિયમો પ્રમાણે કોઈ ફાજલારી કોર્ટે કામની તપાસ અથવા રજુઆત ચલાવીને તોહમતદારને છોડી મુક્યો હોય અથવા નિર્દોષ ઠરાવી છોડી મુક્યો હોય તેવા કેસમા જેના કબજામાંથી મિલકત માલમ પડી હોય તેને તે મિલકત પાછી આપવાને કોર્ટ બંધાવેલી છે પણ કલમ ૪૧૮ મા બતાવ્યા પ્રમાણે તે મિલકતના સંબંધમા “કાંઈપણ ગુન્હો થયેલો જણાય છે” એવુ કોર્ટનુ ધારવુ હોયતો મિલકત આપવા સંબંધી કોર્ટને વ્યાજબી લાગે તેવો હુકમ કરી શકે-ડીસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્ટ્રેટના કાયદા વિરૂધ્ધ હુકમથી પોલીસે મિલકત આપી દીધી હોયતો તે મિલકત પાછી લેવાનો હુકમ કરવાને હાઈકોર્ટ ને સત્તા નથી આના પુરનાબાઈની અરજ બાબત ઈ. લો. રી. ૧૧ મુ. ૬૩૦ કોર્ટની આગળ રજુ કરેલી જે મિલકત કોર્ટ આગળ રજુ થઈ ન હોય તો કોર્ટ તે મિલકતની વેવરમા કરવા સાફ હુકમ કરી શકે નહી. ને તેવો હુકમ ઠરાવ કરતી વખતે કરવો જોઈએ. રાસમોહન ગોરયામી વી. કાલીનાથ રાહ ૧૯ વિ. રી. ૩ એક મિલકતને ક. ૫૧૭ ને પર ૩ લાગુ પાડી શકે નહી ક. ૫૧૭ બ્યારે કોઈ મિલકત ચોકસી કે તપાસમા કોર્ટની આગળ રજુ કરી હોય ત્યારે લાગુ પડે છે ને ક. ૫૨૩ તેવી રીતે રજુ ન થઈ હોય પણ તે જે પોલીસે પકડી હોય તેના કબજામા હોય તે સંબંધી માજીસ્ટ્રેટનો અધીકાર તે કલમથી છે રતનલાલ રંગીલદાસની બાબત ઈ. લો. રી. ૧૭ મુ ૭૪૯ ગુન્હો કરવાનુ જણાતુ હોય-ક એ અ ની નોટ. ચોરી ને જ ને વેચી જ એ શુધ્ધમુધીથી ખરીદ કરી ક ના પર ગુન્હો સાબીત ઠરાવ્યોને નોટ જ ને આપવા હુકમ કર્યો. તેમા ઠરાવ્યુ કે-જ ને નોટ આપવાનો હુકમ વ્યાજબી છે. ક્રાન્ડફ્ટ એક્ટ આ કેસને લાગુ પડતો નથી ઈમિગ્રેસ વી. મિચલ ઈ. લો. ૩ ક. ૩૭૯ તપાસ તલે ન હોય એવો કોઈ ગુન્હો ક્યો હોય અથવા જે મિલકત સંબંધી તપાસ તલેનો ગુન્હો કરવામાં આવ્યો ના હોયતો આ કલમ મુજબ વ્યવસ્થા કરવાનો હુકમ થઈ શકે નહી અમર નથુ મુ. હા. કો. ફી. ર. ૨-૪-૯૦ શેવરરીહીલ્સની ગર્વમેંટ તીબેરીમા મ એ નોટ વગ્રવી. કે જે ચોરાએલીને તે માટે મ ને ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો સેસન જડજે પુરાવામા નોટ રજુ થવાથી તે સ ને આપવા હુકમ કર્યો કે જેની ચોરાએલી હતી તેમા ઠરાવ્યુ કે-સેસન જડજનો હુકમ ભુલ ભરેલો છે નોટ એ કાયદાના શબ્દોમા પૈસા છે. ને સોંપવાથી તેની મિલકત ગણાય છે અને લાવનાર માણસને નાણુ મળે તેવા દસ્તાવેજમા કાંઈપણ બાતનુ કપટ તે નિયમનો અપવાદ ગણતો નથી સાલમની કલેક્ટરની અરજ બાબત ૭ મ. હા. રી. ૨૩૩ ચોરીની મિલકત જાણી પુછને રાખી એવુ તોહમત હતુ માજીસ્ટ્રેટ ચોરીની મિલકત હતી તેવુ સાબીત ન થવાથી છોડી મુક્યો એમા ઠરાવ્યુ કે-માજીસ્ટ્રેટને મિલકતની ચોરી થઈ હતી એવુ ધારીને ફીમીનલ પ્રોસીજર કોડની ક. ૪૧૮ મુજબ તે મિલકત આપી દેવાના સંબંધમા હુકમ કરવાનો અધીકાર હતો રાણી વી. નીલમબાર બાબુ ઈ. લો. રી. ૨ અ. ૨૭૬ કેટલાક માણસોપર હાથીનો સાપ્રાધ ખોટો ઉપયોગ કર્યો તેવુ તોહમત રાખેલુ તે તોહમતમા માણસને છોડી મુક્યા ને હાથી બાબત હુકમ ક્યો કે-ક. ૫૧૭ પ્રમાણે એકઝીક્યુટી ઇનજનર આપવા હુકમ કર્યો તેમા ઠરાવ્યુ કે તોહમત કાઢી નાંખવાથી હાથી સંબંધી કાંઈ ગુન્હો થયેલો નહી હોવાથી. માજીસ્ટ્રેટ નો હુકમ ગેરકાયદે હતો તેથી રદ કરવો જોઈએ પણ હાથી પાછો લેવાનો હુકમ કરવાનો તેઓને અધીકાર નથી બાસુદેવ સરમાગોસાની અરજ બાબત ઈ. લો. ૧૪ ક. ૮૩૪ રાણી વી. અહમદ ઈ. લો. રી. ૯ મ. ૪૪૮ અનપુરનાબાઈની બાબત ઈ. લો. રી. ૧ મુ. ૬૩૦

હરીબંદુની બાબત ૫ વિ. રી. ૫૫ અપીલ આકલમ પ્રમાણે જે હુકમ કરવા હોય તે હુકમ અપીલ કોર્ટ મુધારી શકે છે જો કે જે કેસમાં આ હુકમ કર્યો હોય તે કેસની અપીલ ન કરી હોયતો પણ ધમપ્રેસ વી. અહમદ ઇ. સો. રી. ૯ મ. ૪૭૮ ધમપ્રેસ વી. જોગશ્વરમોચી ઇ. સો. રી. ૪ ક. ૪૭૯ ધમપ્રેસ વી. નીલમબર બાબુ ઇ. સો. રી. ૨ અ. ૨૭૬ વિશ્વાસઘાત ન ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવેલ તેમાં હુકમ કર્યો કે ફરીયાદીની રકમ બરાબર રકમ જે વ્યાપત કરી છે તોહમતદારના કબજામાંથી પોલીસે જે મીલકત પકડી છે તેમાંથી અપાવી દેવાનું કે—આ મિલકતના સંબંધમાં ગુન્હો બન્યો છે કે ઉપયોગમાં લીધી છે તેવી હકીકત ન હોવાથી આ કલમ પ્રમાણે વેવસ્થા કરવા અધીકાર નથી રાણી વી. ફતાહચંદ ઇ. સો. રી. ૨૪ ક. ૪૯૯ જે કામોમાં અપીલ થાય છે તેવા કામમાં આ કલમ પ્રમાણેનો હુકમ એકદમ અમલમાં લાવવો નહીં હાજી કરી હાજમહમદ વી. જુસબહાજી મુખાઈ હાઈકોર્ટમાં ૩. ૨૦ સને ૧૮૯૮ કામ પુર થઈ રહે તે પહેલાં હુકમ ન કરી શકે. કરીમજી મુ. હા. કો. ફી. ૩ ૧૬-૩-૮૮ મિલકતની વેવસ્થા કરવા બાબત હુકમ કરવાનો અખતીઆર આ કલમથી છે જો મિલકત સંબંધી ગુન્હો કર્યાનું ન જણાતુ હોય અથવા મિલકત ગુન્હાના ઉપયોગમાં ન લીધી હોયતો તો હુકમ કરવા અખતીઆર નથી જેના કબજામાંથી આવી હોય તેને પાછી આપવી દેવી દીનદુરગાપ્રસાદ ઇ. સો. રી. ૨૨ મુ. ફી. ૩. ૬૬

૫૧૮. કોર્ટે પોતે જાતે ૫૧૭ મી કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવાને બદલે તે હુકમ કરવો તે જલ્લા મિલકત જલ્લા માજીસ્ટ્રેટને અથવા પેટા ટુકડી માજીસ્ટ્રેટને અથવા પેટા ટુકડી માજીસ્ટ્રેટને સોંપવાની રીતે કરવાનો અધિકાર છે. જો મિલકત સંબંધી ગુન્હો કર્યાનું ન જણાતુ હોય અથવા મિલકત ગુન્હાના ઉપયોગમાં ન લીધી હોયતો તો હુકમ કરવા અખતીઆર નથી જેના કબજામાંથી આવી હોય તેને પાછી આપવી દેવી દીનદુરગાપ્રસાદ ઇ. સો. રી. ૨૨ મુ. ફી. ૩. ૬૬

૫૧૯. જે ગુન્હામાં ચોરીનો અથવા ચોરીની મિલકત લેવાનો સમાવેશ થતો હોય તે ગુન્હો અથવા જે ગુન્હો ચોરી અથવા ચોરીની મિલકત લેવી એવો થતો હોય તે ગુન્હો, કોઈપણ શખસની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવે અને એવું સાબિત થાય કે તે મિલકત ચોરેલી છે એવું જણ્યા વગર અથવા એવું માનવાનું કારણ હોયા વગર બીજા કોઈ શખસે તે ચોરીની મિલકત તેની પાસેથી ખરીદ કરેલી તથા ગુન્હો સાબિત થયલા શખસને પકડ્યો ત્યારે તેના કબજામાંથી કાંઈપણ પૈસા કાઢાડેલા છે, ત્યારે સદરહુ કોર્ટ ખરીદદારની અરજ ઉપરથી અને ચોરીની મિલકતનો કબજો લેવાનો જે શખસનો હુકમ હશે તે શખસને તે મિલકત પાછી આપવામાં આવેથી, સદરહુ ખરીદદારે આપેલી કિંમત કરતાં વત્તી ન હોય એવી એક રકમ તેને સદરહુ પૈસામાંથી આપવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે શુધ ખુધીથી ખરીદનાર ને ગુન્હેગારને પકડતી વખતે જે મિલકત તેના કબજામાંથી મળી હોય તેમાંથી અપાવી શકાય. કરીમબક્ષ વિ. નોટસ ૧૮૮૬ પા. ૨૯૧. કરનસીનોટો બદલવી તે વેચવાનો કરાર નથી ને જેને કરનસી નોટો પ્રમાણીકપણે લીધી હોય તે જેના કબજામાંથી ચોરાણી હોય તેના વિરૂધ્ધ કબજો રાખવા હકદાર છે. રાણી વી.

નગેસર ઇ. સો. રી. ૩ ક. ૩૭૯. તોલમતદારને ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો. માલ ફરીયાદીને સોંપ્યો ને તેના કબજામાંથી માલ પકડ્યો તેણે ગીરવી રાખ્યા હતા તેને દંડમાંથી અમુક રકમ આપવા હુકમ કર્યો. ઠરાવ્યું કે—આ કલમ તથા ૫૪૫ પ્રમાણે હુકમ થઇ શકે નહીં. રાણી વી. રામા મુંબાઇ હાઇકોર્ટની ફર્લીંગ ૫૫ સને ૧૮૯૨. અ ને બ ના સોનારૂપાના દાગીનાની ચોરી કર્યાના આરોપ માટે ક. ૩૮૦ મુજબ તથા ક ને ૪૧૧, ૪૧૪ મુજબના ગુન્દા માટે ખડા કર્યા. ચોકશીની દરમીયાન પોલીસે ૩ પાસેથી સોનારૂપાના પાસણ પકડ્યા જે પાસણ ક એ ૩ પાસે રાખેલી દાગીના ગાળીને ૩ એ કર્યા હતા અ પર ગુન્દાની સાર્વજીકીનો ઠરાવ કરી દાગીના બ ને સોંપવા હુકમ કર્યો પણ ક પર કામ આપ્યું ને તેમાં તેને પણ ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો ૩ એ હાઈ કોર્ટને અરજ કરી કે—તેની પાસેથી લીધેલા દાગીના બાબત માજિસ્ટ્રેટના હુકમની ફરીતપાસ થવી જોઈએ. તે હુકમ રદ કરી કાયદા પ્રમાણે ફરીથી હુકમ કરવા માટે માજિસ્ટ્રેટને ફરમાવી ઠરાવ્યું કે—તે હુકમ ધનિસાદનુ કામ પુર થતા અગાઉ કરવામાં આવ્યો હતો તેથી તે ગેરકાયદેસર હતો. હ.જી કરીમ હાજમહમદ વિ. જુસબજી મુ. હા. કો. ક્રી. ૩. ૧૦ સને ૧૮૯૮.

૫૨૦. અપીલની, મંજુરિયતની, લખીને મોકલવાની અથવા તપાસની ૫૧૭ મી, ૫૧૮મી અ- કોઈ પણ કોર્ટ ૫૧૭ મી, ૫૧૮ મી, અથવા ૫૧૯ મી થવા ૫૧૯ મી કલમ મુ- કલમ મુજબ પોતાના તાબામાંહેની કોઈ કોર્ટ કરેલા નમકરેલો હુકમ અમલમાં કોઈ હુકમ બાબત પોતે વિચાર કરે ત્યાંમુધી તે હુકમ લાવવાનું બંધ રાખવા અમલમાં લાવવાનું બંધ રાખવાનું ફરમાવવાને મુખત્યા- બાબત. ૨ છે; અને તે હુકમ બદલવાને અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાને અથવા તે રદ કરવાને અને ચોગ્ય લાગે તેવા બીજા હુકમ ફરમાવવાને તે કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૫૨૧. (૧) હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૯૨ મી, ૨૯૩ મી, ૫૦૧ મી, અથવા ૫૦૨ જી કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સાબિત થ- આખરે લેતા જેવી તથા યાનો ઠરાવ કરવામાં આવે, ત્યારે જે વસ્તુના સંબંધમાં બીજી બાબતનો નાશ કે તે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય તે વસ્તુની રવા વિષે. જે નકલો કોર્ટના હવાલામાં હોય અથવા ગુન્હો સા- બિત થયેલા શખસના કબજામાં અથવા અખત્યારમાં રહેલી હોય તે સઘળી નકલોનો નાશ કરવાનો હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

(૨) તેવીજ રીતે. હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૭૨ મી, ૨૭૩ મી, ૨૭૪ મી અથવા ૨૭૫ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવે ત્યારે ખાવાની અથવા પીવાની જે વસ્તુના સંબંધમાં, અથવા જે વસાણાના સંબંધમાં, અથવા તૈયાર કરેલાં જે ઔષધના સંબંધમાં તે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય તેનો નાશ કરવાનો હુકમ કરવાને તે કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૫૨૨. (૧) જેમાં સાપરાધખળ વાપર્યું હોય એવો ગુન્હો સાબિત થયા- નો ઠરાવ કોઈ શખસની ઉપર કરવામાં આવે, અને સ-૦ સ્થાવર મિલકતનો કબજો દરહુ બળથી કાંઈ સ્થાવર મિલકતનો કબજો કોઈ શખ-

પાછે આપવાનો અધિકાર. સની પાસેથી હીનવી લેવામાં આવ્યો છે એમ તે કોર્ટને જણાય, ત્યારે તે કોર્ટ જે ચોખ્ખાંદારે તો તે મિલકતનો કબજો તે શખસને પાછો આપવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) આ પ્રકારના કોર્ટપણ હુકમ ઉપરથી, કોઈ શખસ દિવાનીમાં ફરિયાદ કરીને તે સ્થાવર મિલકત ઉપર કાંઈ હુકમ અથવા તે મિલકતમાં કાંઈ હિતસંબંધ સાબિત કરી શકે તે હુકમ અથવા હિતસંબંધને દરકત પોહોંચશે નહિ.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે જે માણસના લાભમાં હુકમ કર્યો હોય તે હુકમમાં બતાવેલું જોઈએ કે તે માણસ પાસેથી અમુક સ્થાવર મિલકત બળ વાપરી ખુચી લીધી હતી કે જે બળ સાપ્રાધ ગુન્હો દરાવવામાં એક મુખ્ય બાબત છે અને તેથી તે સ્થાવર મિલકત તે માણસની સોંપવામાં આવે છે મોહંત લઈમાંદાસ અને બીજા વી. પાલટલાલ ૨૩ વિ. રી. ૫૪.

પૂરવ. (૧) ૫૧ મો કલમ મુજબ લીધેલી મિલકત, અથવા કાંઈ મિલકત, ચોરેલી છે એવું કહેવામાં આવે અથવા એવો શક બળ ૫૧ મો કલમ મુજબ તેવી મિલકત, અથવા કાંઈ પણ ગુન્હો થયાનો શક ઉ-લીધેલી મિલકત અથવા તપ્ત થાય એવી સ્થિતિમાં જડેલી મિલકત કોઈ પણ પોલીસ અમલદારના પકડવામાં આવે તે બાબત તુરત કોઈ માલસેટને રિપોર્ટ કરવો, અને તે મિલકતની વ્યવસ્થા કરવાનો અથવા તે મિલકતનો કબજો લેવાનો જે શખસનો હુકમ હોય તે શખસને તે મિલકત સ્વાધીન કરવા સંબંધી, અથવા સદરહુ શખસ કોણ છે તે નક્કી થઈ શકે નહિ તો, તે મિલકત પેહોરામાં રાખવા સંબંધી તથા રળુ કરવા સંબંધી પોતાને દુરસ્ત લાગે એવો હુકમ તે માલસેટ કરવો.

(૨) જે શખસનો એ પ્રમાણે હુકમ હોય તે શખસ માલમ પડ્યો હોય, તો તે માલસેટને કાંઈ શરત કરવાનું દુરસ્ત લાગે તે શરતે તે મિલકત તે શખસને સ્વાધીન કરવાનો હુકમ કરવાને તે માલસેટ મુખત્યાર છે. જે સદરહુ શખસ માલમ નહિ પડ્યો હોય, તો તે માલસેટ તે મિલકત અટકાવી રાખવાને મુખત્યાર છે, અને તે પ્રસંગે તે માલસેટ એક જાહેરનામું કાઢાડીને તે મિલકતમાં જે જે ચીજો હોય તે વિશેષ કરીને જણાવવી, અને તેમાં એમ ફરમાવવું કે જે શખસનો એ મિલકત ઉપર દાવો હોય તે શખસે એવા જાહેરનામાની તારિખથી છ મહિનામાં હાજર થઈને પોતાનો દાવો સાબિત કરવો.

ટીકા—અને તે મિલકતની વેવસ્થા કરવાનો આ શબ્દો નરીન છે જાહેરનામું થી રીતે પ્રસીધ કરવું તે માટે જુઓ કલમ. ૮૭ અને ઈ. સો. ૨ અ. ૨૭૬ કોઈ પણ હકદાર જે સાહે દોને સમન કરી બોલાવવા માગે તો તેમને સમન કરવા તથા તેમને હાજર કરવાની જરૂર પડે તો માટે ચોખ્ખા પગલા લેવાને માલસેટ બંધાએલા છે મુખનસાહુ વી. ધી ગર્વેપેટ એશી બેગા ૧૮ વિ. રી. ૫ પોલીસ અમલદારના પકડવામાં આવે આ કલમ પોલીસ અમલદાર જે મિલકત પકડે તે માટે લાગુ છે જેમકે ક. ૫૧-૫૪-૧૬૪ અથવા ૧૬૫ મુજબ પકડે તે અને તેની વેવસ્થા કરવાનો અધિકાર માલસેટને છે આ કલમના નિયમ જે મિલકત ક. ૬૬

મુજબ વારંટથી પકડી હોય ને તપાસ કે ચોક્કસીમાં રજુ થઇ તેને આ કલમના નિયમ લાગુ પડતા નથી તેવી રીતની મિલકતને ક. પા. ૭ લાગુ પડે છે. ને જે તે સંબંધી કાંઈ ગુન્હો ન થયો હોય તો કોર્ટ કાંઈ હુકમ કરી શકે નહીં તે મિલકત જેના કબજામાંથી મળી હોય તેને પાછી આપી દેવી જોઈએ રતનલાલ રંગીલાદાસની અરજી બાબત ઇ. સો. રી. ૧૭ મુ. ૭૪૮ કં-બજે લેવાનો જે સખસનો હુક હોય આ કલમના નિયમ સને ૧૮૭૨ ના ક્રીમીનલની કલમ ૪૧૫-૪૧૬ થી વધારે બોલ્યા છે ને માજિસ્ટ્રેટ પોલીસ પકડેલી મિલકતના માલેક પશુ વિષે જોઈ શકે છે અને જેના કબજામાંથી મળેલ છે તેને ન સોપતા ખરા હકદારને સોંપી શકે છે રાણી વી. જોડીરાજનક ઇ. સો. રી. ૮ મુ. ૩૩૮ આ કલમને પાછલી કલમો પ્રથમ દર્શનીક તથા સ્વતંત્ર તપાસ કરવાને જણાવે છે અનુપુરના બાઈની બાબત ઇ. સો. રી. ૧ મુ. ૬૩૦ તથા ઇ. સો. રી. ૯ મુ. ૧૩૧ રાણી વી. ક્રીમીનલ માનેકચંદનો કેસ ક. પા. ૭ નિયે.

પર૪. (૧) જે સદરહુ મુદતમાં કોઈ શખસ સદરહુ મિલકત ઉપર પોતાનો દાવો સાબિત ન કરે, અને તે મિલકત જે સખસ હ મહિનામાં કોઈ દાવો ના કબજામાંથી જડેલી હોય તે શખસને તે મિલકત કરનાર હાજર ન થાય કાંચદાસર મળેલી હુતી એવું તે બતાવી નહિ શકે, તો તે મિલકતપર સરકારનો વ્યવસ્થાધિકાર થશે, અને પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટના અથવા જલ્લા માજિસ્ટ્રેટના અથવા પેટા તુકડી માજિસ્ટ્રેટના અથવા પેહલા વરગના જે માજિસ્ટ્રેટને સ્થાનિક સરકારે આ બાબત અધિકાર આપ્યો હોય તે માજિસ્ટ્રેટના હુકમ પ્રમાણે તે મિલકત વેચવાનો અખત્યાર છે.

(૨) આ કલમ પ્રમાણે કરેલા દરેક હુકમની બાબતમાં અપીલ સદરહુ પ્રકારનો હુકમ કરનારી કોર્ટ શિક્ષાના જે હુકમો કરે તે હુકમો ઉપર અપીલો જે કોર્ટમાં ચાલતી હોય તે કોર્ટમાં ચાલશે.

ટીકા—અપીલ આ કલમ પ્રમાણે દાખલ કરેલી અપીલ બાબ ૩૧ મુજબની ગણુવી અને તે પ્રમાણે ચાલવુ જલા માજિસ્ટ્રેટના ફેસલા પર સેસન કોર્ટમાં અપીલ થએલી કે જે પરચુરણ અપીલ ગણી સંક્ષીપ્ત રીતે અપીલેટના લાભમાં એક તરફી રીતે ચુકવી ચર્વમેન્ટને નોટીસ આપેલી નહીં ને ૩૧ મા બાબ મુજબ ચાલવામાં આવેલુ નહીં તેથી સેસન જડજનો હુકમ રદ કરી ફરી ચલાવવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો રાણી વી. દીનદયાલ વિ. નોટસ ૧૮૮૧ પા. ૧૫૦.

પર૫. સદરહુ પ્રકારની મિલકતનો કબજો લેવાનો જે શખસનો હુક હોય તે શખસ માલમ પડયો ન હોય અથવા ગેરહાજર હોય, અને સદરહુ મિલકત એની મેળે વેહેલી બગડી બચ બગડી બચ એવી મિલકત વેચવાનો અધિકાર. એવી હોય, અથવા જે માજિસ્ટ્રેટને તે મિલકત પકડયાનો રિપોર્ટ કર્યો હોય તેનો એવો મત હોય કે તે મિલકત વેચવાથી તેના ધણીને ફાયદો થશે, તો તે માજિસ્ટ્રેટ ગમે તે વખતે તે મિલકત વેચવાતું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, અને સદરહુ વેચાણના નક્કી ઉત્પન્નને પરડ મી તથા પરડ મી કલમના ઠરાવો, બની શકે તેટલે સુધી, લાગુ પડશે.

ખાખ ૪૪ મો.

ફાજદારી મુકદ્દમા ખીજની પાસે મોકલવા ખાખત.

પરફ. (૧) જ્યારે હાથ કોરટને એવું દખાડવામાં આવે કે,—

હાથ કોરટ મુકદ્દમા ખી
જની પાસે મોકલવાને,
અથવા પોતાની મેજે તે-
નો ઇનસાફ કરવાને મુ-
ખત્યાર છે.

- (અ) તેના તાખા માંહેની કોઈ પણ ફાજદારી કોરટમાં કાંઈ ચોકસી અથવા ઇનસાફ વાજબી રીતે અને નિષ્પક્ષપણે થઈ શકશે નહીં, અથવા
- (બ) કાયદાની અસાધારણ મુશ્કેલીવાળી કાંઈ તકરાર ઉઠવાનો સંભવ છે અથવા
- (ક) જે જગાએ અથવા જે જગાની પાસે કોઈ પણ ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય તે જગા સદરહુ ગુન્હાની ખાત્રી લાયક ચોકશી અથવા ઇનસાફ કરવા માટે એવાની જરૂર પડે, અથવા
- (ડ) આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવાથી પક્ષકારોને અથવા શાહે-દાને સામાન્ય રીતે સગવડ પડશે, અથવા
- (ધ) ઇનસાફનાં કારણ સાફ એવા પ્રકારનો હુકમ ચોખ્ખો છે, અથવા આ કાયદાના કોઈ ઠરાવ મુજબ તે જરૂરનો છે.

ત્યારે તે હેઠળ લખ્યા મુજબ હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે—

- (૧) કોઈ પણ ગુન્હાની ચોકશી અથવા ઇનસાફ, ૧૭૭ થી ૧૮૪મી (એ જાને કલમો મુદ્દા) કલમો પ્રમાણે અધિકાર મળેલા ન હોય એવી, પણ તે ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઇનસાફ કરવાને ખીજ રીતે લાયક હોય એવી, કોઈ પણ કોરટ કરશે;
- (૨) કોઈ પણ મુકદ્દમ ફાજદારી મુકદ્દમા અથવા અપીલ, અથવા કોઈ પણ મુકદ્દમ વરગના સદરહુ પ્રકારના મુકદ્દમા અથવા અપીલ લો પોતાનાં અખત્યાર હેઠળની કોઈ ફાજદારી કોરટમાંથી ખસેડીને સમાન અથવા ઊંચી હકુમતવાળી સદરહુ પ્રકારની ખીજ કોઈ પણ ફાજદારી કોરટની પાસે મોકલવી;
- (૩) કોઈ પણ મુકદ્દમ ફાજદારી મુકદ્દમા અથવા અપીલ પોતાની પાસે મોકલવી અને તેના ઇનસાફ પોતે કરવો; અથવા
- (૪) કોઈ તોહોમતવાળા રાખસમે ઇનસાફ સાફ પોતાની આગળ અથવા સેશન કોરટ આગળ કમિટ કરવો.

(૨) પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટની કોર્ટ શિવાય બીજી કોર્ટ પણ કોર્ટ માંહેના કોર્ટ પણ મુકદ્દમાનો ધનસાફ પોતાની આગળ કરવા માટે હાથ કોર્ટ તે મુકદ્દમા તે કોર્ટમાંથી ખસેડી લે, ત્યારે જો તે મુકદ્દમા એ પ્રમાણે ખસેડી લેવામાં આવ્યો નહોતો તો જે રીતે તે કોર્ટ કામ ચલાવત તેજ રીતે હાથ કોર્ટ, રફૂડ મી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે શિવાય બીજે પ્રસંગે, સદરહુ ધનસાફ કરવામાં કામ ચલાવવું.

(૩) હાથ કોર્ટ નીચલી કોર્ટના રીપોર્ટ ઉપરથી અથવા હિતસંબંધ હોય તેવા પક્ષકારની અરજ ઉપરથી અથવા પોતાની મેળે કામ ચલાવવાને મુખત્યાર છે.

(૪) આ કલમથી આપેલો અધિકાર ચલાવવા બાબતની દરેક અરજ દરખાસ્ત કરીને કરવી; અને અરજદાર આડવોકેટ જનરલ ન હોય, ત્યારે તે દરખાસ્તના ટેકામાં આફિડેવિટ (સોગનનામું) અથવા પ્રતિજ્ઞા કરવી જોઈયે.

(૫) જ્યારે કોઈ તોહુમતવાળો શખસ આ કલમ પ્રમાણે અરજ કરે, ત્યારે જો તેના ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવે તો તે ફરીયાદી પક્ષનો ખર્ચ આપશે એવી શરતથી એક ખત, જમીન સાથે કે વગર જમીન, લખી આપવાનું તેને ફરમાવવાને હાથ કોર્ટ મુખત્યાર છે.

(૬) સદરહુ પ્રકારની કોઈ પણ અરજ કરનારા દરેક તોહુમતવાળા શખસે તે અરજની લેખી નોટીસ તથા જે આધારે તે અરજ કરી હોય તે આધારોની એક નકલ પબ્લિક પ્રાસિક ક્યુટરને આપવી; અને સદરહુ નોટીસ આપવામાં આવે ત્યારથી તે અરજની સુનાવણી થતાં સુધીમાં ઓછામાં ઓછા ચોવીસ કલાક ગયા વગર તે અરજના ગુણદેખ ઉપરથીકોઈ પણ હુકમ કરવો નહિ.

(૭) ૧૯૭ મી કલમ મુજબ કરેલા કોઈ પણ હુકમને આ કલમમાંહેના કોઈ પણ મજકુરથી બાધ થાય છે એવું સમજવું નહિ.

(૮) કોઈ પણ ફોજદારી મુકદ્દમામાં અથવા અપીલમાં, સુનાવણી શરૂ થવાની અગાઉ, પબ્લિક પ્રાસિક ક્યુટર, ફરીયાદી અથવા તોહુમતવાળો જે કોર્ટમાં તે મુકદ્દમા અથવા અપીલ ચાલતી હશે તે કોર્ટને તે મુકદ્દમાના સંબંધમાં આ કલમ પ્રમાણે અરજ કરવાનો પોતાનો ઇરાદો જાહેર કરશે તો તોહુમતવાળાને તેનો જવાબ કરવાનું કેહેવાની અગાઉ, અથવા, અપીલની બાબતમાં અપીલની સુનાવણી થવાની અગાઉ, અરજ કરી શકાય અને તે ઉપર હુકમ મેળવી શકાય એટલો વખત મળે એવી રીતે કોર્ટે કલમ ૩૪૪ માં આપેલો શરૂથી મુલતવી રાખવાનો અથવા વચમાં મુલતવી રાખવાનો અધિકાર ચલાવવો જોઈયે.

ટીકા—છે રકમ વધી છે પ્રથમ પારાના પારેઆદ્યોએ નવીન છે પારા ૩ ને નવીન છે ટ્રાન્સફર ન્યારે એવું કારણ બતાવવામાં આવે કે—તોહમતદારને વ્યાજબી ન્યાય મલશે નહીં તો હાઇકોર્ટ એક માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટમાંથી બીજા માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરી શકે. કવીન વી. રીસ્ટોઅંદરબોસ ૨ વિ. રી. ૫૮ તાબાની કોર્ટ આગળ વાજબી રીતે જે કેસ ન હોય તે ટ્રાન્સફર કરવા હુકમ ન થઈ શકે મંગળ ટેકચંદ ઇ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૨૭૪ પણ ન્યારે તોહમતદાર એક કોર્ટમાંથી બીજી કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરવા સામે વાંધો લેતો પ્રોસીક્યુશને સત્તર પુરાવાથી સાબીત કરી આપવું જોઈએ કે—જે કોર્ટમાં કેસ છે ત્યાં વાજબી ન્યાય થઈ શકે નહીં ઇમપ્રેસ વી. નોબો ગોપાલ બોઝ ઇ. લો. રી. ૬ ક. ૪૯૧ જ્યાં એવી માનવા લાયક હકીકતો બતાવવામાં આવે કે—માજિસ્ટ્રેટ તેના વિરૂધ્ધમાં પ્રેજુડિસ થયો છે કે—અથવા થશે ત્યાં કેસ અવરુદ્ધ ટ્રાન્સફર કરવો જોઈએ વી. વીલસન ઇ. લો. રી. ૧૮ ક. ૨૪૭ માજિસ્ટ્રેટનું મન બંધેરાઈ જવાનો અથવા ફરી જવાનો સંભવ છે એમ માનવાના કારણ અરજદારે બતાવવા જોઈએ તે બતાવે તો હાઇકોર્ટ માજિસ્ટ્રેટ સાથે મળતી આવી નકામો શક નહીં નાંખે ગો વીંદ પાટલુ કર મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૭-૨-૮૭ ખોટી પ્રતીતિ અથવા જુદા લેખના કેસમાં જે જડજ રજુઆત ચલાવવાનો છે તે જડજે દસ્તાવેજ ખોટો બનાવ્યો છે એવો પેહલેથી વીચાર બાંધ્યો છે એવું જ કત કારણ બતાવ્યાથી હાઇકોર્ટ બીજી જગ્યાએ કેસ મોકલવાનો અધિકાર બજાવી શકે નહીં પણ ન્યાયની બાબતમાં ગેરવ્યાજબી રીતે દરમીયાન થવાનું જોખમ લીધા શીવાય અને સાહેદીઓ અને પક્ષકારોને ઘણી અધવડતા પડ્યા શીવાય કેસ બીજી જગ્યાએ મોકલી શકાય તેવું હોય તો તે કેસ મોકલવો વ્યાજબી ગણાય છે અને તેથી તોહમતદારની વ્યાજબી હકીકત મંજૂર રાખવી એટલું જ નહીં પણ જે સ્થિતિમાંથી જડજ પોતે છુટાથવાનું ધારતો હોય તે સ્થિતિમાંથી છુટો થવાનું તેને સાધન મળે છે અર્થાત્ એકાદેડી એક્સપાર્ટી પ મ. હા. રી. ૨૧૨ તજવીજ કરનાર માજિસ્ટ્રેટ ફરીયાદીનો શંક છે એ બાબત ઉપરથી જે કે ફરીઆદ બીજા માજિસ્ટ્રેટને મોકલવી જોઈએ એ જરૂર છે તોપણ તેથી કરીને તેની હકુમત જતી રે હતી નથી. બસાપાની અરજ બાબત ઇ. લો. રી. ૯ મુ. ૧૭૨ બકારપોરેસનનો નોકર હતો અને તે જ સ્ટીસઓફીસીસ હતો કારપોરેશન ફરીયાદી હતી તેમાં એ એ ગુન્હેગારને દંડની સજા ફરાવી તેમાં ફરાવ્યું કે—બુનુહીત હોવાથી તેને જસ્ટીસઓફીસીસ તરીકે બેસવું જોઈતું નોતું વુડ વી. કલકત્તા યુનિફોર્મિટી ઇ. લો. રી. ૭ ક. ૩૨૨ રસ્તાનો કર લેનાર કોમ પ્રગણાની કમીટીનો ફેટલેક માલ ચોરવાનો ગુન્હો ફરાવેલો તેના ઉપર અપીલ સાંભળી શકે તેવા પ નામના પ્રગણાના અમલદારનું જ કત અપીલમાં હતી રહેલું છે એવું કામમાં સાબીત થવાથી ફરાવ્યું કે—કામના સઘળા કાગળો સાથે અપીલની અરજ ચોવીસ પ્રગણાના સંસન જડજની કોર્ટમાં તેની કોર્ટમાં દાખલ થઈ હોય તેવી રીતે સાંભળવા ટ્રાન્સફર કરી દવારકાનાથ બાતરજીની અરજ બાબત ૬ ક. લો. રી. ૨૭૯ પબ્લીકનું મન ધારાથી વિરૂધ્ધ રીતે તોહમતદારના સંબંધમાં ઉશકેરી ગએલું હતું અને વખતો વખત પ્રસીધ થતા ન્યુસપેપરોથી તેની વર્તણૂકને ચાલચલગતના સંબંધમાં “ઓફીસરોનું” વિરૂધ્ધ મત બંધાઈ ગએલું હતું એમ દેખાઈ આવે છે તે માં ફરાવ્યું કે—પબ્લીકનું મન શાંત કરવા દોરાવવું અને ઇનસાફના કામમાં હેતુ વધે તે સારું ટ્રાન્સફર કરવું સીટાપથી વી. કવીન ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૩૨ કેદીને ગુન્હેગાર ફરાવી સજા કરવામાં આવી હોય તેવો કેસ બીજી જગ્યાએ મોકલવાને તોહમતદારે અરજ કરી હોયતો તેમાં સ્પષ્ટ કારણ બતાવ્યાથી સરકારને નોટીસ આપ્યા શીવાય કેસ બીજી જગ્યાએ મોકલવાનો હુકમ કરવાને હાઇકોર્ટની મરજી પર છે રાણી વી. ૩ પેટ્રનાથ ઇ. લો. રી. ૧ ક. ૩૫૬ કોઈ

ફાજદારી કેસ એક જલામાંથી બીજા જલામાં ટ્રાન્સફર કરવા અરજ કરવી હોય તો યોગ્ય ર-
સ્તો એ છે કે તે સોગનનામાંથી ઇનસાફ તરીકે હાઇકોર્ટને કરવી જોઈએ રાણી વી. બુહી-
રદીન ઇ. સો. રી. ૧ ક. ૨૧૯ ૨૫ વિ. રી. ૨૭ સેસન કોર્ટમાંથી કેસ સેસન જડજને તો
હમતદાર મીત્ર હોવાથી કેસ બીજા જગ્યાએ મોકલ્યો સ્કોટ વી. રીકેટસ ઇ. સો. રી. ૯ મ.
૩૫૬ સીકંદરખાદમાં જ્યુરીની સવડ નહી હોવાથી હાઇકોર્ટ કેસ પોતાની કોર્ટમાં મંગાવી
અલાવવા હુકમ કર્યા રાણી વી. એડવર્ડ ઇ. સો. રી. ૯ મુ. ૩૩૩ ટ્રાન્સફરની અરજ પર એક
ફેરા હુકમ કર્યો હોયતો બીજાવાર તે અરજ સાંભલવાનો હેકોર્ટને અધીકાર છે તેમજ રીન્યુ પણ
કરી શકે ફરજંદરયા ઇ. સો. રી. ૧૯ અ. ૬૪ જગ્યા જોવાની જરૂર લાગે તો જોવી પણ તેમ
કરતા કોર્ટ પક્ષકાર કે તેમના આદમી જોડે વાત ન કરવી ઇ. સો. રી. ૧૯ અ. ૩૦૨ પા-
રેઆફ આઈમો આ શબ્દો ફરજ બંદી છે ને અરજ મુલતવી રાખવાની ના મંજૂર કરેતો તે
ગેરકાયદે છે રાણી વી. ગાઈત્રી ઇ. સો. રી. ૧૫ ક. ૪૫૫ રાણી વી. મંગાદીન વિ. નોટસ
સને ૧૮૮૭ પા. ૧૩૯.

પર૭. (૧) કોઈ પણ મુકદ્દર ફાજદારી મુકદ્દમો અથવા અપીલ એક
હાઈ કોર્ટમાંથી બીજા કોઈ હાઈ કોર્ટની પાસે અથવા
ફાજદારી મુકદ્દમા તથા એક હાઈ કોર્ટના તાબામાંહેની કોઈ પણ ફાજદારી કોર્ટ
અપીલો બીજા પાસે મો- ર્ટમાંથી બીજા કોઈ હાઈ કોર્ટના તાબા માંહેની સમા-
કલવા બાબત ગવર્નર જ ન અથવા ઉચી હુકમતવાળી બીજા કોઈ પણ ફાજદારી
નરલ ઇનકૌન્સિલનો અ- કોર્ટની પાસે મોકલવાથી ન્યાયનો હેતુ પાર પડશે અ-
ધિકાર. થવા પક્ષકારોને અથવા શાહેદાને સામાન્ય રીતે સગવડ
પડશે એમ ગવર્નર જનરલ ઇન કૌન્સિલને જણાય, ત્યારે
તે ઇંડિયા ગેઝીટમાં જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરીને તેવો મુકદ્દમો અથવા અપીલ તે
પ્રમાણે મોકલવાનું ફરમાવવાને અપત્યાર છે.

(૨) જે કોર્ટની પાસે સદરહુ મુકદ્દમો અથવા અપીલ મોકલવામાં આવે
તે કોર્ટે જાણે તે મુકદ્દમો અસલ પોતાને ત્યાં માંડેલો હોય અથવા તે અપીલ
પોતાને કરી હોય એવી રીતે તેની તજવીજ કરવી.

પર૮. (૧) કોઈ પણ ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલસેટ, જલ્લા માલસેટ અ
થવા પેટા તુકડી માલસેટ પોતાના તાબામાંહેના કોઈ
મુકદ્દમા લઈ લેવાને અ પણ માલસેટની પાસેથી કોઈ પણ મુકદ્દમો લઈ લેવાને
અથવા સદરહુ પ્રકારના કોઈ પણ માલસેટને જે મુકદ્દમો
થવા સોંપ્યા હોય તે મુકદ્દમો પાછો મંગાવી લેવાને અ
પત્યાર છે, અને તે મુકદ્દમાની ચોક્કસી અથવા ઇનસાફ
પોતે કરવાને, અથવા તેની ચોક્કસી અથવા ઇનસાફ કર
વાને લાયક હોય એવા સદરહુ પ્રકારના બીજા કોઈ
પણ માલસેટની પાસે ચોક્કસી અથવા ઇનસાફ થવા માટે તે મુકદ્દમા મોકલ-
વાને અપત્યાર છે.

(૨) જલ્લા માલસેટને પોતાના તાબામાંહેના કોઈપણ માલસેટ પાસે
થી પોતાને ફરસ્ત લાગે એવા વરગના મુકદ્દમો અથવા

(કેટલાએક) વરગના મુ- સુકરર વરગના મુકકમા લઈ લેવાનો અધિકાર આપવાને કદમા લઈ લેવાનો અધિ- સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે. કાર જલ્લા માજીસ્ટ્રેટને આપવાનો અખત્યાર.

(૩) આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરનારા માજીસ્ટ્રેટ તેમ કરવાનું પોતાનું કારણ દફતરમાં દાખલ કરવું જોઈયે.

(૪) સન ૧૮૨૨ ના મદ્રાસના ૪ મા કાયદા પ્રમાણેનો ગામનો મુખ્ય આ કલમનાં કારણોસાર માજીસ્ટ્રેટ છે.

ટીકા—માજીસ્ટ્રેટ ગામનો મુનસફ એ માજીસ્ટ્રેટ કીમીનસ કાયદા મુજબ નથી તેથી જોમન્ટ માજીસ્ટ્રેટને કેસ તેની કારટમાંથી લઈ સેકન્ડ ક્લાસ માજીસ્ટ્રેટ તરફ મોકલવા અધિકાર નથી મધવારચર વી. સુખા ઇ. લો. રી. ૧૫ મ ૯૪ જે માજીસ્ટ્રેટ પેટા તુકડી માજીસ્ટ્રેટના તાબાનો જે તે આ કલમના અર્થ પ્રમાણે પેટા તુકડી માજીસ્ટ્રેટના પણ તાબાનો છે થામન ચેટ્ટી વી. અલાગીરી ચેટ્ટી ઇ. લો. રી. ૧૪ મ. ૩૯૯ તેમ કરવાનું કારણ દફતરમાં લખવું નવાકુમારની અરજ બાબત પ બે. લો. રી. ૪૫ આ કલમમા આપેલો અધિકાર ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટ ન્યાયની ખાતર એમ કરવાની ખરેખરી અગત્ય જણાય તોજ વાપરવા જોઈએ અને તજવીજ કરનાર માજીસ્ટ્રેટ પાસેથી કેસ પાછો ખેંચી લઈ બીજા માજીસ્ટ્રેટ તરફ મોકલવાની અરજ એકાદ પક્ષકારે કરી હોયતો ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટ આવી રીતની અરજની બીજા પક્ષકારને ખબર આપવી જોઈએ અને અરજ શા માટે મંજૂર ન કરવી તેનું કારણ બતાવવાની તક આપવી જોઈએ ફાજદારી કેસમા ફરીયાદી અને તેના સાહેલીઓની જુગ્યાની લીધા પછી તોહમતદારે ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટને તે કેસ તાબાના માજીસ્ટ્રેટ પાસેથી પાછો મંગાવી પોતે ચલાવવો જોઈએ એમ અરજ કરી પણ તેમા અરજ મંજૂર કરવાને જોઈએ તેનું વ્યાજબી કારણ બતાવ્યું નોહતું અને ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટ ફરીયાદીને ખબર આપ્યા શીવાય અથવા તેની વિરૂધ્ધ બતાવવાને તક આપ્યા શીવાય કાંઈપણ કારણ બતાવ્યા શીવાય કેસ પાછો મંગાવી બીજાને ત્યાં મોકલ્યો હાઈકોર્ટ ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટ તરફનો હુકમ રદ કરી અને જે માજીસ્ટ્રેટ પાસેથી પાછો મંગાવ્યો હતો ત્યાં ચલાવવા હુકમ કર્યો ક્રિમેશ નાંબંધી ફકીરચંદ ઇ. લો. રી. ૩ અ. ૭૪૯ તથા મુ. હા. કો. કી. ૨૪ સને ૧૮૯૨ અમુક કેસ અમુક માજીસ્ટ્રેટ તરફ ન મોકલવો તેનું વ્યાજબી કારણ હોઈ શકે પણ એક ફેરા ચુકવવા કેસ સોપ્યો એટલે તેની પાસેથી લઈ લેઈ બીજા જગ્યાએ મોકલવાને પુરતા કારણો હોવા જોઈએ તાબાના માજીસ્ટ્રેટ ફરીયાદી તરફનો પુરાવો લઈ તોહમતદારના વિરૂધ્ધ અખાયાય બતાવ્યા પછી તે કેસ ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટ પોતાની પાસે મંગાવવાનો હુકમ કરેલો તે હાઈકોર્ટ દરમીયાન થઈ રદ કર્યો રાણી વી. નો જો કુમારજી પ બે. લો. રી. ૪૫ (૧૪ વિ. રી. ૧૨) કોઈ ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટ પોતાના તાબાની એક કોર્ટમાંથી બીજા કોઈ તાબાની કોર્ટમા કેસ મોકલવાનો હુકમ કરે તે પહેલા તેણે પક્ષકારને નોટીસ આપવી જોઈએ કે જેથી કોઈપણ પક્ષકાર કેસ નહી મોકલવાનું કારણ બતાવી શકે તેવી નોટીસ નહી મોકલેલ તેથી બીજા જગ્યાએ મોકલવાનો કરેલો હુકમ રદ કર્યો ટીકેટા શકદાર વી. અમીરમાજી ઇ. લો. રી. ૮ ક. ૩૯૩ જ્યારે કેસ તાબાના માજીસ્ટ્રેટ તરફ ચોકશી સાર સોપવામા આવે તો પછે તેમા ડીસ્મીકટ કે પેટા તુકડી (જે હોય તેની) માજીસ્ટ્રેટની મોકલવાનો હુકમ કાયમ ત્યાં સુધી તેની હુકમત બંદ પડે છે તે બાબતમા કાંઈ પણ કરવાનો અખત્યાર નથી સાંન્ટો ડીઓ-

રની વી. મીસીસ બેલીલીઓ ૩ બે. લો. રી. કપે ૧૫૧ (૧૨ બિ. રી. ૫૩) રાણી વી ગીરીસઅંદર ૭ બે. લો. રી. ૫૧૩ જે માજીસ્ટ્રેટ તરફ કેસ મોકલવામા આવે તેણે પુરાવો ફરીથી લેવો જોઈએ ક. ૩૫૦ લાગુ થઈ શકે નહીં રાણી વી. અનગનુ વિ. નોટસ ૧૮૮૯ પા. ૧૩૦ માજીસ્ટ્રેટની જાતપરનું કારણ અતાવ્યું હોયતો તેમા ડીસ્મીકટ માજીસ્ટ્રેટ ખુલ્લો રીતે સાબીત થયા શીવાય વચમા આવવું ન જોઈએ માહાદુની અરજી બાબત મુખાઈ હાઇકોર્ટ ફી. ૩બીગ ૪ સને ૧૮૯૨ આ કલમ પ્રમાણે નો હુકમ એક તરફી અરજપરથી કરવો નહીં જોઈએ હુકમ કરતા પહેલાં તોહમતદારને નોટીસ આપવી જોઈએ રાણી વી. મુલુબાઈ મુખાઈ હાઇકોર્ટ ફી. ૩બીગ ૨૧ સને ૧૮૯૩ જ્યાં કેસ ચાલે છે ત્યાં ફરીયાદી વગરશીલા વાળો છે તે ટ્રાન્સફર કરાવાનું કારણ નથી ચતજ પ્રેમજી મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૮-૭-૮૯ માજીસ્ટ્રેટ સ્થાનિક તપાસ કરી નોંધ કરી તે નોંધ પુરાવામા મુકીને પક્ષકારને કીધું કે-તેની મુખ્ય તથા ઉલટ તપાસ કરો. ઠરાવ્યું કે-માજીસ્ટ્રેટ કેસ ન ચલાવવો હરીકી શોષ ઇ. લો. રી. ૨૨ ક. ૯૨૦

બાબ ૪૫ મો.

ગેરશિરસ્તે ચલાવેલાં કામ બાબત.

પરંતુ જો હેઠળ લખેલી વાતોમાંની કોઈ પણ વાત કરવાનો અધિકાર કા ચલાવેલું કામ જે ગેર ચદાથી જે માજીસ્ટ્રેટને ન મળ્યો હોય, એટલે:-
શિરસ્તાના સબખથી રદ થયું નથી તેવા ગેરશિરસ્તા.

- (અ) ૯૮ મી કલમ પ્રમાણે જાડા લેવાનું વારંટ કહાડવાનો;
- (બ) ૧૫૫ મી કલમ પ્રમાણે પોલીસને કોઈ ગુન્હાની તપાસ કરવાનું ફરમાવવાનો;
- (ક) ૧૭૬ મી કલમ પ્રમાણે ધનકવેસ્ટ ભરવાનો;
- (ડ) પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં હેના કોઈ શખસે સંદરહુ હદની બાહાર કાંઈ ગુન્હો કર્યો હોય તે શખસને પોતાની હદમાં પકડવા માટે ૧૮૬ મી કલમ પ્રમાણે પ્રોસેસ કહાડવાનો;
- (ધ) ૧૯૦ મી કલમની પેટા કલમ (૧) ની રકમ (અ) અથવા રકમ (બ) પ્રમાણે કોઈ ગુન્હો સાંભળવાનો;
- (ફ) ૧૯૨ મી કલમ પ્રમાણે કોઈ મુકદ્દમા બીજાની પાસે મોકલવાનો;
- (ગ) ૩૩૭ મી અથવા ૩૩૮ મી કલમ મુજબ માફીનું વચન આપવાનો;
- (હ) ૫૨૪ મી અથવા ૫૨૫ મી કલમ મુજબ મિલકત વેચવાનો; અથવા
- (આઇ) ૫૨૮ મી કલમ પ્રમાણે કોઈ મુકદ્દમા લઇ લેવાનો અર્થ. તેનો ધનસાફ પોતાની જાતે કરવાનો;

તે માણસે જુલમાં શુદ્ધબુદ્ધિથી તે વાત કરે, તો તેને એવો અધિકાર મળે ન હોતો એટલાજ સખખથી તેવું ચલાવેલું કામ રદ કરવું નહિ.

૫૩૦. જો કોઈ પણ માણસે તે હેઠળ લખેલી વાતોમાંની કોઈ પણ વાત ચલાવેલું કામ જો ગેર કરવાનો અધિકાર કાયદાથી મળેલો ન હોય તે વાત તે શિરસ્તાના સખખથી રદ કરશે, એટલે:—
થાય છે તેવા ગેરશિરસ્તા.

- (અ) ૮૮ મી કલમ પ્રમાણે મિલકત જપ્ત કરીને વેચશે;
- (બ) પોસ્ટ આફિસમાં કોઈ કાગળ, પારસલ અથવા બીજી વસ્તુને માટે, અથવા તાર ખાતામાં કોઈ તારને માટે, ઝાડો લેવાનું વારંદ કહાડશે;
- (ક) સુલેહ રાખવા સાર તારણ માંગશે;
- (ડ) સારી રીતે ચાલવા બાબત તારણ માંગશે;
- (ધ) સારી રીતે ચાલવાને કાયદાની રૂએ બાંધી લીધેલા કોઈ શખસને છોડી ચુકશે;
- (ફ) સુલેહ રાખવા બાબતનું ખત રદ કરશે;
- (ગ) કોઈ સ્થાનિક અપકારક કૃત્ય સંખધી ૧૩૩ મી કલમ પ્રમાણે કાંઈ હુકમ કરશે;
- (હ) કોઈ લોકાપકારક કૃત્ય ફરીથી નહિ કરવા બાબત અથવા જારી નહિ રાખવા બાબત ૧૪૩ મી કલમ પ્રમાણે હુકમ કરશે;
- (આઇ) ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે કાંઈ હુકમ કાહાડશે;
- (જ) ૧૨ મા બાબ પ્રમાણે કાંઈ હુકમ કરશે;
- (કે) ૧૯૦ મી કલમની પેટા કલમ (૧) ની રકમ (ક) પ્રમાણે કોઈ ગુન્હો સાંભળશે;
- (લ) બીજા કોઈ માણસે ચલાવેલાં તથા લખી લીધેલાં કામ ઉપરથી ૩૪૯ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષાનો હુકમ કરશે;
- (મ) ૪૩૫ મી કલમ પ્રમાણે ચાલેલું કામ મંગાવશે;
- (ન) ગુજરાન બાબત કાંઈ હુકમ કરશે;
- (ઓ) ૫૧૪ મી કલમ પ્રમાણે કવેલો કોઈ હુકમ ૫૧૫ મી કલમ પ્રમાણે તપાસશે;
- (પ) કોઈ ગુન્હેગારનો ઈનસાફ કરશે;
- (કયુ) સંક્ષિપ્ત રીતે કોઈ ગુન્હેગારનો ઈનસાફ કરશે; અથવા

(૨) અપીલનો નિકાલ કરશે;

તો તેણે ચલાવેલું કામ રદ થશે.

ટીકા—રકમ કે રેવન્યુ અમલદારે થઈ કલાસ માણસે તરફ યાદી મોકલી કે અમુક સખસો પર સમન કાઢેલા તે અમાન્ય કર્યા તેપરથી થઈ કલાસ માણસે કેસ ચલાવી. ક. ૧૭૪ માટે ગુન્હેગાર ઈરાવ્યા ડીક્લીક્ટ માણસે રકમ કે પ્રમાણે ગેરકાયદે છે એમ કહી કેસ મોકલ્યો ઈરાવ્યું કે-ક. ૪ પ્રમાણે યાદ એ ફરીયાદ છે જો કે. ક. ૨૦૦

પ્રમાણે સોગનપર તપાસ્યો નથી પણ તેટલાપરથી સગ્ન ગેરકાયદે નથી રાણી. મોતુ ઇ. સો. રી. ૧૧ મ. ૪૪૩ ક. ૧૯૧ ની સી રકમ પ્રમાણે જે માજીસ્ટ્રેટને અધિકાર ન મળ્યો હોય તે તેવી ફરીયાદ સાંભળે તો આ રકમ પ્રમાણે તેનું પ્રોસીડીંગ ગેરકાયદે છે રાણી વિરૂધ્ધ શીવ રામ મુ. હા. રૂલીંગ સન ૧૮૯૧ રકમ પી. જે માજીસ્ટ્રેટને અધિકાર નહીં હોય તે તો હ મતદારને છોડી મુકે તો તેનું પ્રોસીડીંગ નિર્થક છે રાણી વી. હુસેમગામ્મિ ઇ. સો. રી. ૮ મુ. ૩૦૭ બારે પુરાવો એવો માલમ પડી આવે કે-ઉપરી કોર્ટ સાંભળવી શકે તેવો ગુન્હો કર્યો છે તો ઉપરી કોર્ટને તે કેસ મોકલી આવવો એ કેસ ચલાવનાર માજીસ્ટ્રેટની ફરજ છે જે કે પુરાવો બારે ગુન્હાના રૂપમા જ્ય તેવી હકીકતનો હતો પણ જે ગુન્હાનું મુળ તોહમત મુકેલું તે ગુન્હો સેકન્ડ ક્લાસ માજીસ્ટ્રેટના અધિકારનો હતો ને તે ગુન્હા માટે સગ્ન કરેલી તેથી તોહમતદારને નુકસાન થયું નોતું તેથી માજીસ્ટ્રેટ ચલાવેલું કામ રદ કરવાની હાઇ કોર્ટ ના પાડી રાણી વી. ગતડીયા. ઇ. સો. રી. ૧૩ મુ. ૫૦૨

૫૩૧. કોઈપણ ચોક્કસી, ઇનસાફ અથવા બીજું કામ ચાલતું હોય ત્યારે કોઈ પણ ફોજદારી કોર્ટનો ઠરાવ થયો હોય અથવા ખોટી જગ્યાએ ચલાવેલાં તે કોર્ટ શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ કર્યો હોય કામખાખત. ત્યારે તે ચોક્કસી અથવા ઇનસાફ અથવા બીજું કામ જે સેશન તુકડીમાં, જિલ્લામાં, પેટા તુકડીમાં અથવા બીજા સ્થાનિક ક્ષેત્રમાં થયું જેમણે ત્યાં નહિ થયું એટલાજ સખખ ઉપરથી સદરહુ ઠરાવ અથવા શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ રદ કરવો નહિ, પણ સદરહુ ચુકથી ઇનસાફ ખરાખર થયો નહિ એમ જણાય તો જુદી વાત છે.

૫૩૨. (૧) જે કોઈપણ માજીસ્ટ્રેટ અથવા બીજો અધિકારી જે અખત્યાર પોતાને આપેલા ન હોય તે જાણે પોતાને ચોખ્ખરીતે આ-કમિટ કરાવાના હુકમ ગેર પેલા છે એવી રીતે તે ચલાવીને કોઈ તોહમતવાળા શ-શિરસને કર્યો હોય તે ક-ખસને સેશન કોર્ટ અથવા હાઇ કોર્ટની આગળ તેનો ચારેકાયદેસર ગણી શકાય. ઇનસાફ થવા સારું કમિટ કરે, તો જે કોર્ટમાં તેને કમિટ કરવામાં આવે તે કોર્ટ, તે કામનાં કાગળપત્રો વાંચી-જેયા પછી જે એમ ધારે કે તોહમતવાળાને નુકસાન થયું નથી તો તે કમિટ કરવાનો હુકમ કબુલ રાખવાને મુખત્યાર છે, પણ જે તે કામની ચોક્કસી ચાલ-તાના દરમિયાન અને કમિટ કરવાનો હુકમ થતાં પહેલાં સદરહુ માજીસ્ટ્રેટની અથવા બીજા અધિકારીની હુકમતવિશે તોહમતવાળા તરફથી અથવા ફરીયાદી તરફથી હરકત લેવામાં આવી ન હોય, તોજ માત્ર તે હુકમ કબુલ રાખવાને મુખત્યાર છે.

(૨) જે તોહમતવાળાને નુકસાન થયું છે એવું તે કોર્ટની નજર-માં આવે અથવા ઉપર કહ્યા મુજબ હરકત લેવામાં આવી હોય, તો તેણે કમિટ કરવાનો હુકમ રદ કરવો, અને કોઈ લાયક માજીસ્ટ્રેટને નવી ચોક્કસી કરવાનું ફરમાવવું.

૫૩૩. (૧) કોઈ તોહમતવાળા શખસની ૧૬૪ મી અથવા ૩૬૪ મી ક-લમમુજબ લખી લીધેલી અથવા લખી લીધી છે એમ ૧૬૪ મી અથવા ૩૬૪ જણાવું હોય અવી કબુલત અથવા બીજો મજકુર જે કો-

મી કલમ માંહેના ઠરાવો રટની આગળ પુરાવામાં આવ્યો હોય અથવા પુરાવામાં મુજબ ન ચાલવા બાબત. લેવામાં આવ્યો હોય તે કોર્ટ જો એવું ઠરાવે કે તે મજકુર લખી લેનારો માજીસ્ટ્રેટ સદરહુ પૈકી કોઈપણ એક કલમમાંના કોઈપણ ઠરાવ પ્રમાણે પૂર્ણ રીતે ચાલેલો નથી, તો તે કોર્ટ લખી લેવામાં આવેલો મજકુર સદરહુ શખસે ચોખ્ખરીતે કહ્યો હતો તે બાબતનો પુરાવો લેવો; અને હિંદુસ્તાનના પુરાવાના આકટની ૯૨ મી કલમમાં ગમે તે કહ્યું હોય તોપણ, જો તે ચૂકથી તોહોમતવાળાને તે મુકદ્દમાનાં ગુણદોષ ઉપરથી પોતાનો જવાબ કરવામાં નુકસાન નહિ પહોંચ્યું હોય, તો સદરહુ મજકુર પુરાવામાં લેવો જોઈએ.

(૨) આ કલમમાંના ઠરાવ અપીલ કોર્ટને જો કોર્ટને કામ લખી મોકલ્યું હોય તે કોર્ટને, તથા તપાસ કરનારી કોર્ટને લાગુ છે.

ટીકા - તોહમતદાર સામે ખુનનું તોહમત છે અને તેણે કમીટીંગ માજીસ્ટ્રેટની આગળ કબુલાત કરી છે કબુલાત માજીસ્ટ્રેટના કારકુને મરાઠીમાં લખી લીધી જેણે સેસન કોર્ટમાં જુ બાની આપી કે-તેણે તોહમતદારને વાંચી બતાવી હતી તેમાં લખેલું ખરૂં છે એમ તેણે કબુલ કર્યું હતું અને તેણે કુલકર્ણીને નિશાન લેવા કીધું હતું પણ તેણે તેમ કર્યું નહીં સેસન જડજને કબુલાત પુરાવામાં લીધી નહીં કારણ કે તેણે કબુલાત કર્યાની ના પાડી ને બીજો પુરાવો ન હોવાથી છોડી મુક્યો ઠરાવ્યું કે-ના સાબીતનો ઠરાવ રદ કરવામાં આવે છે ને ફરી એકસી ચલાવવા હુકમ કરવામાં આવે છે સહી ન હોવાના લીધે કબુલાત પુરાવામાં વાપરી શકાય નહીં પણ તે આ કલમ પ્રમાણે સાબીત થઈ શકે છે ને જો આ કલમ પ્રમાણે સાબીત થાય તો પુરાવામાં લઈ શકાય તોહમતદાર બ્યારે જુબાની આપ્યાની ના કહે છે ત્યારે સેસન જડજની ફરજ હતી કે કુલકર્ણી ને તપાસવો કે તેણે કબુલાત કરી હતી કે નહીં અને તેની સહીશાથી ન થઈ પુરાવા એકટની ક. ૯૧ પ્રમાણે દસ્તાવેજ સંબંધી મુખ જુબાની પુરાવો લઈ શકાય નહીં પણ આ કલમ સને ૧૮૮૨ ના પ્રેસીડેન્ટ થરાથી તોહમતદારની કબુલાત માટે મુખ જુબાની પુરાવો આપી શકાય આ કલમના અપવાદ પ્રમાણે તેને બચાવ કરવા માં હકીકતમાં કંઈ નુકસાન ના લાગે તે સવાલ કેસની હકીકત પરથી ચુકવવો અને તે માટે કાંઈ ખાસ રૂલ ઠરાવી શકાય નહીં રાણી વી. રબુચાધુ મુબંઈ હાઈ કોર્ટ કી. રલીંગ ૯ સને ૧૮૯૮ ક. ૧૬૪ પ્રમાણે વર્તવાનો યત્ન ન કરવામાં આવ્યો હોયતો કબુલાત આ કલમ મુજબ પુરાવામાં લેવાય નહીં વીરાત ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૨૬૪

૫૩૪. ૪૫૪ મી કલમની (૨) જ પેટા કલમ લાગુ પડતી હોય એવી ૪૫૪ મી કલમની ૨ જ બાબતમાં, યુરોપીયન બ્રિટિશ રૈયત છે કે નહિ એમ કો-રકમથી ફરમાવેલો સવાલ પણ શખસને પુછવામાં ન આવ્યું હોય તેથી કોઈ લ નહિ પુછવા બાબત, પણ ચલાવેલાં કામના કાયદેશરપણાને બાધ થશે નહિ.

૫૩૫. (૧) કોઈ ઠરાવ કહી સંલગ્નાવ્યો હોય અથવા કોઈ શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય ત્યારે તોહોમતનામું તૈયાર કર્યું નહોતું તોહોમતનામું તૈયાર નહિ એટલાજ સબબ ઉપરથી તે ઠરાવ અથવા શિક્ષાનો હુકમ ગેર કાયદેસર થાય છે એમ સમજવું નહિ, પણ જો તેથી ઇનસાફ બરાબર થયો નથી એમ અપીલ કોર્ટની અથવા તપાસ કરનારીની કોર્ટની નજરમાં આવે તો તે ગેરકાયદેસર થાય છે એમ સમજવું.

(૨) જો અપીલ કોર્ટ અથવા તપાસ કરનારીની કોર્ટ એમ ધારે કે તોહોમત નામું તૈયાર નહિ કરવાથી ઇનસાફ બરાબર થયો નથી, તો તેણે તોહોમતનામું તૈયાર કરવાનો તથા તે તૈયાર કર્યા પછીના લગતના પર્યાયથી ઇનસાફ પાછો રાફ કરવાનો હુકમ કરવો.

પ૩૬. (૧) આસેસરોની મદદથી ઇનસાફ કરવો જોઇએ એવા કોઈ ગુ-આસેસરોની મદદથી ઇન- નહાનો ઇનસાફ જ્યુરીની કરવામાં આવે, તો તેજ સખખ સાફ થઈ શકે એવા ગુ- ઉપરથી તે ઇનસાફનું કામ ગેર કાયદેસર થશે નહિ. નહાનો ઇનસાફ જ્યુરીથી કરવા બાબત.

(૨) જ્યુરીથી ઇનસાફ કરવો જોઇએ એવા કોઈ ગુનહાનો ઇનસાફ જ્યુરીથી ઇનસાફ થઈ આસેસરોની મદદથી કરવામાં આવે, તો કોર્ટ પોતાનો શકે એવા ગુનહાનો ઇ- ઠરાવ ફક્તમાં દાખલ કરે તેની અગાઉ તે વિશે હરકત નસાફ આસેસરોની મ- લેવામાં ન આવે તો, તેજ સખખ ઉપરથી તે ઇનસાફનું દદથી કરવા બાબત. કામ ગેર કાયદેસર થશે નહિ.

ટીકા—જ્યારે આસેસરની મદદથી કેસ ચાલતો હોય ત્યારે જ્યુરીએ શબ્દ વાપરવો નહી ગર્વમેંટ વી. ગોકલા આગ્રા મે ૩૦ ૧૮૬૨ પા. ૧૦૫ જે કેસમાં સરકારે જ્યુરીથી ર-જુઆત ચલાવવાનું ના ઠરાવ્યું હોય તેવા કેસોમાં જ્યુરીથી રજુઆત ચલાવવી કાયદા વિરૂધ્ધ ગણાતી નથી પણ જરૂરનો તે કેસમાં તેનો પોતાનો ઠરાવ ગણી હકીકત ઉપર કેદીની અપીલ સાંભળવામાં આવી હતી અલી વા. ઉરગાચરન શોમ ૨૪ વિ. રી. ૩૦ આસેસરથી રજુઆત ચલાવવા કાયદેસરની રજુઆત જ્યુરીથી કરવામાં આવી હોયતો તે કારણથી રજુઆત કાય-દા વિરૂધ્ધ ગણાતી નથી પણ જો કેસની રજુઆત આસેસરથી થઈ હોતો તોહોમતદારને હકીકત ઉપર અપીલ કરવાનો હકમળત તે હક જ્યુરીએ ચલાવેલી રજુઆત કાયદેસર છે એજ ફક્ત હકીકતથી જતો રહેતો નથી રાણી વી. મોહીમચંદરરાય ઇ. લો. રી. ૩ ક. ૭૬૫ રાણી વી. નોરદુ ૧૮ વિ. રી. ૫૯ આસેસરના મદદથી ઇનસાફ થઈ શકે તેવા કામમાં જ્યુરીને મદદથી કર્યો હોય ને તે ઠરાવ સાથે જરૂર મળતો ન આવે તો કેસ હાઇકોર્ટમાં મોકલવો સુરજ કુરમી ઇ. લો. રી. ૫૫ ક. ૫૫૫

પ૩૭. ચોખ્ખ હુકમતવાળી કોઈ કોર્ટ કાંઈ ઠરાવ, શિક્ષાનો હુકમ અથ- ઠરાવ અથવા શિક્ષાનો હુ વા (બીજો) હુકમ કર્યો હોય તે, આ કાયદામાં પાછળ કમ તોહોમતનામાં અથ કહેલા ઠરાવોને પાત્ર રહીને, રજ મા બાબ પ્રમાણે અ-વા બીજા ચલાવેલાં કામમાં થવા અપીલમાં અથવા તપાસમાં હેઠળ લખેલાં કારણ ચુક અથવા કસુરના સખખ સર રદ કરવો નહિ અથવા ફેરવવો નહિ, એટલે— થી ક્યારે રદ થઈ શકે.

(અ) ફરિયાદમાં, સમનમાં, વારંટમાં તોહોમતનામાં જાહેરના-માંમાં હુકમમાં ફેંસલામાં અથવા ઇનસાફ થતાં પેહલોં અથવા ઇનસાફ થતો હોય ત્યારે ચલાવેલાં બીજા કામમાં અથવા આ કાયદા પ્રમાણે કાંઈપણ ચોકશીમાં અથવા બી-જાં ચલાવેલાં કામમાં, કાંઈ પણ ચુક અથવા કસુર અથવા ગેરશિરસ્તો થયાને લીધે, અથવા

(બ) ૧૬૫ મી કલમ પ્રમાણે જે મંજુરિયતની જરૂર હોય તે મંજુરિયત નહિ હોવાને લીધે અથવા ગેરશિરસ્તે હોવાને લીધે અથવા ૪૭૬ મી કલમ મુજબ ચલાવેલા કામમાં ગેરશિરસ્તપણું થયાને લીધે, અથવા

(ક) ૩૨૪ મી કલમ પ્રમાણે જ્યુરોની અથવા આસેસરોની ટીપ મુધારવાની કસુરને લીધે, અથવા

(ડ) જ્યુરીને કરેલા આદેશમાં કોઈ પણ ચુક થયાને લીધે;

પણ જે સદરહુ ચુકથી, કસુરથી, ગેરશિરસ્તપણાથી, મંજુરિયત ન હોવાથી અથવા જ્યુરીને કરેલા આદેશમાંહેની ચુકથી ખરેખર ગેર ઇનસાફ થયો હોય તો રદ કરવો અથવા ફેરવવો.

* ખુલાસો:—આ કાયદા મુજબ ચલાવેલાં કોઈપણ કામમાં, કંઈ પણ ચુક કસુર, અથવા ગેરશિરસ્તાથી ગેર ઇનસાફ થયો છે કે નહિ તે નક્કી કરવામાં કોર્ટે તે હરકત ચાલેલા કામના આગલા ભાગમાં લઈ શકાત કે નહિ અથવા લેવી જોઈતી હતી કે નહિ તે બાબત વિચાર કરવો જોઈયે.

દષ્ટાંત.

માજીસ્ટ્રેટને કાયદા ઉપરથી દસ્તાવેજ ઉપર સહી કરવાનું ફરમાવ્યું છતાં તે પોતાની સહીના આધાક્ષર લખે છે. આ ફક્ત ગેરશિરસ્તપણું છે, અને તેને લીધે ચલાવેલા કામના કાયદેસરપણાને બાધ આવતો નથી.

ટીકા—યોગ્ય હકુમત વાળી કોઈ કોર્ટે આ કલમમા યોગ્ય હકુમત વાલી કોર્ટે એ શબ્દનો અર્થ જે ગુન્હાનું તોહમત મુકવામા આવ્યું છે તે ખાસ ગુન્હા માટે યોગ્ય હકુમત વાળી કોર્ટ એવો થાયછે રાણી વી મોહીમયંદ ઈ. લો. રી. ૩ ક. ૭૬૫ તથા રાણી વી. નોર્કુ ૧૮ વિ. રી. ૫૯ ઇ. લો. રી. ૧૦ મુ. ૩૧૦ ફરીયાદમા ફરીયાદ ન લખી લીધી હોય તે-ટલા પરથી ઠરાવ રદ ન થાય મ. હા. કો. રી. ૩૫ સમનમા સમનને બદલે વારંટ કાઢ્યું હોય તો તે કારણથી મુકદ્દમો રદ થતો નથી અનીફ પટની વી. રામ સુદર ચક્રવર્તી ૧ વિ. રી. ૧૬ વારંટ જુગારના કાયદા પ્રમાણે ઇનસપેક્ટરપર વારંટ કાઢવાને બદલે આસો. ઇન સપેક્ટર પર વારંટ કાઢ્યું હોયતો આ કલમ પ્રમાણે ટંકાઇજાય તેથી બુલછે રાણી વી. હર દેવો દાસ વિ નોટસ ૧૮૮૪ પા ૨૮૭ રાણી વી. માનસીંગ વિ. નોટસ સને ૧૮૮૪ ૫૧ અ રાણી વી. મુસા વિ. નોટસ ૧૮૮૪ પા. ૫૯ તોહમત નામામા અને ફેસલામા તોહમત નમામા અને ફેસલામા બદ દાનનથી એ શબ્દો લખવા રહી ગયાહોય અને તોહમત દાર પર કંઈ જાતના ગુન્હાનું તોહમત રાખવામા આવુછે એ સ્પષ્ટ રીતે સમજ્યો હોય અને તેથી તેના વિરૂધ્ધ અભીપ્રાય બંધાઇ તેને કાંઈ નુકસાન ના થયું હોયતો તેથી કાંઈ ગુન્હો ને સજા રદ કરવાનું કારણનથી રાણી વી. રખમા ૧૦ મુ. હા. કો. રી. ૩૭૩

પ૩૮. આ કાયદા પ્રમાણે કાંઈ જપ્તિ કરવામાં આવે ત્યારે સમનમાં, મથાવેલાં કામમાં આ ગુન્હાની સાબિતીના ઠરાવમાં, જપ્તિના હુકમમાં અથવા મીને લીધે અથવા રીત- તે સંબંધી ચલાવેલાં બીજા કામમાં કાંઈ પણ ખામીને કસુરને લીધે જપ્તિ લીધે અથવા રીતની કસુરને લીધે તે જપ્તિ ગેરકાયદેસર

ઝેરકાયદેસર થશે નહિ ગણવી નહિ, અને તે જપ્તિ કરનાર શખસને સાપરાધ અને જપ્તિ કરનાર સાપરા પ્રવેશ કરનાર ગણવો નહિ.
ખ પ્રવેશ કરનાર થશે નહિ.

બાબ ૪૬ મો.

પરચુરણ.

૫૩૬. કોઇ પણ હાઇ કોર્ટની આગળ અથવા સદરહુ કોર્ટના કોઇપણ અમલદારની આગળ કામમાં લેવાનાં સોગનનામાં તથા જે કોર્ટો તથા શખસો પ્રતિજ્ઞાઓ સદરહુ કોર્ટની આગળ, અથવા કલાર્ક ઓની આગળ સોગનનામાં ફરિયાદી કોર્ટની આગળ, અથવા તે કામ માટે એવી કોર્ટ કરવાનો અધિકાર છે તે. નિમેલા કોઇ પણ કમિશનર અથવા બીજા શખસની આગળ, અથવા કોઇ પણ જડજની આગળ, અથવા બ્રિટિશ હિંદુસ્તાનમાં રેકાર્ડની કોઇ પણ કોર્ટમાં કોઇ પણ સોગનનામાં લેવા માટે નિમેલા કોઇ પણ કમિશનરની આગળ, અથવા ઇંગ્લાંડમાં અથવા આયરલેંડમાં સોગન આપવા માટે નિમેલા કોઇ પણ કમિશનરની આગળ, અથવા સ્કોટલેંડમાં સોગનનામાં અથવા પ્રતિજ્ઞાઓ લેવાનો અધિકાર જે માલસ્ટ્રેટને આપ્યો હોય તે માલસ્ટ્રેટની આગળ, કરવાનો અધિકાર છે.

૫૪૦. આ કાયદા પ્રમાણે કોઇ પણ ચોક્કસ, ધનસાફ અથવા બીજું કામ ચલાવવામાં આવતું હશે ત્યારે ગમે તે વખતે કોઇ પણ કોર્ટ કોઇ પણ શખસને શાહેદ દાખલ સમન કરવાનો, અથવા કોઇ પણ શખસ હાજર હોય તેને શાહેદ દાખલ સમન કર્યો ન હોય તો પણ તેની જખાની લેવાને, અથવા જે શખસની જખાની લેવાઈ ચુકી હોય તે શખસને ફરીથી બોલાવીને તેની ફરી જખાની લેવાને મુખત્યાર છે; અને જે સદરહુ પ્રકારના કોઇ પણ શખસની શાહેદી તે મુકદ્દમા તો વાજખી ફેંસલો કરવા માટે તે કોર્ટને જરૂરની જણાય, તો તેણે તે શખસને સમન કરીને તેની જખાની લેવી અથવા તે શખસને ફરીથી બોલાવીને તેની ફરી જખાની લેવી.

ટીકા—મોઢાનો અને દસ્તાવેજ અને જાતનો પુરાવો લખવાનો માલસ્ટ્રેટને અખત્યાર છે રાણી વી. બક્ષદીઓશાધ ઇ. લો. રી. ૨ અ. ૨૫૩ કોઈ બાબતની તપાસ કરવાની જરૂર હોય અથવા કોઈ સવાલની ચોખવટ કરવાની જરૂર હોય તેવા કેસમાં અને જે સાક્ષીને બોલાવવાનો ધાર્યા હોય તેની જખાની પર કોર્ટ વિશ્વાસ રાખી શકે એમ હોય ત્યારે કોર્ટ તેને બોલાવવો પણ જેના પુરાવા પર કોર્ટ ભરસો રાખી શકે નહીં તેને ન બોલાવવો રાણી વી. કાલીપ્રોસનોદાસ ઇ. લો. રી. ૧૪ ક. ૨૪૫ વારંટના મુકદ્દમામાં કોઈ પણ કાલ બાબત બે બાજુવાળા પુરાવો આપે તે લેવાની માલસ્ટ્રેટની મુખત્યારી છે પણ જે આરોપી તરફનો પુરાવો લેવાનો હોય તો વચમાં ફરીયાદી તરફના સાક્ષી ખાસ ને વ્યાજખી કારણ હોય તો તે લેવા રાણી વી. રાધુજના ૧૨ વિ. રી. ૪૪ ફરીયાદી તરફનો કેસ પુરો થયા પહેલા અચાં

તરફના સમન કરેલા સાક્ષીઓને બોલાવવા એવી સત્તા આપવાનો આ કલમનો ધરિદો નથી. રાણી વી. હરગોવીંદ ઇ. સો. રી. ૧૪ અ. ૨૪૨ તોહમતદારને સાક્ષી તરીકે તપાસવો એવી સત્તા આ કલમથી મળતી નથી રાણી વી. સુબાયા ઇ. સો. રી. ૧૨ મ. ૪૫૧ પણ ઊંડી દીધેલા તોહમતદારને ફરીયાદી તરફના સાક્ષી તરીકે તપાસવા પ્રતિબંધ નથી રાણી વી. બીહા રીલાલ ૭ વિ. રી. ૪૪ કોર્ટ બોલાવેલા સાક્ષી સંબંધી પક્ષકારનો તપાસવાનો અધિકાર પુરાવા એક્ટની ક. ૧૬૫ પ્રમાણે સમન કરી કોર્ટ બોલાવેલ સાક્ષીને ફરીયાદીના વકીલને કોસ કરવા દેવાની ના પાડી ઠરાવ્યું કે-ના પાડવામાં ખોટું કયું છે ને ક. ૧૬૫ માં એવો કાંઈ પ્રતિબંધ નથી કે-કેસના પક્ષકારને કોસ કરવાને હક નથી ગોપાલ લાલસીલ વી. માનીકલાલ સીલ ઇ. સો. રી. ૨૪ ક. ૨૮૮ ફરીયાદી તરફથી સાક્ષીને સમન કર્યો પણ બોલાવ્યો નહીં તો બચાવવાળાને પોતાનો હક ખર્ચવે તે સાર પાંજરામાં મુકવો જોઈએ તેવા સાક્ષીને પુરાવા એક્ટની ક. ૧૬૫ પ્રમાણે કોર્ટ તપાસેતો તોહમતદારને કોસ કરવા દેવો જોઈએ રાણી ગીરીસ ચંદર ઇ. સો. રી. ૫ ક. ૬૧૪ ગેરલગતા સવાલ પુછવાનો જડજનો અધિકાર લગતી બાબત ની સાબીતી મેળવવા ગેરલગતા સવાલ પુછવાનો જડજને અધિકાર છે (પુરાવા એક્ટની ૧૬૫ પ્રમાણે) પણ જો તેવા સ્વાલ સાક્ષીદાર સામે ફાજદારી કામ ચલાવવાના હેતુથી પુછતો હોય તો તેવા સ્વાલનો જવાબ દેવાને સાક્ષી બંધાએલ નથી ને ન જવાબ દેતો તેથી ક. ૧૭૯ પ્રમાણે શુન્ડેગાર પણ થાય નહીં રાણી વી. હરીલખમન ઇ. સો. રી. ૧૦ મુ. ૧૮૫ કોર્ટ સ્વાલ ક્યારે પુછવા પુરાવા એક્ટની ક. ૧૩૮ પ્રમાણે સાક્ષીઓને તપાસવાનું કામ વકીલોપર રાખવું જોઈએ વકીલો મુદ્દાના શ્વાસો અથવા સ્વાલ પુછવા મુકીદે ત્યારેજ કોર્ટ પુછવું રાણી વી. નુ-રખાકાજ ઇ. સો. રી. ૬ ક. ૨૭૯ સાક્ષીને બોલાવવા ક્યારે હક નથી અને બાબતનો પુરાવો પુરો થયા પછી આસેસરોએ પોતાનો અભીપ્રાય આપ્યો હોય તેવા કેસોમાં આ કલમ પ્રમાણે પુરાવો લેવાનો સેસન જડજને અધિકાર નથી રાણી વી. અવલખાન પાંજરા સ. ૧૮૯૨ પા. ૯.

૫૪૨. (૧) વિદ્યમાન કાળે ચાલુ હોય એવા કોઈપણ કાયદાથી બીજી રીતે ઠરાવ્યું નહિ હશે, તો જે શખસને આ કાયદા પ્રમાણે કેદ કરવાનો અથવા પેહરમાં મોકલવાનો અધિકાર હશે તે શખસને કંઈ જગામાં કેદ રાખવો એ ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

(૨) જો આ કાયદા પ્રમાણે તુરંગમાં નાખવાને અથવા પેહરામાં જો તોહમતદારો અથવા આપવાને પાત્ર હોય એવો કોઈ શખસ દિવાની તુરંગમાં શુન્ડો સાબિત થયાના ૬ કેદમાં હોય, તો તે શખસને ફાજદારી તુરંગમાં લઈ જવો સાર થયલા માણસો દિ એવું ફરમાવવાને અધિકાર જે કોર્ટે અથવા માલજેટ દિવાની તુરંગમાં કેદમાં હ તેને તુરંગમાં નાખવાનો અથવા પેહરામાં આપવાનો હુ- શે તેઓને ફાજદારી તુ કમ કર્યો હશે તે કોર્ટને અથવા માલજેટને છે. રંગમાં લઈ જવા તથા નેઓને દિવાની તુરંગમાં પાછા લાવવા.

(૩) જ્યારે કોઈ શખસને પેટા કલમ (૧) પ્રમાણે ફાજદારી તુરંગમાં લઈ ગયા હોય, ત્યારે તેને ત્યાંથી ઊંડી મુક્યા પછી દિવાની તુરંગમાં પાછો મોકલ- વિ, પણ હેઠળ લખેલી બે વાતો પૈકી કોઈપણ વાત બનેલી ન હોય તો, એટલે:-

- (અ) તેને ફ્રાન્જદારી તુરંગમાં લઇ ગયા પછી ત્રણ વર્ષ થઇ ગયા હોય, તેમ થયું હોય તો દિવાની ધનસાફતું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૩૪૨ મી કલમ પ્રમાણે તેને દિવાની તુરંગમાંથી છાડી મુકયો છે એમ સમજવું; અથવા
- (બ) જે કોર્ટે તેને દિવાની તુરંગમાં રાખવાનો હુકમ કર્યો હશે તે કોર્ટે જે અમલદારને સ્વાધીન ફ્રાન્જદારી તુરંગ હોય તે અમલદારને એવો દાખલો લખી આપ્યો હોય કે દિવાની ધનસાફતું કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની ૩૪૧ મી કલમ પ્રમાણે છુટી જવાનો તેને હક છે.

૫૪૨. (૧) સન ૧૮૬૯ ના કેદીઓની શાહેદી બાબતના આકટમાં ગમે તે કશું હોય તે છતાં કોઇપણ પ્રેસિડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદમાંહેની કોઇ પણ તુરંગમાં કેદ રાખેલા કોઇ પણ સખસને પોતાની આગળ કોઇ આજવાનો હુકમ કરવાનો પણ ચાલુ મુકદ્દમામાં સાહેદ દાખલ અથવા તોહોમતવાળા સખસ દાખલ તપાસવાની ખાચ રાખતો હોય, તો સદરહુ તુરંગ જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારને હુકમ મોકલીને તે માજિસ્ટ્રેટ, તે કેદીને તેની આગળ જખાની આપવાસાડ ચોચ પેહેરા સાથે તે હુકમમાં જણાવેલે વખતે આજવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

(૨) સદરહુ તુરંગ જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારે સદરહુ હુકમ પહોંચેથી તે મુજબ ચાલવું, અને ઉપર કહેલાં કારણસાડ તે તુરંગમાંથી કેદી ગરહાજર રહે તે દરમિયાનમાં તેને સુરક્ષિત રીતે પેહેરામાં રાખવા માટે બંદાબસ્ત કરવો,

૫૪૩. જ્યારે કોઇ પુરાવો અથવા મજકુર તરજુમો કરીને સમજાવવા સાડ કોઇ પણ ફ્રાન્જદારી કોર્ટને કોઇ દુભાષીઆનો ઉપયોગ દુભાષીઓ ખરો તરજુમો કરવો પડે, ત્યારે તે પુરાવાનો અથવા મજકુરનો ખરેખર કરીને સમજાવવાનેખંધા રો તરજુમો કરીને કેહેવાની તે દુભાષીઆની ફરજ છે એમ સમજવું.

ટીકા—ફ્રાન્જદારી કોર્ટને x x x ઉપયોગ કરવો પડે સોગન પરનો દુભાષીયાની જ્યારે કોર્ટને જ્યુરી સાક્ષી જે ભાષામા જુખાની આપતો હોય ને તે ભાષાથી જ્યારે અજણા હોય ત્યારેજ જરૂર છે રાણી વી. મદન ૧૬ વિ. રી. ૬૧ સોગન બાબતનો એકટ સને ૧૮૭૩ નો ૧૦ મોની ક. ૫ ની રકમ બજુઓ.

૫૪૪. ગવર્નર જનરલ ધનકૉન્સિલની અગાઉથી મંજૂરી લઇને સ્થાનિક સરકારે કોઇ પણ કાનુનો કરી હોય તેમને અનુસરીને, કોઇ પણ ફ્રાન્જદારી કોર્ટ, પોતાને ચોચ જણાય તો આ કાયદા પ્રમાણે પોતાની આગળ કોઇ પણ ચોક્સી, ધનસાફ અથવા બીજું કામ ચલાવવામાં આવે તે કાસ

સાર કોઈ પણ ફરિયાદી અથવા શાહેદ હાજર થાય તેનો વાજબી ખર્ચ, સરકાર તરફથી, આપવાનો હુકમ કરવાને હુખત્યાર છે.

૫૪૫. (૧) જ્યારે કોઈ ફાજદારી કોરટ કોઈ પણ વિદ્યમાન કાળે ચાલુ હોય એવા કાયદા પ્રમાણે દંડ કરે અથવા અપીલમાં દંડમાંથી ખર્ચઅથવા નુ અથવા તપાસમાં અથવા બીજી રીતે દંડની શિક્ષા અ-કસાનીનો બદલો આપવા થવા જે શિક્ષાનો એક ભાગ દંડ હોય તેવી શિક્ષા મનો કોરટનો અધિકાર. જુર કરે, ત્યારે ફેંસલો કરતી વખતે તે કોરટ, વસુલ ફેંસલો સમજીને દંડ અથવા તેમાંનો ગમે તે ભાગ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઉપયોગમાં લેવાનો હુકમ કરવાને હુખત્યાર છે.

(અ) ફરિયાદનું કામ ચલાવવામાં વાજબી રીતે થયેલો ખર્ચ પુરો પાડવા સાર;

(બ) જ્યારે, તે કોરટના મત પ્રમાણે દિવાની દાવાથી નુકસાનીનો ભારે બદલો મળી શકતો હોય ત્યારે, કરેલા ગુન્હાથી થયેલી નુકસાનીનો બદલો અપવા સાર.

(૨) જેમાં અપીલ થઈ શકે એવા કોઈ મુકદ્દમામાં જો તે દંડ કરવામાં આવે તો, અપીલ કરવામાટે આપેલી મુદત વીતી ગયા પહેલાં અથવા જો અપીલ કરવામાં આવે તો, તેનો ફેંસલો થતાં પહેલાં, સદરહુ ખર્ચ અથવા નુકસાનીનો બદલો આપવો નહિ.

ટીકા-દંડ. આ કલમ પ્રમાણે નુકસાનનો બદલો અમુક દંડ ઠરાવી તે દંડ માથે કોર્ટની નજરમાં આવે તેટલી રકમ ફરીયાદીને આપવા હુકમ કરી શકાય. મોહેશ મંડળ વી. ભોળાનાથ ૩ ક. લો. રી. ૪૦૪ ફરીયાદી શીવાય બીજા કોઈને પણ દંડમાંથી ભાગ અપાવી શકતો નથી રાણી વી. મુરતલાલ ૬ વિ. રી. ૯૩ પી. કો. ક. ૬૨ મુજબ મિલકત જપ્ત કરી ભાડુ તથા ઉપજ લેવાતી હોય તેમાંથી ખર્ચ અપાવવાનો હુકમ થઈ શકે નહી. રાણી વી. નાનુ પુતલુ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૦ સને ૧૮૮૦ જેટલી રકમનો દંડ ક્યો હોય તેટલીજ રકમ બદલા પેટે આપવાને આ કલમ મુજબ હુકમ કરી શકાય બીરાબીન ચવડુ મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૮-૨-૯૪ લીંબા મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨-૮-૮૮ તોહમતદારને છોડી મુક્યો હોયતો બદલો અપાવાય નહી દંડ ક્યો હોય તોજ અપાવી શકાય ખસ્તુદમાજી મુ. હા. કો. ફી. ૨૪ ૯-૯૬ નારાયણ કેસકામત મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૦-૯-૮૮ આ કલમ પ્રમાણે દંડમાંથી અમુક રકમ આપવા હુકમ કરેલો ને તે રકમ આપી પાછળથી રીવીઝનમાં દંડ પાછો આપવા હુકમ થયો ઠરાવ્યુ કે-ફરીયાદી પાસેથી તે રકમ દંડની માફક વસુલ કરવી અને તે માટે દીવાની દાવો કરવા ન કેહવુ મુઝસદી વી. મનીરામ ઈ. લો. રી. ૧૯ અ. ૧૧૨ ફેંસલો કરતી વખતે કામમાં બતાવેલા જાતના ગુન્હા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવી હુકમ અને સજા કરી હોય તેનો ભાગ કંપન સેસન બાબતનો હુકમ જોઈએ સજા માર્યા પછી તોહમતદારની પાછળ આવો હુકમ થઈ શકે નહી રાણી વી. ગોરચરનદાસ ૧૧ વિ. રી. ૫૩ શાવલીરામ નાનાજી મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧-૯-૮૭ ભારે બદલો નુકસાન થયાને માટે નુકસાન થનાર માણસને બદલો અપાવ્યો હોય તો તેમાં દીવાની મુકદ્દમાનુ નુકસાન આવી જાય છે રાણી વી. બારજી કરમી ૫ વિ. રી. ૭૬ જો કે ચોરાએલી મિલકત જડી આવી હોય અને તેના માંલીકને મળી દેય તોપણ જો માણસની ચોરી થઈ છે તેને કાંઈ નુકસાન થયુ હોય તેથી ચોકશી ચલાવનાર

માજીસ્ટ્રેટ તોહમતદારના કરેલા દંડમાંથી કાંઈ ભાગ અપાવે તો તે કાયદેસર છે સજ્જી વી. ય. સાપા ઉર્ફનીંગા પા. ૫ મુ. હા. કો. રી. ૪૧ ગુન્હેગારને દંડની સજા કરેલી તેમાંથી નીચ્ચપ રાધી ખરીદ કરનારને તેમાંથી અમુક રકમ આપવા હુકમ કર્યો તેમાં ઠરાવ્યું કે-માજીસ્ટ્રેટને તેવો અધિકાર નથી આવા ખરીદદારને કરેલું વેચાણ ગુન્હો નથી (ઇ. લો. રી. ૬ મ. ૨૮૬) ખરીદદારને ધન હક શીવાય વેચાણ કરેલું તેથી થાય છે મારી આપાયેટી મ. હા. કો. પ્રો. ૯-૧૦-૮૫ નિરઅપરાધી ગીરો રાખનારને પણ બદલો અપાવી શકાય નહીં રામાબાપુ મુ. હા. કો. ત્રી. ૩. ૧૫-૧૨-૯૨ માજીસ્ટ્રેટની આગળ ખડો કરવામાં લાગેલું ખર્ચ આ કલમ પ્રમાણે નુકસાન નથી રામારવામી મદ્યુલી મુ. હા. કો. ક્રી. ૩. તા. ૧૬-૬-૯૨ તોહમતદાર પર કામ ચાલ્યું તેટલા વખત સુધી કામ ન થયું તે બાબતનું નુકસાન આ કલમ પ્રમાણે અપાવાય નહીં ફક્ત કામ ચલાવવામાં થએલું ખર્ચ અને નુકસાન માટે બદલો અપાવાય નારાયણ વામનજી પાટીલ ઇ. લો. રી. ૨૨ મુ. ૪૩૯ વારસોને ન અપાવાય ગુન્હાથી જે માણસને ધન થઈ હોય તેના શીવાય બીજાને ન અપાવાય તેથી મરનારના વારસને ન અપાવી શકાય રૂપાલસીંગ ૧૦ વિ. રી. ૩૯ ગદ્યલતથી મોતના કામમાં મરનારની વીધવાને દંડમાંથી અમુક રકમ આપવા હુકમ કરેલો ઠરાવ્યું કે-વીધવાને અપાવી શકાય નહીં લલમકા ઇ. લો. રી. ૧૨ મ. ૩૫૨ અબદુલ રેહમાન મુ. હા. કો. ત્રી. ૩. ૫-૭-૯૫ શીવખરામ ૭ મુ. હા. કો. ક્રી. કે. ૭૩ યાલા ગંગલુ ઇ. લો. રી. ૨૧ મ. ૭૪ તોહમતદાર સામે રસવતની તોહમત હતું તેમાં રસવતની રકમ તથા ખર્ચ બદલ ૩. ૧૦ ફરીયાદીની માને આપવા હુકમ કરેલો રૂપીઆ રસવતના અપાવવાનો હુકમ પણ કાયદા વિરૂધ્ધ છે નાનાસાહેબ ઇમામસાહેબ મુ. હા. કો. ત્રી. ૩. ૧૯-૪-૮૮.

૫૪૬. પછી તેજ બાબત સંબંધી દિવાની દાવો કરવામાં આવે તેમાં જ પછીથી દિવાનીમાં કરેલી કસાનીનો બદલો આપવાનો હુકમ કરતી વખતે, ૫૪૫ ફરિયાદમાં ઉપર મુજબ મી કલમપ્રમાણે નુકસાનીના બદલા દાખલ જે રકમ આપેલી રકમો હિસાબમાં આપી હોય અથવા વસુલ કરી હોય તે રકમ કોરટે હિ લેવી. સાબમાં લેવી.

ટીકા—હીસાબમાં લેવી આ શબ્દનો અર્થ એવોછે કે—તે પછી દીવાની જે દાવો થાય તેમા માજીસ્ટ્રેટ ઠરાવેલું કંપનસેસન હીસાબમાં લેવું પણ જે નુકસાન અપાવ્યું હોય તેમાંથી કમી કરવું એમનહી વિલીઅમનિ ચોલસવી વીલીઅમ જન અધન સવર ૩ ૨ વિ રી. ૩૩૬

૫૪૭. આ કાયદાપ્રમાણે કરેલા કાંઈપણ હુકમની રૂથે (દંડ શિવાય બી જે પૈસા આપવાનો હુકમ ન) જે પૈસા આપવાનો હશે તે બજે દંડ હોય એવી ક્યો હશે તે દંડ તરીકે રીતે વસુલ કરી શકાશે. વસુલ કરી શકાશે.

૫૪૮. કોઈ ફાજદારી કોરટે કરેલા ફેસલા અથવા હુકમમાં જે શખસના સંબંધ હોય તે શખસ જ્યુરીને જડજે જે આદેશ ચલાવેલાં કામના કાગ કર્યો હોય તેની અથવા કોઈપણ હુકમની અથવા જખાનોની અથવા દફતરના બીજા કોઈપણ લાગની નકલ

• લેવાની ખાયસ રાખતો હોય, તો તે અરજ કરે એટલે

તેને તે નકલ આપવી;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, કાંઈ વિશેષ કારણસર તે નકલ મફત આપવાનું કોરટને યોગ્ય લાગતું હોય તે શિવાયને પ્રસંગે તે શખસે તે નકલનો ખર્ચ આપવો.

હીકા—મુ. હા. કો. સ. બુકપાને જણાવ્યું છે કે—(૧) જે સખસને કાયદા પ્રમાણે કોર્ટપિણ નક્કલ મફત મળવાનો હક હોય તે સખસ પાસેથી કોર્ટપિણ પ્રકારે નક્કલ કરવાનું લવાજમ લેવું નહીં (૨) તમામ નક્કલો ખરી હોવી જોઈએ એટલું જ નહીં પણ તે ચોખ્ખા કારકુનના જેવા અક્ષરે થવી જોઈએ શીખાક વિધ્યાર્થીઓ અને ઘરનું કામ કરનાર નોકરો પાસે નક્કલો કરાવવી નહીં નક્કલો મળ્યાનું કાગલો પર કરવી અને તે દુપકીકેટ કાગલોના દરેક તાવનો પહેલો ચોથો ભાગ હાસીઆના કોરો મુકી બાકી રહેલા અગાડીના ત્રણ ભાગ ઉપર કરવી (૩) સેસન કોર્ટો તથા માજીસ્ટ્રેટની કોર્ટોમાના દરેક પ્રકારના દસ્તાવેજની નક્કલો કરવાને માટે ફી લેવાની તે સેસન જરૂરે અથવા ડીસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્ટ્રેટ હરાવવી અને જરૂર જણાયતો જુદી જુદી કોર્ટોને માટે જુદો જુદો દર હરાવવાને તેમને અખત્યાર છે પરંતુ એમ જણાવ્યું છે કે— નક્કલો કરવાને માટે જે ફી લેવામા આવે તે હેઠલ લખેલા દર કરતા વધુ હોવી ન જોઈએ ૧ ઇંગ્લિશ નક્કલોને માટે દર ૨૫ શબ્દે અથવા તેના કોઈ ભાગે છ પધ્દ ૨ દેશી ભાષામા નક્કલો કરવાને માટે દર તેનીસ શબ્દે અથવા તેના કોઈ ભાગે છ પધ્દ ૩ દાખલે શુધ નક્કલોને માટે તપાસી મુકાબલ કરવાને માટે દર સો શબ્દ અથવા તેના કોઈ ભાગે અડધો આનો વધારે લેવામા આવે સુચના માજીસ્ટ્રેટના કામના દફતરો તપાસવાને માટે નક્કલોની ફી હરાવવામા આવે છે તે ઉપરાંત કોઈ લેવામા આવે નહીં ૪ નક્કલ કરામણીના પૈસા જે સખસે નક્કલ કીધી હોય તેનેજ આપવાનો અધિકાર છે અથવા એમ પણ થઈ શકે કે—દરેક કોર્ટમા નક્કલોને માટે એક મહીનામા આવેલી તમામ ફી તે મહીનાની આખરે કોર્ટના ઉપરી જડજ અથવા માજીસ્ટ્રેટ તે કોર્ટમા જોએને નક્કલો કરવા રાખવામા આવ્યા હોય તે બધા સખસોમા પોતાની મરજી નિરપ વેલ્દથી અપાવે નક્કલો કરવાને માટે બીજાનું હુશીઆર માણસો ન મળી શકે તેવા પ્રસંગ શીયાય કોર્ટના નિમણૂકી ખાતાના પગારદાર પાસે નક્કલો કરાવવી નહીં આવી રીતે કરેલો નક્કલોની શી સરકાર ખાતે જમા કરવી (૬) નિમણૂકી ખાતાના માણસો એ નોકરીના વખતના દરમ્યાન નક્કલો મુકાબલ કરવી અને આ કામને માટે જે ફી લેવામા આવે તે બીનચુકે સરકારમા જમા કરાવવી અપીલની મુદત ગઈ છે કે કેમ તે વિષેનો નિર્ણય કરવામા અપીલ કોર્ટોને સાધન મળે તેટલામાટે હૈ કોર્ટના તાબા માહેની પ્રત્યેક ફોજદારી કોર્ટ આ કાયદાની ક. ૩૭૧ અથવા આ કલમ મુજબ જજમેંટ હુકમ અથવા જ્યુરીને કહી સંભળાવેલા આ દેશની પ્રત્યેક નક્કલ ઉપર નિચે પ્રમાણે શેરા કરવા ૧ જે તારીખે નક્કલને માટે અરજી આપી હોય તે તારીખ ૨ જે તારીખે નક્કલ આપવાને માટે તૈયાર થઈ તે તારીખ ૩ જે તારીખે નક્કલ આપી તે તારીખ આધાર રહીત ફેરફાર થતા અટકાવવાને માટે તારીખો છુટે દરેકે અક્ષરમા લખવી અને જે તારીખે શેરા કર્યો હોય તે તારીખે જણાવવી તોહમતદારને છોડી મુક્યો હોયતો છોડી મુક્યાના ઠરાવની નક્કલ ફરીયાદીને માગવાનો હક છે કારણ તેને તે હુકમની અસર થાયછે અગદુલ કાદર મુ. હા. કો. ફી. ૩૦-૯-૮૬ તથા બેંગાલ એક વી. દીનાનાથરોય ઇ. લો. રી. ૮૬-૧૬૬ આ કાયદાની ક. ૩૭૧ મી જુઓ વારંટ કેસમા જજમેંટની નક્કલ પર કોર્ટ શી સ્ટાંપની જરૂર નથી સંધાળીન બાબાજી મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૧૫-૩-૮૮ તથા જાહેર ખખર સને ૧૮૮૬ નંબર ૫૩૨ વાળી.

પૃષ્ઠ. (૧) જે રાખસોને લશ્કરી કાયદો લાગુ હોય તે રાખસોને ઇન સાફ જે કોર્ટને આ કાયદો લાગુ હોય તે કોર્ટ કરવો
કોર્ટ માર્શિયલથી ઇનસા- જોઈએ કે કોર્ટ માર્શિયલથી કરવો જોઈએ તેવી બાબતો
ક થવાને પાત્ર હોય તેવા સંબંધી ગવર્નર જનરલ ઇનકૌંસિલ આ કાયદાને તથા

રાખસોને લશ્કરી અધિકારીઓને સ્વાધીન કરવા બાબત.

આર્મી આક્ટને અથવા વિધમાન કાળે ચાલુ રહેવા હરકોઈ કાયદાને અનુસરતી કાનુનો કરવાને મુખત્યાર છે; અને જ્યારે કોઈપણ રાખસને કોઈ માલગેરે આગળ આવે છે ત્યારે તેને ગુન્હાબાબત આર્મી આક્ટની હર મી

કલમ પ્રમાણે તેનો ઇન્સાફ કોર્ટમાર્શિયલથી કરવા બેગ હોય તે ગુન્હાનું તો હોમત તેની ઉપર મુકયું હોય, ત્યારે તે માલગેરે સદરહુ કાનુનો નજરમાં રાખવી, અને યોગ્ય પ્રસંગે તે રાખસને કોર્ટ માર્શિયલથી તેનો ઇન્સાફ થવા મારે તે જે રેલમેટ, પલટણ અથવા ટુકડીમાં તે રાખસ હોય તે રેલમેટ, પલટણ અથવા ટુકડીના કમાન્ડીંગ અમલદારને, અથવા પાસેમાં પાસેની લશ્કરી હાવણીના કમાન્ડીંગ અમલદારને, જે ગુન્હાનું તો હોમત તે રાખસ ઉપર આવ્યું હોય તે ગુન્હાની હુકિત સાથે સ્વાધીન કરવો.

(૨) સદરહુ પ્રકારની કોઈપણ જગ્યાએ લશ્કરી સિપાઈની જે રાજી હાવણી કરીને રહી હોય અથવા કામ કરતી હોય તે રાજીના કમાન્ડીંગ અમલદાર, જે રાખસની ઉપર સદરહુ ગુન્હાનું તો હોમત આવ્યું હોય તે રાખસને પકડીને જાતામાં રાખવા સાડ લખેલી દરખાસ્ત કરે તે માલગેરે ને પોલીસથી તેણે તેમ કરવા સાડ પોતાથી બનતી કોશીસ કરવી.

૫૫૦. કોઈ પણ પોલીસ અમલદારને, જે કોઈ પણ મિલકત ચોરાયલી કહેવાતી હોય, અથવા ચોરાયલી છે એમ શક આવતો હોય અથવા ગુન્હો થયાનો શક પેદા થાય એવા સંજોગમાં માલમ પડે તે મિલકત પકડવાનો અધિકાર છે. આવો પોલીસ અમલદાર, જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસ થાણું હોય તેના તાબાનો અમલદાર હોય, તો તેણે તે અમલદારને તે મિલકત પકડાયા બદલ ખર્ચ આપવી જોઈએ.

મિલકત ચોરાયલી છે એવો શક હોય તે પકડવાનો પોલીસને અધિકાર.

ટીકા—આ કલમ નવીન છે.

૫૫૧. જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસ-થાણું હોય તે અમલદાર પોતાનાં થણાની હદમાં જે અધિકાર ચલાવી શકે તેજ અધિકાર સદરહુ અમલદારથી ઉંચા દરજ્જાના અમલદારો જે સ્થાનિક હદમાં પોતાને નિમ્યા હોય તે સ્થાનિક હદમાંહે સઘળે ઠેકાણે ચલાવવાને મુખત્યાર છે.

૫૫૨. કોઈપણ ગેરકાયદેસર કારણ સાડ કોઈ સ્ત્રીનું અથવા ચૌદ વર્ષની ઉંમરની કોઈ છોકરીનું હરણ થયા વિશે, અથવા તેને ગેરકાયદેસર રીતે અટકાવી રાખ્યા વિશે કોઈ પ્રેસિડેન્સી માલગેરેને અથવા જિલ્લા માલગેરેને સોગળ ઉપર ફરિયાદ કરવામાં આવે તે ઉપરથી સદરહુ સ્ત્રીને તુરત છુટી કરવાનો અથવા સદરહુ છોકરી તેના ધણીને, મા આપને, વાલીને અથવા બીજા જે રાખસના કાયદેસર હવાલામાં

જે સ્ત્રીઓનું હરણ થયું હોય તે સ્ત્રીઓને પાછી આપવાની જરૂર પડવાનો અધિકાર.

તે હોય તે શખસને ગુરત પાછી આપવાનો હુકમ કરવાને, અને તે હુકમ પ્રમાણે ચલાવવાની જરૂર પડવાને, અને જરૂર પડે તેણે બળ વાપરવાને, તે માલગેર મુખત્યાર છે.

દીકા—ગેરકાયદેસર કારણસાથ અથવા ગેરકાયદેસર અટકાવી રાખ્યા વીરો. ચૈદ વર્ષની હાંદુની છોડી પાદરીને ત્યાં ગઈ પાદરીએ મીશન હાઉસમાં રહેવા દીધી. છોડરીની માએ તથા વરે આ કલમ પ્રમાણે અરજ કરી તેમા માલગેરે ઇરાવ્યું કે—જો કેમીશન હાઉસમા પોતાની મરજીથી ગઈ હતી તો પણ તે ગેરકાયદેસર ધરાધને માટે ગેરકાયદેસર કબજામાં હતી તેથી માને કબજે અપાવી ઇરાવ્યું કે—એ છોડીએ મીસન હાઉસમાં રહેવાને કબજાત આપી હોય કે ના હોય તો પણ તેણીને સંભાળવાનો જેઓ કાયદેસર હકદાર હતા તેમની મરજી વિરુદ્ધ છોડીને ત્યાં રાખી તેથી આ કલમના અર્થ પ્રમાણે ગેરવાજબી અટકાવ હતો ચૈદ વર્ષની નમની ઉમરની હાંદુ છોડી પોતાની મેજે મીસન હાઉસમાં ગઈ અને તેને ત્યાં રહેવા દીધી તેમા ઇરાવ્યું કે—ગેરકાયદેસર કામને આ છોડીનો અટકાવ કરેલો નથી. કોઈ ખ્રીસ્તી છોકર પોતાના માઆપ તણ તે માઆપની મરજી વિરુદ્ધ મુસલમાની ધર્મમા લેવરાવવાને અને મસજીદમા મુસલમાન થવા સાથે રોકવામા આવ્યું કોર્ટ તેમા ને આ કેસમા કોઈ ફેર નથી અબરામ વી. મહતાયુ ઇ. લો. રી. ૧૬ ક. ૪૮૭ આ કલમ મુજબ અરજ રકત ડીસ્પીકટ માલગેરે સાંભળી હુકમ આપી શકે તેને ટ્રાન્સફર કરવા અધિકાર નથી. ખાઇ ડાહી મુ. હા. કે. કી. ૩. ૧૮ સને ૧૮૯૮

૫૫૩. (૧) જ્યારે ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરમાં કોઈ પણ શખસ બીજા

કોઈ શખસને કોઈ પોલીસ અમલદાર પાસે પકડાવે, ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરમાં ત્યારે જે માલગેરે તે મુકદમા સાંભળે તે માલગેરેને વગર સખબે જે શખસો જે એમ જણાય કે એ પ્રમાણે પકડાવવાનો કોઈ પુરતો ને હવાક્ષમાં આપ્યા હો સખબ નહોતો, તો તે માલગેરે યોગ્ય ધારે તેટલો નુ-ય તે શખસોને નુકસાની કસાનીનો બદલો એ પ્રમાણે પકડાવનાર શખસે એ પ્ર-નો બદલો આપવા બાબત. માણે પકડેલા શખસને તેના વખતના નુકસાન બદલ તથા તે બાબતમાં થયેલા ખર્ચ બદલ આપવાનો હુક-મ કરવાને તે માલગેરે મુખત્યાર છે, પણ તે પચાસ રૂપિયા કરતાં વધારે હોવો જોઈએ નહિ.

(૨) સદરહુ પ્રકારના મુકદમાઓમાં, જે એક કરતાં વધારે શખ-સોને પકડાવામાં આવે તો સદરહુ માલગેરે યોગ્ય ધારે તેટલો નુકસાનીનો બદલો તેવીજ રીતે, તેમાંના દરેક શખસને આપવાનો હુકમ કરવાને તે માલ-ગેરે મુખત્યાર છે, પણ તે પચાસ રૂપિયા કરતાં વધારે હોવો જોઈએ નહિ.

(૩) આ કલમ પ્રમાણે જે નુકસાનીનો બદલો આપવાનો હુકમ કર્યો હોય તે સધળો, જાણે તે ઠંડ હોય એવી રીતે, વસુલ કરવાનો અધિકાર છે-અને જે તે એ પ્રમાણે વસુલ થઈ શકે નાહ તો, જે શખસે તે આપવાનો હો-ય તે શખસને ત્રીસ દિવસ લગીની જેટલી મુદત તે માલગેરે ફરમાવે તેટલી મુદત મુધીની આસાન કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવો, પણ જે સદરહુ રકમ તે મુદત પુરી થતાં પેહલાં આપવામાં આવે તો તેને છોડી મુકવો.

૫૫૪. (૧) કલકત્તાની હાઇકોર્ટ, ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલની અગાઉ તાબામાંહેની કોર્ટોનાં દ થી મંજૂરી લઇને, અને રાયલ ચાર્ટરથી સ્થાપેલી બીજી કોર્ટ તપાસવા સાર કા- કોર્ટ હાઇ કોર્ટ, સ્થાનિક સરકારની અગાઉથી મંજૂરી નુનો કરવાનો ચાર્ટર હ લઇને, તાબા માંહેની કોર્ટોનાં દફતર તપાસવા સાર વ- કોર્ટોની અખત્યાર. ખતે વખતે કાનુનો કરવાને મુખત્યાર છે.

(૨) જે હાઇ કોર્ટ રાયલ ચાર્ટરથી સ્થાપેલી ન હોય તેવી દરેક બીજી હાઇકોર્ટોનો બી- હાઇ કોર્ટ, સ્થાનિક સરકારની અગાઉથી મંજૂરી લઇને બન કારણે સાર કાનુનો વખતે વખતે, કરવાનો અધિકાર.

(અ) પોતાના તાબામાંહેની સઘળી ફોજદારી કોર્ટોમાં જે ચોપડી આ, નોંધા, તથા હિસાબો રાખવાના હોય તે સર્વે ચોપડી- આ, નોંધા તથા હિસાબો રાખવા માટે તથા સદરહુ કો- ર્ટોએ જે પત્રકો (રિટ્સ) અથવા વિગતો તૈયાર કરીને મોકલવાની હોય તે પત્રકો અથવા વિગતો તૈયાર કરીને મોકલવા માટે, કાનુનો કરવાને;

(બ) સદરહુ કોર્ટોમાં જે જે કામ ચલાવવા માટે કાંઇ નમુના ઠરાવવા જોઇએ એવું પોતે ધારે તેવાં દરેક કામ માટે નમુ- ના તૈયાર કરવાને,

(ક) પોતાના વહીવટ તથા કામ ચલાવવા માટે તથા પોતાના તાબા માંહેની સઘળી ફોજદારી કોર્ટોના વહીવટ તથા કામ ચલાવવા માટે કાનુનો કરવાને; અને

(ડ) દાંડ વસુલ કરવા સાર આ કાયદા પ્રમાણે કાહાડેલાં વારંટો બજાવવા બાબત નિયમન કરવા સાર કાનુનો કરવાને,

મુખત્યાર છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે આ કલમ મુજબ કરેલી કાનુનો તથા નમુના આ કાયદાથી અથવા વિધમાન કાળે ચાલુ હોય એવા બીજા કોઇ પણ કાયદા- થી વિરુદ્ધ પડતાં હોવાં નહિ જોઇએ.

(૩) આ કલમ પ્રમાણે કરેલી સઘળી કાનુનો સ્થાનિક સરકારી ગેઝેટમાં પ્રસિદ્ધ કરવી જોઇએ.

૫૫૫. ૫૫૩ મી કલમથી તથા સન ૧૮૬૧ ના હિંદુસ્તાનના હાઇકોર્ટ ના આક્ટની ૧૫ મી કલમથી આપેલા અધિકારને પાત્ર રહીને, પાંચમા પરિશિષ્ટમાં લખેલા નમુના તેમાં કહેલા કારણો સાર દરેક કામની હકીકત પ્રમાણે જોઈતા ફેરફાર કરીને વાપરવા, અને વાપરવામાં આપશે તે પુરતા થશે.

૫૫૬. કોઇપણ જહજે અથવા માજિસ્ટ્રેટ, પોતાની કોર્ટ ઉગર જે કોર્ટ- ટમાં અપીલ ચાલતી હશે તે કોર્ટની રજા લીધાવગર, જે મુકદમામાં જહજને જે મુકદમાનો પોતે પક્ષકાર હોય અથવા જે મુકદમામાં જે અથવા માજિસ્ટ્રેટનો પો- પોતાનો ખુદ હિતસંબંધ હોય તે મુદદમાનો ઇનસાફ

તાનો હિતસંબંધ હોય કરવો નહિ અથવા ધનસાફ થવાસાફ તે મુકદ્દમા કમિટ
તે મુકદ્દમાખત. કરવો નહિ, અને કોઈપણ જડજે અથવા માછલે પોતે
જાતે કરેલા કોઈપણ ફેંસલાઉપર અથવા હુકમઉપર અ-

પોલ સાંભળવી નહિ.

ખુલાશો:—કોઈ જડજ અથવા માછલે મ્યુનિસિપલ કમિશનર છે અ-
થવા કોઈ પણ મુકદ્દમામાં તેનો સરકારી નાતાથી સંબંધ છે અથવા જે જગામાં
ગુન્હો થયેલા કહેવાતો હોય તે જગા અથવા બીજી કોઈ જગા જ્યાં કામને
ઉપયોગી એવું બીજું કાંઈ કૃત્ય બન્યાનું કહેવાતું હોય તે જગા તેણે જોઈ છે
અને મુકદ્દમાના સંબંધમાં ચોક્કસી કરી છે એટલાજ ફક્ત સમજાવી તે આ ક-
લમના અર્થપ્રમાણે તે મુકદ્દમાનો પક્ષકાર છે અથવા તે મુકદ્દમામાં તેનો ખુદ
પોતાનો હિતસંબંધ છે એવું સમજવું નહિ.

દષ્ટાંત.

અ, કલેક્ટર તરીકે પોતાને પુરી પાડેલી ખબર ઉપર વિચાર કરીને, જ
કાત સંબંધી કાયદા તોડવા સાફ થ ના ઉપર કામ ચલાવવાનું ફરમાવે છે.
માછલે તરીકે આ મુકદ્દમાનો ધનસાફ કરવાને અ ના લાયક છે.

ટીકા—ખુદ હીત સંબંધ હોય ઇકવીટીની કેલવત છે કે—પોતાના કામ માટે
પોતે જડજ થઈ શકે નહી. આ કેલવતનો હેતુ જડજના પ્રમાણીકપણા વિશે શક લાવવા મા
ટે નથી તેમજ તે ધનસાફ કરવાને શક્તીમાન છે કે નહી તે નથી પણ કાયદાના ક્રિયા તત્વ
પર આ કલમ આધાર રાખે છે આ કેલવતનું ધોરણ શ્રીક્રાસાફી (તત્વજ્ઞાન) પર રહેલું છે
આખરે માણસજાત તે માણસ છે જડજ ગમે તેટલો પ્રમાણીક હોય તોપણ તેઓને સાંભળવાનું નથી
રાણી વી. પોલપટ ક. વિ. નોટસ ૧૮૯૧ પા. ૪૮ ખુદ હીત સંબંધ એ શબ્દનો અર્થ બ-
રાબર રીતે સમજી શકાય તેવો નથી આ શબ્દ ઘણા દુરના હીતને લાગુ પડતા નથી પણ
પણ ખાસ તે નજીકના હીતને લાગુ પડે છે પોતાના સરકારી હોદ્દાની રૂઢિએ તેનું હીત હોય
તે જાત હીત ગણાતું નથી પણ ખાનગી માણસ તરીકે—તેનું હીત હોય તેજ હીત ગણાય છે
અનૈરાની અરજી આપત ૩. વિ. નોટસ સને ૧૮૯૩ પા. ૭૯ ખુદ હીત સંબંધમાં નાણા સં-
બંધી હીતનો પણ સમાવેશ થાય છે તેથી માછલેટને કેસના પરીણામમાં ગમે તેટલું પણ એ
છુ નાણા સંબંધી હીત હોય જેમકે—નજીવી કંપનીના નોકરે ચોરી કરી હોય ને તે કંપનીનો
માછલેટ શેરહોલ્ડર હોય તો તેથી તે કેસનો ધનસાફ કરવાને લાયક નથી એ થોડરીન્સ ઇ.
લો. રી. ૨૦ મુ. ૫૦૨ અલુ નયુ ઇ. લો. રી. ૧૯. મુ. ૬૦૮ ખુદ હીત સંબંધ ધરાવ-
નારનો અર્થ એવો નથી કે—ખાનગી હીત ધરાવનાર અથવા ખાનગી માણસ તરીકે છે.
વળી ન્યાયની દોરડ ઉપર શક અને અવિશ્વાસ દુર થાય તે દુર કરવા માટે ને વિશ્વાસની લા-
ગણીને ઉત્તેજન આપવા માટે છે. સારજીઅન્ટ વી. કેલ લો. રી. ૨ કવીન્સ એન્ડ્રી ૫૫૮
માછલેટની સ્ત્રીની ગાડી જોડે તોલમતદારે જે ફીકરાઈથી ગાડી હાંકેલી તે આપત તેને ગુન્હે-
ગાર ઠરાવ્યો ઠરાવ્યું કે—માછલેટનું હીત છે. માટે કામ ચલાવવાને તેને હકુમત નથી. રસ્તા
ની ખોટી બાજુએ તોલમતદારે ગાડી હાંકી તેથી બીજા માણસો સાથે માછલેટને પણ ખોટી
થવું પડેલું તેમા ઠરાવ્યું કે—જેમને હરકત થયેલી તેમા એક માછલેટ પણ હતા માટે
માછલેટ કેસ ચલાવી શકે નહી. લાહાનુ માર્ટી મુ. લા. કો. ડી. ૩. ૧૫-૨-૮૭ મ્યુનસી
પાલ કમીશનર છે તેની આગળ જે આપતનું કામ ચાલતું હોય તેમા મ્યુનસીપાલ કમી-

શનર તરીકે—તેનો ખુદ સંબંધ હોય ત્યારે આ ખુલાસો લાગુ પડતો નથી પણ ખુલાસાનો હેતુ માજીસ્ટ્રેટ મ્યુનિસિપાલ કમીશનર છે તેટલા પરથી વાંધો ઉઠાવતા પ્રતીબંધ કરવાનો છે. મ્યુનિસિપાલ બાબત કે જે બાબત હુકમ કરેલો તે વખતે માજીસ્ટ્રેટ ચેરમેન તરીકે હાજર હતો અને તે હુકમ તોડ્યા બદલ કામ ચલાવી સજા કરી તેમાં હરાબુ કે—તેવી બાબતમાં તે ચોક્કસ ચલાવી શકે નહીં. અરકચંદરપાલ વી. તારકચંદર ઇ. લો. રી. ૧૦ ક. ૧૦૩૦ માજીસ્ટ્રેટ મ્યુનિસિપાલ કમીશનર છે તેટલા પરથી તે ચોક્કસ ચલાવવાને ના લાયક નથી પણ મ્યુનિસિપાલિટીના ચેરમેન એ ખાતાનો અમલદાર છે શહેરના તંદુરસ્તી ખાતા વિરૂધ્ધના ગુન્હા કર્યા હોય તેમનીપર કામ ચલાવવાને યોગ્ય સખસ છે ને તેથી તેઓ કેસો ચલાવી શકે નહીં. રાણી વી. એરગુ ઇ. લો. રી. ૧૫ મ. ૮૩ ની સતારીની દેવી ધોસ ઇ. લો. રી. ૨૩ ક. ૪૪ કોઇ ડીસ્ક્રિક્ટ મ્યુનિસિપાલિટીનો વાઇસ પ્રેસીડેન્ટ ત્યાં મેનેજીંગ કમીટીનો ચેરમેન માજીસ્ટ્રેટ છે એટલી વાતને લીધે મ્યુનિસિપાલિટીએ ૧૮૭૩ ના આ. ૬ ના આધારે તોહમત મુક્યુ હોય તે તેની તપાસ કરવાને માજીસ્ટ્રેટ અયોગ્ય નથી પણ તે માણસપર કામ ચલાવવાની મંજૂરી મેનેજીંગ કમીટીના સલાહદોએ આપી હોય તેમા માજીસ્ટ્રેટ સમતી આપી હોય અથવા બીજી રીતે તે માણસના ઉપર કામ ચલાવવાનું ઉત્તેજન આપવામા તે સામેલ થયો હોય તો તે તપાસ કરવાને અયોગ્ય છે. ફીરોજશા પેસ્તાનજી ઇ. લો. રી. ૧૮ મુ. ૪૪૨ તેનો સરકારી નાતાથી સંબંધ છે સ્ટાંપના કાયદા વિરૂધ્ધ ગુન્હો કરનાર તોહમતદાર સામે ફાજદારીમા કામ ચલાવવા માટે કલેક્ટરે હુકમ આપ્યો તેજ કામમા તે ધનસાફ કરવાને યોગ્ય નથી ગંગાધરભુજને ઇ. લો. રી. ૩ ક. ૬૨૨ માજીસ્ટ્રેટ તે જીલામા ઓપીયમ એગ્રીમેન્ટરેટર હતો તેટલા પરથી તેનું હીત ગણાતું નથી. ને તેથી ૧૮૭૮ ના એક્ટ ૧ મુજબ ના ગુન્હા ચલાવવાને તેને હરકત નથી ગતેશી ઇ. લો. રી. ૧૫ મ. ૧૯૨ સ્ટાંપ એક્ટ વિરૂધ્ધના જે ગુન્હા થાય તે માટે પ્રથમ દર્શનીક કલેક્ટર જવાબ દાર છે ને તેથી તે બાબતના કેસ તે ચલાવી શકે નહીં. રાણી વી. દેવકીનંદલાલ ઇ. લો. રી. ૨ મ. ૮૦૬ સેટલમેન્ટ ઓફીસર તરીકે હાજર થવા સમન કર્યો પછે તે સમન અમાન્ય કર્યા બાબત તે કામ ચલાવી શકે નહીં કારણકે ક. ૪૭૧-૪૭૩ વિરૂધ્ધ છે. રાણી વી. મુખરાઈ ઇ. લો. રી. ૨ મ. ૪૦૫ કલેક્ટર તરીકે જે કામ ચલાવવા હુકમ કર્યો હોય તે કામમા માજીસ્ટ્રેટ તરીકે કામ ચલાવી શકે નહિ રાણી વી. નાદીચંદર પાદર ૨૪ વિ. રી. ૧ જગા જોઈએ અને ચોક્કસ કરી છે જે માજીસ્ટ્રેટને પોતાના અધિકારની રૂઢીએ એકાદ કામમા પ્રેસીડેન્ટ સર કરવાની તેની ફરજ હોય તે કર્યાથી કામ ચલાવવાને હરકત આવતી નથી પણ ન્યાયાધીકારીની રૂઢીએ જે કામ કરવાની જરૂર ન હોય તે અને તે અપરાધનો પતો લાવવાનું અને ફાજદારીમા આરોપીને ધસડવાનું કામ તેણે કર્યું હોય અને સરકાર તરફથી પોતે મુખ્ય સાક્ષી હોય ત્યારે ધનસાફ કર્યો નહીં. બોલાનાથસેન ઇ. લો. રી. ૨ ક. ૨૨૩ પોતાની આગલ પોતે સાક્ષી થઈ શકતો નથી ને તેમ છતાં સાક્ષી આપી હોય તો તેણે કરેલો હરાવ રદ થશે ડોનેલી ઇ. લો. રી. ૨ ક. ૪૦૫ માજીસ્ટ્રેટની કાર્ટમા લંગામા અને બીગાડની ફરીયાદ કરી હતી તે માજીસ્ટ્રેટે તકરારી જગાની જાતે તપાસકરી તેમા હરાબુકે એમ કરવાથી પોતે કેસમા સાક્ષી તરીકે બન્યો છે અને તેથી તે કેસ ચલાવવાને પોતે ના લાયક થયો છે ને પોતાની આગલ પોતે સાક્ષી આપી શકે નહીં રાણી વી. મનીકાન ઇ. લો. રી. ૧૮ મ. ૨૬૩ તાબાના સખસની વિરૂધ્ધ ખાતાની રૂઢીએની તબવીબમા ભાગ લીધો હોય સલાહ આપી હોય તો તે તાબાના સખસ પર કામ ચલાવવાને લાયક નથી વીશ્વવામાનદેશખાંડે મુ. હા. કો. ફી. ૩. ૨૧-૧૨-૯૨ ફરીયાદીના ખરાપણા બાબત શક પડવાથી માજીસ્ટ્રેટે .ક.

૨૦૨ પ્રમાણે તપાસ કરી બાદ તોલમતદાર પર પ્રોસેસ કાઢ્યુ તે બંને બાબતો ત્યાં પોતે બેલાવેલો પુરાવો લઈ નિકાલ કર્યો ઠરાવ્યુ કે. ૨૦૨ પ્રમાણે તપાસ કરે તેથી આ કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવવાને ના લાપકી આવતી નથી અનેદા બંરદસીંગ વી. બાસુમધ ઈ. લો. રી. ૨૪ ક. ૧૬૭

૫૫૭. ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરમાંના અથવા જિલ્લામાંના કોઇપણ માલખે-વકીલાત કરનાર પ્લીડર ટની કોર્ટમાં વકીલાત કરનાર કોઇપણ પ્લીડર સદરહુ મુકદ્દર કોર્ટમાં માલખે- કોર્ટમાં અથવા તે કોર્ટની હુકમતની અંદરની કોઇપણ ટ તરીકે બેસી શકે નહિ. કોર્ટમાં માલખે તરીકે બેસી શકશે નહિ.

૫૫૮. જે મુલકોનો રાજ્યકારભાર સ્થાનિક સરકાર ચલાવતી હોય તે મુલકોમાંની રાયલ ચાર્ટરથી સ્થાપેલી હુકમકોર્ટો શિવાય કોર્ટોની ભાષા નક્કી કરવાની અધિકાર. બીજી દરેક કોર્ટમાં કંઈ ભાષા, આ કાયદાનાં કારણસારે તે કોર્ટની ભાષા સમજવી તે નક્કી કરવાને સદરહુ સરકાર મુખત્યાર છે.

૫૫૯. આ કાયદાથી ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલને અથવા સ્થાનિક સ-ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલના તથા સ્થાનિક સરકારના અધિકાર વખતે વખતે ચલાવવાનો અખત્યાર છે. રના અધિકાર વખતે વખતે ચલાવી શકાય.

૫૬૦. આ કાયદાપ્રમાણે કોઇપણ મિલકતના વેચાણના સંબંધમાં કાંઈ વેચાણમાં જેમનો સંબંધ પણ ફરજ બજાવવાની હોય એવા કોઈ સરકારી નોકરે હોય એવા અમલદારોએ તે મિલકત વેચાતી લેવી નહિ અથવા તેની માગણી ક-મિલકત વેચાતી લેવી રવી નહિ, નહિ અથવા માગણી ક-રવી નહિ.

ટીકા--આ કલમ નવીન છે.

૫૬૧. (૧) આ કાયદામાં ગમે તે ઠરાવ હોય તો પણ, ચીફ પ્રેસિડેન્સી કોઈવારે બલાતકાર સંભો- માલખે અથવા જિલ્લા માલખે શિવાય બીજા કોઈ ગનો ગુન્હો કરે તેના સં- પણ માલખે નિચે પ્રમાણે કરવું નહિ— બંધમાં વિશેષ ઠરાવ.

(અ) એકાદ પુરૂષ પોતાની વહુસાથે બલાતકાર સંભોગ કર્યો હોય તે પ્રસંગે તે બલાતકાર સંભોગનો ગુન્હો સાંભળવો નહિ, અથવા

(બ) સદરહુ પુરૂષને એવા ગુન્હામાટે ઇનસાફ થવાસાર કમિટ કરવો નહિ.

(૨) અને, આ કાયદામાં ગમે તે ઠરાવ હોય તે છતાં, જે આ કલમની પેટા કલમ (૧) માં કહેલા પ્રકારના ગુન્હાના સંબંધમાં કોઈ પણ પોલીસ અમલદાર મારફત તપાસ કરવાને હુકમ કરવાનું ચીફ પ્રેસિડેન્સી માલખેને અથવા જિલ્લા માલખેને જરૂરું દેખાય તો, એવી તપાસ કરવા સારું

અથવા તેમાં લાગ લેવા સારૂ પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટરના દરજ્જા કરતાં ઉતરતા દર-જ્જાના કોઈ પણ પોલીસ અમલદારને કામે લગાડવો નહિ.

ટીકા—આ કલમ નવીન છે

પ્રથમ ગુન્હાના કરનારા.

૫૬૨. (૧) જે કોઈપણ મુકદ્દમા એકાદા માણસ ઉપર કોઈપણ કોરટમાં, ચોરીના એકાદા ઘરમાં ચોરીના, સાપરાધ ખોટા ઉપયોગ-શિક્ષા કરવાને બદલે સારી ગના, ઠગાઈના અથવા વત્તામાંવત્તા બે વર્ષ સુધીની કેદ-વર્તણૂકની શરતે છોડી મુકવાનો કોરટને અધિકાર. ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ થયો હોય, અને તેના ઉપર તે આગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો નહિ હોય, તે મુકદ્દમામાં જે, તે માણસ ઉપર જે કોરટ આગળ સદરહુ પ્રમાણે ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ થયો હોય તે કોરટને એમ લાગે કે તે ગુન્હોગારની તરફાવ-સ્થા ચાલચલણ તથા અગાઉની વર્તણૂક તરફ તથા ગુન્હાના ન જવા સ્વરૂપ તરફ તથા ગુન્હો ઓછો કરનારા જે કોઈપણ પ્રસંગે કરવામાં આવ્યો હતો તે પ્રસંગ તરફ જોતાં, તે ગુન્હોગારને સારી વર્તણૂકની શરતે છોડી મુકવો ચોખ્ખો છે, તો તેને એકદમ કોઈપણ શિક્ષા કરવાને બદલે તે કોરટ એવું ફરમાવવાને મુખ-ત્યાર છે કે તે ગુન્હોગાર પોતાને બોલાવવામાં આવે ત્યારે હાજર થઈને ફેસલો સાંભળવાસારૂ તથા દરમિયાન સુલેહ રાખવા તથા સારી રીતે ચાલવાસારૂ જા-મીનો સાધેતું અથવા વગર જામીનોતું તથા કોરટ ફરમાવે તેટલી વત્તામાંવત્તી ૧ વર્ષની મુદત સુધીનું ખત લખી આપે તો તેને છોડી મુકવો.

પરંતુ એવું ફરમાવું છે કે, ત્રીજા વર્ગના માણસે અથવા એ કામસારૂ ખાસ અધિકાર નહિ આપ્યો હોય એવા બીજા વર્ગના માણસે પ્રથમ ગુન્હો કરનારા કોઈપણ શખસની ઉપર ગુન્હો સાબિતથયાનો ઠરાવ કર્યો હોય અને તે માણસેની નજરમાં એમ આવે કે આ કલમની રૂયે આપેલા અધિકાર ચલા-વવા જોઈએ, ત્યારે તેણે પોતાનો એવી રીતનો મત દર્શાવવામાં દાખલ કરવો તથા ચલાવેલું કામ પહેલા વર્ગના માણસેને અથવા પેટા હુકમી માણસેને મોક-લવું તથા તોહોમતદારને તે માણસે આગળ મોકલવો અથવા તેની આગળ હાજર થવા ખાખત જામીન લેવો, અને તે માણસે ૩૯૦ મી કલમમાં ઠરાવેલી રીતે તે મુકદ્દમાનો ચિકાલ કરવો.

ટીકા—આ કલમ તદ્દત નવીન છે.

૫૬૩. (૧) જે કોરટ ગુન્હોગાર ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કર્યો હોય તેની અથવા જે કોરટ ગુન્હોગારના અસલ ગુન્હાની વ્યવસ્થા કરી શકે તે કોરટની એવી ખાત્રી થાય કે તે ગુન્હોગાર પોતાના મુચલકામાંની કોઈ પણ શરત પા-ળવાને મુક્યો છે તો, તે કોરટ તેને પકડવાનું જુરફ દાહાડવાને મુખત્યાર છે.

ગુનહેગાર પોતાના મુચ્ચલ વ્યવસ્થા કરી શકતે તે કોરટની એવી ખાત્રી થાય કે તે કામાંની શરતો પાળવાને ગુનહેગાર પોતાના મુચ્ચલકામાંની કોઈપણ શરત પાળવાને ચુકે તે બાબતમાં ઠરાવ ચુક્યો છે તો, તે કોરટ તેને પકડવાનું વારંટ કાઢાડવાને મુખત્યાર છે.

(૨) કોઈ ગુનહેગારને એવા કોઈપણ વારંટ ઉપરથી પકડવામાં આવે ત્યારે, જે કોરટે વારંટ કાઢ્યું હોય તેની આગળ તેને તાબડોતોબ આણવો જોઈયે, અને તે કોરટ તે મુકદ્દમા સાંભળવામાં આવે ત્યાં સુધી તેને કેદમાં પાછો મોકલવાને અથવા શિક્ષાનો હુકમ સાંભળવાસાડ તે હાજર થશે એવી શરતે પુરતા તારણ સહિત તેનો જામીન લેવાને મુખત્યાર છે. તે કોરટ તે મુકદ્દમા સાંભળ્યા પછી શિક્ષા કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમ નવીન છે.

પદ્મ. (૧) પદ્મર મી કલમના ઠરાવ મુજબ ગુનહેગારને છોડી મુકવાનું ફરામવતાં પેહેલાં કોરટની નીચેની બાબત, એટલે જે ગુનહેગારની રેહેવાની જગા જગામાં તે કોરટ કામ કરતી હશે તે જગામાં અથવા, સદરહુ શરત પાળવા સાડ ઠરાવેલી મુદતમાં ગુનહેગારનો જે જગામાં રેહેવાનો સંભવ હોય તે જગામાં, ગુનહેગારનું અથવા તેના જોમીનનું કાયમનું રેહેવાનું ઠંકાણું છે અથવા હુમેશનો ધંધો છે એ બાબત ખાત્રી થવી જોઈયે.

(૨) આ કલમમાંહેના અથવા કલમો પદ્મર તથા પદ્મર માંહેના કોઈ પણ ઠરાવો ઉપરથી સન ૧૮૯૭ ના સનમાર્ગપ્રવૃત્તક શાળાબાબતના આ-કટની ૩૧ મી કલમમાંહેના ઠરાવોને બાધ આવે છે એમ મમજયું નહિ.

ટીકા—આ કલમ નવીન છે.

અગાઉ જેમના પર ગુનહે સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તેવા ગુનહેગારો.

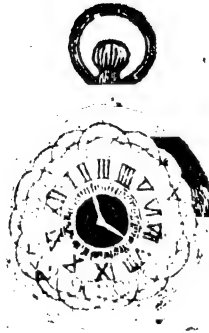
પદ્મ. (૧) જ્યારે કોઈ શખસ ઉપર, હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાના ૧૨ મા બાબ મુજબ અથવા ૧૭ મા બાબ મુજબ ત્રણ વર્ષની અથવા તેથી વધારે મુદત સુધી કેદની શિક્ષા થવાજોગ કોઈ પણ ગુનહાની સાબિતીનો ઠરાવ થયો હોય અને તેના ઉપર ફરીથી, હુકમકોરટ, સેશન કોરટ, પ્રેસિડેન્સી માલજ્જેટ, જલ્લા માલજ્જેટ, પેટા તુકડી માલજ્જેટ-અથવા આ બાબત સ્થાનિક સરકારે ખસુસરીતે અધિકાર આપેલો કોઈ પણ પેહેલા વરગનો માલજ્જેટ, સદરહુ કોઈ પણ એક બાબ મુજબ ત્રણ વરસની અથવા તેથી વધારે મુદત સુધી કેદની શિક્ષા થવા જોગ કોઈ પણ ગુનહાની સાબિતીનો ઠરાવ કરે, ત્યારે તે કોઈ અથવા માલજ્જેટ થોડા ધારે તો, તે કોરટ અથવા તે માલજ્જેટ, તે શખસ

ને સમુદ્રપારની અથવા કેદની શિક્ષા કરતી વખતે, એવોપણ હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે કે સદરહુ શિક્ષા જે તારીખે પુરી થાય તે તારીખથી વત્તામાં વત્તી પાંચ વરસની મુદત સુધી, આગળ ઠરાવ્યા પ્રમાણે, તે છુટી ગયા પછી તેનું રહેવાનું ઠેકાણું તથા તેમાં કંઈ ફેરફાર કરવામાં આવે તો તે બહાર કરવું.

(૨) જે સદરહુ ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ, અપીલમાં અથવા ખીલ રીતે રદ કરવામાં આવે તો, સદરહુ પ્રકારનો હુકમ રદ થશે એમ સમજવું.

(૩) સ્થાનિક સરકાર, ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલની પ્રથમ મંજૂરી લઈને, છોડી મુકેલા ગુન્હેગારોની રહેવાની જગા બહાર કરવા સંબંધી આ કલમના ઠરાવો અમલમાં મુકવા સારૂ કાનૂનો કરવાને મુખત્યાર છે.

(૪) એવી રીતે કરેલી કોઈ કાનૂન મુજબ ચાલવાને કોઈ સખસના પાડશે અથવા ગફલત કરશે તેને, બાણે હીંદુસ્તાનના ફૌજદારી કાયદાની ૧૭૬ મી કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો હોય તે પ્રમાણે શીક્ષા કરવામાં આવશે.

પારાશર ૧.

૨૬ કરેડા કાયદા

(૨ જી કલમ જુઓ.)

વર્ષ.	નંબર.	કુંક નામ અથવા વિષય.	કેટલો ૨૬ કરેડો તે.
૧૮૭૫	૧૦	હે કોટોમાં ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત.	સધજો.
૧૮૮૨	૧૦	સન ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો,	સધજો.
૧૮૮૪	૩	સન ૧૮૮૪ ના ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીકેનો કાયદો સુધારવા બાબતનો આક્ટ.	સધજો.
૧૮૮૬	૧૦	સન ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો તથા બિબ્લ કેટલાક આક્ટ સુધારવાવિશેનો આક્ટ.	કલમ ૧ થી ૧૯ (અન્નેસુદ્ધા)
૧૮૮૭	૫	સન ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીક બાબતનો કાયદો સુધારવાનો આક્ટ.	સધજો.
"	૧૪	સન ૧૮૮૭ નો ઇન્ડિયન મેરીન આક્ટ.	૭૮ મી કલમ.
૧૮૮૯	૧	સન ૧૮૮૯ નો ધાતુનાં પ્રતિનાથ્યાં બાબતનો આક્ટ.	૭ મી કલમ.
"	૫	મદ્રાસના કોરોનરનો હોદ્દો ૨૬ કરવા બાબત.	૪ થીકલમની પેટા કલમ(૧)
"	૧૧	સન ૧૮૮૯ નો દક્ષિણ અલ્લહેશમાંની કોટોબાબતનો આક્ટ.	સન ૧૮૮૨ ના ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાનેજેટલો લાગુ હોયતે-ટલો બીબ્લ પરિશિષ્ટનો ભાગ.
"	૧૩	સન ૧૮૮૯ નો કેન્ટોન્મેન્ટ આક્ટ.	સન ૧૮૮૨ના હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાનેજેટલો લાગુ હોયતેટલો પરિશિષ્ટનો ભાગ.
૧૮૯૧	૩	સન ૧૮૭૨ નો હિંદુસ્તાનનો પુરાવાનો કાયદો તથા સન ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો સુધારવા વિષેનો આક્ટ.	૯ મી કલમ.

	૪	સન ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો સુધારવા વિશેનો આક્ટ.	સધબો.
૧૮૯૧	૧૦	હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો તથા સન ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો સુધારવા બાબતનો આક્ટ.	૨ જી તથા ૩ જી કલમો.
	૧૨	સન ૧૮૯૧ નો કાયદો રદ કરવા બાબત તથા સુધારવા બાબતનો આક્ટ.	સન ૧૮૮૨ના ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાને લાયુ હોય તેટલો.
૧૮૯૪	૩	સન ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો તથા હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો સુધારવા બાબતનો આક્ટ.	કલમો ૧ થી ૪ (બંને સહી)
	૧૦	સન ૧૮૮૨નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો સુધારવા બાબતનો આક્ટ.	સધબો.
૧૮૯૫	૪	સન ૧૮૮૨ ના ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની ૩૬૬ થી તથા ૩૭૨ થી કલમો સુધારવા બાબતનો આક્ટ.	સધબો.
૧૮૯૬	૧૩	સન ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો સુધારવા બાબતનો આક્ટ.	સધબો.

પારાશર ૨ બું.

ગુન્હાઓની વિગતનું કાણક.

ખુલાસો:--“ગૂન્હો” તથા “હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા અનુસાર શિક્ષા” એમાં મથણાં નાં આ પરિશિષ્ટનાં બીજાં તથા સંક્ષેપમાં આસત મધ્યે જે મજકર રખ્યો છે તે તેમના સંબંધની હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની જુદી જુદી કલમોમાં બ્યાન કરેલા ગુન્હાઓ તથા શિક્ષાઓની બ્યાખ્યાનાદખલ લખ્યો છે એમ, અથવા તે કલમોના સાર દાખલ ખ્યોલ છે એમ પણ સમજવું નહિ; તે તો પહેલાં આસત મધ્યે જે કલમની સખ્યા લખી છે તે કલમમાં શો વિષય છે તેની માત્ર સુચના થઈ લખ્યો છે.

આ પરિશિષ્ટનું ત્રીજું આસત કલકતા તથા મુંબઈ એ શેરોના પોલીસ પલુ કાય છે.

આમ ૫ મો—મદદગારી બાબત.

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
કલમ.	ગૂન્હો	વગર વારંટ પોલીસ પટ્ટી રોકે મજ વારંટ નિકળે કે નહિ.	વગર વારંટ પોલીસ પટ્ટી કરીને પ્રગટ વારંટ નિકળે કે સનન.	અમીનલદાય કે નહિ.	માંડીવાળી ચકાય હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કા-કુપ કોર્ટથી પસાર થય શકે.	કાયદા મુજબ શિક્ષા.	જે ગૂન્હાની મદદગારી કરી હોય તે ગૂન્હાને માટેજે શિક્ષા હોય તે શિક્ષા.
૧૦૯	કોઈ ગૂન્હાની મદદગારી, જે તે મદદગારી પરથી મદદગારી કે રેલું કામ કરવામાં આવે, અને તેથી મદદગારીને માટે સાફ શિક્ષા નહિ કરાવી હોય તો.	જે ગૂન્હાની મદદગારી કરી હોય તે ગૂન્હાને માટે વગર વારંટ પટ્ટી થકી તો વગર વારંટ અથવા	જે ગૂન્હાની મદદગારી કરી હોય તે ગૂન્હાને માટે પ્રગટ વારંટ નિકળી શકે છતાં હોય તો વારંટ અથવા	જે ગૂન્હાની મદદગારી કરી હોય તે ગૂન્હાને માટે પ્રગટ વારંટ નિકળી શકે છતાં હોય તો માંડીવાળી ચકાય તે શિક્ષા.	જે ગૂન્હાની મદદગારી કરી હોય તે ગૂન્હાને માટેજે શિક્ષા હોય તે શિક્ષા.	જે ગૂન્હાની મદદગારી કરી હોય તે ગૂન્હાને માટેજે શિક્ષા હોય તે શિક્ષા.	જે ગૂન્હાની મદદગારી કરી હોય તે ગૂન્હાને માટેજે શિક્ષા હોય તે શિક્ષા.

૧૧૦	કોણ ગૂંહાની મદદગારી, જે મદદગારી કરેલા શખસ તે કામ મદદગારના હરાદા કરતાં જુદા હરાદાયી કરે તે.	એન.	સમન નિકળી શકે નહીં તે સમન.	નહિતો નહિ.	નહિ.	એન.	એન.
૧૧૧	કોણ ગૂંહાની મદદગારી, જ્યારે એક કામમાં મદદગારી કરી હોય અને જુદા કામ અને ત્યારે; સરતને પાત્ર.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૧૧૨	કોણ ગૂંહાની મદદગારી જ્યારે મદદગારી કરેલા કામથી મદદગારના કાર્યો કરતાં જુદી અસર પેદા થાય ત્યારે.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૧૧૪	કોણ ગૂંહાની મદદગારી, જે ગૂંહો થતી વખતે મદદગાર હાનર હોય તે.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.

૧૧૫	મોતની અથવા જીવતાં સુધી સુદ્રપારની શિક્ષા થઇ શકે એવા ગુન્હામાં મદદગારી કરવી, જો તે ગુન્હો તે મદદગારી ઉપરથી નહીં થાય તે.	એજ.	એજ.	નવીન નહિ થઇ શકાય.	એજ.	૭ વર્ષ સુધી જેમાંના મને તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	એજ.
	જેથી વ્યથા થાય એવું કાંઇ કામ તે મદદગારી ઉપરથી કરવામાં આવે તે.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૧૪ વર્ષ સુધી જેમાંના મને તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	એજ.
૧૧૬	કેદની શિક્ષા થઇ શકે એવા ગુન્હામાં મદદગારી કરવી, જો તે ગુન્હો તે મદદગારી ઉપરથી નહીં થાય તે.	એજ.	એજ.	જે ગુન્હાની મદદગારી કરી હોય તે ગુન્હાને માટે જાન-મીન લાઇ શકાતો હોય તે.	એજ.	તે ગુન્હાને માટે હરાવેલા પ્રકારની તથા ધણીમાં ધણી જે મુદત હરાવી હોય તેની કે મુદત સુધી કેદ અથવા દંડ, અથવા બંને.	એજ.
	જો તે મદદગાર. અથવા મદદગારી કરેલો શખસ સરકારી નોકર હોય, અને તેની ફરજ તે ગુન્હો અટકાવવાની હોય તે.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	તે ગુન્હાને માટે હરાવેલા પ્રકારની તથા ધણીમાં ધણી જે મુદત હરાવી હોય તેની કે મુદત સુધી કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને.	એજ.
૧૧૭	લોકો અથવા દશથી વધારે માનુષ્યો કાંઇ ગુન્હો કરે તેમાં મદદગારી કરવી.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૩ વર્ષ સુધી જેમાંના મને તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને.	એજ.

૧૧૮	ગોતની અથવા છત્રતાં સુધી સ- મુદ્રપારની શિક્ષા થયે એ- વો કોઇ ગુન્હો કરવાની મા- રણા છુપવી, બે તે ગુન્હો થાયતો.	એ.	બી.	બી.	એ.	૭ વર્ષસુધી બેમાંના મને- તે પ્રકારની કલેશાદંડ	એ.
	બે તે ગુન્હોનહિ થાય તો.	એ.	એ.	એ.	એ.	૩ વર્ષસુધી બેમાંના મને- તે પ્રકારની કલેશાદંડ	એ.
૧૧૯	જે ગુન્હો આટકાવવાની પોતા- ની કરજ હોય એવો કોઇ ગુન્હો કરવાની ધારણા કામ સરકારી તો. રે છુપાવવી, બે તે ગુન્હો થાય તો.	એ.	એ.	એ.	એ.	તે ગુન્હોને માટે હાથેલા- પ્રકારની નથા પણામાં પણી જે મુદત કરાવી હોય તેની કે મુદત સુધી કેદ અથવા દંડ અથવા મૃત્યુ	એ.
	બે તે ગુન્હોમોત અથવા સ- મુદ્રપારની શિક્ષા બેગ હે મ તો.	એ.	એ.	એ.	એ.	૧૦ વર્ષસુધી બેમાંના મને- તે પ્રકારની કેદ.	એ.
	બે ગુન્હો નહિ થાય તો.	એ.	એ.	એ.	એ.	તે ગુન્હોને માટે કોવેલા પ્રકારની નથા પણામાં પણી જે મુદત કરાવી હોય તેની કે મુદતસુધી કેદ, અથવા દંડ, અથ- વા ને.	એ.

૧૨૦ કેદની શિક્ષા થઇ શકે એવો કેસ ગુન્હા કરવાની ખાત્રી આપવા, જો તે ગુન્હા થાય તો.

જો ગુન્હો નહિ થાયતો.

એળ.

એળ.

એળ.

એળ.

એળ.

એળ.

જે ગુન્હેમી મદદગારી કરી હોય તે ગુન્હા ને માટે વગર વારં વારં પકડી શકતા હોયતો વગર વારં વારં પકડી શકે, ન હી તે નહીં.

જે ગુન્હેમી મદદગારી કરી હોય તે ગુન્હા ને માટે વારં વારં નિકળી શકતો હોય તે વારં વારં અથવા સમન નિર્ણય શકતો હોયતો સમન.

જે ગુન્હાની મદદગારી કરી હોય તે ગુન્હા ને માટે જાણ ન લઈ શકતો હોય તે લઈ શકાય નહીં તે નહિ.

જે ગુન્હાની મદદગારી કરી હોય તે માંડી વાળી શકતો હોય તે માંડી વાળી શકાય નહિ તે નહિ.

જે ગુન્હાને માટે હાથેથી પ્રકારની તથા પશુમાં થયેલી જે મુદત કરાવી હોય તેની જે મુદત સુધી કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને.

જે ગુન્હાની મદદગારી કરી હોય તે ગુન્હાને માટે આદેશ થઇ શકે તે કેદ.

બાબ ૭ ઠા રાજ વિરુદ્ધ ગુન્હા.

૧૨૧ રાણીની સામા દુકાળ કરવી, અથવા લઢાઈ કરવાની ફરજી થા કરવી, અથવા લઢાઈ કરવા માં મદદગારી કરવી.	જામર વારં વારં પકડાય નહિ.	વારં.	જામર વારં વારં પકડાય નહિ.	જામર વારં વારં પકડાય નહિ.	જામર વારં વારં પકડાય નહિ.
૧૨૨ રાજા (વરુદ્ધ) કેટલાએક ગુન્હા કરવા આદેશ કરવા.	એળ.	એળ.	એળ.	એળ.	એળ.

૧૨૨	રાણીની સાથા લગ્ન કરવાના ઇરાદાથી હમીયારો વિષેરે એકાં કરવાં,	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ૧૦ વર્ષ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા મીલકત સરકાર જપ્ત થવી.	એન.
૧૨૩	લઠાઇનું કામ સેવક કરવાના છ રાદાથી લઠાઇની ખારણા છુ પાવવી.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	દસ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	એન.
૧૨૪	કાંય કાયદેસર અખત્યાર અમલમાં અણાવવા અથવા નહીં અણાવવાના ઈરાદાથી ગવર્નર જનરલ, ગવર્નર વગેરે પર હુમલો કરવા.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	૭ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	એન.
૧૨૫	દંડો	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	જીવતાં સુધી અથવા હર-કઇ થોડી મુદત સુધી સમુદ્રપારની શીક્ષા તથા-દંડ અથવા ૩ વર્ષ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ અથવા દંડ.	એસન કોર્ટ. મીક-પ્રેસિડેન્સી મીલ-સ્કેટ અથવા નિન્-દવા મીનિસ્ટ્રેટ અથવા આ અથે સ્થાનીક સરકાર ખાસ અધિકાર આપ્યો હોય એ વો ૧ લા વર્ગના મીલિસ્ટ્રેટ.
૧૨૬	રાણીની સાથે મેત્રી અથવા સલાહ રાખનારા એશિયાના	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર તથા દંડ અથવા ૭ વરસ સુધી	એસન કોર્ટ.

[illegible]

જાન ૭ એ—જમીન પરની તથા દરિયાઈ દોઝ ચામધી ગુન્હા.

[illegible]

૧૩૩	નાશી આવેલા મરુતકુ પ્રકારના ફેણ ઝોરીસર, સોલજર અથવા ખલાસીને કામ માટે રાખવા	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.
૧૩૭	કોઇ વેપારી વહાણમાં મારનની અથવા જોના હવાલામાં તે વાહાણ હોય તેની મારનથી કોઇ નાશી જતારો સંતાઓ હોય તો.	સમન.	ઝોન.	ઝોન.	૫૦૦ રૂપિયાનો દંડ	ઝોન.
૧૩૮	કોઇ ઝોરીસર, સોલજર અથવા ખલાસીને નારઅર્થનું કોઈ કામ કરવામાં રહેલા કોઈ વી, જો તેથી તે ગૂંટકો થાય તો.	વારંટ	ઝોન.	ઝોન.	૧ મહિનાસુધી જેમાંના મને તે પ્રકારની ફેણ અથવા દંડ અથવા બન્ને.	ઝોન.
૧૪૦	સોલજરમાં ખપવાના છગદારી સોલજરમાં પોથાક પેલેરના, અથવા સોલજરનું કોઈ ચીન-બાંસુ કરવું.	સમન.	ઝોન.	ઝોન.	૩ મહિનાસુધી જેમાંના કોઈ મને તે પ્રકારની ફેણ અથવા ૫૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બન્ને.	૫૫૫ મહાએડ.

બાબ ૮મો—સોડાની સમાધાની વિરૂદ્ધ ગુન્હો.

૧૪૩ કામદા વિરૂદ્ધ મહાનીના અંગુલના હાથ	૫	સમન	મળીન મજા માંડિયળી નડી કાચ.	૬ મહિનાસુધી જેમાંના મને તે પ્રકારની ફેણ અથવા દંડ, અથવા બન્ને.
--	---	-----	----------------------------	---

૧૮૪	જીવસે એવું કહ્યું હતીયાર પા- સે રાખીને કોઇ કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીમાં સામીલ થવું,	ઝોન.	વારંટ,	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૨ વર્ષસુધી બેમાંના મને તે પ્રકારની ફેદ અથવા ફેદ. અથવા બન્ને.	ઝોન.
૧૮૫	કોઇ કાયદા વિરુદ્ધ મંડળી વિ- ખરાડ જવાતો. હુકમ થયેછે એમ ભર્યા છતાં તેમાં સામી લ થવું અથવા ભરી રહેવું.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૨ વર્ષસુધી બેમાંના મને તે પ્રકારની ફેદ, અથ- વા ફેદ, અથવા બન્ને.	ઝોન.
૧૮૭	હંગામો કરવો.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૨ વર્ષસુધી બેમાંના મને તે પ્રકારની ફેદ, અથ- વા ફેદ, અથવા બન્ને.	ઝોન.
૧૮૮	જ્યેષ્ઠ એવું હતીયાર પાસે રા- ખીને હંગામો કરવો.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૨ વર્ષસુધી બેમાંના મને તે પ્રકારની ફેદ, અથ- વા ફેદ, અથવા બન્ને.	ઝોન.
૧૮૯	એકાદી કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીતો કોઇ અંગલુત કોઇ ગુન્હો કરે તો તે મંડળીના બીજા પ્રત્યેક અંગલુતને તે ગુન્હાતો તક- સીરવાર સમજવો.	તે ગુન્હાને ખારે વગરવારટેપક ડી શકાયતો- પકડીશ કાય, નહિતો નહિ.	તે ગુન્હાને ખારે વારંટ નીકળી સકડહોયતોવા રંટ અને સમ નનીકળી શકે તોહોયતો. સમ ન.	તે ગુન્હાને ખારે ભર્મન સહ મકનો હોય- તોમહ શકય નહી તે. નહી	ઝોન.	ઝોન.	તે ગુન્હાતો નેકાર ધી ધનસાદ થઇ શકતો હોય તે કોરડ	ઝોન.
૧૯૦	કોઇ કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીમાં સા- મીલ થવાને કોઈ સમસોને બારે રાખવા, રોકવા અથવા	વગર વારંટેપ- કડી શકે	તેભારે રાખેલા રોકેલા અથ- વા કામે લ	તેગુન્હાને ખારે ભર્મન સહ- મકનો હોય-	ઝોન.	ઝોન.	તે મંડળીના અંગલુતની જન શિક્ષા નથા તે મં- ડળીતો કોઇપણ અંગ	ઝોન.

કાંઈ ભાગડવા.	ગાંડેશ શપસો ને મન્હો કર્યો હોય તે મુંબા	તો ભણ શામય નહિ તો નહિ.	કાંઈ
૧૫૧ પાંચ અથવા વધારે શપસોની કોણ મંડળીતે વિખરાઈ જવાનો કુકમ થયા પછી જાણીયુઓને તે મંડળીમાં સમિલ થઈ આનૈા જારી રહેવું.	એજ.	જમીન ભણ શ કાય.	કોણમય માઝ- રચેદ.
૧૫૨ હંભામેા બંધ પાડા (ગિરે જુ કામ કરતોહોય તેવામાં કોણ સરકારી નોકરની ઉપર કુમલો કરવાનો અથવા તેને કારકત કરવી.	એજ.	એજ.	સેસન કોર્ટ અથવા પ્રેસિડેન્સી મહિ- રચેદ, અથવા ૧ લા વગેતો માહિ રચેદ.
૧૫૩ હંભામેા કરાવવાના ઈરાદાથી હ કતાથી કોઇના મનમાં કોધ ઉત્પન્ન કરેલા, જો હંભામેા ચામતો.	એજ.	એજ.	મહા પયુ માહિ રચેદ.
જો નહિ ચામ તો.	એજ.	એજ.	એજ.
૧૫૪ વગેા વચ્ચે કરમનાઇ વધારવી.	એજ.	જમીન નહી ક ઈ કાય.	પ્રેસિડેન્સી માહિ- રચેદ અથવા ૧ લા વગેતો મા બિરચેદ.

૧૫૪	ભીનતો માલિક અથવા દબ- નદાર લંગામા વગેરેની અબર નહી આવે, તે	ઐબ.	અમન.	ભમીન લાઈ શ કય.	ઐબ.	૧૦૦૦ રૂપિઆનો દંડ	પ્રેસીડેન્સી માલિ- ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ ભ વર્ગનો માલ્ટ્રેટ.
૧૫૫	જે શખસના કાયદાને સાડે અથ વા વેનીફ્ટી કાંઈ લંગામે કરે વામાં આવે, તે અપસ ૧ અ- ટકાવવાને સંધળા કાયદેર અધીન નહીં કરે તે.	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.	૬૩	ઐબ.
૧૫૬	જે મલિક અથવા કમલેદાર કાયદાને સાડે કાંઈ લંગામે દ વામાં આવે, તેને. મુખત્ય તે અટકાવવાને ન્યાયાધિકાર ર હાથાને નહીં કરે તે.	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.
૧૫૭	કોઈ કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીતે સાડે ભાડે મલિકા શખસોન ધરના રાખવા.	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.	૬ મહીનાસુધી ભેમાંના મહે તે પ્રકારની ફેદ, અથવા ૬૩ અથવા અન્ય.	ઐબ.
૧૫૮	કોઈ કાયદા વીરુદ્ધ મંડળીનાં અ થવા લંગાનાં માલિક અથવા સાડે પછનાવેલા કરિને રૂઢીકું અથવા હાથી કારના થામને ફરલુ	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.
૧૫૯		ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.	ઐબ.	૨ વર્ષ સુધી ભેમાંના મહે તે પ્રકારની ફેદ અથવા ૬૩ અથવા અન્ય.	ઐબ.

૧૧૦ બખેડા કરવો.	વગર વારટે પ- કડાય નહીં.	સખત.	ઝોન.	ઝોન.	૧ મહિના સુધી બે માના અમે તે પ્રકારની કદ અથવા ૧૦૦ રૂપિયાનો કદ અથવા બ-૧.	કોષ પશુ માનિ- રજેડ.
-----------------	----------------------------	------	------	------	---	------------------------

બાબ ૬-મા રકારી નોકરોના અથવા તેઓ સખત ગુન્હા

૧૬૧ સરકારી નોકર હોય અથવા થ યાની ઉમેદ હોય અતકાલ સ- રકારી નોકરના કામ સંબંધે કાયદેસર મેનતાણા શિયાય કોષ બીજા અથવા લેવા.	વગર વારટે પ કડાય નહીં.	સખત.	જામીન લાઇય- કાય	માંડીયાળી નહીં સકાય.	૩ વરસ સુધી બે માના મમે તે પ્રકારની કદ અથવા કદ અથવા બંને.	સેસન કોર્ટ પ્રિસિ ડેન્સી માનિરજેડ અથવા ૧ લા વ ગેના માનિરજેડ.
૧૬૨ કોષ સરકારી નોકરના ઉપર લા અના અથવા કાયદા વિરુદ્ધ પાયલી વચ સેક્સનસજી કદ કે અથવા લેવા.	વગર વારટે પ કડાય નહીં.	સખત.	જામીન લાઇય- કાય.	માંડીયાળી નહીં સકાય.	૩ વરસ સુધી બે માના મમે તે પ્રકારની કદ અથવા કદ અથવા બંને.	સેસન કોર્ટ પ્રિસિડે ન્સી માનિરજેડ અથવા ૧ લા વ ગેના માનિરજેડ.
૧૬૩ કોષ સરકારી નોકરના ઉપર ખુ દ પોતાના વન વચાવવા સાર કોષ અથવા લેવા.	ઝોન	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૧ વરસ સુધીની આમન કદ અથવા કદ, અથવા બંને.	પ્રેસીડેન્સી માનિ- રજેડ અથવા ૧ લા વગેનો માનિરજેડ.
૧૬૪ સરકારી નોકર પતાની બામ- તમાં ઉપલી છુટકા બે કદમો મા બચાવ કરેલા ગુન્હામાં મ કદમાં કરે, તે.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૩ વરસ સુધી બે માના મમે તે પ્રકારની કદ અથવા કદ અથવા બંને.	સેસન કોર્ટ પ્રિસિડે ન્સી માનિરજેડ અથવા ૧ લા વ ગેના માનિરજેડ.

કોઈ સરકારી નોકર કોઈ સુકડે એ અથવા માણસો ચલાવતો હોય તેમાં નીચળત રાખનારા કોઈ અધિકારી તે સરકારી નોકરે અંગેના આપવા વગર કોઈ કીચી વસ્તુ લેવી.	એન.	એન.	એન.	એન.	૨ વરસ સુધીની આસનકેદ અથવા ૬૦ અથવા ખંતે.	પ્રેસીડેન્સી આર્મિ રજેન્ટ અથવા ૧ લા અથવા ૨૦૦ વર્ગનો માનિફેસ્ટ.
કોઈ અધિકારી નોકરના કરવાના ધરાવાથી કોઈ સરકારી નોકરે કાયદાનો હુકમ નહીં માનવો.	એન.	એન.	એન.	એન.	૧ વરસ સુધીની આસન કેદ અથવા ૬૦, અથવા ખંતે.	એન.
નુકસાન કરવાના ઘટનાથી કોઈ સરકારી નોકરે જોડો સેખ ખાતે લેવો.	એન.	એન.	એન.	એન.	૩ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથ વા ૬૦ અથવા ખંતે.	સેસન કોર્ટ પ્રેસિડે- ન્સી માજિસ્ટ્રેટ- અથવા ૧ લા વર્ગ નો માનિફેસ્ટ.
સરકારી નોકરે કાયદા વીરૂધ્ધ વેપાર કાવો.	એન.	એન.	એન.	એન.	૧ વરસ સુધીની આસનકેદ અથવા ૬૦ અથવા ખંતે.	પ્રેસીડેન્સી આર્મિ- રજેન્ટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માનિફેસ્ટ.
સરકારી નોકરે કાયદા વીરૂધ્ધ કે જી મીલકતની ખરીદી અથવા માગણી કરવી.	એન.	એન.	એન.	એન.	૨ વરસ સુધીની આસન કે- દ અથવા ૬૦ અથવા ખંતે. તથા જો મીલકત અરિફ કરી હોય તો તે પ્રકારના જરૂર થવી.	એન.
કોઈ સરકારી નોકરનો વેશ લેવો.	વગર વારંટ નહીં થકે.	વગર વારંટ નહીં થકે.	વગર વારંટ નહીં થકે.	વગર વારંટ નહીં થકે.	૨ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૦ અથવા ખંતે.	મૅજિસ્ટ્રેટ માજિસ્ટ્રેટ.

૧૭૪	કોઇ દેકાણે જાતે અથવા મુખ- ત્વારતી આરૂતે હાજર થવાની કાયદેસર હુકમ થયો હોય તે- ની માનવા, અથવા તે દેકા- ણેથી વગર રંગએ જવું જાતે તે હુકમમાં કોઇ શખસને કોઇ દનસાફની કોર્ટમાં જાતે હાજર થવા વગેરે પ્રમાણ હોય તો.	વગર વારંટપ- કાય નહીં.	સખત.	જનમીન લઇ શ માંડીવાળી નહી કાય.	૧ મહિના સુધીની આસન કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપીયા નો દંડ અથવા બંને.	કોઇપણ રજેદ.	ખાલ-
		જોજ.	જોજ.	જોજ.	૬ મહિના સુધીની આસન કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપિ યાનો દંડ અથવા બંને.	જોજ.	
૧૭૫	કોઇ સરકારી નોકરી આગળ કોઇ લેખ હાજર કરવાની આ થવા સ્વાધીન કરવાની જે સ ખસને કાયદા મુજબ ફરજ- હોય તે લેખ તે શખસે હાજર કરવામાં ધરાદાયી હમુર કરવી	જોજ.	જોજ.	જોજ.	૧ મહિના સુધીની આસન કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપિ- યાનો દંડ અથવા બંને.	જોજ.	જો શેરમાં તે જુદો થયો હોય તે કોર્ટ ૩૫ મા ભા- ખ નાદરોજે તે આ નુમરીતે; અથવા તે જુદો કોઇ કોર ટમાં નહી થયો હો યતો પ્રેસિડેન્સી માલ્કોર અથવા ૧ ભા અથવા ૨ જન વર્ગનો માલ્ક- રજેદ.
	જો તે લેખ કોઇ દનસાફની કોર્ટ માં હાજર કરવાનું અથવા સ્વાધીન કરવાનું ફરમાવ્યું હોય તો.	જોજ.	જોજ.	જોજ.	૬ મહિના સુધીની આસન કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂ- પિયાનો દંડ અથવા બંને.	જોજ.	
૧૭૬	કોઇ સરકારી નોકરને નોટીસ અથવા ખમર બાપવાની જે	જોજ.	જોજ.	જોજ.	૧ મહિના સુધીની આસન કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપિ	જોજ.	પ્રેસિડેન્સી માલ્ક- રજેદ અથવા ૧ ભા

સામસની કાપડા સુગમ ફરજ
હોય તે સંખસે તે નાટીસ અન-
યવા ખખર હાલકાયા નહી
આપવી.

ને નોટીસ અથવા ખખર આ-
ની જોઈએ તે કાંય ગૂંહોયયા
વગેરે ની હોય તો.

૧૭૭ બાણી યુઝીતે કેાઇ સરકારી તો-
કરને ખેટી ખખર આપવી.

ને ખખર આપવી જોઈએ તે કાંઈયુ-
ંહોયયા વગેરે ના હોય તો.

૧૭૮ કેાઇ સરકારી નોકરે કાપડા સુગમ
સોગમ ખાવાનું ફરમાવ્યાજા
સોગમ ખાવાની ના કહેવી.

વાતો દંડ અથવા ખતે

૬ મહિના સુધીની આસન
ફેદ અથવા ૧,૦૦૦ રૂપી
આતે દંડ અથવા ખતે.

એન.

૨ વર્ષ સુધીની બેમાંના ગમે
તે પ્રકારની ફેદ, અથ-
વા દંડ, અથવા ખતે.

૬ મહિના સુધીની આસન
ફેદ. અથવા ૧૦૦૦ રૂ-
પિવાતો દંડ અથવા ખતે.

અથવા ૨ ના
વર્ગનો માનિસ્ટ્રેટ.

એન.

એન.

એન.

ને કોરટ માં નેચુ-
થયો હોય તે કોર
ટ, ૫૩ મા બાખ
ના કોવોને અનુ-
સરીને; અને જો
તે જુદો કોરટ
માં નહી થયો હોય
તો પ્રેસિડેન્સી
માનિસ્ટ્રેટ, અ-
થવા ૧ લા અથ-
વા ૨ ના વર્ગ
નો માનિસ્ટ્રેટ.

૧૭૨	આયુ બોલવાનો કામદાર પ્રાપ્તિ કરી ધેણ છતાં કોઈ અનુકૂળતા ના હોવાની ના કહેતો.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.
૧૮૦	૩૫૫ સુકાકાની ગોદરની આગળ રહેવા કહી મળતું નથી ૧૨૦ કુલી કામ નામદાર મુજબ પ્રમાણ છતાં તેમ કરવા ના કહેતો.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.
૧૮૧	પાંચ અન્કારી ગોદરની આગળ સેગન ખાતે જઈ મળતું નથી તેમ કહેવામાં ના કહેતો.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.
૧૮૨	૩૫૫ સુકાકાની ગોદરને તેમ કહે સેગન ખાતે જઈ મળતું નથી તેમ કહેવામાં ના કહેતો.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.
૧૮૩	૩૫૫ સુકાકાની ગોદરને તેમ કહે સેગન ખાતે જઈ મળતું નથી તેમ કહેવામાં ના કહેતો.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.
૧૮૪	૩૫૫ સુકાકાની ગોદરને તેમ કહે સેગન ખાતે જઈ મળતું નથી તેમ કહેવામાં ના કહેતો.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.
૧૮૫	૩૫૫ સુકાકાની ગોદરને તેમ કહે સેગન ખાતે જઈ મળતું નથી તેમ કહેવામાં ના કહેતો.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.

૧૮૫	કામદા મુજમ સદર અપભાગી વચા વા કહેલી રીત કત ખરેદ કરે વાને વડામસ કામદા પ્રમાણિ- આકલે લામ નરા ખસે તેની મા- ગણિકરવી, અથવા માગણી કરે જાણી રકમ પોતની કુપર આ વતીકલ તે આદા કરવાના હતા હો નહીં હતા માગણી કરવી.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	૧ મહીના સુધીની ભેમાંના ગમિ તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૨૦૦ રૂપયાના દંડ, અથવા બંને.	એવ.
૧૮૬	કેલસરકારી મેકરને તેનાં સરકારી કામ કરવામાં અડચણ કરવી.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	૩ મહિના સુધીની ભેમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૨૦૦ રૂપયાના દંડ અથવા બંને.	એવ.
૧૮૭	કામદા મુજમ સદર કરવાની રકમ હતાં કેલસરકારી તે કલગદદ કરવામાં રસુર કરવી.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	૧ મહિના સુધીની આમન કેદ અથવા ૨૦૦ રૂપી- આનો દંડ, અથવા બંને.	એવ.
૧૮૮	પ્રેમિય અવજાના મુજમ અટકા- વના રગેરે કમિયા કેલસર- કારી તે કરે મા કામગીરી છતાં તેને મળુ જાકત મદદ કે વા- માં રસુર કરવી.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	૬ મહિના સુધીની આમન કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપિયા નો દંડ અથવા બંને.	એવ.
૧૮૯	કેલસરકારી તે કરે કામદા મુજમ અથવા કેલસરકારી તે કરે નહીં તેની માત્ર રકા કામદાના રકમ માગણીને અડચણ હોખ- અથવા હરકત થાય તે.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	૧ મહિના સુધીની આમન કેદ અથવા ૨૦૦ રૂપિ- યાનો દંડ અથવા બંને.	એવ.

તે નવી માનવાશી માણુમની જન- દહીને, નંદરતીને અથવા સ- લામતી વગેરેને જોખમ થાય- તો.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૬ માસિન સુધી બેમાંના ગ- મે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપીઆનો દંડ અથવા બંને.	ઝોન.
૧૮૯ કોઇ સન્દારીને કદ પોનાના હાથ નું કાંત કરવાને અથવા નહિ- કરવાને સમયાય બેટાસાંઈ પ્રદેને તેને અથવા જેની નાચે તેની સખધ હોય તેને નુકસા ન કરવાને હદેખાડવા	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગ- મે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને.	ઝોન.
૧૯૦ નું કશાનામાંથી રક્ષણ થવાના કદ વધામર અરબર કરવાથી હુ- રફવાને કામ શખમને સમયાવા સાફ તેને હર દેખાડવા.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૧ વરસ સુધી બેમાંના ગ- મે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને.	ઝોન.

બાબ ૧૧ મા.—ખોટા પુરાવા તથા સદારી કલસાક વિરુદ્ધ ગુન્હા બાબત.

૧૮૩ કોઇ ઇનમશરી કામમાં ખોટી સા- હેદી આપવી અથવા ખોટો પુ- રાવો બનાવવો.	વગર વારડે પ- કગય નહી.	વારંટ.	જનમીન લાઇ શ- કાય.	માંડીચળી શક- ય.	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેમન કોર્ટ પ્રેસિડે- ન્સી માનિએક્ટ અથવા ૧૬૫ વ- ર્ગના માનિએક્ટ. ઝોન.
ખીન કોઇ કામમાં ખોટી સાહેદી આપવી અથવા ખોટો પુરાવા બતાવવો.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	ઝોન.
૧૮૪ દેહાંન શાંતા બેગ ગૂન્હો કોઇની કૃપર સાબીત કરવાના કદવા-	ઝોન.	ઝોન.	જનમીન નહિ લ- ઈ શકાય.	ઝોન.	જીવંત સુધી સમુદ્રપર અથ વા ૧૦ વરસ સુધી સ-	સેમન કોર્ટ.

૧૯૫	<p>થી ખોટી સાહેલી આપવી અથવા ખોટો પુરોવા બતાવવો.</p> <p>તેમ કર મમીકાંઈ બીન ગૂઢગાર શખસની ઉપર ગુન્હો સાબીત થયે તેના છવ લેવામાં આવે તો</p>	એજ.	વગર વારંટ પ-કગાય નહિ.	એજ.	એજ.	એજ.	ખત કેઠ તથા હંડ.	એજ.
૧૯૫	<p>છવતાં સુધી સમુદાયની અથવા સાતવર્ષની અથવા તે કરતાં વધારે કેટલા શીક્ષક થઈ શકે એવાં ગુન્હો કોઈના ઉપર સાબીત કરવાના હોવાથી ખોટી સાહેલી આપવી અથવા ખોટો પુરોવા બતાવવો.</p>	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	ખોટી સાહેલી આપવા અથવા ખોટો પુરોવા બતાવવા માટે જે હાય તેજ.	એજ.
૧૯૭	<p>જે હાકીકતના પુરાવામાં કાબજી મુજબ તેવું સરતી શીદર કાદશ કાબુકાય તેમજ કીકત બાબત બની બુઝીતે કાંઈ ખોટું સરતીશી કર આપવું અથવા તે પરસહીકરવો</p>	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	ખોટી સાહેલી આપવા માટે જે હાય તેજ.	એજ.

૨૦૨	કાંઈ ગુન્હા બાબત ખબર આપવાની નેની કાયદાસર ધરબંદોય તેણે ધરાદાયી તેબાબત ખબર આપવામાં કસુર કરવી કાંઈ ગુન્હો થયો હોય તેની ખોટી ખબર આપવી.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૬ મહિનાસુધીની બેમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદ. અથવા ૬૦અથવાખંતે.	પ્રેસિડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ સા અથવા ૨ ન્ઞ વર્ગનોમાનિસ્ટ્રેટ ઝોન
૨૦૩		ઝોન	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૨ વરસસુધીની બેમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદ, અથવા ૬૦અથવા ખંતે.	પ્રેસિડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ સા વર્ગનો માનિસ્ટ્રેટ
૨૦૪	કાંઈ લેખને પુરાવા દાખલ હાનર થતો અટકાવવાં તેનો નાશ કરવો અથવા લેને સંતાડવો	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	પ્રેસિડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ સા વર્ગનો માનિસ્ટ્રેટ
૨૦૫	કાંઈ દિવાની કે ફોજદારી મુંકદમાં મધ્યે કાંઈ કામ કરવા સાથે અથવા નમોન થવા સાથે ખોટોવેશ લેવો.	ઝોન	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૩ વરસસુધી બેમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદઅથવા ૬૦અથવાખંતે.	પ્રેસિડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ સા વર્ગનો માનિસ્ટ્રેટ.
૨૦૬	કાંઈ મિલકત સરકારમાં નમત થતી, અથવા શીક્ષાના હુકમથી ૬૦માં વસલ થતી અથવા હુકમનામું બળવામાં લેવાતી અટકાવવા રૂઝે તે મિલકત દગલબાજી ખસેડવી અથવા છુપાવવી વગેરે.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૨ વરસસુધી બેમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૦અથવાખંતે.	પ્રેસિડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ સા વર્ગનો માનિસ્ટ્રેટ.
૨૦૭	કાંઈ મિલકત સરકારમાં નમત થતી, શીક્ષાના હુકમથી ૬૦માં વસુલ થતી, અથવા હુકમનામું બળવામાં લેવાતી અટકાવવા સાથે તે મિલકત પર હક નહિ છતાં દાવો કરવો અથવા તેના કાંઈ હકબાબત ઠગાઈ કરવી.	વારંટ.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદઅથવા ૬૦અથવાખંતે.	પ્રેસિડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ સા વર્ગનો માનિસ્ટ્રેટ.

[illegible]

૨૧૩

કોઈ શખસને શિક્ષણી બચાવવા ને બધીસ વગેરે લેવી, તે ગુન્હો દેહોત શીક્ષા નેગ હોય તો.

એન.

એન.

એન.

૭ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.

નેની સુદત, સુધી કેદ અથવાદડ અથવા બનો.

એસન કારત પ્રીસ કેડેથી તે ગુન્હોનો ઈનસાંપ થઈ શકેલોય તેકારત. એસન કારત.

તે ગુન્હો નો જીવતાં સુધી સસક પારતી, અથવા ૧૦ વરસ સુધી ની કેદની શિક્ષા નેગ હોયતો.

એન.

એન.

એન.

૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.

એસન કારત પ્રીસ કેડેથી તે ગુન્હોનો ઈનસાંપ થઈ શકેલોય તેકારત. એસન કારત.

જો ૧૦ વરસ કરતાં ઓછી સુદતની કેદની શિક્ષા નેગ હોય તો.

એન.

એન.

એન.

તે ગુન્હોને માટે હંડ વેસા પ્રકારની તથા પળામાં સુધી સુદત નો હંડની હોય તે સુધી કેદ તથા હંડ અથવા હંડ અથવા બનો.

એસન કારત પ્રીસ કેડેથી તે ગુન્હોનો ઈનસાંપ થઈ શકેલોય તેકારત. એસન કારત.

કોઈ ગુન્હોગરતે બચાવવાના બંદામાં માંડ બધીસ અપવી અથવા મિલકત પાછો આપવી તેગુન્હો ને દેહોત શિક્ષા નેગ હોય તો.

એન.

એન.

એન.

૭ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.

એસન કારત પ્રીસ કેડેથી તે ગુન્હોનો ઈનસાંપ થઈ શકેલોય તેકારત.

તે ગુન્હો નો જીવતાં સુધી સસક પારતી, અથવા ૧૦ વરસની કેદની શિક્ષા નેગ હોય તો.

એન.

એન.

એન.

૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.

એસન કારત પ્રીસ કેડેથી તે ગુન્હોનો ઈનસાંપ થઈ શકેલોય તેકારત. એસન કારત.

જો ૧૦ વરસ કરતાં ઓછી સુદતની કેદની શિક્ષા નેગ હોય તો.

યારંદ.

બંદામાં નવાદ શકાય

માંડિવાળ નહી

તે ગુન્હોને માટે હંડ વેસા પ્રકારની કેદ તથા હંડ.

એસન કારત પ્રીસ કેડેથી તે ગુન્હોનો ઈનસાંપ થઈ શકેલોય તેકારત.

દત્તની કેદની શિક્ષા ભોગ હોયતો	કામ નહી.	શકાય.	પ્રકારની તથા ભણામાં ધણી રહેતો અથવા ૧ થી વર્ગનો માહિતી આપતો અથવા ને કોરડા થી તેમજ નો કોરડા નસાઈ અથવા શકતો હોય તે કોરડા.
૨૧૫	ઓળ	ઓળ.	૨ વરસ સુધી ભોમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બને.
૨૧૬	વગર વારં ૫ કડી શેકે	ઓળ.	૭ વરસ સુધી ભોમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદ તથા ૬૩
છત્તાં સુધી સંમુદ્ર પારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા ભોગ હોયતો. ને ૧૦ વરસ સુધી નહીં પણ ૧ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા ભોગ હોય તો.	ઓળ.	ઓળ.	૩ વરસ સુધી ભોમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદ, તથા ૬૩ કરે અથવા ન કરે તે સુધી ભોમાંના પ્રકારની તથા ધણીમાં ધણીને સુધી હોય તેની સુધી કેદ અથવા ૬૩ અથવા બને.
૨૧૬ અ અથ ૬૨ થી અથવા ૩૬૦ થી કર	ઓળ.	ઓળ.	૭ વરસ સુધી સખત મળી સેમન કોરડા કોરડી

૨૧૭	નારદ ઓતે ધરમાં રાખના.	વગર વારંટે પ- કડાય નહી.	સમન.	ઝેન.	ઝેન.	ડીની કેદ તથા હંદ.	ડેન્સી માછડેદ. અથવા રાજા વડે તો માનિએડ.
૨૧૮	કોણ શંખસને શિક્ષાથી અથવા કોણ મિલકત સરકાર જમ થ- તી બચાવવાના ધરાદાથી કેહ સરકારી તોકર કાયદાનો હુકમ નહી માનેતો, સરકારી તોકર કોણ શખસને શિક્ષાથી અથવા કોણ મિલકતને સરકાર જમ થતી બચાવવાના ધરાદાથી કોણ બોદે કદતર અથવા અખાલુ બનાવેતો. કોણ જનસાથી મુંકમ મધ્યે, કો- ણ સરકારી તોકર કોણ હુકમ, રીપોર્ટ, ફેસલો અથવા ફરાવ, કાયદા વિરુદ્ધે એમ જાણીતે તે હુકમ, રીપોર્ટ, ફેસલો, અથવા ફરાવ લાંબ લઇને કમિટ કરે અને કહી સંબળાવેતો. જે શખસને અખત્યાર હોયતે શખસ પોતે કાયદાથી વિરુદ્ધ આસેકે એમ જાણીતે, જનસાદ થવા સાર કોઇને કમિટ કરે અન- થવા કેદમાં મોકલેતો.	ઝેન.	વારંટ.	ઝેન.	ઝેન.	૩ વરંધ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા હંદ અથવા બંને.	સેસન ઠોરક.
૨૧૯		ઝેન.	ઝેન.	ઝેન.	ઝેન.	૭ વરંધ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા હંદ અથવા બંને.	ઝેન.
૨૨૦		ઝેન.	ઝેન.	ઝેન.	ઝેન.		ઝેન.
૨૨૧	જે સરકારી તોકરની કાયદા મું- જમ કોઇને પકડવાની ફરજ હોય તે સરકારી તોકર તેને પકડવામાં ધરાદાથી કસુર કરે	ઝેન.	ઝેન.	ઝેન.	ઝેન.	૭ વરંધ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંદ કરે અથવા ન કરે	ઝેન.

૨૨૩	સરકારી નોકર ગણલતધી કેલ કેદીને કેદમાંથીનાશીનવાદેતો.	ગોન.	સમન.	ગોન.	ગોન.	ગતો માલુએડ. પ્રેસીડેન્સી માલુએ ડ અથવા રાજામા- થા રવનવરગતો. માલુએડ. ગોન.
૨૨૪	કોઈ શખસને કાયદા મુજબ પ- કડતા હોયતેમાં તેણે સામા જ વું અથવા હરકત કરવી.	ગોન.	વરંટ.	ગોન.	ગોન.	૭ વરસ સુધી જેમાંના જ મેને પ્રકારની કેદ અથવા ૬૬ અથવા જ. તે. ગોન.
૨૨૫	કોઈ શખસને કાયદા મુજબ પદ ડતા હોય તેમાં કોઈ બાબત શ- ખસે સામા જવું અથવા હરકત કરવી, અથવા ક. રહેસર કેદમાં તેને છે. હા. પે.	ગોન.	ગોન.	ગોન.	ગોન.	૭ વરસ સુધી જેમાંના જ મેને પ્રકારની કેદ તથા ૬૬ ૭ વરસ સુધી જેમાંના જ મેને પ્રકારની કેદ તથા ૬૬ ગોન.
૨૨૬	તેની ઉપર હવતાં સુધી સમુદ્રપાર ની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદ ની શિક્ષા થકથકે એવા જ નહાત તે હોયત હોય તે. દેહાત શિક્ષા થઈ શકે એવા જ નહાત તે હોયત હોયતો. તે શખસની ઉપર હવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાનો અથવા ૧૦ વરસ કે તેથી વધારે મુદત સુધી સમુદ્રપાર શાસનીક દાસ ત્વ અથવા કેદની શિક્ષાનો હું કમ થયો હોયતો. એતની શિક્ષાનો હું કમ થયો હોય તો.	ગોન.	ગોન.	ગોન.	ગોન.	૭ વરસ સુધી જેમાંના જ મેને પ્રકારની કેદ તથા ૬૬ ૭ વરસ સુધી જેમાંના જ મેને પ્રકારની કેદ તથા ૬૬ ગોન.

૧૭	ખીજી રીતે કરાય ક્યો ન હોય એવા પ્રસંગોમાં સરકારી નોકર કોઇ શખસને પકડવાની કસ્ટ ર કરે અથવા નાશી જવાદે- (અ) જરાહાયી કસ્ટર કરે અથવા નાશી જવા દેતો.	એન.	જામીન લઇ સ કાય.	એન.	૩ વરપસુધી એમાં ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફડ અથવા બંને.	સેસન કોર્ટ પ્રેસિડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગ તો માલિસ્ટ્રેટ પ્રેસીડેન્સી માલ્સ્ટ્રેટ અથવા ૨ જી વર્ગ તો માલ્સ્ટ્રેટ, એન.
૧૮	(બ) ગદ્દલતથા કસ્ટર કરે અથવા નાશી જવા દેતો.	એન.	એન.	એન.	૨ વરપસુધીની આસન કેદ અથવા ફડ અથવા બંને.	સેસન કોર્ટ.
૧૯	ખીજી રીતે કરાય ક્યો ન હોય એવા પ્રસંગમાં કાયદાસર પકડવાની સામા ચલુ, અથવા હરકત કરવી, અથવા નાશી જવા, અથવા હોડવલુ, સસ્ટેન પારથી કાયદા વિરુદ્ધ પા છુ બાવલુ.	એન.	એન.	એન.	૬ મહિના સુધીની એમાં ના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ફડ અથવા બંને.	સેસન કોર્ટ.
૨૦	શીક્ષાની માત્રીની શરત તોડવી.	એન.	એન.	એન.	જીવતાં સુધી સસુદ્રપાર તથા ફડ અથવા સસુદ્ર પારજતાં પહેલાં ૩ વરસ સુધીની સખત કેદ અસલ હુકમની શિક્ષા અથવા બંને માંહેલી કાંઇ ભોગવી હોય તો બાકી રહી હોય તે.	ને કોર્ટથી અસલ ગુન્હાનો ખનસાફ થઇ શકતો હોય તે કોર્ટ.
૨૧	કોઇ સરકારી નોકર કોઇ ઈનસન પ્રી મુકદમાના કોઇપણ ભાગમાં એક હોય તેનું હાશકર્મી.	એન.	એન.	એન.	૬ મહિના સુધીની આસન કેદ, અથવા ૧૦૦ રૂપિયાનો ફડ અથવા બંને.	ને કોર્ટમાં ગુન્હા થયો હોય તે કોર્ટ ૩૫ મા બાબતમાં.

૨૨૯	અપમાન કરવું. તેને અથવા હાંકન કરવી. જ્યુર અથવા આસસરનો વેપ સેવા.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	૨ વરસ સુધીની જેમાંના ગ મે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા અંતે.	૬ જેલા ફરિયાદોને અનુસરીને પ્રે- સીડેન્સી માળિ સ્ત્રેડ અથવા લા વર્ગનો માળિ સ્ત્રેડ
૨૩૧	સિક્કો ખોટો બનાવવો, અથવા સિક્કો ખોટો બનાવવાની ક્રિયા- નો કાંઈપણ ભાગ કરવો.	વગર વારંદ. પ કડી શકે	ઓન.	ઓન.	ઓન.	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૩	સેમન કોર્ટ
૨૩૨	રાણીનો સિક્કો ખોટો બનાવવો અથવા તે ખોટો બનાવવાની ક્રિયાનો કાંઈ પણ ભાગ કરવો	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૩	ઓન
૨૩૩	સિક્કો ખોટો બનાવવાના કારણ સર હથિયાર, ખરીદવું અથ- વા વેચવું	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	૩ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૩	સેમન કોર્ટ પ્રેસિ ડેન્સી માળિસ્ત્રેડ અથવા ક્ષાવર્ગનો માળિસ્ત્રેડ
૨૩૪	રાણીનો સિક્કો ખોટો બનાવવા ના કારણ સર હથિયાર બનાવવું, ખરીદવું અથવા વેચવું	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	૭ વર્ષ સુધી જેમાંના ગ મે તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૩	સેમન કોર્ટ.
૨૩૫	સિક્કો ખોટો બનાવવાના કારણ સર કાંઈ હથિયાર અથવા સામાન પાસે રાખવો.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	૩ વર્ષ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા ૬૩	સેમન કોર્ટ પ્રેસિ ડેન્સી માળિસ્ત્રેડ અથવા ક્ષાવર્ગ નો માળિસ્ત્રેડ.
૨૩૬	રાણીનો સિક્કો બનાવવાના કારણ સર હોય તો. બ્રિટિશ હાંદુસ્તાનમાં રહીને બ્રિ- ટિશ હાંદુસ્તાનની ત્રહાર કાઢ સિક્કો ખોટો બનાવવામાં મદદ કારી કરવી.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	૧૦ વર્ષ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૩ અથવા ક્ષાવર્ગનો માળિસ્ત્રેડ	સેમન કોર્ટ

૨૩૭	સિકકો ખોટો બનાવેલો છે એમ જાણીને તે આ દેશમાં લાવવો, અથવા આ દેશમાંથી બહાર લઇ જવો	એન.	એન.	એન.	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	૨૦ થી ૨૫ પ્રેસીડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગ નો માનિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટ.
૨૩૮	રાણીનો સિકકો ખોટો બનાવેલો છે એમ જાણીને તે આ દેશમાં લાવવો અથવા આ દેશમાંથી બહાર લઇ જવો.	એન.	એન.	એન.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	સેસન કોર્ટ પ્રેસીડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગ નો માનિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટ.
૨૩૯	કોઇ સિકકો ખોટો છે એમ તે કોતી વખત જાણીને રાખવો તથા તે બીજને આપવા, વગેરે	એન.	એન.	એન.	૫ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેસન કોર્ટ પ્રેસીડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગ નો માનિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટ.
૨૪૦	રાણીના કોઇ સિક્કા બાબત તેમ કરવું	એન.	એન.	એન.	૧૦ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેસન કોર્ટ પ્રેસીડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગ નો માનિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટ.
૨૪૧	કોઇ માણસની પાસે કોઇ સિકકો પેહલાં આવે તે વખતે તે એમ જાણીને નહીં હોય કે આ સિક્કો ખોટો છે, તે સિક્કો તે માણસે કોઇને જાણી બુકીને ખરા હાખલ આપેલો.	એન.	એન.	એન.	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા જેટલી કીમ તને તે ખોટા સિક્કો કયા હોય તેથી દશ થોડો દંડ, અથવા બંને	પ્રેસીડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગ નો માનિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટ પ્રેસીડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગ નો માનિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટ.
૨૪૨	કોઇ સિક્કો કોઇ શખસની પાસે આવતી વખતે તેણે એમ જાણ્યું હોય કે આ સિક્કો ખોટો છે તે શખસે તે ખોટો સિક્કો પાસે રાખવો.	એન.	એન.	એન.	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	સેસન કોર્ટ પ્રેસીડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગ નો માનિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટ.
૨૪૩	રાણીનો કોઇ સિક્કો કોઇ શખસની પાસે આવતી વખતે તેણે એમ જાણ્યું હોય કે તે સિક્કો ખોટો છે, તે શખસે તે	એન.	એન.	એન.	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	સેસન કોર્ટ પ્રેસીડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગ નો માનિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટ.

૨૪૪	ખોટા બિકરા પાસે રાખતો. ટંકશાળમાં તોફર રહેલા મા- થુસે કાયદામાં ફરાવેલા વળન અથવા મેળવણીથી જુદા વળ- ન અથવા મેળવણીનો સિકકો બ નાવતો.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.
૨૪૫	સિકકો પાડવાનું કાંઇ હથિયાર કોષ ટંકશાળમાંથી કાયદા વી- રૂઢ કાઢ નવું.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.
૨૪૬	મગલબાજીથી રાણીના સિકકા નું વળન ઝોછું કરવું અથ- વા તેની મેળવણીમાં ફરકાર ક- રવો.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.
૨૪૭	દગલબાજીમાં કોષ સિકકાનું વ- ળન ઝોછું કરવું અથવા તેની મેળવણીમાં ફરકાર કરવો.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.
૨૪૮	કોઈ સિકકા બીજા સિકકાને ઠે- કાણે ચાંચે એવા ધરાધારી તે સિકકાનું રૂપ બદલવું.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.
૨૪૯	રાણીનો કોષ સિકકો બીજા સિ- કકાને ઠેકાણે ચાંચે એવા ધરા- ધારી તે સિકકાનું રૂપ બદલવું.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.
૨૫૦	અમુક સિકકામાં ફરકાર થયેલો છે એમ જાણીને તે પાસે રા- ખીને બીજાને આપવો.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.
૨૫૧	અમુક રાણીના સિકકામાં ફરકાર થયેલો છે એમ જાણીને તે પાસે રાખીને બીજાને આપવો.	ઓન.	ઓન.	ઓન.	ઓન.

૨૫૨	કોઈ શખસની પાસે કાંઈ ફેર- શાર થયેલો સિક્કો આવતી વખતે તેમાં ફેરફાર થયેલો છે એમ તેણે બંદૂક છતાં તે પા- સે રાખેલો.	એન.	એન.	એન.	એન.	૩ વરપસુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દડ.	એન.
૨૫૩	કોઈ શખસની પાસે કાંઈ ફેર- શાર થયેલો રાણીનો સિક્કો આવતી વખતે તેમાં ફેરફાર થયેલો છે એમ. તેણે બંદૂક છતાં તે પાસે રાખેલો.	એન.	એન.	એન.	એન.	૫ વરપસુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દડ.	એન.
૨૫૪	જો સિક્કો કોઈ માણસની પા- સે પેડેલાં આવતી વખતે તેમ ફેરફાર થયેલો છે એમ તેણે બંદૂક નહીં હોય તે સિક્કો તેણે ખીનતે ખરા સિક્કો દાખલતાન- ખેલે.	એન.	એન.	એન.	એન.	૨ વરપસુધી એમાંના ગ- મે તે પ્રકારની કેદ અથ- વા જેટલી કિસ્મતના તે સિક્કો હોય તેથી દસ ગણી દડ.	પ્રેસિડેન્સી માણસે- અથવા ૧ લા અથવા ૨ ન વર્ગો માનિસ્ટ્રેટ.
૨૫૫	સરકારી રદાંપ ખોટો બનાવેલો	એન.	એન.	એન.	એન.	છતાં રુધી સમુદ્રપાર અ- થવા ૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દડ.	સેસન કોર્ટ
૨૫૬	કોઈ સરકારી રદાંપ ખોટો બ- નાવવાના કારણસર કોઈ લ- થીયાર અથવા સામન પાસે રાખેલો.	એન.	એન.	એન.	એન.	૧૦ વરપસુધી ની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દડ.	એન.
૨૫૭	કોઈ સરકારી રદાંપ ખોટો બના- વવાના કારણસર કોઈ હુડીયાર બનાવવું ખરીદ્યું અથવા વેચવું	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૨૫૮	સરકારી રદાંપ ખોટો બનાવેલો વેચેલો	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.

૨૫૦	સરકારી સ્ટાંપ ખોટો બનાવેલો પાસે રાખેલો.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	સેન કોર્ટ પ્રિ-સિડેન્ટસી માછ-સ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગતો માછસ્ટ્રેટ એન.
૨૬૦	કોષ સરકારી સ્ટાંપ ખોટો બનાવેલો છે એમ જાણ્યા છતાં તે ખરા હાખલ વાપરવા.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૨૬૧	સરકારને હાની કરવાના ઇરાદાથી નેપર સરકારી સ્ટાંપ હોય એવા કોષ પદાર્થ ઉપરથી કોષ લખાણ ચૂકરી નાખવું અથવા કોષ લેખને માટે ને સ્ટાંપ વાપર્યો હોય તે તે લેખ ઉપરથી છહાડી ન ખવો.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૨૬૨	કોષ સરકારી સ્ટાંપ આગળ વાપરેલો છે એમ જાણ્યા છતાં તે પાછો વાપરવો.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	પ્રીસિડેન્ટસી માછ સ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા રજવ વરગતો માછસ્ટ્રેટ.
૨૬૩	સ્ટાંપ વાપરેલો છે એવી રીતની કોષ નીશાની છોલી નાખવી.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	સેન કોર્ટ પ્રિ-સિડેન્ટસી માછ-સ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગતો માછસ્ટ્રેટ.
૨૬૪	અત્યંત સ્ટાંપ	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	પ્રીસિડેન્ટસી માછ-સ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગતો માછસ્ટ્રેટ.

અ બ ૧૩ નો.—કારણાં માપ સમીપી ગુનહા.

૨૬૫	તોળવાનું ખોટું યત્ર દગલખાનું વગર વારંટ પડ્યા વાપરવું.	સગત	જાનીન કોષ સ-માડવાની નહીં શકાય.	પ્રીસિડેન્ટસી માછસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા
-----	---	-----	--------------------------------	------------------------------------

૨૬૫	ખોડુ કાટકુ અથવા માપ દગ- અસમાજથી વાપરવું.	વગર વારટે પ- કડાય નહીં,	સમન.	જમીન નહીં સ- હ સકાય.	મંડીવાળી નહીં સકાય.	૧ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૬ અથવા બંને	અથવા ૨ નં વ- ગમે માહિતી. ફાસિડેસીમાનિ- રેડેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ નં વગતો માહિતી. એન.
૨૬૬	ખોટાં કાટકાં અથવા માપ દગ- લાખાજથી વાપરવાને પાસે રાખવાં,	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૨૬૭	ખોટાં કાટકાં અથવા માપ દગ- લાખાજથી વાપરવાને બનાવવાં, અથવા વેચવાં.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.

ખાખુ છેલ્લો.—લોકોના તંદુરસ્તો, સલામતી, અદકુળતા, લગ્ન તથા નોંતિ સુખથી ગુનહી.

૨૬૮	જીંદગીને જોખમ પહોંચે એવા રોગનો એપ નેથી પસરવાનો સંભવ છે એમ માલમ હોય એવું કૃત્રિમ ગણતરી કંઠુ- જીંદગીને જોખમ પહોંચે એ વા રોગનો એપ પસરવાનો- સંભવ છે એમ માલમ હોય એવું કાંઈ ફૂલ્ય દેવ જીવિથી કરવું- રોગના સંખ્યાથી દુર રહેવા સ- ખીની કાંઈ કાનુન જાણીજુ- ગીતે નહીં માનવી	વગર વારટે પ- કડી શકે.	સમન.	વગમીન લાઇ- સકાય	મોડાં વાળીનહા સકાય	૧ મહીના સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૬ અથવા બંને	પ્રેસિડેન્સી માહિતી- ૬ અથવા ૧ લા અથવા ૨ નં વગતો માહિતી. એન.
૨૭૦	જીંદગીને જોખમ પહોંચે એ વા રોગનો એપ પસરવાનો- સંભવ છે એમ માલમ હોય એવું કાંઈ ફૂલ્ય દેવ જીવિથી કરવું- રોગના સંખ્યાથી દુર રહેવા સ- ખીની કાંઈ કાનુન જાણીજુ- ગીતે નહીં માનવી	એન.	એન.	એન.	એન.	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૬ અથવા બંને	એન.
૨૭૧	જીંદગીને જોખમ પહોંચે એ વા રોગનો એપ પસરવાનો- સંભવ છે એમ માલમ હોય એવું કાંઈ ફૂલ્ય દેવ જીવિથી કરવું- રોગના સંખ્યાથી દુર રહેવા સ- ખીની કાંઈ કાનુન જાણીજુ- ગીતે નહીં માનવી	વગર વારટે પ- કડાય નહીં.	એન.	એન.	એન.	૬ મહીના સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૬ અથવા બંને	એન.
૨૭૨	જીંદગીને જોખમ પહોંચે એ વા રોગનો એપ પસરવાનો- સંભવ છે એમ માલમ હોય એવું કાંઈ ફૂલ્ય દેવ જીવિથી કરવું- રોગના સંખ્યાથી દુર રહેવા સ- ખીની કાંઈ કાનુન જાણીજુ- ગીતે નહીં માનવી	એન.	એન.	એન.	એન.	૬ મહીના સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૧,૦૦૦ રૂપિયા સુધીનો દંડ અથવા બંને	એન.

૨૭૩	ગાંધીજીને ખાવાની અથવા પીવાની કોઈ નસ્ટુ અવગુણ કારક છે એમ જાણીને તે ખાવાની તથા પીવાની વસ્તુ દાખલ વેચવી.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.
૨૭૪	કોઈ વેચ માના વસાણામાં અથવા એસડમાં ભેળ કરવી, એવી રીતે કે તેથી તેનો ગુણ ઓછો થાય, અથવા તેની અસર બદલાય, અથવા તે અવગુણ કરે-કેશાય.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.
૨૭૫	કોઈ વસાણામાં અથવા એસડમાં ભેળ કરેલો છે એમ જાણીને તે વેચવા કહાડવું અથવા કોઈ દવાખ નામાંથી આવતું જાણી ભુકીને કોઈ વસાણાને અથવા એસડને જુદાં વસાણાં અથવા તૈયાર કરેલાં એસડ તરીકે વેચવું અથવા દવાખાનામાંથી આવતું.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.
૨૭૬	સાંવળ નીકરના અથવા જાલા-સયતું પાણી મેલું કરવું.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.
૨૭૭	હથાને તંદુરસ્તીમાં બિગડ કરે એવી કરવી.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.
૨૭૮	સરિયામ રસ્તા પર ભેરીકરાછાક લાત ભરેલી રીતે છાંકવું અથવા સ્વારી કરવી એવા રીતે કે તેથી માણસની જીંદગીને ખરાબમાં આવેવગરે.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.

૩ મહીના સુધી બેમાંના કોઈ પશુમાછસેદ.

ગમે તે પ્રકારની કેદ
૫૦૦ રૂપિયા સુધીનો દંડ
અથવા બંને

૫૦૦ રૂપિયા સુધીનો દંડ

૬ મહીના સુધી બેમાંના
ગમે તે પ્રકારની કેદ

૨૮૦	એ શીકરાઈ અથવા ગરહત ભરે- લી રીતે કેવાણુ ચલાવવુ ઓવી રીતે કેનેયા માણસની છ- દગી ને ખમમાં આવે, વગેરે ખેડુ અજવાળુ, નિશાની અમ- થવા ખેંચુ દેખાડવું	એજ.	એ	એજ.	એજ.	એજ.	પ્રેમિડેન્સી માછ- ત્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વગેરે માછત્રેટ. શેસન ફેર્ડ.
૨૮૧	એજ.	એજ.	વારંદ	એજ.	એજ.	એજ.	૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા ગમે ૬ મહિના સુધી ૥ બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૧,૦૦૦ રૂપિયા સુધીનો દંડ અથવા ગમે
૨૮૨	એજ.	એજ.	સમન	એજ.	એજ.	એજ.	પ્રેમિડેન્સી માછત્રે ટ અથવા ૧ લા અ- થવા ૨ જા વરગતો માછત્રેટ.
૨૮૩	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	પ્રેમિડેન્સી માજિ- સ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વ- ગતો માછત્રેટ. એજ.
૨૮૪	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૨૦૦ રૂપિયા સુધી ૥ દંડ ૬ મહિના સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૧,૦૦૦ રૂપિયા. સુધીનો દંડ અથવા ગમે.
૨૮૫	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	કોર્ટ પબ્લિક જિલ્લેટ
૨૮૬	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.

[illegible]

૨૯૩	વેચવા અથવા દેખાડવા સાર બીજાના પુસ્તક વગેરે કમળ માં રાખવું.	ઐ.બ.	ઐ.બ.	ઐ.બ.	ઐ.બ.
૨૯૪	બીજાના ગીતા ...	ઐ.બ.	ઐ.બ.	ઐ.બ.	ઐ.બ.
૨૯૪બ	સોરઠીની ઓરીસ રાખવી.	વગર બારટે પ- કસાય નહી.	સમન,	ઐ.બ.	૬ મહીના સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને
	સોરઠી બાબતના ડરામ પસિદ કરવા.	ઐ.બ.	ઐ.બ.	ઐ.બ.	૧,૦૦૦ રૂપિયા સહીનોંદડ ઐ.બ.

બાબ ૧૫ એ. — બર્લ સંબંધી ગુન્હા

૨૯૫	કોઈ પણ બાબના લોકોને ધમકો આપના કરવાના હિસાદથી કોઈ પુખ્તના ટેકાણાને અથવા પવિત્ર વસ્તુનો નાશ કરવો. અથવા તેને વિકાસ કરવું અ- થવા તેને બ્રષ્ટ કરવી.	વગર બારટે પ- કરી સહ	વારંટ	બર્મીન નહીંબદ શકાય	મંડીવાણીનહી શકાય	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અ- થવા ૬૩, અથવા બંને	પ્રેસીડેન્સી માહિયો ૮ અથવા ૧લાઅ- થવા ૨૦૦૦૨૦૦ માહિયો
૨૯૬	કોઈ ધર્મસંબંધી મંડળી પુખ્તના કામમાં છતાં તેને આગ્યજી કે- રવી.	ઐ.બ.	ઐ.બ.	ઐ.બ.	ઐ.બ.	૧ વરસ સુધી બેમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૬૩ અથવા બંને.	ઐ.બ.
૨૯૭	પુખ્તની જગા અથવા કમરસ્તાન માં વગરજાએ જવું, અથવા કોઈ શખસના મનને કુખ કેર વાના અથવા તેના ધર્મને અપ- માન કરવાના હિસાદથી પ્રેત સંસારથી હોય ત્યાં ગામડ કરવી.	ઐ.બ.	ઐ.બ.	બર્મીન લઈ શકાય.	ઐ.બ.	૧ વરસ સુધી બેમાંનાગ- મે તે પ્રકારની કેદ, અથ- વા ૬૩, અથવા બંને	ઐ.બ.

અંધવા કોણ પ્રેતલુ અપમાન કરેલું.	ઝોન.	ઝોન.	મંડીવાળી શ-કામ.	ઝોન.
૨૯૮. ધર્મ સંબંધી કોણપણ સપ્રસલું દિલ દુર્બલવાના હરાદાથી તે સાંભળે તેમ કોણસાદ્ બોલવો. અથવા કોણ દબાવે કરેલો અ-થવા તે દેખે તેમ કાંઈ ચાળા કરવા અથવા કોણ વસ્તુ સુધવી	ઝોન.	ઝોન.	મંડીવાળી શ-કામ.	ઝોન.

આજ ૧૧ — નો માણસના શરીર સંબંધી ગુન્હા.

પ્રત	વગર વોરટે પ-કંડી શકે	વાર-ટ.	ભરીન નહીં હોય	મંડીવાળી નહીં	મોત અથવા જીવતાં સુધી સસનકોર
૩૦૨	જીવતાં સુધી સમુદ્ર પારની શક્તિ ના ગુન્હેગારે કહેવાય છે.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.
૩૦૩	પુનથી ઉતરતા દરબતો શિક્ષણીય મનુષ્યને ને કામથી મોત મળે તેમ તે, મોત આજીવાના હરાદાથી કહેવાય, તે.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.
૩૦૪	જો તે કામ મોત આજીવાના હરાદાથી નહીં પણ તેથી મોત થવા તો સંભવ છે, એમ બહુને કહેવાય તે.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.
૩૦૫	અભિચારલું અથવા ગદસત ભરેલું કામ કરીને મોત આજીવા	ઝોન.	ભરીન લેણ શ-કામ,	ઝોન.	સેસન કોરડ પ્રી-ડેન્સી માછરો અથવા ૧લા વર્ગે તે માછરો

૩૯૫	કોઈ વાળીકે અથવા દિવાલોમાંથી વા ચોરી અથવા નમ્યાંગો કે અથવા કોઈવાળો સખસા આત્માપાત કરે તેના મદદગારી કરવી.	એન.	એન.	જામીન નહી સહી શકાય.	એન.	એન.	એન અથવા જીવતા સેસનકોરડ
૩૯૬	આત્માપાત કરવામાં મદદગારી.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૩૯૭	પુત્રની કેલિસિસ. જો તે કામથી કેલિસિસને વ્ય- થા થાય તો, જન્મરોપના ગુનેહગારે પુત્રની કેલિ- સિસ કરવી, જો તેથી વ્યથા થાય તો.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૩૯૮	શિક્ષણીય મનુષ્ય વધ કરવાની કેલિ- સિસ	એન.	એન.	જામીન સહી શ- કાય.	એન.	એન.	એન.
૩૯૯	જો તે કામથી કેલિસિસ શખસને વ્ય- થા થાય તો	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૪૦૦	આત્માપાત કરવાની કેલિસિસ.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન. ૩-૮૨ની માછ- રોટ અથવા ૧૯૫ અથવા ૨૦૦-૧- ૨૦૦નો માછરોટ સેસનકોરડ
૪૦૧	હા હોવું.	એન.	એન.	જામીન નહી સ- હી શકાય.	એન.	એન.	એન.

ગર્ભિણી કરવા બાબત; નહીં જન્મેલા બચ્ચાંએ તે નુકશાન બાબત; અચ્ચાંએ તે પુલ્લેમાં સુકાચા બાબત; તથા જન્મ પુષ્પાથવા બાબત;

૩૯૨	ગર્ભિણી કરવા.	જગરવાર પ- કાચ નહી	વારં	જામીન સહી શકાય	૩૯૨-૮૦-૧-૨ ૮૦-૧-૨	જામીન નહી સહી શકાય	સેસન કોરડ
-----	---------------	----------------------	------	----------------	----------------------	-----------------------	-----------

ક્રમ	વર્ણન	એજ.	વારંટ	એજ.	માંડીવાળી નવી શકય.	ઉપસુધી બેમાંના મને
૩૧૩	એ તે સ્ત્રીચલિત ગળાં થઈ પાતે.	એજ.	વારંટ	એજ.	માંડીવાળી નવી શકય.	ઉપસુધી બેમાંના મને તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
૩૧૪	સ્ત્રીની રળમંદી વગર ગર્ભપાત ફંડેવો.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	છવતાં સુધીસુદ પાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી બેમાંના મને તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
૩૧૫	ગર્ભપાત કરવાના છ દાથી કરેલાં કાંઈ કામથી થયેલું મોત તે સ્ત્રીની રળમંદી વગર તે કામ ફંડું હોય તો.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૧૦ વરસ સુધી બેમાંના મને તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
૩૧૬	કાષ્ટ બચ્ચું છવતું જન્મતા અટકાવવાના અથવા જન્મતા પછી તેમની જાન બચ્ચું કરવાનાં છ દાથી કરેલું કામ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	છવતાં સુધીસુદ પાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી બેમાંના મને તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ અથવા બંને.
૩૧૭	જે કામ સિદ્ધિથી અનુભવ મળ્યાનું હોય એવા કામથી કેલું નહીં જન્મેલાં છવતાં બચ્ચાનું મોત અથવા.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૧૦ વરસ સુધી બેમાંના મને તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
૩૧૮	કોઈ ૧૨ વરસથી એ છાઉ બરના બચ્ચાને તેના મામણે અથવા જે સખશના હવેલા માંને બચ્ચું હોય તે સખશે તેને ખીજકૂસ તરુ દેવાના છ દાથી પુણું સુધું.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૭ વરસ સુધી બેમાંના મને તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ, અથવા બંને.
૩૧૯	ખુંડે છાના રીતે યજે કરી છંને જન્મ ક્રુપાવેલો.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૨ વરસ સુધી બેમાંના મને તે પ્રકારની કેદ, અથવા ફંડ, અથવા બંને.

સેસન કોર્ટ પ્રેસિડેન્ટી માનિસ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટ માનિસ્ટ્રેટ.

અથવા બાબત

અરક	બુદ્ધિપૂર્વક વ્યથા કરવી.	બગરવારે પહેલું કામ નહીં	સમન	જામીન લાકડા કામ	માંડિવાળી સ- કાય.	૧ વરષ સુધી એમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૧૦૦૦૩ પીઆ સહીનો દંડઅથવા બંને	કોઈપણ માહિતી
૩૨૪	ભયંકર શસ્ત્ર અથવા સાધનવડે બુદ્ધિપૂર્વક મહાવ્યથા કરવી.	બગરવારે પહેલું કામ નહીં	એજ.	એજ.	જેકોરમાં ફરી યાદીવડામઆ હુકોરતે કોરડ પરવાનગીઆ ચે ત્યારે માંડિ વાળીશકાય એજ.	૩ વરસસુધી એમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડઅથવા બંને	શેસન કોરડ પ્રેસિ ડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧૬૫ અથુ- વા ૨ જી વગેનો માનિસ્ટ્રેટ
૩૨૫	બુદ્ધિપૂર્વક મહાવ્યથા કરવી.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૭ વરષ સુધી એમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદતથા દંડ	એજ.
૩૨૬	ભયંકર શસ્ત્ર અથવા સાધનવડે બુદ્ધિપૂર્વક મહાવ્યથા કરવી.	એજ.	એજ.	જામીન લાકડાન- હી સકાય	માંડિવાળી નહી શકાય.	જીવતાં સુધી સફર પાર અથવા ૧૦ વરષસુધી એમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ તથાદંડ	સેશન કોર્ટ પ્રેસિ- ડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧૬૫ અથુ- વા ૨ જી વગેનો માનિસ્ટ્રેટ
૩૨૭	જામીન લાકડાથી માંડિ મિલકત અ- થવા કિમતી દસ્તાવેજ કહે ગણવા સાર; અથવા માંડિ ક- થા વિરુદ્ધ કામ અથવા નોકર- મથી ગૂંહો કરવો સહિતથા એવું કામ કરાવવા સારબુદ્ધિ પૂર્વક વ્યથા કરવી.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૧૦ વરસસુધી એમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ.
૩૨૮	વ્યથા કરવાના ઈરાદાથી જે હોશ કરે એવી માંડિ વસ્તુ ખવડા- વવી બીગેરે,	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.

૩૨૯	જામરજરતીથી ઢાંધ મિલકત અથવા કિમત દસ્તાવેજ કહી દાવવા, અથવા કાંઈ કાયદા વિરુદ્ધ કામ અથવા ને કામથી ગુંજી કરવો સહાય થાય એવું કામ કરાવવા સારું બુદ્ધિપૂર્વક મહી બંધા કરવી.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	૧ હુલ્લતાં સુધી સમુદ્રપાર; અથવા ૧૦૦૦૦૦ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	ઓળ.
૩૩૦	જામરજરતીથી કમુલકાત કરાવવા અથવા ઢાંધ ખમર મેળવવા કે મિલકત પાછી અપાવવા સારું બુદ્ધિપૂર્વક વ્યાથા કરવી.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	ઓળ.
૩૩૧	જામરજરતીથી કમુલકાત કરાવવા અથવા કાંઈ ખમર મેળવવા કે મિલકત પાછી અપાવવા સારું બુદ્ધિપૂર્વક મહાબંધા કરવી.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	શેખનકોરડ.
૩૩૨	કોઈ સરકારી તોફાને કરાવીને તેને કામ કરતો બંધ રાખવાને બુદ્ધિપૂર્વક વ્યાથા કરવી.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	૩ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને.	સેસન કોરડ પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગ તો માજીસ્ટ્રેટ સેસન કોરડ
૩૩૩	કોઈ સરકારી તોફાને કરાવીને તેને કામ કરતો બંધ રાખવાને બુદ્ધિપૂર્વક મહાબંધા કરવી.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ	સેસન કોરડ
૩૩૪	બારે તથા આદરિમક કોષ ઉપમ અથવા કોષ ઉપમ કરનાર શિવાય બીજાને વ્યાથા કરવાનો ઇરાદો નહીં હોય બુદ્ધિપૂર્વક વ્યાથા કરવી.	સમત.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	૧ મહીના સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપિયા સુધીનો દંડ અથવા બંને	કોષપણ માજીસ્ટ્રેટ

૩૪૨ ડોંગેનેગેરવાળી કેદ કરતો.

૩૪૩ તણ અથવા વધારો દિવસ ગે-
રવાળી કેદ.

૩૪૪ દસ અથવા વધારે દિવસ ગે-
રવાળી કેદ.

૩૪૫ કોણ સખસને છોડવાનો હુકમ
સાદર થયે છે એમ જાણવા ન-
હો તે સખસને ગેરવાળી
કેદનો સાખસ.

૩૪૬ છાતી ગેરવાળી કેદ.

૩૪૭ બાજરસ્તીની કાંઠામિલકન કેદ-
ડચવાનો અથવા કંઈ કા-
વડા વિરુદ્ધ કામ કરવાવાળી ગેર-
વા કારણુપર ગેરવાળી કેદ.

૩૪૮ બાજરસ્તીની કાંઠામિલકન કે
દાવાના અથવા ખખડ મેળા
વાનો અથવા કોઈ મિત્રકતપા-
છી અથવા વગેરેનાં કારણુ-
સર ગેરવાળી કેદ.

એજ.

એજ.

એજ.

વારંટવાગર પક
ડાય નહી.

વગર વારંટપ-
કડી શકે
એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

૧ વરસ સુધીની એમાંના
ગમે તે પ્રકારની કેદ,
અથવા ૧,૦૦૦ રૂપિયા
સુધીના ફટકા અથવા બંને
૨ વરસ સુધીની એમાંના
ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા
વાઈડ, અથવા બંને
૩ વરસ સુધીની એમાંના ગ
મે તે પ્રકારની કેદ લથા-
દંડ

૨ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે
પ્રકારની કેદ તથા બાહ્ય
કેદ કલમ મુજબ બેકેદ
થતી હાય તે
એજ.

૩ વરસ સુધી એમાંના ગમે
તે પ્રકારની કેદ તથા
દંડ.

કેસિરેલી ખાલિ-
ગરેડ અથવા ૧
લા અથવા ૨ નબ
વગેરેના બાહ્ય કેદ
એજ.

સેસન કોર્ટ પ્રેસિડે
ન્ટી બાહ્ય અથવા
અથવા ૧ લા અથવા
૨ નાવર્ગે તા મા
હસ્તે.
એજ.

એજ.

એજ.

સેસન કોર્ટ પ્રેસિડે
ન્ટી બાહ્ય અથવા
અથવા ૧ લા અથવા
૨ નાવર્ગે તા માહ
સ્તે

આખ ૧૬ માં—માણસના શરીર સબધી શુન્દહાઓ।
માપરાધી બળ તથા હુમલો આખત.

૩૫૨	બારે કોઈ ઉપવ નરિ કયા છતાં કોઈની ઉપર હુમલો કરેલો અથવા સાપરાધી બળ વાપરેલું.	નગર વારંટ પકડાય નહીં.	સમન	બળમીન લઈલ કાય.	માંડીવાળી કાય	શાંક મહીના સુધીની બેગોનાં ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપિયા સુધીનો દંડ અથવા બંને.	કોઈપણ માછલેદ.
૩૫૩	કોઈ સરકારી તોફારને કારણે તેણે કામ કરતો બંધ રાખવાનો હુમલો કરેલો અથવા સાપરાધી બળ વાપરેલું.	નગર વારંટ પકડાય નહીં.	સમન	બળમીન લઈલ કાય.	માંડીવાળી કાય	શાંક મહીના સુધીની બેગોનાં ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપિયા સુધીનો દંડ અથવા બંને.	કોઈપણ માછલેદ.
૩૫૪	કોઈની સાથે લેવાના હરાસના કારણે તેણે કામ કરતો બંધ રાખવાનો હુમલો કરેલો અથવા સાપરાધી બળ વાપરેલું.	નગર વારંટ પકડાય નહીં.	સમન	બળમીન લઈલ કાય.	માંડીવાળી કાય	શાંક મહીના સુધીની બેગોનાં ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપિયા સુધીનો દંડ અથવા બંને.	કોઈપણ માછલેદ.
૩૫૫	કોઈની સાથે લેવાના હરાસના કારણે તેણે કામ કરતો બંધ રાખવાનો હુમલો કરેલો અથવા સાપરાધી બળ વાપરેલું.	નગર વારંટ પકડાય નહીં.	સમન	બળમીન લઈલ કાય.	માંડીવાળી કાય	શાંક મહીના સુધીની બેગોનાં ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપિયા સુધીનો દંડ અથવા બંને.	કોઈપણ માછલેદ.
૩૫૬	કોઈની સાથે લેવાના હરાસના કારણે તેણે કામ કરતો બંધ રાખવાનો હુમલો કરેલો અથવા સાપરાધી બળ વાપરેલું.	નગર વારંટ પકડાય નહીં.	સમન	બળમીન લઈલ કાય.	માંડીવાળી કાય	શાંક મહીના સુધીની બેગોનાં ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપિયા સુધીનો દંડ અથવા બંને.	કોઈપણ માછલેદ.
૩૫૭	કોઈની સાથે લેવાના હરાસના કારણે તેણે કામ કરતો બંધ રાખવાનો હુમલો કરેલો અથવા સાપરાધી બળ વાપરેલું.	નગર વારંટ પકડાય નહીં.	સમન	બળમીન લઈલ કાય.	માંડીવાળી કાય	શાંક મહીના સુધીની બેગોનાં ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપિયા સુધીનો દંડ અથવા બંને.	કોઈપણ માછલેદ.

૩૫૮	રોહિત્ત ભારે તથા આકરિગકે કોષ ઉપન કદાપરથી તેની ઉપર હુંમલો કરેલો અથવા સા પરાધિગ્ગળ વાપરવું.	સમન.	ઝોન.	માંડેવાળી શા ૧ મહિના સુધીની આસન કુદ અથવા ૨૦૦ રૂપી આસુધીનો દંડ અથવા બંને.	ઝોન.
-----	---	------	------	--	------

મનુષ્ય હરણુ, મનુષ્યનયન, ગુલામી તથા વેદબાનત.

૩૬૩	મનુષ્ય હરણુ	વગર વારંટ પ-કદીશકે	વારંટ.	જામાનની લેઈ ગાડીવાળી કં.પ.	શા ૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની ફેદ તથા દંડ.	ઝોન.
૩૬૪	પુત કરતા માટે મનુષ્ય અથવા મનુષ્યનયન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	જીવતાં સુધી સમુદ્ર પાર અથવા ૧૦ વરસ સુધીની સખન ફેદ તથા દંડ	મશન કોર્ટ પ્રેસીડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગે તે માનિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટ
૩૬૫	કોષ શખસને છાતીઅને ગેરવાનની રીતે ફેદ કરવાના ઇરાદાથી તેનું હરણુ અથવા નયન કરવું.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની ફેદ તથા દંડ.	સેસન કોર્ટ પ્રેસીડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગે તે માનિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટ
૩૬૬	કોષ સ્ત્રીનાં જીવમથી લગ્ન કરવામાં અથવા તેની ઉપર જી લગ્ન કરાવવાનો વગેરે કારણસારે તે સ્ત્રીનું હરણુ અથવા નયન કરવું.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	૧૦ વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની ફેદ, તથા દંડ	સેસન કોર્ટ પ્રેસીડેન્સી માનિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગે તે માનિસ્ટ્રેટ સેસન કોર્ટ
૩૬૭	કોષ શખસને મહા વ્યથા થાય તેને ગુલામ કરવામાં આવે, વગેરે કારણસર તેનું હરણુ અથવા નયન કરવું.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.
૩૬૮	હરણુ થએલી શખસને સંતાડવો અથવા ફેરમાં રાખવો.	ઝોન.	ઝોન.	ઝોન.	મનુષ્ય હરણુ અથવા મનુષ્યનયનની શિક્ષા	ઝોન.

૨૬૨	દેવેશ ભગવાનના શરીર પરથી કાઢી નિવશ્વત એવનાના ઇન્દ્રિયથી તેને જાણે તેને હરણુ અથવા નયન કરે	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	૭ વરસ સુધી એમાંના ગ-સેશન કાઢે તેની માનિરત્રે દઅથવાગસાતમે તે માનિરત્રેદ-સેસન કોરદ
૨૭૦	કાષ્ટ ગ્રામગતે ગુલામ નમલ પીદિયા અથવા આપને	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.
૨૭૧	નિતે ગુલામનો વધાર કરવો.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.
૨૭૨	જાર કુર્મને ખાદે કે મા જાળકે વેગલે અથવા લાડે અ. રજુ વગેરે	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	સેસન કોરદ એવે તેની માનિરત્રેદ અથવાગસાતમે તે માનિરત્રેદ
૨૭૩	તે વિન શમ માદે કોષ માગક પાનીદ કાસુ અથવા દમાન મા વેલે	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.
૨૭૪	કાષ્ટ વિદે જાગરકથી મળુ ની કરાવશે.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	૭૦૪૫૫ માદકેદ

ખનાતકાર સંલોગ બાબત.

૨૭૫	ખનાતકાર સંલોગ— તેને જે સનને પિતાની સ્ત્રી સાથે સંલોગ રચે હોય તે	સન.	એવ.	એવ.	એવ.	સેસન કોરદ
૨૭૬	ખનાતકાર સંલોગ— ખનાતકાર સંલોગ રચે હોય તે	સન.	એવ.	એવ.	એવ.	સેસન કોરદ

સુપરિટન્ડન્ટ ઈન્સપેક્ટર ગુનહી

રજીસ્ટ્રેશન નંબર	વારંટ નંબર	જામીન નક્કી કરેલ સમય	જીવનસિધી સમુદ્ર પાટનું અથવા કમ કરવા સુધી બેમાંના બેને પ્રકારની ફેદ તથા ફેદ	સેશન કોર્ટ ડેની માહિતી અથવા જો માહિતી
------------------	------------	----------------------	--	---------------------------------------

જાણ રૂબો - માહિતી વિરુદ્ધ ગુનહી ચોરી બાબત

રજીસ્ટ્રેશન નંબર	વારંટ નંબર	જામીન નક્કી કરેલ સમય	જીવનસિધી સમુદ્ર પાટનું અથવા કમ કરવા સુધી બેમાંના બેને પ્રકારની ફેદ તથા ફેદ	સેશન કોર્ટ ડેની માહિતી અથવા જો માહિતી
૩૮૦	ફેદ ફેદ, તથા અથવા ચોરી	જો	જો	જો
૩૮૧	ફેદ અથવા ચોરી, તથા અથવા ચોરી	જો	જો	જો
૩૮૨	ફેદ અથવા ચોરી, તથા અથવા ચોરી	જો	જો	જો

[૬]

સેશન કોર્ટ ડેની માહિતી અથવા જો માહિતી

૧૦ વરસ સુધીની સખત ફેદ, તથા ફેદ

જો

જો

જો

જો

જો

જો

જો

જાળરાણી કહાણા બાબત.

[૬૬]

૩૮૪	જાળરાણી કહાણું.	વગર વારટે પદ કાય તહી.	વારટ.	જાળાન લઇ શ કાય	ગાંડીવાળી નહી શકાય.	૩ વરણ સુધીની જેમાં ના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથ વા દંડ, અથવા બંને વરગતો માછરો.
૩૮૫	જાળરાણી કહાણાનો ગૂંહો કરવા સાર કાણ શખસને નુ- કશાનતે બધ ઉત્પન્ન કરવા, અથવા તેમ કરવાની કેસીસ કરવી.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૨ વર્ણસુધીની જેમાંના ગ મે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.
૩૮૬	મેત અથવા મહા વ્યથાનો ભય કોણ શખસને પમાડીતે જાળ રાણી કહાણાવાનો ગૂંહો કરવો.	એજ.	એજ.	જાળાન તહીસ કાય	એજ.	૧૦ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
૩૮૭	જાળરાણી કહાણાનો ગૂંહો કરવા સાર કાણ શખસને મોત અથવા મહા વ્યથાનો ભય ઉત્પન્ન કરવો અથવા તેમ કર- વાની કેસીસ કરવી.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૭ વરણ સુધી જેમાંના ગ મે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
૩૮૮	મેત, છવતાંસુધી સમુદ્રપાર અ- થવા ૧૦ વરસની કેદની શીક્ષા અથસકે એવા ગૂંહાનુ તે હા- ગતના સુધનાનો ડરદેખાડીતે, જાળરાણી કહાણાવાનો ગૂંહો કરવો.	એજ.	એજ.	જાળાન લઈ શ- કાય	એજ.	૧૦ વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
	જો સલિકમ વિરૂદ્ધ ગૂંહાનો ડર દેખાડ્યો હોય તો.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	છવતાંસુધી સમુદ્ર પાર.

૪૦૫ જ્યેષ્ઠામાં જે તે મિલકતને બદલાવવામાં આવી ઉપયોગ. જે તે મરનારની તોફારીમાં કોઈ મંદિરો અથવા બાંને સખસ હોય તે ઉપલોગ હોય છે.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

૭ વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ

રંગેનો આજીવન

ઓ.ન.

રાપરાધ વિદ્યાસલાત આખત.

૪૦૬ રાપરાધ વિદ્યાસલાત.

વગર વાર પેપર - કો સકે

વારંદ

જામીન નહીં હોય

શકાય

૩ વરસ સુધીના જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા ખંતે

સેમન કારદ પ્રેસ

૪૦૭ બારવાલક, ડકાવાળા વગેરે જે સામાન્ય વિદ્યાસલાત કરવા.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

૭ વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ

સેમન કારદ પ્રેસ

૪૦૮ કેસ મેકેટા અથવા આકરે સો પરાધ વિદ્યાસલાત કરવા.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

૭ વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ

સેમન કારદ પ્રેસ

૪૦૯ કોઈ સરકારી નોકરે અથવા શરૂ કરે વેપારીઓ કે આદતિય જેમાં રાપરાધ વિદ્યાસલાત કરવા વગેરે.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

જાતાં સુધી સમુદ્ર પાગ, અથવા ૧૦ વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ

સેમન કારદ પ્રેસ

ચોરીની મિલકત લેવા આખત.

૪૧૦ ચોરીની મિલકત ચોરીની જાણીતે બદલાવવાની વેળા.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

ઓ.ન.

૩ વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ

સેમન કારદ, પ્રેસ

૪૧૨	ચોરીની મીલકત હેઠળ કરતાં મળેલી મીલકત અમ નબળી ને તે બદલ તથા લેવી. નિત્ય ચોરીની મીલકતનો ધંધો કરવો.	બગર બારટેપ કુડો શકે	એન.	વારંટ	એન.	બદલીનની બ-કાયા.	એન.	માંડિવાળી નહી શકાય.	એન.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, ૧૦ વર્ષ સુધીની સખત કેદ તથા દંડ	અથવા દંડ અથવા બંને	અથવા ૧લા અ-થવા ૨જા વરગ તો માહરજેટ
૪૧૩	ચોરીની મીલકત નબળી ને તે બદલ તથા લેવી. નિત્ય ચોરીની મીલકતનો ધંધો કરવો.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	અથવા ૧૦ વર્ષ સુધીની બેમાંનાં ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	અથવા દંડ અથવા બંને	સેશ નકોરડ પ્રેસી. ડે-સી માહરજેટ
૪૧૪	ચોરીની મીલકત નબળી ને તે બદલ તથા લેવી. નિત્ય ચોરીની મીલકતનો ધંધો કરવો.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	અથવા ૧૦ વર્ષ સુધીની બેમાંનાં ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	અથવા ૧૦ વર્ષ સુધીની બેમાંનાં ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશ નકોરડ પ્રેસી. ડે-સી માહરજેટ

હાઈ અ.બ.ત.

૪૧૭	હાઈ.	એન.	એન.	એન.	એન.	માંડિવાળી નહી શકાય.	૧ વર્ષ સુધીની બેમાંનાં ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ, અથવા બંને	પ્રેસીડેન્સી મોહરજેટ અથવા ૧ વરગ તો માહરજેટ
૪૧૮	ને શખસનો લાભ જળવવાની કાયદાથી કે કાયદેસર કરારથી ને શખસની ફરજ હોય તે શખસે તેની સાથે હાઈ કરવી.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	૩ વર્ષ સુધીની બેમાંનાં ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	શખ કોરડ પ્રેસીડેન્સી મોહરજેટ અથવા ૧ લા-અથવા ૨જા વરગ તો માહરજેટ.
૪૧૯	વેશ લખતો હાઈ કરવી.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૪૨૦	હાઈ કરીને બદલાવવાની કોઈ	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	૭ વર્ષ સુધીની બેમાંનાં	સેસન કોરડ પ્રેસીડેન્સી મોહરજેટ

૧૧ મિલકત અપાવવી, અથવા કાંઈ કીમતી દસ્તાવેજ કરાવવો, ફેરવાવવો અથવા લેતો નાશ કરવો.

ગમેતે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.

૩૨ની માલસરેટ અથવા ૧લાવરેન ગમેતે માલસરેટ.

દગાનાં ખતો તથા મિલકતની વ્યવસ્થા બાબત.

૪૨૧	માગનારાઓમાં વેલ્યાણુ થતી અટકાવવાને માટે કાંઈ મિલકતનું દગલબાજીથી ખસેડવું અથવા કુપાડવું વગેરે	વગર વારંટ પ-કાય નહીં	વગર.	જમીન શકાય	લઈ માંડીયાળી નહીં શકાય	૨ વરસ સુધીની એમાંના એસીડેન્સી માલસરેટ ગમેતે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા ખતો માલસરેટ.
૪૨૨	ગરબારમાં મિલકત હોય તે પોતાના માગનારાઓને મળતું તેણે દગલબાજીથી ખટકેલું.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.
૪૨૩	કોઈ માનની મિલકત કરી આપવાના જે ખતમાં કિમત નોંધેલિયેર પોટો લખ્યો હોય એના ખત પર દગલબાજીથી સહી કરવી	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.
૪૨૪	પોતાની કે પારકી કાંઈ મિલકતનું દગલ બાજીથી ખસેડવું કે છુપાવવું અથવા તેમ કરવામાં મદદ કરવી અથવા ખસેડેલું કેસો બદ દાનતરી મુકા દેવો.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.

[૬૯]

મિલકત બાબત.

૪૨૬	મિલકત.	વગર વારંટ પ-કાય નહીં	સગન	જમીન લઈ શકાય.	જે કાનિ અથવા મહિલા સુધીની એમાં કોઈ પણ માલસરેટ ના ગમેતે તે પ્રકારની
-----	--------	----------------------	-----	---------------	--

					થયું હારી કેદ અથવા દંડ અથવા અથવા તુકસા બંને.	
					ત માત્ર કેદ ખાતગી માણ મને થયું હોય તો માંડીવાળી સકાય.	
૪૨૭	બિગાડ કરીને ૫૦ રૂપીઆની અથવા વધારે તુકસાની કરવી.	એજ.	વારંદ.	એજ.	એજ. ૫ વર્ગ સુધીની એમાંના ગમેને પ્રકારની કેદ અ થવા દંડ અથવા બંને.	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા સાબ્ય- વારંદ વરગતો માજીસ્ટ્રેટ.
૪૨૮	૧૦ રૂપીઆની કે તેથી વધારે વગર વારંદે પ દંડિતના કેદ બાતવરને મારી નાંખીને, એરદહને અથવા સ- ગડુ લુંછુ કરીને કે તીરકુચીયો- ગી કરીને બીગાડ કરવો.	એજ.	એજ.	એજ.	માંડીવાળી નકી સકાય.	એજ. એજ.
૪૨૯	કેદપણ કીકતના હાથી, હિં. ધોડા વગેરેને અથવા ૫૦ કે વધારે રૂપીઆની કીકતના કેદ બીજાં બાતવરને મારીનાંખીને અથવા એરદહને અથવા સંગડુ લુંછુ કરીને કે તીરકુચીયો કરી ને બીગાડ કરવો.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ. ૫ વર્ગ સુધીની એમાંના ગમેને પ્રકારની કેદ અ- થવા દંડ અથવા બંને.	સેશન કોર્ટ પ્રેસીડે- ન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા સાબ્ય- ધવારંદ વરગ- તો માજીસ્ટ્રેટ.
૪૩૦	ખેતીનાં કામોને પાણીનું પેહો- અથવા ઓછું કરીને બીગાડ કર- વો, વગેરે.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.
૪૩૧	સુસાધરી દરવાને અથવા માલ સન જવાને અગમ્ય થાય અ- થવા ઓછું સહી સમામત થાય	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.

૪૩૨	એમ કોણ સરિયામ દસ્તાને યુક્તે નૌકાગમ્ય નદીને અથવા નૌકાગમ્ય નેહિરે નુકશાન કરી ને બીગાડ કરેવો.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૪૩૩	નુકશાની થાય એવી રીતે કોઈ સરિયામ ગરરને રેશાવીને અ- થવા બંધ કરીને બીગાડ કરેવો. કાંઈ દાંડીનો દીવા અથવા દરિયા પ નીશાની હેતુ તેને વશ કરીને અથવા તેને ખસેડે અથવા ઓછી ઉપયોગી કરીને અથવા ખોરી રોશની બતાવીને બીગા ડ કરેવો.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૪૩૪	સાંકારી અખતારથી ઉભી કરેલી કોઈ નક્કી નીશાનીનો નાશ કરી તેને પકડી વગેરે કરીને બીગાડ કરેવો.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૪૩૫	૧૦૦ અથવા વધારે રૂપીઆ ા નુકશાની અથવા ખેતીના ઉત્પ- તની ખામતમાં ૧૦ અથવા વ- ધારે રૂપીઆની નુકશાની કરવા ના ઘોરાઘણી અગ્નિવડે અથવા ખારી પદાર્થ વડે બિગાડ કરેવો.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૪૩૬	કોઈ ધર વગેરેનો નાશ કેટલાંના પ્રસદાથી અગ્નિવડે અથવા ખા- રી પદાર્થ વડે બીગાડ કરેવો.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.
૪૩૭	વૃત્તરૂપાળા બાહાબુનો અથવા ૨૦	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.	એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

સેસન કોર્ટ

૭ વરસ સુધીની એમાંના
ગમે તે પ્રકારની કેદ,
અથવા દંડ અથવા બંને

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

[

પ્રેસીડેન્ટરી માંજ
રહેતો અથવા ૧લા
અથવા ૨જા વર્ગ
નો માછલેટ.

૧ વરસ સુધીની એમાં ના
ગમે તે પ્રકારની કેદ અથ
વા દંડ, અથવા બંને

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

]

૭ વરસ સુધી એમાંના
ગમે તે પ્રકારની કેદ
તથા દંડ.

૭ વરસ સુધી એમાંના
ગમે તે પ્રકારની કેદ
તથા દંડ.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

સેસન કોર્ટ

છવતાં સુધી સમુદ્ર પાર અથ
વા ૧૦ વરસ સુધીની ગમે તે
પ્રકારની કેદ તથા દંડ

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

૧૦ વરસ સુધી નીચેમાં-

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

એન.

૪૫૩	રાત્રે ગુમ ગૃહપ્રવેશ કરવા અથવા ધરદોડવું.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	૩ વરસ સુધીની એમાં થા ગમે તે પ્રકારની ફેદ, ત-થા ફેદ.	૩ મેમ માહસ્ત્રેટ સેશ નંકારટ એસી. ટુસી માહસ્ત્રેટ અથવા ૧લા અ-મ. મા. રંગ વરગ નો માહસ્ત્રેટ. ઓળ.
૪૫૭	ફેદની શિક્ષા થઇ ઓવો ગુન્હે કરવા સાર રાત્રે ગુમ ગૃહપ્રવેશ કરવા અથવા ધરદોડવું.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	૫ વરસ સુધીની એમાં થા ગમે તે પ્રકારની ફેદ તથા ફેદ.	૫ મેમ માહસ્ત્રેટ સેશ નંકારટ એસી. ટુસી માહસ્ત્રેટ અથવા ૧લા અ-મ. મા. રંગ વરગ નો માહસ્ત્રેટ. ઓળ.
૪૫૮	વ્યથા: વગેરે કરવાની તૈયારી કરને રાત્રે ગુમ ગૃહપ્રવેશ કરવા અથવા ધરદોડવું.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	૧૪ વરસ સુધીની એમાં થા ગમે તે પ્રકારની ફેદ તથા ફેદ.	૧૪ મેમ માહસ્ત્રેટ સેશ નંકારટ એસી. ટુસી માહસ્ત્રેટ અથવા ૧લા અ-મ. મા. રંગ વરગ નો માહસ્ત્રેટ. ઓળ.
૪૫૯	ગુમ ગૃહપ્રવેશ અથવા ધરદોડવાનો ગુન્હે કરતા ફોજતે રહા વ્યથા કરવી.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	છવતાં સુધી સમુદ પાર અથવા ૧૦ વર્ષ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની ફેદ તથા ફેદ.	છવતાં સુધી સમુદ પાર અથવા ૧૦ વર્ષ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની ફેદ તથા ફેદ. ઓળ.
૪૬૦	ધણા ચખસો રાત્રે ધરદોડવા-વગેરેમાં સામીલ હોય, અતે તિસામાંના ફોદ એક એક અથવા મહાવ્યથા કરેતો.	ઓળ.	ઓળ.	ઓળ.	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની ફેદ.	૨ મેમ માહસ્ત્રેટ સેશ નંકારટ એસી. ટુસી માહસ્ત્રેટ અથવા ૧લા અ-મ. મા. રંગ વરગ નો માહસ્ત્રેટ. ઓળ.

મિલકત છે એમ ધારણુ હોય, તે નિધાનમાં બદલાવ થાય છે.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	આવક દરમિયાન બેસે.	આ આવક સરખાવે રમતો માટે રહેશે.
૪૬૨ ને નિધાનમાં કોઈ મિલકત હોય અથવા કોઈ મિલકત છે એમ ધારણુ હોય તે નિધાન ને માન્ય હોય તે સોંપ્યું હોય તે માન્ય કપરથી તે નિધાન હિંગ્લિ સારે	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	૧ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દડ અથવા બંને	એવ નકરત પ્રિમી. કેન્સી માટે સ્ટેટ અથવા રવા અથવા રબ વરસ નો મલ્ટીપ્લેટ

બાબ ૧૮ — એવેન સંબંધી તથા વેપારની અથવા મિલકતની નિશાનાઓ સંબંધે ગુન્હો.

૪૬૫ તેમ જોયો બનાવેલા.	વગર વારં વારં કાપ નહીં	વારં વારં.	ગમીન શકાય	લઘુ મોડી સાળી નહીં શકાય	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દડ, અથવા બંને	૩ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા બંને	એવ નકરત પ્રિમી. કેન્સી માટે સ્ટેટ અથવા રવા અથવા રબ વરસ નો મલ્ટીપ્લેટ
૪૬૬ કોઈ નિધાનમાં કોઈ દરમિયાન અથવા વગર વારં વારં સંકારી નોકર રાખતો હોય તેવો રહેલો, જોયો બનાવેલા કોઈ કિંમતી દસ્તાવેજ, વીલ અથવા કેટલાક કિંમતી દસ્તાવેજ કરવાનો અથવા બંધનના નપરકરી પાયાનો, અથવા કોઈ નાણાં વિશેરે લેવાનો અથવા બેસે એવો બનાવેલા.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.
૪૬૭ કોઈ કિંમતી દસ્તાવેજ, વીલ અથવા કેટલાક કિંમતી દસ્તાવેજ કરવાનો અથવા બંધનના નપરકરી પાયાનો, અથવા કોઈ નાણાં વિશેરે લેવાનો અથવા બેસે એવો બનાવેલા.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.
૪૬૮ કોઈ કિંમતી દસ્તાવેજ, વીલ અથવા કેટલાક કિંમતી દસ્તાવેજ કરવાનો અથવા બંધનના નપરકરી પાયાનો, અથવા કોઈ નાણાં વિશેરે લેવાનો અથવા બેસે એવો બનાવેલા.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.	એવ.

૪૬૯	કોઈ રાખસની આખરને હાની કરવાના કારણે, અથવા તે દશ માટે વાપરવામાં આવશે એમ જાણીને ખોટો લેખ જ નાવવો.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૬ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	ગતી માછરોએ એજ.
૪૭૧	ખનાચટનો લેખ ખોટો બનાવેલા છે એમ જાણીને ખરા દાખલ વાપરવો.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	અંબા લેખ ખોટો બનાવવાની શિક્ષા.	ને કારણથી લેખ ખોટો બનાવવા બદલ જનસાદુષ્ય શખતોહરોતે કારદ સેસન કારદ
૪૭૨	તે ખોટો ખનાચટનો લેખ હિંદુ સ્તાન સરકારની પ્રેમિસરી નોટ હોયતો.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	આવો લેખ ખોટો બનાવવાની શિક્ષા.	એજ.
૪૭૩	હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૬૭ મી કલમ મુજબ શિક્ષા થઈ શકે એવો ખોટો લેખ બનાવવાનો ગૂંહો કરવાના ઇરાદાથી ખોટી મોહન, પતર વગેરે બનાવવું અથવા ખોટું બનાવવું અથવા એવી મોહર, પતર વગેરે ખેલુ બતાવેલું છે એમ જાણીને એવા ઇરાદાથી કબજામાં રાખવું.	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	જીવતાં સુધી સમુદ્ર પાર અથવા ૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ.
૪૭૪	હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૬૭ મી કલમ શિવાય બીજી કલમ શિક્ષા મુજબ શકે એવો ખોટો લેખ બનાવવાનો ગૂંહો કરવાના ઇરાદાથી ખોટી મોહર, પતર, વગેરે	એજ.	એજ.	એજ.	એજ.	૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ	એજ.

[illegible]

૪૭૭૭ થવા નિશાણી ખોદી મનાવવી
અથવા ખેડી નિશાણી કરેલો
પદ્ધતિ કલમનમાં સંખ્યા
૬૫૭૭૭૭ થવા નિશાણી કામ વિગત વગેરે
નો નાશ કરવો અથવા તેને
ચહેરી નાંખવું અથવા નાશ
કરવાની કે ચહેરી નાખવા
ની કસ્ટિયસ કરવી અથવા તેકુ-
પ્રવચન
૪૭૭૭૭૭ હિસાબ ખોદા મનાવવા.

ઝાતનાં સુધી સમુદાયર
અથવા ૭ વરસ સુધીની
બેમાન્યમએ તે પ્રકારની
કેદ તથા દંડ

ઝોન. ઝોન. ઝોન. ઝોન. ઝોન.

ઝોન. ઝોન. ઝોન. ઝોન. ઝોન.

વેપારની તથા મિલકતનો નિશાણીઓ ભાગ્યત.

૪૮૨૨ કુલ સખસને હેતરતા અથવા
નુકસાન કરવાના ધરનાથી કાંઈ
ખોદા વેપારની અથવા મિલક-
ની નિશાણી વાપરવી
૪૮૨૩ કામ બાબતે માણુમ કાંઈ વેપાર-
ની અથવા મિલકતનો નિશા-
ણી વાપરતો હોય તેવી નિ-
શાણી કાંઈ અથવા નુકસાન
કરવાના ધરનાથી ખોદા મ-
નાવવી
૪૮૨૪ કુલ સખસની નોકર ને મિલકત
ની નિશાણી વાપરતો હોય
અથવા કાંઈ મિલકતનાં મના-
વડ, ભૂત, વગેરે બતાવવાયાર
તે ને નિશાણી વાપરતો હોય
તેવી નિશાણી ખોદા મનાવવી
૪૮૨૫ કુલ સખસ, પતર અથવા કાંઈ

૧ વરસ સુધીની બેમાન્ય
મએને પ્રકારની કેદ-
અથવા ૬ અથવા ૭ ને
૨ વર્ષ સુધીની બેમાન્યમએ
તે પ્રકારની કેદ અથવા
૬૬ અથવા ૭ ને
૩ વરસ સુધીની બેમાન્ય
મએ ને પ્રકારની કેદ-
તથા ૬૬

ઝોન. ઝોન. ઝોન. ઝોન. ઝોન.

ઝોન. ઝોન. ઝોન. ઝોન. ઝોન.

ઝોન. ઝોન. ઝોન. ઝોન. ઝોન.

૪૮૬ મરકરી કે ખાલમી મિલકતની અચવા જે પાંચની નિશાણી બે-ડી બુધાવચનું કાપ બી. ૩ ૬-ચીસર, દમલબાજીની બનાવકું અચવા કેમલમો રાખવું
 ૪૮૭ ખેડી મિલકતની અચવા વેપાર-ના નિશાણી બે ઉપર હોય એવા ચાલ બધી છુટતિ વે-ચવી.
 ૪૮૮ કાંઈ મોંઘડી કે બારદાન અધો-માલ હોય તે ઉપર દમલબાજી થી કાંઈ ખેડી નિશાણી કરવી એવા ઇરાદાથી કે તે અધો ને માલ નોંદ હોય તે માલ તે અધો છે એમ માનવામાં આવે, વગેરે
 ૪૮૯ તેવી મોંઘડી નિશાણીનો ઉપયોગ કરેલો.
 ૪૯૦ વડવાન કરેલીના ઇન્દથી કાંઈ મિલકતની નિશાણી કરાડી નાખવી, અચવા તેનો નાશ કરેલા, અચવા તે ચોડી નાખવી

• મમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને

૧ વરસ સુધીની જેમાં ના મમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને
 ૩ વરસ સુધીની જેમાં ના મમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને
 ૫ વરસ સુધીની જેમાં ના મમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને

૧ વરસ સુધીની જેમાં ના મમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને
 ૩ વરસ સુધીની જેમાં ના મમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને
 ૫ વરસ સુધીની જેમાં ના મમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને

બાળ ૨૦ મો-નોકરી કરવાના કરાર તોડવાના ગુન્હા બાબત.

૪૯૦ નંદી અચવા ખેડીના નિશાણી	૪૯૧ વરસ વાર ટેપ	૪૯૨ સગન	૪૯૩ બામીન સિતે સ માંડિયાળી	૪૯૪ ના મમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને	૪૯૫ ખેડીની સીમા બાજુએ અચવા ૧ લા અચવા ૨૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બને
મુઆરમીમાં પોતાના અંબની નોકરી કરવાનો અચવા કોમલ અચવા કે મિલકતને કંઈ લ	કમલબંદી	સગન	કાપ	કામ.	ખેડીની સીમા બાજુએ અચવા ૧ લા અચવા ૨૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બને

૪૯૧ બાળપણુ, ગાંડપણુ, અથતારોગ-
ના સળભથી બાચાર હોય તે-
ના સખસોની ખિદમત કરવા
અથવા તેઓની હાલતો પુરી
પાડવાનો કગર બંધાયા કતા
તે કગર મુંજળ બુદ્ધિપુર્વક
નહી ચલાવવું
૪૯૨ મુશ્કર કુદત સુધી કાઢી દુર જ-
ગો પર અંગેની ચાકરી કરવા-
નો કગર કમો હોય, અને તે
જગો પર રોડને ખરેખે ચાકર
ને લઈ ગયા હોય. તેવા કગર
થી મંધાયા છતાં બુદ્ધિપુર્વક
તે ચાકરી છોડતી અથવા અમ
કરવાની ના કહેવી.

એજ.

એજ.

એજ.

એજ.

૩ મહિના સુધીની એમાંના
મને તે પ્રકારની કેદ
અથવા ૨૦૦ રૂપિયાનો
દંડ અથવા બંને.

એજ.

એજ.

એજ.

૧ મહિના સુધીની એમાં-
ના મને તે પ્રકારની કેદ
અથવા ચરેલા ખરચાથી
બચાવો દંડ અથવા બંને

પ્રેમિડેન્સી માછ-
રનો અથવા ૧ લા
અથવા ૨૦૦ ભરે
તો માછરનો

ખાખ ૨૦ એ — લખ સંબંધી ગુન્હા.

૪૯૩	નગર વારડે પક ગ્રામની	વારડ.	જ્વમીન નહી લઈ ગયા.	મહીનાની નહી સામં.	૧૦ વરસ સુધીની એમાંના મને તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ	એજ.
૪૯૪	જે મુશ્કરની સાથે જે સોની મા- નવા મુજબ લખ અથવા નથી પૂરે તે સોને માનવા મુજબ લખ અથવા કપડાથી બિયસ જેવાડીન તેની નોકર કપતી ભાવે રહેલું. વલ અથવા વધુની હવાતીમાં ફરીથી લગત કરવું.	એજ.	જ્વમીન ભેઈ સામં.	એજ.	૭ વરસ સુધીની એમાંના મને તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ	એજ.

જાળ રર ચો—સાપરાધિ ધમકી, (તરતકાર તથા દુષ્ઠ જાનત.)

પંખી સુલેલતે બંધ કરવાના પ્રગણ- ચો કાઠીને તીરકાર કરવો.	પંખી સુલેલતે પક- વાન નહી	વારંદ	જામીન સકાય.	લેઈ માંડીયાળી સ- કાય.	ર વરણ સુધીની જોમાંના મરો તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	કોઈપણ પોલીસમેન
પંખી બંડ અજુતા લેકની સુલેલતી (વરંદ કાઠી પંખી કાઠીવાન પ્રાણથી બોલીવાત આક્રમણ, વરેરે તથા સ્ત્રી.	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	ર વરણ સુધીની જોમાંના મરો તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	પોલીસમેન કેદ અથવા દંડ અથવા દંડ અથવા બંને
૧૦૬ સાપરાધિ ધમકી... ..	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.
જોઈ ધમકી ચોત અથવા મરણ અથવા વરેરે કરવાની હોમતો.	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	૭ વરણ સુધીની જોમાંના મરો તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	જોઈ. કેદ અથવા દંડ અથવા દંડ અથવા બંને
૧૦૭ નવાયા સરેલની અરજી, અ- થવા ધમકી કમીયા અથવા જે તેની અન્ય નીલ પડે એવી તલ્લીર કરીને, સાપરાધિ ધ- મકી આપતી.	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	૭ વરણ સુધીની જોમાંના મરો તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	જોઈ. કેદ અથવા દંડ અથવા દંડ અથવા બંને
૧૦૮ આસી ઉપર ધમકી અથવા ચોઈ એવો કાગળ ઉત્તર કરીને કોઈ અન્ય પાસે કાગળ કાગ- લો પાડવો.	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	૧ વરણ સુધીની જોમાંના મરો તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	જોઈ. કેદ અથવા દંડ અથવા દંડ અથવા બંને
૧૦૯ કોઈ એવો લખાવાના ઉત્તર ચોઈ એવો કાગળ અથવા કો- ઈ એવો, જેને	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	જોઈ.	૧ વરણ સુધીની જોમાંના મરો તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	જોઈ. કેદ અથવા દંડ અથવા દંડ અથવા બંને

૫૧૦/ કોઈ નહેર જગ્યા વગેરેમાં પીની આવવું, સુને કાઢી સાખસને ફાંખ દેવું.	ઓજ.	ઓજ.	ઓજ.	૨૪ ઠંઠાક સુધીની આ-સન કેદ અથવા ૧૦ રૂ-પિયાનો દંડ અથવા બંને	કેઈ પછી આગ્રહ
---	-----	-----	-----	--	---------------

ભાગ ૨૩ — એર ગુન્હા કરવાની કોશીસા બાબત.

૫૧૧/ જે ગુન્હાઓને માટે સુઝદ્રપાર અથવા કેદની શિક્ષા દેવાય છે તે ગુન્હા કરવાની કોશીસા કરવી. તથા તે કોશીસા કરવામાં તે ગુન્હા કરવા તરફ કાંઈ કામ કરવું.	તે ગુન્હાને માટે વગર વારટપ કરવાનો પોલીસને અખત્સાર હોય તે પ-કડી શકે, નહીં તે નહીં	તે ગુન્હાને માટે ધણી કરીને સ-અન નિકળતો હોય તે સમ અને વારટનિ કળવું હોય તે વારટ	તે ગુન્હાનો ત-સ્મીરવાને વિ ચાર કેયો હોય તે ગુન્હાને માટે ભીન થઈ શકે તે હોય-તો ભય શ-કાય નહિ તે નહિ.	તે ગુન્હાને માટે દરારેલા પ્રકારની તથા ધણી મા-ધણી સુદત હોય તેની અહીં સુદત સુધીની કેદ અથવા સ સુદપાર અથવા ૬૩ અથવા બંને.	કોશીસા કરેલા ગુન્હાનો અને સાથે જ કરાવેલો ચણ સ કતો હોય તે કેદ રૂ.
--	--	---	--	--	--

૬

બીજા કાયદા તાડીને કરેલા ગુન્હા.

જોતની અથવા સુઝદ્રપાર અથવા ૭ વર્સ સુધીની અથવા તે કેદવું વધારે સુદતની કેદ, ની શિક્ષા ભેગ હોય તે ની શિક્ષા ભેગ હોય તે વર્સની અથવા તે કેદમાં વધારે સુદતની પછી ૭ વર્સ પછી જોઈ સુદતની કેદની શિક્ષા ભેગ હોય તે.	ઓજ.	ઓજ.	ઓજ.	ઓજ.	ઓજ.
વગર વારટ પ-કડી શકે	વગર વારટ	ગમીન નહિ થાય શકાય	ગમીન નહિ થાય શકાય	...	સેસન કેદ
ઓજ.	ઓજ.	ઓજ.	ઓજ.	...	સેસન કેદ
સન ૧૮૬૮ ના ક્રિસ્ટીયન ના હયાસ્માન તના આક્રમી ૧૮૮૩ માં જનના સુદત માઓને જા-મીન લપસા	સન ૧૮૬૮ ના ક્રિસ્ટીયન ના હયાસ્માન તના આક્રમી ૧૮૮૩ માં જનના સુદત માઓને જા-મીન લપસા	ઓજ.	ઓજ.	...	સેસન કેદ

એક વૃક્ષની અથવા તે કરતાં વધારે સુદતની પશુ ચરવા માટે આછી સુદતના કેદના ચિહ્ન દર્શાવેલું હોય તો.	વચર વારંદા કાપવાની.	સચન	અચીન લાઇ ચકાસ.	સાચવાયનાં બીજાં	સેલન કોર્ટરેસિ-કેસી ચાઇસેડ-અચવા રલા અચવા રલા અને એ ચાઇસેડ કાપવા માટે રહેલું
એક વરપર્કે આછી સુદતની કેદની ચિહ્ન અથવા રકત દર્શાવેલું હોય તો.	એક	એક	એક

પરિશિષ્ટ ૩ જી.

(૩૬ મી કલમ જુઓ.)

જિલ્લાના માલસ્ટ્રેટના સાધારણ અખત્યાર.

૧.—ત્રીજા વર્ગના માલસ્ટ્રેટના સાધારણ અખત્યાર.

- (૧) પોતાની સમક્ષ ગુન્હો કરનારને પકડવાનો અથવા પકડવાનું ફરમાવવાનો, તથા તેને કેદ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૬૪ મી.
- (૨) ગુન્હો કરનારને પકડવાનો અથવા પોતાની સમક્ષ પકડવાનું ફરમાવવાનો અખત્યાર, કલમ ૬૫ મી.
- (૩) વારંટ ઉપર શેરો લખવાનો અખત્યાર અથવા, વારંટની રૂએ પકડેલા કોઈ તોહોમતવાળા સખસને લઈ જવાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૮૩ મી, ૮૪ તથા ૮૬ મી.
- (૪) પોતાની આમળ ન્યાયાધીકારની રૂએ આવેલાં મુકદ્દમાઓમાં જાહેરનામાં કાઢવાનો અખત્યાર, કલમ ૮૭ મી.
- (૫) પોતાની આમળ ન્યાયાધીકાર ની રૂએ આવેલાં મુકદ્દમાઓમાં મિલકત જપ્ત કરીને વેચવાનો અખત્યાર, કલમ ૮૮ મી.
- (૬) જપ્ત કરેલી મિલકત પાછી આપવાનો અધીકાર, કલમ ૮૯ મી.
- (૭) કાગળો તથા તારો સંબંધી સોધ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૯૫ મી.
- (૮) ઝાડો લેવાનું વારંટ કઢાડવાનો અખત્યાર, કલમ ૯૬ મી.
- (૯) ઝાડો લેવાના વારંટ ઉપરથી શેરો કરવાનો, તથા જડેલી વસ્તુ આપવાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર કલમ ૯૯ મી.
- (૧૦) કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળીને વીખરાઈ જવાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૨૭ મી.
- (૧૧) કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળી વીખરી નાંખવાને બિન લશ્કરી જખરી કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૨૮ મી.
- (૧૨) કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળી વીખરી નાંખવા માટે લશ્કરી જખરી કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૩૦ મી.
- (૧૩) પોલીસની તપાસ ચાલતી હોય તે વખતે કમુક્તો અથવા મજદૂરો લખી લેવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૬૪ મી.
- (૧૪) પોલીસની તપાસ ચાલતી હોય તે વખતે કોઈ સખસને અટકાવી રાખવાનો અધીકાર આપવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૬૭ મી.
- (૧૫) તોહોમતવાળો સખસ કોર્ટમાં માલુમ પડે તો તેને અટકાવી રાખવાનો અખત્યાર, કલમ ૩૫૧ મી.
- (૧૬) રાણીસડેખની વિજ્ઞાપની રૈયતે કરેલો ગુન્હો સાંભળવાનો તથા હુકમતવાળા માલસ્ટ્રેટ-પાશે પાછું મોકલી સકાય એવી રીતે પ્રોસેસ કાઢવાનો અખત્યાર. કલમ ૪૪૫ મી.
- (૧૭) શાહુદની જખાની માટે કમીસન મોકલવા માટે જજના માનિસ્ટ્રેટને અરજી કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૦૬.

(૧૮) માજિસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં હાજર થવા બદલના ખર્ચની સરત તોડેથી ગુન્ડેગારીની રકમ વસુલ કરવાનો અધિકાર, કલમ ૫૧૪ મી.

(૧૯) મિલકતની વ્યવસ્થા કરવા બાબત હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૧૭ મી.

(૨૦) શકાળી મીલકત બગડી જાય એવી હોય તે વેચવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૨૫ મી.

૨.- બીજા વર્ગના માજિસ્ટ્રેટના સાધારણ અખત્યાર.

(૧) ત્રીજા વર્ગના માજિસ્ટ્રેટના સાધારણ અખત્યાર.

(૨) જે મુકદ્દમાઓમાં તે માજિસ્ટ્રેટને ફગમ્મ કરવાની અજ્ઞ હનસાફ થવા માટે કમીટ કરવાની હકુમ હોય તે મુકદ્દમાઓમાં ગુન્દાની તપાસ કરવાનો પેલીસને હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૫૫ મી.

(૩) પ્રોસેસો કાદવાનું મુલતવી રાખવાનો અખત્યાર, કલમ ૨૦૨ છ.

(૪) આખર લેવા જેવી તથા બીજી જામતનો નાશ કરવા બાબત હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૨૧ મી.

૩.- ચોથા વર્ગના માજિસ્ટ્રેટના સાધારણ અખત્યાર.

(૧) બીજા વર્ગના માજિસ્ટ્રેટના સાધારણ અખત્યાર.

(૨) કોઈ ચોકશી ચાલતી હોય તે પ્રસંગ શિવાય બીજા પ્રસંગે જાડો લેવાનું વારંટ કઢાવવાનો અખત્યાર, કલમ ૬૮ મી.

(૩) વેંટપાસની રીતે ફેદ કરવા સખસનો સોધ કરવા સારૂ જાડો લેવાનું વારંટ કઢાવવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૦૦ મી.

(૪) મુલેદ રાખવા સારૂ તારણ મંગાવવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૦૭ મી.

(૫) કોર્ટની રીતે ચાલવા સારૂ તારણ મંગાવવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૦૬ મી.

(૬) વસીલોતે મુદ્દા કચ્છનો અખત્યાર, કલમ ૧૨૬ મી.

(૭) કચ્છના મુકદ્દમાઓમાં હુકમો વિગેરે કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૪૫ મી, ૧૪૬ મી, ૧૪૭ મી, ૧૪૮ મી.

(૮) ધનસાફ કરવા માટે કમીટ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૨૦૬ છી.

(૯) ફગીયાદી ન હોય ત્યારે કામ બધ કરવાનો અધિકાર, કલમ ૨૪૯ મી.

(૧૦) ગુન્દાને બાબત હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૮૮ મી તથા ૪૮૯ મી.

(૧૧) કમિશન ઉપર જમાના લેવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૦૩ છ.

(૧૨) ખર્ચની સરત તોડેથી ગુન્ડેગારીની રકમ વસુલ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૧૪ મી.

(૧૩) પ્રથમ ગુન્ડેગારો બાબત હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૬૨ મી.

૪.- પેદાતુકડી માજિસ્ટ્રેટના સાધારણ અખત્યાર.

(૧) પેદાતા વર્ગના માજિસ્ટ્રેટના સાધારણ અખત્યાર,

(૨) જાતિના ધારણ કરનારના નામનાં વારંટ લખવાનો અખત્યાર, કલમ ૭૮ મી.

(૩) સાગી મીને ચકાસારૂ તારણ મંગાવવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૧૦ મી.

(૪) સ્થાનિક અધિકાર કૃત્યો સમજી હુકમો કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૩૩ મી.

(૫) આગરક કૃત્ય ફરીથી કરવાની મના કરવા બાબતના હુકમ કરવા બાબતનો અખત્યાર, કલમ ૧૪૩ મી.

- (૬) ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવાનો અખત્યાર.
- (૭) સ્થાનિક ચોકસી કરવામાટે તાબા માંડેના માનિજેટને મોકલવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૪૮ મી.
- (૮) કાબિલ જોખમ મુકદમાઓમાં પોલીસની તપાસ કરવાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૫૬ મી.
- (૯) પોલીસ અમલદારનો રિપોર્ટ લેવાનો, અને તે ઉપરથી હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૭૩ મી.
- (૧૦) ઇન્ફેરેસ્ટ બંધ વાળો અખત્યાર, કલમ ૧૭૪ મી.
- (૧૧) સ્થાનિક હકુમત હિંદી જે કામને તે હકુમતની બાહાર કાંઈ ગુન્ડો કર્યો હોય તે સમજાવે માટે પ્રોસેસ કાઢવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૮૬ મી.
- (૧૨) ફરીયાદો દાખલ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૦ મી.
- (૧૩) પોલીસના રિપોર્ટ લેવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૦ મી.
- (૧૪) શરિયાત વગર મુકદમા દાખલ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૦ મી.
- (૧૫) તાબા માટેના માનિજેટની પાસે મુકદમા મેનજરનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૨ મી.
- (૧૬) તાબા માટેના માનિજેટની પાસે કામ ઉપરથી ફિજાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૨૪૯ મી.
- (૧૭) નીચલી કોર્ટના કારનાર હુકમમાં માનિજેટને મોકલવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૩૫ (૨)
- (૧૮) ફરિયાદી નીચલી કોર્ટના રિપોર્ટની છે એવું કહીશું તો આપણું કામ અથવા એવું શક આપે એ કામને નિતકન લેવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૨૪ મી.
- (૧૯) અડીસો સિવાય બીજા મુકદમા બંધ લેવાનો, તથા તેઓના ઇનમાફ કરવાનો અથવા ઇનમાફ થવામાટે ઓળખાણ મોકલવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૨૮ મી.
- (૨૦) છોડી મુકદમા કેટલીઓને રહવાની જગ્યા બંધ કરવાનું ફરમાવવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૬૫ મી.

૫ - જિલ્લા માનિજેટના સાધારણ અખત્યાર.

- (૧) પેશ તુકડી માનિજેટના સાધારણ અખત્યાર.
- (૨) કાગળ, તાર, વગેરે સ્થાપીત કરવાનું ફરમાવવાનો અખત્યાર, કલમ ૯૫ મી.
- (૩) ટપાલ ખાતાના અથવા તાર ખાતાના અધીનરીએના કમ્પ્લેમાંના દસ્તાવેજ માટે જાહેર લેવાનાં વારંટ કાઢવાનો અખત્યાર, કલમ ૯૬ મી.
- (૪) દંખા પ્રમાણે મારીતીને ચાવવ સારું તરણ મંગાવવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૦૮ મી.
- (૫) સારીરીતે ચાલતો અથવા સુતેક રાખતો ઓળીનીચેના કામને છુટા કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૨૪ મી.
- (૬) સુતેક રાખતા બાબતનું અન રદ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૨૫ મી.

પરિશિષ્ટ ૩ - (અખત્યાર).

- (૭) સંક્ષિપ્તરીતે ઇનમાફ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૨૬૦ મી.
- (૮) કેટલાએક મુકદમાઓમાં ગુન્હાની સાબીતીનો ફરવ રદ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૩૫૦ મી.
- (૯) સારીરીતે ચાલતા બાબતનું તારણ માગતા બાબતના હુકમ ઉપર અપીલ સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૦૬ ઠી.
- (૧૦) ૨ જ તથા ૩ જ વર્ગના માનિજેટને ગુન્હાની સાબીતીના જે ફરવ કર્યા હોય તે

ઉપસ્થિત કરેલી અપીલો સાંભળવાનો અથવા બીજા પાસે મોકલવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૭૭ મી.

(૧૧) ચલાવેલા કામનું દફતર મંજૂરવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૩૫ મી.

(૧૨) કમિટ કરવાનું ફરમાવવાનો અખત્યાર, ૪૩૬ મી.

(૧૩) કાઠીનાંખેલી ફરીયાદ બાબત અથવા છેડી મુકેલા તોહોમતવાળાના મુકદ્દમાબાબત ચોકસી કરવાનું ફરમાવવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૩૭ મી.

(૧૪) હે કોર્ટને મુકદ્દમાનો રિપોર્ટ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૩૮ મી.

(૧૫) રાજીસાહેબની વિભાગતરીયતનો ઇનસાફ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૪૩ મી.

(૧૬) રાજીસાહેબની વિભાગતરીયતને તથા મહીના કરતાં વધારે મુદત સુધીની કેદની શીક્ષા, અથવા એક હજાર રૂપિયા કરતાં વધારે રકમ સુધીના દંડની શીક્ષા અથવા એ બંને શિક્ષા કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૪૬ મી.

(૧૭) અમુક મુકદ્દમા માટે પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર તરીકે કોઈ સમ્મતને નીમવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૯૨ (૨).

(૧૮) સાહેદની જગ્યાની લેવા માટે કમિશન મોકલવાનો અખત્યાર, કલમો ૫૦૩ ૭ તથા ૫૦૬ હી.

(૧૯) ૫૧૪ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમો ઉપર અપીલો સાંભળવાનો અથવા તે હુકમો મુધારવાનો અખત્યાર, ૫૧૪ મી કલમ.

(૨૦) હરબુ થએલી સ્ત્રીને છુટી કરી આપવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૫૨ મી.

પરિશિષ્ટ ૪ થું.

(૩૭ મી તથા ૩૮ મી કલમ જુઓ.)

જિલ્લાના માજિસ્ટ્રેટોને જે બરતી અખત્યાર આપી સકાય તે.

નેપિહેલા વર્ગના માજિ
સ્ટ્રેટને જે અધિકાર
આપી કાય તે.

સ્થાનિકસરકારથી.

(૧) દંડાના પ્રસંગે સારીરીતે ચાલવા બાબતનું તારણ માગવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૦૮ મી.

(૨) સારીરીતે ચાલવા બાબતનું તારણ માગવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૧૦ મી.

(૩) સ્થાનિક અપકારક કૃત્યો સંબંધી હુકમો કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૩૩ મી.

(૪) અપકારક કૃત્ય ફરીથી કરવાની મના કરવાબાબતના હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૪૩ મી.

(૫) ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે હુકમો કરવાનો અખત્યાર;

(૬) ઇનકવેસ્ટ ભરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૭૪ મી.

(૭) સ્થાનિક હકુમત માહેતા જે શખસે સ્થાનિક હકુમત બાહાર કાંઈ ગુન્હા-કચોલોષ તે શખસને માટે પ્રોસેસ-કાડવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૮૬ મી.

(૮) ફરિયાદ ઉપરથી ગુન્હા સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૦ મી.

(૯) પોલીસના રિપોર્ટો ઉપરથી ગુન્હા સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૦ મી.

(૧૦) ફરિયાદવગર ગુન્હા સાંભળવાનો અખત્યાર કલમ ૧૯૦ મી.

(૧૧) સંક્ષિપ્તરીતે દનસાફ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૨૬૦ મી.

(૧૨) ખીગ્ગ તથા ત્રીબ્બ વગેના માગિસ્ટ્રેટોએ ગુન્હાની સાચીતીના જે દગવ કર્યા હોય તે ઉપર અપીલો સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૦૭ મી.

(૧૩) ફલાણી મીલકત ચોરી વિગેરેની છે એવું કહેવામાં આવ્યું હોય અથવા એવા શક આગ્યો હોય તે મિલકત વેચવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૨૪ મી.

(૧૪) છોડી મુકેલા કેદીઓને રહેવાની જગા જનહેર કરવાનું ફરમાવવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૬૫ મી.

(૧૫) હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદાની કલમ ૧૨૪ અ. મુજબ મુકદ્દમાઓ ની તપાસ કરવાનો અખત્યાર.

(૧) અપકારક કૃત્યો ફરીથી કરવાની મનાઈ કરવા બાબતના હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૪૩ મી.

(૨) ૧૪૪ મી કલમો પ્રમાણે હુકમો કરવાનો અખત્યાર,

(૩) ઇનકવેસ્ટ ભરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૭૪ મી.

(૪) ફરિયાદ ઉપરથી ગુન્હા સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૦ મી.

સ્થાનિક સરકારથી ...

પહેલા વર્ગના મનિ-
એટને જે અધિકાર
આપી શકાય તે

બીજા વર્ગના મનિ-
એટને જે અધિકાર
આપી શકાય તે.

બીજા વર્ગના મનિ-
એટને જે અધિકાર
આપી શકાય તે.

સ્થાનિક સરકારની

હાજી મનિએટથી.

(૫) પોલીસના રિપોર્ટો ઉપરથી ગૂંહા સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૦ મી.

(૬) મુકદ્દમા મોકલવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૨ મી.

(૭) ફટકા મારવાની શિક્ષાના હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૩૨;

(૮) અપકાર કૃત્યો ફરીથી કરવાની મના કરવા બાબતના હુકમો કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૪૩ મી.

(૯) ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે હુકમો કરવાનો અખત્યાર.

(૧૦) ધનકલેશ્વર ભરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૭૪ મી.

(૧૧) ફરીયાદ ઉપરથી ગૂંહા સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૦ મી.

(૧૨) પોલીસના રિપોર્ટો ઉપરથી ગૂંહા સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૦ મી.

(૧૩) અખત્યાર ઉપરથી ગૂંહા સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૦ મી.

(૧૪) ધનસાક્ષ થવા માટે કમિટ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૨૦૬ ટી.

(૧૫) પ્રથમ ગૂંહેગારો બાબત હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૬૨ મી.

(૧૬) અપકાર કૃત્યો ફરીથી કરવાની મના કરવા બાબતના હુકમો કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૪૩ મી.

(૧૭) ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે હુકમો કરવાનો અખત્યાર;

(૧૮) ધનકલેશ્વર ભરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૭૪ મી.

(૧૯) ફરીયાદ ઉપરથી ગૂંહા સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૦ મી.

(૨૦) પોલીસના રિપોર્ટો ઉપરથી ગૂંહા સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૦ મી.

(૨૧) અપકાર કૃત્યો ફરીથી કરવાની મના કરવા બાબતના હુકમો કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૪૩ મી.

ત્રીજા વર્ગના માણ-
સ્ટેટ ને જે અધીકાર
આપી શકાય તે

સ્થાનિક સરકારથી

જાહેરાત માનિસ્ટ્રોટરી

પેટા તુક ડી માનિ-
સ્ટેટ ને જે અધીકાર આ-
પી શકાય તે

સ્થાનિક સરકારથી

- (૨) ૧૪૪ મી. કલમ પ્રમાણે હુકમો કરવા
નો અખત્યાર;
- (૩) ઇન્કવેસ્ટ ભરવાનો અખત્યાર, કલમ
૧૭૪ મી:
- (૪) ફરિયાદ ઉપરથી ગૂન્દા સાંભળવાનો
અખત્યાર, કલમ ૧૬૦ મી:
- (૫) પોલીસના રિપોર્ટ ઉપરથી ગૂન્દા
સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૬૦ મી
- (૬) ઇનમાફ થવામાટે કમિટ કરવાનો
અખત્યાર, કલમ ૨૦૬ મી:
- (૧) અપહારક ફરિયાદો ફરીથી કરવાની મના
કરવા આપતના હુકમો કરાવવાનો અ-
ખત્યાર કલમ ૧૪૩ મી.
- (૨) ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે હુકમો કર-
વાનો અખત્યાર,
- (૩) ઇન્કવેસ્ટ ભરવાનો અખત્યાર, કલમ
૧૭૪ મી:
- (૪) ફરીયાદ ઉપરથી ગૂન્દા સાંભળવાનો
અખત્યાર, કલમ ૧૬૦ મી.
- (૫) પોલીસના રી રિપોર્ટ ઉપરથી ગૂન્દા
સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૬૦ મી
- દફતર મંગાવવાનો અખત્યાર, કલમ
૪૪૫ મી

પરિશિષ્ટ પ મુ.

(૫૫૪ મી કલમ પ્રમાણે જુઓ)

નમુના.

૧.—તોહોમતવાળા શખસની ઉપર સખન.

(૬૮ મી કલમ જુઓ)

રહેવાશી

જેમ.

(જે ગૂન્દાનું તોફાન મુક્યું હોય તે ગૂન્દો મુખતેસરમાં લખ્યો) ના તોહોમતનો
જવાબ દેવાસાડ તમારે હાજર થવું જરૂર છે, માટે તમને આ સખન ઉપરથી ફરિયાદવામાં
આવેછે કે તમે જાતે (અથવા પ્લીડની મારફતે જેમ હોય તેમ.).

ના (માનિસ્ટ્રોટરી)

અગળ

ની

તારીખે હાજર થવો એ પ્રમાણે કરવામાં ઉગુર કરશે નહિ.

નારીખ માહે
(મોહર)

વન ૧૮

(સહી)

૨.—પકડવાનું વારંદ.

(૧૭૫ મો કલમ જુઓ.)

(જે શખસ અથવા શખસો વારંદ બળવવાના હોય તે શખસ અથવા તે શખસોનાં નામ તથા તે કોણે તે લખવું) નેમ.

ના ગેદવાશી ની ઉપર (આ ફેંકાણે જે ગુન્હે હોય તે લખવો) ના
ગુન્હે તે દેખા છે. માટે તપને આ વારંદ ઉપરથી ફરમાવામાં આવે છે કે તમે સદરહું
તે પકડોને અમારી આગળ હાજર કરો એ પ્રમાણે કરવામાં કમર કરશો નહિ
તારીખ માહે સન ૧૮
(મોહોર.)

(મહી)

(૭૬ મો કલમ જુઓ.)

એ વારંદની પાછા નીચે મુજબ શેરો લખવાનો અખત્યાર છે:—

સદરહું જે અમારી આગળ ની તારીખે
હાજર થયા સાડ અમે બીજી રાંતનો હુકમ કરીએ ત્યાંજી એ પ્રમાણે હાજર થયા
કરવા સાડ પોતે રકમની જમીની લખીઆપે અને તેની સાથે
રકમનો એક જમીન (અથવા બે જમીન દર એક રકમનો આપે, તો
તેને છોડવાનો અધિકાર છે.

તારીખ માહે સન ૧૮

(સહી)

૩.—વારંદની રૂયે પકડયા પછી ખત તથા જમીન ખત.

(૮૬ મો કલમ જુઓ.)

હું (આ ફેંકાણે નામ લખવું) નો રહેવાશી ના તોહોમતનો
જવાબ દેવા સાડ મને હાજર થવાની જરૂર પડવાને કાહાડેલા વારંદની રૂયે ના
જવાબના મન્દિસ્ત્રેટ (અથવા જે હોય તેની) આગળ મને આણ્ય ઉપરથી આ ખત લખી
આપી. બધાકે હું કે સદરહું તોહોમતનો જવાબ દેવાને આવતા ની
તારીખે ની કોરટમાં હું હાજર થમશ અને કોરટ બીજી રીતનો
હુકમ કરે ત્યાંજી એ પ્રમાણે હાજર થયા કરીશ; અને એ બાબતમાં જે હું કમર કરીશું હું
બધાકે હું કે મલિકમાઆઝમા રાણી સાહેબ કેસરેહિંદને રૂપીઆની રકમ
મારે ગુન્હેગારીમાં આપવી.

તારીખ માહે સન ૧૮

(સહી)

આઉપરથી હું જાહેર કર છું કે હું ઉપર લખેલા ના રહેવાશી
 નો જાતીન થાઉં છું કે જે તોહોમત ઉપરથી એને પકડવામાં આવ્યો છે તે તોહોમતનો જ-
 વાળ દેવાને તે ની કોર્ટમાં ની આગળ આવતા ની
 તારીખે હાજર થશે, તથા કોર્ટ બીજી રીતેનો હુકમ કરે ત્યાં લગી એ પ્રમાણે હા-
 જર થવા કરશે, અને એ જાતીનમાં જો એ કસુર કરે તો આ ઉપરથી હું બધાઉં છું કે
 અલિકમાઆઝમા રાણી સાહેબ કેસરે હિદને રૂપિયાની રકમ મારે મૂંહેગા-
 રીમાં આપવી

તારીખ માહે

સન ૧૮

(સહી.)

૪.—તોહોમતવાળા રાખસને હાજર થવાનું ફરમાવવા બાબતનું જાહેરનામું.

(૮૭ મી કલમ જુઓ.)

મારી આગળ ફરીયાદ કરવામાં આવી છે કે (આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વર્ણન કરવું તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) હિંદુસ્તાનના ફાજલારી કાયદાની કલમ પ્ર-
 માણે શિક્ષા કરવા લાયક નો ગુન્હો કયો છે (અથવા કયો એવો શક આવ્યો છે), અને તે ઉપરથી પકડવાનું વારંટ કાઢાડેલું તે ઉપર એવો શેરો લખાઈ આ-
 વેશો છે કે સદરહું (આ ઠેકાણે નામ લખવું) જડનો નથી; અને મારો ખાત્રી કરીને જ-
 તાવવામાં આવ્યું છે. કે સદરહું (આ ઠેકાણે નામ લખવું) નાહાસી ગયો છે (અથવા સદરહું
 વારંટ પોતાની ઉપર બજર નહીં તેટલા મારે સંતાઈ બચ છે;

વાસ્તે આ જાહેરનામું કરીને ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહું ના રહે
 વાશી એણે આ તારીખથી દિવસ માંહે સદરહું ફરીયાદનો જવાબ
 દેવાને (આ ઠેકાણે જગા રાખી) મુકામે આ કોર્ટની આગળ (અથવા મારો આગળ)
 હાજર થવું.

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર)

(સહી.)

૫.—સાહેબને હાજર થવાનું ફરમાવવા બાબતનું જાહેરનામું.

(૮૭ મી કલમ જુઓ.)

મારો આગળ ફરીયાદ કરવામાં આવી છે કે (આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વર્ણન કરવું તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) (આ ઠેકાણે મુખોપરમાં ગુન્હો લખવો) નો ગુન્હો કયો છે
 (અથવા કયો એવો શક આવ્યો છે) અને (આ ઠેકાણે સાહેબનું નામ, વરણન તે તથા
 ઠેકાણું લખવું) ને સદરહું ફરીયાદની બાબત સંબંધી જમાની આપવા આ કોર્ટની આ-
 ગળ હાજર થવાની જરૂર પાડવાને વારંટ કાઢાડવામાં આવ્યું છે; અને સદરહું વારંટની
 ઉપર એવો શેરો લખાઈ આવેલો છે કે સદરહું (આ ઠેકાણે સાહેબનું નામ લખવું) ની ઉ

પર બળવણી થઈ શકતી નથી, અને મારી ખાત્રી કરી બતાવવામાં આવ્યું છે કે તે નાહાશી ગયો છે (અથવા સદરહુ વારંટ પોતાની ઉપર બળે નહિ એટલા માટે સંતાપ જાય છે);

વાસ્તે આ જાહેરનામું કરીને દરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ના ગૂંહાના ફરીયાદ થઈ છે તે ગૂંહાસંબંધી બંધાની આપવા માટે આવતા માસની તારીખે કક્ષાકે (આ ઠેકાણે જગા રાખવી) મુકામે ની કોર્ટની આગળ હાજર થવું.
તારીખ માટે સને ૧૮
(મોહોર)

(સહી)

૬.—સાહેબને હાજર થવાની જરૂર પાડવા સારૂ જમીનો હુકમ.

(૮૮ મી કલમ જુઓ)

નું પોલીસ થાણુ જે પોલીસ અમલદારના હવાલામાં હોય તે પોલીસ અમલદાર જોગ

આ કોર્ટની આગળ એક ચાલુ ફરીયાદ સંબંધી સાહેબી આપવા માટે (આ ઠેકાણે નામ તથા વરણ તથ રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) ને હાજર થવાની જરૂર પાડવાને વારંટ જોગ્ય રીતે કાઢાડવામાં આવ્યું છે અને સદરહુ વારંટ ઉપર એવો શેરો લખાઈ આવ્યો છે કે તે બળવી શકાતુ નથી, અને મારી ખાત્રી કરીને બતાવવામાં આવ્યું છે કે તે નાહાશી ગયો છે (અથવા સદરહુ વારંટ પોતાની ઉપર ન બળે એટલા માટે સંતાપ જાય છે); અને તે ઉપરથી એક જાહેરનામું જોગ્ય રીતે કાઢાડીને તથા પ્રસિદ્ધ કરીને તેમાં કહેલી વખતે તથા જગાએ હાજર થઈને સાહેબી આપવાનું સદરહુ ને દરમાવ્યું છે, અને તેણે હાજર થવામાં કસુર કરી છે.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધીકાર આપવામાં આવે છે તથા દરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ ની રખીયાની કીમતની જે જંગમ મિલકત જલ્લામાં તમને જડે તે તમારે પકડીને જપ્ત કરવી અને આ કોર્ટનો ખીજો હુકમ થતાં સુધી સદરહુ મિલકત તમારે જમિમાં રાખવી, અને આ બારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછું ગોકલવું.

તારીખ માટે સને ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

તોદામતવાળા રાખસને હાજર થવાની જરૂર પાડવાસારૂ જમિનો હુકમ.

(૮૮ મી કલમ જુઓ.)

(આ ઠેકાણે જે રાખસ અથવા રાખસો વારંદ બજાવવાના હોય તે રાખસ અથવા રાખસોનાં નામ તથા તે કોણ છે તે લખવું) જોગ

મારી અગળ ફરિયાદ કરવામાં આવી છે કે (આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વર્ણન કરવું તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો નો ચુનો કર્યો છે (અથવા કર્યો નો શક આવ્યો છે.)

અને તે ઉપરથી પકડવાનું વારંટ કાઢાડેલું તેની ઉપર એવો શેરો લખાઈ આવ્યો છે કે સદરહું (આ ઠેકાણે નામ લખવું.) જડતો નથી; અને મારી ખાત્રી કરીને એવું ભતાવવામાં આવ્યું છે કે સદરહું (આ ઠેકાણે નામ લખવું) નાકાશી ગયો છે (અથવા સદરહું વારંટ પોતાની ઉપર ન બજે એટલા માટે સંતાઈ જાય છે). અને તે ઉપરથી એક જાહેરનામું યોગ્ય રીતે કાઢાડીને તથા પ્રસિદ્ધ કરીને તેમાં એવું ફરમાવ્યું છે કે સદરહું એણે

દિવસમાં સદરહું તોહોમતનો જવાબ દેવાને હાજર થવું અને જલ્લાના ગામમાં (અથવા કસ્ટામાં) સરકારને મેહેસુલ આપનારી જમીન

શીવાય બીજી હેઠળ લખેલી મીલકત સદરહું ના કબજામાં છે; એટલે

અને તે મીલકત જપ્ત કરવા સારું હુકમ કરવામાં આવ્યો છે;

વાસ્તે તમને આ ઉપરથી ફરમવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહું મીલકત પકડીને જપ્ત કરવી, અને આ કોરટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી તેને જપ્તમાં રાખવી અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું.

તારીખ માહે સન ૧૮

(સહી.)

ડેપુટી કમિશનરને કલેક્ટર તરીકે જણાવવાનો અધિકાર આપવા

બાબત હુકમ

(૮૮ મી કલમ જુઓ.)

(જલ્લાના ડેપુટી કમિશનર બેગ.)

મારી અગળ એવી ફરિયાદ કરવામાં આવી છે કે (આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વર્ણન કરવું તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની

કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો નો ચુનો કર્યો છે (અથવા કર્યો નો શક આવ્યો છે), અને તે ઉપરથી પકડવાનું વારંટ કાઢાડેલું તેની ઉપર એવો શેરો લખાઈ આવ્યો છે કે સદરહું (આ ઠેકાણે નામ લખવું) જડતો નથી અને મારી ખાત્રી કરીને એવું ભતાવવામાં આવ્યું છે કે સદરહું (આ ઠેકાણે નામ લખવું) નાકાશી ગયો છે અથવા સદરહું વારંટ પોતાની ઉપર ન બજે એટલા માટે સંતાઈ જાય છે), અને તે ઉપરથી એક જાહેરનામું યોગ્ય રીતે કાઢાડીને તથા પ્રસિદ્ધ કરીને તેમાં ફરમાવ્યું છે કે સદરહું એણે

દિવસમાં સદરહું તોહોમતનો જવાબ દેવાને હાજર થવું અને જલ્લાના ગામમાં (અથવા

કસ્ટામાં) સરકારને મેહેસુલ આપનારી અમુક જમીન સદરહું ના કબજામાં છે; એટલે

વાસ્તે આ ઉપરથી તેમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા અરજ કરવામાં આવે છે કે તમારે સદરહું જપ્ત કરાવવી, અને આ કોરટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી તે જપ્તમાં રાખવી, અને આ હુકમની રચે તમે જે કંઈ હોય તે બાબત વગર કોઈ લખી

મોકલવું.

તારીખ માહે સન ૧૮

(મેહોર.)

(સહી.)

૭.—સાહેબને લઈ આવવા સારૂ પ્રથમજ વારંદ.

(૯૦ મી કલમ જુઓ)

(આ ઠેકાણે જે પોલીસ અમલદાર અથવા જાજે સખસ અથવા સખસો વારંદ બ-
જવવાના હોય તેનું નામ અથવા તેઓનાં નામ તથા તે કોણુછે તે લખવું) જોમ.

મારી આગળ ફરીયાદ કરવામાં આવી છે કે ના રહેવાસી

એણે (આ ઠેકાણે મુખતે સરમાં ગુન્હો લખવો) નો ગૂંહો કર્યો છે (અથવા કર્યાનો
શક આવ્યો છે), અને (આ ઠેકાણે સાહેબનું નામ તથા વરણુન લખવું) સદરહુ ફરિયાદ સ-
ખંધી સાહેદી આપી શકશે એવો સંજવ છે; અને સદરહુ ફરિયાદની સુનાવણી વખતે તેને
સાહેદ દાખલ હાજર થવાની જરૂર પાડવામાં નહિ આવે તો તે એ પ્રમાણે હાજર થશે
નહીં એમ માનવાનું મને પુરંતુ કારણુ છે,

વારંતે તમને આ ઉપરથી અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવાં માં આવે છે
કે તમારે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને પકડવો, અનેજે ગૂંહાની ફરિયાદ થઈ છે
તે ગૂંહા સંખંધી તેની જગ્યાની દેવા માટે તેને ની તારીખે આ
કોર્ટની આગળ આણવો.

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે મન ૧૮

(મોહોર)

(સહી)

૮.—કોઈ મુકરર ગૂંહાની ખબર આવ્યા પછી ઝાડો હેવાનું વારંદ.

(૯૧ મી કલમ જુઓ)

(આ ઠેકાણે જે પોલીસ અમલદાર અથવા જાજે સખસ અથવા સખસો વારંદ બ-
જવવાના હોય તેનું નામ અથવા તેઓનાં નામ તથા તે કોણુછે તે લખવું) જોમ.

(આ ઠેકાણે મુખતે સરમાં ગૂંહો લખવો) નો ગૂંહો કર્યો વિશે (અથવા કર્યાનો શક
આવ્યા વિશે) મારી આગળ ખબર કરવામાં આવી છે (અથવા ફરીયાદ કરવામાં આવી છે),
અને સદરહુ ગૂંહાની (અથવા શક વાળા ગૂંહાની) જે ચોક્કસી હાલ ચાલે છે (અથવા ચા-
લવાની તૈયારી છે) તે ચોક્કસી માટે (આ ઠેકાણે જે વસ્તુ હોય તે વસ્તુ સ્પષ્ટ રીતે લખવી
(રજુ કરવાની જરૂર છે એવું મને દેખાડવામાં આવ્યું છે).

વારંતે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે
તમારે સદરહુ (આ ઠેકાણે તે વસ્તુ લખવી) માટે (આ ઠેકાણે જે ઘરનો અથવા જે જગનો
અથવા તેના જે ભાગનો ઝાડો હોય તેનું વરણુન કરવું) માં શોધ કરવો, અને, તે
જડેતો, તાબડતોય આ કોર્ટની આગળ તે રજુ કરવી, અને આ વારંદ બજવવામાં આવે
એટલે તુરત, તમે એ વારંટની રૂએ જે કંઈ હોય તેનો શોધ લખીને તે ખાંધું મોકલવું

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યું છે,

તારીખ માહે મન ૧૮

(મોહોર)

(સહી)

૯.—જે જગામાં (ચોરીની મીલકત વિગેરે) મુકવાનો શુક આવ્યો હોય તે જગાનો જાડો હેવાનું વારંટ.

(૮૯ મી કલમ જુઓ.)

(આ ટેકાણે કાન્ટેબલથી લેવા દરજના પોલીસ અમલદારનું નામ તથા તેનો હોદ્દો લખવો) જોમ
મારી આગળ ખબર રજુ કરવામાં આવી છે, અને તે ઉપરથી યોગ રીતે કહેલી ચેરશિ ઉપરથી મારો મત થયો છે, કે (આ ટેકાણે જે ધર અથવા જીલ્લો જગા હોય તેનું વર્ણન કરવું) ચોરીની મીલકત મુકવાની (અથવા વેચવાની) બંધા દાખલ વપરાય છે (અથવા કલમમાં જણાવેલાં બંધાં દરમિયાં માંના ગમેતે કારણ સાર તે ધર અથવા જીલ્લો જગા વપરાતી હોયતો તે દલગના શબ્દોમાં તે કારણ લખવું);

• વારંટે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા પ્રમાણવામાં આવે છે કે તમારે જેટલી મદદ જોઈએ તેટલી મદદ લઈને સદરહું ધરમાં (અથવા જીલ્લા જગામાં) પેસવું અને તે કારણ સાર જરૂર પડેતો યોગ જરૂરી રહેવી, અને સદરહું ધરના (અથવા જીલ્લા જગાના, અથવા જાડો ચોરાએક બાગનો હેવો હોય તો તે બાગ રપટ રીતે લખવો) દર એક બાગનો જાડો હેવો, અને કોઈ પણ મીલકત (અથવા દરતાવેજે અથવા રટાંપો, અથવા મોહોરો, અથવા શીકદાઓ, જેમ હોય તેમ,) પકડીને રૂબરૂ હેવી—(જે પ્રસંગે જરૂર હોય તે પ્રસંગે) હાથ લાગ્યા પ્રમાણે ઉમેરવું. એટલે, બનાવટના દરતાવેજ, અથવા ખોટા રટાંપો, અથવા ખોટી મોહોરો, અથવા ખોટા શિકદા (જેમ હોય તેમ) બનાવવા માટે રૂબાણાં હથિયાર તથા સાહિત્ય રાખવામાં આવેછેએમ તમને વ્યાજબી રીતે લાગે તે હથિયારો તથા સાહિત્ય પણ પકડીને રૂબરૂ કરવા), અને સદરહું વગર માંની જેટલી રૂબરૂ હેવાય તેટલી વસ્તુઓ તાબડોતબ આ કોર્ટની આગળ આણવી, અને આ વારંટ જનવવામાં આવે એટલે તુરત, તમે એ વારંટની રૂબરૂ જે રૂબરૂ હોય તેનો શેરો લખીને તે પાસું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ આજે

સન ૧૮

• (મોહોર.)

(સહી.)

૧૦. મુલેહ રાખવા બાબત ખત.

(૧૭૦ મી કલમ જુઓ.)

કુ (આ ટેકાણે નામ લખવું) (આ ટેકાણે બંધા રાખવી) નો રહેવાશી ની મુદત મુખી મુલેહ રાખવા બાબત ખત કરી આપવાનું મત પ્રમાણવામાં આવ્યું છે, વાસ્તે આ ખતથી બંધાઈ છે કે કુ સદરહું મુદતની દરમિયાનમાં મુલેહનો બંધ નહિ કરે અથવા જેથી મુલેહનો બંધ હણી દરિને ચાલ એવું રહી પણ કત નહિ કરે; અને એ બાબતમાં કુ ફરિયાદ કરતો કુ બંધાઈ છે કે ફરિયાદી રામ મારે મલિકા માઆબત સર્ણીસાહેબ ફેસરે હાલને ગુરેગારી માં આપવી.

• તારીખ આજે

સન ૧૮

(સહી.)

૧૧.—સારીરીતે ચાલવા બાબત ખત.

(૧૦૮ મી, ૧૦૯ મી તથા ૧૧૦ મી કલમ જુઓ.)

હું (આ ઠેકાણે નામ લખવું) (આ ઠેકાણે જગાં રાખવી) નો રહેવાશી મલિકામાઆઝ-
મા રાણીસાહેબ કેસરેહિંદ તરફ તથા તેમની સધળી રૈયત તરફ (આ ઠેકાણે મુદત લખવી)
ની મુદત સુધી સારીરીતે ચાલવા બાબત ખત કરી આપવાનું મને ફરમાવવામાં આવ્યું છે,
વાસ્તે આ ખતમાં બંધાઉ છું કે હું મલિકા માઆઝમા તરફ તથા તેમની સધળી રૈયત
તરફ સદરહુ મુદત સુધી સારી રીતે ચાલીશ; અને એ બાબતમાં હું કસુર કરે તો હું
બંધાઉ છું કે રૂપિયાની રકમ મારે મલિકા માઆઝમાં ગૂન્ડેગારીમાં આપવી.

તારીખ માહે

સને ૧૮

(સહી.)

(નમીનો સાથે ખત કરી આપવાનું હોય ત્યારે હેઠળ લખેલો મજકુર ઉમેરવો) આ-
ઉપરથી અમે નહેર કરીએ છીએ કે અમે ઉપર લખેલા ના
તમીન થયે છે એ કે તે સખસ સદરહુ મુદત સુધી મલિકામાઆઝમા રાણીસાહેબ કેસરે
હિંદ તરફ તથા તેમની રૈયત તરફ સારી રીતે ચાલશે; અને એ બાબતમાં તે સખસ ક-
સુર કરે તો અમે એકડા તથા જુદા જુદા બંધાઉએ છીએ કે રૂપિયાની
રકમ અમારે મલિકા માઆઝમાં ગૂન્ડેગારીમાં આપવી.

તારીખ માહે

સને ૧૮

(સહી.)

૧૨.—જુલેહના બાંગ ચવાના સંભવ વિશે ખતર આવ્યા ઉપરથી સમન.

(૧૧૪ મી કલમ જુઓ.)

ના રહેવાશી

જેગ.

ખતિ લાયક ખતર ઉપરથી મને એવું દેખાડવામાં આવ્યું છે કે (આ ઠેકાણે તે ખતરનો
સાર લખવા) અને તમે સુલેહનો બાંગ (અથવા જેથી સુલેહનો બાંગ ધણુ કરીને થશે એવું
કાંઈ કૃત્ય) કરશે એવો સંભવ છે, વાસ્તે તમને આ ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે
ની મુદત સુધી તમે સુલેહ રાખશો એવું એક ખત રૂપિ
યાનું કરી આપવાનું (નમીનો જોઈતા હોય ત્યારે એ પ્રમાણે ઉમેરવું) અને વળી એક
(અથવા બે, જેમ હોય તેમ લખવું) નમીન પાસે (અથવા એક કરતાં વધારે નમીનો હોય
તો લખવું કે દર એકની પ્રાશે) રૂપિયાની રકમનું માનુ લખાવી આપીને
તારખ આપવાનું તમને શા સારું નહીં ફરમાવું જોઈએ તેવું કારણ બનવાનો તમારે
સહ સહકાર નહીં કરવો તારીખે સવારમાં દસ કલાકે
જુલેહના કચેરીમાં જાવો (અથવા કોઈ યોગ્ય અધિકારવાળા મુખત્યારની મારફતે)
હાજર થવું.

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યો છે.

તારીખ માહે

સને ૧૮

(મોહોર)

(સહી)

૧૩. — સુલેહ રાખવાખાખત તારણ ખોળી આપવામાં કસુર કરેથી કેઢકરવાનું વારંટ.

(૧૨૩ મી કલમ જુઓ.)

ની તુરંગના સુપરીન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા ક્રીપર) જોગ.

(નામ તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) ની ઉપર સમન કાઢાડીને તેને ફરમાવેલું કે

મહાનની મૂદત સુધિ તમે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) સુલેહ રાખશે.

તે ખાખત એક એક જમીન સાથે

રૂપિકાનું ખત (અથવા રૂપિયાના

દરેક એવા બે જમીનસાથે ખત) તમારે શા સાફ નહિ કરી આપવું જોઈએ તેનું કારણ તમારે બતાવવું, તે સમનની રૂએ તે

ની તારીખે મારી આગળ પોતાની

જાતે (અથવા હોતાના અધિકારવાળા મુખત્યારની મારફતે) હાજર થએલો, અને તેવખત સદરહુ

(આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને હુકમ કરીને એવું ફરમાવેલું કે તમારે સદરહુ ખત લખી

આપવું તથા સદરહુ જમીન (અથવા જમીનો) ખોળી આપવા (હુકમમાં લખેલું તારણ

સમનમાં લખેલા તારણથી જુદા હોય ત્યારે તે લખવું), અને તેણે સદરહુ હુકમ પ્રમાણે

ચાલવામાં કસુર કરી છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપરીન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા ક્રીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (નામ લખવું) ને આ વારંટ સુધી તમારા હવલામાં લેવો, અને તેને (કિંમતી મુદત લખવી) ની મુદત સુધી સદરહુ તુરંગમાં સહી સલામત રાખવો, પણ જો દરમિયાનમાં તે પોતાની જાતે તથા પોતાના જમીન અથવા (જમીનો) સાથે સદરહુ ખત લખી આપીને સદરહુ હુકમ પ્રમાણે ચાલેલો, લેલો, અને સદરહુ (નામ લખવું) ને છુટા કરવો, અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો. કાપીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે

સત ૧૮

(મહોર.)

(સહી)

૧૪. — સારી રીતે ચાલવા ખાખત તારણ ખોળી આપવામાં કસુર કરેથી

કેઢકરવાનું વારંટ.

(૧૨૩ મી કલમ જુઓ.)

ની તુરંગના સુપરીન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા ક્રીપર) જોગ.

(નામ લખવું તથા વર્ણન કરવું)

ના જલ્લામાં સંતાયા કરે

છે તથા સંતાય છે, અને તેની પાસે ગુજરાનનું કાંઈ સાધન નજીવું નથી (અથવા, અને તે પોતાને વીશે કાંઈ ખાત્રી બરેલા જગ્યા આપી શકતો નથી) એવું મને દેખાડવામાં આવ્યું છે;

અથવા

(નામ લખવું તથા વર્ણન કરવું) ની સામાન્ય આખર વિશે પુરાવો મારો આગળ આપ્યો છે અને દશતરમાં દાખલ કર્યો છે તે ઉપરથી નજીવું છે કે તેને આ હરણુ કરવાની (અથવા ધર ફેડવાની વગેરે, જેમ હોય તે પ્રમાણે લખવું) ટેવ છે;

અને દરરમાં એક હુકમ દાખલ કર્યો છે તેમાં સદરહુ વાત જણાવી છે અને સદરહુ (નામ લખવું) ને ફરમાવ્યું છે કે તમારે (મુદત લખવી) ની મુદત સુધી સારી રીતે ચાલતા સાદ એક જાળીન સાથે, (અથવા બે અથવા વધારે જાળીન સાથે જેમ હોય તેમ,) એક તમારી જાળને માટે

રૂપિયાનું અને સદરહુ જાળીન માટે (અથવા સદરહુ જાળીનો માંતા દર એક જણને માટે) રૂપિયાનું લખી આપીને તારણ આપવું, અને સદરહુ (નામ લખવું) સદરહુ હુકમ પ્રમાણે ચાલતામાં કસુર કરો છે, અને સદરહુ કસુર માટે એકું ઠરાવ્યું છે કે તેણે (મુદત લખવી) સુધે કેદ હોવાની, પણ જો મુદત પુરી થતાં પહેલાં સદરહુ તારણ આપતામાં આવે તો પછી તેમ કરવું પડશે નહિ;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા કીપરને) અધિકાર આપતામાં આવે છે તથા ફરમાવતામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (નામ લખવું) ને આ વારંટ સુદ્ધાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને તેને સદરહુ તુરંગમાં (કિંદની મુદત લખવી) ની સદરહુ મુદત સુધે સડી સજામાં રાખવો, પણ જો દરનિયાનમાં તે પોતાની જાળે તથા પોતાના જાળીન (અથવા જાળીનો) સાથે સદરહુ ખા લખી આપીને સદરહુ હુકમ પ્રમાણે ચાલેતો, તે ખત લેવું અને સદરહુ (નામ લખવું) ને છુટ્ટો કરવો, અને આ વારંટ કેવી રીતે જાળવ્યું તેનો શેરા લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સડી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યું છે

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર)

(સડી.)

૧૫—તારણ આપતામાં કસુર કરેથી કેદ કરેલા સખાતને છોડી મુકવાનું વારંટ.

(૧૨૩ મી તથા ૧૨૪ મી કલમ જુઓ)

ની તુરંગતા સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) (અથવા જી.ન જે અમલદારના હવાલામાં તે સખાત હોય તે અમલદાર જોગ.

(કિંદીનું) નામ તથા વરણન લખવું ને ની તારીખની આ- કોરટના વારંટની રૂએ તમારા હવાલામાં સોંપેલે, અને ત્યાર પછી તેણે ફાજલસી કામ ચલાવવાની રીત જાળના કાયદાની કલમ મુજબ યોગ્ય રીતે તારણ આપ્યું છે. અથવા

અને લોકને જોમમ પોંડોયાડયા વગર તેને છુટ્ટો કરો સકારો એમ માનવાના પુર- તા સમજ મને જણાયા છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપતામાં આવે છે તથા ફરમાવતામાં આવે છે કે સદરહુ (નામ) ને જી.ન કાંઈ કારણ સર અટકાવી રાખવો યોગ્ય નહીં હોય, તો તેને તમારા હવાલામાંથી તાબડતોબ છોડી મુકવો.

મારી સડી તથા કોર્ટની મોહોર નરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર.)

(સડી.)

૧૬. અપકારક વસ્તુ ખસેડવા બાબત હુકમ.

. (૧૩૩ મી ક્લમ જુઓ)

(નામ, વરણન તથા રહેવાનું દેકાણુ લખવું) જોગ.

જે સાર્વજનિક રસ્તો (અથવા બીજી સાર્વજનિક જગ્યા) વગેરે (તે રસ્તાનું અથવા સાર્વજનિક જગ્યાનું વરણન કંવું), વાપરનારા લોકોને, વગેરે (તે અડચણ અથવા અપકારક કૃત્ય શાથી થાયછે તે લખવું) તમે અડચણ કરી છો (અથવા અપકાર કૃત્ય) કર્યુંછે, અને સદરહુ અડચણ (અથવા અપકારક કૃત્ય) હજી ચાલુ છે એવું મને દેખાડવામાં આવ્યું છે; અથવા

તમે ધણી અથવા વહીવટદાર દાખલ (મુકકરર વેપાર અથવા ધંધો લખવો તથા જે જગ્યાએ તે ચલાવવામાં આવતો હોય તે જગ્યા લખવી) નો વેપાર અથવા ધંધો ચલાવ્યો છે અને (મૂખતેસરમાં કેવીરીતે નુક્ષાન કારક અમર થાય છે તે લખવું) સખબથી તે વેપાર અથવા ધંધો લોકોની તંદુરસ્તીને (અથવા સુંખતે નુક્ષાન કારક છે, અને તે બંધ પાડવો જોઈએ અથવા બીજી જગ્યાએ લઈજવો જોઈએ એવું મને દેખાડવામાં આવ્યું છે,

અથવા

તમે (સાર્વજનિક રસ્તાની વરણન કરવું) સાર્વજનિક રસ્તાની પાસેના એક તળાવ (અથવા કુવા અથવા ખાડા) નાધણી છો (અથવા તે તમારા કબજામાં અથવા અખત્યારમાં છે, અને સદરહુ તળાવને (અથવા કુવાને અથવા ખાડાને) વાડ નથી (અથવા જોખમ ભરેલી રીતે વાડ કરેલી છે,) તે સખબથી લોકોની સલામતીને જોખમ પોહોચે છે

અથવા

વગેરે, વગેરે, (જેમ હોય તેમ);

વાસ્તે હુ તમને આ ઉપરથી હુકમ કરજી તથા ફરમાવું છું કે તમારે (આપેલી મુદત લખવી) માંહે (તે અપકાર કૃત્ય બંધ કરવા માટે શું કરવું જોઈએ તે લખવું) અથવા આવતા ની તારીખે માં ની કોરટમાં હાજર થવું, અને આ હુકમ શા સાર અમલમાં નહીં લાવવો જોઈએ તેનું કારણ બતાવવું,

અથવા

હુ તમને આઉપરથી હુકમ કરજી તથા ફરમાવું છું કે તમારે (આપેલી મુદત લખવી) માંહે સદરહુ જગ્યાએ સદરહુ વેપાર અથવા ધંધો ચલાવવાનું બંધ કરવું અને ફરીથી તે ચલાવવો નહિ, અથવાજે જગ્યાએ સદરહુ વેપાર હાલ ચાલવામાં આવે છે, તે જગ્યાએથી તે ખસેડવા, અથવા હાજર થવું; વિગેરે;

અથવા

હુ તમને આ ઉપરથી હુકમ કરજી તથા ફરમાવું છું કે તમારે (આપેલી મુદત લખવી) માંહે (વાડના પ્રકાર તથા વાડ કરવાનો ભાગ લખવો) પાકી વાડ કરવી, અથવા હાજર થવું; બીગેર;

અથવા

હુ તમને આ ઉપરથી હુકમ કરજી તથા ફરમાવું છું કે વગેરે વગેરે, (જેમ હોય તેમ લખવું)

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યો

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર)

(સહી.)

૧૭. જ્યુરી રચવા બાબત માનિસ્ટ્રેટનો હુકમ

(૧૩૮ મી કલમ જુઓ.)

(નામ લખવું) ની ઉપર સન ૧૮ ના ની તારીખે એક હુકમ કાઢાડીને તેને ફરમાવેલું કે (તે હુકમની મતલબ લખવી) અને સદરહું હુકમ વ્યાજબી અને યોગ્ય છે કે નહીં તેનો ઇન્સાફ કરવામાટે જ્યુરી નીમવાનો હુકમ કરવા બાબત સદરહું (નામ લખવું) એણે ની તારીખની અરજ મને કરી છે, વાસ્તે સદરહું તકરાર સખધી ઇન્સાફ કરીને ઠરાવ કરવાસાર હું બા ઉપરથી (પાંચ અથવા વધારે જુરોનાં નામ વગેરે લખવું) ને જ્યુરી નીમું; અને સદરહું જ્યુરીને ફરમાવું છું કે તેમણે પોતાના ઠરાવનો રીપોર્ટ આ હુકમની તારીખથી દીવસમાં મારી હાશીસમાં મોકલવો.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યો છે.

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૧૮. જ્યુરીનો ઠરાવ થયાપછી માનિસ્ટ્રેટની નોટીસ તથા સખત હુકમ.

(૧૪૯ મી કલમ જુઓ.)

(નામ, વરણન તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) નેગ. આ ઉપરથી હું તમને નોટીસ આપું છું કે ની તારીખે તમે કરેલી અરજ ઉપરથી યોગ્ય રીતે નિમેલી જ્યુરીએ એવું ઠરાવ્યું છે કે ની તારીખે હુકમ કાઢાડીને (તે હુકમમાં જે ફરમાવ્યું હોય તેનો સાર લખવો) એ મુજબ તમને ફરમાવેલું તે હુકમ વ્યાજબી અને યોગ્ય છે તે હુકમ નક્કી કર્યો છે, અને હું તમને હુકમ કરું તથા ફરમાવું છું કે તમારે (આપેલી મુદત લખવી) માહે સદરહું હુકમ પ્રમાણે ચાલવું, અને જે તે પ્રમાણે નહીં ચાલો તો તે બાબત હિંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદાથી ઠરાવેલી શીક્ષાને પાત્ર થશે.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યો છે.

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૧૯. જ્યુરીની ચોકશી થતાં મુઘી તુસ્ત જોખમ ન થાય એવો.

ખંદાબસ્ત કરવા બાબત તાકીદ હુકમ.

(૧૪૨ મી કલમ જુઓ.)

(નામ, વરણન તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) નેગ.

સન ૧૮ ના ની તારીખે કાઢાડેલો મારો હુકમ વ્યાજબી અને યોગ્ય છે કે નહીં તેનો ઇન્સાફ કરવાને નીમેલી જ્યુરીની ચોકશી હજુ ચાલે છે, અને સદરહું હુકમમાં કહેલું અપકાર કૃત્ય લોકોને તુરત થાય એવા બારે જોખમ વાળું છે જે થી તે જોખમ અટકાવવા માટે તાબડતોબ ઇલાજ કરવાની જરૂર છે એવું મને દેખાડવામાં

આવ્યું છે વાસ્તે ફેજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૧૪૨ મી કલમના હેરાવો ઉપરથી હું તમને આ ઉપરથી ફરમાવું છું તથા તાકીદ આપુ છું કે જન્યુરીની સ્થાનિક ચોકશીનુ પરીણામ જણાતાં સુધી તમારે તાબડતાબ (અને ઠેકાણે થોડી સુદત સાર રક્ષણ દાખલ જે કરવાનું હોય તે સ્પષ્ટ રીતે લખવું)

મારો સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યો છે.

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૨૦. અપકાર કૃત્ય ફરીથી કરવા વિગેરેની મના કરવા બાબત માલુમનો હુકમ.

(૧૪૩ મી કલમ જુઓ.)

• (નામ, વરણન તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) જોગ.

મને એવું દેખાડ્યું છે કે વગેરે (આ ઠેકાણે પ્રસંગ પ્રમાણે. ૧૬ મા નંબરના અથવા ૨૧ મા નંબરના નમુના પ્રમાણે યોગ્ય મજકુર લખવો)

વાસ્તે હું તમને આ ઉપરથી સખત તાકીદ આપુ છું તથા ફરમાવું છું કે (જે હકીકત હોય તે લખવી) ફરીથી મુકીને અથવા મુકાવીને અથવા મુકવા દઈને તમારે સદરહુ અપકાર કૃત્ય ફરીથી કરવું નહીં.

મારો સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યો છે.

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૨૧. અડચણ હંગામો વિગેરે અટકાવવા બાબત માલુમનો હુકમ.

(૧૪૪ મી કલમ જુઓ.)

• (નામ, વરણન તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) જોગ.

• (નિલકતનુ સ્પષ્ટરિતે વરણન કરવું) તમારા કબજામાં (અથવા વહિવટમાં) છે, અને તમે સદરહુ જમીનમાં એક મોરિ ખોદીને તેમાંથી નિકળેલી માટી તથા પથરાનો કેટલોએક ભાગ ખાસેના સાર્વજનીક રસ્તાઉપર નાંખવાની અથવા મુકવાની તૈયારીમાં છો, જેથી તે રસ્તો બાપરનારા માણસોને અડચણ થવાનું જોખમ થાય એમ છે, એવું મને દેખાડવામાં આવ્યું છે, અથવા

તમે તથા ખીજ કેટલાએક માણસો (જે વર્ગના માણસો હોય તે વર્ગ લખવો) મળીને ધર્મસંબંધી સવારીમાં સાર્વજનિક રસ્તેથી જવાની તૈયારીમાં છો, વગેરે (જેની હકીકત હોય તેમ લખવું), અને સદરહુ સવારીથી હંગામો અથવા બળેડો થવાનો સંભવ છે, એવું મને દેખાડવામાં આવ્યું છે;

અથવા

• વગેરે, વગેરે, (જે હકીકત હોય તે લખવી);

વાસ્તે હું તમને આ ઉપરથી ફરમાવું છું કે તમારે તમારી જમીનમાંથી ખેદેલી માટી અથવા પથરાનો કાંઈપણ ભાગ સદરહુ રસ્તાના કોઈપણ ભાગમાં મુકવો નહીં અથવા મુકવા દેવો નહીં.

અથવા.

હુ આ ઉપરથી તે સવારીને સદરહુ રસ્તેથી જવાની મના કરૂં. અને તમને સખત ચેતાવણી તથા તાકીદ આપુ છું કે તમારે સવારીમાં કાંઈપણ ભાગ લેવો નહીં (અથવા જે બાબત ઉપર ત્રાનીહોય તે બાબતમાં જોઈએ તેમ લખવું.)

મારી સહી તથા કારટની મોહોર કરીને આપ્યો છે,

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૨૨.—તકરારી જમીન વિગેરેના કબજે રાખવાનો હક કયા પક્ષકારનો છે તે ઠરાવા બાબત માછલેટનો હુકમ.

(૧૪૫ મી કલમ જુઓ.)

સુલેહનો ભાગ થવાનો સંભવ રહે એવી એક તકરાર મારી હકૂમતની સ્થાનીક હદ-માહે આવેલી અમૂક (મૂખતેસરમાં તકરારનો વિષય લખવો) સંબંધી (નામ તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખીને, અથવા જે તકરાર ગામના લોકોની ટોળીઓ વચ્ચે હોય તો, ફક્ત રહેવાનું ઠેકાણું લખીને, પક્ષકારોનું વરણન કરવું) ની વચ્ચે થયેલી એવું દ્વંદ્વમાં યોગ્ય રીતે દાખલ કરેલા સખતો ઉપરથી મને જાણાયથી સદરહુ સર્વે પક્ષકારોને ફરમાવેલુકે તમારે સદરહુ (તકરારનો વિષય લખવો) ના ખરેખરા કબજાની વાત સંબંધી પોતપોતાના દાવાની લખેલી ફરીયાત આપવી, અને તે ઉપરથી, કબજે કરવાના કાયદેસર હક સંબંધી સદરહુ પક્ષકારો માંના કોઈપણ પક્ષકારના દાવાના ગુણદોષ તરફ નજર ન કરતાં, યોગ્ય રીતે કરેલી ચોકશી ઉપર મારી ખાત્રી થઈ છે કે સદરહુ (નામ લખવું અથવા નામો લખવાં અથવા વરણન કરવું) એમણે ખરેખરા કબજાનો જે દાવો કર્યો તે ખરો છે.

વાસ્તે હુ ઠરાવું છું તથા જણાવું છું કે સદરહુ (તકરારનો વિષય લખવો) નો કબજો તેની (અથવા તેઓ) પાસે છે, અને કાયદાથી યોગ્ય રીતે કાઢાડી મુકતમાં આવે ત્યાં-સુધી સદરહુ કબજે રાખવાનો તેનો (અથવા તેઓનો) હક છે અને દરમિયાન તેના (અથવા તેઓના) કબજામાં કાંઈપણ અડચણ કરવાની હું સખત મના કરૂં છું.

મારી સહી તથા કારટની મોહોર કરીને આપ્યો છે,

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૨૩.—જમીન વિગેરેના કબજા સંબંધી તકરારનો બાબતમાં જમિનું વારંદું (૧૪૬ મી કલમ જુઓ.)

નું પોલીસ થાણું જે પોલીસ અમલદારના હવાલામાં હોય તે પોલીસ અમલદાર જોગ (અથવા કલેક્ટર જોગ.)

સુલેહનો ભાગ થવાનો સંભવ રહે એવી એક તકરાર મારી હકૂમતની હદમાહે આવેલી અમૂક (મૂખતેસરમાં તકરારનો વિષય લખવો) સંબંધી (નામ તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખીને, અથવા જે તે તકરાર ગામના લોકોની ટોળીઓ વચ્ચે હોય તો ફક્ત રહેવાનું ઠેકાણું લખીને, પક્ષકારોનું) ની વચ્ચે હતી એવું મને દેખાડવામાં આવ્યું છે, અને તે ઉપરથી

સદરહુ પક્ષકારોને યોગ્ય રીતે ફરમાવેલુ કે સદરહુ (તકરારનો વિષય લખવો) ના ખરેખરા કમળની વાન સંબંધી તમારે પોતાના દાવા લખીને જાહેર કરવા, અને સદરહુ દાવા સંબંધી યોગ્યરીતે ચોકશી કર્યા ઉપરવા મેં ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ (તકરારનો વિષય લખવો) નો કબજો સદરહુ પક્ષકારો માંના કોઈ પક્ષકારની પાસે નથી અથવા સદરહુ પક્ષકારો માંના કયા પક્ષકારનો સદરહુ પ્રમાણે કબજો હતો એ વિશે મારી ખાત્રા થઈ શકતી નથી

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધીકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (તકરારનો વિષય લખવો) નો કબજો લઈને તથા રાખીને જાહેર કરવી, અને પક્ષકારોના હકનો અથવા કબજાના દાવાના નિકાલ કરવાબાબત કોઈ યોગ્ય અધીકાર વાળી કોર્ટનું હુકમનામું અથવા હુકમ મેળવવામાં આવે ત્યાં સુધી સદરહુ (તકરારનો વિષય લખવો) જાહેરમાં રાખવી અને, આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો સેરો લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૨૪.— જમીન અથવા પાણીઉપર કાંઈ વસ્તુ કરવાની મના કરવા બાબત

ગાજિસ્ટ્રેટનો હુકમ

(૧૪૭ મી કલમ જુઓ.)

મારી હુકમતની હદમાંહે આવેલી (સુખ્તે સરમાં તકરારનો વિષય લખવો) વાપરવાના હક સંબંધી તકરાર ઉત્પન્ન થઈ છે અને તે જમીન (અથવા પાણી) નો કબજો સવળો પોતે લેવાનો દાવો (જે સખસ અથવા સખસો હોય તેનું અથવા તેઓનું વરણન કરવું) ક્યો છે અને તે બાબતમાં ચેગ્યરીતે ચોકશી કર્યા ઉપરથી મને જણાયું છે કે સદરહુ (જમીન અથવા પાણી) એ પ્રમાણે વાપરવાનો ભોગવટો કરવાની છુટ લોકોને (અથવા જે કોઈ સખસ હોય અથવા કોઈ વર્ગના માણસો હોય તો તેનું અથવા તેઓનું વરણન કરવું) છે, અને (જે તે ભોગવટો આખા વર્ષમાં થઈ શકે એવો હોય તો) સદરહુ ચોકશીનો પ્રારંભ થતાં પહેલાં ત્રણ મહીનાની અંદર (અથવા, જે તે ભોગવટો શક્ત અસુક માસમોમાં થઈ શકે એવો હોયતો, કહેવું કે “ જે મોસમોમાં સદરહુ ભોગવટો કરી શકતોહોય તેમાંની છેલ્લી મોસમમાં ”) સદરહુ ભોગવટો કરવામાં આવ્યો છે;

વાસ્તે હું હુકમ કર્યું કે સદરહુ (કમળનો દાવાદાર અથવા દાવાદારો) કબજો કરવાનો હકકે શક્ત પોતાનોજ છે અતુ ઠરાવવા બાબત કોઈ યોગ્ય અધિકારવાળી કોર્ટનું હુકમનામું અથવા હુકમ મેળવે ત્યાં સુધી તેણે (અથવા તેઓએ) અથવા તેઓના હીત સંબંધમાંના કોઈએ પણ ઉપર કલ્લામુજબ વાપરવાના હકનો ભોગવટો કાઢાડી નાંખીને સદરહુ જમીન (અથવા પાણી) નો કબજો લેવો (અથવા રાખવો) નહી.

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યો છે.

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૨૫.—પોલીસ અમલદારની આગળ પ્રથમ ચોકશી થયા ઉપરથી

ખત તથા જામીન ખત.

(૧૬૯ મી કલમ જુઓ.)

હું (નામ લખવું)

નો રહેવાશી, મારી ઉપર

ના મુદ્દા

તોહોમત મુક્યા ઉપરથી. અને ચોકશી કર્યા પછી

ના માનિસ્ટ્રેટની આગળ હા-

જર થવાનું મને ફરમાવ્યાથી,

અથવા

અને ચોકશી કર્યા પછી મને બ્યારે ફરમાવવામાં આવે ત્યારે હાજર થવાસાર મારો પોતાનો મૂલકો કરી આપવાનું મને ફરમાવ્યાથી,

આ ઉપરથી બંધાઉ છું કે સદરહુ તોહોમતનો વધારે જવાબ દેવાને

આં

ની કોરટમાં આવતા

ની

તારીખે (અથવા જે દિવસે

હાજર થવાનું મને હવે પછી ફરમાવવામાં આવે તે દિવસે) હાજર થઈશ અને આ બા-
બતમાં જે હું કસૂર કરતો હું બંધાઉ છું કે મલિકા માઆઝમા રાણીસાહેબ કેસરે હિદને

રૂપિયાની રકમ મારે મૂલેગારીમાં આપવી.

તારીખ માહે

સન ૧૮

(સહી.)

આ ઉપરથી હું એ કરાર કર છું (અથવા અમે દરએક એકઠા તથા જુદા જુદા એ-
કરાર કરીએ છીએ) કે ઉપર કહેલા માટે હું જામીન થાઈછું (અથવા અમે
જામીન થઈએ છીએ) કે તે પોતાની ઉપરના ચાલુ તોહોમતનો વધારે જવાબ દેવાને

માં ની કોરટમાં આવતા

ની

તારીખે (અથવા જે દિવસે હાજર

થવાનું તેને હવે પછી ફરમાવવામાં આવે તે દિવસે)

હાજર થશે, અને એ

બાબતમાં જે તે કસૂર કરે તો આ ઉપરથી હું બંધાઉ છું (અથવા આ ઉપરથી અમે
બંધાઈએ છીએ) કે મલિકા માઆઝમા રાણીસાહેબ કેસરે હિદને

રૂપિયાની

રકમ મારે (અથવા અમારે) મૂલેગારીમાં આપવી.

તારીખ માહે

સન ૧૮

(સહી.)

૨૬—ફરીયાદનું કામ ચલાવવા અથવા સાહેદી આપવા બાબત ખત.

(૧૭૦ મી કલમ જુઓ.)

હું (નામ લખવું), (જગા રાખવી) નો રહેવાશી આ ઉપરથી બંધાઉ છું કે હું

માં ની કોરટમાં આવતા

ની તારીખે

કલાકે હાજર

થઈશ, અને તેજ વખતે તથા તેજ ટેકાણે અ. બ. નામના એક શખસની ઉપર

ના તોહોમતની બાબતમાં ફરીયાદનું કામ ચલાવીશ (અથવા ફરિયાદનું

કામ ચલાવીશ તથા સાહેદી આપીશ,) (અથવા સાહેદી આપીશ,) અને આ બાબતમાં

કસૂર કરતો હું બંધાઉ છું કે મલિકા માઆઝમા રાણીસાહેબ કેસરે હિદને

રૂપિયાની

રકમ મારે મૂલેગારીમાં આપવી.

તારીખ માહે

સન ૧૮

(સહી.)

૨૭—કમિટ કરવા બાબત માજીસ્ટ્રેટ સરકારી પ્લીડરને નોટીસ આપવા બાબત.

(૨૧૮ મી કલમ જુઓ.)

ના માજીસ્ટ્રેટ આ પરથી નોટીસ આપે છે કે તેમણે નામના એક સપ્લસને આવતી સેસનમાં ઇન્સાફ થવા સાફ કમિટ કર્યો છે; અને તે માજીસ્ટ્રેટ સદરહુ મુકદ્દમામાં ફરીયાદનું કામ ચલાવવાબાબત સરકારી પ્લીડરને આઉપરથી સુચના આપે છે. તે હોમતવાળાની ઉપર તો હોમત એવું છે કે, વગેરે (તો હોમતનામાં ને પ્રમાણે હોમ તે પ્રમાણે ગૂંઠો લખવો.) તારીખ માટે સન ૧૮ (સદી.)

૨૮.—તે હોમતનામાં.

(૨૨૧ મી, ૨૨૨ મી, ૨૨૩ મી કલમ જુઓ.)

(૧).—એક મથાળાવાળી તો હોમતનામાં

(અ) હું (માજીસ્ટ્રેટ વિગેરેનું) નામ તથા હોમો લખવો.) તમે (તો હોમતવાળાનું) નામ લખવું ઉપર હેઠળ લખ્યા મુજબ તો હોમત મુકદ્દમું—

(બી) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં

માં મલિકા માઆઝમા રાખીસાહેબ કેસરેહિદની સામુ લઢાઈ કરી, અને તે ઉપરથી હિદુસ્તાનના ફોજદારો કાયદાની ૧૨૧ મી કલમ પ્ર- ૧૨૧ મી કલમ ઉ- માણે શીક્ષા થઈ સકે એવો તથા સેસન કોર્ટ (જ્યારે તો હોમતનામુ પરથી. કોઈ પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ કર્યું હોય ત્યારે સેસન કોર્ટને બદલે “હધકોર્ટ”એ શબ્દો દાખલ કરવા) સાંભળીસકે એવો ગૂંઠો કર્યો.

(ક) અને આ ઉપરથી હું ફરમાવું છું કે સદરહુ તો હોમતબાબત સદરહુ કોર્ટ ત- મારે ધનસાફ કરવો.

[માજીસ્ટ્રેટની સદી તથા મોહોર.]

[(બી) ને બદલે દાખલ કરવું]:—

(૨) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં.

માં હિદુસ્તાનના મર્નર ઝનરલની ફોસીલના મેમ્બર નામદાર અ. ૧૨૪ મી કલમ અ. પોતાના હોદ્દાની રૂએ કાયદેસર અખત્યાર ચલાવે નહિ એમ તમને મુજબ. લલચાવવાના ધરાદથી સદરહુ મેમ્બર ઉપર હુમલો કર્યો, અને તે ઉપરથી હિદુસ્તાનના ફોજદારો કાયદાની ૧૨૪ મી કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થઈ સકે એવો, તથા સેસન કોર્ટ (અથવા હધકોર્ટ) સાંભળી સકે એવો ગૂંઠો કર્યો.

(૩) કે તમે ખાતામાં સરકારી નોકર છતાં હોદ્દાને લગતુ કાંઈ કૃત્ય નહીં કરવાના હેતુથી પ્રત્યક્ષ (નામ લખવું ની પાસેથી ખીજ એક સપ્લસ (નામ લખવું) સાફ કાયદેસર મેજેનતાણા શિવાય ખીજ પ્રકારનો અવેળ કમુલ કર્યો, ૧૬૧ મી કલમ મુજબ. અને તે ઉપરથી હિદુસ્તાનના ફોજદારો કાયદાની ૧૬૧ મી કલમ પ્ર- માણે શીક્ષા થઈ સકે એવો, તથા સેસન કોર્ટ (અથવા હધકોર્ટ) સાંભળીસકે એવો ગૂંઠો કર્યો

(૪) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં

કર્યું (અથવા કરવામાં કસુર કરી, જેમ હોય તેમ લખવું), અને સદરહુ ૧૬૬ મી કલમ વર્તણુંક આકટની ક- મુજબ લમના ઠસવોની વિફલ હતી, અને ને નુકસાન કારક

છે એવું તમે જાણતા હતા, અને તે ઉપરથી તમે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૬૬ મી કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થઇ શકે એવો, તથા સેસન કોર્ટ (અથવા હાઇકોર્ટ) સાંભળી સકે એવો ગૂંહો કર્યો.

(૫) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં
ની આગળ નો ઇન્સાફ ચાલતી વખતે શા
હેદીમાં કર્યું કે “ ”, અને એ મળ

૧૯૩ મી કલમ મુજબ ફર ખોદા છે એવું તમે જાણેલું અથવા માનેલું, અથવા તે ખરેખરે
એવું તમે માનેલું નહીં, અને તે ઉપરથી તમે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૯૩ મી કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થઇ શકે એવો તથા સેસન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ) સાંભળી સકે એવો ગૂંહો કર્યો.

(૬) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં
નું મોત આણીને ખુનથી ઉતરતા દરજ્જાનું શિક્ષણીય મનુષ્યવધ કર્યું અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૦૪ થી ૩૦૪ થી કલમ મુજબ કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થઇ શકે એવો; તથા સેસન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ) સાંભળી સકે એવો ગૂંહો કર્યો.

(૭) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં
મ. બ. નામનો એક સખસ નિશાન: આવેસમાં હતો તેનો આત્મઘાત કરવામાં મદદ ગારો કરી, અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૦૬ કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થઇ શકે એવો તથા સેસન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ) સાંભળી સકે એવો ગૂંહો કર્યો.

(૮) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં
ને ખુદી પુર્વક મહાવ્યથા કરી, અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૨૫ કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થઇ શકે એવો તથા સેસન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ) સાંભળી સકે એવો ગૂંહો કર્યો.

(૯) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં (નામ લખવું) નું અપહરણ કર્યું, અને તે ઉપરથી તમે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૮૨ મી કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થઇ શકે એવો, તથા સેસન કોર્ટ (અથવા હાઇકોર્ટ) સાંભળી સકે એવો ગૂંહો કર્યો.

(૧૦) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૯૫ મી કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થઇ શકે એવો, તથા સેસન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ) સાંભળી સકે એવો, ડાકાઘટીનો ગૂંહો કર્યો.

(જે મુકદ્દમાનો ઇન્સાફ માજિસ્ટ્રેટો કરે તે મુકદ્દમામાં “ સેસન કોર્ટ સાંભળી સકે એવો” એ શબ્દોને બદલે “મારાથી સાંભળી સકાય એવો” એ શબ્દો દાખલ કરવા, અને (ક) માં “સદરહુ કોર્ટે” એ શબ્દો મુકીદેવા.)

(૨)—એ અથવા વધારે મથાળાં વાળાં તોહોમતનામાં.

(અ) હુ (માજિસ્ટ્રેટ વિગેરેનું નામ તથા હુદો લખવો) તમે (તોહોમતવાળા સખસનું નામ લખવું) ઉપર હેઠળ લખ્યા મુજબ તોહોમત મુકકરું:—

(બ) પહેલું.—કે તમે

૨૪૧ મી કક્ષમ મુ-
જમ.

નામના બીજા એક શખસને તે શિક્ષકો ખરા સિક્કા દાખલ આપ્યો, અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૪૧ મી કક્ષમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો, તથા સેશન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ) સાંભળી શકે એવો ગૂન્હો કર્યો.

બીજું.—કે તમે

નામના બીજા એક શખસને તે શિક્ષકો ખરા શિક્ષક દાખલ લેવાને લલચાવવાની કોશિષ કરી, અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૪૧ મી કક્ષમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો, તથા સેશન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ) સાંભળી શકે એવો, ગૂન્હો કર્યો.

(ક) અને આ ઉપરથી હું ફરમ તું 'કુ' કે સદરહુ તોહેમી ખાખન સદરહુ કોરે ત-
મારો ઈનસાફ કરવો. (માહુસ્ત્રેની સહી તથા મોહોર.)

[(ખ) ને બદલે દાખલ કરવું]:—

(૨) પહેલું.—કે તમે

નામના બીજા એક શખસને તે શિક્ષકો ખરા ૩૦૨ છ તથા ૩૦૪ ને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૦૨ છ કક્ષમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો, તથા સેશન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ) સાંભળી શકે એવો, ગૂન્હો કર્યો.

બીજું.—કે તમે

નામના બીજા એક શખસને તે શિક્ષકો ખરા ૩૦૪ થી કક્ષમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો, તથા સેશન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ) સાંભળી શકે એવો, ગૂન્હો કર્યો.

(૩) પહેલું.—કે તમે

નામના બીજા એક શખસને તે શિક્ષકો ખરા ૩૦૪ થી કક્ષમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો, તથા સેશન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ) સાંભળી શકે એવો, ગૂન્હો કર્યો.

બીજું.—કે તમે

નામના બીજા એક શખસને તે શિક્ષકો ખરા ૩૦૪ થી કક્ષમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો, તથા સેશન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ) સાંભળી શકે એવો, ગૂન્હો કર્યો.

ત્રીજું.—કે તમે

નામના બીજા એક શખસને તે શિક્ષકો ખરા ૩૦૪ થી કક્ષમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો, તથા સેશન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ) સાંભળી શકે એવો, ગૂન્હો કર્યો.

ચોથું.—કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં
માં ચોરી કરી, અને સદરહુ ચોરીથી લીધેલી ચીજકત રાખવામાટે એક રાખરાના મનમાં વ્યથા
ની બીક પેદા કરવાની તૈયારી કરેલી, અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની
૩૮૨ મી કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થઇ સકે એવો, તથા સેસન કોર્ટ (અથવા હાઇ કોર્ટ)
સાંભળી સકે એવો ગુન્હો કર્યો.

(૪)—કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં
માં ની આગળ ની ચોકશી ચાલતી
૧૯૩ મી કલમ મુજબ વખતે શાહેદીમાં કહ્યુંકે “
વિકલ્પની રીતે તો— અને તમે ની તારીખે અથવા તે અર-
હોમતો સામાં માં ની આગળ
નો ઇન્સાફ ચાલતી વખતે શાહેદીમાં કહ્યુંકે “” અને
આમાંનો એક મજકુર ખોટો છે એવું તમે જાણેલું અથવા માનેલું અથવા તે ખરો છે
એવું તમે માનેલું નહિ, અને તે ઉપરથી તમે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૯૩ મી
કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થઇ સકે એવો તથા સેસન કોર્ટ (અથવા હાઇકોર્ટ) સાંભળી સકે
એવો ગુન્હો કર્યો.

(જે મુકદ્દમાનો ઇન્સાફ માજિસ્ટ્રેટો કરે તે મુકદ્દમા માં; “સેસન કોર્ટ સાંભળી સકે
એવો” એ શબ્દોને બદલે “મારાથી સાંભળળી શકાય એવો” એ શબ્દો દાખલ કરવા,
અને (ક)માં “સદરહુ કોર્ટે” એ શબ્દો સુકી દેવા.)

(૩)અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયા પછી ચોરીઆખત તોહોમત નામું.
હું (માજિસ્ટ્રેટ વિગેરેનું નામ તથા હોદ્દો લખવો) આ ઉપરથી તમે (તોહોમતવાળા
શખસનું નામ લખવું) ઉપર હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે તોહોમત મુકું છું:—

કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં
માં ચોરી કરી, અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૭૯ મી કલમ મુજબ
શીક્ષા થઇ સકે એવો, તથા સેસન કોર્ટ (અથવા { હાઇકોર્ટ } જેમ હોય તેમ
માજિસ્ટ્રેટ) સાંભળી સકે એવો, ગુન્હો કર્યો.

અને તમે સદરહુ (તોહોમતવાળાનું નામ લખવું) ઉપર વળી એવું તોહોમત મુકવામાં
આવે છે કે સદરહુ ગુન્હો કરતાં પહેલાં, એટલે, ની તારીખે

માં (જે કોર્ટે ગુન્હાની સાબીતીનો ઠરાવ કર્યો હોય તે કોર્ટ લખવી) હિંદુસ્તાનના
ફોજદારી કાયદાના ૧૭ મા વાખ્ય પ્રમાણે ત્રણ વર્ષની મુદત સુધી કેદની શીક્ષા થઇ શકે
એવો ગુન્હો એટલે, તમેયાર ફોજવાનો ગુન્હો (જે કલમ પ્રમાણે તોહોમત વાળાની ઉપર
ગુન્હો કર્યો હોય તે કલમમાં વધારેલા શબ્દોમાં તે ગુન્હાનું વર્ણન કરવું) તમારી ઉપર
સાબિત થયાનો ઠરાવ કરેલો, જે ઠરાવ હજુ પુરા અમલમાં છે, અને તે ઉપરથી તમે
હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૭૫ મી કલમ પ્રમાણે વધારેલી શીક્ષાને પાત્ર છો.

અને હું આ ઉપરથી ફરમાવું છું કે તમારો ઇન્સાફ વિગેરે કરવો.

૨૯.—કેદની અથવા દંડની શીક્ષાનો હુકમ કોઇ માજિસ્ટ્રેટે કર્યો હોય તો તે
ઉપરથી કેદ કરવાનું વારંટ.

(૨૪૫ મી અને ૨૫૮ મી કલમ જુઓ.)

ની તુરંબના સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) જોગ.

તારીખ માહે સન ૧૮ ને રોજ હું (નામ તથા હોદ્દો) ની આગળ સન ૧૮ ના કાલેન્ડરના નંબરના મુકદમામાં (૧ લા, ૨ ના, ૩ ના, જેમ હોય તેમ લખવું) કેદી (કેદીનું નામ) ની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની (અથવા આકટની) કલમ (અથવા કલમો) પ્રમાણે (મુખ્તેસરમાં ગુન્હો અથવા ગૂન્હા લખવાપ્રતો ગૂન્હો સાખીત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવેલો, અને (જે શિક્ષા હોય તે પુરેપુરી તથા સ્પષ્ટરીતે લખવી) ની શીક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવેલો;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા કીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (કેદીનું નામ) ને આ વારંટ સુધાં સદરહુ તુરંગમાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને ત્યાં ઉપર કહેલી શિક્ષાનો હુકમ કાયદા પ્રમાણે અમલમાં લાવવો.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે,

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૩૦.—જમિતથી નુકસાનીનેા અવેજ વસુલ નહિ થએથી કેદનું વારંટ.

(૨૫૦ મી કલમ જુઓ.)

ની તુરંગના સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) જોગ.

(નામ લખવું તથા વરણન) (તોહોમતવાળા સખસનું નામ તથા વરણન) ઉપર ફરિયાદ કરી છે કે (મુખ્તેસરમાં તે ફરિયાદ લખવી) અને તે નજીવી (અથવા તસદી આપે એવી) ગણીને કાઢાડી નાંખવામાં આવી છે, અને જે હુકમથી તે ફરિયાદ કાઢાડી નાંખવામાં આવી તે હુકમમાં ફરમાવ્યું છે કે (ફરીયાદીનું નામ) રૂપીઆની રકમ નુકસાનીના અવેજ દાખલ આપવી; અને સદરહુ રકમ આપવામાં આવી નથી અને સદરહુ (ફરીયાદીનું નામ) ની જંગમ મીલકત જપ્ત કરીને તેરકમ વસુલ થઈ શકતી નથી અને એવો હુકમ કરવામાં આવ્યો છે કે તેને દીવસની મુદત સુધી તુરંગમાં આસન કેદમાં રાખવો, પણ જે તે મુદત પુરી થતાં પહેલાં ઉપર કહેલી રકમ આપવામાં આવે તો પછી તેને એ પ્રમાણે રાખવો નહીં;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા કીપરને) અધીકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (નામ) ને આ વારંટ સુધાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને તેને સદરહુ તુરંગમાં (કેદની મુદત)ની સદરહુ મુદતસુધી હિંદુસ્તાનના ફોજદારો કાયદાની ૬૯ મી કલમના ઠરાવોને અનુસરીને સહી સલામત રાખવો, પણ જે સદરહુ રકમ તે મુદતપુરી થતાં પહેલાં આપવામાં આવે તો તે પહેલે એટલે તાબડોલ તેને છોડી મુકવો, અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેના શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે,

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૩૧.—સાહેબની ઉપર સખન.

(૬૮ મી તથા ૨૫૨ મી કલમ જુઓ.)

ના રહેવાશી

જોગ.

મારી આગળ ફરિયાદ કરવામાં આવી છે કે

ના રહેવાશી

(મુખતેસરમાં ગૂંઢો તથા તેનો વખત તથા જગા એટલું લખવું) નો ગૂંઢો કર્યો છે (અથવા ક્યાંનો શક આવ્યો છે) અને મને જાણ્યું છે કે તમે ફરોઆદનું કામ ચલાવનારની તરફથી મુદ્દાનો પુરાવો ઘણું કરીને; આપશો.

વાસ્તે તમને આ ઉપરથી સમન કરવામાં આવે છે કે સદરહુ શરિયાદની બાબત સંબંધી તમે જે જાણતા હો તેની સાહેદી આપવાને તમારે આવતા ની

તારીખે સવારમાં દસ કલાકે આ કોરટની આગળ હાજર થવું, અને કોરટની રજા વગર ત્યાંથી જવું નહીં; અને આ ઉપરથી તમને તાકીદ આપવામાં આવે છે કે જે તમે વાળખી કારણ વગર સદરહું તારીખે હાજર થવાની ગરજત કરશો અથવા તેમ કરવાની ના કહેશો, તો તમને હાજર થવાની જરૂર પડવા માટે વારંટ કાઢાડવામાં આવશે.

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યો છે.

તારીખ માટે

સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૩૨.—જ્યુરરો તથા આસેસરોને સમન કરવા બાબત જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટની

ઉપર *પ્રીસેપ્ટ.

(૩૨૬ મી કલમ જુઓ.)

ના જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટ જેમ.

માં કોરટના મકાનમાં આવતા ની તારીખે ફોજદારી સેસન બરવાનું ઠરાવ્યું છે, અને આમાં લખેલા સખસોનાં નામ, જ્યુરરો તથા આસેસરોની તપાસેલી ટીપ આ કોરટને આપેલી તેમાં જે સખસોનાં નામ લખ્યાં છે તે સખસોમાંથી ચીઠ્ઠી કરીને બરાબર ચુંટી કાઢાડવાં છે; વાસ્તે તમને આ ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહું તારીખે સદરહુ સખસોને સવારના દસ કલાકે સદરહુ સેસન કોરટમાં હાજર થવા સાથે તમારે સમન કરવા, અને આ *પ્રીસેપ્ટ રૂએ તમે એ પ્રમાણે કર્યું છે તે બાબત સદરહું તારીખની અંદર તમારે લખી મોકલવું.

(આ ટેકાણે જ્યુરરોનાં નામ તથા આસેસરોનાં નામ લખવાં.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યો છે. તારીખ માટે સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૩૩.—આસેસર અથવા જ્યુરરની ઉપર સમન.

(૩૨૮ મી કલમ જુઓ.)

(જગા) ના રહેવાશી (નામ) જેમ.

ની સેસન કોરટે મારી ઉપર મોકલેલા *પ્રીસેપ્ટ મુજબ તેમને આવતી ફોજદારી સેસનમાં આસેસર (અથવા જ્યુરર) દાખલ હાજર થવાનું ફરમાવ્યું છે તે રૂએ આ ઉપરથી તમને સમન કરવામાં આવે છે કે તમારે આવતા ની

તારીખે સવારમાં દસ કલાકે (જગા) માં સદરહું સેસન કોરટમાં હાજર થવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યો છે. તારીખ માટે સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૩૪.—મોતની શિક્ષાના હુકમ પ્રમાણે હુકમ કરવાનું વારંટ.

(૩૭૪ મી કલમ જુઓ.)

ની તુરંગના સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા ડીપર) જોગ.

મારી આગળ તારીખ

માહે

સન ૧૮

ને રોજ ભરેલી

સેસનમાં કેલેન્ડરના

નંબરના મુકદ્દમામાં (૧ લા, ૨ જા, ૩ જા, જેમ હોય તેમ)

કેદી (કેદીનું નામ) ઉપર હિદુરતાનના ફોજદારી કાયદાની

કલમ પ્રમાણે

ખુન થતુ હોય એવા શીક્ષણીય મનુષ્યવધનો ગુનો યોગ્ય રીતે સંપૂર્ણ થયાનો દાવ કરવામાં આવેલો, અને તેની ઉપર મોતની શીક્ષાનો હુકમ કરેલો, અને તે શીક્ષાનો હુકમ

ની કોર્ટની મંજૂરી થવાસાર રાખેલો;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને, સદરહુ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા ડીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા દરમવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (કેદીનું નામ) ને આ વારંટ સુધી સદરહુ તુરંગમાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને સદરહુ કોર્ટનો હુકમ અમલમાં લાવવાખાખત આ કોર્ટનું ખજાનું વારંટ અથવા હુકમ તમને પોહોંચે ત્યાંસુધી તેને તે તુરંગમાં સહી સલામત રાખવો.

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરને આપ્યું છે. તારીખ માહે સન ૧૮
(મોહોર) (સહી.)

૩૫.—મોતની શીક્ષાનો હુકમ થયેથી તે અમલમાં લાવવાખાખત વારંટ.

(૩૮૧ મી કલમ જુઓ.)

ની તુરંગના સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા ડીપર) જોગ.

મારી આગળ તારીખ

માહે

સન ૧૮

ને રોજ ભરેલી

સેસનમાં કેલેન્ડરના

નંબરના મુકદ્દમામાં (૧ લા, ૨ જા, ૩ જા, જેમ હોય તેમ)

કેદી (કેદીનું નામ) ને મોતની શીક્ષાનો હુકમ પ્રમાણે

ની

તારીખના આ કોર્ટના વારંટથી તમારે હવાલે કરવામાં આવ્યો છે; અને

ની

કોર્ટનો હુકમ આ કોર્ટને પોહોંચ્યો છે તેમાં

સદરહુ શીક્ષાનો હુકમ મંજૂર થયો છે.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા ડીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા દરમવામાં આવે છે કે તમારે (અમલમાં લાવવાનો વખત તથા જગા લખવી) માં સદરહુ મરી જાય ત્યાં સુધી તેને ગળે ફાંસો દેવડાવીને સદરહુ શીક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવો, અને તે શીક્ષાનો હુકમ અમલમાં આવ્યો છે એવો શેરો લખીને આ વારંટ કોર્ટની પાસે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરને આપ્યું છે. તારીખ માહે સન ૧૮
(સહી)

૩૬.—શીક્ષાનો હુકમ બદલ્યા પછી વારંટ.

(૩૮૧ મી તથા ૩૮૨ મી કલમ જુઓ.)

ની તુરંગના સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા ડીપર) જોગ.

તારીખ માહે

સન ૧૮

ને રોજ ભરેલી સેસનમાં

કેલેન્ડરના

નંબરના મુકદ્દમામાં (૧ લા, ૨ જા, ૩ જા, જેમ હોય તેમ)

કેદી (કેદીનું નામ લખવું) ઉપર હિદુરતાનના ફોજદારી કાયદાની

કલમ પ્રમાણે

ક્ષા કરવા સાચક

રવામાં આવેલો, અને તેની ઉપર

નોગૂંદો સાખીત થયાનો ઠરાવ ક-

ની શીક્ષાનો હુકમ કરેલો,

અને તે ઉપરથી તેને તમારે હવાલે કરેલો, અને સદરહુ હુકમથી ઠરાવેલી શીક્ષા ની

કારટની હુકમથી (જેની હુખિક્ટ આ વારંતને જોડેલી છે) બદલીને જીવતાં મુદ્દિ સમુદ્રપારની (અથવા જેમ હોય તેમ) શીક્ષા ઠરાવતાંમાં આવી છે,

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કોપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ હુકમ પ્રમાણે સમુદ્રપારની શીક્ષા ભોમવવા માટે સદરહુ (કેદીનું) નામ) ને તમે યોગ્ય અધિકારીને તથા યોગ્ય હવાલામાં સોંપો ત્યાંસુધી તમારે કાયદામાં ફરમાવ્યું છે તે પ્રમાણે, તેને સદરહુ તુરંગમાં તમારા હવાલામાં સહી સલામત રાખવો, અથવા

જો તે ઝાણી કરેલી શીક્ષા કેદની હોયતો, “ સદરહુ તુરંગમાં તમારા હવાલામાં સહી સલામત રાખવો ” એ શબ્દો પછી લખવું કે “અને સદરહુ હુકમ મુજબ કેદની શીક્ષા કાયદા પ્રમાણે અમલમાં લાવવી,

મારી સહી તથા કારટની મોહોર કરીને આપ્યું છે. તારીખ માહે સને ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૩૭—જરિત તથા વેચાણુ કરી દંડ વસુલ કરવા બાબત વારંત.

(૩૮૬ મી કલમ જુઓ.)

(પોલીસ અમલદારનું અથવા બીજો જે શખસ અથવા શખસો તેવારંત બખતવાના હોય તેનું નામ તથા હોદ્દો અથવા તેઓનાં નામ તથા હોદ્દા લખવા) જોગ.

(ગુન્હેગારનું નામ તથા વસ્તુન) ની ઉપર તારીખ માહે સન

૧૮ નેરોજ મારી આગળ (ગુન્હેા મુખ્તેસરમાં લખવો) નો ગૂંદો સાખીત થયાનો ઠ-

રાવ કરવામાં આવેલો અને તેની ઉપર રૂપિયાનો દંડ આપવાની શીક્ષાનો

હુકમ કરેલો અને સદરહુ દંડ આપવાનું સદરહુ (નામ) ફરમાવેલું પણ તેણે તે દંડ અથવાતે માંતો કાંઈ પણ ભાગ આપ્યો નથી.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (નામ) ની જે જંગમ મીકકત ના જલ્લામાં જડે તે

જંગમ મિલકત તમારે લઇને જમ કરવી; અનેજો સદરહુ જરિત કર્યા પછી (આપેલા દી-

વસ અથવા કલાકની સંખ્યા લખવી) માહે (અથવા તાગડતોબ) સદરહુ રકમ આપવામાં ન આ

વે તો તમારે તેજમત કરેલી મિલકત અથવા તેમાંની સદરહુ દંડ પુરો કરી આપાને બસ કાય

તેટલી મીલકત વેચવી, અને આ વારંતની રૂએ તમે જે કર્યું હોય તે બાબતનો શેરો, એ વા-

રંત બખતવામાં આવે એટલે તુરત, લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કારટની મોહોર કરીને આપ્યું છે, તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર)

(સહી)

૩૮.—તિરસ્કાર કરેલા એક મુકદ્દમામાં બ્યારે દંડની સિક્ષા કરવામાં આવે ત્યારે

કેક કરવાનું વારંત.

(૪૮૦ મી કલમ જુઓ.)

ની સુરંગના સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કોપર) જોગ,

આજ રોજ મારી આગળ બરેલી કોર્ટમાં (ગુન્હેગારનું નામ તથા વરણનું) કોર્ટની સમક્ષ (અથવા દેખતાં) જાણી જોઈને તિરસ્કાર કર્યો;

અને એ પ્રમાણે કરેલા તિરસ્કાર માટે રૂપિયાતો દંડ આપવાની, અથવા તે આપવામાં કસુર કરેતો (મહિના અથવા દીવસની સંખ્યા લખવી,) નીમુદત સુધી આસન કેદ જોગવાવાની શીક્ષા સદરહું (ગુન્હેગારનું નામ) ની ઉપર કોર્ટ ઠરાવી છે;

વાસ્તે આ વારંટથી તમને સદરહું સુપરિન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા કીપરને) અધીકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહું (ગુન્હેગારનું નામ) ને આ વારંટ સુદ્ધાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને તેને સદરહું તુરંગમાં સદરહું (કેદની મુદત લખવી) નીમુદત સુધી સહી સલામત રાખવો, પણ જો તે મુદત પુરી થતાં પહેલાં સદરહું દંડ આપવામાં આવે, તો પછી તેમ કરવું નહિ; અને તે દંડ પોહોચેથી તુરત તમારે તેને છોડી દેવો; અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું;

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યું છે. તારીખ માહે સન ૧૮
(મોહોર) (સહી)

૩૯.—જવાબ દેવાની ના કહેનારા શાહેદને કેદ કરવાનું મજિસ્ટ્રેટનું અથવા જડજનું વારંટ.

(૪૮૫ મી કલમ જુઓ.)

(કોર્ટના અમલદારનું નામ તથા તેનો હોદ્દો) જોગ.

(નામ તથા વરણનું) ને સાહેદ દાખલ સમન કરવામાં આવેલો (અથવા આ કોર્ટની આગળ આણેલો) અને જે અમુક ગુન્હે થયાનું કેહેવામાં આવેલું તે ગૂંહાની ચોકશી વખતે સાહેદી આપવાનું તેને આજરોજ ફરમાવવામાં આવેલું તે છતાં સદરહું કેહેવામાં આવેલા ગૂંહા સંબંધી તેને પુછીને દફતરમાં જરાબર દાખલ કરેલા એક અમુક સવાલનો (અથવા સવાલોના જવાબ દેવાની તેણે ના કહી, અને એ પ્રમાણે ના કહેવાનું કાંઈ પણ બ્યાજખી કારણ કહ્યું નહી, અને તેણે એ પ્રમાણે કરેલા તિરસ્કાર માટે તેને (અટકાવી રાખવાની જે મુદત ઠરાવી હોયતે લખવી) સુધી પેહેરામાં અટકાવી રાખવાની શીક્ષા ઠરાવી છે.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધીકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહું (નામ) ને પેહેરામાં લેવો, અને દીવસની મુદત સુંની તેને તમારું હવાલામાં સહીસલામત રાખવો, પણ જો દરમીયાનમાં તે જાણી આપવાને અને તેને પુછેલા સવાલોના જવાબ દેવાને કયુલ થાય તો પછી તેમ કરવું નહિ, અને સદરહું દિવસો આંનાં છેલા દીવસે, અથવા સદરહું કયુલત જાણવામાં આવે એટલે તાબડતોબ, તેની કાયદા પ્રમાણે તજવીજ કરવામાં આવે એટલા માટે તેને આ કોર્ટની આગળ આણવો, અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું;

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યું છે. તારીખ માહે સન ૧૮
(મોહોર) (સહી)

૪૦.—ગુજરાતનું જવાજમ આપવામાં કસુર કરેથી કેદ કરવાનું વારંટ.

(૪૮૮ મી કલમ જુઓ.)

ની તુરંગના સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) જોગ

(નામ તથા વરણન તથા રેકોર્ડનું ઠેકાણું) ની સાથે પોતાની ઓરતનું (નામ) અથવા પોતાનું બાલક (નામ) (કરણુ લખવું) ના સમયથી પોતાની મેળે પોતાનું ગુજરાન ચલાવવાને અધિકાર છે તે બાળકનું ગુજરાન ચલાવવાની જોડાએ તેટલી દ્રવ્યશક્તિ છે, અને તેણે તેમ કરવાની મદદ કરી છે (અથવા ના કહી છે એવું) મારી અગત સાબીત થયું છે, આ સદરહું (નામ) ને યોગ્ય રીતે હુકમ કરીને ફરમાવ્યું છે તમારે તમારી સદરહું ઓરતને (અથવા બાળકને) ગુજરાન ખર્ચ રૂપિયાની રકમનું લવાજમ દર માફને આપવું; અને વળી એવું સાબીત થયું છે કે સદરહું (નામ) સદરહું હુકમ બાજી જોડી ગણકાર્યો નથી; અને મહિના (અથવા મહિનાઓ) નાં લવાજમની રકમના રૂપિયા આપવામાં કસુર કરી છે; અને તે ઉપરથી એક હુકમ લખીને એવું ફરમાવ્યું છે કે તેણે ની મુઠા મુઠા સદરહું તુરંતમાં અપાન (અથવા સખત મજુરી સાથે કેદ ભોગવવી.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહું મુલિન્ટેન્ડેન્ડ (અથવા કોપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહું (નામ) ને આ વારંટ મુદ્દાં સદરહું તુરંતમાં તમરા પેકેટમાં લેવા, અને ત્યાં સદરહું હુકમ કાયદા પ્રમાણે અમલમાં લાવવો, આ આ વારંટ કેસીસને બંધનું તેના શેરા લખી તે પાછું મોકલવું.

મરા સહી તથા ફોરટની મેકેર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૪૧.—જમિન તથા વેચાણ કરીને ગુજરાનનું લવાજમ આપવા બાબતનું વારંટ.

(૪૮૮ મી કલમ જુઓ.)

(જે પોલીસ અમલદારે અથવા બીજા કોઈએ તે વારંટ બજાવવાનું હોય તેનું (નામ તથા હોદ્દો લખવો) બેગ.

(નામ) ને યોગ્ય રીતે હુકમ કરીને ફરમાવ્યું છે કે તમારે તમારી સદરહું ઓરતને (અથવા બાળકને) ગુજરાન ખર્ચ રૂપિયાની રકમનું લવાજમ દર માફને આપવું; અને સદરહું (નામ) એણે સદરહું હુકમ બાજી જોડી ગણકાર્યો નથી અને મહિના (અથવા મહિનાઓ) નાં લવાજમની રકમના રૂપિયા આપવામાં કસુર કરી છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહું (નામ) ની જંગમ મીલકત જલ્દીમાં જડે તે તમારે લખને જપ્ત કરવી, અને જે સદરહું જમિન કર્યા પછી (આપેલા દીવસ અથવા કલાકની સંખ્યા લખવી) માંડે (અથવા તાગડોળ) સદરહું રકમ આપવામાં ન આવે તો તમારે જે જપ્ત કરેલી જંગમ મીલકત અથવા તેમાંની જેટલીરકમ સદરહું પુરી કરી આપવાને બદલ થાય તેટલી વેચવી, અને આ વારંટ બજાવવામાં આવે એટલે તુરંત તમે તેની રૂએ જે કર્યું હોય તેના શેરા લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા ફોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર.) (સહી.)

૪૨.--માજીસ્ટ્રેટની આગળ. પ્રથમ ચોકશી કરતો વખતે ખત તથા જમીન ખત.

(૪૯૬ મી અને ૪૯૯ મી કલમ જુઓ)

હું (નામ) (જગા) નો રહેવાશી

ના

ગૂંદાનું તોહોમત મારી ઉપર મુકીને (જેમ હોય તે પ્રમાણે લખવું) ના માજીસ્ટ્રેટ ની આગળ આણીને તેમની કોરટમાં તથા સેસન કોરટમાં જરૂર પડેતો હાજર થવા સાડ તારણ આપવાનું મને ફરમાવ્યા ઉપરથી બધાઈ છું કે સદરહું માજીસ્ટ્રેટની કોરટમાં સદરહું તોહોમતની પ્રથમ ચોકશી ચાલે ત્યાં સુધી દરરોજ હું હાજર રહીશ અને, જો તે મુકદ્દમો સેસન કોરટની પાસે ધનસાફ થવા સાડ મોકલવામાં આવે તો મારો ઉપર મૂકેલા તોહોમતનો જવાબ દેવાને જ્યારે ફરમાવવામાં આવે ત્યારે સદરહું કોરટની આગળ હું હાજર હોઈશ તથા હાજર થઈશ, અને આ બાબતમાં જો હું કસુર કરેતો હું બધાઈ છું કે મલિકા માઆઝમા રાણીસાહેબ કૈસરે હિદને રૂપિયાની રકમ મારે શહેગારીમાં આપવી

તારીખ માહે

સન ૧૮

(સહી)

આ ઉપરથી હું એ કરાર કરૂં છું (અથવા અમે દરેક જણ એકઠા તથા જુદા જુદા એ કરાર કરીએ છીએ) કે સદરહું (નામ) નો હું જમીન ચાઉરું (અથવા જમીન જમીન થઈએ છીએ) કે તેની ઉપર જે ગૂંદાનું તોહોમત મુકયું છે તે ગૂંદાની પ્રથમ ચોકશી આલે ત્યાં સુધી દરરોજ ની કોરટમાં તે હાજર રહેશે, અને જો તે મુકદ્દમો સેસન કોરટની પાસે ધનસાફ થવા સાડ મોકલવામાં આવે તો તેની ઉપર મુકેલા તોહોમતનો જવાબ દેવાને તે સદરહું કોરટની આગળ હાજર હશે તથા હાજર થશે, અને એ બાબતમાં જો તે કસુર કરેતો હું બધાઈ છું (અથવા અમે બધાઈએ છીએ) કે મલિકા માઆઝમા રાણીસાહેબ કૈસરે હિદને રૂપિયાની રકમ મારે (અથવા અમારે) ગૂંદેગારીમાં આપવી, તારીખ માહે સન ૧૮ (સહી.)

૪૩.--તારણ આપવામાં કસુર થયેથી કેદકરેલા શખસને છોડી મુકવાનું વારંટ.

(૫૦૦ મી કલમ જુઓ)

ની પુરગના સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા ડીપર) જોગ. (અથવા જીન જો અમલદારના હવાલામાં તે શખસ હોય તે અમલદાર) જોગ, (કેદીનું નામ તથા વરણું) ને

તારીખના આકોરટના વારંટની રૂએ તમારે હવાલે કરવામાં આવે લો, અને ત્યારપછી તેણે ફોજદારો કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૪૯૯ મી કલમ મુજબ પોતાના જમીન (અથવા જમીનો) સાથે એક ખત ચોગ્ય રીતે લખી આપ્યું છે, તાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહું (નામ) ને જીજ કોઈ બાબત સાડ આટકાવી રાખવો ચોગ્ય નહિ હોય તો તેને તમારા હવાલામાંથી તાબાતોળ છોડી મુકવો.

મારી સહી તંત્ર કોરટની મેજીસ્ટ્રેટ કરીને આપ્યું છે, તારીખ માહે સન ૧૮ .

(સહી.)

૪૪.—ખતનો અમલ કરવામાટે જમિનું વારંદ.

(૫૧૪ મી કલમ જુઓ.)

તું પોલીસ-થાણું જે પોલીસ અમલદારના હવાલામાં હોય તે પોલીસ અમલદાર જોગ. (જે સમસ હોય તેનું નામ તથા વરણન તથા રહેવાનું ઠેકાણું) પોતાના મુચસદાની રૂએ (આ ઠેકાણે જે પ્રસંગ હોય તે લખવો) હાજર થવામાં કસુર કરી છે, અને તે સદરહુ કસુરને લીધે મલિકા માઆઝમા શાણીસાહેબ કૈસરેહિદને (ખત માંહેનો દંડ લખવો) રૂપિયાની રકમ ગુન્હેગારીમાં આપવાને પાત્ર થયો છે; અને સદરહુ (નામ) ને યોગ્ય નોટીસ આપ્યા છતાં તેણે સદરહુ રકમ આપવામાં તેમજ તે રકમ એની પાસે શા સાર નહિ અપાવવી જોઈએ તેનું પુરતું કારણ બતાવવામાં કસુર કરી છે.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (નામ) ની જે જંગમ મિલકત તમારામાં તમને જડે તે જંગમ મિલકત લઈને તથા અટકાવી રાખીને જપ્ત કરવી, અને જો સદરહુ રકમ તમારું દિવસ માંહે આપવામાં ન આવે તો એ પ્રમણે જપ્ત કરેલી મિલકત અથવા તેમાંની જે-ટલી ઉપર કહેલી રકમ વસૂલ કરવાને બસ થાય તેટલી મિલકત તમારે વેચવી, અને આ વારંદ બજાવવામાં આવે એટલે તુરત તેનીરૂએ તમે જે કર્યું હોય તેનો શેરો તમારે લખી મોકલવો.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરિને આપ્યું છે તારીખ માહે સન ૧૮ (મોહોર.) (સહી.)

૪૫.—ખતની સરત તોડથી જમીનને નોટીસ.

(૫૧૪ મી કલમ જુઓ.)

ના રહેવાસી

જોગ.

તમે તારીખ માહે સન ૧૮ નેરોજ (જગા) ના રહેવાસી (નામ) ના જમીન થયેલા કે તે ની તારીખે આ કોરટની આમળ હાજર થશે, અને તમે બંધાએલા કે તે તેમાં કસુર કરશે તો હું મલિકા માઆઝમા શાણી સાહેબ કૈસરેહિદને રૂપિયાની રકમ ગુન્હેગારીમાં આપીસ; અને સદરહુ (નામ) આ કોરટની આમળ હાજર થવામાં કસુર કરી છે, અને સદરહુ કસુરના કારણથી તમે સદરહુ રૂપિયાની રકમ ગુન્હેગારીમાં આપવાને પાત્ર થયા છો;

વાસ્તે તમને આ ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ દંડ આપવો અથવા સદરહુ રકમ તમારી પાસે શા સાર નહીં અપાવવી જોઈએ તેનું કારણ આ તારીખ-થી દિવસમાંહે બતાવવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરિને આપી છે. તારીખ માહે સને ૧૮. (મોહોર.) (સહી.)

૪૬.—સારી રીતે ચલાવા બાબતના ખતની શરત તોડ્યા વિશે જમીનને નોટીસ.

(૫૧૪મી કલમ જુઓ.)

ના રહેવાસી.

જોગ.

તમે તારીખ માહે સન ૧૮ ને રોજ એક ખત લખો

આપીને (જગા) ના રહેવાસી (નામ) ના જમીન થયલા કે તે ની મુદત મુખી સારી રીતે ચાલશે અને તમે બંધાયલા કે તે એ બાબતમાં કસુર કરશે તો હું રૂપિયાની રકમ મલિકા માઆજમા રાણી સાહેબ કસરેહિદને ગુન્હે ગારીમાં આપીશ; અને તમે જે પ્રમાણે જમીન થય ત્યાર પછી (જે ગુન્હે થયો હોય તે મુખતેસરમાં લખવો) નો ગુન્હે કરવામાં આવેલો તે ગુન્હે સદરહુ (નામ) ની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો છે, જેથી તમારા જમીનખતની શરત તેડવામાં આવી છે;

વારતે તમને આ ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ રૂપિ-
માનો દંડ આપવો, અથવા તે શા સાફ નહીં આપ્યો જોઈએ તેનું કારણ દિવસમાંહે
ખતાવવું.

મારે સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપી છે.

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર)

(સહી.)

૪૦.— જમીનની ઉપર જસિદું વારંદ.

(૫૧૪ મી કલમ જુઓ.)

ના રહેવાસી.

જોગ.

(ખતની શરત લખવી.)

હાજર થવા બાબત (નામ તથા વર્ણન તથા-

રહેવાનું ઉઠાણ) જમીન તરિખે બંધાયો છે, અને સદરહુ (નામ) એણે કસુર કરે છે.

અને તેથી તે (ખત મહિના દંડ લખવો)

રૂપીઆની રકમ મલિકા માઆજમા

રાણીસાહેબ કસરેહિદને આપવાને પાત્ર થયો છે,

વારતે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે કે સદરહુ નામની જે જંગમ મિલકત જલ્લામાં તમને જડે તે

લઈને તથા અટકાવી રાખીને તે તમારે જપ્ત કરવી; અને જો સદરહુ રકમ ત્રણ દિવસમાંહે

આપવામાં ન આવે, તો એ પ્રમાણે જપ્ત કરેલી મિલકત અથવા તેમાંની જેટલી ઉપર

કહેલી રકમ વસૂલ કરવાને બસ થાય હોય તેની મિલકત તમારે વેચવી, અને આ વારંદ બ-

નવંવામાં આવે એટલે તુરત તમે જે કુચું હોય તેનો શેરા લખી મોકલવો,

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે,

તારીખ માહે

સન ૧૮

(મોહોર.)

(સહી.)

૪૮.— જે તોટામતવાળા શખના જમિન લીધા હોય તેના

જમિનને કેદ કરવાનું વારંદ.

(૫૧૪ મી કલમ જુઓ.)

ની તુરંગના સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કોપર જોગ.

(ખતની શરત લખવી)

હાજર થવા બાબત (જમીનનું નામ તથા

તેનું વર્ણન જમીન તરીકે બંધાયેલો છે; અને સદરહુ (નામ) એણે એ બાબતમાં કસુર

કરી છે, જેથી સદરહુ ખતમાં લખેલા દંડ ઉપર મલિકા માઆજમા રાણીસાહેબ કસરે હિદનો

દાવો થયો છે, અને સદરહુ (જમીનનું નામ) ને ચોચ નોટીસ આપ્યા છતાં તેણે સદરહુ

રકમ આપવામાં તેમજ તે રકમ તેની પાસે શા સાફ નહીં અપાવવી જોઈ તેનું પુનઃ

કાસ્ય ખતાવવામાં કસુર કરી છે, અને તેની જંગમ મિલકતની જપ્તિ તથા વેચાણથી

સદરહુ રકમ વસુલ થઈ શકતી નથી, અને (મુદત વીધેશ કરીને લખવી) સુધી તેને દિવાની તુરંગમાં કેદ રાખવાને હુકમ કરવામાં આવ્યો છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા કીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (નામ) ને આ વારંટ સુધ્ધાં તમારા હવાલામાં લેવો અને તેને સદરહુ (કેદની મુદત) સુધી સદરહુ તુરંગમાં સહી સલામત રાખવો. અને આ વારંટ કેવીરીતે બળવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યું છે; તારીખ માહે સન ૧૮ (મોહોર.) (સહી.)

૪૨—સુલેહ રાખવા બાબત ખતની સરત તોડેથી મુખ્યને નોટીસ (૫૧૪ મી કલમ જુઓ)

(નામ તથા વરણન તથા રહેવાનું ઠેકાણું) જોગ,

તારીખ માહે સન ૧૮ નેરોજ તમે (તે ખતમાં જેમ હોય તેમ લખવું) નહિ કરવા બાબત ખત લખી આપેલું, અને તે માહેની સરત તોડ્યાની સાખીતી મારી આગળ આપવામાં આવી છે અને બરાબર લખી મુકવામાં આવી છે; વાસ્તે તમને આ ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે રૂપિયાનો સદરહુ દેડ આપવો, અથવા તે શા સાર તમારી પાસે નહીં અપાવવો જોઈએ તેનું કારણ દિવાની માહે મારી આગળ બતાવવું.

તારીખ માહે સન ૧૮ (મોહોર.)

(સહી.)

૫૦—સુલેહ રાખવા બાબત ખતની સરત તોડેથી મુખ્યની વિલકત જરો કરવા બાબત વારંટ. (૫૧૪ મી કલમ જુઓ)

ના પોલીસ-થાણાના (પોલીસ-અમલદારનો હોદ્દો તથા નામ) જોગ.

તારીખ માહે સન ૧૮ નેરોજ (નામ તથા વરણન) સુલેહના ભંગ નહીં થવા વગેરે (ખતમાં હોય તે પ્રમાણે લખવું) બાબત રકમનું ખત લખી આપીને બંધાવવો, અને સદરહુ ખતની સરત તોડ્યાની સાખીતી મારી આગળ આપવામાં આવી છે તથા યોગ્ય રીતે લખી મુકવામાં આવી છે, અને સદરહુ (નામ) ને નોટીસ આપીને ફરમાવવામાં આવ્યું છે કે સદરહુ રકમ શા સાર આપવી નહીં જોઈએ તેનું કારણ તમારે બતાવવું, અને તેમ કરવામાં તેમજ સદરહુ રકમ આપવામાં તેણે કસુર કરી છે; વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (નામ) ની રૂપિયાની કીમતની જે જંગમ મીલકત

જલ્લામાં તમને જડે તે તમારે લઈને, જમ કરવી અને જે સદરહુ માહે આપવામાં ન આવે તો એ રકમ જે જમ કરેલી મિલકત અથવા તેમાંની જેટલી સદરહુ રકમ વસુલ કરવાને બસ થાય તેટલી મિલકત તમારે વેચવી; અને આ વારંટ બજાવવામાં આવે એટલે તુરત તેની રૂએ તમે જે કર્યું હોય તેનો શેરો લખીને મોકલવો.

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે (મોહોર.)

સન ૧૮

(સહી.)

૫૧.—સુલેહ રાખવા બાબત ખતની સરત તોડેથી કેદનુ વારંદ.

(૫૧૪ મી કલમ જુઓ.)

ની દીવાની તુરંગના સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) નેમ.

(નામ તથા વરણુન) સુલેહ રાખવાબાબતના પોતે લખી આપેલા ખતની સરત તોડી છે એવી સાબીતી મારી આગળ આપવામાં આવી છે તથા યોગ્યરીતે લખી મુકવામાં આવી છે અને તેથી તે મલિકા માઆજમા રાણીસાહેબ કેસરેહિદને રૂપિયાની રકમ ગુન્હેગારીમાં આપવાને પાત્ર થયો છે, અને સદરહું (નામ) સદરહું રકમ આપવાનું અથવા તે શા સારૂ આપવી નહીં નેઇએ તેનું કારણ બતાવવાનું તેને યોગ્ય રીતે ફરમાવેલું તે છતાં તેમ કરવામાં કસુર કરી છે, અને તેની જગમ મિલકત જપ્ત કરીને તે રકમ વસુલ કરી શકાતી નથી, અને સદરહું (નામ) ને (કેદની મુદત) ની મુદત સુધી દીવાની તુરંગમાં કેદ રાખવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહું દિવાની તુરંગના સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપરને) અધિકાર આપવામાં આવેછે તથા ફરમાવવામાં આવેછે કે તમારે સદરહું (નામ) ને આ વારંદ સૂદ્ધાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને સદરહું (કેદની મુદત) ની મુદત સુધી સદરહું તુરંગમાં સહી સલામત રાખવો; અને આ વારંદ કેવીરીતે બખ્તુ તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું મારી સહી તથાગેરહતની મોહોર કરીને આપ્યું છે; તારીખ માહે સન ૧૮ (મોહર.) (સહી.)

૫૨.—સારી રીતે ચાલવા બાબતના ખતની સરત તોડેથી જલ્મિ તથા વેચાણ કરવાનું વારંદ.

(૫૧૪ મી કલમ જુઓ.)

નું પોલીસ-ચાણુ જે પોલીસ અમલદારના હવાલામાં હોય તે પોલીસ-અમલદાર નેમ.

(મુખ્યનું નામ વજેરે) સારી રીતે ચાલે તે ખાત (નામ તથા વરણુન તથા રહેવા નું ઠેકાણું) તારીખ માહે સન ૧૮ ને રોજ

રૂપિયાની રકમનું ખત લખી આપીને તારણુ આપેલું, અને સદરહું (નામ) નો ગુન્હે કર્યાની સાબીતી મારી આગળ આપવામાં આવી છે તેથી યોગ્યરીતે લખી મુકવામાં આવી છે, જેથી સદરહું ખતની સરત તોડવામાં આવી છે; અને સદરહું (નામ) ને નોનીસ અ.પી.ને ફરમાવ્યું છે કે સદરહું રકમ શા સારૂ નહીં આપવી નેઇએ તેનું કારણ તમારે બતાવવું; અને તેણે એમુજમ કરવામાં તેમજ સદરહું રકમ આપવામાં કસુર કરીછે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહું (નામ) ની રૂપિયાની કીમતની જે જગમ મીલકત તમને

હવાલામાં જડે તે લઇને જપ્ત કરવી, અને જે સદરહું રકમ

માંડે

આપવામાં ન આવે, તો એ પ્રમાણે નિષ્પત્તિ કરેલી મિલકત અથવા તેમાંની જેટલી સદરહુ, રકમ વસુલ કરવાને બસ થાય તેટલી મિલકત તમારે વેચવી, અને આ વારંટ બળવવામાં આવે એટલે તુરત તેની રકમ તમે જે કશું હોય તેનો શેરો લખી મોકલવો.

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યું છે, તારીખ માહે સન ૧૮
(મોહોર.) (સહી.)

૫૩.— સારી રીતે ચાલવના બાબતના ખતની સરત તોડેથી કેદ કરવાનું વારંટ
(૫૧૪ મી કલમ જુઓ.)

ની દિવાની તુરંગના સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર જોગ.

(અપ્રમનું નામ વગેરે) સારીરીતે ચાલે તે બાબત (નામ તથા વરણન તથા રહેવાનું
ઠેકાણું) તારીખ માહે સન ૧૮ ને રોજ

રૂપિયાની રકમનું ખત લખી આપીને તારણ આપેલું, અને સદરહુ ખતની
સરત તોડવાની સામીતી મારી આગળ આપવામાં આવી છે તથા યોગ્ય રીતે લખી મુક-
વામાં આવી છે, જેથી સદરહુ (નામ) મલિકઃ માઆઝમા રાણીઆહેબ ફિસરેહિદને

રૂપિયાની રકમ ગૂંહેગારીમાં આપવાને પાત્ર થયો છે અને સદરહુ રકમ આપવાનું
અથવા તે શા સાર ન આપવી જોઈએ તેનું કારણ જતાવવાનું તેને યોગ્ય રીતે દરમાવવામાં
આવેલું તેમ છતાં તેમને કરવાની તેણે કસુર કરી છે, અને તે રકમ તેની જગમ મિલકત
જમ કરીને વસુલ થઈ શકેલ નથી, અને સદરહુ (નામ) ને (કેદની મુદત) ની મુદત સુધી
દિવાની તુરંગમાં કેદ રાખવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા કીપરને) અધિકાર આ-
પવામાં આવે છે તથા દરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (નામ) ને આ વારંટ સુદમાં
તમારા હવાલામાં લેવો, અને તેને સદરહુ (કેદની મુદત) ની મુદત સુધી સદરહુ તુરંગમાં
સહી સલામત રાખવો અને આ વારંટ કેવીરીતે બળવું તેનો શેરો લખીને તેણે મોકલવું.

મારી સહી તથા કોર્ટની મોહોર કરીને આપ્યું છે; તારીખ માહે સન ૧૮
(મોહોર.)

(સહી.)

(સહી. જે. એમ. મેકફરસન,)

સેક્રેટરી નિસબત હિંદુસ્તાન સરકાર.

True translation

M. A. BAIG,

OrientaC Translator to Government

